

Wm. Steffner
19 $\frac{8}{2}$ 08.

BLAHOVĚST.

H L A S Y K A T O L I C K É.

MAJITEL:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

SÍD KANOVNÍK STAROBYLÉ KAPITOLY SV. KOSMY A DAMIANA V STARÉ BOLESLAVI

REDAKTOR A NAKLADATEL:

Dr. FRANTIŠEK KRÁSL,

DOCENT DOGMATIKY NA FAKULTĚ THEOLOGICKÉ A PRAEFECT KNÍŽECÍHO - ARCIBISK.
KONVIKTU STUDUJÍCÍCH.

ROČNÍK XXXII.

1882.

KNIHOVNACSSR.
=VLIBĚJOVICÍCH=

V PRAZE.

TISKEM KNÍŽ.-ARCIB. KNIHTISKÁRNÝ ZA ROHLÍČKA A SIEVERSE.

Dkres. kn. 10700
Čes. Budějovice
VYRAŽENO

Duchovní řeči a rozjímání.

Řeč na den neposkvr. Početí P. M., 529. Homilie na neděli 3. adventní, 545. Řeč na Hromnice, 33. Na den sv. Josefa, 113. Na neděli květnou, 129. Homilie na Hod B. Velik., 148. Na neděli 2. po Velik., 164. Řeč na den sv. Zity, 161. Homilie na neděli 4. po Velik., 177. Na neděli 5. po Velik., 193. Na Hod B. Svatodušní, 225. Na neděli 4. po sv. Duchu, 257. Řeč na den Navštívení P. M., 273. Na den sv. Cyrilla a Methoděje, 290. Na den Nanebevzetí P. M., 321. Homilie na neděli 11. po sv. Duchu., 337. Řeč na den sv. Bartoloměje, 369. Na den Jména P. M., 386. Na den sv. Ludmily, 401. Na den sv. Václava, 402. Homilie na neděli 18. po sv. Duchu, 417. Na neděli 19. po sv. D., 419. Na neděli 21. po sv. Duchu, 450. Na neděli 22. po sv. D., 465. Řeči postní: I., 66; II., 81; III., 98; IV., 115; V., 132; VI., 145. Řeč o prv. sv. přijímání, 187. Po přijímání, 195. Řeč při závěrku výstavu nejsv. Svátosti O., 434. Při svěcení kříže a hodin, 312. Při odchodu poutníků ze sv. Hory, 305. Poděkovací řeč za žen, 371. Řeč o májové pobožnosti, 274. Promluvy před oddavkami, 353. Řeč při oddavkách, 392. Při instalaci p. J. Urbana, 49. Při instalaci p. dr. J. Schneidra, 209. Promluva k vojínům, 101. Při podělování chudé mládeže, 228. Při pohřbu zbožného učitele, 323. Při pohřbu zbožného zahradníka, 467. Bossnetovy řeči pohřební, 243, 497, 513. Před podělováním školní mládeže Vinohradské, 562.

Rozjímání kněžské podle Chaignona: O nejsv. Srdci Ježíšově, 241. O hostině eucharistické, 259. Na den sv. Dominika, 339.

Scintillae Ignatianae, 6, 20, 92, 137, 150, 197, 233, 263, 299, 377, 394, 404.

Básně a písňe.

Agar, 93. Buď laskavým, 372. Getsemane, 141, 166, 180, 214, 229, 246. Hymnus na den Očišťování P. M., 60. Hymnus o svátku trnové koruny P., 122. Chaloupka, 300. J. b. M. nej. p. Frant. Bauerovi, 354. J. b. M. nej. p. Emanueli Schoeblovi, 354. K jmeninám J. E. nej. p. kardinála, 97. Královně máje, 204. Královno sv. Horská, 285. Modlitba ranní, 331. Mravné průpovědky pro dívky, 236. Na Golgothu, 154. Na pozemské ponti, 20. Na rozcestí, 11. Neposkvr. Početí P. M., 541. O gloriosa virginum, 571. Opadlé lístky, 308. Poslání J. bisk. M. nejdůst. p. Frant. Bauerovi, 388. Po-

věst Lomnická, 150. Pravda, 197. Pravidlo pravdy a práva, 254. Při západu, 198. Ráženec radostný, 19, 37, 54, 75, 87. Salve regina, 556. Salvete flores martyrum, 571. Smrt svatého Pavla, 261, 276. Svatý kříž, 106. U kapličky, 299. Útěk do Egypta, 2. Večerní zdrávas, 40. Vstalt jest, 171. Vůdce duší, 232. Východní pověst, 120. Zápisek, 184. Zefyrova zvěst, 279. Zlatá zrnka, 555. Zlato v ohni, 218. Z procházek světem, 412. Žebrákovy tři božské ctnosti, 234.

Pojednání a úvahy.

Kněžské zásady sv. Alfonse, 279. Liturgika církve pravoslavné, 1, 17, 35, 73, 86, 102. Některé myšlenky o náboženství, 541, 547, 563. O náboženství, 200. O rozumářství, 70. O skutcích apoštolských, 300, 313, 330, 346, 362, 373. O užtku duchov. cvičení, 389. Péče církve katol. o spustlou mládež, 342. Poměry katolíků Irských, 167, 180. Příčiny nevěry, 249, 267. Působení Otců Tovaryšstva Ježíšova na Východě, 25. Sv. Alfons citel nejsv. Svátosti Oltářní, 252. Sv. Alfons citel umučení P., 103. Sv. Kajetán světec Prozřetelnosti Boží, 326. Úvahy o sv. Josefu, 122.

Příběhy, obrazy a články z dějepisu.

Císař Josef II. u Salesiánek, 3. Ochrám v Tismicích, 135. Kaple sv. Antonína u umučení Páně, 453. Kaple sv. Matěje v Oboře, 517. Katolická fara v Aši, 347, 359, 375, 391, 409, 424, 435, 458, 473, 506, 524. Kostelík P. Marie Einsiedelské, 471. Kostelík sv. Kříže, 454. Kostel sv. Jana Křtitele v Oboře, 516. Kostel sv. Josefa, 437. Kostel sv. Mari Magdaleny, 469. Kostel sv. Václava pod hradem, 500. Míšeň, 27, 41, 68, 88. Několik obrázků ze správy duchovní, 476, 483, 502, 518. Obrácení Filipa, vévody Orleanského na víru, 159. Obrázky z církevních dějin Bosenských, 508, 520, 538, 555, 572. O katakombách vůbec, zvláště pak římských, 532, 549, 568. Proctví sv. Malachiáše, 119. Sv. Benedikt Josef Labre, 7, 28, 43, 53. Sv. Jan Křtitel de Rossi, 84. Sv. Klára de Monte Falco, 120. Theatini v Praze, 405. Sv. Felix z Kantalizia, 561.

Čtení zábavné.

Cikánka, 106, 124, 139, 151, 169, 184, 198, 214, 230. Dědeček, 234, 246. Kněz, 264, 281, 293. Můj syn, 9. Nepořádné milování,

kazí Boží požehnání, 422, 436, 456, 471, 487, 507, 522, 534, 551, 565. Oběti lidské zloby, 373, 395, 410, 425, 457, 475. Švédové v Solnici, 12, 21, 37. Těžká smrt, 278, 297, 308, 328.

Cestopisy.

Monte Casino, 54. Návštěva u protestantských missonářů, 310.

Různé zprávy.

Duše lidská v pověrách, 490. Chvalořeč Lva XIII. na řád sv. Františka, 441. Nevěrec a jeho dítě, 293. Obydlí a hrob bl. Kateřiny Emerichovy, 105. O lodích, jež dopravují vystěhovalce do Ameriky, 360. O primici, 217. Oznámení poutníkům do nebe, 59. Po 40 letech, 255. Požehnání bl. Vavřince z Brindisi, 261. Redemptoristé v Australii, 267. Sv. Antonín, ochránce věcí ztracených, 269. 700letá oslava sv. Frant. Seraf., 363. Sobota den P. Marie, 138. 150letá památka založení kongregace Redemptoristův, 581. Sv. Teresie, 449. Svěcení neděle v severní Americe, 232. Úcta sv. Františka Seraf. k P. Marii, 427. Z listů sv. Teresie, 439, 459. Život a smrt katol. jinocha, 253.

Dopisy.

Z Ameriky, 172. Z Arnoštovic, 348. Z Aše, 255, 269, 285, 525. Z Bílé Třešné, 348. Z Brna, 398. Z Budyně, 510. Z Čelákovic, 45. Z Černovic, 366. Od Českého Brodu, 557. Z Golčova Jenikova, 350, 380. Z Haliče, 30. Z Hostivaře, 365. Z Hradce Králové, 77, 270. Z Chorušic, 414. Z Kolína, 254, 461, 477, 492, 494. Z Kláštera u Nové Bystřice, 397. Z Křečhoře, 29. Z Kutné Hory, 76, 398. Z Litoměřic, 45, 142, 155, 378. Z Maria Dunbrody v Africe, 301, 314, 331, 445. Z Olomouce, 381. Z Prahy, 13, 60, 108, 141, 18., 413, 429, 442. Z Řepína, 142. Ze Sepekova, 542. Ze Slavětína, 219. Ze Staré Boleslavi, 154. Z Uhřetěvsi, 349. Z Vínore, 109. Z Volšova u Sušice, 557. Z Vyšehradu, 75. Ze Zlonic, 478. Ze Žitenic, 142. Ze Žižkova, 460.

Kronika.

Z Ameriky, 174, 287. Z Alžírsko, 206. Z Anglie, 558. Z Bosny 62. Z Brna, 46, 352, 432. Z Černé, 335. Z Francie, 79. Z Hradce Králové, 15. Z Indie, 111. Z Irska, 222. Z Italie, 110. Z Kapska, 222. Z Lince, 62. Z Moravy, 222. Z Moravské Ostravy, 191. Z Neapole, 46. Z Německa, 191, 543. Z Paříže, 206, 495. Z Prahy, 14, 30, 46, 61, 78, 94, 109, 126, 143, 158, 166, 173, 190, 204, 220, 236, 255, 271, 286, 302, 317, 334, 351, 367, 382, 399, 415, 430, 446, 462, 479, 495, 511, 526, 543, 558, 573. Z Říma, 110, 206, 511. Ze Saska, 143. Ze Solnohradu, 111. Ze Sv. Hory, 286. Ze Švédska, 62. Z Velehradu, 95. Z Vinohradu, 558. Z Vratislavi, 206.

Záležitosti spolkové.

Zápisky sv. Janského Dědictví, 47, 191, 383.

Literární oznamovatel.

15, 31, 48, 63, 79, 96, 111, 128, 143, 159, 175, 192, 206, 223, 238, 256, 272, 287, 304, 319, 336, 352, 368, 383, 400, 415, 432, 447, 463, 479, 496, 511, 527, 543, 559, 575.

Osobní věstník duchovenský.

16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 207, 224, 240, 256, 272, 287, 304, 320, 336, 352, 368, 384, 400, 416, 432, 447, 464, 480, 496, 512, 528, 544, 560, 576.

Milodary.

16, 80, 176, 208, 240, 288, 320, 384, 416, 432, 448, 544, 560.

Inseráty.

16, 46, 80, 96, 112, 176, 224, 288, 304, 432, 528, 560.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Liturgika církve pravoslavné.

Z pramenů ruských (protojereje J. Jachontovyma a Alex. Svinřelina) vykládá prof. Václav Brabec.

I. O chrámě pravoslavném.

Ve příčině zřízení chrámu zevnitřní ruská církev pravoslavná pilně přihlíží k tomu, aby chrámy všude stavěny byly tak, jak žádá toho duch víry a tradice církevní. V dobách nejstarších kostely v podobě lodí bývaly stavěny, přirovnávajíc se lodičce, na niž Kristus Pán s učeníky svými bouří jsa uchvácen plavil se po moři genezaretském. Avšak záhy již ve století čtvrtém stavba kostelů i jinaká bývala. Takž starobylý chrám v Antiochii měl podobu osmiúhelníku, chrám na Golgotě zbudovaný byl tvaru kulatého, a chrám sv. apoštolů v Cařihradě nesl podobu kříže.

Při kostelích pravoslavných se všemi tuto jmenovanými tvary setkáváme se, snadno poznávajíc hluboký toho význam symbolický. Ať za základ bere se tvar ten či onen, vždy jen pilně přihlíží se k tomu, aby chrámy pravoslavné položením směřovaly k východu na význam, že křesťanské náboženství jest pravé světlo, původ berouc jediné od Krista, jenž jest světlem a osvětlením všech národů. Chrámů pravoslavných způsob zvláštní ten jest, že věže nad nimi k nebesům pnoucí se, nesou *patero hlav* či *kupol*, věřícím stále připomínajíc, že hlavou církve jest Kristus se čtyřmi evangelisty jakožto věrozvěsty hlavními. Na kuplich kříž nad půlměsícem vztýčený celému světu hlásá veřejně, že víra křesťanská vítězně vznáší se nad lžiúčením mohamedanským.

Vnitřek chrámů katolických záleží

hlavně ze dvou částí: a) z presbytěře, b) z lodi chrámové. Chrámy pravoslavné z pravidla rozdělují se na části tři: a) oddělení oltární; b) oddělení chrámu střední, loď chrámová; c) předsíň s kobkou.

Kostely pravoslavné trojím tím oddělením odnášejí se k nevystižitelnému tajemství nejsvětější Trojice zároveň vyjadřiti chtějíc jim i trojí členstvo církve křesťanské. Jedni z údů církve již stojí před trůnem Božím v nebesích, druzí bojují na zemi za království nebeské, účastnství berouce v tajemstvích církve a třetí hotoví se teprve, aby stali se členy jejími, aneb církvi ač přináležejíce již nehodnými dosud jsou, aby v tajemstvích její účast měli.

a) *Oddělení oltární*, kamž přístup mají jen duchovní a služebnictvo kostelní. — *Oltář* (altar) nejinak než jako v kostelích katolických jest chrámu částí nejvznešenější, nebo samo, říší Boží věřícím na mysl přivádějíc. Oltáře pravoslavného podstatné části jsou:

1. Svatostánek (svatý prestol);
2. stůl obětní (žertvenník);
3. vrchní trůn (gorneje město.)

1. *Svatostánek*, svatý prestol či trůn (náš tabernakul), znamená Boha živého trůn nebeský a to svaté místo, kdež Kristus Pán s učeníky svými slavil večeri poslední. Na prestolu rozprostřen jest *antimíns* a *iliton*. *Antimíns* jest prostěradlo či ubrousek hedvábný (naše corporale) znamenajíc roucho, v kterémž tělo Kristovo v hrobě bylo zaobaleno, a proto na něm jest vyobrazeno, jak Kristus do hrobu ukládá se. Když koná se svatá liturgie (mše), na svatém prestolu se rozprostírá. Slovo „antimíns“ původu jest řecko-latinského, po rusku tolik jako „místoprestol“ znamenajíc.

Musí antimins od samého archijereje býti posvěcen, a když toho potřeby, na př. v polním ležení, může na něm liturgie se konati i na místě neposvěceném. Antimins skrývá v sobě část svatých ostatků, a každého oltáře pravoslavného jest částí tak podstatnou, že bez něho liturgie nesmí se konati. (Jako sepulchrum katolické.)

Iliton jest roucho taktěž hedvábné, do něhož zaobaluje se antimins, podobně jako my v bursu vkládáme korporale. Podle výkladu církve pravoslavné *iliton* znamená roucho (*sudar* = *sudarium*), kterým hlava Krista Pána v hrobě byla ovinuta.

Mimo to na prestolu mají býti uložena sv. evangelia a sv. kříž zastupující desky zákonní a hůl Aronovu, které chovány byly v arše úmluvy Starého zákona. Celý prestol konečně zakryt jest dvojím rouchem ze skvostné látky.

2. *Stůl obětní* upraven jest na levé straně (t. j. severní). Tam připravuje se, čeho k sv. přijímání jest potřeba. Stůl obětní, věřícím na mysl uváděje jeskyni, kdež Spasitel světa se narodil a Golgotu, kde spasení na dřevě kříže dokonat, připomíná zároveň stůl, na němž věřící za starodávna skládali při obětování chléb a víno k svátosti sv. přijímání potřebné.

3. *Vrchní trůn* bývá v kostelích jen některých. Jest to výstupek za prestolem u západní strany oltární s křeslem či trůnem pro samého archijereje, a představuje nebeský trůn nejvyššího kněze J. Krista. Po obou stranách bývají ještě místa pro kněze na význam trůnů v nebi pro sv. apoštoly upravených.

Při jižní straně oltáře bývá *sakristie* či *diakonik*, kdež uschovávají se roucha, nádoby a jiné věci bohoslužebné. Jméno má odtud, že diakonové mívali tyto věci na starosti.

Oltář od lodi chrámové oddělen jest *ikonostasem*, prkennou stěnou okrášlenou svatými obrazy s křížem uprostřed. Jako oltářem nebo představuje se, takž ikonostas s posvěcenými obrazy svými věřícím připomíná, ke komu jim jest se obracet, aby v nebi za ně se přimlouvali. V ikonostasu jsou dvěře trojí: 1. *střední*, též královskými zvané neb svatými (dveře svatáje či carskija), poněvadž sám král nebeský věřícím ve sv. svátosti za pokrm se dává jimi prochází. Bývají obyčejně vyřezávané neb mřížované, a proto zevnitř zakrývají se ještě závojem či závěrou, která oponu v chrámě jeruzalemském na mysl uvádí.

— 2. Dvěře postranní vedle kůru pravého nazývají se *jižními* a 3. druhé postranní vedle kůru levého *severními* slují.

b) *Loď chrámová* jest místem pro lid věřící. Tam nalézají se: 1. *Soleja*, t. j. výstupek neb místo před ikonostasem povýšené a vlastně jen pro kněze určené. Odtud věřícím svátost oltární se podává. — 2. Po obou jeho stranách jsou *dva kůry* (*krylosa*), místo pro kleriky, t. j. pro lektory a zpěváky, kdež střídavě pějí se kostelní zpěvy, a představují se jimi kůry andělův slávu Boží prozpěvujících. — 3. *Amvon*, t. j. stolec právě naproti dveřím svatým na několika stupních stojící, odkudž čte se nyní evangelium a káže se slovo Boží (naše kazatelna), kdežto za starodávna na takovéto místo diakonové, lektori a zpěváci vystupovali, aby předčítali a zpívali, jak bylo tehdy ve zvyku. (Viz naše graduale.)

c) *Předsín* (*pritor*) jest chrámu pravoslavného část třetí, od níž dobře rozeznávati sluší *košku* (*paperť*), t. j. předsín zevnitřní. V předsíni za starodávna stávali s jedné strany katechumeni, s druhé strany zlým duchem posedlí a kajenici; nyní odříkávají se tu litanie v době vigilií. Předsín také *jidelnou* (*trapeza*) se nazývá, poněvadž v některých klášteřích bývá tu upraven stůl pro fraterské k upomenutí na dřívější hostiny lásky (*agapy*), a že tu v hod Boží velikonoční žehnají se pokrmu.

K vykonávání služeb Božích v církvi pravoslavné potřebí jest hlavně věcí, jak následuje: 1. svatých obrazů; 2. lamp a svíček; 3. kropáče a kropenky; 4. posvátných rouch; 5. bohoslužebných nádob a nářadí; 6. bohoslužebných knih a 7. zvonů.

(Pokračování.)

Útěk do Egypta.

Za Heliopolí na písčité pláni k zemi blavu rozlístá palma sklání, a žádoucím stínem chodci mílo kyne, ano slunce palné na obloze siné širou rovinou proud svojích metá žárů a na holém život dusí suchopáru.

A v těch stranách kdysi na bezděčné pouti unavené matce bylo spočinouti, ana ditko tulce na panenské brudi, o synáčka Bohem daného se trudi. Marje jmenem pauenská ta máti sluje. Josef choť tu matku svatou opatruje

na útěku před úklady krále vraha,
an jen kletbu seje, kam svou mocí sáhá.

Josef choť a strážce unaveně matky
vůkol marno hledav všky aneb chatky,
když byl posléze strom nachylený zočil
s milou chotí k rozlistěné palmě zbočil.

Došli k palmě milé: Marje ticho sedla,
a milostným okem na Josefa shledla
jako by mu díkem lásky říci chtěla
„Bůh ti odměň, an mi sloužíš za anděla.“

A tak Marja, rozhoštěná v libém stínu
se synáčkem, an usíná jí na klínu,
trud a žízeň palnou s tichou láskou nese,
a jak dcera věrná v Bohu raduje se.

Josef, vida, Marii jak žízeň moří,
lásky plným hlasem ticho zahovoří:
„Poshovej tu málo — znám, že žízeň bolí
a tož půjdu pramen hledat po vůkolí.“

A kdy Josef hledá zdroje v širém poli,
Maria boly své a hoře jakékoli
poroučejíc Bohu, svému Hospodinu,
duši povzletuje nebes na výšinu.
A čím výše k Spasiteli, Pánu světa,
roztoužená duše matky svaté vzlétá,
tím se níže láska, nebem oživená,
koří s důvěrou a nutí na kolena.
Synáček jí usnul: poupátko to mladé
máti v plenkách utlou rukou na zem klade. —
Již je položila, — Dítka spí a Ona
modlitbu svou ticho na kolenou koná.

Než hle, jedva vzdechy prošly nebes branou,
ježto Panně Matce z čisté duše vanou,
synáček se zbudil modlitbou tou svatou
i písku se dotekl nožičky své patou,
a kde utlá pata dotekla se písku,
mokrá země jak na živém vrchovisku.
A ven na den zřídlo pískem již se valí
jarou silou, jako z mohutného skalí.

Marje v Bohu ponořená k nebi zřela,
kdy studánka před ní z písku vykypěla,
a kdy voda, z zřídla jdoucí, šat jí močí
zjevem náhlým uděšená, zdroj ten zočí.

Máti svatá mihem vstala — vstala skokem,
dítka zdvihla, k nebi vzhledla blahým okem,
a miláčka tulíc k rozblažené hrudi
cítí, jak Pán sladí vše, což jí kdy trdíl.

A zas Maria klekla — důlek dělá v písku,
zřídlo hloubí v rozkypělém vrchovisku,

v živém zdroji dlaní vody nabírá si
a tím darem s nebe žízeň svoji hasí.

V tom tu Josef, darmo hledav zdroj žádoucí
vrací se a žasne, vida div divoucí,
vida pramen živý na písčité pláni
v stínu palmy, jež svou hlavu milo sklání
nad Marií matkou a tím dítkem drahým,
jež se útle tulí k prsoum matky blahým.

Marja chotě s blahou láskou vřele vítá,
vše mu jeví a vodu mu z zřídla skytá,
načež spolu v libém palmy vděčné stínu
díky pění na oslavu Hospodinu.

V. Štulc.

Císař Josef II. u Salesiánek.

Hrůza zmocnila se klášterů Rakouských, když císař Josef II. počal ve zmatek uváděti hierarchický řád církevní ve své říši způsobem tak neočekávaným, že toto jeho počínání si působilo jako pohroma živelní, kterou nikdo nemohl předvidati, a jejíhož konce nikdo nemohl dohlédnouti. Podobné zděšení zavládlo ve vídeňském klášteře Salesiánek na Rennwegu. Nebylo sice dosud známo, co klášter jejich očekává, avšak příčina byla nejedna, která věštila smutnou budoucnost. Naděje sílila dosud duchovní sestry, které se zanašely vyučováním mládeže. Od počátku kláštera bylo jim svěřeno vychování dcer jmenovitě z rodin šlechtických. Mělt ovšem tento řád více ochranců mocných po boku císařově, a ne jeden vznešený šlechtic přimlouval se za tiché a příjemné útočiště, v němž dostalo se jeho dceruškám prvních radostí dětských uprostřed sboru družek milovaných. Než to bylo téměř jisto, že císař oslyší prosbu šlechty za zachování kláštera, neboť šlechta nesouhlasila většinou s jeho novotami, a konečně záviselo vše na osobním náhledu panovníkově. V tomto strachu, naději a malomyslnosti bylo jim ohlášeno, že císař jejich klášter navštíví.

Jak hromová rána působila tato zpráva na nábožné sestry. Ještě nikdy nenavštíví panovník jejich kláštera a o této první návštěvě nemohly si sestry vydati počet. Již viděly se vyhnány ze svého tichého domova a roztroušeny po světě blouditi jako stádo bez pastýře. Návěští, které představená kláštera obdržela od zpovědníka klášterního z rána téhož dne, který byl k návštěvě císařově ustanoven, nebyla

k tomu způsobila, aby zmírnila obavy sester ohrožených. Dle zpráv spolehlivých navštíví císař jejich klášter, aby jim ohlásil zrušení jejich řádu, a jeho nálezy, to bylo známo, byly neodvolatelné.

V domácí kapli dlely duchovní sestry řádu sv. Františka Saleského na modlitbách. Po mnohé tváři ubledlé přísnou zdrželivostí, posty a jiným sebezapřením kanuly slzy. V lavicích pobočných klečel sbor schovanek bíle oděných, jejichž jasné hlásky z části zvukem úzkostlivým obvyklé modlitby se modlily, z části vzlykáním přerušovány byly. — Tu promluvila ze stolice své představená kláštera hlasem hlubokým a jasným: „Modlete se sestry, modlete se, aby Bůh odvrátil od nás hrozící nebezpečství! Bůh jest všemohoucí, On jediný může nám pomoci a nás zachrániti, když nás již vše opustilo. Bůh řídí srdce lidská po své vůli a rozkazuje mocným této země. Pročež neplačte! ale doufejte, bez vůle Boží ani vlas z naší hlavy nespadne!“

Umlkla modlitba a vzlykání. Ještě naslouchaly slovům své představené — v tom zavzněl u fortny klášterní osudný zvonek — a jako elektrickou ranou zasaženy, věděly ihned, že císař stojí před branou. Představená kláštera pozvedla se klidně a kráčela v průvodu ostatních sester, které nemohouce dodatí si té síly a klidu, kterým nad ně představená jejich vynikala, sledovaly ji s bázní. Mezitím vešel císař v průvodu hraběte Rosenberga do kláštera a setkal se uprostřed dlouhé chodby s představenou, jejíž vysoká postava se vážně před panovníkem uklonila.

„Buďte nám srdečně vítán Vaše císařská Milosti v našem tichém útulku,“ ozval se příjemný hlas představené pod černým závojem, který velebná matka si byla přes obličej spustila a který jsa z husté látky úplně zakrýval tahy mluvící představené.

„Opakuju Váš pozdrav z celého srdce, velebná matko,“ pravil císař laskavě, „a lituju, že zpráva, kterou Vám přináším, mne snad učiní Vám méně vítaným, než bych vám byl v každé jiné době, o čemž nepochybuj. Velká úzkost zmocnila se sester při těchto slovech a představená odpověděla, jakoby bez pohnutí: „Vaše císařská Milosti jste nám vždy vítán, kterákoliv jest příčina, jež nás oblažila Vaším příchodem.“ — Tak došli až do síně kapitulní, v níž obyčejně všechny záležitosti klášterní byly vyjednávány. Císař se posadil na připravenou stolicí a pokynul i

sestrám, aby se posadily. Jeho krásné oko hledělo snivě před sebe. Přemýšlel o hlasu, který byl uslyšel právě a který jej upomínal na krásné doby příjemné štěstím a láskou, v nichž podobný hlas tak často k němu mluvil vážnou a lahodnou výmluvností, hlas který dosud často zavzníval ve chvílkách, kdy samotný býval, jako hudba v uchu jeho. — Povzdech unikl rtům panovníkovým a zároveň s ním přestal i krásný sen a vrátila se vzpomínka na úlohu, které vykonat byl přišel.

„Milé sestry,“ tak počal císař, „domnívaje se, že Váš život tichý a nábožný, Vaše stálé obcování s Bohem, Vaše přemáhání všech lidských vášní, Vám dodá síly, abyste snesly, co Bůh na vás sesílá s pokorou a s tichou oddaností, oznamuju vám beze všech příprav, že jsem uznal po zralém uvážení za nevyhnutelné potřebné ku blahu své říše zrušiti četné docela zbytečné kláštery, abych učinil občany a občanky státu prospěšné z mužů a žen žijících v nečinném rozjímání a v neoprávněném pohodlí, aby buď vstoupili do oněch řádů, jichž členové věnují se ošetřování nemocných aneb vychování chudých dětí, aneb aby dávajice přednost světu před životem klášterním a obdrževše dispens oddaly se ve světě jako ženy a matky povolání nejvznešenějšímu.“

Výkřik rozhorlení ozval se ze rtů nábožných panen při této neslýchané domněnce.

Josef II. usmíval se. „Ano, milé sestry,“ pokračoval, „opakuju to, nejvznešenějšímu povolání ženy. Velký Bůh, jemaž v hloubi srdce svého se klaním a jehož ctím jako vy, nestvořil ničeho, co nejsouc užitečno a prospěšno svou úlohu ve všem míru by nekonalo. On žádá jmenovitě od vás nejvznešenějších tvorů svých více než úctu. On žádá činný život.“

„Vaše císařská Milosti,“ odvětila představená, „zapomínáte, že život náš jest zasvěcen i jiným účelům, než jedině modlitbě a rozjímání duchovnímu. My vychováváme svými nejlepšími silami dcery vysoké šlechty v nevinnosti a bázni Boží . . .“

„Ano — vy vychováváte dcery vysoké šlechty,“ pravil panovník, „avšak já se domnívám, že není potřeby, aby má šlechta svěřovala své dcery vašemu dozoru. Oko mateřské bdí nejlépe a nejjistěji nad dítětem, neboť jemu neujdou slabosti a chyby dítěte. Na jevišti světovém jest život jiný než ve zděch klášterních, což zde nazývá-

váše ctností, jest často považováno za poklesek na jevišti života, co vy na svých schovankách vychvalujete — totiž přehnanou bázeň, která prchá před okem mužským — nutí muže ve světě zběhlého k úsměvu soustrasti. Ona učiní vaše schovanky v letech pozdějších terčem posměchu ve světě, v němž jim žiti jest a uražená marnivost jest pocit tak nepříjemný, že nejdokonalejší pokora křesťanská z ní nevylecí. Pročež velebná matko — připravte se v brzkou se svými sestrami k odchodu z těchto prostor. O vaše potřeby bude dostatečně postaráno a statky vašeho kláštera, které prospívaly dosud jen malému počtu osob, budou přivtěleny k náboženské matici a tím přinesou užitek mnohonásobný. Dítky vaší ochraně svěřené vrátí se co nejdříve ku svým rodinám.“

Prudké vzlykání proniklo černými závoji nad tímto rozsudkem, jak se zdálo neodvolatelným. Zároveň bylo slyšeti venku na chodbě dětské kroky — dvěře se otevřely a sbor dívek různého stáří — schovanky ústavu klášterského běžely rychlým krokem majíce očka uplakaná a ruce k modlitbě sepnuté ku císaři, jehož kolena obličaly jemným a svýma ručkama, jehož ruce libaly; kdežto rusovlasé děvčátko sotva šestileté jako andílek na jeho kolena vystouplo a společně s ostatními prosilo: „Vznešený panovníče! dovol nám zde žiti u našich učitelek, které my milujeme jako své matinky! Pohledni na naše slzy a vyslyš naše prosby! Dovol nám zde zůstatí!“ Než i tato prosba minula se účinkem na pevném rozhodnutí císařově.

S úsměvem škaredým přehlédl tento výjev, políbil srdečně malého andílka na svém klíně a usadiv je na zemi pravil: „Milé malé dámy, poučily jste se již asi, že císař přijal od Boha povinnost a úlohu, aby pečoval o blaho svých poddaných, aby jejich potřeby zkoušel a bedlivě uvažoval, čeho potřebují. Nuže — císař uznává po pilném uvážení za dobré, abyste se navrátily ku svým vás srdečně milujícím rodičům. Vy zachováte zajisté vždy vděčnost svým nábožným učitelkám za to, čeho jste zde zažily a pokračování vašeho vychování zde započatého na základě tak dobrém bude předmětem mé zvláštní péče, abyste byly někdy okrasou mého dvoru.“

Na to zvedl se císař a pokynul představené a sestrám blahosklonným pozdravem a kráčel ke dveřím; avšak několika rychlými kroky octnula se představená po

jeho boku. „Vaše císařská Milosti,“ volala hlasem se třesoucím, „nezažehněte nás z našeho zátíší, dosud klekala jsem jen před Bohem v pokoře, ale nyní kloním koleno své před Vaší císařskou Milostí s vroucí prosbou o milost pro náš ústav.“

A s těmito slovy sklonila představená koleno své před panovníkem, který chtěl se zřejmou nevolí odvrátiti se od prosebnice; než náhlým pohybem sjel závoj s její tváří — a s výkřikem jevícím překvapení ustoupil císař o několik kroků. Jeho oči tkvěly jakoby okouzleny na panenské tváři představené bledé jako mramor. Krev vstoupila mu k srdci a hlasem se chvějícím zašeptal: Josefo!

Ano byly to její tahy, na nichž spočinulo jeho oko opojené. Neobjevila se mu zde sice ve dřívější své kráse a v panenské svěžesti, než bledá a chladná, jako by z hrobu byla povstala — nevěsta smrti. Bylo to totéž oko, jehož pohled vždy byl jist svým účinkem na něho, když prosby všech jiných byly marny. Byly to tytéž rty, jimiž mu kdysi šeptala slova lásky, živá jeho nevěsta, vyvolená jeho srdce, jeho manželka. Byla to Josefa, eho Josefa, kterou nyní po letech zkoušky a starosti viděti se domníval — která, tak se mu zdálo, z hrobu povstala, aby ho ještě jednou prosila o milost.

Hluboké ticho panovalo v síni a bez dechu utkvěly zraky všech na císaři, přítomnosti docela odcizeném. Konečně zbavil se hlubokým povzděchem svého pohnutí, které ho úplně opanovalo a pravil: „Povstaňte velebná matko, nesluší na vás, byste přede mnou klečela. Vaše podivuhodná podoba s mou zemřelou manželkou . . .“

„Pomyslete Vaše císařská Milosti, že vznešená nebožka mluví k Vám mými ústy,“ pravila představená hlasem dojemným, ze země nepovstávajíc, a že k Vám mluví: „Království Salesiánek není z tohoto světa. Nenut je vstoupiti na bludné stezky! Popřej nevěstám Páně jejich tichý útulek, jejich požehnání a modlitba budou té provázeti navždy!“

„Budiž! velebná matko“ pravil panovník skoro šeptem. „Ještě jednou bylo mně popřáno spatřiti zde na zemi obličej té, která mně byla na zemi vším. Jako jsem uvykl, pokud moje manželka žila, její přání již z předu plniti, chci i nyní podati se té myšlence, že jest mně popřáno dnes ještě vyplniti prosbu té, která mne

nikdy za nic nadarmo nežádala. Žijte s Bohem, velebná matko! Váš klášter, ať působí dále jménem Josefíným.“ Za radostného volání schovaneček opouštěli císař a hrabě Rosenberg klášterní síň.

Podivení nad dalším trváním kláštera Salesiánek ve Vídni bylo veliké. Osoby, jejichž vliv u dvora byl nejmocnější marně byly žádaly za zachování kláštera a byly od císaře vesměs z krátka odmrštěny. Hrabě Rosenberg, věrný přítel a důvěrník císařův vypravoval teprv po smrti císaře Josefa rozmluvu jeho s představenou kláštera. A až po dnešní den vypravuje se tato podivuhodná událost, již zachráněn byl řád Salesiánek od záhuby již na prahu stojící stínem mrtvé císařovny.

Císař neuviděl představenou kláštera již nikdy. Avšak každá prosba, kterou ona ku blahu sester sobě svěřených k němu se obrátila, byla od císaře ihned vyslyšena. Jakož byly slíbily, vysílaly Salesiánky denně nábožnou modlitbu ke trůnu nebeskému za panovníka, který tak velice zhřešil na církvi katolické, této požehnané nevěstě Kristově, a který v poslední své hodině u nohou Ukřížovaného pokorně vyznal: Pane chybil jsem v mnohém, pročez odpusť mně, za to Tě prosím. A. Č.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Jak se mi hnusí země, když na nebe hledím. S. Ignat. ap. Bart.

K vyšším věcem stvoření jsme, než bychom se kochali v nejnižších. Dobrodiním přirozenosti lze o vyšší věci státi; ona člověku dala obličej vznešený, k nebesům též patřiti, k slunci vznášeti kázala tvář, víceji pak srdce.

Nebe otčinou jest, země bezbydlím; ono jest ourodné na blaženost, tato na svízele. Vzhůru tedy modlitby, vzhůru touhy. K zemi neměj zření, ale k nebi.

Hnusí se nám země se všemi svými dary, jež dobrými vyhlázejí, avšak nejsou, anobrž zlé jsou poněvadž pohoršují, nebi na překážku jsou.

Zemské útěchy i hovadům společny jsou; radosti nebes rovnají nás andělům: ony jsou šeredné, tyto čisté; krátké jsou ony, tyto věčné: po těchto jest tudíž sahati, po oněch ušlechtilou nohou šlapati.

Kdo se lidí mnoho bojí nic valného nikdy nedokáže. S. Ignat. in vita.

Kdo se na lidi ohlédá, snadno Boha sobě nevšímá; ona modla: „co řeknou lidé?“ až příliš mnoho lidí odvrátila od upřímného ctění pravého Boha. Kdybych se líbil lidem, nebyl bych sluhou Kristovým. Ó převrácená k lidem uctivost, na něž hledě stydíš se nebyti nestydatým!

Proč se bojíš lidí? Bídni jsou, ani sobě ani tobě prospívají nebo škoditi nemohou proti vůli Boží. Toho boj se, který když zabije, může zatratiti duši v pekelném ohni.

V Boží při ničeho báti se není, ale jako jehlice polární utkvěle vždy k točné směřuje, nechat libé větrky vanou nebo severní víchřice burácejí, tak nepohnutý konej co jest Božího nenachýle se ani na pravo ani na levo.

Kdo zapomíná sebe a pohodlí svého pro poslušenství Boží, Boha nad sebou bdělého má. S. Ignat. ap. Bart.

Čin pro Boha, cokoli můžeš, a on bude činiti pro tebe, čeho ty nemůžeš; neb aniž jest mu nesnadno přispěti tobě aniž jemu chybí moc nebo vůle. Hotovější on jest k dávání milosti než tys ku přijímání jich. Nikdo nemá lepší péče o sebe, než kdo té péče takto zanedbává.

Zle sobě radíš, když čas k Boží službě určený obracíš k věcem jiným. Kterého zdaru můžeš se nadíti? Bohu-li se nelíbíš, odkud dojdeš požehnání?

Hleďte nejprve království Božího, a druhé věci vám budou přidány. Nehyne čas, jenž se přidílí pobožností. Více prospěješ modlitbou nežli studováním.

Darmo se pachtíte. Nejste vy, již mluvíte. Otec nebeský dá vám v tu hodinu, co byste mluvili, bez něhož nic nemůžete, s nímž můžete činiti všecko. K těm štedřejší jest, kteří o sebe a věci své příliš málo, o Boha nado všecko pečují.

V postavení skvělém a velmi ctěném své osoby potupování a všeliké vyvýšenosti i slovnosti pošlapování i přednější i důležitější býti má než těla moření. S. Ignat. ap. Bart.

Jakož vzácnou, takž velikou ctností jest pokora ve cti postavená. Že se tamaryšky sklánějí, že se červíci nížko po zemi plazí velká věc není; ale že vyvýšený cedr hlavu nachýluje a jak vysoko vzhůru se vypíná, tak hluboko do země kořeny pouští, to všední věc není.

Cti a života stejným krokem obhajovati jest heslo ctižádostivých; jak vzdálena od toho

jest zásada Kristova, jenž zvolil býti útržkou lidskou a povrhelem u všech vůbec!

Kdo chce býti velik, ponížením se dosáhne toho. Neboť nemá-li svět nic nad čest vznešenějšího, tou opomítnouti nemůže býti nic malicherného; tak zajisté pohrdatel větším stává se nad věc, které svět za největší sobě váží.

Slovy sebe lebec vážití již sevědňelo: i hrdopyškové to činí; aby však potupa sama byla potupována, až na tuto výši jestliže se povznesla ctnost, dosáhla vrchu dokonalosti.

Svatý Benedikt Josef Labre.

Sv. Benedikt Josef Labre narodil se 26. března 1748 ve vesnici Amettě ležící v diecési Boulonské v jižní Francii. Byl nejstarším z patnácti dětí rodiny ne příliš bohaté avšak nábožné, kteráž se i kněžími honositi mohla. Malý Benedikt jevil záhy čilého ducha, bystrý rozum, dobrou paměť a zvláště neobmezenou poslušnost. Rodiče jeho cvičili veliké jeho vlohy k pobožnosti a vstřípili srdci jeho nevinnému nenávisť ku hříchu, jehož v životě svém dosud byl se nedopustil. Když kdysi ve stodole zvedl brouka, nazval jej farář, který právě kolem se ubíral, v žertu malým zlodějem, což na něho takový dojem učinilo, že ho ani upokojiti nemohli.

Prvního vzdělání dostalo se mu od vlastního strýce, který byl tehdy podjahnem. Tento muž, jehož později, když již knězem byl, lid novým sv. Vincencem nazýval, pěstil pečlivě schopnosti chlapcovy a vedl jej ku zbožnosti, cviče jej v modlitbě a sebezapírání. Opomenul-li co učiniti aneb dopustil-li se dosti malé chybičky, vykonal pokání sobě uložené s ochotou a radostí tak, že kteří toho svědky byli, dojati bývali. V Amettě chodil Benedikt do vesnické školy řízené tamním farářem, na to navštěvoval v Nedomu vyšší školy a vyznamenával se vždy správností, duševním klidem a bodrostí. Jeden z učitelů jeho svědčí o něm, že se nepamatuje, že by mu byl učinil kdy nějakou výčitku a jiný praví: Asi ze 2000 dětí, které jsem vyučoval, nebylo obdařeno žádné tolika dobrými schopnostmi, jako Labre. Těmito svými ctnostmi působil i na své spolužáky i na své bratry a sestry, které opatrovati a poučovati svým rodičům pomáhal.

Naučiv se čísti odříkal se dětských her a věnoval veškerý svůj prázdný čas četbě nábožných knih. S ochotnou po-

slušností konal veškeré domácí práce, nepřál si nikdy žádného požitku, po němž dívky tak velice toužívají. Spokojuje se vším, nikdy nežádal za nové šaty, ukládal si újmu v jídle a pití, kladl si ku spánku pod hlavu tvrdá polena tak, že rodiče jeho jsouce oň starostliví jej napomínali. Do kostela spěchal, kdy jen mohl a tu vrhal se na kolena, sepal ruce, sklonil hlavu a zahloubal se tak do modlitby, že ani údem nepohnul. Nábožnost jeho ducha zračila se i ve tváři jeho. Zvláštní radost míval Benedikt, když přišla řada v klanění se Nejsvět. Svát. Oltářní zavedeném v diecési na jeho rodiště: po celé hodiny prodíval pak v kostele a posluhoval knězi při oltáři.

Všichni, kdo ho znali, domnívali se, že bude knězem. Rodiče jeho rádi by byli k tomu svolili, než skrovný majetek a četná rodina nedovolovaly jim toho. Ujal se tedy malého Benedikta jeho kmotr, mladší bratr jeho otce, farář Erinský, který vzal chlapce k sobě a slíbil, že jej bude podporovati ve studiích. Připraviv se ku prvnímu sv. přijímání, přijal tělo Krista Pána 4. října 1701 s nábožností příkladnou, a téhož ještě dne udělil mu biskup Boulonský František Josef Gaston, který první po smrti Labrově počal s vyšetřováním jeho života, svaté birmování. A od této doby zdokonaloval se tím více v životě ctnostném, touže jen stále po pokrmu nebeském. V zahradě svého strýce sbírával ovoce, kterého však nikdy neokusil. Když zde jednou jahody trhal, prosilo jej malé děvčátko o hrstku jahod. Avšak bez svolení strýcova nechtěl vyhověti prosbě její, a když mu děvčátko pravilo, že jest to maličkost a že strýc se toho nedoví, zamoutil se velice a připomenuv jí Boha, který vše vidí, žádal ji, aby se z toho vyzpovídala. A když zpozoroval, že děvčátko jde ku sv. zpovědi, připomenul ji opět tuto její povinnost. Poněvadž mu strýc do šestnáctého roku přísně postiti se nedovolil, jedl vždy jídla nejšpatnější a nejpotřebnější.

Svou pilností a bystrým duchem konal velké pokroky u vědě v prvních letech: čítal knihy z knihovny strýcovy obsahu hlavně nábožného. Rozjímání duchovnímu oddával se tak, že jej mocí musili z něho vyrušovati. Na hrách svých druhů nebral nikdy podíl. Není se tudíž diviti, že nábožný chlapec požíval ve farnosti jakési vážnosti. Princezna z Croy, která

prodlávala ve vesnici té nazývala jej žer-tem malým farářem. V neděli chodil mezi lid: tu radil, tu napomínal. Když jej domácí sluha urážel, nehněval se na něho, ale překonal ho trpělivostí a přívětivostí. Když přišli hosté na faru, postoupil jim ochotně svou světničku sám jim posluhuje. Chudé rád vidal u sebe a rád je navštěvoval. Dostali-li žebráci menší almužnu, ihned říkali: Benedikt není doma!

Největší radost pocítoval před Nejsv. Svátostí Oltářní: při ustavičném klanění se Jí býval vždy přítomen, kdekoliv se děla v okolí. Záhy ustanovil si pořádek na celý den: ráno v určitý čas se modlival, pak posluhoval knězi při oltáři atd. Než čím více poznával životy svatých a čím dokonaleji rozuměl sv. Písmu v latině, tím lhostejnějším stával se k pohanským spisovatelům. Strýc jeho nahlížeje, že Benedikt zanedbává světské vědy nedosáhne kněžského důstojenství, napomínal jej, nedal mu knih ze své knihovny. Benedikt poslechl, než ku spisovatelům klassickým lásky nabyti nemohl. Zamilovaným jeho spisovatelem byl kněz řádu Oratoriánů Lejeune, nazvaný slepec. Když mu strýc dovolil konati přísné posty, dával svůj oběd chudým, spal i v zimě na tvrdém loži a konečně rozhodl se, že vstoupí do nej přísnějšího řádu Trappistů. Strýc nemoha u věci tak důležité sám mu dáti svolení poslal jej k rodičům, kteří divili se jeho předsevzetí a své svolení mu nedali řkouce, že jako církevní kněz může si také zásluhy získati. Vrátil se tedy do Erinu: než láska ku studiím nevrátila se, a k tomu potkala jej ještě trpká zkouška, že zbaven byl všech vloh duševních. Soužila jej neustálá bázeň, že úmysl jeho nesouhlasí s vůlí Boží; a ani modlitba, ani nábožné čtení, ani sv. zpověď nemohly ho upokojiti. Konal duchovní cvičení, která srdci jeho dodala pokoje.

Roku 1766 vypukla v Erinu morová rána. Benedikt provázal svého strýce k nemocným, posluhoval a těšil je, a když i strýc se rozstona, dosloužil mu k smrti. Na to vrátil se ku svým rodičům s prosbou, by mu dovolili vstoupiti ku Trappistům. Marně snažili se rodiče jeho odvrátiti jej od tohoto úmyslu. Když ho kdysi matka překvapila spícího na holé zemi a jej napomínala, odpověděl jí prosebně: Nehněvej se matinko! Bůh volá mne ku přísnému životu v La Trappe, musím tedy již nyní se připravovati. Po krát-

kém čase poslali jej rodiče ku prvnímu jeho učiteli, který byl se již stal farářem v Conteville. S tímto nábožným mužem závodili v modlitbě a sebezapírání. Kdysi provázal v čas postní děvečku do blízké dědiny. Na cestě prosil ji, aby na zpáteční cestě se zastavila pro něho v kostele, do něhož vešel vrhl se na kolena a modlil se nábožně nepozoruje, že hodina po hodině mizí. Když jej konečně vyrušila z modlitby, žádal ji ještě, aby s ním počkala v kostele na kázání. Prodlel tak v kostele celý den nepoživ ničeho mimoskrovné snídání. Postní doba roku 1767 přinesla Benediktovi zvláštní požitky: kázali totiž v Conteville missionáři. Benedikt nevynechal ni jednoho kázání. Poněvadž mu missionáři radili ku vstoupení do La Trappe, čehož rodičové dovoliti nechtěli, radil mu strýc jeho, aby vstoupil ku Kartusiánům. V dubnu 1767 ubíral se Benedikt se svolením svých rodičů do kláštera kurtusiánského v diecési Saint Omerské, chudoba kláštera však byla představenému na závadu, aby ho přijal. Obrátil se tedy do kláštera téhož řádu v Neuville, než ani zde nemohl býti přijat dříve, než by se naučil chorálnímu zpěvu a počátkům filosofie. Ve zpěvu činil pokrok, méně ve filosofii. Dne 6. října 1767 byl konečně přijat. Než v tomto klášteře nenalezl pokoje; řehole kartusiánů zdála se mu příliš snadnou a veškerá jeho touha vedla jej do La Trappe. Vrátiv se k rodičům neustál je prositi, až mu dali svolení. Za neustálého deště v čase zimním konal pěšky cestu 60 mil a přišel v listopadu roku 1767 do La Trappe. Než jaký byl jeho zármutek, když uslyšel, že nikdo nemůže zde býti přijat před 24 rokem, a jemu že jest ještě 4 leta čekati. Zarmoucen, utřázněn a v šatech roztrhaných vrátil se po čtyřnedělní pouti do domu otcovského. Čině si však výčitky, že by byl dosáhl přijetí v La Trappe prosbami, žádal písemně ku Trappistům do Sept. Fortru, avšak ani zde nebyl přijat za příčinou touže. Zůstal tedy v Amettě pomáhaje rodičům při hospodářství. Kdysi poručil mu otec, aby obrátil na louce seno. Benedikt dal se do práce a obracel stále, až se jen lilo z nebe. Když mu otec proto výčitky činil, odpověděl: „Tak jsi mně rozkázal.“ Kdysi uslyšel, že v osadě asi 15 mil vzdálené obdává se missie. Ihned vydal se na cestu, aby účastnil se těchto pobožností. Na cestě zpáteční navštívil svého příbuzného, který byl kanovníkem. Byv od tohoto předsta-

ven biskupovi, vyslovil mu svůj úmysl. Biskup radil mu, aby proti vůli svých rodičů nevstupoval do řádu Trappistů. Benedikt uposlechl jeho slov a rozloučiv se na vždy se svými rodiči opustil jejich dům 22. srpna 1769 a vstoupil do kláštera kartusiánského. Byl zde vzorem všem horlivosti a nábožnosti, avšak pokoje zde nenalezl tak, že převor jej propustil se slovy: „Milý synu! Prozřetelnost nevolá vás k našemu řádu, následujte jejího vnuknutí!“ Odcházejce odtud psal svým rodičům dojemné psaní oznamuje jim, že vstoupí do La Trappe. Zprávu o něm obdrželi jeho rodiče ještě jednou; když totiž Benedikt již v Římě žil, uviděl jej zde spolužák jeho z Nedomu a prosil ho o dopis k rodičům. Benedikt odpověděl: „Vyřiď jim ode mne pozdrav, řekni jim, že se mně daří dobře; psaní jest zbytečno. Nebyv opět přijat v La Trappe obrátil se do Sept Fortu, kdež dosáhl přijetí k veliké své radosti. Radost tato proměnila se však brzy v nepokoj o blaho duševní. I zdraví jeho trpělo a v dubnu 1770 dostal prudkou zimnici. V nemocnici klášterní byl všem příkladem. Sluha říkával o něm: „Mladý Labre jest světec.“ Když jej 2. července opat kláštera propouštěl, řekl mu tatáž slova, která k němu mluvil kdysi převor kartusiánů. Upokojen byv konečně opouštěl Benedikt klášter jsa tím jist, že poznal konečně vůli Boží a počal ihned život v pravdě žebrácký a poutnický, v němž žil až do své smrti. První jeho touha byla uvidět Řím.

Můj syn.

Slovinsky napsal *Dr. Ivan Tavčar.*

Starý Jakob Klímovec byl po celý čas svého života velikým chudásem na zemi. Po svém otci zdědil starou roztrhanou chalupu a nesouvislý kus kamenitého pole tam nahoře na „Hřebeni“, tak že se musil namáhati a lopotiti od rána do noci, chtěl-li mítí vezdejší svůj ovesný chléb. Když pak se oženil, dal mu Pán Bůh takovou ženu, že se ještě teď hrůzou otřesu, když si na ni vzpomenu. Při práci mu ani za mák nepomohla, ale za to mu v chalupě ukradla, nač přišla! To co ukradla, propila v kořalce, co jen nejdříve mohla. Když se Jakob po těžké celodenní práci na večer domů ubíral, našel často slabší polovici

svou buď v příkopě neb uprostřed cesty ležeti. Vesnické děti běhaly kolem ní a křičely. Trpělivě naložil si ji Jakob vždy na ramena svá, odnesl ji domů a ji odpustil — neboť byla matkou jeho dítěte! A když mu ji smrt vzala, a když jsme ji pochovávali v červenou zemi tam nahoře u svatého Vavřince, stál Jakob Klímovec žalostně u hrobu a po tvářích tekly mu veliké slzy.

„Bože můj,“ pravil, „škoda je ji, že umřela! Člověk si časem na všechno zvykne! Teď jsem měl komoru a sýpku dobře zavřenou, tak že mi už ničeho vzítí nemohla!“ Škoda, že umřela!“

Zůstalo mu po ní dítě, chlapec. Toto své dítě měl Jakob Klímovec velice rád. Jednou ráno, když ležel na tvrdém lůžku svém, vzpomněl si najednou, že je život jeho, když se to vezme kolem a kolem, přece jen velice obtížný! Tenkrát přišel též na myšlenku, že musí syn jeho do škol, aby nemusil nositi hnůj na pole v koši na zádech a aby nemusil bídu trpěti.

A vskutku odvedl hocha do Lublaně. Tam se doptal na otce Kalista, který byl tenkrát představeným v klášteře františkánském, vešel k němu, políbil mu bílou jeho ruku a vyprosil si na něm, aby tam směl syn jeho každého odpoledne přicházeti k chudíčkému sice, ale přec dobrému obědu.

Potom běhával, jak jen trochu mohl, do Lublaně Tonička navštívit. S sebou míval kus černého chleba, aby měl na cestě co jísti. Žízeň zaháněl vodou z pramenů u cesty. Někdy si uvázal na ramena koš, v němž byla „strava“ pro syna, a potom se pachtil v slunečním vedru do města. Hotových peněz neměl u sebe nikdy ani krejcaru. Konečně ho seznali útrpní vozkové a pobízivali ho, aby nehltal prach na silnici, nýbrž aby odložil koš a sedl si na vůz. A tenkrát jste ho měli slyšeti, jak těm vozkům věrně vypravoval, že chodí za synem, že jest to dítě, jaké si otec jenom přáti může, jak jsou s ním otcové Františkáni spokojeni, a jak mu to dítě jenom samou radost dělá!

A vskutku, hoch se dobře učil. Rok jako rok byl „první“, a přinášival domů vždy zlatou knihu. Do kostela chodil zároveň s otcem. Starému zářily oči velikou radostí, cítil se šťastným, že jsme mu to až záviděli my všichni, kteří jsme měli slabé a rozpustilé děti.

Nežli však vychodil syn osm latin-

ských škol, musil starý Klímovec prodati pole, a než dokončil syn školy vysoké, byla prodána i chalupa. Starý bydlil potom ve vsi brzy u toho brzy u onoho a živil se prací rukou svých. Nemůžete si ani pomyslet, co všechno uměl. V zimě plítal košíky anebo vypravovával dětem za kousek chleba pohádky. Z bezových větví vyřezával dýmky, z lipového dřeva opět vařečky! Mnohdy se mu přihodilo, že musil jít večer spat, aniž by byl za celý den jenom dost málo něco teplého požil! Z jara chodil do práce, kosil a kopal za málo peněz po celý Boží den. V létě pak sbírával jahody, dělal došky a pokrýval slaměné střechy, spravoval a drátoval hrnce, prodával sůl chodě od domu k domu a byl živ skoro jen samým kyselým mlékem. Na podzim opět otloukal a sbíral jalovec, hledal maliny, seškrabával smůlu se smrků a sbíral v lese žaludy. Tak si vydělával a strádal krejcar ku krejcaru a co ustrádal, poslal synovi. Sám však byl ubožákem, že snad většího na celém světě nebylo. Když se tak šoulal po vsi bos, s tělem silně ku předu nahnutým a s očima hluboko zapadlými, musil se nad ním každý ustrnouti. Bylo nám ho také opravdu všem líto.

Rok za rokem ubíhal, a rok od roku stával se Klímovec větším ubožákem. Syn jeho se stal mezi tím tam někde v Němcích velikým pánem a peněz prý si vydělával, co jen chtěl. Tak aspoň lidé říkali. Na stáříčkého svého otce zapomněl však zcela. Znajít děti rodiče své mnohdy jen tak dlouho, dokud rodičové mohou dávat! Potom odlétnou jako pták na větev a zapominají na rodné své hnízdo.

My pak jsme choulili hlavy dohromady a mezi sebou dutlali, že takový syn za nic nestojí, kterýž nechá takového otce strádati a bidu trpěti. Když však někdo starému Jakobovi něco takového řekl, tu mu vstoupila krev do hlavy, a on durdil se a zlobil.

„Jak, můj syn že jest nevďečným? Můj syn? Můj Toniček? Uvidíte sami, jak mne bude na stará moje kolena podporovati. Teď ještě nemůže. Kdybyste jen vy měli takové děti!“

Jednoho dne přišel Jakobův syn skutečně do vsi. Tak potajmu přišel, že ho nikdo nečekal. Nosil dlouhý vous, jenž mu sáhal přes prsa dolů. Že se mu zle nevede bylo viděti na celém jeho zevnějšku. Očima zrovna píchal jako ježek. Nám všem se zdál býti velice hrdým. A byl též hrdým!

Přijel na panském voze. Zastavil se na faře a potom pil s učitelem a druhými pány po celý Boží den.

Starý Klímovec seděl doma a třásl se radostí, že přišel jeho syn.

„No, teď vidíte, že syn můj přišel! Můj Toniček! Kdybyste vy měli takové děti!“

Bylo už odpoledne a syn si ještě nevzpomněl, že má ve vsi stáříčkého otce. Teprv večer, když bylo už tma, plížil se jako zloděj k svému otci a vklouznuv do příbytku jeho, ptal se zhurta:

„Otče nespíte?“

„Zdali spím? Jak pak bych mohl spáti, když jsi ty tu, můj drahý Toničku! Že se jen tak můžeš ptát!“

Druhého dne ráno jsme stáli před farou a dívali jsme se, jak odjížděl Klímovicův Toník. Po straně vedle vozu stál starý otec svátečně oblečen a s obnaženou hlavou. Syn však vsednuv do vozu, sotva že se na něj podíval. Rekl mu pouze jako nějaký hrdý šlechtic:

„Otče, tam na faře jsem vám něco nechal.“

Po té odjížděl; stařec hleděl za vozem s obličejem zářícím radostí, dokud se v zátočině očí jeho neskryl. „Možná že ho nikdy více neuhlídám!“

Do očí vstoupily mu slzy. Po té šel na faru. Farář mu odevzdal třicet stříbrných dvacetníků. S těmi přišel k nám, všem nám je ukazoval a chvátil syna svého, že chvále té nebylo konce.

„Teď vidíte. Podívejte se, jak mne podporuje na moje stará kolena. To je syn. To je vděčný syn. A vy jste říkali, že na mne zapomněl. Můj syn, aby na mne zapomněl!“

My jsme však celou věc lépe prohlédli. Farář mu sice odevzdal třicet dvacetníků, ale to mu nepověděl že mu syn přikazoval, aby dal „starému“ každý měsíc vždy jenom jeden dvacetník. Otcovo pole a chalupu snědl syn ve školách a teď mu splácel dvacetníky jeho pečlivou, ale nerozumnou lásku! Od těch dob zdál se nám býti syn ten ještě mnohem pyšnějším, ale otcí jeho říci jsme se to neodvážili. Vždyť musil beztoho tak jako tak přijíti brzy k pravému poznání!

A poznání to přišlo. Přišlo ještě téhož roku, když obdržel od syna svého první podporu, stříbrné dvacetníky. S nastávajícím podzimkem počal se starý Klímovec rychle tratiti jako to kvítí na mezích. Byl

sice už stár, teď však v několika málo dnech ještě mnohem více sestárnul. Když začal poletovati první sníh, sotva se už vlekl. Pozorovali jsme na něm všickni, že se jara nedočká. Ležel skoro na holých prknech a neměl ani co jisti. My sousedé jsme s ním měli útrpnost, nebo člověk nemocný odkázaný pouze na almužnu jest vám tvor nad míru ubohý. I domlouvali jsme mu:

„Piš synovi, ať ti něco pošle! Pole s chalupou ti snědl, ať ti teď něco dá!“

„Cože snědl? Kdo říká, že snědl?“ volal a přese všechnu svou bolest a slabost rozzlobil se tak, že nám vyplisnil.

Ale konečně si dal přece zavolat belhavého Dolinčákova Tomáška, kterýž nám tenkrát, když toho bylo právě třeba, psaní psával, a Tomášek sestavil z belhavých, jako byl sám liter psaní na Klímovcova Tonička. I psal mu, že jest otec jeho nemocen, že nemá co jíst ani co pít, že nemá též nikoho ku své obsluze, aniž teplé a měkké postele, aby mu tudíž něco poslal.

I čekali jsme týden, čekali jsme čtrnáct dní, — a myslíte, že přišla nějaká odpověď? Ani slovíčkem neodpověděl.

„Vidiš, nic ti neposílá, nic ti nechce dáti; to máš pěkného syna!“

Tak jsme mluvili my, ale on se ihned všecem rozzlobil:

„Mlčte. Nedostal psaní. Teď se ztrácejí i psaní s penězi, jak pak teprve bez peněz. Psaní se ztratilo. Že by mne můj syn opustil, to nelze ani mysliti. Tak vám povídám.“

A Dolinčákův Tomášek si musil opět sednouti a opět složil psaní, jež jsme poslali synovi.

Přišla též odpověď. V neděli odpoledne seděli jsme v téže Gaberčově podkrovní komůrce, kdež se byl umístil starý Klímovec. Sadařův Karlík, kterýž tenkrát psaní roznášel, strčil najednou do komůrky svou hlavu a v ruce jeho zakmitlo se psaní tak tenounké, jako mladý lupen na jaře.

Nemocný na posteli radostí vykřikl:

„Vidíte, že mi píše! Teď to vidíte!“

Dolinčákův Tomášek vzal ihned psaní, odlomil pečeť a vytáhl popsany list. Rozvinul jej, zobracel na všechny strany, díval se pod stůl, zdali při rozpečetování nic na zemi neupadlo, — ale po penězích ani stopy.

„Peníze v něm nejsou!“

„Proč pak by mi posílal peníze? On přijde sám! sám přijde! Čti Tomášku!“

Starý napnul celý obličej a Tomášek počal slabikovati slovo za slovem:

„Milý otče! Pišete mi, že jste nemocen. Pravda jest, jste už stár a musíte očekávat každý okamžik hodinu smrti své. To jest už tak na světě vůle Boží. Pišete mi, abych přišel. Nemohu, mám příliš mnoho práce. Budete-li mít zemřít, zemřete tak jako tak, ať jsem u vás nebo ne! Kam pak jste dal ty dvacetníky. Po mém mínění byste jich měl ještě aspoň polovici mít!“

Potom mu ještě něco psal o tom, že mu přeje zdraví a bylo konec.

Stařec vykřikl na tvrdém lůžku svém: „Je tu ještě někdo mezi vámi, kdo umí dobře psaní čísti?“

Přihlásil se Vrátníkův Martin. Vzal psaní do ušpiněných rukou svých a četl z něho trhavě slovo za slovem. Bylo ale všechno zrovna tak, jak to byl přečetl Tomášek!

Starý Klímovec zbledl jako stěna a z hluboka si vzdychl: „Zdá se mi, že o mne opravdu nedbá.“

Ach, jak těžko pronášel ta slova! Potom se obrátil obličejem ku stěně a nechtěl více ani dost málo promluvit. Jenom když jsme odcházeli, se ještě obrátil a pravil hlasem temným: „Neříkejte mu ale nic o tom, jak jsem těžko, těžko umíral.“ —

Do rána byl mrtev. Pochovali jsme jej opravdu chudičce. Na hrobě nemá ani nápisu. Každé jaro vyroste mu na něm trochu trávy a metlice. Nikdo se však po něm ani slovem nezeptá.

Takové jsou ty naše děti!

Přel. Fr. Pohunek.

Na rozcestí.

Al. Krsek Jahodovský.

Sloup u cesty rozviklaný;
na něm písmo bledé
s těží chodci ukazuje,
kam ta stezka vede.

A kol pusto širým krajem,
kam jen oko stačí,
nikde člověk neozve se
ani hlásek ptačí.

Všude mrtvo. Cítíš skoro,
smř že dýcháš v sebe,

smrt z té země, po níž kráčíš,
smrt i z šeda nebe.

A ty přece zavýskneš si,
spustíš známou notu
jak bys nezřel v dalné poušti
všude smrt a slotu.

Přiideš k sloupu; přečteš písmo,
zastavíš se chvíli
a snad také zvažíš v mysli,
kudy blíže k cíli.

V pravo! V levo? Těžká věc, kdy
rozdílný tak cesty. —
Jedna úzka, plná bláta,
mlat jak druhá jesti.

A což délka! V pravo nápis:
„K nebi život celý;“
v levo za to na útěchu:
„k peklu — letem střely.“

Postojíš a zadumáš se.
Těžko volit tady,
když tou delší cestou k nebi
moh' bys umřít hladu.

Postojíš a zadumáš se,
přečteš písmo bílé
a pak dáš se v onu stranu,
kam tě duše vede.

Švédové v Solnici.

(Pověst ze třicetileté války.)

I.

Nebylo v Čechách vždy tak krásně jako nyní. Neprolamovaly se v podhradí pražském vždy stoly bohatými a skvostnými pokrmy při korunovací královské, neteklo napořád pěnivé víno z kašen místo vody rozjásanému lidu; nýbrž nad blankytem nebe českého rozprostřely se i chmúry černé jako kavka, jako hluboká noc. Meče blýskaly se nad městy, nad hrady, nad dědinami. Tu a tam vyšlehl plamen, hustý vyvalil se dým k oblakům a dvacet, třicet osadníků bez přístřeší, nebo v rumech hradu pochován pán i s čeládkou.

„Válka třicetiletá,“ jak děsné to slovo nejen Čechům, nýbrž i vši Evropě. Než ze všech zemí trpěla nejvíce naše česká vlast. Voje buď domácí, buď nepřátelské táhly od města ku městu, dobývaly, přitábořily u

dědiny, žádaly spíže a sedláci — chudáci — kdyby byli chtěli dáti nakrásně, nemohli. Vždyť ani už nepočítali, kolikráte na pažitě za vesnici rozbili tábor vojáci, nevěděli, kolikráte zablýskly se meče, zavzněla ostruha na zápraží.

Rozkaz byl vždy týž: „Dejte, dejte, sice . . .“ I dali by, kdyby bylo. Jak mohli vyhověti rozlobenému desátníku, když snad ani v loni neseli, nesklízeli! A nač by? Přišel by nepřítel a rozdupal osení. A pak kdo by zasel? Vždyť mužové byli ve vojště a kde — ani sami domácí nevěděli.

Na polích rostlo bodláčí, úhor za úhorem. Sotva že pěstovali trochu řepy a ovsa. Desátník žádá opět a opět: „Dejte, dejte, sice . . .“ Ach, kolikráte splnil ono tajemné „sice“. Kolikráte skrývalo v sobě požár celé osady, kolikráte ubohou krev obyvatelů? Zášlehly plameny ze dvou stran a osada v ohni zuřivém. Vojsko táhne dále a lid smutně opouští spáleniště. Kam se obrátiti, nevědi sami. A v nejbližší vesnici vidouce hořeti osadu sousední a zdvihati se prach pod kopyty jezdců opouštějí rodné chaloupky, sbírají, kde co mohou a utíkají k blízkým lesům.

Ó jen jděte, jen se ohlédněte naposlady na své domky, na své stodoly; vždyť jich nespátříte nikdy, vždyť shledáte se s rupy toliko a sbořeninami.

Ve strastech také zlo největší. Arci nehladil nikdo; bylať válka již tak dlouho, a nevázanost vojska ve válce jest známa. Ale řekl-li kdo: „Švédové jdou, Švédové jdou,“ nesbíral již nikdo ani plény na hlavu a nebral ani obuvi své, jen aby se neopozdil, jen aby byl přes hory a doly. Švédové byli postrachem všem největším. Nejen drancovali, pálili, oni i lid trýznili, mučili. Když Švédové se blížili utíkali lidé do lesů, lezli na neschůdné skály, do jeskyň a raději třeli nouzi, trpěli hlad, než by přišli do rukou divokých, rozvášněných vojáků švédských.

Nebe kalilo se stále nad vlastí naší; dosud nebylo konce války, tak hnusné, tak hrozné. Jako když na obloze přeskakuje jiskra elektrická od jednoho obláčku na druhý, od jednoho mraku černého na sousední; podobně bojechtivý bůžek války byl hned v Německu, hned skočil do Dánska, Čech, Francie a jak dotekl se hranic, pomátl mysl panovníků, hned valili se davové vojska, bitva za bitvou. Byly arci

osady, ano i městečka, kam dosud nevnikli Švédové.

Na úpatí hor kladských po obou stranách řeky Alby čili Běly rozkládá se město Solnice. Bylo prý hrazeno. Ale jaké to byly hradby? Nizký plůtek ze silných kolů a nic více. To přece neodolá ani s úzkým příkopem vojům nepřátelským, nestojí-li za každým kolem vojín nebo statný občan dobře ozbrojený. A kde by se jich vzalo! V celém městě bylo několik mužů obstarožních a ostatní starci jen tak pro útěchu zanechaným ženám. Kdo měl silné páže, zdravé nohy, statná prsa, šel k vojsku. Mnohý z nich byl už pod drnem, mnohý v nemocnici a ostatní Bůh ví kde před táborem nepřátelským.

Vrátník otevřel často bránu vojsku domácímu, to vzalo si špiží, toho neb onoho silnějšího občana přiverbovalo a bralo se dále. Aspoň neškodilo majetku.

Jinak bylo s nepřítelem. Hradba byla odstraněna, vrata vyvrácena jako pírko a nepřátelských helem plná osada.

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Prahy, počátkem ledna 1882.

(Řeč rektora university prof. dr. Schindlera ku shromážděným studujícím v den immatrikulace.)

Studující vysokých škol by si měli v paměť vštípit slova, která dne 20 prosince k nim v aule promluvil rektor university prof. dr. Schindler. Jsou to slova otcovská, kterými veškeré studující vyzýval ku práci a pěstování věd, ku pravé vzdělanosti ve skutečích a způsobech, ku bratrské lásce a co hlavní jest ku zbožnosti. Pravilť rektor prof. dr. Jos Schindler takto:

„Páni universitní posluchači! Milovaní druzi! Dnešní slavnost v této důstojné sině mus má veliký význam. Dnes volá Vás, milovaní druzi, naše alma antiquissima mater k sobě, aby Vás jako milé syny přivinula na svá prsa, Vás se vši péčí a něžností potravou opatřila. Zve Vás, byste se účastnili všech práv a milostí, které od vznešených císařů a králů této republiky věd propůjčeny byly, zve Vás, byste zaznamenali jména svá do knihy její a tak občany akademickými se stali, ale žádá též, byste oddali se povinnostem, které tato akademická důstojnost ukládá. Struč-

nými slovy povím, co universita od svých spoluobčanů především chce a žádá. *Přední věcí jest studium a pěstování věd.* Občané akademičtí! Nejste již více žáci, nýbrž studující; není Vám již učit se způsobem školáků, nýbrž máte jako studující ducha svého vědám věnovati, smysly své napínati. Nemyslete, že alma mater považovati Vás bude za důstojné syny své, nebudete-li pilně pracovati a studovati. S čím větší schopností kdo snahy své vědám věnuje, čím kdo četnější a zdařilejší důkazy své znalosti podává: tím lépe plní, co povinen jest a čeho universita žádá, tím prospěšnějším jest sobě a státu, tím větší zásluh získá si o vlast. Proto Vás prosím, druhové, byste v skutku plnili, co čestný název „studující“ ukládá. Druhou věcí, které naše alma mater žádá, jest *vývin charakterů a mravů*, kterýž vývoj má rovnou měrou se studiem věd kráčet ku předu. *Ukažte vzdělanost ve všech svých skutečích a způsobech*, všude v posluchárnách a mimo tyto na ulicích, v domech, ať jste v soukromí, neb ve veřejnosti; Vám zachovávatí jest zdvořilosti a slušnosti nejen vůči rovným, ale tím více vůči vyšším a představeným, té dbáti Vám jest i k cizincům a osobám nižším. Střežte se zneužití svobody akademické. Činiti to, co láká smysly, oddati se bezúzdňným požitkům, nedbati zákona — to není svoboda, to jest otroctví! Pravá svoboda člověka a nejlepší pravidlo pro život jest — poslouchati rozum, dbáti pravé humanity, žíti zbožně a způsobně, sebe i svého bližního, též vlast svou milovati! Těchto několik slov chtěl jsem Vám při dnešní slavnostní příležitosti v paměť uvést. Napínejte všechny své síly, nešetřete namáhání, byste sobě přivlastnili ono vzdělání, které právem universálním se nazývá, které totiž všech darů ducha a schopností rovnou měrou se dotýká a je vytváří. K dosažení tohoto účelu podporujte jeden druhého, zachovávejte mír v bratrské lásce, byste bez rozdílu jazyka, náboženství a stavu ▼ jednotu se pojili, jsouce sobě vědomi, že snahou Vaší jest rovný účel, že na této své životní dráze máte společné dílo pod tímže řízením a vládou pravdy. S tímto úmyslem a předsevzetím přistupte blíže a slibte, že Vám nebude nic světějšího nad skutečné dosažení účelu, který Vám universita sama ukládá, účelu to, který v *pravém vzdělání* záleží!“

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal ráčil se ve zdraví dne 31. prosince z Říma do Prahy navrátiti. Dne 2. ledna dostavili se dpp. farářové Pražští s vys. důst. p. kanov. Msgr. Heinrichem v čele do arcib. paláce, aby J. Emin. svou radost ze šťastného návratu Jeho projeвили a spolu novoroční přání přednesli. J. Emin. velmi srdečně řečené pány oslovil a ujišťoval, že se sv. Otec stálému zdraví těší a nikterak že nepomýšlí, aby Řím opustil. Ba jest naděje, že bohda lepší časy i pro sv. Otce i pro kat. církev nadejdou. Dejž to Bůh!

— Vláda říše německé svolila, aby byl jmenován **arciděkan a vikář** pro hrabství Kladské, které jak známo k pražské arcidiecési náleží. J. Emin. nejd. p. kardinal ráčil k tomuto úřadu povolati dp. far. **Nitschke-ho** v Regensburgu; týž jest spolu čestným kanovníkem ve Vratislavi. Státní ministerium pruské dalo svolení, aby se zastavené příspěvky pro pruskou část pražské arcidiecése opět vyplácely. Proticírkevní boj blíží se ku konci. Vláda pruská nahlédla, jaké velké chyby se dopustila, když beze všech příčin do boje se pustila proti církvi, které ani brány pekelné nepřemohou. Miliony církev. jmění jsou ztraceny, tisíce duší poškozeno, sta kněží do vyhnanství poslány, klášterní sestry vypověděny, božská i lidská práva nohou šlapána. A přec církev zvítězila. Vicisti Galilae! Nadějme se, že našemu arcipastýři bude popráno, aby svátost sv. břimování brzy v Kladsku udělovati mohl.

— **Při theolog. fakultě v Praze** uprázdněno jest místo adjunkta studií, které se z pravidla na dvě léta propůjčuje. Uchazeči ať podají své žádosti s doklady theologickému dekanatu do 12. února t. r. Kdo místo obdrží, musí před nastoupením vykázati se dovořením svého biskupa.

— **Stipendium** založené na pražské universitě pro docenty a kandidáty akad. učitelství na cesty, záležející z úroků 10.700 zl. státního dluhu, ve stříbře zúročitelného. dne 1. října 1881 a 1. dubna 1882 splatných, zadává se na rok 1881 a 1882 docentu a kandidátu učitelství fakulty theologické. Kdo stipendium to obdrží, bude povinen řídit se dle plánu, pro cestu jemu ustanoveného a po ukončení podati zprávu o jejím vědeckém výsledku. Uchazeči ať podají své žádosti a doklady sboru profesorů theologických do 29. ledna 1882.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od

5.—9. ledna u sv. Ducha, od 10.—14. ledna u sv. Františka u Křižovníků. Výstav trvá všude každodenně od 9. h. ráno až do 5 h. u večer; mše sv. výstavní začne všude v 8 h. ráno, večerní pobožnost o půl 5. h. u večer.

— **Zítřejší** slouží nejd. p. kardinal v 11 h. u sv. Víta pontif. mši sv.

— J. Velič. císař pán ráčil naříditi, aby na pozemku, kde stálo okružní divadlo, při jehožto požáru dne 8. prosince skoro 500 lidí o život přišlo, **byl postaven dům s památní kaplí**. Kaple má státi nad místnostmi bývalého hlediště. Užitek, který poplyne z nadační budovy, má na vždy věnován býti vídeňským dobročinným spolkům a ústavům. Zvláštní nadace, která se zřízením kaple bude spojena, zabezpečí každoročně pro všechny budoucí časy konání smutečních služeb Božích za oběti požáru. Náklad, který zapraví císař pán ze své soukromé pokladny, bude obnášeti celý milion. Zajisté šlechetný a velikomyslný dar J. Veličenstva!

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci prosinci 112 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, za celý rok 1442 osoby.

— Slavnost **Zjevení Páně čili sv. tří králů**, koná se v Cividale tímto zvláštním a starodávným způsobem: Při slavné mši svaté ubírá se jahen, provázen jsa podjahnem a kapitulním děkanem, který právě má sloužiti mši svatou, do choru, aby třikráte s vytaseným mečem pozdravil nejdůstojnější kapitolu, maje při tom na hlavě helmu s bílým a černým perím. Po té odloží jahen tyto vojenské znaky a mše svatá započne. Když se má zpívati evangelium, tu opět vezme helmu na hlavu a s vytaseným mečem pozdraví opět nejdůstojnější kapitolu a zbožný lid. Pak je zase odloží a zpívá dle starodávného způsobu evangelium. Dozpívav je, vezme opět helmu a vytasený meč a ohlašuje lidu slavnost svatých tří králů. Ku konci mše svaté nezpívá *Ite missa est*, jak to bývá v obyčeji, nýbrž takto: „*Ite, vos regat ille apparens stella duce, super quem paterna vox ut hodie missa est.*“ — „*Jděte, řidiž vás ten, který se zjevil hvězdou a nad kterým hlas otcovský jako dnes vyslán jest.*“ Po ukončené mši svaté, ubírá se jahen do sakristie, jak byl vyšel k oltáři, totiž s helmou na hlavě a s vytaseným mečem. Dle všeobecné tradice, která nikdy nebyla přerušena, koná se v jmenovaném městě tato slavnost na památku, že tam římský císař,

jako Bedřich I. a II., Karel IV. z Lucemburka a jiní s vytašeným mečem evangelium zpívali a sice nejenom na hod Boží vánoční, nýbrž i na den sv. tří králů, jakož i při jiných slavnostech obyčej ten jest od starodávných věků. Na meči, kterého se až do dneška užívá, jest vyznačen rok 1364. Z toho vidíme, jak to bývalo dříve v obyčeji, že císařové, podobně jako u nás Karel IV. na hod Boží vánoční, při mnohých slavnostech sv. evangelium zpívali.

— **Neštěstí ve Varšavě.** O vánoční hod Boží byl kostel sv. Kříže ve Varšavě zbožným lidem přeplněn. Výkřikem „Hoří“, který buď od zlodějů neb od nibilistů vyšel, stal se takový poplach a pojala přítomné taková hrůza, že asi 30 osob bylo umačkáno a mnohem větší množství zraněno. Po prvním leknutí obrátil lid svůj hněv proti židům, domnělým vinníkům. Sklady, obydlí, krémy židovské, nábytek, zboží zničeno. Teprv značné oddíly vojska zjednaly pořádek. Mnoho židů bylo zraněno. V celém Polsku konají se sbírky pro pozůstalé po zahynulých osobách.

— **Svatý Otec** přijímá blahopřání diplomatického sboru, vyslovil v řeči své přesvědčení, že církev nad nepřátely zvíťazí. Podobně mluvil ke kardinálům.

— **Biskupem Fuldenským** jmenován dr. Jos. Kopp, který dne 27. prosince od nejd. biskupa Hildesheimského za assistance biskupů Trevírského a Würzburgského ve Fuldě na biskupství posvěcen byl.

Z Hradce Králové. (*Stručná zpráva o trvání a činnosti jednoty k podporování chudých chrámů Páně v Hradci Králové 1881*) Požehnání, které na jednotě nejsv. Svátosti Oltářní k podporování chudých chrámů Páně spočívá osvědčilo se netoliko po 11-letém trvání v diecési královéhradecké, nýbrž zvláště v právě minulém roku 1881 v pravém smyslu slova. Jednota těší se ze stálého a utěšeného rozkvětu, neboť počet údů spolkových proti předešlému roku vzrostl o 613 a čítá nyní v 64 farních obrocích 2.753 členů, nejvíce to členů po diecési Budějovické a mohlo již v tomto minulém roce 37 následujících chrámů poděleno býti a sice: Branžov, Častolovice, Česká Třebová, Chotěborky, Hlinsko, Holice, Jánov, Kluky, Kohoutov, Korouhev, Králíky, Králové Hradec (chrám sv. Klementa), Krucemburk, Kuklena, Kukus, Landškroun, Lanžov, Lučice, Malá Úpa, Miletin, Německá Prusnice, Opatov, Oubisla-

vce, Příbyslav, Rokytník, Sedlec, Semanín, Smrdov, Solopisky, Spindelmühle, Starkov, Telecí, Třebonín, Týniště, Všestary a Zdoňov. — Brevem od 16. června 1862 udělil svatý Otec Pius IX. všem skutečným členům jednoty této *plnomocných odpustků*, jestli že svátost pokání a nejsv. svátost oltářní přijímají a na úmysl sv. Otce se modlí v následujících dnech: 1. v každý první pátek v měsíci k uctění nejsv. Srdce Pána Ježíše; 2. v den, kdy spoluúd svou hodinku vykonává; 3. na den sv. Juliany Cornel. (6. dubna); 4. o slavnosti Božího Těla — aneb v některý den v oktávě; 5. na den nejsv. Srdce Pána Ježíše; 6. na den sv. Teresie (15. října); 7. na den sv. Františka Xaver. (3. prosince); 8. v hodinu smrti každý úd, jestliže s pravou skroušeností nejsv. jméno Ježíš, nemůže-li ústy alespoň srdcem, vzývá. 9. Mimo to o slavnostech: neposkvrněného Početí, Narození, Zvěstování, Očišťování a Nanebevzetí Panny Marie. O slavnosti sv. Josefa, sv. apoštolů Petra a Pavla, sv. Jana Křtitele, sv. Jana Evangelisty, v Všech Svátých a všech věrných zemřelých. 10. *Neplnomocných odpustků* pak o všech ostatních slavnostech Panny Marie a sv. apoštolů. Odpustky tyto mohou se duším v očištecí přivlastnit. — Služby Boží (t. j. kázání a sice dvakrát po sobě české — každý třetí pátek německé — a mše sv.) pro jednotu Nejsv. Svátosti Oltářní konány budou řádně každý první pátek v měsíci o 9. hod. ranní v chrámu Páně sv. Klementa v Hradci Králové.

Literární oznamovatel.

— „*Sborníku Velehradského*“ II. roč. tiskne se již po delší dobu máje obsahovati 20 archů jako ročník I. Opozdil se tisk pro pouť p. redaktorovu do Říma, jakož i proto, že pomocník jeho bylo v II. půlletí 1881 zastávat úřad výp. katechety při c. k. vyšším gymnasiu v Uh. Hradišti. Avšak opozdění tato nebyla „Sborníku“ nikterak na škodu. Budeť ozdoben „Sborník“ obrazem titulním a několika obrazy v textu. Mimo „úvod“ o pouti Slovanů do Říma bude též obsahovati krásné články, o nichž se po vydání „Sborníku“ zmůžeme. Tolik ohlášeno budiž prozatím a dáno v odpověď na dotazy došlé. Cena „Sborníku Velehradského“ zase 2 zl. Jakmile bude ukončen tisk ročníku II. začne se, tuším, bezprodlené s tiskem ročníku III. Předplatné zůstane totéž — 2 zl., jež přijímá redakce na Velehradě.

— „*O lásce k vlasti*“, všem Čechoslovánům k uvážení podává Jos. Bol. Podstránský. V Hoře Kutné. Tiskem a nákladem Karla Šulce. Knížečka tato pilného církevního spisovatele, pojednávající o křesťanských zásadách a o lásce k vlasti, hodí se zvláště pp. učitelům a pp. katechetům, aby o pravé lásce k vlasti mládež sobě svěřenou poučovati mohli.

— „*Polepšený zločinec*“, povídka pro odrostlejší mládež. Dle Herchenbacha vzdělal F. V. K tisku upravil Karel Bulíř. Spisů pro mládež čís. XXXIII. S barvotiskovým obrázkem. Nákladem B. Stýbla v Praze. Tato povídka jest zajímavě psaná, zušlechťuje mravy a ukazuje, kterak i špatný člověk se napravití a na dobrou cestu nahlédnouti může, má-li jen dobrou vůli.

— „*Kytice z nadšených zpěvů*“, jimiž český národ od svého ožiti rozličné udalosti nejsvětějšího domu panovnického oslavoval. K oslavě J. Cís. Výs. Nejjasnějšího arciknížete Rudolfa, uvil gymn. ředitel Václ. Petrů. S podobiznou arciknížete. Básně tyto se doporučují samy, neb pocházejí od nejlepších našich spisovatelů jako: Vinařického, Jungmanna, Kamaryta, Hanky, Smetany, Macháčka, Chmelenského, Čelakovského, Jala z Hvězdy, Koubka a t. d.

— „*Světozor*“ nastoupil 16. ročník svůj v nové pěkné úpravě a na silnějším papíru. Číslo první přináší Lierovu novelku „Vývolení a povolání“, Černého „Příspěvky k české etymologii prostonárodní“, povídku „Božana“ ze srbského, životopis skladatele B. Smetany s krásnou podobiznou a hojný feuilleton. Číslo toto je ozdobeno v čele velmi pěkným vyobrazením Šimkovy sochy krále Jiřího Poděbradského, pak se tu nalézá „Loretanská kaple na Hradčanech“ a dva výjevy, z požáru divadla okružního.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 1. roč. XVI. tento obsah: Obět tříkrálová (báseň). — Jednoho jest potřeba. — Rozšíření pravé úcty k Božskému Srdci Páně (s rytinou). — U jeslí (báseň). — Žaly Božského Srdce Páně. — O drahocennosti času. — Duchovní hodiny (s rytinou). — Blahoslavená Panna Maria, Matka dobré rady (s rytinou). — Naše matky a sestry katolické. — Slavnost sv. tří králů. — Děvečkám služebným. — Ze života farářova. — Zájmy Krista Pána. — Milodary Božského Srdce Páně. — Zvláštní úmysly.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Wehnl*, kn. arc. vikář, čestný kons. rada a far. v Schönwaldu;

- p. Jos. *Šabat*, kn. arc. vikář, čestný kons. rada a osob. děkan v Hořelici;
p. Křištof *Müller*, kn. arc. vikář, čestný kons. rada a osob. děkan v Lauterbachu;
p. Frant. *Janda*, kn. arc. vikář, čestný kons. rada a osob. děkan v Přistoupimi;
p. Jan *Starý*, kn. arc. č. kons. rada a farář u nejsv. Trojice v Praze, jmenování čestnými kanovníky při kolegiatní a starobylé kapitole v Staré Boleslavi.

Ustanoveni jsou:

- p. Vojtěch *Šrámek*, dosud far. v Oužici, za far. ve Volešci;
p. Jan *Urban*, far. v Dřevčicích, za děkana v Čelakovicích;
p. Karel *Lauda*, admin. v Čelakovicích, za admin. v Dřevčicích.

Uprázdnené místo:

Dřevčice, fara patron. J. cís. Výsosti p. Ludvíka Salvatora, velkovévody Toskánského, od 29. prosince 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Tepera*, far. v Babicích, dne 29. prosince 1881, (nar. 12. prosince 1823 v Chrudimi, vysv. 25. července 1850).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Šulc*, doktor theol., jmenován skutečným professorem dogmatiky při ústavu theologickém, obdržel expos. canon.
p. Jan *Vlach*, katech. škol mēš. v Ústí n. O., farní synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Martin *Másilko*, admin., za kooperatora ve Žďirci;
p. Alois *Lauč*, vikar. kathedr. chrámu, za voj. kapl. II. třídy v Brně.

Uprázdnené místo:

Babice, fara patron. nábož. matice, od 30. prosince m. r.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Zátka*, jub. kněz a býv. katech. v Jindř. Hradci, 31. pros. 1881 (nar. 26. květ. 1882, vysv. 26. srpna 1827).

Milodary.

Klerikové řádu sv. Augustina u sv. Tomáše v Praze darovali na chrám sv. Víta 5 zl. Zaplat Pán Bůh.

Zveme uctivě ku předplacení se na časopis **BLAHOVĚST** pro rok 1882. Posíláme toto číslo na ukázkou a prosíme vdpp., kteří by se abonnovali chtěli, aby své přání laskavě projeвили kněhupectví Stýblovu, kde jest expedice **BLAHOVĚSTA**.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupcůceloročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.Po poště
jenom v expedici:Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Liturgika církve pravoslavné.

Z pramenů ruských (protojereje J. Jachontovyma a Alex. Svinřelina) vykládá prof. Václav Brabec.

II. O věcech k službám Božím v církvi pravoslavné příslušících.

1. *O svatých obrazech.* Sv. obrazy (sv. ikony) náležejí do počtu věcí v církvi pravoslavné nejdůležitějších, podobny jsouc knihám, v nichž pravdy sv. víry a pravidla mravního života vyznačeny jsou písmem každému zřetelným. Ikony, jimiž některý výjev ze zjevení starozákonního anebo některé uzdravení zázračné vyobrazuje se, nazývají se zjevenými a divotvornými (javlennými a čudotvornými). Obrazy Krista Pána a matky Boží na ikonostase zaujímají místo vždy přední buď po pravé neb po levé straně dveří královských a určité místo všude majíce stálými (mystnymi) nazývají se.

2. *O lampách a svíčkách.* (Lampady a svěči) Křesťané pravoslavní před svatými obrazy lampy a svíčky voskové rozsvěcují, aby stále a všude na to byli upamatováni, že sluší k Bohu vždy mysl obracet, jako plamen vždy vzhůru se nese. Při boho službách i lampy rozsvěcují, poněvadž tak dělo se již v Zákoně Starém a v prvních dobách křesťanských. Sv. Narkis, biskup Jerusalemský (na konci II. století) poručil prý, když v hod Boží Velikonoční oleje se nedostávalo, aby do lamp vody se nalilo — a voda proměnila se v olej. Světla chrámového význam symbolický a historický vykládající od výkladu našeho nerozcházejí se.

3. *O kadidle.* Kadidla (Thymiam, livan neb dalon) mnohem častěji než u nás v církvi pravoslavné užívá se a mezi službami

Božími okuřují se prestol a sv. ikony jakož i lid věřící. Který jest význam vonného kouře z kadidla, podobně jako v liturgice naši vykládá se.

4. *O posvatném rouchu kněžském.* a) Oděvem diakona (odeždy diakona) jest především komže (stichar), dlouhá bílá říza s rukávy (naše alba, vyznamenávající čistotu, s níž služebníku Božímu k oltáři jest přistupovati. Přes komži diakon zavěšuje sobě přes levé rameno štolu (orar) jakožto odznak, jímž diakon od nižších řádů duchovních patrně a podstatně se liší. Jeden konec štolý v ruce pravé diakon drže označuje knězi, jakož i lektorům a zpěvákům, čas k modlitbě, ku čtení a k službám Božím. Štola ve smyslu duchovním znamená křídla Serafinů, pročež za starodávna bývala na ní napsána neb vyšívána slova písně andělské: „Svatý, svatý, svatý.“ — b) Kněz (svjaščenník) chťže služby Boží konati oblačí se podobně jako diakon v bílou komži, a bere přes ni štolu, jež na rozdíl od diakona okolo šije jemu přes obě ramena splývá a epitrachil či našejník sluje. Komži podvazuje pásem (pojas cingulum) a navléká krátké rukávce (poruč) až k zápěstí dosahující. Takové rukávce i diakon na sebe obléká, když k sloužení liturgie se připravuje. Někteří kněží jakožto vyznamenání při slavných službách Božích nosí ještě nábedník (nabedrenník), čtverhranný to kus sukna, jenž knězi po straně dolů splýváve znamená meč a vítězství Spasitele nad smrtí a ďablem. Naposledy kněz bere na sebe felon (slovo řecké), t. j. mešní plášť bez rukávů s otvorem, kterým hlava se prostrkává! Felon naši kasuli či ornátu velice podobá se, tentýž také máje význam symbolický. — c) *Arcipastýř* (biskup, arcibiskup, archijereji) oblačí se v týž oděv

jako diakon a kněz, jenom místo felonu zdobí ho sakkos, vrchní plášť biskupský. Za starodávna bylo to roucho císařů řeckých, nazváno dalmatikou, kteří ze vlastní úcty k církvi patriarchům cařihradským dovolili, totéž roucho nositi. Jiným biskupům právo to z počátku nepřislušelo. Výhradně jen archijereje právem jest na plecích nositi zvláštní roucho, nazvané omofor či naplecník na význam lidské přirozenosti, jižto Kristus Pán jakožto dobrý pastýř ovci svých na sebe ráčil přijati. K pontifikálii náleží ještě kříž (krest), pectorale s obrazem rodičky Boží (panagia), berla (palica) jako odznak péče pastýřské, žezlo (žezl či poroch) s týmž významem jako berla (palica na vlky, posoch na ovce), mitra (mitra) na význam královské vznešenosti J. Krista, plášť s deskami zákona (mantija s křižalami) na označení právomocnosti učitelské. Koná-li biskup služby Boží, klade se mu pod nohy okrouhlý koberec (orlec), na němž vyšíť jest orel, na označení toho, že slušno, aby biskup jako orel výsoko vznášel se čistotou života a učenosti.

5. *O nádobách bohoslužebných.* Nádob, jichž k slavení liturgie v církvi pravoslavné jest potřebí, jsou hlavně tyto: a) *diskos*, patena či posvěcená miska, na niž klade se chléb svátostný; — b) *potír*, t. j. kalich, kamž při službách Božích nalévá se víno vodou byvší rozředěno a proměňující se v krev Ježíše Krista; — c) *zvězdica* naše palla sestává ze dvou oblouků křížem složených a staví se nad chlebem posvátným proto, aby pokryvka či víko nedotýkalo se ho; — d) *kopije* jest nůž na obě strany ostrý, jímž rozděluje se chléb svátostný (sv agnec) a vybírají se pozůstalé částčky sv. hostií; — e) *lžice* (ložečka), které se užívá při podávání těla a krve Kristovy laikům; — f) *guba* (houba, již utírá se miska či patena (diskos) a již drobtý v kalich se smetají; *pokrov*, přikryvka či přiklopka, jichž vlastně třé jest: jednou přikrývá se patena, druhou kalich se přiklopuje a třetí obou větší kalich i patena zároveň se zakrývá, a *vozduchem* či víkem kalichovým nazývá se, kámen znamenajíc, který na hrob J. Krista byl přivalen.

Při liturgii pontifikální (archijerejské) užívá se mimo věci jmenované ještě: a) *rypydy*, t. j. dlouhé rukojeti či násady, již při službách Božích diakon máchá nad svátostmi, a na jejímž konci jest obraz šestikřídelného cherubína v upamatování

na cherubíny, kteří nad archou úmluvy St. Zákona se vznášeli; — b) *dikirije*, t. j. svícnu dvouramenného na označení dvojí přirozenosti J. Krista, božské i lidské, v jedinou osobu spojených; — c) *trikirije*, t. j. svícnu třiramenného v označení nejsvětější Trojice.

Při processích (chody krestní) nosí se korouhve a kříž oltářní (krest zaprestolnyj) nazývaný tak proto, že obyčejně za prestonem na oltáři stává.

K liturgickým nádobám náleží ještě: 1. dvě malé *mističky*, dva malyja bljuda, jichž při offertoriu užívá se; 2. *křtitelnice* (kupel); 3. *nádoba na posvátné chleby*, náš ciboř, (přibor dlja blagoslovenija chlebov); 4. *nádoba na svícenou vodu*, naše kropenka, (časa dlja osvjaščenija vody); 5. *kropác* (finik či kropilo) a j. více.

6. *O liturgických knihách.* V církvi pravoslavné knihami bohoslužebnými jsou: 1. *Perikopy* evangelií, epístol a skutků apoštolských na všechny neděle a svátky v roce církevním. 2. *Typikon* (naše agenda i pontifikale), t. j. navedení, jak sluší vykonávat služby Boží v roce církevním, zvláště o svátcích. 3. *Služebník*, t. j. agenda církevní obsahující modlitby kněžím a diakonům předepsané k pobožnosti, večerní, ranní a k liturgii (kemši sv.). 4. *Časoslov* či časovník, t. j. kniha, z níž lektor čte žalmy, verše a modlitby při hodinkách. 5. *Psaltír* (žaltář) a to a) *jednoduchý*, jenž uzavírá v sobě 150 Davidových žalmů rozdělených ve 20 kapitol (kathismy), z nichž každá zase má tři dily (slávy = laudes); b) *složitý*, kdež mimo žalmy obsažen jest i řád služeb Božích, některé chvalozpěvy (akathisty) k Pánu Ježíši, Panně Marii a k svatým, církevní písně a na konec seznam svatých. 6. *missál měsíční* (mineja měsjačnaja) rozdělený ve 12 knih, pro služby B. na každý den jednotlivých měsíců. 7. *missál obecný* (mineja obščaja) pro společné služby Boží na svátky Páně, Panny Marie, sv. mučenníků a mučednic, sv. biskupů a t. d. 8. *trojzpevník* (trioď), obsahující v sobě kanony či kostelní zpěvy vždy o třech písních. 9. *Osmihlasník* (oktojich či osmoglasník), sbírka zpěvů nedělních na osmero hlasů či nápěvů rozdělených tak, že nápěv po nápěvu následuje pořádkem, až po osmi nedělích znova na řadu přichází. 11. *Trebník* či ritual pro udělování svatých svátostí a k rozličným žehnáním. 10. *kononník*, t. j. kniha zpěvů mešních o Pánu

Ježíši, Panně Marii, sv. apoštolích a jiných svatých.

7. *O zvonech* Jako v církvi katolické, podobně i v církvi pravoslavné zvony mají význam a úkol vznešený. Zde i tam hlas zvonů svolává křesťany k službám Božím, upozorňuje na začátek i na hlavní díly jich, vyjadřuje větší neb menší míru slavnosti, vyjadřuje radost i zármutek srdce křesťanského (Pokračování.)

Růženec radostný.

Z básní, jež k tisku připravuje *Fr. E. Ibl*.

Vykvetla růže ušlechtilá v sadu
cypřiše stípená jak na Sion,
v korunce nesouc panenství vnadu,
a cedrem ozdobuje Libanon.

Oblažen dýchám libou vůni její,
po lísku lístek strádám na věnec;
a lístky chválou Marie se chvějí,
a vůně jich — radostný růženec.

Kříž.

Posvátný kříži, ve tobě se poji
i hloubný stesk i ne-konalé lásky žár;
ty's prapor vítězný i heslo v boji,
poznání pravdy skytáš ve odměny dar;
a světlo pravdy tebou ve tmách plane,
dech skonejšení z tebe v bolu vane.

Jak mnoho bouří přeneslo se krutých
již nad tebou, milostí hojný poklade,
jak mnoho vášní, pýchou ducha vzdutých,
tě zviklat chtělo, věčné pravdy základe!
Však nadarmo. Dál skvíš se svatý kříži,
co Bůh povýšil, člověk neponiží.

Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Ku Tobě, jenžto bydlíš v světla neskončeném jasu,
a odtud zíráš na Tebou vytvořený svět;
ku jehož počtě milliony andělských zní hlasů,
ku Tobě, Pane věčný, píseň má teď zapoleť.

Ty nad oblakův hrady, v duchův čistých skvělém sboru
se velebou na trůnu věkovitěm odíváš,
a láskou Otce věčnou, řadu nesečtenou tvorů
i objímáš a ducha perutí svou ovíváš.

Ty duchu neobsáhlý, myslí nepojatý letem,
jenž v hlubiny se hálíš věčných Božských myšlenek,
Tvé jméno požehnáno, chvějným svěceno buď etem,
to jméno nezpytné a hlubší lidských domněnek.

To jméno svaté, v blesku jež i plane, v růžné zaří,
ve trpytu hvězd, zní v jekotných i proudů víření,
jímž trvá vše, a v bázni svaté svět se jemu koří,
v němž záhad věčných, tajemství i hlubin smíření.

Kterého si Panno počala.

1. O svatá, nejsvětější Panno,
ku Tobě spěju s andělem,
ku Tobě již buď v ráji dáno,
být lidstvu téchy údelem.
2. V perutě jeho ukryt stínu,
s ním volám: „Zdravas Maria“
a v důkaz účty hloubné vinu
ti písně v hymnus „Gloria“.
3. V té blahé, třikrát blahé době,
kdy anděl Tebo pozdravil,
Bůh mocný v za-tínění Tobě,
nad smysl výš Tě oslavil.
4. Zůstáváš Pannou, jsouc již matkou
ve Ducha Páně záslonu,
ač duch nevníká silou vratkou
za tajemství tu oponu.
5. Tak jako voda sluncem vzhorí
a čistý pramen zůstává,
tak duch se Panně matce koří,
a panenství jí přiznává.
6. Tak jako růže ve okvěti
se krápkěj rosy růmění;
tak Tebe pannu matka svěť,
a panenství Tvé nemění.
7. Tak jako paprsk v křišťál padá
a křišťál ja-něj zazáří;
tak v Tobě panně matky vnada
Tvé čistotnosti nemaří.
8. Tak jako pí-eň vzduchem plyne,
a větřík jí se nekalí,
se v Tobě panna k matce vine,
a matka pannu nehálí.
9. Tak jako hvězda s nebes stanu
azurem čistá prokmitá,
tak matka dává zřítí pannu,
a pannou matka prosvítá.
10. Tak jako večernice v září
po loučení zas vítá den,
tak v Tobě panna, matka noří
ve květ se čistý ve jeden.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Aby přirozené vlohy byly účinné ke spáse duši, musí býti hnány vnitřním šlechtěného ducha popudem a odtud bráti sílu k dobrému pořízení. S. Ignat. ap. Bart.

Ně vždycky onen sklízí více, kdo hojněji rozsel. Símě neužitečné žádného plodu nepřináší leč by zrůstu dával Bůh. Kde se nedostává ducha, tamو simě jest neplodné.

Ničemna jest práce varhaníková, jestliže píšťaly duch nenaplní; nápěvu nevydají. Ani apoštolé nevydali se dříve na vyučování lidu, než byli naplněni duchem s výsosti.

Hlas člověka mrtvý jest: bývá slyšen, neproniká, leč by se s tímto hlasem hlas Boží spočíval. Darma se pachtí brud, nemluvi-li Bůh s tebou, nic neprospeješ. Nespojuje hlasu svého Bůh leč s těmi, kteří s ním spojeni jsou, a odtud tak nestejný jest tolika apoštolů vý-
těžek.

Jestliže by mysl krásnými smysly a výbornými pravdami ojasňoval, duch však by mrzkou ochablostí nečinný a choulostivý chruul, jestliže by se namáhal ponoukati jiné k věcem počestným sám nejza naučen tomu, čemu učíš, tedy jinéhoho požitku kromě ochraptění nečekej.

Se všemi sice, ale s nižšími zvláště v mluvení šetrnu býti náleží. Nižšímu budiž prostranně sluch propůjčen, až by asi vyjádřil všechny myšlenky duše své. S. Iguat, in hist. soc.

Že hořem skličeny břímě stesků svých mohl složit v srdce toho, kterýž jej věrně vyslyšel, často lékařstvím bylo chorobě domněle nezléčitelné. Tak odstraněním žluče žaludku polehčiti tolik bývá jako ozdravení.

Nemocný slyšen býti má, nechce-li se mýlití lékař. Nemocný nejlépe zuá, co ho bolí, poněvadž nikdo trpěji toho necití. Šťasten lékař, jenž nemůže-li slyšením léčiti, aspoň polehčuje; ukrutný jest, jenž by tak snadným prostředkem pomáhati nechtěl

Postýskáním bol se vyklízí a umenšuje, ježto dělen bývá s posluchačem, zvláště jestliže bohem zbedovavý nejen dobrotivého sluchu, ale i srdce laskavého nachází, jehož měkké slovo by krotilo cit bolesti.

Poznatí nemoc jest základem léčení. Snáze poznáš známky nemocí tělesných než duševních, jestliže by nemocný nevyrazoval. Ani lékař léků přiměřených tělu, ani představený léků přírodních duši podávati nebude, leč by jeden i druhý trpělivě vyslyšel trpícího.

Ta jediná ctižádost' spravedlivá jest. Boha milovati a v hodnotu lásky jeho milováním růsti. S. Ignat. ap. Bart.

Láska jest člověka šťastím, nikoliv ona slepá vášně lidského srdce, která místo pravého dobra popadá nepravé, ta jest podvodnice, připovídá rozkoše a okusením hořkne; ale rozumějí ona, s kterou pravdivé, věčné a ne-proměnné dobro bývá milováno.

I nejmenší částice lásky Boží sladší jest, než co svět lze býti milostné, toho sobě ostouzí, kdo okouší; oné nikdo neoceňuje dosti, leč kdo ji má a drží a kdo více požívaje více ji žádá.

Milovat jest těšiti se šťastnosti milovaného, ne jiaak, než jakoby patrila milujícímu. O jaké to mé štěstí: miluji-li Boha, všelikého dobra Božského se účastním. Kéž nic nemyslím, nic nečiním, než abych miloval tebe, Hospodine!

Milovati Boha jest odpočívati v samém středu vškerenstva, mimo něj není žádného odpočívání; v okruhu vškerenstva hýbe se všechno. Rovněž ani kde jinde pokojný nebudeš, lečby v milování Boha odpočíval.

Aby naklonnosť lidská za příčinou poslušnosti Božího získána byla, všechněm všecko bývatí musíme; nebo ničím duše nejímají se tak jako mráviv a snah podobnosti. S. Ignat. ap. Nolarc.

Nesnadněji jest vybojovati srdce lidská než brady: tyto meči a strojům, ona ani celým vojskům nepodléhají; k jímaní jich není vůdce mocnějšího nad přívětivost.

O které duše zjevným bojem darmo by se byl pokoušel, těch dobudeš šťastně lstí válečnou, jestliže dříve, než by jim světejších důkazů upravoval, náklonnosti jejich získaš; neb tu obdržíš-li, netoliko uší svých ale i srdcí samodek tobě poskytnou, jež povedeš, kam budeš chtítí.

Uslyší-li Orfeu líbezně pějícího, nejenom budou poslouchati ale i následovati, ač byli druhdy skalami hluchými a k věcem Božským luhnými. Toť neškodné jest čarodějství, jímž se lidé okouzlují.

Nikdo není tak divý, aby nebyl jímán lidskostí; řeč půvabnější a oko jasnější i z tvrdé skály náklonnou vůlí jako ozvěnu vyluzuje. Hle jak snadným nákladem duše jímáš!

Na pozemské pouti.

Na pozemské pouti
dráha vede dvojí:

s jednou z nich se blaho,
s druhou zkáza pojí.

Z toho, kterou dráhu
záhy nastoupíme,
dobře nebo špatně
na ní pochodíme.

Co kdy *naučením*
známe prospěšného,
základ si tím štěstí
položíme svého.

S tím, co *víme* spojme
pilné pracování;
z *důlů* bedlivého
vzejde pozhnání:

Je vždy dobrou družkou
pracovitost pilná;
proti zlým pak časům
zbraň to bude silná.

Hledět vždy a ve všem
slušné *poctivosti*, —
u správných to lidí
bude ve vážnosti.

Při *šetření* moudrém
svého jmění, statku
nepoznáme smutní
trpkých nedostatků:

Se jměním kdo neví
moudře hospodařit,
nediv se, že v domě
nechce se mu dařit.

Při činu nás každém
vznášej přesvědčení,
bez ochrany *Vyšší*
zdaru že zde není.

V žalu *trpělivost*
pomocná nám bude,
když si rozvážíme,
že je „něco všude“.

Pevnou důvěrností
v pomáhání nebo
pro každou zlou dobu
ozbrojíme sebe.

Fr. Doucha.

Švédové v Solnici.

(Pověst ze třicetileté války.)

(Pokračování.)

Hůře ovšem bylo s vojskem cizím než s domácím. Vrazilo do všech domků, poroučelo ubohým osadníkům věci nevidané, neslýchané. Jednomu zalíbilo se to, druhému ono. Neptal se, sňal pušku se stěny, pověsil ji na rámě a byla jeho, sebral knihu, dal ji do tlumoku a byla ta tam. I nezpokojili se tím, co vzali; žádali peněz, zakopaných pokladů. A když nebylo, zuřili, kleli a trýznili obyvatelstvo. Šli do kostela, sňali, co bylo cenného a odešli. Šli do špižirny, sebrali mouku, chléb, máslo a neřekli ani: „Zaplať Pán Bůh.“

A kdo jim bránil? Nikdo. Ti starci snad doma na stráži zanechání? Ty by odstrčili, až by zavrávali. Z těch tropili si smích, žerty nestydaté. Byli volnými pány. Odvedli dobytek, kde co bylo a vyšli branou druhou za město. Dobře že ještě nezapálili, nevraždili. Brzy přišli druzí, zase voje nepřátelské. Co jim měli dáti občané? Šli do špižirny, ale kde nic tu nic. Šli do chléva, ani ovce, ani krávy. Šli do kostela — pustý byl; sotva nějaká dřevěná socha tam. I myslili si vojínové, odnesli a zakopali vše. Doléhali tedy na obyvatele, ale ti, chudáci, ukazovali jen na kotouče prachu za odjíždějícími. Musili voje tedy za nimi jíti s neporízenou.

Tak dále se v Solnici, ale nezakusili dosud Švédů, zla největšího. Dosud střechy kryly domky a obyvatelé neutíkali před nepřítelem. Dali co měli a více dáti nemohli.

II.

Vpády vojska švédského do Čech opětovaly se co rok. Švédové řádili ve Slezsku, vtrhli do Moravy a do Čech zabíhali si co den na lup. Strašná pověst předcházela je po dědinách.

„Jsou to obři,“ říkali lidé, „ani lidem nejsou podobní.“ Arci, co se týče jich způsobů, mravů, hrabivosti, i když odečteme, co dovoleno vojákům ve válce, nebyli podobní lidem pořádným, počestným. Oděv jich byl nestejný, zbraň Bůh ví odkud. Vždyť byly to roty ze všech konců nashromážděné, vždyť ona zbraň byla lupem. Tvář osmáhlá, vous plný, oči divoké. Šla z nich hrůza. Děti se jich děsily a lid vyhybal se jim jako příšerám.

Byly to věru příšery zlé, vlasti naši zkáznosné.

Bylo po ránu. Slunce již vysoko na obzoru sesýlalo paprsky až žárné. Sucho bylo a po obláčku ani vidu, po věterku ani slechu. Byly žně. Ale jaké! Málo kdo zasel, málo kdo žal. Jen tak kousek stranou, co by měli na zimu na chlebiček a nic více. Ostatní by jim beztoho vzali a nač by se dřeli na nepřátely? Nevozili mandelů, neměli kým, ale jen nosili snopy do stodol.

Hospodářům kápala slza k zemi, když pomyslíli, jak bývalo o žních veselo, co zpěvu, co hudby? Žeň byla skvělá; ale nyní, Bůh to naprav. Pole leží ladem, poseta jsouc bodlácím a divokou travou. — Slunce hrálo do úpalu. Pot lil se s tváře pracovníků. Od Rychnova k Solnici zdálo se jakoby prach se zdvihal v chumáčích. Snad vítr si prachem na voznicí zahrával. Jindy před lety uhodl každý, kdo se tudy běře: snad kupci od města ku městu kočující, snad panstvo skuhrovské či kvasinské nebo jiné z vůkolí. Ale nyní v těch bidných časech kdo by se odvážil prodávati a kupovati? A panstvo bylo, Bůh ví kde. Snad v táboře před nepřítelem, nebo v některé šachtě u bojiště. Prach zdvihal se neustále. Jakoby hrom klikatým bleskem náhle udeřil do vysokého dubu, tak hrozně zavzněla zpráva žalná: „Švéda, Švéda táhne k Solnici, kde kdo spaste se útekem!“

Jako kdysi křesťané utíkali před vojskem římským od obleženého města bez roucha, beze stravy, s holýma rukama do lesů, podobně ubozí obyvatelé solniční zanechali sklizeň a horem pádem utíkali do lesů vůkolních. Ten onen popadl co měl právě při ruce a pádil z města, matky nely své děti a jiné vedli starci za ruce. Jen pryč, jen pryč před Švédy. Z věže zněl zvonek na poplach jakoby stále volal: „Švéda, Švéda, spaste se útekem!“ Tuto na poli nedovázaný snop, tamo obilí rozházeno, klasy podupány — žeň to k pláči. Jen dál, jen dál utíkali ženci i vazači před svěřepým nepřítelem. A než byl Švéda poblíže města, již byli obyvatelé rolníci daleko — již před Skuhrovem. Odtud jakoby se jim nechtělo.

Stanuli a zabědovali. Zraky všech zřely vysokou věž solnickou a každé oko vyhledalo si v oné spoustě střech svůj domek rodný a když viděli onen krov, pod nímž bydlili jejich předkové, zaplakali. Jak dlouho

to bude trvati, že vyhlítne hustý dým a za ním jiskry, splane jedna, pět, deset střech a město lehne popelem? Dlouho seděli, dlouho čekali; než nestalo se tak. Zatím Švéda byl u hradeb a volně a opatrně, vkročil do města. Ulice jakoby vymetl; nikde nikoho. Švédové rozložili se na náměstí a opatrně rozcházeli se do domků, nejprve po desíti najednou, by nevyskočili ze zálohy skrytí obyvatelé.

Než brzo viděli, že strachují se marně. Domky zotvírány a po lidech jako by se země slehla. Vnikli do jizby, hledali zasedlosti; než co našli, tím se nezpokojovali. Kousek chleba nepostačil. Myslíli si na víno, na pečeně, hojné sklady — a zatím kde nic, tu nic.

Hledali v komorách, ve chlívě, tūkali na zeď, není-li kde co zazdženo, ale všechno hledání marné, daremné. Kde nic není, tu nemohl ani Švéda bráti.

Když ničeho nenalezli, tloukli do všeho, do šatníků, do stolů. až třísky litaly, a posléze zamáchl některý po stěně a zatřísněné obrazy svatých padly na zem. Zabouchli dveřmi a jeden dům prohlédnut. Tak pokračovali dále.

Obyvatelé nedočkavě se ohně brali se smutně do vyhnanství — do hor kladských, aby zachránili zde v lesích tělo před nepřítelem. Ale hladu kdo zabráni? Budou-li Švédové dlouho ve městě, zhynou snad hladem; nebo co vzítí v hustém lese? —

Starý Belha odzvoniv na poplach bral se pomalu po schodech s věže. Napadal na levou nohu a tudy jeho jméno Belha. Na útek nemyslíl ani ve snách; kam by se asi dobelhal a proč? Jména nemá a vezmou-li mu život, co z toho? Je již šedesátníkem a těch roztržek, válek, drancování, má už do syta.

Říkal: „Raději bych byl pod drnem, než za takových časů hrobařem a zvoníkem.“

Přišel do Solnice a nikdo se ho neptal, odkud jde; usadil se na hřbitově v opuštěné chaloupce a nikdo se ho neptal, co tam chce. Byli rádi, že mají kostelníka a hrobaře zároveň.

„A kdybyste utekli všichni třeba kraj světa, já nepůjdu ani za humna a že jste mne odtud nevyhnali, také vám toho nikdy nezapomenu.“ Byl to muž dobrého srdce, arci v tváři nepřiliš hladký, ale za vrásky skrývala se mysl šlechetná. Pomalu sešel dolů, zavřel dvěře a bral se do

města po schodech ku kostelu vedoucích, hned přímo Švédům do rukou.

I Švédové jak Belhu zořili hned jako smečka psů cizince obklopili. Ale kostelník se nezalekl. Býval ve světě a nedal se tudíž hned prodati. Myslí, jakou asi začnou Švédové a hle oni pěkně po česku. Bylo to arci trochu drsně a neohrabaně, ale bylo přece dle všeho viděti, že v Čechách nejsou poprvé a jeden den. Jeden, jak se zdálo důstojník, postavil se přímo před Belhu tázaje se pánovitým hlasem: „Pověz nám ty skuhroni, tam na té zvonici, kde jsou obyvatelé tohoto proklatého hnízda, kam zavedli dobytek, kde skryli zásoby? Mřeme hladu, nalézti nic nelze a obsluha žádná. Nepovíš-li hned, budeš se houpati tam na té věži vedle svého umíráčku.“

„Proč bych nepověděl,“ pravil kostelník, „muži tohoto města jsou ve vojenském táboře, ženy dílem s nimi, dílem se rozptýlily, by neumřely hladem a utekly morové ráně, jež stihá naši krajinu.“

„Na to se tě netáží, nýbrž kde jest obilí, dobytek a podobné?“ zuřil důstojník, jemuž líčení o morové ráně počalo se nelíbiti.

„Věru měl bych se smáti; co pak vy vojáci si myslíte, že tady dobytek roste jako houby v Černém lese a že žně máme desetkrát do roka?“

„Po tom se tě neptáme, ale kde jsou zásoby?“ durdili se vojáci.

„Vy si myslíte,“ pravil Belha odhodlaně, „že jste tady první? Tady viděli jsme tolik rozdílných vojenských kabátů, co barevného sukna a snad se vám zdá, že byli lepší vás? I to to, chtěli jako vy; ale dejte, když není.“

„Však my ti ukážeme, že jest a pak s tebou bude zle, pak ti narovnáme tvoji nohu,“ křičeli vojáci.

„Tedy nás zaveď k rychtáři, konšelu a bohatším sousedům!“ velel důstojník.

„Rychta? to jest tamhle to stavení, kde právě vojáci dvěře lámou a u Holého, největšího boháče kdysi, jest domek tento.“ Ale bylo nezbytí. Musil voditi vojáky od domku konšelova k stavení radního; ale kde nic tu nic. Nenalezli ničeho jako prve.

Když ničeho nenalezli ani ne na pořádný oběd, dal velitel otevřítí vozy a hle, tady komora jako po žních co nejlépe nachována. Masa celé kýty, pěkně nasolené, chleba, mouky, másla, ba i vína hoj-

nost. Ubozí lidé, kteří zatím hladu umírali, co Švédové pochutnávali si na jejich pokrmech.

Belha byl propuštěn, když ukázal svoje obydlí na hřbitově, aby byl na zavolání a dán mu rozkaz, aby nikdy nezvonil a nebudil pánů Švédů za jich pobytu v Solnici, kdy sláva jejich bledla a jinam nemohli se hnouti.

Takových obyvatelů dostalo se Solnici.

III.

Hory dešenské nebyly tak holé jako jsou nyní. Hluboký, černý les pokrýval jich téměř, jich paty, čině přirozenou hranici a hradbou mezi Čechy a Slezskem. A do těchto lesů uchýlili se obyvatelé rolničti, zalézali do roklin, do skryší, vyšplhali se na skaliska, na homole, bojíce se o svůj život, aby nepřatelé nenalezli jich a neutříznili jich. Arci v bezpečí byli, ale čím se živiti? Často musili slézt, hledati po lese malin, jahod, bukvic a podobných plodů lesních. Se strachem divali se kolem. Každý stín lesní byl jim ukrytým Švédou; jeden lekal se druhého. Než když se poznali, zastavili se v houští a rozprávěli hlasem tlumeným. Brzy přišel třetí, čtvrtý a za malou chvíli byla ubohých vystěhovalců celá hromada. Každému bylo viděti hluboký žal v oku; mnohý slzel, zavzdychal. Zapomínali, že šli hledat potravu, zapomínali kde jsou a společně si zaplákali, zabědovali.

„Jak asi dlouho ta zlotřilá luza bude v našem městě?“ hovoří jeden. „Můj Vít denně obchází, ba až za Skuhrov a ku Kvasinám se odvažil, aby vyzkoumal, Švédové-li jsou již ti tam, než nadarmo. Ve městě dosud řev vojinů, černý dým valí se z ohňů strážných a brány četně obsazeny.“

„To jistě jich panství vyzvánějí umíráčkem. Kdyby mohli, dávno by odtáhli z města, kde není potravu ani za tři stébla a vtrhli by, kde dosud jest hojnost všeho. Ale čekají a až bude po válce budou hned úpíři ti tam,“ pravil druhý.

„Ale vyjednávání může trvati měsíce a my nemáme potravu ani na den,“ zahovořil bývalý konšel, bělovlasý šedesátník.

„Neděj Pán Bůh.“ hořekovali jiní, „mouky ani špetka, mléka ani krajáč a hub roste pomalu. Čím nasytíme děti?“

„Doufejme v Boha, pomůže nám a nedá zhynouti věrným svým sluhům,“ pravil zbožně občan solnický a vybidl ostatní

k modlitbě. Pomodlili se nábožně a šli hledat hub, malin a lískových ořechů. A hle, jako by jich byl právě Bůh požehnal. Hříbků nalezli plné koše a jahod všude dosti. Chudáci sbírali a děkovali Bohu. — —

Na úbočí hory Deštné byla malá jeskyňka na dosti srázné stráni. Úzká cestička vedla ku vchodu skryše té a ani bystré oko nenalezlo by onoho útulku. Veliký kámen stál před vchodem jako závoj, jako na stráži a za ním mezi hustými keři nalezly útočiště tři osoby — vyhnanci. Aby nepřišlo do jeskyně, příroda položila nahoru široké opukané kameny, na nichž stůj co stůj zakořeniti se chtěly smrčky. Ale nenalezly půdy dostatečné a jejich kořeny jako hustá síť visely nad jeskyní. Ta byla malounká, jen tak jako pro tři osoby, suchá a štěstí, že se nedrobila. Byla jako by ji vyklenul.

Na bujném mechu seděly dvě dívky, jichžto líce bolem a žalem zbělely. Před nimi na mechovém lůžku ležela žena churavá, ještě ne mnoho stará, silná, ale chřadla vůči hledě.

Jak by také ne! Dříve panímáma ve mlýně, paní konšelová a nyní. . . Právě se probudila a zakalené oko její pohlédlo na dcery, sedící u lůžka.

„Jak, jest vám lépe maminko?“ zahovořily téměř zároveň.

Než mlynářka zakývla záporně a zavzdychala.

„Stále radím, dojdu domů, napeku chleba a přijdu opět zdráva sem. Strava, jakou nalezáme v lese, není pro nemocné. Na stravě lepší byste se uzdravila. Jste vyhladovělá a slabá.“

„Ne, ne. drahé dítě, jak by si se mohla opovážiti domů do města?“ odpověděla slabě nemocná. Ta zběh cizácká by tě roztrhala, a já bych tě nespátřila nikdy, drahá Anežko!“ a políbila ubohá žena svoji dceru na bílé čelo.

„Já půjdu se sestrou a budeme tu za jednu noc. Dvěma bude lépe, než jedné se dariti,“ přimlouvala mladší sestra Liduška.

„Ani tebe nepustím, ani Anežky, raději zemřeme hladem, než byste přišly do sparů švédských,“ odpírala stará mlynářka.

Dlouho prosily, že zdravý se navrátí, ubezpečovaly, až nemocná odevzdala je do moci Nejvyššího a uraženo, že starší z dečr odebere se na večer do města pro mouku a chléb, zatím co Liduška sama zůstane matce na obsluhu na horách.

Den vlékl se pomalu ubohým obyva-

telům v jeskyni. Mlynářka prosila Boha za ochranu mužů a synu v táboře, za pomoc sobě a sousedům v lese, a aby milená dcera vrátila se zdravá z města — ze středu sveřepých nepřátel.

IV.

Tichá hluboká noc. Jen hravý větřík potřásl tu a tam na sadě křtící vysoké hruše, vysokého dubu, košaté lípy. Nikde ani známky života, jen z ohňů strážných vyšlehl někdy plamen, zablyškaly jiskry a vojín na stráži dřímá. Spal, ač byl na hlídce. Proč by nespál? Co tu meškají celých čtrnáct dní nezhlídl človíčka, nač tedy obavy? Spal dosti tvrdě nebo ani neshlédl, že jako stín mihla se kolem postava, zahalená šatem černým. Již tratila se mezi domky na „Račanech“.

Bůh byl s ní a zachránil ji. Nebo minutu jen a veta po všem. Voják se probudil, zahovořil něco, strčiv kyjem do žhavého uhlí a jiskry daleko široko vyšlehlly a osvitily krajinu. Všude zase ticho — mrtvo. Vojín uleh a spal dále. Snad se mu zdálo o vlasti, o rodné vesničce. Šťastný sen! — —

Na nejzazším konci Solnice v husté zahradě stojí mlýn, vůbec zvaný „Mlýnek“. Valně již sestárnul a mech pokrýl jeho střechu. Ba troufal se i na veliké kolo a propletl je, že bylo jako zabalené v perině. V letě zahalil domek hustý břechtan až po střechu a tehdy nebylo krásnějšího, malebnějšího mlýnu na světě. Byl si toho vědom, nebo volal hlasitě kolem jdoucí, by se šli podívat. A přišel-lis anebo přijel do mlýna, uvítal tě mlynář srdečně stiskl ruku a zval dále. Pytlí jsi se ani netekl, mlynářův Josef odnesl je, co by pět napočítal ku „koši“ na „podlahu“ a více jsi se nestaral o mletí. Když přišla na té řada, semleli sami a mouky jako bělu právě tolik, co dáno obilí. Byly to zlaté časy ve Mlýnku.

Anežka tiše připlížila se ke mlýnu, by Švédům nepadla do rukou. Dvěře otevřeny, okna vytlučena. Ach jak to vypadá ten rodný domeček! Snad by byla zaplakala, ale vzpomněla si, kde jest a jaký účel cesty její.

Opatrně vešla do mlýnice. Nikde ani šustu, ani myš neuskočila do svého přibytku, vždyť se dávno vystěhovala z podlah do polí a na luka.

Anežka vkročila do světnice. Měsíc ozářil rodinnou tuto komnatu — k žalu

ubohé Anežky. Jen okem přehlédla rozbité stoly, stolice, postele, roztrhané šaty, peřiny a již zaplakala a když viděla obrazy roztržité, smetené se stěn, zahořekovala.

„Zajisté Bůh potrestá vás a panství vaše na sklonku, když i věci posvátné takto zohavujete!“

Rychle vběhla na půdu. Vše zotviráno, vyšukáno. Ale Anežka nikam se již pro bol neohlížíc rovně zamířila do jednoho kouta, nazvědla prkno a hle, veliká truhla obilí objevila se jeím zrakům. Toho neznělezi Švédové. Vzala „mírku“ obilí a zanesla na „koš“, brzo druhou a třetí. Vše opatrně zase zavřela, zakryla a šla do mlýnice. — Otočila „šroubem“ a pustila mlýn. Spěšně sběhla k okenici a dívala se k městu.

Bylo velikým štěstím, že mlýn byl daleko od města a tudy jen v nejbližších domcích bylo slyšeti klapot mlýnského kola. Modlic se k Bohu za ochranu, tiše seděla hrdinná Anežka u okenice na stráži.

U brány, tak zvané „Dobružské“ byli dva švédští žoldnéři na stráži. Spali jako dudci a oheň u jejich nohou dávno uhasl. Zdálo se jim snad o domácím krbě, o šťastných výpadech, hojné kořisti, o mladých letech — a z takových snů člověk těžko se budívá.

Jednomu se zdálo, že slyší hučení zvonů nebo dupot koňský. Probudil se, rozdělával oheň ale nadarmo. Vyhasl na dobro. I hleděl upřeně do dálky po voznicích. Ale kde nic, tu nic. Klapot slyšeti pouze, ale viděti nikoho. I vzbudil sousedruha. Ten však, jak uslyšel klapot, hned si vzpomněl na báhorky ještě z domova a pravil druhu na stráži: „Stiš se, brachu, mně se zdá, že to rej nočních duchů.“

„E co duchů. Já v duchy bez těla nevěřím, raději pojď v onu stranu, ať uhlídáme, co to za klapot.“ I šli, srdnatý napřed a bázlívec opatrně plížil se vzadu. Šli ke „Mlýnku“.

Zatím Anežka jakmile spatřila blížiti se stíny přes zahradu, zastavila rázem mlýn a schovala se pod kolo do lednice. Švédové přišli až do mlýna. Dlouhé stíny topolů nadháněly strachu udatným vojínům, zuřivým lupičům jmění našeho národa. Hledali v komoře, ve světnici, ve mlýně, ale kde nic, tu nic. Vrátili se tedy a snili o severu dále.

Anežka vykradla se z lednice, pustila na novo mlýn, zatopila na rychlo v peci, vše zakryla a posadila se na stráž k okenici. Podruhé probudili se Švédové, opět

vstali, do Mlýnka šli, ale hledali zase nadarmo.

„Vidiš, že to rej zlých duchů,“ vece bázlívý vojín, „co jsi neslyšel, co vypravovali kamarádi, že na hřbitově objevují se co den bílé postavy, že slyšeti z věže skučení a houkání?“

Ale srdnatý Švéda spal již jako po máku. Zatím Anežka domlela, vzala mouku, zadělala do díže a když trochu těsto odkysalo, nadělala poplamenic a sázela je do pece.

Než byly tři hodiny s půlnoci byla hotova. Poděkovala Bohu, rozloučila se s Mlýnkem a ubírala se s nově napečeným Božím darem k vystěhovalcům na horách Dešenských. (Dokončení.)

Působení vd. OO. Tovaryšstva Ježíšova na Východě.

Jest tomu 40 let, co vd. patriarcha řeckých Melchitův odebral sez Říma, provázen jsa požehnáním svatého Otce Řehoře XVI. s dvěma vd. OO. Tovaryšstva Ježíšova a jedním bratrem laikem, s tím účelem, aby blahé působení jich předků, před 80 lety přetržené, znova převzali a v něm pokračovali. To zrno horčičné, otcovskou rukou sv. Otce požehnané, ujalo se a vydalo blahý užitek, neboť dnes se počítá v oněch krajinách 119 misionářů (52 kněží, 23 žákův a 44 laiků) totiž:

1. V *Syrii* jest 40 učitelů (laiků) v toliku školách pro pachořiky a 48 učitelek (tam rodilých a sestrám nejsv. Srdce Páně náležejících) řídících 27 škol dívčích. — V těchto 67 školách vyučuje se více než 3500 chudých dítek bezplatně ve sv. náboženství. K těmto elementárním školám druží se kollej sv. Josefa, založená r. 1846 v Ghariru na Libanonu a v r. 1875 na rozkaz propagandy do Bayruthu přeložená. Záleží kollej ta z úplného gymnasia, v němž, jak samo sebou se rozumí, vyučuje se rozličným nářečím orientálským. S touto kollejí bayruthskou spojen jest *orientálský seminář*, v němž se ustavičně asi 40 jinochů ke kněžství připravuje. Ti mladíci náležejí rozličným obřadům orientálským, jsouť mezi nimi Řekové, Maronité, Syrové, Chaldeoové, Armenové, Kopti. Dokonavše svá studia vrací se do svých diecesí. Jsouť mnozí z těch, kteří z tohoto ústavu vyšli již u vyšších důstojnostech východ. církve, někteří dostoupili i stolce biskupského. Jsouce pak

žáci toho semináře větším počtem chudí, jest ústavu tomu obstarávati jim netoliko knihy, nýbrž mnohdy též oděv. Pročež jest s ústavem bayruthským spojena i katolická tiskárna pro řeči východní, velmi potřebná a důležitá netoliko k učení školnímu, nýbrž veleprospěšná i věřícím všech tamních různých obřadů. Více než 60 pracovníků zaměstnáno jest v papírně, v tiskárně, v knihařství, v litectví písmen; pět parních lisův a jeden vodní, pak stroj hlatící a jiné stroje na tiskové plošky napomáhají k rychlému a hojnému vyvádění nejušlechtlejších prací tiskařských. Od doby sněmu vatikánského vydává missionářstvo těch vd. OO. syrský týdeník, nazvaný „Bachir“, který se katolické věci na východě velmi zastává, útoky schismatického tisku rázně odrážeje. Nejkrásnějšího uznání dostalo se jmenované bayruthské kolleji a semináři sv. Josefa tím, že Jeho Svatost, nynější papež, ji letos povýšil na *katolickou universitu* s právem stupně akademického a důstojnost doktorskou v bohosloví a libomudretví udělovati. (25. února 1881.) — V prvější kolleji v Ghariru jest nyní noviciát, spojený se školou pro řeč syrskou, v níž se missionáři k svému povolání připravují, z nichž pak se stanice v Aleppu, Damašku, Zahli, Birkaii a Sidonu osazují. Dále se pečuje o potvrzení katolického smýšlení a rozšíření vědeckého vzdělání mezi kněžstvem domorodým; drží se totiž k tomu cíli týdně theologické konference a každoročně několikrát duchovní exercitia. Konečně se zřizuje právě v Bayruthu „škola apoštolská“, v níž by se schopní pacholici na missionáře vyučovali a vzdělávali. Svatý Otec ráčil podniknu tomu svého požehnání udělití a je mnohými duchovními milostmi obdařiti.

2. V *Agyptu* otevřeli vd. OO. Tovaryšstva Ježíšova po rozkazu propagandy před třemi lety novou kolleji a seminář nejsv. rodiny v Kairu. Seminář určen jest výhradně pro Kopty a má nyní 12 chovanců, kterým se udělují všechny předměty gymnasijsní, odkud pak poslání bývají ku filosofickým a theologickým studiím na universitu bayruthskou.

3. V *Armenii* se dostalo letos vd. OO. Tovaryšstva Ježíšova působením sv. Otee nového obvodu k blahé činnosti. Sv. Otec ráčil tuto missii netoliko pod svou ochranu vzíti, nýbrž i při své chudobě i velikomyslně k prvnímu založení přispěti. Patnáct missionářů odcestovalo do Armenie a

osadili zatím stanice Marsivan, Amasii, Tokat, Sivas (Sebaste) a Adanu. Základem a oporou jest pro jich působení dům vd. OO. Tov. Ježíšova v Carhradu. „Nevidíme arci, odkud bychom měli nutných prostředků k tomu dílu vzíti; ale náměstek Páně přikázal a to nám dostačí,“ tak zní poslední o tom zpráva, a dokládá se: „Důvěrně kráčíme dále; co požehnání Řehoře XVI. pro Syrii způsobilo, k podobnému dopomůže i požehnání Lva XIII. v Armenii, Agyptu a v nové škole apoštolské.“ D.

Míšeň.

Dějepisné upomínky a úvahy.

Podává Fr. Ekert.

1.

Kdo u nás nezná toho jména! Zní lahodně, sladce, po domácku. I v pohorských vískách našich mají míšeňská jablčka a ta jsou snad jediným zbytkem z těch styků, jež otcové naši po věky měli se svými severními sousedy na Labi v starém Míšeňsku. Dnes bychom marně hledali země té na mapě. Vše na světě se mění a nejvíce mapy zemí.

Jsmeli již v Drážďanech, těchto německých Athénách, kde jsme našli přemnoho umění, ale žádné historie, neopomíname navštívit starožitnou Míšeň. Po dráze octneme se tam skokem. Příjemnější cestu nabízí nám naše Labe, volíme tedy dráhu příjemnější. Labe vine se od Drážďan k severu roztomilou krajinou, lemovanou opodál mírnými svahy kopců, na nichž lesy a vinice se zelenají a letohrádky bělají. Pobřežními drahami uhání jeden vlak za druhým, před námi i za námi rozrývají hladinu řeky vkusné parníky pro cestující i těžké parolodi vlečné, tu a tam předháníme dlouhé prameny šumavských našich dřev, řízené bodrými plavci Podskaláky, až pojednou vjíždíme do kotliny, sevřené na východě i západě sráznými stráněmi. Z kotliny vystupuje příkrý skalnatý vrch, jehož ostroh přímo nad levým břehem Labským končí. Vrch ten korunován jest velkolepou skupeninou starožitných rozsáhlých budov, věží, bašt a velikého starého chrámu, nad nímž štihlá prolomená věž trůní. Tot Míšeňský Vyšehrad, pod nímž v úžlabině město se rozkládá. První dojem, jež na přichoziho Míšeň činí, jest mocný. Ten starý zámek s tím gotickým chrámem stojí na

té skále vyzývavě, nádherně, zádumčivě. Zdá se nám na první pohled, že to zkamenělá pomněnka velikých dějů a svědek pohnutých dávných časů. Ten živý ruch na řece patrně ruší dumání starého hradu. Obhlédá krajinu kolkolem, panuje jí, dává jí zvláštní ráz. Krajina ta velice jest malebna. Kam oko dohlédá, vidí po stráních samé vinohrady, a město vystupuje stupňovitě od břehu řeky stranou k hradu a táhne se i úžlabinou potoka k východu. Na pravém břehu, s nímž město dvojím mostem spojeno jest, rozkládá se v Kolině nad Labem pouhé to vsi, veliké nádraží. Při vši vzácné malebnosti činí celá ta kotlina dojem zádumčivý, jemuž nelze odolati.

Kus cesty odtud na severozápad leží městečko, jemuž říkají Lommatsch. Kdož ví, zda občánkové jeho si toho vědomi jsou, že název ten podnes hlásá jméno praobyvatelů krajiny této. Byli to Glomačové, či jak jinak jim říkali, Daleminci. Tento kmen velikého národa Polabských Srbů měl své středisko v starém hradišti či tvrzi Gróně (nyní Gahna) mezi Mogelínem (Mügeln a Ožicí (Oschatz). Kolkolem měli Glomačové sousedy slovanské. Na východě od nich sídlili mezi Labem a Odrou Lutici či Vilcové, na severu Bodrové, k jihozápadu v Lužici Milčané, k jihu Čechové. Až do devátého století žili v staroslovanských rádech pohanských, zabývající se orbou, v pokoji. Tu počal Karel Veliký svou říši rozšiřovati. Nastaly doby nepokojné, v nichž slovanští rolníci nemohli čelit výbojným sousedům. Již Ludvík král († 876) zabral kus území až k Muldě. Též kočovní Maďaři sem zabloudili a zle tu řádili.

V dlouhých bojech, které po té mezi Polabany a německými císaři povstaly, podlehl Slované. Bodrovci a Lutici, nejmocnější kmenové na Polabí zdvihli pod knížetem Mstivojem krvavý odpor proti křesťanům, vyhnali je ze země, pobili kněze křesťanské a poborili všechny chrámy jejich. Syn Mstivojův Pribigněv stal se křesťanem a myslil, že tím národa svého zachrání. Avšak Sasové zavraždili jej úkladně r. 1031, aby národ jeho si podmanili. Tím mnozí Slované, kteří za Pribigněva ku křesťanství lnouti počali, opět od něho se odvrátili, nevidouce v křesťanech leč úhlavní své nepřátele a nedovedouce činiti rozdíl mezi lidmi ku křesťanství se hlásícími a vznešeným náboženstvím Kristovým, pojali proti němu neuhasitelnou nenávist. Nenávisti té

padl za obět i výtečný syn Pribigněvův, blahoslavený Gotsalk. Jestliž on v nejudné straně podoben našemu sv. Václavu. Otec dal jej na vychování do kláštera v Glínu (Lüneburg), chtěje aby dospěl v zbožného křesťana a moudrého někdy panovníka. Když Gotsalk (jméno to teprve v klášteře mu dáno) o úkladné vraždě na otci spáchané r. 1031 uslyšel, spěchal do vlasti své, aby jakožto nástupce Pribigněvův vlády se ujal a národu svého bránil. Sebral veliké vojsko, potrestal vrahy otcovy a opanoval poříčí Labské až k moři. Nabídl Sasíkům mír a spolek, slibuje, že celý svůj národ do lůna církve přivede, avšak Sasové jej zajali a věznili, až vévoda Bernard tajně jej propustil. Spěchal do Dánska, kde s králem Kanutem se spojil a dceru jeho Syritu za manželku pojal, po tom odebral se do vlasti své, kde znova panovati počal. Vida však nezbytí a chtěje národ svůj v míru pokřesťaniti, podrobil se vrchmoci vévody saského Bernarda, načež veliké dílo své prováděti počal. Stavěl chrámy, volal do země kněze křesťanské a sám s nimi chodil, tlumoče lidu řeči jejich a dávaje všem příklad nábožnosti. Rozšířil moc svou daleko široko, tak že nazýván jest králem severních Slovanů. Založil dvě biskupství v Ratiboři (Ratzeburg) a Rarogu (Meklenburg) a mnoho klášterů. Avšak nepokojní poddaní jeho vykládali mu za zlé, že se podrobil vrchmoci Sasíkům, kteří otce jeho zavraždili a tolik zlého již byli učinili. Nespokojenci zdvihli proti výtečnému panovníkovi tomu vzpouru a zavraždili ho r. 1066 v Lončíně. A nyní rostla vzpoura po celé zemi od Labe až k Baltu. Bouře ta měla ráz národněpohanský, nebo všude byly chrámy a kláštery bořeny, křesťané vyháněni, mniši a kněží kamenováni a biskup Rarožský Jan jest ku počtě modly Radigasta v Lutické Radigasti ukrutně zavražděn. Královna Syrita s křesťanskými dvěma syny vyhnána byla do Dánska. Tím severní Slované svůj osud zpečetili.

V Mišni založil král Otto I. r. 965 biskupství, jež zprvu přímo Stolicí apoštolské podřízeno jest, až později, r. 968 přiděleno bylo s biskupstvími v Braniboru, Havelburgu, Meziboru a Oldenburku k metropoli Magdeburské. Již dříve za Jindřicha Ptáčníka, působil v Mišni a v okolí, mnich Řezenský Boso. Prvním biskupem v Mišni se stal Ottonův kaplan, mnich Burkart z kláštera sv. Janského v Magdeburku, pročež zvolen byl sv. Jan evang.

patronem diecése. Diecése ta obsahovala širé území i obou nynějších Lužic, Saska a části Slezska, tedy země s obyvatelstvem pohanským a slovanským. Příjmy biskupa záležely jen v clu a desátcích, které si biskup mezi pohany sháněti měl, proto ne-dařilo se prvním biskupům Míšeňským valně. V řadě biskupů Míšeňských svatosti života, apoštolskou horlivostí a požehnanými účinky prací svých vynikl sv. Benno. Narodil se r. 1010 v Hildesheimu, vstoupil do benediktinského kláštera rodiště svého, kde r. 1042 opatem zvolen jest. stal se kanovníkem císařské kaple v Goslaru a r. 1066, právě když blahoslavený Gotšalk smrtí mučnickou zemřel, nastoupil biskupský úřad v Míšni. Přišel tam jako pravý apoštol Kristův. S bolestí slyšel, kterak Slované blah. Gotšalka umučili a do starého pohanství se opět vrhají, v nevázanosti, nesvornosti a vzpourách žijí. Proto obrátil svůj hlavní zřetel k nešťastným Slovanům nejen diecése své, ale i území okolních. Nejprve se naučil důkladně jazyku jejich. Potom hlásal neunaveně slovo Boží, stavěl chrámy, podporoval chudé a snažil se dobrotou a prosbami zatvrdělé pohany obměkčiti. Nevděk a první nezdarý ho nezastrašily. V apoštolských pracích těch překážel mu velice nešlechtný císař Jindřich IV. Za to, že svatý biskup utiskovaných od císaře Sasů se ujímal, po-bral mu tento všechny důchody a uvrhl jej do žaláře. Potom ho sice propustil, avšak nařídil mu, aby odpadl od papeže Řehoře VII., do Vormsu cestoval a tam s jinými biskupy, jež Jindřich tam sháněl, k to-muto odpadnutí slavně přistoupil. Než sv. Benno, prohlédaje úlisné plány Jindřichovy, na místě do Vormsu, odebral se do Říma, kde od neohroženého Řehoře VII. velice vyznamenán byl. Vrátiv se do Míšně, pra-coval mezi Slovaný ještě dvacet let a to s úspěchem požehnaným, nebo tisícové a tisícové lužických Srbů k jeho slovům přijímali křest. Ejhle, kterak víru sv. rádi přijímali, když jim ji hlásal pravý apoštol! Sv. Benno zemřel jako stařec 96letý roku 1106 a pochován jest na hradě Míšeňském, kam brzo nábožní křesťané ku hrobu jeho spěchali se modlit a o přimluvu sv. biskupa prosit. Kdyby ku Slovanům polab-ským již v devátém a desátém století takový apoštol byl přišel, zajisté by ho ne-byli zapudili. Ale tak vyhytnuli a zbyly z nich jen nepatrné trosky a sice — po-tomci těch, jež sv. Benno křtil v Lužicích.

Z celého velikého národa Polabanů zacho-valo se do našich časů v horní saské Lu-žici 50.000, v horní pruské 37.000, v dolní pruské 76 000, celkem 163.000 Vendů či lužických Srbů a ti ubožáci v 16. a 17. století byli po větším díle i o nejdražší dědictví po sv. Bennonu, o víru katolickou oloupení a většinou vlákání do bludařství Lutherova. (Pokračování.)

Svatý Benedikt Josef Labre.

(Pokračování.)

Vydal se na cestu. Ubíral se skrze Piemont do Loretty navštěvuje místa posvátná: v listopadu došel do Loretty. Zpo-vědník P. Bodetty T. J. podivil se veli-kým etnostem jeho a litoval jej, že jest tak chudoben; než, když mu nabízel útočiště ve francouzském domě, nepřijal ho Labre řka: „Jiní toho potřebují více než já.“ Bylo totiž jeho zvykem, že od svého zpo-vědníka ničeho nepřijal, jakož i, že dá-val-li mu kdo větší almužnu, buď ji ne-přijal, aneb ji rozdal jiným. V Lorettě zů-stal 10 dní modle se od rána do večera ve sv. domku. Z Loretty odešel do Assis, kdež byl přijat dne 20. listopadu 1770 do arci-bratrstva Cordelierů (tak nazývali Fran-couzové Františkány), jehož pravidla za-chovával až do smrti. Z Assis spěchal do Říma přes vysoké hory v počasí deštivém. Roztrhaný jeho oděv nechránil ho proti nepohodám časovým, obuv jeho byla tak chatrna, že propouštěla vodu i drobné ka-mínky. Veškeré jmění jeho — brevír, který modlil se vždy, Nový zákon a modlitební kniha — schovány byly v žebrácké torbě na zádech. Takto putoval většinou po stez-kách odlehlých, aby mohl rozjímati o Bohu na samotě. Na noc vyhledal si obyčejně houštinu, trosky aneb chlív, lepšího a po-hodlnějšího lože nepřijal. Přišed v prosinci r. 1770 do Říma, prodlel první tři dny ve francouzském domě sv. Ludvíka a zůstal zde až do května r. 1771.

Koncem května roku jmenovaného vy-dal se po druhé na pouť do Loretty. Na této cestě konal pobožnost několik dní ve Fabrianě ve chrámu sv. Blažeje na hrobě sv. Romualda, zakladatele řádu mnichů Kamaldulenských, navštěvuje i jiné chrámy i kapli sv. Jakuba Většího. Zde v této kapli uviděl jej na den sv. Antonína du-chovní správce, an na kolenou klečí a mo-

dli se. Čáry, jež mu zbyly z oděvu měl svázaný provazem, na němž visela malá dřevená míska, na prsou měl kříž, na krku veliký růženec a žebráckou torbu. Ještě více však překvapila kněze vroucí modlitba Labrova; po celé ráno nepohnul sebou oči maje na oltář upřený: takto nalezl jej i v poledne, když již ostatní lid z chrámu byl odešel. Když jej na večer Labre prosil, aby mohl setrvati na modlitbě v kapli přes noc, nedovolil mu toho, a maje s ním útrpnost přijal jej do domu pro cizince, kdež po čtrnáct noci spal nedotýkaje se postele proň uchystané. Časné ráno býval již v kostele a byl unešen radostí, když mu kněz dovolil v roztrhaných šatech jeho přisluhovati při oltáři. Později připomínali farníci svému faráři často, že mu přisluhoval při oltáři světec a u soudu vyšetřujícího život světcův vyznal sám farář: Byl jsem neobyčejně pohnut a dojat a nebyl jsem dalek té myšlenky, která o něm byla utvořila se, abych jej měl za svatého. Na své cestě do Loretty navštívil také mravnou a ctnostnou dívku, která již devět let byla nemocna. Předpověděl jí, že jí bude dlouho ještě trpěti a po své smrti že dostane se do nebe. Pověst o něm rozšířila se brzy po městě a mnozí chtěli již rady u něho hledati a jej poctiti, což on zpozorovav ihned odešel, slibiv domu cizinců, že jmění jeho zdvojnásobí se. A hle! sotva byl odešel, darovala témuž ústavu neznámá dobroditelkyně značný příspěvek peněžný. — Vykonav pobožnost svou v Lorettě vydal se na pouť, která trvala více roků. Putoval po Italii, Švýcarsku, Německu, Francii a Španělsku spěchaje na pouť do Říma a do Loretty každého roku. — Na těchto poutích bývalo mu snášení mnoho urážek a výsměšků. Ve městě Bari hodil po něm spustlý mladík kamenem tak, že mu z nohy krev tekla. Labre zvedl však kámen týž, políbil jej a položil jej na blízkou zeď. Týž mladík zemřel později na ránu, která mu byla učiněna uhozením kamene.

(Pokračování.)

DOPISY.

Na Křečohři u Kolína, 9. ledna 1882.

(Úvahy při novém roce.)

Loni pronášeli jsme na počátku roku v těchto listech radost i žalost. Hledíce totiž k rolnickému a dělnickému lidu v naší

požehnané krajině, těšívame se z toho, vidouce, že lid umí vydělávati a že výdělky pilných pracovníků v posledních letech valně se ponapravily, ale také nám bývá líto, vidíme-li, jak po sobotní výplatě dělníci, zůstávající v hospodách, i nespůsobilými se stávají aby v následující den Páně obcovali službám Božím. Proto jsme si již kolikráte pomyslili, že by s výhodou bylo, vypláceti, jako v Anglii, mzdu dělníkům ve čtvrtek. Jsouce takto nuceni, se příští den všední opět v práci v čas uvázati, nemohli by po výplatě tou měrou, jako dotud, ponocovati v krčmách a kořalnách a spíše by takto výdělek rodině jejich se zachoval, život rodinný méně se kazil a nábožensko-mravní stav rodin lépe se ubránil porušení a zkázy. — Naše krajina, v rolnictví a průmyslu znamenitě vynikající, právem počítá se mezi kraje, jak říkají, pokročilé. Rozšířice svůj obzor i na jiné kraje, rádi přiznáváme, že „pokrok za přítomna jest úžasný.“ Nález stihá nález, podivné přístroje každým dnem se vymýšlejí. Máme nejen pro zprávy telegraf, pro oko teleskop, ale již i pro ucho telefon; neschází než aby ještě křídla větru si připjal člověk. Jemuž i jízda po železnici zdlohavá se zdá býti. Z milionů vřeten tkalcovských, z milionů kol, hřídelů a pák, z tisíců komínů a kotlů, z nesčetných továren a dílen, z nesmírného počtu pilných rukou a bystrých hlav, ozývá se nám pokrok. Ale rachocení těch vřeten, hřídelů a kol jest tak silné, že slabé hlasy, štkaní a vzdechy lidí nešťastných není slyšeti a kouř z těch komínů a pára z těch kotlů jsou tak husté, že není viděti tělesné a mravné bída lidí ubohých a lomoz v těch dílnách tak se rozléhá, že usiluje přehlušiti hřímavý hlas Hospodinův na Sinaji: Pomni, abys den sváteční světil. Nikdo rozumný nepochybuje, že ve vědách a umění, v nálezech hospodářských i řemeslnických kráčíme ku předu, ale my nepokračujeme stejným krokem ve ctnosti v mravnosti, ve svědomitosti. Rozum se bystří, ale srdce zanedbává; duch se osvětluje, ale srdce nezahřívá; osvěta se šíří, ale mravnost s ní zároveň se nezmáhá; obratnosti přibývá, ale ubývá svědomitosti; chytrost prospívá, ale poctivost řídne. Jediný pohled na každodenní množství zločinů, podvodů, vražd a sebevražd nám to nade vší pochybnost dokazuje. Proto si často opakujeme co velmi případně kdysi v těchto listech v době vánoční bylo pověděno: „Není pokoje na

zemi, protože jest málo lidí dobré vůle a jest málo lidí dobré vůle, že se nedává Bohu na výsostech sláva " Odtud ta rozervanost, neustálenost a nespokojenost na všech stranách, které s ostatním pokrokem také pokračují. J. E.

Z Haliče, počátkem roku 1882.

(*Pohlád na církev v této části Polska.*)

Nejd. p. Fr. Wierzchlejski, arcibiskup Lvovský, jest už celý rok nemocen a právě oslepl. Aby potřebám rozsáhlé arcidiecése zadost se učinilo, vláda v srozumění se Stolicí apoštolskou zařídila suffraganii, na niž dosazen vd. Severin Moravski, prelát kapitoly (městské Lvovské, muž v každém ohledu záslužný, který dne 26. června přijal biskupské svěcení z rukou nejd. arcib. Wierzchlejského za assistance vdp. Romaškana, arcib. arménské ve Lvově a vdp. Dunajevského, biskupa Krakovského. Dříve než se tyto změny udály v arcid. Lvovské, pohroma zastihla diecési Přemyšlskou. Dne 27. května ukončil svůj život Mat. Hirschler, její pastýř. Narozen 1807 po skvěle ukončených studiích gymnasijských studoval filosofii u OO. Jesuitů v Tarnopoli, theologii ve Vídni, načež se stal katechetou na gymnasii v Břežanech. Nejd. Ankvíč přestoupiv z arcid. Lvovské do tražské chtěl sebou vzíti i mladého p. Mat. Hirschlera, ale Hirschler vyvoliv úřad práce mezi svými, poděkoval se za nabídnutí. Po několika letech obdržel faru v Gologoře, r. 1852 byl jmenován kanovníkem Lvovským, 1870 biskupem Přemyšlským. Všudy se vyznamenal láskou k víře a vlasti, pilí a dobročinností. Nástupcem jeho jest jmenován Lukáš Solecki, prelát Lvovský, ředitel semináře, bývalý professor a rektor universitní; nástupcem tohoto má býti kanovník Přemyšlský Lobas. — Ještě není všechno urovnáno v diecési této a hle, už nová ztráta. Dne 11. prosince umřel Romaškan, arcib. arménský ve Lvově. Kdo z 19 kněží (celá diecése pouze 19 kněží čítá se 4.000 věřících) se stane jeho nástupcem, jest již známo, kapitula bude voliti kanovníka Izakoviče. (Tak se též stalo 12. ledna.) — V Tarnově utvořil se spolekkaplanů pod jménem „Societas S. Josephi“, jehož účelem bude působiti, aby kn. exercicie častěji se konaly, jakož i aby se missie u lidu často činily.

KRONIKA.

— V úterý dne 24. t. m. bude tomu 40 let, kdy nejd. náš p. arcipastýř byl jmenován kardinálem od J. Sv. papeže Re-

hoře XVI. Vznešený cír. hodnostář bude přes rok padesátileté kněžské jubileum slaviti, na které se všechna arcidiecése těší.

Z Prahy. (Církevní zpráva.) Jednota křesťanských matek, založená loňského roku dne 21. června, za rektorátu dp. P. Karla Nováčka, jakožto ředitele téže jednoty, měla dne 6. ledna na den svatých tří králů svou první hlavní slavnost, a sice o půl osmé byla slavná mše sv., při kteréž všickni členové měli své generální přijímání. Odpoledne pak ve 2 hodiny byla měsíční přednáška. Po té pak byly dle stanov zvoleny a sice: Za presidentku: Její Jasnost kněžna Anna Lobkovicová, rozená kněžna Lichtensteinová; za vicepresidentky: Její Osvícenost hraběnka Zdenka Schönbornová, rozená Šternberková a paní Vojtěška Kořanová. Pak tři assistentky: Urozená hraběnka Marie Černínová, rozená hraběnka Defoursová; paní Alžběta Nejtková a paní Anna Zenkrová. Jednota křesťanských matek má již 140 členů.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 15.—19. ledna u sv. Františka u Křižovníků, od 20.—24. led. u Milosrdných bratří.

— Dnes v den nejsvětějšího jména Ježíšova jest cír. slavnost u Panny Marie Vítězné na Malé Straně. Včera bylo v chrámě tom slavné požehnání o půl páté. Dnes jest o půl sedmé ráno první mše sv. zpívána, v 8 h. tichá mše sv. kterou J. Eminence nejd. p. kardinál sloužiti bude. V 9 h. tichá mše sv. V 10 h. kázání, které konati bude Msgr. Frant. hrabě Schoenborn, v půl 11. pontif. mše sv. Odpo. jest ve 3 hod. české kázání (P. Jan Votka) s požehnáním. Po celý oktav bude tamtéž požehnání o půl 5. hod. V oktav v neděli 22. t. m. bude v 10 h. české kázání, ve 3 hod. odpo. německé kázání, po něm slavné požehnání a „Tě Boha chválíme“, kterým slavnost se ukončí.

— Její c. Vys. korunní princezna Stefanie navštívila 10. t. m. dopoledne o 10. hod. v průvodu vrchní hofmistryně paní hraběnky Sity Nosticové Marianský ústav dcer Božské lásky v Ječné ulici, jehož protektorkou jest, a delší dobu si jej prohlížela. Vznešená paní byla u vchodu od gener. představené Fr. Lechnerové, která z Vídne do Prahy přibyla a od místní představené paní Augustiny d'Armailliové, od vdp. faráře Nyklesa, prof. dr. Frinda, městského rady Broscheho a duchov. sester uvítána. Její cis. Výsost odebrala se nejprve do kaple, načež prohlížela jednotlivé světnice. V jedné síni měla jedna ze

17 osiřelých chovankyň vítací řeč. Korunní princezna prohledla si též pracovní síň, ve které jsou služebné, jež se právě bez služby nalezají, zaměstnány, pak kuchyni a prádelnu. Skoro celou hodinu zdržela se její cis. Výsost v ústavu, s jehož zařízením a účelem při odchodu plnou svou spokojenost vyslovila, načež se do hradu vrátila. Odpoledne o 2. hod. počila korunní princezna též ústav sester nejsv. Srdce P. na Smíchově svou návštěvou, kdež byla od představené ústavu Josefíny Chlapovské a ostatních sester uctivě uvítána a po úst. vě provázena. Její cis. Výsost zdržela se v něm až do půl 4 hodiny.

— **Katolický kostel v Sarajevě.** V pondělí dne 2. t. m. byl v Sarajevě první římsko-katolický kostel vysvěcen Slavnosti účastnili se přednosta zemské vlády a velící generál polní podmaršál bar. Dahlen, jeho náměstek podmaršál šl. Stránský, divisionář polní podmaršál šl. Nemethy, dvorní rada Novák, mnoho štábních a vyšších důstojníků, úřadnictvo a katolické obyvatelstvo sarajevské.

— Za biskupa Vratislavského ustanoven vdp. probošt **Herzog** při chrámu sv. Hedviky v Berlíně.

— **V německém sněmu** jedná se o návrhu Windhorstovu, který čelí ke zrušení dvou článků říšského zákona. Článek první praví, že duchovní, který by soudním výrokem úřadu svého zbaven byl a přece úřad ten vykonává, může býti policejné z některých míst a okresů, po případě i ze země vypověděn. Článek druhý pak dří, že duchovní, který jest z jedné země spojeného Německa vypověděn, nesmí v žádné jiné spolkové zemi přijat býti bez přivolení spolkové rady. Valnou většinou návrh ten byl přijat, poněvadž již téměř všechny strany na sněmu jsou proti boji, jaký zavládl v Německu oproti církvi katolické.

— Počátkem února bude se slaviti v Římě **výroční den úmrtí papeže Pia IX.** velmi okázalým způsobem. Při slavném smutečním průvodu účastní se poutníci ze všech katol. zemí.

Literární oznamovatel.

— „**Dobronka**“, zápas zásad křesťanských se zásadami neznabožskými naší doby. Řečená povídka jest 67. dílem zábavné bibliotéky Mathonovy, zpracována od P. J. podle spisů německých. Líčí se v ní pěkným způso-

bem návrat ku zásadám křesťanským po hrozném vybočení francouzské revoluce. Tímto číslém dokončila Mathonova bibliotéka 12. svůj ročník i jest si přáti, aby stále více a více dostála úkolu, jaký si vytkla, k čemuž jest jí předkem třeba hojného odebrání.

— „**Divka, její vychování a určení.**“ Sepsal Josef Veselý, učitel při dívčí škole v Rakovníku. V Praze. V komisi knihkupectví Jarosl. Pospíšila. Nákladem vlastním 1881. Nynější doba klade i na dívku větší požadavky než dříve. Nejlepším pak k tomu prostředkem jest dobré vychování, jehož dceři od rodičů dostati se může. O této pravdě pojednati a v rozum i srdce rodičův ji vštípití odhodlal se p. učitel Veselý. Ve spisku svém odpovídá k důležitým otázkám: K čemu jsou dívky rodičům svěřeny, a je-li jaký přirozený rozdíl v schopnostech dítek dle pohlaví, pro který by vychování dítek mělo býti jednostranné? Potřebuje-li býti vzdělána, aby konati mohla úkol svého určení a povolání dívka osamělá, provdaná, manželka a hospodyně, matka? Kdo a kterak připravuje dívky k budoucímu jejich povolání? Proč nemůže škola dodělati se žádoucího úspěchu ve vychování a vzdělání dívek? Spisek tento pěkně se čte, jest psán s láskou k předmětu, což jest jeho nejlepším doporučením. Přejeme si vroucně, aby podobné úvahy hojně a rozmyšlně se čítaly v našich rodinách, aby i ve společnostech místo planých řečí o takovýchto otázkách života našeho nejdůležitějších často se rokovalo.

— „**Paměti o školách českých.**“ Listář školství českého v Čechách a na Moravě od r. 1598 do 1616 s doklady starší i pozdější doby. Vydává Frant. Dvorský. Nakladatel Fr. Urbánek. Seš. 1. a 2. Vysoce důležitá publikace tato jest z původních pramenů čerpána a mimo to i četnými znaleckými poznámkami osvětlena a doplněna, čímž podává jasný obraz školství českého a moravského v době jeho největšího rozkvětu totiž na sklonku 16. a na začátku 17. století až před bitvu Bělohorskou. A poněvadž není školy poněkud vynikající, o níž by ve spise tom nebylo zmínky, máme za to, že nebude žádné školní obce, kde by zejména od duchovenstva a učitelstva nebyly tyto „Paměti“ mile a ochotně přijaty. Touto publikací bude podán z veliké části nejen věrný obraz kulturní národa českého, ale i nejvnitřnější kus historie přes půl druhého staletí v Čechách i na Moravě. „Paměti o školách českých“ zůstanou povždy přebohatým zdrojem pro bádání historické. Upřímně doporučujeme toto dílo.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Vojt. *Hauptmann*, far. v Doupově, 24. pros. 1881 (nar. v Promětu 23. dubna 1827, vysv. 29. července 1852).
- p. Jos. *Fabian*, býv. vicerektor praž. semináře a far. Treboratický na odpoč. v Krpech (diecés. Litom.), 10. ledna 1882 (nar. ve Všetatech 10. května 1815, vysv. 2. srpna 1840).
- p. Prokop *Čužna*, býv. duchov. správce v trestnici u sv. Václava v Praze, 10. ledna 1882 (nar. v Dubu 3. července 1838, vysv. 31. července 1864).

Povýšen jest:

- p. Jan *Marek*, adjunkt při boh. fakultě Pražské, povýšen dne 12. ledna za doktora bohosloví.

Ustanoveni jsou:

- p. Vojt. *Čermák*, za zám. kapl. v Černém Kostelci;
- p. Frant. *Voříšek*, kp., za katechetu při obecných školách v Plzni;
- p. Theodor *Loh*, kp. v Přísečnici (Pressnitz), za far. v Lokotíně;
- P. Arnold *Rauwolf*, čl. ř. premonstr. a proz. admin. fary u sv. Vojtěcha v Teplském vikar., za skut. admin. téže fary;
- p. Petr *Kabát*, koop. u sv. Ducha v Praze, za admin. v Ouzici;
- P. Ludvík *Lichtenberg*, čl. ř. křižov., za proz. kooper. u sv. Ducha v Praze.

Jmenování jsou:

- p. Arnošt *Hoffmann*, sekr. kn. arcib. vikariatu Kladského a kp. v Neurode, kníž. arcib. notářem;
- p. Frant. *Nitschke*, far. v Regensdorfu v Kladsku, velkoděkanem a arcib. vikářem v hrabství Kladském.

Uprázdňená místa:

- Doupov*, fara patron. p. hrab. Kurta Zedtwitze, od 2. ledna 1882.
- Oužice*, fara patron. nábož. matice, od 4. ledna 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Václ. *Vaněk*, far. v Záboří, jmenován sekretářem vik. Kutnohorského.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Langer*, far. ve Vrbici, za far. v Heřmani;
- p. Jos. *Purm*, kapl. v Králové Dvoře, za admin. v Babicích;

- p. Frant. *Vaňhalek*, kapl. v Činěvsi, za admin. ve Vrbici;
- p. Jos. *Pláček*, kapl., za admin. v Sedleci;
- p. Václ. *Kracík*, admin., za kapl. v Ronově, odkudž
- p. Jan *Krejčí*, za kapl. v Lukavci, odkudž
- p. Stanislav *Červ*, za II. kapl. v Kutné Hoře, odkudž
- p. Frant. *Kuhn*, za II. kapl. ve Dvoře Králové.

Uprázdňená místa:

- Vrbice*, fara patronat. náboženské matice, do 13. února.
- Sedlec*, fara patr. J. J. kníž. Karla Schwarzenberga, do 14. února 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Karel *Winter*, far. v Petrovicích, osob. děkan a b. notář, 27. pros. 1881 (nar. v Blatné 29. dubna 1819, vysv. 8. srpna 1844.)

Jmenování jsou:

- p. Jos. *Brummer*, far. ve Vimberku a b. notář, sekretářem Vimberského bisk. vikar. úřadu;
- p. Frant. *Noska*, far. v Miroticích, b. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Petr *Götz*, far. ve Zhuří (Haidl), za far. ve Strážově;
- p. Jos. *Zollpriester*, kp. ve Strážově, za adm. ve Zhuří;
- p. Aug. *Kohout*, kp. v Němčicích (v Plánickém vikariatu), za far. v Litoboří (v Brněnském diec.);
- p. Frant. *Tremund*, far. Horčicích, za far. v Dnešicích;
- p. Jan *Michal*, zám. kp. v Lukavici, za admin. v Horčicích;
- p. Jan *Hanus*, koop. v Petrovicích, za admin. tamtéž;
- P. Ant. *Götz*, kněz ř. Johannitů a kp. v Strakončicích, za far. ve Špitále (v diecési sv. Hippolyta).

Uprázdňená místa:

- Zhuří* (Haidl), fara patr. J. kr. Vys. Karla kníž. z Hohenzollern-Sigmaring, do 12. února 1882.
- Horčice*, fara patr. J. Osvíc. p. Karla hraběte Schoenborna, do 12. února 1882.
- Petrovice*, fara patr. p. Jaroslava ryt. Hubatia z Kotnova, do 13. února 1882.

 Kades. Bude uveřejněno 25. ledna. Druhé teprv v červenci.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.Nedostává čísla
reklamujte nejděle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupectv

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Na Hromnice.

Ranní kázání v Staré Boleslavi r. 1880.

V „památkách Staroboleslavských“ dočítáme se: Když r. 1639 protestantští žoldnéřové pod Bannerem St. Boleslav obsadili, tam svůj opevněný tábor zřídili a kostely tamní zneuctili a oloupili, nemohli ovšem poutníci na pouť do svatyně Marianské přicházeti. Avšak stalo se téhož roku, že v noci před svátkem Nanebevzetí Marie P. ve zpustošené svatyni Marianské najednou podivuhodné zpěvy po delší dobu bylo slyšeti, aniž by v ní živého člověka bylo se nalezalo. A na tom nebylo ještě dosti. Jakmile zpěvy ty ve svatyni zazvzněly, vzešlo zároveň jakési neobyčejné, velmi jasné a příjemné světlo v této svatyni, které celou prostoru její tak ozařovalo, že se v planoucím ohni býti zdálo. Protestantští žoldnéřové, kteří té noci před svatyní uzavřenou na stráž stáli, složili napotom před samým Bannerem svědectví pod přísahou, že dotčený zpěv na své vlastní uši slyšeli a ono světlo na své oči viděli. Banner sám byl prý tímto svědectvím velice zaražen, a manželka jeho v Brandýnském zámku přebývající udělovala pak po několik dní hojných almužen chudým. Žoldnéři Bannerovi roztrušovali pak, že to všechno strašidlem jakýmsi a kouzlem ďábelským bylo způsobeno. Katolíci však vědouce dobře, že ďábel svatyni Matičky Boží oslavovati nebude, leda by jej Bůh k tomu zvláště donutil, vykládali si tuto událost tím způsobem, že dotčené zpěvy byly zpěvy andělské, a že též ono světlo zázračným způsobem ve svatyni právě před svátkem Nanebevzetí Marie P. povstalo, aby královně nebes a země náhrada dána byla za

tu úctu a oslavu, které by se jí na ten svátek od zbožných poutníků bylo dostalo, kdyby jim nepřítel protestantský příchod do svatyně byl nezamezil. Děkan Jiří Bilek uvádí v zápiscích svých současných také očitě svědky katolické, již napotom o této události svědčili. Bývalý děkan zdejší Jos. Prokop Horčice, jenž r. 1837 své popsání Staroboleslavské svatyně Marianské tiskem uveřejnil, dodal k oné zprávě ještě tuto poznámku: To osvětlení, jakkoli podivné, však častěji v chrámech Boleslavských jest viděti, tak že mnozí z nynějších obyvatelů je nejednou spatřili. (Str. 374.)

Bylo by hřichem žádati na Pánu Bohu, aby se podivuhodné ono osvětlení velebné této svatyně bez zvláštní příčiny opakovalo. Avšak přece máme světlo v chrámech Páně ve dne i v noci a sice věčnou lampu před nejsv. Svátostí oltářní, před tím Ježíšem, kterýž řekl o sobě: Já jsem světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět.

Nábožný katolík přicházející do chrámu Páně vidí očima duše své světlo nebeské ukryté ve svatostánku a se stáříčkým Simeonem pozdravuje Krista Ježíše ve velebné Svátosti slovy: Viděly oči mé spasení tvé, světlo ku zjevení národům. Světlo v chrámu P. hoří ve dne i v noci, abychom pamatovali, že Ježíš Kristus přebývá na oltáři ve dne i v noci, ustavičně. Světlo v chrámu Páně hoří i v noci, abychom věděli, ke komu se utíkati máme, když nás mrákoty strastí vezdejších obestírají, když nás noc starostí a utrpení zahaluje, když tma pokušení k hříchu na nás doráží, když černý mrak nemoc a bolest na nás chrlí. Ze tmy pospěš k světlu před oltářem volaje: Smiluj se nade mnou o Ježíši, světlo pravé,

kteréž osvětluje každého člověka přicházejícího k Tobě. Světlo v chrámu Páně hoří i v noci, aby člověk chorobou, nemocí, bolestí aneb stářím sklíčený, když spátí nemůže, se upamatoval, že nebdi sám, nýbrž že v chrámu Páně bdí také náš milý Pán a Spasitel v nejsv. Svátosti volaje: Pojďte ke mně všickni, kteří obtíženi jste. Nemůže-li nemocný k Němu, nuže nechat spátí nemoha v noci zalétá duchem do chrámu a klani se Bohu v Svátosti ukrytému volaje: Ježíši, nad slunce jasnější zapuď mráčku smrti, která mne úzkostí obkličuje, Ježíši světlo pravé, osvět ducha mého, smiluj se nade mnou! A Pán ze svatostánku občerství jej, polehčí jemu.

Důležitý zajisté má význam světlo v církvi katolické. Hned novorozeňátku po křtu svatém dává kněz rozžatou svíci na označení, že ve světle živé víry kráčetí na cestou přikázání Božích k životu věčnému. A tolikéž i ženám při úvodu dává kněz hořící svíci do ruky na význam, že každá matka má svítiti dítku svému příkladem dobrým. A tak i při každé mši sv. hoří svíce vybízející nás: Tak světlo vaše před lidmi, aby vidouce dobré skutky vaše vlebili Otce, jenž jest v nebesích a přebývá v světle nepřístupném. A když má Kristus Ježíš ve způsobě chleba navštívit nemocného, rozžehají v příbytku kam kněz s Pánem Bohem přijíti má, svíce; máť nemocný přijmouti večeri Páně, Tělo Páně, posilu na cestu do věčnosti. A když poslední hodinka se blíží, když nemocný ke smrti pracuje, tu přátelé a známi rozsvěcují svíci posvěcenou a při světle této svíce modlí se za umírajícího. A když skoná, hoří u těla jeho svíce neb lampička. A se svíci v ruce vede kněz průvod pohřební. A kdo může dává za milého nebožtíka svého úmrtní svíci do chrámu Páně, aby navštěvovatelé služeb Božích povzdechli: Odpočinuti lehké dejž mu o Pane, a světlo věčné ať mu svítí. A proč dáváme na světlo? Za milé naše v Pánu zesnulé. A proč v den dušiček ubohý sirotek kupuje a rozžehá svíčku? Aby se pomodlil za milou maticí, taticí, baticí a dědouškou.

Pro tento důležitý význam světla v církvi katolické světí se každý rok v dnešní den o slavnosti Hromnic svíce, hromničky. Světlo hromničky má svítiti nám na život náš minulý od křtu sv. až potud, zdali jsme zachovali, co jsme tehdy ústy kmotrů slíbili; na život náš přítomný, kráčíme li cestou přikázání Božích; a na život nám

zbývajícím, abychom ve světle pravé víry dospěli k světlu věčnému.

Každý z nás N. jest hromničkou, kteréž tím více ubývá, čím déle hoří. Jedněm, totiž mládeži byla teprv napálena; jiným, totiž dospělým uhořela již s polovice a ostatním (starcům a stařenám) dohořívá malý zbytek. Ovšem že někdy člověk násilou uhasí svíci, někdy živel náhodou aneb z dopuštění Božího učiní totéž, vítr, kapka vody svíci uhasí pojednou. Proto voláme: Od náhlé a nenadálé smrti vysvoboď nás Pane!

Bohdejž každý, jsa hromničkou posvěcenou na křtu sv. i přijímáním sv. svátosti svítil jasně vydávaje světlo požehnané, abychom se podobali staříčkému Simeonovi, o němž Písmo sv. praví, že byl muž spravedlivý a bohobojný a Duch sv. byl v něm. Pak by i nám, až nás Pán volati bude do Jerusálema nadhvězdného, dáno bylo jako Simeonovi, odcházeti z tohoto světa se slovy: Nyní propouštíš ó Pane služebníka svého v pokoji; neboť viděly oči mé spasení Tvé. Viděly Spasitele ve způsobě chleba přicházejícího uprostřed andělů a v čele jich stáli jako v chrámě jerusalemském Josef a Maria, kterouž dnes vlebíme o závod se skřivánkem, o němž staré pořekadlo praví: Na hromnice musí skřivan vrznout, i kdyby měl zmrznout. — Jak kanovník a nápotomní světicí biskup Pražský Jan Ig. Dlouhoveský z Dlouhé vsi ve spisu r. 1670 vydaném poznamenal, vypravoval si lid tenkrát a i dříve již, že i v kruté zimě, když všecko pod sněhem leží, skřivánek přece na svátek hromnic hned z rána, jak dennice vychází, vzhůru nad Staroboleslavskou svatyní Marianskou vyletí a že se nad ní vznáší, vesele švitoří a zpívá, jako by Matiče Boží na tento svátek její zpěvem svým zvláštní účtu vzdáti chtěl. Po svátku tom není ho však nad svatyní Marianskou dříve viděti, až opět jarní počasí nastane. K zprávě té přidal jmenovaný biskup latinské veršiky, které v českém překladu znějí:

Zpívej skřivánku k Božímu Beránku,
Zpívej Matiče, milé hrdliče,
Zpívej písničku, Boží posličku:
Staroboleslavskou pozdrav Matičku!

Nevím, stalo-li se dnes v den Hromnic, zapěl-li skřivánek nad touto svatyní Marianskou ke cti a chvále Matiče Boží, za to však my v chrámu Páně shromáždění Staroboleslavskou pozdravme Matičku slovy ji milými: Zdravas Maria. *Fr. Srdínko.*

Liturgika církve pravoslavné.

Z pramenů ruských (protojereje J. Jachontovyma a Alex. Svinřelina) vykládá prof. Václav Brabec.

III. O svátcích v církvi pravoslavné.

Církevní svátky pravoslavné podle důležitosti dějů a osob oslavovaných rozvádějí se v řadu troji: a) *svátky veliké* (prazdníki velikije, jež v kalendáři poznamenány jsou v kruhu; b) *průstřední* (srednije), označeny křížem v polokruhu neb křížkem vůbec; a c) *malé* (malyje), poznamenané obloukem s třemi tečkami.

Svátků velikých nej přednější *dvanáctkami* (dvanadesjatyje) se nazývají, poněvadž jich právě jest dvanácte. (Dle kalen. pravoslavného datováno.) Jsou to:

1. Narození P. Marie 8. září. (Roždestvo presvjatyja Bogorodicy.) — 2. Pozdvižení svatého kříže 14. září. (Vozdviženije čestnago kresta.) — 3. Uvedení P. M. do chrámu 14. listopadu. (Uvedenije vo chrám.) To jest uvedení do chrámu, když bylo jí 3 leta. — 4. Narození Krista Pána. Vánoce 25. prosince. (Roždestvo (christovo).) — 5. Pokřtění Jež. Krista či Zjevení Páně 6. ledna. (Kreščenije Gospodnje.) — 6. Očišťování P. Marie 2. února. (Šrětenije Gospodnje; t. j. přijetí Pána Simeonem) — 7. Zvěstování P. Marie 25. března. (Blagověščenije.) — 8. Příjezd P. Ježíše do Jerusalema, na neděli květnou. (Vchod Gospodeň.) — 9. Nanebevstoupení Páně. (Voznesenije Gospodnje.) — 10. Nejsvětější Trojice či pjatidesjatinca (Pentecostes), seslání Ducha svatého. — 11. Proměnění Krista Pána 6. srpna. (Preobraženije Gospodnje.) — 12. Nanebevzetí P. Marie 15. srpna. (Uspenije, t. j. zesnutí presvjatyja Bogorodicy.)

Hod Boží velikonoční jest svátek svátků, nade všemi jinými povznesen jsa, mezi ostatní neřadí se a připadá jako v církvi katolické na nejbližší příští neděli po úplňku, kterýž následuje po rovnodennosti jarní.

K svátkům třídy první mimo již jmenované náležejí ještě tyto: 1. *Obrězání Páně* (obrězanie Gospodnje, 1. ledna). Na týž den připadá památka sv. Basilia Velikého, arcibiskupa Caesarejského, a slavnost Nového roku. — 2. *Slavnost P. Marie Pomocné* (pokrov Božijej Materi, 1. října). Pravoslavná Rus v Pomocnou P. Marii důvěru chovajíce neobmezenou lne k ní s úctou

převelikou. Řečená slavnost koná se na památku slavného vítězství Reků za císaře Lva Moudrého r. 903 ve válce se Saraceny. — 3. *Narození sv. Jana Křtitele* (roždestvo sv. Joanna Krestitelja, dne 24. června). — 4. *Sv. Petra a Pavla* (deň sv. apoštolov Petra i Pavla.)

Svátků třídy druhé či svátků prostředních a svátků třídy poslední či malých, řada jest velmi velká, a třeba tu rozeznávati a) *svátky Páně* a to: 1. *Slavnost obrazu rukou nedělaného* (dne 16. srpna) odnáší se k události, jak následuje: Podle vypravování Eusebia, biskupa Caesarejského, pověst o Pánu Ježíši z Palaestiny do všech okolních zemí se roznášela. Car Edesský Adgar o zázracích Ježíšových uslyšev, poslal životopisce svého Ananiu do Palaestiny, aby v příhodnou dobu tvář J. Krista obkreslil a jemu přinesl. Anania užil k tomu doby, když P. Ježíš zástupu kázal. Ježíš zpozorovav, co Anania počíná, přistoupil k němu, vodou umyl svůj obličej a ručником utřel se, a div divoucí — na ubruse zůstala věrná podoba jeho velebné tváři. Obraz ten rukou nedělaný dlouho chován byl v Edesse, až v 10. století do Cařihradu byl přenesen, a v paměť toho přenesení ustanovena byla slavnost svrchu řečená. — 2. *Objevení kříže Kristova na obloze* (dne 7. května) na památku události, o níž vypravuje sv. Cyrill Jerusalemský, totiž, že dne 7. května r. 338 v Jerusalemě nad horou Golgotskou ukázal se na obloze kříž velice jasný, což valně posloužilo k poražení bludu Ariova. — 3. *Slavnost vítězství sv. kříže Kristova* dne 1. měsíce září ustanovena byla v církvi řecké a ruské v století dvanáctém na památku slavných vítězství, jichž veliký kníže Andrej Bogoljubskij dobyl nad Bulhary a řecký císař Manuel v témže čase nad Saraceny a to, jakž oba pevně tomu věřili, za pomoci sv. kříže. — 4. *Svátek uložení roucha Kristova* dne 10. července. O tom, co dělo se s rouchem Kristovým, o nějž vojáci dle vypsání sv. evangelistů metali los, v církvi pravoslavné vypravuje se, jak následuje: Vojín, jemuž losem roucho připadlo, vrátil se brzy po tom do své vlasti Gruzie, a roucho, jež u veliké vážnosti vždy choval, daroval sestře své žijící v panenství. Umírajíc přála si, aby pochována byla s drahocennou tou památkou, což se i stalo. Nad jejím hrobem vyrostl strom, z něhož vytékala šťáva libou vůni vydávající a od mnohých za léčivou uznána. Sv. Nina (ve

IV. stol.), co zjevu tak neobyčejného jest příčinou, poznavši, kázala hrob otevřítí a roucho dosud zachovalé bylo vyňato a ve drahocenné schránce v chrámu uloženo. V 17. století perský šach Abbas Gruzii spustošiv a kostely oloupiv mezi jiným i schránku s rouchem Kristovým s sebou odnesl; brzy však potom, chtěje v smlouvu přátelskou vejítí s carem Michaelem Theodorovičem, poslal mu schránku posvátnou, jež v kostele Uspenském v Moskvě dosud se chová, a v památku toho uložení svátek svrchu řečený na 10. červce. byl ustanoven.

b) *Svatky v počest Rodičky Boží.* Církve pravoslavná P. Marii na vyšší stupeň než cheruby a serafy kladouc v obzvláštní uctivosti chová její obrazy divotorné, k jichž oslavení hlavně čtvero svátků ustanoveno jest, a sice:

1. *Matky Boží Vladimírské* (Vladimírskaja ikona Božijej Materi.) Jest prý to podle podání starého týž obraz, který samým evang. sv. Lukášem byl malován. Manželkou císaře Theodosia II. z Jerusalema byl přinesen do Cařihradu, odkudž darem poslán byl velikému knížeti ruskému Jiřímu Vladimirovičovi, jenž v Kievě jej uložil. Okolo polovice 12. století veliký kníže sv. Andrej Bogoljubskij z Kieva přenesl jej do Vladimíra, od které doby obrazem Vladimírským nazýván, ač nyní chová se v Moskvě v Uspenském kostele, byv tam přenesen v století čtrnáctém. K obrazu tomu mnohé zázračné události táhnou se.

2. *Matky Boží Smolenské* (Smolenskaja ikona Božijej Materi), jejíž obraz prý takéž od sv. Lukáše pochází. R. 1046 císař řecký Konstantin Monomachus před obrazem tím žehnal dceru svou Annu, zasnoubiv ji ruskému knížeti-následníku Vsevolodu Jaroslavičovi, po jehož smrti synu jeho Vladimirovi, tehdy údělnému knížeti Smolenskému, obraz byl darován. Od té doby chová se u veliké účtě v kostele Smolenském zázračný ten obraz, k jehož uctění již r. 1525 ustanoven byl svátek na den 28. července.

3. *Matky Boží Kazaňské* (Kazanskaja ikona Božijej Materi.) O zázračném jejím obraze vypravuje se, jak následuje: Roku 1579 značná část města Kazani lehla popelem, mezi jinými také dům nějakého myslivce. Dceři jeho Matroně nejednou ve sna Matka B. zjevila se, nařizujíc jí, aby v spáleništi otcově kopala, že tam nalezne její obraz. Děvče to povědělo matce, která na její slova nedala nic. Však když Ma-

trona zase nové vidění měla, ano když i zahynutím jí pohroženo bylo, neučiní-li tak, matka její rozmlouvala o tom s vévodou města i biskupem, kteřížto oba slov jejích nevšímli sobě. Proto matka s dcerou samy kopajíce nalezly skvostný obraz Matky Boží v nějakém šatě zaobalený, který k rozkazu biskupovu postaven byl v kostele. Když pak před ním mnoho zázračných uzdravení událo se, k rozkazu cara Jana Vasileviče na místě, kde obraz byl nalezen, postaven byl chrám s klásterem v počest matky Boží a den 8. července k účtě obrazu zasvěcen.

4. *Matky Boží Tichvinské* (Tichvinskaja ikona Božijej Materi.) Divotvorný její obraz vznášel prý se r. 1383 nad jezerem Ladogašským a zase na rozličných místech se ukázal, až konečně v městě Tichvině na zem se snesl. Tu zbudován byl pro něj kostelík nejdříve dřevěný a později kamenný, a r. 1547 k rozkazu cara Jana IV. přistavěn ještě k němu klášter. R. 1613 Rusko povolalo Švédy na pomoc proti Polákům. Švédové přišli do země jako spojenci, ale zrady dopustivše se, ruské krajiny pustošili hůře než sami Poláci. Proto car Michael Theodorovič s Poláky míru jednav všecku moc zbrojnou obrátil proti Švédům, aby je ze země vypudil. Však nic proti nim pořídití nemohl, až konečně Matka Boží Tichvinská přispěla tím způsobem, že vojsko ruské v očích Švédů tak rozmnožila, že strachem přemožení v útěk se dali, což stalo se dne 15. září, kterýž den pak jakožto svátek v počest Matky B. Tichvinské byl zasvěcen.

c) *Svatky svatých* v církvi pravosl. jsou: 1. Archanděla Michaela 26. března (den po Zvěstování P. M.) a 13. července. — 2. Sv. proroka a divotvorce Eliáše dne 20. července. — 3. Sv. Jana evangelisty a miláčka Páně dne 8. května. — 4. Sv. Basilia Velikého dne 1. ledna (nový rok). — 5. Sv. Řehoře Bohoslovce dne 25. ledna. — 6. Sv. Jana Zlatoustého dne 13. listopadu a přenešení jeho ostatků dne 27. ledna. — 7. Sv. Mikuláše Divotvorce dne 9. května. (Nar. v 3. století po Kristu v Pataře v Lycii Maloasijské byl biskupem v Myru takéž v Lycii.) — 8. Sv. Petra, metropolitě veškeré Rusi a divotvorce † 21. pros. 1326. — 9. Sv. Alexije metropolitě veškeré Rusi a divotvorce † 12. února 1378. — 10. Sv. Jona, metropolitě veškeré Rusi a divotvorce † 31. března 1461. — 11. Sv. Filipa, metropolitě veškeré Rusi a divotvorce † 29.

prosince 1569. — 12. Sv. velkoknížete Alexandra Něvského † 14 listopadu 1263, který tak nazván, že Švédové porazil na Něvě; na témž místě, kde vítězství dobyl, car Petr Veliký postavil velikolepý klášter a založil nejvyšší řád rytířský „Alexandra Něvského.“
(Pokračování.)

Růženec radostný.

Z básní, jež k tisku připravuje *Fr. E. Ibl*.

II. Dekada.

(Quem visitando Elisabeth in utero portasti.)

1. Poutníkem s Tebou matko-panno
ku Alžbětě teď duch můj pluj,
by hymnus Tvůj mu slyšet přáno :
„Zaplesal v Bohu svým duch můj.“
2. Však před Tebou již matko svatá
ku horám dříve zaletěl,
by tam, kde Alžbětina chata,
Ti v úctě v ústrety se chvěl.
3. V Tvém lůně Božství moc je skryta,
a duše Tvá svatosti stan :
a matkou Pána Tebe vítá
i Alžběta, jí v lůně Jan.
4. „Buď požehnaný květu plode,“
duch můj s ní volá v pozdravu,
„Tě vyvolené ve národě
na Boha, lidstva oslavu.“
5. Z kad milost ta, že Boží matku,
ve lůně Božství v snění,
zřím vstupat v chudinkou tu chatku
v tajemném plodův sblížení ?“
6. Buď požehnána Tvoje víra,
buď žehnáno Tvé pokoře,
jež spásy bránu otevírá,
by sprostěn lid byl od hoře.
7. A dítě v mém jak plesá lůně
tou plodu Tvého velebou :
tak zplesá lid, jenž vinou stůně,
Tě kol i po, i před Tebou.
8. A Maria u svatém vzruchu
ve hymnu pje znicení,
žeť dcerou Otce, chotí Duchu,
ve matky Syna počtění.
9. I k nám zavítej matko Páně,
ku lidu svému s Synem spěj,

a v nebeské, jak Tvůj, vždy báně
by v hymnu vzlétal, duchu dej.

10. By duch vždy jímál blízkost Boží,
tu s Janem milost vypros nám,
a tělo až se v hrobě složí,
ku nebes dospěl výšinám.

Švédové v Solnici.

(Pověst ze třicetileté války.)

(Dokončení.)

V.

Jak se dařilo Belhovi u nových pánů ? Nikomu arci neustlal v hrobě na hřbitově solnickém ; nebo říkával : „ Ani bych to neudělal pro žalost našim dobrým měšťanům tam pod drnem, abych jim přidal takového souseda.“

Švédové trápili ubohého Belhu až přes příliš. Domky byly desetkrát vyšumovány, propátrány a přece pořád a pořád žádali skrytých, jak se domnívali, pokladů. Posledně vzpomněli si na kostel. Celá tlupa vyhnala se jich před chrám Páně. Solnický kostel bylo místo poutnické. Sem přicházelo na tisíce poutníků, utíkajících se pod ochranu Matky Boží, Marie z Karmel. Chrám byl tedy hojně obdarován poutníky, proto byl dosti bohatý a nádherný. Jeden ze Švédů šel pro Belhu. Nevěděl chudák, co chtějí, ale že to nic nebude dobrého, domyslí se snadno. Beze všeho zdráhání musil otevřítí dvěře chrámové a Švédové jako nenasytí tygrové vehnali se do vnitř. Chladný, zimavý vzduch ovanul všechny. Všude ticho hrobové. Před svatostánkem svítla lampa „ věčného světla“. Švédové jako by se zarazili Ty temné přísné tváře světců na oltářích je pomátly. Netroufali si. Hnali se až do středu, než tuto každý se zastavoval a strkal druhého do předu. Maria Panna na oltáři na levé straně dívala se na své prznitele okem milostným. Kdyby byla zřela zrakem přísným, pronikavým okem trestuplým, rozzuřil by se Švéda, strhal ozdoby s hrdla jejího a povalil milostnou sošku. Ale ta vlídnost, ta láskyplná tvář polekala je, ba věru až poděsila.

Než pojednou ozvaly se prudké rány v zadu u kaple „ Čtrnácti pomocníků.“ Několik žoldnéřů bušilo mocně do malé železné pokladničky. Ta brzy povolila a její obsah vysypal se na podlahu. Rychle shýbli

se po penězích. Ale neuspokojily je. Nebylo tu zlata, ani stříbra, jen několik penízků měděných. A jak by bylo? Vždyť nikdo nechodil dávno na pouti a kdyby byl přišel, neměl, co by daroval, mimo věrou modlitbu téměř ničeho. Válka dávno strávila vše. Peníze, po zemi rozsypané, měly zlo mnohem větší v zápětí. Rozbitá pokladnička byla počátkem; nebo již již derou se Švédové na oltáře, sbírají roucha, trhají ozdoby, otvírají schránky, berou kalich, ciborium a hostie sypou na oltář. To-li dokáže jen Švéda — zuřivec! — Vzali vše, co vzítí se dalo a za něco stálo, a co vzítí nemohli, na tom vylévali svoji zlost. Trhali údy světců, sekali hlavy a podobně řádili na místě posvátném. Svatostánek holý, zničený a smečka svatokrádců schovávala kořist svoji. Ale oltáře Marie Panny nedotekl se dosud nikdo. Všechny děsila ta milostná tvář Rodičky Boží. Než Švédové nechtěli zanechat krásných ozdob na oltáři a na sošce. Sami báli se jí dotknouti. Což aby se stalo jim, jako jinému druhu? Svlékal perly s hrdla Panny Marie a div divoucí, dřevěná socha oživila a uchopila drzého Švédu za ruku. Taková kolovala pověst mezi nimi.

Přivedli Švédové Belhu před oltář a hlasem pronikavým kázali mu, aby vystoupil na oltář k Madonně, strhal šperky její a házel je na pospas lakotným vojínům.

„Raději zabte mne na místě,“ prosil kostelník, „než bych se dotekl věci posvěcených. Raději hned chci umřít, než dopustiti se svatokrádeže.“ Než nic naplat. Několik lakotou rozzuřených Švédů chopilo se Belhy a vysadilo jej na oltář.

„Trhej ozdoby a házej je dolů! Hle, tam ten zlatý křížek! Ony granáty brzo hoď sem! Strhni korunu, stojí také za něco!“ a podobně křičeli Švédové.

Belha vzprímiv se v levo sochy Rodičky Boží, křičel hlasem hrobovým: „Kleťba na vás, svatokrádezníci! Na vás ničemové vyplní se prorocství, že kdo dotkne se nectně svatého tohoto oltáře, schvácen bude ranou morovou. Kdo sáhne po těchto pokladech, tomu že zčerná ruka a upadne. Kéž vyplní matka Kristova na vás vše, kéž zhyne sketi hned zde před oltářem!“

A hle, Švédové, jako by hrom udeřil, obrátili se a prchali z kostela. Hrůza je snad obešla, či slova kostelníková, či snad Rodička Boží . . . Švédové jsou již ve dveřích, padají druh přes druh. Jen pryč, jen pryč odtud z místa hrůzy a děsu. Vy-

razili ven a skokem byli na schodech, již zahýbali na most a nezastavili se dříve až ve svém táboře před rychtou.

Belha slezl s oltáře, klekl před Rodičkou Boží, sepal ruce a modlil se hlasitě. „Matko naše! Jako jsi vypudila zlotřilce ze svatostánku, podobně račiž mocnou přimluvou svoji vypuditi je i z vlasti české, by kýžený mir zavládl opět u nás a pocta tvá rozmnožena v městě našem.“

Již počalo se rozednívat. Temná mlha ustupovala a stromy rozsávaly dlouhé stíny. Na východě ruměnila se červená záplava, jako zvěstovatelka zlatého slunka, jež mělo již již vyskočiti z purpurového lóže. Obláčky se bělaly a příroda probouzela se ze spánku. Tu a tam zpíval ptáček svoji ranní modlitbičku a trpytnatá rosa posela luka a lesy.

Anežka se svým břemenem, ač dosti těžkým, rychle spěchala poli kolem Solnice. Městem tak za světla se neodvážila. Dala se tedy pěšinami, by za branou kladskou sešla na voznici a tudy spěchala dále ke Skuhrovu.

Děsila se, že již tak časně ráno; ale práci nemohla dříve přece odbyti. Bylať znepokojována Švédy. Snad již uteče bez úrazu. Nohy počaly ji boleti; ale myšlenka na matku v lese a na Švédy v městě ji silnila. Mohli by ji dosud shlédnouti. Pán Bůh uchovej! Běžela cvalet. Již jest za městem. Oddýchl a bázlivě pohlédla k Solnici. Věž kostelní smutně se na ni dívala. Město jako po vymření; nikde není znáti dosud života.

„Bože, kdo to jede voznici od Solnice?“ Zastavila se. Dech se jí zatajil a jen že nevykřikla. Poznala Švédu jedoucího na koni. Ano byl to on. Poznala ho dobře. Z domácích to nebyl nikdo. Bůh ti pomoz, ubohá dívko!

Nedala se již Anežka na voznici, ale horní stezkou vedle silnice utíkala ku předu. Kam pak stačíš, bláhová, bystrému oři rychlého Švédy!

Švéda shledl dívku. Útěk a pronásledování trvalo jen asi na padesát kroků. Švéda předjel voznici dívku a již obrací se proti Anežce. Bylo to právě u lomu. Ubohá klesá na horní stezce a Švéda děře se do vrchu.

Úzkost sevřela ústa nešťastnici. Již blízka záhuby, již jest po všem. Několik jen skoků a jezdec jest nahoře.

„Bože, pomoz mi!“ zaupěla uštvaná dívka. Zoufalství dodává síly.

Milost Boží ubohé neopustila. Uchopila veliký kámen, jenž se jí právě namanol a mrštila jím, co měla síly po Švédovi.

Švéda omráčený valil se po skále. Krev řinula se mu z hlavy a barvila kabátec jeho. O jaká hrůza . . .

Anežka nemeškala, vyhoupla se na koně, chopila se křečovitě úzdy a cvalem přehala ke Skuhrovu. V Solnici slyšeti trubku, volající vojiny v poradu.

Slunko vyskočilo, ale jakoby se poděsilo krvavé tváře ve voznicí, skrylo se opět. Však jen na okamžik. Snad vzpomnělo si, že to trest zasloužený nepříteli vlasti české, rušiteli míru svatého. Svítlo líbezně. Vše se k němu klonilo, listy, květiny na lukách, ano i ptactvo obrátilo zvučné své zobáčky ku světlu na východě — jen Švéda v úvoze neradoval se novému dni; nebo nastoupil na dráhu novou — na věčnost.

VI.

Na náměstí solnické přicválal jezdec rychnovskou cestou. Jeho kůň byl zpočen a jen se z něho kouřilo.

Švédové zatím shromáždili se v poradu, co jest na dále činiti. V Solnici zůstatí nemohli a zprávy z hlavního tábora neměli. Teprve po dlouhém čekání dnes přinesl jezdec zprávy. Ptal se po vůdci, než toho nebylo ve shromáždění. Nikdo o něm nevěděl. Jen vojáci, kteří byli na stráž u kladské brány tvrdili, že vyjel hned z rána voznicí na procházku. Čekali a bavili se společně.

V jedné skupině má slovo strážce brány dobrožské a vypravuje Švédům: „Když jsme večer byli na hřidce a vítr ani listem nepohnul, tu z nenadání slyšeti klapot, jakoby kostlivec klepal dolní čelisti. Jdeme po hlase, ale kde nic, tu nic. Švédové trnou. Jiný dodal: „Já se probudím dnes večer a div divoucí, černá postava mihne se jako stín kolem našeho stanu. Chci vyskočiti, ale duch ten tam.“

„Což jste neslyšeli hukotu na věži, jako když sova v lese houká?“ děl třetí.

„A co ty zvony na věži, nezdálo se vám, že znějí večer tak žalostně, tak smutně?“

„Ba zdálo, ba zdálo,“ přisvědčovali jiní.

Vůdce nepřicházel. Všichni byli netrpěliví a posel vybízel vojiny, by šli se podívat po svém veliteli. Šli tedy . . .

Zaduněla půda pod koňským kopytem

v lesích dešenských. Lid utíkal do svých skryší nic se jinak nedomnívaje, než že Švédové jsou jim na stopě. Tiskli se úžeji do svých doupat

„Nebojte se lidé, přátelé! Bůh nám pomohl, nebojte se!“ tak zněl ženský hlas lesem.

Tu a tam vystrčil někdo hlavu, kdo to volá; nebo takový jemný, tenký hlas neslušel by hrubému Švédovi.

Kdo dívku spatřil, nevklouzl již do skryše za stromy, ale vyběhl, ba vyskočil a hned jich bylo kolem Anežky hromada.

Když ji takorba obklopili a co se stalo a jak ku koni přišla, vypravovati nutili, projevila jim vše: „Bůh nám pomohl, brzy vrátíme se do města, brzy opustíme tyto lesy, nebo zabila jsem vůdce Švédů v úvoze za branou kladskou.“

Všem zatajil se dech, všichni poděsili se slyšíce slovo „zabila jsem vůdce“ — ale jen na krátko. Brzy poznali, že to vykoupením z jejich vyhnanství a zavýskli plným hrdlem, až se lesy a skály ozývaly.

„Ano Bůh a Maria z Karmelu pomohla nám,“ volal s druhé strany Belha. Ubozí měšťané padali z překvapení do překvapení, nebo kostelník kulhal do shromáždění.

„Jdu pro vás, přátelé, byste navrátili se opět do svých domů, do svých obydlí. Švédové jsou na cestě již ze Solnice. Dnes mají poradu, jsou poděšeni a nyní když vůdce jest mrtev, nezůstanou jistě Rychlý posel přijel od Rychnova, a co přejde slunce přes oblohu, Švédů nebude v Solnici.“

Zajásali občané: „Švédů vůdce mrtev, zlosynové na pochodě.“

„Na tom není dosti, že se jich zbudeme, my se musíme pomstít na prznitelích naší vlasti, na zhoubcích našich krajů, na žhářích našich měst. Spěšně se seberme a kde kdo má jakou zbraň, opásej se a hurá na Švédy. Dáme jim pamětnou z Čech.“

A lesem ozývalo se hurá, hurá . . .

Zatím Anežka odběhla do jeskyně k matce a sestře, jež modlily se k Bohu za ochranu její. Vroucí objetí bylo přivítáním, odpuštěním milované dceři.

Panímáma jakoby ozdravěla rázem, procházela řady chystajících se na cestu a rozdávala chléb spoluobčanům. Vždyť za den mohou napéci jiný.

Velice chutnal nově pečený chléb hladovým. Když občerstvili se, kráčeli z lesů k Solnici. Mnohý nese starou pušku, mnohý opírá se o železnou tyč, jiný chystal se

harcovati toliko kamením. Belha vzal švédského koně a ujížděl napřed stezkami do města.

Vojenská rada dosud se nerozešla. Čekali, až vrátí se vojínové, již vyšli hledat vojevůdce. Jakási úzkost tísnila jich nadra, zlá předtucha množila jejich vrásky.

Konečně vrátili se do tábora. Ale jakou to přinesli zprávu, že ústa sevřena, oko zakaleno, zaroseno?

„Kde jest vůdce, kde jest vůdce?“ ozývají se hlasy se všech stran.

„Zabit.“ A to slovo dostačilo, to slovo hnulo všemi

Nyní ozval se i posel: „Urokován mír, a my máme se přiděliti k hlavním houfům.“

Takový konec hrabivého panství Švédů v Čechách. Vojsko se rozchází. Jediná naděje na nové lupy po dědinách zanikla tímto dnem. Vrzají vozy odjíždějících Švédů. Několik jich sedí na koních a ostatní nepořádně hrnou se kolem vozů. Smutná to cesta.

Právě zahýbají kolem kostela. Než hle, náhle zavzní jeden zvon, za ním druhý, třetí a všechny vyzvánějí hranu Švédům. Ti uděšeně přchají kvapným krokem kolem hřbitova.

A jak by předkové vystupovali ze svých hrobů, tu a tam zjeví se hlava na zdi hřbitovní, zablýskne meč, zahoukne puška a Švéda leží mrtev na zemi.

Nastal zmatek, hřmot a ryk válečný. Švédové přchají, odhazují kořist a jen aby byli již za městem. Pušky houkají a uděšení Švédové bez vozů jsou již za branou na voznici k Rychnovu.

Na nebi objevuje se červená záplava. Toho však nevšímají si bojovníci, vždyť tu před nimi přchá zhoubee národa českého, a oni mohou mstít se vrchovatou měrou za sebe, za vlast všechnu! Křik v městě se rozléhá, záplava na obloze se zvětšuje a zvony umlkají. Jen jeden, ten největší zvucí strašně — na poplach.

„Hoří, hoří, město hoří.“

Toto volání zarazilo pronasledovatele. Obrací se a hrůza hrůzoucí, město v plameni. Tryskem běží tedy hasiti zmáhající se živel.

Na cestě u kostela viděti Švédu, přchajícího za ostatními.

„Zhyň sketo, zhyň žháři,“ a již dlouhé kopí stápi se v prsou Švédových.

Dlouho stála červená záře nad městem, dlouho zněl zvon na poplach. Konečně

uhasen oheň. Čtvrtina města, ba ještě více lehlo popelem.

V brzce vrátili se mužové z války, ale mnohé oko zaslzelo nad otcem neb manželem neb milencem. Sláva bývalá města Solnice klesla a vracela se zvolna, však vzpomínka na Švédu hluboce se zakořenila v srdcích všech obyvatelů. A. D.

Večerní Zdrávas.

Klidný stojí kostelíček
při jezeře na břehu; —
u večer kraj rumění se
rouchem skvělým v zážehu.

Západ oděn v nach a zlato,
stoupá slunce za obzor; —
na čunu se k domovině
pracovníků vrací sbor.

Po úkolu práce denní
skýtá večer oddechu;
„srdce zvonku“ k srdcím jejich
roší v tížích potěchu.

Vystoupá již tichá luna, —
milojemné krásy zjev;
k umklého kraje sluchu
z lodi zavzní svatý zpěv:

„K tobě, matko Hospodina,
srdce chvátá v každý čas;
vypros nám u svého Syna,
oť tě vyzývá vroucí hlas!

Ó rodičko Maria!
vyslyš lidu svého lkání:
nechť tvá milost k nám se sklání;
v každé při nás dobé stůj,
štit mocný tvůj nás opatruj!
Matko Boží na nebi,
tebe zpěv náš velebí.“

„Útočiště kdo v žalosti
k tobě brává s důvěrou,
neodchází bez milosti,
jistou najde pomoc tvou.
Ó rodičko Maria atd.“

„Královno ty nebes jasná,
slyš i naše úpění:
ruka tvá nám blahospasná
v boji udá nám přispění.

Ó rodičko Maria atd.“

„V truchlivé kdy slza době
duši svírá sklíčenou,
panno svatá, pohled k tobě
platnou nám buď úlevou!

Ó rodičko Maria atd.“

„Kdy se v temnu pochybnosti
zmitá mysl neznalá,
ku poznání pravdy, ctnosti
jasná veď ji záře tvá.

Ó rodičko Maria atd.“

„A kdy truchlým proviněním
krok náš klesá oslaben,
laskavým tvým podepřením
k Bohu zas buď pozveden.

Ó rodičko Maria atd.“

„Až nám jednou po skonání
k soudu Syn tvůj pokyne,
přímůva tvá nech nás chrání,
dej, ať duše nezhyne!

Ó rodičko Maria atd.“

„K tobě, matko Hospodina,
srdce chvátá v každý čas;
vypros nám u svého Syna,
oč tě vzývá vroucí hlas!

Ó rodičko Maria atd.“

Dozněl prozpěv: poklid roní
na zbožný se zástupek:
ve větérkův šept se mísí
vlnek šumných ladný vděk.

Tihne noc již: na průvod jí
světlošek tam hvězdný kmit;
obraz jich se line chvělý
v toužebného proudu svit.

Stvoření vše v mír se noří
večerní svou obětí;
libodechu vznášeného
kadidlem ji zasvěť.

V přírodě i v srdci heslo:

„Z díla kráčež k pokoji!“

a to v tížné umdlenosti
silou výše ozbrojí.

Fr. Doucha.

Míšeň.

Dějepisné upomínky a úvahy.

Podává Fr. Ekert.

(Pokračování.)

V Čechách se dosti dlouho zachovalo
podání o slovanských Polabanech. Ukrutná

Drahomír, matka sv. Václava, byla knížecí
dcerou z kmene Stodoranů v zemi Luticů,
tehdy ještě pohanských. V XII. století
vyváželi čeští obchodníci obilí a jiné plo-
diny do Srb či Míšeň, odkud výměnou jiné
věci přiváželi. Ještě v XIV. století byla
po Labi „ze Srb“ vozená sůl ze solných
dolů Halských do Prahy.

S Míšany mívali předkové časté styky.
Divným sběhem stalo se, že Čechové po-
máhali Jindřichovi IV. v boji proti Sasi-
kům, začez Vratislav II. obdržel Míšeňsko
a Lužici v léno. Když Jindřich IV. v od-
vážný boj proti papeži Řehořovi VII. se
vrhl, tu Vratislav II. ze sobeckých ohledů
s císařem držel, začez mu slíbeno mar-
krabství Rakouské. Chytrák Jindřich roz-
dával takto země, v nichž sám sotva dle
jména vládl. Vratislav musil tudíž bran-
nou mocí dobývati Míšeňsko, podařilo se
mu však pouze horní Lužice, země to Mil-
čanů a krajiny kolem Drážďan se vzmoci.
Proti Řehořovi VII. poskytl r. 1081 Vra-
tislav císaři válečnou pomoc 300 mužů, kteří
pod Viprechtem z Grojska k Římu přitáhše
první hradby městské slezli. Za to po-
výšen Vratislav r. 1086 za krále Českého
a Viprecht obdržel dceru Vratislavovu Jitku
za choť a Míšeň s Lužicí v léno. Ku pros-
bám sv. Bennóna podrobil se král Vra-
tislav r. 1088 papeži Řehoři VII. a dostal
od něho odpuštění, ač spojencem odboj-
ného císaře i nadál zůstal. Potomci Vip-
rechta Grojského drželi Míšeň a Lužici
jakožto manství až do vymření svého r. 1136,
načež země ty Čechám vráceny jsou. Se-
verní část Míšeňska dostala se však již r.
1123 rodu Vetinskému, který posud v krá-
lovství Saském panuje. Tragické byly osudy
markrabiny Míšeňské Adély. Přemysl Ota-
kar I. pojal ji v mladém ještě věku za
manželku, žil s ní 18 let a splodil s ní
syna Vratislava a tři dcery, mezi nimi
Markétu. Stav se však králem Českým, po-
jal k ní nenávisť a pojednou ji r. 1198 za-
pudil i s dítkami od sebe, předstíraje, že
jest s ní ve čtvrtém stupni spříbuzen, a že
tudíž sňatek s ní bez dispense uzavřený
neplatný jest. Biskup Pražský Daniel II.
z povolnosti a strachu s několika preláty
prohlásil sňatek ten skutečně za neplatný,
a když ubohá Adéla do soudní síně vkro-
čiti chtěla, aby se hájila, byla od žoldnéřů
odehnána. Přemysl uzavřel brzo na to
nový sňatek s Konstancí Uherskou, která
stala se matkou blahoslavené Anežky Če-
ské. Avšak Konstancia v pozdějším věku

těžce nesla poměr svůj ku králi a snažila se nábožnými skutky svědomí svému utěšiti. Ubohá Adéla utekla se s dětmi svými do Mišně k bratru markrabí Dětrichovi a obrátila se žalobou k papeži Inocenciovi III. Rozhněvaný Dětrich popudil proti Otokarovi císaře Ottona IV., a ten prohlásil Otokara zbaveným trůnu Českého, jež udělil v léno synu jeho z Adély, Vratislavovi, avšak Otokar zmařil všechny plány tyto. Byv v mnohých nadějích sklamán, pykal později Otokar křivdy proti Adéle spáchané a chtěl se k ní opět vrátiti, upustil však od toho, když mu r. 1205 Konstancie porodila syna, potomního krále Václava I. Dcera Adélina a Otokarova Markéta provdána jest r. 1205 za krále Dánského Valdemara, a lid Dánský ctil ji pod jménem Dagmar jako světicí.

Na poli válečném setkávali se Čechové s Mišňany častěji. R. 1194 poslal vévoda Český biskup Jindřich Břetislav proti markrabí Albrechtovi vojsko do Mišně, aby vedlé rozkazu císařova ho pokořil. Čeští vojáci plenili a řádili v Mišni hrozně. Po válce utekl se biskup Jindřich, boje se zodpovědnosti za zločiny od vojáků spáchané a konal veřejně před lidem upřímné pokání. Za to přicházeli Mišňané za Jindřicha Korutanského jako nevitání hosté častěji do Čech, aby rozviklaného trůnu Jindřichova hájili. Poprvé přišli r. 1309 ke Kutné Hoře a potom do Prahy. Řádili tu právě tak, jako někdy Braniborci Otíkovi po smrti Otokara II. Páchali na svých potulkách kolem Prahy rozličné zločiny. Pan Vilém Zajíc z Valdeka potíral je, až je ze země vybil. Když však České poselstvo, které Janu Lucemburskému korunu a ruku Elišky Přemyslovny nabídnouti mělo, Prahu opustilo, přitáhli nezvaní Mišňané opět Jindřichovi na pomoc a řádili kolem Prahy zase; obzvláště sužovali klášter Zbraslavský, jehož opat Konrád byl prvním z poselstva Českého k Janu Lucemburskému. Teprve dobytím Prahy od nového krále od táhli s vypuzeným Jindřichem i Mišňané. Od té doby měly Čechy s nimi pokoj, zvláště za Karla IV., jenž jakožto císař s markrabími Mišeňskými v míru žil a mnoho zboží v Mišni přímo ku království Českému připojil. Hůře bylo ve válkách husitských. Císař Zikmund, aby Mišňany proti odbojným Čechům získal, zastavil jim česká manství v Mišni a i celou řadu měst českých. Tu se voje husitské s Mišňany častěji setkávaly.

Roku 1429 navštívily tlupy Táboorské Mišeň, kde po celý rok drancovaly, révu kazily, vojsko Mišeňské potřely, města Ožici, Wurzen, Dobelín, Mogelín a předměstí Mišeňské vypálily. Až podnes není jméno jejich v Mišeňsku zapomenuto. Po válkách snažil se Jiří Poděbradský mírnou cestou vydobyti českých manství v Mišni. R. 1459 srovnal se v Chebu s kurfirstem Fridrichem a umluvil s ním dvojí sňatek; dcera Jiříkova Zdena byla zasnoubena synu kurfirstově Albrechtovi a bratr jeho Vilém zasnouben dceři Jiříkově. Mladý Albrecht vzal od krále Českého Jiřího česká manství v Mišeňsku v léno a kořil se dalekosáhlou nadějí, že jakožto manžel české královské dcery Zdeny jednou nastoupí trůn Český, což ovšem se nestalo. Při tak častém stýkání se Čechů s Mišňany, i v ohledu duchovním a církevním předkové naši s nimi zhusta se scházeli.

Brzo po založení biskupské stolice v Mišni požádal sv. Vojtěch, ubíraje se roku 998 poprvé do Říma, Strachkvasa-Křšťana, bratra Boleslava II., aby v nepřítomnosti jeho diecési spravoval, jelikož ale Strachkvas se zdráhal, byl požádán biskup Mišeňský Volkold, aby Čechům úkony biskupskými posloužil, což on ochotně roku 995 činil. Roku 1234 přišel na rozkaz papežův biskup Mišeňský do Prahy, kde nekázeň bonifantů, zpěváků u sv. Víta napravit. Za Karla IV. študovalo na nové universitě Pražské mnoho Mišňanů, kteří k národu saskému zde počítáni byli. Karel IV. byl s Mišeňským markrabím Fridrichem sešvakřen, sestra jeho Juta již v dětství zasnoubena byla markrabímu a vychována v Mišni od matky jeho. Proto daroval Karel Fridrichovi, jenž často do Prahy přijížděl, dům u sv. Jakuba řečený nyní u Štupartů. Navzájem navštívil Karel IV. několikrát hrad Mišeňský. Jeho působením jmenován byl r. 1365 od papeže Urbana V. arcibiskup Pražský Očko z Vlašimi stálým, rozeným legátem apoštolské Stolice v sousedních diecésích Řezenské, Bamberké a Mišeňské. Pohnutkou k tomu bylo, že v diecésích těch náleželo mnoho osad a krajin ku království Českému, zejména byla celá Lužice, patřící k biskupství Mišeňskému, částí koruny České; kromě toho bylo v biskupstvích těch mnoho nekázně, kterou legát na blízku sídlící napravit měl. Jan z Jenštýna arcibiskup Pražský, užil této své pravomocnosti legátské tím, že v diecésích těch za-

vedl r. 1381 provinciální statuta Arnošta z Pardubic. Za arcibiskupa Olbrama ze Skvorce vyňal papež Bonifác IX. r. 1399 biskupství Mišeňské z moci arcibiskupa Pražského jakožto legáta a to k žádosti markrabě Vilema s přivolením krále Václava IV., avšak titulu legáta Mišeňského užívali vrchní pastýřové Pražští i nadál, ano i po zahynutí biskupství Mišeňského a užívají ho podnes. První legát Mišeňský, arcibiskup Očko, horlivý ctitel sv. Václava, šířil úctu k tomuto světcovi i v Mišeňsku a postaral se o to, aby svátek sv. Václava mimo provincii Českou též v biskupstvích Mišeňském a Vratislavském se konal. Jan z Jenštýna, od r. 1376—1379 biskupem v Mišni, odtud arcibiskup Pražský, rovněž úctu k sv. Václavu šířil a r. 1380 zřídil v stoličném chrámu na hradě Mišeňském oltář sv. Václavský s oltářnictvím, nad nímž právo patronátní arcibiskupové Pražští měli. Za Jana z Jenštýna stal se Václav Knobloch, syn malostranského Pražského měšťana, proboštem v Mišni a radou arcibiskupským. Muž ten byl jakožto rádce arcibiskupův spolutrpitelem sv. Jana Nepomuckého, jemuž ve vytrvalosti a neohroženosti proti zpupnému králi se nevyrovnal. V pozdějším věku dal se ještě v Praze zapsati do matriky posluchačů práv na vysokém učení. Když povstaly v Praze na universitě mezi českými a německými mistry a studenty půtky o čtyři hlasy, byl mezi hlavními vůdci německými jeden z prvních mistr Jan Hoffmann, který i r. 1409, když mistři a studenti němečtí z Prahy do Lipska se stěhovali, kde novou universitu založili, jim vůdcem byl. Hoffmann až do r. 1413 vyučoval v Lipsku, načež se stal biskupem v Mišni, kde r. 1451 zemřel. Byl rozhodným odpůrcem Husovým. Při osiření arcibiskupské stolice v Čechách, za dob utrakvistických, vypomáhali katolickému lidu českému mimo jiné i biskupové Mišeňští světice chrámy i oltáře a posílající do Čech sv. oleje. Světli též české bohoslovce, kteří do Mišně cestovali. Arnošt ze Schleinic, probošt sv. Vítský, po dvakráte administrátor arcibiskupství Pražského, stal se r. 1542 biskupem v Mišni a to v době, kdy i v Mišni nastaly katolické církvi časy zlé. Lžireformace Lutherova zavítala i na hrad Mišeňský, znesvětila velechrám jeho a vypudila biskupa. Čtyři a čtyřicet velepastýřů vystřídalo se od r. 965 do r. 1581 na biskupském stolci sv. Bennónském, r. 1581 zaniklo staroslavné

biskupství to navždy. Od té doby staré Mišeňsko jest zemí protestantskou a Vyšehrad Mišeňský se starým dómem smutně rozhlíží se kol kolem jako zadumčivý náhrobek — víry dávných katolíků. Od těch časů ztratila Mišeň svůj význam v dějinách. P. tří jen minulosti.

(Pokračování.)

Svatý Benedikt Josef Labre.

(Pokračování.)

Roku 1772 učinil Labre putuje z Říma do Loretty veliký dojem na kněze Santucciho v Kassignanau tak, že ho tento po více dní u sebe zdržeti se snažil. Poučuje ho ve francouzském jazyku nechtěl Labre nikdy sednouti si, aby lavici nepošpinil a nenechal na ní ohydný hmyz. Pokrmu přijímal jen málo. Santucci domlouval mu, aby více dbal o sebe; než Labre přijal sice od něho nový šat, avšak rozdal jej v brzku chudým, nechtěje zbavit se svého špatného oděvu.

Část zimy roku 1772 - 1773 prožil Labre ve Španělsku v městě Moulinsu, modle se po celé dny v kostelích. Na zelený čtvrtek rozdělil svůj chleb mající cenu asi 2 krejcarů dvanácti chudým, kteří nasativše se ještě domů z daru jeho si přinesli. Hospodář, který mu byl poskytoval byt, trpěl již po dvacet let velké bolesti, o svátcích velkonočních čekal již konec života svého. Labre pomodliv se u něho řekl mu: „Nebude tak zle“; a bolesti polevily a nemocný pozdravil se a žil ještě deset let. V dubnu r. 1774 přišel opět do Říma, a chtěje zde déle zůstatí vyhledal si místo přiměřené svému životu malou vlhkou díru pod schody jistého domu na Monte Kavalo. Z místa tohoto viděl na krásnou sochu Panny Marie na Quirinálu. Zvláštní úctou oddán byl Panně Marii „Ačkoliv dopuštěním Božím,“ vypravoval Labre jistému perršanu žijícímu v Římě, „jsem vystoupil z kláštera, doufám přece, že nebudu přemožen od ďábla, ale že jeho moc nad sebou zničím pomocí Panny Marie. Proto těším se z toho velice, že mohu co rok putovati do Loretty.“ Ze svého úkrytu vycházel časně z rána a nevšímaje si ničeho kolem sebe ubíral se do kostela. Často přespával celé noci u dveří chrámových zvláště pod obloukem Kolossea, v jehož okolí nejvíce chudých bydlí. Jsa delší čas v Římě navštívil

všecky chrámy a kaple, svým chatrným oděvem, neuspořádaným červeným vousem a ošklivým hmyzem byl znám po městě; nadpozemského čas dodávalo mu zvláštního půvabu tak, že francouzský jeden malíř vyvolil si tvář jeho za vzor k obrazu tváře Krista Pána. V úkrytu jeho bylo mu mnoho zakoušeti od spustlé mládeže a od lidí zlých. Jednou byl týrán holi za to, že almužnu, kterou obdržel, daroval jinému chudásovi, jindy obořili se naň spustlí mladíci tahající jej za vousy, za vlasy a plývající mu ve tvář. Když P. Gambriini jej napomínal, aby nezbedníky u soudu žaloval, odvětil světec, že toho neučiní, že mu to činí radost, může-li trpěti hojně posměchu a urážek. Svým zevnějškem vyzýval takořka k posměchu, oděv jeho byl chatrný, nohy z pola nepokryté, punčochy, které byl obdržel od někoho darem maje zavěšeny na opasku chodil po městě. Aby tělo své trápil, snášel všechny nepohody časové, v létě sedával na vedře nesnesitelném, v zimě sušil si šaty promoklé deštěm a sněhem na svém těle. Kdysi nemoha pro množství lidí ku předu zůstal státi pod okapem nechťeje skryti se pod střechem, kam jej lidé volali. Za tuhých mrazů míval střevíce rozedrané; a nabízel-li mu kdo lepší, nepřijal jich. Přes toto umrtvování nevyhnul se Labre duševním bojům, pokoušen byl myšlenkami proti nevinnosti, avšak vítězil nad nimi tak, že mnozí, kteří jej znali, tvrdí, že zemřel v dětské nevinnosti. Jakmile pocítil pokušení, bral útočiště k modlitbě, přemýšlel o Božích příkázáních a zvláště o utrpení Ježíše Krista. V pozdějších letech dostačil mu jediný pohled na kříž, aby všem pokušením odolal. Hmyzem který na těle jeho jen se hemžil, neopovrhoval, ba naopak sbíral jej padl-li na zemi. Kdysi přišla na ducha jeho duševní opuštěnost. I toto neštěstí snášel s odevzdáním se do vůle Boží. K tomu pokoušel jej zlý duch namlouvaje mu, že není hoden, aby zapsán byl do knihy života, tu modlival se Labre: Bože, učin mne hodna, abych zvětšil a sesílil svou nádeji až do posledního dechu.

Než tyto boje přestaly, a tím většími milostmi odměnil jej Pán. Jeden z pozdějších zpovědníků jeho vyznal o něm: „Neshledal jsem v něm žádného nepokoje, byl prost všech pokušení; vnitřní klid, kterého dostalo se jemu, byl zvláštní milostí od Boha, byl mu odměnou za věrnost a přisnost v ukrutném umrtvování se, jemuž

oddán byl až do své smrti.“ Od r. 1777 nepustil již města Říma mimo o pouti do Loretty. V Římě nebylo již svatyně ani náboženské památky, které by byl nepoznal.

K pobožnostem přicházel vždy velmi časné a po nich setrval v kostele, až byl zavírán. K rozjímání vyhledával si v kostele místa osamělá. Poněvadž účastnil se vždy pobožnosti ustavičného klanění se Nejsv. Svátosti Oltární, nazýval jej lid chudým pobožnosti čtyřicetihodinnové. Modle se brevír aneb čta jinou nábožnou knihu odkládal ji časem, aby rozjímal o tom, co právě četl. Modlitba jeho byla tak vroucná, že ani známky života o sobě nedával, všichni, kdo jej uviděli modlícího se, poohlíželi naň s úctou.

Labre jedl jednou denně, v čas postní jedl vždy k večeru a týdně postil se třikrát úplně tak, že seslábl na těle. R. 1779 opuchly mu nohy na pouti Lorettánské, ujal se ho tu představený domu pro cizince u sv. Martina a vyléčil jej za několik neděl. Avšak jsa slab po nemoci vyprosil si Labre, aby i potom do domu toho na nocleh choditi mohl. Obdržev dovolení byl všem vzorem v zachovávaní pravidel domácích, trávil ve dne ve chrámě na modlitbách.

Jsa po páté v Lorettě na pouti zvolil si zpovědníka P. Templa, který neznaje ho choval se k němu přísně, než poznav veliké jeho ctnosti zamiloval si ho a napsal si i rozmluvy, které s ním měl po tři dny. Poněvadž veliké množství poutníků bylo sešlo se, musil vyhledati si nocleh až na břehu mořském. Známy jeden daroval mu nové šaty, z nichž přijal jen spodky řka, aby ostatní dal lidem potřebnějším. Na jedné pouti Lorettánské zastavil se v kláštere klarissek v Monte Lupone, aby zde jakýsi dopis odevzdal. Uvítán byv od fortýrky: Nebožáku! — odpověděl jí: Nebožák jest ten, kdo na věky od Boha v pekle jest zavržen. Když přišel do Loretty, ujali se ho tu manželé Soriovi, kteří vyznali, že po tři leta, která Labra pohostili, jejich obchod velmi zkvétal, cizinci hrnuli se k nim, zboží šlo od ruky, mohli i zaplatiti dluhy své. „Můžeme v pravdě potvrditi,“ doznali sami, „že Prozřetelnost Boží nás navštívila zároveň s tímto žebrákem.“

(Dokončení.)

DO P I S Y.

Z Litoměřic, dne 21. ledna 1882.

Letošní katalog kněží diecése Litoměřické liší se od předchůdců svých tím, že v něm naznačení jsou vysvěcení všech roků počínaje rokem 1832. Kněží jubilantů jest dle tohoto seznamu 39, z nichž vdp. Rudolf Frank, kněz řádu sv. Augustina ve Stránce, dne 1. srpna r. 1819 a vdp. Jan Palánek, děkan v Sobotce, dne 24. srpna téhož roku byli vysvěceni na kněžství a jsou nejstaršími kněžími v diecési. P. Rudolf Frank jest též seniorem řádu Augustiniánů v provincii české. — Dle téhož seznamu jest v diecési Litoměřické 739 kněží církevních a 139 klášterních. Biskupská kapitola skládá se ze 6. členů. Jsouto: děkan Msgr. Dr. Jan Řehák, kapit. vikář František Demel; kanovníci: Josef Seifert, František Krajský, Ferdinand Michel, Josef Boehm. 39 kněží diecesánů Litoměřických žije mimo diecési, kdežto z cizích diecesí žije v této 14 kněží. Dne 28. října zemřel biskup Litoměřický nejd. p. Ant. Ludvík Frind, za rok 1881 zemřelo v diecési 23 kněží. Na kněžství bylo vysvěceno minulého roku sedm bohoslovců. Míst neobsazených pro kaplany aneb katechety jest dle seznamu téhož 170. V semináři biskupském jest celkem 77 bohoslovců: ve IV. roku 15, ve III. roku 12, v II. 28, v ročníku prvním 22 bohoslovců a tři klerikové řádu cisterciáckého z Oseka. Duchovní správa zdejší vyhovuje nyní českému obyvatelstvu zdejšímu tím, že jest ustanoven zde kaplanem Čech, čímž učiní se zadosť nyní těm, kteří přistupují ku sv. zpovědi. Česká kázání jsou ve zdejších městském chrámu Páně ranní; a sice střídají se kázání tato s německými tím způsobem, že vždy před jednými velkými, službami Božími káže se česky, před následujícími opět německy. V čase svatopostním kážou česky v městském kostele v neděli odpůldne bohoslovci, načež následují české litanie s požehnáním. Zdejší škola česká „Matice školské v Litoměřicích“, ačkoliv teprve druhý školní rok trvá, zkvétá potěšitelně. Má dosud dvě třídy a dětskou zahrádku. V první třídě jest 40 dětí, ve druhé 70. V dětské zahradce opatruje se asi 40 dětí. Třetí třída, čtvrtá a pátá otevírou se tuším, postupem každého budoucího roku. Pro budoucnost této školy má velkou důležitost dětská zahrádka připravující malé děti do první třídy. O vá-

nočních svátcích připravila tato škola svým žákům dvě nevinných zábav. Ve čtvrtek a v pátek před štědrým dnem shromáždily se děti se svými rodiči ve škole, kdež k nim důst. p. P. Josef Bernat, spolureditel biskupského semináře zdejšího, promluvil slovy slavnosti přiměřenými. Na nový rok přišli opět rodiče, aby uviděli Jesličky, které děti jejich sebraly i ve hře i ve zpěvu pěkně nad očekávání. Malý dárek, který každý host daroval, uhradil výlohy učiněné na hru tu. Úřad katechety zastává od počátku této školy P. Josef Bernat beze vší odměny. Za tuto obětavost dostalo se tomuto zasloužilému knězi k vánočním svátkům skvělého daru od výboru „Matice školské v Litoměřicích“, byl mu totiž podán skvostný a uměle pracovaný kalich.

A. Č.

Z Čelákovic, 22. ledna 1882.

Na základě praesentace vykonané od J. cis. Výsosti arciknížete Ludvíka Salvátora byl osadě naší od J. Eminence nejd. p. kardinála za děkana stvrzen p. Jan Urban, dosud farář v Dřevčicích. Týž se o novém roce na osadu zdejší přistěhoval a ve lhůtě synodou diecésní určené byl dnes v 3. neděli po Zjevení Páně slavně nastolen či installován. Obrád instalační vykonal po 10. hod. vys. důst. p. kapitolní děkan a kn. arc. vikář Antonín Slaviček, promluviv několik dojemných slov také k osadníkům Čelákovickým; načež prof. Dr. Klement Borový vystoupiv na kazatelnu konal řeč instalační k oslavě tohoto památného dne svého soudruha ze studií a milého přítele.*) Po kázání nově instalovaný p. děkan Urban za assistance četného duchovenstva sloužil slavnou mši sv., kteráž zdařilou hudbou figurální byla provázena. Konečně vrátil se průvod z chrámu do budovy děkanské, kdež vykropením děkanského příbytku instalační slavnost se náležitě ukončila. Mezi ctěnými hosty, ku slavnosti přibývšími obzvláště jmenovati sluší pp. kanovníky Staroboleslavské Breischla a Srdínko, radu Altra, lesmistra Hartmanna, pp. faráře ze Svěmyslic, Lysé n. L., Jiren, Vínore, Bříství, až i ze Smidar, beneficiata Jandu z Brandýsa, administrátora Laudu z Dřevčic, purkmistra a členy městské rady z Čelákovic jakož i zástupce obce

*) Tuto pěknou řeč uveřejníme v příštím čísle.

Dřevčické. První přípitek při hostině pronesl p. kapit. děkan Slaviček na Jeho Eminenci p. kardinála a na Jeho cis. Výsost arcivévodu jakožto patrona benefícia, načež p. rada Alter připil nově instalovanému p. děkanu Čelákovickému, týž pak připil na blaho města i obci přifařených, kteréž spolu se sborem hasičským slavně uvítání nově příchozímu byli připravili a jichž zástupcové spolu s pp. učiteli k pozvání p. děkana se též k hostině dostavili. Přejeme, aby nový p. děkan dlouho ku blahu a požehnání osady své působil a se vždy stejné lásce svých osadníků těšil, jakéž už co kaplan před lety v jmenované osadě požíval a jakáž jej také jakožto faráře ve Všetatech a Dřevčicích provázela.

B.

KRONIKA.

Z Prahy. O slavnosti **Očišťování bl. Marie Panny** ve čtvrtek dne 2. února vykonal J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup v metrop. chrámě u sv. Víta o půl 11. hodině svěcení voskovic (hromnic) a bude pak po průvodu v 11 hodin přítomen mši svaté.

— Zemský velitel baron **Litzelhofen** zemřel, zaopatřen jsa sv. svátostmi dne 19. ledna odpoledne. J. cis. Výsost korunní princ Rudolf ráčil v ten den u lůžka umírajícího a i zesnulého po delší dobu dlíti. V Pánu zesnulý byl v sobotu dne 21. po slavném průvodu na vojenském hřbitově v Karlíně pochován. V pondělí 23. t. m. sloužil za něho p. kard. requiem u sv. Mikuláše.

— **Blahodárná činnost školských sester**, jichžto mateřinek se v Horažďovicích nachází. V kongregaci této bylo koncem roku 1881 160 slib složivších sester, 27 novic, 117 kandidátek. Kongregace účinkuje v 26 místech v Čechách, kde má 7 pensionátů, 10 občanských škol, 3 ústavy pro hluchoněmé, 4 industriální školy, 3 sirotčince, 2 vyšší školy, 21 opatroven, 1 mateřinskou. V Horažďovickém pensionátu vychovává se 116 schovank, v ostatních ústavěch vyučuje a vzdělává se 6605 dívek.

— **Tři mučenníci.** Divoká tlupa Tuaregů v jižním Alžírsku zavraždila před krátkým časem tři francouzské missionáře. Nynější válka v Tunisu povstala za tou příčinou, že divoši téhož kmene povražдили cestovatele Flattersa a průvod jeho.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 25.—29. ledna u sv. Tomáše, od 30. ledna do 3. února u Alžbětinek.

Z Brna. (Úmrtí vdp. biskupa Karla Nöttinga.) Po delší dobu trpěl vdp. biskup Brněnský srdeční vadou. Když se k tomuto neuhu přidružil 12. ledna zánět plic, byl církevní hodnostář v pátek 13. ledna vdp. kan. Rausem svátostmi umírajících zaopatřen. V sobotu učinila smrt konec jeho činnému a lidumilnému životu. Hodinky za zemřelého konaly se v pondělí 16. ledna odpoledne. V úterý o 10 hod. byl slavný pohřeb, ku kterému přibyl J. Emin. pan kardinál Olomoucký v průvodu kanovníků. Při pohřbu účastnili se církevní hodnostářové moravští, pak světští s p. mistodržitelem hrabětem Bedřichem Schoenbornem v čele. V Pánu zesnulý narodil se 23. října 1806 v Bělotině u Hranic na Moravě, kde jeho otec byl dozorcem nad lesy. Po vykonaných v Brně gymnasiálních i theol. studiích byl r. 1833 na kněžství vysvěcen a za kooperatora do Opatova poslán. Po té se stal kaplanem v Brně a správcem fary sv. Petrské. Od roku 1847 byl vicerektorem a od r. 1853 rektorem b. semináře. Rok na to byl jmenován kanovníkem při kath. chrámu Brněnském a od r. 1859 arcijáhmem. Vynikal znalostí a neunavnou činností v oboru školském. Po smrti biskupa Schaafgotsche byl kan. Nöttig císařem pánem jmenován biskupem, ku kterému úřadu byl od nejd. p. arcibiskupa Olomouckého na biskupství posvěcen dne 8. ledna 1871 a 22. ledna u přítomnosti velikého počtu duchovenstva i lidu slavně nastolen. Po prvé tři léta byl neunaveně činným, visituje fary, hlásaje slovo Boží a uděluje sv. birmování. Od r. 1874 tato vnější činnost ochabla, neb tu se dostavily první záchvaty srdečné vady. Až do posledního okamžení řídil zesnulý přemáhaje střídmostí neduh a slabost tělesnou svým čilým duchem diecési. Chválí se jeho štědrota k chudým kněžím i laikům. Zesnulý mluvil plynně česky. — Hlavním dědicem ve své závěti učinil kostel na Petrově, pamatuje na dobročinné ústavy a nezapomínaje na své služebníky. Odpočivejž v svatém pokoji a světlo věčné svítíž mu!

— V tentýž čas zemřel v Terstu biskup **Dobrila**, tak že v zemích předlitavských již třetí diecése osiřela.

Z Neapole. (Krev sv. Januaria.) K znamením, jimiž Bůh pravdu katolické církve osvědčuje, náležejí v první řadě také zázraky, které dosud v církvi sv. nepřestaly. Kolik již lidí dosáhlo útěchy v Lorettě, Lourdes-u, v Marianských Celách a na jiných omilostněných místech!

Snadno tedy pochopíme vztek a zuřivost materialistův, když slyšeti jest, že zde neb onde Bůh všemocným ramenem zasáhl v běh událostí. Ale všecken jich povyk o fanatismu a obmezenosti jest jalový. Divy proto nepřestávají. To očividně dosvědčuje také zázračná krev sv. Januaria v Neapoli, která tekoutou se stává již po staletí před očima celého světa. Kolik již pochybovačův a nevěřících odebralo se do Neapole, aby bystrým zrakem podvod odhalili a věc nepochopitelnou přirozeně vyložili! Avšak nikdy se jim to nechtělo podařiti. Jiní pak, kteří upřímně o pravdu stojí, našli tamposilu své víry, ano až i popud k přijetí katolického vyznání. Připomínáme jen příklad dějepisce Bedřicha Hurtera. Také mnozí protestanti, slavný chemik Sir Humphrey Davy, zjev důkladně prozkoumavše vyznali, že věda není s to, aby jej přirozeně vyložila. Sám Alexander Dumas, jehož nikdo z pobožnástkářství vinití nebude, vlastním shlednutím přinucen byl prohlásiti, že v tento zážrak věří. V nejuovější době přibýlo k starým svědectvím pro pravdivost tohoto zázraku nové, zcela nepochybné — totiž professora lučby na universitě v Neapoli Petra Punza. Svobodný myslitel de Luca mu nařídil, aby z chemického stanoviska věc posoudil a úsudek svůj o ní veřejně prohlásil. Jak naši čtenáři vědí, záleží tento zážrak v tom, že sedlá a v sklenice chovaná krev sv. Januaria rozteče se, kdykoliv přijde před hlavu světcovu. Ročně se to děje třikráte: na výroční den přenešení ostatků světcových a v oktávě (počátkem května) devětkrát, v září v oktávě jeho svátku osmkrát, a posléze o pouti (16. prosince). Professor Panzo počíná zprávu o svých pozorováních zevrubným popisem schránky, ssedlé, temnohnědé krve a slavností, které se konají před zázrakem a které jej provázejí, a jimž v květnu i v září r. 1880 přítomen byl. O tom sestavil pozorování svá takto: 1. Naprostá nestálost a nepravidelnost co do objemu při ssedlé a tekuté krvi. Někdy při roztoku se rozšíří, někdy ne. Roku 1880 v květnu vyplnila celou sklenku a podržela při sražení se též objem, v němž i v září shledána byla. Když v září stala se tekoutou, srazila se opět v obyčejný rozsah. — 2. Nestálost co do času, jenž předchází roztání, někdy jen dvě minuty trvá, jindy pak až přes dvě hodiny. — 3. Nestálost podřadného zjevu vzkypění a p. 4. Teplota přístěnku a kaple jest stejná. Rozdíl jest nejvýš jeden stupeň Celsia, a to v každém ročním počasí. Rozličnost teploty za různých počasí ročních nečiní rozdílu co do dřívějšího neb pozdějšího objevení se tohoto úkazu. — 5. Dvojité sklo relikviáře má zcela hladké stěny. Při líbání jest jeho teplota jako u jiného skla za stejných okolností. Totéž platí o

kovových částech schránky. Na základě těchto pozorování Punzo zkoumá, dá-li se tento zjev buď utepením aneb vlivem lučebných agencií přirozeně vysvětliti. Co se týče první příčiny, udává strojené smíšeniny, které za teploty menší 30 stup. Cels. roztékají se. Sestrojil smíšeninu z tinktury kurkumské a sodového mýdla s malým přídavkem čpavku, která vyhlíží jako sražená krev a rozkládá se dotykem ruky, ale vyžaduje k roztání intensivně teploty, jakmile zdroj tepla několik centimetrů vzdálen a nad to ještě, jako u našeho relikviáře, dvojitě sklo mezi nima jest netaje. Někteří vykládali roztok krve záhřevem skla polibky, ač krev teprva po roztoku líbatí se dává, dále vyzařováním tepla ze svíčky, kterou jeden klerik asi krok od relikviáře v ruce drží a která téměř pořád se hýbe; posléze pomocí svíček na oltáři. Všecky tyto směšné a nerozumné výklady odbývá Punzo. Sklenka jest před očima všech, od okolostojících oddělena jsouc jen dvěma jasnými skly, tmelem zadělána a pečeti na hoře opatřena. Nemůže tedy býti ani řeči o působení zevnějších jakých prostředků, jako na př. přivádění elektrického proudu a p. Punzo ukončuje těmito slovy svou úvahu: „Když ani působení tepla ani lučebných agencií nemůže působiti roztok krve a když tento a ostatní úkazy nedají se vyložiti přirozeně, jde z toho, že tajemná záhada nynější vědou nedá se rozřešiti.“ My k tomu dodáváme: Ani nynější ani budoucí věda nebude moci zázračný tento úkaz vyložiti přirozeným způsobem.

Zápisky Svato-Janského Dědictví v Praze.

Koncem roku 1881 přistoupili tito údové: *Z Čech:* Josef Vaníček s manž. Annou v Loukonosích; rod Josefa Rouna v Hartmanicích; Vinc. Korbelař, mlynář v Ústí; Josef Havlíček v Lipnici; dp. Frant. Černý, vikarista kathedr. chrámu Páně v Králově Hradci; Jan Kalenda, v Jaseně; Václav Plhal v Jaseně; rod Frant. Meigla v Čížové; Marie Zabská v Budyni; Ignat Šejstal v Polné; rod Jana Drábka v Nedošně; Jan Tměj v Pohoří; Marie Pražková v Dubu; Jan Vaněk v Tisu; Jan Sluka v Kozlicích; rod Jana Němečka v Čížové; rod † Matěje Sluky a jeho manž. Anny v Borešnici; rod Jana Klodnera v Hartmanicích; dp. P. Václ. Kubr, křížovník, kapl. v Dobřichovicích; manželé Josef a Alžběta Lorenzovi v Plzni odkazem spoluzakladatele. — *Z Moravy:* Josefa Ježková v Měrovicích; Eva Fröhlichová v Uherčicích; rod Ignat. Štěrba v Hodoníně; Veronika Vaňková v Uher. Ostrohu; Josef Spáčil v Grymově; Alžběta Schenková v Opavě; rod Jana Kociána a manž. Marie Anny v Alenkovicích; rod Sigmunda Peřiny v Březcích; Fran-

tiška Hrbáčková v Blatci; Anna Zavadilová v Olomouci; Marie Jaklová v Brně; rod Frant. Kameníčka v Kozlanech; Jan Frant. Kubínek a manž. Barb. v Jiřikovcích; Jos. Diblík a manž. Anna v Zábřehu; M. Anna Kluczková z Frýštáku odkazem; Fara Domaželic; Antonín Béhal v Podolí; Jan Svěrák v Boskovicích; Veronika Košinová v Štěpánkovicích; Marie Mosslerova v Štěpánkovicích; Karolina Paschová v Koběřicích; Ludvík Janík v Rožnově; Josefa Březinová v Dobřicích; Jakob a Eleonora Košuteh v Nové Vsi; Veronika Bilková v Motylovicích. — *Z Uher*: Rod Štěpána Harsána a † Marie manž., roz. Zelenské. Všech údův koncem roku 1881 jest 26.519.

Literární oznamovatel.

— *Dr. Bernarda Bolzana „Řeči vzdělávací akademické mládeži.“* Vydáno k památce stoletých jeho narozenin. S podobiznou. Cena 80 kr. Bibliotéky paedagogické svazek 90. Nakladatel Fr. Urbánek. Z četných německých řečí Bolzanových přeloženy jsou zde: O lásce k vlasti. O poměru obou národností v Čechách. O umění, všude nalezati Boha. O přátelském poměru právě učenosti k náboženství. O tom, v čem si každý vzdělanec může získati velikých zásluh o lidstvo. O veselé myslí, její důležitosti. O veselé myslí, kterými prostředky možno si ji získati. Tak často činíváme nešťastnými sebe i jiné věcmi malichernými. O nezištnosti. Několik těchto řečí poslouží k ocenění směru, jímž se Bolzano, někdy též pochybiv, bral.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Zvoleni jsou:

- p. Ant. *Lenz*, prof. dogmatiky při Budějovickém b. lycen, za síd. kanovníka Vyšehradského. Slavná installace bude 29. ledna;
- p. Jan *Šourek*, vik. a kons. rada b. v Chorušicích, za čest. kanovníka na Vyšehradě.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Kacerovský*, far. v Louňovicích a kn. arc. vikář, za síd. kanovníka v St. Boleslavi;
- p. Jan *Libertin*, koop. u sv. Apollináře, za admin. fary u sv. Apollináře v Praze;
- p. Frant. *Simenec*, far. u sv. Apollináře, za beneficiata u sv. Jana na Skalce v Praze;
- p. Vend. *Honěk*, kp. v Černém Kostelci, za kp. v Říčanech;
- p. Karel *Habersberger*, kp. v Hostomicích, za kp. v Benešově;
- p. V. *Kroupa*, kp. v Benešově, kp. v Hostomicích;
- p. Frant. *Ekert*, kp. u sv. Vojtěcha v Praze, za admin. v Kojeticích.

Uprazdněná místa:

Louňovice, fara patr. J. Emin. nejd. p. kardinála arcibiskupa, od 11. ledna 1882.

Fara u sv. *Apollináře* v Praze, patr. nejd. vždy věrné metrop. kap. Pražské, od 11. ledna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Aug. *Spindler*, býv. far. v Soběchlebech, v Praze 5. ledna 1882 (nar. v Kettovicích 20. ledna 1810, vysv. 3. srpna 1832.)
- p. Ignat. *Iser*, far. v Bastianperku, 9. ledna (nar. v Reichsdorfu 12. března 1814, vysv. 1. srpna 1839.)

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Loos*, pens. far. a admin. v Bohosudově, stal se osob. děkanem.

Jmenováni jsou:

- p. Jos. *Ehl*, far. v Terezíně, b. vikářem Litoměřickým;
- p. Jos. *Leopold*, far. ve Vidhosticích, b. vikářem Jesenickým.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Pech*, admin. na Hoře sv. Kateřiny (Katharinaberg), za far. tamže;
- p. Frant. *Portych*, admin. v Tatobyttech, za far. tamže;
- p. Jos. *Kouble*, b. vikář a osob. děkan v Semilech, za far. v Boskově;
- p. Adolf *Porstendorfer*, kp. v Jirkově (Görkau), za far. v Touchořině (Taucherschin);
- p. Jos. *Ressel*, koop. v Jablonném, za admin. tamže;
- p. Frant. *Čapek*, kp. v Semilech, za admin. tamže;
- p. Jos. *Paneš*, kp. v Bastiansperku, za admin. tamže.

Uprázdňená místa:

Semily, fara patron. J. J. kníž. Kamilla Rohana, od 12. ledna;

Bastiansperk, fara patron. stud. fondu, od 12. ledna 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoven jest:

- p. Václav *Tejkl*, far. v Těchoníně, za far. v Kyšperku.

Uprázdňená místa:

Dašice, fara patr. p. bar. Liebiga, od 5. ledna.
Těchonín, fara patr. pí. hraběnky Stubenbergové, od 18. ledna 1882

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Ignat *Paták*, far. v Sedlci (diec. Králové-hradecké) a b. notář, za far. v Chrašticích;
- p. Václav *Záleský*, far. u sv. Kateřiny, za far. v Ždírci (Seelenz) v diec. Královéhradecké.
- p. Frant. *Witek*, kp. v Janovicích, za admin. u sv. Kateřiny;
- p. Frant. *Skála*, koop. v Českých Trubách (Böhm. Röhren), za kp. v Sušici;
- p. V. *Mašek*, kp. v Krumlově, za zám. kp. v Lukavci.

Vydává se

5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná.

městí č. 786—II.

Nedošla čísla

reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Kázání

v den installace děkana Jana Urbana
v Čelákovicích.

„Ukaž se knězi a obětuj dar,
kterýž přikázal Mojžíš.“ (Mat.
8, 4.)

Dne 15. srpna 1874, právě v den pouti Čelákovické, přibyl z matičky Prahy bezmála půldruhého tisíce zbožných poutníkův na zdejší nádraží, aby odtud v processí náležitě spořádaném dále putovali k milostnému obrazu Matky Boží ve Staré Boleslavi, aby tam zbožnou modlitbou uctili neposkvrněnou Rodičku Boží, aby ve chrámě sv. Václava zapěli starobylou píseň: Hospodine pomiluj nás! Tenkrát ponejprv jsem spatřil město Čelákovice a kráčeje spolu s poutníky Pražskými, písní „Tisíkrát pozdravujeme Tebe“ chválu jsem patronce chrámu tohoto a ochránkyni města vašeho prozpěvoval. Dnes pak podruhé přicházím na toto místo a zase mne sem povolala úcta ku spanilé nebes královně. Maria Panna, ta, jejížto jménu a památce zasvěcen jest posvátný tento chrám děkanský, onať vyvolila Tebe, drahý příteli a spolubratře, za věrného strážce této svatyně své; a vy nejím. v Kr. byli jste právě toho očiti svědkové, kterak vys. důst. pan kapitolní děkan a kn. arc. vikář na místě nejdůst. arcipastýře našeho uvedl velectihodného duchovního pastýře v úřad děkanský, uloživ jemu, aby v poslušnosti ku Kristu, sv. církvi jeho a biskupu svému věrně plnil povinnosti své ku spáse osadníků svých i svému vlastnímu blahu. Aby pak den dnešní tím hlouběji utkvěl v paměti vaší, hodlám s tohoto posvátného místa k vám o významu dnešní slavnosti promluvit.

Máte nového pastýře duchovního, máte nového kněze, jenž spravovati bude osadu zdejší. Přední povinností každého kněze jest obět; budu tudíž mluviti o *oběti* a sice chci vyložit:

I. jakou obět přináší *duchovní správce* pro osadníky;

II. jakou obět *osadníci* přinášeti mají duchovnímu správci.

Královno apoštolů, kteráž jsi nového apoštola povolala do osady pod ochranou Tvou stojící, vyprosíš u nebeského ženicha svého, Ducha sv., aby naplnil srdce naše ochotou ku slyšení slova Božího i dobrou vůli k jeho plnění.

I.

„Králi jest svěřeno, co vezdejšího, knězi co nebeského; králi jsou svěřena těla, knězi duše. Král odpouští skvrny těl, kněz pak skvrny hříchů.“ Těmi slovy sv. Jan Zlatoústý vypisuje důstojnost stavu kněžského. Avšak nikdo důstojnosti té nedochází jinak, leč s mnohou obětí. Obět ta záleží především

a) v *pilné práci*. Dvanáct let jest se připravovati jinochovi studujícímu, nežli připuštěn bývá k úřadu kněžskému. Jako Bůh vůbec všecky chudé miluje, tak obzvláště přecasto volí sobě kněze své, sluhy oltáře svého z chudé chýže a jen zřídka z nádherného paláce. Tu pak nastávají studujícímu chvíle často dosti klopotné. O hladu a žizni, na podporu dobrých lidí jsa odkázán, musí mnohý studující ve studené komůrce své úlohám svým se přiučovati; jak často naň dolehá myšlenka, aby se neľopotil, aby sobě zvolil stav, kde by snadněji sobě vezdejšího chleba dobývali mohl. Avšak je-li jinoch ten nadehnut pevným úmyslem, že život svůj zasvětil povolání

kněžskému, tuť zajisté brzy myšlenku takovou zapudí; buďet jej k neúporné pilnosti pobádáti láska k Bohu a láska k těm katol. osadníkům, kteříž někdy správě jeho svěřeni budou. Jiných vstoupí do semináře kněžského. Opět nastává pilné studium a spolu cvičiti se mu jest v přemáhání sebe, v zdržlivosti, pokoře a jiných ctnostech, kteréž jej co kněze zdobiti mají. Konečně vzloženy jsou naň ruce biskupské, novosvěcený kněz ubírá se na vinici Páně, aby v zúrodnování a pěstování jejím pomáhal. Po boku a dle navedení staršího duchovního správce počíná kněžské působení své; tu pak nová práce začíná. Svědomitý kněz přesvědčí se, že dvanáctileté pilné studium nezbavilo jej povinností, aby dále ještě o důležitých pravdách sv. náboženství bádá a přemýšlel; každý den ukáže mu mezeru, kteréž doplniti musí a každá hodina novou zkušeností jej obohacuje. I když se stal samostatným duchovním správcem, nepřestává práce jeho, ale nové péče a nové namáhání k předešlému se přidružuje. Jinému člověku starati se bývá toliko o sebe a vlastní spasení své; ale duchovní pastýř musí pečovati o spásu mnoha set duší nesmrtelných a musí o ně tak se starati, aby „an jiným káže, sám nebyl zavržen.“ (I. Kor. 9, 27.) Na tuto velkou zodpovědnost pastýře duchovního poukazuje sv. Jan Zlatoústý, an dí, že břímě úřadu kněžského tak těžké jest, že se ho i andělská bedra hrozí; čím více hroziti se má břemene toho slabý člověk? a čím více v naší době jest se hroziti toho břemene, kde četní nepřátelé proti Kristu bojují a kde působení kněží Kristových všady s překážkami se potkává! Kněz přináší však vedle práce povolání svému další obět, an

b) odříká se *statků pozemských*. Když P. Ježíš vysílal apoštoly své do světa, pravil jim: „Nemějte zlata ani stříbra ani peněz v opascích svých, ani mošny na cestě, ani dvou sukní, ani obuvi, ani hůlky.“ (Mat. 10, 8—10.) A tato chudoba apoštolská až dosud zůstala dědictvím většiny duchovenstva na celém světě. Jestliže snad v minulých dobách se někdy mysliti mohlo, že ten onen světskými ohledy a naději na bohatství byl k stavu duchovnímu přiveden, za dnů našich taková domněnka zajisté vzniknouti nemůže, uvážíme-li, v jak stísněných poměrech většina duchovenstva žiti musí a jak nedostatečně obzvláště o starší, na výslužbu odcházející kněze jest postaráno. O sv. Vavřinci se vypravuje, že

když vladař pohanský jemu rozkázal, aby mu vydal veškery poklady církve, světec onen uvedl vladaře do síně, v níž množství chudých od církve římské výživou opatřených viděti bylo a pravil: „Tyť jsou poklady církve.“ Podobně i horlivý správce duchovní nehledá statků pozemských, ale on spásu duší vyhledává a patře na milé osadníky své zvolati může: Tu jsou mé statky, mé poklady, kteréž rez nekazí a zloději nevyhledávají a nekradou. Duchovní pastýř

c) v obět přináší osadě své *zdraví* i pohodlí své, ano on každé chvíle hotov jest i život svůj za blaho osadníků svých položit, jak velí Spasitel náš řka: „Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.“ (Jan 10, 11.) Pastýř duchovní dnem i nocí jest vždy ochoten propůjčiti se vám službou svojí v duchovních potřebách vašich; sníh a déšť, zima i horko, nečas sebe psotnější není s to zadržeti kroky dobrého pastýře, když spěchá hledati ovečku ztracenou, když se snaží pobloudilého uvéstí na pravou cestu ctnosti. Kněz katolický nic se neohlíží na nějaké nebezpečství v době nakažlivých nemocí, války a jiných ran Hospodinem sesýlaných; on zmužile a neohroženě křáčí, kam jej volá povinnost, byť jej při tom choroba, ano jistá smrt očekávala. Kdož jest s to spočísti všechny kněze, kteréž na cestě při zaopatřování nemocných stihla nehoda, že se stali mrzáky, aneb kteří od lůžka nemocného spolubratra neb sestry zárodek smrti s sebou do farního domu nazpět přinesli? Zajisté, nejm. v Kr., ve mnohé bitvé kruté nepadlo tolik mrtvých a raněných, kolik bychom oněch obětavých, povolání svému věrných pastýřů duchovních napočítali!

d) Až dosud uvedli jsme oběti takové, jež kněz přináší po způsobu lidském. Jest však ještě jedna obět, kterou kněz přináší, an bere na sebe osobu Krista Ježíše, beránka nevinného, jenž obětí života svého na kříži nám smíření zjednal s Otcem nebeským. Tato obět důstojnost kněžskou na nejvyšší stupeň povznáší, ana jej činí prostředníkem mezi lidmi a Bohem. Jest to nejsv. *obět mše sv.*; každodenně ji přináší pastýř duchovní Otci nebeskému a každodenně pamatuje při drahé oběti té na vás, rozmilí osadníci Čelákovičti. Avšak v neděli a ve svátek pokaždé jest povinen pastýř duchovní docela obětovati mši sv. ku spáse osadníků svých. I nesluší-liž sobě na výsost vážití tak velkého dobrodiní?

A nemá-liž nás to pobádati k pilné a svědomité návštěvě nedělních a svátečních služeb Božích? K okamžikům nejdůležitějším života lidského tato oběť nejsv. se přidružuje. Kdykoli bohulibé dívky poprvé ku stolu Páně přistupují, při mši sv. se to děje; a tak i dospělí mezi mši sv. chleba andělský přijímají. I sňatek manželský církev oběti mše sv. posvěcuje. A když vykročil osadník ze života vezdejšího a na věčnost se ubírá, tuť opět správce duchovní v nejsv. oběti mše sv. duši jeho milosrdenství Božímu odporoučí. Jak velikou úctu mají tudíž osadníci prokazovati správci svému duchovnímu, že oběť tak předrahou a v účincích svých nevystihlou za spásu jejich Bohu přináší! Jsouť však zajisté také osadníci povinni správci svému duchovnímu jakousi oběť přinášeti, o čemž v dílu druhém. —

II.

Malomocný, o němž dnešní sv. evangelium vypravuje, prosil Spasitele našeho, aby jej očistil a uzdravil. I vyhovělt Kristus Pán žádosti jeho, uzdravil jej zázračným způsobem a poručil jemu říka: „Jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, kterýž přikázal Mojžíš.“ Takle nemoc malomocenství, nejm. v Kr. až podnes nevymizela. Snad se příliš neleknete, řeknu-li, že my všickni touto nemocí trpíme, ovšem ne tak na těle, jako na duši. Neboť malomocenství to jest obrazem hříchu a od hříchu my všickni sprostěni býti žádáme. Kristus lékař jediný jest, jenž nás uzdraviti může, on pak cestu k uzdravení naznačuje slovy: „Ukaž se knězi a obětuj dar.“ Lékař jen toho vyléčiti může, kdo se mu ukáže. Tak i kněz, pastýř duchovní jen tomu prospěti může, kdo se jemu ukáže a dary dle předpisu Kristova obětuje.

a) *Poslušnost* jest první oběť, kterouž osadníci přinéstí mají svému pastýři duchovnímu. U věcech duchovních, spásy věčné se týkajících mají se začasté ukázati pastýři svému. Tažeme-li se: Kde mají se mu ukázati? zní odpověď: tam, kde kněz býti má a bývá, ve chrámu Páně. Sem spěchejtež, kdykoli pastýř duchovní hlásá slovo Boží a vzpomeňte slov Páně: „Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“ (Luk. 10, 16.) Plňtež svědomitě vše, cokoli církev sv. ústy duchovního pastýře vašeho zachovávati velí. Ukažte se knězi nejvyššímu Kristu Ježíši a zástupci jeho, duchovnímu správci svému

v den nedělní a sváteční, shromažďující se zde ku společným službám Božím; na posvátném místě tomto jedinou rodinou se býti uznávejte: zde uchylujte se k dobrotivému Otci nebeskému, objímejte zde kříž Spasitele našeho, prosby a stesky své zde přednášejte, zde útechy a posily hledejte. Sem začasté a rádi se utíkejte k soudné stoličce Boží ve sv. zpovědi, a smíření s Bohem dosáhše jděte k hodům, k nimž vás Spasitel láskyplný zve slovy: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ (Mat. 11, 28.) V nejsv. Svátosti oltární naleznete vyplnění nejvroucnější touhy srdce svého, zde obdržíte nejmocnější zbraň k vítěznému boji proti nepřatelům spásy své a závďavek budoucího slavného vzkříšení.

b) Druhá oběť, kterou od vás žádá pastýř váš duchovní, jest *láska*. Sv. Jan Zlatoustý praví: „Láska a důvěra oveček jest mocný balsam, který duchovního pastýře silí, občerstvuje a na mnohá léta zachovává.“ Pastýř duchovní nazývá se také „otcem“ duchovním. Milujte jej tedy onou láskou, jakouž otce vlastního milujeme. S tváří vlídnou, okem jasným k němu pohlízejte a s pevnou důvěrou srdce svá jemu otvírejte u všelikých věcech, týkajících se spasení vašeho; onť zajisté jako pečlivý a milující otec o blaho vaše pečovati bude. Ano i tenkrát jej milujte, když by někoho dle povinnosti úřadu svého napomínati neb káratí musil, přesvědčení jsouce, že i k tomu jenom láska vede duchovního pastýře vašeho. Na důkaz upřímné lásky své poskytnete i

c) třetí oběť svému pastýři duchovnímu a sice vydatnou *pomoc* svoji ku zdárnému vykonávání správy duchovní. Pamětlivi toho buďte, že správa duchovní není věcí pouze kněze samého, vždyť také o spásu jednoho každého z vás tu běží, a proto všeliká práce pastýře duchovního minula by se s účinkem a postrádala by ovoce, kdybyste vy sami jemu nápomocni nebyli. Není na tom dosti, abyste nečinně se chovali, nekladouce překážek proti působení duchovního pastýře; Kristus a církev jeho více od vás žádá, a sice abyste i skutkem pomáhali tomu, jemuž svěřena jest správa duší vašich. Buďtež stáli u vyznávání a hájení sv. víry, nedávajice ji tupiti od bohopustých protivníků, a v životě svém dle zákona Božího se řídíce. Obzvláště vznáším vřelou žádost na p. *purkmistra* a městskou radu zdejšího města, na pp.

představené a obecní výbory obcí přifařených, aby všelikým vlivem úřadu svého podporovali pastýře duchovního, neboť to nemálo ku vzdělání i blahu obcí sloužiti, když úřad obecní s úřadem duchovním touže cestou ve svaté svornosti kráčí. — Další žádost moje týká se vás, pp. *učitelové*. Rodiče vašim rukou svěřuji nejdražší poklady své. Kam vy stromek ohnete, tam poroste. Budete-li věrně podporovati duchovního pastýře u vyučování náboženském, pak se vyučování to potká s ovocem zdárným; čňtež tak; neboť vás k tomu vyzývá Ten, jenž pravil: „Nechte malíčkých přijíti ke mně a nebraňte jim, nebo takových jest království nebeské.“ (Mar. 10, 14.) — Avšak dítko pro školu, pro učitele a katechetu náležitě připravit, toť vaše povinnost, *rodičové* katolíci a tu nejvíce na vás, zbožné matky záleží, abyste dítky své od samé kolébky Pánu Ježíši zasvěcovaly a útle srdéčko jejich v nevinnosti zachovávaly.

d) Jelikož ale „všeliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest, stupující od Otce světla“ (Jak. 1, 17.), proto ještě čtvrtou obět přinéstí máte pastýři svému duchovnímu, a sice obět nábožné *modlitby*. Budiž to především modlitba díkyčinění, že jste tak šťastni a máte na blízku svého vlastního správce duchovního. V severní Americe jsou tisícové katolíků, od nichž farář 40–50 mil jest vzdálen, v krajinách pak misijnářských Asie neb Afriky, kde jedna farní osada jest někdy tak rozsáhlá, jako celé české království, tam sotva jednou do roka lze křesťanům katolickým spatřiti správce duchovního. Jak velice máme si tedy my vážit té milosti Boží, že máme kněze na blízku, že ve všelikých potřebách duchovních se k němu utéci a u něho pomoci dojíti můžeme. Avšak modlitba vaše budiž též modlitbou prosby a přímlyvy. Nesnadný jest úřad duchovního správce a jest ku zdárnému konání jeho potřebí zvláštních milostí. Prostež Pána nebeského, aby vašeho otce duchovního sílil v úřadě přetěžkém, aby jej naplnil pevnou vírou sv. Petra, plamennou horlivostí sv. Pavla a vroucí láskou sv. Jana, miláčka Páně.

Závěrek.

Modliti se bude zbožná osada Tvá za Tebe, důstojný příteli; modliti se budeš i Ty každodenně za blaho osadníků svých. Modlitba za spásu svěřenců Tvých budiž

jitřenkou, kteráž Tě ze sna probouzí a modlitba ta buď i večernicí, kteráž na lůžko Tě klade. Dle napomenutí sv. Řehoře Velikého budiž osadníkům přísným otcem, ale spolu také dobrotivou matkou; moudře kárej, laskavě těšiti neustávej. Milosrdný Samaritán užil k zahojení rány vína a oleje, aby se vínem rána vyčistila, olejem pak bolest zmírnila. Neseš jméno sv. Jana Nep., následuj příkladu jeho, budiž horlivým a neunaveným hlasatelem slova Božího; budiž bedlivým zpovědníkem; stejnou ochotou a láskou se propůjčuj vysokým i nízkým, bohatým i chudým. Obzvláště pak po příkladu sv. Jana Nep. budiž vroucím ctitelem Marie P. sám, a pečuj o to, aby také v osadě zdejší účta Rodičky Boží vždy utěšeněji se vzťahala; Maria P. zajisté přímlovou svojí modlitbu i obět Tvou učiní Bohu příjemnou. Dejž Bůh, aby se dařila práce Tvá, přeji Ti to a doufám, že se tak stane, když uvažuji povahu Tvou, kterou znám, jsa po více než 30 let svazkem přátelství k Tobě poután; když dále uvažuji, že nejsi neznám této osadě, kde už dříve se zdarem jsi pracoval; když konečně uvažuji, že shledáváš zde vinici bedlivě štiplenou a vzdělávanou od zasloužilých předchůdců svých; jména děkanů Macana a Šauera po dlouhá léta zajisté zůstanou u věčné a požehnané památce v osadě Čelákovické; to pak Ti poskytuje naději, že také Tvoje působení s vděkem a uznáním se nemine. Kdyby však přece někdy se stalo, že by nevděkem, posměchem a pronásledováním se Ti spláceti mělo za všelikou péči Tvou, pamatuj, že „není učeník nad Mistra ani služebník nad Pána svého.“ (Mat. 10, 24.) Pospěš zde ku svatostánku, zde nalezněš útěchu a posilu ve strastech všelikých. Již pak přístup k oltáři Hospodinově a obětuj Beránka velkonočního za spásu živých i v Pánu zesnulých osadníků zdejších a předchůdců svých ve správě duchovní. Požehnání Boží nechat sestoupí na veškeru osadu zdejší a ochrana Marie Panny ať jest vám záštitou mocnou v životě i ve smrti, aby se na vás nejm. v Kr., naplnila slova: „Otče, které jsi mi dal, zachoval jsem všecky a žádný z nich nezahynul“ (Jan 17, 12.), o pastýři vašem duchovním pak, aby naplněno bylo slovo prorocké řkoucí: „Kterí spravedlnosti vyučují mnohé stkví se budou jako hvězdy na věčné věky. Amen. (Dan. 12, 3.)

Dr. Borový.

Svatý Benedikt Josef Labre.

(Dokončení.)

Když putoval Labre r. 1782 do Loretty, napadlo v horách mnoho sněhu tak, že přišel teprve za dvacet dní na místo. Vyzpovídav se zde ve čtvrtek připravoval se na pátek ku sv. přijímání. Když vrátil se z chrámu do domu Soriových a když ho tito pobízeli kjidlu, odpověděl jim vážně. „Dnešní večer není k tomu, aby se jedlo. Pán Ježíš vytrpěl za nás mnoho na tento den a nejedl ničeho.“ — V pátek spěchal časné ráno do kostela do zpovědnice, aby ještě jednou vyznal se ze hříchů svých. P. Almerici, kterému vyzpovídal se, konal s ním rozjímání o utrpení Páně a poznáv vnitro jeho napsal o něm: „Byl jsem pevně o tom přesvědčen, že tento otrhaný a umouněný žebrák jest vpočten mezi vyvolené, kteří poznali vědu svatých.“ Louče se s ním tázal se ho P. Almerici, přijde-li opět příští rok do Loretty? „Nepřijdu,“ odpověděl Labre. — „A proč?“ tázal se ho dále. — „Musím odebrati se do své vlasti a nyní půjdu do Říma.“ Kněz domnívaje se, že mluví o rodné své vlasti Francii pravil mu: „Vždyť budete moci ubirati se přes Lorettu z Říma do své vlasti.“ Labre opakoval mu jen na tato slova třikráte: „Ne velebný Otče, já musím odebrati se do své vlasti.“

Ve čtvrtek po Velkonoci odešel z Loretty. Na otázku svých dobročinných hostitelů, přijde-li k nim opět roku budoucího, odvětil: „Nebude mně možno. Neuvidíte-li mne zde opět, spatříme se v ráji.“ Tato cesta z Loretty byla, jak mu Bůh napřed poznati dal, jeho poslední. Po příchodu jeho do Říma ubývalo mu stále sil tak, že upadl na zemi slabostí v červenci téhož roku jsa přítomen pobožnosti Nejsvt. Srdce Pána Ježíše v chrámu sv. Bohdana; zvláště pak zimní doba, která byla velmi tuhá, velice mu ublížila. Třesa se zimou, deštěm jsa promoklý dlel ve chrámě na modlitbách podoben jsa více mrtvému než živému. Veliký kašel nedal mu spáti — a ku podivu jest, že ho tento kašel opustil, jakmile modlil se aneb rozjímal. Ačkoliv tak slab byl, žil přece přísně jako dříve trvaje větší část dne na modlitbách a potravu si vyprošuje.

P. Mariano, od něhož přijal Labre dne 2. února 1783 tělo Páně, vyslovil se mezi jiným takto o něm: „Nemohu vyličiti po-

hnutí, jaké jsem pocítil, podávaje mu sv. hostii; účta, kterou jsem k němu choval dosud, vzrůstala, když jsem nábožnost jeho a sv. zápal v modltbě na něm spatřil.“ V tuto dobu života jeho uviděli jej lidé vícekrát ve chrámě v extasi. Ve středu dne 17. března téhož roku pobyl několik hodin v kostele Panny Marie de Monti, poslouchal zpěvy pašijové, až když bylo zpíváno slovo expiravit, t. j. vypustil ducha, byl tak proniknut pravdou tou, že upadnuv do mdlob byl vynesen z kostela. Když dobrý přítel jeho Manzini přiblížil se k němu a tázal se ho, chtěl-li by, aby jej donesl do svého domu, zaseptal Labre: „Do vašeho domu! Tam mi bude dobře.“ Přinesen byv do domu Manziniho zdráhal se ulehnutí si na lože. Chtěl zemřít na zemi. Týž den byl u sv. přijímání a po něvadž slabost jeho vzrůstala, přijal poslední pomazání. Několik kněží řádu karmelitánského modlilo se střídavě u jeho lože. Když slunce chýlilo se k západu, ustával smrtelný chrapot. V tom okamžiku zvoněno bylo ve městě ku klekání.

Zpráva o úmrtí jeho rozšířila se po městě, a ještě téhož dne hrnul se lid proudem do domu, v němž Labre byl vypustil ducha; neboť všichni chtěli spatřiti mrtvolu toho, jehož již živého měli za světce. Pohřbu jeho účastnilo se veliké množství lidstva ze všech stavů: prostý lid, měšťané, šlechtici i vysoce postavení hodnostáři církevní. Mrtvola jeho byla uložena k odpočinku v zamilovaném jeho kostele Panny Marie de Monti.

Již za života jeho oslavil Bůh služebníka svého věrného četnými důkazy své lásky, většími však odměnil jej po smrti jeho. Více nemocných obdrželo na jeho přímluvu u Boha zdraví, více hříšníkům vyprosil milost obrácení se ku křesťanskému životu. V kostele, v němž byl pochován, scházelo se takové množství věřících, že ani mše sv. v něm nemohla býti sloužena, a vojsko musilo býti povoláno, aby udrželo pořádek. Tak oslavil Bůh věrného sluhu svého mnohými zázraky, které staly se na přímluvu jeho.

Ctnosti Benedikta Josefa Labra byly veliké. Padesát biskupů, třináct arcibiskupů, mnoho řádů klášterních a biskupských kapitol žádalo sv. Otce, aby zvěčnělý B. J. Labre vpočten byl mezi svaté. Počato tedy s vyšetřováním života jeho a soudně a přísahou dokázány jsou tři zázraky a mnohá obrácení hříšníků. Nepokoje na konci mi-

nulého a na počátku tohoto století přerušily další vyjednávání, až konečně roku 1860 na třetí neděli po Velikonoci papež Pius IX. jej vyhlásil za blahoslaveného. Od této doby šířila se úcta k tomuto blahoslavenci a dokázány opět mnohé zázračné vyslyšené modlitby na jeho přimluvu u Boha. dne 8. prosince roku minulého vyhlásil jej sv. Otec Léon XIII. za svatého ukazav v něm vzor chudoby, spokojenosti s málem, lásky k sebezapírání a zalíbení v modlitbě a rozjímání. Památka jeho světi se v církvi dne 16. dubna. A. Č.

Růženec radostný.

Z básní, jež k tisku připravuje Fr. E. Ibl.

(Pokračování.)

(Quem virgo peperisti.)

1. Ve srdci slastné roztoužení,
a duši zní to jako zpěv!
Toť vzpomínka je narození
a Jesulátka na úsměv.
2. Ach ano! Duše s touhou letí
již k tajemné té jeskyni,
kde dítko v panny ve objetí
a v klínu lásky matčiny.
3. A jako démant jiskrou vzzije,
však lesku svého neruší,
tak matka dítko v plenky vije
ve pásce s pannou nejužší.
4. A jako slunce paprsk seje,
aniž mu svitu ubývá;
tak matka dítko v nádrů hřeje,
a pannou naň se usmívá.
5. A týž jak zvonem ton kdy chvěje
a mysl k Bohu nabádá,
tak matka kolébavku píše,
v sen panna dítko ukládá.
6. A u Tvých padám Pane jeslí
v úžasu na svá kolena,
že, ač se nad ní hymny vznesly,
za lůžko jeskyň zvolena.
7. A pozírám na Pannu svatou,
jak nuzně Tebe pokrývá,
že Tebe, lásku nepojatou,
tvor, radujíc se, zahřívá.
8. Zřím andělův ve hymnech sbory,
pastýřův úžas, radost, spěch,

pěč pěstounů se v bolu spory,
zas v lásky měnit ve úsměch.

9. A duch se chvěje, ret se modlí.
Ať v Betlém Pane zaletá
a u Tvých jeslí duše prodlí,
když bol ji trnem opletá.

10. Dej v nouzi Panno mužné státi;
dej pomáhati chudobě,
ať nás Tvůj jednou obohati
Syn pouti zemské po době.

Monte Cassino.

(Vypravuje Dr. Karel Řehák.)

Zpáteční cesta z Neapole do San Germana poskytovala málo nového a zajímavého. Všimli jsme si toliko, že při každém strážním domku při dráze stál vždy hlídač neb hlídačka, kteří místo našich běločervených kulatých tabulek na týči, měli v rukou jakési dřevěné žezlo, jímž ukazovali v tu stranu, kam vlak spěchal, naznačující, že jízdě jeho nic v cestě nestojí.

Na jedné stanici přistoupil k nám do kupé mladý, hovorný voják s malým bratrem. Já, nejsa v obyčejné konversaci vlašské zběhlý, raději mlčel aneb toliko svědčil, pan stavitel ale, který ještě mnohem méně uměl, s milým vojákem bavil se k velkému mému potěšení. Voják vypravoval o svých študiích a exercirkách, jakož i o tom, že i v Horní, bývalé rakouské Itálii pobyl; pan stavitel vyprávěl o našich vojácích, a sice jazykem německým. Nerozuměli jeden druhému, a proto každý mluvil svou a jeden druhému ukazoval. Já tlačel se do koutka, z toho srdce jsem se smál, když jsem mohl, něčím k srozumění jich přispívaje.

„Proč naň mluvíte německy,“ táží se pana stavitele, „když on tak dobře českému jazyku rozumí jako německému?“

„Zdá se mi,“ řekl pan stavitel, omlouvaje se, an vždy němčinou si tu pomáhal, „že mu ta němčina přece jaksi jest pochopitelnější.“

Do San Germana dorazili jsme před desátou hodinou ranní. Když jsme vystoupili z nádraží, nabízelo se nám několik povozů do města. Nebylo jízdy sice nikterak třeba, poněvadž město jen asi deset minut cesty vzdáleno jest od nádraží, silnice k němu vede jako šňůra rovná a pohoda byla překrásná; ale že byla neděle,

a my toho dne ještě na mši svaté nebyli, otázal jsem se vozky, abychom se po městě doptávali nemusili, zač nás oba doveze do kostela, kde jest mše svatá.

„Za půl líry,“ zněla odpověď.

„Dobře, pojedeme.“

Byl jsem rád, že jsem přece našel člověka, který nepřeceňuje; neboť půl líry byla taxa úřední, jak jsem ji byl již před příjezdem do stanice vyčetl v knize Baedekrově, která mne po všechny cesty provázela. Avšak má radost neměla dlouhého trvání. Za malou chvíli zastavili jsme před průčelím chrámovým. Ukazují vozkovi líru, — do ruky jsem mu ji nedal z opatrnosti — a žádám, aby mi dal půlku nazpět.

„Patří mi celá!“ řekl.

„Vždyť jsem si s vámi přece smluvil povoz za půl líry.“

„Půl líry musím dostati za jednu osobu, za dvě celou.“

„Že musíte?“ otázal jsem se, rozzloben ošemetností Italiana. „Já více nedám, než co jsem smluvil.“

Že jsme ani jeden ani druhý drobných neměli, zaskočil jsem k ovocnáře, která ve chládku před kostelem prodávala, líru papírevou za soldí měděné vyměnil a za vyměnění jako penězoměnci zaplatil. Vozka vida co dělám, činil si z mého počínání posměch; ale já jak u Italianů byl jsem se naučil, odpočítal půl líry, hodil ji na sedadlo v povozu se slovy: „Ecco mezza lira“ to jest: „Tu jest půl líry“, a odcházel po schodech vzhůru do chrámu. Když vozka viděl, že si na mně více nevystaší, sebral peníze a bylo dobře.

„Vy máte zatrolenou kuráž na ty Italiany,“ divil se pan stavitel.

„Ukázal jsem mu,“ odpověděl jsem, „že nemusím, kdyby mne byl o zbytek líry slušně požádal, byl bych mu ji ponechal celou. Ostatně jednal jsem po způsobu, který se vůči Italianům doporučí, a který jsme již vícekrát jakožto dobrý seznali. Vlach mívá z prvu mnoho kuráže, kasá se, huláká; když však zpozoruje, že se člověk neleká, ano když na statný odpor narazí, rád ustoupí.“

U dveří chrámových zastoupil nám cestu nějaký náhončí, kterého jsme již při povozech před nádražím pobíhati viděli. Tázal se nás, jest-li hodláme na Monte Cassino, a když jsme přisvědčili, nabízel nám osly.

„Zač nás svezete na dvou oslech na horu?“ táží se.

„Za šest lir.“

„Tolik nedám. Taxa obnáší toliko tři líry.“

„Tři jest málo. Kopec jest vysoký, bude horko na zvířata.“

„Tedy nepojedeme, ale půjdeme pěšky.“

„Svezu tedy za pět lir.“

„Nedám víc.“

Vešli jsme do kostela, náhončí za námi, očekávaje na jisto, že něco z nás přece ještě vytluče hubou a že přece pojedeme. Když jsme přišli do chrámu, mše svatá se tu právě dokonávala; zpívali agnus Dei. Sotva kněz od oltáře odcházel, postavil se před nás opět onen běhoun, který zajisté v kostele ani otčenáš se byl nepomodlil, a tázal se nás znova, jest-li pojedeme, a má-li již oslíky přivést.

„Pět lir nedám.“

„Udělám to za čtyry.“

„Zůstaneme dříve na mši svaté celé.“

Právě kráčel kolem nás kostelník. I otázal jsem se ho, kdy bude nejdříve ještě jedna mše svatá.

„V jedenáct,“ zněla krátká odpověď.

I jali jsme si zatím kostel prohlížeti, poněvadž mezi tím lid z předešlé mše svaté byl se většinou vytratil. Kostel jest dosti prostranný i čistý, ale nějakých zvláštností nemá. Duchovní správu při něm má kollegiatní kapitola. Mši svatou, na jejíž konec jsme přišli, měl jeden pan kanovník s assistencí. Po levé straně hlavního oltáře jest kůr pro hudebníky, kteří tam italskou, skočnou hudbu byli provozovali.

Mezi našim obcházením, při kterém onen náhončí nám stále v patách byl, přidružil se k nám z nenadání člověk, napohled kněz, ač neměl na sobě taláru, bez kterého jsme v Itálii ani jednoho kněze nespatri. Měl dlouhý, černý kabát, na krku bílou pásku, černé krátké spodky, černé punčochy a střevíce s přeskami. Všechno měl na sobě sešlé, ošoupané. Pozdravil nás první, a mne se tázal, ochci-li mši svatou sloužiti.

„Kdyby to bylo možno, sloužil bych rád,“ řekl jsem latinsky, „alespoň bychom nemusili čekat; ale já dnes již sloužiti nemohu, poněvadž jsme z Neapole časně vyjeli, a já se dříve nasnídal. Počkáme, až bude jedenáct.“

„Když nebudete sloužiti, dejte mi na

mši svatou, a já budu sloužiti za vás," řekl v bídné latině

Překvapen zůstal jsem naň hleděti. Po chvíli jsem pravil: „Nemusím dnes sloužiti, poněvadž mi na ten den ani nepřipadá žádná fundace, ani jsem stipendia nepřijal. Chci toliko, jak církevní příkazani každému katoliku velí, dnes, jelikož jest neděle, celou mši svatou nábožně slyšeti.“

„Mše svatá nebude zde, nýbrž ve vedlejším, starobylém kostele mariánském. Dovedu vás tam.“

Vedl nás jen málo kroků, a náhončí nám stále v patách.

„Byl zde, před nějakým časem,“ pravil neznámý, „francouzský biskup, a ten mi daroval peníze na sto mši svatých, vy mohli byste mi darovati alespoň na pět a čtyřicet!“

Vešli jsme do chrámu mariánského. Jest také zcela jednoduchý a památného má toliko to, že uvnitř jest dvanáct starobylých sloupů, pocházejících prý z dob císařských. Strop má malby na obmítce. Před mřížkou hlavního oltáře byla jedna dlouhá lavice, na které jsme se usadili, poněvadž bylo do mše svaté ještě dlouho a kostel prázdný. Náhončí zůstal nás hlídati při vchodu do kostela. V kostele tom mimo naši jedinou lavici, jiných pevných sedadel nebylo. Když se lidé scházeli, usedali venkované po stupních oltářů neb před zábradlím u hlavního oltáře; měšťané pokynuli výrostkovi, který i před nás židle byl postavil, a ten přinášel i jim židle, jež byly v jednom koutě kostela na vysokou hromadu narovnaný. Židle ty byly tak zařízeny, že posunutím sedadla daly se přetvořiti i v klekátka.

Mše svatá začala o dobrou čtvrt hodiny později, než bylo určeno, a sloužil ji nějaký starý pán, asi pensista. Nahrnulo se do chrámu lidí, že byl úplně ve všech prostorách naplněn, ano i kolo kolem hlavního oltáře stáli a knězi do obličeje zevlovali. Modlitebních knížek jsem tu neviděl až na několik v ruce městských paniček; ostatní modlili se na růženci, a mnozí, zvláště mužští jen tak lelkovali.

Když po mši svaté lidé poněkud odešli, odcházeli jsme i my. U dveří na nás náhončí čekal, a se tázal, chceme-li ihned odjetí.

„Dřív musíme se naobědvati.“

„Dovedu vás do hostince.“

„Chceme jísti v lokandě dei Giurati.“

„Tam to není pěkné.“

„Nic neškodí, my jsme si právě tu hospodu vyhlédli.“

„Tak vás tam dovedu. Pojdte!“

„Ještě ne!“ volal výrostek, který byl před nás v kostele židle postavil, o které jsme my ani nezavadili. „Musím dostati od každého pána deset centesimů za sedadla.“

„Vždyť ti páni seděli na lavici,“ ujal se nás oslár, jak to můžeš chtít?“ I odehnal hoča.

Hostinec, do kterého jsme se dověsti dali, jak radil Baedeker, nebyl ovšem žádným velkoměstským hotelem. Šli jsme přes dvůr, vystoupili po schodech dřevěných, širokých, zvenčí přidělaných, do skromných hostinských místností v prvním poschodí a tam se usadili. Vše tu bylo jednoduché, ale čisté a dobré, a při tom laciné. Až do té doby nedostali jsme na příklad velikou láhev dobrého červeného vína za sedmdesát centesimů jako zde.

O jedné hodině přišel pro nás oslár s vyřízením, že osli jsou již na cestu připraveni. Šli jsme tedy s ním. Neměl sám žádných oslů, ale dovedl nás k domku s hospodářstvím, jenž stojí na úpatí samé hory Monte Cassino. Tam zaplatili jsme hospodáři čtyry líry, z nichž náhončí, který nás po tři hodiny hlídal a pronásledoval, dostal po straně před očima našima jakýsi podíl. Byl by se nás ovšem dojistá nespustil, kdybychom jen taxu byli chtěli zapraviti; ale přáli jsme mu větší výdělek, že si vzal s námi tolik práce, ba i šibalského výrostka od nás zahnal. Ostatně jsme nabyli toho přesvědčení, že tu i jinde na výletních místech v Italii, jeden hraje druhému do ruky, když se cizinci ukáží a nás každý z daleka mohl poznati podle oděvu, a dali-li jsme se do řeči, tím více dle ní! Proto to dotírání i v kostele, proto doporučování oslů, hostince a jiných pomůcek. Všimli jsme si toho dobře, jak po nás stále mnoho očí pase, a každý náš pohyb pozoruje.

Toho na svědomí nemám, abych byl kdy koně schvátíl, poněvadž jsem jaktěživ jenom jednou na koni jel, a ten byl „moudrý“; na oslu, aspoň na živém, nejel jsem ale dotud nikdy, a můj pan druh podobně; proto poskytovali jsme oslárům asi hodně směšný pohled, již když jsme na ta milá zvířátka vystupovali. Zprvu měli jsme strach, jak nám ta jízda půjde; ale brzy jsme tomu uvykli a začali jsme se vůkol rozhlížeti ano i žertovati.

Abyste si o nás snad někdo příliš mnoho

nemyslí, hned dodávám, že nám hospodář ku každému oslu přidal také pohůnka, který za oslíkem kráčel a ho ustavičně ku rychlejší jízdě pobízel, ač jsme mu to vícekrát zakázali. Však věděla hovádka naše, že nesou na ten čas mírně a příznivě jezdecke na sobě, a že jim netřeba tak mnoho dbáti pobízení chlapců za sebou; a proto jen tak někdy, když nezbeda v zadu proutkem jich polechtal, poněkud s sebou šklubla, a pak hned zase svým klidným krokem dále kráčela.

„Jak se vám líbím?“ tázal se pan stavitel; „není liž pravda, že již jedu jako starý?“

„Ovšem, že jedete jako starý, když starým, ano dědečkem jste! Také vám to výborně sluší; připadáte mi jako nějaký farmář z Panamy.“

Pana stavitele ta slova náramně rozeselila a počal tvrditi, že by pro svou milou manželku a své dítky pětkami chtěl platiti fotografie, na kterých by byl v nynější podobě vyblýsknut. Však jsme to také dělali figury! Pan stavitel jest slušně široký, má plný bílý vous, měl šedivé šaty, na hlavě lehounkou čepici s látkovým stíndlem a velikým knoflíkem svrchu, a nad sebou rozestřený slunečník. Já byl ovšem v černém oděvu, na hlavě široký slaměný klobouk, v jedné ruce uzdu a v druhé také roztážený, světlý slunečník.

Cesta vzhůru vede semotam, skoro stále mezi řídkým stromovím, jest dosti dobře zřízena, ale tak příkrá, že jen pěšky neb na soumarech tudy ku klášteru na Monte Cassinu dostati se lze. Za obtížné cesty má člověk velikou náhradu v rozkošné vyhlídce, která čím výše se vystupuje, tím větších rozměrů nabývá, tím působnější se stává.

Když jsme poněkud nad město vystoupili, tu vzhůru, směrem severním pokračující, viděli jsme po pravé ruce, po vrchu dolů rozložený, pobořený, veliký hrad. Svrchu jest vysoká hradní věž, krajinu daleko široko ovládající s příslušnými budovami a pod ní několik podhradí. Stráně jsou příkré. Také jsme se dozvěděli, že jest hrad tento podzemní chodbou, nyní již zasypanou, spojen s klášterem, a našli v něm řeholníci často bezpečné útočiště pro sebe i zboží své za častých nájezdů nepřátelských, najmě v krutých bojích s Turky.

Na jiném místě byl krásný pohled zpět na San Germano. Stojí v malebném údolí,

při říčce zvané Rapido, na místě, kde bývalo starořímské, zámožné i výstavné město Cassinum.

O půl třetí přijeli jsme na vrch hory, a zabočili k bráně kláštera. Čekal tam zastup žebračků, kterých jsme se tu na té samotě věru ani nenadáli, a to tím méně, poněvadž jest vůbec známo, že nynější vlada zdejší řeholníky docela ožebračila. Že tu přece tolik žebračků, jest ovšem znamením, že řeholníci až i o poslední sousto děliti se dovedou. Žebrační nás ovšem ihned obstoupili a za almužnu žádali.

Do kláštera jsme však ještě nemohli; bývá vždy od dvanácté hodiny s poledne až do půl čtvrté odpolední pro cizince uzavřen. Klášter na Monte Cassino, čili na hoře nad Cassinem založil sv. Benedikt, zakladatel v pravdě požehnaného řádu benediktinského, l. P. 529 na místě, kde dříve stál chrám, věnovaný bohu Apollinovi. Svatý Benedikt přišel sem s několika druhy z blízkého kláštera Subiaca, modlu rozbil a vystavěl na místě jejím kapli, kterou zasvětil památce svatého Jana Křtitele. Ku kapli přistavěl klášter, který se stal mateřincem přecetných klášterů benediktinských, a zřídlem, odkud se přišlo vzdělání po celém Západu Svatý Benedikt zemřel na Monte Cassinu, uprostřed svých duchovních bratří, před hlavním oltářem kostela svatojanského stojí, dne 21. března l. P. 543 maje věku svého 63 let, a pochovali ho v hrobě, který si tu byl zřídil pro sebe a svou rodnou sestru, svatou Scholastiku, zakladatelku ženského řádu benediktinského.

Klášter má velkolepé dějiny. L. P. 589 pobořili jej Longobardé, a teprve r. 720 byl opět vystavěn. Císař Karel Veliký učinil při počátku devátého století opata z Monte Cassina svým arcikancléřem. Ku konci toho století pobořili klášter zase Saraceni, a loupeživí šlechtici rozebrali mu statky jeho. Po dvaceti letech byl opět zbudován, a vedením několika výtečných mužů zmohl se svatostí i učeností svých členů a proslavil se tak, že odtud na papežskou Stolicí mohli usazení býti papežové: Štěpán X., Viktor III., Gelasius II. Císař Bedřich II. zahnal l. P. 1237 mnichy z kláštera na Monte Cassinu a osadil opuštěné budovy svými vojáky, což potrvало skoro po 30 let. Papež Jan XXII. učinil opata na Monte Cassinu biskupem, a ustanovil, aby celé přiléhající krajině biskupoval, což až posud v platnosti se zachovalo.

Že byl klášter vždy sídlem věd i umění, a až do násilného zabraní království neapolského skrže Piemontské prvním knížectvím té říše, není ovšem s podivením, že během věků nabyl velikých rozměrů! Když jsme na ty dlouhé řady oken od brány pohlíželi, nezdálo se nám ani, jako bychom stáli před klášterem, nýbrž pro velké ticho tu panující před opuštěným zámek královským.

Ó půl čtvrté otevřela se brána klášterní. Ven vyšel nějaký pán a s ním řeholník, až na prah domu jej vyprovázejí. Sotva nás ku bráně kráčet spatřil, hned nás přivětivě oslovil, a když jsme řekli příčinu příchodu svého a odkud jsme, jevil velikou radost, že se se svými krajany sešel. I podával nám ruce a vítal nás tak upřímně, jakoby bratrem našim rodným byl. Pověděl nám hned, že je z arcidiecése pražské, a sice z pruské její části, v Kladsku rozený, že býval kožešnickým pomocníkem v Plzni i v Praze, a nyní že již tuším 30 roků jest mnichem a jmenuje se bratr Bonifacius. Okráli jsme takovým uvítáním, a zvláště také proto, že jsme si mohli volně pohovořit v jazyku, v kterém máme dobrou známost, totiž v německém.

Do kláštera vstoupili jsme nízkou skalní chodbou, po stupních plochých vystupující. V místech těch byla prý komnata svatého Benedikta. Vedl nás ihned po dlouhých chodbách, v nichž v pravo i v levo bylo veliké množství dveří, k jednotlivým celám vedoucích, až do druhého poschodí, tam otevřel pokoj znamenáný číslem XIX. a ten nám za obydlí vykázal. Byla to slušná vybílená jizba s velkým oknem na západní stranu, s dvěma prostými postelemi a příslušenstvím. Řekl, abychom se tu umyli a si odpočinuli, že si za krátko pro nás přijde, aby nás po klášteře provedl. Mezi tím než přišel slyšeli jsme libeznou souhru klášterních zvonů, zvoucích k nešporám.

Bonifacius vedl nás nejprve do klášterního chrámu. Chrám s vysokou věží vystavěn byl mezi roky 1649—1727 o třech lodích v slohu renaissančním a pamatuje v mnohém na pěkné basiliky římské. Vyzdoben jest nádherně mramorem, mosaikami i dovednými malbami, a na mnohých místech bohatě vyzlacen. Vystupovali jsme k němu po širokých schodech z překrásného dvora, ozdobeného křížovými chodbami s žulovými sloupy, pocházejícími ještě ze zbožnice Apollinovy a malbami zhotovenými od nynějších mnichů emauských.

Hlavní dvěře z kovu dal opat Desiderius, pozdější r. 1036 zvolený papež Viktor III. v Cařihradu ulít; obsahují na 22 tabulích, ve stříbre založených seznam všech statků, které měl klášter l. P. 1066. — Pod hlavním oltářem, bohatě ozdobeným, a uměle vyřezávanými sedadly pro řeholníky obkličným jest hrob svatého Benedikta a svaté Scholastiky. Přišli jsme právě na slavné nešpory. Zpívali chovanci kláštera přelibezně, provázeni jsouce hrou na varhany, neobyčejné zvučnosti i zevnější bohaté úpravy.

Potom prováděl nás průvodce náš několika dvory, sloupy ozdobenými. Nejkrásnější z nich jest zajiště zvaný chiostro a loggia del Paradiso. K otázce mé, proč se nádvoří „rajským“ nazývá, sdělil s námi frater Bonifacius: „Za časů bojů se Saraceny mnozí obyvatelé kláštera byli tu s pavlače do velmi hluboko ležící zahrady shazováni a usmrcováni; a že pro viru tak se stalo, přišli dojista do ráje a proto, místo to název rajského nádvoří obdrželo.“ V nádvoří tom divili jsme se také velmi ozdobné studně, která však nemá, jako Monte Cassino vůbec, vody pramenité, nýbrž toliko nachytané, dešťové. — Voda nebyla špatná!

Pak vedl nás do knihovny a do archivu. Knihovna má nyní přes deset tisíc svazků, mezi kterými jest množství prvotisků. Proslavena jest po všechny věky, poněvadž obsahovala množství krásných starobylých rukopisů, které mniši zhotovovali, staré i pohanské lepší spisy prepisující. V archivu ukazoval nám ve zvláštní zasklené skříní rukopis svatého Tomáše Aquinského i ten, který teprv v poslední době byl nalezen a uveřejněn. Dále rukopisy papeže Innocencia III., císaře Bedřicha II., bully papežské o Monte Cassinu jednající a i mnohé jiné památné listiny, závěti, vyobrazení a vzácné pečeti. Archiv i knihovna jsou pěkně ozdobeny poprsími znamenitých řeholníků benediktinských, krásnými skříněmi a jinými památkami.

Že jsme se unavili, zavedl nás do prostranného a vysokého refektáře na zákusek a láhev vína, což se nám právě neprotivilo. Viděli jsme zde veliký, krásný obraz, jak Pán Ježíš zázračným způsobem chleby rozmnožil a hladové zástupy posluchačů svých nasýtil.

Na to šli jsme do obnovené kaple svatého Benedikta, sestávající vlastně z více částí, které k čtrnáctistoleté památce na-

rození svatého Benedikta naši sousedé z Emaus v Praze byly malbami vyzdobili. Kartony maleb těch nalézají se rozvěšené po chodbách kláštera emauského; obrazy v císařské kapli v Emausích našli jsme i v Monte Cassinu. Mimo to vykonali tu mníši emausští i jiné malby a důvtipné nápisy po nádvořích klášterních. Viděli jsme se zde tedy mezi známými, což nám velice milým bylo.

Kláster zabrala ovšem jako všechny ostatní ze zásady své nynější vláda italská; ale stydíc se za svůj lup před národy vzdělanými, poněvadž Benediktini cassinští nesmírně mnoho pro vzdělání nynější Evropy byli učinili, nezabrala tento poctivý majetek zasloužilým mnichům naprosto, ale prohlásila ho toliko za „národní majetek“, mnichům příjmy jich asi na dvacátý díl srazila, a je pouhými strážci této „národní památky“ učinila. Vyplácí všem dohromady dvacet tisíc lir, čili asi osm neb devět tisíc našich peněz, a to nejen na jejich výživu, ale i na udržování celého, nákladného domu i chrámu. A řeholníků jest tu přes dvacet a služebníků také pěkná řada.

„A jak můžete nyní vyjít?“ tázal jsem se s podivením.

„Vycházíme bídě, a jsme živi jako žebráci,“ řekl Bonifacius. „Kdyby tu nebyl materský dům našeho řádu a hrob našich svatých zakladatelů, nevím, zdali bychom tu vydrželi při té bídě a těch ústřích se strany vládní. Kojíme se však naději, že nám Pán Bůh přece snad k přímluvě sv. Benedikta a sv. Scholastiky pomůže a nám lepších dnů dočkati se dá. Jak nyní jest, přijímáme almužny, a něco pro dům odpadá od zdejších chovanců.“

„Máte jich mnoho?“ táží se.

„Žije tu právě 74 studentů škol středních a 70 chovanců pro vyšší vzdělání, mezi nimiž jest veliký počet čekatelů stavu duchovního. Platí nám ročně po pěti neb i šesti stech lírách. Učitelé jich jsou naši kněží, z nichž jeden jest i ředitelem zdejší hvězdárny. Jako zvláštnost s vámi sděluji, že mezi zdejšími chovanci žije také syn ministra, který se byl nejvíce o naše oloupení namáhal, a že nás otec jeho již vícekrát navštívil!“

Jaké to vzácné zadostučinění poškozeným řeholníkům! Ovšem každá vašeň jest slepá, a zámyslná nevěra jest vašeň.

Za takových řečí uvedl nás rozmlý frater ještě na rozličná místa, odkud jest krásná vyhlídka do vřkolí: na pohoří

Abruzza a na hluboké a rozkošné údolí, jež ze tří stran horu Monte Cassino obkličuje. Ukazoval nám tu místa, kde svatý Ignat poustevničil a svou řeholi psal, kde sv. Tomáš Aquinský studoval; upozorňoval na Subiaco, kde vynořil se svatý Benedikt kázni řeholní; v dáli na západ ukazoval nám šedý pruh mezi horami tvrdě, že jest to moře. Vyhlídka jest tu tak rozkošná, unášející, vzduch tak vonný, klid tak posvátný, že mi nikterak s podivením není, že se tu svatému Benediktu líbilo.

Po té prováděl nás Bonifacius ještě ve knihtiskárně i lithografii klášterní, a představitel nás nejdůstojnějším panu arcieptovi. Tento, jda ovšem za svým povoláním, jen málo s námi pohovořil, ale velmi laskavě nás uvítal, a pozdravení bratřím svým řeholním do Emaus a k svaté Markytě v Břevnově vzkázal, dříve na jejich poměry se vyptav.

Frater Bonifacius vyprovázal nás až ku bráně klášterní, kdež nás ještě upozornil, chceme-li si koupiti v klášteře od laiků zhotovené, litografované album s památkami na Monte Cassino. Obrázky za mnoho nestály, ale koupili jsme přece, any stály počtem osm toliko půl franku.

Sotva vyšli jsme z brány, byli tu naši oslaři zase. Nežádali již ale ani čtyř franků, ale toliko tři. Byl bych šel raději pěšky cestou tou rozkošnou dolů; ale že pan stavitel boje se unavení volil jeti, vylezl jsem si také a jeli jsme zpět.

Cesta dolů byla velice příjemná a bylo-li při ní co nám radost poněkud pokazilo, byla to příhoda, že na nás po cestě žebrali zdraví, statní muži i ženy, kteří jdouce s kosami a jinými nástroji do práce polní, na nás snadným způsobem něco přivydělati si chtěli.

Oznámení

poutníkům jdoucím k nebesům.

Odjezd: Každou hodinu. Příjezd: Kdy Bůh chce.

Zvláštní rychlovlak 1. třída: Chudoba, čistota, poslušnost.
Rychlovlak 1. a 2. třída: Zbožnost, Modlitby, Svátosti.

Osobní vlak 1., 2. a 3. třída: Příkázání,
povinnosti stavu životního.

Ceny lístků jízdních:

První: Láska a kříže.

Druhý: Touha a Boj.

Třetí: Bázeň a Lítost.

Připomenutí:

1. Zpátečních lístků není.
2. Zábavních vlaků též ne.
3. Dítky, které nepřišly k užívání rozumu neplatí ničeho, jsou-li chovány na lůně Matky, Církve.
4. Radi se cestujícím nebratí jiných zavazadel sebou leda *dobré skutky*, nechťejí-li vlak zmeškati aneb váznouti na blízku poslední stanice.
5. Poutníci mohou vstupovati z kterékoliv strany.

Hymnus

na den očišťování Marie Panny.

Přel. Edv. V. Štolovský.

I.

Otevři, Sione, své síně svaté;
co kněz i obět blíž tvůj se Pan.
Již zřejmě září pravdy světlo svaté,
nuž stínům všechněm výhost budiž dán.

Již nemá více obětí být zvíře,
již nemá krev být smírem našich vin:
Teď hříšníky nás s Bohem věčným míře
sám na oltář se klade Boží Syn.

Hle Panně, cudně ponořené v sebe
jest zjevna Božství vtěleného zář:
Na loktech Boha nese, pána nebe
a hrdlíček dvě klade na oltář.

Tu na ženu a starce letitého
sestoupí ducha věštícího mrak,
a Tebe, dávno vroucené kýženého
zíří na odměnu víry jejich zrak.

Již Tobě, Nejvyšší, zde matka Tvoje
své skromně zasvěcuje mlčením —
jak Slovo v plénkách mlčíte, v srdce svoje,
co slyší, zavírá vše v nadšení.

Nuž pějme plesuplné chvalozpěvy
dnes Otci, Synu, Duchu svatému,
a srdce, v němž se čistá láska jeví
dej každý v obět Trojedinému.

DOPISY.

Z Prahy, v měsíci lednu 1882.

(*Návštěva J. Emin. nejed. p. kardinála v kn.
arc. semináři.*)

Dne 29. ledna b. r. slavil náš seminář dojmavou slavnost rodinnou. Vrchní pastýř arcidiecése, Jeho Eminence nejed. p. kardinál, zavítal toho dne do svého semináře, aby nás oblažil otcovskou láskou svou. Promluvil k nám asi následovně: „Když jsem se ubíral ku významné slavnosti římské, rozloučil jsem se s vámi ve vašem kostele a vy doprovázeli jste mne modlitbou svou; i umínil jsem si také po návratu svém, že vás co nejdříve navštívím, ježto jste nadějí diecése mé. Světcové, jež svatořečení býti měli, byli 3 Vlachové a 1 Francouz, a proto pozváni byli do Říma toliko biskupové vlastní a francouzští. Já sice nebyl pozván, ale věda a máje o tom i zprávy spolehlivé, že sv. Otec k radosti bude, dostavím-li se, nevyzván vydal jsem se na cestu a přišed do Říma s otcovskou laskavostí jsem byl přivítán. Zarmoutil jsem se v Římě, když mi v paměti ožil ten veliký jásot, ta sláva, to nadšení, ty davy lidu při svatořečení mučovníků japonských r. 1862 sv. Otcem Piem IX. a když jsem nyní viděl, že dojemná slavnost svatořečení nových čtyř světců pro tíseň doby nemohla se odbývati více ve velebném dómě sv. Petrském, alebrž toliko v místnosti ač prostranné, přece uzavřené. Však potěšil jsem se, když sv. Otec obřady ty konal od 9. hod. dopolední až do 3. hod. odpolední a těchto celých 6 hodin vytrval v síni přeplněné lidem v horku, jež Vlachů více než komu jinému jest obtížným. Nad to měl ještě sv. Otec při té příležitosti dlouhou a po svém způsobu výtečnou homilii. Psaly-li tedy listy, že sv. Otec byl umdlen, je to holá nepravda, neb sv. Otec sám nedlouho na to pravil svému lékaři, že by mohl počítati znova. Dostalo se mi také zvláštního vyznamenání tím, že jsem byl vyzván, abych u přítomnosti sv. Otce na počest nových světců slavnou mši sv. sloužil, a že mi bylo uloženo, abych jménem shromážděných bratří biskupů sv. Otce oslovil. Přiznávám se, že jsem si netroufal mluvit z paměti, kde na každém slově tolik záležel, ale kterak viděl jsem se zahanbena a pokořena, když na mou přečtenou řeč sv. Otec plynou řečí latinskou z paměti nám odvětil. Podobně událo se i

kardinálu děkanu, když o štědrý den sv. Otcí blahopřání kardinálského sboru řečí vlašskou četmo přednášel a sv. Otec napotom všechny vzletnou řečí vlašskou oslovil. Která z nich byla plynnější říci nemohu, mně zdály se býti obě stejně vzletny a nadšený. A to mi bylo ku potěše, že za tak těžkých dob a takých útrap mysl sv. Otce neklesá a duch jeho neochabuje. Tříkráte mne sv. Otec přijal v soukromém slyšení. Hovořil se mnou o záležitostech církve, o poměrech jejích v Německu a v Rakousku, o mé diecési a semináři, projevuje přání, aby i z Čech přicházeli mladíci do Říma studovat, aby tam ve středu světa katolického si osvojili to, co Řím může poskytnouti a k poznání dáti. Bude snad možná, aby se tak stalo již roku příštího. — Když pak jsem byl u sv. Otce po třetí a prosil jej, aby mi poželhal veliký počet dárků předložených, divil se jich množství a tázal se, pro koho že tolik upomínek odnáším; i odpověděl jsem mu, že jimi poděliti hodlám netoliko své příbuzné, nýbrž i své kněze a své alumný i byl z toho sv. Otec zvláště potěšen. Poněvadž je tedy sv. Otec pro vás posvětil, tož vám je nyní rozdám.“ — Podělil nás pak Jeho Eminence pan kardinál pěknými křížky a medailkami raženými za příležitosti svatořečení, a udělil nám na konec apoštolské požehnání. — Tak skončila roční slavnost naše, na níž každý chováme milou upomínku darovanou nám milovaným pastýřem našim a požehnanou slovným sv. Otcem Lvem XIII.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejd. p. kardinál ráčil se odebrati v sobotu dne 4. února do Vídně, aby tam byl jako člen panské sněmovny zasedání přítomen.

— Ve výroční den úmrtí papeže **Pia IX.** v úterý dne 7. t. m. bude v 9 hod. ráno v metrop. chrámu u sv. Víta na hradě sloužena slavná zádušní mše sv. Tolikéž i ve čtvrtek dne 9. t. m. bude ve velechrámu sloužena mše sv. za v Pánu zesnulou císařovnu Karolinu Augustu.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 8. února u Voršilek, od 9.—13. února u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě a od 14. do 18. t. m. u milosrdných sester v Karlíně.

— Dva slavné svátky Mariánské totiž **Narození** (8. září) a **Neposkvrněné po-**

četi (8. pros.) připadají letos na pátek. Dle vydaného řádu postního se dovoluje o těchto svátcích masitých pokrmů požívati.

— K letošnímu **katalogu pražské arcidiecése** přidán seznam patronů a beneficií, při kterých právopodací vykonávají. Tak se katalog kněžstva každým rokem zdokonaluje, neb před málo lety přidán stručný životopis biskupů a arcibiskupů, kteří na stolec sv. Vojtěcha a Arnošta z Pardubic zasedli. Postrádáme ještě, aby byl katalog dokonalým, abecední sestavení příslušných obcí a kněží, kteří v témž čase svěceni byli.

— **Spolek svatého Dětství Ježíšova.** Opět nám jest dáti zprávu o činnosti blahodárného spolku sv. dětství Ježíšova. Výroční zpráva generálního ředitelství spolku toho podává stručný sice výkaz o působení spolkovém za rok právě minulý, bohaté však nám dává svědectví o pili a snaze všech, kdož ruky pomocné k dílu tak velkolepému přiložili. Ač ne nejprvnější ze všech větví spolku toho jest větev v mocnářství našem, přece vykázaných 43.000 zl. mnoho, mnoho spomůže chudým dítkám, opuštěným tvorům v krajinách, kde světlo sv. víry Kristovy teprve prvními paprsky svými proráží tmou pohanství. Z biskupství českých sešlo se 2.800 zl. 48 kr. By však ještě více pomáhalo se způsobem tím na oslavu Páně a ku blahu bližního, třeba jen dobré vůle — Říká se: „Dobrá vůle, díla půle!“ Tou bohdá vždy více a více sbírky zkvétati budou, aniž by na dítko jednotlivé více obětí připadalo. Kolik ještě dítek v krajinách našich, které dosud nepřispívají ničím; a jak snadno by každé z nich jeden neb dva krejcarey ročně dáti mohlo. O kolik tisíc trvám by zmíněná suma vzrostla. A misijnáři ujišťují, že při větší materiální pomoci nemusili by tak mnohé dítko z ošetřování a opatrování svého propouštěti. Podotkne-li, kolik asi dítek, které by snad rády daly, bohužel však o spolku dětství Ježíšova ani zdání nemají, poněvadž o něm poučeny nebývají. Tu z toho srdce projevujeme přání, by i tam hřivny na oltář obětí se skládaly, a aby nebylo dítká křesťanského, které dle možnosti by nepřispívalo. Tak zajisté již ve věku útlém, nevinném, obohacovalo by se skutky dobrými pro věčnost. — Ku konci budiž podotknuto, že generální ředitelství pro mocnářství rakousko-uherské sídlo své má v Solnohradě; místním pak ředitelem pro naše diecése jest dp. kate-

cheta Florian Scharworth, bytem v Praze v ulici Uršulinské, č. 3.

Z Lince. (Křest arcivévodkyně.) Při křtu dítky Jehó císař. Výsosti arcivévodky Bedřicha promluvil biskup Linecký František Josef Rudigier takto: Vaše císařská Výsosti! Právě ukončili jsme obřad sv. křtu na druhorozeném dítku Vaší císař. Výsosti. Dítěto toto jest podobně, jako jiná novorozenátka, slabý tvor, závislý na cizí pomoci. A my skláníme před ním hlavu svou. I roč tak činíme? To činíme proto, že dítěto to jest rakouská arcivévodkyně. Jest dítěto rakouského arcivévodky a rakouské arcivévodkyně. A proč vzdáváme úctu arcivévodovi a arcivévodkyni? Proto, že jsou spřízněni s císařskou rodinou. Vznešená záře, kterouž obestřena jest osoba panovníkova, rozšiřuje své paprsky i na jeho příbuzné. A proč chováme úctu k císaři? Poněvadž jest císařem, vládařem z milosti Boží. To jest hlavní příčina a konečně i jediný pevný základ úcty k osobě panovníkově. Sv. apoštol Pavel učí nás ve svém listu k Římanům 13, 1. takto: „Každá duše mocností vyšším poddána buď; neboť není mocnosti, leč od Boha a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou. Protož, kdo se mocnosti protiví, zřízení Božímu se protiví; a kteříž se protiví odsouzení sobě dobývají. Mocnost zajisté jest služebnicí Boží. Protož z potřeby poddáni buďte: netoliko pro hněv ale také pro svědomí.“ Císař jest zástupce Boží ve věcech světských. Kdekoli tento náhled má platnost, tam jest i úcta k zeměpánu. Kde tento náhled se ztrácí, mizí i úcta k císaři. — Doba nynější jest zlá. Jedna strana chce zatlačit náboženství z veřejného života, chce mít manželství bez Boha, vědu bez Boha, školu bez Boha, politiku bez Boha. A kdyby podařilo se těmto, aby dostali také císaře bez Boha, t. j. aby domohli se toho, aby byla porušena důvěra k císaři z milosti Boží, pak nastalo by velké nebezpečí pro císaře; nastalo by i pro arcivévodky. A domohou-li se toho, aby společnost lidská byla bez Boha, pak bude bohaprázdná společnost tato i bez císaře i bez arcivévod. Z toho plyne, že každý, kdo svému panovníku a jeho jasné rodině upřímně jest nakloněn, musí i horliti pro náboženství v ústavě svého mocnářství. My uznáváme císaře za osobu Bohem stanovenou, za císaře z milosti Boží a proto skláníme hlavy své před dítkem, které s ním jest spojeno svazkem pokřevenství.

Z Bosny. (Arcibiskup Jos. Stadler.) Dr. Josef Stadler, jmenovaný dne 18. listopadu r. m. v papežské konsistoři arcibiskupem pro Bosnu a Hercegovinu, slavil dne 12. ledna t. r. svůj vjezd do Sarajeva. Na počátku města byl uvítán OO. Františkány, jichž řád po 600 let konal duchovní správu v Bosně často i s nebezpečenstvím života. Ve městě pak uvítal jej na náměstí Filipovičově podmaršálek Dahlen, komandující v Bosně a Hercegovině, veškeré důstojnictvo a nově jmenovaný biskup Mostarský z řádu Františkánského. V neděli 15. ledna sloužil arcibiskup Stadler poprvé slavnou mši sv. v chudobné kapli, která po vyhoření dřívějšího chrámu katolického r. 1879 byvši vystavena, jest nyní jediným katolickým kostelem v Sarajevě. Na novou budovu chrámovou sebráno dosud dobrovolnými příspěvky 40000 zl., což ovšem není dostatečno na stavbu důstojné kathedrály.

Ze Švédska. (Úsudek bývalého kazatele o protestantismu ve Švédsku.) Před několika dny vzdal se protestantský pastor A. J. Hellgqvist úřadu kazatelského a nabyv přesvědčení, že původní apoštolské učení křesťanské ochraňuje se v Církvi katolické, vrátil se kajicně do lůna její. List jeho zasláný protestantské kapitole Lundské zmiňuje se šířeji o neblahých poměrech církve protestantské ve Švédsku a zasluhuje proto našeho povšimnutí. Dočítáme se v něm jak následuje: „Kazatelové státní církve dělí se v pět rozličných náboženských stran, které na vzájem se tupí a zavrhuji. Starověrci obviňují Valdenströmiány, že zřekli se jádra křesťanství; tito opět považují učení starověrců za zastaralé a nesmyslné. Pietisté vyčítají Šartavanům nedostatky duchovního života; Šartavané předhazují odpůrcům svým, že posud nejsou na věru obráceni, ježto nedostává se jim k účelu tomu potřebných prostředků a žádoucího postupu. Novoluteráni horšice se nad zmatkem tím, měli za to, že nejlepší cestu nastoupí, když umírní a oslabí tak zvané základní principy protestantismu; než tím podkopali si sami půdu pod nohama a vzbudili nenávisť ostatních proti sobě. I ve středu důstojné kapitoly stoličné vede se stálý boj mezi novoluteranismem, starověrstvím a pietismem. Jak bych mohl za takových okolností déle zastávat úřad kazatele církve státní a neutrpěti ztráty na své osobní cti, nemohu věru pochopiti. Ať zůstanou

kazateli církve státní oni mužové, kteří neprohledli nepřistojnost učení náboženského jako jsem ji prohledl já, anebo ti alespoň, jimž o upřímnost a poctivost mnoho neběží. Co se týče mne, mám pevně za to, že celá reformace byla nezdařeným pokusem nápravy církevní, neboť původci jejími byli mužové, kterým nedostávalo se obezřetnosti, ani nad to zkaženou vůlí se vyznamenávali před ostatními. Zvláště pak nízko cením Luthera. Čítaje soukromé listy jeho přesvědčil jsem se o neskcroceném hněvu a nezměrné pyše jeho. Mnozí ovšem haněti budou mne, že přestoupil jsem do Církve katol. Než na tom trvám, že u věcech náboženských říditi se dlužno toliko pohnutkami náboženskými. Ve dnech mladosti možno snad se přiznávat k tomu neb onomu náboženství, ježto je člověk za nejpohodlnější pokládá aneb za nejprospěšnější státu, aneb poněvadž tak všickni vrstevníci jeho činí: jinak je však ve dnech plných starosti, kdy vážné myšlenky o marnostech světa na mysl se dostávají. Na lůžku smrtelném sám jsem okusil, kterak nedostává se církvi protestantské milosti, říditi a siliti duši tehda, kde řízení a posily především má potřeby. Neměl bych býti poučen těmito a jinými ještě zkušenostmi, neměl bych věrně kráčet za povinností, kterou mi svědomí ukládá a žítí neuhonně Bohu, jakož všichni můžeme a máme, i kdyby to spojeno bylo s obětmi časnými?⁴

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ vykazuje v svazku 1. roč. XXIII. tyto články: Missijní ústavy a spolky církve katolické. (Podává Jos. Pazderka, far. v Kateřinkách u Opavy.) V článku tom podává se zevrubný přehled o velkolepých ústavech, které pro rozšiřování království B. na zemi od zbožných křesťanů založeny byly. — Po té jest článek: „Sv. Vavřinec z Brindisi“ z osvědčeného pera prof. dr. Jos. Schindlera. Co dosud o tomto světcu psáno bylo, směřovalo k poučení lidu, nebylo však dosti kritické. V Časopisu pro kat. duchovenstvo uveřejní pan spisovatel celý život světcův vědecky a na základě historických pramenů. Na třetím místě nalezáme článek: Jakou liturgii přeložili sv. Cyrill a Method pro Slovany, latinskou-li či řeckou? (Napsal Mat. Procházka, čestný kanov. v Brně.) V Kronice pojednává o otázkách pro katechety důležitých slovní prof. katechetiky a pastorálky dr. Skoč-

hopole. P. redaktor píše o úlevách v příčině daně k matici náboženské. Dále zajímavého se lze dočísti: O překřizování listin archivních, o stvrzení týkajícím se jinověrců, o návštěvě chrámů v Anglicku, o vyhotovení žádosti za dispens, o legitimaci pro foro civil. V Literárním oznamovateli jest důkladně posouzeno 12 spisů. — Papír i tisk jsou bohatého a pěkného obsahu důstojny.

— „*Zlaté klasy*.“ Dárek dospělejším dívkám do Zlaté knihy čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným. Spořádal prof. Vačlena. Číslo 19. V Pisku 1881. Obsah: Zelen ve Zlaté klasy. Příklady obětovnosti manželčiny. Hrdinská dívka. Obrázky z Egypta. Rozmanité drobnosti. Básně. Správné záležitosti Zlaté knihy. Prosíme snažně ct. čtenáře naše, aby ve svém okolí výborné Dědictví sv. Ludmily rozšiřovali si neobtěžovali.

— „*Krásná léta*.“ Dle francouzského napsal E. Svitavský. Vychování klášterní ličí se jemným, prostým slohem. Antonie Dubravská byla dána od otce svého na vychování do kláštera. Matka její po smrti synáčka prvorozeného stala se na mysl chorou a odvezena do ústavu choromyslných. Otec se nikdy o této smutné události před dceruškou nezmínil; po všechna léta byla v domnění, že matka již dávno na onom světě se nachází. Z počátku se jí v klášteře nelíbilo, byla často kárána. Než matka její byla v tomtéž klášteře vychována, všickni o ní pochvalně mluvili. Tato pomněnka na matku účinkovala na ni tak, že od té doby stala se vzorem všech chovaneček. Památku matčinu ctíla, smrti její plakala, po ní toužila. Ve 3. roce vychování otec píše, tajemství odhaluje, uzdravení duchovní choroby drahé manželky zvěstuje, nemoc tělesnou však ohlašuje, Antonii domů volá. Dcera klesá v náruč matčinu, s ní se těší, v době však krátké navždy ji ztrácí. Nato převzala správu domu, ošetřovala milenou babičku, byla radostí otce a ráda vzpomínala na klášterní léta krásná. Toť obsah zajímavé a správně psané povídky, kterou mládeži doporučujeme.

— „*Zlaté listky*.“ Dárek útlověkým dítkám do „Zlaté knihy“ čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným. Spořádal prof. A. Madiera. Číslo 19. V Pisku 1881. Obsah: Obrázek mateřské péče u hmyzu. Zlaté listy. Čechy. Stanislávka. Krásný odkaz. Sladký a planý kaštan. Otec, dítě a zmije. Gratulace.

— „*Studentské listy*“ věnují si za redakce p. Frant. Bačkovského velmi bedlivě potřeb našich studujících a mají pravě jich vzdělání na zřeteli. Tento list vychází dvakrát za měsíc, předplatné obnáší 4 zl. celoročně.

— „*Sbírky prostonárodní.*“ Pořádá pohádková komise lit. řeč. spolku Slavia. Pohádky a pověsti našeho lidu. V Praze. Nakladatel A. Reinwart, knihkupec 1882. Cena 70 kr. Upřímně se těšíme z této sbírky a přejeme si, aby pp. sběratelé v záslužné své činnosti neustávali a odkrývali klenoty našeho lidu jevící se v jeho písních a pověstech, než proud jednostranné vzdělanosti je uchvátí a zaplaví.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Engelbert *Kabele*, č. ř. prem. býv. prof. a duchov. správce v zemské trestnici, 15. led. 1882 (nar. v Dražicích 13. pros. 1832, prof. 28. září 1857, vysv. 29. července 1858.)
- p. Ant. *Tichovský*, far. v Kojeticích a čl. CCC. 16. ledna 1882 (nar. v Kobylisích 3. října 1819, vysv. 2. srpna 1846.)

Ustanoven jest:

- p. Jos. *Uzel*, admin. v Klobukách, za faráře tamže.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Ludvík *Haumer*, far. v Pruneřově (Brunnersdorf), 26. ledna 1882 (nar. 4. dubna 1844, vysv. 15. července 1867.)
- p. Jan *Müller*, prvofar. v Grundu, 27. ledna 1882 (nar. v Staré Hajdě 11. října 1822, vysv. 25. července 1846.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Fr. *Rotter*, děkan v Kadani, stal se skut. vikářem Kadaňským;
- p. Fr. *Dressler*, far. v Křimově (Krima), a
- p. Václ. *Richter*, far. v Bořislavi (Boreslau), obdrželi exposit. canon.;
- p. Ed. *Tobisch*, kat. v Chomútově, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Rob. *Heide*, admin. v Široké Třebčici, za far. tamže;
- p. Ant. *Goppolt*, kz. na odpoč., za admin. v Libišici u Žatce;
- p. Frant. *Zuklin*, kp. v Grundu, za admin. tamže;
- p. Fr. *Vrba*, far. v Místě (Platz), za admin. excurr. v Pruneřově.

Uprázdňená místa:

Pruneřov, fara patr. p. Fr. Preidla, a *Grund*, fara patr. náb. matice, od 28. ledna 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Weber*, far. v Ronšperku, 22. ledna 1882 (nar. v Ronšperku 25. listopadu 1837, vysv. 24. července 1864.)

Jmenování jsou:

- p. Václ. *Šimánko*, dr. theol. a vicerektor b. semináře, suppl. professorem dogmatiky;
- p. Alois *Jiráček*, dr. theol. a kapl. v Počátkách, vicerektorem b. semináře v Budějovicích.

Ustanoveni jsou:

- p. Jiří *Pangerl*, kp. v Prachaticích, za far. u Dobré Vody (sv. Vintíře);
- p. Jan *Soukup*, kp. v Bělé (Weissensulz), za kp. v Hostouni;
- p. Jos. *Jelinek*, koop. v Nové Kdyni a
- p. Heřman *Kamarýt*, koop. ve Stachově, jmenování jsou vojenskými kaplany 2. tř. při záloze.

Uprázdňené místo:

Ronšperk, fara patron. p. hraběte z Coudenhove, do 6. března 1882.

Pro dobu svato-postní knihkupectví B. Stýbla v Praze

vydalo svým nakladem:

Bartoš. „*Jidáš.*“ Sedmero řečí postních. 20 kr. — Bartoš. „*Bolestného růžence tajemství.*“ Sedmero řečí postních. 20 kr. — Ehrenberger. „*Kázání na všechny neděle a svátky.*“ 3 zl. 92 kr. — Goffine. „*Postilla.*“ 2 díly. 4 zl. — Hekl. „*Řeči duchovní*“ ku mládeži studující. I. 1 zl. 20 kr. — Herčík. „*První sv. přijímání a biřmování.*“ 36 kr. — Horáček. „*První a druhý Adam.*“ Sedmero řečí postních. 40 kr. — Janků. „*Kdo jest Kristus?*“ Řeči konferenční. 40 kr. — Janura. „*O čtveru věcí posledních.*“ Kázání postní. 50 kr. — Jirsík. „*Kázání na všechny neděle a svátky.*“ 3 zl. — „*Kazatelé slovanští.*“ I. díl 6 zl. a II. díl 5 zl. — Kempenského „*Zlatá knížka*“ o následování Krista. 50 kr. — Königsdorfer. „*Kázání.*“ 2 zl. 32 kr. — Krbec. „*Pobožnost křížové cesty.*“ 20 kr. — Lukáš. „*Sedmero kázání postních.*“ 40 kr. — Mauritio. „*Sv. křížová cesta.*“ 10 kr. — Němeček. „*Rukověť odpoledních pobožností.*“ 1 zl. — Němeček. „*Vavřínový věnec.*“ 80 kr. — Pech. „*Ecce homo.*“ Kázání postní. 50 kr. — Polanecký. „*Výklad sv. obrádků.*“ 12 kr. — Röggel. „*Prohlavy ve zpovědnici.*“ 1 zl. — Slomšek. „*Sedmero bolestí Panny Marie.*“ Postní řeči. 48 kr. — Škoda. „*Ježíš Kristus,*“ vzor dokonalosti, v sedmeru postních řečí. 50 kr. — Šmat. „*Parabole o marnotratném synu.*“ Čtrnáctero rozjímání. 68 kr. — Šmat. „*Posledních sedm slov Páně na kříži.*“ Rozjímání postní. 50 kr. — Šrůtek. „*Svatopostní řeči*“ a epistolý i evangelia. 88 kr. — Zuman. „*Kázání postní.*“ 60 kr. — Zuman. „*Ježíš Kristus.*“ Sedmero postních kázání. 50 kr.

K laskavým zakázkám doporučí se
knihkupectví B. Stýbla v Praze.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arch.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedostala čísla

reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupectví

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Kázání postní.

I. Pán Ježíš vzor neb příklad náš nejdokonalejší a nejlibeznější. Text: „Vzhledni a učiní podle způsobu, kterýž tobě ukázán jest.“ (II. Mojž. 25, 40.)

Přístup.

V dějinách lidstva se vypravuje, že Trojanský rek Achilles měl přítele zamilovaného, jehož jméno bylo Patroklos. Když Patr. v boji proti nepřítelům padl, Achilles byl takovou bolestí skličěn, že posypal hlavu i roucho své popelem a tvář svou rozerval. Podobně čteme v písmě sv. o Jobovi. Nábožný Job jsa těžce nemocen, mnoho trpěl. Přátelé, kteří jej navštívili, vidouce ho skormouceného, hořce plakali a roztrhnuvše roucha svá, hlavy posypali popelem. (Job. 2, 12.) Ježto přítel Patroklos Achilles a přátelé Jobovi takovou jevíli bolest, kdo bude církvi katolické, nevěstě Kristově, pokládati za zlé, že není bez bolesti, vidouc, an Kristus, náš Božský Spasitel vstupuje do Jerusalema, aby se naplnilo, co psáno jest skrze proroky o něm, že vydán bude pohanům, že bude posmíván, bičován i uplván a když jej ubíjejí, zabijí jej. (Luk. 18.) Kdo ji může mít za zlé, že truchlí, konajíc památku utrpení a smrti svého miláčka? Kdo se bude diviti, že více než po tisíc osm set let, kdykoli památka ta žalostná se vrací, že vzbuzuje dítek svých, aby ji konali způsobem vážným a důstojným? Církev, ona žehná popel a sype na čela věřících, vážnou jim připomíná pravdu, na jakou v rozkošech masopustních snadno zapomínají. „Memento mori!“ Pomni člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš!“ Vážná tato slova jsou zajisté vhodná, by pokořila pýchu a

zpupnost člověka, ježto na paměť nám uvádějí pravdu velikou, že všem lidem uloženo jest jednou zemřít, (Žid. 9, 27.) že vše co země jest, do země se navrátí, (Sir. 40, 11.) že smrt činí všechny lidi sobě rovnými (Job. 21.), že král i poddaný, bohatc i žebrák, statečný rek i slabé dítě, že všickni lidé obrátí se v prach, z něhož byli povstali. Takto hledí církev sv. z hluku a z rozkoší světa nás vybavit a z tuhého spánku netečnosti probudit a vzbuzují nás, bychom přemýšleli o věcech vážných a nejvyšších důležitých, ježto se týkají našeho spasení. Ona zapovídá v tomto posvátném čase všechny radovánky, ježto by snadno mohly srdce naše od Boha odvrátiti a svěsti ku všelikým hříchům. Ukládajíc půst a vzdalujíc vše, co smyslnosti lahodí, chce, bychom v tichu, v pokoji mysl svou sebrali a srdce své připravili k velikým věcem. Také o to má péci, by věřící slovem Božím se poučovali a vzbuzovali k pobožnosti a k ctnostnému životu. Zvláště pak obrací matka církev v tomto posvátném čase zraky naše k ukřižovanému Spasiteli, aby mysl naši k němu povznesla a srdce pohnula ku kajenosti. Vizte, volá církev, Spasitele na kříži! Patřte ty ruce, ježto lid žehnaly a nesčíslná dobrodíní prokazovaly, jak ukrutně jsou probodeny a na kříž rozpjaty! Pozorujte ty nohy, které až do umdlení nosily našeho dobrého pastýře, an slovo Boží kázal a ztracené ovce vyhledával, aby žádná nezhylnula, nýbrž všechny byly spaseny. Pozorujte jeho svatá ústa, jež hlásala pravdu a pokoj, i žíznila po spasení těch, kteří je octem a žlučí napojili. Pozorujte svatou hlavu, anaž jen o tom přemýšlela, by nás milovala a zachovala; hle, jak trním zbodána, krví zbrocena klouí se a umírá, by celému světu

dala políbení pokoje. Vizte svaté srdce, ježto nás tak vroucně milovalo až k smrti kříže, ano probodeno kopím, otevřelo se všem, kteří bezpečně útočiště v něm hledají a nalezají. Pohleďte volá církev, pozorujte Krista ukřižovaného, vězte že hříchové vaši jsou příčinou smrti jeho. „Kristus vydán jest pro nepravosti naše“ (Řím. 4, 25.), „umřel za hříchy naše“ (I. Kor. 15, 3.), „kterýžto hříchy na svém těle vnesl na dřevo, abychom zemrouce hříchům, spravedlnosti živi byli“ (I. Petr. 2, 24.). „Čiňte pokání a obraťte se, aby shlazení byli hříchové vaši“ (Sk. ap. 8, 22.). Než pohledem na ukřižovaného Spasitele chce nás církev sv. nejen k skroušené lítosti nad hříchy spáchanými a ku pokání vzbuditi, nýbrž žádá také, bychom celý život svůj podle nejdokonalejšího vzoru, podle příkladu Pána Ježíše zřídili; proto volá ku každému z nás slovy, jež druhdy sám Hospodin k Mojžíši pravil: „Vzhlédni a učiň podle způsobu, kterýž tobě na hoře ukázán jest (II. Mjž. 25, 40.), jako by řekla: Chcete-li synové a dcery moje zde na zemi býti šťastni a jednou na věčnosti blážení, jednejte v životě svém podle vzoru, kterýž vám na hoře Golgotě byl ukázán, jenž visí před vašimi zraky na dřevě kříže.“ Za tím vzorem kráčet, příkladu Kristova následovati, jest cíl našeho života, cíl všech, kteří chtějí býti učeníky Kristovými, pravými křesťany, jako sám Spasitel dí: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mat. 16, 24.). Proto jsem za předmět našich svatopostních rozjímání zvolil pravdu: *Ježíš Kristus vzor dokonalosti ve všech případech života*, t. v lásce k Bohu a k bližnímu, v plnění povinností svého stavu, v užívání časných statků, v křížích čili trápení a protivenstvích a konečně vzor v smrti.

Dnes chceme co úvod k svatopostním řečem *uvažovati Krista jakožto vzor vši dokonalosti vůbec*.

Pojednání.

1. *Pán Ježíš jest vzor náš nejdokonalejší.* Každému člověku jest takoruka přirozeno, že všechno po jiných činí, že následuje příkladu jiných, zvláště lidí starších, představených neb jinak milých. Blaze, má-li před sebou vzor dobrý, spanilý, běda, musí-li zřítí jen příklady zlých a bezbožných. Dítě následuje rodičů, žák učitelů, svěrenec pěstouna, učeň mistra, člověk člověka. Tak hned pohanští mudrcové své nauky

podporovali mnohými příklady neb vzory, a čím dokonalejší byl vzor, tím snáze svého cíle dosáhli, tím lépe své učně vycvičili. A kde nalézti dokonalejší vzor nebo příklad mravů nad ten, jaký patříme na hoře Golgotě? Vždyť vzor ten jest sám jednorozený Syn Boží, Syn věčného nebeského Otce, s ním jedné bytnosti a přirozenosti, pravý Bůh, jenž v plnosti času stana se člověkem, nepřestal býti Bohem; nebo na něm se všechno naplnilo, co patriarchové a proroci předpovídali o Mesiáši. On pak sám jak svatosti života, tak i svým učním, svými zázraky, svým utrpením, svou smrtí, svým vzkříšením a nanebevstoupením osvědčil se býti Bohem. Důkazem toho jest i církev od něho založena i řízena, jež z tolika těžkých bojů vždy vítězně vyšla, že „Kristus jest Syn Boha živého.“ Je-li Pán Ježíš jednorozený Syn Boží pravý Bůh, o čemž nikdo rozumný nepochybuje, jest zajisté také nejdokonalejší vzor, v kterém obsaženy, sloučeny jsou všechny dokonalosti. To také kdo v Krista věří, každý pravý křesťan rád připouští, že Kristus jest vzor nejdokonalejší; nicméně mnohý cítě svou slabost a nestatečnost namítá choulostivě: „Kterak já člověk bidný, tvor ničemný, tisícovým křehkostem a vadám podrobený, kterak já mohu vzoru nejdokonalejšího, bytosti neskončeně následovati? Zdaž by to nebyla pošetilá opovázlivost, kdybychom Synu Božímu se chtěli podobati, s ním se rovnati? Ovšem by bylo pošetilé, opovázlivé, kdybychom my synové lidští Synu Božímu ve všem se rovnali, chtíce vrch všech dokonalostí jeho dostoupiti; nicméně jest povinností každého, kdo jméno Kristovo nosí, povinností všech křesťanů jest, aby Krista v dokonalostech jeho následovali podle možnosti, sice by Syn Boží nemohl zvolati: „Chce-li kdo přijíti za mnou, následuj mne. A sám Otec nebeský zdaž by byl tak slavně vyznal: „Tento jest Syn můj milý, toho poslouchajte“ (Mat. 17, 8). Vždyť Otec nebeský nemůže od svých dětí nic nemožného žádati; ale což možno, všim právem očekává. Ano všem lidem zajisté možno, aby Krista následovali. Uvažujme jen zběžně některé ctnosti, v kterých Krista můžeme a máme následovati a ochotně jsme to a věrně činili, budeme časné i věčné šťastni, blážení. Kristus Syn Boží pravil o sobě: „Já a Otec jedno jsme.“ (Jan 10, 30.) „Já miluji Otce a jakož mi přikázal Otec, tak činím.“ (Jan 14, 32.) „Já nehledám slávy své, ale ctím Otce svého.“ (Jan 8, 49. 50.)

„Sestoupil jsem s nebe, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal.“ (Jan 6, 36.) „Zdaž těmi slovy není vytčena dokonalá láska i poslušnost k nebeskému Otci?“ (Fil. 2, 9) A podle toho, co Božský náš Spasitel mluvil, také vždy jednal. On byl poslušen svého nebeského Otce až k smrti kříže“ (Fil. 2, 9.). On jest nedokonalější vzor lásky k Bohu, kteréhož máme následovati.

Z lásky k nebeskému Otci miloval náš Božský Spasitel všechny jeho děti, jako své bratry a sestry, miloval všechny lidi láskou neskončenou. „On chodil po vlasti dobře činně“ (Sk. ap. 10.). Těmi několika slovy písmu sv. vysloveno všechno. On prokazoval lidem mnohá tělesná i duchovní dobrodíní, ano trpěl a umřel za všechny, nejen za své přátele, nýbrž i za své katany, vrahy. „Většího jistě milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své“ (Jan 15, 13.). „Ejhle jaký to Ježíš přítel a dobrodinec lidí, nejdokonalější vzor lásky k bližnímu, kterého máme následovati. „Milujte se vespolek, jakož i já miloval jsem vás“ (Jan 15, 1.).

Vznešený úřad, kterýž naň vložil Otec nebeský, dílo lidského spasení vykonal Kristus zcela, dokonale, tak že na konec života mohl radostně zvolati: „Dokonáno jest“ (Jan 19, 30.). Ontě dokonalý vzor v plnění povinností svého stavu všem lidem, kteréhož máme následovati.

Kristus jako Syn Boží mohl všech pozemských statků míti v hojnosti; nicméně chudý se narodil a v chudobě žil, tak že neměl, kam by hlavy sklonil; a v chudobě umřel na dřevě kříže a tak učí nás svým příkladem, jak nepatrnou cenu mají pozemské statky a proto dle příkladu jeho nemáme jich vysoce vážit, po nich bažít a k nim srdce přikládat.

Kristus Syn Boží od věčnosti jsa blažen, nicméně stana se člověkem, podrobil se všem nesnázem a bidám lidského života, trpěl nevýslovná muka beze všeho reptání, odevzdává se zcela do vůle Boží a tudy v něm, Božském trpiteli shledáváme nejdokonalější vzor trpělivosti, kteréhož máme následovati.

Pán Ježíš co Bůh nesmrtelný zemřel jako člověk, dobrovolně odevzdal duši svou v ruce nebeského Otce, když byl dříve opustil svým nepřátelům a postaral se o svou matku i své přátele. Hle, jaký to příklad, jaký to nejdokonalější vzor v umírání, v smrti, kteréhož máme následovati.

Ano br. a s. m. Kristus jest nejdokonalější vzor náš, nejdokonalější příklad vše-

likých ctností ve všech případech života i v smrti. A vzoru tohoto neměli, nemohli bychom následovati? Ano máme ho následovati v lásce k Bohu a k bližnímu, v konání věrném svých povinností, v náležitém cenění a užívání časných statků, v trpělivém snášení všelikých béd a protivenství a v bohumilém umírání. — Ano Krista můžeme a máme následovati; neboť jest nejen vzor nejdokonalější, nýbrž i nejlibeznější a lásky nejhodnější.

2. *Pán Ježíš jest vzor vši dokonalosti nejlibeznější a lásky nejhodnější.* Je-li všem lidem přirozeno, že vznešených příkladů následují, budou jistě raději a ochotněji toho následovati, kdo má do sebe mnoho dobroty a lásky. A kde více dobrotivosti a lásky nalezáme, než u našeho Pána a Spasitele Krista Ježíše? Jak nekonečně veliký jeví se nám Kristus v dobrotě a lásce, uvažujeme-li dobrodíní, za něž mu děkovati máme. První rodiče naši zhřešili, těžce zhřešili a hříchem svým nejen sobě, nýbrž i všem potomkům svým uškodili. Celé pokolení lidské, ježto v Adamu zhřešilo, padlo u Boha v nemilost, pozbylo spravedlnost; brány nebes měly mu na věky býti uzavřeny; těžkým pracem, mnohým starostem a bolestem bylo podrobeno a po trapném životě za hrobem nemělo naděje na lepší, blaženější budoucnost. Všickni lidé jako pyšní andělé měli na věky býti zavrženi. Tak vyžaduje spravedlnost! Smutný to stav, kdyby nebylo Spasitele! Však spravedlnost setkala se s láskou, spojila se s milosrdenstvím. Kristus Syn Boží slitovav se nad lidmi, vstoupil před Otce hříchem rozhněvaného řka: „Otče, daruj mi veškeré pokolení lidské, jež bylo hřešilo a neodvracuj tváře své od něho; vim že spravedlnost žádá, by za hřích bylo dosti učiněno, seč žádný z pozemšťanů není; já však Syn tvůj chci za lidi dosti učinit, chci vinu jejich na sebe vzít a muka za ně snášet, chci býti beránkem, jenž snímá hříchy celého světa. I stalo se. Syn Boží se vtělil, aby nás vykoupil a spasil. Smutně to vyhlíželo na zemi; mnohé tu byly strasti a bída; veliká byla nevědomost a mnohé bludy mezi všemi národy. Mnozí buď zhola nevěřili v Boha, neb v zaslepenosti vymyslili sobě nepravé bohy, jichž domnívali se ctíti mrzkými hříchy. Sám národ israelský, lid vyvolený, dopouštěl se ohavných nepravostí. Taká panovala na zemi bída, že ti nemnozí učenci, mudrovcé pohanští nevěděli si rady a upřímně uznali, že nikdo člověčenstvu nespomůže,

leč by s nebe sestoupil. A pomocník, vysvoboditel přišel opravdu s nebe. Když přišla plnost času druhá Božská osoba se vtělila, Syn Boží stal se člověkem, jenž celý svět vykoupil a spasil.

A tento Pán Ježíš, Božský Spasitel, jest nejdokonalejší vzor, náš příklad ve všech případech života. On rozptýliv mraky nevědomosti a bludu, naučil lid znáti pravého Boha, jakožto Stvořitele, zachovatele a ředitele celého světa, jemuž se máme klaněti a sloužiti mu v duchu a v pravdě. On hlásal pravdy nebeské, ježto máme věřiti a ctnosti, které máme konati. On slovy a příkladem svým vedl lid ku království nebeskému: po tři léta ve své vlasti chodil, dobře činil, divy a zázraky konal a tak osvědčil se co zaslíbený Mesiáš, aby lid o něm nemohl pochybovati. Jako pastýř hledal ovce zbloudilé a na milost přijímal hříšníky. On tak velice lidi miloval, že za ně všeliká muka trpěl a nejbolestnější, nejpotupnější smrt kříže podstoupil a tak za nás všechny Bohu dosti učinil, s Otcem nás smířil a kličem kříže všemu lidu až potud uzavřené brány nebes otevřel.

Byv Ježíš pochován, nezůstal v hrobě, nýbrž vstal třetího dne jako vítěz smrti a pekla. Po svém vzkříšení obcoval se svými učeníky, jichž poučoval o zřízení království Božího na zemi. Vstoupil na nebesa, nezanechal však lidí sirotků, nebo církvi svaté, jižto byl založil, slíbil, že s ní bude až do skonání světa, i seslal Ducha sv., kterýž ji řídí a spravuje po všechny dny. On sám jí hájil v strašlivých bouřích a vodil k vítězství, tak že brány pekelné ji nepřemohli a nepřemohou na věky. Církev Kristova podporována svým zakladatelem odtud celé pokolení lidské oblažuje, ve jménu Páně všudy kam vnikne šíří štěstí a požehnání; ona z hrubých zhovadilých divochů učinila lidi vzdělané, mravné a vrátila jim lidskou důstojnost. Ona svým nebeským učením dala světlo rozumu, pokoj srdci, útěchu zraněnému svědomí, nalila balsamu na rány krvácející. Ona svým učením, věrně-li je plníme, všechny radosti života očišťuje, zušlechtuje. Ona rozdává hojné prostředky v sv. svátostech a rukou mateřskou vodí každého člověka, ač jestli se nezapěčuje, od kolébky až k hrobu tímto slzavým údolím k vlasti nebeské. Církev sv. hned utlé dítě Adamovo na křtu sv. znova posvěcuje, roucho nevinnosti mu dává, synem Božím a dědicem nebeského království je činí. Ona v svátosti biřmo-

vání mladého křesťana silí k duchovnímu boji, aby víru Kristovu statečně vyznával a podle ní žil byl. Ona v svátosti pokání pozdvihuje kleslých, jim hříchy ve jménu Páně odpouští a chléb života láme v nejsvětější Svátosti. Ona mladé věřící muže světi na kněžství, aby Bohu nejdrazší oběť mše svaté přinášeli, by hlásali lidu pravdy spasení, tajemství Boží jim rozdávali a k Bohu jej vodili. Ona žehná novým křesťanským manželům a posvěcuje život rodinný. Ona konečně ani v smrti svých dítek neopouští, jež v svátosti pomazání posílují k rozhodnému boji, jich těla doporovazí k hrobu a duše milostivému soudci v modlitbách doporučí. Za všechny tyto dary a za nesmírná dobrodíní máme děkovati jediné milosti a lásce našeho Spasitele, Krista Ježíše. Ontě zajisté nejlepší a lásky nejhodnější vzor vší dokonalosti, kteréhož následovati máme vší snahou a horlivostí. A kdo by z nás směl říci, že ho následovati nemůže? Vždyť Bůh každému svou milost dává, kdo jen chce, kdo po ní touží a jí hoden jest, ano dává v hojnosti, jakož čteme na mnohých místech v písmě svatém: „Bůh chce, aby všickni lidé spasení byli a ku poznání pravdy přišli“ (I. Tim. 2, 4.). „Ukázala se zajisté milost Boha Spasitele našeho všechněm lidem.“ (Tim. 2, 11.) „Já dám žíznivému ze studnice vody živé darmo. Kdož tedy žízní, přijď a nabeř vody života darmo.“ (Is. 21, 6. — 22, 17.) Zvláště pak „Otec nebeský dá ducha dobrého těm, kteříž ho prosí.“ (Luk. 11, 13. Jan 5, 15.) „Přistupmež tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom nalezli milost k příhodné pomoci“ (Žid. 4, 16), abychom Krista, svého Spasitele v dokonalosti mohli následovati.

Pane Ježíši Kriste, náš Spasiteli a nejdokonalejší vzore všech ctností, žehnejž nám všem, zvláště v tomto čase posvátném, abychom tě mohli následovati a následující Tebe bychom časně i věčně stali se blaženými. Amen.

Mišeň.

Dějepisné upomínky a úvahy.

Podává Fr. Ekert.

II.

Do starých měst s velikou minulostí vstupujeme vždy v jakémsi slavnostním naladění. Jest nám, jakoby v těch starožitných budovách, podél nichž kráčíme, otvírala se okna a z nich historické osoby

vyhlédaly a nás vítaly. Nejvíce poutají nás staré chrámy, které přetrvaly kolik pokolení. Zvláštní dojem činí v protestantských městech starožitné, někdy katolické kostely. Jsou to mumie, z nichž duše již dávno uletěly. Takových umrlců chová Míšeň celou řadu. Dole, v starém, klikatém, nepravdělném podhradí stojí u náměstí chrám někdy Matky Boží řečený, založený již v dvanáctém a v nynějším gotickém tvaru přestavěný v patnáctém věku, v němž služby Boží za dob katolických konali regulovaní Augustiáni, až r. 1539 katolická bohoslužba odtud navždy vypuzena byla. Na náměstí stojí radnice z r. 1471 se zasedací síní, v níž jest veliký obraz, představující říšský sněm v Augšpurku z roku 1530, kde protestantští knížata a poslové měst císaři Karlu V. svoje vyznání víry předložili. Městský znak má v zlatém poli červenou baštu a černého lva. Červená barva bašty snad znamená krev, která pro protestantismus byla vylita a černý lev bezpochyby poukazuje k té tmě a k tomu zmatku, jež protestantismus v myslech věřícího lidu způsobil. Zlatá půda bude asi znamenati víru katolickou, na jejímž základě Míšeň povstala, kterou však bludáři zde pohřbili. Opodál v ulici vypíná se smutně krásný někdy, nyní odsvěcený a zrušený gotický chrám bývalých zde Františkánů z třináctého století. V bývalém presbytéri jest nyní skladiště a z jiné části kostela udělána jest tělocvična. Až do sedmnáctého století bývali zde v úřad svůj uváděni městští učitelé, jimž slavnostně podávány bývaly kniha, tabulka a horribile dictu i — metla. Z kláštera se zachovala část křížové chodby. Mnichové Františkáni odpirali statečně, když r. 1539 vévoda Jindřich „Nábožný“ přišel do Míšně, k protestantské „svobodě“ je nutil a jim rozkázal, aby od víry a slibů svých odpadli. Zůstali věrni své víře a řeholi, i když chrám jim odňat byl a větší díl klášterní budovy k jiným účelům obrácen jest. Odkázání jsoouce k žebrácké holi vznesli r. 1540 k vévodovi Jindřichu prosbu, v níž si stěžovali, že jest jim snášeti hlad a zimu a že ani nejpotřebnějšího oděvu se jim nedostává. Od mládí žili v klášteře, sloužice Bohu, nyní sestárlí, pracovati neumějí a vlada jim pobrala všecko. Jsou synové měšťanů Míšeňských a mnohý z nich přinesl si do kláštera dědictví po rodičích, jež řeholi odevzdal. Prosí tudíž úpěnlivě pro Boha, aby jakožto řeholníci katoličtí směli dočkat se smrti a aby ze zabaveného zboží

klášterního aspoň chléb, dříví a oděv jim opatrován byl. Jak pochodili, není známo, jisto jest pouze tolik, že raději bídu snášeli, než aby podlé Lutherovy „svobody“ se byli stali zrádci. Podobné zprávy máme i o jiných zvláště chudých kláštorech v Míšeňsku, protestantství bylo v nich až na malé výjimky zaváděno násilím. To svědčí, že kláštery, zejména kláštery chudé v Německu nebyly tenkrát tak zkaženy, jakož namnoze se líčí. Asi půl hodiny od Míšně rozkládají se nad Labem v rozkošném údolí malebné zříceniny chrámu a kláštera sv. kříže. Chrám byl stavěn v přechodním románsko gotickém slohu r. 1220 a zachovaly se z něho části hlavních zdi, mezi nimiž nyní stromové a křoviny bují. Zde žily více než tři století panny Cisterciency. Roku 1539 naléháno na ně, aby přijaly „svobodu“ Lutherovu, řeholní roucho odhodily a vedlé zvůle se provdaly, avšak řeholnice statečně a rázně odpiraly všem lakadlům a slibům markrabě Jindřicha, Morice i Augusta. Zůstaly katoličkami a abatyše Priska Eisenbergová, vidouc nezbytí, raději tajně uprchla do kláštera Stamsu u Inšbrucku, než aby byla odpadla. O takových zajímavých událostech z dějin protestantství v Němcích málo se dočítáme, protestantští dějepisci líčí nám věci obyčejně tak, že „reformace“ všude hladce, s jásáním lidu se provedla, řeholníci a řeholnice že přijímali ji šmahem, radostně prý svrhující otrocká pouta. Jež církev katolická na ně vložila. A zatím kdyby ty němé zdi odsvěcených chrámů a klášterů mluvit uměly, slyšeli bychom vyprávěti o trpělivosti a neohroženosti přímo mučnické, kterou tisícové poctivých charakterů v klášteřích německých osvědčili v těch dobách smutných, kdy na výsost veleben odpadlý, zpronevěřilý mnich, a kdy tupé zástupy kořily se zběhlé mnišce, nedovodouce chápali zmužilost a věrnost těch, kteří pohrdli všemi lakadly svěťácké, protivangelické, nevázané „svobody“ a podlé slibů a přísahy své až do konce setrvali u víře katolické. Svět nestaví jim pomníky a jména jejich jsou zapomenuta, za to stkví se zajisté v knize života.

V klikatých ulicích Míšeňských nacházíme podnes starožitné domy s arkýři, štítky, kamenickými ozdobami a starými nápisy, ač město mnoho, zejména od Švédů utrpělo.

Mimo veliký bývalý kupecký dům ze šestnáctého věku neposkytuje podhradí Míšeňské jiných památností jelikož dávné

hradby a brány městské již r. 1826 zbořeny byly. Na jednom malém náměstí stojí pomník zakladatele hradu a města, Jindřicha Ptáčníka. Město čítá i s předměstími asi 13.000 obyvatelů, mezi nimi 300 katolíků, kteří svůj farní chrám zde mají, jakož vůbec ve všech větších městech království Saského osady katolické se nacházejí, o jejichž duchovní potřeby hlavně péčí zbožné královské katolické rodiny s dostatek postaráno jest.

Chloubou a korunou Míšně jest město horní, jež se rozkládá na dvou kopcích úzkou úžlabinou od sebe rozdělených. První kopec sluje horou sv. Afry. Zde založil r. 1025 biskup Dětrich I. chrám, jehož stavba několikrát byla přerušena od Poláků, kteří pod Boleslavem Chrabrým i nástupcem jeho Měčislavem s Jindřichem II. a Konrádem II., králi německými, časté boje mívali. Tudíž dokončen kostel teprve r. 1066 za biskupa Rainera a posvěcen na jméno sv. Afry. Tato světička pocházela z ostrova Cypru a přišla na konci třetího století s matkou a třemi služkami do Augšpurku, kde jakožto pohanka život prostopášný vedla. Když za císaře Diokleciána opět kruté pronásledování křesťanů vypuklo, uprchli sv. Narcis a jáhen jeho Felix ze Španěl do Augšpurku, kde sv. biskupu se podařilo, Afru i všechny družky její obrátiti, pokřtiti a k životu kajícímu přivést. Avšak i v Augšpurku začal vladař římský Gajus křesťany stíhati a kázal Afru i čtyři družky její křesťanské r. 304 upáliti. Brzy povstala nad hrobem sv. Afry kaple, k níž putovali obzvláště kajenci, kteří dříve život prostopášný vedli. Sv. Afra jest přední mučénice Bavorská a patronka města Augšpurku. Biskup Rainer pocházel z Augšpurku, proto přišel do Míšně, zasvětil právě dokončený chrám na jméno sv. Afry. Od r. 1295—1329 stavěn byl nový velký chrám na místě starého. Budova ta stojí, ač změněna, posud a má krásné gotické tvary. Zprvu konali zde služby Boží kanovníci biskupské katedrály, až r. 1205 biskup Dětrich II. tu zřídil kanonii řeholních Augustiánů Lateranských, kteří odtud i v podhradí a mnohých okolních kostelích přísluhovali. Klášter ten velice proslul již v třináctém století, kdy vydržoval znamenitou školu, na níž řeholníci theologii, filologii, a hudbě vyučovali a kde 24 žáků veškeré zaopatření mělo. Někteří kronikáři napsali, že slavný vlásky básník Dante Alighieri v letech 1307—1308 na škole té vyučoval, čehož ale dokázati ne-

lze. Roku 1519, kdy v Lipsku mor tužil, přestěhovala se universita Lipská na celý rok do kláštera sv. Afry. Podnes zachovaly se části bývalé kanonie, zejména společná ložnice (dormitorium), nemocnice (infirmarium) a společná dvorana (aestivarium) řeholníků. Klášter domohl se velikých statků, do chrámu sv. Afry putovaly z blízka i z daleka četné průvody, bohaté rodiny volily si v něm pohřebiště a zakládaly tu výnosné fundace a anniversaria. Výročních těchto úmrtních slavností přibýlo během věků tolik, že zbylo již jen málo dnů v roce prázdných. Při anniversariích těchto zvonilo se v předvečer a konány hodinky, v den samý odbyván průvod při hlaholu zvonů, zpívalo se v kůru a slavena zádušní mše sv., načež řeholníci mívali zádušní hody, jimž „pietancia“, německy „Petanz“ říkali. Takto přibývalo staré kanonii bohatství, množily se pietancové kvasy, avšak při tom hynula kázeň řeholní, při vzrůstajícím bohatství a vždy stkvělejším hodování klesal počet řeholníků, tak že r. 1539 jich tu bylo jen sedm. A podivno! Kdežto chudí Františkáni v podhradí a skromné Cistercianky u sv. kříže statečně lakadlům lžireformace odpírali a rádi trpěli, neodolali bohatí a v kvasech vychovaní Augustiáni u sv. Afry. Tak to bývalo vždycky, přílišné bohatství a rozmarilý život býval povždy morem řeholního života a právě lžireformace šestnáctého století z bohatých klášterů, v nichž řeholní kázeň velice poklesla nejvíce apoštolů získala, najmě samého vrchního náčelníka svého. R. 1539 byli Augustiáni u sv. Afry vyzváni, aby odpadli od biskupa a víry, a konfessi augšpurskou přijali. Probošt a senior jmenem ostatních ihned uposlechli a za tuto poslušnost ustanoven jest probošt správcem všech konfiskovaných statků klášterních a ostatním dána stkvělá výživa. Zatím, co ubozí Františkáni dole v městě hladem hynuli, hověli si odpadlíci títo v přebytku. Avšak odpadlíci probošt, zpronevěřiv se víře a řeholi, nebyl asi příliš věren protestantským pánům svým, nebo již za rok byl mu dán sekvestrátor, aby přílišnému plýtvání sekuralizovaným zbožím klášterním hráz se položila. (Dokonč.)

O rozumářství.

(Vyňatek ze spisku: „Bl. Panna Maria, Matka dobré rady.“)

V rozličných zemích nabývají pravi a upřímní katolíci čím dále tím pevnějšího

přesvědčení, že úcta Matky dobré rady za našich časů velice jest užitečná a prospěšná proti tak zvanému rozumářství, které se ve světě za posledních let velmi zmohlo, a nejen pravou víru a náboženství, ale i dobré mravy ku zkáze blahobytu časného a věčného podkopává. Toto rozumářství záleží hlavně v tom, že si lidé, svedeni byvše všelijakým povrchním mudráctvím, Pána Boha představují, ne jak On skutečně jest a jak nám Jej dílem zdravý rozum lidský a zjevená víra líčí, ale tak, jak si Jej ten který rozumář čili mudrák svým krátkým rozumem vymyslí. Toto rozumářství není vlastně nic jiného než novověké pohanství, novověká modloslužba. Mezi starým pohanem a modloslužebníkem a mezi nějakým rozumářem stává tohoto rozdílu: Starý pohan a modloslužebník vyřezal si nejprve z kusu dřeva nebo z kamene svou modlu a pak se před ní na kolena svá vrhnul a k ní pravil: „Ty jsi můj bůžek!“ A když se mu napotom z jakékoliv příčiny tento bůžek znelibil neb zošklivil, zahodil jej do smeti, nebo mu ruce a nohy zlámал a hodil jej do ohně neb do vody. Novověký rozumář čili mudrák, který Pána Boha všemohoucího z víry poznává a dle jeho přikázání ctiti nechce, nevyřeže si sice svého bůžka ze dřeva neb z kamene, ale za to si nějakého takového bůžka ve svém krátkém, všelijakým povrchním mudrantstvím a nezřízenými žádostmi spleteném rozumu vymyslí, a sice právě tak vymyslí, jak se mu nejlépe k tomu účelu hodí, aby před ním žádného strachu, žádné bázně míti a jeho přikázání pod trestem zachovávat nemusil. A tak jako starý pohan a modloslužebník svého bůžka zahodil, když se mu z jakékoliv příčiny znelibil, podobně tak činí i novověký rozumář čili mudrák; dnes si vymyslí svého bůžka tak a zítra zase jinak, a když právě času nemá, aby si nového boha vymudroval, pak žije i bez boha, a to právě se mnohemu z těchto mudráků a rozumářů nejlépe líbí, poněvadž jim pak pražádné přikázání Boží neb církevní nevadí, aby dle své libovůle žiti mohli. Slovem, takový novověký rozumář nakládá s tím svým smyšleným bohem hůř, než kterýkoliv zuřivý pán se svým služebníkem neb otrokem. A to vše nazývají rozumáři osvíceností, intelligencí a sebe samé jmenují osvícenci a vzdělanci.

V jiných cizích zemích nachází se za našich dnů hojný počet takových rozumářů, ale i k nám do Čech a do Moravy se již

také dostali. Stává se u nás velmi často, že poctiví a zbožní rodičové jen s těžkým srdcem syny své z domova do ciziny propouštějí obávající se toho, aby se v cizině Pána Boha a svatého náboženství nespustili a se jim jednou po letech jako nevěci a na mravech a na zdraví zkažení domů nenavrátili. A že se mnozí venkovští a v bázni Boží vychovaní synové v takovémto politování hodného stavu za nynějších dob z ciziny domů navracují, toho máme bohužel nyní až příliš mnoho smutných příkladů. Tací ubožáci sejdou se ve velkých nebo ve větších městech s rozličnými rozumáři, kteří každého, kdo se ráno nebo večer modlí, v neděli na mši sv. a na kázání chodí a aspoň jednou v roce k sv. zpovědi a k sv. přijímání přistoupí, hned za tmáře aneb za hlupáka vydávají, a jej nekalými žerty a úsměšky pronásledují. Mladý, nezkušený jinoch nemívá obyčejně tolik duševní síly a odhodlanosti, aby si z takových nadávek a úsměšků nic nedělal. Z počátku se sice stydí, svědomí jej hryže, ale konečně když déle mezi takovými rozumáři bývá, počne nejen modlitbu a ostatní povinnosti katolického křesťana zanedbávat, ale spustí se i sv. náboženství a šlechtných mravů, připraví se pak sám všelijakými hříchy, ve kterých si rozumáři rádi libují, i o své zdraví, a konečně se v tomto smutném stavu do domova svého navráti. A na tom ještě nepřestává. Doma si pak takový rozumář rád na vzdělance hraje, vydává se neustále za osvícence, počítá se k tak zvané intelligenci, pohlíží na své poctivé, zbožné rodiče s opovržením, sužuje a trápi je, poněvadž mu peněz s dostatek dáti nemohou, aby po hospodách choditi, tam své rozumářství jiným nezkušeným jinochům vykládati, kněze za tmáře prohlašovat a svým pohoršlivým živobytem tuto svou novověkou osvícenost rozšiřovat mohl.

U nás v Čechách a na Moravě nachází se bohužel dost hojný počet městeček a měst, jakož i venkovských obcí, ve kterých se taková intelligence čili tací rozumářové a osvícenci za našich dnů naskytují, našemu dobrému a zbožnému lidu pohoršení dávají, a leckdes i dost velkou mravní zkázu způsobili, kteráž napotom hněv a tresty Boha všemohoucího vyvolává a i toho překážkou bývá, že Bůh jednotlivým rodinám neb obcím aneb i celému národu takového požehnání a takového úspěchu neudělí, jako by býval udělil, kdyby se podobné hříchy nebyly páchaly.

Psáno jest v Písmě sv.: „Blahoslavený lid, jehož Bohem jest Hospodin.“ (Žalm 143, 15.) A na jiném místě praví věčná pravda: „Hřích bídné činí národy (Přísl. 14, 34), a pravda výroku Božího nikdy nepomine.“

Všecko to nedá se nikterak popírati, a proto jest také pro každého, kdo lid náš a vlast svou skutečně miluje, velmi důležitou otázkou, kterak by se svrchu dotčenému zlu přítrž učiniti dala. A tu třeba především vytknouti, že žádný ani sebe učenější a sebe zkušenější a vzdělanější muž takové rozumáře a osvícence tak snadno nepředělá a neobráti i kdyby jim sebe pádnější důkazy a důvody ze zdravého rozumu vážené předkládal. A příčinu této nemožnosti vysvětlil z jedné části výborně jeden francouzský učenec v tento smysl: Žádný rozumář nepochybuje zajisté, že dvakráte dvě jsou čtyry. To každý za svatou, nezvratnou pravdu uznává. Avšak, kdyby tato nazvratná pravda souvisela s nějakým mravním pravidlem nebo s nějakým příkázáním, ku př. že člověk nemá smilniti, že nemá ani potají jiné šiditi a z cizích mozolů sebe obohatiti, tu by se hned na sta rozumářů vyskytlo, kteří by houževnatě popírali, že dvakráte dvě jsou čtyry. To jest jinými slovy řečeno: Zlé náklonnosti a vášně mohou rozum lidský tou měrou zaslepit, že člověk byť i jinak učený a vzdělaný byl, ani pravdu pravdoucí za pravdu nechce uznati, poněvadž se pravda ta jeho nezřízeným žádostem přiči. Avšak mezi novověkými rozumáři nachází se obvyčejně velká část takových, kteří buď žádného vědeckého vzdělání nemají, aneb jen tři nebo čtyři počáteční školy na některém ústavu prošli a pak se k tak zvané inteligenci počítají. Taci nedoukové nejsou pak ani s to, aby pochopili, je-li některý důvod vědecký pravým aneb pouze klamným a falešným důkazem, knihám přesně vědeckým nerozumějí a svou inteligenci váživají obvyčejně jen ze samých oplzlých románů, anebo z takových povrechních spisků, které z výdělkářství pro liberální nedouky proti náboženství sepsány byly. Člověk skutečně učený a ve vědách důkladně vzdělaný namáhá se obvyčejně zcela nadarmo, když takového rozumářského nedouka poučiti hodlá; on zůstane na svém, a jeho nejhlavnější důvod, kterým každou i nejpodstatnější námitku s krku svalí, zní takto: To je tmářství, ale já jsem osvícenec, já jsem liberál, já patřím k inteligenci.

Nuže tedy, jakých prostředků se dá s úspěchem užívatí proti tomuto časovému neduhu, jakým způsobem mohou býti mladíci zachráněni, aby do lstivých osidel rozumářských neupadli, a jakým způsobem mohou z osidel těch vyváznouti, kdo do nich již zapleteni byli? Na tyto a podobné jiné otázky odpovídáme zde krátce: Bez zvláštní milosti Boží nesvede pouhá síla lidská v případech takových praničeho a chce-li síla lidská něčeho způsobiti, musí si nejprve tuto zvláštní milost Boží modlitbou a dobrými skutky od Boha vyprositi. Hospodin Bůh, moudrost věčná a nevystižitelná musí nejprve paprskem své moudrosti rozum osvětliti, musí člověku svou Božskou radou nápomocen býti, aby nástrahy a osidla rozumářská poznal, se jich varoval a aby se z nich opět vymknouti uměl, jestliže již do nich byl zapleten. A právě těchto zvláštních milostí může člověk buď pro sebe samého nebo pro jiné lidi stálou a vřelou úctou Matky dobré rady nejsnadněji od Boha získati. Vštípí-li kterákoliv zbožná matka dítkám svým hned z mládí do srdce úctu Matky dobré rady, vzývají-li rodičové, když děti své do ciziny odešlou, Matku dobré rady za pomoc, aby ona sama je chránila a Božskou radou rozum jejich osvěcovala a sílila, napotom se taci rodičové nepotřebují strachovati, že se jim děti z ciziny jako nevěrci a rozumáři aneb jako zhejralcové domů jednou navrátí. A kdyby v nejhrošším pádu se stalo a syn nebo dcera v cizině rozumářstvím načichli, nebude to dlouho trvati a Matka dobré rady je opět z temných a zapletených osidel rozumářských vytrhne. Stálá a horlivá úcta Matky dobré rady jest také nejsnadnější prostředek, chce-li kdo některému skutečnému rozumáři v tom býti nápomocen, aby opět zdravého a pravým Božským světlem osvěceného rozumu nabyl a Pánu Bohu tak sloužil, jak On sám toho žádá a přikazuje. Úcta Matky dobré rady jest vůbec jeden z nejhlavnějších prostředků a léků proti časovému neduhu věku našeho, proti rozumářství; poněvadž etice Rodičku Boží pod názvem Matky dobré rady, vzýváme ji touto úctou zejména za to, aby nás účastnými učinila té Božské rady, kterouž Ona sama v nevýslovné hojnosti obdařena byla. Matka dobré rady může pomoci v rozmanitých případech:

Mnohý otec a mnohá matka má veliké starosti, když o to běží, mají-li syna svého dáti na studie nebo na řeme-

slo aneb jej doma při hospodářství nechati. A když se i na tom snad ustanoví, že jej buď na řemeslo nebo na studie dají, nastanou jim nové starosti, do kterého města syna odeslati a komu by jej svěřiti měli. Rodičové to dobře tuší, že na všech těchto věcech a okolnostech celá budoucnost syna jejich závisí, a že v případě tom dobrá rada jest nezbytná, nemá-li celá budoucnost syna býti zkažena. Nuže kde a jakým způsobem se dopídí této dobré rady?

Jindy se zase o to jedná, mají-li rodičové syna dospělého oženiti a má-li si tu neb onu dívku vzíti; nebo by rádi dceru provdali, ale jsou na rozpacích, mají-li ji tomu neb onomu ženichu dáti. Práli by si toho jednak, aby dítě jejich ve stavu manželském bylo proti bídě a nouzi zaopatřeno, jednak se zase toho obávají, aby při vši zámožnosti nebo bohatství nebylo nespokojeno a nešťastno. V případě takovém jest opět dobré rady potřebí, ale kde ji vzíti a kdo ji udělí?

Leckterý přistárlý otec na to pomýšlí, že by měl v čas svou závěť dáti sepsati, aby dětem své jmění po otcovsku rozdělil a všem svárům a hněvům po smrti své předešel a aby, když také snad náhle neumře, závěť teprve na smrtelném lůžku dělati nemusil. Ale tu se zase nemůže ani sám sebou a s jinými dohodnouti, kterak by své jmění rozděliti a svou závěť zaříditi mohl, obáváje se brzy toho, brzy onoho. Schází mu dobrá rada a kolísá také, kde by ji měl vzíti?

Bývá takových manželství, že žena mučenický život vede. Muž se jen nedbale o to nejpotřebnější stará, děti si nevšímá, v hospodě rád utrácí, když peněz nemá, dělá dluhy dokud může, na kostel nedrží, u zpovědi již dlouhá léta nebyl a při tom všem ženu kde může souží a trápí. Žena se s ním již dost navadila, odešla také od něho již vícekrát, ale pro ty malé děti se přece zase navrátila; pláče, nařiká a radý si více neví, co by měla dělati a jak má s mužem zacházeti, aby se změnil a polepšil. Tu jest ovšem dobrá rada nejen užitečná, ale velice potřebná. Ale kde a u koho ji nalezneme?

Leckterý hospodář zase dosti pracuje, málo kdy jen si něčeho dopřeje, přemýšlí sem a tam, čeho by se měl uchopiti, ale cokoli počne, to se mu nedaří, zakouší brzy tu, brzy zas jinou škodu, jmění mu ubývá a on sám ani neví, kde a proč to všechno tak vázne. Tu by ovšem moudrá rada byla velice dobrá, ale kde ji asi nabude?

I mužové učení a zkušenosti mívají ve svých pracech a poradách o věcech obecních nebo politických nezřídka příležitost poznati, že mnohdy ani ten ani onen dost moudrý a vtipný prostředek ničeho neprospěje, aby cíle sobě vytknutého dosíci mohli, a že se jim tudíž dobré rady nedostává.

Nuže v takových to a četných jiných podobných případech života společenského nedostává se člověku velmi často dobré rady. V případech takových musí člověk neskončenou moudrost Božskou, která všechno ví a zná, za pomoc pokorně prositi, aby náš krátký rozum lidský osvititi a nám dobrou radu nějakým způsobem uděliti ráčila. Ve Starém Zákoně posýlal Bůh všemohoucí k národu židovskému zvláštních, Duchem sv. osvěcených proroků, ku kterým se vůdcové a králové židovští, jakož i soukromé osoby v důležitých záležitostech o dobrou radu utíkávali, a kterouž jim Hospodin skrze ně uděloval. Příklady takových uvádí sv. Písmo dost hojný počet. V Novém Zákoně udělil Bůh některým světcům dar Ducha sv., jenž „rada“ sluje, v tak velké míře, že se k nim součastníci jejich ze všech stavů, z blízka a z daleka ubírali, když v důležitých věcech dobré rady potřebí měli. Jeden takový světec byl ku př. svatý Antonín, arcibiskup florentinský, jehož výroční svátek na den 10. května připadá a který za touto příčinou nazýván býval „Antonín dobré rady“. Ale nade všechny svaté a svěťce Boží vyniká i v tomto ohledu Rodička Boží, Panna nejmoudřejší, která v životě svém neposkvřeném nosila vtěleného Syna Božího, jenž moudrost věčná jest a anělem veliké rady sluje, a proto také nejbl. Pannu Marii Matkou dobré rady nazýváme. Ona jest zároveň Matkou Božské milosti, skrze ní uděluje nám Hospodin Bůh milostivý a milosrdný všechny milosti, jakož sv. Otcové a bohoslovci dokládají, a skrze ní, skrze její všemocnou přimluvu můžeme též vážiti všelikou dobrou radu z nevystižitelného pramene moudrosti Božské.

J. Kř. Votka.

Liturgika církve pravoslavné.

Z pramenů ruských (protojereje J. Jachontovyma a Alex. Svinřelina) vykládá prof. Václav Brabec.

IV Mše pravoslavná (liturgija božestvennaja).

Jisto jest, že v prvních dobách křesťanských liturgie mešní nekonala se ve

všech místech způsobem jedním, ač v podstatě nelišily se, nýbrž v částech vedlejších toliko. Takž v Jerusalemě konala se liturgie sv. Jakuba, v Alexandrii liturgie sv. Marka, v Římě sv. Petra a Pavla. Ve čtvrtém století sv. Basilius V. řád mešní uspořádal, jež sv. Jan Zlatoustý na konci téhož století přeměnil v tom smyslu jen, že modlitby zkrátil a počet jich uskrovnil, aby křesťané v horlivosti ochabující službám Božím obcovati mohli měrou hojnější. Posledních dvou liturgií církev pravoslavná přidružuje se až podnes tím způsobem, že liturgie Basiliova jen o největších svátcích koná se, a to jen desetkrát v roce, totiž: O Novém roce (v ten den připadá v církvi pravoslavné památka sv. Basilia Velikého); v den vigilní před Narozením a Pokřtěním Páně (Epiphania); v pěti nedělích postních (mimo květnou neděli); a konečně ve čtvrtek a v sobotu sv. téhodne. Ve všech ostatních dnech církevního roku, když úplná liturgie dovoluje se, koná se podle řádu sv. Jana Zlatoustého, od liturgie Basiliovy, jak již svrchu řečeno bylo, jen tím lišíc se, že o něco kratší jest, majíc méně modliteb a zpěvů po skrovněji. Ve všedních dnech velikého postu konečně mše pravoslavná dle zvláštního řádu koná se, nazvaná liturgie svátosti předposvěcené (liturgie přeždersojasčenných Darov).

O liturgii podle řádu sv. Jana Zlatoustého.

Mše pravoslavná tímž řádem konaná ze tří částí sestává: I. část nazývá se proskomidija, t. j. příprava obětních darů, příprava k offertoriu; II. část slove liturgija oglažených, t. j. missa catechumenorum, v níž věřící modlitbami, písněmi a čtením slova Božího k sv. přijímání připravují se; III. část nazývá se liturgija věrných, t. j. missa fidelium, kdež děje se proměňování svátostních darů, přijímání těla a krve Kristovy a díkyčinění za přijetí milosti svátostní.

I. *Proskomidija* z jazyka řeckého pocházejíc tolik jako „přinášení“ znamená, a jest mše pravoslavné část přípravní, v níž ne na oltáři, nýbrž na „žertvenniku“ připravují se chléb a víno. Část ta významem svým odnáší se ke zvyku prvních křesťanů, kteří ubírajíce se do chrámu Páně na služby Boží sami přinášeli chléb a víno, na stůl obětní je skládali.

Když má započítí mše pravoslavná, přináší se na „žertvennik“ kulatých chlebů pět, jež jménem starobylým „prosforami“ se nazývají a vína část přiměřená. Chléb

ten jest čistý, pšeničný a kvasený, jakéhož právě k jídlu užívá se. Církev pravoslavná činí tak, o to opíraje se, že evangelista Páně chléb, jež Kristus při poslední večeři do přesvatých svých rukou vzal, *ἄστος* nazývá, což prý znamená obyčejný chléb kvasový, a také k tomu odvolává se, že i první křesťané chléb obyčejný, tedy kvasový, s sebou do chrámu přinášeli, jehož i ke mši sv. užívalo se. Ve příčině vína nařizeno jest, aby bylo z révy, veskrze čisté a červené, krev Kristovu označující.

Než přistupuje se ku přípravě darů obětních, kněz před dveřmi královskými stoje odřikává modlitby úvodní (molitvy vchodnyja; u nás „introitus“), prose za odpuštění hříchův a za spolupůsobení Boha při nastávající oběti. Na označenou usmíření před Bohem a na osvědčenou víry své pravoslavné před církví hluboce ukloňuje se, před obrazy Spasitele a Matky Boží a vroucně je libá. Obrátiv se pak k přítomným, prosí také jich za odpuštění, kdyby snad koho byl urazil. K oltáři vcházejí dveřmi malými či prostrannými libá je na označenou posvátnosti místa, kamž vstupuje a „proskomidiju“ započíná. Kněz z pěti chlebů na stole připravených do ruky bera první, nožem obětním (kopija) kříž nad ním dělá a ze chleba kulatého část čtverhrannou vykrajuje, která pro sv. přijímání zvláště jest určena a „beránek“ (agnec) se nazývá (naše hostie velká). Zbytky z chleba kulatého nazývají se „antidor“ (slovo řecké = místodar), který na konec mše sv. rozdává se těm, jižto při mši přítomni byli sice, ale k sv. přijímání nepřistoupi. Chléb vykrojený (agnec) na patenu (diskos) položiv, kněz nožem obětním v pravou stranu jej bodne v upamatovanou na to, že jeden z vojínův pravý bok Ježíše Krista probodl, a zároveň nalévá se v kalich (potir) víno s vodou v označení toho, že krev vytryskla z boku probodeného. Ze chleba druhého ukrájí část P. Marii na počest a klade ji na patenu s pravé strany beránka, modle se při tom, aby Bůh na přímluvu Rodičky Boží připravenou obět ráčil milostivě přijati. Ze chleba třetího krájí částek devatero, klada je na patenu po řadě k beránku s levé strany, a to částku 1. v čest sv. Jana Křt., 2. na počest sv. proroků, 3. sv. apoštolů, 4. biskupů (sojatelejš), 5. mučeníků a mučenic, 6. důstojných Otců a Matek, 7. sv. Joachima a sv. Anny a toho svatého, jehož památka v ten den právě připadá, 8. nežitníkův či lékařův bezplatných (bezsbrebnikov,

ili bezmezdných čeliteléj), 9. sv. Jana Zlatoustého, po případě sv. Basilia Velikého, koná-li se právě liturgie podle řádu jeho. Ze chleba čtvrtého kráji částek několik za zdraví a spasení křesťanů živoucích (memento vivorum), a to zvláště veškerého biskupstva pravoslavného, sv. synodu, vrchního archijereje a veškerého duchovenstva, za zeměpána (gosudara) a jeho rodinu a křesťanstvo pravoslavné vůbec. Z pátého chleba kráji částek zase několik za odpuštění hříchů křesťanů zemřelých (memento mortuorum) tímž pořadem jako dříve při živých. Všecky ty částčky nakrájené kladou se vedle sebe na patenu, a kněz ji „zvězdicou“ přikryv okurkuje dary a konečně vše vrchním víkem (vozduchem) přikrývá na označenou, že J. Kristus první léta života trávil v skrytosti a po smrti rouchem byl přikryt. Dary obětní třikráte okouřiv, odříkává modlitby některé uzavíraje tím část přípravnou či proskomidiji.

Pokud trvá proskomidija a po případě i déle, odříkávají se církevní hodinky (časy = hory) prima, tertia, sexta a nona.

(Pokračování.)

Růženec radostný.

Z básní, jež k tisku připravuje Fr. E. Ibl.

IV. Dekada.

(Quem in templo praesentasti.)

1. Jímž trvá svět, ve svatou sni
dětátkem malým přinešen,
teď zákonem se lidským stíní,
nad zákon sám jsa povznešen.
2. Obětí Jehož hněvu vlny
se Boha stiší úkojnou,
ten tuto zákon lidský plní
v chrám nesa obět pokojnou.
3. A v Jehož moci svět jest celý
po všecek neskonálý věk,
ten, chudým co jen zákon velí,
v chrám přináší dvě hrdliček.
4. A z Jehož boku probodení
květ milosti nám vypuší,
Ten v Boha věrném zaslíbení
ve Simeona náručí.
5. Ku Jehož slávě hvězdy planou
a vesmír šířý zosnován;
Ten v chudobě své poznán Annou,
jest v moci lidu zvěstován.

6. Chudičká Panno, matko moje
s ochotou ve chrám pospěcháš
a v chudou oběť ve pokoje
s vroucím retem zavzdycháš.

7. Tak dej i klásti dárek malý
na oltář Bohu ve oběť;
k modlitbě dej by ruce spjaly
se v Boha lásky ve odvet.

8. A jako Anně s Simeonem
uzříti popřál Spásu chrám;
tak dej, ať povždy spásy tonem
ve srdce, duši mluví nám.

9. A jako v prosté ve chudobě
moc Pána přec k nim zavznívá;
tu posilň víru, ve způsobě
že chleba Pán náš přebývá.

10. A jako Anna v zanícení
hned Pána lidu zvěstuje:
tak dej, ať Tebou osvětlený
svou víru křesťan zjevuje.

DOPISY.

Z Vyšehradu, 10. února 1882.

(Úmrtí kanovníka Josefa Ehrenbergra.)

Bleskem rozlétla se žaluplná zpráva po vlastech českých, že opět starý vlastenec na věčnost se odebral. Zalkal národ, zabědovala máti vlast; nebo ustalo tlouci ono srdce, jež jen pro bratry milované bilo, zhaslo ono láskyplné oko, umlkli výmluvní rtové šlechetného kněze. — Josef Ehrenberger, sídelní kanovník na Vyšehradě, na slovo vzatý spisovatel a výtečný kazatel, zesnul v Pánu. — Malý nadějný žák ve škole Korouhvicé, výtečný student v Litomyšli, vzorný alumnus Hradecký, kaplan za dlouhou dobu, horlivě pracující, farář, děkan Solnický a posléze upracovaný Boží bojovník na „svatém“ Vyšehradě na odpočinku — toť životopis zesnulého. Jednoduchý sice na oko, ale co tu práce, namáhání, co tu strasti, co tu starosti! S půdou svého účinkování přirostlo takorůzka srdce Ehrenbergrovo, nebo do hor Dešenských, do Solnice, mezi „svůj“ lid spěchal, aby pookřál a se zotavil. A jak by srdce jeho se nepotěšilo, když viděl tu půdu, z níž čerpal látku pro své povídky, když viděl ony, jež hrdiny činil svých obrazů a obrázků ze života venkovského, jak by se nepotěšil, když na vlastní zřel oči, jak

símě, jež sil, sklíčilo, jak nese užitek, jak by neplesal, vida tu lásku, s jakou jej vítali, nic jiného sobě nepřejíce, než aby ještě jednou promluvil k nim v chrámě, kázal slovo Boží? A kázal v den významný, na slavnost dvousetletou založení chrámu Páně — naposledy. — Dne 7. února na věčnost se odebral po dvouleté nemoci duši svoji odporučiv Pánu. Proč pak oplakáváme všichni jeho smrt, proč lkajeme u jeho rovu? V zesnulém ztratili jsme řádného kněze a spisovatele plodného. Ehrenberger hned v semináři a od té doby až do své smrti obohacoval literaturu českou plody vzácnými, jimž nejenom Čechové, ale i cizozemci se diví na svůj jazyk je překládající. Bylo by mnoho vypočítávati všechny plody od onoho zdařilého „Zlatého prsténku“ až do nedokončené povídky v rukopise; a právem jest se diviti, že tak horlivý o blaho svěřenců se starající kněz mohl tolik napsati tak výborných prací. Čím pak se povídky všechny zamlouvají, jest to, že váženy jsou z dějin domácích, psány jadrným, prostým slohem, že mluví, jak říkáme, od srdce k srdci. „Čermákova rodina,“ „Fabiola,“ „Dar Arnošta z Pardubic,“ „Kaplička pod lipami“ a jiné ustanou vezdy skvostem a dokud bude Čecha, dotud čteny a chváleny budou. — Pravda nikdy nemizí, nikdy nesestárne; kázání Ehrenbergrova tou pravdou projatá, rouchem přesvědčující mluvy oděná nikdy nesestárnou a kolikrátekli hlášány budou, vždy budou přijaty s láskou, vždy buditi budou cit pro dobro, pravdu, lásku k Bohu, vlasti a bližnímu. — Ehrenbergrovy spisy polemické, tiskem katolického spolku vydané, ač jsou časovými, přece už svou formou, svým obsahem tak lahodí, přesvědčují, že se nám zdá, jako bychom četli nejvábnivější povídku. Nemalé ceny jsou i práce historické (Mus. 1847—1857) mrav a způsob, soudy, osudy města Solnice z minulých věků odhalující. Ač látka místní, přece odtud může čerpati historik jako z bohatého pramene rukou příčinlivou, dovednou v jednotlivé obrázky zpracovaného. Slovem Josef Ehrenberger dovedl vlastní obratně pérem, kam přičinil svoji ruku, tam práce výborná vykvetla, tam viděti bylo mistra. — Sama příroda vyjasnila svoji tvář a slunko v plném lesku vyplulo na blankyt nebeský, když dne 10. února ze starožitné kaple sv. Martina na hřbitov Vyšehradský vynášeli rakev zahalenou věnci, rakev v Pánu zesnulého Josefa Ehrenbergra. Nejbližší přátelé vld. ka-

pitula, valná část kněžstva Pražského, několik spolků, jež nebožtíka milovaly, množství lidu, chudiny — ti všichni se slzou v oku, modlitbou na rtech, tiše kráčeli za rakví a jen časem: „Smiluj se nade mnou vedle velikého milosrdenství svého,“ ozývalo se po valech slavného Vyšehradu. A když dospěl průvod do chrámu, když všechny kobky jeho naplnily se lidem a u všech oltářů konána oběť nejdražší, tu byl každý projat až do té hloubky srdce svého. Posléze zapadla rakev a věnce přikryly ji vyplňující temný rýs. Odpočivej sladce v půdě, již jsi tak miloval, u chrámu, v němž jsi čtrnácte let Bohu sloužil, uprostřed těch, již jako ty, všecken život Bohu, vlasti a církvi byli zasvětili.

A. D.

Z Kutvé Hory, v měsíci únoru 1882.

(Klášteří kaplička.)

Každý tvor pod nebem žije tam, kde mu prozřetelnost Boží ustanovila; má svá oblíbená místa, kde rád se zdržuje, kde volněji než jinde dýše. Vidíme to již u němě tváří, nadto u člověka. Žijeme-li někde sebe raději, líbí-li se nám okolí naše sebe více, přece nemilujeme všechna místa stejnou měrou, přece nejsou nám všechna stejně drahá. My obyvatelky kláštera Kutnohorského zamilovaly jsme si ze všech místností klášterních nejvíce kapličku, k upomínce na zesnulou, vřele milovanou představenou M. Marii Augustinu, vystavenou. Když se bývalým duchovním dcerám jejím zasteskne po milenné, láskyplné matince, tu spějí ku kapličce, tam utiší se rozbouraná mysl a stesk pomněním, že za nedlouho shledají se s ní všechny zase v nebeském Jerusalemě. — Nuže pojďme, podívejme se na naši kapličku. Cestu k ní zná každá schovanka, vždyť kaplička jest každému v klášteře drahou, ji opatruje a krášlí každý dle své možnosti, tak že se zdá, jakoby všechna láska, již zesnulá požívala, přenesla se nyní na kapličku. Vždyť i my schovanky kláštera, ač si vlastně v tichu příliš nelibujeme, neosmělíme se v okolí jejím hlasitěji mluvití neb snad dováděti, vždyť i nám zdá se, jakoby na místě tom nesmělo se žertovati. Prošedše v klášterní záhradě poněkud do vrchu se táhnoucí cestičkou staneme před trávníkem v podobě poloeliptické rozestřeném. Uprostřed nalézá se v letním čase kolo s květinami, jež ruka lásky nasázela, v popředí pak po obou stranách kola spatřujeme pís-

mená: „M. A.“ taktéž z květin utvořená. Kol trávníku vinou se čistým pískem sypané cestičky jako bílé pásy, v prostřed pak kde se spojují, jeví se zraku našemu milá kaplička, přizloutle natřená; vypouklé sádrové ozdoby pěkně se na ní vyjímají. Uprostřed září malá socha Božského Spasitele ve stkvoucí se bělosti. Nad touto pak čteme slova, kteráž při poslední večeři pronesl loučící se Pán náš, jako by učeníkům svým poslední vůli, poslední přání své, poslední pravidlo života jejich vespolehného ustanoviti chtěl: „Milujte se vespolek, jakož i já miloval jsem vás!“ Jak vhodný to nápis! Pod sochou na černé desce zlatými písmeny lesknou se slova: „Upomínka na drahou matinku M. Augustinu.“ Dole pod deskou upevněny na bronzových držadlech dvě svítílny s barevnými skly, v kterých se večer svíce rozsvěcují. Po obou stranách kapličky lahodí oku vypuklými ozdobami okrášlené vázy, z nichž v letě svěží lupeny úponkovitých rostlin dolů se vinou. Nahoře konečně nad kapličkou pne se malý jednoduchý křížek. V pozadí u zdi jeví se vysoké křoviny, v popředí růže a všeliké nižší keře, jež krásný libovonný květ pro příští léto slibují. A klečíme-li zde několik okamžiků v modlitbu pohříženy, zdá se nám, jakoby se nad námi vznášela oslavená postava zesnulé velebné matinky, ruce její jakoby nám žehnaly a ústa opakovalo slova Božského Spasitele: „Milujte se vespolek, jako já milovala jsem Vás!“ Naše kaplička byla dne 13. června m. r. v den jmenovin naší velebné matinky, již křestní jméno bylo Antonie slavně vysvěcena Duchovní sestry i chovanky okrášlily ji v ten den nesčíslnými věnci. Ku svěcení přibyl z Hradce Králové vdp. kan. Ed. Prašinger. Uprostřed četného průvodu bral se ku kapličce, kterou dle řádu římsko-katol. k naší veliké radosti vysvětil. Při té příležitosti činil pěknou řeč o sv. kříži, jak významný jest, jak často se znamení sv. kříže zdárně užívá, mluvil o účelu a původu kapličky naší prosté, ale dojemné. Přítomní napnutě poslouchali; mnozí z nich až slzeli. Po té obrátil se veledůst. p. kanovník k et. učitelkám našim, zmínjuje se o obětích, jakéž na kapličku vynaložily, pravil jak těší as důkaz lásky jejich v Pánu zesnulou matičku, jak milým jest Božskému Spasiteli stánek ten a vyslovil naději, že nebeský Pastýř jim za odměnu obětí této stánek lepší v nebesích připraví, kde se společně se zesnulou vřelemilovanou mateří svou

a s Ním radovati budou, a vzbuzoval k modlitbě na úmysl ten. Pak vzpomínal velebné matinky a ostatních zesnulých členů řadu sv. Voršily kláštera Kutnohorského. Všichni poklekli a z úst řinula se slova vroucí modlitby. Všichni byli pohnuti. Nábožný zástup povstav, ubíral se do kaple klášterní. Takto zachována jest památka šlechtné matinky naší Marie Augustiny. M. H., chov. kláštera Kutnohorského.

Z Hradce Králové, dne 11. února 1882.

(*Nad hrobem vdp. kan. Vyšehradského Jos. Ehrenbergra.*)

Již dokonal muž poctivý, jak mnohé zrosilo se oko po všech vlastech českých, když uvald a upadl list se zelené lípy slovanské — když uložen ku časnému spánku do chladného země lůna! A věru, komuby znajícimu jej a jeho dobrotu, jež zírala mu z oka, neskanula horká slza? Kdoby netruchlil, když srdce jen pro lid a pro vlast žijící přestalo bít. Zlaté zdroje krásy, pravdy kryl v duši po let 67, a čtyřikráte uplynulo deset jar od té doby, kdy poprvé vyšel hlásat lidu svatou Krista víru, svoje bratry k nebi sblížovat, lásce svaté učít je a míru; a věru každý rok ten jesti listem v čestném věnci zásluh, které zdobí nyní to uchládlé čelo, tu dobrou hlavu, na niž vrásky lehly, neklamní to svědkové, kterak v potu tváři pracoval. — Pracoval dnem i nocí, až v tiché práci k branám nebeským dospěl. Hle! všečen jeho zašlý život jako krásný jarní kraj před námi je rozestřený; a jesti svědkem, že dny života všecky věnoval Bohu, církvi, vlasti, svému lidu, jemuž byl vždy příkladem a rádcem, v potřebách starostlivým otcem, těшитelem. On znal své ovečky a byl i od nich znán, neb v lásce jejich život dokonal. — Nuž, jak odplatíme mu svatou lásku, již nám v odkaz dal? Jen láskou zase vřelou odpláci se láska; protož věnujme mu zpomínku čestnou, pamatujíce poslední jeho vůle: „Vzrůstajte ku chloubě církve, k zalíbení Bohu, k podpore své vlasti!“ Jak blažený, kdo jak on smí po konečném žití zrak bděním umdlený obrátit v prehlá léta a vzdechem posledním zašeptat pravdu svatou: „Já tiché ve práci jsem pěstoval si vavřín.“ Diecése naše může býti hrdou na zasloužilého kněze toho, který na ni ani na vzdáleném Vyšehradě nezapomínal a rád ku svým se hlásil a i ji svými spisy oslavil.

R. S.

KRONIKA.

Z Prahy. (Dědictví sv. Prokopa.) Spýchou může pohlížeti české kněžstvo na tento vědecký spolek, který si vlastními svými silami založilo a který za to každý rok krásnou knihou vědeckou z oboru boho vědného údy své poděluje. Právě nyní roz-
zesýlá se dílo „Anthropologie katolická“ jako podíl za rok 1881, které zaujímá 42 tisk. archů a jehožto spisovatelem jest vdp. kan. Ant. Lenz, dr. böhosl. a býval. prof. dogmat. v Budějovicích. Touto pěknou knihou, kterou věd. literatura česká valně rozšířena bude, získá si výbor vděk všech údů, jichž počet vzrostl již na 1310. Sam sv. Otec ráčil si povšimnouti této záslužné činnosti „Dědictví sv. Prokopa“ a na adresu, která mu dne 5. července od starosty „Dědictví sv. Prokopského“ vys. důst. p. probošta Vyšehr. Msgr. V. Štulce jménem výboru a všech účastníků řeč. Dědictví podána byla, zaslal převážný list do Prahy, kterým nejen všem údům apoštolské požehnání uděluje, ale i radost svou a blahosklonnost vyslovuje a mezi jiným praví: *V myslech vašich tkví to, jež by dle přání Našeho mělo býti přesvědčením všech vzdělanců; že totiž vědecké studie tehdy teprve užitečnou službu prokazují a svým pěstitelům pravou chválu zjednávají, když se jich neuzívá k neplodné ozdobě mysli a k získání leccaké slávy, nýbrž k většímu oslavování jména Božího a k pečování o spásu duší . . . Těšíme se z toho, že horlivosti vaší nový osten jest přičiněn, aby zděděná vira, pokud na vás jest, rostla, kvetla a ovoce přinášela mezi vámi, aby k jednotě církve se vrátili, kteří od ní odstoupili, ačkoli týmiž otci a mistry se honí. Vás tedy nabádáme a utvrzujeme v Pánu, abyste touž cestou, na kterou jste nastoupili čile pokračovali a v započatém dobrém díle statečně setrvali. Vám zajisté ani nebeské mlosti nebude nedostávat se pomoci, kterouž vám nyní i navždy želáme, ani zasloužené mzdy, kterou Bůh vám za vynaloženou práci vrchovatě vyplátí.*

— Pobožnost 40hodinná koná se až do 18. února u milosrdných sester v Karlíně, od 19.—23. t. m. u sv. Kajetána a od 24.—28. února u nejsv. Trojice v Spálené ulici.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci lednu 131 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů. V tom měsíci obdržel od J. Velič císařovny královny Marie Anny milodar 309 zl. a též

dary od 14. okresních výborův a jedné záložny.

— **J. Eminence nejd. p. kardinál** ráčí se vrátiti z Vídně, kde při zasedání panské sněmovny meškal, do Prahy v pátek dne 17. t. m.

— **Installace.** V neděli dne 5. února instaloval vdp. děkan kapit. Vyšehradské Jan Berkovec nově zvoleného čestného kanovníka vdp. **Jana Šourka**, děkana a vikáře v Chorušicích u Mělníka. Čestný pan kanovník jest pro svou dobrotivost a horlivost i od svých oveček i od duchovních vik. vřele milován. Když se z Vyšehradu po installaci do Chorušic navracel, byl od osadníků s velikou slávou uvítán, kteří se zasl. vyznamenání svého duchovního otce upřímně těší.

— **„Dokonáno jest.“** Gabriel Max, náš krajan, žijící v Mnichově, namaloval dle slov bibl. „I řekl Ježíš: *Dokonáno jest*, a nakloniv hlavy umřel. Zatmělo se slunce a opona chrámová roztrhla se ve dvě. A země se třásla a skály pukaly,“ obraz Krista P., který vystaven jest v chvalně známém závodě Lehmannově a poutá pozornost obecnstva, jako Hlava Kristova od téhož umělce značnou měrou. Obraz jest velebný a pozorovateli bezděčně jest vyznati: „Tak mohl umíratí jen Bůh“ a srdci jeho jest projevití: „Věřím v Ježíše Krista, Syna Božího Jednorozného.“ Tělo Kristovo, zvláště tvář jest tak dovedně malována, že jest nám, jakobychem měli skutečnost před očima. Ruce Krista Pána probodené jsou svisly, čehož u jiných umělců nenalezneš. S hlavy krvavé padají kapky krve na šat, kterým ovínuto tělo Páně. Nohy vedle sebe přibyté zdají se pozorovateli všude přímo naproti státi. Světlo padá se strany právě na Kristovu hlavu k levému rameni nakloněnou a ozáruje uprostřed zdvihaající se víchřice sinalé tělo. Pěkný dojem činí i slunce, jehož tvář se zahalila, nedaleko nad křížem. Studia konal Max k tomuto arcidílu dle knihy francouzského učenice Fleuryho. U podnoží kříže spatřuješ patero rukou neviditelných osob, které náležejí patero údům rodiny Maxovy a které ať mluví kritika co mluví, něžně naznačují bol, zbožnost, důvěru a velkou lásku ke Kr. Pánu, prosíce o milost a milosrdenství. I chválíme umělce, který i koncepci i koloritem ukazuje, že umělcem jest, chválíme ho, že netoliko jest umělcem ale také dobrým a zbožným křesťanem. Tak Krista P. mohl ma ovati, tak

ruce k Němu spínati jen ten, kdo v Něho věří, v Něho doufá a Jej miluje. Co jest Makart, který maluje živé lidské maso, proti Maxovi, který štětcem svým tak krásný, ba božský obraz vytvořil? Obraz bude vystaven i v cizích městech a jest si přát, aby některému chrámu v Čechách byl zachován.

Z Francie. (Věčná křížová cesta.) Ve Francii vešla před několika lety v život užitečná pobožnost „stálé či věčné křížové cesty.“ Několik františkánských klášterů a farností smluvilo se vespolek, že každý den aspoň jedna z nich konati bude křížovou cestu. Sv. Otec dožádán byv od představených za schválení nové pobožnosti vřelými slovy doporučil konání „stálé křížové cesty“ zvláštní bullou a udělil účastníkům její přemnohé milodary duchovní (dne 31. ledna 1879). O původu pobožnosti uvést lze následující událost: V jistém klášteře františkánském žil před lety zbožný řeholník, jehož zálibou bylo konati křížovou cestu. Denně ji putoval a stár jeza a churav o holi belhal se od obrazu k obrazu. Kdysi z rána prodléval déle než obyčejně u jednotlivých zastavení. Došel obrazu dvanáctého a vykonav před ním vroucí modlitbu sklesl a šeptaje sladká slova: „Ježíš a Maria“ vypustil ducha. Povzbuzení příkladem jeho konali bratři jeho častěji sv. pouť křížovou, až konečně denně ji kráčeti se odhodlali.

Literární oznamovatel.

— „*Kalendarium manuale*“ utriusque ecclesiae Orientalis et Occidentalis, academiis clericorum accommodatum. Auctore prof. Nicolao Nilles. S. J.; Oeniponte ap. Rauch, 2. Tom. 1879—1881. Celý církevní rok se svými svatými a pohyblivými i nepohyblivými svátky rozvíjí se vědecky, historicky i liturgicky v objemném díle tohoto heortologia (svátkosloví) před zraky našimi. Potkáváme se v něm netoliko se svěťci a s veškerými svátky Západní církve, ale zříme i celou Východní církev katolickou s její různými národy a jejich zvláštnostmi, od břehů cařihradských až za Eufkrat, Persii, přes arabské pouště až k egyptskému Nilu a severní Africe. Vedle slovanských národů vůbec obracen zde pilný zřetel i k nám Čechům, nacházíme tu prvé počátky slovanského jmenosloví neděl a svátků, našich slavnostních obyčejů atd. Obzvláště zavírají v sobě rozborů kalendářů východních národů katolických Řeků, Syrů, Chaldaejců, Arabů, Ma-

ronitů, Koptů, mnoho zajímavého i nového. Pilný spisovatel, jenž jako učenec již v širších kruzích dobrého jména nabyt, sbíral pilně a podal dílo dokonalé, velmi přehledné, jehož každý kněz a odborný badatel rád jako bezpečné rukojeti použije.

— Blah. Panna Maria „*Matka dobré rady*“, význam úcty Její pro dobu naši a původ svatyně Její v Genazzaně. Sepsal Jan Křt. Votka, T. J. V Brně 1882. Tiskem a nákladem benedikt. knihtiskárny. Cena 20-kr. Ve spisku tomto, který zajisté časový jest, poukazuje dp. spisovatel ku horlivosti českého lidu v úctě cizozemských milostných obrazů a soch Mariánských, že se nalézají zejména hojný počet starých obrazů „Matky dobré rady“ v Čechách a na Moravě. Dále poučuje, proč a v jakém smyslu bl. Panna Maria sluje „Matkou dobré rady.“ Po té popisuje poutnickou svatyni v Genazzaně, vznik pouti tamtéž a podivuhodné věci, které se tam udály. Dokazuje, že původní obraz „Matky dobré rady“ byl nejprve v Albanii a kterak odtud přenesen do Genazzana. Udává, proč obraz obdržel název „Matka dobré rady.“ Vypravuje, proč úcta Její jest užitečná všem, což dovodí rozličnými příklady. Knížka tato jest velmi zajímavá a každý ctitel Matky Boží bude při čtení její potěšen. Kéž vyprosí mocná Svěťice všem nám v třotách života dobrou radu!

— „*Sv. Augustin*“, patero postních řečí, které činil kněz Frant. Janků, starší kapl. hlavní fary u sv. Jindřicha. Pan spisovatel předvádí poutavým způsobem velkého Učitele církevního dle vlastního díla jeho „*Vyznání*“, kterak bloudil srdcem, kterak bloudil duchem, kterak ho Bůh volal, kterak Augustin bojoval a konečně kterak vítězil. Augustina svedla škola, oplzlé knihy, záhubné zásady otcovy, zlá společnost a nestoudná divadla pohanská. Augustin bloudil duchem, poněvadž byl nevědomý u víře Kristově a pyšný. Trpkost, matka sv. Monika, smrt nejdražšího z přátel, bludař Faustus a nemoc od Boha seslaná přivedly Augustina na cestu dobrou. V životě Augustinově jako v obraze vidíme, kam člověk dospěje, podá-li se pyše a žádosti srdce. Obrovského namáhání jest třeba, aby člověk zase na pravou cestu uhradil. Kdo zhřešil s Augustinem, povstaň s ním, kdo nezhrěšil, výstrahu méj. Tyto pěkné myšlenky hodí se výborně ku látce k postním kázáním, jsou podány logicky a ve správné řeči. Úprava knížky velmi slušná. Nákladem B. Stýbla. Cena 36 kr.

— Fr. Hellwalda „*Země a obyvatelé její*.“ Illustrovaná zeměpisná, dějepisná a národopisná kniha domácí. Dílu prvního seš. 26., 27. a 28. Dílu třetího seš. 3. Velmi bohatý a

zajímavý obsah znázorněn jest mnohými obrazy a mapami.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, dospěl k ročníku V. V prvních třech číslech nalézáme články od p. archiváře Vinc. Brandla, od prof. dr. Jos. Pospíšila, povídku od Frant. Stránecké, časový obrázek pod jménem slečna „Eugenie“ od V. Kosmaka, pohádku „Svoji k svému“ od V. Beneše Třebízského, básně od prof. Vl. Štastného. V obzoru literárním se posuzuje „Světobzor“ a „Květy“ (roč. 1882).

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 2. tento obsah: Dvě básně. Křest. početnice pro dospělé školáky. Duchovní hodiny. Blah. Panna Maria, Matka dobré rady. Žaly b. Srdce Páně. Sv. Notburga. Sv. Vavřinec z Brindisi. Naše matky a sestry katolické. Neděle první po devítiníku. Masopustní rozjímání.

— „*Anděl strážný*“, nový časopis pro křest. mládež, (Příloha „Školy“ na zvláštní předplacení), hodí se dobře pro maličky.

— „*Zábavné bibliotéky*“ roč. XIII. seš. 1. „Zaklétce.“ Stínová kresba z třicetileté války od V. Beneše Třebízského. Cena 10 kr.

— „*Posvátná kazatelna*“ uvádí ve svazku lednovém dvě kázání na poslední den v roce, dvě o slavnosti „Obřezání Páně“, dvě o slavnosti „Zjevení Páně“, dvě kázání na neděli I., II. a III. po Zjevení Páně a jedno na neděli IV. Nalezneš též kázání na slavnost nejsvět. jména Ježíšova. Ve svazku únorovém jest jedno kázání na neděli IV. po Zjevení Páně, řeč o slavnosti štědrovečerní, promluva ke školním dítkám při pohřbu zemřelého spolužáka, tři řeči na neděli Devítiník, dvě řeči na neděli I. a II. po Devítiníku, dvě kázání na neděli první v postě a cyklus kázání postních.

— „*Ludmila, Anežka a Václav*“, časopisy vydávané p. kan. dr. Ant. Skočdopolem, professorem při bohosloveckém ústavu Budějovicem, vykazují v 1. a 2. čísle, které právě vydáno bylo, zajímavý a poučný obsah.

— „*Škola a Život*“, časopis paedagogický s přílohou „Štěpnice“, má v prvním čísle roč. XXVIII. tento obsah: Rusové ve Střední Asii. Hospodyně, kněžka domácího krbu. O supinu. Laura Bridgmanová. Z tělo- a zdravotvdy. O středních školách v Srbsku. Dodatek ku změnám na politické mapě Evropy od r. 1815—1881. Literatura a umění. Podobný obsah vykazují „Štěpnice.“

— „*Slovanská čtení*“, oddíl II. zahrnuje srbsko-chorvatské a bulharské texty s mezirádkovým překladem českým. Pořádá odbor lit. řeč. spolku „Slavia“ pro vydávání „Slov. Čtení.“ V Praze, nákladem A. Reinwartha, knihkupce. Cena 30 kr

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

Vdp. **Josef Ehrenberger**, síd. kan. Vyšehradský, č. kons. rada, býv. vikář a zasl. spisovatel, 7. února 1882, (naroz. 25. července 1815 v Korouhvi u Chrudimi, vysv. 25. července 1841.)

Jmenování jsou:

vdp. Ant. **Slaviček**, děkan kapituly Staro-Boleslavské, proboštem též kapituly.

P. Jos. **Slánský**, č. ř. Maltanského a far. u Panny Marie Vítězné v Praze, jmenován kn. arc. notářem.

Uprázdňené místo:

Kojetice, fara patr. obce Pražské, od 21. ledna 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Frant. **Vanka**, def. v Č. Prusnici, 2. února 1882, (nar. tamtéž 14. dubna 1799, vysv. 10. dubna 1823.)

Ustanovení jsou:

p. Dr. Vinc. **Kraus**, far. v Bernarticích, za děk. v Trutnově;

p. Zephyr **Benesch**, far. ve Valteřicích, za far. v Knapovci;

p. Frant. **Černý**, vikar. kathedr. chrámu, za II. kapl. v Čermné (u Lanškrouna), odkudž

p. Václ. **Kozelka**, za proz. kapl. v Holicích;

p. Jos. **Vacek**, koop. ve Výprachticích, za adm. excurr. ve Valteřicích;

p. Jan **Hermann**, adm. v Knapovci, za koop. v Dobrouci.

Uprázdňená místa:

Valteřice (Neudorf), fara patr. nábož. matice, do 18. března;

Bernartice (Bernsdorf), fara patr. nábož. matice, do 23. března 1882.

Veškerí P. T. páni odběratelé tohoto časopisu obdrží velkou (40 ctm. šir. a 55 ctm. vys.) velmi krásně v barvotisku provedenou podobiznu J. Sv. papeže **Lva XIII.** za mírnou cenu 70 kr. Objednávky přijímá knihkupectví Rohlíčkovo a Sieversovo v arc. semináři Pražském. Objednávky vyříditi lze nejlépe poštovní poukázkou.

Milodar. Jos. Dušek, horník v Březové Hoře, daroval Trappistům v Maria Dunbrody v Africe 2 zl. Zaplať Pán Bůh.

P. v L. Budou uveřejněny později.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přís. XIV, 34.)

Kázání postní.

II. *Pán Ježíš vzor lásky naši k Bohu.*
„Milujte Hospodina, Boha svého a chodte
po všech cestách jeho.“ (Jos. 5, 22; srv.
Jan 14, 15.)

Přístup.

Voltaire, muž svou nevěrou pověstný, byl již 81 let star, aniž byl překrásný zjev v přírodě, východ slunce, kdy spatřil. Chtěje si toho dopřát, jednou za jasného jitra opustiv lože vstoupil ve společnosti jistého mladého šlechtice klopotně na výšinu, s níž byla přerozkosná vyhlídka na pohoří Jurské. Ranní červánky již svým zlatem obrubovaly hory a vrcholy švýcarských alp, skvěly se v růžovém lesku, až konečně slunce objevilo se v celé své velebnosti a slávě. V tom okamžení sešedivělý nevěrec tak mocně byl pohnut, že smekl klobouk a padl na kolena a ve svém velkém zasnění složil hymnu neb chválozpěv na velebnost Tvůrce. Mocný Bože! zvolal, již věřím a nemohu, nechci upírati tvou bytost. — Ano Bůh jest, nebesa vypravují slávu jeho a dílo rukou jeho zvěstuje obloha. (Žlm. 118, 2.) „Tvůj jest den, tvá jest i noc; světlo i slunce ty jsi učinil“ (Žalm 73, 16.) Den tě oznamuje dni a noc noci. „Něma jest sice tato řeč; hlasitější však jest bouře a mořské vlnobiti. — Ano, jedenť jest Bůh, který nebe i zemi stvořil, který hvězdám běh vykázal a učinil, aby slunce za dne svítilo a hřálo, měsíc pak a hvězdy by temné osvětlovaly noci. Jedenť jest Bůh, který v čas příhodný větry a bouře jako své posly vysílá, který i prahnonci zemi deštěm a rosou zavlažuje, který času zimního stuhlou zemi sněhem a ledem pokrývá, na jaře pak ji probuzuje k novému životu

a čtvero ročních časů: jaro, leto, podzim, a zimu působí. Jedenť jest Bůh, jenž nebetýčné utvrzuje skály a přivětivá údolí potoky zvlažuje a horami obrubuje. Jedenť jest Bůh, kterýž moři položil meze a vodám běh vykazuje, jenž v útroby země drahokamy a rozličné kovy byl vložil. Jedenť jest Bůh, kterýž vyvodil všeliké rostliny, jenž kvítí polní odívá i stromoví libým a chutným ovocem obvěšuje. Jedenť jest Bůh, jenž všeliká zvířata stvořil i každému pokrm vykázal i o to má péči, aby žádný druh nevyhynul. Jedenť jest Bůh, kterýž pavouka naučil umelou tkaninu tkát i a ukázal ptactvu, kde má hledati pokrm a jak stavěti hnízda, jenž slavíku v hrdlo libezné vdechl melodie. Jedenť jest Bůh, kterýž člověka, korunu všeho tvorstva učiniv, nadal jej znamenitými schopnostmi a dary, Jak umělé jest jeho tělo a důstojná celá postava jeho. Jak podivné jest oko jeho a jak ušlechtilé srdce, jež nebe a zemi, Boha i celé člověčenstvo obsáhne. Jak drahá jest jeho duše, jež nadána rozumem i vůlí a stvořena nejen pro časnost, nýbrž i pro věčnost. Člověk stvořen pro věčnou blaženost a když s cesty svého povolání sešel, tu Bůh z nesmírného milosrdenství svého seslal mu Spasitele a Vykupitele, svého Syna, Pána Ježíše. A proto vše tohoto Boha svého máme milovati nade všechno, z celého srdce, ze vši duše, myslí a síly své, neboť On prve miloval nás, nežli my jsme jej mohli milovati; kterýž tak velice nás miloval, že svého jednorozného Syna pro nás na smrt vydal. (Jan 3, 16.) Milovati máme tohoto Syna Božího, jenž svou drahou krví na kříži nás vykoupil, syny Božími a dědici nebeského království nás učinil; milovati máme Ducha svatého, kterýž nás ponouká i silí svou milostí.

(Jos. 5, 22.) O milí bratři a sestry v Kristu! kdybychom tak dobrotivého, laskavého Boha svého nemilovali, pak nezasloužili bychom slouti křesťany, jméno křesťan bylo by nám k hanbě, ano k ztracení. A tohoto Boha znáti a milovati naučil nás Kristus Pán, jehož památku bolestného utrpení a smrti v svatopostním čase konáme, On učil nás lásce k Bohu slovem i příkladem svým. Patřte tedy kř. na vzor, jež vám na hoře Golgotě ukázán, na Krista, jako vzor vši dokonalosti a uče se od něho dnes lásce k Bohu. Na tom nejvyšším, nejdokonalejším vzoru lásky seznáme, že jen tehdy Boha pravě milujeme, když jeho svatou vůli věrně a z lásky k němu plníme.

1. *Boha pravě milujeme, když jeho sv. vůli věrně plníme, když příkázání jeho zachováváme.* Zřetelně pravdu tu vyslovil Kristus, Syn Boží říká: „Kdo zná příkázání má i zachovává je, tenť miluje mne. Milujete-li mne, příkázání má zachovávejte. Kdo mne nemiluje, řečí mých nezachovává.“ (Jan 14, 15. 21.) Již prostý rozum nám praví, že dítě nemiluje otce, služebník pána, poddaný svého mocnáře, neplní-li jeho vůle, nezachovává-li jeho rozkazů. Neočekáváte N. od toho, kdo vás ujistuje svou láskou, aby konal vůli vaši a jednal ve všem podle vašeho přání? Kdo toho nečiní, může vás stokrát ujistovati svou láskou, zdaž mu budete věřit? Slova jeho jsou křivá, jen lež a pokrytství. Ježíš Kr. fariseům vytýkal: „Lid ten ústy mne ctí, srdce pak vzdáleno jest ode mne.“ (Mat. 15, 8.) Nadarmo tedy ujistuje člověk, že Boha miluje, neplní-li vůli Boží a přestupuje-li jeho svatá příkázání a příkázání sv. církve. Kdo přestupuje tato příkázání, ruší zákon, protiví se Bohu, Pánu nebes i země, jehož rozkazu jest poslušna celá příroda, veškeré tvorstvo. Bůh dí: staň se a stalo se. Těleso nebeské, slunce, musí v běhu se zastaviti, když Pán všemohoucí kyne. Řeka vystupuje z břehu a místo vody valí se krev. Vlny mořské jako zdi se staví, aby národ isr. suchou nohou přešel a opět se zavřevše, vojsko Faraonovo pohlcují. Obloha nebes se otvírá a blesky se křížují po vůli Nejvyššího. Z tvrdé skály řine se pramen, jenž lid žíznivý občerstvuje a manna s nebes nasycuje hladových. Tomuto všemocnému příkazateli, jehož rozkazům veškeré tvorstvo se podrobuje, jedině člověk se protiví, když totiž vůli jeho přestupuje, hřeší. Člověk takorba vyzývá Boha slovy, jež čteme u proroka Jeremiáše. „Všecko slouží Bohu,

jediné já mu sloužiti, jej poslouchati nechci.“ Hříšník nechce sloužiti Bohu, nechce poslouchati svého Pána, stvořitele, zachovatele, laskavého Otce a největšího dobrodince. Jaká to ohavnost, jaký to nevděk. Hříšník nechce plniti vůli, nechce zachovávat Boží příkázání, protože Boha nemiluje. Milujme Boha, nebo láska jest první a hlavní příkázání a nejdůležitější povinností každého člověka. „Milovati budeš Hospodina Boha svého,“ velí sám Bůh (V Mjž. 6, 5.) Učte pak se N. lásce k Bohu od svého Spasitele. Patřte na Golgotě nejdokonalejší vzor lásky. Ne nadarmo Kristus volal: „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jako jsem já učinil i vy též činili.“ (Jan 13, 15.) On Syn Boží dokázal lásku k nebeskému Otci v celém životě i v smrti, plně vždy ochotně vůli jeho, jak sám dí: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal. (Jan 4, 34.) „Zůstaňte v milování mém, jakož jsem já příkázání Otce svého zachovával a zůstávám v jeho milování.“ (Jan 15, 10.) Aby svět poznal, jak Pán Ježíš Otce miloval, sestoupil s nebe, z vůle Boží vtělil se a vši bídu lidskou na se přijal, z vůle Boží hlásal pravdu nebeskou, lid učil, dobře činil, za všechny lidi hrozná muka trpěl a zemřel, jsa „poslušen až k smrti kříže.“ (Fil 2, 8.)

O neskončená láska našeho Spasitele, láska Syna B. k nebeskému Otci, jak nás zahanbuješ! Ach, naše láska k Bohu jaktě slabá, studená, neupřímná, pouhý stín lásky Kristovy! My, jak snadno vůle Boží nedbáme, jak často příkázání jeho přestupujeme, mnohdy hřešíme. — O nechtějme příště tak nelaskavě, nevděčně k Bohu se chovati, proti vůli Boží jednati, nechtějme nikdy hřešiti! Vůle Boží jest, abychom své žádosti a náruživosti přemáhali, bychom se chránili pýchy, vysokomyslnosti a byli pokorní. Což jsme my lidé proti Bohu? Jen ničemní, bidní tvorové a máme zajisté příčiny, abychom se Bohu kořili a v pokore lásku mu prokazovali. „Bůh se pyšným protiví, jen pokorným svou milost dává.“ (Jak. 4, 6.) Učte se m. kř. pokore od Krista, jenž dí: Učte se ode mne, jáť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.) Chraňte se lakomství, ježto přivádí člověka k nelaskavosti, k podvodu a nespravedlnosti, ježto zaslepuje mysl, zatvrzuje srdce a v záhubu vrhá. Chraňte se závisti, hříchu to pošetilého a záhubného, ježto přivádí člověka k nevděku a reptání proti Prozřetelnosti; ježto svádí k pomluvě a utrhaní. Patřte m. kř. na vzor vši do-

konalosti, na Krista chudého, jenž neměl místa, kamby hlavy své sklonil. Chudí bohatým nezávidíte, buďte jako Kristus v chudobě spokojení a bohati k chudým dobročinnými se prokazujte. Chraňte se kř. hříchu nejvyšší ohavného, jenž mezi křesťany nemá jmenován býti: totiž nečistoty neb smilství, ježto zdraví těla maří, před časem do hrobu uvrhuje a duši u věčnou záhubu přivádí; nebo „smilníci království Božím nebudou vládnouti.“ (I. Kor. 6.) Chraňte se dále nestřídmosti v jídle a pití; nebo hřích tento zneuctuje, zohavuje lidskou důstojnost, síly těla i duše hubí a k mnohým jiným hříchům zavádí; proto člověk nestřídmý, opilec, zřídka se polepší a chvátá ku své záhubě. Chraňte se N. hněvu a zlosti, nebo člověk hněvivý Bohu i lidem se protiví. Přemáhejte záhy každé pohnutí mysli, aby nevpadlo v hněv. Buďte tiší, mírní, pokojní, jako byl vzor váš Kristus. — Konečně chraňte se lenosti tělesné i duchovní, ježto jest hřích nebezpečný, škodlivý, pro časnost i věčnost. Pohleďte v duchu na svého Spasitele, jenž byl neunavně pilný a horlivý a svým příkladem vzbuzuje nás, bychom pilně pracovali, povinnosti své věrně plnili a horlivě Bohu sloužili. Vůle Boží jest také, aby chom plnili přikázání církevní. Než jak často křesťane přikázání cír. přestupují! Připomínám přikázání postu. Jak lehkovážně se ono přestupuje, ač církev sv. je velice usnadnila — Dále připomínám, že mnozí křesťané v neděli a ve svátek služby Boží zanedbávají, ano v ty dny takové práce a skutky páší, jimiž se den sváteční zneuctuje, zlehčuje. A jak mnozí v čas zapovězený, v adventě a v postě hlučných zabav se účastní a tropí všeliké prostopášnosti! Jak se před Bohem zodpovídají, ježto Pán Ježíš výslovně praví: Kdo vás slyší, mne slyší kdo vámi pohrdá mnou pohrdá.“ (Luk. 10, 16.)

2. *Konati máme vůli Boží pro Boha, z lásky k Bohu, jak vzor náš Kristus ukazuje.* Když kř. misionáři přišli do Austrálie hlásat víry Kristovy, pozorovali, že téměř všem obyvatelům země ten neb onen prst, ba mnohým celá ruka schází, čemu když se divili a ptali se po příčině, dostali za odpověď, že jsou to samé oběti lásky dětinné, nebo lidé těch krajín, vidouce otce neb matku v nebezpečnství smrti, vzývají své bohy pohanské, jimž ku počtě některý prst si utínají. Nemocný-li po první oběti se nepozdraví, utnou si prst druhý a tak činí při každém nebezpečnství, až na

ruku dojde. Tak veliká jest láska divokých národů, ačkoli jen přirozený cit jich pobádá, by své rodiče milovali. Nás pak učí tomu nejen přirozenost, veškeré viditelné i neviditelné tvorstvo, nýbrž i víra Kristova, že Boha, svého všemohoucího Stvořitele, svého dobrotivého a laskavého Otce upřímně milovati máme. — Nenít ovšem třeba, ba nemoudře, pošetile bychom jednali, kdybychom z lásky k Bohu jeden prst, jeden úd po druhém si zutínali; toho však třeba, bychom pro Boha své žádosti a naruživosti přemáhali, hříchu se chránili a přikázání Boží věrně zachovávali. Bůh ovšem toho pro sebe nepotřebuje, aniž mu to k jakému prospěchu, když vůli jeho věrně plníme; nám však z toho nemalý prospěch vychází, nám jest to k tělesnému i duchovnímu, k časnému i věčnému dobru a hlavní, ba jediný pravý důvod, proč přikázání Boží máme věrně plniti, jest láska k Bohu. — Tak čistý šlechtetný musí býti úmysl náš, sice nám málo prospívá, bychom i sebe správněji, jak se říká na vlas, přikázání Boží zachovávali. Láska naše k Bohu má býti čistá, dokonalá: t. j. Boha milovati máme pro něho samého, bez úmyslů sobeckých „ne slovem a jazykem, ale skutkem a pravdou.“ (I. Jan 3, 18.)

Láska naše k Bohu musí býti *dokonalá*. Boha milovati máme z celého srdce, z celé duše, ze vši síly a mysli své, (Mat. 22, 36.) to jest: všecky své mohutnosti a síly těla i duše máme obětovati Bohu, od něhož jsme je obdrželi, Bohu máme obětovati vše, cokoli myslíme, co mluvíme, činíme a opomínáme, obětovati mu máme každé své pomyslení, každé vzdechnutí prsou, každý tlukot srdce. Vše máme činiti z lásky k Bonu, k jeho cti a chvále, jak dí apoštol národů sv. Pavel: „Buďte že jíte nebo pijete, neb cokoli činíte, ke cti a chvále Boží činite.“ (I. Kor. 10, 31.) Proto ke cti a chvále Boží, z lásky k Bohu máme věrně zachovávat přikázání, z lásky máme plniti vůli Boží. Z lásky k Bohu máme zachovávat nejen některá, nýbrž všechna přikázání bez výjimky. Láska naše k Bohu má býti *nerozdílná*, t. j. máme celým srdcem, jediné Boha a cos jiného jen pro Boha milovati. Bůh má býti jedinou pohnutkou lásky naší, žádný jiný tvor, žádný člověk, tím méně kov mrtvý nebo zisk malicherný. Láska k Bohu má býti *upřímná* beze všeho přetváření a *dětinná* z synovské kázně, jako dítě k Otci plynoucí. „Milování, píše sv. Pavel, buď bez pokrytství, nenávidíc co zlého, přidržujíc

se toho, což dobrého jest.“ (Řím 12, 9.) Láska k Bohu má býti konečně *nade všechno* vždy obětavá i stálá: máme Boha nade všechno ctíti a více si ho vážit, než cokoli se nám líbí a nás těší, a tudíž máme býti hotovi, bychom raději vše trpěli, všechno i život ztratili, než abychom jediným hříchem Boha urazili. Tak miloval sv. Pavel Boha i Pána Ježíše; nebo píše: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Ani smrt, ani život, ani přítomné věci, ani budoucí — nebudou moci nás odloučiti od lásky Boží.“ (Řím. 8, 35.)

Nejkrásnější, vznešený příklad lásky Boží dává nám Kristus, vzor náš, an visí na Kalvarii. On Pán a Spasitel náš plnil vždy ochotně, věrně a dokonale vůli svého nebeského Otce. Žádného příkazu, byť sebe byl těžší a bolestnější, Pán Ježíš se nehrozil, nýbrž ochotně, věrně a bez reptání vše, co Bůh otec nebeský velel, vždy plnil. On přikázání Božích ani v nejmenším nikdy nepřestoupil; na něm nebylo stínu viny, takže i svých nepřátel mohl vyzvati: „Kdo z vás mne bude vinit z hříchu?“ On vůli Boží nejen sám dokonale plnil, nýbrž snažil se také, aby ode všech lidí plněna byla, proto ve své vlasti z místa na místo chodil, všudy vůli Otce nebeského hlásal a své učeníky k ctnostnému, bohabojnému životu napomínal, jimž také svým příkladem svítil, by ho následovali. On i konečně, že to byla vůle Boží, za lidi trpěl a život svůj na dřevě kříže obětoval. A jaký byl účel jeho snah a utrpení? jaký byl úmysl jeho, an vůli Boží tak věrně a dokonale plnil a jí se z úplna podrobil? Žádný jiný leč Bůh, láska k nebeskému Oci. Svět ho nepoznal, ano nenáviděl ho, pronásledoval a k potupné smrti kříže odsoudil; za všechna dobrodiní zpláceno mu černým nevděkem lidí přítomných i pokolení budoucích. To, jsa vševědouce, věděl a přece pracoval, trpěl, vůli Boží plnil. Co ho k tomu přimělo, pohnulo, než láska k Bohu, k nebeskému Oci. On hledal jen čest a slávu toho, kterýž ho poslal, aby svět poznal, aby plnil, což On lidem hlásal a co mu Otec nebeský přikázal. — O kéž všickni, kéž zvláště my křesťané jsme Krista. Spasitele svého následovali v lásce k Bohu! Kéž taková byla láska naše k Bohu, jako láka Pána Ježíše. — Slušnot tedy a spravedlivo, abychom Boha, nejdokonalejší bytost a lásky nejhodnější dobré nade všechno milovali, bychom tělo i duši, mysl i srdce, ježto jsme zdarma beze vší zásluhy obdrželi, Bohu věnovali

a všechny své síly k jeho cti a chvále užívali, vůli Boží věrně plnili a jí se ochotně podrobovali. Amen.

Svatý Jan Křtitel de Rossi.

Třetí hrdina katolický, jemuž dostalo se koruny svatosti při kanonisační slavnosti v Římě dne 8. prosince 1881 jest sv. Jan Křtitel de Rossi. (B. M. Kuldy Církevní rok nazývá jej: Jan Baptista de Rubeis.) Světec tento narodil se 22. února 1698 ve Voltaggiu, v diecési Janovské, v severoitalské krajině Ligurii z rodiny šlechtické, z Karla a Františky de Rossi. Rodina jeho slynula nábožností, láskou ku církvi a zvláště dobročinností a štědrostí k chudým. Ctnostem těmto naučil se mladý Jan Baptista záhy v domě otcovském tak, že obětoval jim veškerý život svůj pozdější. Jako malý chlapeček chodil často do chrámu Páně provázen jsa svým otcem nebo matkou; a brzy naučil se posluhovat knězi při oltáři, a posluhoval s takovou nábožností, že věřící jim bývali povzbuzeni k pobožnosti. U oltáře uviděla jej také kdysi vznešená Janovanka Marie Kambiasová, které se zalíbil Jan v té míře, že neustala žádati oň rodiče jeho. S těžkým srdcem loučili se rodičové s malým ještě synáčkem naděje se, že mu kyne šťastná budoucnost ve středu rodiny, která i statky pozemskými byla obdařena i poctivostí a nábožností se vyznamenávala. V rodině Kambiaské žil již třetí rok získav si poslušností a pilností svou lásku celé rodiny, která naň pohlížela jako na vzor nábožnosti a mravnosti.

Jednoho dne zastavili se tu v domě Kambiasů dva bratři řádu kapucínského na své cestě do Říma. Když odcházeli požádal je Jan Křtitel, aby vyřídili od něho pozdrav P. Angelovi, který byl provinciálem řádu kapucínského v Římě a strýcem Janovým; a tento pozdrav byl příčinou, že dostal se Jan do Říma. Povolal jej totiž do Říma v brzkou přibuzný jeho Vavřinec de Rossi, kanovník u Panny Marie Kosmedinské, kterýžto chrám jest druhým nejstarším kostelem v Římě. Otec byl mu již zemřel a matka dala svolení své s radostí vědouce, že dostane se mu vzdělání a snad i té milosti, aby připravil se ku stavu kněžskému.

Přišel do Říma přijat byl v římské koleji Tovaryšstva Ježíšova, kteráž vzdělávala žáky své hlavně v latinské řeči, v

řečnictví a libomudrctví. Pilností svou a velikými vlohami vynikal zde Jan nade své spolužáky, byl vzorem jim v pobožnosti, povzbuzuje je, aby účastnili se společných pobožností Mariánských, ve ctnostech a jmenovitě v čistotě mravů svých vyvolivše si za vzor sv. Aloysia. V této jeho horlivosti překvapila jej nemoc, která mu po delší čas nedovolovala učit se.

Konečně pozdravil se a byl přijat v blahosloveckém ústavu řádu Dominikánského, aby připravil se zde ku přijetí svěcení na kněze. Ukončiv studie na jmenovaném ústavu, posvěcen byl na kněze dne 8. března r. 1721. Přijímaje toto svěcení učinil slib, že nepřijme žádné hodnosti církevní leč z poslušnosti ku sv. duchovnímu rádcí. Když obětoval první svou mši sv. na oltáři sv. Aloysia v kostele sv. Ignata, počal rozvínovati blahodárnou činnost svou ku blahu chudých nemocných a hříšníků. Horlivost, kterou mladý kněz byl proniknut, vedla jej na veřejná místa, aby zde poučoval venkovany, obchodníky a tuláky ve sv. náboženství od rána do večera, aby je připravoval ku přijetí sv. svátostí. A největší bývalo mu odměnou, když ku zpovědnici jeho hrnulo se hojně kajicníků: neurčoval si pak určité hodiny ku zpovídání, ale byl vždy ochoten sv. zpověď slyšeti a ze zpovědnice neodešel pak nikdy dříve, než posledního kajicníka nevyzpovídal. Byla to proň ovšem úloha obtížná, ale také církvi prospěšná a jemu záslužná. Svěřil se sám kdysi svému příteli: Našel jsem nyní nejkratší cestu do nebe a sice tu, že budu horlivým zpovědníkem.

Aby i nemocným poskytl možnost přijímati sv. svátosti, vyhledával je po městě a posluhoval jim sv. svátostmi. Zřetel svůj obrátil také ku mládeži, často spěchal na Kampo Vaccino, aby vyučoval zde chudé pasáky pravdám sv. náboženství; studující mládež naklonil si svou horlivou činností tak, že byl nazýván apoštolem mládeže.

Což divu, že muž tak horlivý ve službě Boží obrátil zraky své tam, kde chudoba a bída potřebují nejvíce pomoci, že umínil si posluhovat v ústavech pro nemocné a chudé? Nemocnice u sv. Havly, založená knížecí rodinou Odeskalcův, a dům pro nemocné u sv. Aloysia, který sám založil svým nákladem byly především předmětem jeho horlivosti apoštolské. Již jako studující od roku 1715 chodíval do nemocnice ku sv. Havle, posluhoval zde nemocným a vyučoval je. Byv vysvěcen na kněze zvětšil činnost svou tak, že takorčka nevycházel

z domu tohoto, aby byl ubožákům na blízku. Jeho přičinlivostí stalo se, že v určité dny v témdni kněz nemocné zde vyučoval a s nimi se modlil. Zvláště u velikonočním čase připravoval všechny s velikou pilí ku sv. zpovědi. Čím kdo byl větší ubožák aneb větší hříšník, tím on více pečoval. Nedostačovaly-li mu příjmy jeho k podpoře nemocných, neostýchal se dům od domu prositi za podporu u zámožnějších dobrodinců. Tomuto domu věnoval síly své po čtyřicet let až do své smrti.

Horlivost jeho neušla zrakům jeho vrstevníků a příbuzných, jmenovaný již Vavřinec de Rossi, vyžádal si ho za pomocníka a zástupce. Janovi byl nyní vítanou výmluvou slib učiněný při svěcení na kněžství; avšak když mu zpovědník jeho přijetí nového úřadu poručil, neodvážil se déle odporovati a přijal nový úřad r. 1735. Aby povinností novým mohl zadosti činiti, usadil se v prosté kolně na blízku chrámu Páně Panny Marie Kosmedinské říkávaje, že lepšího bytu pro sebe nepotřebuje.

Mši sv. nesloužil nikdy, aby se byl nepomodlil Matutinum a Laudes, ku modlitbě přicházel do chrámu vždy v čas, mši sv. sloužil vždy s příkladnou nábožností tak, že nezřídka býval u vytržení, okrasu kostela miloval velice, zařizoval pobožnosti k počtě blahoslavené Panny Marie, účtu k Největější Svátosti oltářní hleděl co možná nejvíce rozšířiti. Zbývající čas věnoval chudým na ulici i v nemocnicích; zvláště ujímal se souchoťníků, vyhledával místa, kde venkované do Říma přišli se scházeli, poučoval je, připravoval je ku přijetí sv. svátostí. Roku 1737 stal se kanovníkem na přemlouvání strýce svého. Papež Benedikt XIV. uznal apoštolskou činnost jeho a učinil jej duchovním správcem papežských stráží a sluhů.

Zpovědnice jeho byla po celé dny obklopena kajicníky zvláště chudobnými. Na kazatelnu vystupoval často a lid znaje ze zkušenosti skutky hrnul se houfně do chrámu Páně, v němž kázával. Jsa ve dne činným ve zpovědnici a na kazatelně a nemoha tudíž ubohým a nešťastným tolik času věnovati, navštěvoval je v noci a těšil je seč byl. Chudým, ubohým a hříšným věnoval celý život svůj, jim obětoval i jmění své po rodičích zděděné. Na smrtelném loži jeho našlo se po něm 4.05 paoli, což se rovná asi jedné zlatce r. m.

V čas svěcení kněžstva konal pobožnosti ku sv. apoštolům Petru a Pavlu; ku

sv. Filippu Nerimu, jehož příkladu v životě tak velice následoval, Inul zvláštní nábožností. Po devět let bydlel v prosté kolně, až konečně nemocí zeslábl, a musil odebrati se do kláštera Nejsv. Trojice, konaje jako dříve, skutky milosrdenství. Několikráte ranila jej mrtvice, než stav jeho polepšil se opět tak, že mohl i mši sv. sloužiti v klášterní kapli. Avšak zdraví nevrátilo se mu již nikdy; sv. svátosti přijímal v nemoci své každou neděli a každý svátek. Dne 23. května 1764 vypustil ducha tiše prose známé své, aby ujímali se ubožáků u sv. Havly. Tělo jeho musilo býti takorba hlídáno, neboť každý chtěl mít něco na památku od muže, ježž živého ctil jako světce. Pohřbu jeho účastnilo se nesčetné množství lidstva. Tělo jeho uloženo bylo k odpočinku v chrámu nemocnice u Nejsv. Trojice. Věci neobyčejné staly se již za života jeho: nemocným vyprosil zdraví u Boha, několika jiným předpověděl smrt, hříšníkům řekl hříchy, kterých byli dávno se dopustili. Na hrobě jeho stalo se několik zázraků na přímluvu jeho u Boha. Na základě těchto neobyčejných událostí počato již r. 1781 s vyšetřováním jeho života, než teprvo když r. 1859 nové události zázračné na hrobě jeho se staly, vyhlásil jej sv. Otec Pius IX. r. 1860 blahoslaveným. Od té doby vzrůstala se úcta k tomuto svěťci a opět nové události neobyčejné jsou dokázány, pročž jej sv. Otec Lev XIII. po bedlivém soudu předchozím vyhlásil svatým dne 8. prosince r. m. Církve sv. svěťci svátek jeho každoročně 23. května.

Ku stručným rysům ze života sv. Jana Křtitele de Rossi dodáváme slova z Ambrosia, časopisu vycházejícího v bavorském Donauwörtnu, kde vyličen jmenovaný světec, jako vzor kněze a po té se praví: Jest to zajiště pokyn Božské Prozřetelnosti, že právě za dnů našich, kdy na církevních kněžích tak mnoho záleží, událo se svatořečení kněze církevního. A opravdu. Čeho naše doba potřebuje, to jsou mužové apoštolští duchem a skutky podobní knězi Janu Křtiteli de Rossi. Zpovědnice, kazatelna, duchovní cvičení a missie — to jsou strážní andělé doby naší. Pohledme naň: denně sedal ve zpovědnici, vystupoval na kazatelnu, kdykoliv mu bylo možno někdy pětkrát až šestkrát, cvičení pro lid mival každou neděli, missie konal v Římě i mimo Řím. Z kazatelny spěchal do zpovědnice, kdež hříšníky pohnuv nadšenými slovy smiřoval s Božskou spravedlností. Jan

Křtitel de Rossi byl mužem apoštolským, knězem církevním, nadšeným pro sv. církev a takových mužů potřebuje doba naše. Kdo pocituje v sobě povolání takové, následuj sv. kněze. A. Č.

Liturgika církve pravoslavné.

(Vykládá prof. Václav Brabec.)

IV. Mše pravoslavná.

(Pokračování.)

II. *Mše katechumenův* (liturgia oglašených) jest mše pravoslavné druhá hlavní část, při níž za starodávna přítomni směli býti také katechumeni, kajníci i pohané. Diakon stavě se před dvěře královské slovy: „blagoslovi, vладыко“ kněze prosí, aby liturgii započal. Kněz čini tak slovy: „blagoslovenno carstvo Otce i Syna i Svjatago Ducha,“ k čemuž sbor zpěváků (Klir) v zastoupení veškerého lidu odpovídá: „Amiň.“ Jsou pak v hlavním dílu tom části, jak následuje:

1. *Řada vroucích modliteb* (velikaja jektenia). Kněz jménem církve pravoslavné modlí se tu k Bohu za udělení milosti duchovních i tělesných, za pokoj světu veškerému, za blaho a jednotu svatých církví, za spasení a blaho vrchnosti duchovních a světských, za úrodu zemskou, za pomoc a spasení všech se plavících, putujících, nemocných a pronásledovaných a za udělení milosti všem věřícím.

2. *Pění antifon* střídavě od obou chorů. Antifony jsou verše ze žalmův Davidových přiměřeně vybrané. Po antifoně druhé zpívá se velebná píseň „Jednorozený Synu“, již císař Justinian (v VI. stol.) uvedl v církevní užívání proti bludu Ariánskému a Nestoriánskému. Po třetí antifoně otevírají se dvěře královské a koná se — 3. *průvod menší* (malýj vchod). Za diakonem nesoucí sv. evangelium a, za klerikem, jenž nese svíce hořící, kráčí kněz od oltáře postrannými dveřmi a zpět k oltáři dveřmi královskými (prostředními). Průvod ten na Krista jak uče lid chodil po krajinách upomínajíc, průvodem menším nazývá se na odlišenou od průvodu velikého, který později s posvátnými dary koná se. Když obřadníci k oltáři vrátili se, následuje —

4. *pění veršů případných* a písně o Nejsvět. Trojici. Verše ty, nazvané „tropari“ nesou se obsahem k světcům, jichž památka se právě koná, a píseň: „Svatý Bože, svatý silný, svatý nesmrtelný, smiluj se nad námi“ k uctění Nejsv. Trojice zpívaná, nazývá

se „Trisvataja.“ Když píseň tam jest dozpívána, obřadníci vystupují na trůn vrchní (gorneje město), a diakon k lidu jsa obrácen oznamuje — 5. *čtení apoštola a evangelia*. Pokud čte se „apostol“, t. j. vyňatek ze skutků neb listů apoštolských (naše epištola) kněz sedí na vrchním trůně a diakon okuřuje obrazy a lid. Přijav od kněze požehnání diakon, čte pak sv. evangelium; kněz při tom stojí na označenou uctivosti, a věřící sklání hlavy své, vyznávajíce tím, že s pokorou přijímají slovo Boží, nejnak než jakoby samého Krista poslouchali. Sbor zpěváků, když evangelium dočteno bylo, za milost přijatou jménem lidu děkuje slovy: „Slava tobě, gospodi, slava tobě“ (naše „gloria tibi, Domine“). Mše katechumenů závěrkem jsou — 6. *modlitby zvláštní* (orationes collectae), jež nazývají se jektenija sugubaja i příleznaja, t. j. modlení dvojnásobná a vřelá. Kněz modlí se tu za císaře a jeho říši, za „synod pravitelstvujuščij“, za veškeré kněžstvo a všechny řády církevní, ano i za katechumeny a za spasení veškerého křesťanstva pravoslavného. Až potud za starodávna přítomní mohli býti mimo věřící také jinověrci, bludaři, katechumeni a j., načež bylo jim odejiti. Ač poměry ve příčině té valně pozměnily se, nicméně po zvyku starodávném diakon až posud katechumeny vybízí, aby odešli, hlasitě volaje: „Jelicy oglasennii izydite“, t. j. kteří jste katechumeni. odejděte. (V liturgii římské bývalé: *Ite missa est.*) Ze katechumenů více není, slovem „izydite“ znamená vzdání duchovní, t. j. aby věřící myšlení pozemského zbavivše se, nastávající oběti obcovali se srdcem čistým.

III. *Mše věřících* (missa fidelium) tím počíná, že kněz „antimins“ rozprostírá a že královská vrata se otevírají. Kněz i diakon k svatému prestolu přistoupivše třikráte hluboce uklánějí se a počíná: 1. *přenesení svátostních darův* se stolu obětního na oltář, což velikým průvodem („velikim vchodom“) se nazývá a přenesení těla Kristova z Golgoty do hrobu představuje. Kněz bera totiž se sv. darů pokrov vrchní (vozduch), položí jej na levé ramě diakonovi a patenu či mísu s chlebem obětním dává mu na hlavu, a sám v ruce nesa nádobu s vínem, dveřmi severnými ubírají se ke dveřím hlavním, kdež zastavují se, k lidu jsouce obráceni a modlíce se, aby Bůh v říši své nebeské pamětliv býti ráčil gosudara imperatora, jeho manželky a všech členův domu carského,

sv. synoda, místního archijereje a všech křesťanů pravoslavných. Potom vstupují k oltáři, kdežto královská vrata se zavírají a zastírají záněsou na označenou toho, že hrob Spasitelův kamenem byl zakryt. Svátostné dary na oltáři uloživše „a vozduchem“ je přikryvše, kněz a diakon říkají — 2. *modlitby přípravné* ku svátostnému proměňování darův. Na svou nehodnost rozpomínajíce se, kněz a diakon vespolek za odpuštění hříchů svých modlí se (srv. naše confiteor) a k vzájemné lásce se povzbuzují, a diakon také přítomné věřící k vespolečné lásce a k jednomyslnosti napomíná. V církvi dřívější křesťané k označení lásky vzájemné vespolek líbali se (mužští s mužskými a ženské s ženskými), což nyní k zamezení nepořádku jen mezi obřadníky při oltáři děje se. Slouží-li liturgii kněz jeden toliko, líbá patenu a kalich i svatostánek. (Pokrač.)

Růženec radostný.

Z básní, jež k tisku připravuje Fr. E. Ibl.

V. Dekada.

(Quem in templo invenisti.)

1. Má duše s Tebou žalem jatá,
ku městu s Tebou spěje zpět,
a zří, jak láska matky chvátá,
a zří se v oku slzu chvět.
2. A zří Tvé duše zarmoucení
a s Tebou vstupá v svatou snň;
zří pláti oko v zantčení,
že v místě svatém Tvůj jest Syn.
3. Naslouchá s Tebou slovům svatým,
a žasne s lidem v chrámě kol,
a srdcem, mocí pravdy vznatým,
jen radost cítí, ne víc bol.
4. A slova s Tebou v srdce skládá
o vůli Otce konané;
žeť nejkrasší jest duše vnada
v té věrnost, službě žebnané.
5. A v radosti zas s Tebou spěje
i s Synem tam, kde Nazaret;
a blízkost Tvá mým srdcem chvěje,
a k modlitbě nabádá ret.
6. Tak jako's Panno svatá spěla
své dítko hledat ztracené;
tak dej by duši touha chvěla
po pravdě Bohem svécené.

7. Jak Tvá se bolest skonejšila,
když v svatý vstoupila jsi chrám:
by duše, dej, se potěšila,
když speje jeho ku branám.

8. Jak's Syna našla v svatém stanu
a lid kol Něho v úžase:
tamť najít Boha, sloužit Pánu,
dej přemítat své o spáse.

9. A jako's v srdci uložila
o svatých věcech svatou zvěst:
tak dej, by v duši pravda žila,
že srdce má vždy věrou kvěst.

10. A jak se k Tobě s ochotností,
i k pěstounu Syn přivinul:
k rodičům srdce lásku hosti,
dík dej by skráň jim ovinul.

Sancta Maria succurre miseris.

Maria Panno přispěj bídným
a kleslé duchem podpírej,
a slzu, úsměvem Svým vlídným
lkajícím s tváře setírej.

A prosíš za lid v každou chvíli
a přímělkyni kněžstva buď;
a zbožné ženy v dobrém síli,
a dítek jejich nezapud.

Ať všichni v Tobě pomoc mají
a blahou najdou útěchu,
kdo Tebe v lásce vzpomínají
v modlitby vroucím povzdechu.

Y. O popřej Panno Tebe ctíti
dej písní Tvoji chválou znět;
R. ať v mocnou, lesklou zbraň se zníti
na nepřátel Tvých hříšný ret.

Modlitba.

Bože, životem Jehož Syna,
i smrtí slávou vzkříšení,
nám naše odpuštěna vina,
v odměnu dáno spasení:

Ať, již tajemství uctívají
svatá v Marie růženci,
jich následovat neváhají,
pak spasy skví se pod věnci.

Míšeň.

Dějepisné upomínky a úvahy.

Podává Fr. Ekert.

(Dokončení.)

Roku 1543 zřídil vévoda Mořic ze zbylých statků bývalé kanonie tři školy, z nichž Míšeňská podnes stojí. Jest to jakýsi druh protestantského studentského konviktu se 130 chovanci, kteří v bývalém klášteře bydlí. V ústavě tom byli vzděláni spisovatelé Lessing, Gellert a Rabener. Mimo jiné budovy na vrchu sv. Afry poutá pozornost dům s pěkným arkýřem. Odtud přichází se na vrch zámecký mostem, jenž hlubokou rozsedlinu přepíná. Stojíme nejprve před vkusně obnovenou gotickou hradní branou, u níž ve vápně jsou nové obrazy sv. Jana evangelisty, patrona bývalé diecése a sv. Jiří. Prošedše branou, ocitáme se na rozsáhlém náhradí. Všecko jest zde starobylé aneb v duchu starobylosti obnovené. V levo ozubená hradba nad sráznou úžlabinou, již na severu potok Míšeň teče, v pravo řada starých domů, v pozadí mohutný zámek v tvarech pozdní gotiky a uprostřed průčelí velkolepého domu z doby čistého slohu gotického. Chrám ten daleko široko nemá sobě rovného, jest to jedna z nejslavnějších chrámových budov aspoň v severních Němcích.

Průčelí mívalo někdy tři vysoké proložené věže, mimo to stojí na jižním křídle ještě jedna; jak velebný to býval pohled na tu malebnou skupeninu na tomto vrchu! Průčelní věže zničeny byly požárem a v novější době zakončena byla nádherná fronta horizontální galerií, s níž sice rozkošný jest rozhled na město dole rozložené a na Polabí, která však krásnému chrámu docela nesluší. Chrám tento jest výmluvným hlasatelem slávy biskupství Míšeňského. Před ním stojí pomník zakladatele biskupství, císaře Ottona I. Nynější chrám stavěli biskupové Míšeňští od r. 1266—1400 v tvaru latinského kříže o třech stejně vysokých lodích s dlouhým kůrem a mnohými pobočními kaplemi. Stavba jeho jest úplně zachována a s částí nákladně obnovena. Zejména vynikají bohaté portály s překrásnou kamenickou prací v ozdobách, soškách a tympanech. Rovněž překvapuje vnitřek chrámu ohromnými prostory svými, řadami pilířů, klenbami a velikými okny s rozmanitou kružbou. Na konci hlavní lodi před vysokým kůrem odděluje obě tyto prostory vysoké lectorium či letněř, jakých i jinde, ač ne u nás,

dosti jest. Lidé v lodi chrámové shromáždění slyšeli zpěv v kůru, avšak zpívajících neviděli. Duchovní sborové, buďsi kapitola, či klášterní družstvo, konali svou pobožnost ve vysokém kůru zcela odděleni od lidu, pročež stával před letněrem pro lid ještě druhý hlavní oltář v lodi, po stranách jeho pak bývaly zavřené portály, vedoucí do kůru.

Jakkoli velechrám tento mocně nás dojmá svými prostorami a stavitelskými tvary, působí na mysl katolika přec jen mrazivě. V celé té obrovské budově nevidíme nic, co by nás povznášelo, všude holé zdi, holé pilíře, nikde oko nemůže spočinouti! Pouze před letněrem stojí stará kamenná tumba a na ní dřevěná archa s obrazy umučení Páně, měděného hada a obětování Isáka a na letněři stojí dvě staré kamenné sochy sv. Bartoloměje a Basilia. Zdá se, jako by ti dva světcové se tu byli opozdili. Za dob katolických bývalo tu 56 oltářů a ještě nestačily, tak že často stavěny ještě oltáře přenosné v chrámu a 200 kněží sloužilo zde mši sv. Z celého Míšeňska i ze sousedních zemí celé léto putovali sem zástupové lidu věřícího ve velikých průvodech, po celý rok ozývaly se v prostorách chrámu zpěvy lidu, chorály kanovníků a kázání, celé řady zpovědnic obklopeny bývaly od kajicníků, veliké slavnosti konaly se zde jedna po druhé a u hrobu sv. Benóna tisícové poutníků docházeli útěchy a vyslyšení modliteb. Jaký to život náboženský proudil v dómu tomto! Dnes není ani stopy po ruchu tom, dnes velechrám tento jest kostrou! Za letněrem jest zvýšené presbyterium. Po obou stranách stojí tu posud krásné řezaná kanovnická štalla. Biskup mívál trůn uprostřed, předkem k hlavnímu oltáři. Z tohoto oltáře zachovala se pouze kamenná tumba, na níž nyní prostý obraz Zjevení Páně stojí. Před tímto oltářem r. 1156 Konrád, praotec saského panovnického domu, uprostřed mnohých biskupů, knížat a rytířů složil meč a odznaky své důstojnosti a přijal roucho mnišské, načež vstoupil do kláštera sv. Petra u Hally, kde za rok zemřel. Zde Jan z Jenštýna sloužival mši sv., zde i Karel IV. klekával, zde sv. Václav mívál oltář. Nyní zeje odevšad pustá prázdnota. Přechetné náhrobky pochovaných zde v dobách katolických biskupů, kanovníků, knížat a jiných velmožů zvláštní dojem v té prázdnotě činí, ti kamenní a kovoví biskupové třímají pevně své berly, velmožové tisknou růženec k prsům a knížata

v sepjatých rukou drží kříž, jakoby se obávali, že jim zlí lidé ty věci odcizí. Nalézáme tu pomník zmíněného bývalého mistra Pražského a Lipského, potom biskupa Jana Hoffmanna a mezi jinými poutají oko naše náhrobníky markrabě Viléma Jednookého († 1407) i choti jeho. O tomto Vilému vypravuje se zvláštní pověst, jak přišel o oko. Utiskoval daněmi a příkrými rozkazy kapitolu i biskupa a neustál ani ku prosbám biskupa Bruténa. Tu prý k modlitbám Bruténovým zjevil se Vilémovi sv. Benno a napomenul ho, aby od nespravedlností svých upustil, jinak že těžce pykati bude. Avšak Vilém sužoval biskupa a kapitolu ještě více. Tu prý zjevil se mu ve snách sv. Benno podruhé a za trest mu vypálil pochodní oko, načež Vilém pokání činil. Podobná pověst z dvanáctého století zachovala se u nás na Vyšehradě a kapitola Vyšehradská chová památku na ni ve své menší pečeti, na níž spatřuje se podobizna knížete Bedřicha, jak na lůžku sedí a jak sv. Petr důtkami jej šlehá. Kníže Bedřich utiskoval kapitolu, proto dle pověsti sv. Petr, patron chrámu Vyšehradského ve snách jej zšlehal, načež Bedřich se polepšil. Nad těmito náhrobíky vypíná se u zdi vysoký, prázdný svatostánek v podobě gotické věže a nad vchodem do kaple vidíme sochy císaře Ottona I. a choti jeho Adély, kteří pohřbeni jsou v dómu Magdeburském. Jsou to mistrovská díla sochařská z 13. století. K velikému průčelí chrámu na západě přistavěna jest vévodská kaple z 15. století, v níž bývalo někdy 25 oltářníků a strážců hrobky vévodské. Uprostřed vypíná se nádherný mrazný náhrobek vévody Bedřicha Bojovného († 1428) a v dlažbě leží mnoho kovových desk s podobiznami. Zde jest pohřbena též dcera Jiřího Poděbradského Zdena. Krásný jest hlavní portál vedoucí z vévodské kaple do hlavní lodi. Avšak marně pátráme po hrobu sv. Bennóna. Když biskup Vitík I. nynější dóm stavěl, nalezl tělo sv. Bennóna, umyl je vínem, jímž mnozí nemocní na přímluvu světcovu ozdravěli a uložil svaté tělo na starém místě znova. Povstal tu brzo nádherný mramorový náhrobek s oltářem, k němuž po staletí věřící putovali a jež dárky zdobili. Sv. Benno byl již po čtyři věky od lidu jako světec ctěn a vyzván, nejsa kanonizován. Teprve papež Adrian VI. prohlásil jej r. 1523 slavně za svatého. Tu povstal proti tomu svým surovým a klackovitým způsobem Luther a vydal nesmírně

rouhavý hanopis proti papeži i sv. Bennónu. A sv. Benno v Míšni nezůstal. Náhrobník jeho rozbili učňové Lutherovi a sv. tělo jeho odvezeno nejprve na tvrz Stolpen, potom do města Wurzenu. až r. 1576 si je vyprosil vévoda Bavorský, jenž je převezl do Mnichova, kde je slavně uložil v arcibiskupském chrámu Matky Boží, kde posud sv. Benno odpočívá, ctěn jsa od lidu jakožto patron arcidiecése. Podobně přestěhoval se i sv. Norbert do Prahy z Magdeburku. I u nás světců lžireformace nestrpěla; jak známo upalovali kalvíniští sluhové Bedřicha Falckého ostatky svatých v chrámu sv. Vitském. Za to protestantismus nazývá Luthera „drahým mužem Božím“ (!) a ctí „relikvie“ jeho na Wartburku, ve Vittemberce a i jinde. Jest to ovšem „divný svatý“.

Bylo to 14. července 1539, kdy do bran Míšeňských hlučný průvod zavítal. V čele jel sám vévoda Jindřich „Nábožný“, za ním dva synové jeho Moric i August, dále kurfiřt Jan Bedřich „Velkomyslný“ s bratrem Janem Arnoštem a členové komise visitační, svolané k „opravě“ církevních a školních záležitostí v marce Míšeňské. Jaká to bude „oprava“ vědělo se již předkem, když po smrti věrného Jiřího Vonsatého, jenž statečně odpadl křesťanstvu, ujal se vlády lutheránský Jindřich, jemuž podlízaví lichotníci ze školy Vittemberské dali název „Nábožný“. Když průvod do Míšeň vjížděl, musilo se zvoniti všemi zvony v městě i na hradě a magistrát podle rozkazu slavnou komisi hlučně a okázale vítal. Hned druhého dne jeli knížata a komisaři do chrámu biskupského a tam odbývali lutheránskou bohoslužbu, po níž knížata ihned odjeli. Komisaři začali „opravu“. Biskupa tu nebylo, ten předváděje, co se dít bude, odjel, zavolána tedy kapitola. Kanovníci byli vyzváni, aby odpadli od papeže, zřekli se biskupa a „dobrovolně“ přijali na rozkaz zeměpána Jindřicha konfessi augšpurskou. Kanovníci rozhodně toho odepřeli. Odvolávali se k tomu, že kapitola bezprostředně pod říší a císaře sluší a upírali slavné komisi oprávněnost k této „visitaci“ a „reformě“. Visitátoři však prostě prohlásili, že dóm od toho dne jest modlitebnicí protestantskou a „opravili“ jej tím, že dali rozbití náhrobek sv. Bennóna a veškeré oltáře. Z hradu jeli komisaři k sv. Afře, kde měli snažší práci, odtamtud navštívili Františkány, kteří, jak vypravováno, se nepoddali a tak to šlo dále. Protestantství šířeno bylo násilím, za-

biráním kostelů, klášterů a církevních statků, vyháněním věrných kněží a řeholníků a usazováním na jich místa odpadlíků. Vůle jediného vladaře celou zemi odtrhla od církve. Lidu se nikdo netázal, ten musil poslechnouti. To by si měli pamatovati u nás ti, kdož až do odporosti vytýkají ustavičně známé události v Čechách ze století sedmnáctého. Po znesvěcení dómu Míšeňského trvalo biskupství ještě déle, až do r. 1581, jelikož biskupové protestantství pořádkem odpírali. Teprve poslední z nich Jan z Haugvitzů složil jmenovaného roku úřad svůj, odpadl od víry, oženil se a žil na zámku u Mogelína, jemuž přezděl Ruhestal. Kapitola vytrvala však věrně a vévodové Míšeňští, nemohouce odpor její zlomiti, utekli se k chytráctví. Jakmile některý kanovník zemřel, nastoupil na jeho místo „kanovník“ lutheránský a tak se stalo, že podnes žije tak zvaná „kollegiální protestantská (!) kapitola hl. chrámu v Míšni.“ Avšak podivní ti „kanovníci“, jichž jest osm, nežijou v Míšni a nechodí do osídlených štal ve vysokém kúru v dómu. Veškerá práce jejich záleží v tom, že berou příjmy z bývalých katolických kapitolních statků a že vydržují svým nákladem při dómu jediného „vikáře“, který v neděli a o svátcích v ohromných prostorách chrámových prázdným lavičím a holým zděm i pilířům i těm kamenným a kovovým biskupům a knížatům lutheránské evangelium káže. Jinak bývá dóm po celý týden uzavřen a otvírá se přichozím jen za peníze. Pouze na velký pátek bývá v něm živo, jelikož odbývá se v něm duchovní — koncert, k němuž mnozí milovníci hudby přicházejí. Umělci saští a němečtí konávají v Míšni též občasné historické slavnosti s kostumovanými průvody na hrad. Taková slavnost odbývána i loni. Průvod ubíral se v středověkých oblecích na náhradí, kde holdováno soše vévody Albrechta. U večer naplnily se prostory velikého chrámu, nikoli však zbožnými zástupy, nýbrž davy zvědavců, kteří naslouchali koncertu. Vně byl dóm při tom osvětlen elektricky, uvnitř ohněm bengálským. Tak nakládá protestantismus s těmi velebnými svatyněmi! Věru i chladný a lhostejný katolík musí se tu zachvěti a zastydět, že posud z nerozumu tak málo sobě vážil své církve. Jediná návštěva takové vydrancované a znesvěcené svatyně ukazuje nám tu suchopárnou poušť, na niž protestantství celé národy z ovčince církve katolické vyšťvalo. S mrazivými city opouštíme

prázdný dóm Míšeňský. K jihu od chrámu stojí v rohu přímo nad strání zámeckého vrchu bývalý biskupský palác s mohutnou baštou. Nyní se tu nachází okresní soud. Všímáme si i znaku císaře Karla V. nad branou, jenž tu byl zasazen na památku toho, že Karel V. po vítězné bitvě u Mülberka, kterou proti odbojným protestantům vyhrál, děle zde sídlil. Vedle biskupství stojí řadou gotické proboštství, děkanství a dům kanovníků. Kromě úřadu kapitolního nebydlí v budovách těch nikdo.

Celou severovýchodní část zámeckého vrchu zaujímá rozsáhlý hrad. Povstal v nejších rozměrech v letech 1471—83 a připomíná slohem svým Vladislavský trakt královského hradu v Praze. Vystavěl jej vévoda Albrecht, jenž oženiv se s dcerou českého krále, dělal si naději na korunu českou, proto budoval hrad ve velikých rozměrech a s nádherou královskou jakožto důstojné sídlo slavného panovníka nad mocnou říší. Ostatně měl k tomu dosti peněz, nebo právě odkryty byly stříbrné doly v Schneebergu a úroda se zdařila tak, že v Míšni věderec vína čtyři haléře stál. Této láci a bláhovým nadějím Albrechtovým na korunu českou děkuje Míšeň tento nádherný hrad, jemuž daleko široko nic podobného se nenalézá. Jest v něm sedm velkých dvoran, dvacet velkých síní, čtrnáct komnat a celé bludiště chodeb, jizeb, schodišť a všecky ty místnosti jsou nyní vkusně obnoveny a nádherně zařízeny, k čemuž podnět dal nebožtík král Jan. Od r. 1863 již pracují zde výteční umělci, kteří téměř všechny místnosti ozdobili krásnými obrazy představujícími děje Míšeň a marky Míšeňské; panovnické rodiny Vetínských, rozličné erby, podobizny knížat a pohledy na zámky Míšeňské. Klenby a pilíře dvoran stkví se zlatem a barvami. Jest tu jako v začarovaném zámku z pohádky, přichozí, procházejí těmito prostory mimoděk srovnává nádhru zámku s prázdnotou sousedního velechrámu. V prvním patře nalézá se vedle rozsáhlé dvorany krásně obnovená hradní kaple sv. Jana ev., rozdělená od ní umělým mřížovím. V kapli stojí starožitný oltář Panny Marie, gotická okna stkví se v barvách a na stěnách spatřují se na zlaté půdě nové obrazy sv. Bennóna a císaře Ottona I., zakladatele biskupství. Z množství historických obrazů na stěnách poutá nás zvlášť jeden. Vidíme na něm Jiřího Poděbradského a dceru jeho Zdenku s markrabím Míšeňským a syny jeho v Chebu, znamenitá to skupenina!

Že i protestantská reforemace zde v obrazech oslavena jest, rozumí se samo sebou, obzvláště vyličen tu kurfiršt Moric, jak zaváděl v Míšensku protestantství. Umělcové patrně štítili se vděčných dějů z dob katolických, za to utvořili zde celou řadu velkolepých, krásných obrazů, představujících zcela nepatrné výjevy z dějin panovnické rodiny a Míšeňska, kteréžto výjevy jako nějaké světodějné události se zde zvětčují.

Nežli odejdeme, poslyšme ještě, co zámek Míšeňský zkusil v třicetileté válce od našich starých známých — Švédů. Roku 1637 potloukal se Polabím Banner a zničil most Labský u Míšeň. R. 1645 přitáhl k Míšni náš dobrý známý Königsmark. Na zámku byla posádka pouze 130 mužů s jediným dělem, kteréž vytaženo bylo na cimburí hlavního chrámu. Švédové stříleli s okolních vrchů na hrad, učinili na kostele i zámku mnoho škod, rozbili jediné dělo posádky, dobyli posádku, hnali útokem na zámecký vrch a dobyvše ho, zajali obležené i s velitelem. Potom se dali do obvyklého drancování a obrali bohatý tenkrát hrad tak důkladně, že z něho pouze holé porouchané zdi zbyly.

Na náhradí zámeckém jest mrtvé ticho. Odcházíme odtud, hluboce dojatai vzpomínkami z minulosti, jež vzbudil v nás Vysehrad Míšeňský. Na cestě nám kyne ještě u hradní brány nejnovější starožitnost Míšeňská, totiž vinárna, upravená zcela slohem starého zámku. Sín její pokryta jest různými staroněmeckými nápisy, velebicími Míšeňské víno, rozličnými erby a gotickým nářadím. Než to velebené Míšeňské víno jest patrně také gotické, příliš severní. Ačkoli nejsme přátelé průmyslu, dáme se odtud přece dolů k nové továrně porcelánové, která pověstí světové požívá. Ještě v minulém století byly výrobky porcelánové v Evropě vzácností. Číňané a Japonci dávno porcelán znali, avšak Evropanům byla fabrikace jeho tajemstvím. Roku 1701 přišel do Sas mladý muž jménem Böttger. Učil se dříve lékárnictví v Berlíně, liboval si v lučbě a seznámiv se s pověstným zlatodějem řeckým mnichem Laskarisem, jenž v Berlíně se zdržoval, vrhl se na polo již zapomenuté pole alchymistické. Laskaris prý mu dal tajnou červenozlatou vodičku, pomocí které, jak se vyprávělo, Böttger několikrát ze rtuti a stříbra zlato udělal. Zatím uprchl Böttger z Berlína a jsa stíhán od Prusů, kteří vy-psali 1000 tolarů odměny tomu, kdo jim

uprchlého zlatoděje přivede, postavil se pod ochranu Augusta, kurfirsta Saského a krále Polského. August se ho ujal, aby z něho těžil. Rázem oživil v Sasku staré baje alchymistické. Kurfirst držel Böttgera v polovičním zajetí v Drážďanech a na Králově kameni, poskytoval mu k experimentům veliké sumy peněz, avšak kýžené zlato nechtělo se родiti, proto utekl Böttger do Rakous, byl však od Sasů stíhán, v Enži polapen a nazpět uveden. August nařídil mu nyní, aby pod ztrátou hrdla dělal zlato a ubohý Böttger se zaručil, že krále poslechne. Roku 1705 dán byl na zámek Mišenský, potom opět na Králův kámen, všude bedlivě jsa ostříhán. Avšak dělání zlata nedařilo se mu ani nyní, uprchl tedy podruhé, byl však zase polapen a postaven před Augusta, jenž mu hrozil, že ho dá oběsiti, nevynalezne-li tajemství, jak se zlato dělá. Polozoufalý alchymista pokračoval tedy ve svých pokusech, až se mu mimoděk podařilo, vyšetřiti záhady fabrikace porcelánu. Kurfirst, náruživý milovník porcelánu, za nějž nesmírné peníze vydával, spokojil se tím, poslal Böttgera na hrad Mišenský a zřídil tam továrnu na porcelán, jejímž prvním ředitelem byl poslední alchymista Böttger. Otevřel Sasku bohatý pramen příjmů, nebo továrna Mišenská nabyla brzo pověsti evropské. Proto věnována jest na zámku Mišenském jedna komnata památce jeho. Jsou tam dva obrazy, na jednom spatřuje se Böttger, jak r. 1705 na hradě Mišenském alchymii provozuje a druhý obraz ukazuje Augusta krále, jemuž Böttger vykládá v továrně tajemství porcelánu. Továrna ta byla teprve r. 1863 ze zámku přenesena do nové rozsáhlé budovy v údolí u potoka Třebiše a náleží podnes mezi nejslavnější svého druhu v Evropě. Rozkošné jest okolí města Mišně kopcovitou povahou svou. Vracejíce se městem, dáme se ještě starým mostem k pravému břehu. Také tento most má dlouhou již historii. Povstal již v 13. století a na jednom pilíři uprostřed Labe stávala kaplička, v níž konala se mše sv. pro lodníky a pltaře Labské. Lodníci vystupovali po kamenných schodech z řeky vzhůru a vydržovali si svatýňku tu sami. Most ten zkusil však mnoho. Veletok Labský zničil jej spoustami ledu již mnohokrát, v našem století již dvakrát, v 17. století jej zbořil Banner, v 18. věku zkazili jej Prusáci, r. 1813 zahubil jej Francouz Davoust na rozkaz Napoleona I., posléze vyhodil jej sami Sasové r. 1866 před válkou pra-

chem. Nyní ten most nejvíce ze železa jest zhotoven. S pravého břehu hledíce máme právě před sebou za řekou skálu s hradem. Odbočíme odtud do nedalekého tichého, zeleného údolí, „svatodolem“ řečeného. To údolíčko jest oživeno pověstmi ze života sv. Bennóna. Zde kázal jednou sv. biskup velikým zástupům a pokřtil mnoho pohanů. Při kázání bylo nesmírné vedro a lidé omdlávali žízni. Tu modlil se světec, zatkl svou pastýřskou berlu do země a hle, na místě tom vytryskl pramen čisté, svěží vody. Podnes ukazuje se zde studánka sv. Bennónská s výtečnou vodou. Když r. 1076 sv. biskup před Jindřichem IV. přehaje do Říma k sv. Otoi se ubíral, odevzdal klíč biskupského chrámu kanovníkům, jimž nařídil, aby kostel ihned zamkli a klíč do Labe hodili, jakmile se dovědí, že Jindřich do klatby dán jest, aby přívrženci vyobcovaného císaře nemohli do chrámu vstupovati. Kanovníci rozkaz ten vykonali. Když Jindřich u Kanossy pokání učinil, vracel se sv. Benno do Mišně, nesa mnoho svatých ostatků z Říma. Aby se vyhnul okázalým uvítacím slavnostem, přišel k Mišni oblečen jako prostý poutník a odpočinul v hospodě u řeky. Tu však byla v Labi polapena veliká ryba a když ji v hospodě kuchali, našli v ní klíč hlavního chrámu. Odtud vyobrazuje se sv. Benno v rouše biskupském s rybou a klíčem. Tyto a jiné pověsti vypravuje si lid kolem Mišně podnes o sv. Bennónu. Obrazy jeho mají i protestantští venkované zdejší v obydlích svých a chovají k němu velikou úctu. Tak mocná a nezhubitelná jest tradice náboženská, že ani tři století ji nevyhladily! A kamkoli se obrátíme, všude nalézáme staré, od katolíků vystavěné chrámy, jimž všem panuje velechrám Mišenský a ty staré chrámy jsou také mohylami, pod nimiž pochována jest stará víra katolická, která v této zemi někdy kvetla. A prostředkem těch mohyl spěchá naše české Labe, jehož vlny šepotají luzné pověsti tam z té země, kde se zrodily a odkud připluly sem, do těch krajů plných hrobů a mohyl, aby odtud dále k severu se ubíraly.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Za přítele Kristova nemá se pokládati, kdo nepěstuje duši, jež onen prolitím krve své vykoupil. S. Ignat. ap. Nolarc.

Jest-li jedna duše v milujících, též jedno-

stejná milovnost býti má, aby co jeden také druhý obliboval. Již, miluješ-li Boha, máš měřidlo, jak veliká při tobě k dušem láska plavnouti má.

Ze všeho stvoření duše jest samojedina, kterou Bůh ráčí míti za hodnu milování svého: tuto laskavostí, ostatní věci velením řídí. Viz, čeho od tebe duše zasluhuje.

Duše jest obraz Boží; miluješ-li Boha, kterak nechaš vězeti ve hnojišti obraz Boží, jež by vydobyti mohl? Tím krasší jest ten obraz, čím k Bohu přistupuje blížeji. Stíratí špinu laskavého přítele úkonem a osvědčením jest.

Jak drazé Kristu duše přišly! Jsou zboží ceny neskonale; jsou ovocem tak veliké práce, jak veliké bylo utrpení jeho; těch kdo, aby nezhybnuly, neošetřuje, Vykupitele nemiluje. Ošetřuj ústy, ošetřuj perem, ošetřuj skutkem.

Vládu spíšeji netrpělivou než dobrou, kazně žádostivou projevuje kárání častější než jest spravedlivé. S. Ignat. in vita.

Kdo chce každou chybu mstíti, všechny lidi se světa odkliditi musí, ježto nikdo bez chyby živ není. Chyb zajisté bude, dokud lidí stane.

Často zlé bývá léčeno tvářením ho neviděním, ježto by nemíruým lékařením pohoršeno bývalo. Mnohé neduby čas hojí, mnohé samoděk přicházejí k zralosti, vředem a hnísem neduhu zdrojem samy se provalují.

Kolikráte příliš častá pokuta zvětšila zlé a zvětší pokaždé, kdykoli častější pokuta zvyráží stud, po jehož jednou událém zapuzení podrážděná vůle vždy horších věcí odvažuje se.

Často bývá chyba trestatele větší než trestaného; tato jest plodem křehkosti, ona vášnivosti. Ze sebe důkaz bež, jak s jinými nakládati prospívá; kdyby za kterékoli pochybení mravokárce na tebe nastupoval, kterak ty by snašel?

Lidem pro ukřácení chvíle k tobě přicházejícím řečmi o smrti, o soudu a podobných trpkých věcech, jež takovým ač nahluchlým nelíbí znějí, nadbíhej, tak sobě i jim posloužíš; aneb odejdou polepšení jsouce anebo tebe o čas okrádají naporád přestanou. S. Ignat. ibid.

Nic není dražocennějšího než čas, a o ten okrádají přátelé, ke škodě arci nejhorší, tráven-li bývá bez požitku a věcmi lehkovážnými.

Skrbiti zde třeba, nížádného času nepromíjej bez lichvy; propůjčuješ-li jazyka, vymáhej srdce, ber skroušenou lítost za bohatství, sklizej ovoce duchovní.

Budiž zkušeným zlatodějcem; z jakékoli věci zlato vyluzuj. O válkách, o zanepraždkách navštěvitel se rozhoví; ty o pokoji s Bohem, o jednom potřebném odpovídej; tak z bláta perlu, z trusky zlato jsi nasbíral.

Medvědice prý jazykem neforemný trupel medvídku v podobu zdělává; jazyk služ tobě za štětec, jímž by zvíře ve člověka anebo člověka v anděla vytvořil.

Svět ke mně ku podivu pokojně se má, dokud mluvy otcovské jsa nepovědom válku proti němu na ten čas nezdvihám; nechej mne ať mohu na bojiště vyjít, uvidíš proti mně ihned celé město povstávati a proti mně na všechny strany bojovati. S. Ignat. ibid.

Závistiv jest ďábel: nenechává bez pomsty sobě vydrátí duše; pro ty staví se na odpor, válku zdvihá a nechťe sám veřejně do šiku vystoupiti posílá drabanty, aby jeho pře, pod rozmanitou záminkou hezounky hájili. Zná totiž cenu duší ďábel.

Které z duchovních více pomlouvané a od více lidí nenáviděné býti spatřuješ, o těch věz, že jsou horliví opatrovníci duší, a na těch se peklo mstí; šetří ono nečinných; pokoje těm snadno dopřává, od nichž i samo pokoj má.

Aniž proto jest přestávati od dobra, že se peklu nelíbí, že svět brojí, že odmluvačů slyší; anobrž statečněji nastupuj.

Ujme se Bůh pře své; závady jež naprosto za nepřekonané pokládáš, okamžikem se podají, budeš-li v počatém dobrém trvati. Mocnější než peklo jest milost Boží: té důvěřuj a zápasem zvítězíš.

Agar.

Báseň J. P. Polonského. Z ruštiny přeložil Jos. Fr. Rejzek.

„Zlou záští hnána jsem, v dál přehajíc;
kam jdu se neptá nikdo, nikdo nejde vstříc.
Kde panina sůň? Stany kde jsou panovy?
Sad milý? Domu rodného kde jsou krovky?
Kde pole jest, tam dojila jsem veselý
roj koz? Kde lože, jež mé slzy smáčely?
Krb rodinný, prah otcovského oltáře —
vše pryč teď“ — z úst to slovo prchá Agaře.
Ji duch msty, vraždy na poušť šírou pohání;
zrak matný její marné téká po pláni;
před ní i za ní, všude, kam pohlédne jen,
jí hrozí a jí děsí poušť, jak těžký sen.
Ji kameny. jež sluncem rozpáleny jsou,
ji písek žhavý, láva, páli do nohou
Jen listí palmy hne se, suše šelestíc;
stín nechladivý trápi ji a páli v líc.
A v tváře vítr žhavý ohněm dýše jí;
džbán v snědé plece tlačí stále těsněji.

Již srdce zmírá mukou, klesá tělo jí,
schnou slzy, a zas trysknou perel ve roji.
Hle! potůček kdes v dáli vlnou blaholí —
rozkošné podél břehů kyne údolí.
Znáti, že útulek zde milý pastýřům:
vždyť jesle, žlaby jsou tu, zeleň, vody šum...
Tu sedla umdlením a břímě skládala
budoucí matka, otrokyně bývalá.
Pustina děsí ji i cesta daleká,
jíž kráčet má, neb nezná ani člověka,
jenž druhem by jí cestou byl. — Ted sklonila
k modlitbě tiché hlavu; náhle přemilá
zaslechne slova, která pouští nesla se —
ni nebeská, ni pozemská — a v úžase
zrak zvedá ku modlitbě dříve skloněný.
Zří — anděl Boží před ní mezi kameny.
Šat jeho bílý, bělost září křídlyma,
vzhled milý, čarovný, ač přísné čelo má.
„Kam kračís?“ ptal se anděl ji. „Jdu do Kádes.“
„Vrať v míru se,“ tak nad pouští se posla vznes
Božího hlas. — „Před Sárou prchám tuto v dál.“
A řekl anděl jí: „Ted hněv ze srdce vzdal!
Jen vrať se zpět, a syna, sílu mnohých sil,
porodíš, jméno jeho bude Ismail.
S ním bude věčně ruka Hospodinova,
Bůh potomstvo též jeho věčně zachová.“ —
Tu s úlevou v svém srdci Agar vstávala,
budoucí matka, otrokyně bývalá.

KRONIKA.

Z Prahy. (Jubilejní slavnost.) Zvláštní slavnost konati se bude letos o třetí neděli po sv. Duchu na sv. Hoře u Příbrami. Bude tomu totiž 150 let, kdy poprvé od světicího biskupa hrab. Rudolfa Šporka korunována byla socha Bl. Panny Marie. Tehdejší staříčkový arcibiskup Daniel Mayern ustanovil, aby se tato slavnost každý rok konala o třetí neděli po sv. Duchu Víme, jak podobné slavnosti k oživení náb. života napomáhají. Tak před krátkým časem byla korunována socha Panny Marie v Monserratu ve Španělsku. Velikolepé slavnosti té zúčastnilo se téměř veškeré vyšší duchovenstvo Katalonské jakož i četní kněží Francouzští. Sám arcibiskup Saragosský řídil slavnost tu maje po boku papežského vyslance a četnou assistenci. Slavnostní řeč proslovil biskup Barcelonský poukazuje v ní na naléhavou nutnost, aby papež Lev XIII. vysvobozen byl z rukou nepřátel církve sv. — A podobnou slavnost budeme my míti v Čechách. Aby korunovací vykonal, zavítá sám náš milý arcipastýř na sv. Horu, v oktávě při budoucí pontif. mše sv. sloužití budou nejd. p. biskup Budějovický a Králové-

Hradecký, nejd. p. světicí biskup dr. Kar. Prucha, nejd. p. kanov. dr. Eduard Tersch, ne d. p. general velmistr křižov. dr. Schöbl a jiní církevní hodnostáři. Sv. Otec propůjčil milostivě všem, kteří na tento den a v oktáv celé slavnosti na sv. Hoře z hříchů svých se vyznají a nejsv. svátost oltářní zbožně přijmou a obvyklé modlitby odpustkové skroušeně vykonají. plnomocné odpustky, jež mohou se též dušem v očistci přivlastniti. Velikou zásluhu o tuto slavnost má horlivý rektor redemptoristů sv. Horských dp. Klement Vlasák, jemuž se dostalo čestného úřadu býti strážcem Panny Marie sv. Horské. Ani nepochybujeme, že přibudou ze všech stran processí na sv. Horu, vždyť náš národ jest národem Marianským. Horlivé Redemptoristy očekává hojná žeň a hojná práce, za to bude těmto zbožným synům sv. Alfonsa tím hojnější odplata v nebesích.

— V této postní době budou **Redemptoristé** z Prahy odbývati sv. missie a sice: v Blsku a v Mladé Vožici v Budějovsku; v Řepíně a v Žitenicích v Litoměřicku a obnovu sv. missie v Rudolticích v Královéhradecku — Redemptoristé ze svaté Hory budou toutéž postní dobou konati sv. missie v Rožmitále, v Třeboni a v Blovicích.

— Dne 2. března konati se bude na počest **blahosl. Anežky České** ve farním chrámu Páně sv. Haštalském v Praze v 10 hodin slavná velká mše sv., a ve 4 h. odpoledne slavné české nešpory. Rovněž bude za příčinou šestistyletého založení špitálu sv. Františka v Praze od blah. Anežky slavena v chrámu P. u sv. Františka třidenní pobožnost a sice: 28. února, 1. a 2. března. Každého dne bude o půl 10. hod. dopoledne kázání (28. února bude kázati česky dp. far. od sv. Petra J. Sachar, 1. února dp. farář Dobřichovický Fr. Štolovský též česky a 2. března Msgr. hrabě Schoenborn německy), po něm pontif. mše sv., (28. února bude ji sloužití inful. převor maltanský p. J. Jareš, 1. března general velmistr dr. Em. Schoebl a 2. března vdp. probošt Vyšehradské kolleg. kapituly Msgr. V. Štulec.)

— **Český hospic** v Římě, o němž jsme před krátkým časem v těchto listech mluvili, v těchto dnech vyhořel, bydlící tam malíř p. Zabranský jen s těží byl od jisté smrti zachován.

— V pondělí dne 20. února zemřela představená zdejšího ústavu anglických panen **paní Marie Kirchnerová** v stáří 57

let. Pohřeb konal se ve středu dne 22. února z kostela sv. Josefa na Malé straně na hřbitov Košířský.

— Pobožnost **40hodinná** koná se až do 28. února u nejsv. Trojice v Spálené ulici, a od 1.—5. března u anglických panen na Malé straně.

— **Fotografie obrazu Kristova** od Maxe. C. k. dvorní obchodník umělecký p. M. Lehmann, jenž Pražanům ve výstavě své předvedl proslulý Maxův obraz „Dokonáno jest,“ dal zhotoviti ve fotografickém závodě Albertově v Mnichově fotografie mistrovského díla tohoto, jež budou každému návštěvníku výstavy oné vzácnou upomínkou na obraz Ukřižovaného, který v celém světě obdiv vzbuzuje. Fotografie ty jsou provedeny ve velkém i menším formátu a zdařile zobrazují charakter i účinek originálu, což zejména platí o božském výrazu obličeje a trpící postavě Spasitelově, pak o podivuhodném zatmění slunce, které na obraze tak umělecký efekt vyvolává. — Jak známo, bude Maxův obraz u p. Lehmanny ještě do neděle vystaven, načež do Londýna zaslán bude. Umění milovnému obecenstvu budtež krásně provedené fotografie tyto co nejlépe doporučeny.

— V Praze bude počátkem března vycházeti „**Pražský Týdeník**“. Předplatné obnáší na celý rok 3 zl. 50 kr na první čtyři měsíce jen 90 kr. Redakce a administrace v Řetězové ulici čís. 223—I. Též německý týdeník počne na místo zaniknutého „Friede“ počátkem 1. března vycházeti za těmitož podmínkami.

Z Velehradu (J. Andrejev píše v *Hlasu*): Letos o výroční památce úmrtí slovanského apoštola sv. Cyrilla dne 14. února byly ve svatyni velehradské po prvé účtivány sv. ostatky tohoto světce přemilého. Když loni dostaly se 30. září tyto sv.-cyrillské ostatky na Velehrad z Říma, byly přivítány velikého světce důstojně s velikou slávou. Katolický lid vidí ve svatých milé přátely Boží, a proto bylo nadíti se, že také náš slovanský lid katolický, maje ve svém apoštolu sv. Cyrilla na Velehradě přítele Božího tak na blízku na místě přepamatném, bude pospíchat sem, aby v potřebách svých vyprosil sobě pomoci Boží — přimluvou sv. Cyrilla. Stalo se. Nejednou přišli soukromě tací poutníci žádající, aby dopřáno jim bylo políbiti ostatky sv. Cyrilla a je uctíti. Pocty této důvěrné zajisté hoden jest apoštol náš sv. Cyrill, jenž za živá tolikerym dobrodiním zavázal sobě k dí-

kům národy slovanské. — Nejenom slavným uvítáním sv. ostatků, nejenom poutou veřejnou i soukromou sv. Cyrill uctěn byl důstojně, nýbrž i způsobem jiným. Církev katolická přísně dbá o to, aby celá těla svatých nebo větší části sv. těl uschovány byly na místě příhodném ve skříních zvláštních, jako na př. jsou také na Velehradě v křížové lodi na oltářích sv. Benedikta a Bernarda s ostatky sv. Illuminata a sv. Viktoria. Menší části sv. těl mají uloženy býti v příslušné schránky drahocennější, které mívají buď podobu hlavy, ruky a t. d. podle toho, jaký sv. ostatek chovají. buď podobu monstrance čilio sensoria. Takovou monstranci na ostatky sv. Cyrilla, jež byly věnovány Velehradu nástupcem Petrovým Lvem XIII., daroval vznešený hodnostář církevní z arcidiecése olomucké. Drahocenný jest i tento relikviář sv.-cyrillský. Neboť stříbro a zlato jsou ty kovy, z nichž byl shotoven rukou dovednou ve slohu románském. Na třech nožkách, z nichžto každá ozdobena jest vlčí hlavou, spočívá spodek ve způsobě pěkné polokoule, na níž stojí krk rozdělený ve tři díly malou koulí trochu sploštěnou, na krku pak upevněna jest vrchní část relikviáře velmi ozdobná v podobě hvězdy. Sem zadělají se ostatky sv. Cyrilla v oně maé schránce, ve které byly z Říma poslány podobným způsobem jako zadělává se velebná Svátost oltářní do monstrance. Čistouňkým sklem na přední straně lze viděti velmi pěkně ostatky. Kolem skla zlatý věnec jemné práce ozdobné má 8 rozličných kamének. Věnec tento vystupuje poněkud z ostatní plochy rozšířené a ve čtvero rozdělené. V každém oddělení vynikají z okras vypouklé znaky čtyř evangelistův: anděl, odznak sv. Matouše v poli hořejším, orel sv. Jana v poli nejspodnějším, lev sv. Marka v poli po levici, volak sv. Lukáše po pravici pozorovatelově. Kolem hořejška těchto čtyř polí, táhne se nešíroky pruh okrajný, na němž napsáno jest ozdobným písmem: Reliquiae S. Cyrilli * Slavorum Apostoli * a P. P. Leone XIII. missae * Velehradum Roma XXI. Julii * t. j. Ostatky sv. Cyrilla, Slovanův apoštola od papeže Lva XIII. poslané na Velehrad z Říma 21. července. Kde v latinském nápisu postavena hvězdička mezi slova, tam na relikviáři zasažen krásný drahokam. Místo záře, jakou vidíváme na monstrancích, má relikviář svatocyrillský na nejvyšší části hvězdy malou baňku na úpravném sloupku, a ta-

kověz baňky dvě, ač na sloupku menším, má na levé i na pravé straně na okraji od středu nejvzdálenějším. Označiv slovem pokud mi bylo možno, skvostnou úpravu našeho reliquiáře nezatajím ani, že stojí 250 zl. r. č., ano i to zjevím, že zhotovil jej věhlasný zlatník a klenotník August Witte v Cáchách v Porýnsku, ale šlechtěného dárce zjeviti mi nelze, poněvadž nechtěl býti jmenován veřejně, ačkoliv na dolní části reliquiáře zaznamenáno jest úplně, což mi udati lze tuto pouze zkráceně: Majetek rodiny N. N. od 30. září 1881.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ má v čís. 2. roč. XXIII. tento obsah: O některých nejvíce zobecněných nedostatech v duchovním řečnictví. Václav Frant. Nebeský z Blumenberka (Podává Jan Křt. Votka.) Sv. Vavřinec z Brindisi. (Píše prof. dr. Schindler.) Poznámky k aforismům o katechismu. (Píše prof. dr. Skočdopole.) Kronika: Báby vyznání židovského. Zápis přivolení otcovského ku sňatku nezletilých. Ve prospěch ústavu pro vzdělání mladých propuštěných káránců. List sv. Otce Lva XIII. ku členům Dědictví sv. Prokopa. Zpráva o 51. schůzi Děd. sv. Prokopa. V Literárním oznamovateli jsou posouzeny: Ludmila. Anežka. Václav. (Dr. R. Smolík.) Lehrbuch der Logik von Dr. Joh. Heinrich Löwe. (Dr. Eugen Kadeřávek.) Potom několik menších spisů.

— „*Encyklopedie obrazův*“ obsahující připodobnění, podobenství, allegorie, bajky, paramythie a hádanky. Pro kazatele, katechety, učitele, vychovatele a vzdělance vůbec sebrali a upravili Jan Nep. Černohouz, děkan starobudečský v Kovářech a Frant. Černohouz, děkan v Dobrovici. Tohoto záslužného díla, které po bok stavěti dlužno jiným dílům cizojazyčným i přednějším, vydány dosud 4 sešity. Bude dobrou pomůckou duchovním našim jak u veřejném, tak i soukromém působení. Obrazy volené jsou vesměs dobré, ba mnohdy výtečné a staví takorika plasticky pravdy nadmyslné na oči. Sbírka pro potřeby praktickou uspořádána jest lexikálně. Obsahovati bude encyklopedie přes 11.000 připodobnění, okolo 1.600 parabol, okolo 600 allegorií, přes 1200 bajek, okolo 200 paramythií, celkem asi 15.000 obrazův. Vydává se v slušné úpravě knihtiskárnou Cyrillo-Methodějskou.

— „*Nejnovější české pašije*“ se 34 roz-

manitými sbory na květnon neděli a velký pátek složil Jos. Nešvera, ředitel hudby při katedr. chrámu Páně v Hradci Králové a skladatel „Jednoblase mše“. — Nové dílo tohoto vynikajícího našeho skladatele sboru hudby církevní dojde pro znamenitě harmonisované sbory rozšíření největšího. — Upozorňujeme na ně záhy, aby se mohlo nastudovati k příštím svátkům. Cena 2 zl. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. Vojtěch *Fell*, býv. far. Čelivský, kn. arc. vikář Tepelský a senior arcidieceze, 7. února 1882 (nar. v Žluticích 18. ledna 1796, vysv. 6. srpna 1820.)

dp. Fr. *Ernst*, jub. kněz a expos. ve Wiesu, 9. února 1882, (nar. v Chebu 1802, vysv. 15. srpna 1828.)

Povýšen jest:

vdp. Vavř. *Hafenrichter*, prof. nábož. a kanov. u všech Svatých na Hradě pražském, za děkana kap. u Všech svatých.

Jmenování jsou:

p. Jos. *Lorbeer*, far. v Jesenici, za far. v Hostině;

p. Václ. *Brzek*, kapl. v Jesenici, za admin. tamže.

Uprázdňená místa:

Místo *sidelního kanovníka* na Vyšehradě, od 22. února 1882.

Jesenice, fara patr. J. J. kníž. Mořice z Lobkovic, od 22. února 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

p. Jos. *Pittermann*, far. v Kunvaldě, za far. v Sedražicích, a obdržel zároveň exposit. canon.;

p. Jan *Žďarský*, koop., za admin. v Bernarticích;

p. Jos. *Svoboda*, admin. v Sedražicích, za kapl. do Hoříněvsí;

p. Jan *Vaněk*, kapl. ve Vamberku, za admin. v Kunvaldě.

Uprázdňené místo:

Kunvald, fara patron. nábož. matice, od 15. února t. r.

 Úplné výtisky BLAHOVĚSTA z roků 1876, 1877, 1878 a 1879 prodávají se v snížené ceně po 1 zl. 50 kr. v expedici knihkupectví B. Stýbla.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedostává čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupcůceloročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.Po poště
jenom v expedici:Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

K JMENINÁM

J. EMIN. NEJDŮST. PÁNA

Bedřicha knížete ze Schwarzenbergů

KARDINÁLA, ARCIBISKUPA PRAŽSKÉHO P. T.

Dnes v svatém plesu kolem trůnu Páně
se druží blahých nebešťanů davy,
všech nehynoucích vínky zdobí skráně
a palmy v dlaních vítězný boj slaví.

Z úst jejich hymny zaznívají k chvále,
že den se vrátil, o němž z prosté chaty
v střed rajských krajů nebeského Krále
byl přijat sluha Boží, Bedřich svatý.

A k chválám světců jástot náš se pojí,
i my den dnešní veleslavným zovem
že, Otče milostivý, k počtě Tvoji,
co srdce cítí, zjevit možno slovem.

O, tolik darů z rukou Tvých nám přáno,
než rok se s rokem na své minul pouti,
a tolik milostí nám v čas ten dáno,
že nehodnými chceme všeho slouti!

Ty's nové sluhy vyslal v roli Boží,
již mocným slovem hýbaj' nitrem naším
a svatou víru v srdcích věrných množí,
ten poklad pravý, který zlata dražším.

Ty sám spěl's k dítkám svěřeným Tvé berle
a v potu tváři konal's spásné dílo,
v hloub srdce jejich klada drahé perle,
by leskem jejich celé ozářilo.

Ty's chválal k Stolci strážce Sionského
Mu tklivým slovem líčit věrnost naši,
Ty's bol Mu sdělil stádece oddaného,
že zloba škůdců poklid Jeho plaší.

A vrátiv se k nám z cesty namáhavé
zas péči líčil's starce Velekněze,
Jenž povždy touží, aby blaho pravé
se rozšířilo přes vše světa meze.

O, spravuj dlouhá léta úděl Boží,
ať k spáse mnohých, Cirkve svaté k zdaru
se vládá nebes mezi nami množí,
ať hodni staneme se věčných darů!

Kázání postní.

III. *Pán Ježíš vzor lásky k bližnímu.*

„Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás.“ (Jan 13, 34.)

Přístup.

Jistý veliký, silný muž dostal se jednou jako trestník v zemi francouzské na galeje, kde měl ještě mnohá léta trest svůj snášeti. Ale poštětilo se mu utéci. Již má za sebou dům trestní, nachází se v širém poli, dýchá čerstvý vzduch; jest okovů prost, na svobodě; jaká to rozkoš pro něho! Přijda do vsi, zastaví se v chalupě, aby si kus chleba buď vyprosil anebo, kdyby mu ho odepřeli, moci vzal. Než vstoupiv do světnice, co patří? Starý muž, žena i děti, všickni hořké prolévají slzy. „Co je vám?“ táže se uprchlík — „Ach, odvece muž,“ chtějí nám zabaviti všecken nábytek, protože nemohu zapraviti činů; ještě se mi 40 franků nedostává. „Musíte si někde vypůjčit,“ dí úskok, „aneb —“ zaraziv se v řeči, přemýšlel a cit útrpnosti se v něm probudil. — Chudý nájemník odpověděl: „Já již leckde zaklepal, nikdo však mi nechce půjčit ani haléře. Ach, má žena, mé ubohé děti, jsme ztraceni.“ — A celá rodina počala opět naříkat a vzliktat. „Buďte dobré mysli, pravil úskok, já vám chci pomoci. Slyšte, kdo utečence z galejí zpět přivede, má slíbeno 50 franků odměny. Hle, ten jsem já! Rychle, svažte mne a odvedte.“ — Kdo vypoví, jak se nájemník podivil; nechce, nemůže uvěřit; konečně přerušiv mlčení, pravil: „Kdo by mi uvěřil, že já slabý muž přemohl tak silného obra? Ne, to není opravdový úmysl váš, to nemůže býti.“ Než srdce zločincovo se zcela otevřelo, jehož se zmocnila útrpnost, láska a pohnula jej k šlechetnému činu. „To jest můj pevný úmysl,“ pravil, „jen rychle sem provaz a svažte mne.“ — Jako tichý beránek na zabíjení veden, kráčí úskok spoután a provázen pachtýřem zpět do žaláře. Dvěře se otevrou a svoboda dána v oběť. Nájemce obdržel 50 frankův. A jsa tázan, jak on slaboch mohl věsti toho velíkána, jako chřta na provázci, pověděl upřímně pravdu. Kdokoli to slyšel, divil se a trestníka vychloval. Když událost ta dostala se k presidentu, dal si úskoka zavolat, jenž na mnohé dotazování, nebo nečinil to pro chválu lidskou, co se stalo, byl obsírně vypravoval. Zpráva se dala o

tom vladaři, kterýž, jak všickni se nadáli, dal šlechetnému trestníku svobodu a prominul úplně všeliký trest. Muž propuštěný, druhdy veliký zločinec, pak zcela se polepšil i až do smrti setrval v ctnosti. To stalo se r 1850 ve Francii, jak tehdy noviny hlásaly. Považte N jaký to krásný, šlechetný skutek kř. lásky k bližnímu.

Především neděli seznali jsme povinnost, že máme milovati Boha nade všecko, z celého srdce, ze vši duše, myslí a síly své — a pohledajíce ku Kristu Ježíši na Golgotě, kterýž ve všech případnostech života jest nám příkladem vši dokonalosti, seznali jsme v něm vzor nejvznešenější lásky k Bohu. Slovy i příkladem jeho učili jsme se, že dokazujeme lásku k Bohu, když jeho sv. přikázání věrně plníme, své žádosti a naruživosti přemáháme a hříchů se bedlivě varujeme, ctnostný, pobožný život vedeme. Dále jsme seznali, že vůli Boží nemáme z jiného úmyslu, z jiné pohnutky činiti, leč pro Boha z lásky Boží. A takto jsme učinili pevné předsevzetí, že chceme od toho času Boha trojjediného milovati. Tato láska k Bohu trojjedinému jest přední a největší přikázání v zákoně. Druhé pak, jak Božská pravda sama vyslovila, tomu přikázání rovné jest: Budeš milovati bližního jako sebe samého.“ (Mar. 12, 13.) A obě ta přikázání tak jsou nerozlučně spojena, že jedno bez druhého neobstojí, jedno bez druhého nelze plniti. „Rekl-li by kdo, že miluje Boha a bratra svého nenáviděl by, lhář jest. Nebo kdo nemiluje bratra svého, kteréhož vidí, Boha, jehož nevidí, kterak bude milovati?“ (I. Jan 4, 11. 12.) Povinnost tato, milovati bližního jest tak přirozená, že ode všech rozumných lidí se uznává, ba i bohaprázdní nevěrci, kteří Boha zapírají a nemilují, mluví o zásadách humanity čili lidskosti, velebí povinnost lásky k bližnímu. A tato přirozená povinnost lásky k bližnímu tak jest křesťanstvu vlastní, že kdo ji neplní, není pravým křesťanem, není stoupencem a následovníkem Krista Ježíše, jenž dí: „Toto pak obzvláště a nade všecko přikazuji vám, abyste se milovali vespolek.“ (Jan 15, 17.) Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali, jako jsem já miloval vás. Po tom vás poznají všickni, že jste moji učeníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým.

My všickni N. přiznáváme se k víře křesťanské, chceme tedy býti stoupenci, učenci Kristovi, chceme slouiti pravými křesťany: máme tudíž jako Kristus bližní

své milovati; nebo láska k bližnímu jest známka pravého křesťana. Kde však nalezneme dokonalejší vzor lásky k bližnímu, než jak se nám v Kristu v onom vzoru na Kalvarii ukazuje. Pán Ježíš v pravdě miloval lidi, všechny lidi, nejen své přátely, nýbrž i své úhlavní nepřátely po celý život až k smrti. Dle vzoru toho má láska naše k bližnímu býti a) účinnou, b) všeobecnou. Totě obsah dnešního sv. rozjímání.

1. *Pán Ježíš vzor účinné lásky k bližnímu.* Kristus vypravoval jedenkrát svým učeníkům, tudíž i nám všem podobenství o milosrdném Samaritánu. Kolik křesťanů as jednalo by tak jako milosrdný Samaritán, aby úhlavnímu nepříteli prokázali dobrodiní. U nás v Čechách není buď Bohu z toho chvála cit útrpnosti a lásky k bližnímu potlačen. „Čechové jsou národ dobrý,“ praví pěvec, „nešťastný, jenž v nouzi lká, nechť se k Čechovi obrátí, ten mu jistou pomoc dá.“ V českých městech a dědinách bývá o chudinu tím způsobem staráno, že se téměř všude nalézá špitál a chorobinec, kde by ubozí nemocní a staří chudí útulek našli. Bývají v městech spolky šlechetných paní, které každý rok dítka chudých rodičů ošacují a mnohou slzu chudině setírají. Zakládají se dobročinnosti občanů tak zvané jesličky a opatrovny pro chudé dítka, kdež se nejen tělesně ošetřují, nýbrž i v dobrém cvičí a v bázni Boží vychovávají. — Při obecných sbírkách na pohořelé a jiné nešťastníky české dědiny také nezůstávají pozadu. Celá vlast naše, celý národ, ač chudý poměrně, při každé příležitosti jeví útrpnost a lásku k bližnímu. Tak dobře; toť povinností každého člověka, zvláště pak nás křesťanů. To chvalitebno a přináší pozhledání Toho, jenž ani nápitek vody nenechá bez odplaty. Spravedlivý slituje se a uděluje,“ dí žalmista Páně. (36.) „Prosícímu dej,“ káže Spasitel (Mat. 5, 42.) a v duchu jeho píše apoštol: „Na dobročinnost a sdílnost nezapomínejte; nebo takovými oběťmi získán bývá Bůh.“ (Žid. 13, 16)

Než, byť i tak rozličným způsobem mezi námi skutky kř. lásky a dobročinnosti se vykonávali, nicméně nedá se upříti, že jsou i mnozí křesťané, kteří nemají pravé lásky k bližnímu a jakkoli o lásce k bližnímu se mluví a čítá, jakkoli slova lidumilství, kosmopolitismu čili světobčanství z úst vzdělanců se ozyvají; přece v mnohém ohledu, v mnohých případech nedostává se za našich časů pravé kř. lá-

sky k bližnímu. Či není mezi námi již žádné chudiny? Ti zástupové každý pátek od domu k domu se valící svědčí, jak nouze a mnohá bída ubohých svírá. A mnozí snad potají hlad a zimu snášejí, nebo nemají, co by jedli, čím by nahotu svou a svých dítek přioděli, co zatím jiní hojností oplývají, chutných pokrmův a nápojů mají do sytosti, též i skvostný nábytek a drahý oděv si jednají, často v hlučných společnostech se baví a z rozkoší toho světa takorůzka nevycházejí. Či není mezi námi křesťany dosti těch, kteří bližního pomlouvají, utrhají, krivě posuzují a zřídka se bratr bratra ujímá. Což není těch, kteří v míře a váze podvádějí, šidí a hanebně oklamávají? kteří za skrovnou a špatnou práci veliké a nezasloužené mzdy požadují? Což mezi námi nezanedbává nikdo povinností svého stavu, čím mnohá škoda i krivda jiným se činívá? — Což není u nás žalob a stesků pro zrazenou přátelskou lásku neb zrušenou věrnost manželskou? Není mezi námi takových lidí, kteří po léta nenávisť a mstu v srdci svém chovají? kteří zlý příklad dávají a nevinných lidí k hříchu svádějíce jich duše vraždí? — Četl jsem jedenkrát příběh, jež si vždy jen s hrůzou připomínám. — Jakýsi padouch ozbrojený potkal kdysi svého soka bezbranného na cestě docela osamělé. „Bůh sám, zvolal zloboh, dal mi tě do rukou; hotov se k smrti.“ Sok jeho poděšen, padl na kolena i prosil pro Boha, by ho ušetřil. „Jest-li zapřeš toho, zařval ohavník, jehož jsi právě vzýval. tedy ti daruju život, honem však se rozmysli.“ V smrtelné úzkosti svolil přepadený hned bez rozmyslu, zapřel Boha i svou ubohou duši. — Nuže táhni do pekla s tělem i s duší, zajásal onen padouch a vrazil mu dýku do srdce. — Podobně dělají oni, kteří zlým příkladem slovy neb skutky jiných svádějí k hříchu, zvláště pak srdce utlé mládeže kazí a své bližní v časnou i věčnou záhubu uvrhují. O běda, třikráte běda jim, kteří mají ústa plna přívětivosti a lásky k bližnímu, jsou však největší jeho nepřatelé.

O, jak často se zákon kř. lásky k bližnímu zanedbává; přestupuje! Co tedy my dr. př. činiti budeme? Mějme pravou, účinnou lásku k bližnímu, již učíme se od Krista na Kalvarii; on jediný jest nejdokonalejší vzor bratrské lásky, ano pravý rek lásky k celému člověčenstvu.

V předvečer svého utrpení pravil Pán

Ježíš k svým učeníkům: „Synáčkové moji, za krátký čas nebudu mezi vámi; neboť již přišla hodina má; však než odejdu, mám vám ještě co povědět. „Přikázání nové vám dávám, abyste se vespolek milovali, jakož jsem já miloval vás. Toť obzvláště a nade všecko přikazuji vám, abyste se milovali vespolek.“ (Jan 13, 34., 15, 17.) Tak mluvil Božský Spasitel u večer před svou smrtí. Mohl-li příhodnější doby zvoliti, aby jim povinnost bratrské lásky na srdce vložil? A co tak úsilovně Pán Ježíš poroučel svým učeníkům, toť i sám dokonale plnil. Musil bych vám N. celé sv. evangelium přečísti, kdybych vám všechny skutky jeho lásky k bližnímu měl vypo- vědět. Láska k neb. Otci a láska k nám lidem přivedla ho s nebe na zemi; láska ta sprovázela všechny kroky jeho života. Aby mohl býti prostředníkem mezi Bohem a lidmi a za naše hříchy Božské spravedlnosti dosti učinit i aby nám dědictví království nebeského, jehož jsme hříchem ztratili, opět vydobyl, proto svou Božskou přirozenost s lidskou spojil, stal se člověkem. Kdo hledal útěchy neb pomoci u něho ji nalezl. Nemocní docházeli uzdravení, hříšníci odpuštění, hladoví nasycení. On nejen tělesné, nýbrž i duchovní skutky milosrdenství konal: neumělých učil, pochybujícím radil, zarmoucených těšil a ka- jícím hříšníkům hříchy odpouštěl. On byl největší, nejvznešenější přítel lidu a své Božské moci užíval jen k skutkům lásky. On lidi jako své bratry miloval, pro ně žil a z lásky pro ně nevýslovná muka trpěl a zemřel za ně na kříži. A pravil sám, „nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátely své.“ (Jan 15, 13.) A on nejen za přátely, nýbrž i za nepřátely. za všechny lidi život položil. Učme se N. od Krista svého Spasitele lásce k bližnímu. Konejme jako On skutky tělesného i du- chovního milosrdenství, které jsou Vám N. dobře známy.

2. *Kristus jest vzor všeobecné lásky k bliž- nímu.* Byla právě půlnoc, když kdysi v špa- nělském městě Granadě vypukl oheň a brzy i nemocnice stála v plameni. Všickni nemocní byli by uhořeli, kdyby ředitel té- hož ústavu je byl nezachránil. Zástupové lidu, úzkostlivě volající, nečinně tu stáli, divajíce se, jak oheň se rozmáhal. Jediný muž vrhl se v moře plamenné a jako zá- zračným způsobem jednoho nemocného po druhém na svých bedrách vynesl a když posledního plamenům vyrval, aj dům s ve-

likým hřmotem se sesul. Ochránce ten byl Jan Boží, zakladatel řádu milosrdných bra- tří. Jan, muž Boží, nečinil mezi nemoc- nými rozdílu; ať byl bohatý, ať chudý, vznešený, prostý, mladý i starý, domácí neb cizí, katolík, nekatolík, Španěl, Portu- gal, Francouz, přítel i nepřítel, všechny z ohně vyprostil, všem stejnou lásku pro- kázal; nebo láska jeho byla založena na víře Kristově. Jen víra dává lásce pevno- sti a trvalosti, jen víra lásku čistou, do- konalou činí. Kdo svého bližního jako pravý křesťan, z víry miluje, nehledí na žádné jakékoli přednosti, nedbá rodu, dů- stojnosti, mladosti, krásy a jiných zvlášt- ností, jež jako pára, jako dým prochází a jako tráva hynou. Křesťan miluje všechny lidi pro Boha, že je každý člověk náš bližní, tvor Boží. Každý člověk jest k obrazu Božímu stvořen, jemuž úctu a lásku jsme povinni a kdo v člověku nic jiného ne- hledá, žádného z lásky své nevyloučí. Ruka Hospodinova Žida i pohana, Řeka i Ri- mana, Čecha i Němce, slovem všechny lidi učinila, srdce jeho všechny objímá, pročež i my nemáme nikoho ze srdce svého vy- lučovati. Ať jest kdo chudý nebo bohatý, sprostý nebo vznešený, učený nebo ne- učený, přítel nebo nepřítel, každý je člo- věk, jehož Bůh Otec stvořil, Syn Boží vy- koupil, Duch sv. posvětil a k spasení vo- val. Každý člověk jest náš bližní, jehož máme milovati, jak nás Kristus slovem i příkladem učil. On nejdokonalejší vzor náš žádá lásku všeobecnou. Křesťan nemá žá- dného člověka z lásky své vylučovati, ať jest jakékoli víry a národnosti, přítel nebo nepřítel, jak Pán Ježíš zřejmě pověděl: „Milujte i nepřátely své, dobře činite těm, kteří vás nenávidějí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám, aby- ste byli synové Otce nebeského, jenž slunci svému velí vzházeti na dobré i na zlé a dešť dává na spravedlivé i nespravedlivé. (Mat. 6, 14.) A ve jménu jeho píše sv. Pa- vel: „Žádnému zlého neodplacujte zlé, (Řím. 12.) ale vždycky co dobrého jest, činite sobě vespolek i všem.“ (I. Thess. 5, 16.) A čeho Pán Ježíš žádal od svých uče- níkův a stoupenců, to sám také skutky plnil. Jak často židé jej pronásledovali, v řečech chytali, osočovali, pomlouvali, jemu utrhali a zlořečili, „On však jim ne- zlořečil a když trpěl nehrozil, ano vydal se dobrovolně v ruce nepřátel.“ Vmyslete se m. br. a s. v Kristu do zahrady getse- manské. Zástup veliký se hrne, aby Ježíše

jali. Již vstupují do zahrady. Kdo to v čele žoldnérů, jehož Pán přívětivě, laskavě oslovuje: Příteli, nač jsi jsem přišel? Jest to nevděčný apoštol Jidaš, jenž Pána a mistra svého za mrzkou cenu prodal, polibem zradil a vydal v ruce nepřátel. A Pán Ježíš ho chce laskavou domlouvu přivésti ku poznání a pohnouti k skroušené lítosti. Když rota židovská Pána se chtěla chopiti, Petr ve své horlivosti vytasil meč a služebník kněžskému utal ucho. A Pán Ježíš domlouvá Petrovi pro nevčasnou horlivost a dotkna se ucha, uzdravil svého protivníka. — Abych vše ostatní pominul, kterak se Pán Ježíš choval k svým nepřátelům a vrahům před soudem i cestou na horu Kalvarii, připomínám jen poslední doby jeho na kříži. Blízko kříže Ježíšova stála matka i miláček jeho Jan, jemuž Pán matku svou doporučí. Tam stojí katané, kteří Ježíše ukřižovali; biskupové a kněží, fariseové a zákoníci, kteří se bolestem jeho posmívají a jemu se rouhají a On umírajícíma rtoma volá: „Otče, odpusť jim; neboť nevědí co činí.“ — Jeden z lotrů, kteří s Ježíšem viseli, rouhal se jemu a Pán mlčí a obrátiv se k druhému kajícímu lotru dí: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“ (Luk.) V pravdě Pán Ježíš miloval nejen svou matku, své učeníky a přátele, nýbrž i své úhlavní nepřátele, své vrahy, On miloval všechny lidi bez rozdílu, za něž svůj život položil, za něž nejpotupnější a nejbolestnější smrtí kříže jest zemřel.

O učme se N. od Pána Ježíše pravé, všeobecné, křesťanské lásce k bližnímu; milujme jako Ježíš všechny lidi jakékoli víry a národnosti, milujme své přátele i nepřátele, kteří nás nenávidějí a všeliká protivnoství nám činí. Neříkej, nevymlouvej se nikdo, že jest velmi nesnadno, že je obtížno, ba nemožno milovati všechny lidi, zvláště milovati své protivníky. Otevřte jen bibli, knihy dějin církevních i světských a naleznete přemnohé, krásné a šlechetné vzory lásky k nepřátelům. Nejen lidé spravedliví v st. zákoně odpouštěli svým protivníkům a zlé dobrým spláceli jako Abraham, Isak, Jakob, Josef, David a j.; nýbrž a hlavně v nov. zákoně mnozí svatí prokazovali lásku svým nepřátelům dle vzoru našeho Pána a Spasitele, jako ss. apoštolové, sv. Štěpán prvomučeník a j. Z dějin českých připomínáme naše sv. patrony sv. Cyrilla a Metoděje, sv. Václava, sv. Ludmilu, sv. Vojtěcha a j. Mohl bych ještě mnoho jiných příkladů uvést;

než dosti jich na důkaz, že lze křesťanu po příkladu Kristově všechny lidi i svého nepřítele milovati. Proto N. chcete-li býti praví křesťané, praví stoupenci Kristovi, jednejte dle vzoru našeho Spasitele, Pána Ježíše, milujte své bližní nejen slovem, nýbrž i skutkem. Amen.

Promluva

ku dvěstěleté památce založení pluku dragonského.

Konal dne 7. února 1882 v Brandýse

Josef Janda.

Draží v Kristu vojínové!

Bůh pokoje, jehožto s uhové my kněží jsme, jest také Pánem zástupů a za tou příčinou dnešní slavnost vojenská, která vás v těchto posvátných prostorách shromáždila, jest také rázu náboženského.

Jest tomu již dvě stě let, nemalá to doba, ve které již veliké změny ve světě, najmě v Evropě se udály. kde velicí mužové povstali a dávno z jeviště světového odstoupili, kde mnohá veliká díla vznikla a dávno již zmizela, kde mnohá družstva zvučných jmen se zřídila a brzy opět zanikla, avšak císařský slavný váš pluk dragonský, který leta Páně 1682 právě v tento den uzřel světlo Boží, dočkal se již svého dvoustého roku trvání svého a sláva, která jemu vínkem do kolébky byla dána a kterou ho ozdobil princ Eugen Savojský, slavný vítěz ve všech válkách svého věku, nevyhasla, nýbrž ozařuje jej až dosud. Proto právem tento pluk koná dnes jubilejní slavnost dvěstěletého trvání svého a protože i s touto slavností vojenskou slušně pojíte také slavnost církevní, abyste povinné a vroucí díky vzdali Bohu, Pánu zástupů za to, že do života povolal a v dobách krutých válek chránil, ve cti a slávě zachoval družstvo, k němuž že přináležíte, všickni s hrdostí za svou čest sobě pokládáte.

Nuže, děkujeme Bohu za milostnou ochranu, jižto pomocí vašeho hrdinského pluku seslal výbojným nepřítelem napadené a ohrožené veleříši rakouské a odvčným posvátným právům našeho nejjasnějšího domu panovnického. Důmyslu a chabrosti vašeho oslaveného vůdce Eugena a vašich proslavených předků zubožená říše a vlast děkovaly za své osvobození; bezbranné ženy, děti a starcové za svou bezpečnost Národové rakouští jásali a dobro-

řečili statečným předkům vašim. Tento tak důležitý a slavný den poskytuje mi příležitost, abych vám poukázal na stanovisko, z něhož vojín křesťanský má pohlížeti na stav svůj. Vznešené výtkl Bůh jemu povolání, učinil ho nástrojem svých velemoudrých záměrů, používá ho k tomu, aby mir ve společnosti lidské byl zachován a kde tomuto záměru Páně hrozí nebezpečí, aby ozbrojenou rukou svou je odrazil. Takovouto ochrannou válku Bůh schvaluje, proroci nazývají ji svatou řkouce. „Posvětiž válku,“ církev slovy svými ji žehná a k udatnosti v ni vybízí. Nebudete se tudíž tomu diviti, že dnes jako tak často v dobách minulých církev a vojsko, kněz a vojín se po kali podávajíce si ruce. Oba stojí pod prísnymi zákony kázně, řídí se těmitéž zásadami, milují nade vše svou povinnost, odhodláni jsou i k tomu, aby obětovali život svůj a pracují pospolu jakkoliv rozličným způsobem k tomu cíli, aby konejšie vášně lidské dopomohli právu a spravedlnosti k vítězství.

Znajíce nyní, jak vznešené povolání stavu vojenského jest a věduce, že jste Bohem povolání strážcové spravedlnosti, práva a pokoje ve společnosti lidské, zajisté budete jako povždy tak i na dále vřeloulnouti k povolání svému, ochotně budete se podrobovati všem povinnostem, by i někdy těžké byly a mnohou obět od vás žádaly. Zůstaňte vždy pamětlivi slavné přísahy, kterou jste se svatě svému praporu zavázali. Mějte úctu ku svým představeným a zejména k tomu, který vás a nás všech poddaných nejvyšším představeným, vůdcem a pánem jest, k nejjasnějšímu císaři a králi našemu a jeho nejvznešenějšímu rodu; za něho a za jeho trůn buďte vždy hotovi obětovati své pohodlí a kdyby toho potřeba kázala i život svůj; nikdy nerozmýšlejte se zvolati: „Umřeme za císaře a krále našeho Františka Josefa!“ Jestliže svými slovy roznítil jsem takovou lásku k vašemu stavu a vzbudil v něm ašlechtilé nadšení k plnění jeho těžkých ale krásných a vznešených povinností, přispěl jsem aspoň poněkud k tomu, že důstojně oslavíte jubilejní slavnost dvěstěletého založení slavného pluku vašeho.

Nuže krácejte vždy nezvratně v šlépějích svých slavných předků a jako je, tak i vás vodiž Bůh od vítězství k vítězství. Amen.

Liturgika cirkve pravoslavné.

(Vykládá prof. Václav Brabec.)

IV. Mše pravoslavná.

(Pokračování.)

Po modlitbách přípravních následuje: 3. *proměňování* (náš „kanon“). Aby věřící posvátného děje části jednotlivé lépe viděli, závěra s královských dveří odhrnuje se. Lid vyznává věru svou odřikává symbolum: „Věřím v jednoho Boha atd.“, anebo sborem zpěváků se odzpěvuje a následuje část s naší praefací velice se shodující. Kněz snav příkrov s kalicha i s pateny lid pozdravuje slovy: „Milost Pána našeho Jež. Kr. budiž se všemi vámi,“ a sbor odpovídá: „I s duchem tvým.“ Kněz: „Vzhůru mějme srdce“ (sursum corda). Sbor: „Máme je k Hospodinu“ (Habemus ad dominum). Kněz: „Díky činme Hospodinu“ (Gratias agamus domino). Sbor: Důstojno i spravedlnost jest, klaněti se O. i S. i D. sv. Trojici jednobytné a nerozdílné. (Dignum et justum est.) Kněz pak říká modlitbu, v níž podobně jako my v praefaci velebí Boha trojjediného díky čině z toho, že stvořil svět, že nezavrhl člověka hřešivšího, že cestu k nebi ukázal nám, že dobrodiním rozličným nás oblažuje, a na konci pak spojuje hlas svůj s anděly a archanděly, s cherubíny a serafíny, říká chvalo zpěv serafinský, jež i sbor zpívá zároveň. Kněz potichu ještě díky čině Bohu, že Jednorozeného Syna svého pro naše spasení ráčil poslati na svět, a na to, co při poslední večeri činil a mluvil, připomínaje se, hlasitě pronáší slova Spasitelova: „Totot jest tělo mé, kteréž za vás dává se na odpuštění hříchů“ a „totot jest krev má N. Z, která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.“ A sbor po každé odpovídá: „Amiň.“ Kněz slova: „To činte na mou památku“ dokládaje, pravou rukou běře patenu s beránkem a levou kalich, a hlasitě pronáší slova: „Tvoje (dary) Tobě obětujeme za všechno (dobrodiní) a za všechny“ (za spasení všech). — Po té kněz činí troji modlitbu a Ducha sv. za přispění požádav, třikráte dělá kříž nad chlebem říká: „Učiň tedy Pane chleba ten svatým tělem Krista Tvého“ a tolikéž činí nad kalichem, říká: „a víno v nádobě té svatou krví Krista Tvého, proměniv podstatu duchem svým svatým“, k čemuž diakon odpovídá: „Amiň, amiň, amiň.“ Obřadníci i lid hluboce až k zemi sklání hlavu před sv. tajemstvím.

Hned potom kněz potichu modlí se: 4. *za živé a mrtvé* (memento vivorum et mortuorum), a to především za ty, jižto přítomni jsou, pak za všechny v Pánu zemřelé. Nahlas pak modlí se, aby Bůh milostí svou pamětliv byl sv. synodu, archiereje, duchovních a světských vrchností atd. Když kněz modlitby přimluvné ukončil, — 5. sbor zpívá „*Otče náš*“ (Pater noster); diakon mezi tím stojí před dveřmi královskými opasuje se ve způsobě kříže orarem (stolou), věřící pokloňují hlavy, k sv. přijímání připravují se. Kněz bera do rukou sv. agnec (beránka, chléb svatý) několikrát jej pozdvihuje jakoby lidu jej ukazoval, a slovy „svjataja svjatym“ (sancta sanctis) připomíná jim, že jen ti důstojně přijímají tělo jeho, kdož čistého jsou srdce. Lid vědom sobě jsa nedůstojnosti své, odpovídá: „Jeden svatý jen, jeden Hospodin J. Kristus v slávě Boha Otce. Amiň,“ vyjadřuje tím, že jen s nadějí v J. Kr. ku stolu Páně přistupuje. Po té přípravě následuje: 6. *přijímání*. Nejprve přijímají kněz a diakon tělo a krev J. Kr. při oltáři, mezi čímž na kůru, pěje se „kinonik“ či „přičasten,“ t. j. přiměřený verš z písma svatého obsahem nesoucí se k svátku téhož dne (naše „communio“). Potom přijímají ti, kdož z věřících k tomu jsou připraveni; královské dvěře otevírají se, a diakon drže nádobu s krví Kristovou, v níž částice jsou pohrouženy, stojí u dveří královských, a k lidu jsa obrácen volá: „S bázní Boží a důvěrou přistupujte.“ Kommunikanti majíce přes prsa ruce složené přistupují ku dveřím královským, aby přijali tělo a krev P. J. Krista. I mezi přijímáním lidu sbor zpívá přiměřenou píseň. Po přijímání lidu následuje: 7. *část závěrečná*. Diakon odnáší patenu (diskos) na stůl obětní a kněz kalich se svátostním chlebem v rukou drže naposledy lidu jej ukazuje na označenou toho, že Kristus vykoupení dokonav vstoupil na nebesa, a nahlas volá: „Veleben budiž Bůh náš vždycky, nyní i budoucně až na věky věkův,“ vyslovuje tím naději, že Hospodin, i když vzat byl do nebe, s církví svou zůstává až do skonání světa. Přistoupiv k oltáři, skládá „antimins“ a evangeliemi děláje nad ním kříž chválu vzdává Otci i Synu i Duchu svatému, k čemuž lid odpovídá „Amiň“ a liturgie jest skončena. Oznamuje to lidu volá kněz: „V pokoji odejděte“ (Vadite in pace) a sbor dokládá „Ve jménu Páně.“ Diakon vyzývá věřící k modlitbě závěrečné, na-

čež kněz od oltáře jde za amvon, kdež s věřícím lidem modlí se za obecný pokoj, za církev, za gosudara a jeho říši a za všechny lidi. — Někdy však rozdává se ještě těm, kdož u sv. přijímání nebyli „antidor“, t. j. zbytek chleba, z něhož vykrojen byl sv. agnec, čímž na paměť se uvádějí starodávné hostiny lásky (agapy), které připravovaly se z ostatků toho, co věřící na oltář přinášeli. Rozdáv antidor kněz stojí u dveří královských přítomným ještě žehná naposledy a vrata královská se zavrou.

Svatý Alfons, vroucí citel umučení Pána našeho Ježíše Krista.

Kdo zrale na mysli přemítá a rozjímá o umučení Pána našeho Ježíše Krista, nemůže zůstatí chladným a vlažným k nesmírné lásce, kterou nás Syn Boží miloval. Láska zajisté Kristova pudí nás, jak sv. Pavel praví a sv. Bonaventura dosvědčuje: neb rány Kristovy jsou šipy pronikající i nejtvrďší srdce a rozplamenující i lidi nejchladnější láskou k Bohu. Ano kdo na paměti má všechny důkazy lásky Kristovy musí býti uchvácen, a sice tou měrou, že všechna jeho povaha, všecken jeho život jest touto láskou ovládnut. Podobnou láskou byl i svatý Alfons roznícen, že mohl zvolati se sv. Pavlem: „Žítí pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Mně živu býti Kristus jest. Neb jsem nesoudil, abych co jiného mezi vámi uměl, než Ježíše Krista a to ukřižovaného.“ Jak právě umučení Páně sv. Alfons vždy v srdci i v ústech svých choval, jak nejraději o Ježíši Ukřižovaném psal, pro jeho čest a slávu horlil toho jest nám patrným důkazem jeho veškeren život; již ve svém útlém mládí vssal do sebe něžnou a vroucí pobožnost k umučení Páně. Jeho zbožný otec pan Josef z Liguori, dával synu svému v tomto ohledu dobrý příklad. Častěji rozjímal o umučení Páně, ano i na svých plavbách mořských mival u sebe některé obrazy umučení Páně a jimi se bavival, ponořuje mysl svou do ran Kristových. Tímto příkladem byl Alfons nemálo povzbuzen, takže se neustále nesl vděčnou láskou ku Kristu ukřižovanému. Jeho spisy nám dosvědčují, jak velice se srdce Alfonsovo láskou rozplánilo. Koho by na příklad nedojaly „ohnivé šipy“? Jaká to vroucí mluva, jaký to zápal ku Kristu! jaké to výlevy lásky a lí-

tosti vedle sebe rozličným způsobem se střídající? V jeho písních o umučení Páně jeví se tatáž nadšenost ku Kristu ukřižovanému, tatáž vroucnost.

By i oko čtenářovo živě bylo dojato, vykreslil ku každému spisu o umučení Páně krásný obrázek, jak Kristus Pán na kříži pni, a z ran svých šípy vysílá, aby každé srdce ranily a láskou rozpálily. Též křížová cesta, kterou sám sepsal, byla jeho nejmilejší pobožností, neboť každodenně se ji modlival. A když se byl ve svém stáří vzdal svého biskupského úřadu, odebral se opět do zátíší klášterního, a nemoha pro slabost sám konati tuto pobožnost, dával se po chodbách klášterních, v nichž byla křížová cesta, ve zvláštní pohovce od jedné štace k druhé voziti, a tím způsobem umučení Páně rozjímal. Svým duchovním synům hleděl hluboce do paměti i do srdce vštípití tuto pobožnost, a přál sobě, aby všickni láskou k ukřižovanému Ježíši byli rozníceni. A protož k nim říkával: „Prosím Vás, mluďte častěji o lásce, kterou nám Ježíš Kristus svým utrpením osvědčil, mluďte častěji o tom, jak máme svého Božského Vykupitele milovati. Aby k této lásce snáze dospěli, nařídil jim, by od devítíku až do velikonoce každého dne ráno rozjímalí umučení Páně, a každý pátek, vyjímaje adventní a vánoční dobu, aby se po rozjímání modlili stupně utrpení Pána našeho Ježíše Krista, od sv. Augustina složené. Ustanovil, aby měl každý člen kongregace ve své světnici jednoduchý sice, ale dojemný kříž. Přál sobě vůbec, aby oko častěji spatřilo v domě obraz ukřižovaného, neb s kříže vane jakýsi nebeský vzduch. On sám měl krásný, velký kříž ve své světnici, který jakožto biskup dostal darem. A kdykoliv psal, pohlížel k tomuto kříži, kdykoliv odcházel z domu aneb odněkud přicházel, líbal kříž tento, říkávaje, že kdo v srdci svém ustavičně nepamatuje na ukřižovaného Ježíše, ať sobě nemyslí, že se mu nějaká důležitá věc kdy podaří. Ve svých rozmluvách a konferencích často mluvil o lásce k ukřižovanému Ježíši. Nejraději to viděl, když synové jeho rozjímalí o umučení Páně. Jedenkrát pravil k nim: „Každé rozjímání jest dobré, ale nejužitečnější jest o umučení Páně. Nerozjímámež jenom povrchně, nýbrž hledímež vniknouti do muk Vykupitelových.“ Jindy zase pravil, bylo to právě na Zelený čtvrtek, když byl všem nohy umyl, tato slova: „Ačkoliv čas postní

a svatý týden se schylují ku konci, přece však z toho nevyplývá, že bychom neměli více rozjímati umučení Páně, neboť rozjímací o něm poznáváme, jak velice nás Ježíš Kristus miloval, a kolik pro nás trpěl. Neukládám vám toho sice z poslušnosti, ale co se mne dotýče přiznávám se, že o něčem jiném nemohu rozjímati, v tomto rozjímání nalezám všecko. Kdo umučení Páně rád rozjímal, rád zachovával řeholi, horlivěji pracuje při sv. missii a snáší trpělivě všechny obtíže s tímto úřadem spojené. Slovem kdo má neustále ukřižovaného Ježíše na mysli musí jej milovati.“ Umučení Páně mělo jim býti výborným prostředkem, jak by blahodárně působili o spásu duší. Jako sv. František Saleský byl toho přesvědčení, že všechna láska, která nespočívá na umučení Páně, jest slabá a mdlá, byl sv. Alfons toho přesvědčení, že každá práce konaná na obrácení hříšníků a veškerý život zbožný netrváji dlouho, nezakládají-li se na tomto tajemství lásky. Za tou příčinou vyjádřil se vůči svým missionářům: „Jest sice dobře kázati o soudu, pekle a o jiných věčných pravdách, aby dotčené pravdy hříšnický otrásl, a však obrácení, které se pouze z bázně stalo, netrvá dlouho a brzy opět zmizí. Měli býti obrácení dokonale a stálé, musí pocházeti z lásky k Bohu. Čeho bázeň nedokáže, toho docílí láska. Kdo miluje Ježíše Krista nebojí se více.“ A výsledek tomu nasvědčoval. Kdykoli mluvil náš světec o umučení Páně, vždy mluvil nadšeně, se svatým zápalem, živými barvami vyličuje lásku Kristovu. A protož dotčená kázání činila takoruka zázraky milosti Boží. Zatvrzeli hříšníci, jsouce mocně dojati se skroušeným srdcem, s pravou lítostí vyznávali se ze svých hříchů. Vždyť zkušenost nás až dosud o tom přesvědčuje, jak vděčnými jsou kázání o umučení Páně, a že kazatel, počíná-li sobě v nich prakticky, zvláště v postní době, může docílití přehojného ovoce, že lid sobě v nich libuje a milerád jim naslouchá. Věda dobře, že stálá upomínka na umučení Páně blaze v lidu působí, postavil sv. Alfons, jak se vůbec při sv. missiích děje, slavným způsobem missionární kříž, aby byl lidu ustavičným pomníkem lásky Kristovy. Velice mu na tom záleželo, aby lid v lásce ku Kristu ukřižovanému vždy více a více se vzdmáhal, a tudíž činil seč byl, aby tato láska nikdy v něm neochabovala. Jako biskup modlival se s lidem sám křížovou ce-

stu, rozdával obrázky o umučení Páně, zpíval s lidem postní písně a neustále jich k tomu vybízel, aby ve svých domech měli nějaký pěkný kříž, k zbožnosti povzbuzující. Tím způsobem osvědčil, že byl všecek láskou ku Kristu Pánu jat, a že v pravém smyslu slova mohl zvolati, jakž jsme již pravili: „Žít pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.“ *Fr. Hašek.*

Obydli a hrob blahoslavené Kateřiny Emerichovy.

Město Dülmen stalo se před padesáti lety svědkem ctnostného života, Bohu milého utrpení a blažené smrti Anny Kateřiny z rodu Emerichových. Spanilá ratolesť chudického rodu toho užela dne 8. září 1774 světlo světa v dědině Flamské u Coesfeldu a v květu života vstoupila do panenského kláštera řádu sv. Augustina na Hoře sv. Anežky v Dülmenu. Život pokorné panny byl požehnaný mnohými milostmi a především na bolesti a strasti bohatý. R. 1811 zrušen byl klášter, v němž trávila skrytý život svůj Kateřina, a kdežto ostatní sestry našly přístřeší pod krovky pohostinných pařen téhož řádu, dopravena byla nemocná spolusestra do malého domku v městě Dülmenu, v němž až do smrti své, krátký čas toliko vyjímaje, do leta P. 1824 trpěla a utrpení své smrtí dokonala. V Dülmenu nebydlí nyní nikdo z příbuzných trpitelky, domek její zakoupen byl jakýmsi duchovním a možno každému cestovateli do něho nablednouti a památnosti jeho spatřiti. Nemohouce sami tak učiniti sledujme kroky zbožného poutníka, abychom bohatší byli na zkušenosti a obdivovali se Bohu ve vyvolených Jeho.

„V průvodu měšťana Dülmenského vstoupil jsem do domku blah. Kateřiny,“ vypravuje zmíněný cestovatel. „Jest to jednopatrové stavení, červeně natřené, 20 stop dlouhé a 12 široké. Vkročili jsme do úzké chodby osvětlené na konci lampou, která visí před starožitným obrazem Matky Boží. Na levo chodby vedou dvěře do obydlí omilostněné řeholnice. Podívil jsem se spatřiv malou světničku plnou cizinců, jež táž touha jako mne do ní přivábila. Stal jsem na místě oslaveném důležitými událostmi, které „osvícená věda“ doby naší ani ve snu na mysl si nepřipustí, aby nebyla nucena potvrditi pravdivost jejich. Podivný nevýslovný cit jímá duši mou;

zdálo se mi, že musím klesnouti na kolena a vroucně děkovati Pánu Bohu, a to tím více, ježto jsem na své oči viděl předměty, které upomínaly mne na Bohu oddanou pannu. Ve světničce užití možno pásku čelní napojenou krví z ran stigmatických milé zesnulé a šat taktéž potřísněný krví, jež spočíval na otevřeném boku její. Mimo to spatřil jsem tam šaty Kateřiny, které oblékala v den svého veselí, kdykoli totiž přijímala tělo Páně ve svátosti oltářní; dále štolu kněžskou vlastní prací její uměle zhotovenou a jinou štolu ze šatů svěťice. Z ostatních památek vytknouti sluší vlastnoruční list její a jiné ještě ostatky. Průvodčí můj pozorna mne činil na list sv. Terezie a Aloisie Henselovy, přítelkyně to blahoslavené Kateřiny Emerichovy. Na příhodném místě ochraňuje se tam ještě olivový olej z Jerusalema, olivové dřevo z Betléma a voda Jordanská.

Uzkými dveřmi vykročili jsme z obydlí do skrovnické ložnice řeholní panny. Na pravé straně vchodu stávalo lože její, na kterém po tak dlouhou řadu let nevýslovné bolesti snášela a radostně trpěla. Lůžko to posud se ukazuje. Zde tedy sedával Klemens Brentano, který vidění Kateřiny Emerichovy vztahující se na utrpení a smrt Páně vyslechl a věrně zaznamenal! Zde dlívali slavní mužové, věrní synové církve sv., jako proslulý jenerální vikář a pozdější hajitel práv církevních v Německu arcibiskup Klement August, blahosl. Bernard Overberg a jiní, aby povzbuzeni byli nevšedním příkladem a sami naučili se po vůli Boží trpěti a strádati! Zde prodlévali i zřízenci vládní a činili pozorování svá, ovšem že jiného druhu, o čemž ještě zbytky pečeti na staré skříní v komnatě té, neklamné dávají svědectví. Nemohl jsem se zdržeti slz v úzké té prostore, minulost tanula mi živě na mysli, cítil jsem strážného ducha svěťice kolem sebe.

Pohřížen jsa ve vážných myšlénkách opustil jsem domek a ubíral se na hřbitov ke hrobu Kateřiny Emerichovy. Na nepatrném návrší po levé straně hřbitovní cesty nalézá se hrob její. Uprostřed mřížové ohrady stojí ve stínu smutečního jasanu jednoduchý gotický pomník. Na přední straně jeho čísti lze letopočty narození a smrti blah. panny (1774, 1824), kdežto na zadní straně viděti nápis: „Fideles Romae degentes monumentum posuerunt 1858.“ (Věřící římská vystavěti dali

pomník r. 1858.) Těžko bychom si vysvětlili slova nápisu, kdybychom se nezminili o tom, co Münsterický děkan kapitolní sděluje. Na počátku let padesátých přibyl do Münsteru P. Pellicia, člen řádu milosrdných bratří v Římě, navštívit stařícké matky své. Za pobytu svého v městě vypravoval o účtě, s jakou lnou Římané ku světici Dülmenské a divil se chladnosti krajanů její. Když pak odebral se do Dülmenu, a užírl chudý a neúhledný hrob Kateřinin, ustrnul velice a pravil, že zařídí sbírku u ctitelů její římských, aby alespoň důstojný pomník označoval místo, kde tělesná schránka její byla uložena. A tak se také stalo. Vysoká šlechta římská vyplnila přání jeho a z výnosu sbírky zakoupen byl kamenný kříž a se svolením tehdejšího biskupa na hrob postaven. Katolíci římsští obnovili tedy po 34 letech památku blahoslavené panny a tím i účtu v srdcích její krajanů. U hrobu užírl jsem více zbožných prosebníků. Sám jsem poklekl a modlil se k Pánu, aby na přímluvu světice své dal mír vlasti naší, aby obměkčil srdce nepřátel církve katolické v krajinách německých a požehnal všemu počínání mému.“

Svatý kříž.

Aj svatý prapor k nebi vzhůru strmí,
v lesku jasném se skvěje slunka září,
jak mocný vítěz davy nad padlými
v slávě pozírá.

Nikdy nepřátel nebylo krutějších,
nikdy též větší nebylo porážky,
nikdy vítězství nebylo stkvělejší
nad svata kříže!

Arcivrah silný pohuben dokonce,
navždy zlámán jest jeho prut mu vládní;
navždy vyrvána z jeho zlosti žertva —
plémě člověcké.

Vetknut aj v hříšnou země této půdu,
nesčetné v níž spí to praotce símé,
své z mrtvých vstání čekajíc i spásy
o dnu posledním.

Aj zemřel, nás všech vinu zlou na se vzav,
Otec v nadhvězdí učiniv zde dosti,
dluh zplativ velký — vykonat co nikdy
my jsme nemohli.

Od těch ajhle chvíl vlaje nám radostně,
kříž, svatý vítěz, ve bédách pozemských,
trpí s korun králův, se věží i chrámův,
hlásaje spásu.

Vítej ó vítěj znamení ty spásy,
tě zdravím touhou rozechvěn blahostně,
obracím svůj hled k tobě v touze mocné —
na mne pozírej!

Nám veslem buď, nám oporou na cestě,
mou i kotvou buď zde žití u plavbě,
svým i leskem těš, utěchou mně září
v smrti hodince! —
B. H.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

I.

Století sedmnácté dospělo ku konci.
Nastal věk osmnáctý. —

Byly to smutné doby v ubohé naší vlasti. Válka, hlad a mor byly metly, jimiž Bůh drahně let drahou otčinu naši šlehal, byli onino krvelační a vyzábli hosté, kteří zchudlé naše dědiny docela ozebračili. Teskno po vši zemi. Odevšad zírá jen záhuba, a k tomu jakoby nebylo té bídy ještě dosti, vyskytly se najednou v zemi tlupy černých, polonahých cikánů, jichž heslem bylo: krádež, loupež, ano i vražda.

Zkusil mnoho ten český lid, a ta jeho žírná půda zdála se cele udupána býti kopyty koňstva válečného tak, že ani ploditi nechtěla. Vesnice na polo spustly a ti, kteří v nich byli, bídne stloukli baráky své, aby měli kde pod večer utrmácené údy složit.

Churavěla zubožená naše vlast a tak jako vždy na tělo choré dostaví se hejno cizopasníků, tak také na ubohou vetřel se pronárod cikánský, chtěje ještě z poslední její krůpěje těžiti.

Táhly celé tlupy těchto divochů, jejichž kolébka stála kdesi v Indii. Na mohutných plecích osmahlých mužů a žen třeptil se tu a tam velký zlatý peníz, před nímž jako z úcty uchýloval se k rameni špinavý cár, zaujímající místo košile. Ženy měly skvosty na krku a v bohatých vrkočích uvázané, šat však rozedraný, sluncem a deštěm valně poškozený. Kudy cikáni táhli, panoval strach a zděšení, lid ukryval kde co měl, by to nepadlo těmto cizo-

pasníkům za kořist. Bloudili bez účelu, bez zaměstnání, ku zkáze a škodě sotva okřívajícího lidu.

Nebylo však pouze jen v Čechách tak, i v úkolní země, hlavně Sasko a Bavorsko, trpělo těmito cizopasníky cikánskými, kteří nepracovali, pokrmů však chtěli a to hojně, vydírajíce chléb z mozolovité ruky venkovany. Města byla po většině ušetřena; mělať své hradby a brány, i mohla přístupu hostům nevitáným zameziti, za to však venkov trpěl mnoho jsa vydán v šanc jejich řádění.

Svízele dostoupily svého vrcholu. A tu počínali sami panovníci všimati si tohoto zla, přihlízejíce, aby mu učinili přítrž. Nastalo stíhání a pronásledování cikánů, které vrcholilo v jich konečném ubíjení.

Bylo to roku 1726, tu vydán jest dne 26. ledna pro země koruny české císařský patent na zhubení cikánů, v němž odstavce 4. nařizoval, by při postížení jich každý muž byl bez milosti popraven, ženám pak a dívkám až do 18 let v Čechách pravě, na Moravě a ve Slezsku levé ucho bylo uříznuto. —

Tím vyřčen ortel dokonalé záhuby nad nimi; několik případů dle zákona provedeno, a cikáni hnuli se k jihu. Velká část opustila Čechy na vždy, a jen malé hloučky uchýlily se do pohraničných lesů, hlavně ku straně saské a bavorské spojivše se s podloudníky. Zahálčivý a potulný život se jim tou měrou zalíbil, že nasadili proň i životy, a pranic nelekalo jich zohyzdění žen a dívek. Takové byly poměry, kdy naše vypravování začíná.

Na úpatí Středohoří, při výjezdu z hlubokého úvozu stojí myslivna. Celé vzezření nasvědčuje tomu, že její stavitel asi více rozpočtů ani nákresů nerobí. Byla velmi stará, velmi sešlá. Sehnutá střecha její byla již po kolikráte asi pobita novým šindelem, což se posledně, jak krásné druhy rozličného mechu s dostatek nasvědčovaly, asi před půl stoletím státi mohlo. Štěstí, že se stavení opíralo svým pozadím o mohutný dub, jehož silné haluze jako mohutné ramě chránily je před zhoubnými větry. Kolem myslivny rozkládala se škrovná zahrádka, za ní pnulo se bujné listnaté mlázi a přecházelo znenáhla v černý, smrkový les. Místěčko to, zdá se býti tak opuštěné, jako by ti, kteříž pod krovem tím kdysi bydlili, již práchnivěli, zrovna jak ten šindel na té hrbolaté střeše.

Byla jarní noc. Měsíc ukřýval se v hustý mrak, nepochybně věděl, že za nedlouho vynoří se zlaté slunko, by leskem a světlem svým budilo k nové činnosti celý obzor. Kohout kokrhá a malí operenci počínají svůj ranní zpěv. Člověk si ještě hoví na lůžku, anž již na sta hrdlelek ohlašuje nový den. Počíná se šeriti. — Na východě rumění se nebesa, děje se to znenáhla, volně a přece dojemně. Duše lidská cítí, jak mocná ruka Tvůrce dělí tmu od světla, a mimochodem vyklouzne otázka: „Kolikráte ještě zasvitne slunko jasné na moji cestu? To ví jedině Pán!“

Tak ale nesoudí dvě osoby, kteréž touže dobou přelézají nízký plot zahrádky zmíněné myslivny. Plaše, jako divá zvěř plíží se zahalené od hlavy až k bosým nohám v pestrobarevné cáry. Jsou to ženštiny. Úzkostlivě hledí k východu, kde jak se podobá první paprsek vycházejícího slunce je leká. Opatrně krčí se mezi roští, až uprostřed zahrádky stanou. V místě tom jest studánka. Křišťalový pramen plní zde malý kamením vroubený prostor, z něhož volným proudem skromný potůček dále v úrodnější dolní kraj se valí. Ženštiny usedly v zarosený trávníček, odhalily své hlavy takže nám možno si je blíže prohlédnouti. Cesta jejich musila býti daleká. Bosé nohy jsou plny prachu a s čela řine se jim pot. Nahnuly se obě skoro současně nad hladinu studánky a srkaly čerstvou vodu vyprahlýma rtoma. Svlažily ruce, otřely čelo a vstaly. Slunce stoupá výše a ozařuje dvě tváře podivné, cizí, stejného původu a přece tak rozdílné. Jsou obě cikánky. Minulost a budoucnost — matka to s dcerou.

Pozorujmež dříve matku. Na osmahlé tváři zanechal čas ještě stopy bývalé krásy, hlavně pěkná ústa a jiskrné oko svědčí, že matka kdysi mezi škaredé nikterak nenáležela. Předností těch jest si stará cikánka dosud vědoma, vždyť mluví oči její, když rtoma ani nepohne, a děvče zdá se řeči té rozuměti. Bohatý havranní vlas má spletený ve dva dlouhé vrkoče, kteréž po nahém krku k prsům splývají. Šat není možno popsati, ani co do barvy, tím pak méně co do tvaru. Není to suknice ani plášť a přec zas obě; možno se tím zahaliti dle libosti, uvolniti na straně jedné nebo přitáhnouti na straně druhé, což svědčí o dovedném střihu oděvu. Nohy bosé, na hlavě šátek v zad zauzlený, ukončují ce-

lou úpravu. Vše nenucené, nahodilé, spustlé jako asi ten její život sám.

Chatrně-li oděna matka, ještě chatrněji oděna jest dcera. Šat její svědčí o tom, že na stihlém těle jejím již kolik roků as slouží; vše tak těsně a krátké, že nemožno na první pohled říci, zda dítě to, či dospívající panna. Hrubá, špinavá košile, podobná kratinka sukně, toť vše. Hlava, ruce i nohy beze vší příkrývky. Zda to chudobou či vypočítavostí, že oděv děvčete tak jest neúplný — nelze říci — a také dle toho nelze ani dívku dokonale poznati. Jak jsem již řekl, na první pohled nevíš, zda dítě ještě, či již dospělá panna před zrskem tvým. Jest to zjev velmi pěkný a pozorovateli mimovolně uklouzne v udivení poznámka; kde nabralo se tolik krásy v těchto cárech?

Hlava cikánčina mohla by sloužiti za vzor každému malíři. Její snivé, černé oči září tak plaše, těkajíce z místa na místo, jako dvě bludiček. Kolem rtů pohrává si úsměv, že tážeš se: „je to možné při té divokosti celé povahy?“ Obličej jest vrouben hojnými vlasy, kteréž nižádným způsobem se nechťejí poddati v pletený cop. Celý zevnějšek dívky té oslněn září budícího se dne, samota, kolem bujná a svěží příroda, ticho, neobyčejná hodina, a vše to působí jaksi tajemně a vábivě na mysl pozorovatelovu.

Cikánky musí okolí své dobře znáti, počínajíť si sice ostražitě, ale velmi nenuceně. Matka vytáhla z jakés postranní kapsy zavírací nůž, potřela na kamenném roubení jeho ostří a beze slova uřízla děvčeti oba ruliky černých vlasů, schovávaje je do svého klínu. Bez pohnutí sedí dívka na místě, lhostejně přihlížejíc k dílu matčinu. Rázem změnil se obličej její, neboť uvolněný vlas dodává výrazu smělosti celé tváři. Potřásla hlavou, ohlédla se a s patrným zalíbením vjela malou, černou rukou do bohatých a bujných kadeří. To vše stalo se takorůzka mžiknutím. Vlasy jsou schovány, stará ohlíží se stranou k myslivně, spokojeně kývne hlavou, sepne ruce pod kolena a začne tlumeným hlasem:

„Je na čase Doró, abych odešla, nelekej se, buď pevné mysli, vždyť zdaří-li se pokus tvůj a zůstaneš zde, jsi bezpečna. Mezi námi není pro tebe více místa. Nemohu déle zápasiti s dotírajícími na tebe muži a dáti tě v jistou záhubu, toho bych nepřežila. Na kolenou pros, když tě od-

ženou, vrať se zase, můž se hladem, ať jen v chlévě dovolí tobě se skryti; časem získaš vše, bez úkrytu jsi ztracena. Poslouchej, už se všenu, čeho na tobě žádáno bude a první tmavé noci v novém měsíci, čekej na mne u starého buku na planině, kde jsme časem noclehovaly a kamž v noci nikdo z cizích nám lidí se neodváží. Neboj se a nepoušť!“

Kývla hlavou a jak mrštná srna již přeskočila plot. Dora pohlížela smutně za matkou. (Pokrač.)

DOPISY.

Z Prahy, 2. března 1882.

Dne 1. března potvrdila se zpráva, jež se mezi námi roznášela, že nás má opustiti milý druh náš, rodilý Slovák p. Štěpán Furdek, bohoslovec IV. roku a že se má odebrati do — Ameriky. Po večerní modlitbě téhož dne připomenul nám vdp. spiritual, že co se v těchto síních as před 100 lety často stávalo, že se totiž odebírali obyvatelé tohoto domu do dalekých zámořských krajin na cestu apoštolskou, to že i dnes se stane, a proto kdo se s druhem navzdýcky snad opouštějícím vlast svou a nás rozloučiti chtějí, aby se shromáždili ve tři čtvrtě na 10. h v oratoři a tam se společně pomodlili: „Itinerarium clericorum“ protak dalekou a nebezpečnou cestu, abychom se neli již více na tomto světě, aspoň na onom všichni šťastně shledali. — V určité hodině sešli jsme se všichni podat důkazu přátelství, z něhož se u všech pan Furdek v plné míře těšil, a pomodlivše se „itinerarium“ doprovodili jsme jej všichni až ku fortně, zastavivše se cestou u sochy archanděla Rafaele, průvodce Tobiášova, jehož ochraně mladého cestovatele jsme opětně poručili. U fortny poděkovav nám za modlitby naše dal nám poslední srdečné „s Bohem“, jež jsme i my všichni pohnuti opětovali. Potom přijal kleče poslední požehnání sv. kříže od vdp. spirituala a doprovázen několika svými spoluposluchači a uroz. p. hrabětem Msgr. Schönbornem odebral se na nádraží, aby nastoupil na cestu do „Clevelandu“ a tam se oddal namáhavé a obtížné práci, před níž však nikdy se nelekal — Bůh doprovázej a posiluj ho milostí svou a korunuj práci jeho výsledkem požehnaným.

Ve Vinoři, 27. února 1882.

(Svěcení obrazů křížové cesty.)

V první neděli postní dne 26. února konána v naší osadě utěšená slavnost — posvěcení nové křížové cesty. Ochotnými přispěvky zbožných osadníků Vinořských zakoupeny jsou nové obrazy křížové cesty, na plátně malované, pěknými rámy opatřené; malířskou práci dovedným svým štetcem provedl chvalně známý akademický malíř Plzeňský Jan Herzog a přispěl těmi obrazy k důstojné ozdobě našeho chrámu Páně. — Obřad posvěcení vykonal vdp. provinciál řádu Františkánského v Praze P. Bonaventura Černý za asistence domác. spr. duch. a P. Salesia Dvořáka, kněze kanonie Tepelské. Nejprve přečetl v chrámu Páně domácí duchovní pastýř shromážděným osadníkům svým poděkovací list, jímž nejdůstojnější k. a. konsistoř vyslovuje své uznání za osvědčenou štedrost a zbožnou mysl osadníků Vinořských; na to vyloživ pan provinciál původ a význam křížové cesty, jal se světit jednotlivé obrazy a při tom zároveň konána pobožnost křížové cesty. Po vykonaných obřadech a modlitbách zpíván chvalozpěv sv. Ambrože dle P. Křížkovského. Udělením sv. požehnání ukončena jest pobožnost. — Tato slavnost hluboce zajisté dotýkala se srdcí všech přítomných osadníků; velebně rozléhali se zvukové postních písní z úst maličkých i dospělých, — všichni, mužové a ženy, dívky a jinochové i starci, jako jedním hlasem modlili se a zpívali, milosrdenství Boží s nebe svolávajíce a rozjímající o přehořkém umučení Páně. — Slavnosti té zúčastnila se počtem nejhojnějším celá osada: školní mládež se svými pp. učiteli, ctění obecní starostové a hraběcí úředníci, sborové vojenských vysloužilců a dobrovolných hasičů v stejno-kroji. Bylať to slavnost nikoliv hlučná, ale zbožná a srdečná; kéž nikdy nevyhyne památka její!

B.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejd. p. kardinál slaví zítra své jmeniny. Buďmež svého arcipastýře na modlitbách pamětlivi, nebo jako Bůh rád slyší prosby dítek za rodiče, tak rád slyší prosby věřících za vrchního Otce duchovního.

— Pobožnost 40hodinná koná se od

6.—10. března u sv. Bartoloměje v Konviktské ulici a od 11.—15. března u sv. Vojtěch.

— Jako každý rok, tak i letos jsou četná kázání postní v Praze, že si obyvatelé věru stěžovati nemohou, že by se slovo Boží měrou hojnou nerozsévalo. I z toho buď Bůh chválen, že si obyvatelé těchto kázání váží a je čteně navštěvují. K obvyklým kázáním, které se každou středu postní o 4. hod. u sv. Haštala, u sv. Havla a u sv. Štěpána konají, které se činí v pátky postní o 4. h. u sv. Ducha, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici a na Vyšehradě, v 5 h. u sv. Kajetána, dále v neděli o 2. h. u sv. Salvatora v semináři, o 3. h. na Strahově a na Smíchově, o půl 4. u sv. Ignáce na Karlově náměstí a u nejsv. Trojice v Podskalí, konečně o 4. h. u Matky B. před Týnem, u sv. Mikuláše na Malé Straně a u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně, přidány též kázání u Voršílek ve čtvrtek ve 3 h. U křížovníků káže každý pátek jako loni vys. důst. p. generál dr. Em. Schöbl. V císařské kapli jsou v pátek i v neděli o 5. h. postní kázání.

— K postním pobožnostem výborně se hodí křížová cesta, kterou dle pobožného kněze Leonarda a Portu Mauritio vzdělal P. Frant. Jabulka. Lze tuto krásnou ryze církevní modlitbu dostati za nepatrný peníz 10 kr. v kněhupectví Rohlička a Sieverse v semináři. Dospěla již k 14. vydání.

— V noci z 12. na 13. únor hořelo v českém hospici v Římě. Buďtež z toho Bohu díky, že se větší neštěstí nestalo. Z priv. psaní krajana našeho Msgr. Jaeniga, který jest nyní správcem hospice, vyjímáme tuto autentickou zprávu: V dílně malíře Davilla, který v nejhořejším poschodí českého domu bydlí, vznikl v noci z 12. na 13. únor neznámým způsobem oheň. Dílna umělcova shořela na dobro, avšak hasičům, kteří rychle přikvapili, podařilo se oheň uhasiti a i malíři, který ve vedlejší pokoji spal a praskáním ohně probuzen byl, život zachovati. Bohužel zničily plameny a kouř vzácnou malbu na obmítce v kapli české, na které tak dlouho pracoval slovutný malíř Hinajs. Škoda, která způsobena byla obyvatelům, mezi kterými jsou též prof. dr. Gindely a p. Zabranský z Noutonic, jest pranepatrná.

— Slovutného kard. Hergenröthra, který jest představeným archivu Vatikán-

ského, ranila v těchto dnech mrtvice. Nové kardinály bude jmenovati sv. Otec teprv v měsíci září.

Z Říma. Reč sv. Otce ku kazatelům postním. V tomto roce myslíme, že dosti jest, abychom Vaši horlivost k vznešenému úkolu tím povzbudili, že Vám na paměť uvádíme, ačkoli Vám známy jsou, politování hodné obecné poměry, které v celém světě, zvláště v tomto městě zavládly. Nevěra a jí po boku nemravnost, první to prameny všeho i státního nepořádku i mravného zlořádu nynějšího času — buďte N. o tom přesvědčení — neprýštějí jenom z nevědomosti a smyslnosti, nýbrž jsou též ovocem nešťastného boje, kterýž sekty zahájily proti Kristu a sv. církvi Jeho. Tyto mají totiž hanebný úmysl církev sv., kdyby bylo lze, zničiti a vyhubiti. Věru za našich dnů s předsevzetím pevným a promyšleným, se všemi prostředky i zdánlivými důvody brojí se proti pravdám víry, zákaznosné nauky se rozšiřují a nejpodlejší náruživosti se podněcují. Tisk, věda, historie, politika, spolky a nejdůmyslnější vynálezy lidského ducha obracují se od bezbožných v nástroje zhoubné. Lidská práva až na výsost se přehánějí, aby zásady auktority se zničily; všecek cit náboženský a ctnost v posměch se uvádí a tupí. Brány se otvírají do korán bezuzdnosti a prostopášnosti, kdy div, že všichni dobře smýšlející, zastrašení stupněm, ku kterému zlo dostoupilo a nebezpečenstvím, kterým ohrožena jest mládež křesťanská, se domnívají, že jen milosrdenství a všemohoucnost Boží jest s. to, aby nám dala vydatný prostředek proti takové zhoubě i myšlenek i poměrů? Jest na bile dni, že nutná nadpřirozená a mimořádná pomoc, avšak nesmíme se příliš spolehati, že tato pomoc nám dána bude způsobem zázračným. Prozřetelnost Božská najde cesty, by církvi sv. v tuhém boji, který nyní bojuje, k vítězství dopomohla. Používá větším dílem prostředků obyčejných, které již od ní napřed naznačeny byly. Čím větší nebezpečenství, čím větší zlo, tím více nalehá povinnost horlivě prostředků obyčejných užívat, abychom od Boha žádoucí pomoci se domohli. Abyste zbloudilí od neřesti a záhuby ku ctnosti a k náboženství přivedli a ku pravému křesť. životu, jsou prostředky: osvicená a činná horlivost sv. pastýřů a hlásání slova Božího. Síla slova a horlivost sluhů církevních to byly, které ve světě tmu nevěry zapu-

dily a srdce k horlivému vyznávání sv. náboženství a ku kajicnosti přiváděly. Ony to byly, které i nejtěžší soužení přestáti pomohly. Proto na vás jest ušlechtilí faráři a kazatelé, abyste všemožně se přičinili, by římský lid nepropadl těm, kteří nástrahy činí víře a o to usilují, aby lid i církvi i papeži odcizili. Týká se to Vás posvěcení kazatelé sv. evangelia, abyste hojnou a důstojnou měrou símě slova Božího v tomto našem Římě rozsévati, abyste je dle nynějších potřeb uspořádali, abyste je láskou Krista P. oživovali, aby ono mocně i sladce pronikalo ducha i srdce a Bohu je obracelo. V dobách netečnosti a nevěry mohlo by se zdáti, že slovo Boží nadarmo a bez užitku se rozsévá, poněvadž není, kdo by je do srdce přijal a ku své spáse využítkoval. Ale věru — pravíme vám — a Kristus Pán sám tak tvrdil, že nikdy nadarmo slovo Boží se nerozsévá. Když jedno padne bez užitku na skálu a na cestu, když jiné símě uduseno bývá trny, některé přec padá v dobrou půdu a přináší ovoce třicatero-, šedesatero- až stonásobné. Jděte tudíž — zanicení sv. horlivosti — N. a plňte jeden každý svou povinnost ve svém oboru. Plňte svou povinnost se vsí úsilou v tomto času příjemném a v těchto dnech spasení. Nespořte ani práci ani obětovností, jak se od vás pro spásu duší očekává. Aby nebe potu Vašemu, který prolévati budete žehnálo a Vaše namáhání platným učinilo a Vás obveselilo hojnou žní, dáváme Vám i věřícím, kteří Vám odevzdáni jsou a Vás poslouchati budou apoštolské požehnání.

Z Itálie. (Encyklika. Poměry školské.) Sv. Otec vydal v těchto dnech důležitou encykliku, která čelí hlavně proti neznabožským stranám v Itálii, které by nejraději církev a papežství zničily. — Nedávno odbýval se sjezd učitelů v Miláně. Když ministr vyučování Baccelli dokončil svou řeč bezbožnou, povstala učitelka městských škol Angiolina Kasara a hájila s odvahou svému pohlaví neobyčejnou vyučování náboženství ve škole. Její odhodlanost nezůstala bez odměny. Jeho Svatost papež Lev XIII. napsal jí list blahosklonný a poslal jí kamej (vypuklá práce) ze zlata představující blahoslavenou Pannu Marii. Poslední neděli měsíce října r. m. odebral se tajemník biskupa Verceelského po rozkazu Jeho Svatosti do bytu udatné učitelky na Kandii a svolav schůzi pochválil ji za její odvalu na sjezdu učitelském;

pak vyzval ji za pochvaly celého shromáždění, aby zaujala čestné místo pro ni připravené. Dlouho se zdráhajíc podala se přání přítomných a biskupský tajemník odevzdal jí dar od sv. Otce. Skromná učitelka přijala s pohnutím drahocenný důkaz vysoké přízně sv. Otce a děkovala přítomným za počtu, již poctili prostou učitelku, která neučinila ničeho, jak sama pravila, než co jí kázalo svědomí.

Ze Solnohradu. Dne 25. ledna zemřel v Solnohradě P. Petr Singer, člen řádu sv. Františka, jenž obdařen jsa velikým nadáním hudebním jest původcem hudebního nástroje, který vlastněma rukama si zhotovil a nazval pansymfonicon. Rodem pocházel z Tyrolska, otec jeho byl zvonařem, v 17. roku věku svého vstoupil do řádu jmenovaného, v němž žil až do své smrti po 55 let. Pansymfonicon jest velká skříň se dvěma klaviaturami a pedály se čtyřiceti rejstříky. P. Singer napodobil na svém nástroji zvuky lesního rohu, klarinetu, houslí a jiných hudebních nástrojů foukacích a smyčcových provázejí je levou rukou na dolní klaviatuře hrou píána aneb fysharmoniky. Nástroj jeho došel obdivu mnohých znalců. Singer hrával naň sám sestrojiv si jej ve své celi. Cizinci přibylí do Solnohradu neopomenuli navštívit klášterní jeho celu o 11. hod. ránní, ve kterýchžto čas P. Singer pravidelně na svůj nástroj hrával.

Z Indie. (Kníže indický ku katolickému biskupu.) Při příležitosti 1. ročnice nastoupení trůnu Maharadschy travancorského odebral se apošt. vikář guilonský, Msgr. Ildefons Borgnia z řádu bosých Karmelitánů, dne 6. července s několika ze svých kněží do Trevandrum, přát mnoho zdaru svému knížeti Bombayský „Katolický Zkoumatel“ ze dne 30. července uveřejňuje odpověď Maharadschovu znějící: „Vysocedůstojný biskupe! Pánové! Adressa, již jste mne poctili hluboce mne dojala a jsem přesvědčen, že krásné smýšlení věrnosti a oddanosti, které mi vyslovujete, není nijak pouhou zdvořilostí, ale že vychází z hlubin srdce. Dějiny katol. církve travancorské svědčí o klidném a dlouhém vývoji. Počátek její jest ozáren oním neskonálním leskem, jímž již déle než 200 let stkví se nesmrtelné jméno velikého a šlechtěného Františka Xaverského. Tato církev, jak důvodně uznáváte, těšila se od vzniku svého z úplné svobody, ano doznala i vícekrát velikomyslné podpory se strany vlády

travancorské. Co pak na mne jest s radostí vyznávám, že „její příslušníci, jichž do deseti tisíců se čítá, svou příkladnou věrností, pokojností a tichomyslností byli baštou tohoto státu.“ Pánové! Chtěli jste ve své adresse vytknouti, že mé panování prvního roku, nebylo chudodobrými výsledky. Nejkrásnější odměnou, jaké představený dojiti může a musí, jest uznání vzdělanců, kteří jeho snahy po vyplnění svých povinností spravedlivě podporují svou nebem danou mocí a moudrostí... Děkuji Vám vřele za dobré a srdečné přání a projevení věrné oddanosti ku trůnu předků mých, na něž mne Veliký Pořadatel věcí povolal.

Literární oznamovatel.

— „*Urbánkova věstník bibliografického*“ čís. 1. přináší dokonalý obraz činnosti v literatuře české za měsíc leden. K tomuto číslu přiložen velmi přehledný obsah celého ročníku minulého, jenž sám dává svědectví o veliké plni a pozornosti, jakou časopis jest redigován. Není odvětví v literatuře, o němž by nebylo zpráv v časopise tomto. Jest-li tu a tam něčeho pominuto, zajisté nelze diviti se při tak rozsáhlé a namáhavé práci. Tendence časopisu jest nestrannou, ale zvláště opět podotknouti dlužno její snahu chvalitebnou, vymítní špatné krvavé čtení. Této snaze, aby se hojně přízně a podpory dostalo, jest na čase a velmi žádoucnou.

— „*Staročeské bibliotéky*“, nákladem knihoskladu Rohlička a Sieverse, čís. 8.—10. přinašejí další ukázky z překladů Veleslavinových. Čís. 11.—14. obsahuje výtečný cestopis pana hraběte Václava Vratislava z Mitrovie, jenž uznán hodným, aby i do cizích jazyků byl přeložen, dňkaz to, že tím pilnějšího povšimnutí zasluhuje v originálu. Vydání opatřeno podobiznou a životopisem spisovatelovým.

— „*Následování nejsv. Srdce Ježíšova*“ ve 4 knihách od P. J. Arnolda v materštině podává P. O. Fr. Kaněra, Ascet. bibliotéky č. 8. v Brně 1881. Nákladem Školy B. S. P. Petrov č. 5. Dílo to poskytuje hojně látky ku každodennímu rozjímání pro celý rok; jest psáno na způsob rozpravy mezi P. Ježíšem a rozjímajícím „učenkem“. Hodí se velmi dobře k samotnému rozjímání; k veřejnému předčítání dílo není určeno. První kniha obsahuje navedení k očištění srdce v 26. hlavách — tolik čítá i každá následující; druhá podává návod k následování nejsv. Srdce Jež. v jeho

životě činném; třetí o jeho utrpení; čtvrtá jedná o návodu ku spojení se s nejsv. Srdcem Jež. v životě jeho blaženosti. Pohrožíme-li se v dílo to zvláště v krušných dobách života, zdá se nám, jakoby všechny těžkosti s nás najednou spadly. Doporučujeme dílo to všem co nejsnažněji. Úprava jest slušná, čeština správná; cena všech 4 knih 710 str. šestnáctěrky 1.80 kr.

— „*Ústřední knihovna*“, kterou vydává za redakce Frant. Zakrejsa kněhkupectví Kobrovo, dospěla k sešitům: 24., ve kterém jest smutnohra v jednom jednání od S. Macháčka „Bulhar“, 25. a 26., ve kterých nalezneš novelu od Kar. Světlé: „Několik archů z rodinné kroniky.“ V seš. 27. jest báseň od V. Nebeského: „Protichůdci.“ Seš. 28. vykazuje povídku Frant. Pravdy: „Voják nováček.“ Sešit 29. čínské povídky, které přeložil V. Petrá: „Přátelé až do smrti. Čnang-seng a jeho choť Tien-si.“ Seš. 30. hru v jednom jednání, kterou podle Goetheových: *Die Geschwister* vzdělal pod jménem: „Marinka“ Fr. Lad. Čelakovský. V sešitu 31. podává Eliška Krásnohorská obrázek humoristický: „Básník a básník.“ — Seš. 32. obsahuje historickou novelu od J. Erazima Vocela: „Hlatipisec.“ Seš. 33. podává slavnou báseň Vuka Stefanoviče Karadžice: „Lazarice“, v překladu Jos. Koláře. Konečně sešit 34. tři novelky od V. Filípka: *Masopustní láska*. Červený rak s modrou korunkou. Šest neděl po svatbě. Jak viděti jsou v ústřední knihovně zastopeny všechna odvětví krásné literatury a výbor zdařilý.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, (malý slovník naučný), jehož redaktorem jest Jakub Malý, mimoř. člen král. č. společnosti nauk, dospěl k seš. 90. (Soissons — Spreva), 91. (Springer — Střelivo), 92. (Střelka — Svoboda), 93. (Š — Špot), 94. (Špýr — Švýcarsko). Cena seš. 24 kr. — V prvé vydání dospěl tentýž slovník k seš. 80. (Veratrin — Vlákno), 81. (Vlasatice — Výtah) a 82. (Výtrusné rostliny — Wolf). Cena jednoho sešitu 36 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Gilbert *Passauer*, jub. kněz, č. ř. premonstr. v Teplé a far. v Uševicích, 23. února 1882, (nar. v Plané 18. listop. 1805, prof 1. listop. 1819, vysv. 21. pros. 1830.)

Jmenován jest:

p. Štěpán *Pittner*, far. v Libeznicích, sekretá-

řem knížecího arcibiskup. úřadu vikariátního Proseckého.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Bečka*, kp. ve Volsanech, za kp. v Mýtě;
- p. Vinc. *Bosáček*, dosud výp. kp. v Dobříši, opět za kp. v Svatém Poli;
- p. Jan *Vaněček*, kp. ve Velvarech, za kp. v Dobříši.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václ. *Sovák*, jub. kněz, osobní děkan a far. v Čibuzi, dne 28. února 1882, (nar. 17. června 1796 v Libranticích, vysv. 24. srpna 1823)
- p. Ant. *Buchtel*, jubilar, arcikněz, b. vik., děkan, majitel zl. zasl. kříže s korunou, farář Kyšperský na odpočinku, v Kyšperku dne 1. března 1882, (naroz. 4. května 1803 v Pastvinách, vysv. 3. září 1826.) Zesnulý proslul jak v hudebním, tak v liter. oboru.

Ustanoveni jsou:

- p. Ed. *Küssel*, far. ve Vidochově, za far. ve Velké Lípě,
- p. Alois *Pinl*, far. v Zelené, za far. v Šlapánově.

Uprázdňená místa:

Vidochov, fara patron. nábož. matice, od 28. února 1882;

Čibuz, fara patron. nábož. matice, od 1. břez. 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Fucker*, č. kan. kath. kap. Budějovické, osobní děkan v Chvalšínách a b. vikář Krumlovský, 15. února 1882, (nar. v Čiměři 3. pros. 1807, vysv. 10. dubna 1834.)

Jmenován jest:

- p. Jan *Bakula*, archidiakon a inf. prelát v Krumlově, kons. rada a notář, vikářem okresu Krumlovského.

Ustanoveni jsou:

- p. Mat. *Kolář*, admin. v Střelo-Hošticích, za far. tamže;
- p. Jan *Šazma*, kp. v Chvalšínách, za admin. tamže;
- p. Frant. *Hrubeš*, kp. v Kaplici, za kp. v Krumlově.

 Úplné výtisky BLAHOVĚSTA z roků 1876, 1877, 1878 a 1879 prodávají se v snížené ceně po 1 zl. 50 kr. v expedici knihkupectví B. Stybla.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expeditce:
v kněhkupectví
B. Styblia
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplaceni
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Řeč

o slavnosti svatého Josefa, pěstouna Krista Pána.

A kázal mu vstoupiti na svůj vůz
druhý, a služebníku volati, aby všichni
před ním koleno klonili, a znali, že
jest ustanoven nade vši zemi. (Gen.
41, 43.)

Ačkoli rozmilí v Kristu ani dnešní
epistola, ani dnešní svaté evangelium ne-
obsahuje těch slov, která jsme si dnes
obrali za předmět svého rozjímání, přece
slovy těmi církev svatá v hodinkách kně-
žím v osobě Josefa egyptského a oslavě
a moci jeho, představuje svatého Josefa,
pěstouna Kristova, jehožto obrazem Josef
egyptský byl. A jestliže kdy o slavnosti
svatého Josefa, pěstouna Páně hodno slova
tato uvažovati, tuť zajisté slavnost letošní
k tomu se hodí.

Kristus Ježíš, kterýž slovem svým
všemohoucím vše učinil, což učiněno jest,
a bez něhož nic není učiněno, také i to
učinil a tomu chtěl, aby letošním rokem
slavným a zvláštním způsobem oslavena
byla památka onoho muže spravedlivého,
který byl dán Matce Boží za chotě a ochrán-
ce, a Synu Božímu za otce a pěstouna. A
jestliže kdy Pán Ježíš s radostí patří na
církev svou a na dítky církve své, patří
na ně zvláště z nebeských výšin o dnešní
slavnosti.

Dnes po celém oboru křesťanském,
kamkoliv evangelium Kristovo vniklo, ve-
lebí se a oslavuje svatý Josef. Dnes káže
Kristus Pán svému pěstounu, aby vstoupil
na vůz druhý, a poroučí tolikéž Pán církvi
volati, aby všickni dnes před ním koleno
klonili a znali, že jest ustanoven nade vši

zemí. A ochotně a ráda naslouchá církev
svatá rozkazu chotě svého nebeského. Onať
sází dnes pěstouna Kristova na vůz druhý,
onať při oběti mše svaté s Kristem záro-
veň oslavuje i pěstouna Páně, a onať upo-
míná i dítky své, aby klonily koleno, aby
povinnou úctu vzdávaly svatému Josefovi,
protože ustanoven od Pána nade vši zemi
nejenom tou, která nám skytá chléb po-
zemský, ale i nade vši zemi duchovní, kte-
rou jest církev svatá, kteráž skytá nám
chléb slova Božího.

Dnes tedy s pomocí a přispěním Du-
cha svatého chceme uvažovati, že svatý
Josef posazen na druhý vůz v království
nebeském, že jest oslaven, a že nám pro-
spěšno a užitečno ctíti a oslavovati pě-
stouna Kristova.

Když Hospodin ve snu Faraonovi ozná-
mil, co se má v říši jeho státí, tu Farao
nemohl nikoho naléztí, kdoby mu význam
snů jeho o klasech plných a kravách tuč-
ných, a o klasech prázdných a kravách hu-
bených vyložil. Nebylo mezi hádači egypt-
skými nikoho, kdoby krále byl upokojil, a
kdoby mu byl oznámil vůli Hospodinovu,
snem projevenou. Tu teprve číšník krále
Faraona rozpomenuv se na Josefa, pravil:
Vyznávám hřích svůj. Rozhněvav se král
na služebníky své, mne a správce pekařů
vsaditi rozkázal do žaláře knížete vojska,
kdežto jedné noci obadva měli jsme sen,
znamenať budoucí věci. Byl pak tam
mládenec hebrejský, téhož vůdce vojska
služebník, jemuž vypravivše sny slyšeli
jsme, což jest se v skutku událo, nebo já
navrácen jsem k úřadu svému, a on obě-
šen jest na kříži. Ihned k rozkazu krá-
lovi vyvedše ze žaláře Josefa, oholili jej,
a davše mu roucho jiné, postavili před
ním. Jemuž Farao řekl: Měl jsem sny, a

není kdo by mi je vyložil, ale slyšel jsem, že ty je umíš velmi moudře vykládati.

Jako služebníci královi vsazení do žaláře, tak veškero pokolení Adamovo pro hřích úpelo v žaláři. A když Syn Boží v plnosti času s nebe chtěl sestoupiti, aby vyprostil vězně zajaté, tu také bylo po třetí muže moudrého, plného Ducha svatého, který by v tajiny Krále nebeského mohl býti zasvěcen, který by na vykoupení lidském spolupůsobil. I hledal nebeský Pán tohoto muže a našel jej v muži onom, jehož památku dnes slavíme, a o němž kniha Moudrosti toto praví:

„Milý Bohu i lidem, jehožto památka požehnaná jest. Podobna učinil jej slavným svatým, a zvelebil jej k bázni nepřátel, a slovy svými hrůzy skrotil. Oslavil jej před obličejem králů, a příkázání dal jemu před lidem svým, a ukázal mu slávu svou.“ Věrou a tichostí jeho svatým učinil jej, a vyvolil ho ze všelikého lidstva. Nebo slyšel ho i hlasu jeho, a uvedl jej do oblaku, kterým zastíněno bylo vtělení Kristovo, a do něhož zprávou anděla, jak jste v evangeliu slyšeli, byl uveden. I dal mu sám osobně příkázání, a zákon života a kázně.

Mohou-li pak ústa smrtelného a hříšného člověka lépe označiti pravdivost výroku, že posazen svatý Josef v nebesích na druhý vůz královský, nežli to činí Duch svatý ústy Šalomouna krále? Z tohoto-li výroku Ducha svatého právě uvedeného zřejmě nepoznáváme, že oslaven svatý Josef a že hoden toho, aby všickni před ním koleno klonili?

A chceš-li nad to o slávě svatého Josefa lépe ještě býti usvědčen, a chceš-li poznati, že skutečně ustanoven nade vši zemí, slyš sv. Matouše, co praví o tomto pěstounu Páně: Když matka Ježíšova Maria zasnoubena byla Josefovi, prve než se sešli, nalezena jest mající v životě z Ducha svatého. Kým nalezena? Zajisté svatým Josefem. Josef pak, muž její, spravedliv jsa a nechtě v lehkost ji uvést, rozhodnul se, tajně ji propustiti. Když pak o tom přemýšlel, nejednaje bez rozvahy, ale moudře a s rozvahou, aj! anděl Páně ukázal se mu ve snách, řka: Josefe synu Davidův, neboj se přijati Marie, manželky své; nebo co v ní zrozeno jest, z Ducha svatého jest. Porodí pak Syna a nazveš jméno jeho Ježíš, onť zajisté osvobodí lid svůj od hříchů jejich.

Jakož Josef egyptský ustanoven nad sýpkami obilnými, tak ustanoven svatý Josef pěstounem Ježíše Krista, který sám o

sobě praví, že jest jako zrno pšeničné, a že jest chléb, který s nebe stoupil. Jakož Josef egyptský otevírá sýpky a dává podaným hojnost obilí, tak také svatý Josef hoden nositi klíče k obilnici nebeské, hájiti neporušené čistoty Marie Panny, v nížto Pán Ježíš jako zrněčko obilné po devět měsíců byl ukryt a utajen, až konečně v plnosti času paprsky milosti Ducha svatého tuto zemi plnou ohřály, z nížto vypučel klas tučný a bohatý, kterýž hojností chleba nebeského naplňuje kraj zemský až do skonání světa.

Hoden tedy svatý Josef, věrný klíčník obilnice nebeské a pěstoun zrna obilného Pána Ježíše, aby dnes posazen byl v nebesích na druhý vůz královský, protože milý jest Bohu i lidem. Hoden toho ten, jehož památka požehnaná, aby v církvi Páně všickni klonili před ním koleno, neboť on dal jméno Pánu a Spasiteli našemu, on nám vypěstoval símě ono rajske, kterým zetřena hlava hada pekelného, a kterým vyproštěn lid Adamův od hříchů svých. Nic nám tedy není se z toho stydět, že jako kdysi Egyptané před Josefem, tak i my křesťané před pěstounem Páně kloníme koleno. A jaký nám z toho prospěch a užitek tážete se snad, že posazen svatý Josef na druhý vůz královský, že kloníme před ním koleno, a že ustanoven pánem vši země?

Na otázku opět odpovídám otázkou: Jaký prospěch a užitek vyplynul Egyptanům, že po rozkazu Faraona krále klekali před Josefem na koleno, uznávajíce jej pánem veškeré země egyptské? Když pomínulo sedm let hojnosti v Egyptě a nastalo sedm let neúrody, volal lid k Faraonovi, žádaje pokrmů. Jimž on odpověděl: Jděte k Josefovi, a cokoliv on vám řekne, učinite. Rozmáhal se pak každodenně hlad po vši zemi. I otevřel Josef všechny stodoly, a prodával Egyptským, nebo také je svíral hlad. A ze všech krajin přicházeli do Egypta, aby kupovali pokrm, a zlého toho nedostatku poněkud ukrotili.

První tedy prospěch, jimž nebeský Pán odmění nám za to, že zvláště letošním rokem zvelebujeme a oslavujeme památku svatého Josefa bude, že dostane se nám v hojnosti chleba pozemského, ač budeme-li o něj každou neděli a svátek a každý den volati k Pánu Bohu prosbou: Chléb náš vezdejší dej nám dnes, a budeme-li všechno činiti, cokoliv svatý Josef nám řekne.

A co nám praví svatý Josef popředně?

Opětuje a uvádí nám na paměť totéž. co praví Syn jeho Kristus Ježíš: Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a ostatní všecko bude vám přidáno. A co praví nám ještě svatý Josef? Nic jiného, než co řekl nám Syn jeho Pán Ježíš: Nepečujte o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. Není-li pak život více nežli pokrm, a tělo více nežli oděv? Máte-li tedy to, co větší jest, menšího přílišně a nezřízeně nehleďte. Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje, ani žne, ani shromažďuje do stodol, a Otec váš nebeský krmí je. Nejste-li pak vy mnohem dražší nežli ono? A o oděv proč se staráte? Patřte na kvítí polní, kterak roste, nepracuje, ani přede. Pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své tak oděn nebyl, jako jedno z nich. Ví zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete.

Avšak jakož nebeský Pán praví: Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, které vychází z úst Božích, tak druhý prospěch z uctění a oslavy svatého Josefa bude, že postará se o to strážce obilnic nebeských, aby po celý rok hojně bylo rozséváno semě slova Božího do srdce věrných ctitelů jeho. A z tohoto zajisté nemalý užitek bude duši naší, kteráž bez tohoto pokrmu právě tak jest mdlá, nedostatečná a nemocná, jako tělo bez chleba hmotného.

Nad to také vyjedná nám svatý Josef za účtu mu prokázanou u svého Syna Ježíše Krista té milosti, že nebeský Pán při oběti mše svaté sestoupí s nebeských výšin na oltář jako chléb andělský, aby své věrné sytil a sílil na cestě k životu věčnému.

A čím nyní odplatíme svatému Josefu za tyto mnohé dary a dobrodiní? Budeme mu předně přáti štěstí k oné oslavě, jakéž se mu dostalo, že posazen v nebesích na druhý vůz královský. Poklekne také na kolena a budeme prositi vroucně Ducha svatého, který církev Páně řídí a spravuje, aby učinil milostí svou, by den svatého Josefa byl zasvěceným svátkem po celé církvi svaté katolické.

A jakož Farao praví svým poddaným: Jděte k Josefovi, tak také Kristus Ježíš volá a praví nám: Jděte k Josefovi. A kdož by ochotně a rád neuposlechl tohoto rozkazu Kristova? My tedy pěstujeme Kristův jdeme k tobě, abychom tobě přednesli stezky a touhy srdce svého. Slyš hlasy a prosby naše a přimluv se za nás, aby došly vyplnění u Ježíše Krista.

My prosíme tebe nejvíce za církev svatou, abys jí byl mocným štitem a ochráncem, neboť nadarmo nejsi patronem Choti Kristovy. My prosíme tebe také za svatého Otce, který jest náměstkem Syna tvého Ježíše Krista. Vypros mu zmužilosti a statečnosti a moudrosti, aby vedl stádo Kristovo na pastvy hojné, a aby nepřítel mu neškodil. Tobě svatý Josefe a v ochranu tvou poručíme našeho nejjasnějšího apoštolského krále, který jmenem tvým se honosí, i celou říši jeho a národy veškery, jimižto vládne. Tobě zvláště svatý Josefe poručíme národ slovanský, ve víře rozdvojený, pros za něj u Krista, aby v ovčinci jeho společném jako synové jednoho Otce se sešli a pozdravili synové rodu tohoto.

A budeš-li ty za nás se přimlouvati, bude s tebou orodovati i choť tvá milá Maria Panna. Spojí se s tebou i také Syn tvůj a Pán náš Ježíš Kristus, jemuž jsi byl pěstounem, a který nyní posadil tebe v nebesích na druhý vůz královský, který nám skrze církev svou poručí, bychom se k Tobě v tíhotách utíkali a na přimluvu Tvou, že nám spomoženo bude. Amen.

Kázání postní.

IV. *Ježíš příklad v konání povinnosti svého stavu.* „Prosím vás, abyste hodně chodili v povolání, kterýmž povolání jste.“ (Efes. 4, 1.)

Přístup.

Jistý král dal dvěma svým dvořanům rozličné úlohy: jednoho poslal v důležitě věci ke dvoru sousedního krále, druhého jinam v nepatrné záležitosti. Oba vyplnili náležitě své povinnosti i podali zároveň o sobě zprávu svému pánu. Král oběma projevily stejně svou spokojenost. Stejně to chování královo rozmrzelo prvního vyslance; domníval se, že důstojnost jeho jako vele-vyslance zasluhuje zvláštního vyznamenání. Zatajil sice city své nespokojenosti před králem, nicméně jevil svou nelibost doma i svým přátelům. To slyše jeden z přátel jeho, pravil: Divím se, že si na krále stěžuješ: Král jednal, jak jednati musil. Myť jsme všickni sluhové jeho, kterých upotřebuje podle své moudrosti jednoho tu, druhého tam, jak se mu líbí, ku blahu své říše. On nehledí na naši důstojnost, u něho platí jen horlivost a věrnost, jak konáme, co nám uloženo a proto všem, kdo v jakémkoli povolání dokonale plní své povin-

nosti, stejně jeví svou spokojenost. — Co moudrý ten muž odvětil svému příteli, to nám všem praví sv. náboženství. My všickni jsme stvořeni od Boha, od něhož zcela závisíme. My jsme ditky a služebníci jeho. Povolání naše jest, abychom plnili vůli svého, nebeského Otce a Pána, bychom konali jeho rozkazy, zachovávali jeho přikázání. Všecka pak jeho přikázání obsažena jsou v těch dvou: „Miluj Boha nade všechno a bližního jako sebe samého.“ Na tom jsme se již v tomto posv. čase ustanovili, že ta dvě přikázání chceme věrně zachovávat a proto patřili jsme na dokonalý vzor lásky t. na Krista, od něhož učili jsme se milovati Boha i bližního. Proto máme všickni lidé stejně vůli Boží plniti, stejně Bohu sloužiti. Než způsob, kde, kdy a jak máme rozkazy Boží plniti, jest rozličný; nebo Bůh dle nejvyšší své moudrosti a vůle lidem rozličná místa vykázal, čili rozličná dal povolání. Jednoho postavil výše, druhého níže, dle svých nejmoudřejších ohledů. Stav a důstojnost u Boha neplatí, nýbrž jen dobrá vůle a snaha, jak horlivě konáme, co nám bylo uloženo a když jednou onen věčný král a nejvyšší pán náš přijde k soudu, před nímž všechna pokolení musí se ukázati, tož nebude souditi podle toho, na jakém stupni byl kdo postaven, nýbrž jak horlivě a věrně povinnosti svého stavu vykonával. Tehdáž nejnižší poddaný, ač vyplnil-li dokonale svou úlohu, stejným způsobem bude přijat a souzen jako mocnář, jenž spravoval velikou říši podle vůle Boží. — Proto píše apoštol Páně věřícím Efezským z vězení: „Prosím vás, abyste hodně chodili v povolání, kterýmž povolání jste.“ Slovy těmi nabádá nás sv. Pavel, bychom věrně každý z nás plnil povinnosti svého stavu. Na tom závisí nejen časné blaho, nýbrž i věčné spasení naše. Než konati své povinnosti kdo nás lépe naučí, než vzor náš Kristus Ježíš na hoře Kalvarii, jenž sám dokonale plnil všechny povinnosti svého vznešeného povolání, jakožto Spasitel a Vykupitel světa, po celý život pozemský až ku kříži a jenž plněním svých povinností nehlídal své cti, nýbrž obmyšlel jen čest a slávu toho, kterých ho poslal, Otce nebeského.

Jako Kristus konal věrně a svatě své povinnosti, tak i my věrně a svatě máme vždy konati povinnosti svého povolání.

I. Nemusím zajisté L. V. šíře dokazovati, že každý člověk má své povolání a poměry, v kterých žije, že jsou řízením Božské Prozřetelnosti; vždyť mluvím ku kře-

stanům, k věřícím, již ctí a vzývají Boha všemohoucího a nejvyššího moudrého, jenž nám lidem jistý obor ustanovil, v kterém bychom svých darů, přirozených i nadpřirozených, ku cti svého Stvořitele a k svému časnému i věčnému blahu užívali. Věříme také, že nikdo z nás pouhou náhodou nenachází se v tomže povolání, v kterém jest. Rozum i zjevení učí nás, že nic se neděje nahodile, jak se říká maně. Tak zvaná náhoda jest toliko příznak, jen důměnka nerozumných, nevěřících lidí. Vždyť již moudří poháné pouhou náhodou zavrhovali. Křesťanství pak výslovně učí, že se nic neděje bez vědomí a mimo vůli Boha vševědoucího neb alespoň bez jeho dopuštění. Bůh vše viditelné i neviditelné řídí a spravuje, i o všechno má péči, jak písmo sv. téměř na každé stránce dosvědčuje. Moudré toto řízení Boží jeví se také v rozličnosti stavu. Když jen poněkud přemýšlíme, musíme v tom dílo Božské Prozřetelnosti uznati; nebo všecka rozličnost stavu směřuje k našemu blahu. Kolik výhod a radostí by pro nás nebylo a jak jednotvárný prostý, ano trapný by byl náš život, kdyby všickni lidé tytéž práce konali a statky jednoho druhu měli; kdyby všickni lidé byli stejné postaveni, stejně bohatí, moudří a učení, kdyby byli jednoho povolání v těchže poměrech. Kdyby pak pracoval, oral, ohleba dobýval a domy stavěl? kdo by sloužil a těžší práce konal? Každý by musil všem řemeslům se učiti; každý by byl svým pánem a zároveň služebníkem, králem i poddaným zároveň; slovem všickni lidé by při domnělém štěstí byli bídáci a svět by brzy musil zahynouti. Proto jsou lidé, kteří společnost jmění, rovnost všech stavů a statků prohlašují, nemoudří, jsou nepřátelé všeho Božského i světského řádu, praví odbojníci, buřičové; majíce zvrácené falešné zásady, žádají věci nemoudrých, nerozumných, pošetilých. S lidskou společností má se to jako s tělem. Kdyby celé tělo bylo jen okem, kde by byli ostatní smyslové: sluch, čich, chuť a hmat? Tak i ostatní smyslové. Proto záleží tělo lidské z rozličných údův a nástrojů, jež všechny, jsouce v úzkém spojení, vespolek se podporují a činí jeden celek. Tak se to má i s lidskou společností. Bůh nejvyšší moudrý a prozřetelný ustanovil rozličné stavy, ježto úzce spojeny, vespolek si pomáhají, činí dokonalý celek, veškeré člověčenstvo. Každému členu lidské společnosti popřál Bůh jisté dary, schopnosti neb hřívný, jimiž má těžiti, jichž věrně a svědomitě má užívat.

Proto vypravoval Pán Ježíš svým učeníkům podobenství o hřívnách. Bůh povolal jednoho člověka k tomu, druhého k jinému stavu. On pochválí a odmění ty, kteří hřívnami, dary sobě svěřenými, těžili, kteří povinnosti stavu svého věrně plnili, běda však těm, kdo hřívnu sobě svěřenou zakopali, v povolání svém neteční, leniví a nevěrní byli. — Proto m. kř. uvažte dobře slova sv. Pavla: „Prosím vás, abyste hodně chodili v povolání, kterýmž povolání jste. — Patřte tam, vzor na Golgotě svého Pána a Spasitele a uče se od Ježíše věrně konati povinnosti svého stavu. Jak věrně konal On své vznešené povolání, svůj úřad jako Spasitel a Vykupitel člověčenstva, od počátku až do konce, do poslední krůpěje krve, již za nás vylil na kříži! O mladosti Ježíšově evangelisté pokorně mlčí, poněvadž v domě svého pěstouna žil v tichosti, toliko praví, že byl svým rodičům poddán i prospíval věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí (Luk. 2.). A tak Ježíš hned jako dítě učí děti plniti povinnosti k rodičům, že jich mají totiž ctíti a poslouchati, aby se líbily Bohu i lidem. — A když byl Ježíš ve 12. letech, šel s rodiči do Jerusáléma na slavnost, kde zůstal v chrámě, zanášej se věcmi, ježto se týkaly Otce nebeského, sedě mezi učiteli, jichž se dotazoval a jim odpovídal, tak že se divili jeho moudrosti. Kéž i naše mládež učila se od Pána Ježíše, jak se má chovati u věcech Boha se týkajících, kéž ráda se učila sv. náboženství a jiným potřebným a užitečným vědomostem. Kdyby ve svém povolání mládež věrně stála, následujíc svého Spasitele, zajistě by si šťastnou budoucnost připravila. Když potom Božský Spasitel jako muž v 30 letech počal kázat, chodil po své vlasti z místa na místo, hlásaje pravdy Božské, učil všelikým ctnostem slovem i příkladem svým, vše pro čest a chválu Boží a ku spasení člověčenstva. Nebylo místa po celé vlasti, kde by byl nekonal divy a zázraky a všudy se neprokazoval dobročinným. Každá stránka sv. evangelia nám svědectví dává, jak věrně zastával Ježíš svůj úřad učitelský. Veškerá země židovská, země svatá, kam křesťané ze všech končin již po 19. století rádi putují, jest a zůstane po všecky věky svědkem, jak věrně Božský Spasitel — od jesli až ku kříži — konal své povolání, takže na kříži mohl v pravdě zvolati: „Dokonáno jest.“ O jak šťastni bychom byli, kdybychom i my v posledním okamžení mohli s Kristem zvolati: Otče, dokonáno jest! všechno jsem vykonal, co jsi mi roz-

kázal, vše jsem vyplnil, co mi stav a povolání ukládá.

Jak šťastný jest jinoch, jak šťastná dcera, když v jaře svého života neuprosné smrti padli za oběť, avšak mohli zvolati: Dokonáno! Věrně jsme plnili své povinnosti, seznali jsme důležité pravdy Božské, snažili jsme se všemožně naléztí potřebných pro život vědomostí, zachovali jsme srdce čisté neposkvrněné Bohu. Šťastný otec, matka, povolání-li jsouce na věčnost, mohli zvolati: Dokonáno! My vždy v svornosti a v lásce žili, jak jsme slíbili při oltáři Páně, děti sobě svěřené vychovali jsme v kázni a v bázni Boží, pečovali jsme všemožně o jich časné a věčné dobro a žádné z nich svou vinou jsme neztratili. — Šťastný mocnář, král, kníže, jenž na konec života mohl zvolati: Dokonáno! Snažil jsem se, abych lid od Boha mi svěřený, kterýž jsem upřímně miloval, učinil spokojeným, šťastným podle těla i duše. — Blaze představenému, jenž na konci své pozemské dráhy může zvolati: Dokonáno! Považoval jsem všechny své podřízené za své bližní, za bratry a sestry; nikoho jsem neutiskl, nikým nepovrhl, jsa na svícen postaven, všem dobrým příkladem jsem předcházal, o časné a věčné dobro všech jsem pečoval. — Šťastný poddaný, jenž skonávaje může říci: Plnil jsem vždy věrně, co jsem byl povinen, ctil jsem své představené — jakožto zástupce Boží na zemi — a rozkazu jejich byl jsem poslušen; nejsen si vědom, že bych nějaké povinnosti byl zanedbal. — Blaze knězi, jenž jsa pamětliv své vznešené důstojnosti, vždy počestně žil, svěřené stáde nejen Božím slovem, nýbrž i svým příkladem učil, je po cestách spasení vodil a v službě Páně pro spásu nesmrtelných duší zcela se obětoval.

II. Pán Ježíš nás učí, jak povinnosti stavu svého nejen věrně, nýbrž i svatě plnit máme.

Slovutný spisovatel povídek pro mládež Chr. Schmid, vypravuje toto: Na svých cestách shledal jsem v jistém kostele prastarý obraz, jenž představoval císaře s žezlem a korunou a dole byl nápis: „Vládnú vám všem.“ Vedle byl vyobrazen papež, jenž máje na hlavě tiaru, ruku k žehnání pozdvihuje s nápisem: „Žehnám a učím vás všechny.“ Dále byl namalován vojin, statečný rek, an meč tasí slovy: „Hájím vás všech.“ Těž rolník s pluhem tam byl a pod ním slova: „Živím vás všechny.“ Konečně v pozadí se vznášel zlý duch, ďábel

s nápisem: „Vezmu vás všechny, nebudete-li plnit svou povinnost.“ Za našich časů zdá se nám týž obraz poněkud směšný; nicméně nám připomíná vážnou pravdu, že máme každý konati svou povinnost, bojíce se trestu, jenž jistě stihne toho, kdo jako člověk a křesťan nekonal svých povinností. Ale my jako křesťané máme vyšší a čistší pohnutku, bychom povinnosti svého stavu věrně plnili. Kdo koná povinnost svého stavu z lásky k Bohu, pro čest a chválu Boží čili kdo ji zbožně, svatě plní, musí v každém stavu, nízkém i vznešeném dojíti cíle, spasení. Odplata jest stejná pro všechny, jen když stejně horlivě a věrně konali své povinnosti. — Kdo v Bohu s Bohem a pro Boha pracuje, kdo s Bohem vše počíná, koná i dodělává, toho práce není marná, mnohdy již zde jest požehnána, pro věčnost pak nikdy není ztracena, tomu každá práce jest službou Boží, každý den jest dnem Páně a odměnou jeho bude věčná blaženost. Kdo však jen pro sebe a pro svět pracuje, aniž při tom na Boha i na své spasení pomýšlí, byť i sebe více se loptil a mnoho potu ronil, toho snaha ni časně nebývá požehnána; nebo dí pismo: „Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří staví jej,“ (Žlm. 126, 1.) a pro věčnost jest práce taková zcela zmařena. — Aby tedy naše konání nebylo marné a pro věčnost zcela ztraceno, patřme v duchu na svého Pána a Spasitele, jenž konal svou vznešenou povinnost věrně i svatě, t. j. On neměl jiného úmyslu a cíle, leč čest a slávu svého nebeského Otce, kterýž Syna svého poslal, aby jej na zemi oslavil, aby celý svět vykoupil, čím Otec nebeský byl poctěn. Ano Pán Ježíš proto žil a proto na kříži zemřel. „Otče, pravil, na konec svého žití já tě oslavil, dokonat jsem dílo, které si mi uložil.“ Tak i my N. máme činiti, jako náš vzor Kristus Ježíš činil. Také my máme plnit všechny povinnosti svého stavu pro Boha. Heslem našim budiž, jakéž měl sv. Ignat z Loj.: „Všecko k větší cti a chvále Boží.“ Jak záslužné bylo by naše působení pro věčnost, kdybychom každého rána všechny práce téhož dne obětovali Bohu a tento dobrý úmysl často za dne opětovali: K tomu nás vzbuzuje i sv. Pavel řka: „Ať jíte nebo pijete, vše, cokoli činíte, ke cti a slávě Boží činite.“ (I. Kor. 10, 31.) Sv. Liguori ve shodě se sv. Tomášem Aqu. slova tato za rozkaz považuje i dokládá, že máme často za dne — alespoň ráno — všechny své činy i vykonané povinnosti

Bohu obětovati. „Vše, co kdo činí, ať pouze a jediné pro Boha činí.“ Kdybychom alespoň jeden rok všechny povinnosti stavu svého z lásky k Bohu, k vůli Bohu plnili, kolik zásluh bychom pro duši získali, pro věčnost si dobyli!

Jistý pohanský básník vypravuje tuto baji: „Midas, král Phrygický, přijal jednokrát do svého domu a pohostil bohy. Když odcházeli, vyprosil si od nich milost, aby čehokoli se dotkne, v zlato se obrátilo. Žádosti jeho vyhověno a Midas zdál se býti nejšťastnějším člověkem na světě. Ale štěstí jeho dlouho netrvalo. Sotva se posadil, aby jedl, staly se pokrmy i nápoje, jichž se dotkl, zlatem, jehož nemohl požívat i když večer ubral se na lože, aby si odpočinul, také měkké lůžko v t rdé zlato se obrátilo. — Toť ovšem baje. Ale my křesťané jsme šťastnější a bohatší než pohanský král Midas, jenž při všem bohatství neměl, co by jedl a pil, aniž mohl spáti a proto ve své úzkosti prosil bohy, aby od něho štěstí to zase sňali, by mohl jako jiní lidé pokrmu, nápoje a odpočinku požívat. My bez prosení jsme tak šťastní, že nám jídlo, pití, spaní a vše, co konáme, takorůzka v zlato se proměňuje, ano za vše odplaty v nebesích se nám dostává, jen když sami chceme. Nebo tak veliká jest láska Boží k nám lidem, že i to, co máme s nerozumnými tvory společné, jako jídlo a pití, Bůh nám chce odplatiti, vykonali jsme-li to z lásky k němu. — Všecky skutky, konané z lásky k Bohu stávají se nám zlatem, jsou Bohu milé a pro nás záslužné. Každý zajisté skutek dobrým úmyslem, jímž se vykonává v zlato se proměňuje, což platí-li o úkonech tělesných jako jsou jídlo, pití, spaní, tím spíše týče se skutků z dobré vůle konaných, jako jsou práce a skutky tělesné i duchovní. „Ty všechny máme tím úmyslem konati, abychom Bohu čest vzdali a jemu se zalíbili a nikoli z příčin sobeckých, abychom buď od jiných lidí byli ctěni, chváleni, neb že sami sobě v čem libujeme, sice vše k ztrátě přichází a místo odměny dostane se nám trestu.“ (Sv. Liguori.) Dobrý úmysl posvěcuje i sebe nepatrnější skutek a zjednává mu platnost i zásluhu před Bohem. Dobrý úmysl proměňuje takorůzka olovo v zlato. — Jako malíř obyčejně dřevu pozlacuje, tak i my můžeme nepatrné práce a skutky pozlatiti, t. j. posvětit i záslužnými učiniti dobrým úmyslem, jak dí Pán Ježíš: „Kdož by koli dal jednomu z těchto malíčkových čiší studené vody ve jménu učeníka, neztratí od

platy své.“ (Mat. 10, 42.) Mýlí se zajisté, kdo se domnívá, že Bůh od nás požaduje skutky veliké, jež světem hýbají a v oči bijí a jen takové že odměňuje. Nikoliv! On chce toliko, bychom vedle zákonů Božích — všem obecných — věrně plnili také povinnosti, ježto nám stav a povolání naše ukládá. Byť i stav náš byl nízký, povržený a práce naše sprosté, nepatrné, když je konáme dobrým úmyslem z lásky k Bohu, k jeho cti a chvále, jsou Pánu příjemny a záslužny pro království nebeské. — Sv. Ampilius, kovář, každého dne práci svou s Bohem začal i konal; při každém udeření kladivem „ke cti Boží“ říkal a tak svatým, v nebi oslaveným se stal. — Jak že bych ještě jeden příklad uvedl, jak Maria nejbl. panna došla u Boha milostí a nejvyšších zásluh si dobyla? Ve skrovné chýžce v Nazaretě plnila věrně a svědomitě povinnosti, jimž jako manželka i matka se podrobila a konáním obyčejných často nepatrných prací stala se bohatou milostí i zásluhami, tak že církev slova Šalomounova právem na ni obrací: „Mnohé dcery shromáždily poklady, ty pak jsi všechny převýšila.“

N. v Kristu, uvažujte často slova apoštola Páně: Prosím vás, abyste hodně chodili v povolání svém. Konejte věrně a svatě všechny povinnosti stavu svého, tak každý čin váš stane se skutkem Božským, každá práce, ač dočasně pro svět konaná, stane se dílem pro věčnost. Amen.

Prorocství sv. Malachiáše o papežích Římských.

Dosti zhusta děje se zmínka o prorocství sv. arcibiskupa Malachiáše, které stručnými výrazy označuje hlavní tahy ze života náměstků Kristových na zemi. Nebude tedy od místa, jestliže v krátkosti o původci prorocství toho se zmíníme a některé výroky jeho objasníme. Malachiáš narodil se r. 1094. Vstoupiv záhy do řádu bratří sv. Benedikta stal se milovníkem samoty a dlouhá léta ztrávil v pustině Irské v odlehlé poustevně. Vyhlédnut byv za biskupa Connorského proslul svatostí a láskou ku svěšenému stádu. Později vyvolen byl za arcibiskupa v Armaghu a tím stal se metropolitou církve Irské. Na sklonku života svého vydal se na pouť do věčného města, leč u prostřed cesty v klášteře Clairvauském dokončil pozemskou pouť svou a pohřben byl od bratří sv. Bernarda. Prorocství právem

mu připisovaná počínají označením papeže Coelestina II. a končí slovy: *In persecutione extrema sanctae Romanae Ecclesiae sedebit Petrus Romanus* (dle jiných „*secundus*“), *qui pascet oves in multis tribulationibus, quibus transactis civitas septicollis diruetur et iudex tremendus iudicabit populum suum* (t. j. v posledním pronásledování sv. římské církve zasedne na stolec Petr Římský (II.), kterýž pásti bude stádo v mnohých protivenstvích a když to skončeno bude a v trosky obráceno město sedmi pahorků, souditi bude soudce přísný národ svůj). Papeže Coelestina V., jenž z pouště povolán byl k nejvyšší hodnosti na světě a r. 1296 odputoval do stánků věčných, nazval Malachiáš v prorocství svém „*ex eremo celsus*“ (z pouště vznešený). Protipapež Mikuláš V. († 1316), který vlastně po rodném jmenu sloužil má Petrus de Corbario, označen prorockým slovem: „*corvus schismaticus*“ (krkavec odštěpený), kdežto pravý nástupce sv. Petra téhož jména Mikuláš V. (1447—1455) předznačen slovy: „*de modicitate lunae*“ (ze skrovného měsíce). Pocházelt papež ten, jak známo, ze Sarzany vystavené na blízku přístavného města Luna či Luni, a byl synem chudobných rodičů. Sv. Otec Sixtovi IV. přiložen titul: „*piscator minorita*“, jakož skutečně otcem máje chudého rybáře přijat byl do kláštera minoritského a stal se členem bratří sv. Františka. Poslední okolností je tím důležitější, ježto za doby Malachiášovy nestávalo ještě řádu minoritského. O papeži Piovi VI. dotvrzuje prorocství, že nazván bude „*peregrinus apostolicus*“ (apoštolský poutník), jakož skutečně osudové jeho zavdali k tomu podnětu, že v dějepise i v přemnohých básních jmenem tím byl označován. Pius VII., známý papež z doby Napoleona I., sluje právem u Malachiáše „*vznešená oběť dravého orla*“. Další příjmi sv. Otce Lva XII. „*canis et coluber*“ (pes a had) vykládá se obyčejně slovy: věrný strážce církve a nepřítel revoluce. Papež Pius VIII. má jméno více všeobecné, které by se všem nástupcům jeho mohlo přikládati: „*vir religionis*“ (horlitel pro víru). Další slova prorocství „*de balneis Etruriae*“ svědčí sv. otcí Řehoři XVI., jenž výkvětem byl rodiny Cappellarů z Belluna v krajině Etruské. Slavné paměti papež Pius IX. označen výrokem „*crux de cruce*“ (kříž z kříže), což v ten rozum se vykládá, že na kříž jeho církevní nalehl nepřátelský kříž, jež nese královská rodina Savojská v znaku svém.

Nynější pak strážce Sionu, sv. otec náš Lev XIII., předpověděn byl Malachiášem slovy: „lumen in coelo“ (světlo na nebi). Svědkům slavných činů Lva XIII., kterými nebeskou moudrost svou den co den patrněji osvědčuje, netřeba ani podotýkat, kterak trefně jest označení to „světlo nebeské.“ Obzor církve katolické rozjasňuje se více a více za vlády sv. otce našeho, ačkoliv snaha nepřatel její úsilovně k tomu se nese, aby světlo na nebi zářící bylo zatemněno a shašeno. Nástupcové Lva XIII. jmenují se v proroctví Malachiášově: „ignis ardens“ (palčivý oheň), „religio depopulata“ (zpuštěná víra), „fides intrepida“ (neohrožená důvěra), „pastor angelicus“ (andělský pastýř), „pastor et nauta“ (pastýř a plavec) a konečně: „flos florum“ (výkvět květů). Na to zahaluje se znění proroctví v tajemnou roušku a jakož pravdě podobno blíží se království nebeské na zemi ke sklonku. Následují ještě čtyři ředitelové církve sv. a sice: „de medietate lunae“ (z poloměsíce), „de labore solis“ (ze ztemněného slunce), „gloria olivae“ (sláva olivy) a Petr Římský čili II., který jak starobylá tradice římská dosvědčuje bude posledním náměstkem Kristovým na zemi a svědkem zkázy světa. Kristus Pán, který položil klíče království svého do rukou Petrových, požádá jich od Petra a zasedne na soud poslední.

Východní pověst.

K Mohamedu prorokovi
přišel kdysi mladý muž:
„Rodiče jsem pohlíbil už“
pravil, „reč jen málo slovy,
mámli k nim, bych prospěl v ctnosti
ještě jakých povinností?“ —

„Ovšem že máš“ prorok praví
„troje aspoň, pošly jen;
Modliti se každý den
za ně, ctíti jejich mravy;
bdíti, otcova by díla
zloba lidská nezničila.

Jan Ježek.

Svatá Klára de Monte Falco.

V allokuci dne 11. září m. r. pravil sv. Otec Lev XIII. mimo jiné též tato slova: „Velice milá a potěšující jest nám památka blahoslavené Kláry de Monte-Falco. Jest nám to opravdu sladkou upo-

mínkou, když jsme spravovali diecési Perugskou. Dvakráte jsme zavítali do její svatyně a též dvakráte sloužili jsme mši svatou na oltáři, na němžto odpočívají ostatky její. Jsouce obdivem a láskou uneseni, ctili jsme vzácné a neporušitelné ostatky této osvícené panny, a to zvláště její srdce, slavné podivuhodnými znaky umučení Pána našeho Ježíše Krista, až dosud zachovanými. A nyní, co jest nám řídit i spravovati veškerou církev, zdvojnásobila se naše úcta k této panně a naše důvěra k ní jest též dokonalá a úplná.“

Tato slova jsou nám pobudkou, abychom zde podali nástin života této světice, jakož i zprávu podali o srdci, o němž se sv. Otec zmiňuje.

Monte-Falco městečko na pahrbku Spoletském ležící, bylo požehnané místo, kde vyvolená světice se zrodila, aby jedenkrát byla hodným příbytkem Boha svého. Již ve svém útlém věku obracela na sebe zraky všech, a sice svou nelíbenou a vroucí zbožností i svým kajícím duchem. Ačkoli byla teprve 6 let stará, naléhavými prosbami donutila sestru svou Johannu k tomu, aby ji s sebou vzala do kláštera, by se tam s ní taktéž Pánu Bohu zasvětila. Nebylať to žádná dětinská svěhlavost, která ji k tomu vábila, aby se světa vzdálila a Pánu Bohu zcela se věnovala. Její sestra, jakož i ostatní družky brzy upozorovaly, jakým vroucím duchem vyniká, jak jest od Boha osvícena a mnohými dary omilostněna, což považovaly za odměnu vznešených ctností. Některých malých chyb se sice dopustila, ale ty jí nevadily v křesťanské dokonalosti, ano právě naopak byly příčinou, že s větší touhou bažila po tom, aby skutky kajícími tělo své mrtvila. Jedenkrát chybila proti mlčení a za to uložila sobě toto pokání: Když byla nejkrutší zima, modlila se, stojíc bosýma nohama ve sněhu, pomalu 100 Otčenášů. Též žádného masa nepožívala, a ve všech ctnostech skvěla se jako hvězda na blankytu nebeském. Bylo jí 13 let, když její družky v novém klášteře kde žila přijaly řeholi sv. Augustina. Za nedlouhý čas zemřela její sestra jakožto abatyše kláštera a Klára zvolena jest za představenou. Ačkoliv se všemožné této důstojnosti vyhybala, musila uposlechnouti zřejmého rozkazu biskupa Spoletského. Od této chvíle hleděla, aby nad ostatními sestrami vynikala nejenom důstojností, nýbrž více pokorou, láskou a tichostí. A jako 13. století bylo bohaté na mnohé divy, bylať naše světice

živým zázrakem, jemužto svět veškerou úctu vzdával. Než nevyhledávala cti a slávy tohoto světa; ano myslíme, že málo který světec opovrhoval v té míře slávu a přízni světskou a vezdejšími statky jako sv. Klára. Jsouc nevěstou Ukřižovaného, byla ukřižovaná světu, nechťc ničehož o něm věděti a slyšeti; co jí kdo darem dal rozdala chudým, jediné tomu se oddala, aby rozjímala a následovala příkladu svého Božského Spasitele. Kdo by s dostatek vychválil její hrdinskou lásku k mlčení, její vroucí lásku, něžnou soustrast k chudým, nesmírnou lásku k nepřátelům, horlivost v modlitbě a v kajinosti, a především její okouzující pokoru? Pokorou dostalo se jí toho vyznamenání, že sestry její viděly jedenkrát, jak anděl jí přinášel věnec ze samých fialek uvitý, libeznou vůni vydávající. A opravdu bylať sv. Klára skromnou fialkou v zahradě svého Božského ženícha, svět libeznou vůní naplňující. Pán Bůh odměnil vznešené ctnosti hrdinské panny, vypovídající ustavičnou válku svým náruživostem. Zrakem nadpřirozeným nahlížela do budoucnosti, znala mnohé věci z přítomnosti, z minulosti, kteréž byly jiným hlubokým tajemstvím zahaleny; a protož se lid k ní davem hrnul, aby se s ní poradil, a od ní svatého požehnání obdržel. Mudrcové, jakož i církevní hodnostáři naslouchali rádi výrokům přemoudré panny. Co však v životě jejím vši pozornosti zasluhuje jest, že vroucí láskou lnula k umučení Páně. Již od svého útlého mládí ctíla toto láskyplné tajemství, a jakožto řeholnice rozjímala častěji o tomto důstojném předmětu. Ale i své milé sestry k tomu častěji povzbuzovala, aby kajícími skutky a modlitbami ctily umučení Božského Spasitele. Sama pak 500krát dopoledne a 500krát odpoledne klekala před ukřižovaným Ježíšem, vzdávajíc mu díky, že nás vykoupiti ráčil. Tudiž se nemůžeme nezmíniti, jakými milostmi ji Pán Bůh odměnil, za tuto něžnou pobožnost. Jedna z nejznamenitějších, kterou jméno sv. Kláry po veškerém světě se proslavilo jest vtisknutí nástrojů umučení Páně v srdce služebnice Boží. Sv. Klára sama před svou smrtí oznámila to svým sestrám, a protož jakmile vypustila svou krásnou duši, již se k tomu měly, aby se přesvědčily o této neobyčejné zvěsti. Srdce bylo otevřeno u přítomnosti hodnověrných svědků, rozděleno byla na dva díly, docela rozličné. — V pravém oddílu bylo viděti kříž z masa dobře vytvořený. Kristus s rozpjatýma ru-

kama a s nakloněnou hlavou, tré hřebů rovněž z masa, rovněž tvrdé, viselo na třech nitkách. Jedna špička s výstupkem tvořila kopl. Velmi čistá a oddělená houbovitá hromada — představovala houbu. — V levém oddílu bylo viděti velmi zřetelně bič s pěti provázky a malý sloup, krví zbrocené roucho k utření potu a korunu trnovou a vše bylo, opakujeme to zvláště, dle podoby a tvrdosti naznačených předmětů. To učinilo, jak se samo sebou rozumí, velký hluk, a přemnoho zázraků udávších se u hrobu této světice již vábilo lid. Sám generální vikář Spoletský, jménem Bérenger, se dostavil. Bylť z počátku zcela předsudky zaujat proti tomuto neobyčejnému zjevu; slyšelf že uměle všecko jest nastrojeno; musil se však svého předsudku vzdáti, když svýma vlastními očima viděl a rukama se dotýkal těchto podivuhodných znaků, sám se píchнул špičkou, jako by se byl nějakého trnu dotekl. Ale vzdor tomu, přece ještě měl mnohou pochybnost; než v tom se mu zjevila sv. Klára a rozptýlila všechny jeho předsudky. Tudiž prohlásil hned tuto událost za zázrak, načež se tam pak lidé davem hrnuli, chtělice vše pozorovati. — Sv. Stolice věnovala jmenované události všecku pozornost, a nařídila kommissi, aby zjev, jakéhož ještě nebylo se vši přísností vyšetřila. Stalo se to roku 1318, tedy deset let po smrti světice Boží. Již mnoho zázraků událo se u hrobu jejího. Kommise vyslechla více nežli 370 svědků, kteří přísahou potvrdili pravdu dotčených událostí, a apoštolští vyslancové sami s podivením ctíli znaky umučení Páně. Jan XXII. tehdaž v Avignoně sídlící, přál sobě jistou částku. Žádaná částka byla sv. Otcí zaslána, ale kříže a biče nebylo ani dotknuto. Na tom však ještě nebylo dosti: V žluči služebnice svatě našli lékaři tré kuliček trojhranu se podobajících. — Podivuhodno však jest, že tyto kuličky mající tutěž podobu a váhu, vždy tutěž rovnováhu měly, buďto že byla jedna kulička na jednu váhu, a dvě kuličky na druhou váhu dány, aneb buďto, že všecky tři na jednu váhu položeny byly a pak zase jenom jedna kulička na váhu dána, rovnováha zůstala vždy tatáž. Událost tu nelze leč nadpřirozeným způsobem vysvětliti. Pán Bůh chtěl vroucí úctu Klárinu k nejsvětější Trojici odměniti a zároveň tímto obrazem ukázati, že jest rovnost ve třech osobách a jednota v bytosti téhož Božství. Zázrak ten byl u přítomnosti mnoho svědků dokázán a vážní

historikové, jako Mosconius, Curtius, Piergilius učinili o tom obšírnou rozpravu. — Kříž z masa jest uschován v stříbrném relikviáři; na rukách visí kuličky na jedné dvě a na druhé ruce jedna. Poslední tato kulička rozdrobila se sama od sebe v 16. století na 5 dílů, jako by tím měl naznačen býti onen velký rozkol protestantismem způsobený, ačkoliv dříve byly všechny tvrdé jako kámen a žádným kladivem se nedaly roztlouci. Než mnohý snad řekne, to jsou neobyčejné věci. My pravíme, že tyto věci jsou ztvrzené a dokázané události, jako každé jiné, jsou dokázány tisíci svědky, velmi svatými a vážnými osobami. Tělo svaté Kláry zázračným způsobem zachované v Monte-Falco, jest až do dnešního dne celé a neporušené, jako bylo před tolika sty lety. — O toho divu divoucího! Ano jest to div, který může každý pozorovati, div kteréhož nám nelze vysvětliti leč neskonanou dobrotou Boží. Bůh jenž oslavuje pokorné a slabých používá, aby silné zahanbil, použil této osvěcené panny, mlčení a kříž milující, aby veškerému světu hlásala vznešená a slavná tajemství lásky Jeho. Mnohé století uplynulo nad tímto hrobem, a každému bylo volno buďto ctíti aneb zlořečiti, buďto se kořiti aneb se horšiti. Věčná pravda trvá však na věky. V 19. století, oslavil sv. Otec Lev XIII. na vzdor jásající bezbožnosti neboje se jejího rouhání na vždy pokornou pannu z Monte-Falka korunou a září světlic Božích.

Fr. H.

O svátku trnové koruny Páně.

(In 1. Vesperis).

Exite Sion filiae...

Síonu dcéry vyjděte,
vy panny krále stydlivé,
pohleďte Kristův na věnec,
ježž prst mu matčin sám uvil.

Zří hrůzně, prorvaná kštica,
trním hlavy skrání krvavá,
a tvář posvátná, ubledlá,
že smř se blíží, v před vidí.

Která ve brázdy zem zrytá,
ježic se trním a hložím,
dar přetrudný ten poskytla,
které jej rámě rozsilo?

Třpytíc se krví Kristovou,
mění hrot ostnův růžemi,

nad palmy plodné vítězíc,
trn jest triumfův schopnější.

Vinou smrtelných rozsetý,
tě Kriste trní hrot bodá,
vytrhni ostny z srdce nám,
své v řadra trní nám zasej.

Moc, síla, sláva, chvála, čest,
buď Věčnu Božství, i s Synem,
Duchu Svatému, Útěse,
věkův věky přes veškery. Amen.

Přel. B. Hakl.

Úvahy o sv. Josefu.

Dříve než stal se sv. Josef pěstounem Páně, zasnouben byl P. Marii. Avšak toto zasnoubení nestalo se náhodou, aniž se stalo obyčejem a způsobem pouze lidským. Sv. Josef byl od Boha samého za ženicha budoucí Matky Boží zvolen a sice proto zvolen, že svatosti svého života a celou povahou svou P. Marii ze všech synů lidských nejvíce se podobal. Nebo na tom mezi snoubenci záleží, aby se k sobě způsobu, mravy a vůbec celou povahou svou hodili, a na tom zajisté i P. Bohu samému záleželo, když sv. Josefa P. Marii za ženicha určil. — Byl tedy sv. Josef co do ctnosti života P. Marii nejvíce roven, nebo svatosti Matky Boží nikdy žádný smrtelník vyrovnati se nemůže, ale byl jí co do ctnosti nejvíce podoben a sice právě proto, že zasnoubenec P. Marie od Boha samého zvolen byl. Z toho již snadno můžeme poznati, že nikdo jiný jedinou P. Marii vyjímaje světější na zemi nebyl, než byl snoubenec její sv. Josef. Ale ještě jiná z této podobnosti sv. Josefa a P. Marie vysvitá pravda. Z té podobnosti nade všecku pochybnost přesvědčiti se můžeme, že sv. Josef nejen svatý život vedl a svatě jej dokonat, ale že hned od narození svého svatý život zde na zemi započal, že totiž hned jeho narození svaté a dědičného hříchu prosto bylo. Panna Maria byla, jak známo bez poskvrny hříchu prvotního nejen narozena, ale i počata. Ona ani jediný okamžik pozemského života svého nebyla poskvrněna hříchem žádným, ani dědičným. Této milosti ovšem žádný svatý ani sv. Josef neměl, ale aby podoben byl Matce Boží slušelo zajisté, aby bez dědičného hříchu ne-li počat, tedy aspoň narozen byl, aby t. hned v životě matky své dědičného hříchu sprostěn a posvěcen byl. Můžeme

řící, že tak slušelo? Ovšem že můžeme a sice z této příčiny: O proroku Jeremiášovi a o sv. Janu Křteli dočítáme se v Písmě sv. (Sušil Luk. str. 11.), že oni hned v životě matky své od hříchu dědičného očištění byli a tedy již svatí se narodili. A ptáme-li se, co bylo as příčinou, že tak veliké milosti od Boha obdrželi, odpovídají nám sv. otcové církevní, že proto tak veliké milosti od Boha dosáhli, že byli zvěstovatelé příchodu Páně na tento svět. Než co jest přednějšího, vzácnějšího a znamenitějšího, býti pouze zvěstovatelem a předchůdcem Páně, anebo býti pěstounem, strážcem a vychovatelem Jeho. Kdo z nich blíže byl prameni všeliké svatosti, Synu Božímu? Zajisté sv. Josef.

Byl-li však sv. Josef prameni svatosti blíže než prorok Jeremiáš a sv. Jan Kř., tedy také více a větších milostí obdržel než oni. Nebo jak praví sv. Tomáš Aquin.: čím kdo jest blíže zdroji a původu nějaké věci, tím více a větších stává se účasten předností, kterých ta věc do sebe má. Čím kdo jest blíže prameni, tím čistější vodu váží; a čím kdo jest blíže světlu, tím více záře naň padá. Nikdo však na světě, jedinou P. Marii vyjímaje, nemohl o sobě říci, že blíže a důvěrněji s pramenem všech milostí a všeliké svatosti, se sluncem spravedlnosti, jak písmo sv. Pána a Spasitele našeho nazývá, obcoval, než sv. Josef. — Nikdo na světě nemohl říci, než jediný sv. Josef: Já Syna Božího, nejen jako prorok Jeremiáš v duchu napřed viděl, já nejen jako sv. J. Křitel na Něho jakožto beránka Božího, jenž snímá hříchy světa lidem na poušti ukázal, ale já Jej vlastním rukama opatroval, já Jej ošetřoval, já Jej jako malé nemluvně na cestě do Egypta chránil, já o něho se staral, ano až do 30. roku věku svého byl On mně poslušen. To nikdo, jedinou P. Marii vyjímaje, o sobě říci nemohl, než sv. Josef. Co z toho následuje? Poprvé, co jsme již slyšeli — že prorok-li Jeremiáš a sv. Jan Křt. již v životě matek svých od hříchu dědičného zbaveni a milostí Boží posvěceni byli, že se to dle domněnky nejednoho z učenců církevních mnohem větším právem o sv. Josefu říci může. — Po druhé následuje z toho, že dojista žádný svatý, jedinou Matku Páně vyjímaje, více milostí od Boha nedosáhl, než sv. Josef, po Panně Marii nejbližší Synu Božímu.

Avšak nezáleží na tom, kolik a jak velikých milostí kdo od Boha obdržel, ale na tom záleží a tím stává se člověk sva-

tým, když s milostí působí, když dle milosti Boží živ jest; jest tedy otázka, zdali sv. Josef dle velikosti těch milostí, jakých od Boha obdržel také velmi svatě živ byl a zachoval-li duši posvěcenou hned v životě matky své po celý život od hříchu čistou a neposkvrněnou; bylo-li nejen jeho narození svaté, ale byl-li také jeho život svatým a byl-li nejen život svatý, ale byla-li také jeho smrt svatá?

Ku všem těm a takovým otázkám, odpovídá nám písmo sv. v dnešním sv. evangeliu jediným slovem, že totiž sv. Josef spravedliv byl. Josef pak muž její spravedliv jsa nechtěl ji propustiti. — Není to svědectví pouhého člověka, ale jest to svědectví Boha samého; nebo víme, že písmo sv. sepsáno bylo od mužů svatých vnuknutím Ducha sv., Duch sv. sám tedy o sv. Josefu praví, že byl spravedliv. Když však Bůh sám o někom praví, že jest spravedliv, není to spravedlnost pouze obyčejná, ale jest to spravedlnost stupně velmi velikého. My lidé říkáme o někom, že jest spravedliv, známe-li jen nějaký skutek jeho spravedlivý. Nazývá-li Bůh někoho spravedlivým, hledí na celý život jeho a hledí na všechny skutky jeho, hledí na všechny řeči jeho, hledí na všechny žádosti jeho, hledí na všechny myšlenky jeho a jen tenkrát, když všecken vnitřní a zevnější člověka život od počátku až do konce, od narození až do smrti s vůlí Boží se srovnává, nazývá jej spravedlivým. A tohoto druhu byla spravedlnost sv. Josefa. Od jeho sv. narození až do blažené smrti jeho žádný hřích neposkvrnil čistou duši jeho, a nad to nade všecko skvěla se duše jeho nejušlechtlejším leskem všech ctností. Tak vysvětluje slovo spravedliv, které se sv. Josefu v písmě sv. přikládá, sv. Jeronym: „Pozorujme praví, že sv. Josef v písmě sv. spravedlivým se nazývá. Proč a s jakým právem tak sluje? Proto, odpovídá sv. Jeronym, že sv. Josef všemi ctnostmi co nejjasněji zářil, že všech ctností co nejdokonalěji pilen byl. Ne tedy pouze jednou aneb jen několika, ale všemi ctnostmi okrášlen byl život jeho a sice okrášlen byl co nejkrásněji a nejdokonalěji. Nebyla to tedy spravedlnost pouze obyčejná, ale spravedlnost, která obsahovala všechny ctnosti: čistotu, pokrm, mírnost, trpělivost, střídmost, rozšafnost, poslušnost, velikou lásku k Bohu a velikou lásku k bližnímu, slovem všechny ctnosti. A dokonalost těch ctností nebyla pouze všední, ale velmi veliká. Dokonalost těch ctností rovnala se úplně množství a

velikosti těch milostí, které sv. Josef od Boha obdržel, rovnala se té lásce, kterou Kristus Pán svého pěstouna miloval, — rovnala se té srdečnosti, kterou P. Maria snoubenci svému byla nakloněna. Poněvadž nikdo mimo bl. P. Marii tolik a tak velikých milostí od Boha neobdržel jako sv. Josef — aniž kdo více od Pána a Spasitele našeho a od panenské Matky Boží milován byl — proto můžeme směle říci, že také nikdo po P. Marii světějším nebyl než sv. Josef.

A slušelo zajisté, aby tak svatý muž zvolen byl za pěstouna Páně. Nebo on byl členem rodiny na světě nejsvětější. Ano v časném ohledu byl on nejen členem a hospodářem ale i hlavou té rodiny, ku které sám vtělený Syn Boží a jeho panenská Matka náleželi. On řídil tu svatou domácnost v Nazaretě, on nařizoval, co dnes, co zítra státi se má, on určoval práci a zaměstnání nejen sobě, ale i P. Marii ano i samému P. Ježíši, který mu v práci pomáhal. I můžeme tedy v jistém ohledu říci, že sám Syn Boží za svého na zemi obcování byl jaksi sv. Josefu poddán a poslušen, ovšem ne z nutnosti, ale z dobrovolné lásky a poslušnosti, aby nám příklad dal, jak my rodičů svých sobě vážiti a jich poslušni býti máme. A to my nejen říci můžeme, ale i musíme; sic bychom výslovné znění pisma sv. samého upírali. Nebo jak vypravuje sv. Luk. v 2. kap., když nalezen byl 12-letý Ježíš po třech dnech od P. Marie a sv. Josefa v chrámě Jerusalemském, vrátil se pak s nimi do Nazareta a byl jim poddán. Nepraví sv. Lukáš, že by byl Kristus Pán jen Matce své P. Marii poddán, nýbrž byl „jim“ poddán, oběma totiž, Matce své i pěstounu svému svatému Josefu. — Jak svatý musil tedy ten muž býti, kterého sám Syn Boží dobrovolně chtěl poslušen býti! Jak svatý musil býti muž, který se hodil do společnosti a do domácnosti vtěleného Syna Božího a bl. Matky Jeho! — Nepochybíme tedy dojista, jestliže za to mít budeme, že ten muž musil svatostí svou býti první po Matce Boží.

Tak svatý ejhle byl život pěstouna Páně a snoubence P. Marie. A jaká byla jeho smrt? Všeobecné pravidlo o smrti zní: „Jaký život, taková smrt.“ V dobrém i ve zlém smyslu má toto pravidlo svou platnost. My jsme obyčejně zvykli dovolávat se pravidla ve smyslu zlém. — Když někdo svou vinou špatný konec života vzal, říkáme: Jaký život, taková smrt. Proč

bychom ale toho pravidla nemohli užiti ve smyslu dobrém? Máť ono ve smyslu dobrém mnohem větší platnost než ve smyslu zlém. Často se stává, že po dost nespřádaném životě přec šťastná smrt následuje, že totiž zastaralého hříšníka přec konečně milost Boží najde a k lítosti jej pohne a kajicnou zpověď s Bohem smíří. Ovšem, že žádný hříšník na světě nemá proto se polepšením sebe na konec života svého odkládati a na nějakou neobyčejnou, obzvláštní milost Boží čekati. Nebo Bůh není povinen, člověku nějakou obzvláštní milost dáti a činí-li to časem, činí to pro jiné zvláštní příčiny. Život veskrz až do konce dobrý šťastně vždy končí, byť i náhlá smrt následovala. Nebo takový člověk jest vždy a všude na odchod z toho světa připraven a každé chvíle může s pokojnou myslí předstoupiti před soudnou stolicí Boží a počet vydati ze skutků svých.

Poznali jsme, jak svatý byl život pěstouna Páně zde na zemi. Mohli bychom tedy o tom pochybovati, že šťastně, ano blaženě bylo jeho z toho světa vykročení.

Smrt sv. Josefa byla slavným přechodem do blažené věčnosti. Jako zde na zemi první byl po P. Marii v ctnosti, tak jest na nebi první po P. Marii v slávě. A jako ona jest první po Bohu, tak on jest první po P. Marii. A jako Ji všickni křesťané všech věků ctí a vzývají jakožto královnu všech nebešťanů, tak my sv. Josefa právem ctiti a vzývati jakožto prvního všech svatých nejen můžeme ale i máme. — My Čechové máme obzvláště příčinu sv. Josefa horlivě ctiti a vzývati; nebo dříve ještě než prohlášen byl za patrona celé církve svaté, byl On od dávných časů patronem země české. Předkové naši byli přesvědčeni, že příkladnějšího života vedle života P. Marie nebylo nežli byl život sv. Josefa, že jeho život zrcadlem byl všech ctností a že od Něho každý učiti se může veškeré ctnosti.

Byť to i přikázáno nebylo, z dobré vůle a z vlastní ochotnosti každého roku svátek sv. Josefa aspoň dopoledne svěťme neb aspoň toho dne do kostela jděme a tam sobě příklad života jeho živě na mysl uvádějice a Jej za přímluvu prosíme. Amen.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

Skokem cikánčiným, ač byl obratný a dosti tichý, vyrušen byl přece strážce my-

slivny: velký huňatý pes. Zavřel, zaštěkal ve své boudě a několika skoky octl se u studánky. Dora se nelekla, nepohnutě seděla na trávníčku a dívala se na zběsilé počínání psovo. Štěkal, dorážel na ni, nekousl jí však. Dora se naň upřeně dívala. V tom vrzly u myslivny dvěře. Jak pes vrznutí zaslechl, utišil se a běžel k stavení. Dvěře se pootevřely a z nich vyhlédla tvář staré jakési ženštiny. Nespořádaný vlas, neúplný oblek, rozdurděnost, činí zjev stařenin tím ohydnější. K tomu druží se ještě pronikavý pisklavý hlas, kterýž by na první setkání každého přiměl k poznámce: „Díky Bohu, že nejsem s touto osobou v žádném styku!“ — Ó, jak často skořepina klame! Mnohé dobré jádro má drsnou slupku a v mnohém krásném květu ukryt ohydný červ. Tak bylo i zde. Stařenka, která dvěře otevřela, jest celému okolí známa, jakožto matka Alžběta. Čím ošklivější jest její zevnějšek, tím lepší její srdce. Někomu co odřící neb odepřítí, kde síla její stačila, toho nedovedla nikdy. Poslední sousto od úst dala prosícímu, ano donesla to i na hodinu cesty k loži strádajícího churavce. Tak si vedla, jak dlouho se kdo na ni pamatuje, vždy stejně štědrě, skromně a důsledně. Bohatství neměla, ale nouze také neznala; i v dobách pro ni těžkých dovedla se uskrovniti a požeňáním Božím stal se mnohdy malý dárek její vydatným. Žila na zdejší samotě beze strachu, vědělať, že zloději starou myslivnu minou a proto bez lekání vyšla, když pes zaštěkal.

„Jest zde někdo?“ zavznělo pronikavě z její úst, při tom zadržela lichotiči se psa za obojek. Dora vstala a lehkým krokem nbírá se k matce Alžbětě. Všecka udivená hledí na ni stařenka a než možno jí otázkati se čeho žádá, vrhlo se děvče na zemi, sepjalo ruce a úpěnlivě „smilujte se, ustrňte se nade mnou,“ dralo se jí s výrazem bolesti z úst.

„Vstaň, klekati sluší jedině před Bohem a pak řekni, čeho žádáš, možno-li pomohu, ale ať již jsi vzhůru, aby se někdo přede mnou plazil, toho netrpím!“

Ze slov těch poznala již Dora, že ji bude zdar jistější zde, než-li as před tím byla tušila. Vstala. Pokorně, oči plné slz majíc, přistoupila k stařence. Mlčela. Znala asi dobře, jak dotíravost jest mnohdy na újmu prosícímu a jí běželo o to, aby porídila.

Soudný pozorovatel byl by asi na rozpacích, zda vlastnosti Dořiny, které jeví se jako pravý opak všech vlastností jejího

plemene, má přičísti na vrub její prohnanosti, či jsou-li to vsutku dary duše šlechetné? Soucitně prohlíží matka Alžběta cikánku, pátravým pohledem chce uhodnouti, co as dívku v tak ranní čas k pusté myslivně vede. Leč marně. — Dora stále mlčí a bohaté slzy její jako krásné perly derou se ze snivého oka jejího, stávající se na cestě od očí až k porosenému trávníčku, pohnutlivými přimluvčými sličné prosebnice. Alžběta pohnuta němým bolem tím, bře děvče za ruku a škaředá její tvář oživuje se leskem nadpřirozeným; zdá se všecka proměněna, tak hnutí srdce šlechetného i tu odpornou tvář její zušlechťuje a činí ji milou.

„Mluv dítě, utři oči a neboj se, cokoliv mohu učiním po tvé vůli, jak jsem již jednou slíbila. Máš snad hlad? či zima je ti? vstup se mnou pod střechu, pro obě mám pomoc.“ Na to ani na odpověď nečekajíc, táhne děvče do domu. Dora se nevzpírá, volně vstoupá za stařenkou a tato minouc dvěře do jizby krajní, z které před tím vyšla, otvírá dvěře jiné do vedlejší světnice. Jest to vlastně kuchyně a jak později shledáme největší místnost v celém stavení. V zimě shromažďují se zde všickni obyvatelé v podvečer, letního času je však prázdná.

Když Alžběta s cikánkou do jizby vstoupila, nebylo zde touto dobou ranní nikoho, a ve světnici čirá tma. Stařenka došla k oknu, otevřela dřevěnou okenici, upevnila ji petlicí, aby opět se nezavřela a přiklekla k peci, kde jala se oheň do připraveného troutu rozkřesávati. Dora přihlížela až do té chvíle k všemu počínání stařenčinu lhostejně. Jakmile zočila, co stařenka zamýšlí, přiklekla k ní, vzala jí kamének a očílku z ruky a než se toho Alžběta nadála již trout doutnal, jímž mladá cikánka oheň v smolných trískách foukáním rozdmýchovala. Počínání děvčete se stařeně zalíbilo. Byl to důkaz pozorující a pracující povahy, která jeví se nám i při nejmenším činu těch, které posuzujeme. Jsou lidé, kteří v své soudnosti, jak se mnohdy zdá z nahodilých a nepatrných věcí, uhodnou vlastnosti lidské. K takým náležela Alžběta. Poznala za několik okamžiků, že Dora jest skromná a při tom čiperná, což obě jí k děvčeti upoutalo. Že Dora stále mlčela a zdála se tichou, nedotírala Alžběta na ni a myslila v skutku, že hlad a zima byly příčinou bolu cikánčina a předmětem jejích úpěnlivých prosb. Starala se především o trochu polévky k

snídaní a při tom snad i na další otázky zapomněla. (Pokračování.)

KRONIKA.

— **Slavnost sv. Josefa** počala v sobotu dne 11. t. m. devítníkem v klášteře *anglických panen* na Malé straně o 5. hod. odpol. V neděli dne 19. jsou v tamějším chrámu tiché mše sv. o 6. a o 8. h. ranní. O 10. hod. bude německé kázání a o 11. hod. pontif. mše sv. Odpol. pak jest ve 3. hod. požehnání a „Te Deum“ — *U sv. Josefa na P. řiči* počala slavnost sv. Josefa rovněž devítníkem o půl 5. hod. odpol. V neděli dne 12. sloužil v tamějším kostele v 8. hod. J. Emin. nej. p. kardinál arcibiskup mši sv. O pouti dne 19. jsou o 6. a o 10. tiché mše sv., o 8. hod. zpívaná mše sv. a o 11. hod. pontif. mše sv. (sloužití ji bude vdp. general dr. Em. Schoebl), české kázání jest ráno o půl 7. dp. Frant. Janků, kapl. senior u sv. Jindřicha) a odp. o 4. hod. (seminářský p. spiritual Frant. Kořán); německy bude kázati ráno o 10. h. seminářský p. vicedirektor Msgr. hrabě Schoenborn.

— Jak se píše „Pokroku“ byla v těchto dnech prohlédnuta zvláštní komisi, sestávající z konservatorů pp. Bauma a Beneše a městského radního stavitele Barocha, **kaple Božího hrobu na Petřině**, která pochází ze 17. stol., kdy zbudována byla Bořitou z Martinic v podobě chrámu Božího hrobu v Jerusalemě. Taková kaple je v Praze ještě v kostele na Zdaraze, pak v Slaném a Mimoni. Vystavěna jest z pískovcových kvadrů a jest v ní dle Božího hrobu ve skále hrob vytesán. V malé předsiní jest velký kámen s podobou Krista Pána v životní velikosti. Hrob zdobí kříž Templářů a nad kaplí vznáší se kopule na 8 sloupech. Tato však jest v tak bídném stavu, že hrozí sesutím. Kopule bude snesena a kaple nově v původním slohu sklenuta. Náklad vypočten na 4.000 zl. — K této zprávě podotýkáme, že by se slavná městská rada zavděčila všem zbožným katolíkům našeho města, kdyby také obrazy křížové cesty na Petřině opraviti dala. Slavná policie pak, aby uličníky, kteří pitomými nápisy kaple křížové cesty zohyzdují, při dopadení náležitě potrestati dala.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 16.—20. března u sv. Filipa a Jakuba na Smichově a od 21.—25. března u Maltézů.

— **Kanonická visitace vikariátu Novo-Strašického.** J. Eminence nej. p. kardinál nastoupí první svou apošt. cestu letos dne 22. dubna, ve který den přibude po 10. h. do *Nového Strašecí*, kde bude odpol. zkouška z náb. ve škole. V neděli dne 23. dubna bude v témž městě v 8 h. mše sv., kázání, biřmování a visitace; odpol. křest. cvičení, požehnání a zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (24. dub.) bude na *Lánech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (25. dub.) v *Tuchlovicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (26. dub.) na *Stochově* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (27. dub.) v *Renčově* v 8 h. mše sv., kázání, biřm., visitace a zkouška z náb. ve škole. V pátek (28. dubna) volný den v *Kornouze*. V sobotu (29. dub.) v *Třčicích* v 8 h. mše sv. a zkouška z náb. ve škole. V neděli (30. dub.) v *Kornouze* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace; odpol. křest. cvičení, požehnání a zkouška; v pondělí (1. května) v *Malkovicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. V úterý (2. května) v *Srbči* vše v témž pořádku; taktéž ve středu (3. května) v *Pozdni*. Ve čtvrtek (4. květ.) svob. den v *Kornouze*. V 6 h. večer zavítá J. Emin. na *Peruc*. V pátek (5. kv.) v *Telcích* v 8 h. mše sv. a zkouška z náb. ve škole. V sob. (6. kv.) v *Černochově* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. Odpoledne sl. přenesení sv. ostatků do Slavětína. V ned. (7. květ.) v *Slavětíně* slavné svěcení kostela, odpol. požehnání. V pond. (8. kv.) v *Peruci* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (9. kv.) v *Radonicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřm., visit. a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (10. kv.) ve *Vrbné* vše týmž řádem; taktéž ve čtvr. (11. dub.) v *Panenské Týnici*; taktéž v pátek (12. dub.) ve *Slavětíně* a v sob. (13. dub.) v *Smolnici*. Noclehem bude J. Emin. od 22.—26. dubna v Novém Strašecí, od 27. dubna do 3. května v Kornouze a po té v Peruci.

— Vdp. kan. Msgr. **Mat. Heinrich**, hlavní farář Starého města Pražského a čestný kan. Vyšehradský bude slaviti dne 25. března o svátku Zvěstování Panny Marie své kněžské druhotný. Účastenství při druhotinách zasloužilého a vzorného kněze toho bude přecetné. Slavnostní řeč bude míti vys. důst. p. kan. Dr. Eduard Tersch.

— K slavnému jubileu Sv. Horskému zavítá dle zaručené pověsti též nejd. papežský nuntius z Vídne a vdp. biskup Řezenský.

— V Hispanii konají se rozsáhlé přípravy k jubileu sv. Teresie. Svatý Otec uděluje všem těm, kdož se těchto slavností kteréž se po veškerém království konati budou, účastní, neúplné odpustky sedmi let. — Kdož pak v tomto roce podniknou pouť k hrobu této světice, a se tam na úmysl sv. Otce pomodlí, získají plnomocné odpustky, které se mohou i duším v očistci přivlastniti.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci únoru 107 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 238 osob.

— Učený Passaglia, který dříve byl členem Tovaryšstva Ježíšova a zvláště jako obhájce učení církevního o neposkvrněném početí blah. Rodičky Boží veliké zásluhy si získal, později však na bezcestí přišel, nyní kajicně do lůna církve se navrátil k velké radosti nejen vlašských, ale všech katolíků.

— Hroby sv. apoštolův. Hodláme se zavděčiti čtenářům svým sestavivše místa, na kterých odpočívají tělesné ostatky sv. apoštolů Páně. O ostatcích sv. apoštola Jana, miláčka Páně, nedochovalo se nám zpráv nižádných. Kostí sv. Jakuba Staršího odpočívají ve Španělském městě St. Jago di Compostella. Světoznámy jsou poutě konané ke hrobu téhož světce. Sv. apoštol a evangelista Matouš uložen v městě Salerně; sv. Ondřej, bratr knížete apoštolského v Amalfi; sv. Tomáš v Ortoně. Tré míst těchto leží v bývalém království Neapolském. Řím chová v lůně svém hroby sedmera apoštolů, totiž sv. Petra, Filipa, Jakoba Mladšího, Šimona, Judy, Bartoloměje a Matyáše, který losem zvolen byl a za Jidáše Iskariotského přijat do sboru hlasatelů evangelia. Sv. Petr, jak povědomo, spočívá v basilice po něm jmenované; v chrámě sv. Petřském jsou též ostatky sv. Šimona a Judy. Chrám sv. apoštolů kryje těla Jakoba Mladšího a Filipa. Na ostrově Tberském uloženy zbytky těla sv. Bartoloměje v kostele téhož jména. Sv. Matyáš odpočívá v kostele P. Marie Maggiore pod hlavním oltářem, část reliquií jeho ochraňuje se v městě Trevíru. Jediný tedy apoštol uložen k věčnému klidu v zemi Španělské, kdežto ostatní vyjímaje sv. Jana Miláčka, našli hroby své v Itálii. Tamže

v basilice sv. Pavla v Římě chováno tělo sv. Pavla. I ostatní evangelisté, kteří nebyli hodností apoštolskou zdobeni kryje půda Italská, sv. Marka v Benátkách a sv. Lukáše v Padově.

— Jméno apoštola Německa. Způsob psaní jména velikého apoštola Německa „Bonifatia“ stal se předmětem filologických a historických úvah: zda totiž máme psáti Bonifatius či Bonifacius. První způsob psaní dokládá se domněnkou, že složeno jméno z „bonum“ a „fatum“ člověka šťastného znamenajíc, ve kterémžto ohledu by se rovnalo řeckému Eutyches a vlašskému Bonaventura s týmž významem jako anglosaské „Vynpreth“ (jež nesprávně zkomojeno ve Vinfried), kteréž pro tvrdost svou zlatinisováno v Itálii v Bonifatius. Této domněnce nasvědčuje: 1. přídavné jméno „bonifatus, a, um, comp. ex bonum et fatum“, jak se nachází ve „Benjamini Hedrici Lexicon etc. Lipsiae 1739“ — 2. Vlašský způsob psaní jest Bonifazio a nikoliv Bonifacio, neboť v případě posledním by čtení bylo nutně jiné. Toto z, jež se ve vlašském způsobu psaní naskytá nemohlo nijak povstati z „c“, ovšem ale toliko z „t“, jak také ve starších dobách nacházíme. Tak v Danteově „Božské komedii“. Peklo XIX. 53 a v Očistci XXIV. 29 potkáváme se s pravopisem Bonifatio v prvním případě zní rým „satio“, v druhém „spatio“. Vydání z dob po 16. stol. užívají psaní „Bonifazio“. — 3. Užívání v řeči německé. Mělo-li by slovo „Bonifatius“ původ z „bonum“ a „facere“ s aktivním významem konatele dobrých skutků, musilo by slovo protivně „malifaz“ míti též činný význam, čemuž ale tak není. V středověké němčině značí slovo „Malifaz“ kriminální přečin, právo (Kriminalverbrechen, Kriminalrecht, Kriminalgerichtsbarkeit) a ne působitele, kteréhož značí slovo „Malefizthäter“; důvod to, že význam obou slov není aktivní. — 4. Konečně nacházíme v nejstarších památkách vždy pravopis s „t“, tak v papežské kanceláři i na bullách papeže Bonifatia VIII. a IX. Pravopis tento poněmáhla mizel, ač v každé době nenedostává se příkladů tohoto pravopisu, jak obšírně dokazuje Will, jenž jest vlastním obrancem pravopisu „Bonifatius“. Domněnka, že papež nazval apoštola „Bonifaciem“ pro výtečné jeho skutky nemůže býti pravdivou, poněvadž jednak jméno toto významu aktivního nemělo, jednak, že na začátku své apoštolské činnosti nevykonal

ještě skutků, pro něž by tak nazván býti zasloužil.

Literární oznamovatel.

— „Česko-Moravská Kronika“ dospěla v druhém vydání k sešitům 27. 28. a 29., ve kterých se vypravuje o bouřlivých časech v zemi české, a sice od r. 1423 — 1427 v seš. 27., od r. 1427 — 1433 v seš. 28. a od r. 1433 — 1436 v seš. 29. Vyobrazení jsou četná. Sešit po 50 kr. Nákladem kněhupectví Kobrova v Praze.

— „Posvátná kazatelna“ vykazuje v seš. 4. (březnovém) tyto řeči: III. IV. V. VI. a VII. kázání postní a sice: o ostříhání přikázání a obcování podle učení Krista, o sebezapírání, o trpělivém snášení křížů, pokáním k životu věčnému a o povinnostech k Pánu Ježíši: víra, naděje a láska dopomohou nám k životu věčnému. Dále řeči na neděle postní od druhé až do páté. Dvě řeči o sv. birmování. — V seš. 5. (dubnovém) jsou 3 řeči o sv. birmování, dvě o slavnosti Zvěstování Panny Marie, dvě na Hod Boží velikonoční, dvě na pondělí Velikonoční, dvě na neděli první po Velikonoci, jedna na ned. druhou a jedna na neděli třetí po Velikonoci.

— „Doplňky a opravy“, které ku svému stručnému přehledu dějin literatury české doby nové napsal Fr. Bačkovský. V Praze. Náklad. Fr. Urbánek, knihkupec pro literaturu paedag. i hudební. Jedná se v doplňcích těchto o nejnovějších spisech literatury české.

— „Kytice“, sbírka zábavného a poučného čtení pro mládež. Svazek XIII. Pracovitá rodina. — Vzácný pán. — Svátek babiččin. — Na hrobě matčině. — Devítiletý kmotr. Vesměs povídky od Frant. Pravdy. V Praze. Nákladem kněhupectví Kobrova.

— „Blahopřejník“, sbírka přání k narozeninám, k jmeninám, k novému roku i k jiným příležitostem. Sestavil E. Z. V Praze. Nákladem kněhupectví Bedřicha Stýbla. Praktická knížka tato zvláště mládeži se hodí, ačkoli mnohá přání v ní obsažená mnohdy i dospělým budou vhod. Jednotlivé básničky pochodí od mužů o literaturu zasloužilých jako: Jaroslava Langra, Fr. Douchy, B. Pešky, St. Bačkory, B. Jablonského, J. Vlasáka, Ed. Justa, Fr. Tomsy a t. d. Úprava jest velmi slušná.

— „Spisy pro mládež“ které k tisku upravuje Kar. Bulíř, hodí se pro svůj mravný obsah ku čtení a vzdělání naší mládeže. Vychází nákladem kněhupectví Stýblova. V čís.

27., které právě vydáno, jsou dvě povídky: „Nad propastí“ a „Dítka vystěhovalcovy“, obě poutavé, hájící zbožnost a šlechtnost. Ttéž tendenci má povídka v č. 28. „Starohradská kapela“ čili: Bůh poctivých neopustí.“

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Vojt. *Weber*, býv. koop. v Lauterbachu, 1. března 1882, (nar. v Opoli ve Slezsku 29. října 1850, vysv. 6. dubna 1876.)
- p. Rud. *Pech*, bohoslovec I. roč., 14. března 1882.

Vyznamenání jsou:

- p. Václ. *Srb*, děkan v Nových Benátkách, jmenován kn. arc. notářem;
- p. Jan *Urban*, děkan v Čelákovcích, obdržel exposit. canonice;
- P. Adrian *Wettstein*, č. řádu prem. v Teplé a inspector v Krukanicích, jmenován kn. arc. notářem.

Ustanovení jsou:

- P. Michael *Matoušek*, č. ř. prem. v Teplé a admin. v Stokách Mariánských, za admin. fary u sv. Vojtěcha ve vikar. Těpelském.
- P. Marcus *Polák*, č. řádu prem. v Teplé a kp. v Dobrušce, za admin. v Ušovicích (Auschowitz).
- P. Jak. *Schubert*, č. ř. prem. v Teplé, za kp. v Dobrušce.
- P. Ferd. *Walz*, konvent. v Teplé, za kp. v Teplé.
- p. Jos. *Trykar*, kp. v Račiněvsi, za proz. katechetu při měst. škole v Roudnici.
- p. Jos. *Zelenka*, admin. fary Hostinské, za kp. v Račiněvsi.

Uprázdňená místa:

Kapitolní děkanství v Staré Boleslavi od 1. bř. 1882. Podací právo má J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup.

Kanonikát při kapitole u Všech Svatých na Hradě Pražském od 8. března 1882. Podací právo má J. Vel. císař pán.

Expositura ve *Wiesu*, patron. obce Chebské, od 8. března 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanovení jsou:

- p. Tom. *Harant*, kapl. v Mýtě (arcid. Pražské), za far. v Novém Hrádku;
- p. Karl. *Živsa*, admin., za kapl. ve Šlapanově;
- p. Vojt. *Stifter*, za admin. ve Vidochově;
- p. Jos. *Dvořák*, koop., za admin. v Čibuzi.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
190—I.Expedice:
kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.Nedošla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Řeč na neděli květnou.

„Aj, král tvůj bere se k tobě tichý.“

(Mat. 21. 5.)

Zachariáš, prorok Boží, předpověděl, co dnes věrně naplněno čteme. Předpověděl: „Plesej velice dcero sionská, vesel se dcero jerusalémská; aj král tvůj přijde tobě spravedlivý a Spasitel; sám chudý a sedě na oslici a na oslátku, mladé oslice.“ (Zach. 9, 9.) Kdo jest dcera sionská? Svaté město Jerusaleml z větší části zbudované na hoře Sionu, proslulé zvláště od času toho, když David archu úmluvy tam byl uvedl. — A dcera jerusalémská? Obyvatelé města toho. — Plesej, vesel se; vždyť opověděn tobě již v praotcích Messiáš-Král; ten spravedlivý, z počtu hříšníků vyjmutý, ba lidstva hříchem zneuctěného Spasitel. Však nemýli se; ne v slávě a nádheře, sám chudý; houfy vítězoslavných velbloudů neb koní a zástupy posluhů nebudou jej sprovázeti, — sedě na prostém zvířátku bezpečné oslice, zavítá k tobě.

Aj, král tvůj, pán, zákonodárce a učitel, bere se k tobě tichý, — vlídnost, mírnost, dobrotivost září z nejsvětější tváři Jeho, neboť nepřichází na pokutování hříchů tvých, ale ku potěše, ku spáse tvé. — I poznali mnozí Krále-Ježíše. A poněvadž na svědectví pravdě pro všechny ty, kdož pravdu v pravdě hledají a milují, všecko proroctví do podrobnosti na osobě Pána Ježíše Krista vyplnilo se: tedy upravili průvod Králi svému, a na důkaz šetrnosti stlali roucha svá na cestě a ratolesti stromů, a Hosanna, slávu provolávali požehnanému potomku z kmene Davidova.

Doba svatopostní předvádí nám Ježíše tichého, který jde na smrt za spásu duší

lidských, jak předpověděl Isaiáš 53, 7. „neotevřel úst svých, jako ovce k zabítí veden jest, a jako beránek před tím, kterýž ho stříže, oněměl a neotevřel úst svých. A tento Král duší našich chce zavítati k nám svatým pokojem svým, k nám, jimž uloženo, hodným přijímáním nejsv. svátosti Krista-Krále uhostiti. Čím okrášíme cestu Králi svému? — Připomenu: Jaké roucho, palmy čili ratolesti na cestu Kristu-Králi položíme.

Pojednání.

1. Svědčí sv. evangelista: „Velmi mnohý zástup stlali roucha svá na cestě.“ — Roucho náleží k odění těla již z ohledu slušnosti, již z potřeby změn povětrnosti; neboť lidu křesťanskému sluší jednati ve všem, jakož sluší na svaté, a povinné zachování života i zdraví obstarávati. (Efes. 6, 11.) Již pak volá sv. apoštol: „Oblecte se v odění Boží.“ — Zástup klada vrchní roucho své na cestu, podával tak Pánu důkaz zvláštní své úcty; nuže, které to roucho naše, jimž bychom Kristu-Králi příjemně se zavděčili? — Uvážíme-li, proč Pán Ježíš přišel, nemají-li pracné Jeho kroky na nás zůstatí marny, nahlížíte snad, že to jen roucho víry slouiti může.

Tu vznešenou víry chválu, ty požehnané víry následky vypravují nám sv. dějiny. Na př. setníkovi, který za uzdravení sluhy do Kafarnaum Pána prosit přišel, řekl Ježíš: „Jdiž, a jaks uvěřil staň se tobě,“ aby ty za sebou jdoucí tím patrněji upozornil, s podivením pravil: „Amen pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry v Israeli.“ (Mat 8, 10.) Když žasnouce pravili učenci: „Mistře, aj fik kterémuž jsi zlořečil, usechl,“ odpověděl jim: „Mějte víru v Boha. Amen pravím vám, že kdožby

řekl hoře této: Zdvihni se a vrz sebou do moře, a nepochyboval by v srdci svém, ale věřil by že se stane, cožkoli di, stanět se jemu. (Mark. 11, 23.) — Vypravuje se ze života sv. Germany: Jednoho dne, když s bravem ovcí u lesa meškala, strhla se bouře a liják prudký. Bylo z rána — zvolnilo se na mši sv. Poněvadž panna tato denně chrám šestkrát navštěvovala, uschovali se dva muži v houští u rozvodněné řeky; by viděli, kterak Germana přes živel rozzuřený přejde, neboť věci podivné povídalý se o ni. A co spatřili? K břehu přišedši požehnala se sv. křížem a kráčela po vodách bez umáčení se. Ti pak očití svědkové doznali mocnost obdivu hodné víry. — Zemřela příkladná tato světice 1. června 1601. Poznamenal sv. Jan 20, 31.

„Tyto věci napsány jsou, abyste věřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží, a abyste věřice, život měli ve jménu jeho.“ — Bez víry ani naděje, ani láska možnou není; vždyť, kterak lze důvěřovati v přípovědi toho, jehož řeč za pravdu nemám, — a kterak lze zalibovati si v tom, čehož ryzí neklamnost neznám? — A jediný pohled do skutečnosti života, čemu učí? — Že nynější osvicené století jen nevěrou se významně blýská. — Ale tu zlost a zuřivost proti Bohu a Ježíši Kristu již také viděl svět. Židé a pohané společnou si podávali k ukrutnostem ruku, vraždili proroky, Boha člověka ubili na kříž, tekly proudy krve apoštolské, mučnické, křesťanské, — i nyní honějí hlasatele sv. víry z města do města a ze vlasti do vyhnanství — a Ježíš Kristus? — zůstává tentýž, včera i dnes i na věky, jak dí sv. Jan Zl. „Pravda zůstane; onať skvěje se leskem svým, i oslepnou bludaři, kteří nechtějí věřit jí; — svatý Augustin učí: „Vira-li v nás, Kristus jest v nás.“

Protož nemůže pro Pána stávatí důkazu příjemnějšího, než když předkládáme Mu srdečnou viru svou, což by se stalo, upozorňuje sv. Augustin: „Co jest věřiti, ne-li přisvědčiti, že pravda jest co se pravi? Jelikož ale přisvědčení čin jest chtícího, ovšem jest víra v moci naší;“ bychom pak pravdu Páně chutě přijali, poukazuje: „Nahlédnouce do evangelia, porozumíme, že Kristus jest pravda,“ neboť pověděl: „Kdo z pravdy jest, slyší hlas můj.“

2. Čteme: „Jini ratolesti ze stromů sekali.“ Nepochybně bylo stromová rozličného druhu. Předkem pak vynikaly palmy. Turci chovají posvátnou pověst, že palma uschlá vydala listí i ovoce, když se naro-

dil jich veliký prorok Mohamed; a ten prý obyčejně u palmy své modlitby konával, i uvykla prý palma přítomnosti prorokově tak, že při jeho se vzdálení kvetla, utichla pak, když se blížil. — Ale i v dějinách křesťanství čteme tuto událost. Sv. otec Innocenc III. odepřel sv. Františku Ser. potvrzení řádu. A hle! ve snách spatřil ze země vypučeti palmu u podle ní Františka, kterak se žáky svými bortící se chrám Lateránský podporuje. Z vidění toho seznal Innocenc platné výborné služby, jaké nová ta brát sv. církvi Páně poskytné, a řeholi chutě potvrdil, jejižto přední ozdobou jest *pokora*. Tou máme ustlati Kristu-Králi také my.

Víra musí býti pokorná, má-li na ni zalíbení Nejvyššího spočívati. Vizte Ježíše. Přišel k Janovi na Jordán, by se od něho pokřtiti dal. Zdráhal se Jan říka: „Já od tebe mám pokřtěn býti, a ty jdeš ke mně?“ Řekl mu Ježíš: „Nech tak nyní; neb nám tak sluší naplniti všelikou spravedlnost.“ (Mat. 3, 15.) — Nevšední tu pokory chválu pronáší Pán Ježíš takto: „Chvaím tě Otče, Pane nebe i země, že isi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je maličkým,“ a On též pověděl učeníkům svým: „Kdo větší jest mezi vámi, budiž jako sloužící,“ On vybízí: „Učte se ode mne, nebo jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.)

Poznamenal sv. Augustin: „Slový Učte se ode mne, neukládá nám Pán světy stvořiti, viditelné i neviditelné, úzasuplné zázraky konati, mrtvé oživovati, ne, toliko od srdce pokorným býti.“ Vždyť, jako kdo z potoka chce nabratí vody, shýbnouti se musí, podobně, kdo z pramene milosti vážití chce, musí se ponížiti. — A Kristus, příklad pokory, který jsa v způsobě Boží, nepoložil toho sobě za loupež, že jsa od daný Bohu sebe samého zmařil v jaké myslíte, může duši zůstávati? Na jisto ukázal vám v podobenství o fariseu a publikánu, doloživ: „Kdo se ponízuje, bude povýšen.“ (Luk. 18, 14.) — Jak tu trůní náš milý Ježíš pod nepatrnou chleba způsobou! jak pokorně snáší tu pánovitou, domněle moudrých nevěru! co neslušných vtipů, potupného rouhání nametala Synu Božímu nevědecká ústa lidská! co roztržitosti a proudům Boží nepřislušnosti patří tu vševidoucí oko Jeho, ne jako ondy v svatém roznění, nepřichází, by provazem vyhnal ty a takové, kdož v chrámě Božím jako na tržišti, před Nejsvětějším si věsti osmělují. To učiniv ondy, zjednal čest domu

Páně, a duchem Jeho pokorně mluvě di sv. apoštol: (II. Kor. 11, 19.) „Rádi snásejte nemoudré, jsouce sami moudří.“

K našemu povzbuzení píše bl. Tomáš K.: „Jestě s apoštoly svými obcuje, chtěl jim Pán Ježíš Kristus před svým skonáním příklad dokonalé pokory a srdečné lásky dáti.“ — I umýval jim nohy. „Hle Bůh lidem sloužil! a člověk člověku, ba snad ani Bohu, podrobili se nechce? — Ať se zahanbí a zastydí všickni, již radou Syna Božího pohrdají.“

3. Ta řeč, že sekali ratolesti se stromů a metali na cestu, má svůj zvláštní význam. Koruna palmy záleží toliko z dlouhých, svislých, špičatých listů, ty se snáze oddělí. Odloučení pak větve od kmene s násilím spojeno — a komu nepřipadne ihned řeč Kristova: (Mat. 11, 12.) „Království nebeské násilím trpí?“ A kteréto konání žádá u křesťana patrného namáhání? kde musí odporovat náklonnostem a žádostem? — Víte, jest to *poslušnost*.

Pán Ježíš, který slavně vyznal: „Ten jest pokrm můj, abych činil vůli Toho, který mne poslal,“ který na spásu naši poslušným učiněn jest až do smrti a to smrti kříže, praví takto: „Chce-li kdo za mnou přijíti (k cíli blaženosti), zapři sebe sám (u věcech víry), vezmi kříž svůj (v pokoře spokojené) a následuj mne (v poslušnosti). Mat. 16, 24.“

Víra, zajisté žádá podržení rozumu pod moudrost Boží, — pokora žádá podržení své samolásky pod velebnost Boží, — poslušnost pak žádá podržení své svobodné vůle pod zákon Boží. Napsal sv. Řehoř Vel.: „Pravá poslušnost neskoumá úmysl představených, aniž rozkazy rozeznává (čili přetřepává), poněvadž, kdo rozsudek vyšším pozůstavil, v tom jedině se raduje, že koná, co se mu prikazuje.“ A tak právě svobodným jest, konaje úlohu povinnosti, tu k Bohu, tu k sobě i bratřím; i poznamenal sv. Bonaventura: „Nikoli poslušným, nýbrž nedbalým jest, kdo čeká až se mu po druhé poroučí. Není dosti poddán býti Bohu, nejsi-li všelikému stvoření pro Boha poslušen. — Víra bez poslušnosti jest dílo polovičaté, o němž čteme: (Zjev. 3, 16.) „Že nejsi ani studený ani teplý, ale vlažný, počnu tě vyvrhovati,“ — pokora bez poslušnosti naličené farisejství jest, jemuž platí: „Amen pravím vám, vzalít odplatu svou.“ (Mat. 6, 16.) Když pak svědčí sv. Ambrož: „Nikdo jiného neposlouchá lépe nad toho, kdo z lásky poslouchá,“ učme se poslušnosti té z umučení a lásky Páně

na kříži. — Na každém obětním oltáři musí dle předpisu církevního nalézati se sv. kříž, by obětující a ku drahé oběti shromáždění pamatovali na lásku obětujícího se Ježíše, který pověděl: „Nikdo nemá větší lásky toho, kdo dá život za přátele své;“ — na věžích chrámů, na místě obyčejně nade příbytky lidské vynikajícím spatřujeme kříž, by nám zjevno bylo, co pověděl náš milý Ježíš: „Já když budu povýšen od země, všechno potáhnu k sobě.“ — Ale i na rovech zemřelých spatřujeme kříže, a ten uprostřed nich na kříži pnicí Spasitel hlásá: „Já jsem vzkříšení a život. — Já jsem přišel, aby život měli, a aby hojněji měli.“ — Výstražný příklad spatřujeme na Israeli. Lid byl povolán udržeti víru v jedině pravého Boha a z lůna svého podati Messiáše. Pokud pravdu tu pokorným srdcem drželi, ať že pohromy těžké jako zajetí Babylonské a Assyrské, je potrefily, uvedla je Prozřetelnost věčná opět do země zaslíbené. — Říšel Messiáš Ježíš Kristus. Zhoršili se nad ním, pohrdli jím a Bůh pohrdl jimi. Jako „věčný žid“ potloukají se nyní mezi všemi národy — nikde doma — nikde vlastenci; a poněvadž k žádnému národu nelnou, také nikde nepracují, a jejich první a poslední myšlénka ta jest, by výnos prací jiných sami uchvátili. — Lid nedovorný, hrdý, neposlušný, Bůh zavrhl, což vyjadruje Pán Ježíš takto krátce: „Vy nevěříte, nebo z mých ovcí nejste.“ (Jan 10, 26.)

„Aj král tvůj běře se k tobě tichý,“ hleďž Mu tedy příslušnou upravití cestu. Lid roztoužený a nezkažený stlal roucha svá a metal ratolesti stromové na znamení pocty, kudy Kristus-Král se ubíratí měl. Slyšeli jsme, že roucho víry, palma pokory, ratolest poslušnosti pro cestu Páně jsou nejprůměřenější. Vizte je v příkladě: Dvanáctiletý Samuel nacházel se u nejvyššího kněze Heli, konaje službu chrámovou. Jedné noci slyše volati jméno své rychle vstal a běže k Heli řekl: „Tu jsem, neb jsi mne volal.“ Řekl mu Heli: „Nevolal jsem, jdi zase a spi.“ Však po druhé a po třetí opakovalo se, a znamenaje Heli vůli Hospodinovu, seznal, že skutečně Pán poslušnému mladíku, když promluvil: „Mluv Pane, služebník tvůj slyší,“ zvláštní své úmysly pro budoucnost opověděl. — Následujmež i my pokorně víry Samuelovy tou ochotnou poslušností, jakou Kristus Pán činil vůli svého Otce nebeského. Po rouse tom a těch ratolestích čestný a požehnaný budeme moci jedenkrát konati svůj vjezd

i příchod do svatého města Jerusáléma
nebeského. Amen. *Fr. Bartoš.*

Kázání postní.

*V. Pán Ježíš náš vzor v užívání časných
statků.* „Blahoslavení chudí duchem, neboť
jejích jest království nebeské.“ (Mat. 5, 3.)

Přístup.

„Jistý dvorán, jenž důstojnostmi a bo-
hatstvím vyznamenán, nieméně zachoval
víru, měl jedenkrát podivný sen, kterýž
ho velmi znepokojoval a proto svěřil se
zbožnému knězi, vypravoval takto: Zdálo
se mi, že sedím na vrchu podle cesty, kde
byl nápis zlatými písmeny „Cesta k nebi.“
Ze svého povýšeného místa mohl jsem po-
zorovati všech, kteří tu cestu nastupovali.
Počet byl nepatrný a dlouhý čas neviděl
jsem nikoho tu kráčet. Najednou pozoruju
silný hlomoz, aj, vůz nádherný zdaleka ry-
chle přijížděl, tažen párem ušlechtilých
koní. Pán, jenž měl lokaje bohatě přemo-
vané, byl v skvostné státní roucho oblečen.
Kočí a jízdní sluha chtěli na „cestu k nebi“
zahnouti; ihned však zpozorovali cestu býti
tak úzkou, že nemožno dále jeti. Pán se-
stoupil, aby se přesvědčil, jaké by tu byly
překážky, ježto jsa krátkozraký zdaleka
neviděl. Hle, tu na pokraji cesty spatřil
anděla s mečem zářícím, an vážně mu pra-
vil: „Což nevidíš, že cesta jest tak úzká,
že s celým komonstvem neprojdeš? Chceš-li
cestu k nebi nastoupiti, musíš koně, vůz i
služebnictvo zpět odeslati, ano i svůj bo-
hatý šat odložit a hle, tu roucho prosté,
jednoduché, jež ti v chůzi nebude překá-
žeti.“ Takové nabídnutí vznešeného pána
zarazilo; ale po chvílce zpamatovav se,
poklonil se andělu a vstoupiv do kočáru,
rychle zpět odjel. — Sotva mi pán s očí
zmizel, přichází muž hubený, vychrtlý a
velmi chudě oděný, jemuž anděl důtklivě
pravil: „Pryč odtud, nebo cesta k nebi
není tak široká, aby tě s celou družinou
obsáhla. S jakou družinou? táže se chudás;
vždyť vidíš, že přicházím sám, celý jsa
zbědovaný.“ Tož anděl mu představil ve-
liké zrcadlo, v němž celé jeho vnitro se
ukazovalo. — Pohlednuv já se svého po-
výšeného místa do zrcadla, patřím k svému
podivení, an člověk ten chudý jeví se ná-
dherně ošacen, mnohými jsa obklopen slu-
žebníky, jimž zpupně rozkazy uděluje. —
„Poznáváš se tu, pravil anděl přísně, ano
srdce tvé zmitáno žádostmi po bohatství a

moci, hrozně se trápí? Zdaž jsi často ne-
toužil a nepředstavoval sebe v mysli, jak
tuto v zrcadle se spatřuješ.“ Nešťastník,
jemuž tu škraboška stržena, odešel, aniž
odpověděl. Já pak probudiv se, celý ztr-
nul jsem, jaký to vzalo konec. — Tentě
můj sen, pravil dvorán knězi, tuším je mi
od Boha pokynutím, abych změnil způsob
svého života. Z něho poznávám tu pravdu,
že bohatí nemohou pro svou nádheru s po-
vozy a se vším komonstvem úzkou cestou
k nebi se dostat. Víte ctihodný pane, že
jsem bohat, mám koně, vozy, služebnictvo
i moc; to vše mám zanechat, své jmění
rozdati chudým, ač, chci-li do nebe přijíti.
To mne znepokojuje. To jsou veliké, těžké
oběti, ježto mám přinést pro spasení.“
„Upokojte se, odušil nábožný, učený kněz,
ačkoli sny bývají mnohdy jen přízraky
naši obrazotvornosti; nieméně sen váš jest
obzvláštní a zdá se, že Bůh chtěl vás ve
snách poučiti; úsudek však váš není zcela
pravý. Právě poučení z vašeho snu jest
zřejmé, totiž učení Kristovo: „Blahoslavení
chudí duchem.“ Bez takové chudoby ne-
lzeť ovšem přijíti do nebe; ale odříci se
všech časných statků, jest toliko rada
evangelická, nikoli rozkaz a povinnost křes-
tanská. Onen bohatce, jehož jste ve snách
spatřil, byl proto s cesty k nebi odkázán,
že jeho srdce k časným statkům přilnulo.
Druhý chodec byl sice skutečně chudý, ale
touže po statech, byl v srdci bohatým;
srdce jeho viselo na statech pomíjejících,
nebyl chudý duchem. Co se vás týče pane,
netřeba vykládati, co vás znepokojuje. Stav
váš i důstojnost vaše žádá jakéhosi lesku a
většího vydání; jen srdce nesmíte k časným
věcem přikládati, nýbrž jak dí apoštol, „aby
bohatí užívali statků, jakoby neužívali,“
(Luk. 7, 29.) a boháčům přikazuje, „ať ne-
jsou vysokomyslní, aniž doufají v nejistém
zboží ale v Boha, ať činí dobré a bohat-
nou v dobrých skutech.“ (1. Tim. 6, 17.)
— Rozmilí v Kristu! poněvadž jak jsem
v předešlé řeči ukázal, každý z nás z vůle
Boží jsme v nějakém stavu, jehož povin-
ností věrně a svatě máme plniti, proto
třeba nám jest pozemských statků, jichž
si smíme a máme dobývati a jich náležitě
užívat; avšak nemáme na pozemské statky
srdce svá věšeti. — Za tou příčinou patřme
ku Kristu svému nejdokonalejšímu vzoru,
od něhož se učme a) jak máme o pozem-
ských statech smýšleti a b) jak jich máme
užívat? *Pravou výkladkou byla tato slova*

*I. Pán Ježíš nás učí, jak máme o pozem-
ských statech smýšleti. Nikdy snad nestarali*

se tak lidé o věci a záležitosti časné, jako za dnů našich. Zdali kdy více kvetly průmysl, umění a všeliké vědy? Může se který věk vykázati tolikými vynálezy ve všech oborech, jako století naše? Zdaž kdy tovary, řemesla i obchody byly na vyšším stupni? Ovšem ohvalno jest, když se síly lidské věnují všeobecnému blahu a slouží to ku cti člověčenstva, že se rozum náš i živly umí podrobiti a konati veliké věci, že na př. pomocí páry člověk země i moře takorba přelétá jakož i pomocí elektriny své myšlenky rychlostí blesku zasílá do nejzazších končin světa. Zda se to vše přiči učení našeho Pána a Spasitele? Vira Kristova rozvoji lidského ducha neklade zajisté meze; ona civilisaci, osvětu, vzdělanost nikterak nechce potlačovati. Nepravda jest, že by církev o záležitosti náboženské se starala, jen na úkor věcí pozemských. Křesťanství zajisté i pro časné blaho národů nesmírně mnoho učinilo. Či nepodporovalo vždy vědy a umění? či nedošli národové působením evangelia pravé osvěty a vzdělanosti? Tak na př. národové slovanskí, jako Čechové, přičiněním sv. Cyrilla a Methoděje nejen víru Kristovu přijali, nýbrž i písmo, hlavní prostředek osvěty od nich obdrželi, jak o tom pozůstalé památky svědčí. Podobně národ německý byl od sv. Bonifáce od model pohanských na viru Kristovu obrácen. A kdekoli křesťanství se ujalo, všude ku vzdělání, dobrým mravům a blahu pozemskému pomáhalo. Náboženství Kristovo nepřekáží tedy osvětě a není proti užívání věcí časných, jen když se statků věčných nezapomíná; když však člověk chce dbáti jen o tělo, jen o věci časné a nepomyslí, že má také duši nesmrtelnou, oníž se má starati, aby nezhylnula na věky: takovou péči a snahu jen o věci tělesné, pozemské ovšem neschvaluje, ba zavrhuje. Vždyť i rozum nám praví, že co lepší horšímu, co nepomíjející, věčné, časnému se má předkládati; on neschvaluje přílišné, nemírné snažení, honění po penězích a statech, bažení po důstojnosti, moci a slávě, po radostech a rozkošech tohoto světa: slovem zdravý rozum nám káže, bychom srdce svá nevěšeli na statky pozemské, ježto jsou marné a pomíjející, jak se každý může přesvědčiti: „Marnost nad marnost!“ Když římský císař August, jenž tolik let celým tehda světem vládl, spočíval na loži smrtelném, zavolav své přátele pravil: „Řekněte m. m. zdali jsem svou úlohu na jevišti tohoto světa dobře nehrál?“ Na to

stál zaslou svého lože a skonali. Kde že jest nyní ten mocný vladař, jehož sláva ozývala se po celém oboru světa? Odešel z jeviště a s ním všecka sláva uložena v hrobě. — „Všecka sláva jako tráva,“ jež posekaná vadne, „jako dým,“ jen krátce ve vzduchu se vznášá a mizí.“ Pavel III., ř. papež, pravil umíraje k svému zpovědníku. „Smrt by mně byla lehčí, kdybych místo papeže byl nejnižším bratrem v klášteře.“ Týž kníže církevní tak smýšlel, jakož jsem ve své poslední řeči o povinnostech svého stavu již ukázal. Bůh soudi každého, nehledě na osobu. Každému se dostane odplaty podle víry, jak žil ve svém stavu, zdaž a jak plnil povinnosti křesťanské i svého povolání úplně, věrně a svatě pro Boha, k jeho cti a slávě. A tak jest m. kř. Před soudnou stolicí Boží nic neplatí světorské hodnoty a důstojnosti. Boha neoslepí slavná jména neb činy rekovné, u Boha platí jen ctnost a dobré skutky. Tážu se vás m. br. a s. v Kristu! zdali nepraví vám zdravý rozum, že není dobře, bychom srdce svá přikládali k hodnotám a důstojnostem tohoto světa a při tom na Boha a na svou nesmrtelnou duši zcela zapomínali? O těch, kdo tak činí, praví Kristus: „Milovali slávu lidskou více než slávu Boží.“ (Jan 12, 43.) — A jako hodnoty a světorská sláva, tak i všecky pozemské statky jsou pomíjející, trvají jen krátce. Neníť ovšem, co by na světě tolik užitku přinášelo a tolik radostí působilo, jako bohatství, zlato a stříbro čili peníze, vůbec statky pozemské. Člověk bohatý jest také mocný; všecko může zmoci, všech požitkův a rozkoší si připraviti, po nichž jeho srdce jen baží. Odtud ona touha i snaha po penězích, po časných statech: Než všecko zlato a stříbro, bohatství celého světa nemůže člověka trvale obšťastniti, oblažiti.

Proslulý pohanský herec Filemon měl jedenkrát ve veselohře svou roli provozovati. Vše bylo připraveno a diváci čekali netrpělivě, když hra započne. Však nejznamenitější herec Filemon se nedostavil. Posláno do jeho bytu, kde nalezen bez ducha na zemi, raněn mrtvicí, a tak z veselohry stala se smutnohra, z komedie tragédie. Než takové příhody jsou dosud téměř každého dne. Mnohý boháč shromáždí poklady, staví domy, kupuje drahé nářadí, obětuje sta, tisíce na všeliký skvost a nádheru a těší se blahou nadějí, že dlouho svých statků bude vesele užívat; ale nenadále přijde nezvaný host, neuprosná smrt a učiní všemu konec; z veselohry

stane se smutnohra a ubožák boháč musí vše, co v potu tváří byl nastrádal, co úzkostlivou péčí choval a s rozkoší užíval, to vše musí opustiti a ze všeho bohatství nedostane se mu leč úzká, tmavá komůrka, sbitá z několika desk. S sebou vezme jen ctnosti a dobré skutky, pakli jaké konal. A jako hodnosti a pozemské statky jsou pomíjející, marné, tak i všecky radosti a rozkoše světa, což trefně zobrazeno v písmě st. zák. příkladem: Král Saul před bitvou s Filištýnskými zavázal lid přísahou, řka: „Zlořečený, kdož by co jedl až do večera, dokud se nepomstím nad nepřátely svými.“ I nejedl, postil se veškeren lid. Toliko Jonathas jednal proti rozkazu otce svého; nebo nevěda, okusil maličko lesního medu a hle proto jako zlořečený měl zemřít. Než lid vyprostil Jonathu, jehož všichni milovali, aby neumřel. (I. Král. 14, 24. — 43.) — „Okusil jsem maličko medu“, tak i nyní bědují mnozí, kteří radosti a rozkoši světa požívají, tou měrou si ublížili, že hrozné bolesti trpí a mají před časem umřít. Proto dí Pán: „Neskládejte sobě pokladů na zemi, kdežto mol a rez je kazi a kdež zloději vykopávají a kradou, ale skládejte sobě poklady v nebi. . . . Nepečujte příliš o život, co byste jedli a pili a čím byste se odívali. — Ale hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a to vše bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 19.) A čemu Pán Ježíš slovy učil, to i skutky svými v celém životě dokazoval. On Syn Boží, netoužil po časných statech; marně cti a slávy, radosti a rozkoši a těch pozemských statků, jichžto svět bez míry hledá i požívá, On neměl a mítí nechtěl.

Pán Ježíš narodil se v chudobě, ve chlívě, kde leže v jeslích, sprostými plenkami byl obvinut. Co Syn chudícké matky, jenž měl pěstouna chudého tesaře Josefa, byl v chudobě vychován a v chudobě setrval po celý život, tak že právem zvolati mohl: „Lišky doupata mají a ptáci nebe ští svá hnízda, ale syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.“ (Luk. 9, 58.) A předce to jen na něm záleželo, aby byl bohatým; On všemohoucí Syn Boží mohl vši mocí a slávou světa se obdařiti, obklopiti; nebo všecko z jeho rukou pochází; ale nechtěl. On ušel skryl se, když ho lid chtěl učiniti, vyhlásiti králem. „Mé království není z tohoto světa,“ zvolal v době posledního utrpení. On nehledal cti a vyznamenání, nýbrž vždy skromně se choval a pokořiv se, myl nohy svým učeníkům, jež svými přátely nazval. On nehledal žádných roz-

koší, nýbrž přijal ochotně bolest a utrpení pro spásu člověčenstva. — A proč volil Pán Ježíš život tak chudý, trapný a ponížný? Aby nás svým příkladem učil, že nikoli čest a slávu, bohatství a rozkoše světa, nýbrž ochotné plnění vůle Boží, jen nábožnost a ctnost nás Bohu milými a opravdu šťastnými činí.

II. *Pán Ježíš učí nás, jak máme pozemských statků užívatí.* Tomáš Morus, slovatný kancléř anglický byl u krále Jindřicha VII. v takové přízni, že ho k nejvyšší důstojnosti povýšil a mnohé statky mu daroval. Když však král od katolické církve odpadl a novou bludnou církev založil, protivil se mu kancléř; proto byl s úřadu svržen, všech statkův a důstojností zbaven a uvržen do žaláře. Král se všemožně vynasnažil, aby kancléře pro své nekalé zámysly získal; sliboval mu ještě vyšších důstojností, statkův a rozkoší, kdyby mu Morus byl po vůli a hrozil mučením a smrtí, pakli by neposlechl a nechtěl upustiti od víry katolické. Když však všecky sliby a hrozby nic neprospekly, poslal král jeho manželku do vězení, domnívaje se, že svého manžela pohne, aby zanechal odporu. A vskutku navštívila choť Mora v žaláři, padla mu do náručí a prosila s pláčem, aby šetřil svého života, by pomněl na svou rodinu, na své hodnosti a statky a pro víru nedával vše v obět. „Jak jsi pečlivá, odpověděl More, milá Aloisie, o mé štěstí a blaho časné, jemuž jsem nikdy nedůvěřoval jak dbáš o hodnosti a statky, jichž tu musím beztoho zanechat než umru. Což pro statky pozemské pomíjející mám ztratiti statky nehynoucí, věčné? Co prospělo boháči v evangeliu, že se na každý den oblécel v šarlat a hodoval skvostně? Po smrti pohřben jest v pekle. A dejme tomu, že by mne král hodnostmi a bohatstvím obsypal, vždyť bych jen na krátko jich užíval. Co myslíš Aloisie, jak dlouho bych mohl ještě živ býti? — Nejméně dvacet let, odpověděla choť. — A jak bych měl, řekl More, pro tak kratičký čas víru svou zapřítia život věčný obětovati? Nikoli, ne učiním toho, raději umru. Víra a přízeň Boží jest mi milejší, než všecky důstojnosti a statky pozemské. — Tak smýšlel slovatný, zbožný kancléř Morus o pozemských statech a jich užívání. O, kéž i my také tak smýšleli a statky nehynoucí, věčné za časné a pomíjející nikdy nezaměňovali. Užívejme křesťané, každý z nás pozemských statků podle svého stavu ve svých poměrech jako prostředků, bychom jimi

žískali statky, nepomíjející, věčné. — „Čiňte sobě přátely z mamony nepravosti.“ Kdo jste v důstojnostech vážení, užívejte světské cti a slávy podle příkladu svého Spasitele, jenž nikdy nehledal cti své, nýbrž hlásal čest toho, kterýž ho poslal, jenž v celém životě oslavoval Otce nebeského a blažil veškeré lidstvo. — Kéž všichni, kteří moc mají, cti a slávy světské požívají, také dbali, aby se čest a sláva Boží množila, kéž hříchy a nepravosti kárali, jim bránili, vždy dobré hlásali a k zlému, kde mají mluvit, nemlčeli. — Kéž lidé bohatí, zámožní pozemských statků, kteréž jim Bůh svěřil, obraceli ke cti a chvále Boží a ku blahu člověčenstva; kéž konali skutky milosrdné dle učení a příkladu našeho Spasitele; kéž lačné krmili, žíznivé napájeli, nahé odívali, vpravdě chudých podporovali a jim ochotně pomáhali ve všech potřebách jejich. Kéž všichni křesťané zvláště skutky milosrdné svým bližním prokazovali, neumělých učili, zarmoucených těšili, pochybujícím dobře radili, hřešících napomínali a bratrsky jich kárali; neb o duchovní prospěch a spásu bližního sluší větší míti péči, než o blaho tělesné. Však křesťané nemají duchovních skutků milosrdných zanedbávati, kdo má ku konání jich způsoblost a příležitost a když sám nemůže, kéž ze svého nadbytku, těm byl ku pomoci, kteří konají takové skutky dle svého povolání, kteří na př. chudé děti a sirotky vychovávají, nebo národy pohanské za mořem v dalekých končinách kř. náboženství vyučují.

Kéž muži učení, vzdělání, pamtujice na Boha vševědoucího a nejvyššího svého svých vědomostí a umění obraceli ku blahu člověčenstva, ne jak často se stává ku zkáze, k časné a věčné záhubě.

Kéžby konečně všichni křesťané jen nevinných, dovolených, ale ne marných a hříšných radostí a rozkoší užívali dle příkladu svého Spasitele Pána Ježíše, jenž radoval se v Bohu, z prospěchu a ze spásy člověčenstva a vzbuzoval své učeníky řka: „Radujte se, že jména vaše napsána jsou v nebesích.“ (Luk. 15, 6.) Jen když se radostí a rozkoší a všech pozemských statků takovým způsobem, podle učení a příkladu Pána Ježíše užívá, mohou nám býti ku prospěchu pro časnost i věčnost.

Abychom časných věcí a pozemských statků takto užívali, toho vyžaduje náš cíl a povolání, k němuž jsme stvořeni. Totéž vůle všemohoucího a laskavého Otce nebeského, jenž nám těch statků svěřiti ráčil.

Tak toho žádá i Kristus náš vznešený, nedokonalejší vzor, kterýž vše co měl, celý život ke cti a chvále Boží a ku spáse člověčenstva obětoval. Ježto víme, že vše, co svět tento má v počtě, vše co miluje, jest marné a pomíjející, proto nechťjme statky jeho za svůj účel a cíl pokládati, nechťjme jich nemírně žádati, ani vyhledávati. Vše co ve světě máme, užívejme k tomu cíli, k němuž to Bůh ustanovil, totiž ke cti a chvále Boží a ku prospěchu svých bližních. Amen.

Chrám Nanebevzetí Panny Marie v Tismicích.

Asi tři čtvrtě hodiny na západ od Č. Brodu leží v údolí ves Tismice, a v této na malém návrší stojí neveliký, ale prastarý a krásný chrám Nanebevzetí Panny Marie. Jest vystavěn z tvrdého pískovce v čistém románském slohu o třech lodích s apsidami a 2 věžemi v průčelí. Kdo viděl nový velkolepý chrám svatých věrověstů Cyrilla a Metoděje v Karlíně, dovede sobě snadno představit chrám Páně Tismický; tento jest ovšem mnohem menší a má obě věže v popředí, jinak ale zevnějškem sobě velmi se podobají.

Stáří jeho nelze pro nedostatek určitých a spolehlivých zpráv udati s úplnou jistotou. Když roku 1752 péčí Tuklatského faráře důst. p. Františka Pečeného nový hlavní oltář v Tismicích se zřizoval, musila též kamenná kazatelna vedle stojící odstraněna býti. Při té příležitosti našli na spodním kameni kazatelny následující nápis v gotickém písmě černé barvy, ovšem valně sešlý a z části nečitelný: Ro. 905 tento . . . Páne ke Czi a Chwale Blahoslavene Panny Marye w Tismicich za Aurzednita wyftamen jest a od Mystra

Tato slova od mnohých přítomných měšťanů Českobrodských byla čtena u přítomnosti dp. Karla Monse, tehdejšího kaplana, později faráře v Přistoupimi, který také slova ta vlastnoručně v pamětní knize fary Přistoupimské napsal a číslice, jak je našel, okreslil.

Před několika lety objeven byl nad apsidou za hlavním oltářem na zevnější straně v kameni vyrytý letopočet, opět délkou času valně sešlý. Má podobu čísel 967. V obou pádech nejsou obě vislé čáry tvořící číslici 9 spojeny, nýbrž jsou vedle sebe a nevyplňují tudíž možnost, že jsou

to dvě jedničky vedle sebe. Pak by leto-počet ten v obou pádech poukazoval na století dvanácté. Tento výklad zdá se pravdě podobnější i ohledem na úhlednost stavby i na tehdejší poměry ve vlasti naší. Tak krásný a na tu dobu prostranný chrám Páně nenalezal se počátkem 10. století ani při sídlech knížecích, na př. starší polovice krypty v kapitolním chrámu Páně sv. Václava v Staré Boleslavi, bývalý to kostel z doby sv. Václava, jest přece u porovnání k Tismickému chrámu malá kaple. A přece byla Stará Boleslav sídlem úředního knížete a Boleslavem samým nově zbudována.

Ale byť i teprve ve 12. století svatyně ta byla zbudována — do doby pozdější ji klášti, je tuším nemožno — zůstává přece jedním z nejstarších chrámů ve vlasti naší až po naši dobu bez podstatné změny zachovaných a spolu významnou památkou stavitelského umění českého. — Při tomto chrámu Páně bývala v dobách před Karlem IV. fara, která ale později v následujících válkách náboženských zanikla. Kostel sám přidělen byl jako filiální ku farnosti v Přistoupimí a v tomto poměru setrval až do roku 1785, kdy v Tismicích fara nově byla zřízena. Ačkoli chrám ten v posledních 2 minulých stoletích vlastního duchovního správce postrádal, přece těšil se větší oblibě a účtů, nežli kterýkoli chrám Páně v celém okolí. Pokladem chrámu toho byla a jest milostná socha Rodičky Boží, před kterou věřící ode dávna uvykli sobě s důvěrou přednášeti prosby své nebes Královně. Zajímavé jest čísti zápisky duchovních správců Přistoupimských v předešlém století, ze kterých vysvítá, že chrám Páně Tismický v té době i slávou, s jakou konaly se tam služby Boží o všech větších svátcích Marianských, i počtem poutníků a přijímajících svaté svátosti rovnal se mnohým předním místům poutním ve vlasti naší. O zvelebení služeb Božích závodili takorba věřící lid i duchovenstvo i jasný patron, zvláště pak Marie Teresie, vévodkyně Savojská, rozená kněžna z Liechtensteina majitelka panství Černokosteleckého a štedrá dobroditelka kostelů, far a škol. Chrám ten nadán byl v té době hojnými odpustky a sice na den Nanebevzetí Panny Marie plnomocnými na všechny ostatní zasvěcené svátky Mariánské odpustky 7 let a sedmi quadragen pro všechny, kteří ten den přítomni byli v Tismicích na službách Božích a svaté svátosti přijali. Již ve svatvečer před většími svátky

Marianskými přicházeli četní poutníci, i z daleka, a vykonávali ještě ten den aneb o svátku samém sv. zpověď. Ku pohodlí poutníků slouženo bylo na takové svátky mimo slavné služby Boží a kázání vždy ještě několik mší sv. a zvání za tím účelem ku zpovídání duchovní z okolí. Počet přijímajících sv. svátosti byl vždy velmi značný a svědčí o vroucí zbožnosti obyvatelstva v okrese Českobrodském za doby té. Na př. v roce 1752 přijalo zde sv. svátosti na den Hromnic 213, na Zvěstování P. Marie 400, na den Navštívení P. M. 800 a ještě nejméně 150 lidí musilo odejít bez sv. přijímání, poněvadž nebylo dosti sv. hostií; na den Narození P. M. 300, Nanebevzetí P. M. 600, Jména P. M. 70, Neposkvrn. Početí P. M. 200. — V roce 1753: O hromnicích 105, Zvěstování P. M. 550, Navštívení 600, Nanebevzetí 500, Narození P. M. 350, Jména P. M. 100, Početí P. M. 140. Zaznamenány jsou tu jen zasvěcené svátky P. M. a ne spolu obyčejné neděle a všední dny, kdy tam též střídavě služby Boží konány a hojně navštěvovány byly.

K zvelebení služeb Božích zařízeno bylo r. 1760 zvláštní bratrstvo pod titulem Nanebevzetí P. M. a hojnými milostmi duchovními obdařeno.

Tak veliký počet poutníků a věřících nemohla pojmouti neveliká svatyně a proto pomýšlelo se na její rozšíření. Tehdejší patronka však, výše jmenovaná paní Marie Terezie, vévodkyně Savojská, nedopustila, aby starobylý a ušlechtilý chrám jen v nejmenším změněn byl, ale nařídila, aby na její náklad před kostelem vystavěny byly také ambity a v nich aby ku pohodlí poutníků postaveny byly oltáře a zpovědnice. To stalo se r. 1769. Ambity ty v první polovici nynějšího století již sešlé byly pak odstraněny. — Táž zbožná patronka již dříve r. 1755 dala svým nákladem postaviti nový hlavní oltář, ač předešlý nedávno nově byl postaven. Vrchní část jeho byla přivezena již hotova z Vídně, dolejší část a stupně sdělány byly z mramoru až na místě samém. V tu dobu také milostná socha Rodičky Boží, která dotud, ač celá uměle jest pracována, drahými rouchy byla přioděna, rouch těchto byla zbavena a barvami nově natřena. Obličej však ani dítky Božího ani Matky P. nikdo se nedotekl.

Rodička B. odměňovala tuto dětinnou důvěru věřících, s jakou ctíli ji na místě tomto. Jako všecka čelní poutní místa právě tím dosáhla znamenitosti své, že

Bůh na místech těch na přimluvu Rodičky Boží aneb některého svatého prosby věřících mnohokrát a často i zázračně vyslyšel, tak můžeme podobně říci i o svatyni Tismické, i tato může se vykázati mnohými příklady, ve kterých ukázala se Rodička Boží jako divotvorná pomocnice svých ctitelů. Z mnohých případů, které zaznamenány jsou v pamětních knihách fary Přistoupimské a Tismické, stůjtež tuto jen některé. K r. 1733 mimo jiné zaznamenáno jest následující:

Slovutný pan Jan Novák, měšťan Pražský a starší na Novém Městě každoročně navštěvoval milostný obraz Rodičky Boží v Tismicích a byl dobrodincem chrámu toho. Mnohých dobrodiní dostalo se jemu za to od Boha, mimo jiné také toto: Syn jeho Jan trpěl chrlením krve, když pak následkem toho octl se v nebezpečství smrti, hledal útočiště u Matky Boží v Tismicích ctěné, a šťastně opět zdraví nabyl. Uzdraven putoval z vděčnosti do Tismic a mimo jiné dary pro chrám přinesl též obraz a na památku vedle oltáře jej zavěsil.

Pan Václav Koliandr, otec tehdejšího dp. děkana v Č. Kostelci, cítil velikou bolest v očích, tak že se obával, aby docela o zrak nepřišel. Jedné soboty vykonal pěšky pouť do Tismic, zde pobožně se modlil a s potěšením zdrav domů se navrátil. Podobný pád zaznamenán o jiném v roce 1735.

K témuž roku 1735 poznamenáno jest také následující: Pan Tobiaš, obroční v Uhříněvsi trpěl zimnicí. Vykonal pobožnost v Tismicích s prosbami za uzdravení a navrátil se domů zdrav.

Sám první farář Přistoupimský po znovuzřízení fary té (r. 1730) důst. p. Stanislav Tichý píše o sobě takto: Když jedenkrát v nebezpečství nemoci jsem byl postaven a lidé po kázání za mne se modlili, již mezi tím co domů se navraceli, polehčení jsem pocítil a z nebezpečství jsem vyvázl a znenáhla pak zdraví jsem nabyl; jindy opět půl druhého roku zimnicí byv trápen ochranou Rodičky Boží zdraví jsem nabyl.

Zvláštní jest, že chrám ten vícekrát nalezen byl sám od sebe otevřen, ač svědkové věrohodní přísahou stvrzovali, že u večer jak obyčejně uzavřen byl. Bývalo to znamením nějakého neštěstí buď obecného neb jednotlivců. Tak stalo se na př. 1. ledna 1741 a téhož roku z více stran vpadl do země naší nepřítel a ji pohubil.

Doba Josefská ztenčila sice slávu svatyně Tismické jako místa poutního, nicméně ale zůstal vždy chrám tento oblíbeným místem ctitelů Rodičky Boží v celém okolí a i z novější doby vypravují se pády, kdy Matka Boží prosby ctitelů svých vyslyšela.

Otihodný a starobylý chrám tento mnoho utrpěl během času, zvláště právě loď jeho valně se nachýlila a hrozí sesutím. Již minulého roku ohledán byl komisí znalců, letos pak začátkem tohoto měsíce, kdy nebezpečství pokročilo, z rozkazu úředního byl uzavřen a práce opravné počaty. Kojíme se pevnou nadějí, že podaří se, aby svatyně tato v každém ohledu památná jako až dosud po tolik věků bez podstatných změn až na naše doby byla zachována, tak i budoucím věkům v prvotní krásě své zachována zůstala. J. Š.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Nemysli, že jest uzmuo horlivé pobožnosti, co se propůjčuje přírodním potřebostem.
S. Ignat. in hist. soc.

Veliká jest důstojnost člověka; k obrazu Božímu stvořen, dědic nebes, milosti Božské účastník, ctnosti schopen jest; aby však se nevynášel, mimo duši z těla složen jest, ež svou pokutou strádá.

I netratí se čas na opatrování těla vynakládaný. Když se krmí osel, když odpočívá, pánu slouží; tak odpočinek těla dopřáván býti má, aby potom statečněji v práci trvalo.

V divné způsobě postavena jest mysl člověčí; k pobožnosti bez ustání, byt i chtěla, připovídati se nemůže; jako se láme luk napjatý, tak mysl rovněž i tělo svého mezi pracemi odpočinku vyhledává.

Kdo příliš činí, nic nečiní, neboť přemoužením ochabna s nic nebude. Mírniti sluší horlivost, aby docela neuhaslá. Přiléváš-li nad příliš oleje do svítilny, světlo se nezvyšuje, ale hasne. Mírné věci trvají.

Kdo chce jíti na vinici Páně, aby ji svými pracemi vzdělával, pokorou a své osoby potupou cestu k věcem strmým a vysokým sobě upravuj, nebo tehdy ostatní budou vzhůru se vyzdvihnou, bude-li státi na základech pokory.

Kdo zlato hledá jakož i kdo perly loví, dolů spouští se, tento v mořské vlny, onen v

útroby zemní; aniž jinak duši najdeš jistěji než snížením se.

Aniž Kristus duši našich milovník nejhrolivější, jinou jich cestou hledal než opovržením sebe. Oč kdo od příkladu jeho, o to od ziskání duši odstupuje.

S Bohem spolupůsobiti moci ku spáse duši jest všech milostí největší: té osobivý sebe přeceňovatel nadíti se nemůže: neboť Bůh nedává milosti leč pokorným.

Není hlasu způsobnějšího ku přemlouvání než jest ponižování se; to dá více pomoci než celá knihárna. Viz co vlohám, co letům, co zkušenosti má býti přidělováno.

Nemáme se proto zdržovati od chleba andělského, že měkkých citů neokoušíme. nebo to bylo by, jakoby někdo chtěl nejedením zahynouti, že mu není medovníku dopřáno. S. Ignat. in vita.

Jako v krmích tělesných nevždycky ony více prospívají našemu zdraví, které příjemněji chutnají; tak ani to večeri Páně obcování nebudíž pokládáno za užitečnější, jehož požití má do sebe větší nežnosti.

Jadru chleba zvětšuje sílu, cukr svědčí okusu, nikoli žaludku. Jadrná pobožnost živou věrou, pevnou nadějí, láskou neošmetnou dokonává se, bez pězných slz a měkké citlivosti bezpečně obejti se může.

Oná něžná pobožnost jest tělesná pochoť, nikoli duchovní; komu se chce oné, sebe hledá, nikoli Boha. Dětská pochoutka jsou věci sladké. Svátost oltářní jest pokrmem srdcí a duší, nikoliv okusu a chuti.

Kdo má ránu, hledá lékařství nestaraje se, zda-li jest libezné, jen kdyžby dobře sloužilo. Nemoudrý bylby, kdoby léku nepřipouštěl leč sladkého.

Onen blaženě živ jest, jenž pokud možno v Bohu svou mysl přebývá a Bohem mysl zabývá ustavičně. S. Ignat. ibid.

Co má člověk ze vši práce své? Jako šamrba neužitečným pohybem točí se a točí až upadá, tak bez požitku kolotají se péče lidské, lečby člověk odpočíval v tom, k němuž stvořen jest.

Nesnadno jest rozrztým býti starostmi a svou mysl nepohnuté v Bohu utkvíti: ale co v jehle polární může přirozenost, proč by v tobě nemohla milost? Kamkoli kotácejí onou, ať za jasna ať za mračna, točny se nespouští. Tak věc pohyblivá utkvélou stává se

Blahoslavená mysl, která hoře Olympské se

rovnajíc bouřem sice jest podrobena, ale temenem nad ně vyčnívajíc jasnotu chová ustavičnou. To jest štěstí mysli v Bohu utkvělé.

Jako orel v jediné slunce zrak upírá, tak jediné srdce člověčí jedinému patří Bohu. V tom člověk má všechno, mimo něž ničím není to vše, jež za něco pokládáme: stín to dobra, aniž tak stín jako šalbar.

Sobota den Panny Marie.

Den sobotní jest před jinými zasvěcen úctě Rodičky Boží. Církevní hodinky kněžské obsahují zvláštní officium blahoslavené Panny Marie v sobotu a po předpisu církve sv. jest ve votivních mších sv. o Panně Marii, jež v sobotu se obětují, modliti se chvalozpěv andělský (gloria), kdežto při jiné mši aneb v jiný den dlužno ho pominouti. Mimo to dovoluje církev sv., aby v den sobotní po celý rok, vyjímaje toliko čas adventní, postní, čtvero suchých dní, vigilie a officia s devatero čtením, čítaly se zbožné hodinky sv. Panny a obětovala mše sv. na oslavu neposkvrněného její početi. Z toho jde na jevo, že úmyslu církve sv. vyhovuje chvalitebný zvyk věřících, kteří dny sobotní zasvěcují zvláštní úctě pomocnice své, královně nebeské. Hodláme se tudíž v krátkosti o tom zmíniti, proč právě sobota vyhlednuta byla k poctivosti nedotknuté Matky Páně, Marie Panny.

Starobylé podání tvrdí, že v onen den sobotní, kdy svaté tělo Pána a Spasitele našeho v hrobě bylo uloženo, všichni učeníci Páně pochybovali o tom, zda-li vstane z mrtvých ukřižovaný Mistr jejich, toliko Maria stála pevná jsouc u víře. Církev sv. nasvědčuje podání tomu a vyznává, že Matka Boží neposkvrnila se po celý život svůj hříchem ani všedním, jehož by vinnou mohla jmína býti, kdyby o vzkříšení Páně byla pochybovala. Byla tedy sobota, kdy tělo Páně v hrobě spočívalo, a apoštolé o oslavě jeho pochybovali, posvěcena nezvratnou věrou blahoslavené Rodičky Boží. Jakož pak vzpomínáme ve čtvrtek na ustanovení nejsvětější svátosti oltářní a pátek věnujeme rozjímání o bolestném utrpení a smrti Krista Pána, zasvěcujeme sobotu úctě sv. Panny pro obdivuhodnou víru její v moc a velebnost ukřižovaného Spasitele.

Sobota sluje v jiných řečích předvečerem neděle (Sonnabend), ježto takoruka je branou její. Neděle však, abychom užili

slov sv. Ambrože, slavný ten den Páně, proto je nám ctihodnou a posvátnou, že „zaskvěl se o ní Spasitel světa jako vycházející slunko, jež světlem z mrtvých vstání rozptýlilo temnoty pekelné.“ Dnem slunečním nazývá se neděle, poněvadž osvítilo jej slunce spravedlnosti. (Malach. 4, 2. Luk. 1, 78, 79.) Po návodu symboliky křesťanské poukazuje tedy sobota na Pannu Marii, o níž církev sv. pje: „Blahoslavená jsi, sv. Panno, Maria a velehodná chvály veškeré, neboť z tebe vzešlo slunce spravedlnosti, Kristus Bůh náš!“*)

Den sobotní určen byl za doby starého Zákona poklidu a odpočinku. Této povaze soboty odpovídá především nebeský klid sv. Panny, nejpokornější a nejmírnější dívky mezi dítkami Evinými. Ona zajisté jako nikdo z lidí spočinula v Hospodinu Bohu svém, když Pán sám vtělil se spočinul v ní. Proto právem dí sv. Petr Damianský: „Sobota, o níž odpočinul Bůh, jakož čteme, hodně zasvěcuje se církvi sv. blahoslavené Rodičce Boží; neboť vzdělala ji moudrost věčná v dům a uložila se v ní tajemným vtělením jako v přesvatém domě.“

Světice klid dne sobotního, měli synové vyvoleného národa obrazně na to býti připamatováni, že v Hospodinu kdysi na věky spočinou a v něm budoucí blaženost, nebe své, naleznou. Za sobotu nastoupila u křesťanů neděle jsouc dnem klidu a odpočinku; vchodem pak ku křesťanskému dni pokoje jest sobota. Kristus Pán vydobyl nám smrti svou věčné oslavy v nebesích. Jej tedy „z rána vyzýváme chvalozpěvy i z večera, prosíce, aby dopřál nám vroucně chváliti Jej mezi nebeštany.“** Než velebíce Krista nemůžeme zapomenouti Matky Jeho, která přístupu nám získala k Božskému Synu svému. V týž rozum poučuje nás Durandus: „Sobota zasvěcena jest zvláštní úctě Panny Marie, poněvadž den ten jest branou neděle, dne Páně, dne klidu; Maria pak stala se branou k nebesům, branou milosti a tedy i věčného odpočinku.“ Matko Boží žírná, blažená bráno nebes! (Dei mater alma, felix coeli porta.)

Totě věru nejedna milá a libezná pohutka, abychom alespoň několik okamžiků každé soboty věnovali Matce Páně, která

stala se po Kristu naší prostřednicí, životem, sladkostí a nadějí naší. Sami toho dbejme a doporučejme věřícímu lidu touže pobožností.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

(Pokračování.)

Dora se schoulila v těsný koutěk u krbu a přikládala kousek dřeva po kousku do praskajícího plamene. Zadívala se na ty skotačivé jiskry, které v hojné míře se s hustým kouřem misily, nežli proud obé prostranným komínem vzhůru hnal. Byl jí to asi známý obrázek z jejího toulavého života a plamének na domácím krbu matky Alžběty, zdál se jí asi příbuzným býti plaménku tomu, který svého času matka její na místě opuštěném rozdmýchovala. Nestarala se o nic více, co kolem ní se děje a tak ani téměř nevěděla, že mezi tím stařenka hrnec s kloktající polévkou od táhla a plamen darmo dále hoří. Než z tohoto zadumání, vyrušila ji Alžběta. Od-lila trochu polévky na hliněnou misku, položila plechovou lžici k ní a pobídla Doru, aby jedla. Máš-li hlad větší, přidám ti ještě, jen se neostýchej a jez, nutila dále. Bez okolků vzala Dora misku a jedla. Kolem se nedívala, ač uchu jejímu asi neušlo, že dveře se otevřely a pádný krok ozvěnu vyloudil na kamenné dlažbě. Alžběta se poohlédla a se slovy: „Vy již také vzhůru švakře Jakube?“ jala se shledávati jiné dvě lžice a misku, by též sobě a vstoupivšímu právě muži, snídani dala.

„Vždyť nemám pokoje ve světnici, slyšel jsem, jak pes štěkal, jak hovoříte a ně-koho sem vedete a že proti svému zvyku nepřišla jste ničeho mi povědět, jdu sám se pozeptat, co se děje.“ Při těch slovech teprve se Dora otočila v tu stranu, kde přichází stál, plaše se naň podívala a pak zase klidně dojíдалa darovanou polévku.

„Ale švakře, mně ani nenapadlo, že jste tak zvědavý, nějaký světem jdoucí lid zanechal v naší zahrádce hladové děvče, chtěla jsem je trochu nakrmit a pak bych vám byla vše teprv sdělila, ostatně jsem myslila, že dosud spíte.“ Tak se omlouvala Alžběta.

III.

Než budeme dále pokračovati v řeči mezi novým přichozím a stařenkou, pro-

*) Felix es sacra virgo Maria et omni laude dignissima, quia ex te ortus est sol justitiae, Christus Deus noster.

**) Slova hymnu ze sobotních nešpor.

hledněmež si tohoto a zeptejmež se, kdo as je?

Jak ze slov matky Alžběty jsme se znali, jest jejím švakrem. Jméno jeho jest Jakub, bývalý to vrchnostenský polesný, nyní již po drahnou dobu let ve výslužbě a sice pro neštěstí, jež jej stihlo — neboť oslepl. Ano slepec jest Jakub, ač na první pohled by nikdo tak nesoudil. Má oči otevřené, zcela jasné, k tomu zná v myslivně každý koutek tak, že se volně prochází, jak by všudy viděl. Jest asi padesátník, ale ještě na svůj věk statný, což svědčí, že býval druhdy švarný muž. Alžběta je proti němu pravý věchýtek, jesti mnohem starší. Měla Jakubova staršího bratra za muže a když ovdověla, tu šla k slepému švakru vésti jeho skrovné hospodářství. Alžběta soudila takto: „Cizí by ho šidili, neboť on ničemu nerozumí, poněvadž jako svobodný ničeho nezkusil. Újmu se ho a tak nahradím, co jsem jeho zemřelému bratru za jeho lásku, již mi prokázal povinna.“ Tak soudila Alžběta a věrně splnila, co si předsevzala. Opatrovala Jakuba jako oko v hlavě, ač on často býval nevrlý a podivín. „Je nešťasten a tu musím býti k němu shovívavou,“ říkala si Alžběta a nermoutila se proto. Vrchnost ponechala slepce v myslivně až do jeho smrti, s pěkným výslužným. Alžběta dítek neměla, tak žili dosti slušně, z úspor pak konala dobré skutky, pamatujíc na slovo Páně: „*Blahoslavení milosrdní, neb oni milosrdenství dojdou.*“

Dora dojedla, položila misku vedle sebe a zadívala se do uhasínajícího již ohně.

„Až se ohřeješ, pak se více nezdržuj, abys doběhla k svým,“ oslovila ji stařenka. Slova ta účinkovala na cikánku jako oheň. Tvář její se zruménila a ruce počaly se jí třásti; nedávno oschlé oči zrosily se opět. Alžbětě to neušlo. Poznala okamžitě, že se děvčeti odsud nechce, ale co zamýšlí a kam směřuje toho uhodnouti nedovedla. Schválně před Jakubem tajila, že přichází je cikánka; měl on zvláštní nechuť, jak se zdá hluboce zakořeněnou k těmto lidem a pouhé vyslovení jména „cikán“ nebo „cikánka“ účinkovalo naň, jako hromová rána. Po příčině se Alžběta nikdy netázala, vyhýbala se vždy jmenů tomu před Jakubem a všelikým řečem, jež s ním souvisely. Z ohledu toho nechtěla rozprávati další řeč s Dorou a zasedla, jako by počínání děvčete ani nepozorovala, tiše k připravené již snídani. Jakub přisedl též a bez další rozmluvy pojedli. Alžběta vstala,

sebrala misky a ubírajíc se ven pokynula lehce děvčeti, by ji následovalo. Dora vstala a šla. Jakub vyndal svoji ulmovku, nacpal, zapálil a kouřil po svém zvyku. Stařenka šla z domu ven, nesouc zbytky snídaně ku psi boudě, kde již hafan toužebně čekal a v divoké radosti div, že Alžbětu neporazil. Opodál stála stará hrušeň a pod ní drnové sedátko. Alžběta zasedla na ně a vyzvala Doru, aby přisedla. Děvče však usedlo u nohou stařenky a mlčky dívalo se na tu její vráskovitou tvář. Alžbětě nezbyvalo ničeho jiného, než opětně začít:

„Mně se zdá, že se tobě odsud nechce,“ promluvila. Cikánka vzdychla, pohleděla upřímně k ní a schoulila se pak jako přítulný pes k jejím nohám. „Nech takového lisání a mluv otevřeně co zamýšlíš a proč zde zůstati chceš?“ Že jednání Dořino není bezúčelné, to již poznala i byla zvědavá, co as ji přivádí. „Mluv bez ostýchání. Já tě neznám a proto bez závažných důvodů nikdy nesvolím, bys se zde zdržovala. Práci bohudík zastanu ještě sama a také jak vidím tvoje sametové ručičky, by naše klestí ani ulomiti nedovedly. Kdo se světem toulá, nezná těžké práce a nesnadno jí uvyká. Někoho živiti kdo nepracuje, nechci, a tak bude holka nejlépe, když se vypravíš s Bohem zase o stavení dále.“ To dopověděvši Alžběta vstala, sebrala olízané misky a chtěla se obrátiti k stavení. Jako zoufalá, chytla se jí však Dora: „Smílujte se, neopouštějte mne!“ opětovala se sepjatýma rukama, při tom silně vzlykajíc. Stařenkou to podivné počínání cikánčino hnulo, nebyla nedůvěřivou, aby zlého úmyslu v tom hledala a mimovolně cítila s děvčetem soustrast. „Tvá řeč je stále stejná. Prosiš za smilování, chceš bych měla útrpnost s tebou a dosud ani slůvka nevím, po jakém právu toho na mně žádáš.“

„Poshovte, vyslechněte mne a jistě, že se ustrnete nad ubohou!“ tak začalo děvče. Alžběta usedla opět pod hrušeň, položila misky vedle a zvědavě hleděla na Doru, jejíž prsa se mocně dmula a zrak divoce tékal kolem.

Jak vidíte jsem dítě šťvaného lidu, vydaného popravčím na pospas. Dopadnou-li mně, zohyzdí mne úřiznutím ucha, bych takto znamenáná, knula všem i matce své. Otce jsem nikdy neznala. Byli mužové v naší tlupě, ale mně i matce mé cizí; táhli jsme s nimi jaksi pod jejich ochranou i bylo tužbou nás všech vrátiti se v naší dálnou domovinu. Jsme jak pla-

chá zvěř, hnaná od místa k místu, splácí zlé zlým. Matka má hleděla mne uchránití skutků zlých, bděla nade mnou a opřela se, když náčelník jednoho dne uložil mi, bych v blízkém dvorci nocleh vyprosila a až vše ulehne, oheň založila; při nastalém pak zmatku, že s družinou loupiti přijde. Chvěla jsem se na celém těle. Neuposlechnu-li, ubijí mne a jestliže poslechnu, stanu se největší bídnicí. Matka prosila, by nežádal toho na mně, že jsem nezkušená a vše pokazím; chtěla sama pokusiti se o to, co mně nařizeno, leč marně. Vidouc nezdar proseb začala láti a došlo to ke krvavému výstupu, při němž jsem na pokyn matčin utekla. Neběžela jsem daleko. Lehla jsem k vysokému břehu, odkudž jsem celý výstup pozorovala. Cikán chtěl vzpouru trestati na místě smrti. Bodnul matku, která omdlela. Ženy vyrvaly ji však z rukou náčelníkových a položili stranou, kladouce jí k ústům posilující kořínky. Nechaly ji chvíli samotnu a hotovily se, ana noc nastala vařiti večeri. Matka má procitnuvši použila soumraku a plazila se po zemi v tu stranu, kde mne zmizeti viděla. Slabé písknutí, jak usínajícího ptáče, udalo jí směr k břehu, kde jsem se skrývala. Ulehla tiše vedle mne. Čekaly jsme chvíli a pak pustily se v širý svět. Matka zná v zdejších lesích každý kámen. Cesta byla dlouhá, trvala celou noc. Až před východem slunce stanuly jsme u vaší zahrádky. To byl cíl naší cesty. Matka mne zde zanechala prikazujíc, abych všemožně se hleděla zde ukryti. I vlasy mi ustříhla, abych nebyla při slídění naší tlupy tak rychle poznána. Kam ona se vrhne, nevím. Co se s ní stane, také ne. — Teď víte vše a jestli mne opustíte, donesou vám drvoštěpové záhy zprávu, že nalezli v lese cikánku oběšenou. Kdož se po ní sháněti bude, kdož stíhati vinníka, nemám ceny ani jako váš honící pes, což tedy na tom?“

(Pokračování.)

Gethsémane.

Cyklus znělek od V. Štulce.

V tiché síni ohlas písně dohlaholil,
kterouž jedenácte věrných apoštolů,
oživených manou z věčné Lásky stolu,
pělo s Mistrem, jenž si za druhy je zvolil.

A duch, který duše láskou rozplapolil,
úž' a užej s učny spojil Mistra spolu,

čím blíž doba spásoploďných Páně bolá,
au se chystá, by krev za vše lidstvo prolil.

A Pán, uchystaný k neskonale muce,
stoje, pozdvížen k nebi sepjal ruce
nad rolí, již pravdou a milostí osil.

Pán ty ruce, na modlitbě dlouho spaté,
znova zdvih' a žehná slovy lásky svaté
všechněm, za něž Otce na nebesích prosil.

„Vstaňte, pojďme odtud!“ Pán a Mistr velí,
a s ním jedenácte věrných apoštolů,
kráčí z města branou ve Kidronském dolu
v tichý sad tam pod Olivet osamělý.

Hle, již došli, kam tmou noční s Pánem spělí,
na tajemnou netušené lásky školu,
a nesouce břímě hlubokého bolu,
nevýslovným citem zděšenosti mdleli.

„Sedte tuto!“ umdlělých Pán vece sboru,
Jít se půjdu modlit: pod vysokou horu
Petře, Jakobe a Jene pojďte se mnou!“

I jdou ti, jimž kynul Mistr tichým slovem,
pod horu a na svatyni na tajemnou,
krytou oliv korunami — nebes krovem.

Mezi olivami klidám na podhoří
podál světa v šeru nočních ticho stanou
Pán a Mistr se svou druží milovanou,
a Pán jemně k drubům věrným zahovoří.

„Smutná duše moje tone v těžkém hoří,
stíny smrti přede zraky mýma vanou,
i ač dám se na pouť, Otcem uchystanou,
tesklivost mi duši zaujatou moří.“

„Nuže, posečkejte tady — neusněte —
věrně se mnou modlete se za posilu
k velikému boji a svatému dílu.“

I já jdu se modlit: vy tu draží bděte,
ať i vám se v duši s hůry leje síla,
účastníkům lásky mé a mého díla!“

DOPISY.

Z Prahy, v měsíci březnu 1882.

Druhotiny kněžské vys. důst. p. faráře
Týnského M. Heinricha, Monsignora a ka-
novníka č. na Vyšehradě oslaveny budou
následujícím způsobem: V pátek dne 24.
března přednesou uctivé blahopřání žáci a
žákyně všech tříd obecné školy staroměst-
ské, bývalé farní Týnské. — Dívky této

obecné školy přítomny budou o 8. hodině mši sv. sloužené oslavencem, načež některé ze žákyn z každé třídy ve farním domě u přítomnosti sboru učitelského přání celé školy vdp. jubilantovi vysloví a slavnostní tento okamžik zpěvem oslaví. Při této příležitosti i spolek paní sv. Ludmily se žákyněmi se dostaví. — Žáci obecné školy staroměstské zúčastní se služeb Božích v 10 hod. konaných katechetou ústavu, načež sbor učitelský s některými žáky vys. zaslouženého oslavence, který mši sv. přítomen bude do farního domu doprovodí a přání svá mu přednese. — Odpoledne mezi 2.—4. hod. dostaví se za touže příčinou deputace veleb. duchovenstva Pražského, městská rada s p. purkmistrem v čele, deputace sboru granátnického, otcové chudinského ústavu, deputace osadníků, při čemž podotknouti dlužno, že vys. důst. kapitola metropolitní a řády duchovní skrze své zástupce blahopřání oslavenci již vyslovily. — V. den druhotin 25. břez., ve svátek Zvěstování P. Marie ustanoveny jsou slavné služby Boží na hodinu desátou a počnou slavným průdem z domu farního (při počasí příznivém přes náměstí) s oslavencem ve středu, při čemž sbor granátníků, spolek vysloužilců korun. prince Rudolfa, jednota katol. tovaryšů slíbili laskavě se spoluúčastniti. Po „Veni Sancte“ počne slavnostní kázání (vys. důst. p. kan. dr. Ed. Tersch) načež stařícký p. jubilant nejsv. obět obětovati bude, a celá slavnost „Te Deum laudamus“ se skončí.

Ze Žitenic, v měsíci březnu 1882

Vys. důst. p. probošt Vyšehradský Msgr. Václav Štule, jakožto patron chrámu Žitenického, zařídil zde sv. missii. Otcovský staral se o důstojné pány missionáře, a bral sám při všech cvičeních a slavnostech sv. missie vřelého účastenství. Známé jest, že v zdejší krajině vládne indiferentismus, a že tudíž jako v jiných podobných krajinách missie s velkým odporem se setkává a s mnohými předsudky zápasiti musí. Též missie v Žitenicích, kteráž dne 4. t. m. započala a do 13. trvala, měla velký odpor. Neboť jisté noviny v Litoměřicích roztrušovaly o missii mnohou lež, chtěje tím účinky její překaziti. I v místě nescházeli odpůrcové této pobožnosti. Než s pomocí Boží všechen odpor překonán a missie požehnána. Kázání byla četně navštěvována a při některých slavnostech byl i prostranný chrám Páně přeplněn. Nečekávaně mnoho jich přistupovalo ku stolu Páně, jsouce smířeni

svátostí sv. pokání, tak že vys. důst. pan probošt, jakož i důstojný p. farář nemálo se z toho těšili. I z Litoměřic zavítali někteří, aby naslouchali slovu Božímu. Ještě tuto událost zde podotýkáme: Mnohé noviny přinášely zprávu, že v sobotu dne 4. t. m. přišel jakýsi rolník do hospody v Žitenicích a tam vyndal z kapesního šátku zmiji, kterou byl uštknut. Ale žádný se o tom nezminil, že právě tou dobou, když se lid do kostela k svaté missii ubíral, že onen rolník, který mimochodem řečeno, dohospodařil, se o missii velmi rouhavě pronášel, a sobě i z hospodského, který se chystal právě na kázání smích tropil, v tu samou chvíli uštknut jest zmijí, že mu ústa i hlava otekla, a tím uveden jest do nebezpečení života.

Z Řepína, v měsíci březnu 1882.

(Zpráva o sv. missii.)

Uvážíme-li za jakých poměrů se tato sv. missie konala, musíme ji počítati mezi missie velmi požehnané. Neboť v osadě této, kde jsou též jinověrci, nebyly missie až dosud jak náleží známé, mnozí očekávali, že missie tato se nevydaří a to tím více, poněvadž lid v tomtéž čase byl polními pracemi neustále zaměstnán, a že cesty na mnoze jsou vzdálené a neschůdné. Než díky Bohu, zbožný lid milerád všecko překonal. Den ode dne zmáhala se v něm horlivost, a 1255 přistoupilo jich s vroucností ku stolu Páně. Mezi všemi slavnostmi, v kterých zdejší lid zvláště si liboval, sluší podotknouti, že slavnost Mariánské především dojmala. Všickni jednohlasně doznali, že v Řepíně ještě nikdy nebylo tolik lidstva, jako při této slavnosti; krásný, velký, gotický chrám Páně byl zbožnými ctiteli Mariánskými přeplněn. Jak velkou láskou přilnul lid k důstojným pánům missionářům, toho důkazem bylo slavné ukončení sv. missie. Hasičský sbor, sbor veteránů dostavili se, aby missionářům poděkovali. Z vděčnosti vyprovázel lid důstojné pány missionáře, volaje neustále: „Zaplať Pán Bůh! Zaplať Pán Bůh!“

Z Litoměřic, 21. března 1882.

Nábožná zakladatelka řádu Salesiánek sv. Johanna Františka Chantalová říkávala, že jest ji známo z vlastního přesvědčení, že náboženským společenstvem jsou duchovní cvičení tím, čím jest voda květinám. Nezalejšli květinu po několik dní, počíná schnouti, listy vadnou, lodyha sklání svou

hlavu, a květina nemá tolik sil, aby se rozvínovala. Jakmile půdu její zaleješ, promění se úplně: omladne, lodyha zvedá se, listy se občerství a zelenají se a květina se rozvine. Podobně bývá, praví jmenovaná svěřice dále, v náboženských společnostech před duchovními cvičeními horlivost u modlitbě a vespolečné lásce menší, zachovávaní domácího řádu méně dokonale jakmile ale duchovní cvičení skončí se, jest vše jakoby obnoveno, horlivost v modlitbě společné a láska vespolečná vzrůstají a nikdo nepřekročí řádu domácího. Krátce rosa nebeská Božské milosti padá tu na květiny těchto ctností. Quotidiana vilescunt — co den ode dne konáš sevšední ti, byť i úřad důležitý a vznešený byl. Duchovní cvičení konající se každoročně v ústavěch bohosloveckých, mají mimo jiné i ten úkol, aby upevnily a povzbudily bohoslovce ku ctnostem jmenovaným. Letos konali jsme pobožnost tuto od 13 března do 17. V pondělí po páté hodině přenesena Nejsvětější Svátost ze chrámu Páně do seminářské kaple, čímž pobožnost počala, a v pátek ráno po posledním rozjímání přenesena opět do chrámu Páně, čímž pobožnost ukončila.

KRONIKA (Dokonč.)

Z Prahy. J. cis. Výsost korunní princezna **Stefanie** věnovala ústavu pro slabomyslné v Praze 200 zl. a Marianskému ústavu spolku dcer Božské lásky v Ječné ulici 300 zl.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 26.—30. března u sv. Jana Nep. na Skalce a od 31. bř. do 4. dub. u Matky Boží před Týnem.

— V neděli smrtelnou dne 26. břez. koná se pouť ve farním chrámu Páně **sv. Haštalském** na Starém městě Pražském, v 6 hod. bude ranní mše sv. s výkladem; v 8 h. mše sv. pro školní mládež, v 9 h. zpívána mše sv. (matura), při níž farní Cyrillská jednota zpívati bude; v 10 h. slavnostní kázání (dp. Karel Kmoch, ředitel ústavu hluchoněmých), v 11 h. slavná pontifikální mše sv. (vdp. dr. Emanuel Schöbl, velmistr řádu křižov.), ve 4 h. odp. české nešpory za spoluúčinkování farní Cyrillské jednoty, načež slavnost „Te Deum“ ukončí.

— Dnes koná se slavná **inštalace** nově jmenovaného děkana u Všech Svätých na hradě Pražském, prof. a kanovníka Vavřince Hafenrichtra. Inštalovati bude probošt téže kapituly vdp. dr. Vinc. Náhlovský, načež bude slavná mše sv.

— Jako každý rok, tak budou i letos od neděle květné až do Bílé soboty konány **duchovní cvičení** výhradně pro pány

v katol. sále spolkovém v domě sv. Václavské záložny vždy o 7. hod. večer.

— **Prohlášená za blahoslavenou.** Ze Říma se sděluje, že se bude dne 1. dubna konati schůze, v níž se pojedná o prohlášení zemřelé princezny Marie Kristiny Savojské, první manželky krále Ferdinanda II. obou Sicílií a sestry císařovny Marie Anny, za blahoslavenou. Vydaje se svatořečením tímto spojené zapraví Její Vel. císařovna Maria Anna ze své pokladnice.

— Dnes v den Zvěstování Panny Marie jest **pouť v starobylém kostele na Slupi.** Tamtéž budou mše sv. v 8 a o půl 10. hod. Odpoledne ve 3 h. kázání a pak požehnání. Kostelík jest celý den otevřen.

— **Sv. Otec** bude na druhý týden předsedati papežské konsistoři, ve které 7 kardinálů jmenovati bude. Mezi nimi naležati se budou: Ricci a Jacobini.

Ze Saska. Stav církve Boží v Lužicku a Sasku. Lužicko a Sasko jsou z oněch zemí, v nichž by vláda pruská ráda reformovala dle svého vkusu. Než nedá Bůh zahynouti svým vyvolencům a uschne-li některá větev z mocného stromu církve sv., pučí na sta nových ratolestí. Slova: „a brány pekelné nepřemohou ji“, vtělují se skutkem co den. Lužice a Sasko čítají 62 kněží, z nichž 20 rodem z Lužice, 14 ze Saska, 7 Čechů a ostatní jsou z jiných zemí. K těmto přičísti dlužno ještě vdp. Fr. Bernerta, biskupa, apošt. vikáře v Sasku. Míšni, Lužici atd. Dej Bůh, aby v brzku slunko blaha a míru zasvitlo v zemích, kde vláda roztrhuje svazky náboženské i rodinné! Lužičtí Sbrové bohužel jsou protestantismem ve dva tábory rozděleni. Katolíci hledějí si nejen své vřty, ale i jazyka vydávající knihy pro lid. V tom ohledu získal si velké zásluhy zejména far. Budyšínský dp. Michael Horák.

Literární oznamovatel.

— „**Ludmila**“ list pro křest. matky, má v čís. 3. roč. 7. tento obsah: Fundace při kostele Sv. Vítském již uskutečněna jest. Žena v pohanství a v křesťanství. Něco o vzkříšení nekrťánátek. Kříž. Odkud vzíti útěchu? Sedmero bolestí a sedmero žalostí sv. Josefa. Dopisy. — „**Anežka**“, list pro křest. panny, vykazuje v čís. 3. roč. IV. též poučný a zajímavý obsah: Ke dni blah. Anežky. Od srdce k srdci. Dvě nevěsty. Rozjímání sedmi bolestí Panny Marie při umučení Pána Ježíše. Útěcha, plynoucí z ran Krista Pána. Ozdoba dívky. Rozjímání v čas svatopostní. Půst P. Ježíše na poušti. Rady Boží na sv. púst. Sv. Josef. Nasledek tance. Ohlas k nové prosbě a radě. — V listu „**Václav**“ čís. 3. roč. 3. se pojednává: Ve dni sv. Josefa. Kříž. Hlavní věc člověka. Navedení jinoců k moudrosti. Smrt,

smírce života. Čtyřicatero „s“ potřebné každému dokonalému muži, manželu, otci. O postu. O nevděku. O věku. O kříži.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

- p. Jos. *Mottl*, far. na Kladně a kn. arc. vik. sekr. okresu Slanského, jmenován kn. arcib. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Liška*, kp. v Uhriněvsi, za proz. kp. v Řičanech;
P. Vilém *Danz*, č. ř. křížov., za proz. kp. v Přimdě.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Friedland*, osob. děkan a prvofarář v Kamenici Srbské (Windisch-Kamnitz), 11. února 1882, (nar. v České Lípě 18. května 1814, vysv. 3. srpna 1837);
p. Jos. *Müller*, býv. far. v Zeidleru, v Georgswalde 14. února 1882, (nar. v Šenově 25. října 1827, vysv. 5. července 1851).

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Síma*, far. v Bakově, a
p. Křištof *Kachler*, far. v Bukovině Malé (Kleinbocken), obdrželi exposit. can.;
p. Václ. *Jebautzke*, exposit. v Žandově, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jak. *Knechtel*, far. v Petrovicích (Peterswald), za far. v Modlanech;
p. Val. *Stocklów*, kp. v Pirksteině, za far. ve Velenicích;
p. Ant. *Tscherney*, koop. v Chomútově, za admin. v Petrovicích;
p. Frant. *Schürz*, far. v Zahořanech, odebral se na stálý odpoč., bude však po nějaký čas admin. tuto faru;
p. Gustav *Müller*, kp. v Rozhělesech, za adm. v Srbské Kamenici;
p. Václ. *Kettner*, kp. v Markvarticích, za far. v Chřibské (Kreibitz);
p. Václ. *Flodermann*, kp. v Svadově (Schwaden), za kp. v Markvarticích.

Upřádněná místa:

Srbská Kamenice (Windisch-Kamnitz), fara patr. náb. mat., od 13. února;
Zahořany, fara patr. p. Ant. hr. Chotka, a
Petrovice, fara patr. náb. matice, od 9. března 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Václ. *Weber*, rytíř řádu Frant. Jos. a děkan ve Vrchlabí, jmenován b. notářem;
p. Ambrož *Benisch*, far. v Čermné;

- p. Jos. *Vobrovský*, far. v Kuklenách;
p. Jos. *Rydl*, far. v Libčanech;
p. Frant. *Kvěch*, far. ve Svinčanech;
p. Frant. *Vintera*, far. v Cholticích;
p. Jan *Neumann*, far. v Jestbořicích a
p. Jan *Bis*, far. na Pouchově, obdrželi expositorium canonické.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Janisch*, far. v Jedlové, za far. v Limberku;
p. Jos. *Růžicka*, koop. Lipnický, za admin. v Turkovicích;
p. Jos. *Prášek*, admin. v Novém Hrádku, za kapl. v Jesenicích.

Upřádněná místa:

Turkovice, fara patron p. Al. Welze, od 19. března.

Jedlové (Schönbrunn), fara patron. Jeho c. k. ap. Veličenstva, od 21. března t. r.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Ervin *Kolář*, č. ř. premonstr. na Strahově a kp. v Sepekově, 25. února 1882, (nar. v Stříteži 1. dubna 1845, vysv. 14. července 1872);
p. Frant. *Hoyer*, ryt. z Blumenau, far. Kunžvartský na odpoč., osob. děkan a b. notář, 5. břez. 1882, (nar. v Goslavě 1808, vysv. 25. července 1832);
p. Ant. *Svoboda*, far. v Rudolfově, 11. března 1882, (nar. v Dubném 17. ledna 1844, vysv. 19. července 1868);
p. Jos. *Mittner*, b. notář střídn. planického a kons. rada, (nar. 3. února 1815, vysv. 4. srpna 1839).

Ustanoveni jsou:

- p. Alois *Pinl*, far. v Zelené, za far. v Šlapanově (Schlappenz) v Kralohradecké diecési;
p. Mat. *Wonesch*, kp. v Budějovicích, za adm. v Rudolfově;
p. Aug. *Kaplický*, kp. v Loučimi, za admin. v Zelené;
p. Vil. *Spoula*, kp. ve Vltavo-Týné, za kp. v Dolní Cerekvi;
p. Frant. *Huňáček*, kp. v Lažišti, za kp. v Počátkách;
p. Kar. *Melichar*, kp. v Polini, za admin. v Bezděkově;
p. Jos. *Paleček*, far. v Bezděkově a b. notář, odebral se na stálý odpočinek.

Upřádněná místa:

Bezděkov, fara patr. nábož. matice, do 15. dubna 1882.

Rudolfovo, fara patr. obce Budějovické, do 23. dubna 1882.

Zelená, fara patr. J. kr. Výsosti knížete Hohenzollern-Sigmaringa, do 15. dubna 1882.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Kázání postní.

VI. *Pán Ježíš náš příklad v umírání.*
Ježíš zvolal: „Dokonáno jest a nakloniv
hlavy, vypustil duši.“ (Jan 19, 30.)

Přístup.

Jistý španělský spisovatel vypravuje tuto událost: Alfons, král španělský, hájil se v jistém městě, ježto Maurové oblehali s velikou udatností. Při tom stalo se, že jediný syn králův při výpadu byl od nepřátel jat. Maurové se domnívali, že mají tak město ve svých rukou. Přivedše zajatého syna ku bráně, takže jej královští mohli s hradeb spatřiti, volali: „Alfonse, buďto nám vydej město, nebo syn tvůj musí umřít!“ Jaká to rána k srdci ubohého krále otce! jak bolestná to volba! Buďže má svůj lid vydati v poddanost ukrutných nepřátel aneb svého drahého jedináčka má jim zůstaviti v krvavou oběť. Po dlouhém zápasu se srdcem otcovským, hodiv Alfons vlastní meč s hradeb, zvolal: „Volím, aby syn můj zemřel, a národ můj ať žije. Příroda nechať ustoupí, věrnost pak zvítězí!“

Obrátíme-li m. př. tuto událost — dle lidského smýšlení — na krále nebes a země, věčného Boha Otce, víme, že bylo celé pokolení lidské již po čtyři tisíce let od Božské spravedlnosti takorba obleženo, ježto volala k nebi: „Otcé, buďto vydej celé člověčenstvo zasloužilému trestu, aneb syn tvůj jednorozený musí zemřít. A ejhle, jak nepochopitelný to div lásky: Bůh všemohoucí Otec a milostivý král dí: „Syn můj ať umře, aby pokolení lidské žilo! Vezměte mého jediného milého syna, ztupte, zbičujte, ukřižujte, zabte ho, avšak pokolení lidské má dojiti spásy života věčného,

nemá zahynouti. Ano, tak Bůh miloval svět, že svého jednorozeného Syna zaň dal.“ (Jan 3, 16.) „Bůh ani vlastního Syna neušetřil, ale za nás za všechny ho vydal.“ (Řím. 8, 32.) A Kristus, Syn Boha živého, sám Bůh i člověk, sestoupil na tento svět, trpěl a zemřel za celé pokolení lidské na kříži. „On ponižil sebe samého, poslušen jsa učiněn až do smrti a to do nejpotupnější smrti kříže.“ (Fil. 2, 8. Gal 3, 13.) On z lásky k nám trpěl a za nás zemřel, jak sám dí: „Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své.“ (Jan 15, 13.) Tato veliká doba, tato hodina smrti Kristovy připomíná se nám každý pátek, když ve tři hodiny odpoledne hlas zvonu zaznívá. Dnes pak konáme vlastně památku smrti Kristovy, dnes z rozkazu církve hlas zvonův umlknul; ale více pobádá srdce naše k pobožnosti hluboký žal, smutek; jenžto dnes ve všech křesťanských chrámech se rozhostil. K pobožnosti nás zve žalostný zpěv církve: „Ejhle dřevo kříže, na němž Spása světa pněla!“ Temný zvuk dřevěných klepáčů, kterýž dnes při smutečních obřadech v chrámě i po ulicích se ozývá, připomíná nám křik a bohopusté řádění pomstylných nepřátel Kristových. Oltáře odstrojené, obnažené poukazují na obnažení našeho Spasitele. Dnes vlastně se nekoná oběť mše sv., poněvadž nejvyšší kněz, neviditelná hlava církve, dnes sám se za nás Bohu obětuje. Patřte m. př. tam na Kalvarii, kde Kristus na potupném dřevě, na tvrdém loži kříže za nás umírá, kde oběť krvavou Otcí nebeskému za nás přináší. Ježto jsme v celém svatopostním čase patřili na Krista, jako náš vznešený, nej-dokonalejší vzor a učili se od něho, jak máme milovati Boha i svého bližního, jak

plnití máme povinnosti svého stavu, jak užívati časných statkův, slovem jak máme dobře na světě žiti; chceme konečně dnes od Pána Ježíše se učiti, jak máme dobře umíratí.

Kristus Pán jest náš dokonalý vzor čili příklad v umírání. Přirozeno jest člověku, že ho pomnění na smrt, jakožto násilné rozdělení duše s tělem znepokojuje, že se tudíž hodiny smrti obává, děsí. Ani vira křesťanská na nás nežádá, bychom zcela bez bázně byli; ano jakási bázeň smrti jest prospěšná, spasitelná; ale bázeň přílišná, nemírná, jest křesťana nedůstojná, nehodná. Sami učení pohané, mudroci, snažili se bázeň smrti nějak zmírniti. Tak pohanský mudrlec Seneka dí ve svých spisech, že nemoudro; pošetilo jest, báti se tak velice smrti; vždyť beztoho co den umíráme; nebo dnové a léta, ježto jsme prožili, více se nenavráti, jsou to samé částice od života nám odříznuté; kolik dní jsme prožili, tolik smrti jsme podstoupili, kolikrát jsme na lože se ubrali, tolikrát jsme umřeli. Ježto smrti není vyhnuti, moudřejší jest tiše oddati se nutnosti. Proto si také pohané smrt často připomínali. Plato dal svým žákům výborné naučení, aby kdykoli cestují, na onu cestu dalekou, všem společnou, již v tomto životě pamatovali Filip, král Macedonský, choval u svého dvora zvláštního služebníka, jenž mu každého rána musil připomínati: „Králi věz, že jsi člověk, pamatuj na smrt!“ Když některý císař východní byl korunován, přišel hrobník, ukazuje mu kusy mramoru rozličných barev a dotazuje se, z jakého si přeje hrob míti vytesaný. Králové v Abyssinii mivali při svých hostinách na stole skleněnou nádobu s popelem postavenou, aby si připomínali, že jsou prach a popel. Ptolomeus, král egyptský, měl na stole stále umřelí hlavu a jeden z dvořanů jeho musil čas od času provolávací: „Králi viz, takovým i ty budeš!“ — Slavný císař Severus dal si nádobu zhotoviti, v které měl jednou popel jeho býti uložen; té pak často se dotýkal, řka: „Ty uzavřeš člověka, jehož celý svět nemohl obsáhnouti.“ — Numa Pompilius, jeden ze sedmi králů římských, měl ve své komnatě veliké zrcadlo zavěšené, kolem byly hlavy umřelí a dole nápis: „Zrcadlo to neklame.“

Tak hleděli pohané rozličným způsobem smrti hrůzu odejmouti. Ale mnohem účinnější důvody má křesťan, by přílišné bázně smrti se uchránil. Nám křesťanům praví to rozum i zjevení, že tělo ze země, z pra-

chu povstale, v prach se navráti, (I. Mjž. 3, 19.) avšak duše nesmrtelná, která jest obraz Boží, žiti bude na věky, že v den poslední s tělem, které za živa měla se spojí, že vstaneme k novému životu, jak trpitel st. zákona sv. Job se těšil, řka: „Vím, že Vykupitel můj živ jest, že v poslední den vstanu a v těle svém uzřím Boha svého.“ (Job 19, 28.) My křesťané víme, že smrt nemá více pro nás ostnu čili hrůzy; že od té doby, co Pán Ježíš ukřižovaný vstal z mrtvých, smrt pohlcena jest ve vítězství, že jest od Krista přemozena. „Kde jest o smrti osten tvůj? kde jest o peklo vítězství tvé?“ táže se sv. Pavel (I. Kor. 15, 55) Od té doby jest pravému křesťanu smrt jen odchodem do domu Otce nebeského; on těší se, že branou smrti přijde k svému Spasiteli, kde Bohu tváří v tvář bude patřiti a s ním se věčně radovati. Smrt jest křesťanu ctnostnému, spravedlivému jen poslem, andělem pokoje, jenž přijda, odvede ho z tohoto slzavého údolí v končiny nevýmluvných neskonálních radostí a slastí; anděl sprovodí ho z ciziny do pravé vlasti, kde setře Bůh všelikou slzu s očí, kde smrti více nebude, ani kvílení, ani hříchu, ani bolesti, (Zjev. 21, 4.) kde blahoslavení tvář Boží viděti budou a kralovati budou na věky. (Zjev. 22, 4.) Smrt nemá tedy pro člověka spravedlivého nic strašlivého; proto mnozí svatí starého i nového zákona toužili po smrti. Hned David pje: „Jako jelen dychtí po studnici vod, tak dychtí duše má po tobě Bože! Když přijdu a ukážu se před tvář Boží?“ (Žlm. 41, 2.) Nábožný Simeon zvolal: „Nyní propouštíš Pane služebníka svého v pokoj.“ (Luk. 2, 31.) — Sv. Pavel píše: „Umříti jest mi zisk. Mám žádost rozděleni býti (zemříti) a býti s Kristem.“ (Fil. 1, 21. 23.) Tak svatí apoštolové a všickni sv. mučenicí nestrachovali se smrti, ano s radostí ji podstupovali. Nechcete-li křesťané i vy báti se smrti, musíte podobně jako všickni svatí ctnostně a pobožně býti živi; nebo tak praví Duch sv.: „Duše spravedlivých jsou v ruce Boží a nedotkne se jich ruka smrti.“ (Moudr. 31.) „Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají; skutkové jich následují.“ (Zjev. 14, 13.) *Nemáte-li smrti se báti*, buďte živi podle nejdokonalějšího vzoru, jenž dnes pní na kříži tam na hoře Kalvarii; *buďte živi jako Kristus*, náš Božský Spasitel, jehož některé ctnosti jsme v tomto posvátném čase uvažovali: *dokazujte podle příkladu jeho svou lásku k Bohu věrným plněním jeho*

sv. vůle a zachováváním jeho přikázání; a plníce vůli Boží, nemějte jiného úmyslu, leč abyste se Bohu libili, čest a chválu jeho rozmáhali. — Dle vzoru našeho Spasitele mějte pro Boha i lásku k bližnímu, anaž nikoho nevyjímá, ať jest domácí neb cizí, křesťan i nekřesťan, přítel i nepřítel. Plňte podle dokonalého vzoru Kristova věrně a svatě všechny své povinnosti, každý ve svém stavu a povolání. O statech pozemských smýšlejte a suďte jako Pán a Spasitel náš; považte, že jsou marny, pomíjející, pro věčnost beze vši ceny; proto nepřikládejte k nim srdce svých; nehleďte což dole, ale co svrchu jest, t. království Boží a jeho spravedlnost; ostatní bude vám přidáno. Užívejte statků pozemských moudře, právě křesťansky, ke cti a chvále Boží, sobě i bližním ku spasení. Považujte všeliké kříže a soužení na tomto světě jako důkazy a známky lásky Boží; jimiž nás pobádá ku kajcnosti, chce nás očistiti a zkusiti naši ctnost. Snásejte tedy m. br. a s. všechna trápení a protiventství trpělivě, s oddaností do vůle Boží. A budete-li takto dle nejdokonalejšího vzoru svého Pána Ježíše živi, budete jedenkrát šťastně blahoslaveně umíratí, jako náš Božský Spasitel Kristus umíral.

A jak umíral, jak umřel Pán Ježíš, náš vznešený, nejdokonalejší vzor? On šel ochotně, dobrovolně na smrt; neboť se modlil na hoře Olivetské: „Otče, ne má, ale tvá vůle se staň.“ On nesl sám, ač v nevýslovných bolestech dřevo kříže na horu Kalvarii a nepochopitelnou pro nás trpělivostí a oddaností na kříž se přibiti dal. Již byl kříž mezi nebem a zemí postaven. Nesčíslní zástupové z Jerusalema i ze všech končin země židovské se přihnuli, aby na truchlivé divadlo, t. ukřižování Kristovo patřili. Celá hora Kalvarie i všechny okolní pahrbky byly diváky přeplněny, jako posety; tisícové svědků bylo toho velikého divadla, té největší události, jakou svět kdy viděl. Samo slunce truchlíc, zahalilo svou jasnou tvář, celá země jako z udivení se třese, skály se pukají a hrobové se otvírají; necitelní však, zlotřilí nepřátelé, katané, ukřižovavému Ježíši se posmívají a On hrozně potupen, ač v nesmírných bolestech se smrtí zápasé, za své vrahy se modlí, říká: „Otče, odpusť jim; nebo nevědí, co činí.“ On umíraje nejen odpouští, nýbrž i prosí nebeského Otce a přimlouvá se za své úhlavní nepřátele, jež nicméně za své bratry pokládá. Pak kajícího lotra na milost přijímá a po tomto

skutku milosrdným obrací své strhané oči ku svým pod křížem stojícím miláčkům, patří na svou skormoucenou, bolestnou Matku a na svého miláčka, učeníka Jana, který při poslední večeři na prsou jeho spočíval. Ty jižto mu byli až do konce věrni a mezi milými nejmilejší, máv smrti opustit; za všechnu lásku nemůže jim zůstaviti jen bolest a utrpení. Aby nebyli zcela opuštěni, poroučí Ježíš nejprve matce svého miláčka Jana za syna slovy pohnutlivými: „Ženo,“ nedí matko, aby jí mateřské bolesti nepřipomínal a srdce její ještě více nezarmucoval, ženo, volá: „Aj, syn tvůj!“ a ke skormoucenému učeníku obrátiv se, praví: „Aj, matka tvá!“ Poslez uzavřev oko hasnouce, ponořil se sám v sebe, přehledl celý život svůj i utrpení až k smrti a vida, že život jeho na zemi skončen a dílo, jež mu Otec nebeský uložil, bylo vykonáno, pohlednuv od země k nebi, zvolal Ježíš velikým hlasem: „Dokonáno jest! Otče, v ruce tvé poroučím Ducha svého!“ a nakloniv hlavy, vypustil duši, zemřel v Pánu.

O, patřte kř. na vzor náš nejdokonalejší, nejlíbeznější, jak spravedlivých nejspravedlivější, jak Kristus Syn Boží nejsvětější, člověk nejnevinnější umírá, jak umírá ten, nad nímž hřích a smrt nemá žádné moci. *On, jenž nám byl nejdokonlejším příkladem v životě, jest nám i vzorem následování nejhodnějším v smrti v umírání.* Když se m. br. a s. také vám jednou přiblíží poslední hodinka vaše, kéž jste takovou křesťanskou trpělivostí a oddaností ji očekávali, kéž jste se dokonale smířili se všemi, kteří vám, nebo kterým jste vy ublížili; kéž jste ze srdce odpustili všem svým nepřátelům, pamatujíce na slova svého Spasitele: „Jestliže odpustíte lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec nebeský hříchy vaše; jestliže neodpustíte, aniž Otec nebeský odpustí vám hříchů vašich.“ (Mat 6, 14. 15.) Kéž jste s dobrým svědomím nelhouse, se modlili: „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. Kéž by vám práno bylo, abyste ještě před smrtí odpouštění všech hříchův a provinění na Bohu žádali a hodným přijetím sv. svátostí milosti Boží také účastni byli. — Kéž jste poslez uvážili, jak náš Božský Spasitel o svou milou matku měl péči a poručil ji svému nejmilejšímu učeníku a jako Ježíš, i vy před časem starali se o všechny, kteří vám jsou milí a vám od Boha byli svěřeni, abyste žádného z nich neztratili a se všemi se shledali na věčnost.

Když takto m. kř. dle svého nejdokonalejšího vzoru, dle příkladu Kristova byli jsme živi, pak umírajíce budeme moci na dokonany běh života ještě jednou tiše zpět pohlednouti a každý z nás radostně s Pánem Ježíšem zvolati: „Dokonáno jest! Otče, v ruce tvé poručím ducha svého.“ Amen. Vzdělal J. B. Podstránský

Homilie na Hod Boží Velikonoční.

Z vlastiny dle Centurione přeložil kanovník Fr. Janda.

„Tři Marie u hrobu Ježíše Krista anebo duše milující Ježíše bohaté odměněné za lásku svou.“

Rozvesel se srdce naše plesáním: neboť nám dnes církev připomíná slavné z mrtvých vstání Ježíše Krista, jedno z nejvznešenějších tajemství našeho svatého náboženství: „Tentof jest den, který učinil Pán, plesejmež a radujmež se v něm.“ (Žalm 117, 23.) Tělo J. Krista s Božstvím spojeno, bezduché odpočívá v hrobě, dnes tomu již třetí den; a hle Ježíš mocí svou vlastní roztrhuje tuhá pouta smrti, přiodívá se údý neporušitelnými, pohyblivými, jemnými, jasnými a prohled mezi zděmi hrobovými vyšel při východu slunce; co mezi tím tisícové duchů nebeských radostné chvalozpěvy vzdávají, vítězi nad smrtí, hříchem a peklem. Ale táží se, kteréže byly šťastné osoby, ježto nejprve ubezpečeny byly o tomto přestátném příběhu. Optejme se dnešního evangelia (Mark. 16, 1.—7.) a poznáme, že to byly tři ženy, t. j. Maria Magdalena, Maria, Matka Jakoba Menšího a Maria Salome. Tyto tři svaté ženy, puzeny něžnou láskou k J. Kristu, vydávají se časné z rána na Kalvarii, by pomazaly svaté tělo Vykupitelovo; a přišedše blízko k hrobu vidí u otvoru jeho ležeti kámen, kterým byl hrob uzavřen; potom slyší příjemná a vzácná slova od anděla; tyto tři svaté ženy trvám, zdají se mi býti krásným obrazem duší milujících Ježíše; odměna, které se třem Mariím dostalo za jejich lásku, jest obrazem odměny, které duše milující Ježíše dosahují za svou lásku; hle dvojí rozjímání, která posilnění milostí nebeskou učiníme v tento radostný den pro všechny věřící v Ježíše Krista z mrtvých povstaleho.

První rozjímání: *Tři Marie ubírající se k hrobu Páně, jsou obrazem duší milujících Ježíše Krista.* Vypravuje sv. Marek v dnešním evangeliu, že Maria Magdalena, Maria

matka Jakoba mladšího a Maria Salome po sobotě šly nakoupit vonných mastí, aby jimi pomazaly tělo Páně. Tyto tři zbožné ženy prvního dne po sobotě vyšly z domova ubírajíce se na Kalvarii; tam došly právě, když slunce již bylo vzešlo. I pravily vespolek: „Kdo nám odvalí kámen od dveří hrobových?“

Tento první díl dnešního evangelia představuje nám tři Marie jako roznicené čistou láskou k J. Kristu. Tělo Vykupitele světa spí v hrobě spánkem bytosti nejvyššího spravedlivé. Ty oči, které pohledem těšily srdce sevřená zármutkem, ach! uhasly, uzavřely se. Usta, z nichž vycházely proudy nebeské moudrosti, ach! oněměla. Právce, která utišila bouře, uzdravovala nemocné, křísila mrtvé, ach! již nemá vlády. Tělo, které působením Ducha svatého se počalo v nevinném životě Panny Marie, ach! již nemá života. O tom věděly tři Marie a z toho se rmoutily; i vroucně toužily spatřiti opět předmět své lásky a vzdáti mu úctu. Nechavše tedy uplynouti sobotu, v kterýžto den se zapovídala namáhavá práce, nakupují balsám a vonné masti se zbožným úmyslem pomazati jimi údý zemřelého Spasitele. Nedočkavý spátriti svatou mrtvolu, jakkoliv se sotva rozednívalo, vycházejí z domova a s pláčem ubírají se rychlým krokem k hrobu. Nenaskytnou-li se u vykonání tohoto zbožného úmyslu velké překážky? Hrob Ježíše Krista jest uzavřen velikým kamenem; kdož odvalí velikou tíž? Hrob Spasitelův jest obstoupen vojáky římskými, postavenými tam na stráž; přivoli tito, aby naše tři poutnice pomocí jiných otevřely hrob zapečetěný? Veliké, nepřekonatelné jsou tyto překážky; ale láska jest mocná a nebojí se obtíží; a proto se rychle ubírají dále, doufajíce, že laskavé ruce, třeba i sama ruka Páně odstraní přetěžký kámen. Nezdá se vám, že tyto tři Marie živě představují duše, které upřímně milují J. Krista. Nejvroucnější touha těchto šťastných duší jest, zalíbiti se J. Kristu celým životem svým a spatřiti jednou Božskou jeho tvář na nebi. By se zalíbily Božskému ženichu svému, zachovávají Boží příkázání, přemáhají své nezřízené žádosti, překonávají lidské ohledy, obětují pohodlí i statky. Ony číní ještě více. By se připodobnily hojnější měrou J. Kristu, touží snášeti z lásky k němu potupu, posměch, ponížení, utiskování i smrt. Každá z nich opětuje krásná slova sv. Petra: „Pane, hotov jsem jíti s tebou i do žaláře i na smrt.“ (Luk.

23, 22.) O Božský ženichu můj, volá plna radosti jedna každá z těchto duší, jak bych byla šťastna, kdybych z lásky k tobě mohla píti některou krupěj z hořkého kalicha tvého utrpení! Ach ano, můj Božský ženichu, mé srdce mi praví, že bych potěšena a spokojena byla, kdyby mně dopráno bylo vzdychati pro tebe v hrůzném žaláři aneb umříti pro tebe ranami meče krvelačného tyрана. O duše milující Ježíše, obdivuji vaši nebeskou moudrost, závidím vám svatou lásku vaši. Stvořitel všehomíra vložil v prsa vaše srdce způsobilé, aby toužilo po dobrém. O vy přešťastné! Vy toužíte po nejvyšším dobru, po dobru neskončeném. Vy se podobáte plamenu povznášejícímu se k výšinám nebeským; jste podobny straně slunce obrácené zlatou tváří svou k jasné oběžnici; podobny holubicím rychlým letem k hnízdu se povznášejícím, podobny jste přítulným dítkám, spěchajícím k lůnu otcovu a objímajícím jej okolo krku jeho. O jak moudré a vznešené jste vy duše milující Ježíše. O dej Bože, bych já i vy všichni patřili k vašemu blaženému zástupu, jenž jste zaujaty láskou ku Kristu, k věčné kráse, k neskončené dobrotě.

II. Bůh jest štědrým odplatitelem lidských ctností, proto tři Marie roznicené láskou k J. Kristu, musily dosíci úplné odměny za svou lásku; a tak se i stalo. Odměny, které tři Marie přijaly za svou lásku jsou obrazem odměny, které duše milující Ježíše dosahují za lásku svou dle dnešního rozjímání. Když dle dnešního evangelia tři Marie došly k Božímu hrobu, spatřily, že veliký kámen byl odvalen; všedše do hrobu, spatřily anděla v podobě krásného jinocha, přioděného bílým šatem a sedícího po pravé straně hrobu; z toho se ony ulekly velmi. Anděl jim dí: „Ježíše hledáte Nazaretského ukřižovaného: vstalť jest, neníť ho tuto, hle místo, kdež jej položili. Ale jděte, zvěstujte to učeníkům jeho i Petrovi. Onť vás předejde do Galilee; tam jej uvidíte, jakž pověděl vám.“

Tato druhá část dnešního evangelia okazuje patrně na odměny, kterých tři Marie dosáhly za svou živou lásku k Ježíši Kristu. O jak ochotný a štědrý jest ženich duší v odměňování těch, kteří ho milují. Tři Marie přicházejí na vrch, nemajíce jistoty, že najdou někoho, kdoby jim odvalil kámen hrobový; a hle, k svému velikému udivení, přisedše na místo vidí jej již odvalena. Tyto tři šlechtné ženy

vystoupily na týmě Kalvarské bojíce se, že tam u hrobu se setkají s protivníky svými; a naopak nalezly tam anděla velké krásy, jenž je přívětivě oslovil. Tyto tři duše milující Ježíše přicházejí na týmě Golgotské jsouce přesvědčeny, že Vykupitel nevstal z mrtvých; a hle, anděl jim nejdříve oznamuje znamenitý příběh o z mrtvých vstání Ježíše Krista. Posléze tyto tři učence Ježíšovy dokonaly cestu z domova až k hrobu, přesvědčeny o své ničemnosti, zarmouceny velmi nad utrpením a smrtí Božského svého mistra, a hle přisedších k hrobu Bůh těší, Bůh oslavuje; neboť je vyvoluje za své posly, za oznamovatelkyně své vůle a své věstby sboru apoštolskému a svému náměstku na zemi Petrovi. Nepozorujete, že odměny, které přijaly tři Marie za jich čistou lásku k J. Kristu živě vyobrazují odměny, které Bůh uděluje dušem rozniceným láskou k Ježíši Kristu. Slyšte o některých odměnách, které Bůh poskytuje oněm, již ho milují. Tři Marie vidouce veliký kámen na zemi, viděly naplněno jedno z vroucích přání; a duše milující Ježíše vidí často vyplněna svá přání i způsobem zázračným. Tři Marie rozprávěly s andělem s nebe sestoupivším; a duše milující Ježíše rozmlouvají v horlivých modlitbách svých, v hlubokých rozjímáních svých se samým Králem slávy. Tři Marie slyšely z úst andělových znamenitou a radostnou zprávu; a duše milující Ježíše, ve svých rozmluvách s Bohem slyší nevypravitelná návěští a slavné připovědi. Posléze byly tři Marie vyvoleny od Boha za nástroj slávy jeho; a duše milující Ježíše jsou též od Boha zvoleny za nástroje jeho cti; neb jsou to obyčejné ony, které krotí mocným a účinným slovem tvrdost zatvrzelých srdcí; a které jako panovnice nad světem překonávají často zákony přírodní.

O duše milující Ježíše, v tom co se klaním Božské štědrotě k vám, závidím vám takoruka odměny udělené vám za svatou lásku vaši. Ano vy jste šťastny; tisíckrát šťastnější oněch, kteří okouši rozkoši zemských, oněch, kteří plynou v hojnosti, oněch, kteří dosáhše neočekávaných vítězství berou z toho pochvaly narodu vděčného. Jaké to štěstí! vidím vás obstoupeny od andělů, aby se noha vaše neporanila; vidím, ana Nejsvětější Trojice zvolila si příbytek v rozniceném srdci vašem. O duše milující Ježíše, vy jste vyvolené Nejvyššího. Dej Bože, abychom já i vy

všickni náleželi k svatému sboru vašemu
jsouce rozdílení láskou k Ježíši Kristu,
věčné krásy, neskončené dobrotě.

Končím povzbuzuje vás, byste následovali po celý život svůj Marie Magdaleny, Marie Jakobovy a Marie Salome, vzorů to svaté lásky k J. Kristu. Aby se láska nebeská tím živěji uhostila v srdci našem, pozorujme, kdo jest Ježíš Kristus z mrtvých vstalý. On jest to, který nás stvořil z ničeho; ten, který nám život zachovává; ten, který roztrhnul listinu, na které bylo napsáno odsouzení pokolení lidského, nám otevřel brány nebeské. Uváživše všechny tyto vlastnosti Ježíše Krista, kdožby z nás ho nechtěl milovati láskou živou a vytrvalou? Ano milujme J. Krista, buď klaněním se hluboce jeho Božství; neb svěcením dnů svátečních; buď vážením si vrchnosti a zákonitých představených; buď milováním i skutkem bližního; slovem dokonalým plněním jeho Božského zákona. Rozdílená a trvalá budiž naše láska k Ježíši Kristu; a my opravdově šťastni budeme. Těším se, že povědětí mohou toto: nadejde den, kdež patrně podobní se staneme Ježíši Kristu z mrtvých vstalému. Jako tělo Kristovo zedráno a zraněno při utrpení, při z mrtvých vstání pak krásné, neporušitelné a slavné, jako duše Kristova, sevřena zármutkem při utrpení, při z mrtvých vstání oplývala radostí nebeskou: na tentýž způsob i naše tělo, po utrpeních a strastech v tomto pozemském vyhnanství bude při z mrtvých vstání v den poslední ozdobeno přednostmi nebeskými; taktéž i duše naše, po utrpeních vezdejší pouti, okusí věčného pokoje, věčného blahoslavenství; pokoje a blaženosti, které se v duši naší počinou z patření v tvář Boží. Amen.

Pověst Lomnická

(na Budějovicku).

Stará kaple z polí hledí k městu,
Hřmotný stroj kde kříží tichou cestu.
V kapli obraz: Oráč v ranní rose,
Zemí žízí a mír od Boha prose.
Anděl zastává ho při orání,
Jemuž druhý volky popohání. —
Zbožné vzdává rolník tudy jdoucí,
Světcí Isidoru pozdrav vroucí.

K sousedu, jenž vládl velkým dvorem,
Přišel kdysi domkář, jemuž morem.
Padnul v olek s kravkou, potah celý,
Prosil: „Strýče, odpusť, jsem tak smělý:

„Dovol na půl dne, bych tvými voly
„Vzdělal, zasel jedinou si roli;
„Víš, jak stihnout jsem byl moru mukou;
„Oplatím ti práci pilných rukou.“ —
Hrdý dvořák vece žertem drzým:
„Vždycky já se na žebrotu mrzím.
„Nelze, brachu, sloužit ledakomu,
„Dost mám práce kolem svého domu.
„Ale radu dám ti: Tamto v dále
„Isidor má volky na zabálce.“

Domkář kráčí dál při bolném vzdechu
Hledat pomoc jinde bez posměchu.

Přišlo ráno; domkář vesel vstává,
S cizím potahem hned zaorává.
Vstává dvořák též — však bez moci,
Probůh! což mu nohy schromly v noci? —
Marná rada lékářů a péče,
Roubač čtvermo po zemi se vleče! —
Dlouho zkoumal, co že se mu stalo,
Až mu svědomí to pošeptalo.

U kapličky světce povoz stojí,
Při něm žena s dětmi v pláč se poji.
K zemi složí smělce pokorena
A kol něho padnou na kolena.

O jak jsou mu nyní světci drazí!
Prachem před kapličku až se plazí.
„Světče! žalem nad hříchem svým hynu,
„Náhrada též dám za pýchy vinu:
„Prosiž Boha, bych já přebobý
„Postavit se mohl na své nohy!“ —

Díky Bohu! Isidor ho slyšel:
Dvořák zdrav a pěšky domů přišel,
A hned spěchá k domkářovi s darem:
S nejtuctnější stáje svého párem.

F.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojákček.

*Jakož jsou nám dražšími ti, jež jsme
seznali býti celistvě srdcem mohutným a etnosti
mužnou, takž i z poskvrn přísněji buďte ká-
ráni. S. Ignat. in vita.*

Churavému spíšeji v něčem hověno bývá;
kdo lká při nejlevnější rany dotknutí, s tím
budiž zlehka nakládáno; avšak při zdravých
zbytečna jest tato starostlivost, zdravý člověk
tvrdými způsoby lépe se cvičí, aby v leckterés
nehodě neumdlával.

Koho více milujeme, o tobo i více pečujeme.
Milovati jest milému dobrého chutí; nemiluje, kdo se dělá nevida, kdo neprotíná cho-

robné vady; nechať boľ milného, jen když prospívá.

V drahocennějších věcech neradi máme onhon. Každá vada perle ceny ukrádá. Koho miluješ, tak ošetřuj; tak upravuj, aby neměl přívary žádné.

I malé vady velice škodí: trn jest věc teničká; lva předce obmeškává, aby nedoběhl cíle vytčeného. Čím více koho miluješ, tím bdělejším zkoušením každou na něm skvrnu postihuj.

Špinavého a nespořádaného nic na sobě netrp, také však od sebe vzdaluj pitvornou pečlivost, která nějak změkčilosti a soběhrdosti zachutnává. S. Ignat. ap. Bart.

Jako švarnost pochvaly své, tak posměchu zasluhuje titěrná marnost, která vlasy do šiku staví, nabarvuje i pitvoří, a péči Bohu i věčnosti povinnou na ty hračky vynakládá.

I na rouchu zíněném máš nenáviděti špíny, aby svou mrzutostí neodhrožoval, koho jsi vábiti měl. Sebe až do stuchlosti a špíny zanedbávání budiž ctností toho, jenž sobě samotnému živ jest a v dobrovolném hrobě schován za živa zahnuvá.

Cokoli špinavo jest, toho se odříká duše, která hledí dojíti onoho města nebeského, jehož ulice všechny jsou ryzí zlato, a která hodlá následovati beránka bez poskvrny.

Navštěvuj sobě šeredných žalářů, do zapouchlých nemocnic docházej; ale tak v nich jako slunce paprsky svými v nešvarách, pobývej: doblíží ono na bláto, aniž se pokálí. Jestliže něco špíny na tobě přilpělo, záhy očisti.

Dělník pamatuj, že nepřišel dělat se zlatem, ale s blátem a v ostréhaní sebe svou pečlivostí, zbystřuj, aby k sobě nepřipustil prašivinu, kterou s jiných zdrbati usiluje. S. Ignat. in vita.

Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní; kde nákaza větší, mor krutější naléhá, tam spěchej nejprve jak tělesný tak duševní arcilékař, ohradě se však dříve, aby se sám nenakazil.

Jestliže se rybář topí, aby našel perlu, jestliže se lékař zabíjí, aby nemocný ozdravěl, to již nikoliv lovením, nikoliv léčením nestává se, ale šílenstvím. Totéž jest, kdyby někdo svou duši záhubnou přívarou zkálel, an skvrnu cizí umývá.

Nemá býti leccakos ctnostným, kdo na obrácení hříšníků svou práci vynakládáti chce. Veliká věc jest, ku které přikročuje aniž dosti bezpečna, leč by byl jako nehřešivý: jinak, an chce zmenšiti tlupu zlosynů, snadno ji zvětší.

Nemáš-li vášně na uzdě, varuj se srázu, k němuž láká příklad zlých soudruhů, k němuž příroda pohání. Do pekel jest na snadě sestup.

Pozor, ať ničí skutek jako provinění neodsuzuješ; jest patřiti na úmysl bližního, který často bývá poctiv a nevinný, ačkoliv líč činu zevnitřní zdá se býti špatnější. S. Ignat. ap. Bart.

Od smyslův sobě nálezu nepůjčuj, nechceš-li se mýliti; svědectví těchto jest chybné. Rovněž opatrně věř myslení svému, ještě opatrněji zprávě cizí. Ale jako v noci pomocným světlem se vystříháme, abychom do něčeho nevrázili: takž i v cizích věcech, čeho jistě nevidíš, nesuď.

Zle o jiných souditi jest pronášeti zlobu svou. Pavouk to jest, jenž vyssává jed z květiny, odkudby včelka byla med ssála. Žaludek zkažený všechno ve žluč obrací.

Hospodin jest, jenž soudí. Proč se pleteš v úřad jeho? On jesti zpytatel ledví i vážitel myšlének: my sotva dále za píd a jen kůru všeho vidíme a vždy se děláme soudci kraje zemského. Odtud tolik omylův.

Veliký onen den objeví, jak lehkovázní byli naši o jiných soudové. Mnozí jsou svatí ve skrytě, kteří vně nepronášejí nic nadobyčejného, tím větší jsouce před Bohem, čím snažněji dobré skutky před lidmi tajiti hleděli.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

(Pokračování.)

Byla-li Alžběta Doře nakloněna při prvním setkání se, byla pak po vyznání jejím již docela odhodlána pomoci jí všemožně. Ale jakým způsobem? Jakubovi pravdu říci nesměla. Za jedno nenáviděl plémě cikánské z celé duše a pouze slovo to jej rozechvělo nad míru, za druhé, by ani děvčeti byl neuvěřil tak, jak uvěřila ona. Vždyť nemohla cikánka ani lháti, co by tím v chudé myslivně vyzískala. Dnes byla dobrá rada Alžbětě drahá, často rozhodovala se okamžitě, ale v tak vážné chvíli jako nyní, nemohla se na ničem usnésti. „Jest to veliká starost, kterou na se беру, ale jde-li o život lidský, pak pryč se vši obavou. Bůh pomůže!“

Takové myšlenky křížovaly se v té šedé hlavě a nemohly stanouti u jasného cíle. Jakási opatrnost v celém životě a ve škerém jednání nedala se stařence nikdy upřítí, ale dobré věci nebyvalo to na újmu.

Rozvažovala vše svědomitě a obyčejně k té straně se klonila, kam táhlo ji počtivé svědomí. I dnes se ptala tohoto neklamného ráde a vždy stejná byla odpověď: „Pomoz!“ (Iváženo, rozhodnuto! Dora jiné odpovédi na celé své vyznání nedostala, leč tato slova: „Uvidím, pojď za mnou.“ Světem jdoucí děvče hned poznalo, že naděje přibývá, — rychle vstala a šla za Alžbětou v jisté vzdálenosti. Uhodla při prvním pobytu v kuchyni, že mírně bez dlouhých okolků nutno ji se stařenkou jednati a že toulavého života seznala, jak by pouhým pohybem, pokynem, ano i jen mrknutím oka nahradila často celou rozpravu. Stanula v siní, když Alžběta se poohlédla a rukou k sečkání pokynula.

Jakub seděl dosud za stolem a pouštěl hojně kotoučce dýmn v prostrannou jizbu. Alžběta usedla jak obyčejně proti němu a začala hovořiti.

„Jak jste se vyspal, milý švakře? jistě lépe nežli já. Cítím víc a více jak scházím, síly mé ubývá a již ani ten spánek, který mne jindy tak značně sílil není tak pokojný a pevný. Vše mne namáhá, vše unavuje a nevím jak dlouho asi budu ještě moci k vaší spokojenosti tu skrovnou domácnost opatrovati. Nevím, nevím!“

Jakuba se stesk švakrové podivně dotekl. Nebyl tomu uvykl, ana nikdy nebědovala. Nemyslíl jinak, než že asi churaví a před ním to ukrývá.

„Je mně vás, švakrová, srdečně líto, já uznávám, že pro mně více pracujete, než toho zasluhuji. A že jste si dosud nestěžovala, nepomýšlel jsem nikdy na to, jak bych vám ulehčil.“

Soustrast tato Alžbětu mile překvapila. Soudila vždy v mysli své, že asi Jakub její služby málo cení, a mnohdy ji to hnětló. Tu slyšela z vlastních jeho úst jakousi uznalost a již již jí tanulo na mysli, aby vše opět vyvrátila a švakra upokojila. Než tu ozval se opět v duši její prosebný hlas Dořin: „Pomozte!“ a Alžběta nabyla přesvědčení: buď nyní, aneb snad se to nezdaří nikdy. Provedu úmysl ke konci. Nikomu tím neublížím a děvčeti prospěji.

„Děkuji vám švakře za vaši uznalost, víte, že ráda všechno činím a nic mi za těžko nepřichází, ale počet let zmenšiti nemohu — scházím. Tak často mi nohy již službu vypovídají, že si právám míti někoho u sebe, kdo by to či ono přinesl, sem tam doběhl. Toť vše, ostatní ještě zastanu sama.“

„Ale švakrová, proč pak jste to již

dávno neřekla? Víte, že slepota má mi vadí. abych všechno jak náleží posoudil, mám pojem o všem, jak to bylo ještě před lety: a tu vás vidím vždy čerstvou jako na obrtlíku. Není to mou vinou, že trpíte. Kdybyste byla si jak náleželo již dávno postěžovala, mohla jste již míti úlevu.“

„Ještě to se mnou švakře ucházelo a pak upřímně řečeno, bála jsem si vzítí třetí osobu do našeho domu, aby nebyla vám na obtíž. O ten kousek jídla by mně nebylo, ale jsou služebné mnohdy svěhlavé tak, že místo ulehčení člověk si jen zlosti přidělá.“

„Toto švakrová, vy jste moudrá žena a poznáte na první pohled, jaký kdo jest. Však byste také nic daremného do domu nevzala, to jsou liché obavy; postarejte se jen o služku a buďte jista, že mně to na příkoř nebude.“

„Děkuji švakře, rozmyslím si to,“ byla odpověď Alžběty, po které z jizby vyšla. Radostná tvář její byla znamením vítězství Doře venku čekající.

„Smím zde zůstat?“

„Možná, ale nevím na jak dlouhý čas,“ odpověděla vyhýbavě stařenka. Kdo neodporuje, svoluje, věděla Dora a bezstarostně čekala dalších nařízení od své ochránitelky. Alžběta jí pokynula a stoupala po strmých, dřevěných schodech do podkrovní myslivny. Dora v patách za ní. Od té chvíle byla jako pták v letu a zdálo se, že nohy její tak rychle se točí, jak jiskrné černé oči. Stařenka stanula u velké dubové truhly, vyňala z ní cinovou, velkou mísu, cinový džbán a kousek doma vařeného mýdla. Mezi tím, co se dále v truhle zabývala, poslala Doru se džbánem k studánce pro vodu. Než se děvče vrátilo, vyndala z přítruhlí čistou, plátěnou košili, šerkovou sukni z horšího lenu zhotovenou a pak ze svého mládí pozůstalou červenavou sukni a žlutý kabátek, dva šátky, jeden na krk, druhý na hlavu a proužkovanou zástěru. Věci ty rozvěsila po viku otevřené truhly a vrátivši se Doře je ukazující pravila:

„Nyní se čistě umyj a pak do tohoto převlékni, nikdo v tobě více cikanku nepozná. Především ale pamatuj, bys nikdy a nikomu neříkala, jak jsi sem přišla a kdo jsi, ani švakru Jakubovi ne Pospěš a čekej, až budeš hotova, já pro tebe přijdu. Dora byla jako u vyjevení. Tolik kusů šatstva ještě nikdy jí nenáleželo, co na světě byla a k tomu, jak mysli, oděvu přeskvostného. Vrchní sukně byla zdobena širokou pentlí duhové barvy, arci již valně vy-

bledlou, kabátek pak samý varháněk a rukávy u ramen ohromné šíře u rukou pak sotva k dopnutí, k tomu na prsou několik řad malých knoflíčků olovených, v nichž po způsobě drahokamů, kroužené kousky zrcadla se leskly. Že sukně i kabátek viděly již Abrahama, na tom Doře nezáleželo. Byla by nejraději i toho mytí nechala, jen aby už mohla se v kabátek upnouti. Alžběta však poručila, aby se řádně umyla a to postačilo. Dora se přemohla a svědomitě příkaz vykonala. Mýdlo konalo svou povinnost a tváře děvčete se očistěním velmi osvěžily. Převlékla se v několika okamžicích. Zbývaly jen šátky a zástěra. Snad chtěla zakryti ustřižený vlas, či byl to zvyk, že šátek jeden uvázala na hlavu do zadu tak, že vlasy své zcela zakryla? Než k čemu druhý šátek a zástěrka? O poslední nevěděla zdali to pláštík, či co jiného. Již však slyší stařenku stoupatí po schodech a hnedle zví, k čemu se zástěrka hodí. Alžběta se zasmála, když děvče přistrojené zhlédla. Zdálo se býti již matronou. Jak staromodní šat ten ji přeměnil. Spozorujíc, že drží šátek i zástěru a neví si s tím rady, bere Alžběta obě ji z rukou a praví: „Žena má býti zahalena jak vojnín až po krk a proto přivaž šátek na krk. Zástěra pak přísluší hospodyni, chrání sukni a snáze lze pořídit zástěru než sukni. Teď pojď představím tě švakrovi jako novou služebnou a vykáží ti od té chvíle práci. Zvyklalis zahálce, bude se ti asi práce zajídati, ale kdo nepracuje nemá také jísti, pojď!“

Za řeči té sešly do přízemí. Mezi tím, co se Dora v podkrovní převlékala, připravila Alžběta Jakuba na to, že již služebnou má vyhlídnutou a ptala se ho zároveň, má-li mu ji představit. Švagr byl volný, a ač mu dnes nebylo celé počínání Alžbětino zcela jasné, přece ani slůvkem se o tom nezmínil; myslil pouze, že to nějaký neobyčejný vrtoch švakrové a přivolil ku všemu. Ženštiny zastaly její ještě v kuchyni. Alžběta vešla dříve a nařizovala Doře, by svému nastávajícímu pánu ruku políbila a zároveň poslušnost slíbila. Děvče vykonalo vše, co se na něm žádalo a oči jeho zářily neobyčejným leskem. Jak ten neobyčejný šat, tak i mysl její byla té chvíle změněna, zdálo se, že bol její úplně prchl a mír a klid, že zaujmají nitro její. Po celý den byla po boku stařeny a bedlivě naslouchala každému slovu z úst své dobrodějky. Když se přiblížil večer, zasedli všichni kolem zářícího krbu. Alžběta

kázala Doře snést z podkrovní přeslici, poručila ji sednouti proti sobě a dávatí pilně pozor, jak nit soukati a kolečko hnáti má. Dora dívala se chvíli, pak musila, začítí sama na jiné přeslici přisti odpadky lenu, až se naučí, by pěkný len nepokazila. Děvče bylo ku podivu chápavé a práce mu šla hbitě od ruky. Alžběta všeka potěšena děkovala v duši Bohu, že ji nedal sklamatise v dívce, vykonavši skutek lásky nad opuštěnou. Od první chvíle byla v nitru svém přesvědčena, že jest Dora toho hodna. Mezi tím, co stařenka předla a Dora se přičiňovala, by z koudele co možná nejtenčí nit upředla, přikládal v jistých odměřených chvílích Jakub louč za louči na plápolající oheň. Kdo by jej byl při tom zočil, nikdy by byl neřekl, že oči jeho zastřeny jsou neproniknutelnou tmou, tak obratně si počínal. Vrčení kolovratů, evakání dřevěných hodin, vše bylo tak mile poutající, že Dora v duchu si přála, aby nikdy více z tichých těchto stěn nevykročila. Jak pustý byl dřívější její život proti tomuto zátiší. Tamť neslyšela než klení potulných cikánů, při němž se choulila, jak ustrašená laň k stovčkému dubu. Pokojné chvíle neznala. Mnohdy v půl noci na povel náčelníkův, zvedli se všichni ze svého lůžka a táhli až do svitání cestou velmi obtížnou. Proč se to vše dělo, nikdy nevěděla. Tázala-li se matky, nevěděla mnohdy ona sama, neb nechtěla pověděti. Tak to šlo od té chvíle, kdy se pamatovala, že vůbec jest na světě, až do poslední roztržky a následujícího útěku. To bylo smutné dětství! Velký div, že ještě uchovala si při všem tom poklad ctnosti, kteréž jsme již před tím na ní pozorovali. Byla poslušná, vždyť vládl náčelník neobmezeně a přiučil všechny členy tlupy této ctnosti, ač mnozí těžce jho to nesli. Dora nikdy se rozkazům neprotivila, až včera, kde na ní žádáno cos neobyčejného, co i jinak pustému, avšak dosud nezkaženému děvčeti se přičilo. Rozhodná vůle, dědictví to matky její, okázala se v plné míře zde a hle, Dora útěku nelitovala, jakýs vnitřní hlas pravil jí, že lepší stranku volila. Se vší silou své povahy slibovala přičiniti se, aby Alžbětinu lásku vděkem a zase láskou splácela. Co zmůže dobrá vůle!

Když stařenka na noc práci ukončila, spokojený úsměv vykouzlila Dořina nit na jejím obličejí, pochvala však jí z úst nevyklouzla. Byla jak vime velmi opatrná a čekala, až jak bude dále. „Jen s chutí a ono to půjde,“ byl její úsudek, když se

Dora přímo na výsledek své práce vypsávala. Chystali se všichni k odpočinku. Jakub měl postel ve světnici, Alžběta spala vedle v přístěnku, jehož dvěře v noci pootvorené nechávala, kdyby švagr něčeho v noci potřeboval, by jej slyšela. Dora ustlala sobě v kuchyni na vysoké peci.
(Pokračování.)

Na Golgothu!

1. Tam na východě hora pustá —
Tma kolem ní a chmůra hustá,
Tu ostrý hřeb — tam leb se válí
A poutník vyhne se jí z dálí
ó Golgotho!
Strach z tebe jen a hrůza vzrůstá! —
2. Zda povýjasíš kdy své čelo,
A líp své přioděješ tělo —
Zda v Tobě též kdy smě vzejde, —
A z obzoru kdy slunce sejde, —
ó Golgotho!
Dej, by se jasněj v Tobě rdělo.
3. Však ne — zas vzhůru průvod kráčí;
Syn napřed — za ním Matka v pláči;
Syn Boží to — a Panna svatá —
Je obklopuje chasa jatá
ó Golgotho!
Zda bude osud tvůj jinačí? —
4. Již vypustil Pán svatou duši —
Skály se třesou — země buší —
Mrtví se k životu zas hlásí —
Kde pomoc tu, — kde jaké spásy —
ó Golgotho!
Zda Jeho smrt i tebe zruší?
5. A dole na Synáčka zírá
Bolestná Matka, chudá, sirá;
Bol na srdci a smutno v hlavě,
Pod křížem pláče usedavě —
ó Golgotho!
Ty slzy jenom láska stírá! —
6. O místo smrti — tvrdá skálo!
Již není teď, co kdys se dalo! —
Ty's stála tu dřív s temnou tváří —
Však nyní jasno z Tebe září
ó Golgotho!
By věčně mezi námi plálo.
7. Než slunce tam z obzoru přešlo,
Posvátné smě z Tebe vzešlo;
A kříž tam na temeni hlásá:

Zde dokonána lidstva spása!
ó Golgotho!
A slovo kletby z tebe sešlo!

8. Z těch slz, jež Maria tu lila,
Kvítečka krásná se rozvila —
A lid k památce Boží Máti
Je „slzičkami“ počal zvátí —
ó Golgotho!
Ta tebe nejvíc ozdobilá!

J. V. Kratochvíl.

DOPISY.

Ze Staré Boleslavi, dne 30. března 1882.
(*Installace nových vld. čestných pp. kanovníků.*)

To je pravda, letošní sv. Josef se vydařil, a bylo-li v den ten živo u Vás tam v Praze, tož neméně živo a veselo bylo i v Praze naší — v Staré Boleslavi. Vždyť cítil každý, že přestávají již (i přes tu letošní „výmineční“ zimu) prvním tímto jarním svátkem mrtvé, nevlidné časy zimní, a příroda že probouzí se a vstává k plodnému opět životu. — A takového okráni a obveselení potřebovali jsme v Boleslavi již dávno. Nebo lonský rok byl opravdu rokem mrazivým — smutným, mrtvým, zejména pro zdejší kolleg. kapitolu. Smrt zabíjela jednoho člena kapitoly za druhým s takovou pochoutkou, že dle slov v Pánu již zesnulého dobrého kan. Mik. Schmida, sám sv. Petr musí udiven zavrtěti hlavou u nebeské fortny, vida, že on jest už *pátý* v půl letě ze starobylé kapitoly, přicházející na onen svět. — Ale po zimě přišlo opět jaro, po bídě opět blaho. Starostlivostí totiž nejd. p. arcipastýře našeho vyplněny jsou zas brzy řady vymizelých, zasloužilých hodnostářů duchovních novými, neméně zasloužilými muži a pastýři duchovními, tak že (ještě po obsazení de kanátu) Staroboleslavská kapitula těšiti se bude opět úplnému zdraví a spokojenosti. Již v prosinci m. r. jmenoval totiž J. Eminenci 1 skutečného (vldp. Ant. Kacerovský, vikář Vlašimský, farář v Louňovicích), 5 čestných kanovníků a sice 3 Čechy (vldpp. Josefa Šabata, děkana Hořelického, vikáře Berounského; Frant. Jandu, děkana Přistoupimského, vikáře Česko-Brodského a Jana Starého, kons. radu a faráře u Nejsv. Trojice v Praze) a 2 Němce (Křištofa Müllera, děkana v Lauterbachu, vikáře Toužimského a Jana Wehnlá, děkana v Schönwaldu a vikáře Borského, jimž in-

stallace pro vzdálenost odpuštěna), a teprv letos na sv. Josefa měli hodnostáři tuto způsobem veřejným a slavným v hodnost tuto nastoleni býti. — V sobotu již zavítali sem s 3 inštallandy jejich přátelé z vikariátu a sice vdpp. A. Slavík, děkan Berounský, M. Choděra, vik. sekr. a farář Tuklatský jako zástupci kněží vikariátů. V neděli ráno oznamovala hlučná střelba z hmoždírů, že se v Boleslavi něco radostného dítí bude, a po 8. hodině hrnuli se již zástupové lidu k děkanství, by čekali na průvod do chrámu. Tam dostavili se tolikéž: městská rada, spolkové živnostníci, pěveci a družičky. — O deváté hodině vyšel průvod za střelby a hlaholu zvonů do chrámu sv. Václava při zpívání staročeského chorálu: „Hospodi pomiluj ny.“ U hlavního oltáře sv. Václava zapěl vdp. probošt Ant. Slaviček „Veni Sancte“ a po skončené modlitbě, ubíral se průvod do podzemního kolleg. kostelíka sv. Kosmy a Damiána. Tu předstoupil před vldp. probošta vldp. Jos. Šabat a žádal jménem svým a vldpp. spoluinstallandů, by ráčil akt inštallační vykonati. — Po přečtení „instrumenti canonice institutionis“ vldp. kan. K. Kellnerem, složili nově jmenování pp. kanovníci tridentské vyznání víry jakož i přísahu věrnosti a lásky k arcipastýřovi, proboštovi, děkanu a ostatním členům kapitoly; načež přidělení jsou kanovnickými insigniemi (rochetou, mozetem a biretem červenavým, numismem s vyobrazením sv. Kosmy a Damiana a kan. prstenem) a uvedeni jsou do štall kanovnických. K nově instalovaným měl pak vdp. probošt latinskou řeč, v níž radost svou vyjevil, nad jmenováním jich čestnými kanovnickými této starobylé kapituly, která se může honositi, že střeží a opatruje posvátné místo drahé vlasti naší — pokropené krví dědice našeho, — a vybízel je, by i na dále skutky svými prospívali nejen církvi Kristově, ale i dědictví Václavovu. Po skončených obřadech vyšel průvod za hlaholu české písně „Sv. Václave“ do chrámu Páně Marianského, kdež měl slavnostní kázání vldp. kan. senior Josef Breischl. V řeči své odůvodnil radostnou slavnost dnešní tím, že ukázal vznešenost kněze katolického, jakož i záslušnost dobrého kněze a vybídl lid, by upřímně se tomu těšil, když zde na zemi již věrní služebníci Páně odměnění a vyznamenávání bývají pro zásluhy své. Na to sloužená vdp. proboštem pontifikální mše sv.; po níž opět za zpěvu sv. Václavské písně průvod odebral se do děkanské

residence, v níž 3 družičky novým čestným pp. kanovníkům vyslovily blahopřání jménem svým jakož i přítomného lidu. — Mezi vzácné hosty, kteří k slavnosti té se dostavili, přičísti musíme vdpp. kancléře Ant. Horu a kan. K. Schwarze, jižto lásku a přízeň svou k místu našemu častěji již projeví; dále seniora čestných kanovníků Fr. Auerhanna, děkana Zlonického, velkého příznivce našich chrámů. Z vůkolního duchovenstva přišli dp. děkan Čelákovický J. Urban, dp. farář vinořský Š. Bejvl, a z Brandýsa dpp. Kaun a Lenz. K hostině pozváni byli též c. k. úřednictvo, městská rada, kapitolní lékař a správce. — K prvnímu připitku povstal vysdp. probošt a děl, že opravdu musí dnes zvolati „Laetare“, vidí-li tak četnou bratrskou společnost u sebe, projevil radost svou nad jmenováním nových pp. kanovníků a připil potvrditeli jejich Jeho Veličenstvu císaři a králi Františku Josefovi provolávaje mu „Sláva!“, kteréž s nadšením třikrát opětováno bylo od hostů. Druhý připitek pronesl vldp. senior J. Breischl k oslavě Jeho Eminence, který tak otcovsky ujmá se zdejší kapitoly a prosil Boha, by nám milého arcipastýře ještě na dlouho zachovati ráčil, provolávaje: „Ať žije!“ což s nadšením opětováno. Na připitek tento odpověděl vysdp. kanclér Ant. Hora s díky za tu lásku a oddanost zdejší kapituly k arcipastýři a připil opět na zdraví seniora Jos. Breischla a podseniora čestných kanovníků Jos. Šabata, jakožto v den jmenin jejich. — Na to připil vldp. kan. Frt. Janda „proboštskému“ upřímnému hostiteli, načež pronesl připitek vldp. kan. Fr. Srdínko pečlivé městské radě. Rada připitků ukončena připitkem vldp. Frt. Jandý „všemu horlivému mladému kněžstvu proneseným.“ — Den tento — zajisté mohu tak tvrditi — zůstane každému, z přítomnu byvších pp. hostů v milé upomínce; též mohu slibiti, že každý, kdo přijde na pouť do Staré Boleslavi, nebude toho želeť. Zvu tedy každého volaje: „Venite et videte.“

Z Litoměřic, 21. břez. 1882. (Dokonč.)

Vůdcem na této pouti posvátné byl nám ředitel koleje Bohosudovské P. Josef Milz, kterýž jako pravý syn sv. Ignáta rozjímal s námi o pravdách sv. náboženství způsobem mistrným, přihlížeje stále ku poměrům a potřebám stavu našeho. V řeči začátečné podal nám pojem a účel duch. cvičení vyzval nás, abychom počali

je s důvěrou v Boha a s myslí štedrou odřeknoucí se i toho, co nám jest milo k účtě Nejsvět. Srdce Pána Ježíše a sv. Josefa, ochránce církve katolické. V první řeči úterní rozjímal s námi o otázce k čemu jsem na světě, jaký jest zde můj konečný cíl. Bůh mne stvořil ve své lásce a obdaril mne dary vznešenými. Od Boha tudíž závisím, Boha musím chváliti, ctíti a milovati a jemu sloužiti, k čemuž mne napomíná i můj rozum i sv. Písmo. Mám Boha chváliti pro jeho přednosti, a k tomu cíli musím jej poznati. Boha chválím modlitbou, kteráž jest povinností zvláštní bohoslovce, neboť do jeho modliteb doporučí se i věřící lid. A nemůžeme-li stále modliti se, chvalme Boha alespoň dobrým míněním pojíce je s úmysly Božského srdce Páně. Boha máme ctíti a sice tím, vykonáváme-li vše ku počtě Boží jakoby v jeho přítomnosti. Bohu máme sloužiti — máme konati jeho příkázání. V druhé řeči své rozmlouval s námi o otázce, k čemu jest na světě vše mimo nás. K oslavě Boží a k tomu, aby nám dopomáhalo ku dosažení našeho cíle. Vše pochází od Boha a jest jeho vlastnictvím. Příroda sama jest jako kniha otevřená, v níž můžeme čísti slavné činy Boží. I věda a umění mají člověka vésti ku cíli jeho, i čas dán jest nám k těmto účelům. V řeči třetí rozjímal o větě: Všechno máme užívatí jen potud, pokud nás podporují v dosažení našeho cíle, jako řemeslník užívá nástrojů. Máme býti lhostejnými ku tvorům, t. j. máme zapíratí se nevědouce vždy hned, jsou-li nám prostředkem ku cíli našemu. Tak vystříháme se hříchů a zachováme si klid a spokojenost. V řeči následující rozjímal s námi o vznešenosti stavu kněžského, k němuž nás povolává Bůh a ne svět, ani příroda hříchem porušená. — V první řeči úterní počal s námi rozjímati o hříchu, jehož soudcem bude Bůh a ne svět a naše náklonnosti. Padlí andělé a Adam byli pro svůj hřích ihned od Boha potrestáni. Hřích náš jest velký nevděk k Pánu Ježíši, který stav se člověkem naši přirozenost jaksi posvětil. V řeči následující rozjímal s námi o lítosti. Hříchů svých máme litovati pro jejich množství a jejich ohavnost uvážíce, kdo jsme my a proti komu jsme zhřešili. V rozjímaní třetím uvažoval o hříšných náklonnostech, o vášních, které zaslepují člověka a zeslabují vůli jeho k dobrému. Z čeho zpovídám se nejčastěji? K čemu směřuje většina mých myšlének? Svě hříšné náklonnosti musím odporovati a sice zvlášť

ním zpytováním svého svědomí, t. j. již z rána a častěji za dne vezmu si předse, že při té neb oné příležitosti toho hříchu se vystříhám; všeobecným zpytováním svého svědomí, když zvláště na večer stav svůj vnitřní zkoumám. Proti té náklonnosti hříšné mám dříve bojovati, již dávám pohoršení aueb již jsem na obtíž ostatním. V řeči čtvrté rozjímal o pekle, z něhož není žádného osvobození. Oheň na zemi jest nám dán k užítku, oheň onen bude dán ku trestu. Červ nehynoucí ve svědomí bude zavržené hrýzti, že trest sami zavinili. Zavržení nebudou moci Boha milovati, z toho povstane pláč a skřipění zubů. V řeči první ve čtvrtek mluvil k nám o smrti, která jest nejista; proto radí nám Pán Ježíš, abychom na ni byli připraveni, abychom byli v milosti Boží. Při svitu svíčky úmrtní posuzuje člověk věci vůkol sebe jinak: přátelé mu nepomohou, hříšné radovánky jsou mu výčitkami a dovolené mu ničeho neprospějou. Po smrti nastane soud soukromý, v němž duše sama zodpoví se z činů svých. V řeči druhé vysvětlil nám podobenství o marnotratném synu, načež následovala sv. zpověď. V rozjímaní následujícím mluvil k nám o umučení Páně, z něhož opět prohlédá ohavnost našeho hříchu a zvláště pak spravedlnost a milosrdenství Boží. Z utrpení Pána Ježíše učme se trpělivosti ve stavu svém, zvláště ne-
daří-li se nám naše práce. Od P. Ježíše učme se horlivosti ve studiu, v duchovní správě a v horlivé účasti ve všem, co se týká naší sv. církve. Horlivými slovy doporučil nám pobožnost ku Božskému srdci Páně a apostolát modlitby. V páteční řeči závěrečné mluvil k nám o sv. přijímání. Po této řeči přenesena opět Nejsv. Svátost do chrámu Páně, kdež zakončeno bylo posvátné třídenní mši svatou, sv. přijímáním a modlitbami za dosažení odpustků. Po-
davše některé myšlenky z řeči vdpp. exercitatora, který stal se tyto dny provinciálem Tovaryšstva Ježíšova ve Vídni, vzdáváme mu vřelé díky za naučení a pokyny, jež nám budou i v budoucnosti milou upomínkou. Všechno těchto pobožností účastnili se s námi i naši vdpp. představení, kteří mimo to i brevír s námi se modlili, začož jim buď Pán Bůh štedrým odměnitelem.

— modlitba bratří A. Č.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti 73. narozeniny své J. Emin. nejđ. p. kardinál arcibiskup.

biskup (nar. 6. dubna 1809), jehož Bůh ještě dlouhá léta pražské arcidiecési zachováti račíž.

— Na květnou neděli světil Jeho Eminencí nejdůst. p. kardinál po německém kázání v metropolitním chrámu sv. Víta slavně ratolesti. O průvodu, kterým svěcení se skončilo, byla oféra k podporování missie při Božím hrobě v Jerusalemě. O velké mši sv. pak se zpívaly pašije čili popsání Umučení Pána Ježíše Krista dle evangelisty sv. Matouše. V svatý týden budou v témž chrámu církevní pobožnosti následovně se konati: Ve středu dne 5. dubna ve 4 hod. odpoledne u přítomnosti nejd. p. kardinála, metropol. kapitoly, duchovenstva sv. - Vitského a kníž. - arcib. alumnů jitřní hodinky. Též se bude dnes ve středu po celé odpoledne zpovídati. — Zítra na Zelený čtvrtek bude se od 6. hod. ráno zpovídati a nejsvětější svátost podávati. V 8 hodin přistoupí o tiché mši sv. císařští úředové k stolu Páně. O velkých službách Božích, které v 9 hodin započnou, posvěti se sv. oleje, duchovenstvo a lid přijme tělo Páně, načež následovati bude umývání nohou třinácti chudým starcům pražským. Odpoledne na Zelený čtvrtek budou ve 4 hodiny jitřní hodinky a po nich ku konci v 7 hodin litanie a mollení k účtě nejsvětější svátosti. Na Velký pátek bude ráno v 8 hodin české kázání (kanovník p. dr. Hrádek), po kterém v 9 hodin posvátné obřady započnou, po nichž velebná svátost v Božím hrobě k uctění se vystaví a německé kázání (kanovník p. Zenefels) dopolední pobožnost ukončí. Odpoledne na Velký pátek budou se ve 4 hod. konati hodinky za soumraku, a v 7 hodin večer zvláštní pobožnost, po které se nejsvětější svátost uloží. — Na Bílou sobotu dne 8. dubna ráno o půl 9. hod. bude svěcení svíce či paschálu, načež se posvěti křestná voda v kapli sv. Zikmunda a bude následovati zpívaná mše sv. v 10 hod. Odpoledne na Bílou sobotu v 5 hod. vykoná se přeradostná památka vzkříšení Páně přenesením nejsvětější svátosti na veliký oltář a jitřními hodinkami. — Na Hod Boží velikonoční bude české kázání o půl 9. hod. (kanovník senior a kníž. - arcib. kancléř Ant. Hora) a po německém kázání (děkan apolinářský kan. A. Hanika) oféra na chudinský ústav pražský. Po slavné pontifikální mši sv. udělí nejd. p. arcibiskup apoštolské požehnání, spojené s plnomocnými odpustky.

— V těchto posvátných dnech vydá se jeden z nejpřednějších papežských komoří z Říma na cestu do Vídně, aby Její cis. Výsosti korunni princezně Stefanii odevzdal posvěcenou **zlatou růží papežovu**, jakou Svátý Otec každoročně o svatečích velikonočních některé z panovnic neb z princezen udílí. Růže sama jest mistrovským dílem umění zlatnického a bude Její cis. Výsosti s příslušnými okázalými obřady o Božím hodu velikonočním odevzdána.

— Její cis. Výsost **korunni princezna Stefanie** počila 31. března dopoledne v průvodu paní hraběnky Sity Nosticové staroměstské jesle svou návštěvou. Vznešenou paní uvítala u vchodu paní hraběnka Marie Waldšteínová a uvedla ji do ústavu, kde dvě děvčata, Její cis. Výsosti kytice podala. U přítomnosti vysokorodé návštěvnice provedly dítky některé hry, načež si korunni princezna veškeré místnosti ústavu prohlédla a při odchodu do památní knihy se zapsala. Táž vznešená paní darovala na kostel Vinohradský 200 zl.

— **Církevní zprávy.** Na Zelený čtvrtek 6. dubna bude v chrámě křižovníků v 9 hod. velmistr řádu křižovníků dr. Em. Schöbl slav. pontifikální mši sloužiti. O půl 12. hod. před polednem bude velmistr 12 starcům, kteří v klášteře křižovníckém celé zaopatření mají, mytí nohy, po té budou v refektáři rybami, moučником a ležákem častováni. Mytí nohou koná se v Emausích, na Strahově, u Milosrdných bratří a u Alžbětinek. V hlavním chrámu v Týně bude v 8 hod. ráno Vdp. theol. dr. professor církevního dějepisu a toho času Rector magnificus dr. J. Schindler sloužiti mši sv. a pak profesorům, docentům a adjunctům vysokých škol pražských podávati Tělo Páně. V 9 hodin bude kanovník, hlavní farář a jubilovaný kněz Msgr. M. Heinrich sloužiti slavnou mši svatou. U sv. Mikuláše a u sv. Jindřicha jsou též v 6 hod. slavné mše sv. Na Zelený čtvrtek i na Velký pátek putují valné zástupy na Petřín, by tam u 14. štací vykonaly svou pobožnost. V 6 h. večer konají se ve všech pražských chrámech litanie k umučení Páně, avšak bez požehnání.

— **Slavnost Vzkříšení** (z mrtvých vstání) Páně bude se konati na Bílou sobotu odp. o 4. h.: u sv. Vojtěcha (u Prašné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných bratří, u Věch Svatých a na Karlově. —

O půl 5. h. u sv. Josefa na Novém Městě a u Vršílek. — V 5 h. v Týně, u sv. Duchy, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apolináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na Hradčanech, u sv. Vity, u šedých sester, u nejsv. Trojice v Podskalí, na Vyšehradě a na Smíchově. — V 6 h. na Strahově, v Loretě, u sv. Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Haštala, u sv. Františka (křížovníků), u Dominikánů, v Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Vošanech a v Bubenči. — O půl 7. h. u sv. Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv. Jakuba a v Emausích.

— Porádek služeb Božích ve svatém témdni v **cís. dvorní kapli** na hradě. V sobotu dne 1. dubna započaly v císařské kapli duchovní cvičení, ku kterýmž se vydávaly vstupenky. V 7 h. večer bylo kázání a litanie. Dne 2., 3. a 4. kázání v 10 h. a po něm mše sv., odpol. požehnání v 5 h. a v 7 h. kázání. Ve středu dne 5. dubna o půl 9. h. kázání, v 9 hod. sloužil J. Emin. p. kardinál mši sv., při které účastníkům exercií podával nejsv. Tělo Páně. Tímto společným sv. přijímáním duchovní cvičení se ukončily. — Ve středu o půl 5. h. odp. tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum), — ve čtvrtek ráno v 9 h. zpívaná mše sv., přijímání, průvod; odpol. o půl 5. jitřní; — na velký pátek v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o půl 5. jitřní, v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „Miserere“, požehnání s ostatkem sv. kříže. — Na bílou sobotu v 9 hod. ráno svěcení velikonoční svíce, proroctví, zpívaná mše sv.

— Duchovní cvičení v chrámě u sv. **Kajetána** v Ostruhové ulici výhradně pro pány jazykem českým konají se dne 3., 4. a 5. dubna u večer o 7. hodině. — Slavné společné sv. přijímání bude 9. téhož měsíce o 8. hodině.

— **Konference** výhradně pro pány budou se konati jazykem německým letos v sále sv. Václavské záložny od 2. t. m. vždy o 7. hod. večer po celý týden. Doufáme, že i letos jako jindy oboje konference valnému účastnictví se těšiti budou.

— **Kristus mrtev**. Od 15. dubna bude v zasedací síni radnice Smíchovské vystaven obraz olejový nadaného malíře T. B. Žižaly. Provedení liší se v některých podstatných věcech od díla Maxova. Liší se nápisem, dále tím, že na Maxově obraze viděti na obloze jen slunce zatměné, na

obrazu tomto přidány jsou též hvězdy Syrius a Orion. Na obraze Maxově jsou sepjaté ruce osob pod křížem stojících, kdežto na obraze Žižalově jsou nejen ruce, nýbrž i hlavy truchlících přátel Ukřižovaného. Oči Krista P. jsou zavřeny, ale po chvíli zdají se býti otevřenými a tu bezděky tanou na mysli poslední okamžiky Vykupitelovy, tak jak v bibli líčeny jsou. Po obou stranách viděti lze konce křížů, na nichž oba lotři byli ukřižováni a co hlavní jest, že Tělo Krista Pána jest větších rozměrů. Výstava nepotrvá dlouho, čistý výtěžek věnován ve prospěch fondu pro vystavení kostela sv. Václava na Smíchově. Později zašle umělec dílo své do Ruska.

— **Exercicie alumnů** pražského semináře započnou ve středu dne 12. dubna a skončí se na Bílou neděli dne 15. t. m. Po té bude uděleno o následujících dnech J. Emin. nejd. p. kardinál alumnům II. roku první tonsuru a alumnům III. roku jakož i některým klerikům řeholním čtvero nižších svěcení, dvěma pak subdiakonem a diakonem.

— Někteří alumnové pražského semináře vykonali dne 1. dubna **pout do Staré Boleslavi** k Rodičce Boží, aby si u mocné Svěťice vyprosili milost k budoucímu povolání. Účastníci této pouti vzdávají srdečné díky vdpp. kanovníkům za laskavé přijetí, jehož se jim dostalo jakož i za velkou ochotu, kterouž vdp. kanovník Breischl a vdp. kan. Srdínko památky Staro-Boleslavské jim vykládali.

— **Nový kostel**. Kongr. duch. sester Nejsv. Srdce Ježíšova na Smíchově zamýšlí nákladem 120.000 zl. nový kostel při svém ústavu zbudovati. S přípravními pracemi se již započalo. Tím bude nedostatku kostelů na Smíchově poněkud odpomoženo.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 9.—12. dubna u Kapucínů u sv. Josefa na Novém městě a od 13.—16. dubna u sv. Mikuláše.

Z Prahy. Dozvyky k jubilejní slavnosti vys. důst. p. faráře Týnského Msgr. kan. M. Heinricha. Obširné popsaly noviny pražské dojemnou slavnost, proto jen důležitějších okolností si povšimneme. Adresa vys. důst. p. jubilantovi duchovenstvem podána jest přeskvostná i formou i obsahem. Adresu podepsanou od přemnohých duchovních podal vdp. Erant. Razák spolu se skvostným prstenem. Pan. jubilant děkoval až k slzám pohnut a prosil, aby byli duchovní spolu-bratři Jeho pamětlivi na modlitbách, by milost Boží provázela ho dalším životem.

Mimo duchovenstvo blahopřálo zastupitelstvo města Prahy jako patron hl. chrámu Matky B. před Týnem, vedeno zasl. purkmistrem měst Pražských p. Emil. Skramlíkem. Dar hlavního města k jubileu jest nejpotřebnější nádoba při mši sv., skvostný kalich z dílny osvědčené firmy Maudrovy. Sbor měšťanských granátníků daroval stříbrné konvičky. Osadníci podali adresu s monogramem oslaveněovým. Otcové chudiny přinesli krásný missal. Dítky školní přinesly veliké množství kytie. J. Velič. císař Pán ráčil okrášlit prsa zasl. kněze řádem Františka Jos., který bezprostředně před slavností místodržitelství rada rytíř Jeník Zásadský na faru Týnskou přinesl.

Z Francie. Obrácení Filipa vévody Orleanského. Jisté katol. noviny francouzské přinášejí tuto zprávu: Obrácení Filipa Orleanského jest trvám méně světu známo nežli pohoršlivý a nevěrecký život jeho. Filip byl blízkým příbuzným nešťastného krále Francouzského Ludvíka. Jako velická část tehdejší šlechty oddal se i vévoda Orleanský nevěrecké moudrosti Voltaireově a spolu nemravnému rozpustilému životu. Když vypukla pověstná revoluce ve Francii, přidružil se k nejzuřivějším Jakobinům, aby tak získal si přízeň chátřů Pařížské. Značné jmění své vydal na žold vzbouřencům, aby dráždili lid proti králi a po pádu jeho posadili na trůn dobrodince svého Filipa. Prvějšího účelu snadno dosáhl. V národním shromáždění, v němž rozhodnuto mělo býti o životě či smrti nebohého krále, hlasoval vévoda Orleanský pro odsouzení nevinného panovníka a hlasitě žádal za jeho bezživotí, tak že i nejlítější revolucionáři s ošklivostí odvraceli se od něho volajíce: „Hle, ohava ta žízni po smrti vlastního strýce!“ Než v brzkou zastihla ruka Páně ukrutníka. Upadl v podezření nevěrnosti a nemoha si více penězi, jež byl vyhazoval, získati přízeň násilných buřičů byl zatčen a na smrt odsouzen. V pustém žaláři, předzvěstovateli brzké ohavné smrti, probudilo se ve Filipovi svědomí, utichly rozbourané vášně. Myšlenka na strašnou věčnost, zločiny předchozího života, krvavá provinna proti vlastnímu strýci Ludvíkovi, vše to působilo tak mocně na pokoréné srdce nešťastníka, že toužil smířiti se s Bohem, prve než mu bude nastoupiti cestu na věčnost. Prosil žalárníka, by stůj, co stůj přivedl mu nějakého zpovědníka. Žena strážcova, dobrého srdce paní, prosila Abbé-e Lothringera, aby vyhověl žádosti vězňové.

Horlivý kněz ten, jenž za času hrůzovlády přemnohým zajatcům a odsouzcencům poslední útěchy poskytl, nedbaje nebezpečí navštívil vévodu Filipa v žaláři. Sam o tom vypravuje v listu svém ke zbožné paní vévodové, která dovědět se chtěla o smrti svého manžela, jak následuje: „Nalezl jsem vévodu zcela připravena k přijetí svátosti pokání, než jakýsi opilec v téže světnici dlouho nás zdržoval a snažil se hanou a rouháním odvrátiti vévodu od úmyslu jeho. Když konečně usnul, ptal se mne vévoda: „Jste pane týž kněz z Německa, o kterém mi žena žalárníkova vyprávěla? Holdujete také novotám? Nesložil jste přísahu v ruce revolucionářů?“ — Když jsem jej odpovědi svou upokojil, vrhl se na kolena a pláče ptal se mne, zdali zbývá mi tolik času, aby mohl životní zpověď vykonati. „Zaisté, odpověděl jsem, nikdo nás nebude vytrhovati.“ Když svátostný úkon byl skončen, proléval vévoda slzy věru nadpřirozené lítosti a tázal se mne, zdali za to mám že najde u Boha milosti. Slovy a příklady písma sv. jsem mu dovozoval, že lítost jeho, důvěra v milosrdenství Boží a odevzdanost do vůle Páně jej zachrání před smrtí věčnou. „Ano,“ pravil, „umírám sice nevinně zločinu, z kterého mne obviňují, ale zasluhuji smrti za zločiny své, stal jsem se účastníkem vraždy na spravedlivém muži, králi mém. Bůh odpust nepřítelům svým, jako já jim ze srdce odpustím!“ — Byl jsem nevyřčeně dojat znamenaje, kterak touží po tom mnoho trpět, aby zadost učinil za hříchy své. Provázal jsem jej k popravišti, kde mne opět za rozhřešení prosil. V několika okamžicích nebylo ho mezi živými. Bůh buď mu milostiv!“

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“ má v čís. 3. roč. XXIII. tento obsah: Záruk metropole sv. Methoda a jeho liturgie slov. v bývalé říši Velkomoravské. (Podává Mat. Procházka, č. kan. v Brně.) O některých nejvíce zobecněných nedostatech v duch. řečnictví. (Kan. prof. Skočdopole.) Sv. Vavřinec z Brindisi. (Prof. dr. Schindler.) Nebeský z Blumenberka. (J. Křt. Votka.) — V Kronice se pojednává: O jubil. slavnosti 150leté korunovace na Sv. Hoře. O programu k této slavnosti. O legitimaci dítek nemanž. po smrti otcové. Spolek Tří set. Oddávky na fáře kat. a v chrámě protestantském. Neplatný sňatek smíšený. Legiti-

mace cizoložnosti. V literárním oznamovateli jsou posouzeni: Anthropol. katolická sepsaná kan. dr. Lenzem. Lehrbuch der Logik, kniha sepsaná prof. dr. Loewem a povídka: „Filip a Jakub“ od Mat. Václavka.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Štěpnice*“, vykazuje v druhém čísle roč. XXVIII. rozmanitý a velmi zajímavý obsah.

— „*Bibliotéka učitelská*“, sbírka spisů theoretických a praktických ze všech oborů literatury školské, pro učitele, pěstouny a vůbec pro každého, komu vznik a vývoj školství na srdci leží. V bibliotéce učitelské byly nyní vydány: Metodické výklady, povídky a básničky z oboru přírodopisného, zejména pro I. třídu školy obecné se zřetelem k čítance první. Tato kniha, která se výborně všem učitelům malíčkových hodí, sestavena jest od učitelů pražských Jana Dolenského a Bohumíra Patery. Nakladatelé jsou Rohlíček a Sievers. Cena obnáší 1 zl. 12 kr.

— „*Láska ku Kristu Ježíši*“ od sv. Alfonsa Marie Liguori, učitele církevního. Zčeštil Frant. Hašek, kněz kongr. Nejsv. Vykupitele. Nakladem Rohlíčka a Sieverse. — Knížku tuto překrásnou sepsal sv. Alfons, jsa 72 let starý a zachvácen povážlivou nemocí. Máje velké bolesti hlavy, přec psal, drže v jedné ruce pero a druhou mokřím šátkem ovlazuje hlavu. Tonto rozjímavá kniha mohla by věru veškerá srdce lidská láskou ke Kristu P. se rozobniti. Sv. Alfons volil při těchto rozjímavých cestu zvláštní. Opíraje se o slova apoštola v listu I. ke Kor. 13. o lásku a o výrok sv. Augustina: Ama et fac, quod vis, vyvodil jako z širého Oceánu z lásky B. jednotlivé ctnosti křesťanské. Jest to spis, který nemůže býti dosti často čten; jest to dílo bez odporu nejdojemnější, které vyšlo ze srdce Alfonsova „láskou plápolajícího.“ V tomto spisu jeví se sv. Alfons druhým Bernardem. Slavný kar. Dechamps se domnívá, že kniha tato po bok se má stavěti světoznámému dílu: „O následování Krista Pána.“ Italsky byla vydána poprvé r. 1768. Od toho času téměř ve všech evropských jazycích v sta tisících exemplářích rošířena. Český překlad jest správný a chválíme p. překladatele, že touto knihou ascetickou literaturu naši obohatil. Úprava jest velmi slušná.

— Františka Pravdy „*Sebrané povídky*“ pro lid. Dílu III. seš. 1. a 2., v kterých obsažena jest pěkná a poučná povídka: „*Pražátko*.“ Cena každého seš. 20 kr. V Praze. Nakladem kněhkupectví Kobrova.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- P. Frant. *Huspeka*, č. ř. křižov. a far. ve Františkových Lázních, jmenován č. komandérem téhož řádu;
- p. Ant. *Farka*, děkan v Divišově, obdržel exposit. canon.;
- p. Kar. *Pittner*, far. v Jilovém, obdržel exposit. canon.

Ustanoven jest:

- p. Jan *Šulc*, kp. v Berouně, za far. v Steinu.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Mich. *Šafránek*, far. Vilimovský na odpoč. v Přelouči, dne 21. března 1882, (nar. 15. listop. 1815 v Přelouči, vysv. 25. července 1840.)

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Podhagský*, b. vikář, děkan a far. v Opatovicích;
- p. Ant. *Hrubý*, b. vikář, děkan a far. v Peci;
- p. Jos. *Pochyba*, b. vikář, děkan a far. v Nových Hradech, jmenování jsou čestnými konsist. rady;
- p. Ant. *Kopp*, far. v Žacléři, čestným děkanem;
- p. Jan *Vlach*, far. v Rauně,
- p. Jos. *Lava*, far. v Novém Hradci Králové, a
- p. Em. *Melichar*, far. ve Stěžerách, obdrželi expositorium canonicale,

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Nechvíle*, adm., za far. v Dašicích,
- p. Vinc. *Marek*, adm. Limberský, za admin. v Jedlově;
- p. Ant. *Běhal*, kp. ve Weckelsdorfu, za kp. v Chotěboři;
- p. Jos. *Jakl*, far. Turkovický, vstoupil na odpočinek.

Uprázdňené místo:

Moravany, fara patr. náboženské matice, od 30. března 1882.

V biskupství Budějovickém.

Jmenován jest:

- p. Václav *Šimánko*, dr. bohosloví a supl. prof. dogmatiky při bohosl. ústavu Budějovickém, skut. prof. téhož předmětu.

Ustanoven jest:

- p. Vojt. *Ludwig*, far. v Unterreichensteinn, za far. v Stachově.

Na stálý odpočinek se odebral:

- p. Petr *Roztoul*, far. v Ktiši.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expeditce:

v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Kázani na den sv. Zity.

(Dne 27. dubna.)

„Stokrát více vezme.“ (Mat. 19, 29.)

V pravdě skvělou odměnu slibuje Pán těm, kdožkoli nepřilnou celým srdcem svým ku hroudě zemské, ale za jiným vznešenějším cílem kráčeji, jenž jim vytčen jest a střádají si pokladů, kterých nekazi rez ani mol ani zloději vykopávají a kradou. Velikou, skvělou odměnu slibuje Pán těm, kdož slyší jeho hlas a po tom touží, co nebeské: „Stokrát více vezme.“ N. Jak málo jest těch, kteří dbají hlasu Spasitelova a dle něho řídí se! Kdo mnoho má, tím více žádá, kdo málo, dychtí po tom, aby mnoho měl, jako by zvuk stříbra a lesk zlata veškerého snažení jeho koncem byl i duše jeho spásou. — Jinak, zcela jinak jednala ona světice, již dnešní den jest zasvěcen! Jest to služka sv. Zita, dítě rodičů chudých statky, ale bohatých ctnostmi, narozena nedaleko města Luccy v Itálii. Již ve věku mladistvím poznala, že bohatství pozemské nebláží a proto tím více zatoužila po pokladech nebeských. Ve 12. letech dostala se do služby Fatinella, předního měšťana Janovského, kdež vyznamenávajíc se vzorným, bezúhoným chováním vytrvala 48 let až do smrti své. S láskou k Bohu spojovala lásku k bližnímu; ruce měla při díle a srdce u Boha. „Jest-li mohla denně ráno — na chvilku, jen zablouditi — v tklivé šero chrámu Páně, — na chvilku se pomodliti, — čilá byla, celičkův den, — veselá a přičinlivá, — od ruky jí šla jen práce, — jako ze rtů zbožné písně. — Ale mnoho, příliš mnoho — práce měla svatá Zita — v měšťanově velkém domě: — ale všecko postihнула — rukou pilnou, čilou

myslí, — jen když mohla denně ráno — na chvilku si odskočiti — pomodlit se v chrámu Páně.“

I vypráví zbožné podání, že jednou, kdy zvláště pilno měla sv. Zita s hostinou v domě měšťanově, až před samým polednem se rozpomněla, „že dnes ještě ani chvilku, — na jediný otčenášek — v kostele se nestavěla.“ — „Padalo vše Zitě z ruky, — zrak se zalil těžkou slzou.“ Odešla, aby modlitbou posílila se ku práci. Nikdy tak se nehroužila v modlitbu a rozjímání, jako dnes, ba věru nikdy nebyl jí chrám Páně tou měrou útulný jako dnes. Setrvala v svatém naladění, až 12. hodina z něho ji vyrušila. „Jako bleskem omráčena byla Zita; rychle vstala — v zmatku vstala — běda jí, co dělat nyní! Sotva kříž si udělala, domů létla v jednom kvapu,“ plna strachu, jak práci postihně. Ale jaké bylo udivení, když otevřevši dvěře kuchyňské spatřila anděly, za ni pracující mezi tím co ona sloužila Bohu. Andělé zmizeli, jakmile se sv. Zita navrátila. Toto zbožné podání zřejmě nám dává na ruku, odkud právě pozhennání práce přichází, zdali z našeho potu a mozolů aneb od Otce světla a věčné Pravdy. Svatá Zita učí nás, jak a co máme ukládati, abychom vskutku a v pravdě bohatými byli, učí nás, jakou minci v rukou máme a jak máme ji ukládati, abychom, až přijde Pán, aby bral počet z vládařství našeho, obdrželi přidáno k tomu, co máme, a aby nebylo odňato od nás to, co máme. Zajisté s nemalým užitekem bude nám spojeno rozjímání o spořitelně nebeské, když

I. v díle rozvažíme, jaké vklady za jakými podmínkami se v spořitelnu nebeskou přijímají, a v díle

II. povzbudíme se ku pilnému vklá-

dání v spořitelnu nebeskou, velikými úroky, jež slibuje Pán těm, kdož Jemu na úrok půjčují.

I. Co jest spořitelna? Ústav, kdež každý peníze si uložit může, aby z nich mírný úrok bral. Bohatství však z těchto spořitelen vzešlo, ač snad poctivě a pilně nastřádáno bylo, nebelaž vždycky a proto po příkladě naší svěřice rozhlédneme se po spořitelně nebeské. I ku této jest všem přístup volný, ale N., peníz jest jiný než při spořitelně pozemské. Není to lesklý kov, pomíjející a papíry bezcenné, jichž všichni nemáme stejnou měrou uděleno od Spravedlivého Boha, ale jest to peníz, kterým stejnou měrou vládeme jak bohatý i chudý, a který stejně všichni ukládati můžeme; a tu N., prvním penízem vkladním jest *práce*. K ní odsoudil prvního člověka Bůh slovy: V potu tváře své chléb jísti budeš; k ní napomíná sv. Pavel v listu k Thessal. slovy: Prosíme Vás, bratři, abyste svou práci konali a rukama svými pracovali, k ní povzbuzují nás příkladem svým svatí, k ní nutí nás vše, co se hýbe a jest na zemi. Práce jest dobrotivou kletbou Boží, neboť v požehnání přechází s oddanou-li myslí ji z rukou Božích přijímáme. Poněvadž tedy Bůh sám pracovatí káže, jest zajisté každá práce, jest-li se koná dle slov sv. Bernarda tím způsobem, aby nevzdalovala od Boha, dílo bohumilé, záslužné a proto zajisté hodným vkladem spořitelny nebeské. Pracujme proto všichni pilně a zbožně, každý stojíce vytrvale na své postati, nedadouce se másti nahodilým nezdarem; pracujme rukama při práci a srdcem u Boha a tak činice uložíme do spořitelny nebeské peníz ceny veliké.

Avšak N., Bůh dobrotivý uloživ práci na bedra naše, tím též podrobil nás *rozličným bolestem a soužením*, ale zajisté jen proto, aby zkoušel nás, jako zkoušel zbožného Abrahama a trpělivého Joba a nalezne-li nás stálými, aby hojně nám odměnil. Čtemeť v Písmě sv.: „Jako ohněm zkoušeno bývá stříbro, tak zkoušuje Hospodin srdce“ (Prís. 17, 3.), a na jiném místě: „Synu můj! nezamítej kázně Boží, aniž ustávej, když od něho trestán býváš, neb koho Pán miluje, toho tresce a mrská každého syna, kterého přijímá.“ Nereptejme tedy, posílali kříže na nás Pán, vždyť ani milovaného svého Syna jednorozeného neušetřil a jej pro nás na kříž vydal, srdce blahoslavené Rodičky rozrytá ranou sedmerou, mukami a strastmi stíháni i sv.

apoštolové, svatí a svěťice Boží. Všichni je s myslí čilou a veselou snášeli, ano mnozí jako sv. Teresie utrpení spíše nežli smrti, která by je strastí zbavila, sobě žádali. Běře-li růže z ruky Hospodinovy ochotně, proč bychom neměli i trní s růží přijímati? Tak činice uložíme sobě v spořitelnu nebeskou peníz ceny trvalé.

Nad jiné výbornou jistinou jest *sebezapírání*, o němž sv. Cyprian dí, to že jest opásati se mečem sv. evangelia a tělo své trýzniti. Bůh sám žádá toho od nás volaje ústy moudrého Siracha: „Nenásleduj žádosti srdce svého.“ Hle! David zajisté větší skutek učinil, jak praví sv. Jan Zlatoustý, nepomstiv se na Saulovi, nežli porážkou Goliášovou, protože sama sebe mrtvil. Proto mrtveme, jak napomíná sv. Pavel, oudy, kteréž jsou na zemi, nehleďme na ty, kteréž buď mládí, buď povolání své, buď nemoc předstírajíce, o nemožnosti sebezapírání mluví, ale jdouce v šlepějích Spasitelových zapřemež sami sebe a nesme kříž svůj a přistupme takto žijíce ku pokladnici nebeské, abychom v ni vložili peníz nový, Bohu milý.

Jako mezi Božskými ctnostmi láska větší jest i víry i naděje, tak jest i láska penízem ceny největší před tváří Hospodinovou. Láska, výkvět křesťanství, jest ona páka, již dobyty světy spásanostem náboženství Syna Božího. Tou láskou milujme bližního svého, jakou plál Abraham orodovav za Sodomske, Mojžíš prosiv za Israelské, Tobiaš navštěvuje nemocné. Tuto lásku na všechny přenášejme, vzor Ježíšův před očima majíce, jenž miloval židy i pohany, přátely i nepřátely, miláčka svého sv. Jana i Jidáše, horlitele sv. Štěpána i pronásledovníka Šavla, miloval všechny a za všechny zemřel. Sv. Jan Evang., když pro vysoké stáří ani choditi nemohl, ani dlouho kázati, dal se do shromáždění věřících nositi a nekázal nic jiného než: „Synáčkové moji, milujte se vespolek“, a na otázku učeníků, proč vždy jednotejně naučení opakuje odpověděl: „Pán to přikázal, když to činíme dosti jest.“ A proto jest láska nejvýtečnejším penízem, ježž uložití můžeme. Ve spořitelnu pozemskou ne vždycky se vklady přijímají, tak i při vkladu do spořitelny nebeské jisté podmínky musejí býti splněny. Ne vždy a každý skutek dobrý uložiti nám lze, ale třeba první a hlavní podmínky totiž: *milosti Boží*, velmočeného a účinného to daru Božího, který osvědčil se na sv. Matouši, Zacheovi, Mari Magdaleně, lotru ka-

jícím na kříži, zvláště pak na sv. Paylu. Slyšme, kterak o bezcennosti skutků ve stavu nemilosti mluví Duch sv. ve knize Moudrosti: „V jednotejné pak nenávisť jsou u Boha bezbožníci i jeho bezbožnost.“ Pakli člověk ve hříších jsa postaven skutky dobré koná, nemá nadpřirozené zásluhy žádné. Vždyť píše sv. Pavel ku Kor.: „Kdybych rozdál na pokrmu chudých veškeren statek svůj a vydal tělo své k spálení, milosti pak neměl, nic mně to neprospívá. Chceme-li tedy ukládati jistinu jakous do spořitelny nebeské, hledme, abychom byli v milosti Boží, která jest vlahou vyprahlé duši naší; pakli jsme ji ale nešťastně ztratili, hledme ji sv. pokáním a nejsv. svátostí oltářní opět nabyti, milostivý jest Hospodin, jenž kajícím hříchy odpustí.

Ukládejme dále vše s *dobrym a čistým úmyslem*, neboť dobrý úmysl činí dobré bohumilejším, dobrý úmysl, jest kořenem díla a dle slov sv. Pavla: „Jestli kořen svatý, jsou i ratolesti svatými.“ Bůh nehledí na zevnějšek a neváží velikost dobrého skutku, nýbrž úmysl s jakým vykonán byl, dí sv. Řehoř. Obětoval Kain a obětoval Abel i Farao a Saul; David a Jidáš vyznali, že zhřešili; Herodes a sv. tři králové hledali nemluvně Betlemské a vizte Nejmilejší různé jejich úmysly. Farizej a publikán modlí se v chrámu s různým výsledkem, jenž řídí se dle úmyslu. Následujme proto sv. Ignatia z Loyoly: „Vše ku větší cti a chvále Boží; neboť dle sv. Františka Saleského: „Jen ty skutky, které pro Boha konáme, jsou mince, která zasluhuje, aby v pokladně nebes byla uložena.“ — Známe N., minci, kterou uložití můžeme do spořitelny nebeské a mince takové nemáme nedostatek, denně máme příležitost k pracím, k trpělivosti v souženích, k sebezapírání a ku skutkům milosrdenství, činíme a snázejme vše toto ve stavu milosti Boží s čistým úmyslem a blaze nám bude, jestliže každého večera poklek-nouce budeme moci vložit i peníz pro spořitelnu nastřádaný v ruce anděla strážného, jenž zajisté ochotně jej uloží před tváří Boží na *úrok hojný a jistý*, o čemž k svému povzbuzení budeme v II. díle rozjímati.

II. Úroky, s nimiž pracuje spořitelna nebeská jsou tak velké, že úroky spořitelny pozemské s nimi se ani srovnati nedají. V této víře utvrzuje nás sám Spasitel slovy dnešního evangelia: „Stokrát více vezmete.“ Že jistiny naše dobře a jistě jsou uloženy, za to ručí nám jednak nesmírné bohatství Boží, neboť dí žalm: „Boží jest země,

okřálek země a plnost jeho“. Bohu náleží všechny perly mořské, všechny koruny královské. Ručí nám velkomyslnost Boží, neboť Bohu, který jest sám blahoslaven, rozkoší jest býti se syny lidskými, jež blaženými se cítí pod sladkým a lehkým jhem Páně. „Bůh jest blahoslavený a sám mocný Král nad králi a Pán nad pány“, a králi velkomyslnost přísluší; a také v skutku Pán Náš velkomyslnost svou všemožným způsobem na jevo dává a nejhojněji odměňuje služby, které mu prokazujeme a každou i malou jistinu úrokuje stokráte: „Míru dobrou, natlačenou, natřesenou a osutou dají v lůna vaše“, čteme u sv. Lukáše. Bůh sám blahoslaví toho, jež nalezne, an plní zákon Jeho, blahoslaví toho, jenž bdí u dveří Jeho: Bůh nejblaženější blaženým nazývá stav onoho poutníka po stezkách Páně, kdo tedy smí pochybovati o veliké odměně, již dá Pán synům svým věrným? „Spravedlivý jest Hospodin a přímý soud Jeho“ a On zpytatel ledví a srdcí, našich jenž i skryté skutky odplácuje, volá k nám: „Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.“ — „A kdožkoliv dá nápoje jednomu z těchto nejmenších, číši vody studené toliko ve jménu učeníka, zajisté pravím Vám neztratí odměny své.“ Tak činila sv. Zita, když požádána neměla, co by žebráku dala, aspoň mu ochotně posloužila a zajisté neztratila odměny své. Konečně N., chtěli bychom bez rouhání, lepších záruk žádati nad slova, nad přísahu Syna Božího, kterýž hříchu neučinil, aniž jest nalezena lest v ústech jeho? (Petr 1, 2. — 22.) Bůh přislíbil nám odměnu stonásobnou a Bůh jest věrný v zaslíbeních svých. N., přičiňme se, abychom denně nějaký vklad uložili do spořitelny nebeské. Zita, pouhá služka činila tak a zbohatla tou měrou, že mnohý král jí může záviděti.

Všichni lidé povinni jsme Bohu sloužiti; sloužíme Bohu, jestliže plníme povinnosti stavu svého po křesťanskou, pak dochází práce naše pravé ceny, neb pot a namáhání naše nic by neprospělo nám, kdyby nebylo požehnání s hůry, jež by dílo naše posvěcovalo. Modlitbou třeba posvěcovati dílo své, aby se zdařilo a nám ku spáse bylo záslužno. Mýlí se, kdož domnívají se, že čas tělesné práci ujmутý a obětovaný službě Boží zmařen jest, neboť požehnání přichází s hůry a darmo usiluje člověk, nepříjde-li Bůh ku pomoci. „Nebude-li Pán stavěti domu, nadarmo pracují, kdož stavějí jej a nebude-li Hospodin ostří-

hati města, nadarmo bdi, kdož střeží je.“ Bud si práce sebe úsilnější, kdož s Bohem počíná pracovati, s Bohem v práci pokračuje, s Bohem práci také končí, ten slouží Bohu neustále, a veškerý jeho život jest modlitbou neustálou. Z té příčiny sv. Zita každodenně dříve vstávala a takto uspořádaný čas Bohu výhradně obětovala. Nejsou to věci malicherné a nepatrné, neb jinak soudí lidé a jinak soudí Bůh. — Bůh hledí na úmysl a nikoliv na pouhé skutky, a kde větší láska, tam větší zásluha. A sv. Zita, ač jen nepatrnou prací se zanášela, stala se dokonalou, že z lásky k Bohu pracovala po křesťanskou. „Jednoho jest potřeba,“ pravil Spasitel k Martě, jež pečlivá byla a rmoutila se o mnohé věci. Svatou láskou, životem křesťanským pojišťovati věčný život své duši nesmrtelné. Sebe menší dobrý skutek, každá krupěj potu při práci bohulibé prolitá, každá bolest, již trpělivě neseme, každé sebezapření, které si rádi ukládáme, každá laskavost bližnímu prokázaná, přijímá se jako peníz vkladný do spořitelny nebeské a nese úroky velké a jisté. Všeho jednou nám všem zde bude zanechat: majetek i přátely a my sami budeme prachem, z něhož vzati jsme, jak rádi pak budeme jsouce na pravdě Boží, když anděl Páně nás přivede ku spořitelně nebeské, kdež uložen námi hojný kapitál a s ním i hojně úroky, a nad to nám Pánem přidána bude koruna života věčného.

Zajisté diviti se budeme se sv. Bernardem vidouce, jak z nepatrného semene bohatá žeň pro nás nastala. Amen. *Ch.*

Homilie na neděli II. po Velikonoci.

Z vlastiny dle Centurione přeložil kanovník Fr. Janda.

Ježíš Kristus dobrý pastýř. — Někteří badatelové zákona Božího připomínají často, že Pán dal na jevo zvláštní náklonnost k osobám oddaným životu pastýřskému. A věru, místo kde se chtěl naroditi, byla jeskyně pastýřů; první, které On jako novorozený k sobě připustil, byli pastýři. On nazval následovníky svého učení stádem svým, ovečkami svými; On se posléze nazval pastýřem a to dobrým pastýřem. Dnešní evangelium (Jan 10, 11, 16.) obsahuje řeč J. Krista, v které poukazuje na čtvero známek osvědčujících, že jest hoden krásného jména dobrého pastýře. Ježíš jest dobrým pastýřem, protože vydatně pase ovečky své; mimo to, že umřel za ovečky

své; pak že poznává důkladně ovečky své, a že v pravý čas jim v potřebách jejich přispívá; posléze že uvádí do ovčince svého mnohé ovečky, které jsou mimo něj: hle toť předmět dnešní řeči. Rozjímajmež pozorně slova Kristova a Pán nám dopřej, bychom v této chvíli poznali Ježíše dobrého pastýře, abychom se stali vždy ucelivějšími ovečkami jeho.

I. Dnešní evangelium takto začíná: Za onoho času řekl Ježíš fariseům: „Já jsem pastýř dobrý;“ těmito slovy uvedl Ježíš první důkaz, jak dobře mu náleží jméno dobrého pastýře a že on vydatně pase ovečky své. Slovo pastýř odvozuje se od pásti; neb přísnou povinností každého pastýře jest krmiti stádo. Nuže, které jsou nejpodstatnější podstatné pokrm, kterými Božský pastýř krmí duše, své ovečky? Nejprve krmí Ježíš duše nejvzácnějším pokrmem svých vnuknutí, kterými se udržuje v přímém obcování se svými tvory, oznamuje jim svou Božskou vůli. Mimo to krmí Ježíš duše nejspasitelnějším pokrmem slova Božího, kterým jim skrze sluhy své okazuje pravdy k věření, nepravosti k vystříhání a ctnosti ku konání. Ale který jest nejvybranější pokrm, nejpodivnější, nadlidský, kterým Božský pastýř ráčí posilovati duše, své ovečky? To jest Nejsvětější Svátost oltářní. Tímto pokrmem nebeským, jak nás o tom víra učí, nutí Ježíš svou neskončenou lásku až k obětování sebe samého a celého bídnému tvorů člověku. Neb v nejsvětější Svátosti podává Ježíš člověku své tělo; ono tělo, které bylo dílem Ducha svatého a sedí nyní tam v nebi na pravici Otcově. V svatém přijímání sděluje Ježíš člověku svou duši; onu duši, „v které jsou všechny poklady moudrosti a umění,“ (Kol. II. 3.) a jejíž každý i nejmenší skutek měl neskončenou cenu. Ježíš zděluje v svatém přijímání i samé Božství své; ono Božství, které jest mořem neskončených všelikých dokonalostí. Při takovém pomyslení strnu a volám ze srdce plného vděčnosti: Ježíš Kristus, tvrdě, že jest pastýřem dobrým, vyslovil pravdu jasnou jako slunce: J. Kristus jest pastýřem, jehož dobrota jest neskončená. On jediný může právem říci ku všem lidem: „Já jsem pastýř dobrý.“

II. Ubezpečiv, že je pastýřem dobrým pravil, dále J. Kristus: „Dobrý pastýř život svůj dává za ovce své. Nájemník pak a kterýž není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vidí vlka an jde i opouští ovce a utíká a vlk lapá a rozhání ovce.“

Tak mluvil P. Ježíš; těmito slovy po-

ukázal J. Kristus na druhý důkaz, pro který jemu přísluší jméno pastýře dobrého, důkaz jest, že umřel za ovečky své. Tomu všemu naopak jest počínání si nájemníka, jenž pase stádo pro výdělek; jednání jeho jest zcela rozdílné od onoho pastýře, jenž pase stádo své vlastní, které upřímně miluje. Ten první má malou starost o stádo a nevydává se při hlídání ho, v žádné nebezpečnosti; druhý naopak má zvláštní péči o stádo, a aby je uhlídal nevyhybá se ani velikým nebezpečím. Nuže, byla péče Božského pastýře o ovečky taková, jakou mívá lakotivý nájemník aneb laskavý pastýř? Péče J. Krista byla péče Božského pastýře; protože neskončeně dbalejší nežli péče kteréhokoli pastýře pozemského. Syn Boží tím okem, kterým patrně vidí všechny věci, vidí po pádu Adamovu všechny duše ztížené ranou smrtelnou, jako ovečky smrtelně raněné, Syn Boží vidí všechny duše napadeny vlkem hladovým. Syn Boží vidí všechny duše zavržené pro neposlušnost prvních rodičů z království Božího, podobné ovečkám bloudícím bez vůdce, vzdáleným od ovčince svého. Při pohledu na toto žalostné divadlo ustrnul se Syn Boží, umínil si, že pomůže v tomto neštěstí, učinil se člověkem v nevinném lůně Marie P.; žil chudobně po tři a třicet let, obětoval svůj nejdražší život z lásky k svým ovečkám. Jak drahocenné účinky vyřinuly se z kruté smrti vytrpěné od Božského pastýře za milené stáde! Pravá církev byla obmyšlena přepodivnou svátostí, která smaže hnusnou skvrnu prvopůčateční; moc ďáblov byla oslabena a utěšené brány nebeské zavřené pokolení lidskému od mnohých věků, znova se otevřely. Kde jste čtli o nějakém pastýři pozemském, který aby vysvobodil od kruté smrti své stáde dobrovolně se obětoval, potupám a bidám nejbolestnějších trestů? Zajisté, že nikde. Jediný pastýř, který aby mohl dáti život za milované ovečky, dobrovolně snášel nejpotupnější a nejbolestnější smrt, jest J. Kristus, vzor nejlaskavějších pastýřů, jenž z každého obrazu, na němž jest ukřižování jeho vyznačeno, volá k pokolení lidskému: „Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.“

III. Osvědčiv, že není nájemníkem, ale pastýřem laskavým, jenž dá život za své stáde, pravil dále: „Já jsem pastýř dobrý a znám ovečky mé, a ony znají mne. Jako mne zná Otec, tak i já znám Otce a život svůj dávám za ovce své.“ těmito slovy uvedl J. Kristus třetí důkaz, jak toho zasluhuje, aby nazván byl pastýřem dobrým

a jest jím, „protože důkladně poznává ovečky své a pomáhá jim v pravý čas v potřebách jejich.“ Každý ví, že Božský pastýř jest bytost neskončeně moudrá; z toho jde, že má přiměřenou známost oveček svých; on tedy ví, jaké jsou vlastnosti jejich duše i jejich mnohotvarné potřeby; rozličné jejich touhy jakož i vhodné prostředky, aby dosáhly nebeského cíle svého. Mimo to není to poznání, které má onen nejlepší pastýř o stavu, v jakém se jeho milé ovečky nacházejí, jen tiché ale účinné. Toto poznání jest sdruženo s přemnohými milostmi, které On jim dle jejich potřeby uděluje. O duše, které okoušíte smutných dnů, nedostatků chudoby a jste jako ovečky nemající přístřeší, které by vás ukrylo, pokrmu, kterým byste se zotavily, potoka, ze kterého byste žízeň uhasily, důvěřujte: Božský pastýř zná vaše potřeby; on přispěje ku pomoci v potřebách vašich. O duše, které jste jako ovečky, jež obíhá hladový vlk, důvěřujte: Božský pastýř zná vaše potřeby; On vás učiní vítězi nad ním. O duše, jež jste již dávno otroky němi zlých zvyků a jste jako ovečky zabavené v bodavém trní, důvěřujte: Váš Božský pastýř zná vaše potřeby; On vás vyprostí z hříšných navyklostí. O duše přišedší ku konci dnů svých, vyjdete brzy z tohoto světa, důvěřujte: Božský pastýř zná vaše potřeby. On bude při vás na cestě obávané. A proč se máte všechny vy duše, které jste ztíženy tvrdými potřebami, proč se máte odevzdat do lůna důvěrnosti? Protože Ježíš jest dobrým pastýřem, protože Ježíš je pastýřem, jenž důkladně zná ovečky své, přispívajícím v pravý čas v potřebách jejich; protože Ježíš jest ten jediný pastýř, z jehož úst se právem ozývají slova: „Známt mé a znajít mne mé.“

IV. J. Kristus ukončil řeč připomenutou v dnešním evangeliu těmito slovy: „Mámť ještě jiné ovečky, které nejsou z tohoto ovčince; ale i ty musím přivést: a hlas můj slyšení budou; a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“ Těmito slovy uvedl čtvrtý důkaz, že jest dobrým pastýřem a jest jím, „protože uvádí do ovčince svého mnohé ovečky, které jsou mimo něj.“ Jak bolestné divadlo se představuje očím J. Krista, Božského pastýře. On vidí přemnohé ovečky, které jsou mimo církev katolickou, jeho milý ovčinec; tolik pohanů klanějících se bohům nepravým, kteří nejen nevěří zjeveným pravdám, ano přestupují i rozkazy zákona přirozeného! Kolik kacířů, kteří tvrdošíjně trvají v odporu k

sv. církvi; jakkoliv je milost Boží tajemnými cestami zve k posvátnému ovčinci. Jak mnozí katolíci jsou, kteří, ač patrně znají Božský původ církve, přec zjevně upírají i nejpodstatnější učení víry a veřejně skládají se sebe břímě vši církevní vážnosti! A co tu činí J. Kristus, nebeský pastýř, aby tyto duše žijící mimo jeho ovčinec šly samy do sebe, zavrhlly své bludy a vešly v bezpečné láno pravé církve? O převeliké dobroty J. Krista! On je volá tu nejšetrnějším pozváním, tu přísnými hrozbami a mnohé z těchto neprozřetelných duší dávají se překonati milostí; rozmnožující takto počet šťastných oveček Kristových. O Vykupiteli člověčenstva, o laskavý Pastýři duší, kéž se vždy více rozšiřoval tvůj ovčinec a shromáždil v sobě všechny modloslužebníky, kacíře a odštěpence rozšířené na povrchu země. O kdy nadejde čas, Božský Vykupiteli, kéž bude sv. evangelium knihou ode všech čtenou a ctěnou, kdež milostnou matkou všech lidí bude neposkvrněná tvá matka Maria; kdež Bohem, jemůž se všickni lidé klaněti budou, budeš Ty o Synu Božského Otce; kdež pokrmem nejposvátnějším všech lidí budeš ty skrytý pod způsobami svátostnými? O kéž by vyšla dennice toho dne, v kterém bude vyplnění tvého proroctví o spojení všech duší v Tvém ovčinci, Tvá slavná věštba: „Bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“

Když je náš Božský Spasitel, jak jsme viděli hoden krásného jména dobrého pastýře, rozum toho žádá, abychom my byli vždy dobrými ovečkami jeho. Ale co budeme činiti, bychom si toho štěstí zasloužili, náležeti v počet dobrých oveček Ježíše Krista? Dobré ovečky jsou tiché i když bývají šlehány bičem pastýřovým; i my se přičiňme, bychom byli křesťany tichými a pokornými srdcem. Dobré ovečky mají veliký strach před vlkem; i my chovejme smrtelnou nenávisť a ošklivost k hříchu, zvláště těžkému. Dobré ovečky jdou, přicházejí, stojí na pokynutí pastýřovo; i my poslouchejme s napnutou učenlivostí nejen na rozkazy, ale i na pouhá pokynutí Božského pastýře. Dobré ovečky dávají posleze svému pastýři vlnu a mléko; a my obětujeme ustavičně J. Kristu svému Božskému pastýři sebe samy. Plesám při rozjímání, jak štědře budeme odměněni, dostane-li se nám toho štěstí patřiti do počtu dobrých oveček J. Krista. Budeme-li takovými, bude o nás míti péči milostnou Božský pastýř jak po čas smrtelné naší

pouti, tak v nebezpečném okamžení smrti. A když nadejde den, jenž bude posledním života, tu budou ovečky shromážděny od andělů na pravici J. Krista; a kozlové postaveni budou na levici jeho. O jak přivětivá slova otcovské laskavosti promluví k nám Božský pastýř! „O milované ovečky, řekne tehdaž, buďtež ode mne pozdraveny, blaze vám! Hle pominul čas nedostatku a strasti, hle vám započíná čas hojnosti a blaženosti. Vy jste mne následovaly v tichosti; poslouchaly jste na každé i nepatrné příkazání; vy jste šly za mnou a plesající myslí drsnou cestou na Kalvarii; o věrné ovečky radujte se, pojďte, pojďte se mnou ze suchých pustin vyhnanství do věčné zelených zahrad mého nebeského ráje. Tak k nám bude mluvit Božský pastýř; a od té chvíle napořád nebude více naším obydlím bojující církev zde na zemi, ale přebálený ovčinec církve oslavené nad hvězdami. Amen.“

Gethsemane.

Cyklos znělek od V. Štulce.

Otče můj a Bože věčný neskonalejší
více než druhdy vidím člověka se synem,
duchu zdá se, jako by byl v těle jiném,
srdce se mi chvěje — oči se mně kalí.

Vím, co jsem; — a moc má trátí se i halí —
podstata se moje lidské mdloby stínem;
znám, že Tvůj syn jsem a mým že Tvá moc týnem
a předc mě tma děsí, jež se na mne valí.“

„Já Tvůj Syn a jednorozenec Tvé lásky
věčný z Tebe — nestižený časů proudy
sešel s nebe — upjat s lidstvem věčné svazky:

a teď strašněj cítě, než pocítil Adam,
nevystižitelné svatosti Tvé soudy
pod břemenem člověčích vin klesám, padám.

„Otče, Otče — všechno jestiž možné Tobě!“
Boží Syn tak vzdychá volá v prachu země
poníženo maje svatě hlavy téměř,
a člověčí mdlobu cítě ve své mdlobě.

„Otče, noha má se blíží k velké době; —
na mne tíží věků všech a končin břímě,
nesu, co má nésti všechno lidské plémě:
— rány, ostny, bole všechněch cítím v sobě.“

„Otče můj a Otče věků neskonalejších,
Tvůj Syn před Tebou se v prachu země níží,
a prostírá děsnou úlohy své tíží.

„Otče můj, Ty Otče světů velkých, malých
oko Tvoje v hloub a výši losů shlíží:
možná-li ach přenes ode mne ten kalich!“

Já neúpím Otče, blízké maky cítě —
cítě kyje, metly, biče, hřeby, ostny,
jimiž katan ubije mne nelítoštný
zohaví mé tělo, umučí mne lítě.

Tvůj Syn, Otče, není světa dítě:
já kříž vítám; ježž vrah upraví mi zlostný,
vítám trůn své lásky blahý, přeblahostný
jak to slunce po tmě noční na blankytě.

Já nepláči, ale zalit krve potem
ve hlubinách duše cítím bolův bole
proklaných mi hrotův jedovatým hrotem.

Já krev cedím — a mé krve velká cena,
již prolíjí všeho lidstva za plemena
nastojte, všech neuvolní od nevole!

„Otče můj Tys láska, ježto ráje tvoří
a v nich posvěcencům upravuje nebe,
i kdo, zná-li Tě, můž' nemilovat Tebe
v radosti a žalu, v rozkoši a hoři?“

„Otče můj Tys láska, již se nebe koří,
a kdo miluje Tě, oblažuje sebe,
a kolkolem nebe rozplozuje z Tebe
a Tvým ohněm po věk nehasnoucím hoří.

Já Tvou lásku znám i žiju láskou Tvojí:
— věda co jest mojim bratrům ku pokoji,
jak mám ukojiti bolnou duši svoji?

Ach já vidím, jak je v světě duší málo,
jimž by srdce živou láskou k Tobě plálo
a to nebe Tvoje v sobě pěstovalo.“

Poměry katolíků Irských.

Žádný národ evropský nevytrpěl pro katolickou víru tolik pronásledování a strasti jako národ irský. Trpěli a trpí Poláci pro své náboženské přesvědčení, ale jejich martyrium, ač kruté, netrvalo tak dlouho jako mučeníctví Irů. Smaragdový, zelený a sv. ostrov podobá se pustině poseté zříceninami. Hrady v rozvalinách vypravují o nejslechetnějších mužích irského národa, že byli krutou vládou ožebračeni a že země vyhnání; četné sesuté a spálené kostely vypravují o vroucí zbožnosti dědů nynějších Irů; opuštěné vesnice a neobydlené chatrče svědectví vydávají poutníku, kterak tisícové a tisícové buď hladem zahynuli, aneb

jinde v dalekých zemích chleba si hledali, když otčina chleba dával jim nechtěla. Irsko jest zemí krví vybojovanou, která i nyní v jakémž takémž poddanství jen násilím od Angličanů se udržuje. Celé dny může cestující choditi, aniž by cos jiného spatřil nežli vysoké zdi, kterými zámky protestantských lordů jako pevnosti obehnaný jsou. Zejména okolo měst jest každý dům pevností, by pánu vyhostivšímu některého Ira z rodné chatrče útulek poskytl, kdyby se Ir mstil. A přece ten národ irský, jak všichni kdo ho znají svědčí, jest dobrý, ve své chudobě a dětině veselosti úslužný, vždy hotov strádajícímu pomoci, pln úcty oproti svým kněžím, pln obětavosti a lásky ku kat. církvi, pro kterou byl sužován, pohaněn a pronásledován až do těch hrdel a statků. Irové vědí, že kde anglická řeč se mluví, za nejhorší všech národů jmenu jsou. Irské jest to, co jest podlé, nízké a hrubé, Irové jsou svárliví, nestřídmi a nevědomí papeženci. Tak roztrubují Angličané o Irech. Kdo pozoroval nouzi, kdo opovrženost, jaké se nyní ještě kat. Irům od Angličanů dostává, kdo zná hrdost anglosaského plemene, snadno se přesvědčí o lichosti těchto pomluv. Když Angličané Iry o vše mimo víru připravili, hledějí je připraviti i o čest! Prostý lid anglický a škotský jest daleko svárlivější, nestřídmejší a hrubší nežli Irové. Ovšem jsou Irové, kteří podlehají pokusem i a i vůči své víře stávají se vyvrheli a zločinci — avšak u kterého pak národa nestává zločinců? Veliká většina Irů žije podle víry katolické. V tomto národě, tak chudém a přec spokojeném, tak potlačeném a přec trpělivém, tak opovrženém a přec tak šlechetném, znamenati nejlépe moc sv. náboženství. Oni jsou živým svědkem pravosti víry Kristem hlásané. Opouští-li syn otcovský krov, tu hlavní péči rodičů jest, aby zůstal věren víře, pro kterou předkové trpěli; vrací-li se domů bohat, tu jest radost velká, avšak ne proto, že zbohatl, nýbrž že poklad víry domů zpět přinesl. Uslyší-li irská matka, že syn v cizině umřel, netáže se po příčině smrti synovy, ale táže se, umřel-li zapotřen svátostmi umírajících.

Utrpení Irů, které na víru křesťanskou obrátil jedinký apoštol sv. Patricius a kterým vzdělanost a osvětu křesťanskou přinesl, počalo Jindřichem II., který r. 1172 ku břehům Irským přistál a ostrov, ačkoliv ho ještě nevydobyl mezi 10 baronů rozdělil. Sasům podlehlí Brittové, Slované, ale nepodlehli jim Irové. Baronové dobyli asi

třetinu ostrova, kterou tak zv. palem ohradili, zakládali tábory a tvrze, odkud ustavičně Iry ohrožovali. Irové, aby ostatní půdu uchránili, nemohli se zanáseti orbou, nemohli více navštěvovati školy a vysílali Hibernské mnichy k jiným národům, ale bylo jim ustavičně cvičiti se ve zbraní a utvořiti vojenskou hranici proti vetřelcům. Tenkrát povstala ona veliká zášť národní mezi Iry a Angličany. Král Eduard II. (1307—1327) povolil baronům, aby s vlastním irským poddaných libovolně nakládali, Eduard III. zakázal r. 1367, aby Angličané dcery irské nepojali za manželky, aniž dítkám irským stáli kmotrovstvi. Kdoby po Irsku se šatil aneb jen irské jméno měl, byl vinen velezrády. Byla jistá čaka, že během času náboženství katolické oba dva národy v jeden spojí, když tu z dopuštění Božího Anglie od katolické církve odpadla a v Irsku boj národní v boj horší, totiž v nábož. proměnila. Jindřich VIII. dobyv celého Irska přijal název krále Irského a poslal odpadlíka Browna, aby v Irsku reformoval. Slavný obraz matky Boží Trismké, ku kterému celé Irsko putovalo, byl zohaven a zničen, ostatky svatých z chrámů vyházeny, kláštery zrušeny, kněží pronásledováni a ze země vyhnáni. Nejvíce však uškodila Irsku ohavná obluda v dějinách lidských, jejíž jméno jest Alžběta, oproti které Nero, Tiberius, Marat a Robespierre jsou jako andělé. Když Alžběta ujala se vlády, tu se prolévala celými proudy krev irská, tu byl zpustošen zelený ostrov a v poušť obrácen, tu trpěli morem a hladem a počali se stěhovati ze své domoviny. Co posud jen dovoleno bylo, nenáviděné Iry vražditi, to bylo Alžbětou zákonem poručeno. Alžběta chtěla Iry stůj co stůj zničiti. Pronásledování ruské v Polsku, ač dosti ukrutné, nedá se s hrůzovládou Alžbětinou v Irsku ani porovnat. Uvádíme svědectví protestantská. Dějepisec Morrison praví, že Alžběta zralé obilí na polích dala zapalovati, aby Irové papeženci pošli hladem. Bylo prý viděti v ulicích měst a na venkově tisíce mrtvol nešťastných Irů, jejichžto ústa byla zeleně zbarvena od kopřiv, lebedy a jiné trávy, které z nouze jim bylo požívat. Básník Spenser, který od Alžběty dostal celé panství v Irsku darem, vypravuje: Irové byli tak ubídněni, že by i kamenné srdce bylo nad nimi se ustrnulo; z lesů prý vycházeli lezoucí po čtyřech, poněvadž se nohy slabostí nésti nemohly; hlas jejich byl hrobový, živili se mrchami a byli šťastni, když nějakou

mrchu našli; vykopávali mrtvoly z hrobů a ohlodávali jejich kosti, jetel jim byl pochoutkou. Lord Grey píše Alžbětě: „Jsem gubernátorem Irska, ale poručím a vládu zříceninám a mrtvolám.“ Značná část půdy byla pro katolickou víru obyvatelům skonfiskována a dvořanům neb vojínům udělena.

Co Alžběta bídna v životě a ještě bídnější ve smrti nemohla vykonati, to dokončil fanatický Cromwell. S 50.000 muži přitáhl do Irska, vraždil, pátil, ničil. Obyvatelé celých měst byli utraceni, kněží páleni, starci a děti do lodí uzavřeni a v moři utopeni. 40.000 mužů se spasilo útekem do cizích zemí, 20.000 jich bylo prodáno do Západní Indie v otroctví, tisíce panen od divokých Puritanů, kteří se žalmý modlili při hanebném skutku, zprzněno, všem hochům od 6—16 let pravá ruka useknuta a ženám prsa žhavým uhlím pálena. Až dosud zní nejhroznější kletba irská: Alžběta a Cromwell na tebe. Vilém Oranský konečně vyžaduje pod ztrátou jmění na katolicích, aby se zřekli sv. Otce v Římě a nejsv. Svátosti oltární, ožebračil bez rozdílu všechny. — Při tomto v dějinách světových neslýchaném pronásledování, za něž se nynější Angličané stydí a proto je několika slovy jen ve svých historických knihách odbyvají, obraceli velice nešťastní Irové své zaslzené oči k nebi, ale oni zůstali věrni svému náboženství, své řeči, svým právům a své otčině. Aby otroctví Irů zůstalo věčné, vydala Alžběta a Vil. Oranský zvláštní trestní zákon, dle kterého se v Irsku po dvě stě let soudilo. Katolíkům se ukládalo, aby protestantské kněžstvo vydržovali. Každý úkon náboženství katolického trestal se smrtí. Kněží a biskupové byli vypověděni, navrátil-li se kdo z nich tajně z ciziny, měl býti oběšen aneb čtvrcen; vysazen peníz na hlavu katolického kněze totiž pět liber šterlingů, tatáž suma se vyplácela tomu, kdo zabil vlka a hlavu jeho angl. úřadu přinesl. Kdo vypověděného kněze přechovával, propadl buď veliké peněžitě pokutě aneb i smrti. Veliký apoštol praví: „Slovo Boží není ukováno, a ani v Irsku nedalo se ukovati. Uprostřed lesů a pustin v jeskyních hlásalo se za noční doby sv. evangelium a přinášela se nekrvavá oběť nového zákona pod způsoby chleba a vína. Chlévy proměňovaly se v chrámy, poněvadž v nich ten obětován byl, který se v chlévě Betlemském narodil. Tisíce jinochů odebíralo se s nebezpečstvím života přes moře do

ciziny, aby tam študovali, na kněžství se vysvětití dali a pak do vlasti drahé se navrátili, která jim podávala ne statky a důstojnosti, ale korunu mučnickou. Jen vševedoucimu Bohu jest známo, kolik jich zahynulo ve svatém povolání. Aby Iry udrželi v nevědomosti zakázáno, aby žádný katolík ani veřejně ani soukromě nevyučoval, učil-li přišel o majetek. Zákonem zakázáno, aby žádný katolík nebyl důstojníkem aneb státním úředníkem; žádný nesměl voliti, aniž volen býti jako člen anglického parlamentu, žádný Ir nesměl býti soudcem, porotcem, státním zástupcem, správcem statku, duchovním, ba ani ne myslivcem. Zbraň nositi bylo pod ztrátou hrdla zakázáno. Žádný Ir nesměl býti poručíkem ani vychovatelem dítek. *Aby i rodinný mír porušen byl*, poroučel zákon, aby dítky kat., které se odhodlaly k protestantismu přestoupiti, ihned obdržely otcovský podíl a jen ony po otcí dědily. Přestoupili katolická paní, má ona býti majitelkou statku a smí manžela svého dle libovůle vyhnati. Mimo tyto kruté zákony, jimiž Irové systematicky utlačeni, na žebráckou hůl uvedeni a pro viru v Krista Pána v opovržení uvedeni býti měli, bylo Irsko ještě třemi jinými metlami trestáno. První jest: *Obchod irský* měl býti zničen. Ku konci 17. století vedli pozůstalí Irové dosti dobrý obchod s americkými koloniemi. Tu prosadili angličtí kupci, že jen anglické zboží do kolonií amerických a jen na anglických lodích převáženo býti má. Irsko smí jen od Angličanů své potřebné zboží kupovati, do Anglicka však nesmí maso, máslo, sýr a vlnu prodávati. Tím zvoněno umíráčkem irskému obchodu, neb chovem dobytka živili se Irové hlavně. Druhá metla byla *pronajímání pozemků*. Žádný Ir nesměl koupiti ani ne za nejdražší peníz pozemek, on jej směl jen pronajati na 30 let. Vytěžil-li příčinlivostí svou nejen nájemné, které mu bylo platiti, ale pro své potreby ještě třetinu nájemného, pak ho směl každý protestant ještě před uplynutím lhůty vyhnati. Aby vzdělávání pozemků se stížilo, nesměl mít katolík koně, jehož cena by 50 zl. převýšila. Třetí ještě hroznější metla byla *vydržování protestantských duchovních*, kterým dle libovůle katolíci obyvatelé musili platiti mimo desátek i peníze. Katolíci musili stavěti protestantské farní budovy a modlitebnice, do kterých nikdo nechodil. Arcibiskupu protestantskému v Armaghu, kde byla dříve metropole katolická, musili platiti 250.000 zl., biskupu *Dorrskému* 100.000

a jiným biskupům podobné baječné summy. Protestantské fary byly sinekury, 1200 prot. farářů žilo v Anglii, mnohý z nich ani svou faru nikdy neviděl, irský neuměl ba ani někdy jméno její nevěděl, ale peníze od Irů bral a za ně v Londýně rozmařile žil. Desátek ještě více tížil Iry, nemohli-li platiti, poslal prot. pastor svého agenta a dal zabaviti poslední peřinu. Tito agenti ovšem též hospodařili pro svůj sáček a chtěli vždy dvakrát tolik, nežli pastoru náleželo. Protestantští pastory, kteří nic nedělali, namluvili vládě, aby *katolické dítky* posílány byly do protestantských škol. Od r. 1733 byly tyto školy zakládány a kat. dítkám strava a šat v nich zaručena; ačkoliv irský národ byl toho času snad nejhudším mezi všemi národy, našlo se u čtyř millionů Irů jen 140 dítek průměrně, které tyto školy navštěvovaly. Za 90 let, v kterých tyto školy trvaly, nebo r. 1802 musily býti pro veliké pohoršení a hanebnosti protestantských učitelů zrušeny, napočítalo se jen 1100 dítek kat., které je navštěvovaly. Školy tyto stály 6 millionů zlatých. U Irů byl každý hanebným zrádcem, kdo dítko do této školy posílal. Aby národ nevědomosti nepropadl učili tajně kněží na odlehlých místech mládež náboženství, počtům, angličtině, někdy i latině a řečtině. Byli-li dopadeni, byli utraceni, byl-li dopaden učitel katolický, byl prodán za otroka do Západní Indie, jidášský peníz neostýchali se Angličané schovati v státní kase. Odtud se dá vyložití ta neskonálá láska ku knězi katolickému. Ten zuboženému lidu byl milosrdným Samaritanem, ten s ním jedl kůrky i trávu, ten ho těšil v nevýslovných bolestech, ten spěchal, aby kde mohl pomáhal, ten s plačícím plakal a s umírajícím sám umíral. Práví se, že modlitba spravedlivého proráží nebesa, u Irů se to naplnilo. Nebe nemohlo se více dívati této krutosti. (Dokončení.)

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

(Pokračování.)

Než stařenka ulehla, rozžehla před křížem na stěně světlo, které po celou noc hořovalo vždy a zbožně před křížem poklekouc, konala své večerní modlitby. Udiveně pohlížela Dora na toto počínání a nespustila ze stařenky po celou modlitbu očí. Stařenka se domodlila, vstala. Její

první otázka byla k Doře, „což ty se nemodlíš?“ Byla to hodná poctivá duše, kéž takové byly všechny naše hospodyně! Dbala nejen o tělo služebné své, ale počínala i starati se o její duši. Pamatujte všickni, že nejen odpovídati budete z péče o těla svých podřízených, ale také z péče o jejich duše, vy kdož lid služebný máte! „Co to jest modlitba se?“ odpověděla na otázku stařenčinu Dora. — „Můj Bože, děvče ty snad ani nevíš, co jest modlitba, co pak se tvá matka nikdy nemodlila?“ — „Ne, nevím matko Alžběto, co to jest,“ odpovídá cikánka, „mezi námi nikdo tak nekleká, aniž ruce spíná leda před velkým pánem, začež něco obyčejně dostává. Já dávala se vám zvědavě, myslila jsem, že rovněž za vaše klečení obdarována budete a vy jste vstala opět s prázdnem, jak jste klekla, arci tu nikoho nebylo, kdo by vám byl mohl něco dáti. Prosím, povězte co jest to za zvyk a jak si mám vaše počínání vysvětliti?“ — „To jest velmi těžká věc pro mne, neučanou stařenu, ale jak vidím, nevíš ani, že jest Bůh a proto neznáš modlitbu či prosbu k němu. Za malý dárek před mocným pánem shýbalas kolena a prosebně ruce spínala a před tím nejmocnějším Pánem všech pánů, nevíš, že nejdříve sluší klekati? Již se nedivím, že cikáni schopní jsou tak ukrutných skutků, jak jsi sama vyprávěla, vždyť nevědí, že jest Bůh, který zlé zapovídá a tresce a je i ve způsobě světské spravedlnosti stihá. Kladla jsem ti mnohé podmínky, na tuhle jsem nevzpomněla a proto jsi slyš, chceš-li zde zůstat, musíš nejen učiti se Boha znáti, ale i jej cítiti, jinak tě podržeti nechci a nemohu.“ — „Matko Alžběto! s radostí vás poslechnu, jen mi vašeho Boha ukažte a primlouvejte se u něho, vždyť jste tak dobrá, všecko učiním, co jen si přejete, ale nevyhánějte mne.“ — „Ty žádáš více, nežli já mohu, kdyby bylo to možné Boha ukázati, jak lidi se ukazují, tu by jistě nebylo nikoho, kdo by jej nectil a neznal. Bůh jest však neviditelný, proto si jej musíš pouze představit, ale viděti jej nemůžeš, poznati však můžeš Boha ze skutků a dokladem ti buď tvůj útěk a šťastné až dosud zachránění, dalo se vše po vůli Boží, jak ti časem vyloží. Dnes však jest již pozdě na noc, jdi si lehnout a ráno dle síly své, chci ti vyložit, co sama vím, bude to má první starost, abych tě naučila Boha znáti, cítím, že schopnosti mé jsou k tomu nedokonalé, ale co mohu zkusím, Pán Bůh mi bude sám jistě spomocníkem.“ Po řeči

té stařenka odebrala se do přístěnku, kde ulehla. Spánek ale nepřicházel. Začínala se ohlížeti po tom Božím světě a divila se, že jsou ještě lidé, kteří ani Boha neznají. Starost velká ji tížila, mělať pevný úmysl děvče k poznání Boha přivesti, ale jak jí vše to říci, co ve svém srdci cítila, co celým svým dlouhým životem spečetiti mohla: „pravou viru v jediného Boha.“ Rovněž tak přemýšlela Dora, nemohla pochopiti, že by něco mohlo býti, aniž bychom to viděli aneb aspoň slyšeli. Slyšela šustot ještěřčin mezi kamením a zpěv ptáčka, kterého často neviděla a přece věděla, že tam ještěrka i ptáček musí býti, aby šramot neb zpěv k ní dolehl.

IV.

Po svém dlouholetém zvyku se nesvlékla, ulehla jak ráno se ustrojila a s podivením ji takto časně vstávající Alžběta, nalezla. „Musí to býti divný lid, z kterého to děvče pochází, již se nedivím, že jsou samý cár a samá špína, jak to jinak možno, v čem chodí v tom leží jak ta zvířátka.“

Zašustěním v kuchyni, Dora se vzbudila. Vyskočila a stála u Alžběty. „To jsem dlouho spala, vy již jste zde a já chtěla než přijdete oheň rozkřesati, jak jsem včera u vás viděla, již se mne to mrzí, hovořilo děvče.“ „Nic jsi nezmeškala, ale co pak, žes vrchní šat nesvlékla, než jsi si lehla, toť vše pokazíš.“ „Vy se večer svlékáte?“ tázala se cikánka, „to jsem nevěděla, mezi námi tak nečiní, já večer poslechnu a odložím sukni i kabátek bez toho jsem nemohla usnouti, jak mne obě tísnilo.“ „Že mne to nenapadlo opakovala si stařena, vidím, že musím s tebou začítí jak s malým dítětem. Bůh mi pomoz.“

Stařenka se počala umývatí a Dora činila podle ní, po té klekla opět u křížku a modlila se. Cikánka klekla vedle, sepjala ruce a čekala mlčky až dokončí. Alžběta vstala, shasla světélko a kázala Doře, aby oheň rozkřesala.

„Proč jsme nerozsvítily louč od světélka,“ ptá se děvče, „mohlo to býti rychleji.“ „Nechci, aby světlo před křížem nám rozsvěcovalo plamen k naší denní potřebě, jen křesej znova, tak velká práce to není, já zatím donesu vody. Všecko to nemohla Dora pochopiti, z úcty však k matce Alžbětě, jak stařenku jmenovala, podrobovala se všem jejím rozkazům bez odmluvy.

S obratností svého plemene rozkřesala Dora v mžiknutí, naložila hranici dříví jak to včera viděla a přinesla z misníku

hrnee, kteréhož Alžběta k vaření polévky používala. Tak dopodrobna pamatovalo děvče, co den před tím vidělo. Snídaně je hotova, Jakub sedí podle zvyku za stolem a Alžběta vynáší zbytky ku psí boudě. Venku jest překrásně. Tichý déšť osvěžil celou přírodu a vonné kvítí šíří vůni po celé zahradě.

Stařenka usedla opět pod hrušň a Dora jí k nohám. Nadešla chvíle, kde ta stará hlava má se namáhati, aby cikánce pověděla, že jest Bůh. Kde vziti výmluvnosti k tak důležité řeči. „Jest to však tvé cti, o Pane, i budeš mým rádcem jisto jistě,“ tak přemýšlela Alžběta, nežli přišla k slovu. „Vidíš Doro, včera bylo zde sucho a dnes jest již všude zalito, kdo to as způsobil? kdybys zde celou noc byla seděla, nebylo tu nikoho a přece skutek svědčí, že změna je, či mocí, co myslíš?“ „Nevím matko Alžběto,“ „Podívej se dále, co tu kvítků otevřelo do rána krásných korunek, kdo jim tak poručil, aneb proč jasné slunce z rána vychází a večer se schovává, kdo je řídí, kdo as spravuje, že nikdy neshasíná aniž opačně je dnes na západu a zítra na východu se zdvihati vidíš? či vůli vše to se děje?“ „Nevím matko Alžběto,“ tak zněla vždy stejná odpověď cikánčina. „To jsou skutky Boží a svědčí, že jest někdo nad námi, kdo všecko řídí a spravuje, kterého nevidíme, ale ze skutků, které ruka lidská nikdy vykonati nemůže, přece poznáváme. Věř v něho, uč se znáti, co On přikazuje a přesvědčíš se, že to bude vždy k tvému dobrému.“ Tak a podobně vykládala prostá žena cikánce jsoucnost Boží a nacházela v Dore posluchačku nad očekávání pozornou. Dora se jí priznala, že od chvíle, kde Alžběta přijala ji pod střechu, přemýšlela o tom, jaký as jest rozdíl mezi ní a ženami, které ze svých toulek znala, ženami z jejího plemene. Zde samá láska a přívětivost, mezi těmito jen svár a nepřátelství až k smrti. Alžběta ji poučovala, jak křesťanství učí každého etnostem a varuje ho přede vším, co jest etnostnému životu na odpor. Když konečně začala ji líčiti Krista Pána, jako vtěleného Boha, jeho utrpení a smrt, tu byla již Dora všecka přesvědčena, že jest Bůh a nepřála si nic snažněji, než aby stařenka učila ji modliti se k němu. Tak získána toulavá cikánka prostou ženou svaté pravdy, kterou věrou křesťanskou zveme a z bohupusté Dory, stala se obratem nejpříjemnější Jeho vyžnavačka. Den po dni plynul a Dora zdokonalovala se v poznání tom i svěřovala

se se vším nově poznanému Bohu. Tak plynul týden po témdni, světlosti měsíce ubývalo, až se stávaly noci tmavějšími i nadešla noc, kde matka cikánka Doru u starého buku dle přípovědi očekávala. Dora večer před tím byla velmi tesklivá. Nevěděla, jak se má zachovati. Nejíti k buku, byla by tím slovo rušila a odejiti bez vědomí Alžbětina rovněž nechtěla. Usnesla se, že Alžbětě vše poví a také tak učinila. Samý večer již přisedla k ní a vše s ní sdělila. Stařenka byla celá strnulá. „Noc jest tak tmavá a cesta neschůdná a ty bys se chtěla odvážiti na tak odlehlé místo, což se nebojíš?“ „Nebála jsem se nikdy, matko Alžběto a nyní kde vím, že jsem v božích rukou, bojím se tím méně. Budu se celou cestu modliti, jak jste mne učila a šťastně se vrátím. Stezky všechny znám a opatrná jsem, toť by nebylo ve mně krve cikánské, aby mne nehoda stihla. Dovolte mi matičko a lehněte pokojně, ráno jak obyčejně jsem při své práci.“ Slíbilas to matce a ona bude čekati s toužebností na tebe, proto jdi s Bohem, ale řekni ji podruhé, aby přišla jen bez ostychu k plotu naší zahrádky a pohovořila s tebou dle libosti, mně to proti mysli nebude.“ S radostí rozloučila se Dora s Alžbětou a spěchala skalnatou krajinou na známé jí místo. Byla nedočkavá, zdali matku zastihne, nevěděla jestli matka poranění neodstoukala, aneb od slidičů tlupy chycena a snad dokonce zavražděna nebyla. Obava ta ji pobádala k rychlé chůzi.

(Pokračování.)

„Vstalt jest.“

Zemí tiše spí a jaro dosud dřímá,
Stesk, nával bolů srdce lidské jímá,
na každé tváři strasti zub se zračí,
že slzy téci ani nepostačí.
Lid víry zbaven, pánů svých se bojí
neb žije v stálém jenom nepokoji,
co zítřejší den asi mu přinese,
Ne o duši svou, o tělo se třese.

Však, ejhle, mračna, oblohu jež hálí
se rozstupují, úsvit zablesk v dáli,
a mžikem chmurná země skví se v jasu,
a teplo vlažné z dálných letic pásů
ji obejmá, křísí, v život volá
a ze sna budí ji, a země neodolá:
vše plno jarosti, radosti, touhy,
vše zapomíná na svůj spánek dlouhý. —

Nad hlavou lidstva divné táhnou zvěsti,
věd pokroky a uměň divy věští,
spěchí vířivý vše k předu lidstvo žene,
boj slední bojovat jde lidstvo poražené,
chce vyrvat sebe z mocné Boha ruky,
však sklízí jenom útrapy a muky
a marně čelo zlobné k nebi zvedá,
jen zoufalost naň jako úpir sedá!

V tom zvuky sladké luhem, polem letí,
zem chví se v hlubinách, na každé sněti
květ pučí bílý, stromy v roucho něžné
se hálí zelení, mizí stráně sněžné,
a vzduchem divná vane, zbožná píseň;
vše září v naději a krutou tiseň,
jež tlačila je, tvorstvo s sebe strásá,
vše koří Bohu se, vše „*Vstalt jest*“ jásá.

Tajemným šumem zachvěly se lesy
a z hrdel ptáček vytryskují plesy
a vodstva hukot, zvonů slavné znění —
vše v hymnus pojí se, vše v vytržení
se schyluje a zbožnou píseň šepce. —
Tu divný převrat v lidské stal se lebce
tvář ponurá se zjasní, v nitru budi
se vděčná modlitba a proudí z hrudi.

A oko člověka zamžené patří
kol sebe ve svět, žal se s plesem bratří:
že zatvrzele pravdy dřív se štítíl, —
dech jemu krátí v prsou; však osvětil
jej paprsk naděje, a v prsou hloubí
se jásot s pokorou v dik Bohu snoubí,
že poznal pravdu prostičkou a blahou
a zrak se znova zalévá mu vlahou.

Všemocný Bože, jenž znáš všecky taje,
jenž víš, že slabi jsme, znáš naše baje,
jenž hledíš s výšin na bludy a zmatky,
dej Pane, vrah by nevedl nás v jatky
a slyš, co lidstvo šepce u pokoře:
„Zbav klamů nás a slzavého hoře,
vlož v srdce naše pevnou v život víru,
by v lásce žili jsme a blahém míru.“

Šmn.

DOPISY.

Z Ameriky, v měsíci březnu 1882.

*Zpráva o úmrtí českého kněze v Americe dp.
Antonína Urbančíka, z kongregace nejsvětějšího
Vykupitele.*

P. Antonín Urbančík, zesnul v Pánu
dne 6. března t. r. v kláštere O. O. Redemtoristů u sv. Jakuba v Baltimore, P.
Antonín Urbančík byl ozdobou kněžského

stavu a drahou perlou své milé Kongregace. Byl přímě a upřímně povahy, pravým řeholníkem, vzorem nelíbené pokory a přísného sebe mrtvení, a tudíž není divu, že sobě všudy kde působil, získal lásku, úctu a vážnost. Jmenovaný kněz narodil se 17. června r. 1813. na Moravě z bohabojných rodičů. a byl 18. září 1838 na kněžství vysvěcen. Dvě léta působil v Čechách, jakožto světský kněz, a v roce 1841 vstoupil do Kongregace nejsvětějšího Vykupitele. Dne 8. července roku 1842 přijal generální vikář zaalpské provincie zbožností a ctností proslulý P. Josef Pessara sliby jeho a po té poslal jej roku 1843 ještě s jinými bratry do Ameriky. Plavba však byla velmi bouřlivá a trvala 80 dní. Vůbec se již mysli, že naši milí jsou již ve vlnách mořských pochováni, a tou příčinou byly za ně také mše sv. slouženy. Za tím však šťastně přibyli do New-Yorku, kdež právě v Pánu zesnulý blahodárně působil. Neboť nemalé zásluhy sobě získal P. Ant. Urbančík tím, že zde horlivě se ujímal opuštěných Čechů, otcovsky se o ně staral a jim k tomu dopomohl, že měli svůj vlastní chrám Páně. Odtud pak byl poslán na rozličná místa a všudy blahodárně působil. Zmínujeme se především o jeho horlivé činnosti v Baltimore. Zde působil při těchto chrámech Páně, u sv. Alfonsa, u sv. Jakuba, sv. Michaela a u sv. Kříže. Zde častokráte a po delší dobu vypomáhal ve správě duchovní. Poněvadž nejdůstojnější p. arcibiskup žádného českého kněze neměl, zastával sám P. Ant. Urbančík všechny úřady kněžské, ničehož od Čechů za to nepřijímal, konaje všecko z pouhé lásky. Avšak P. Ant. Urbančík neujímal se pouze opuštěných Čechů, ale i opuštěných Němců. Tehdáž byli jediní Redemtoristé v Baltimore, a jich povinností bylo, aby se ujímali všech opuštěných Němců, ve vzdálených osadách žijících. A proto v zimě v letě o 5. hodině ráno ubíral se každý otec duchovní do své milé osady, jichž pět bylo. Jedenkrát v zimě ráno viděli jsme, jak se náš P. Urbančík v punčochách ulicemi ubíral k jednomu starému kostelu, poněvadž bylo velmi sluzko, maje v jedné ruce střevíce. Všecek mokrý na kolenou lezl ku svému starému kostelu, a sám ku mši svaté zvonil a na této cestě 6krát upadnul na zemi. Jindy jsme ho zase viděli, jak bosýma nohama dalekou cestu vážil k sv. Michaeli, že ani v střevících ani v punčochách dále přijíti nemohl. To nás až k slzám pohnulo, obdivo-

vali jeho horlivost, namáhání a útrapy. Byl muž, který se rád umrtvoval a sobě v modlitbě liboval. Neb již o druhé hodině ráno klečival před nejsv. Svátostí oltární, jsa ve vroucí modlitbu pohřížen a prose Božské Srdce Ježíšovo za obrácení hříšníků. Po celý rok nejidal žádného masa, vyjímaje největší svátky v roce a taktéž mělo se to se snídáním. A jaký byl jeho život, taková byla i jeho smrt. — Před nedávným časem, došla ho smutná zpráva, že general Kongregace v Římě těžce onemocněl. P. Urbančík spěchal hněd před nejsv. Svátostí oltární a obětoval Božskému Srdci Ježíšovu svůj život za svého milého, nejvyššího představeného. A Pán Bůh přijal oběť tuto. P. generál se uzdravil a P. Urbančík zemřel. Dne 8. února byl zaopatřen svátostmi umírajících, pak se poněkud zase zotavil, že mohl ještě jednou dne 17. února sloužiti mši svatou. To jej však unavilo v té míře, že od té doby více z lůžka nepovstal a po traplivé nemoci odebral se k věčnému odpočinku, aby přijal odměnu udatného bojovníka, aby přijal korunu slávy věčné, kteráž připravena jest všem, kdož v práci, v boji, v trpělivosti setrvávají. Slavný pohřeb odbyval se 8. března. Mrtvola byla vystavena v hovorné klášterní kamž se velký dav lidstva shromáždil a ztrátu horlivého kněze oplakal. Zvláště Češi a jich důst. p. farář Vídenka, hořce oplakávali svého milého a horlivého krajana. Sám arcibiskup pochoval důstojného kněze za přčetné assistance. Vele důstojný P. provinciál Sauer činil pohřební řeč, v níž zevrubně vyličoval působení svého spolubratra. Budíž ještě podotknouti, že nad jiné vyznamenali se mužové a mládežnické spolku „*rytířů sv. Václavských*“ všemožnou péčí o to vedouce, aby pohřeb slavně a důstojně byl vykonán. Začež jim srdečné díky vyslovujeme.

KRONIKA.

Z Prahy. (Církevní slavnosti.) V neděli dne 23. t. m. připadá církevní památka sv. Vojtěcha, bisk. a muč., patrona země české. V ten den budou v chrámě sv. Vítském od 6. h. mše sv. slouženy; tam bude též o půl 9. hod. německé kázání (vdp. kan. dr. V. Houška), české pak v 10 hod. (vdp. kan. K. Schwarz) a v 11 hod. pontif. mše sv. Ve farním kostele u sv. Vojtěcha v Jirchářích bude v týž den v 10

h. kázání, v 11 h. pontif. mše a odpoledne ve 3 h. nešpory. — V pondělí dne 24. t. m. bude se slaviti památka sv. Jiří zejména v kostele tohoto světce a patrona našeho v starobylém chrámu na hradě Pražském slavným způsobem. Ráno budou slouženy tiché mše sv., v 10 h. velká mše sv., odp. bude ve 4 hod. kázání a po něm požehnání. — V úterý 25. t. m., v den sv. Marka vyjde prosebný průvod z metropol. chrámu sv. Vítského po mši sv. v 7 hod. ráno sloužené do kostela v Loreté.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 17. dubna do 20. u sv. Štěpána, od 21. — 24. dubna na Strahově a od 25. — 28. dubna u nejsv. Trojice v Podskalí. Výstav trvá všude každodenně od 8. h. ráno až do 6. h. večer; mše sv. výstavní začne všude v 7 h. ráno, večerní pobožnost o půl 6. h. večer.

— Moravský „Hlas“, který si velmi dobře vede a náboženství katolického na sesterské Moravě neohrožené hájí, přináší tuto z francouzského listu „Le Droit“ vyňatou zprávu o rozsudku smrti Ježíše Krista. Náhoda odhalila nám nejdůležitější všech soudních spisů, které kdy sepsány byly, rozsudek smrti Ježíše Krista. Zní takto: Rozsudek, vyřknutý Pontiem Pilátem, vládařem Dolní Galileje znějící, že Ježíš z Nazareta smrtí kříže trestán býti má. Roku 17. panování Tiberia císaře a 25. dne měsíce března ve svatém městě Jerusalemě, když Annáš a Kaifáš nejvyššími knězi lidu byli; odsoudil Pontius Pilátus, vladař v Dol. Galileji, sedě na soudní stoličce, Ježíše z Nazareta k smrti na kříži mezi dvěma vrahy. Věhlasní a věrohodní svědci z lidu praví: 1. Ježíš je svůdce. — 2. Jest buřič. — 3. Jest nepřítel zákona. — 4. Vydává se neprávě za Syna Božího. — 5. Vydává se neprávě za krále Israelského. — 6. Vešel slavně do chrámu sprovázen davem lidu, kteří palmy v rukou nesli. — „Pontius Pilatus velí prvnímu setníkovi, Quirilu Corneliovi, aby jej na popraviště vedl a zakazuje všem, bohatým i chudým, usmrcení Ježíše zabraňovati.“ Svědky, kteří tento rozsudek podepsali, jsou: Daniel Raboni, farizej; Jan Zorobabel; Rafael Raboni, Kaput. „Ježíš půjde Jerusalemem branou Struene.“ — Tento rozsudek je vryt do kovové desky a po straně stojí slova: „Podobná plocha byla každému kmenu poslána.“ Tato kovová deska byla nalezena roku 1820 ve starobylé váse z bílého mramoru, kterou vyko-

pali v městě Aquile v království Neapolském. Komisaři věd, sprovázející vojsko francouzské, našli ji. Deska je teď majetkem Kartusiánů blíže Neapole. Váša je v kapli v Casertě.

*** * Z hrobky patriarchů.** Na rozkaz sultánův sestoupila se nedávno zvláštní komise skládající se z měšťanů hebronského a z několika šejků, do hrobky patriarchů, která nalézá se u městečka Hebronu. Komise tato měla hrobku prohlédnouti a podati o tom zprávu, není-li v ní žádné opravy třeba a nevyžadují-li hedbávné přikrývky, které náhrobky patriarchů pokrývají, nějaké opravy. S komisí sestoupili dolů ještě tři nosiči pochodní; všichni účastníci zuli své střevíce. Vstoupivše do hrobky vrhli se všichni přítomní na podlahu, políbili ji a pomodlili se. Stěny a klenba hrobky jakož i opona před vchodem nalezeny ještě v nejlepším stavu. Na pokrývkách náhrobku Abrahamova, Rebecky, Jakubova a Lejy jevíly se veliké trhliny. Pokrývky tyto nahradí se novými, které se očekávají z Cařihradu. Podlaha v hrobce byla pokryta četnými proužky papíru. U křesťanských a židovských poutníků, jimž jest vstup do hrobky zapovězen, panuje totiž obyčej, že okénkem v mešitě, která se nad hrobkou klene, hází do této proužky papíru se svým jménem, aby tak zpravili drámající o své návštěvě. Modlitbou za život sultánův ukončila komise svůj posvátný úkol.

*** * Jako každoročně** účastnil se též letos cis. dvůr církevních obřadů ve sv. témni. Na Zelený čtvrtek byl po službách Božích dojemný obřad **mytí nohou od císaře pána a císařovny** při 12 starcích a 12 stařenách v obřadním sále cis. hradu vídeňského vykonán. Slavnostnímu výkonu byli přítomni nejvyšší státní hodnostáři, dvořanstvo, generalita a sbor důstojnický. Na Velký pátek vydal se císař pán ve průvodu korunního prince Rudolfa a veškerých pánů arcivévodů do dvorní kaple, kamž hned po té J. Velič. císařovna s korunní princeznou Štefaní a arcivévodkyní přibyla. Veškeré dámy byly oděny v hluboký smutek a nesly odznaky hvězdového kříže na levé straně prsou. Dvorní kazatel dr. Kieh měl nejprve kázání, jež půl hodiny trvalo, pak následovalo odhalení sv. kříže, jenž byl od duchovenstva císaři pánu a císařovně k políbení nesen. Ostatní přítomní kříž klečící líbali. Na to následovalo uložení nejsv. svátosti do Božího hrobu v kapli hradní, kamž celé dvo-

řanstvo průvodem se bralo. Když cis. dvůr po službách Božích do komnat se odebral, byl také obecnému přístup povolen. Při četném účastenství dvořanů konalo se i Vzkříšení na Bílou sobotu, při kterémž se opět císař pán, císařovna, korunní princ s korunní princeznou, pani arcivévodové s arcivévodkyněmi účastnili.

*** * OO. Redemptoristé** u sv. Kajetána v Praze přijali od 1. dubna b. r. **duchovní správu v zemské káznici** na Hradčanech.

*** * Zemřel na kazatelně.** Když na Velký pátek dp. farář v Imbachu u Kremže své kázání slovy: „Všichni zemřítí musíme“ ukončil, sklesl pojednou a v několika okamžicích byl mrtev. Bylať jej mrtvice ranila.

*** * Dodatky.** K zprávám v předešlém čísle uveřejněným podotýkáme, že při instalaci tří čestných vdpp. kanovníků v St. Boleslavi byl zástupcem vikariálního duchovenstva Českobrodského dp. far. Tuklat-ský V. Jünger. Vdp. kanov. Fr. Janda připil při hostině vikariátnímu kněžstvu a těm, kteří je zastupovali. — K zprávě o pouťi alumnů arc. semináře přidáváme, že vys. důst. p. probošt Ant. Slaviček nejen s celou kapitulou alumnům vstříc přišel, nýbrž i všemožnou péči o ně měl. I vdp. kan. K. Kellner se laskavě k službám propůjčil. — Konečně podotýkáme, že mši sv. pro universitu na Zelený čtvrtek sloužil vys. důst. p. děkan theol. fakulty prof. dr. Rup. Smolik.

Z Ameriky. (Prosba.) Jest všeobecně známo, že naši krajané, kteří do Ameriky se stěhují, postrádajíce v zámořských krajinách řádné duchovní správy, buď netečnými ve svých náboženských povinnostech se stávají aneb úplně od víry, po otcích zděděné, odpadají. Nepomnice slov „Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal a na duši své škodu trpěl,“ odcizují se církvi katolické z příčin četných. Rozličné sekty americké hledí vystěhovalce hmotným ziskem pro své nauky získati; zlý příklad a pohoršení jinověrci dávané jest s to, aby zviklalo toho, kdo není pevně víry v náboženském přesvědčení; nemravné a bohaprázdné noviny, které svatou katolickou církev až do krve pronásledují a hanobí, jsou věru apoštolů zlými mezi krajané našimi. Nikde tak nezkvetá a nerozmnožuje se tak s úžasnou měrou svobodné zednářství jako ve Spojených státech sev. Ameriky. Tyto zednářské spolky usilují, aby nezkoušené do svých sítí polapily a běda tomu, kdo v nerozumu svém jim se

přidružil, drží ho zuby nehty, tak že uniknouti nemůže. Takověto poměry zavládají jmenovitě v Nebrasce, kam většina vystěhovalců spěje — Veleďst. p. opat Bonifác Wimmer, rodem Mnichovan, který již od r. 1846 v Americe žije a 1. srpna loni své padesátileté kněžské jubileum slavil, ujal se, z čehož mu budiž čest a chvála, opuštěných Čechů. Slechetný tento muž, jehož jméno po celém takorůka světě katolickém známo jest, jest drahně let opatem kláštera benediktinského u sv. Vincence v Pensylvanii. Veliké skutky, které v apoštolské horlivosti pro rozšíření království Božího v Americe podnikl, jsou zaznamenány v knize života I zželelo se staříčkému opatu tisícův a tisícův rozptýlených Čechů, kteří jako maličci žádali chleba, aniž bylo zde koho, kdo by jim jej lámal. Posylal daleko na západ k zapomenutým a opuštěným Čechům své kněze, aby jim aspoň někdy slovo Boží hlásali a sv. svátostmi přisluhovali. Vdp. opat hodlá nyní založiti český benediktinský klášter v Nebrasce a k tomu účelu odchovává ve svém klášteře zdarma 35 jinochů slovanských, aby svým časem pomoci a milostí Boží na kněze vysvěcení stali se dobroději svých krajanů. Náš rodák Václav Kočarník, člen ř. sv. Benedikta, vyslán od vdp. opata, aby přípravné kroky učinil. Nový klášter má býti stavěn buď v Plzni, kde již kostelíček ss. slovanským apoštolům Cyrillu a Methoději zasvěcený se nalézá, buď „v Cedar Hillu“, v místě asi dvě hodiny odtud vzdáleném, které pro příznivější a zdravější polohu pro klášter lépe se hodí. Řečený duchovní sbírá milodary mezi vystěhovalci, které ovšem pro jejich chudobu nejsou dostatečné, aby tak vznešený úkol vykonán býti mohl. Proto obrací se k Čechům všem a prosí snažně o sebe menší dárek, prosí krajany své ve jménu krajanů, aby nezapomínali těch, kteří zajisté s těžkým srdcem loučili se s vlastí, kteří doma nedovedli a neuměli si představití těch obtíží, kterým v ústřety šli. Kterí trpce zkoušení nechtějí ztratiti svou víru ani svou řeč. Zajisté byla-li kdy almužna udělena lidem almužny hodným, naši rodáci ji zasluhují měrou nejvyšší, když neprosí pro sebe, ale pro svého Boha, pro svou víru a pro svou řeč. Ukažme, že ani Oceán není s to, aby nás od nich oddělil, přispějme jim a Pán zajisté skutek náš nenechá bez odplaty.

Literární oznamovatel.

— Dědictví sv. Janské vydalo letos jako podíl pro údy: „*Duchovní cvičení pro dospělé i pro mládež vzdělanější*“, které sepsal Frant. Srdínko, síd. kanovník starobylé kolleg. kapituly, kons. rada a redaktor Dědictví Svato-Janského. Kniha tato vydává se již v kněhupectví Stýblově a každý úd si ji může zvýdvihnouti. Především chválíme to, že redakce dbá u vydávání kněh velké rozmanitosti. Spisem letošním se zajisté zavděčí údům Svato-Janského Dědictví, neb spis jim bude stálým missionářem, který je poučovati a povzbuzovati bude, aby se často před Bohem ospravedlňovali. Duchovních cvičení máme v ascetické literatuře dosud po skrovnu, zde se jich podává několik. Duchovní mohou podle nich posnati kázání činiti, učitelové náboženství exercicie konati a každý křesťan dle nich rozjímati, což zajisté nejlepší modlitbou jest. Přidána jest modlitba růžencova, která se s exerciciemi spojuje, rozjímání o růženci, křížová cesta, hodinky o sv. kříži a modlitby za dosažení odpustků. Mluva jest správná, srdečná a něžná.

— „*Encyklopédie obrazů*“, obsahující připodobnění, podobnění, allegorie, bajky, paramythie a hádanky, vydávána děk. Kovárským J. Černohouzem a děk. Dobrovickým Fr. Černohouzem, dospěla k seš. V., který pojednává o článcích od Ctlost — Čistota srdce.

— „*Sborník Velehradský*“, jehož redaktorem jest Jos. Vykydal, děkan a far. na Velehradě, hájí i v druhém ročníku, který právě vydán jest, svému slibu věren dědictví cyrillo-methodejské, kat. náboženství i mluvu naši a kleslí cestu smíru a jednotě obou církví západní i východní. Ze zajímavých článků II. ročníku vyjímáme: Velehradský kostel a klášter. (Napsal J. Vychodil.) Nauka církve o učení sv. Cyrilla a Methoděje. (Fr. Snopek.) Vznik a zánik metropole sv. Methoda, apoštola Slovanů. (Mat. Procházka.) Příspěvky k dějepisu Cyrillo-Methodějskému. (V. Zelený.) O počátcích křesťanství v Čechách. (Dr. Herm. Jireček.) O působení sv. Methoděje v Čechách. (Hyn. Kreh.) Kostely sv. Klimenta v Čechách. (Jan Trajer.) Filioque. (Dr. Al. Jiráek.) Tři články hledící ke Slovákům. (Juraj Slotta.) Kde odpočívá tělo sv. Cyrilla? (M. Procházka.) O posv. obrazích v Římě s prastarými nápisy. (Týž.) O památkách cyrillo-methodejských. (Souhrada, Kreh, Havelka.) Staročeský rukopis v Rajhradě. (Meth. Halabala.)

— „*Ludmila, Anežka a Václav*“, časopisy vydávány prof. dr. Skočdopolem přinášejí v čís. 4. letošního ročníku pro křesť. matky, dívky, muže a jinochy poučné a zajímavé články.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou:

- p. Fr. *Bohata*, far. v Arnoštovicích, stal se osob. děkanem;
p. Ant. *Veselý*, far. ve Voticích, kn. arc. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Homolka*, far. v Starém Přerově, za far. v Dřevčicích;
p. Jos. *Horák*, kp. v Labském Kostelci, za admin. v Starém Přerově;
p. Jos. *Lonek*, far. v Netvořicích, za far. k sv. Apollinári v Praze.

Upřázdnené místo:

Starý Přerov, fara patr. J. Výs. p. arcivévody Ludvíka Salvatora Toskánského, od 14. dubna 1882.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Hübner*, far. v Chříbské (Kreibitz), 24. března 1882, (nar. v Lobavě 22. září 1829, vysv. 25. července 1856).
p. Frt. *Trnka*, far. v Býčkovcích (Pitschkowitz), 30. břez. 1882, (nar. v Brzvanech 30. pros. 1812, vysv. 3. srpna 1837).
p. Ant. *Bermann*, far. v Dolním Einsiedlu, 11. dubna 1882, (nar. v Karlových Varech 16. ledna 1812, vysv. 25. července 1850).

Jmenování jsou:

- P. Jos. *Milz*, č. ř. jezuitského a rektor koll. Bohosudovské, provinc. rakousko-uherské provincie;
p. Hermann *Zschokke*, dr. a prof. theol. při Vídeňském vys. učení, kons. radou;
p. Ant. *Jakowetz*, far. v Holešici, obdržel coll. can.;
p. Ant. *Langhans*, kp. v Šluknově, a
p. Ambrož *Opitz*, kp. ve Warnsdorfu, obdrželi synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Pech*, far. na Hoře sv. Kateřiny, za far. v Sebastiansperku;
p. Jos. *Schütz*, kp. v Č. Kamenici, za admin. v Chříbské;
p. Gustav *Plötz*, kp. v Benešově (Bensen), za admin. v Radnicích (Redenitz);
p. Kar. *Stolle*, kp. v Býčkovcích, za admin. tamže;
p. Jos. *Paneš*, admin. v Sebastiansperku, za adm. na Hoře sv. Kateřiny;
p. Křištof *Veitl*, far. v Radnicích (Redenitz), odebral se na stálý odpočinek;
p. Václ. *Flodermann*, kp. v Svadově, za kp. v Benešově (Bensen);

- P. Bern. *Wohlmann*, č. ř. cist. a kp. v Trmicích (Türmitz), za koop. ve Vysočanech;
P. Jul. *Schröter*, č. ř. cist. a koop. ve Vysočanech, za kp. v Trmicích;
P. Isid. *Walter*, č. ř. cist. a koop. v Marianské Radčici, za kp. v Ličejším Jiretně (Obergeorgenthal);
P. Václ. *Toischer*, č. ř. cist. a kp. v Oseku, za koop. v Mariánské Radčici.

Upřázdnená místa:

Jablonec (Gablonz), fara patr. panství Malo-Skalského, a *Chříbská* (Kreibitz), fara patr. kníž. Ferd. Kinského, od 28. března.
Hora sv. Kateřiny (Katharinaberg), fara patr. stud. fondu;
Býčkovice (Pitschkowitz), fara patr. J. cí. kr. ap. Vel., a
Radnice (Redenitz), fara patr. p. hrab. Oswalda Thuna-Hobensteina, od 1. dubna 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Svoboda*, býv. vicerektor b. semináře a far. v Rudolfově, (nar. v Dubnu 17. ledna 1844, vysv. 19. července 1868.)
p. Frant. *Vojta*, far. v Temnicích, 12. dubna 1882, (nar. v Zlukově 27. dubna 1825, vysv. 5. srpna 1849.)

Ustanoveni jsou:

- p. Herman *Kamarýt*, koop. v Stachově, za admin. v Unterreichensteina;
p. Ant. *Kotal*, koop. v Choustniku a kand. dr. theol., za kp. ve Vltavo-Týně;
p. Jos. *Kaplický*, koop. v Cetvinech, za kp. v Kaplici;
p. Pavel *Zeman*, kp. v Němčicích, za admin. tamže;
p. Frant. *Třma*, kp. v Ktiši, za admin. tamže.

Upřázdnená místa:

Unterreichenstein, fara patr. c. kr. horního eráru, do 6. května;
Ktiš (*Tisch*), fara kn. Schwarzenberg-ského patron., do 6. května;
Němčice, fara patr. p. hrab. Jos. Wallise, do 6. května.

Milodar. Z fary Nebovidské na chrám sv. Víta 4 zl. Zaplat Pán Bůh.

R svatému biřmování.

Nákladem knihupectví B. Stýbla v Praze vyšlo: **Svaté biřmování.**

Naučení pro školu i dům. Dle Engelberta Fischera. (S povolením duchovní vrchnosti.) II. vydání. Stran 60 v 8ce. Gena 12 kr. — Křížovou obálkou (poštou) 14 kr.

Při větším objednání poskytují se zvláštní výhody.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v knih. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Homilie na neděli IV. po Velikonoci.
Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.

J. Janda.

Pět oslav Ducha svatého.

Zbožný a učený spisovatel francouzský v svém spisu nazvaném: Původ a bludy spiritismu (Gaume kap. 1.) ztěžuje si, že mnozí katolíci nevzdávají dostačitelnou úctu třetí osobě Nejsv. Trojice, t. j. Duchu Svatému. Slyšte jeho slova: Velmi málo platí v nynějším čase Duch Svatý. Paláce, síně, vysoké školy, politika, průmysl, mudrovtví, veřejné vyučování jsou prázdný Ducha svatého, on se zdá živlu nynější společnosti neznámý, zastaralý. Kde najdete zvláštní, horlivou, stálou úctu k oslavení jeho? Zajisté třetí osoba v Nejvyšší Trojici se jmenuje poslední, ale bývá poslední v naší památce i v našem uctění. Tak tvrdí na slovo vzatý spisovatel. O kéž jsme nenáleželi nikdy do nešťastného počtu oněch, kteří nevzdávají povinnou úctu Duchu svatému; a tedy se povzbudíme k plnění této povinnosti, zkoumajíce se vši pilností dnešní evangelium (Jan XVI., 5.—15.), v kterém se vypravuje o pěti oslavách Ducha svatého. Tyto oslavy jsou, že božský Utěšitel jest poslán od Syna Božího, jest trestatelem světa, jest rušitelem pravdy, jest oslavovatelem Ježíše Krista, jest Bohem jako Otec i Syn. Vizme to krátce.

I. Jestliž známo, že J. Kristus po poslední večeři měl k apoštolům vznešenou promluvu, v níž mezi jiným také jim řekl, že brzy odejde k tomu, který jej poslal. Takové návštěvy naplnilo zármutkem apoštolů; proto Ježíš takto promluvil: „Jdu k tomu, který mne poslal, a žádný z vás neptá se mne, kam jdeš? „Ale, že tyto

věci mluvil jsem vám, zármutek naplnil srdce vaše. Ale já pravdu pravím vám. Užitečné jest vám, abych já odešel, neboť neodejdu-li, nepřijde k vám Utěšitel, pakliž odejdu, pošlu ho k vám.“ Tak mluvil Ježíš; těmi slovy učinil apoštolům laskavou výčitku a dal jim znamenitý slib; t. j. že brzy jim pošle Ducha svatého. Ona slova: „Pakliž odejdu, pošlu ho k vám,“ okazují první oslavu třetí osoby v Nejvyšší Trojici; kterážto jest, „že Duch svatý jest poslán od Syna Božího!“ — Jaký je smysl těchto dvou výpovědí. „Syn posílá Ducha svatého, a Duch svatý jest poslán od Syna?“ Dle bohoslovců znamená tato vyjádření, že Duch svatý, třetí osoba v Nejsv. Trojici, vycházející od Otce i Syna vyvodí někdy způsobem viditelným neb neviditelným nějaký časný účinek ohledně milosti. Stává se někdy, že Božský Utěšitel uděluje někdy své vznešené dary způsobem viditelným; tak se stalo v den letnice, tenkrát zjevil se Duch svatý nad apoštolů a učenníky ve způsobě ohnivých jazyků a naplnil je nebeskými dary. Ale stává se častěji, že Božský Utěšitel uděluje své nevyrovnané dary způsobem neviditelným; jako se to ustavičně stává v ospravedlnění hříšníků a v rozmáhání milosti v spravedlivých. Toto předpokládá, že se stalo v den letnice, že Duch svatý od Syna Božího poslán duším často aneb zřídka kdy? čili jinak řečeno, uděluje Duch svatý duším své vzácné dary často aneb zřídka kdy? O vznešené oslavy Ducha svatého. On jest štědrým a ustavičným dárcem nejvybranějších darů Božích pro duše. Nejste s to, abyste zpochybnili ty, kteří berou podíl na darech Ducha svatého. Všecka nemluvíňátka, omytá vodou křestní, znova se zrodila milostí; všickni výrostkové, již přijavše svaté břimování, se cítí posílenými, k podstoupení boje pro

Pána; všickni hříšníci, kteří složivše potupné jeho hříchu, znova obživují k životu nadpřirozenému; všickni jáhnové, kteří vzkládáním rukou biskupových bývají vřaděni do počtu kněží; všickni spravedliví, jižto mnozíce skutky záslužné nabývají rozmnožení posvěcující milosti; hle i tu toliké nesčíslné zástupy lidí, jimž jest Duch svatý bohatým zdrojem darů nebeských. Pozorujte slunce. Ono s širé oblohy jako z jasného paláce vysílá ustavičně své zářící paprsky, osvěcující, oživující nesčíslné bytosti, kvítí luční, klasy polní, stromy v lese, všechny živočichy země. Slunce, žádný o tom nepochybuje, jest jako duší celého přirozeného světa a Duch svatý, vycházející od Otce i Syna, jest tajemným sluncem duší.

II. Viděli jsme, že Duch svatý, vycházející od Otce i Syna uděluje stále duším své svaté dary; a jeden z nich jest „chybujícím spasitelné výčitky činiti.“ Tato druhá oslava Božského Utěšitele jež záleží v *trestání následovníků světa* proto, aby opustivše cesty záhuby, nastoupili dráhu spravedlnosti, jest patrně poukázána slovy J. Krista připojenými k předešlým: „A když přijde Duch svatý, trestati bude svět z hříchu a z spravedlnosti a ze soudu. Z hříchu zajisté, protože nevěřili ve mne; z spravedlnosti pak, že jdu k Otci a již neuzříte mne; z soudu pak, že kníže tohoto světa již jest odsouzeno.“ Těmito prorockými slovy Ježíše Krista se nám odhaluje druhá vzácnost Ducha svatého, t. j. „*on jest trestatelem světa.*“ Nebeský Utěšitel se jmenuje Duchem svatým nejprve proto, že jest nejčistším duchem; mimo to, že jest podstatná svatost a původ vši svatosti. Jak by tedy mohlo býti, aby Bůh svatosti nemohl použití všech prostředků, tedy také výčitek, by odvrátil bloudící od křivých cest záhuby? Hříchy, jichž se svět stává často vinným, jsou nevěra, zdánlivá spravedlnost a falešný soud o ďáblu. Proto Duch svatý především vnuknutím a hlasem kazatelů evangelia činí v každém čase tyto spravedlivé výčitky stoupencům světa. O následovníci světa, vy neskláníte kolena před J. Kristem, jenž jest vaším Bohem. Bláhovi! nevidíte, že život jeho byl řetězem zázraků; a že on byl důsledně Bohem nazván od Boha samého? O vy následovníci světa, vy se spokojujete zdánlivou spravedlností, záležející v několika ctnostných činech, doprovozených pravou láskou k Bohu a k bližnímu. Nešťastníci! Nevidíte, že vaše přetvářená spravedlnost

byla odsouzena J. Kristem, tím Ježíšem, který jest pravým Bohem a který jsa jím, sedí nyní na pravici Božského Otce. O následovníci světa, vy máte vysoké mínění o knížeti propasti, přeceňující jeho moc, važíce si a následující jeho vnuknutí, ano vzdávající mu někdy až i Božskou úctu. Nesmyslní! Nevidíte, že životem a smrtí J. Krista bylo ďáblu z rukou vyrváno žezlo a že byl nazpět zavřzen k vzdychání a k zoufání do propasti? Takové byly v každém čase spravedlivé výčitky, které neskončenou láskou veden a chtěje nazpět uvést je ku poznání, Duch svatý činil vždy stoupencům světa; a slyšíce je mnozí z nich se pokořili, odvolali své předešlé chyby volající plni vděčnosti: Díky, věčné díky buduťž vzdány Tobě milosrdný karateli světa o Božský Utěšiteli; protože skrze tvé otcovské výčitky vzešlo místo smrtelné temnosti bludů v rozumu našem nejjasnější světlo nebeské pravdy.

III. K vzácnosti Ducha svatého jako karatele světa přidružuje se ona *Učitele pravdy*, jakož vysvitá z evangelických slov, jež následují po předcházejících: „Ještě mnohé věci mám mluvit vám; ale nemůžete je snést nyní. Když pak přijde ten Duch pravdy, naučí vás všeliké pravdě; nebo nebude mluvit sám od sebe, ale cožkoli uslyší mluvit bude a které věci přijít mají, zvěstovati bude vám.“ Jak dobře vysvitá z těchto slov J. Krista, jest Duch svatý Duchem pravdy; proto měl poučiti apoštoly a učeníky o všech pravdách k vědění užitečných nejen o věcech minulých a přítomných, ale i o budoucích. Skutky dokázaly toto proroctví Vykupitelovo; a Duch svatý byl po smrti J. Krista ustavičným učitelem lidstva v pravdách. Duch svatý byl učitelem pravdy při apoštolicích, kteří po slavných letnicích rozsévati na sta místech sítě nebeského zjevení. Duch svatý byl učitelem pravdy při učitelích církve, kteří jsouce věrní zachovatelé a vykladači podání apoštolského, byli národům věrnou ozvěnou hlasu Kristova. Duch svatý byl učitelem pravdy při otcích shromážděných v sněmích obecných, když uprostřed nebezpečných bludů mezi věřícími rozeznali neomylnými výpověďmi pravé od bludného učení. Duch svatý byl učitelem římských papežů, když hledající blaho církve určili jako všeobecní učitelové církve některý článek víry neb mravů. Duch svatý nebyl jen učitelem pravdy ohledně věcí minulých neb přítomných, ale i budoucích. Tomu na svědectví jest sv. Jan evangelista, který

meškaje u vyhnanství na pustých skalách v Patmosu, viděl před očima své mysli rozvinutou tkaninu těch dějů, které po dlouhou řadu století se měly přihoditi až k nejposlednějšímu ději člověčenstva. Důkazem toho jsou mnozí svatí a světitelé katolické církve, kteří majíce rozum světlem prorockým osvěceni, viděli budoucí příběhy, jako smrtelné oko v noční době vidí na jasném nebi hvězdy první velikosti.

IV. Čtvrtá vzácnost Ducha sv. jest, „že jest oslavovatelem J. Krista“; pravda ta vyslovena těmito slovy evangelickými: *Onť mne oslaví*. Kdy se uskutečnila tato připověď Boží? Toto proroctví J. Krista se vyplnilo hned po letnicích a ve všech stoletích, které po nich následovaly; Duch svatý, aby se toto proroctví vyplnilo ve všech stavech lidských působil. Duch svatý oslavil J. Krista skrze sv. apoštoly, kteří vyšeďše sotva z večeradla hlásali J. Krista pravého Boha. Oslavil jej skrze mučovníky, kteří Nazaretského vyznávali v nejkřutějším mučení; oslavil jej v těch, kteří činili zázraky, již ve jménu Bohočlověka konali skutky všecky zákony přírodní převyšující. Oslavil ho skrze vyznavače, kteří v neskončených souzeních rozšiřovali jméno Vykupitelovo; oslavil jej skrze znamenité spisovatele církevní, kteří nesmrtelnými pracemi duševními zkoušeli Božské vlastnosti Syna Marie Panny; oslavil ho v panenských duších, které vedené vroucí láskou k nebeskému ženichu oddaly se provždy životu hrdinsky obětavému; oslavil ho v spravedlivých všech věků, kteří s potěšením mrtvili údy své pro Ježíše Krista. Sláva Nazaretského, získána tak Duchem Svatým, jest skvělá jako slunce; skvělá, tak že v přirovnání k ní sláva nejoslavenějších lidí na zemi se zatemní a hasne. Proč bychom se tomu divili? Oslavovatel Nazaretského byl a jest Duch svatý, ten jenž vládne nade všemi tvory, ten jenž jest Bohem jako Otec i Syn.

V. „Ano Duch svatý jest Bohem jako Otec i Syn; hle toť pátá vzácnost Božského Utěšitele, oznámená posledními slovy dnešního Evangelia: „Onť mne oslaví, protože z mého vezme a zvěstuje vám.“ Tato slova *Onť z mého vezme*, jako i ona hned před tím uvedena: „On nebude mluvit sám ze sebe, ale cožkoli uslyší zvěstuje vám,“ tyto dvě věty, pravím, nám dokazují Božství Ducha svatého. „Duch svatý vezme z toho, co jest Synovo,“ neboť vycházejí od Něho, bere na se všecku božskou podstatu; Duch svatý pak nemluví sám

ze sebe, ale mluví to, co uslyšel, protože v Něm jest slyšeti totéž, co věděti; věděti jest to, co býti; býti jest v Duchu svatém skrze vycházení od Božského Syna. Duch svatý, vycházejí od Otce i Syna, bere tedy podíl z Božské bytosti, jest Bohem jako Syn i Otec; z čehož jde, že jest věčný, neskončený, všemohoucí, nejmoudřejší, slovem on jest Bohem! Ale my toho nepochopujeme, řeknou někteří z vás. Nedivím se tomu, jelikož tajemství nejsvětější Trojice převyšuje nesmírně lidský rozum. Otevíme v životě sv. Augustina, že on chodě jednou podle břehu mořského, blízkého místu řečenému Centocella a přemýšleje v tom okamžení o tajemství Nejsvětější Trojice, měl toto vidění. Viděl nemluvnátko, které dětinou umíněností chtělo lžici všecku vodu mořskou přelíti v malou jamku. Augustin pochopil hned význam tohoto vidění; to jest, že jako nelze nemluvněti shromáždit všecku vodu mořskou v důlek, podobně bylo nemožno jemu pochopiti obmezeným rozumem nevyslovitelné tajemství Nejsvětější Trojice Boží. Vidění sv. Augustina povzbudí nás všecky k hluboké pokorě a zároveň k neoblomné víře v Nejsvětější Trojici. Věříme pevně, že Otec plodí Syna a že Otec i Syn vysílají Ducha svatého; věříme pevně, že Duch svatý jest Bohem, jako Syn a Otec. Tak nezvratitelná budiž naše víra nyní a po všecken život náš; aby Božský soudce, při soukromém soudu promluvil k nám krásná slova: Blahoslavená jsi duše, žeś uvěřila. Víra tvá tě spasenou učinila. O duše křesťanská, tisícikráte blažená, žeś uvěřila tajemství Nejsvětější Trojice Boží. O duše křesťanská, žeś uvěřila tajemství Nejsvětější Trojice raduj a vesel se: uvedu tě tam, kde se končí víra a začíná oblažující vidění.

Evangelium dnešní dokazuje patero vzácností Ducha svatého, jež jsou tyto: Božský Utěšitel jest poslán od Otce, jest karatelem světa, jest učitelem pravdy, jest oslavovatelem J. Krista, jest Bohem jako Otec i Syn. Ukončíme nyní mravním naučením. Pohledneme-li nepředpojatým okem na sebe samy, co uvidíme? Uvidíme srdce naše prázdne aspoň částečně darů Ducha svatého. Jsme poddáni Bohu, jak sluší na dobré dívky, bojíce se ůraziti ho, a strachující se, bychom od Něho nebyli na věky odloučeni? Sloužíme Pánu, poslušni jsouce ve všem jeho vůli? Poznáváme všechny své povinnosti znajíce takto umění

svatých? Přemáháme zmužile obtíže, s kterými se potkáváme v službě Boží? Poznáváme lest samolásky, světa a pekelného nepřítele? Máme vznešené ponětí o Božích tajemstvích a Božských dokonalostech? Žijeme posleze ve spojení s Bohem, pociťující sladkost tohoto nebeského sjednocení? O neklamejme se; ne-li docela aspoň částečně jsme zbaveni darů božského Utěšitele. A v této žalostné ztrátě darů nebeských neobrátime se pokorně k milostnému Dárci jejich, jenž jest Duch svatý, aby na místě naší nynější nuznosti se v srdcích našich uhostila bohatost na dary Boží? Nuže, rceme všickni obrátivše se k Duchu svatému:

O Božský Utěšiteli, sestup s výsosti nebeské a uděl nám sedmero darů svých. Dej v Tebe věřícím, v Tebe doufajícím sedmero darů. My se dosti nebojme Pána; dej nám bázeň Boží. Jsme vlažní v službě Boží; o dej nám dar pobožnosti. Neznáme na větším díle své povinnosti křesťanské; o dej nám umění. Dáme se ustrašiti při pohledu na překážky, které se nám staví na odpor při dokonalém plnění zákona Božího; o dej nám síly. Nejsme dosti opatrní na úklady duševních nepřátel svých; o uděl nám rady. My se nepovznášíme myslí k rojímaní věci nebeských; o dej nám dar rozumu. My nešťastní nepociťujeme sladkost, blaženost toho, jenž vede život svatý; o dej nám moudrost. Ano Božský Utěšiteli, sestup s výsosti nebeské a uděl nám sedmero tvých pokladů; obohaceni těmito dary budeme moci v tomto údolí viny a slz vésti život spravedlivý a okusiti předtuchu oné slávy, v které s Otcem a Synem kraluješ na věky věků. Amen.

Gethsemane.

Cyklos znělek od V. Štulce.

Otče věčný, Syn Tvůj vidí co ho čeká,
vidím potupu a hanu, mdlobu, zradu —
vidím pokrytectvo, ježto po úkladu
přibíjí mne na kříž — na smrt pro člověka.

Otče můj, Ty lásko svatá, věkověká —
oko moje vidí lichotu a vnađu,
kterou peklo uchvacuje do úpadu
bázlivce a slabce, velmože i reka.

Otče můj, ach Otče, jak mne duše bolí
při pohledu takém do budoucích věků
ve slzavém širé země ve údolí.

Ach, já lekám se tu šálby tamě vzteku,
jimiž satan obelstí tu — tamě skoli
drahé ty, jež já chtěl věnčit slávou reků!“

„Otče můj, Ty znáš mé duše celou hloubi,
víš, co já toužím vzdělat na té širé zemi,
chtě by z pravdy láskou mezi tvory všemi
kvetlo, co všech rájů blaho v jedno snoubí.

Já s výsosti doneš' ušlechtilé rouby,
já je štípil, pokryl Tvými perutěmi,
a nic nechci, leč by větve ovoce mi
nesly milé Tobě — jisté ode zhouby.

A já zřím, jak ryje zloduch do kořenů,
jak do větví nafukuje roje hmyzu
a sobectvím rozplozuje v lidstvu blízu.

„Ach můj Otče, jak mi možná teď to snéstí,
jak lze hledět na štěpnici na zmaření,
na ráj lásky vadnoucí zřít bez bolesti?!“

Otče můj, Tys jeden a my jedno spolu
podstatou a vůlí, věčné lásky snahou,
životem a silou neskonale blahou
po nadhvězdých výších i v pozemském dolu.

A já Syn Tvůj věčné lásky na úkolu,
trnitou se beru pro člověka drahou
viz, tu širou zemi, jakou kropím vláhou
z nehlubšího duše skormoučené bola.

Já i Ty jsme jedno: jedno býti mají
věrou, nadějí a láskou lidstva rody
v každém světa konci, v každém země kraji.

Ach, a já zřím mezi svými svárů roje,
hádky a krvavé boje — pekel plody;
jak tu nemá krve ronit srdce moje?

Poměry katolíků Irských.

(Dokončení.)

Nadešla Irům doba šťastnější. Vítězství Američanů u Saratogy r. 1778, kterým své anglické utlačitele pokořili, bylo též vítězstvím Irským. Z bázně, aby Irové, a kdo by jim to byl mohl pokládati ve zlé, se nevzbouřili po příkladu Američanů, povoleno vlastnictví pozemků. Čtyři léta později, když Anglicko potřebovalo irských námořníků v boji proti Francouzům a Holanďanům povoleno, aby kat. školy se směly zakládati. A od té doby jmenovitě za velké francouzské revoluce, kdykoli Anglicko Irů se bálo, vždy něco z hanebného trestního

zákona uvolnilo. Nyní toho zákonníka více nestává, Ir jest svoboděn.

Roku 1869 padla po velkém boji státní církev v Irsku, Pius IX. slavné paměti zřídil a spořádal církevní poměry katolické na Zeleném ostrově. Hned se též ukázaly krásné výsledky. Na počátku tohoto století umělo sotva 5 procent Irů čísti a psát. Nyní již mají své básníky jako Tomáše Moore, který jen pro kat. náboženství se nestal na universitě Dublinské doktorem a který svými písněmi stal se miláčkem protestantských Angličanů. Banin ve svých novellách a školní bratr Griffin ve svých románech působili, aby se nenávisť Angličanů proti Irsku zmírnila. To byly pěkné výsledky sotva že slunko svobody nešťastnému Irsku zasvitlo. Zkvěťalo nyní kat. školství a irským studujícím, ačkoli ne od slavných profesorů, nýbrž jen od jednoduchých mnichů vyučovaným, dostalo se loni i předloni palmy vítězství nad studujícími anglickými a škotskými při zkouškách o státní ceny, což všeobecný obdiv i v sněmovně lordův vzbudilo, tak že musilo býti ustanoveno 58 procent Irů, a jen 38 proc. Angličanů a 6 procent Škotů za státní úředníky. A přece to v Irsku vře! Angličané, kteří velmi mnoho na své ústavě si zakládají a za vzdělatele jiných národů jmíni býti chtějí, musí čas od času tuto ústavu v Irsku suspendovati a stav obležení prohlašovati. Posílají komissi za komissi do Irska, aby po příčinách nespokojenosti pátraly, a přec žádná komisse neodpomůže. Ba musí si dáti líbiti odpověď ruského ministra, aby svobodná Brittanie poslala Iry do Ruska, že tato říše je uspokojí. Angličané vědí, že při každé válce bude jim Irsko nebezpečno a proto by snad nyní rádi odpomohli, ale nedaří se jim to. Podarí se to tenkrát, až Unie mezi Irskem a Anglií počátkem našeho století dekretovaná dle přání velkého O'Connella, který byl Irům spasitelem, bude zrušena, nebo kočky myším nebudou dávati nikdy dobré zákony.

Příčiny nynější nespokojenosti nejsou tyto, jak Angličané udávají: Vystěhovalí Irové nemohou sice zapomenouti své otčiny za Océánem, kde se jim poměrně dobře daří. Jest sice pravda, že *Feniané* posílají peníze i zbraň, v novější době též dynamit do Irska, aby Anglii znepokojovali. Jest pravda, že toto počínání Severní Státy rády vidí, ba i podporují, poněvadž jsou mocným soupeřem Anglie a chtějí býti v světovém obchodu jejím dědicem. Feniané

nespokojenost sice v Irsku podporují, ale příčina její jest jiná. — Ani agitace tak zv. *agrární ligy*, v jejímžto čele stojí Parknell a kterou Angličané líčí jako spolek darebáků a vražedníků, nezavinila nespokojenost irskou; tato zde byla dávno před ligou. Musíme podotknouti, že ani třetí díl toho, co se o ligistech vypravuje, na pravdě nespočívá. Irští Lordové, v jejichž službě anglické noviny jsou, na mnoze přehánějí a lhou, jak dosvědčují sami členové anglic. parlamentu a katoličtí biskupové. Irsko jest katolické a proto na ně zanevřely liberální noviny celého světa, zejména židovské. Tak zvané *agrární vraždy*, kterých ovšem neschvalujeme, ačkoli každého téměř dne o některé v novinách čteme, mají příčinu v krutém vydírání a vyhánění nájemců, když nemohou aneb nechtějí až přílišné a mnohdy nezákonné požadavky agentů irských lordů plniti. Když nájemci nechtějí svému lordu dobrovolně služby prokazovati neb se zpečují od něho kupovati aneb prodávati, jest to strike, který u dělnické třídy zejména v novější době velmi zhusta v rozličných zemích se opakuje a jediný prostředek, kterým se může bezbranný nájemce proti vydíratelům brániti. Poněvadž nájemcům jen tento ochranný prostředek jest, není opět divu, že zášť jejich vzplane proti druhému nájemci, kdyby jednoty se nepřidržel a jí na úkor jednal, neb jest krajan a krev z jejich krve. Ani *hlad*, který jest v Irsku častým hostem, není příčinou smutných poměrů irských. Mnohý Ir nevidí celý rok chleba, brambory jsou jeho stálou potravou, zdaří-li se, jest vyhráno, nezdaří-li se, pak jest v Irsku hlad. To se stalo v tomto století již osmkrát, a hlad netrvá pouze rok, on trvá několik let, tak byl od r. 1845—1851 v Irsku hlad, kterému padlo za obět skoro dva milliony lidu. I v r. 1880 a 1881 byl v Irsku hlad. Aby mohli zaplatiti nájemné posílají rodiče v letních měsících dítky do Škotska a Anglicka na práci, jejich mzdou platí bohatým pánům, kteří v Londýně aneb v Manchesteru tisíce rozhazují. Neprinesly-li dítky tolik a neuhospodařili-li rodiče několik grošů, pak jich očekává vyhnanství a zase hlad. I v normálních poměrech jest stav irských rodin tak bídný, že snad žádný národ na světě není tak chud jako Irové. Jejich chatrče nejsou věru lidským obydlím podobné, v jejich jizbě nenalezneš ani stolu, ani postele, ani židle; jest prázdná, uprostřed jest ohniště, na stěně obraz Kr. P. neb P. Marie a v koutku

něco slámy, na které spí. Kdyby se neudělovala almužna, která v bramborách a v kukurici záleží, musila by i nyní asi třetina obyvatelstva v několika dnech zahynouti. — Pravá příčina není též *z lid-nění* přílišné, neb v Irsku až dosud jest přes million akrů nevzdělané půdy; v Irsku bylo r. 1845 až devět mill. obyvatelů a ostrov je uživil, nyní však nemůže uživiti ani 5 mill. Vypočítali, že by v Irsku, kdyby tam řádné poměry byly, 18 mill. obyvatelů výživy nalezlo. — Stěhování do Ameriky celkem kněžstvo kat. nerado vidí. Ir přichází do Ameriky zcela chudý a proto musí pracovati v továrnách, kde lehko k duševní i tělesné zkáze přichází. Ir jest odkázan povahou svou k orbě, farmu ale zakoupiti nemůže. Vláda však stěhování podporuje, neb jí na Irech pramálo záleží. — Ani *lenost* irská tuto bídu nezavinila, nebo Irové jsou důmyslní, pracovití a pilní. Mnozí z nich domohli se v Americe velkého bohatství; jsou hledanými dělníky v amerických továrnách. — Přičítala se též vina, nestřídmosti, zejména pití lihovin, kterému irský dělník snadno se oddává. Statistická data dokazují, že poměrně ve Škotsku a v Anglicku o mnoho více lihovin se spotřebuje nežli v Irsku. Že se umějí a dovedou Irové i v tom ohledu ovládati, dokazují velkolepé výsledky, kterých se domohly spolky střídmosti v Irsku. — I *školský* toho není příčinou, ačkoli jest nedostatečné, nebo stát jen velmi málo přispívá na kat. školy. V arcib. Dublinském jest 300 nár. škol světských, 52 klášť, 6 gymnasií a 20 škol pro dospěl. mládež, jejichž zařízení jest podobno našim měšťanským. Podobné v ostat. diecích. V Dublině jest od r. 1854 universita, jejíž prvním rektorem byl slavný kard. Newman. Tato universita jest odkázána a vydržována dobrovolnými dary Irů; všude jinde podporují státy vysoké učení, jen v Irsku se tak nečiní, ačkoli odvádí ostrov dosti velké daně do státní pokladny anglické. — Jediné kat. seminář v Maynoothu byla povolena subvence státní r. 1878, záležející v stipendiích a tu hned vzrostl počet alumnů značnou měrou. To se stalo jen proto, že anglický parlament nahlédl, kterak kat. kněžstvo smířlivě působí mezi Iry, jich vši nezákonitostí varuje a cestami mírnými jim odpomoci hledí. Kdyby nebylo kat. kněžstva, nebylo by více Irů. — Pravá a jediná příčina nynějších smutných poměrů na zeleném ostrově jest nespravedlivý poměr mezi irským nájemcem a anglickým stat-

kářem. Protestant Froude praví: Ir se stal nyní svobodným, ale bez chleba a bez přístřeší. Tolik ví i nejnevzdělanější Ir, že byl jeho předek pánem té půdy, že mu byla pro náboženství násilně ukradena. Majetník jest cizinec, který vládne jménem usedlých na svém panství pachtýřů. Věrou i řečí od nich se liší a považuje je za lidi třídy nižší. Kdyby směl, tak by je měl za otroky a proto hledí z jich mozoľů těžiti. Poněvadž není průmyslu v Irsku, nezbývá Irovi, než se vystěhovati — a to činí vždy jen s těžkým srdcem, an svůj Erin nade vše miluje, — neb od pána pole pronajati a nádeničiti. Toto pronajímání není jako u nás zákony státními sporádáno, nýbrž vůle statkářova jest zákonem. U nás se pronajímá smlouvou, která se musí oboplně dodržeti. V Irsku může statkář každý den nájemce vypovědět. Kdyby chtěl pracovati a zlepšovati pronajaté pole, když ví, že může býti zítra vypověděn a že se mu ani haléře za zlepšení půdy nedostane. 79 procent nájemců žije v těchto domcích zbouratých, ba angličtí lordové je hledí v této bídě udržeti a mnohdy barbarsky s nimi zacházejí. Lord Leitrim byl proto od svých nájemců zavražděn, poněvadž když si tyto za své peníze dali vystavět domky, aby jim nebylo v studených skalnatých jeskyních zůstavati, že zlé vůle dal tyto domky zbourati a sice na podzim, kde bylo deštivé počasí, následkem čehož asi 10 nájemců na horkou nemoc zemřelo. Ačkoli nájemci platí mnohdy řádně nájemné, napadne pánovi, aby třeba jen na lživou pomluvu je o přístřeší připravil anebo jak pěkněji říkají exmittoval. Zákon, vojsko a policie jsou vždy při statkáři. Jak biskup Meathský Msgr. Nulty vypravuje, vypověděl statkář jeden asi 50 svých nájemců z pouhé libovůle. Vojsku bylo vykonati tuto smutnou úlohu; když pak vojáci se zpečovali do dvou domků jíti, poněvadž tam byli nemocní na neštovice, tu kázal statkář rozbourati komíny, snést střechu a vysaditi dvěře i okna. Postaral se též o to, aby u nájemců vedlejších a sousedních panství nesměli býti tyto ubozí přijati. Nešťastné rodiny ty měly asi 700 členů, z nichž polovička hladem a zimou zemřela. Za nedlouho byl nalezen statkář mrtev, dobře mříená koule projela mu hlavou. Takových libovolných exmissí čítá se v každém hrabství ročně na sta. Odtud ty každodenní agrární vraždy, o kterých noviny vypravují, avšak nikdy příčiny té které vraždy neudávají. Kdyby příčiny se udávaly,

slyšela by Evropa o nelidskosti a krutosti, jakové ani Vandalové se nedopouštěli. — Snad by osud nešťastných Irů se zlepšil, kdyby statkáři žili aneb alespoň hlavní jejich agenti bydlili mezi Iry. Čtyři pětiny statkářů bydlí v Londýně, neb v jiných anglických městech, nazývají se *absentees*; tam do ciziny plynou irské peníze, žádná země v Evropě nemusila tolik platiti cizině jako Irsko. Prátelský poměr mezi pánem a nájemcem jest nemožný, poněvadž pán mnohdy celý život ani na svém statku nebyl. Agenti a správce pánovi vedou si jako pašové a hledí poslední groš od Ira vynutiti, poněvadž čím více statkáři odvádějí, tím větší jest jejich služba. Ještě horší pijavice jsou t. zv. prostředníci, (*middlemen*), když totiž pronajme statkář panství tomu, kdo nejvíce v Londýně podá, tento jeden zase po části jiným ovšem se značným užitekem a tito druzí neb třetí nájemci teprv Irům. Jest statisticky dokázáno, že se z irských pozemků ačkoli mnohdy neúrodných více platí, nežli z nejúrodnějších pozemků v jiných zemích. Poněvadž v Irsku smí voliti do parlamentu každý, kdo platí jen několik zlatých na našich penězích státní daně, zamýšleli statkáři domoci se politického vlivu a proto dávali v nájem své statky co možná nejvíce nájemcům, ačkoli jen ten nájemce může rodinu uživiti, který alespoň 15 akrů pronajal. Rozmnožili počet nájemců a tím také nouzi a chudobu. — Jiné zlo jest, že se nájemci nedává žádná náhrada za zlepšení pronajatého pole a statku jako v jiných zemích i v Škotsku a v Anglicku. Meliorace jest dle přirozeného práva vlastnictvím toho, kdo ji způsobil; opouští-li ujatý statek, musí se mu dáti přiměřená náhrada. Anglické zákony této náhrady lžím upírají; ba zlepšil-li Ir pronajaté pole již v stálém nebezpečení, že mu bude o agenta nájemné zvýšeno. V Irsku jest mnoho bařinaté půdy, kterou statkář pronámá za nepatrnou cenu, proměnil-li Ir již půdu úrodnou svou prací a svým potěm tu zvyšuje statkář hned nájemné, a tu musí ubohý ze své vlastní práce platiti. Arcibiskup Dublinský nazval tento system: *Mağa charta irského utlačování*. Zpečoval by se Ir zvýšené nájemné platiti, tu ho vženou. — Anglii konečně se uráčilo uzná, že taký poměr mezi nájemcem a statkářem jest až do nebe volajícím hříchem. Od r. 1835—1860 byly skoro každý rok dávány zákony, aby se agrární poměry urovnaly a zlepšily. Ale nebyla vo-

lena dobrá cesta k tomu, nebo zákonem z r. 1850 bylo dovoleno lordům *fideikommissní statky prodávati*. Tu se zmocnili mnohých statků boháči a špekulanti, kteří chtěli ještě více těžiti, nežli dřívější majetníci a tím osud Irů zhoršen. R. 1860 bylo povoleno, aby směli uzavřítí *nájemci se statkáři právní smlouvu*; zákon však předpokládá, že jest Ir svobodným oproti statkáři a že má volnou ruku, což opět jest nepravdivé. Irovi, byl-li z nájmu vypověděn nezbyvá, nežli jinou farmu snad za větší ještě peníz pronajati, neb se vystěhovati, když v Irsku žádného průmyslu není. Nedorozuměli se se statkářem, jest hotovým žebrákem. Teprv r. 1870 stanovil Gladstone, a to zdál se první krok býti k lepší budoucnosti Irů: Že každému nájemci, byl-li vypověděn a platil-li řádně nájemné, musí býti škoda učiněná nahrazena, že mu musí býti všechny meliorace zaplacený, i když je učinil proti vůli pánové, a že si smí Ir farmu koupiti, ba že mu stát dvě třetiny kupní ceny zapůjčí. Tím ovšem vyhánění Irů bylo přitřž učiněno, ale bylo zapomenuto, že statkář stálým zvyšováním nájemného se může mstiti, a že Ir peněz nemá, aby s ním pro své meliorace proces vedl a aby se náhrady za učiněnou škodu dovolával. Statkáři prodávají jen celé panství a ne jednotlivé farmy, proto to bylo obtížné pro chudé Iry, i když se spojili celé panství zakoupiti. Mimo to vláda svým slibům nedostála a dvě třetiny půjčovati nechtěla. Tak poměry nijak se nezlepšily, a když r. 1880 nastal hlad, tu bylo Irům opět dovolováti se anglické almužny. Žaloby na špatné vladaření anglické jsou všeobecné. Angličané s Iry, i kdyby každý rok nové agrární zákony vydávali, nejdají dosti šlechetně. — Nejnovější zákon jest: Nájemce smí své právo na farmu prodati, ale statkář má právo býti prvním jich kupcem. Uzavřena-li smlouva právně, nesmí statkář až do 15 let nájemné zvýšiti, aniž Ira vyhnati, platí-li správně nájemné. Jest ustanoven v Dublině soudní dvůr, který by o všech rozepřích mezi statkáři a nájemci po právu rozhodoval. Po 15 letech může smlouva právní se obnoviti a zvýšil-li statkář nájemné, tu může Ir své nároky na farmu prodati a statkář mu musí 10krát tolik vyplatiti, oč nájemné zvýšil; nebo mu musí zapraviti meliorace a způsobenou škodu; nebo může i správní dvůr, ku kterému se Ir pro nespravedlivé zvýšení obrátil donutiti statkáře, by mu za totéž nájemné farmu na dalších 15 let

přenechal. Jest zřízena kommisce, která se stará o to, aby Irové stali se svobodnými rolníky. — a to jest nejdůležitější. Statkáři musí prodati za mírný peníz pozemky, které jsou pastvinami a nejsou vzdělané. Vláda zapůjčí Irovi tři čtvrtiny kupní ceny, kterou jí v 35 letech zpět vrátí a bude kupovati samé velké pozemky a rozdělí je pak mezi Iry. Kdyby tento zákon byl dán v r. 1870, byli by jej přijali Irové s radostí, nyní jest pro přílišné agitace agrární ligy skoro pozdě. Tato chce dosíci ještě více. Jakmile se dověděl statkáři o návrhu zákona, vypovídali šmahem nájemce, aby se jich zbavili aneb uzavírali smlouvy na dlouhá léta, které pod nový zákon spadati nemají. Toť jsou poměry nyní, kněžstvo a větší část obyvatelstva byli by s tímto zákonem spokojeni, poněvadž více se nyní sotva dosáhne.

Anglicko má svatou povinnost Irsku pomoci a obyvatelstvu příležitost dáti, aby práci a přičinlivostí zase si ostrova dobylo. Přítel Iru v nynějším liberálním kabinetu jest Bright. Ten pravil v parlamentu anglickém: „Neštěstím jest, že Irové byli o svou půdu oloupeni, a povinností naší jest jim pomoci a spravedlivými zákony nahraditi, co předkové naši zavinili.“ O promlčení nenůž býtí ani zmínky, neb Irové vždy protestovali. Odepře-li Anglie spravedlnost Irům, bude následovati hlad, ale též revoluce a agrární vraždy. — Snadno jest možná, že právě Irskem přijde o světové své panství hrdá Britannie. — Jako katolici přejme tomuto zuboženému národu, aby mu nadešly po tolikéřé bidě lepší časy. Jako zlato v peci ohnivě zkoušen od Boha tento Job mezi kat. národy a vždy věren nalezene, kéž mu dobrotivý Bůh nahradí desateronásobně za jeho utrpení. Vážme si však též toho náboženství, které celý národ mučeníků odchovalo, a to mučeníků nejednoho století, nýbrž šesti set let; vážme si toho náboženství, které jediné tento národ udržuje jako velikolopé divadlo nejen andělům, ale lidem všem, kteří mají ještě špetku lidskosti a citu spravedlnosti.

Zápisek.

Jinoch, správný, v srdce vkládal věrně,
v čem kdy poučení jemu dáno;
pro paměť si do knihy vše sbíral,
a v té měl i toto slovo psáno:

„Kdo zde život vede nešlechtný,
bezpráví a křivdu jiným činí,
tomuť poděsna smrt' ovšem bývá;
neb jej ze zlých skutků těžce viní.“

„Kdo však činem život zasvěcuje
k zastávání jasné pravdy, práva;
tohoť blahá, krásná nesmrtelnost'
v odměnu pak jistou očekává.“

Nezůstalť písmenem jen mrtvým,
co tak postupem si jinoch psával;
jak to ve sbírce měl znamenáno,
tak to v životě též zachovával.

Fr. Doucha.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

V.

Nemohlo již býtí daleko do půlnoci, když stanula na planině. Tma bylo kolem, jen ohromný buk odrazil se ještě temněji proti klenbě nebeské. Dora se zastavila, naslouchala tiše zda se nic podezřelého nehýbe, byltě buk dostaveničkem celého tlupě a ne pouze matce a jí. Lehla pozorně na planinu a připlížila se až ke kmenu. Když nikde nic nepozorovala pískla tiše jak holátko v hnízdu a naslouchala; po za malou chvíli slyšela, jak se křoví přejedné straně planiny pohybuje. Viděti nebylo ani na krok. Dora se nehýbala, ležela tiše. Po zemi to lehounce šustí a slabý tlumený hlas volá: „Doro, jsi ty to?“ By to hlas cikánky, děvče čekající. Bez další odpovědi vstala Dora a šla k místu, kde hlas ozval. Poznal se. Usedly vedle se a Dora líčila živými barvami Alžbětu, Jkuba i celou domácnost v myslivně vůči. Když vše vypověděla, začala stará cikára o svém útěku, co zakusila a jak musila přidati ku tlupě jiné, nechtěla-li hladem mřítí, aneb upadnouti v ruce bířičů. Tlpa ta živila se podloudnictvím, které se v této krajině značně vyplácelo. S ustrnutím naslouchala Dora řeči matčině, tušila jak matka hlukoko zabředla a přemýšlela stále o tom, jak by jí mohla pomoci. Leč co píti? Stará cikánka by asi sotva dovedla tak ve vše vpraviti, jak to bylo u Dory pak nesměla se opovážiti Alžbětu o útuk pro ni požádati, uvažujíc, že velkou milost na ni vykonala ujmuvši se jí. Jinde se raditi, to nebylo jim povoleno dle zákonu, čím by se také uživily? matka neumíníc a

Dora dosud pramálo. Co počítí? Starost ta tak mocně ji dojala, že byla všecka zkomoucena. „Ráda bych konala křesťanskou povinnost při matce své, ale dosud nemohu, dnem i nocí chci přemýšlet, jak as se mně to zdaří.“ Pohovořivše si rozešly se opět tak tiše, jak se byly sešly. Dora plna starosti vracela se k myslivně a stará cikánka stoupala dále v houštiny lesní. Alžběta neusnula. Stále čekala, zdali se Dora vrátí. Po jejím odchodu napadlo jí, že snad stará cikánka děvče přemluví a opět s sebou k toulkám pobídne.

Bylo již k ránu, když pes zavrčel, dvěře vrzly a stařenka uhodla, že děvče jde zpět. Ráno vstávala Dora, jako by celou noc byla dobře přespala, ano zdálo se Alžbětě, že o něco ještě raněji a soudila z toho, že asi ani oka nezamhouřila. Při vaření snídaně se viděly. Dora vyprávěla Alžbětě vše a svěřila se jí se svou obavou stran matky, líčila nebezpečnoství života podloudníků a přiznala se s pláčem, jak nemá pokoje v svém pohodlném lůžku, když vzpomene na útrapy své matky. Alžběta cítila pravdu slov Dořiných a těšila ji, aby jen doufala pevně v Boha, že on nalezne cestu, která ji z nesnáze té vyvede. Dora se utišila a od toho dne byla ještě pilnější a pracovitější, tak že matka Alžběta mohla opravdově si oddechnouti. Nastala senoseč. V myslivně drželi jednu krávu a v ten čas najímala Alžběta vždy dělnici, aby potřebnou píci pro dobu zimní nažala, usušila a až do upotřebení uložila. Tak chtěla i tentokráte učiniti, obávala se, že Dora práci tu nezastane, než jak se myšlila. Švižná cikánka naučila se s kosou podobně zacházeti, jak nejobratnější sekáč a věděla zcela dobře, v kterých místech jest hojnost pěkné trávy tak, že zásoby před myslivnou se očividně množily, které pak stařenka pomalu na slunci sušila.

Jest krásný letní den. Dora kráčí v staromodním šatě s kosou přes rámě vzhůru do kopce, s druhého ramene jí visí provaz, v který nakosenou travu váže. Došla k místu, které si ku dnešní práci vyhlédla. Svléká kabátek a hotoví se k dílu. Neví ani, že ji opřen o doubec pozoruje štíhlý mladík, oblečen v malebný šat myslivecký. Začne kositi. Honící pes myslivcův zaštekne, aniž mu toho může pán jeho zabrániti. Dora tím vyrušena, pozvedá oči a tu setkají se zraky obou. Dora se zardí, avšak přemáhá se a chce kositi dále, ale marně. Ostří kosy vypovídá poslušnost, ruce jí klesají. Pozvedne oči opět a vidí, jak ne-

známý upřeně ji pozoruje. Je jí jaksi nevolno. Dora, která se nebojí za tmavé noci jíti k starému buku na planinu, bojí se pojednou za jasného dne neznámého, jak se zdá velmi ostýchavého myslivce. Neví si rady. Usedne a položí kosu vedle sebe. Sekati nemůže a tak počká, až se cizinec vzdálí. Proč by se také k vůli služebné zdržoval, podívá se a půjde svojí cestou dále. Tak rozumovala dívka. Leč mladík soudil jinak. Mladého pána pěkný zjev její zde mile překvapil. Byla Dora jak víme sličné tváři. Jinochu zdálo se, že to ani možno není, by ty slabé ruce tak těžkou práci konati chtěly a zvědavost jej pudila, že přistoupil k Dore a oslovil ji. „Snad nechcete tolik trávy pokositi a na sebe naložiti panenku?“ Dore se vrátila zmužilostí. „Proč o tom pochybujete pane? činím tak kolikrát denně a jak vidíte není mně to ještě ku škodě.“ Vstala a jakoby slova svá dokázati chtěla skutkem, počala ze vši síly travu kositi. Mladík se díval na ni. Prostá řeč její se mu zalíbila. Byl zvědav, kdo jest a jak sem přichází. Věděl, že tak daleko do lesa málo kdo se odváží z mužů, tím méně pak slabá dívka, jakou se Dora zdála. Než seznámení se nebylo tak lehké, jak se mladík domníval. Dora se více ani neohlédla a kosila pilně, až měla trávy takový řad, že mohla z ní mezi popruhy upravití veliký vál, který pak na sebe naložila a sebravši se, jakoby nikoho na blízku nebylo, vracela se k myslivně. Podivný zjev děvčete, její ještě podivnější jednání, vše to vzbuzovalo v neznámém touhu ji blíže poznati. Jinoch byl štíhlé postavy, významná tvář jeho vroubena byla бледým jako len vlasem a rovněž takým malým vousem a činila na pozorovatele příjemný dojem. Dora byla proti němu pravá protiva. Vypadali vedle sebe asi jako pečivo z bílé a černé mouky. Šat Dořin a zaměstnání její svědčily, že jest nužná, kdežto oblek mladého muže, ač se zdál jednoduchý, byl vskutku nádherný.

Ochod divčín jinocha zamrzal, neb se nedopátral toho, čím jest. Běžeti aneb slídit po ní, zdálo se mu býti nedůstojným a přec jej chtivost stále k tomu nutkala. Dle všeho soudil, že domovina její není od místa, kde sekala daleka a umínil si vyčekati druhého dne na místě, zda se dívka opět dostaví. Nemýlil se. Časněji, nežli den před tím, byla již Dora zde. Když mladý pán se přiblížil, hotovila se, by břímě ze země zdvihla a dále se odebrala. To byla pro zvědavost jeho veliká úloha, aby j

opět propustil, aniž se čeho dozvěděl. „Kdož ví, zastihnu-li ji některý den opět a kde?“ Neotálel, přistoupil blíže a oslovil ji. „Vy jste ramná dělnice, jistě máte mnoho práce, že tak spěcháte? Jak pak daleko vlečete se s tím břemenem?“ Dora se zarazila. Překvapilo ji oslovení jinocha, na kterého již zapomněla, domnívaje se, že kdož ví kde dnes se již staví. Nebyla zvykla někomu prohlížeti, aniž na ni činilo setkání se s kým hlubšího dojmu. Dnes bylo však jinak, počala tušiti, že co bylo včera snad náhodou, dnes ji více není. Málo kdy s kým hovořila, ano postavení její bylo podružné a od dětství zvykla spíše zalézati, než se vypínati. Vlidná řeč cizincova dodala jí smělosti. Porovnávala tvář jeho s tváří cikánů, s tváří matky Alžběty a Jabuba starce. Dora byla jako úponkovitá rostlina, která se zachycuje starého kmene, po jehož boku směle své výběžky na vše strany točí, až se jí podaří zachytiti se bujně do výše pnoucí se větve, kterou pak křečovitě otáčí a bujným listem i květem krásí. Kéž Dora nikdy v místa ta nepřišla. Kéž si byla všimla, jak větve otočené krásným svlačcem, tak dlouho jeho pouta trpí, dokud je plný života a posypán hojným květem; když však čas ten byl přešel, květ opadl, stonky povadly, ten nejmenší větérek, pohnuv větví přetrhne veškeré spojení s rostlinou, dav zbylé výběžky dovádivým soudruhům na pospas. Jak mnohdy neuposlechne lehkomyšlná dcera rodičů svých, koho měla poslouchati Dora, když ani rozsahu svého počínání neznala. Před ní začalo kmitati se světélko bludičky a ona plna touhy pustila se za ním. Trávu nezvedla a pustila se s cizincem v rozhovor. Kéž raději dbala napomenutí hodné Alžběty: „Modli se a varuj se pokušení.“ — Netrvalo to dlouho a cizinec zvěděl, že jest schovankou matky Alžběty v známé mu myslivně. Původ svůj i příchod do myslivny Dora zamlčela. Povaha čistá jako křišťál dívky té, účinkovala naň mocí kouzelnou, mohlo se o něm říci, že mu cikánka učarovala.

Dora zapomněla v řeči na svou povinnost, až zvuk zvonku vyzvánějícího poledne ji z rozmluvy vyrušil. Vskočila rychle, naložila trávu a spěchala k domovu. Matka Alžběta nemohla si nikterak vysvětliti, že dnes tak dlouho se nevrací, několikrát mezi časem vyšla ven k cestě, kudy se Dora domů ubírat musila a nikdy ji nedohlédla. Již jest oběd hotový a ona dosud otálí. Snad ji nestihlo neštěstí?

Plna obavy vypravila se stařenka, vzavši si za průvodčího domácího hafana, hledati Doru. Nedošla daleko. Nad myslivnou zaknučel pes a skokem octl se u vracející se Dory. Tázavě hleděla Alžběta na děvče. „Prosím tě kde jsi? Nemám pokoje, by se ti něco nepříhodilo. Nesmíš více tak daleko pro trávu se pouštět. Jde o neštěstí.“ Tak hovořila dobrosrdečná stařenka. Čím to bylo, že jindy tak upřímná Dora k těmto soucitným slovům matky Alžběty neměla žádné odpovědi pohotově. Styděla se snad, že příčina jejího opozdění jest jiná než stařenka se domýšlí, či nechtěla se prozraditi? těžko uhadnouti, proto mlčela. Došly k myslivně. Dora složila trávu, pojedla a šla jak obyčejně zase po své práci. Alžběta hleděla si až do večera rovněž svého zaměstknání, ale večer chtěla Doru vyslechnouti, proč se tak zachovala.

Večer vyhledala Doru a ptala se ji, proč tak daleko do lesa zaběhla a pozdě domů se vrátila. Při tom jí pravila: „Chraň se lži, neb jest zřídlem všeho zlého, ze lži opět jen lež povstává a ta jest všeho schopna.“ Starostlivá hospodyně bála se o Doru, by nezbloudila, jako o vlastní dítě. Dora se na stařenku zadívala a z velkých jejích očí vyhrkly slzy. Dora si umínila, že ryzí pravdu mluvití bude.

Obě usedly na známém nám místě pod hruškou v zahradě a Dora líčila celé seznámení se s mladým mužem, jak se v pravdě událo. Když ukončila vypravování tázala se rychle, „vidíte matko Alžběto, že to není žádný hřích, že jsem s ním mluvila, vždyť jste mi sama říkávala, že kdo mnoho miloval, tomu bude mnoho odpuštěno, když jste mne učila milovati ty, kdo mi zlé činí, proč bych neměla milovati toho, kdo ke mně tak dobrý jest.“ Z celé řeči stařenka poznala okamžitě, že Dora již k mladému pánu přilnula a že jen s těží ji zase na pravou cestu uvede. Neznala ostatně také jinocha a tu, ač ji to bylo nápadno, nechtěla přec souditi, pokud ho osobně nepozná a se nepřesvědčí. Chtěla se zachovati na začátku obezřetně a jednati teprve, až ho sezná. Netajila se, co a jak o celém poměru myslí, by pak scházení se v lese přerušila, řekla Doře, aby až ho opět spatří, řekla, že netřeba nadeházeti jí při práci, ale ať přijde jako poctivý hoch, vždyť může do jejich obydli, že jej uvítá a, ač jsou-li úmysly jeho dobré a chce-li někdy, až mu to bude možno její schovanku, jako řádnou ženu k oltáři vésti, že proti tomu nebude. Nemyslí-li

tak, pak ať jí raději pokoj dá a mysl ji neplete. Doře se zdálo, že stařenka nedůvěřivostí svojí hochu krivdí, jak by mohl jinak mysliti a jinak mluvit, vždyť sliboval jí lásku věčnou. Vzkaz Alžbětín hned druhého dne jinochovi oznámila. Tento byl nemálo zaražen a nastalo hned množství výmluv, že je obydlí jeho na opačné straně a v noci lesem jíti nejisto. Doru to zarážilo, doma však se nezmínila, že mladík návštěvu v myslivně odepřel, a že pak od té doby práci svou pořádně konala. Alžběta se více nevyptávala. Tak ubíhal čas, až pomalu přiblížil se podzimek.

(Pokračování.)

Řeč

o prvním svatém přijímání.

Konal M. Macek.

Před přijímáním u křtitelnice.

„I vejduť k oltáři Božímu, který obveseluje mladost mou.“ (Žalm 42, 4.) Slovy těmito žalmisty Páně započíná m. d. denně kněz tak zvané stupní modlitby na počátku mše sv. Slova těch by však pamětliví býti měli také všichni, kdož přicházejí do domu tohoto, aby milostí od Boha vyžadovali sobě, všichni kdož účastenství berou s knězem v oběti nekravé; ti všichni neměli by zapomínati, že k oltáři Božímu přistupují, aby na místě svatém chovali se také svatě, chovali se uctivě, což se bohužel! ku pohoršení maličkých neděje vždy a ode všech.

Ale k těmto věcem nechoi vás, m. d., povzbuzovati nyní, o tom mluvil jsem k vám již nejednou na místě jiném. Z jiné totiž příčiny připadla mi slova na počátku uvedená, když přemýšlel jsem, jak osloviti bych vás měl ve chvíli této posvátné; neboť zdá se mi, že slova k vám právě dnes směřují obzvláště. Vy dnes zvláště, jako nikdy dosud, způsobem přistupujete k oltáři Božímu, přistupujete k Ježíši svému, k Bohu svému, jenž příchodem svým obveselí mladé, utlé srdce vaše zajisté v míře nejvyšší. Proto také den tento, den prvního sv. přijímání má vám býti a jak doufám, také jest vám dnem nejvyšší radosti; o němž v plné míře platí, co na jiném místě dí žalmista Páně: „Tentof jest den, kterýž učinil Hospodin, a protož veselme se a radujme se v něm.“ (117, 24.)

Dříve však m. d., než se tak stane, dříve než vejdete k oltáři Božímu, kde

slavně poprvé spojití se máte s P. Ježíšem, zúmyslně přivedli jsme vás právě na toto místo, kde již před 11—12 lety poprvé vyhledávaly jste spojení s Kristem duchovního; přivedli jsme vás sem ku křtitelnici, jejíž vodou obmyty účastnými jste se staly milosti přehojné, odpuštění hříchu dědičného, kde poprvé přioděla se duše vaše rouchem bílým, rouchem nevinnosti. Tenkrát m. d. slibovaly jste, ovšem ústy svých kmotrů, že ono roucho nevinnosti zachováte chcete neporušené, neposkvřené; že chrániti se chcete hříchu i jeho původu, zlého ducha; tenkrát slibovaly jste též, že věrou chcete ozdobiti a naplniti srdce své pro všechen život svůj tak, jak toho Bůh ode všech dítek svých žádá a jak nezbytně každému třeba ku spasení. — A nyní rozpomeňte sobě — činily jste tak dosaváde? plnily jste věrně slib tenkrát učiněný. Ale o tom jste m. d. zajisté dosti již přemýšlely tyto dni minulé a zvláště včera, a jsem přesvědčen, že každé z vás litovalo toho upřímně, zněla-li odpověď k otázce té záporně a litost tato způsobila vám, že při včerejší zpovědi zasloužily jste uslyšeti radostná ona slova: „odpouštějí se ti hříchové tvoji.“

Po druhé včera prokázal vám Bůh to veliké dobrodiní, že očistil duši vaši od hříchu, po druhé stojíte zde v rouše bílém, v rouše nevinnosti; dnes však docela jinak než bylo poprvé. Čemu tenkrát jste ještě rozuměti nemohly, dnes pochopujete snadno, a co dosud u vás připsati se mohlo vaší duševní slabosti a nedospělosti, nebude moci připisovati se na dále. Dnešním dnem radíte se ku křesťanům dospělým, dnešním dnem tedy i povinnosti jejich na sebe vzítí musíte; jsou to tytéž povinnosti, tytéž závazky, které zde slibem křesťním za vás přijali vaši kmotrové. A protož, že tak jak za vás slibili činiti chcete rády a dobrovolně, že slib ten křesťní plniti chcete v celém svém životě budoucím, svým vlastním máte dnes potvrditi výrokem. Za tím účelem tytéž otázky předložím vám teď, které kladeny vám byly na křtu svatém a žádám od vás, byste k nim nejen v srdci svém ale před celým zbožným tím shromážděním hlasitou daly odpověď. Nuže povězte: Odkláte-li se? Věříte-li atd. Bohudíky! Pomněte však milé dívky, že učinily jste slib tento ne nám, ale Bohu, onomu Bohu vševědoucímu, který zná a znáti bude nejen každé vaše slovo, ale i každou myšlenku vaši a protož hleďte povždy k tomu, abyste jej také svatě zachovávaly a

plnily! Jest pak k tomu potřebí, abyste této vážné a svaté chvíle a slov v ní pronešených nikdy nezapomínaly, abyste slib ten v duchu častěji obnovovaly. Jak vám známo činiti tak máte pokaždé, když opětně přijímáte budete svátost pokání a oltární, ale činite tak častěji, činite tak, byť kratinkou jen myšlenkou vždy kdykoli do chrámu tohoto vejdete a na místo toto pohlednete. Při tom pak prostě Boha, by potřebné dal vám síly a pomoci; prostě za to zvláště dnes milého Ježíše, až zavítá do srdce vašeho. I já a všichni přítomní zajisté se mnou modlíme se budeme za vás při svaté mešní oběti. Již pak nyní, dříve než ku konání oběti té přikročíme, poklekněte a pomodlete se se mnou na úmysl ten nábožně Otčenáš a Zdravas.

DOPISY.

V Praze, dne 22. dubna 1882.

(*Duchovní cvičení v kníž. arc. semináři.*)

Jiné byly ty letošní svátky velikonoční než bývaly. Nemoc, která vyrvavši z kruhu našeho jednoho z bratří, druhým hrozila nákazou, způsobila, že propuštění byli alumní rok po roku dříve před svátky do svých domovů. Ale jakmile roznesla se první zpráva, že rozpuštěn má býti seminář, jedna otázka byla v mysli i na rtech všech: A což velikonoční exercicie? Ano té krásné přípravy na dojemnou, velebnou slavnost vzkříšení, toho svátého třídenní, v němž Bůh nejníže se sklání k člověku a člověk nejvýše se povznáší k Bohu, toho svátého třídenní nebylo by nám letos dopráno? — Bylo dopráno. Exercicie byly jen odloženy. A hned po svátcích ve středu 12. dubna bohoslovci chvátili se všech stran do matičky Prahy, aby účastnými se stali velikonočních hodů. Hostiteli dobrými, laskavými a štědrými byli nám bohosl. českým letos důst. P. Svoboda z T. J. a sekretář dp. Ferd. Kalous; bohosl. německým dp. archivář Langer a dp. ředitel semináře prof. dr. Bauer. — Po večerní modlitbě a hymnu „Veni Creator Spiritus“ vystoupil na kazatelnu P. Svoboda a slovy prostými, ale výmluvnými uvedl nás ve svaté exercicie, v milou samotu, v žádoucí silentium. Do samoty uchýlil se ode dvora císařského Method a prost' všeho hluku světa a roztržitosti připravoval se vážným rozjímáním na velikého apoštola Slovanův. A sv. František Xaverský pod vedením

sv. Ignáce z Loyoly konal duchovní cvičení v tichu a samotě a stal se apoštolem Indie. Jen věrným zachováváním silentia dosíci lze účelu exercicii, kterýž jest: uvažovati život předešlý, jíti do sebe nebo-li zpytovati svědomí a pak čerpati pravidla a stanoviti si dobrá předsevzetí pro život příští. — Při zpytování a poznávání sebe jest především potřebí, abychom uvažili poměr svůj k Bohu, jaký jest Bůh vzhledem ku člověku, jaký jest účel od Boha člověku daný. Proto rozjímali jsme ve čtvrté nejprve o velebnosti Boží, jak nám ji líčí sv. Jan ve svém Zjevení, jak vypravují nám ji nebesa. A ten Bůh veliký, velebný jest našim Tvůrcem; ale také Vykupitelem a Posvětitелеm, nač ten svět nyní tak rád zapomíná. My však musíme toho býti pamětlivi, my jsme povoláni, abychom nejen poznávali, ale též hlásali všestrannou velebnost Boží. To jest účel člověka, aby Boha poznal, Jež ctil, miloval, Jemu sloužil. Bůh jest Pán všemohoucí a také Pán náš. Jemu sloužiti musíme ve všech okolnostech života. Jak pak srovnával se dosavadní život náš s vůlí Pána našeho. Zpytujeme se. Hřešili jsme často. A hřích je největší zlo: Urážka Boha ničí naše zásluhy — *justitiae eius (peccatoris)* non recordabuntur. A pohledme na Krista, co na něm způsobil hřích! — také náš hřích! Tělo jeho jedna rána, jeden proud krve! Poklekněme před ním a z té duše kající prosíme: „*Ingemisco tanquam reus, culpa rubet vultus meus: supplicanti parce Deus.*“ Ten byl obsah první a druhé meditace. V rozjímání třetím uvažovali jsme, co u porovnání s Bohem, obklopeným slávou, jest bidný, marný svět. Vše tu pomíjí; vše hyne, umírá. Každý to ví. A přece zapomínají lidé na smrt. Zapomínají na ni i kněží, ač mají často co činiti s umírajícími a mrtvými. Proč? Snad jim ti mrtví, ta smrt sevedněla! Nerozjímají nikdy o smrti náležitě, nečiní vhodných předsevzetí. Vmysleme se na lůžko kněze umírajícího. Co vidí vůkol sebe? Co slyší? Co pozorují ostatní jeho smyslové? Jaké tu vzpomínky! Jak se klamal ve věcech a přátelích tohoto světa. Dokonal. A potom soud. A při tom soudu obecném jaké tu budou zástupy svatých kněží se svými stádcí; ale jaká také hanba pro kněze hříšného, zavrženého. Proto sv. Maria, pros za nás hříšné nyní ale zvláště v hodině smrti naší. — V pátek rozjímali jsme o pekle, o ztraceném synu a o dokonalosti kněžské. Té lze dosíci jen věrným následováním

Krista. Kristus jest náš král a vůdce. On bojoval a bojuje všude před námi. Ale Kristus vůdce náš jest také našim soudcem. On bude jednou odměňovati a trestati. Jak zúčastnil se kdo v boji, takové účastenství bude míti ve vítězství, ve slávě. Nekle-sejme ve strastech, jichž mnoho má ten život kněžský, pohled na Krista nás posilní a Matka Vůdce našeho nám pomůže.

— V sobotu konali jsme utěšená rozjímání o povolání a vyvolení učeníků a apoštolů Páně, o účtě k Nejsv. Svátosti a o nebi. Kristus král a vůdce učinil k světu povolání a jednotlivci i zástupové hrnuli se k němu. Někteří šli za Ním sami od sebe, jiné vyzval Kristus, aby ho následovali, jiné vybral si z počtu učeníků. Když Jan Kř. ukázal na Vykupitele: „Ejhle Beránek Boží“ — šli za Kristem dva učeníci Janovi. „Mistře kde bydlíš?“ — Což my? — Zde bydlí mezi námi ve Velebné Svátosti ve chrámu Páně. Dbejme o slávu, o krásu domu Božího, navštěvujme Krista Pána zde rádi, zde hledejme rady, potěchy a posily. Ale i tento dům, ten náš seminář, buď nám domem drahým. Milujme jej. Zde docházíme velikých milostí. Zde vychováni byli mnozí znamenití, svatí klerikové. Vzpomeňme jen Edmunda Kampiana, jenž z tohoto domu odebral se do Anglie a tam pro víru podstoupil smrt; vzpomeňme Václava hraběte z Kolovrat, toho českého Aloisia. — Na jezeře genezaretském při lovu ryb povolal Pán Petra a Jana. Ti vše opustili a šli za Ním. Tak i my! Pro Krista musíme vše opustiti, všeho se zříci, vše obětovati. Kněz musí všecek náležeti Kristu. I ten jeho zevnějšek, i to jeho roucho musí značiti jej všude jako učeníka Kristova. — Než vyvolil dvanácte apoštolů, Kristus modlil se celou noc. Bůh celou noc se modlil! Jak důležitý jest úřad apoštolský! I my býti máme apoštoly. I za nás se Kristus modlil. Buďme apoštoly horlivými, věrnými, v pravdě Kristovými. — Kristus Petra ustanovil hlavou církve. Konejme úřad svůj apoštolský pod vládou a vedením nástupce Petrova, římského papeže. To jest vůle Páně. Tomu učili nás naši sv. apoštolové Cyrill a Method. „*Na siem Petrovi vystavím kostel svůj*“, překládá náš sv. apoštol a ne „na té skále.“ Hle vyznání víry našich věrozvěstců! Ti byli věrní římskému biskupu, budme hodnými jich následovníky. — V meditaci o účtě k Nejsv. Svátosti promluvil dp. exercitator nejprve o jejím předobrazení, zaslíbení a

pak ustanovení i předechozím umývání nohou a jeho hlubokém významu. Vybidl k důvěře, s jakou k Ní máme se utíkat, tak jako brali u ní posilu předkové a předchůdcové naši, zvláště za památného hájení Starého Města proti Švédům pod P. Jiřím Plachým r. 1648. Rozjímáním o nebi, kam Kristus, král slávy se odebral, aby nám připravil místa, skončila se letošní duchovní cvičení. V konsideracích probíral dp. sekr. Kalous krásné a spolu velice důležité thema: jaký má býti kněz za dnů nynějších? k tomu odpověděl ve třech úvážkách. A sice: 1. má se povolání svému oddati všecek, neboť poměry nynější jsou velice obtížné a nepříznivé, daleko nepříznivější než kdy první hlasatelé víry přicházeli k národům evropským. Staví tu zloba lidská mnohé překážky. Láska k lidu, láska k Bohu a rozkaz Boží vyžadují kněze celého. — 2. Má kněz za dnů nynějších vynikati vzděláním. Především v bobosloví, jemuž jest základem písmo sv. Pak také v ostatních vědách. Nyní žádá se více než před časy, kdy lid čistou víru přijímal ochotně do srdce nezkaženého. Bývalo jen jedno učení a to bylo učení kněžské. Nyní jest jinak. Vyžadují vědomostí, chtějí též důkazy. — 3. Kněz ve dnech našich musí vynikati svatostí života. Hledí na něj celý svět. Dobří chtějí v něm viděti vzor, jehož by v krásném snažení svém následovali, prostopášníci po něm slídí, aby snad na něm měli výmluvu poklesků svých. A jiní pátrají po chybách kněze, aby bili jimi církev a víru. Svět možno obrátiti, ale ne samotným slovem Božím nýbrž slovem Božím opírajícím se o svatost hlasatelovu. Tak bylo u apoštolů, tak po všechny časy. Životem ctnostným musí jeviti se víra kněze, a tak porážeti nevěru a bludy. Proto potřebí aby vystříhal se kněz chyb a poklesků všech. Kristus nám zaručil pomoc svou, On síly dodá. Kristus zaručil také odměnu věrným svým. „Seděti budete soudíce dvanáctero pokolení Israelských.“ Ad vos, reges, sunt hi sermones mei, ut discatis sapientiam et non excidatis. — Také za dojímavá rozjímání svatého růžence povinni jsme důst. panu Kalousovi díky nejvřelejšími. Hesla, jež jako rozkošná pou-pata podal nám s růžemi každého desátku, utkví zajisté v mysli i v srdci alumnův dlouho. Podobně vynasnažili se dpp. exercitatori našich kolegů něm. národnosti, aby svaté pravdy hluboko do srdce jejich vstúpili. Voláme tedy ku konci všem, kteří

nám tak utěšený pokrm duchovní poskytl z toho srdce: „Zaplat Pán Bůh.“ M.

KRONIKA.

Z Prahy. (Spolek sv. Michaela.) Spolek tento slavil v neděli dne 16. dubna o 7. hod. večer ve velkém sálu záložny sv. Václavské svou valnou hromadu, ku které se dostavili přecetní hosté, tak že prostranná síň v pravém smyslu slova přeplněna byla. Schůzi, kterou též nejdůst. p. kardinál arcibiskup svou návštěvou pocítil, zahájil nově zvolený předseda urozený p. hrabě Jan Ledebur vzletnou řečí, ve které vzpomínal velikých zásluh v Pánu zesnulého býv. předsedy, známého lidumila a podporovatele všeho dobrého a šlechetného p. hrab. Bedřicha Thun-Hohensteina. Velké pohnutí nastalo v srdcích posluchačů, když nový p. předseda se zmínil o něžné lásce, kterou zvěcněly k sv. Stolicí lnul a kterak ho v poslední těžké hodině nynější sv. Otec apoštolským svým požehnáním potěšil. Nový p. předseda slíboval, že se vynasnaží, seč bude, aby v šlépějích svého předchůdce kráčel. — Po té ujal se slova vys. důst. p. místopředseda kan. dr. Frant. Hrádek, který podobným způsobem krásnými a tklivými slovy zásluh v Pánu zesnulého pamětliv byl a spolu naději vyslovil, že velická ztráta, kterou spolek sv. Michaela úmrtím p. hraběte Thuna utrpěl, bohda nahrazena bude, neb nový p. předseda slovy i skutky již dokázal, že hodným jest býti jeho nástupcem. Shromáždění členové a hosté vyjádřili povstáním svůj žal nad smrtí býv. p. předsedy a pozdravili srdečně nového p. předsedu. Následovala zpráva o příjmech a vydáních spolkových, která byla přednesena vdp. jednatelem prof. Janem Drozdem. Zástupcové diecése českých tentokrát se neúčastnili valné hromady omluvivše důležitými příčinami svou nepřítomnost. Opět povstalo celé shromáždění, neb vys. důst. p. kardinál ujal se slova a počal líčiti sv. Otce jako dobrotivého a přelaskavého Pastýře celé kat. církve a spolu Jeho strasti tak dojemnými slovy, že trvám tato řeč dlouho utkví v paměti všech přítomných. Lev XIII., tak jsme slyšeli z výmluvných úst arcipastýře našeho, zná zevrubně poměry všech diecése kat., jest všech pamětliv a o všechny stejnou měrou starostliv. Má výbornou paměť a velebystrý úsudek. Jest

však nyní sklíčen a pravým zajatecem v Římě, neb kdyby na veřejném místě se ukázal jedni ovšem by mu vzdali poctu jako Hlavě církve kat., jiní však by činili povyk a pohoršení. Ani do chrámu sv. Petra, ke hrobu knížat apoštolských nesmí při otevřených dveřích vkročiti, neb vždy musí se obávati, by nebyl najatou luzou potupen. Ani svatorečení poslední, které nejd. p. kardinál vzletnými slovy probíral, nesmělo se dít v hlavní basilice křesťanstva, nýbrž v paláci Vatikánském. Celé shromáždění sledovalo napnutě slova velkněze a primasa če-kého a mnohý litoval, že již řeč Jeho, ačkoliv téměř hodinu trvala, ukončena. Potom řečnil vdp. dr. Ant. Lenz, kanovník Vyšehradský o nutnosti, aby věčné město sv. Stolicí zachováno bylo. Konečně ujal se slova urozený p. hrabě Ervin Nostitz, který s podobným úspěchem, jako předešlí řečníci zájmů sv. Otce hájil, zejména slova šíře o sv. Petřském haléři. Schůze účastnil se též vys. důst. p. světící biskup dr. Karel Prucha, četní členové zdejší šlechty, vdpp. kanovníci kapitoly metrop., vdpp. professori theol., pražští faráři, katecheti, kaplani a občané pražští. Ukončena byla o půl 10. hod.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 25. až do 28. dubna u nejsv. Trojice v Podskali, 29. a 30. dubna, 1. a 2. května u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně, od 3.—6. května u sv. Jakuba.

— Jako na všech gymnasiích, tak konány byly též na malostranském městském gymnasiu duchovní cvičení. Na vyšším gymnasiu a vyšší reálce konal je se zdarem v čtyřech exhortách dne 25., 26. a 27. března vdp. prof. Jan Drozd. U žáků nižšího gymnasia vdp. arc. sekretář Ferdinand Kalous. Tento vykládal žákům dojemně o čistém a dobrém svědomí. Kdo nemá těžkého hříchu podobá se dítku v domě otcovském, které ve své nevinnosti blažené na rodiče se usmívá. Joba v neštěstí, Daniele v jámě lvové sílilo dobré svědomí. Křesťanští mučienici v nesmírných bolestech v čistém svědomí nalezali útěchu. I nemocnému, má-li čisté svědomí, není smrti se báti. Jinoch studující zdá se smrti dalek, ale může jako každý jiný staréč zemřít. Krásná jest smrt dobrého a ctnostného studujícího. Abychom svědomí měli čisté, musíme vyhostit dítí hříchu, který jest největším zlem. K tomu napomíná Pán a Spasitel slovy: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás

občerstvím“, a podobenstvím o marnotratném synu. Pokáním neodkládejme. Částky k němu potřebné. Kdo čist jest, může k hostině Krista Pána přistoupiti. Abychom byli hodnými účastníky této hostiny, třeba svatebního roucha. Přistupujme s věrou, nadějí a láskou k těmto hodům. S věrou, že pravdivě, skutečně a podstatně Krista Pána pod způsoby chleba a vína do srdce svého přijímáme; s nadějí, že On nám potřebných milostí vždy udělovati bude; s láskou, poněvadž On vtělenou láskou jest. Jaká to láska B., když bídné tělo člověka stává se oltářem Páně. Andělé žasnou nad velebností Boží, kterou chrám Šalamounský nádherný nemohl pojati, a srdce lidské ji pojímá. Budiž proto srdce studujícího nevinné a čisté, jakým bylo srdce sv. Aloisia před přijímáním nejsv. Svátosti. — Za tato rozjímání srdečná a dojemná vzdávají studující vdp. exercitátorovi srdečný dík.

— **„Triduum“** čili třídení pobožnost bude se konati v chrámu Páně Augustinském u sv. Tomáše na Malé straně dne 28., 29. a 30. dubna. O 6. h. ráno bude mše sv., o 6. h. več. káz. apož. Při této příležitosti bude založeno bratrstvo „Bl. P. Marie dobré rady“, jejížto obraz na pobočném jednom oltáři v tomto chrámu se nalézá. Bratrstvo bude míti tytéž stanovy jako bratrstvo italské v Genezzaně, kde jest zázračný obraz P. Marie dobré rady. Jak jsme již v těchto listech pověděli, vydal horlivý kazatel P. Jan Votka poučný spis o účte P. Marie dobré rady. Nyní vydaný budou dvě knihy o této pobožnosti, jedna v jazyku německém od Msgr. Fr. Kahla a druhá v jazyku českém od P. Bertholda Hejhala.

Z Moravské Ostravy. „Hlasu“ se píše: Dne 28. března 1882 doprovodili jsme v Mor. Ostravě ku hrobu pana Jana Zdařila, inženýra na jámě Karolinské. Zasluhujef jmenovaný zvláštní zmínky u veřejnosti, jelikož byl vlastencem zde nad jiné vynikajícím a povždy věrným synem církve katolické, což obě za nynější doby u pánů světských dosti vzácným bývá. zjevem. Smýšlení katolické v Pánu zemřelého (zemřel v privátní nemocnici ve Vídni, dav se proti vůli lékařův zaopatřiti) krásně se obraží v listu, jež svým dvěma dítkám z Vídne psal. Zní takto krásný list ten: Mé drahé dítky! Nebylo mi popřáno déle s vámi bydliti a se těšiti a nad vámi bděti. Bůh všemohoucí volá mě tam, kde

už dlouhá léta bydlí vaše drahá maminka. S těžkým srdcem se od vás loučím, neboť pro vás jsem žil a pracoval, vy byly jste jediným potěšením mým; poněvadž vás vícekrát na tomto světě neuhlídám, posílám vám poslední polibek svůj a své požehnání otcovské. Následující naučení sobě hluboko vštepte do srdce: 1. Buďte bohabojní; neboť kdo se Boha bojí a Boha se nespouští, toho Bůh neopustí, neopomínejte nikdy ráno i večer vroucně se modliti; varujte se všeho zlého, což není Bohu milé. 2. Nezapomínejte nikdy, že otec váš i matka vaše učili vás se modliti v řeči české; této řeči važte si nade vše a zůstaňte jí vždy věrní. 3. Buďte poslušní, neboť poslušnost jest ctnost nejkrásnější, i nešťastné dítě to, které poslušnosti se nenaučilo. 4. Buďte pilní a pracovití vždy, neb pilnou prací a přičinností dosáhnouti můžete nějakého postavení a pro život ujištění. 5. Buďte vždy pamětliví, že nemajíce ani otce ani matky na cizí lidi odkázány jste, a že jen vzorným chováním, poslušností a přičinností lásku cizích lidí sobě získati můžete. Loučím se tedy s vámi a budu tam na hoře po boku manželky své, matky vaší, očekávati šťastného s vámi shledání. S Bohem zůstaňte dítky moje a modlete se za svého tatínka Jana Zdařila. S takými myšlenkami umírá katolík a přítel vlasti. Účastenství při pohřbu bylo neobyčejné. Zvláště horníci jámy karolinské želi v zesnulém dobrého a šlechetného přítele a představeného. — Vzbudíť nám Bůh mnoho mužův podobných! — Čest a sláva památce jeho a duši lehké odpočinutí.

Z Německa. Ve všech diecésích německých jest úžasný nedostatek duchovenstva. Může se směle tvrditi, že třetina veškerých far postrádá duchovních. Toť ovoce proticírkevního boje: někteří kněží byli vyhnáni, jiní dobrovolně se vystěhovali, jiní umřeli a na jejich místa nikdo nenastupoval. Ovšem jest nyní obrat k lepšímu, ale bude to trvati léta, nežli církev katolická zase zkvete v Německu.

Zápisky Svato-Janského Dědictví v Praze.

Dědictví Svatojanskému v Praze přistoupili r. 1882 tyto údové: **Z Čech:** Josef Dušek a bratr jeho Ant. Dušek z Březových Hor; Josefa Rosenkranzová, vdova v Malkovicích; Barb. Pospíšilová, vdova v Malkovicích; Kat. Spáňová, vdova v Čanovicích; Jos. Sedláček, bohosl. v Hr. Král.; rod Jakuba Melicha, vy-

minkáře v Drahněticích; Josef Strnad v Rychnově n. K.; Frant. Maršálek v Mcelích; † Alžběta Tichá v Praze odkazem; Jos. Herles a Anna manž. v Čisté; Jos. Zvolský, syn rolníkův v Popovičkách; Václ. Černý, syn rolníkův v Modleticích; Alžběta Prázová v Šedivínách; Jos. Vencl, syn rolníkův v Nekoři. — **Z Moravy:** Frant. Jaroš, ministrant při kostele v Domaželicích; Frant. Machat, roln. v Budišově; Jos. Fromelius, roln. v Lanově v Slezsku; Marie Grafová, měšťan. dcera v Přerově; Antonie Grossmanová, měšť. dcera v Přerově; Frant. Koruna v Piskové; Magd. Králová, vdova v Kladrubech; rod Josefa Šrámka, roln. ve Vzbatkách; dp. Frant. Mura, far. v Ostro-Lhotě; Bratrstvo živého růžence v Březníku, Marie Maretteková v Hulíně; Marie Hlučchová, vdova v Brně; dp. Prokop Čermoch z řádu Minoritů v Brně; Frant. Holý s Apoleonou manž. v Bračicích; Frant. Hladký s Marií manž. v Bračicích; rod Frant. Bolika, roln. v Nekázanicích a Kateř. Honková v Slavkově. — **Z Uher:** Rod Št. Zápražného a Kateř. manž. z Gocnod; rod Frant. Horvátha a Anežky manž. z Gocnod; rod Josefa Horvátha a Magdaleny manž. z Gocnod; rod Štěpána Horvátha a Kateřiny manž. z Gocnod; Kateřina Damborská z Kopčán.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“, orgán vědeckého odboru Akademie křesťanské, vykazuje v čís. 4. roč. XXIII. tento obsah: Povinnost modliti se breviář a užítky této modlitby. (Podává prof. Ed. Brynych.) O některých nejvíce zobecněných nedostatech v duchovním řečnictví. (Prof. dr. Skočdopole.) Zánik metropole sv. Methoda a jeho liturgie slov. v bývalé říši Velkomoravské. (Kan. M. Procházka.) Sv. Vavřinec z Brindisi (Prof. dr. Schindler.) Obrana. (Prof. dr. Skočdopole.) V Kronice se pojednává o těchto věcech: Záležitosti obce farní zastupuje obec místní. Rozdávání voskovic o slavnosti Hromnic. Katolické vychování dítek. Legitimace dítky nemanželského. Vzrůstající počet samovražd. Zpráva o 52. schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa. V literárním oznamovateli posuzuje se důkladně a svědomitě několik nových děl.

— „*Anděl Strážný*“, časopis pro křesťanskou mládež (příloha „Školy“ na zvláštní předplacení) vychází měsíčně o půl druhém archu v barevné obálce a stojí celoročně v předplacení i se slušnou premií olejo-barevnou 80 kr., což se musí nazvat opravdu lacino, ano jest tím zapláceno poštovné i mimořádné přílohy.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 4. roč. XVI. tento obsah: Velký pátek. (Báseň.) Křest. početnice pro dospělé školáky. (Pokrač.) Bl. Panna Maria, Matka dobré rady. Duchovní hodiny. Svatá Nothburga. Zpráva o misiích v Bulharsku. Modleme se za Slováky.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, má v č. 7. roč. V. tento obsah: Vzpomínky. (Píše Brandl.) P. Angelo Secchi. (Životopisný nástin, který napsal Ign. Bečák.) Nad hrobem sv. Methoda. (Báseň Vl. Št.) Mé Valašsko. (Báseň K. Sýkory.) Bůh neopouští. (Vypravuje Fr. Stránecká.) Slečna Eugenie. (V. Kosmák.) Beseda. (Báseň Vl. Št.) O dilettantismu ve vzdělání a literatuře. V obzoru literárním jest kritika o nejnovější básni Jarosl. Vrchlického „Hilarion“, kterou soudnému čtenáři „Obzor“ velmi se zavděčil. Doporučujeme list ten co nejvřeleji.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Vilibald *Aust*, městský kp. v Chebu, dne 8. dubna 1882, (nar. v Zacléři 10. července 1844, vysv. 25. července 1868.)

Jmenován jest:

- p. Frant. *Preclík*, far. v Chlumině, jmenován sekret. k. arc. vikariátu Roudnického.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Hedvik*, kp. v Charvatcích, za proz. kp. ve Velvarech;
p. Václav *Ujka*, kp. ve Velvarech, za proz. kp. v Charvatcích.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Novák*, far. v Probluzi, majitel zl. zásl. kříže, korunního řádu pruského a řádu saského s. Alberta, dne 14. dubna 1882, (nar. 18. září 1807 v Rychnově, vysv. 25. července 1832.)
p. Frant. *Scholz*, far. v Borohrádku, dne 17. dubna 1882, (nar. 17. listop. 1824 v Pace, vysv. 25. července 1849.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Ant. *Kopp*, far. v Zacléři a č. děkan, jmenován skut. vikářem Trutnovským;
p. Leop. *Mazáč*, děk. v Poličce, skut. vikářem Poličským;
p. Frant. *Černý*, far. v Pertholticích, obdržel expositorium canon.

Upřázdnená místa:

- Probluz*, fara patron. Jeho Osvíc. p. Jana hraběte Harracha, od 15. dubna;
Borohrádek, fara patron. p. hraběte Lützowa, od 18. dubna t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Homilie na neděli V. po Velikonoci.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.

J. Janda.

Čtyři vzácnosti Božského Otce.

Dnešní evangelium (Jan XVI. 23—30) obsahuje část podivuhodné řeči, kterou měl J. Kristus po poslední večeři; a byla přednešena brzy po těch slovech, z kterých složeno jest evangelium minulé neděle. — Evangelium minulé neděle nám dalo příležitost rozjímati o pěti vzácnostech Ducha svatého a dnešní evangelium nás vybízí zkoumati čtyři vzácnosti Božského Otce. Božský Otec jest *bytostí dobrotivá, milující, jest počátek Syna Božího, jest bytostí oslavující J. Krista*; to jsou čtyři vzácnosti vztahující se na Božského Otce, o nichž se učinila zmínka v dnešním evangeliu. Napněmež všecku pozornost, prosme o pomoc Boží; a jako nás evangelium minulé neděle pohnulo k hluboké úctě a něžné lásce k Duchu svatému, má dnešní evangelium vznítiti podobné city v duši naší ohledně Boha Otce.

I. První vzácnost Boha Otce jest, že *On jest bytostí dobrotivou*. Tato vlastnost Božského Otce se váží z počátku dnešního evangelia, který jest: „Amen, amen, pravím vám, začkoli prositi budete Otce ve jménu mém, dám vám. Až dosavad ještě o nic neprosili jste ve jménu mém: prostě a vezmete, aby radost vaše dokonalá byla.“ Tato slova jsou jasná a dokazují, že Božský Otec jest bytostí dobrotivou; neb aby se tato slova dle potřeby vyplnila, udělil nebeský Otec apoštolům jakoukoli vzácnou milost vždy, kdykoli o ni prosili ve jménu Božského Syna; a tentýž Božský Otec (když obrátíme uvedená slova na všechny

budoucí křesťany v osobě svatých apoštolů) uděluje jim vždy nejvzácnější dary, o které ho prosí ve jménu Syna Božího. Nuže jaká to dobrotivost udělovati nejvzácnější milosti, aniž by se čeho jiného žádalo mimo to, aby proseno bylo ve jménu vzácné nějaké osoby. Pozemští otcové poskytují dobrodiní synům svým, ale na opětné naléhání synů a mocných přímluvů, Otec nebeský uděluje všelikých milostí, jen když se o ně prosí pro zásluhy jeho Božského Syna. Dobrodiní, která svým synům prokazují otcové pozemští, jest málo a jsou malé ceny; naopak milosti, které Otec nebeský uděluje tomu, kdo ho prosí jsou nesčíslná a převzácna: „Amen, amen, pravím vám, začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, dám vám.“ Jest pravda, že někdy modlitby přednešené Otci ve jménu J. Krista nebývají vyslyšeny; ale odkud to? Buď že ten, kdo prosí má duši poskvřenou těžkým hříchem; aneb že ten kdo prosí nedoprovází své modlitby příslušnými ctnostmi, jež jsou víra, pokora, vytrvalost; anebo že ten kdo prosí, žádá o věci hříšné k. p. o ponížení protivníků; aneb mnohdy o věci škodlivé ku př. o zdraví, bohatství, čest, věci, o kterých Bůh ve své vševědoucečnosti ví, že by nám byly škodlivé. Ano nebeský Otec jest dobrotivý; neb nás obmýšlí zvláštními dobrodiními, jen když za ně prosíme ve jménu Syna Jeho. Představme si panovníka zemského, jenž by podepsal každou žádost podanou ve jménu knížete dědice. Jak dobrotivý byl by ten panovník. Panovník, jenž by se vyznamenal takovou dobrotivostí nebyl a nebude na zemi. Že však božský Otec podpíše dobrotivě každou žádost přednešenou mu od lidí ve jménu Syna Jeho jest pravda, která se uskutečňuje v každém okamžení; pravda,

která nás má povzbuzovati, abychom Otce nebeského prosili o vzácné dary ve jménu Syna Božího, pravda osvědčená tím, že nescíslní lidé ustavičně dosahují milosti nejvzácnější; a mezi těmito převzácné právo, že se jednou stanou obyvateli nebeskými, společníky andělů, pozorovateli Božské majestátnosti.

II. Nemůže býti, aby bytost dobrotivá nebyla zároveň bytostí milující, neboť dobrotivost jest dcerou lásky; a to osvědčuje se i na nebeském Otci, *jenž jest bytostí milující*. Tato druhá vlastnost Boha Otce jest na světlo postavena těmito evangelickými slovy: „Tyto věci mluvil jsem vám v příslovích. Ale přichází hodina, kdež ne již v příslovích mluvíti budu vám, ale zjevně o Otci zvěstovati budu vám. V ten den ve jménu mém prositi budete. A nepravím vám, že já prositi budu Otce za vás. Nebo sám Otec miluje vás, protože jste vy mne milovali a uvěřili jste, že jsem já od Boha vyšel.“ Z těchto druhých slov dnešního evangelia vysvítá patrně, že Božský Otec miloval apoštoly, protože milovali Ježíše Krista a že věřili, že od Boha vyšel; mimo to vysvítá, že Bůh Otec miluje i všechny spravedlivé, jelikož i oni milují J. Krista a věří ve věčné zplození jeho. Táhá se nyní, co činí Bůh Otec, když miluje duše spravedlivé? Na to odpovídá veleučený Lessius. (O dokonalostech a vlastnostech Božích. Lib. IX. c. 1.) „On chce udíleti svým tvorům ze svých statků, především to chce učiniti tvorů rozumnému, jenž samojediný jest schopen pochopiti Božství prostředkem rozumu a vůle.“ Leč, jak nesmírná to dobrota, že svrchovaná bytost ráčí skláněti své zraky na spravedlivé, již jsou dílo rukou jeho; kdežto oni proti němu jsou takorčaka ničím! Jak nesmírná to dobrota, že svrchovaná bytost ráčí obmyšleti spravedlivé nejen milostmi přirozenými, ale i nadpřirozenými a ráčí je obohacovati tak převzácnými milostmi za skutky k vykonání snadné, jako jsou milovati J. Krista, jenž jest hoden neskončené lásky; a věřiti v jeho Božské zplození, pravdu to zjevenou od Toho, který se nemůže klamati aniž může oklamán býti. Představme si velikého umělce Michaela Angela, jenž uchopiv se dláta, chce vtesati život v hrubý kámen vyjatý právě z útrob vzácné skály. Na opěťované rány uměle vedeného dláta proletují vzduchem kusy kamenné, a již se objevují na hrubé hmotě lidské tvary; hle kámen proměněný v člověka věkem vážného, hle tato hmota stala

se mistrovským dílem pověsti nehynoucí, na níž se zdá jakoby se slyšelo žilobiti, nadmula se prsa, viděly oči a slyšely uši: hle socha Mojžíše od Buonarotta. Pozorujte v Michaelu Angelovi jasný obraz Boha Otce, jenž miluje spravedlivé; Otec nebeský miluje duše konající spravedlnost, svléká s nich přistvořenou slabost a vlévá v ně život milosti, ozdobuje jich krásou nadlidskou, přiodívá je rouchem vzácných ctností, vzbuzuje v nich touhu po kráse a velebnosti andělů nebeských; o nevypravitelná dobrota Boha Otce; on je činí obrazem svým zajisté neskončeným.

III. Což divu, že Bůh Otec, miluje spravedlivé, je obohacuje milostmi, když sebe samého obětuje Božskému Synu, jsa jeho věčným počátkem. A to jest třetí vlastnost Boha Otce: *On jest počátkem svého Božského Syna*, pravda, která následuje z těchto slov evangelických: „Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět.“ Bůh Otec jest počátkem Boha Syna, protože ho od věčnosti zplodil. Když někdo hledí do zrcadla, tak dí učený Bellarmin, hned se mu okáže jeho vlastní obraz tak podobný, že nižádného rozdílu mezi obrazem a osobou vyobrazenou; poněvadž obraz není podobný pouze v tváři, ale i v nejmenších pohybech. Na tentýž způsob není nepodobné, že když Bůh sebe samého pozoruje okem rozumu v zrcadle svého Božství okáže se jeho zcela podobný obraz. A že Bůh tomuto obrazu věnuje všecku svou bytost, (což my činiti nemůžeme hledíce do zrcadla), jest tento obraz pravý Syn Boží. Co jde z toho? Nejprve z toho jde, že Syn Boží jest Bohem, jako Otec: mimo to, že Syn Boží není mladší než Otec, jelikož jest zplozen prostředkem nejneposkvrněnějšího patření Otce od věčnosti. Ale co učiním nyní? Opovážím se toužiti, poznati aneb dáti poznati Božské zplození a z toho teprv poznati a dáti poznati, jak Bůh Otec jest počátkem Syna? Zdaž neřekl Isaiáš: „Rod jeho kdo vypraví?“ (50, 8.) Kde jest rozum stvořený, jenž by mohl vysvětliti zplození Slova věčného? Že to nemožné, budu mlčeti. Dostí mám na tom, řeknu-li vám pouze, že Otec jest počátkem Syna, zplodiv Ho svou vlastní bytostí; že Otec jest počátkem jeho pro poznání sebe sama; že jest počátkem jeho zplodiv Ho *nevyhnutelně, přirozeně*; posléze, že Otec jest počátkem jeho od věčnosti a že Ho tedy zplodil dříve, než Adam a Eva ssáli v sebe čerstvý vzduch pozemského ráje; dříve, než andělé se vznášeli ve vzduchu a zví-

řata uvedena na zemi a ryby se hýbaly ve vodách; dříve než dennice ranní rozjiskřila se na obloze; dříve než vznešené přibytky nebeské obydleny byly myriadami andělů.

IV. Když jest Bůh Otec počátkem Syna, zděluje mu všechnu svou podstatu, budeme moci pochybovati, že Bůh Otec jest oslavovatelem Božského Syna? Hle, čtvrtá vlastnost Boha Otce: *Onť jest oslavovatelem J. Krista.* Tato vlastnost vysvětluje z následujících slov J. Krista: „Opět opouštím svět a jdu k Otcí.“ Tato slova Páně znamenají totéž, co tato slova: Opouštím zemi, kdež jsem vykoupil syny Adamovy, a jdu k Otcí, jenž mne posadí na pravici své a mne obohatí věčnou slávou. Jestliž známo, že J. Kristus čtyřicátého dne po slavném zmrtvých vstání svém před obličejem velikého počtu lidí s hory Olivetské na nebe vstoupil, kdež ho Bůh Otec posadil na pravici své, čímž se vyplnila slova Davidova: „Řekl Pán Pánu mému; sed na pravici mě.“ (Žalm 109. 1.) Co znamená tato průpověď: Bůh Otec posadil J. Krista na své pravici, když On ze země vstoupil na nebesa? Ona znamená, že J. Kristus vstoupiv na nebe byl povýšen k slávě tisíckrát větší nežli jest sláva všech andělů. Znamená, že J. Kristus vstoupiv, byl povýšen k slávě rovné slávě Otce nebeského. Vypravuje se v skutečích apoštolských, že prvomučeník sv. Štěpán brzy před tím, než byl kamenován, viděl nebesa otevřena a zvolal: „vidím nebesa otevřena a Syna člověka stojícího na pravici Boží.“ I já osloněn věrou upírám zraky k nebi, volaje: Hle tam nad devíti kůry andělskými přistojícího na jasném trůnu podle Otce nebeského J. Krista. Jaké to utěšené a velebné divadlo jest Syn člověka ozářený na výšinách nebeských toutéž slávou, kterou má Bůh Otec. Čest a oslava věčná J. Kristu oslavenému od Otce nebeského: čest a sláva věčná Bohu Otcí oslaviteli J. Krista.

Když apoštolové z úst J. Krista slyšeli věci ode mne posud vypravované, čili když slyšeli Ježíše mluvit o slávě nebeského Otce, jakými city bylo dojata jejich srdce? Jak vysvětluje z posledních slov dnešního evangelia plesali apoštolové; oni počítávali, že se v nich zmáhá vznešené ponětí o moudrosti Vykupitelově; oni vyznali, že žádná věc neujde vše pronikajícím zraku mysli jeho; oni posléze vykonali nejslechetnější skutek víry ve věčné zplnění Božského slova. Slyšte slova evan-

gelická: „Řkou jemu učenci jeho: hle nyní zjevně mluvíš a přísloví žádného nepravíš. Nyní víme, že víš všechny věci a není tobě potřeby, aby se kdo tebe tázal. Proto věříme, že jsi od Boha vyšel.“

To málo, co jsem vám dosud ohledně vlastností Boha Otce pověděl, mne vybízí, bych ukončil povzbuzením vás všech k účtě a milování Otce nebeského. Bůh Otec jest bytost sama v sobě dobrotivá k lidem; bytost chovající k nám nejupřímnější lásku; bytost, která od věčnosti jest počátkem Syna Božího, která s Synem jest od věčnosti počátkem Ducha svatého, Otec s Synem a Duchem svatým byl v čase počátkem všech tvorů; bytost posléze, která povznesla J. Krista k slávě rovné slávě Jeho: z čehož jde, že On jest hoden hluboké úcty a nevroucnější lásky. Nuže, jaké jest naše chování k Bohu Otcí? Máme v uctivosti Jeho svaté jméno? jsme vděční z jeho vzácných darů? vyplňujeme jeho otcovské přání, zachováváme jeho spravedlivou vůli? Ach, neklamejme se! Ach, svědomí volá ku každému z nás: Tys nevďečný k nebeskému Otcí! Pokořmež se, připomínejmež si s bolestí dosavadní nevďečnost, napravmež spáchané zlé a učinmež počátek života účinné a trvalé lásky k svému Otcí nebeskému.“

Otče náš, jenž jsi na nebesích . . . odpust nám naše viny, t. j. odpust nám přemnohé a těžké naše přestupky. Upamatování se na naše staré hříchy proráží naši duši a pokrývá naše čelo studem. Jak? mohli bychom se opovážit urážeti Otce neskončené velebnosti a neskončené lásky? Ale byl-li minulý život náš životem černé nevďečnosti, budoucně bude život náš životem synovské stálé oddanosti. Marně se budou pokoušeti duchovní nepřatelé naši úskočným lákáním nemilovati Tebe; odpovíme jim neoblomně: Odejďte od nás nepřatelé našeho štěstí; předměttem naší nejživější oddanosti bude vždy Otec, kteréhož máme v nebesích. O nejlaskavější Otče, dostojíme tomuto předsevzetí? To doufáme, jelikož prosíme od Tebe takovou milost ve jménu J. Krista; ani jediná milost žádaná od Tebe ve jménu J. Krista — to nám dosvědčuje On sám, nebude marná. Amen.

Po přijímání.

Po každé když vedu dítky ku prvnímu svatému přijímání, když vidím je,

miláčky Boží, takto seřazené kolem trůnu Božského, jich Vykupitele a nejlepšího přítele, vždy na myslí tanou mi slova, jež dávno kdesi jsem četl, slova, jimiž zbožný král jeden napomínal dceru svou ku prvnímu svatému přijímání přistupující. Byl to nešťastný král francouzský Ludvík XVI. Když vznešená princezna před otcem svým poklekla žádajíc jej za požehnání, tu hluboce dojat pravil král as takto: „Žehnám ti z hloubi srdce svého, dítě mé, a prosím Boha o milost, bys velikost a svatost úkonu, jež podnikáš, dobře poznala a ocenila. Čisté jest srdce tvé a nevinná jsi před tváří Nejvyššího, kéž také modlitby tvé jemu příjemny byly! Obětuj je dnes, dítě milé, především za matku svou i za mne. Pros Je, by udělil mi té milosti, již nejvíce potřebí mám a si žádám, abych blaho těch upevnil, nad nimiž panovníkem mne ustanovil a jichž tak miluji jako dítek svých. Pros Je, by v říši naší viru čistou a neporušenou zachoval a sama nikdy nezapomíněj, že jediné víra pramen jest všeho blaha a podpora v strastech a protiventstvích života. Nemysli sobě, že neštěstí tebe potkati nemůže; ač ještě jsi mladá, často jsi již svého otce viděla smutného a zarmouceného. Nevíš k čemu Prozřetelnost Božská tě určila, kam tě povede, jak s tebou naloží; ať však naloží s tebou jakkoli, věz a pamatuj, že příkladem svým vždy jiné vzdělávati, vždy dobře činiti a nešťastným pomáhati máš. Již tedy přístup k oltáři a pros se vši vroucností duše své, by nedopustil toho Otec nebeský, abys kdy zapomenula na naučení, jež otec tvůj dal tobě ve chvíli této posvátné.“

Tak mluvil, m. d., královský otec ku dceři své v den prvního svatého přijímání, mluvil slova, která od srdce zajisté šla k srdci. Já pak jsem otcem vašim duchovním, nemohu příležitosti stejné nepoužiti k tomu, bych slov těch neobrátil i na vás, abych i vás k stejným nepovzbudil úmyslům a citům.

I já pevně doufám, že srdce vaše dnes nevinné jest a čisté před tváří Nejvyššího, a že tudíž příjemny budou mu modlitby vaše, budou milé i Tomu, jenž dnes stánek svůj u vás vyvolil sobě. Nuže, přednášejte mu je dnes více, lépe a horlivěji než jindy. Modlete se tedy a prostě dnes především za drahé své rodiče, aby Bůh dobrotivý vám je zachoval a je sílil, aby i na dále o pravé blaho vaše pečovati mohli; prostě jej za milé své učitele, neboť i ti k tomuto blahu vašemu přispívají částí ne-

malou. Proste milého Ježíše, aby dal vám, čeho zvlášť na duši vám jest i budoucně bude třeba, aby z vás byli lidé hodní, šlechetní, abyste dle příkladu Jeho prospívaly věkem i moudrostí a milostí u Boha i u lidí. Tím naplníte napomenutí Jeho, které i vám dává, an pravi: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho.“ (Mat. 6, 33.) I o vás m. d. dnes platí, že nevíte k čemu vás Prozřetelnost Božská určila, snad i na vás v životě budoucím mnohé čeká neštěstí, mnohé protiventství, které dostaví se snad dříve, než se nadějete, — tenkrát m. d. nezapomínejte, že víra pravá, živá víra, jakou jste před chvílí slíbily u křtitelnice, ta že jediná jest pramen všeho blaha a podpora v strastech, ta že jediné bude moci poskytnouti vám útěchy pravé. Po neštěstí můžete býti šťastnými, zachováte-li co nade vše oblažuje člověka a co nikdo nemůže mu odjati — srdce čisté, svědomí dobré. To však naplní se jenom tenkrát, budete-li vždy pamětlivi oněch napomenutí, jež dává vám dnes otec váš duchovní.

Abyste však dítka tyto tak činily, toť zároveň ano především vaši má býti péči, milí jich rodičové! Vás na prvním místě strážci jich ustanovil Bůh, vám svěřil je Pán a dnes podruhé nevinné jako anděly vám je odevzdává a z vašich rukou také jedenkrát požádá duše jejich. O rozvažte aspoň v této chvíli, jak velká to pro vás zodpovědnost! Vím ovšem, že všem vám na blahu dítek vašich záleží, musíte však také vyhledávati toho blaha způsobem náležitým. Málo byste jim prospěli, kdybyste poklady i celého světa jim nahromadili a zanechali, ale k dobrému jich záhy nevedli a v něm neutvrzovali. Neříkejte: k dobrému mají se vésti ve škole; marná bude práce učitelů všech i těch nejlepších, rodičové-li sami nepůsobí s nimi, k tomu-li co kněz a dobrý učitel v útlé srdce dítek vstípi chovají se netečně, lhostejně aneb snad docela bohaprázdnou rukou špatnými řečmi, daremnými příklady jedním rázem zničí ovoce namáhavé práce učitelovy? O zpozdíli rodičové takoví, kteří nepovážejí, že tím vrhají dítka své v záhubu časnou i věčnou a že právě na sebe v dítkách svých strojí trest, strojí metlu na své šediny! Vy rodičové, budete mít dítka tyto nejvíce na očích svých, a protož bděte nad nimi, opatrujte je jako oko v hlavě své, vystříhejte před nebezpečenstvím, které zvlášť za dnů našich často hrozí jim od zlých společností a příležitostí, napomínejte je a

když třeba bude, i rozumně trestejte. To by ještě všecko málo prospělo, kdybyste jim ve všem dobrém vlastním nepředcházeli příkladem, neboť kterak budou moci ve světle víry choditi, jestli světla toho neuvidí u vás? kterak budou dítky v pobožnosti a v dobrém vůbec horlivými, jsou-li v tom všem rodičové nedbali? Sotva asi kdy stanou se dítky lepšími nežli jsou rodičové jejich! A protož ku konci volám k vám ještě jednou slovy Božského přítele dítek těchto Ježíše Krista. Tak svět jim světlo vaše, aby ony, vidouce skutky vaše dobré, chválily Boha, jenž jest v nebesích. Amen.

Pravda.

Pilátova: „Co jest pravda?“
často opětuju slova,
umyvše si ruce, na kříž
přibíjíme pravdu znova.

Ó vy všickni, kteří pravdu
na tom světě chcete znáti,
netažte se těch, jichž heslem
pravdu ukamenovati.

Jeden jenom, co jest pravda
jasněji nad slunce věděl;
pro ni žil, a umřel přec však,
co by byla nepověděl.

Ale cestu k ní ukázal,
a kdo plní příkázání
pravdu spatří v celé kráse:
tam u věčném radování.

Jan Ježek.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Není každému užitečnější, co jest samo v sobě nejlepší, nýbrž sluší pozorovati, co komu v přítomných právě okolnostech nejvíce prospívá. S. Ignat. in vita.

Ani krmě, ač nejlepší, každému žaludku nesvědčí, ani lék, ač nejdražší, každé chorobě se nehodí; takž i v dobrém potřeba jest bedlivého vyšetřování, abychom se omylu vyhnuli.

Kdyby dobrá vůle vždy měla za průvodce rozum prohlédávý a na všechny okolnosti bedlivý, řídčejí při volbě dobrých věcí naskytala by se mýlka, která nyní přecasta bývá. Nižádná ctnost není ctností bez opatrnosti.

Také v nejlepších věcech jest užívati cizí rady, leč chceš-li svou škodou zkušeností do-

cházeti. Draho se kupuje zkušenost, kteréž se nabývá vlastními chybami. Lépe jest optávati se než blonditi.

Ne každá bedra k snášení týchž břemen jsou způsobna. Snadno se přetěžují, není-li vyzkoumána jich síla prve než na ně břímě vložíme. Jiný jest úsudek o dobrotě věci, jiný o její tobě užitečnosti.

Nejen od spatřování nebes a hvězd, ale též od pohledu drobné bylinky a kterékoli nejchatrnější věci umí k milování Boha vzletnouti, kdo Boha zná.

Jakož oheň přirozeným vzhopem vzhůru se nese, tak nižádného napomínače ani vůdce ani řebříku nepotřebuje srdce Boha milující, aby se tam vysápalo; tajnými ouvazy bývá tam vlečeno tak mocně, že se duše ocituje ovšem více býti tam než v tomto životě svém.

Pronikavy jsou oči lásky, ani jen povrchní kůry ani barvy sobě nevšímá, báda bystřeji, do dřeně vniká a z věci stvořené táhne ke tvůrci. Kde láska, tam oči ať již těla či mysli.

Slunce očím vzato býti může, ale nikoli Bůh, jenž od milujících jest všude spatřován. I když spí milující, srdce jeho bdí a životně jest přítomno tam, kde miluje; nižádná prostory vzdálenost, žádná mrákota nebo závora té pouti překážeti nemůže. Kde poklad tvůj, tam i srdce tvé.

Či oči barvou nějakou podkaleny jsou, táž barva vždycky jemu před očima se mihá, nač pak koli pohlídá; takž i kdo Boha samojediného miluje, samojediného zná, ten samojediného všude nachází, všudež vidí.

Miluj i ty nejztracenější lidi, miluj pozůstalou v nich viru Kristovu; jsou-li bez tě, miluj ctnosti, kteréž je oslavují; miluj svatý obraz, jež na sobě nesou, miluj krev Kristovu, kterou že vykoupení jsou věříš. S. Ignat. ap. Bart.

Všickni sice, nejvíce však zlosynové jemnou láskou budte pěstováni; neboť ta cesta zbývá jediná, kterouž by k lepšímu žití byli přiděni. Nezmoдрějí leč jsouce milováni.

Snažší jest lékařství duchovních neduhů než tělesných; onyno se táhnou za láskou a ruky léčící, laskava-li jest, k sobě připouštějí. Jak blahoslavení byli by lékaři, kdyby milováním churavce léčiti mohli!

Divná věc a přece pravdivá: k nenávidění jiných a k milování sebe jsme přenáchylni, ale k milování jiných a k nenávidění sebe jsme velmi nepovolni; jdeme totiž slepě za přirozeností, nevážíme rozumných důvodů.

Nelidšti jsme k lidem naprosto ; chvatem nenávisť podchvacuje duši, neodbytně trvá, zdlouhavě anebo sotva odchází, velikou silou ji vytrhnouti třeba, přesilné kořeny pouští. Odstup od tebe zlostná mořitelka lásky.

Dostává-li se tobě trpěti, cokolivby Bůh chtěl neb jeho dopuštěním ďábel na tebe uvodití mohl, vždy přece jest nadíti se v Bohu vítězství.

Utiskovati tebe nechává Bůh, nenechá však utisknouti ; utiskuje, poněvadž tě miluje ; prozírá k budoucímu prospěchu tvému, aby zde odkál pokutou levnější, začty v druhém životě káti byl dlužen pokutou daleko těžší.

Utiskovati tebe nechává Bůh, přece však miluje. Provozuje nad tebou právo, kteréž má pán ; utiskuje, přízniv býti však nepřestává ; zůstává otcem pečlivějším o tebe než jest každá matka starostlivá o syna svého.

Utiskovati tebe nechává i mnoho i dlouho, poněvadž tě mnoho miluje. Utiskuje, aby zásluh na vrch doplnil a dobře zasluhujícímu odměny podal, již by zahálejícímu dáti nemohl.

Utiskovati tebe nechává, aby tvou lásku bystřil a naději zkoušel. Viz, ať Boha neoklamáš o jeho očekávání. Doufej, mnoho doufej : tvé naděje velikost měrou jest těch milostí, jež obdržeti máš.

Při západu.

Jasně hledí pleso ku porostlé výši ;
na té klidný chrámek strmí k duchův říši :

A jak jedle k jedli *pod ním* blíže kyne,
odlesk jeho s nimi ve hladině splyne. —

Zlatý „světla vládce“ na lože se chýlí,
červánků mu družstvo v purpur ustlat píli :

Jezero pak v podar, úctou věnovaný,
koberec mu k nohám klade z růží tkaný. —

Prostírá svůj překrov lípa na temeně,
pod ní sedí *stařec*, o peň podepřeně.

Po boku mu *mládec* květolečí stojí,
jemná obou duše k souzvuku se pojí.

Stařec jinochovu vlídně ruku třímá ;
oba miloskvoucí krásy obraz jímá.

Kdežto v září svatě okruh plyne žhoucí,
jinochu kmet v srdce slovo seje vroucí.

„Jak den skvěl selibý! jak slunce i zářilo jasné,
jak bylo leskuplné, když volně stoupalo *výše*, —
ač kryl mrak je sivý, když dráhu *počínalo* dálnou,
a v chodu *jitra* prvním družilyť mu krápeže deštní!
Teď se však, spanilý co pocestný, k západu blíží :
jak zlatitou září lesknou jeho teď se paprsky!
jak ono blankyt ladně šatí! až klidně zachází,
rozmile ohlašujíc, že krásněji povstane opět.“ —

„Obraz *člověka* toť : jeho běh zároveň počíná
ve mraku pochmurném, když nad poklesky je teskliv,
až slzy pak vyroniv, svou tvář mile poznovu jasní
a ztrvalý dál postupujeť po dráze pozemské. —
Když pak běh jeho poklidný k náklonku se chýlí :
slunce co západné, se usmívá ve vděku krašším,
a svých dní dokonav, jistotnou naději hlásá,
jasnější podobou, že ozářen se vznese *výše*.“

Za obzoru bránu slunce svíci vneslo ;
utichlo již dole šplounavě vše veso.

Kolibavým šepetm vlna vlna stíhá,
za stínem stín v soumrak znenáhla se sbíhá. —

Sestoupá kmet s junem k úmklému dolu ;
v dumání jsou vážné pohroužení spolu.

Prorockou co zvěstí ústo vyslovilo,
v širé obou nitro celistvé se slilo.

Touhou ptá se srdce, *kdy* jím vzejde chvíle
k odchodu v ty kraje po skonaném díle :

Tam, kde človečenstva omlazeným tvorům
kyne Ruka vstoupit k čisté záře sborům. —

Ve hvězdnatý závoj halí noc již hlavu,
ukloněnou do snův hlubokého davu : —

Až se jitro zjeví s vínkem ze červánků,
v pozdrav blahověstný z věčných *Světla* stánků.
Fr. Doucha.

Cikánka.

(Vypravuje *Jan Nep. Raž.*)

VI.

Jednoho dne zastavila se jistá žena
v myslivně, která do blízkého města roz-
ličné kořínky a bylinky do lékárny z hor
přinášela. Jakob rád časem něco nového
zaslechl a příchozích cizinců se vyptával.
Mezi jiným vyprávěla „krosnářka“, jaké
přípravy se dějí na blízkém zámku skali-
ckém k zasnoubení mladého pána s bavor-
skou jeho nevěstou. Krosnářka vyprávěla

věci podivné, že Jakub, který nemohl sám čeho viděti, žádal na Alžbětě, by se v označený den na Skalici odebrala, na vše se podívala a pak jemu doma vyprávěla, jaké neslýchané radovánky shlédla. — Alžběta musila svoliti, bylo jí švakra líto a proto uminila si, vše dobře prohlédnouti, aby důkladně pak vše Jakubovi vyprávěti mohla. Doře chtěla rovněž dopřáti nějaké radosti; by pak cikánku nikde nepoznali, přestrojila ji tak, že by se k ní byla nehlásila, kdyby ji kde potkala. — Radovánky na zámku trvaly několik dní, ale den před svatbou byly nejhlučnější. Lid měl do podhradí volný přístup a tou měrou bylo lze vše shlédnouti. K závěrce bylo uchystáno jakés představení po způsobu živých obrazů, mezi nimiž i objeviti se měl šťastný ženich a jeho slíčná nevěsta. K tomu cíli byl postaven zvláštní stupěň, jež ozařovalo množství hořících pochodní, aby při magickém osvětlení za nastávající tmy byl dojem velkolepější. Alžběta nechtěla tak dlouho čekati, znala neschůdnou cestu za tmavé noci a proto naléhala na Doru, by se vrátily. Dora však, která mezi lidem o večerním představení zaslechla, neustala stařenku prositi, až tato svolila, že zůstane. „Vždyť zmeškaly bychom to nejkrásnější a dědeček neodpustil by vám matko Alžběto nikdy, že pro kousek nepohodlné cesty jste nevyčkala.“ Dotlačily se k místu, kde mohly zcela dobře na jeviště viděti. Alžběta usedla na zděný stupínek, Dora stoupala za ní a tak čekaly, až hra započne. Trvalo to hezkou chvíli a Alžběta počala již v duchu litovati, že se zdržela. Hry započaly. Okázalo se velké množství panstva bohatě oděného v samé zlato a drahokam. Při hudbě a zpěvu provozovali rozličné tance, až mílo bylo se ně dívati. Dora všecka unešena patřila na vše a po chvíli tázala se Alžběty, zdali ještě lituje, že zůstala. Obraz za obrazem se střídal, jeden pohled krásnější nežli druhý a sama Alžběta musila doznati, že posud nikdy cos tak skvostného neviděla. Leč k závěrce uchystáno skupení jednoduché, ale nejkrásnější. Prostora přeměněna v jeskyni zářící červeným světlem. Uprostřed ní vznášela se vila, jako zjev z nadpozemské říše. Zahalena v stříbrotkaný šat, po němž hojně černý lesklý vlas splýval. Byla to nevěsta bohatýra. Na čele zářil jí, jak hvězda, jasný dýmánek a z podobných kamenů utvořen pas svírající její tělo. Hudba hrála a večerní větérek při tom pohyboval dovádívě jejím vlasem.

Mezitím co shromáždění napnutě dívají se na dívku, vstupuje otvorem postranným mladík, jak len bledých vlasů, růměnné tváří a pěkného vzrůstu. Dívá se na vilu, spěchá k ní a unáší ji z jeskyně. — V tom rozlehne se lidem děsný ryk, vše točí se k místu, odkud hlas zněl a za matkou Alžbětou, kácí se ve mdlobách Dora. Ustrašená Alžběta křísí ji, leč marně. Oči jsou v sloup obráceny, jen těžké oddychování svědčí, že Dora dosud žije. Kolem stojící shánějí se po vodě, by omdlelou Doru omyli. Že však se zdá v kabátec příliš upnutý, uvolňují na rychlo tento a nové zděšení nastává, neb ji měli za hocha dle šatů. Nový shon, nové překvapení. Než možno Alžbětě co činiti, jsou zde služebníci zámce, svítí přestrojené v tvář a ku zděšení všech poznávají v omdlelé cikánku.

Bez útrpnosti odněšena Dora v tmavý žalář a lid posuzuje, proč as jen odvážíla se v místo nebezpečné, po rozhlášení a provádění přísných, cikány stíhajících zákonů. Zděšení nastalo v celém zámku, obáváno se, že více cikánů jest snad přestrojených mezi zástupem a lid musil okamžitě ustoupiti z nádvoří, jehož vrata pevně zavřena a vstup zakázán. Rozhorčení vracející se účastníci k domovu, lajice cikánů, kteří je o krásné podívání připravili. Nejteskněji bylo matce Alžbětě. Stisněna na duši sotva nohy vlekouc, stoupala po strmé stezce k domovu. Činila si výčitky, že Doru přemluvila, aby s ní šla, mimo to jediná snad věděla, proč Dora vzkríkla a omdlela; poznala v snoubenci dle popisu jinocha, o kterém Dora mluvila a uhodla jak sklamaná dívka, poznavši oprávněnou nedůvěru Alžbětinu k cizinci a vidouc na vlastní oči zradu jeho, klesla bez vědomí ohromena dojmem tím. Leč co činiti? prositi za děvče nebylo lze. Zákon byl prohlášen a nesměl nikdo ujmáti se stíhaných. Alžběta sama propadla by trestu, poskytl jí cikánce útulku. Pozdě v noci všecka utrácena došla k domovu. Jakub již spal. Co jemu řekne, až děvče pohřeší, pravdu říci nelze a jak jinak vymluviti, co se ukryti nedalo. Stejnou dobou, kdy Dora omdlela, zachvěl se blíže jí stojící muž, malý postavy, zahalen v černý plášť. Na hlavě seděl široký klobouk, pod nímž dvě oči jak jiskry svítily. Když Doru odnášeli, šel pozadu a prohlížel zvědavě místnost, kam ji zavírali. Rychle se vzdálil a úprkem spěchal k lesu. Na pokraji v hustém mlází se zastavil. Shodil klobouk a řásný plášť a vidíme známou, starou cikánku, matku

Dořinu. Mléky uschovává pod mohutný balvan nepotřebné nyní věci, zouvá vysoké lesklé boty a spěchá jen v nuzném šatu, jak jsme se ji znáti naučili, v černý hluboký les. Půlnoč dávno minula. Světlo jedno po druhém uhasínalo na zámku a po lopotné denní práci, ulehli všichni, pustivše noční strážce, velké to psy, do pustého podhradí. Kvapně blíží se tři postavy k ohradě zámku. Dva muži a jedna žena. Stanuli. Šeptem se radí a dle hlasu poznávají v ženě matku Dořinu, starou cikánku. Muži jsou nejspíše z tlupy, s kterou dosud bloudí; chtějí se asi pokusit o vysvobození děvčete. Než se do práce dají, chtějí si oddechnouti po rychlé chůzi.

Jeden z nich, lehnou těsně ku zdi mluví. „Vidíš Marico, cos vyvedla s děvčetem, nechťelas je dáti cikánu a nyní je dají šibenici.“

„Neděs mne Jozo,“ prosí Marica, stará to cikánka, soudruha, „pokus se a co mám bude tvým i Doru k tomu, jen když nezhyne.“

„Jen však k vůli ní se pokusím, jinak bych krku svého nenasadil ani za nevím co, ale teď s chutí k dílu.“ Vytáhl železný hák, hodil jej na zeď a zkoušeje přivázaným k němu provazem, zda pevně chytíl, leze opatrně vzhůru. Psi jej ucítili a s ohromným štěkotem vrhli se v tu stranu. Cikán sedě na zdi, spustil hák dolů, k němuž druhý muž připevnil jakés oko a do něho kousek opečeného masa. Opatrně spustil Joza oko do nádvoří. Psi čenichajíce pečeni, přiskočili a počali chutě žráti. Cikán trhl a mžiknutím táhl silného hafana vzhůru, který sebou házeje jen oko tím více zadrhoval a smrt si urychloval. Joza oko povolil a shodil zdechlinu do příkopu. Třikráte opakoval svoje umění a vždy se stejným úspěchem. Hlídači byli odklizeni a nyní mohli cikáni odvážiti se do nádvoří. Napřed slezl Joza, vyhledal žebřík, postavil jej ku zdi, vylezl a spustil na druhou stranu. Stejnou dobou vylezli po něm Marica a druhý cikán na zeď a přendavše jej, spustili se po něm do nádvoří.

Jako kočky plížili se cikáni k místu, kde Dora byla uvězněna. Lehké zatukání na dvěře a známý hvizd daly potřebné znamení dívce, že přátelé její jsou na blízku; odpověděla písknutím ptáčete na srozuměnou, že se hledající nemýlí. Cikáni nesli s sebou rozmanité nástroje a než by se kdo nadál, povolovaly dvěře. Dora stála již za nimi. Marica chytla ji za ruku a mlčky v největším chvatu spěchali všichni

po žebřice přes zeď ani se neohledše k blízkému lesu, v němž zmizeli. —

Ustrašená Alžběta nemohla se rána dočkat. Vstala a bloudila jak smyslů zbavená. Proč ujala se děvčete, k čemu učila je a zvykla naň, jen aby k stáří svému měla úlevy, jak se to vše zvrátilo. Jak bídně vezme schovanka její za své a ona stará žena nemůže ji ničím pomoci. Po celý den byla teskliva, až k večeru přišla krosnářka a vyprávěla, co se na zámku stalo. Mezi jiným, že uvězněná cikánka v noci utekla, uskrtivši tři obrovské psy. Znají prý přece jen ti cikáni čarovati, lidskou mocí prý se to ani státi nemohlo, tak končila žena.

Alžbětě se ulevilo. Byla aspoň pokojna, že Dora utekla, co z ní na dále bude, kdo to může vědět. Jakubovi řekla, když se po děvčeti ptal, že se jí v tlačénici ztratila a že nepochybně zabloudila, že však až cestu najde, přijde zase. Snad přijde, doufala sama Alžběta. (Pokrač.)

O náboženství.

V roce 1855 zavítala královna Viktorie do letního sídla svého Balmoralu, jež se nachází v lůně skotských hor, a projevila přání, slyšeti Johna Cairda, výtečného mladého řečníka. — John Caird uposlechl vznešeného přání. Královna byla řečí jeho tak dojata, že nařídila, aby byla tiskem vydána. Caird se i tomu podrobil, avšak s podmínkou, aby bylo výslovně označeno, že tak učinil toliko na rozkaz královský. Od té doby vychází tato řeč stále v nových a nových vydáních, a počet rozšířených výtisků možno čítat na sta tisíc. — Z této výborné řeči podáváme některá místa, která najmě viděla se býti vhodna, aby čtenářům se sdělila. V češtině ji vydal známý překladatel z anglického jazyka Jan Váňa.

Zachovati soulad práce s náboženstvím, setrvati na opravdové zbožnosti uprostřed strku a shonu činného a vzrušeného života — toť jest nejtěžší povinností křesťana v tomto světě. — Zachovat náboženské své zásady a city pevně a nezdolně při vkročení do světa bývá právě tak těžko, jako udržeti tropickou rostlinu svěží pod širým nebem v zimě, nebo aby neshaslo světlo, jež se nezacloněné vynášá ze dveří. — Tato obtíž vždy zdála se lidem tak ohromnou a nepřemožitelnou, že jen málo kdo poctivě a odhodlaně usiloval, aby ji překo-

nal. Valná většina vyhýbá se rozličnými vytáčkami a výmluvami těžkému tomuto úsilí: býti dobrými a svatými v kostele i ve světě. — Sv. Pavel dí ve svém listu k Řím. 12, 11.: „V pracích neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící.“ Slova tato nás poučují, že nejblednější hledění si záležitosti tohoto světa není neslučitelné s povznesenou myslí a s opravdovým sloužením Bohu. Ona znamenají, že náboženství není ani tak povinností, jako spíše něčím, co se týká všech povinností; že to není daň, jež se odvádí v jistý čas, abychom ji byli zbaveni jindy, jako spíše že jest ustanovenou, vše oživující a nezrušitelnou povinností k Tomu, jenž jest nejen předmětem veškeré náboženské úcty, ale i cílem života našeho i jsoucnosti. Ona dávají nám na rozum, že zbožnost se hodí na neděli i na každý jiný den; že oduševnělá mysl nepřísluší jen k jistým skutkům, a jiným jakoby byla závadou a vyrušováním, ale že nám má býti výkonem tak přirozeným jako dýchání, oběh krve, utajený vzrůst postavy, což vše může se dít zároveň s veškerým jiným naším jednáním, ať již pracujeme nebo zahálíme, v chrámě jsme nebo ve světě, o samotě, ve společnosti, ať jsme v žalu i radosti, v lopocení i odpočinku, ve spánku i bdění, při všelikém zaměstnání našem i při všech příhodách života. Jest zřejmo, že nás text napomíná jako jedním dechem, „abychom byli v pracích neleniví, duchem vroucí, Pánu sloužící,“ totiž vybízí nás k povinnostem nejen slučitelným, ale nutně a nerozlučně k sobě spoutaným. — Ovšem, kdyby nebylo jiného způsobu připravit se pro onen svět než vzdalováním se všech záležitostí a starostí světa tohoto, neváhal by tak snadno člověk podstoupiti tuto oběť; tak důležitý jsou totiž zájmy, jež obsahuje náboženství. Život vezdejší jest pouhým okamžikem, život potomní trvá na vždy. — Kdyby tedy naprosto nebylo možno spojovati náboženství se všedním povoláním, bylo by nejvyšší moudrostí a opatrností, nikoli ztřeštěností, ponechati všech světských prací ladem. — Avšak právě nemožnost takové oběti dokazuje, že se podobné oběti od nás všech nežadá. Ten, jenž spravuje a řídí tento svět, není svévolným tyranem, jenž by nařizoval nesrovnalé práce. Ve světě hmotném není odporující si zákonů, a jisto jest, že ani ve světě mravním není dvou zákonů, z nichž by jeden bylo třeba neposlouchati. Nuže, jisto jest i to, že ve světě mravním jest zákon práce.

Všední práce jest v každém ohledu povinností, konají ji i ti, kteří koncem platnému životu se oddávají, a ve mnohém nutnosti. Bůh nás nemusil učiniti závislými od práce; on nás mohl živiti jako „ptactvo nebeské a lilie polní“, jež „nepracují a nepředou.“ Mohl nechat padati s nebe vezdejší chléb jako za starodávna mannu, nebo mohl učiniti, aby příroda bez dobývání našeho poskytovala hojnost všeho všem a tak nám opatřiti možnost, zasvětit celý život pobožnosti. Jelikož toho však neučinil, ano spíše zařídil, že bychom bez práce neměli ani co jíst, a že by veškeré ústrojí života se přetrhlo, veškerá věda, vzdělanost, společenský pokrok a vůbec vše, co lidem v tomto životě k blahu slouží, v koncích by se octlo, můžeme s jistotou říci, že náboženství, které jest člověku také velkým dobrodiním, ano dobrodiním nejvyšším, s pernou prací lze dobře spojit. — Jest to zajisté úmysl Boží, aby dobývání hmotné výživy, to stálé zmitání uprostřed věcí pomíjejích nám nejen nepřekáželo, ale k duchovnímu životu spíše napomáhalo. Závazí u hodin zdá se býti velkou tíhou na jemném pohybu jejich ústrojí; jím však pohyb nejen netrpí, ale je mu nevyhnutelným pro jeho stálost, rovnoměrnost a správnost. Právě tak působí to závazí či to brnění všední práce na jemnější hnutí duchovní lidské přirozenosti. Tělesa nebeská mají dvojí pohyb: ve svých drahách a kolem své osy, avšak jeden pohyb nepřekáží druhému, ale dějí se oba najednou a v dokonalém vzájemném souladu. Právě taková má býti činnost lidská, otáčející se okolo středu nebeského i pozemského bez vzájemného se rušení a rozcházení. Kdo plní povinnosti své v oboru tohoto světa, může ne méně bedlivě, plniti i povinnosti v oboru nadpozemském, jsa zároveň v pracích nelenivým, duchem vroucím a sloužící Pánu. A že jest to pravda, že toto slučování všední práce s náboženstvím jest skutečně možné, pochopíme, uvážíme-li, co dle pravého a správného názoru náboženství vlastně jest. — Náboženství může se nám jeviti s dvou stránek. Ono jest totiž vědou a jest také uměním. Řekněme nejprve, že jest to věda — totiž pravda, již třeba rozuměti a v ni věriti. Kdyby byla náboženská pravda jako mnohá jiná světská těžkou, spleťitou, suchopárnou, vyžadující nejen nejvyššího nadání, ale i všech pomůcek vzdělávacích, totiž knih, volného času atd., tu by spojování náboženství se životním povoláním bylo holou nemožností. — Kdyby to pra-

vda byla, nebylo by evangelium evangeliem — nebylo by radostným poselstvím s nebes celému hříchem stíženému pokolení lidskému, bylo by evangeliem jen pro učence — náboženstvím pro hlouček lidí, kteří by jako dřívější filosofové měli dosti času a nadání, hádati se a rokovati o jeho základech a zásadách. — Náboženství Kristovo odhaluje pravdy, v něž se bez konce může nořit i nejmohutnější duch, ale hlavní jeho zásady zjevný jsou i nejprostší mysli. Ať si je člověk necvičený, neučený a upracovaný, má-li však dosti vtipu, jenž ho vede denním jeho zaměstnáním, dostačí mu k nalezení cesty ku spasení. Pravda, kteráž jest v Kristu, je tak hluboká, že ani archanděl nevystihne mysli svou toto tajuplné bezdno, a je zároveň tak prostá, že žvatlající dítě na klíně matky své může poznávat její smysl. — Náboženství jakožto umění liší se totiž od veškerého jiného světského umění tím, že se mu lze věnovati a zároveň všechny jiné práce i zaměstnání, jež se nám ukládají, plniti. Žádný člověk nedovede zabývati se stavitelstvím i právníctvím současně. Žádný lékař nemůže při svém ošetřování nemocných hotoviti plány a stavěti mosty, či jedním slovem, oddávati se vědě lékařské a měřictví najednou. Provádění jednoho světského umění vylučuje věnování se druhému. Jiné jest umění náboženské, neboť ono jest uměním všeobecným, společným, všeobsahlým, nenáleží výlučně žádnému zvláštnímu stupni hodnoty a žádné třídě lidí. Státník, voják, právník, lékař, básník, malíř, obchodník, rolník, vůbec lidé všech zaměstnání a povolání mohou současně v plnění rozličných svých povinností ještě spojovati ušlechtlejší a vznešenější povolání — totiž cvičiti se v umění křesťanském. — Nejvšestrannější veleduch zřídka jen dovede zmociti více než jedno umění, a většině lidí zbývá obyčejně jen jedno povolání, totiž dobývání vezdejšího chleba. Kdybyste žádali na chudobném řemeslníku nebo rolníku, již každou hodinu musí vynakládati na dobývání výživy pro sebe a svou rodinu, aby vynikali také v lékařství, právníctví a sochařství, žádali byste na nich nemožnosti. Kdyby takovým uměním bylo také náboženství, mohli by se mu zajisté jen nemnozí věnovati. Tato dvě napomenutí: „buďte v pracích neleniví“ a „buďte duchem vroucí, sloužící Pánu“, by se vzájemně vyvracela a rušila. *Náboženství jest uměním, dobrým býtí a dobře číní.* — Tvzení své, že není nemožno slučovati nábo-

ženství se životem všedním, mohu odůvodnit a dokázat i tím, že náboženství křesťanů záleží i v odbývání duchovních a posvátných výkonů, i v konání světských výkonů z posvátných či duchovních pohnutek. — Možno zaujímati nejvyšší hodnoty na světě, a plniti spojené s nimi výkony s myslí, jež veškeru hodnotu činí opovrhlivou a veškerý činy i skutky nízkými a nectnými. Není to přemrštěná sentimentalnost, pravím-li, že v prsou prostého dělníka nebo čeledína přebývá často duch, jenž udílí důstojnosti i nejnižší práci. Herodes byl otrokem, třeba seděl na trůnu, a kdo by chtěl upírat, že práce toho Tesaře v Nazaretě nebyla skutečně ušlechtilou, ano královskou? — Nálada mysli činí věci vyššími nebo nízkými, světskými nebo duchovními. Život uprostřed posvátných předmětů strávený může býti nanejvýše světským, a život stržený do víru a kolotání světského může býti přece posvátným a Božským. — Vnášejí-li se svaté zásady do světa, posvěcuje se jejich přítomností tento svět. Křesťanský duch pokřestaní vše, oč zavadí. Srdce pobožné, v němž plápolá láska k Bohu, promění i nejobyčejnější a nejvšednější věci v jasný plamen, právě jako oheň nejchatrnější palivo. — Náboženství v duši působí, že všechna práce a lopocení života, jeho zisk i ztráty, přátelství, soupeření, závodění i všechny jeho události a příhody mohou se státi prostředkem k náboženskému zdokonalení. Nezáleží jen na látce, ze které umělec něco tvoří; dotknutím svého genia proměňuje i hrubý materiál v krásu a jemnému dodává ceny, již dříve nemiloval. Právě tak i zaměstnání naše, buď si ono vznešené nebo nízké, těžké nebo lehké, stává se svatě myslí materiálem k nekonečně vznešenějšímu dílu, než jsou všechny výtvořky genia — totiž k neúhonnému a bohorovnému životu. Oduševniti, co jest hmotného, pokřesťaniti, co jest světského, toť jest povýšeným cílem křesťanské zásady. Obdaril-li vás Bůh darem ducha, tu dobře činite, věnujete-li jej přímo Jeho službě k poučení jiných; avšak člověk může býti křesťanským myslitelem a spisovatelem, jako kterýkoli kazatel, dodává-li vědě, dějepisu, životopisu nebo básnictví křesťanského tonu a ducha.

Ač je tedy pravda, že v pracích vezdejších nemůžeme vždy vědomě náboženství míti na paměti, jest přece také jisto, že můžeme nevědomky jednati pod jeho vždy přítomným dohledem. Jako se řídíme

silami a zákony, aniž bychom na ně myslili — kdož si vzpomene na zákon přitažlivosti, chce-li choditi, nebo na zákony vzduchové, má-li dýchat — právě tak ve všední práci mohou se stále řídit náboženskými pohnutkami, spravovati se náboženskými zásadami a vůbec žítí, dýchat a jednati v neviditelném oboru pravého náboženství. Jsou v moři spodní proudy, jež nezávisí od zmitání vod na povrchu; ano hluboko v tůni jeho je oblast, kde hostí stálý klid a ticho, třeba na vrchních vlnách zuřila bouře. Právě takové spodní proudy mohou býti pod nepokojným povrchem vašeho života a v tajné hlubině vaší bytosti může panovati mir a klid posvátné mysli, třeba zevnější vaše historie byla zmitavá a nepokojná. — Uprostřed veškerého úsilí veřejného řečníka, pod veškerou takoruka zevnější činnost provází ho skryté myšlení na přítomnost posluchačstva. Žádná činnost snad nevyžaduje větší soustředěnosti myšlének napnuté pozornosti než řečnění, a přece i uprostřed značné ducha činnosti, totiž vymýšlováním či připomínáním ideí, volení, seřaďování a pronášení slov, ani na okamžik neopustí mysl řečnickovu pocit přítomnosti naslouchajícího shromáždění, obkličuje ho jako tajuplné ovzduší a proniká ducha při veškeré zevnější práci. A zdaliž i vy, přátelé, nemáte Posluchače — ano ne-li celý „oblak svědků“ — zajisté jednoho Svědka velebného i vždy přítomného, jenž bdí a naslouchá hovoru vašeho života? — A proč by i v tomto případě nemohl v duchu vašem prolévatí stálý dojem velebného tohoto dozoru, třeba jste horlivě světské práce si hleděli? Které zaměstnání by nemohlo ponechati v duchu místa pro posvěcující pomyšlení na Jeho přítomnost? Nenamítejte, že Boha nevidíte, že přítomnost Božského posluchače nevtírá se vašim smyslům jako shromáždění lidí řečníku. Totéž děje se řečníku v tajemném jeho rozjímání jako při veřejném přednesu; chová totiž stále v mysli utajený zřetel k těm, již budou naslouchati jeho slovům, ať v osamělosti přemýšlí a píše, jako by mluvil v bezprostřední posluchačů přítomnosti. Může-li pomyšlení na pozemské posluchačstvo, na mysl i srdce lidí, v nichž najdou slova jeho ohlasu, splynouti s veškerou činností ducha řečnickova a vzbuditi zanícení v jeho duši, může býti právě tak silným i myšlení na toho velikého Pána nebe a země, jenž nás vidí i zpytuje, a v jehož přítomnosti bude se nám zjevit a

skládat účty z každé myšlenky i z každého skutku.

Věřte, přátelé, nepochopitelno jest, nikoli že bychom uprostřed světských zaměstnání na domov budoucí pomyšleti mohli, ale to, že naň vůbec můžeme zapomenat, a ještě nepochopitelnější, ano smutnější jest, že co krátký den našeho života ubíhá, jeho jitro, poledne a večer, jedno rychleji než druhé; že co se mnohým stíny počínají dloužiti a schylující se slunce věští, že nadechází noc, v níž žádný člověk nemůže pracovati — mnozí z nás zůstávají veškerým myšlením zabráni v záležitosti světa a ani okamžik nevzpomenou, že jim bude odejiti na věčnost bez přítele a — bez domova, jenž by je přijal. — Zachovati ducha křesťanské spokojenosti na všední dráze skromných povinností, udržeti vroucí a zbožnou mysl uprostřed tíživých starostí a dotěrných trampot, konati všechny i nízké práce se vznešeným cílem na mysl vyžaduje víry tak veliké jako je ta, s kterou člověk umírá spísní na rtech. Jest to věc veliká milovati Krista tak horoucně, až i život položit, ale jest věcí neméně vzíti na sebe svůj denní kříž a pro Něho žít. — Avšak obtíže křesťanského života, třeba veliké, nemusí nikoho odstrašovati. Dle díla, ku kterému nás povolal nebeský Mistr, propůjčí nám i přiměřené síly. Žádný člověk, jenž chce Kristu sloužiti, nezůstane bez nebeské pomoci. Je-li Kristus vždy hotov opatřovati palivo, pozbývá platnosti výmluva, že těžko ve světě tomto udržeti přálop zbožnosti. — Všem, kdož k takovému životu odhodlati se chtějí, třeba připomenouti, že počátek se musí učiniti zasvěcením se Kristu skrze Boha, bez čehož všechno jiné úsilí jest marné.

Abyste mohli čerpati z Božského zdroje v životě celodenním, není třeba dočekávat se jistých dob, určených k modlitbě. Nebe není jen někdy přístupno vyzvání věřícího. Milost Ducha svatého nesestupuje podobně zúrodnujícímu dešti jen časem, a nepadá na tvář země jako rosa jen z rána a u večer. Modlete se vždy, modlete se bez ustání.

Ku konci dovolte mně ještě jednou vložití vám důtklivě na srdce to naučení, jímž jsme se obírali. Vnášejte náboženské zásady do všedního života. Zásada povznáší vše, čeho se dotýká. — Pokálené ruce lučebníka a geologa nejsou známkou nízké práce! i nejhrušší výkony v dílně a roz-

tloukání kamene kladivem přestávají býti pouhou mechanickou prací, ovládá-li zásada mysl a vede ruku. Zásada náboženská jest však nejvyšší ze všech. Konejte pod vlivem jejím třeba nejvšednější práce, a váš křesťanský život bude nekonečně ušlechtlejším než život filosofický nebo vědecký. Jako za starodávna bylo posvátnou prací v chrámě chystati dříví a mísiti olej pro oběti oltární a posvátné lampy, tak i všední vaše práce, konaná na oslavu Boha, bude posvěcena tím, jenž jest věrným knězem v Jeho chrámě.

Královně máje.

1.

Buď zdráva královno! — Dech vůně svěží
k azuru vstoupá z údolí a lesů
na křídle skřivana, jenž v něžném plesu
se v kruhu vznáší nad hradem a věží.

Na vlnách bílý závoj mlhy leží
a rosné perly v tmavých lístkách vřesu,
jenž zachytil se skalním na útesu
a pod ním stříbra pění, jak když sněží.

Hle stromy v květu, větve — rubín vznatý
a v mechu mušky spí jak paprsk zlatý.

Jest první máj, zas v zpomínkách se chvěji,
zas nitrem zašlé zvuky tklivě znějí —
zas země květ svůj na oltář Ti dává,
zas ret můj šeptá: „Maria buď zdráva.“

2.

Do stína olší zabloudil jsem maně —
zář slunce věncila již horám čela —
a naslouchal jsem v tichu, jak se chvěla
ve proudu vlna, větev u mé skráně.

„Co dáte královně?“ dech' vítr z pláně;
„krůpějí duhy“ vlna zašuměla,
„poupata vonná, jež mi vypučela,“
v olších to chvělo, „vůni svou,“ dí straně.

Na horách záře: „Dám vše svoje zlato“,
„hebounký závoj stkáme,“ mlhy na to,
„nejsladčí písně,“ slavík tluče v křoví;
„svůj růměň,“ rdí se paprsk purpurový;
v myšlénkách stojím — v bázni hle se třesu:
„Prijmeš je Matičko? srdce své Ti nesu!“

L. A.

KRONIKA.

Z Prahy. (Májová pobožnost.) V neděli dne 30. dubna započala májová pobožnost

v chrámu Páně sv. Klementa slavným způsobem. O 7. hod. byla úvodní řeč, kterou činil vdp. rektor seminářský prof. dr. Bauer a po ní litanie, které zpívala pěvecká škola akademie křesťanské. Prostranný kostel byl v pravém smyslu slova přeplněn nábožnými věřícími. — Májová pobožnost se koná též u Jesuitů o 4. h. odpo., u Voršilek o 6. hod., u Milosrdných sester pod Petřínem též o 6. hod. a v Emausích o půl 8. hod. I v mnohých kostelích na venkově se tato dojemná slavnost zavádí. Kéz Královna máje milostivě shlédne na své ctitele v tomto slzavém údolí.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 6. května u sv. Jakuba, od 7.—10 t. m. u sv. Víta na hradě Pražském a od 11. — 14. května u sv. Jindřicha.

— 00. Redemptoristé z Prahy konali od 9.—18. dubna sv. missii v Pusté Kamenici a od 22. dubna do 2. května v Koceradech. Missie tyto potkaly se s velmi pozhnaným výsledkem.

— Týnský chrám Páně bude v jihozápadní části své obnoven, kterážto práce do konce roku 1884 trvati bude a nákladu 33.000 zl. vyžádá. — Zvláštní kommisie prohlížela oltární obrazy v pražských patronátních chrámech, z nichž některé mají velkou cenu uměleckou, a proto nyní opraveny budou. — Okresní školní rada zdejší podá zemské školní radě žádost, aby přázniny na obecných školách pražských též dnem 15. července počínaly.

— Pout' do Prahy a Filippsdorfu bude se konati jako loňského roku o sv. Janě po železnici za sníženou cenu z Brna do Prahy; též dále do Rumburku se snížení ceny vyjedná. Brněnští a okolní poutníci se shromáždí dne 15. května o půl 6. hod. ráno u cti. Otců Kapucínů na mši svaté, po které se na nádraží odeberou. Na všech stanicích dále mohou poutníci přisedat. Týž den v svatvečer sv. Jana a druhý den 16. budou v Praze slavnostem přítomni a dne 17. po ranní mši sv. od sv. Víta, dále po dráze do Filippsdorfu zajedou. Tam druhého dne 18. května pobožnost vykonají. Dne 19. nastoupí zpáteční cestu a 20. ráno do Brna se navrátí. Celá tato cesta z Brna tam a zpět stojí v III. třídě 9 zl. 50 kr. Bytem budou poutníci tito v Praze v hostinci pivovaru pana Karabinského v Zelenářské ulici na Malé straně. Podrobnější zprávu podati může Ant. Mička, zpěvák u sv. Tomáše v Brně a Jan Klímeš, soused v Syrovicích, vůdcové pouti.

— Obvyklá **výstava paramentů** spolku uctění nejsv. Svátosti oltární trvá v domě šlechtíčen na hradě Pražském od 5.—12. května vždy od 10. dop. do 6. hod. odpol.

— **Odpadlík Campello.** Campello byl dříve kanovníkem v Římě, načež po svém odpadlictví loňského roku stal se „kazatelem“ u sekty Methodistů. Jako kazatel byl však příliš pohodlným a jako učitel nevyhověl, tak že methodistický superintendent (nejvyšší duchovní představený) mu písemně oznámil, že veškeré úřední spojení s ním přerušuje. Na to začal Campello vydávati list „Laboro“, s nímž ale také žádného štěstí nemá, jelikož v ohledu politickém jest nepatrný a na tupení papeže, kardinálů a biskupů nenalezá obecnostvo obliby. A tak ubohý Campello i s jeho listem živoří; vede se mu jako ostatním odpadlíkům se vždy vede: Poctivý člověk jimi opovrhuje.

— **Bezbožný žert.** V noci na 21. dub. přišel slušně oděný pán ke kostelníku chrámu OO. Servitů ve Vídni žádaje, aby ihned některý velebný pán přišel zaopatřit kavárnicka Posche, jenž prý mrtvici jest raněn. Ihned vypravil se P. Maršálek s kostelníkem a šli do naznačené kavárny, kde však našli kavárnicka zdravého, ve veselé společnosti. Případ ten vzbudil všeobecnou nevoli a dána o tom policii zpráva.

— **Lotrovství.** V těchto dnech našel kostelník poutního chrámu na Marianském Chlumu v obvodu Falkenovském na půdě otep slámy, ku které přičiněna byla zápalka, kterou některý bídík podpálil. Sláma již hořela, krov chytal, když šťastnou náhodou v pravý čas kostelník oheň udusil a tak památnou budovu před záhubou uchránil.

— **Upomínka na první sv. přijímání.** Francouzský general Radet obdržel od císaře Napoleona I. rozkaz, aby zajal papeže Pia VI. a z Říma jej odvedl. Nemeškaje chopil se rázných prostředků, kázal vyraziti několik dveří v paláci papežském a v čele vojinů vstoupil hlučně do komnaty sv. Otce. Než když uzel tu šedinami kvetoucího starce v papežském ornátě, zarazil se a chvil se bázni. Vojenská srdnatost jej opustila a místo její zaujala uctivost a bázeň, an sv. Otcí úlohu sobě svěřenou sděloval. O několik let později tážán byv Radet, proč nevyplnil rozkaz císařův, odpověděl bez ostychu: „Příčinou toho byla upomínka na první sv. přijímání, jež vstoupila mi mocně na mysl a naplnila mne ta-

kovou ošklivostí před hanebným činem, že jsem za odpuštění prosil nevinného a studem se rdě opustil tiché sídlo jeho.“

— **Zdráva's Maria.** Zbožný poustevník setrval ještě do pozdní noci na modlitbách. Najednou, když uložiti hodlal umdlené údy své na tvrdé lůžko, rozjasnila se kobka jeho nevidaným leskem. Matička Boží, Panna Maria osvitila září slávy své tmavou noc. S ramen její splývalo řásné roucho barvy nachové poseté písmem jako skvělými zlatými hvězdami, jež čisti bylo možno: „Zdráva's Maria“. I ulekl se služebník Boží velice. Než královna andělův otevřela spanilá ústa svá a promlouvala hlasem tichým, který zazníval nebeským libozvukem: „Divíš se, muži samoty milovný, že nádherou a leskem zářím! Oč více budeš se diviti, sdělím-li ti, že ty sám okrášlil's plášť můj nachoskvoucí.“

— „Já nebožák,“ děl poustevník nemám ni zlata ni drahokamů, aniž dovedl bych tak ozdobnou práci zhotoviti...“ a třesa se posvátnou bázni pohlížel udiveně na Matku Boží. — „A přece sám utkal jsi mi tento zlatohlav, neboť strážný anděl tvůj vsadil každý pozdrav tvůj, jímž v dětinné lásce jsi mne vzýval, na roucho to a věř, jestliže setrváš v počínání svém, odplata věčná tě nemine.“ To řkouc zmizela nebes královna. Poustevník sklesl na kolena, pozdvihl ruce a volal z hloubi duše: „Ty Matko odměňuješ sluhý své, již zbožně oslavují jméno Tvé; tak řkouce volejme bez konce: „Buď nám milostivá Ty Panno Maria!“

— **Noví biskupové.** Císař pán jmenoval čestného kanovníka kapitoly ve Lvově Isáka Isakoviče armensko-katolickým arcibiskupem ve Lvově a kanovníka kapitoly v Dubrovniku Matěje Vodopiče biskupem tamže; konečně biskupa v Pole dra. Jana Glavinu biskupem v Terstu.

— Letošnímu farnímu **konkursu** dne 2., 3. a 4. května podrobili se tyto pánové: p. František Bárta, kp. v Žandavě; p. Frant. Habersberger, kp. v Benešově; p. Jos. Moc, kp. v Budyni; p. Petr Kabát, adm. v Ouzici; p. Jan Sýkora, kp. u sv. Haštala v Praze; p. Jos. Syrový, katecheta na Kladně; p. Frant. Šilha, kp. v Tejnici a p. Frant. Tůma, kp. v Mutějovicích. — Otázky byly tyto: 1. z dogmatiky: a) De possibilitate miraculorum; b) Quatenus est sors infantium sine baptismo decedentium? — 2. z morálky: a) Quid est conscientia et quae sunt ejus dotes necessariae? b) An

liceat aliquando hominem occidere? — 3. z církevního práva: a) Explanentur effectus juris patronatus; b) enumerentur causae canonicae, propter quas concedi solent dispensatio in impedimentis matrimonialibus? — 4. Katechese: výklad pátého článku apoštolského vyznání víry. — 5. Z pastorálky: a) jak se má vésti matrika křestní? b) co může se uložit za pokání? c) ritus dispensandi sacramentum extremae unctionis. — 6. Kázání: rozvrh kázání na neděli čtvrtou po Velikonoci s podrobným vypracováním přístupu. — 7. exegese: Budiž vypracován exegeticko-homiletický výklad epístoly k Efeským v kapitole 4. od verše 23.—28., která se čte v neděli 19. po sv. Duchu.

Z Paříže. (Rouhání.) V Paříži jest spolek atheistů, který každý rok na Velký pátek pořádá hostiny, při nichž se podávají jen masité pokrmy. Také letos byly takové hostiny a sice v Paříži 21 a v předměstích 14. Jindy se vždy vychloubali, letos tak nečiní a z toho vidno, že se počet jejich zmenšil. Za to přistoupilo o sv. těmdu v každém kostele na 3000 až 4000 věřících ke stolu Páně. Vůbec byly chrámy letos čteněji navštíveny než v letech předšlých. — Po příkladě vlády, která ustavičně pronásleduje katolickou církev, chce podobně si vésti městská rada pařížská, pověstná od dávna svou nevěrou. Chce zrušiti některé městské fary a aby kněží nemohli živi býti, chce jim odjati konání pohřbů, tak aby se nyní lidé bez kněze a modlitby pochovávali.

Z Vratislavi. (Nový biskup.) Nově jmenovaný nejđ. p. biskup Robert Herzog narodil se v Schönwaldě v Kladsku 1823. Studia gymnasiijní konal v Kladsku a universitní ve Vratislavi. Byv 17. července 1848 na kněžství vysvěcen stal se kaplanem v Břehu, odkud poslán byl do Berlína. R. 1857 jmenován kuratem u sv. Vojtěcha ve Vratislavi, kde pobyl do r. 1863, kdy se stal farářem v Břehu. Od r. 1870 byl proboštem u sv. Hedviky v Berlíně a spolu delegátem zesnulého p. biskupa Jindřicha pro Braniborsko a Pomořany. V Berlíně vřele se ujímal katolických Polákův; zajisté jako biskup bude jich též pamětliv, neb v jeho diecési se jich čítá přes million. Mezi biskupy Vratislavskými jest Robertem toho jména druhým a v pořadí biskupů 50. Robert I. byl biskupem od r. 1127—1140. První mezi biskupy Vratislavskými jest Jeronym (1051—1062), který

v r. 1052 se přesídlil z Byczyny do Vratislavi.

Z Říma, 28. dubna. Jednání papežské stolice s ruskou vládou o biskupské otázce v Polsku jest ukončeno; do Sibíře vypovědění biskupové mohou se navrátiti, ale nebudou více v úřady své dosazeni. Biskup Felínski se přesídlí do Říma, kdež bude kardinálem jmenován.

Z Alžírsko. (Kardinal Lavigerie.) U sv. Ludvíka v africkém městě Karthagu byl v neděli dne 16. dubna dán kard. biret nově jmenovanému kardinálu *Lavigeriemu*. Legatem sv. Otce byl hrabě Cecchini. Msgr. Lavigerie měl při této příležitosti dojemnou řeč v ten rozum, že sám nebyl nikdy ctižádostivým, proto že sv. Otec chtěje ho jmenovati kardinálem, chtěl čest vzdáti též někomu jinému. Snad byl k tomu pohnut přimluvou Francie, ale ve Francouzsku prý dobře vědí, že jest starcem, kterému roucho kard. brzy se stane rubášem. Snad chtěl, aby též Afrika zastoupena byla ve sv. kolegiu, tak jako to učinil slavné paměti papež Pius IX. s Amerikou, a nyní nejší sv. Otec již také s Asií jmenovav patriarchu Armenského kardinálem. Toť se mu zdá pravou příčinou, že sv. Otec ke všem dílům světa rovnou měrou jest spravedliv. Krajina Karthagská byla slavná za starých dob, vždyt zde leželo město, které jediné po dlouhou dobu odolalo světovláděmu Římu a před kterým Římu trásti se bylo, Hannibal, Regulus, Scipio, Marius, Caesar, Belisar, Ludvík IX. a Karel V., jaká to jména v dějinách lidských. Tito mužové zde byli, bojovali, soužili se, přemoženi byli. Avšak daleko slavnější jest krajina tato jmény: Tertulliana, Augustina Fulgentia, Eugenie, Moniky, Perpetuy a Felicity; slavnější jmény sv. mučovníků, kteří zde svou krev pod Vandaly a Araby vycedili. Tyto všechny chtěl poctiti sv. Otec jmenovav afrického kardinála.

Literární oznamovatel.

— „*Nová knihovna pro mládež*“, kterou pořádají M. Weinfurt a A. Zeman nákladem Urbánkovým, dospěla k seš. 43., který obsahuje povídku: *Boženka*. Povídka ze života, již sepsal J. L. Černý. Pan spisovatel líčí idylický život hrdinky, kladá všude patriční důraz na zbožnost a poctivost a vplétaje u vypravování pěkná vybidnutí ku práci a účinnivě lásece k vlasti předváděje nezištné vzory vlastenectví z dě-

jin literárních. Povídka tato jest pro mládež útluh čtením chvalitebným.

— „*Urbánekův věstník bibliografický*“ vykazuje v čís. 2. a 3. bohatý obsah. Diviti se jest věru neumorné pilnosti, kterou p. majetník a redaktor Fr. Urbánek svému časopisu věnuje, tak že se podnikům tohoto druhu u jiných velkých národů vyrovná, ba nad ně předčí. Každý zjev na poli literatury české a ostatních slov. se svědomitě zaznamenává, že zajisté ten, kdo bude psáti historii literatury naší doby bez Věstníku se neobejde. Pan redaktor vystupuje neohroženě proti krvavé literatuře; kež následovaly čtenářské jednoty příkladu jednoty v Lysé, o které se na str. 85. vyprávuje, že obecnost od krvavých škvář odvracuje a na zdravou četbu upozorňuje. Jak duchovenstvo pilně na poli lit. pracuje, je viděti z nekrologů katol. kněží, jichž se ku př. v čís. třetím pět uvádí: děk. Buchtela, Flor. Dudy, nešťastného odpadl. Klacela, Jos. Mittnera, V. Sováka.

— „*Studentské listy*“ vykazují v č. 8. tento obsah: České almae matri. Za proslov napsal V. B. Ježek.) — Olymp. Upomínka na studentská léta. (Od Fr. Heritesa.) — Do Stanimaky. Z cest po Turecku J. Wagnera. (Dok.) — O řeckém básnictví lyrickém ve starověku. Píše prof. J. Šafránek. (Pokr.) — O zeměměření. Přednesl inž. K. Veselý ve Spolku přátel věd a písemnictví českého v Plzni 30. led. 1882. — Čeští spisovatelé a spisovatelky, kteří nejsou ve velikém ani v malém Slovníce naučném. Podává Fr. Bačkovský. V. Dr. Otak. Jedlička. (Dok.) — Logické důkazy, že Královédvorský Rukopis jest opravdu falsifikátem. Sbírka přednášek Old. S. Kosteleckého, řádného člena moudřiláckovské akademie věd a umění. IV. (Dok.) — Dražďanské poklady umělecké. Napsal L. Domečka. — O některých posilách ve studiích. Píše Fr. V. Kodým. — Brousek jazykový. Sestavil Fr. Bačkovský. — Z básnických prvotín: Matce. Od Tom. Šobera. — K labuti. Od Bol. Skalického. Různé zprávy. Rozmanitosti. Knihy a časopisy studentům vhodné. Oznamuje Fr. Bačkovský. Konfíček. — Doporučujeme tyto listy, poněvadž šlechtěného ducha v naše studující vstřípiti hledí, co nejvřeleji. Red. jest Fr. Bačkovský. Vinohrady: Tylovo nám. č. 668.

— „*Hořké umučení Pána našeho Ježíše Krista*“ podle vidění zbožné řeholnice Anny Kateřiny Emmerichovy, jak jí je Bůh zjevil r. 1823. Do češtiny přeložil P. Petr Hlobil O. S. B. Toto známé dílo přeloženo, jak sám p. překladatel dí, za tím účelem, abychom neumímeli rozjímati o věcech vznešených a nebeských, aspoň nám dostačilo nmučení Páně a v Jeho ranách aspoň abychom přebývali. Tomuto účelu zajisté

mnohé velmi dojemné statě plnou měrou vyhoví a veliká láce (90 kr. 366 str.) k velikému rozšíření dopomůže.

— Dr. Samuel Smiles není již více u nás neznámým výtečníkem a o spisech jeho vůbec se lze dočísti úsudků pochvalných, jest to tudíž ku cti literatury české, že spisy jeho — byť dávaly místem poznati protestanta, přece svým směrem dobré — i do češtiny se překládají. V době poslední v komisi Frant. Řivnáče vydal J. Doležal autorisovaný překlad Ferd. Císaře „*O povinnosti*“. Jak z 1. sešitu souditi možno, jest téhož směru jako i jeho předcházející spisy a slušno jim práti rozšíření a více ještě zdárného působení. — Týmž nákladem přeložil A. Jelenký spis Dr. Alfonsa Witze „*O křesťanské modlitbě*“. V sešitě 1. — ač nijak prostém předsudků protestantských (str. 7. a 19.) — pěkně se vykládá význam modlitby i nadšeně se hájí. Kež se nemine u nás výsledkem a vzbudí chuť ku křesťanské modlitbě. — „*Vstup do života*.“ Kapitoly mládeži o náboženství, studiu a povolání praktickém, napsal John Tulloch a přeložil F. Císař. Dílo to obsahu apologetického a jak překladatel v předmluvě praví ze stanoviska ne naprosto konfesijního, ovšem ale rozhodně křesťanského. Jest tedy s předcházejícím jednoho směru. V prvním díle jasně a dosti přístupně probírá se důležitost náboženství a jeho předmět, pak jednáno o zjevení a podán začátek důkazů křesťanství. Děl apologetických v češtině dosud máme velmi málo, a ježto právě boj přichází tam, kde se jedná o křesťanství a čirou nevěru, jest spisek tento vítán, nechť jen přispěje ku vítězství křesťanství a k obhájení jeho, šíře pravé světlo v bludných názorech o křesťanství. Úprava všech spisů jest slušná a postaráno i o vydání na papíře velinovém.

— Kobrovy „*Ústřední knihovny*“ leží před námi opět devět dalších sešitků (35. až 43.), které pěkný výběr zábavného čtení z nejlépejších našich i cizích spisovatelů přinášejí.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Raimund Jos. *Malik*, č. ř. prem. a konv. na Strahově, 24. dubna 1882, (nar. v Teplicí 18. září 1816, vysv. 30. července 1843).
- P. Gabr. *Kaemmer*, č. ř. Frant. v Praze, 27. dubna 1882, (nar. 8. října 1805, vysv. 2. srpna 1832).

Vyznamenáni jsou :

- p. Jan *Rajský*, far. v Svojsčicích, jmenován osob. děkanem;
 p. Jan *Klumpar*, far. v Dobřichově;
 p. Jos. *Polák*, far. v Lošanech;
 p. Jos. *Berger*, děkan v Zásnukách, a
 p. Leop. *Pauscher*, far. v Leštanech, byli jmenováni k. a. notáry.

Expositorium canon. obdrželi:

- p. Frant. *Rožický*, far. v Libšicích;
 p. Jan *Eybl*, far. v Křečohi;
 p. Frat. *Mašek*, far. v Sánech;
 p. Jan *Pluhař*, far. v Ledcích;
 p. Eduard *Pitzker*, far. v Malešicích, a
 p. Martin *Pachl*, far. ve Vejprnicích.

Synodalie obdrželi:

- p. Aug. *Fischer*, gymn. katech., a
 p. Václ. *Lerch*, katecheta v Plzni.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Pelíkán*, far. ve Vonšově, za far. v Louňovicích;
 p. Václ. *Fortner*, far. v Radešově, za far. v Doupově;
 p. Václ. *Honejsek*, kp. u sv. Štěpána, za far. v Kojeticích;
 p. Rud. *Horský*, kp., za admin. v Netvořicích.

Uprázdňená místa:

- Radešov* (Rodisfort), fara patr. J. Vys. p. arciv. Ferdinanda Toskanského, od 20. dubna 1882.
Podvorov, fara patr. p. kníž. Richarda Metternicha, od 26. dubna 1882.
Netvořice, fara patr. nejd. metrop. kapituly Pražské, od 29. dubna 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Petr *Neděle*, b. notář, č. děkan a farář v Hlinsku, dne 29. dubna 1882, (nar. 29. března 1809 v Poličce, vysv. 25. července 1834).

Vyznamenán jest:

- p. Karel *Haniš*, far. v Němčicích, obdržel exposit. canonic.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Rychlík*, far. Vřešтовský, za far. v Babicích;
 p. Jan *Herman*, koop. v Dobrouči, za kapl. v Teplici (Wekelsdorf);
 p. Jos. *Pohl*, kapl., za admin. v Borohrádku.

Uprázdňená místa:

- Hlinsko*, fara patron. kníž. Thurn-Taxisa, od 30. dubna;
Vřešov, fara patr. náb. matice, od 1. května 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Ryba*, osob. far. v Albrechtci, 7. dubna 1882, (nar. v Hlavňovicích 6. prosince 1817, vysv. 8. srpna 1844).

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Fleischmann*, řed. stát. gymnasia v Hernalsu a kněz diec. Budějov., obdržel ryt. kříž ř. Frant. Josefa.

Jmenováni jsou:

- p. Jan *Scholar*, far. v Kolinci a b. sekret. vikar., b. vikářem střídnictví Plánického a kons. radou;
 p. Frant. *Stiller*, far. v Plánici, tajemníkem b. vikar. úřadu Plánického;
 p. Vojtěch *Vlk*, far. v Besenicích, tajemníkem b. vikar. úřadu Novohradského.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Černý*, kp. ve Vodňanech, za admin. v Albrechtci;
 p. Jos. *Klíka*, far. ve Svojsčicích, za far. v Petrovicích;
 p. Tomáš *Pelnář*, far. ve Waieru, za far. v Ronšperku;
 p. Jan *Michal*, adm. v Horčicích, za far. tamže;
 p. Frant. *Michálek*, kp. v Malém Boru, za admin. tamže;
 p. Jan *Hanuš*, koop. v Petrovicích, za admin. ve Svojsčicích;
 p. Václ. *Prošek*, kp. v Černovicích, za admin. v Temnicích;
 p. Václ. *Mašek*, kp. v Krumlově, za zám. kp. v Lukavici;
 p. Jos. *Zollpriester*, admin. v Zhuří (Haidl), za far. tamže;
 p. Jan *Ptáčník*, kp. v Mutěnině, za admin. ve Waieru.

Na stálý odpočinek se odebrali:

- p. Leonard *Zdiarský*, far. v Lodheřově, kons. rada a býv. vikář Vimberský;
 p. Jan *Rihánek*, osob. děkan v Malém Boru, b. notář a jub. kněz.

Uprázdňená místa:

- Albrechtec*, lokalie, patr. pana hrab. Bohusl. Berchtolda, do 21. května;
Petrovice, fara patr. p. Theofila Appeltauera, do 28. května;
Temnice, fara patr. paní Amalie hraběnky z Reichenbach-Lessonitz, do 28. května 1882;
Waier, fara patr. p. Frant. hrab. Condanhove, do 4. června 1882;
Lodheřov (Riegerschlag), fara patr. stud. fondu, do 17. června 1882;
Malý Bor, fara patr. J. J. kníž. Ferd. Kinského, do 10. června 1882.

Milodary. Nejmenovaná na májovou pobožnost u sv. Klementa 5 zl. — Na chrám P. Smíchovský 5 zl. — Na chrám Páně Karlovský 5 zl. — Spolku paramentnímu k podporování chudých kostelů rouchy bohoslužebnými 5 zl. — P. Dr. Nv. spolku sv. Michaela 1 zl. 20 kr. Zaplat Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupečůceloročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.Po poště
jenom v expedici:Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Kázání

při installaci důst. p. dra. Jana Schneidra za
faráře v Křižanovicích u Slavkova na Moravě
v úterý velikonoční 1. P. 1882.

Jako mne poslal Otec, i já posílám
vás. Jan 20, 21.

Úvod.

Po smutné době svatopostní, po smutnějších ještě dnech sv. téhodne, ozvalo se konečně radostné alleluja, neboť nedal Hospodin Svatému svému viděti porušení, hrob Josefův vydal kořist svou, Kristus vstal z mrtvých, alleluja! Tam sice v zahradě getsemanské porazili pastýře a rozptýlili ovce jeho, ale pastýř ten již opět sbírá rozptýlené stáde své, a maje po 40 dnech odejiti ze světa tohoto, aby jako král duší vykoupených usedl na pravici Otce svého, vece k apoštolům svým již opět shromážděným: „Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, i já posílám vás.“ Když pak přiblížil se 40. den, sestoupil oblak na horu olivetskou, obklopil Krista a vzal jej s sebou apoštolů žasnoucích. Kristus odešel, ale slova jeho: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“, zplodila mu náměstky touž mocí, jižto sám na zemi byl provozoval, opatřené: biskupy a kněží a plodí mu je až po dnešní den. Tou měrou *duchovenstvo v církvi Páně nikdy nevymírá*, tou měrou dostalo se i Vám, farníci Křižanovičtí, po smrti velezasloužilého faráře vašeho, vysokorodého pana hraběte z Kolovrat, nového správce duchovního, jehožto jsme právě za hlaholu zvonů, u slavném průvodu se znamením sv. kříže v čele do tohoto chrámu Páně uvedli, aby jako ženich s nevěstou, tak on s vámi vysoce důst. p. zástupcem biskupského úřadu spojen byl. Mně pak uloženo, abych při velevázném úkonu tomto

byl tlumočníkem toho, který pravil k apoštolům svým: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás.“ Hodlám tudíž s pomocí Boží a za přimluvou bl. Marie Panny, kteréž tento chrám Páně zasvěcen jest, ukázati vám a poučiti vás, drazí Křižanovičtí:

I. kdo Vám poslal nového správce duchovního, a

II. koho všecko správě jeho odevzdal. Ničeho při tom nežádám toužebněji, než aby slova má alespoň poněkud přispěla k utvrzení vzájemné úcty, důvěry a lásky mezi vámi a novým farářem vašim.

I.

Sotva že vstoupil Kristus Pán na nebesa a seslal Ducha sv., již apoštolé veřejně vystupují před zástupy shromážděné o letnicích a hlásají Ježíše ukřižovaného, který však 3. dne vstal z mrtvých a 40. vstoupil na nebesa. Nic při tom nepochybují o *plné moci a právu svém*, nic neostýchají se předstoupiti před veleradu židovskou, nic nelekají se překážek, obtíží a pronásledování. Slova Páně: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“, jsou jim dostatečnou zárukou *oprávněnosti* hlásati židům i pohanům: „Čiňte pokání, nebo přiblížilo se království nebeské“; slova tato jsou *základem* jejich *odvahy* vytýkati židům bohovraždě a nedostatečnost předpisů starozákonních, pohanům pak bláznovství jejich modloslužby; slova tato nezvratnou jsou *podporou* jejich *důvěry*, že při počínání svém konečně neminou se s dobrým úspěchem, a že zvítězí Kristus, byť i kříž jeho jedním byl urážkou, jiným pak bláznovstvím; slova tato i vydatnou jsou jim *potěchou* za dob strastných, poněvadž nebývá učeň nad mistra a služebník nad pána svého. Záhodno tudíž zajisté, abychom poněkud hlou-

běji zabrali se do významu a smyslu slov těchto a zpytovali váhu a platnost jejich. „*Jako mne poslal Otec*“ vece Kristus. Sám tedy všemohoucí Otec nebeský, stvořitel nebe i země, od něhož všecko má původ a trvání své, z jehož moci nic nemůže vymknouti se, ten Otec nebeský poslal Ježíše Krista a nikdo jiný. Toužili sice po spasiteli spravedliví Starého Zákona, a proroci volali: „Rosu dejte nebesa, a oblaka deštěte spravedlivého“ (Jes. 40, 8.); měli jakés o něm tušení i mudrcové pohanští: ale dáti ho nemohla ani velerada židovská, ani světovládný císař římský, ba když v Nazaretě Slovo tělem učiněno jest a v Betlémě narodil se Kristus Pán, svět o tom ani nevěděl, až samo nebe vyslalo hlásné své. *Neříšl tedy Kristus z moci lidské*, nepříšl z moci knížecí, nepříšl z moci státní. A jako nepříšl z moci lidské, tak také *nekonal z moci lidské úřad svůj*, nehlásal z moci lidské evangelium své, nekonal z moci lidské *divy a zázraky*, nevolil si z moci lidské učedníky a apoštoly, ba z moci lidské ani netrpěl, neboť sám pravil Pilátovi vladaři: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby nebylo tobě dáno s hůry.“ (Jan 19, 11.) — A tážete-li se, *kdy jej poslal Otec nebeský*, odpovídám: Dříve než stvořen byl první člověk, ano dříve než byla nebesa i země, již od věčnosti ustanovil se na tom, poslati nám Syna svého. — A na otázku, *co jej k tomu pohnulo*, nemám jiné odpovědi leč: Pouhé milosrdenství k těm tisícům a millionům duší lidských, kteréž by bez prostřednictví, bez pomoci, bez útěchy jeho časně i věčně byly zahynuly. — A k tomu konci *nezvolil žádného z těch millionů tvorů*, kteréž byl stvořiti ustanovil, ačkoli dle slov samého pisma sv. i oni hlásají moudrost, lásku a všemohoucnost jeho; k tomu konci nezvolil ani nikoho z nesčíslného toho počtu lidí, kteřížto přece stvoření jsou k obrazu a podobnosti jeho; k tomu konci nezvolil ani nikoho z kůrů andělských, kteřížto přece jsou služební duchové ke spáse naši; anobrž zvolil, dal a poslal nám *jednorozeného*, sobě ve všem rovného *syna svého*, aby jako nebeský potápěč ponořil se v bídu naši a nás povynesl na výsluní milosrdenství Božího.

Takové tedy bylo poslání Páně; a nyní vece k apoštolům svým a všem jich řádným nástupcům, vece i k Tobě, drahý bratře, jenžto právě v držení duchovní moci ve farnosti Křižanovické jsi byl uveden: „*Jako mne poslal Otec*, i já posílám vás.“

Ó té velikosti Tvého povolání a důstojnosti Tvé! Moc Tobě svěřená nepochází od žádného vladaře světského, moc Tvá nepramení ze žádného sboru lidského: Tys náměstkem samého Ježíše Krista! Od věčnosti Tebe k náměstnictví svému beze všelikého přičinění Tvého předustanovil! Kdož o vševědoucečnosti jeho přesvědčen jsa, mohl by pochybovati o tom, že když přikazoval apoštolům svým: „Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření“ (Mk. 16, 15.), už i Tebe, drahý bratře, na mysl měl a právě pro tuto farnost Tebe učitelem Božské pravdy své ustanovil? A když při poslední večeři přikazoval apoštolům svým: „To.“ t. j. tuto oběť nekrvavou, „činite na mou památku“ (Lk. 22, 19.), kdož může o tom pochybovati, že před vševídecím okem jeho i tento chrám Páně se objevil, kde Ty jednou po 1800 letech obětovati budeš beránka, který snímá hříchy světa? A rovněž už tenkrát, když po z mrtvých vstání svém dechl na apoštoly a řekl jim: „Přijměte Ducha sv.: kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějít se jim; a kterýmž zadržíte, zadržáni jsou“ (Jan 20, 22. — 23.), i Tebe touž moci opatřiti ustanovil. Ó rei sám, zdaž nemusíš vyznati s apoštolem národů: „*Milostí Boží jsem, co jsem*“ (I. Kor. 15, 10). Ale co bys Ty o sobě říci se zpěchoval, na to já směle dnes s místa tohoto se odvažuji a veřejně před farníky Tvými svědectví Tobě vydávám: *Milost Boží nebyla v Tobě marná*. Nedomnívej se však, že budu vypočítávati všeliké přičinění, snahy, skutky a zásluhy Tvé. Tam jednou na soudu Božím zjeví budou zvláště skutkové kněžství Tvého, jakou horlivostí i ve škole i ve chrámě jsi hlásal slovo Boží, jakou neunavností jsi přisluhoval sv. svátostmi, jakou zbožností při oltáři Páně jsi vynikal, kolik tělesného i duchovního milosrdenství jsi prokázal, kolik srdcí jsi potěšil, kolik slzí jsi setřel, kolik dobrých bojů jsi bojoval, kolik na zvelebení úcty Rodičky Boží, zvláště svatohostýnské, kolik na rozmnožení úcty sv. apoštolů našich Cyrilla a Methoda, kolik pro ozdobu a oslavu kolébky sv. víry naší na Moravě, kolik pro Velehrad jsi učinil. Nicméně toliko milostí Boží jsi, co jsi.

Sám tedy Ježíš Kristus, svrchovaný pastýř duší našich, jest to, kterýž vám, drazí farníci Křižanovičtí poslal a potřebnou moci opatřil nového duchovního správce vašeho *Přijměte ho tedy jako náměstka Syna Božího*, přijměte ho jako samým Bohem zřízeného učitele pravdy jeho, samým

Bohem ustanoveného rozdavače tajemství jeho, jako napomíná sv. Pavel Korintany: „Tak o nás smýšlej člověk, jako o služebnících Kristových a rozdavačích tajemství Božích“ (I. 4, 1.), a jako svědčí o Galatských: „Jako anděla Božího přijali jste mne, jako Krista Ježíše“ (4, 14.).

Vám tedy, drazí farníci, sám Kristus Pán nového správce duchovního ustanovil, nuže koho všecko odevzdal jemu? O tom ještě promluvíme v díle druhém.

II.

„Jako mne poslal Otec i já posílám vás,“ tak vece Kristus Pán k apoštolům svým. Poslal jej Otec nebeský, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný; poslal jej, aby všem lidem zasloužil dostatečných, ba nadbytečných milostí, aby všechny časně i věčně oblažil. Proto odevzdal mu všechnen svět, jakož praví žalámista Páně: „Požádej ode mne a dám tobě národy v dědictví tvé a ve vladařství tvé končiny země.“ (2, 8.). A tak poslal i apoštoly a nástupce jich ke všem národům, aby všechny podrobili zákonu Kristovu. Ale *nestačí člověk na působnost tak rozsáhlou*, a obmeziti se mu jest na obvod silám jeho přiměřený; jediný toliko římský papež jako bezprostředný náměstek Ježíše Krista vládně světu celému. Takovými obvody jsou *diecése a farnosti*, a vy, drazí farníci Křižanovičtí připadli jste novému faráři svému za podíl. Vám dal jeho a jemu dal vás. Vy jste ta *vinice* péči jeho svěřená, kterou on má obdělávati, kterou on má překopávati, kterou on má čistiti od plevle, ve které má štípiti révy zdravé, ve které má ořezávati výstřely neúrodné. Vy jste ta *role*, kterou má přeorávati rádlém tu vlídné tu přísné domluvy, do které má sítí simě slova Božího. Vy jste ten *ovčinec*, do kterého on vešel, ne jako zloděj a nájemník, nýbrž jako dobrý pastýř, aby vás vodil na pastvu dobrou, aby vás střežil od nebezpečností, aby za vás, kdyby toho potřeba nezbytná vyžadovala, hotov byl dáti i život svůj.

Aj rozhlédni se, milý bratře, po této vinici své. Tu především spatřuješ *dítky* jakoby nejútlejší sazenice a rozpomeň se na slova Páně: „Nechte dítek a nebraňte jim ke mně jíti, nebo takových jest království nebeské.“ (Mt. 19, 14.) Tu spatřuješ dospělejší *mládence a panny*, jichžto ještě mnoho netíží starosti o budoucnost, již zdraví pocítují ve všech údech svých, nerádi dbají rady starších a zkušených a

snadno upadají v pokušení a záhubu. Budiž jim snadno přístupnou a mladosti jejich přiměřenou radou a podporou, aby jednak nepostrádali ji, jinak však od ní neodvraceli se. Dále tu spatřuješ *manžely a manželky*, na nichžto spočívá starost o celou rodinu, druhy spořádané a žijící v míru, pokoji a bázni Boží, tak že přirovnati je lze zbožnému Josuovi, kterýžto vyznal: „Já pak a dům můj sloužití budeme Hospodinu“ (24, 15.); druhy však i nespořádané, kde panují nesvár a lehkomyšlnost, kde páší se nepravosti a anděl strážce bolesti zakrývá tvář svou. Aj bratře milý, i tito odevzdání jsou péči Tvé; budiž i jim pastýřem dobrým, který po trní a na úskalích shledává ovečky ztracené; budiž i jim lékařem, neboť nikoli zdraví, ale nemocní pomoci, rady a útěchy jeho potřebují. Tu shledáváš *starce i stařeny* tíhou let, prací a starostí již shrbené, druhy od svých vlastních opuštěné. Oni již od světa mnoho neočekávají, a zraky jejich rády obracejí se k nebesům. Měj i k nim slovo přívětivé a úsluhu ochotnou; oni Ti svou modlitbou, svým příkladem, ano i dobrou radou ve správě duchovní mohou býti prospěšní a mohou býti pramenem zvláštního požehnání pro Tebe a pro obec. Tu spatřuješ *zdravé i churavé, bohaté i chudé*. Bůh nikoho nevylučuje z milosti své, i Tvé srdce musí tlouci pro všechny, a více ještě pro ty, jimiž jiní snad pohrdají. — Zkrátka všechny, všechny duše křtem sv. očištěné a do farnosti Tvé příslušné odevzdal nebeský pastýř Tvému vedení, a že všech klásti budeš jednou účet u něho. Ó budiž všem otcem pečlivým, budiž všem matkou starostlivou, budiž všem rádcem opatrným, budiž všem přítelem upřímným, budiž všem vším, abys o sobě říci mohl se sv. Pavlem: „Všechněm všecko učiněn jsem, abych všechny k spasení přivedl“ (I. Kor. 9, 22.), aby když nikde nenajdou útěchy, našli ji u Tebe, když nikde nenajdou pomoci, shledali ji u Tebe, vždyť jsi náměstkem toho, jenž pravil: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ (Mt. 11, 28.)

Ale není a nesmí Ti býti na všech těchto dosti, máš ještě jiné *farníky*, kteřížto zde s námi nejsou shromážděni, poněvadž brána života již se jim zavřela, a odpočívají *na hřbitově*. Tam odpočívají předchůdcové Tvoji, z jichžto setby Ty ještě budeš kliditi; tam odpočívají farníci Tvoji počtem snad četnější, nežli tato Tvoje živá rodina. Mnozí zajisté z nich ještě ne-

patří Boha svého tváří v tvář a trpí muka očistcova. Oni touží po modlitbách, oni touží po nejsv. oběti. Sejde li člověk s očí, sejde snadno i s myslí. Ale kdyby obyvatelé zdejších hřbitovů s myslí sešli všem, s Tvé myslí, bratře milý, nesmějí sejít. Oni volají k Tobě: Smiluj se nad námi, faráři náš! Hle i my jsme částí vinice Tvé a Ty jsi i naším pastýřem; na Tobě závisí, zdali brzo budeme vysvobozeni, či dlouho-li nám ještě bude strádati, až zplatíme halér poslední.

Aj milí farníci, již víte, koho všechno Kristus Pán duchovní moci faráře vašeho odevzdal: Vy všickni jste to, malí i velcí, zámožní i chudí, zdraví i nemocní, ano i zemřelí, nikoho nevyjímaje. On bdíti bude nad vámi, máje jednou počet vydati za duše vaše; buďte ho *poslušni*, aby dle slov sv. Pavla „činil tak s radostí a ne se stejískáním, nebo to by vám nebylo užitečné.“ (Žid. 13, 17.). Slyšte jako ovečky dobré hlasu jeho a následujte příkladu jeho. O strašny jsou *hrozby*, jež Hospodin na neposlušné Israelity vynesl. „Aj,“ tak praví u proroka Jeremiáše, „já nakrmím lid tento pelyňkem a dám jim nápoj vodu žluči“ (9, 15.). Strašnější však ještě u proroka Isaiáše: „Opletl jsem vinici svou a kamení vybral z ní, a štipil ji výbornou, a ustavěl věži uprostřed ji, a čerem vzdělal v ní, a očekával, aby nesla hrozny, ale plodila plané víno. Co jest, ježto jsem více učiniti měl vinici své a neučinil jsem jí? A nyní ukáži vám, co já učiním vinici své: odejmu plot její, a bude v rozebrání; rozbořím hradbu její, a bude v pošlapání, a položím ji pustou: nebude řezána, ani kopána, a vzroste hloží a trní; a oblakům přikáži, aby nedeštily na ni deště“ (5, 2. n.). O hrozná to kletba! Ale jako nový důst. p. farář váš, tak zajisté i vy všichni přičíníte se, aby nikoho nestihla z vás. On vám bude plotem a ohradou, aby nepřítel nevkradl se v srdce vaše a neoloupil vás o klid, mír a pokoj duchovní; on vybíráti bude kamení zarputilosti, úrazu a pohoršení, aby milost Boží nalézala půdu srdce vašeho připravenou; on vštěpovati bude v srdce vaše výborné réví dobrých zásad, úmyslů a předsevzetí, abyste rodili hrozny dobré, skutků bohumilých a neplodili víno plané skutků hříšných a bez zásluhy pro věčnost.

Závěrek.

Nuže co mám vám říci ještě na konec? Vy jste jeho a on je váš. Zde před

trněm Božím sňatek váš byl uzavřen, zde budiž také stále obživován. On zde bude modliti se za vás, modlete i vy se za něho; on zde sluviti bude k vám, nezacpávejte uši a nezatvrzujte srdci svých; on zde obětovati bude za vás obět chvály, úcty, díků a smíru, obětujte s ním a za něho; on zde rozdávatí vám bude poklady Božích milostí, přijímejte je četně a hojně od něho. Tak bude sňatek váš požehnan u Boha i před lidmi, a naplní se i v této farnosti, co papež Sixtus V. napsati dal na ohromný jehlanc před chrámem svatopetrským vzdvižený: „Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus císařuje. Kristus nás od všeho zlého zbavuje“; neboť ubezpečil apoštoly své a jich nástupce: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás.“ Amen. Dr. Frant. Bauer.

Při svěcení kříže a hodin kostelních.

Píše Vladimír Pokorný, katecheta ve Vinohradech.

Jest to zajisté úkaz krásný a pro srdce každého křesťana velice potěšitelný, když v době naší naleznou se mužové, kteří přes všeliké překážky v cestu se jim stavící a vzdor všem útržkům a posměchům se strany nepovolaných odhodlají se způsobiti věc dobrou, ukázati činy, že jsou přátely kříže Kristova, křesťany pravými. A takový důkaz stavi se vám, osadníci milení, dnes zřejmě před očí — budou totiž svěceny: kříž i hodiny.

Dostí dlouho již mlčely hodiny ty, tak že zdálo se, jako by již zcela byly zapomenuty, až konečně ruziňsko-libocký zpěvácký spolek odhodlal se hodiny tyto vrátiti jejich účelu a úloze, aby totiž opět ukazovaly a oznamovaly čas. Malý hlouček nás, kteří čítáme se členy spolku pěveckého; a hle, ač málo nás, přece dobré vůli naší a spojeným silám našim podařilo se, dáti vlastním nákladem opravití hodiny, kteréž budou právem nejen okrasou zdejšího chrámu Páně, ale také prospěšné osadníkům. Skutkem tedy dokázal spolek náš, že věrně se drží hesla svého: „Svorný duch, tak to káže vlast a Bůh!“ — I kříž, který dříve na místě protějším stál, našel ctitele; na místě jeho postaven ochotnými příspěvky dobrodinců kříž nový, důstojný. A právě jak vesele bijí tyto hodiny, tak vesele, radostně buší mi srdce v těle nad slavností dnešní, i myslím, že každému z vás.

Což tedy přirozenějšího, než aby pa-

mátka taková konala se způsobem důstojným, slavným, aby současníků utkvěla ve vděčné paměti a pokolení budoucí povzbudila k následování? Z té příčiny sešli jsme se dnes, abychom s utěšenou a zároveň vděčnou myslí radovali se, že podařilo se zachovati a obnoviti dvě památek pro obec a osadu důležitých a významných: kříže a hodiny.

Hodiny a kříž! Jak rozdílných to dvě předmětův! Kde naleznou spojitosti jakés, abych o těchto dvou rozličných předmětech mluvití a vás poučiti mohl, aby tak ta slavnost dnešní byla vám nejen k radosti, ale také s prospěchem. Avšak, ač na pohled zdají se tyto předměty býti rozdílnými, přece krásná i úzká jest mezi nimi páska, takže jeden druhý podporuje, doplňuje. Ano, ještě více! Celý život náš jako křesťanů v nejužším jest spojení s křížem a hodinami. — Hodiny a kříž: Hodiny ukazují a oznamují čas; Kristus P. na kříži rozpjatý, Syn Boží, Bůh věčný, na mysl nám uvádí věčnost. Hodiny a kříž — čas a věčnost!

Dvanácte hodin ukazují a oznamují hodiny, a jedna z nich byla v životě našem první, kdy spatřili jsme světlo světa. A jedva, že uplynulo několik prvních hodin žití našeho, již ujal se nás tento ukřižovaný Pán a přijal nás na křtu sv. za dítky své smrtí svou na kříži draze vykoupené. Ano, znamením tohoto sv. kříže znamenal sluha Páně hned v prvních hodinách života našeho čelo naše. Hle, jak radostná vzpomínka již na první okamžiky žití našeho poutá nás k hodinám a ku kříži! — V čase, kterýž nám hodiny ukazují, jsme se zrodili a tento ukřižovaný Syn B. povolal nás nikoli k časnosti, ale k věčnosti, k věčné blaženosti. Toť jest základní myšlénka celého života našeho, této myšlénky jako nezvratné kotvy povždy držeti se máme. A jakž to? Hodiny chodem svým a ukazováním času výmluvně poukazují nás ku věčnosti, jejímž Pánem jest Ukřižovaný. Rychle miji čas — kam? Říkáme, že do moře věčnosti — a právem tak díme; neboť po tomto čase nastane bezčasi, věčnost, ku kteréž povoláni jsme. Zajisté dojemně mluví k nám hodiny povzbuzující nás, abychom toho času, kterýž nám ukazují a oznamují, pilně používali k tomu, by šťastná byla věčnost naše. A Pán Ježíš s kříže k nám volá: „Dítky drahé! Poptávejte na bolestnou smrt mou, kterou jsem pro spásu vaši proto vytrpěl, abych vám blaženou věčnost zjednal. Čas a věčnost!

ano, času dokud pozůstává, na věčnost pamatujeme! Hodiny a kříž — čas a věčnost.

Pomyšlení na čas a věčnost velice jest nám potěšitelným a prospěšným v utrpeních a nehodách života vezdejšího. Byť i sebe delší a bolestnější bylo utrpení naše, máme tu překrásný vzor trpělivosti a odevzdanosti, ukřižovaného Ježíše. Ne hodin několik, ale celých 33 let trval jeho boj; od jeslí betlémských až na kříž kalvarský jen chudoba, opuštěnost, zneuznání, opovržení, bolest, zármutek až i smrt potupná byly mu údělem a přece přestaly; a Onť ve všem byl vzorem trpělivosti a odevzdanosti do vůle Otce nebeského. Nuže a kdo z lidí může říci, že tolik vytrpěl a což nad to nevinně vytrpěl, jako Kristus? Zajisté nižádný! — Přijdeť ovšem utrpení, stihne nás nehoda často dosti citelná, trpká, ale nikdy ne tak hrozná a trvalé utrpení, jaké bylo Ježíšovo; pomyšlení však na to, že mine hodina, slovem čas a utrpení naše že přestane, toto pomyšlení jako léčivý balsám hojí rány srdce našeho. Utrpení jenom na čas, ale odměna za trpělivé jich snášení na věky trvá; s Kristem-li trpěti budeme jenom čas, s ním i oslavení budeme na věky. Hodiny a kříž — čas a věčnost!

A jako jedna z těchto dvanácti hodin byla naše první, takť jedna z nich bude také naše poslední. Hodina za hodinou miji a odbiji v životě našem, rychle procháše čas a než se toho nadějeme, již octneme se na prahu věčnosti. Ó jak krásně, jak mocně připomínají hodiny bijíce — věčnost, kdež postaveni budeme před soud toho ukřižovaného a nyní oslaveného Ježíše! Ano, v posledním ještě okamžiku života našeho upomínají nás hodiny, tento ukazovatel času, na věčnost; mine hodina a nebude nás více. Nejsou-li hodiny — ať tak dím — mocným budičkem naším pro věčnost? A v nejposlednější ještě hodinu, než přijme nás luno země, bude tělesné ostatky naše křížem sv. žehnati kněz, odevzdávaje tělo naše matce zemi, ale ducha poroučeje šťastné věčnosti. Nuže, přátelé rozmilí, není-liž to krásná spojitost mezi hodinami a křížem? Ano, hodiny a kříž — čas a věčnost!

A nyní vám již, osadníci milení, odevzdávám jménem pěveckého spolku hodiny a jménem dobrodinců sv. kříž. Buďtež vám tyto památky drahými, jsou to krásní důkazové svornosti a přičinlivosti spolkové a zbožné mysli křesťanské; nechat jsou vám tím milejší, jelikož jsou vám užitečné a

mocnou upomínkou na čas a věčnost. Následujtež krásného příkladu, daného vám spolkem a dobrodinci; dokazujte ne slovy ale skutky, že jste zbožní křesťané, svorní občané a Čechové, čemuž volám srdečné: „Pomahej Bůh!“

Gethsemane.

Cyklos znělek od V. Štulce.

Aj, Pán zase klidně zašel na povýší,
krůpějemi svaté krve zarosené:
a tu pod nebem jež hvězdami se klene,
mluví s Otcem, jenž cit a vzdech každý slyší.

Otec slyší, co se svatém ve zátiší
na té zemi siré, v bolech zabloubené,
z nejsvětější duše k trůnu Jeho žene
po nadhvězdých světech v lůno věčných říší.

Otec slyší tužby krve, uroněné znova,
a té lásky spásodělné vřelá slova,
vylévána z útrob srdce Ježíšova.

Otec slyší: anděl s hůry valem světů,
spěje letem na úpatí Olivetu,
rájův rosou svěžit nejkrásnější z květů.

Anděl s nebe letí... v rukou zlatá číše...
za ním, kudy povětrných křídel vesla
jasnou hlavu a tajemné tělo nesla,
pruhem září průsvit do nebeské říše.

Posel nebes k zemi přiklonil se s výše
tam kde hlava porosená krví klesla,
a nebeská ohlašuje Pánu hesla,
ježto z číše nepojatá vůně dýše.

K nebesům se zdvihly tvář i čelo Páně:
jasná záře padá na velebné skráně
průsvitem, co prouží od nebeské báně.

A ve světle nebes obrazy se rojí,
nestihlými půvaby, jež duši kojí,
a palmami, kynoucími rekům v boji.

Pán se dívá — obraz jasný za obrazem
před očima se mu jeví v živé kráse;
Adam Eva s arcioctví v plné spáse
z ráje vyjasněným okem hledí na zem.

Věstci s apoštoly — blahým spjati vazem
vedou dílo lásky v každém světa páse:
ráje nové bují, země usmívá se —
člověk volný přestal být zeměplazem.

Minula noc — modly kácejí se rázem —
pravda vládne — světlo svítí po oboru —
lásky plní dol a poníží horu.

Nastal den: a Lásku věčnou, neskonanou
lidstvo neustálou oslavuje chválou,
a pod vládou kříže jásá veškerá zem.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

VII.

Než Doru na jejím útěku provázeti budeme, vraťme se k ní do žaláře před její vysvobozením. Pochopové odnesli ji bez vlády do vlhké jizby v přízemí a pádné dveře zavřeli na silný zámek. Trvalo to asi hodnou chvíli, než Dora k sobě přišla. Studená podlaha účinkovala velmi dobře na horkou její hlavu, z níž krev pomalu ustupovala, vracejíc se v obyčejný oběh svůj. Dora procitla. Nevěděla, co se s ní děje. Sahala kolem, po sobě a tu nabyla přesvědčení, že není na svém místě v myslivně a veškeré dojmy předešlé počaly se vraceti. Slyšela jásot i zpěv rozjařeného služebnictva venku, což ji přesvědčilo, že jest jata a vězněna. Uleva všech bolestí, slzy, dostavily se hojně. Dora bolestně plakala. Vzpomněla napominání matky Alžběty, její vždy přátelské rady. Bolelo ji nyní nevýslovně, že dobré stařenky neuposlechla. Poznala, že chybila a jak se chyba ta na ní nyní mstí. Modlila se, jak ji tomu stařenka učila a vyprošovala milosrdenství Boží v pevné naději, že Bůh ji neopustí. Věřila pevně v něho a On pomohl.

Slyšela hvizdnutí matčino v dobu, kde již je nečekala, blížil se již asi dle jejího domnění den a hnedle po tom octla se na svobodě. Po celý útěk děkovala Bohu za šťastné zachránění. Tak doběhli všichni k lesu. Počalo se rozednívati. Musili pomýšleti, kam by se ukryli, jisti jsouce, že je budou stíhati. Cikáni lezli neschůdnými houštinami, Marica pak s Dorou zůstala v jakés jeskyni, odkudž je mužové za noci vyvésti měli. Po celý útěk nepromluvíly mezi sebou ani slovíčka. Sotva že dosedly, počala matka.

„Pověz mi Doro, co to byl za nápad, žes tak nehorázně vykřikla a k tomu dokonce omdlela?“ — Dora nebyla zvykla lži a proto na přímou otázku matčino odpověděla zcela upřímně, svěříc tajemství staré cikánce. Marica klidně poslouchala. Když Dora ukončila, zajiskřily se oči o-

kánčiny a křečovitě sevřenou pěští pohrozila v stranu, kde zámek stál. Chvějícím se hlasem pak mluvila k Dore: „Nešťastné dítě, žes uvěřila hadu, on tě chtěl uškňouti a jed ten trápil by tě až do smrti. Tak stalo se mně před dvaceti lety. Uvěřila jsem hlasu hada, učinil mne nešťastnou a pak odkopl. Přisahal jsem mu pomstu, ale za mne mstil se osud na něm. Oslepl a bidně žije, ty jej znáš, jest to Jakub v myslivně, někdejší vrchnostenský polesný. Zavedla jsem tě na prvním útěku tam, bych nenechali-li tě dobrovolně hrozbou a přiznáním se, donutila slepce chrániti své dítě. Nebylo toho třeba. Tak trpěla já a tobě hrozil stejný osud. Že nemohla jsem varovati tebe. Kletba a pomsta stihne zrádce, tak jako že Marica jsem.“ Dora se při slovech těch zachvěla. V ní probudila se tajná jakás zášť a úmysl msty počal zapouštěti kořeny v zrazeném srdci jejím. Matka ji v tom utvrzovala. Alžběta byla by ji napomínala, jak odpouštěti těm, kdož nám nejvíce zlého učinili, jest naší svatou povinností, ale bohopustá cikánka podněcovala cit, dle něhož oko za oko, zub za zub, zlé zlým se splácí. Vyznáním Dořiným zrušena úmluva Maričina s cikány. I u nich platilo mstiti se až do krve za učiněné bezprávi a proto nenamítali ničeho, když při svém večerním návratu Marica jim úmysl sdělila, že nemůže Dora jíti jak umluveno hned s nimi, ale až smyto bude pohanění její.

Opustili Doru a ta rozloučivši se s matkou pustila se v kraj. Jak víme, měli cikáni své skrýše po lese, kde při podloudnictví buď zboží aneb šat k převlékání schovávali. Dora znala dle popisu matčina místa ta a v jednom takovém zaměnila šat svůj v prostý dělnický oděv; vlas ukryla pečlivě do pletené čepice, jak ji okolní obyvatelé nosili, k tomu vzala klobouk a sukovitou hůl. Tak přestrojená stoupala níž a níže až došla k řece, na jejíž břehu bydlil rybář, zastávající pro pěší lid i jezce místo přívozníkov. Kdo jel povoze, ten musil as hodinu níže, kde byla řeka mělčí a řádný přívoz. Rybář se živil lovením ryb, pletením sítí a přívoz byl mu jen tak vedlejším zaměstnáním. K němu zaměřila Dora své kroky. Marica ji totiž k tomu měla, by hleděla u něho nějak se usaditi a při převážení se účastniti. Vědělať, že z blízkého zámku tudy nejkratší vede cesta k městu. Jistě že statkář pěšky nebo koňmo brzy se dá převážeti a tu bude moci Dora beze svědků se na něm po-

mstiti. Dora stanula u chatrče. Rybář pletl síť, i vstal myslé, že to cestující a hotovil se, by jej převezl. Než mladík žádal ho, aby mu dovolil po nějaký čas ovičiti se u něho v převážení. Jeť prý dědicem jakéhos přívozu a nutno mu dříve dokonale se přiučiti nežli dědictví ujme; zároveň že hotov jest rybáři za stravu i učení hotově zaplatiti.

Chudý muž nenamítal ničeho, míti pomocníka, který ještě k tomu platí, toť vítaná věc a proto Doru podržel. Schopná ke všemu, naučila se v brzku převážení ano i sítě již dovedně plésti uměla tak, že rybář byl tomu povděčen, neb mimo to několik lesklých tolarů mu jako náhradu za učení a jídlo zaplatila.

Dora vedla si při převážení tak dovedně, že rybář ji přívoz úplně svěřil, spoléhaje na zručnost její. „Mladost jest radost,“ říkával; „já byl v tvých letech také jako šipka.“ — Tak to trvalo několik neděl. —

Ze zámku nikdo nepřicházel, leda některý služebník. Vrchnost vyjížděla v kočáře a tu musila na dolení přívoz. Dora počala se již obávati, že musí snad s nepořízenou odejiti, bála se prozrazení.

Za pobytu v rybárně vedlo se jí tak, jako všem pošetilecům, kteří se klamem šatí a lži odivají. Jí bylo stále se skrývati předem již proto, že jako děvče oblekala se v šat muže, za druhé černý úmysl její tížil jako balvan duši dosud zlu nezvyklou. Láska obrátila se mžikem v zášť a ta plamenem šířajícím ovládla celé nitro její a práhla po ukojení. Rybář byl muž starý, životem i prací tak znavený, že oddával se oné netečnosti, jakou u lidí pokročilého věku shledáváme. Dora se nevyptával, odkud přišla a jak dlouho s ním pobude. Jemu dostačilo, když přičinění a chápavost její poznal úplně, aby spolehaje na ni přívoz jí zcela svěřil. Zvláště z večera sedávala Dora dlouho do noci u řeky naslouchajíc hučení proudu. Bylo jí to ukolébavkou prudké vášně, která podobně jak bouřka v nitru jejím burácela. Stalo-li se, že pozdní pocestný na přívoze v noci zavolal, letěla Dora jako plachá srna, by ho převezla. Rybář ani nevěděl, co Doru k takovému jednání pobádá a vykládal příčinnivost její k dobrému, hleděl si spíše chytání ryb, které po okolí roznášel a tím skrovné potřeby svojí domácnosti uhrazoval. Dora tím jista, že jí nikdo nestihá, hotovila se k činu svému, tak jak msta jí nutkala, a živá

obrazotvornost jejího plemene skytala ji s dostatek rozličných podrobností.

V té době, kdy rybář přenechal lodici ve správu Dořině, připravovala se tato na hrůznou pomstu obezřetně. Uprostřed lodice provrtala otvor, který čepem opatřila a pomocí jehož v několika minutách loďka vodou naplněna býti mohla.

Byl pozdní večer podzimní. Venku burácel vítr a šlehal velké krupěje jezdců v tvář, který rychlým krokem k chatě přivozníkově cválal. Z daleka bylo slyšeti ozvěnu koňských kopyt a rybář upozornil Doru, by vyšla ven, že jezdec bude chtít na druhou stranu. Než Dora vyjít mohla, stanul již jezdec před chatou a zatloukl silně na dvěře. Dora vyšla. Louč hořící na krbu ozářila tvář jezdcovu a Dora v něm poznala dlouho očekávaného milence. Krev ji vstoupila do hlavy, musila sebrati veškeru svou sílu, aby nepadla. Zavřela ústečné dvěře a šla odvázat lodičku. Vítr burácel, řeka hučela, bylať posledním deštěm rozvodněna nad obyčej. Kůň jezdcův se děsil a nechtěl do lodičky. V duši Dořině vzplála pomsta neúprosná. Věšli do lodičky. Pozvolna jala se Dora veslovati. Proud strhoval loďku stále a dívka musila užiti veškeré síly, aby ji v směru udržela. Dopluhla do prostřed řeky. Dora odkládá vesla a chce se shýbnouti k místu, by čep vytrhla. Loďka bez řidiče počala se divně točiti a jezdec ustrašen vzkřikl: „pro Boha jsme ztraceni!“ Slova zděšeného jezdcě poplašila koně tou měrou, že se vzpjal a skočil než-li jezdec otěže z rukou vyprostiti mohl v rozružený proud. Blesk projel v tom okamžiku po celé klenbě nebeské a hromová rána otřásla celým okolím. To trhlo Dorou. Jasnost blesku a hukot hromu, jenž jindy ji nelekal, projel nyní celou duší její. Jako ta malinka hvězdička se zakmitla, když mrak nastoupil, tak zakmitla se v hlavě její myšlénka na Boha. Vzpomněla na matku Alžbětu a vše co jí kdysi o mocném Pánu nebes i země vyprávěla, bez Jehož vůle ani vlas s hlavy nesejde. Zdálo se jí, že v tom vůle Boží jest, aby jezdec unikl strašné smrti, jakou mu v pomstě své nastrojila. Začala se chvít na celém těle a podivný obrat vzala touha její. Před malou chvílí chtěla život milence někdejšího zničiti a nyní mžikem pojímá ji nevýslovný strach a starost o jeho zachránění. Sotva shledla, co se událo a již hbitě vrhla se v rozruženou řeku, aby pomáhala, kde chtěla ničiti. Kůň plaval statečně a vlekl jezdcě za sebou, jenž dle pohybu

koně hned na povrchu a hned pod vodou se zmítal, tím vydán jsa jistě smrti. Kůň poplašením a namáháním umdlával, když nový blesk Doře plovoucí za ním usnadnil, že zachytiti se mohla jeho hřívy a dáti mu táhnutím nejkratší směr k protějšímu břehu.

Poznavši, že kůň k břehu pluje obrátila se v tu stranu, kde jezdec byl a snažila se pomáhati jemu, aby ho prudký proud valící se vody neulil. Promluvíti na něho se bála. Věděla, že poznav ji by se zalekl a to mohlo mu býti v postavení nynějším osudné. Raději sama chtěla ve vlnách řeky zhynouti, nežli by tomu vlas zkriven byl, o jehož bezživosti ještě před nedávnem usilovala. V úzkosti své začala se modliti. Věřila pevně, že svrchovaný slitovnýk ji uslyší. Kůň doploval ku břehu a rychle naň vyskočiv, vytrhl jezdcě i Doru sebou.

Dora všecka promočena, při tom však jak se zdá nic znavena, kdežto jezdec úplně byl bez vlády. Leknutí i namáhání přivodily jakýsi stav strnutí. Dora přeřezala otěže a uvolnila tak plachému zvířeti. — Blesk za bleskem křížoval se na nebi a les hučel, jak se Doře zdálo píseň pohřební. Nevýslovná úzkost stihla ji. Jako malé děcko schoulila se k jezdcovi a položivši ucho k jeho hrudi naslouchala slabému tlukotu srdce. Rady si nevěděla. Jak dlouho tak seděla nečině, nevíme.

Pojednou kmitla se houštinou rudá zář, a hned potom ozval se štěkot několika loveckých psů. Mimovolně obrátila se Dora v tu stranu, štěkání se opakovalo a mezi ním rozeznávala Dora lidské hlasy. Netrvalo to dlouho, psi doběhli k místu a veselé štěkající obličovali pána svého. První Dořina myšlénka byla — přehnouti. Nohy však zmalátnělé nedovolily jí ani hnouti se z místa. V takém stavu zastali ji služebníci zámeční hledající pána.

Kůň uvolněný totiž pustil se k hradu a v malé chvíli stanul u brány. V zámku bylo již vše v nepokoji. Mladá paní dosud neulehla a ve velkém rozčilení očekávala návrat chotě svého. Tmavá noc, děsná bouře a nejistá cesta přes rozvodněnou řeku, to vše jí tak ustrašilo, že stále od okna k oknu chodila naslouchajíc, zdali neozve se dupot koně po cestě. Konečně zaslechla jej, ale zcela z jiné strany — všecka polekaná seběhla do nádvoří a kdo popíše úzkost její i shromážděného služebnictva, když vidí v jakém stavu kůň se vrací. Sotva vypraví z úst rozkaz, by se

rozešli na vše strany pána hledati a již padá v mdloby.

Služebníci se dělí v několik skupin, rozžehají pochodně a berou sebou psy, aby jim v slídění byli nápomocni. Jedno takové skupení stihlo Doru u jezdce. První z nich radostně vykřikl a již přikleká k pánu svému — druzí pohlížíje tázavě na Doru.

Zda šumot nastalý či odpočinek probudil pána ze mdlob — otevírá mdlé oči a ohlíží se po vůkoli. Zemdlením však promluvíti nemůže. Služebníci spěchají, aby na rychlo z větví upravili nosítka a tak pána svého na zámek odnesli. Tím skoro na Doru zapomenuto.

Té zdá se, jak by balvan jí spadl se srdce a chce tiše ztratiti se v tmavý les, aby pak šla v dálný kraj bez cíle, bez určení, jak to poběhlíkům obyčejem. Krybárovi se vrátiti více nechtěla, lodici unesl divoký proud a na dále by se sotva v přestrojení svém ukryla. „Prehni v širý svět,“ tak myslila a hotovila se k tomu, když pána odnášeli. Jen pán si toho všiml a rozkázal, aby toho hocha vzali na hrad. Věděl dobře, že mu on zachránil život, ačkoliv pochopiti nemohl, proč uprostřed řeky odložil veslo. (Pokrač.)

O primici.

List z venkovské kroniky.

Napsal Jos. Fr. Rejzek.

Vážně zní veliký zvon na štihlé věži Bystrické, jež se zvedá k nebesům, vážně a libým zvukem, jako by mluvil. Hlas jeho letí městečkem, jež zdá se uchystáno býti k jakés veliké slavnosti. Děcko, jež chůvou musí býti v chůzi podporováno, stařec, jenž o berlu se opírá, dívka, jinoch, muž, snad vše dnes svůj opustilo byt. Zvon zdá se býti rozveselen nad četným davem tím, a zní čím dále tím veseleji. Teď přestal. Snad unavením. V chvilce malé hned druhů několik pomohlo mu volati v kraj, že ve chrámu Páně počne již brzy zvláštní, slavný děj, nový sluha Páně že dnes Nejvyššímu první v svém životě oběť bude přináseti. I ten malý zvonek, jimž na cestu jen zvonívají do nebes, jasným zvukem, v němž jakýs žal jest skryt, počal hlas svůj ve vážný zpěv druhů ostatních teď mísiti. Zda otvírá duši některé svým hlasem brány v nebesích?

Vše se bralo ke chrámu Páně, s nímž

fara v sousedství jest blízkém. Dav zvědavých, kteří faru obklíčili, vzrůstá každým okamžikem. Mnoho jich fary samé se dotýká, mnoho z dále hledí k faře okem pozorným. Jako vlny moře rozzuřeného do žulové skály bijí tak zde hovor množství hukotem fary se dotýká. Mníš, že boj to jakýs počítí má, a rozzuřený dav chce snad fary dobývati, — fary, jež tichem svým se oné skále z žuly podobá. V jizbě prostranné, přitmělé, pod obrazem Ukřižovaného, na klekátku klečí mladý muž. Zář svíce světlo sporé po jizbě rozlévá. Mladý muž v černé roucho kněžské oděný, zdá se mrtvým býti. Snad ta svíce, jejíž světlo se mu děje do tváře, nápadnou jakous bleďost působí. Časem se zdá, že radost mu letí tváří. Snad světlo kmitavé klam ten působí. Mníš stále, že mrtvola to nad brevířem, leč tu ruka se pohnula, aby oku, jež chce dále ještě čisti, obrátila list. Mladý muž ten má dnes v svém životě Bohu obětovati oběť Nejčistší. — Divná jest jeho tvář. Nevím, zda bol neb radost v ní se skrývá. Zdá snoubiti se obě spolu. Odvážím se přirovnati jeho pohled tomu, jež štětcem kdysi vytvořil Rafael na obraze Madonnině. O čem as myslí? Zda obsah brevíře má na mysli? — Ten v chvíli té jen oku patřiti se zdá, jež z řádku hledí na řádek, aniž by podávalo duši zvěst o tom, co čte. Co vkouzlo mu bleďost onu smrtelnou v tvář? Zda boj jakýs víří vnitřem jeho? — Či bázeň snad mu duši rmoutí, bázeň nad tíží stavu, jež si zvolil? Či vzpomíná snad na otce? Snad volá v duchu: „Ó drahý tatičku, kdybys jen mohl z hrobu vstáti na chvílku, podívati se, že jsem již tam, kde's mne vždycky míti chtěl, přesvědčiti se, že nebyly tvé prosby k Bohu nadarmo.“ Či myslí snad na matěř svou? — Tu Bůh mu zachoval. Před chvílkou přivedli ji na faru, aby přítomna byla všem obřadům, jimiž její syn v život nový bude uveden. Čeká nepohnutě v jizbě, jež sousedí s tou, v které její Jan dle. S oka stírá slzu za slzou. Pan farář hledí z okna, neruší ji, snad vzpomíná na svou primici. Tu zahrčel pod okny vůz. Nastává vítání hostí; byli to starší duchovní z okolí. — Máti Janova slzí dále. Nač vzpomíná? Plna síly byla tehdy, když malý Jeník počal volati „tata“, „mama“. Jak plesalo jí tehdy srdce! Jak ráda s chotěm tenkrát snila o budoucnosti synově! Jeník počal chodit do školy, kdež nadání jeho hned bylo znáti. Pan farář radil tehdy, aby syna dali do „škol.“ — Po dlouhém přemýšlení

stala se tato rada skutkem. Rodiče pracovali vši úsilovností, vše pro syna. Jméni jiného neměli než rukou a v nich sílu Otci Jeníkovu kynula tu najednou naděje na větší výdělek v dolech. Šel do dolů, aby jen syna mohl podporovati. Jako by to bylo dnes, připomíná si onen den, kdy jí muže mrtvého z dolů přinesli. Péče o Jeníka klesla tu vši tíží na ni. Jak sestarala v několika těch letech. Vlas sešedivěl, ač stáří velikého nebyla. Kdys ženou byla plnou síly, teď zubožena jest starostí. Sny její došly vyplnění. Již snad více se namáhati nebude pro syna, snad on ji teď v stáří pomůže. Ale nikoliv! Vždyť tomu již zvykla. Ó kdyby choť její mohl býti přítomen Jeníkově Oběti! Myslíla tak stále na tu minulost; živého hovorů duchovních neslyšela. Nepozorovala ani, že jizba, do níž byla panem farářem uvedena, se plní. Hovor sousedů jí nevábil. Přišel-li jí kdo přátel ze sousedů a sousedek, kteří se sešli na faře, mlčky podala mu ruku, a hned slzy v brvách tryaskly perlami. — Zvony umlkly. Udeřila dosátá. Shromáždění šli do jizby, v níž novosvěcený kněz se skláněl nad breviérem. Pan farář oslovil novosvěcence, připomínal mu jeho nastávající povolání, připomněl mu sestárlou matku, otce mrtvého. — Neomysta dusil pláč, slz zastaviti nemohl. Třesoucím se hlasem děkoval panu faráři, děkoval matce.

Odešli do chrámu Páně, který pojatí nemohl množství, jež se sešlo. Po vykonaném dojemném kázání cizího správce duchovního, počal neomysta prvou svou Obět. Zapěl gloria. V malé přestávce potom ozval se silný výkřik z prvních lavic chrámových. Žděšení bylo v celém chrámu. Mrtvou maticí Janovu vynášeli z chrámu. Rani-la ji mrtvice následkem dojmů nedávných. Viděla, že dítě její dosáhlo štěstí, jakého si vždy přálo, jakého si přál jeho otec, — více nechtěla. Sotva se ubohý dočkal dne radostného, již nadešel den nejžalostnější.

Ó srdce mateří, kdo vyzpytuje tvé hlubiny!

Zlato v ohni.

To byla děsná chvíle strasti, bolů: v světničce chudé, nízké, zajímavé hled matky, dítek, zíral na mrtvolu, z těch stuhlých tahů tušil losy své.

Tak dospěly v křížové žití cestě ku nové štaci — otec zavřel zor —

a oni sami v širém, hlučném městě svůj vinou pláč v radosti plesný sbor.

Den pohasl, tma oknem na ně patří, jak stojí nehnuté a klečí kol u matky bledé, dcera a dva bratři, ti v němé bolesti, ta v mdlobách pol.

„O budoucího žití clono šedá!“ — V tom klika cvakla, vkročil cizí pán, v šat černý zahalen, tvář bledá, leč v oku jisker požár rozdmýchán.

Zafukal z lehka na rameno matce: „Pryč, ženo bláhová, ten smutek s líc, smrt lidstva všeho byla, bude zrádce, než zemřelo, jich zemře stokrát víc.

Já přináším ti potěchu v tvé strasti vem měsíc ten — a dítky své mi svěř, já učiním, že štěstím budou vlásti, že v žití nezhynou jak vysílená zvěř.

Tvé oko, dívko mladá, plno touhy, jak zlaté klasy vlní se tvůj vlas, nech život chudý, jenž jest skon jen dlouhý, svůj věnec panenství jen směle strás.

Na nohy zvonky, vzhůru v šumot světa! jak bude slušet drahokamů lesk tvé bílé lici, na němž chmura kletá se šíří teď, jež hlodá bídý stesk.

Ty štihlý june, shasni etnosti svíce, vždyť vidíš, že tě v temno zavedla, svůj ideal spal zlata na hranici, jen v jeho hled vždy zářná zrcadla.

Kdo kázal ti, žeš dlužen slzu lásky své matce, vlasti, Bohu, lidem všem, ha, ha, můj drahý, kostky v smělé sázky a úsměv dívčí za náhradu vem!

Ty malý chlapče, nevěř, co ti praví tvá matka ve svých hloupých modlitbách o strážném anděli, o říši slávy, že chudí jen přestoupí její práh.

Za etnosti klam vám všem dám pohár vína, v něm zapomnění, rozkoš, kouzlo, klid!“ — Tré dítek skrylo se do matky klína jak ptáci pod křídla, když sup se vzduchem kmit.

A matka vstala; velebně a přísne prst její k nebi s věrou ukázal, „Tam Otec náš, jenž buď vše strhá tísně, buď smrti zhojí zemské bídý pal!“

A divý výsměch do modlitby švihl
a bouchnutím se otrás dveří práh
zda sen to byl, či pekla stín se mihl
kol ubohých, jež v pouto pojal strach?

A pak se směje svět, že není divů,
že nebe zavřeno jest pro náš hlas...
hle, chudý lid jí v pláči tvrdou skývu,
leč jeho ctnost nezmáhá svět ni čas!

DOPISY.

Ze Slavětína, v měsíci květnu 1882.

(Svěcení kostela.)

J. Emin. nejd. p. kardinál přibyl v generální visitaci vikariatu Novostrašického do Peruce, kde byl velmi okázale přivítán. Neobyčejná slavnost se připravovala dne 6. a 7. t. m. v blízkém městečku Slavětíně, kde vznešený pomník středověkých dějin se nalézá. Jest to památný farní chrám sv. Jakuba, který byl založen v 14. století. Kostel ten náleží k nejskvostnějším a nejzachovalejším památkám gotického stavitelství. Loď chrámová jest nahoře zakončena jednoduchým trámovým stropem a jen zadní část jest klenuta. V posledních letech byla svatyně Slavětínská štědrotou zesnulého zbožného p. hrab. Bedřicha Thuna obnovena a tu se objevily pěkné malby na omítce, které našim malířem Maixnerem byly obnoveny a opraveny archaeologickou dovedností tou měrou, že s těží starou malbu od nové rozeznáš. Tyto staré fresky představují život Marie Panny, jednotlivé výjevy ze života Krista P. a několik legend ze života sv. Mikuláše, tak že celá převysoká prostora až ku klenutí velikou řadu obrazů ti znázorňuje. Zeď jednoduchou arabeskon jest rozdělena na více polí, v kterých rozmanité figury většinou v polopřirozené velikosti neb i menší středověkou naivností rozličné události vyobrazují. Zvláště se hledí ku Panně Marii, která jest vyobrazena v rozličných časech jejího sv. života. Jak toho tehdejší čas vyžadoval, jsou veškeré postavy okrášleny krojem středověkým. Jest zřítí, kterak umělec se namáhal, aby události tak znázornil, jak si je středověk představoval. Tak jsou na jednom obrazu sv. tři králové v brnění rytířském s panoši a v pozadí jest sv. Josef se skřínkou, do které chce schovati dary jejich. Na druhém jsou zákonníci a učitelové, majíce veliký středověký klobouk a sedíce zkoušejí pachole Ježíše. — Hlavní

oltář pochodí ze 16. století a jest křídlový překrásnou řezbářskou prací ozdoben. Nalezeš na něm sochu sv. Jakuba, potom knížat apoštolských, na křídlech rozličné obrazy ze života Kr. Pána a Panny Marie, mezi nimi výklenky pro výstav velebné svátosti oltární a pod nimi polovypuklý obraz večere Páně, který dle libosti deskou znakem p. Sokolů z Mor. ozdobenou, zakryti se může. Vše jest dokonalá řezbářská práce z času nejposlednější gotiky. Mimo to pamětihodná jest kaple Marie Panny též slohu gotického dle nákrešů Mockrových opravena. Pět větších oken kostelních jest již barevným sklem ozdobeno a sice štědrotí hraběcí Thunovské rodiny a velikou obětavostí p. purkmistra Slavětínského Sieberta, p. správce Ráže, vys. důst. p. děkana Frant. Daneše a několika měšťanů Slavětínských. Zvláště se vydařilo opravení zevnějšku a slovutný architekt p. Mockr opět ukázal, jak se dovede vpraviti do ryze české gotiky. — Dne 6. večer o 4. hodině přibyl nejdůst. pan kardinál z Peruce do obce Slavětínské, kde byl okázale uvítán. Na faře se oblékl v kard. purpurové roucho, vzal červenou štolu a sám odnesl v slavném průvodu na skvostném polštáři sv. ostatky našich patronů Václava, Jana Nep. a sv. mučenika Urbana do kaple Panny Marie před městem. Byl provázen všemi obyvateli, šel pod baldachýnem a za ním krácel vys. uroz. p. patron chrámu se svou manželkou. Lid zpíval při této příležitosti píseň sv. Vojtěcha. V kapli, kde se mezi opravou konaly služby Boží, položil J. Em. sv. ostatky na oltář. Po té vysvětlil vys. důst. p. kan. Karel Schwarz, který Jeho Emin. na apošt. cestě provází, význam slavnosti. Po řeči konány církevní hodinky, nešpory, kompletář, matutinum a laudes. Tímž způsobem byl J. Emin. o 8. hod. doprovázen do fary žehnaje lidu. Při tom bylo celé město až do nejposlednější chýže skvěle osvětleno. Nazejtří sloužil J. Em. v Peruci v 5 hod. mši sv. a podával tělo Páně dvěma stům dítek, načež o půl 8. jel doprovázen jsa duchovenstvem a hraběcí rodinou Thunovskou do Slavětína. Zastaviv se v novém kostele, kam lid byl připuštěn, činil řeč, v které dojemně vysvětloval církevní obřady při svěcení chrámu Páně. Po té se odebral průvod k soše sv. Jana na náměstí, kam dříve z dotčené kaple přeneseny sv. ostatky, protože tatáž jest příliš vzdálena. Tam recitovány kající žalmy, potom složeny sv. ostatky na skvostné

ozdobená nosítka, která byla nesena čtyřmi kněžími. Ostatní duchovenstvo neslo svíce a lid pěl staročeskou píseň „Sv. Václave.“ Obřady svěcení kostela počaly u portálu svatyně, kde nejd. arcipastýř pokleknuv vzýval o pomoc všechny svaté ku konání sv. obřadů. Okolo kostela šel pak třikrát kropě svěcenou vodou. Potom berlou zaklepal na dveře se slovy: „Otevřete se brány věčné,“ což se též třikrát opakovalo. Pak učinil berlou na dveřích kříž a kráčel do kostela. Po recitování dojemné antifony „Zachee sestup rychle dolů, nebo v domě tvém chci zůstat,“ zapěli kněží „Veni Creator“ a modlili se podruhé litanie Všechny Svátých, zakončené trojnásobným požehnáním nového kostela. Mezi tím učinil se na dlažbě kostelní popelem Ondřejový kříž, na kterémž nejd. pontifikant řeckou a lat. abecedu poznamenal, čímž se vyjadřuje všeobecnost kat. církve, která veškeré národy do lůna svého volá. Pak následovalo svěcení vody a vína a přikročilo se ku svěcení oltáře. Nejd. p. konsekrant mazal sv. olejem oltář, který okuroval sedmkrát místní p. farář. Po té následovalo zasazení ostatků do krypty oltární, kdež kámen nejd. p. kardinálem byl maltou zadělán. Mezi celým svěcením recitovali žalmy přítomní kněží. Po té pomazal nejd. p. pontifikant t. zv. 12 apoštolských křížů na stěnách. Pak byla praeface, pomazání dolejší části oltáře a zakončena slavnost svěcením nové skvostné gotické monstrance, kterou Slavětínská osada svému milému chrámu Páně darovala. Tak malá ale přehorlivá a zbožná osada společnou sbírkou v obnosu pěti set zlatých, tyto věci zjedнала pro svůj chrám Páně: Krásnou monstranci za 350 zl., baldachýn za 70 zl. a za ostatní bílý pluvial. Vysokorodá p. hraběnka Thunová roz. kněžna Schwarzenberková sjedná pěknou gotickou kazatelnu, aby byla slohu chrámovému přiměřena. Její vznešený choť p. hrabě Frant. Thun slíbil, že opatří nový got. oltář pro kapli Panny Marie. Tím pak bude naše svatyně celá důstojně opravena. — Bylo asi hodina s poledne, když byly dojemné obřady ukončeny. Pak sloužil vys. důst. p. kan. Karel Schwarz zpívanou mši sv. u nově svěceného oltáře, po které nejd. arcipastýř udělil pontif. požehnání a zapěl „Te Deum“. Požehnáním Velebnou Svátostí byla slavnost tato, památná pro Slavětín a celé okolí, ku které se tisícové dostavili, zakončena. Odpo. měl p. farář u přítomnosti p. kar-

dinála ve 4 hod. požehnání. Voláme všem těm, kteří jakýmkoli darem ku zvelebení a okrášení našeho chrámu Páně přispěli z té duše: Zaplať Vám Pán Bůh!

KRONIKA.

Z Prahy. Slavnost sv. Jana Nepomuckého, mučeníka a hlavního patrona království českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) ve 3 hod. odpo. budou slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 hod. u hrobu sv. Jana česká pobožnost, v 6 hod. německá pobožnost. — Zítra o slavnosti bude první mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 hod. z rána zpívaná ranní, pak tichá mše svatá. Od 5 hodin bude se zpovídati po celý den. O půl 9. hod. bude německé a v 10 hod. české kázání, načež o 11. hod. J. Emin. nejd. p. kardinál sloužití bude pontifikální mši sv., po které udělí apoštolské požehnání spojené s pluomocnými odpustky pro všechny přítomné, kteří svátost pokání a nejsv. Svátosti oltární hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na dostavění velechrámu sv.-Vítského. Odpoledne o 2. hodině bude u sv. Víta české kázání, o 3. hod. slavnostní nešpory, pak bude tamtéž kázání německé, po němž povede se uvnitř chrámu sv.-Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí u hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak od půl 5. české zpěvy a v 5 hod. české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatkův, konečně v 6 h. pobožnost německá. — Ve středu 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5 hodin z rána až do poledne. Mše sv. v 6 hod. s českou pobožností (bude se konati po celý oktáv), v 7 hod. zpívaná mše ranní, o půl 9. hod. zádušní mše sv. za † kněze Ant. Hanikýře, zakladatele Dědictví Sv.-Janského; odp. o 5. hod. české zpěvy, o 6. hod. litanie a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatkův sv. Jana, v 7 hod. táž pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po celý oktáv pp. kanovníci.

Na mostě u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 hod., něm. pak před 8. hod. Dnes a zítra budou ji konati pp. kanovníci pod infulou, v ostatní dny po celý oktáv farní duchovenstvo od sv. Tomáše.

U sochy sv. Jana na sv. Janském ná-

městí koná se v 8 hod. večer pobožnost po celý oktáv farním duchovenstvem od sv. Ducha.

V kostele sv. Jana Nep. na Skalce slaví se pouť tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 hod. ranní mše sv., v 10 hod. kázání české, v 11 hod. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. hod. kázání německé, v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude v 7 hod. tichá, v 10 hod. zpívaná mše sv. a ve 4 hod. odpoledne požehnání.

Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož světce na Pohořelci každodenně večer v 8 hod. a sice v svatvečer, v den, a pak v oktáv slavnosti při osvětlení náměstí Pohořeleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 18. května u sv. Salvátora v semináři, od 19.—22. května u Panny Marie Vítězné u býv. Karmelitánů a od 23.—26. t. m. u sv. Jiří na Hradčanech.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci dubnu 131 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 493 osob.

— Program jubilejní slavnosti 150-leté korunovace Bl. P. Marie Svato-Horské. Slavnost ta koná se v druhé polovici měsíce června t. r. a sice od 18. do 25. června následujícím pořádkem: Každodenně bude o 9. hod. české kázání, po kterém následovati bude pontifikální mše sv., již sloužiti budou následující nejd. církevní hodnostáři: V neděli 18. června pontifikální mši sv. a průvod J. Emin. nejd. p. kardinál-kníže Schwarzenberg; v pondělí 19. června vdp. generál křížovníků, dr. Eman. Schöbl; v úterý 20. června vdp. dr. Ed. Tersch, kanovník metrop. kapitoly Pražské; ve středu 21. června J. M. biskup Litoměřický (event. vdp. kapit. vikář); ve čtvrtek 22. června Jeho Excell. nejd. p. ap. nuntius Vanutelli z Vídně; v pátek 23. června J. M. nejd. p. dr. Kar. Prucha, biskup Joppenský; v sobotu 24. června Jeho Exc. nejd. p. biskup Budějovický dr. Jan Val. Jirsík; v neděli 25. června J. M. nejd. p. biskup Kralohradecký dr. Jos. Jan Hais. Odpoledne po všechny dny o 3. hod. německé, o 4. hod. české kázání.

— Kanonická visitace vikariatu Hořovického. J. Eminence nejd. p. kardinál ráčil se v neděli dne 14. t. m. vrátit z apoštolské cesty po vikariatu Novostrašeckém do Prahy. V úterý v den sv. Jana bude slou-

žiti jako vždy pontif. mši sv. O svatodušních svátcích bude udělovati svátost sv. biřmování v chrámu Páně u sv. Klementa a u sv. Mikuláše též obyčejným pořádkem. Dne 8. června v den Božího Těla bude J. Emin. konati slavný průvod na Hradčanech. V sobotu pak dne 10. června nastoupí nejd. arcipastýř druhou apoštolskou cestu letošní do vikariatu Hořovického. Okolo 10. hod. ráno přibude do *Mýta*, kde bude hned zkouška z náb. ve škole. V neděli (dne 11. června) v *Mýtě* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování a visitace; odpol. křest. cvičení, požehnání a zkouška z nábož. ve škole. — V pondělí (12.) v městě *Zbirově* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. — V úterý (13.) v *Drahonově Újezdě* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. — Ve středu (14. t. m.) vše týž pořádkem v *Mlečicích*. — Taktéž ve čtvrtek (15. t. m.) ve *Lhotě*. — V pátek (16.) v 8 h. mše sv. v zámecké kapli Zbirovské, po té zkouška z náb. ve Švábině. — V sobotu (17.) v *Žebráce* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, a visitace. Odpoledne odjede J. Emin. na Svatou Horu, kde jak známo započne 150-leté jubileum korunovace Marie Panny. Tamtéž bude sloužiti v neděli (18.) nejd. arcipastýř pontif. mši sv. a bude konati průvod. K večeru se odebere k sv. *Dobrotivě*, kde bude v pondělí (19. června) v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. — Totéž vykoná a týž pořádkem v úterý (20. června) v *Strašicích*, — ve středu (21. června) v *Mrtníku*, — ve čtvrtek (22. června) v *Cerhovicích*. — V pátek (23.) v *Cerhovicích* v 8 h. mše sv. a zkouška z náb. ve škole. — V sobotu (24. června) v *Žebráce* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. — V neděli (25. června) v *Hořovicích* v děk. chrámu v 8 h. mše sv., kázání, biřm., visit.; odpol. křest. cvičení, sv. požehnání a zkouška z náb. ve škole. — V pondělí (26.) v *Hořovicích* v 8 h. mše sv. u Františkánů, potom zkouška z náb. ve škole měšťanské. — V úterý (27.) v *Praskolesích* mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. — Ve středu (28. června) v *Lochovicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace; odpol. požehnání a zkouška z náb. ve škole. — V pátek dne 30. svobodný den ve *Vosově*. — V sobotu (1. července) v *Neumětelsích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. — V neděli

(2. července) v *Jincích* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace; odpol. křest. cvičení a požehnání v kostele, zkouška z náb. ve škole. — V pondělí (3. července) v *Bezdědicích* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. — V úterý (4. července) totéž a týmtéž pořádkem v *Hostomicích*. — Noclehem na této apošt. cestě bude J. Emin. od 10. do 17. června na zámku Zbirovském, 17. června na Sv. Hoře, 18., 19. a 20. u sv. Dobrotivé, od 21.—26. v *Cerhovicích* a od 26. června do 4. července ve *Vosově*.

— Šlechtná dobroditelka chudiny **p. Karolina Jindřichová**, která celý svůj život zasvětila činům lidumilným, zemřela dne 9. května. Četné účastenství spolků a ústavů dobročinných při jejím pohřbu bylo důkazem, že šlechtná paní velkou hřivnou přispěla ku zmírnění bdy lidské. Opatrovna *Hrádecká*, jejížto vůdkyní téměř po celých 50 let byla, utrpěla jejím úmrtím velkou ránu. Kdo vypočítá ty dary, které ona každý rok malým dávala. Kdo ty slzy, které šlechtná její ruka utřela. Paní Jindřichová byla zbožnou katoličkou, o čemž mezi jiným svědčí, že ve *Vysočanech* v domě svém dala zřídit krásnou kapli. Své povinnosti křesťanské konala pravidelně, proto jí dal Bůh tu milost, že krátce před smrtí byla u sv. zpovědi a sv. přijímání. Pochována byla dne 12. května o 4. hod. odpol. z domu smutku na *Vodičkově* ulici na sv. pole *Volšanské*. Pán Bůh jí odplat ty činy, které ve jménu jeho zde konala!

Z Moravy. (Úmrtí.) V *Domaželicích* zemřel dne 5. května p. *Frant. Bezloja*, zasloužilý farář tamější, který byl též dopisovatelem našeho listu. Zesnulý narodil se ve *Velké Týnici* u *Olomouce* r. 1834, konal gymnasiální a theol. studia v témž městě, kde byl 1858 na kněžství vysvěcen. Po vysvěcení kaplanoval v *Dřevohosticích* až do r. 1875, kdy se v této osadě stal farářem. Byl mužem tichým a skromným, který nadšeně pro království Boží pracoval. Byl literárně činným a za svůj peníz rozšiřoval dobré spisy mezi lidem, kterými vyhledával ne slávu svou, ale slávu Boží a blaho lidu. Spis „*Maria královna růžence*“, jest hlavním dílem jeho, kterým proti své vůli proslulým se stal. Byl dobrým a horlivým kazatelem slova Božího, že lidé i ze vzdálenějších osad rádi kázání jeho poslouchali. Měl značné dědictví po otci, které ukládal na veliké úroky do nebeské spořitelny bera sto ze sta, jak to Spasitel při-

slíbil všem, kteří skutky milosrdenství prokazují chudině. Sám pro sebe potřeboval velmi málo, tím více rozdával chudým; proti sobě byl přísným, proti jiným přelaskavým. Přepracoval se, abychom toho významu užili, na vinici Páně. Zemlen břemenem ulehl, aby více nevstal. Byl si toho vědom; ty, kteří jej těšiti chtěli — on těšil sám. Svou závěť učinil ve verších a to tak krásně, že zasluhuje, aby uveřejněna byla. I k tomu jest odhodlanosti a duševní síly potřeba. Dne 7. května byl při nesmírném návalu lidu pochován šlechtný kněz, při jehož pohřbu plakali chudí. Devatenácte duchovních ho provázelo na poslední cestě ke hrobu. Odpočívej v pokoji! Pán, do jehož spořitelny si zde ukládal, zajistě Ti vyplatí i jistinu i úroky stonásobně.

— **Svobodná místa v Rožnově.** Správa ústavu *Rudolfo-Stefania* v *Rožnově* zadá na období 4—6 týdnů 24 svobodných míst a sice po 6 pro c. k. důstojníky, úředníky, učitele a katolické kněze. Žádosti na výbor společnosti mají se opatřiti vysvědčením lékařským.

Z Irska. (Ubohý lid.) V *Dublině* zavraždění byli zákeřnickým způsobem lord *Cavendish* a státní podsekretář *Bourke*. Vláda anglická slibuje odměnu 100.000 zl. tomu, kdoby vrahy soudům dodal a 10.000 zl. tomu, kdoby takovou zprávu podal, která by vedla k jich zatknutí. Již měl nadejít mír mezi Anglickem a Irskem, a tu vražedná zákeřnická ruka jej zabránila. Že vraždy té není vinou dobrý národ irský, vidno z toho, že oba zavraždění byli přátelé Irů. Agrární spolek sám vypsal cenu na vyzrazení vrahů. Bojíme se, aby za ohavný čin netrpěl nevinný národ celý.

Z Kapska. (Trappisté v Maria Dunbrody.) „*Fliegende Blätter aus Maria Dunbrody*“ přináší také zprávu o stavu kolonie africké a bohudíky dosti potěšitelnou. Ač v slední době proslýchalo se, že zajde kolonie africká pro nedostatek potravin, zavinený neúrodou a dlouhotrvajícím deštivým počasím, a že tudíž nelze se do ní velkých výsledků nadíti mezi obyvateli Kapska, přece v skutečnosti neklesla mysl udatných bojovníků osvěty, neboť jistě doufají, že s pomocí Boží zbraněmi svými Jihoafričanům blažený život přinesou. Při všem nedostatku a bídě přece touží jenom po nových bojovnicích, kteří by jim pomáhali přiváděti šíje národů ku sladkému jhu *Kristovu*. — Když as před 13 roky vd.

P. prior (v Německu vůbec P. František zvaný) v Bosně se objevil, aby žádal u městské rady banjalucké kus území dle smlouvy mezi Rakouskem a Tureckem uzavřené, nebylo důvěřováno derviši (jak priora nazývali) a bylo nutno pomoc hledati v Cařihradě, a když odtud svolení došlo, neustaly ještě obtíže, nebo žádný Turek nechtěl pole Trappistům prodati, až konečně Řekové za peníze a dobré slovo pole postoupili. Když tyto nesnáze s územím přestáli, pak teprve Trappisté mohli ukázati svou životní sílu a osvědčili ji tou měrou, že kdo neviděl, tomu těžko činům jejich uvěřiti. Odtud Prozřetelností Boží povolán P. prior do dalekého Kapska a s ním odebralo se i několik bratří, mezi nimi náš krajan P. Pius, jimž by ovšem nebylo obtížno nyní zachovati se bez pomoci cizí, kdyby neměli vyššího cíle, učiniti totiž černé obyvatele Kapska údy katolické církve, k provedení čehož v nynějším zlém postavení pomoci potřebují. Dělili se s obyvateli o šat i pokrm a hotovi jsou i dále obětavě se dělit, jen přijdli jim také pomoc peněžitá a především osobní. Proto volají ku všem, kdo se modlí: „Adveniat regnum tuum“, by skutkem přímým neb nepřímým k uskutečnění této prosby přispěli. Žeň zajisté hojná, ale pracovníků málo i prostředků. S velikou radostí by založili sirotčinec pro hochy africké, ale pro nedostatek peněz zůstává dosud jen při přání. Bývala to oblíbená myšlénka Pia IX. sjati kletbu s pokolení Cháмова, proto všichni, jimž památka jeho drahá a vzácná, nechť cti jej tím, že budou dle sil přispívati k uskutečnění její. — Vd. P. prior mešká nyní právě v Německu, kdež se těší zajisté téže laskavosti, z jaké se těšili Trappisté všude na svých cestách. Dejž mu Bůh, aby získal nových příznivců započatému svatému úkolu.

Literární oznamovatel.

— Urbánkovy „*bibliotéky paedagogické*“ svazek 93. obsahuje Descartesovu „Rozpravu o methodě“, která správně mysliti a hledati pravdu ve vědách. Překladatel p. J. Guth opatřil dílko krátkým životopisem a úvodem do filosofie Descartesovy. Rozprava tato obsahuje základy nauky Descartesovy, jež postavila se naproti směru empirické školy anglické. Spisovatel „v methodě“ věrně vypráví vnitřní život svůj, jak v pochybnostech ze škol vyjda v ob-

cování s lidmi pravdu naléztí hodlal; po nezdaru do vnitra svého navrátil se, z něhož chtěl vyvážit poznání pravdy. Zachováváje nábož. víru jako svatyni neporušitelnou a poslušnost k vlasti, pochybuje o všem vyjma své myšleni, jež se mu stává proto základem jeho metody a zároveň i chyby (circulus vitiosus). Spisem tímto počíná p. Guth vydávati díla Descartesova, jež k tisku připravena chová. Mluva jest správná a jasna, ač snad někde neoprávněné archaismy jako „fedrovati“ by mohly býti vynechány.

— „*Dobrodružné příhody*.“ Zábavy pro mládež č. 67. sestavil a upravil p. Jan Černohouz, děkan v Kovářech. Vojtěch Dobrovit, zámožný obchodník, dobrodružný cestovatel vypravuje v Turnově svým známým své příhody na cestách. Náhodou dostal se na moře, zbohatl, jezdil za obchodem z kratochvíle a co na těch svých cestách zakusil, viděl, slyšel, to jest předmětem dotčené povídky. Zápasy se lvy, tygry, vlky a zase věrnost psa, vycházky Švýcarskem, bloudění v lesích amerických, nebezpečný život na lodích, příhody s krokodily, pardaly, to vše napíná, mysl čtenářovu, s životem cizích zemí nás obeznamuje, utěšeně baví, poučuje. „Příhody“ psány jsou formou pěknou, mluvou správnou a jen tu a tam bychom Dobrovitovi nedali za pravdu.

— „*Mikuláš z Potenšteina*“, dějepisná povídka pro mládež i dospělé od V. Lipovského č. 155. Bušek, bohatý kupec v Litomyšli jedal se zbožím z Prahy na cestě od Mikuláše z Potenšteina přepaden, oloupen a do vazby na hrad odvezen. Jaroslav syn jeho s loutnou odeběře se na hrad, pak do Prahy, prosí markraběte Karla za zachránění otce, až tento s vojskem k Potenšteinu se vypraví, společně s pánem z Lipé hrad oblehne a po šesti nedělích, tvrze lští Jaroslavem nastrojenou se zmocní. Toť jednoduchý děj povídky. Motiv už odjinud dostatečně znám, co však chváliti jest při tomto dobytí Potenštejna, jest pěkná forma a čistá mluva.

— „*Sv. Hora*“. Na památku 150letého jubilea korunování Marie Panny sv.-Horské r. 1882. Vypravuje Klem. Vlasák, nynější rektor Redemptoristů na Svaté Hoře. V Praze 1882. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna. Nákladem vlastním. Cena 10 kr. Žádný z poutníků sv.-Horských, jichž letos bude tisíce i vůči nepřátelským nájezdům, neměl by bez této knížky sv. Horu opustiti. Nalezne v ní zevrubně vyprávěné dějiny tohoto čelnějšího místa poutního v naší vlasti, bude poučen o tom, jaké divy Máti Boží na posvátném pahrbku tom činí, dozví se, jaké vzácné památky sv.-Horská svatyně chová a bude dojat něžnou láskou ku Marii

Panně, která na každém listu spisku toho se hlásá.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*,“ dospěl za redakce J. Malého v druhém, laciném vydání k seš. 95. (T — Thackeray), k seš. 96. (Thaddaeus — Toltekové), 97. (Tolnanský balsám — Trojanská válka), 98. (Trojice — Uhlík), 99. (Uhlíř — Vald). Cena každého sešitu 24 kr. — V prvním vydání dospěl tentýž slovník k seš. 83. (Wolf — Zelinka), 84. (Zell — Živočich). Cena každého sešitu 36 kr. Nakladatel jest knihupec Kober.

— „*Ústřední knihovna*,“ jejížto redaktorem jest Fr. Zákrejs a kterou vydává knihkupectví Kobrovo, dospěla k seš. 44., ve kterém nalezneš povídku Jos. Kaj. Tyla „Chudí lidé“, a k seš. 45., ve kterém obsaženy jsou „Písně“ Marie Čacké (Františky Pichlové). — Cena každého seš. 10 kr.

— Františka Pravdy „*Sebrané povídky*“ pro lid, které vydává knihkupectví Kobrovo, nalézají obliby u čtenářstva, jak se dalo očekávat, neb jméno slovutného spisovatele jest dobře známo v naší otčině. V seš. 19. nalezneš povídku: „Nenásleduj zlého, ale což dobrého jest.“ V seš. 20. „Naproti“, obrázek ze života.

— „*Ludmila*,“ „*Anežka*,“ „*Václav*“ vykazují v čís. 5. zajímavý a poučný obsah.

— „*Posvátná kazatelna*,“ časopis kazatelský, podává v svazku 6. (květnovém) kázání na všechny neděle po Velikonoci, na slavnost Nanebevstoupení Páně, Hod Boží Svatodušní, pondělí Svatodušní, na slavnost sv. Jana Nep. a dvě příležitosti řeči o 25letém jubileu dp. Jana Lopatky v Seči a při úmrtí horlivého vlastence a spisovatele. V svazku 7. (červnovém) jsou řeči na svátky Svatodušní a na čtyři neděle po sv. Duchu.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v seš. 30. děje české od r. 1436—1447, v seš. 31. podává se zevrubný rejstřík o obsahu celé druhé knihy, ve které zahrnuty jsou dějiny od r. 1306—1310; sešitem 32. počíná kniha třetí, v jejížto první hlavě se pojednává o králi Albrechtovi a o bezvládi v zemi české od r. 1437—1451. Seš. 33. konečně vykazuje dějiny od r. 1450—1451. Tyto sešity podávají děje mezi všemi dějinami českými snad nejzajímavější. Živými barvami vyličují se jednotlivé události mluvou plynou a jasnou. Cena každého jednotlivého seš. jest 50 kr. Nakladatelem knihkupectví Kobrovo.

— „*Škola a Život*,“ časopis paedagogický s přílohou Štěpnice, má v čís. 3. tento obsah: Čím se lidé obyčejně otravují. (Vypravuje Jan Kopecký.) Dějepis metody a rozvoje počtářství a měřického tvaroznalství. (Od prof.

Frant. Šimka.) Rusové ve Střední Asii. (Píše prof. Jos. Kyselka.) O životě a působení slavných učitelů a učenců. (Píše prof. Milbauer.) O potulném životě křemene. (Prof. Dědeček.) Rovněž bohatý jest obsah Štěpnice.

— Literatura hudební rozmnožena jest opět dílem vzácným, jehož titul jest „*Dějiny posvátného zpěvu staročeského*“ od dp. K. Konráda. Spisu podobného bylo nám již dávno třeba jednak k poučení a jednak na odmítnutí bludných názorů, jež veškerou zásluhu o zpěv našemu národu upíraly, a proto s radostí neliběnou vítáme dílo to. Spisovatel rozděliv dílo na dvě doby, pojednává v první o původu našich zpěvů posvátných počínaje od začátku křesťanství až do Karla, otce vlasti, v druhé době pak líčí, jak posvátný zpěv zveleben byl Karlem a Arnoštem, popisuje písně doby té, vznik, cenu jich, bera zároveň hlavních zřetel k rozrátím zpěvům, které v pravé své podstatě a kráse líčí. Dílo toto oplývá množstvím příkladů s příslušným výkladem, mimo to na konec přidány jsou texty písní, které tiskem dosud vydány nebyly, v nichž všech vyjma poslední ponechal p. spisovatel starý, původní pravopis, čímž přispěje se také k důkladnějšímu poznání řeči. Na konci pak knihy té překvapují a potěšují každého „hudební facsimilia“ věrně podle originálů rukopisných zhotovena a spolu seřaděna podle času, kdy psána byla k podání přehledu, kdy a jakými notami se v Čechách psalo. — Proto nezbyvá, leč vysloviti vroucí přání, by dílo to hojných odběratelů našlo a v žádné knihovně přítele hudby a zpěvu církevního nescházelo.

Osobní věstník duchovenský.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Karel Haniš, far. v Němčicovsi, za far. v Morašicích;
- p. Ant. Višo, far. v Českých Petrovicích, za far. v Těchoníně;
- p. Jan Záruba, koop., za admin. v Probluzi;
- p. Jos. Furm, admin. v Babicích, za admin. ve Vřeštově;
- p. Ant. Procházka, kp., za admin. v Hlinsku;
- p. Jos. Kašpar, za definit. katechetu při měst. dívčí škole v Chrudimi.

Upřázdnuené místo:

Němčicoves, fara patr. nábož. matice, od 3. květ.;
České Petrovice, fara patr. pí. hrab. Stubenbergové od 8. května t. r.

 V knihkupectví Stýblovu lze se předplatiti též na časopisy: *Ludmila*, *Anežka* a *Václav*.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejděle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Homilie na Hod Boží Svatodušní.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.
J. Janda.

*Přešťastný stav oněch, kteří přijali Du-
cha svatého aneb spravedlivých na zemi.*

V tento den, jenž jest jedním z nej-
slavnějších v roce, slaví církev letnice, při-
pomínající nám, jak Duch sv. sestoupil na
Pannu Marii, na apoštoly a učeníky shro-
mážděné ve večeradle. Šťastní byli zajisté
učeníci, apoštolové a blahoslavená Panna
přijavše toho dne převzácné dary Ducha
sv., ale tak velikého dobra jsou účastni též
i všickni spravedliví všech časů. O jak
přešťastný jest stav spravedlivých, v jejichž
srdci přebývá Nejsvětější Trojice, udělová-
ním jim přehojných darů nebeských! Oni,
posílnění mnohým způsobem milostí činí
snadno dobré; postupují jak di pismo od
jedné ctnosti k druhé; a jejich kroky na
cestě spravedlnosti jsou jak kroky stateč-
ného velikána a jejich povznášení se k
Bohu jako let odhodlaného orla. Přáli byste
si poznati s patrností vždy jasnější tuto
utěšenou pravdu? Posílnění milostí Ducha
sv., zkoumejme krok za krokem dnešní
evangelium (Jan XIV. 23, 31), evangelium,
které jest částkou vznešené řeči, již měl
Ježíš k apoštolům při poslední večeři; a
vyzkoumajve dříve vůbec, že spravedliví
mají přebývajici v sobě Nejsv. Trojici a
tedy mají duši plnou pokladů nebeských,
vyzkoumáme zvláště, že oni mají duši bo-
hatou na umění, pokoj, potěšení, víru a
lásku.

I. Dnešní evangelium začíná takto:
Za onoho času řekl Ježíš učeníkům svým:
„Milujě-li kdo mne, řečí mých zachovávati
bude, a Otec můj bude jej milovati a k ně-

mu přijdeme a příbytek u něho učiníme.
Kdož nemiluje mne, řečí mých nezacho-
vává. A řeč, kterou jste slyšeli není má,
ale toho, kterýž mne poslal, Otce.“ Tato
slova nepotřebují výkladu a dokazují, že
plnitelové zákona Božího, to jest spravedliví
mají přebývajiciho v sobě Otce i Syna a ná-
sledovně i Ducha svatého. Ale mohl by někdo
namítnouti: Nejsvětější Trojice jest všudy,
když tomu tak, jak to může býti, že by
vešla do srdce spravedlivých? Zajisté Bůh
jest všudy a nemůže vejíti v duši nějakým
pohybem v místě, t. j. kráčením prostorou;
ale přichází v duši spravedlivého novým
působením nebeským. Tyto jsou účinky,
které v šťastné takové duši působí Bůh,
buď posvěcující milostí Boží, nebo Bož-
ských ctností, jež jsou víra, naděje a láska,
buďto darů Ducha svatého; jež jsou mou-
drosti, rozumu, rady, síly, umění, pobož-
nosti a bázně Boží; neb ovoce Ducha sv.
kteréž jest: láska, radost, pokoj, trpělivost,
dobrotivost, dobrota, dlouhočekání, mírnost;
víra, skromnost, zdržlivost a cudnost. Jaké
neocenitelné poklady přijímá srdce sprave-
dlivého; a jak blahý jest tedy stav jeho?
Sv. Pavel napsal Korintským: (I. 3, 16.)
„Nevíte, že chrám Boží jste a Duch sv. že
prebývá ve vás.“ A já dím spravedlivým:
O vy miláckové prozřetelnosti Boží, nevíte
jak vznešená jest důstojnost vaše? Vidím,
že vám hlubokou úctu vzdávají, vám se
k zemi pokloňují, kolem vás stojí zástu-
pové andělů nebeských. Poznávám i vy jste
dům Boží, chrám Boha Trojjediného. O jak
vznešená jest důstojnost Vaše! Vy jste
vznešenější nad nebesa, která vypravují slávu
Boží; vznešenější nad slunce, v němž po-
ložil Bůh svůj svatostánek, vznešenější nad
archu úmluvy, v které uschovány byly
dsky starého zákona. Protož važte si vy

spravedliví těchto posvátných pokladů; zakládejte si na nich a šetřte jich se vši péčí.

II. Vykupitel dokázav vůbec vznešenou důstojnost spravedlivých, protože jsou chrámem Nejsv. Trojice doložil: „Tyto věci mluvil jsem vám u vás přebývaje; Utěšitel pak Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, onť vás naučí všem věcem a připomene vám všechny věci, kteréžkoli budu mluvit vám.“ Kdy pak se vyplnilo toto proroctví Kristovo? v den letnic, kdež duše apoštolů počaly se naplňovati dary Ducha svatého, mezi nimiž jest dar umění. Ale nedomnívejme se, že jen apoštolové byli tak omilostněni a že jen jejich rozum oplýval nebeským uměním; tohoto vzácného štěstí se dostává dušem všech spravedlivých. Umění jest jeden z nejvzácnějších darů Ducha svatého, kterým křesťan poznává věci Božské i lidské k poznání vlastní i bližního spásy užitečné. Mocí tohoto daru poznává nejprve věci Boží k známosti vlastního i bližního spasení užitečné, takové jsou články víry, svátosti, ctnosti; mimo to poznává věci lidské užitečné k poznání vlastního i bližního posvěcení, jako jsou správce duše, zbožná kniha, zbožné nějaké a zvláště záslužné cvičení. Jednou se J. Kristus takto krásně modlil k Bohu Otcí: „Děkuji Ti Bože, Pane nebes a země, žeš tyto věci skryl před učenými a moudrymi a zjevil je malíčkým.“ Ne nepodobny těmto musí býti slova spravedlivého řízena v Duchu sv., když poznává, že jest obmyšlen vznešeným darem umění. O Božský Utěšiteli musí on říci, necht tobě za mne díky vzdají nebešťané; žeš mi udělil převzácného daru Tvého umění. Jest pravda, učení tohoto světa měří vzdálenost hvězd, cení jakost a rozsáhlost, zkoumají soustavu zvířat, rozebírají i neviditelné bytosti; a co z toho? Nedostává se jim víry, jsou nešťastni, protože neznají to, co vede k věčné jejich blaženosti. U mně nehodného tvořa jest to Tvou pomocí Duše svatý jinak. Maje dar Tvého umění, poznávám umění svatých; poznávám umění, kterým každý můj krok jest ustavičné a bezpečné blíženi se k nebi; poznávám umění, při kterém nejslovutnější mudrcové pohanští jsou proti mně, neumělými dítkami.

III. Když přislíbil Ježíš apoštolům Ducha svatého řekl: „Pokoj zůstávuji vám, pokoj svůj dávám vám, ne jako svět dává, já dávám vám. Nermuť se srdce vaše ani se strachuj.“ Na tentýž způsob jako Ježíš Kristus udělil svým učeníkům pokoj, udě-

luje ho Duch sv. i spravedlivým. Co pak jest pokoj? jest ovocem Ducha sv., jež záleží v nejsladším utišení, které se řine z pořádku, jaký se nachází v spravedlivém; dle krásných slov sv. Augustina: *Pokoj jest utěšení pořádku*. V spravedlivém je podivuhodný pořádek vzhledem na bližního, sebe a Boha. Spravedlivý jest v pořádku ohledně bližního, protože ochotně ustupuje vůli jiného, nezávidí, není opovážlivý, ni svárlivý, nepronásleduje, není ctižádostivý a umí v pokoji žiti i s těmi, již milují rozbroje. Spravedlivý jest v pořádku sám s sebou; protože jeho žádosti se podřizují rozumu a tak se těší nejutěšenějšímu pokoji svědomí. Spravedlivý jest posléze v pořádku vzhledem na Boha, protože se jemu vždy a ve všem podrobuje. Představuji si, že jsem blízko mořského břehu pokrytého tu a tam velikými skalisky, mezi tím co na moři zuří krutá bouře. Větrové fičí, hromy burácí, blesky se spouští, vlny se pění a narážejí na skaliska; ale vše jest marné, ony v tomto bouření živlů zůstávají nepohnuty, jakoby v moři panoval nejlepší pokoj. Hle obraz spravedlivých, požívajících ovoce Ducha svatého, jež jest pokoj; duše jejich není rozervána výčitkami; oni ač pronásledováni od závistivých, souzeni nemocemi, pokušení od ďáblů, přec se neznepokojují; oni i uprostřed starostí o rodinu a při všeobecných převratech umí obracet pokojně a laskavě své myšlení a žádosti k Bohu svému. Proč to vše? protože jak Ježíš učeníkům, tak Duch svatý jim dí: Pokoj vám; o synáčekové moji, okuste ovoce mé lásky, pokoj.

IV. Rozjímějme dále slova J. Krista pověděná apoštolům. Uděliv jim pokoj a povzbudiv je, by se nermoutili, ani báli pravil: „Slyšeli jste, že já pravil jsem vám; jdu a přicházím k vám. Kdybyste mne milovali, radovali byste se ovšem, že jdu k Otcí; neb Otec větší mne jest.“ Tato slova znamenají tolik co tato: Jdu k Otcí a vstoupiv na nebesa, budu posazen na pravici Jeho; přicházím k vám, jelikož vám o příštích letnicích pošlu Ducha svatého. Slyšice to, co máte činiti učeníci? Vy mne milujete, proto se máte radovati a radujete se skutečně, že jdu k Otcí, který jest více než já jako člověk, a který mne bude slyšeti nade všechny tvory. Tak jest: apoštolové cítili radost nejčistší slyšice, že Ježíš Kristus později bude oslaven; a spravedliví svým časem okusí ovoce Ducha svatého, radost. Toto ovoce záleží v příjemném pohnutí, které pozoruje duše pojata vnitř-

ními pohnutkami. Spravedliví se radují, že je Bůh bytostí neskončeně blaženou; že J. Kristus přijímá služby tak mnohých duší milujících Ho; že mnozí hříšníci, roztrhše vazby smrti spěchají v náruč Boha svého; že strasti, které snášejí, jim přinášejí zásluhu pro nebe; že se čas, v kterém vyproštění budou z vězení těla, rychlým krokem blíží. Jak krásné příklady nám podávají životy Svatých o potěšení, kterým obohacení bývají duše spravedlivých. Připomenu jen jeden. Hle tam Sabin a Cyprian, oslavení mučeníci Kristovi, nejprve mrskáni bodavými biči, pak vrzeni v roztopenou pec, na to souženi jinými krutými mukami. A co činí, když údý jejich byly rozedrány ranami; když jejich tělo upáleno plameny aneb jiným způsobem umučeno? O jak utěšené jest ovoce Ducha sv., jež slove radost? Jejich oči se lesknou radostí, ústa jejich oplývají potěšením, obrácení k nebi volají: Jak utěšena jest tvá láska o Pane!

V. K slovům nyní připomenutým doložil P. Ježíš: „A nyní pověděl jsem vám, prve nežli by se stalo; abyste, když se stane, uvěřili.“ Tato slova mají smysl: Přijde den, v kterém se vyplní vše, co vám pravím; den, v kterém na nebe vstoupím; a pak vidouce vyplněno proroctví mé, budete pohnuti věřiti pevnou věrou. Živá víra apoštolů po Nanebevstoupení Páně pokazuje na víru, jakou opatřeny jsou duše spravedlivých. Praví křesťané věří pevně všechny zjevené pravdy; věří navzdor slabému ano pyšnému rozumu; a jejich víra má takovou významnou pevnost, že by na osvědčení své víry v tyto pravdy, snášeli hrůzy vězení i potupné popraviště. Pozorujte vzácné účinky slunečního světla. Světlo sluneční přichází s nebe; a víra deští v duše svaté od Boha, nebes Pána. Světlo sluneční zapuzuje noční tmu; a víra zapuzuje při spravedlivých tmy nezhoubnějších bludů. Světlo sluneční objevuje oku lidskému tisíce nejkrásnějších věcí a víra zjevuje svatým dušem přemnohé vážné pravdy. Světlo sluneční zahřívá, oživuje tvory; a víra rozžehne v spravedlivých posvátný oheň pravdy; oheň, jenž ztráví světské žádosti; jenž pohne spravedlivé k ctnostným skutkům a někdy i hrdinným; oheň, jenž vycházejí ven mocí nepřekonatelnou, vzbuzuje v jiných plamen svaté lásky.

VI. Konec dnešního evangelia zní takto: „Již ne mnoho budu mluvit vám; nebo přichází kníže tohoto světa a na mne nemá ničehož. Ale aby poznal svět, že já miluji Otce a jakož mi přikázal Otec tak

činím.“ Těmito slovy, které patrně osvědčují lásku J. Krista k Jeho nebeskému Otci, chtěl On říci: Učenici moji, krátký jest čas, který mi ještě zbývá k přebývání s Vámi; protože ďábel, jenž nemá ke mně žádného práva, prostředkem mých nepřátel mne zajme, obžaluje, zblícuje a usmrtí. Ale to nevadí, neb jsem hotov ku každé oběti, bych osvědčil lásku, kterou chovám k svému nebeskému Otci a poslušnost k jeho otcovským rozkazům. Toť význam uvedených slov J. Kr., který jest pouhá spravedlnost; a jim podobny jsou přípovědi, které láskou k Bohu roznicení, činí spravedliví. Krátký jest náš pobyt v pozemském vyhnanství, tak praví duše spravedlivé. Ďábel, který nemá žádného práva na nás ani sám ani pomocí jiných duchovních protivníků našich, napadá nás, pronásleduje, trápí. Ale to nevadí; neb jsme hotovi ke všeliké oběti, bychom dokázali lásku, kterou chováme k svému nebeskému Otci a svou poslušnost k rozkazům jeho. Taková jest láska spravedlivých k Bohu. Tato láska není ziskuchtivá, ale šlechetná, trvalá. Roznicení touto láskou, varují se i nejmenší viny, myslí ustavičně na Boha; plesají při rozjímání o dokonalostech Nejvyššího Dobra; rmoutí se vědouce, že byl uražen; snaží se, by Ho všemožně oslavili. Sv. Ignác mučeník, biskup Antiochenský, patřil ke šťastnému zástupu duší, v nichž plane posvátný oheň lásky k Bohu. Slyše ortel smrti radostí poskočil. V živé své radosti jen toho se bál, aby přátelé jeho svými úzkostmi mu nepřekáželi v smrti pro Krista. — „O bratři moji“ psal jim z vězení svého, „neokazujte mi bezpotřebně svou soustrast a nechte, bych se stal obětí dravců, abych zuby jejich byl rozemlet jako obilí Páně a stal se chlebem J. Krista. Oheň, popraviště, dravá zvěř, roztrhání údů, přelámané kosti, zmučení celého těla mého, slovem všechny muky ať dolehnou na mne; to vše se na mne usmívá, jen když budu mít J. Krista. Co by mi prospělo, kdybych byl pánem celé země. Toužím tisíckrát umřít pro Krista. Hle, toť statek, toť poklad, po kterém nejvíce toužím. Nežádám více pokrmu zemského; cítím hlad po pokrmu Božském, jenž jest tělo J. Krista; mám žízeň jenom po předražené krvi, vínu života.“ Tak psal, roznicen hrdinnou láskou k Bohu svatý biskup Ignác, jenž brzo na to umřel roztrhan dravou zvěří.

Rozjímajíce část po části dnešního evangelia, přesvědčili jsme se o této utě-

šené pravdě, že jest blažený stav spravedlivých; protože mají duši okrášlenou láskou, věrou, radostí, pokojem, uměním, všemi milostmi, dary, ovocem Ducha svatého. Přisvědčíte mně, abych ukončil, učiniv s vámi výlev bolesti. Bylť čas, v kterém Duch sv. rozkládal své pokojné a vážné panství nad národy katolickými vylévaje všudy v hojnosti své dary obzvláště však dar víry. Tenkrát měla tato ctnost hluboké kořeny v duších, vzdělávala mrav domácí i společenský, pohnula k zachovávání všech Božích i církevních příkázání, vštěpovala umění, vnukala šlechtné podniky válečné, slovem vládla srdci křesťanskými. Ale nyní bohužel není tomu tak. Na místě horlivé víry našich praotců usídlila se vlažnost ano bezbožství. Jak hrozná zlé z toho přichází na celou společnost. Žalostné podívání. Vesnice, města katolická pozbyla svou bývalou křesťanskou tvářnost, na místo kostelů, bratrství, náboženských řádů, nastoupila divadla a tajné společnosti; počet největších zločinů, páchaných od tohotéž křehkého pokolení, od těchže jinochů, množí se vždy více; národové se bouří, znepokojují, usilují o zdánlivou blaženost; dělníci přemožení podrázeností a prací nechťi pracovat; společnost zvaná internacionála rozšířena po obou zeměkouli hrozí podvrátiti nejpevnější základy. Neštěstí, předtucha hrozných událostí, znepokojuje srdce. Co se z nás stane? Jaké soudy dozrávají v mysli Boha spravedlivého, trestatele lidských provinění? Upřímně vyznávám, bojím se, bojím se velmi. Křesťané pokoríme se, mějmež se na pozoru, bychom nenáleželi do počtu hříšníků; a dej Bůh, bychom, až přijde den spravedlnosti, jeho trestající rukou nebyli připočtení k nepřátelům jeho.

O Bože Otče, Bože Synu, sešlete prosíme Vás o to snažně na zemi, zvláště na národy katolické *Ducha Svěho Svatého a zase nově stvoření budou a obnoví se tvář země.* (Žalm 103, 30.) Veliký Bože, měj milosrdenství s národy katolickými, s církví, v níž nalezly kolébku toliké duše tobě milé a v níž drímá popel tolikých mučovníků Tvých. Jak? chtěl bys opustiti národy mezi kterými, jako v starém zákoně uprostřed národu hebrejského jsi vládl po dlouhá století více jako Otec, než jako vladař? Veliký Bože! doufám, že neopustíš. Vlídnyím posvěcujícím dechem Božského Utěšitele ať se otřesou národové katoličtí; ať poznají časné nebezpečí; ať spěchají znova v lůno opuštěné matky, církve; ať se stanou znova *rodem vyvoleným, královským kněžstvem, ná-*

rodem svatým, lidem dobytým (I. Petr. 2, 9.), poznávše taktó, že před krutým jhem ducha propasti má nesmírnou přednost, přetučšené jho Ducha Svatého. Amen.

Před podělováním chudé mládeže školní spolkem dám sv. Elišky.

Tentot jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm. (Žalm 117, 24.)

Slovy těmito vybízí nadšený pěvec královský národy k zvelebení a oslavování Boha. Jakž krásně hodí se tato slova žalmistova rovněž ku slavnosti dnešní! Právem zvolati může jednohlasně celé naše shromáždění: „Tentot jest den, který učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.“ Tak s upřímností říci mohou přede všemi dítky, kterým štědrost tak hojných dárcův připravila. Rovněž tak s chloubou zvolati mohou ochotou i obětavostí nadšené dámy spolku sv. Elišky, štědrí dobrodincové spolku tohoto a všichni přátelé mládeže. V pravdě: „Tentot jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.“

Však nebývalo tak druhdy. Neboť dle svědectví dějepisu významovali se sice jednotlivci starého věku udatností, poctivostí, přičinlivostí. A na těchto a jiných — byť i jinak stkvělých ctnostech — lidstvo starověké přestávalo; přísně šetřeno tehdaž rozdilu mezi bohatým a chudým, tak že — vyjímaje pouze vyvolený národ — byl bohatec pánem, chudý otrokem. Avšak před 18 věky stala se v městečku Betlémě událost zdánlivě sice nepatrná, ale přece dosahu světového; narodiloť se z Matky chudé, Dítě — Kristus Ježíš. Kdož by v této události hledal cos obzvláštního, pro pozdější lidstvo tak blahodárného? A přece! Tento Kristus, vtělený Syn Boží, hlásaje později nauku o rovnosti nás všech před Bohem, zavrhl onen — ať tak dím — nelidský poměr bohatého k chudému. „Cožkoli jste nejmenšímu z bratří mých učinili, mně jste učinili.“ Takto slovem nadšeným a stkvělým příkladem vybízeli Pán ku podpoře nuzných a bidných. A tato vznešená nauka Kristova nadechnuvši srdce lidská, nalezla následovatelův; Božské slovo jeho i příklad staly se semínkem, jež hluboké vpustilo kořeny do srdce lidského; ze seménka toho mohutný vzrostl strom, — strom lásky křesťanské a jedním z květův

na stromě lásky křesťanské jest také spolek dám sv. Elišky.

Výrok nebeského Učitele a Dobrodince: „Cožkoli jste nejmenšímu z bratří mých učinili, mně jste učinili“, tato slova Ježíšova — řekl bych — napsala si tato jednota na prapor svůj; heslem jejím bylo, jest a bohda bude: podporovat a pomáhat chudé mládeži školní dle možnosti. Kdo z toho, což by blahobytu svému mohl věnovati, nuznému rád udílí, ten v pravdě šlechetně jedná; když ale mimo to prosbami svými ještě jiné k dobročinnosti vybízí, pak zajisté dvojjetihodným jest.

A výsledek takoveto šlechetnosti dvojjetihodné jeví se zraku našemu dnes; slovo Kristovo stalo se skutkem. Podařilo se — jak s radostí patřím — podařilo se, díky vlastní Vaší obětavosti a příznivcům spolku Vašeho schystati přčetných dárkův naší chudé mládeži školní; Bůh žehnal počínání Vašemu. Splnila se slova žalmistova: „Tentoť jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.“

A tu již prosím, abyste spanilomyslné paní, šlechetní dobrodinci a příznivcové z nepatrných úst mých přijali srdečné „Zaplat Pán Bůh!“ Srdce Vašeho tužby nejvřeější ať povždy dojdou splnění u Pána milostí. Až pak jednou šlechetné srdce Vaše ustane tlouci, přeji Vám z té duše, by onen den byl Vám dnem spásy, abyste zvolati mohly: „Tentoť jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.“

Nyní pak vám, obdařené dívky milené, důležitou připomínám povinnost; povinnost, abyste vděčnými byly za dobrodini sobě prokázaná. Veliké jesti dobrodini to, krásná podpora, tím větší cenu majíc, jelikož za tím účelem se uděluje, aby z ní dívky měly prospěch netoliko dočasný, nýbrž i pro budoucnost trvalý. Většina dítek chudých byla by pro nedostatek oděvu zajisté zdržována od návštěvy školy a tak zbavena dobrodini, jež plyne člověku pro celou budoucnost jeho z řádné školní návštěvy.

Nuže když se vám takto umožňuje a usnadňuje návštěva školy, veliké jest tudíž dobrodini to, veliká má býti také vděčnost vaše. A čím dokážete nejlépe, že skutečně, opravdu děkujete dobrodincům svým za štědrost jejich? Naději se toho do rodičů a pěstounů vašich, že dle učení sv. náboženství našeho budou vás k tomu nabádati, byste za své dobrodince vroucné modlitby k Pánu Bohu vysílaly. Než na tom nebylo by dosti. Dojista nejlépe po-

vzbudíte dobrodince své k další štědrosti, nejvděčněji se jim odměníte tím, budete-li také školu pilně navštěvovati, mravně se chovati, horlivě se učiti a darovaného šatu i obuvi šetřiti.

A čím více budete, dívky milé, této rady mé bedlivy, tím lépe připravíte se k budoucímu povolání svému; i mnohé z vás bohda dodělají se jmění, zámožnosti, že též vy budete moci svým nemajetným bližním připraviti tak radostné dny, jakýž jest způsoben dnes právě vám, abyste vy též jednou prokazující dobrodini zvolati mohly: „Tento jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.“

Vlad. Pokorný.

Gethsemane.

Cyklos znělek od V. Štulce.

Pán se dívá: — obraz jasný za obrazem
před očima řadí velké bohatýry
na úsluhách lásky, na hlubinách víry
nezkalené bludův ni sobectví mazem.

O té krásy! Rekův láska jakým vazem
s věčným nebem pojí obor světa šířý...
nedostížné umem dostihnjíc míry,
plaje by svět zaplal tuhý sobků mrazem.

A ty rekův řady, ozdobené věnci,
vyšlé ejhle, ze posvátné kříže školy,
slyš jak pěj Mistru vděční vyučenci:

„Sláva Kristu, Mistru lásky, kříže králi,
z Jehož srdce my jsme ducha lásky ssáli,
pějtez nebe, země — hory, nivy, doly.

Pán se dívá — obraz jasný za obrazem
povznáš se, rozvíjí se v Božím jasu,
a co hnilo, mřelo, šalbou, zlobou, hryzem časů,
nehyne již hlodem věku, světa kazem.

O té krásy! Věčné lásky pod rozkazem
valné davy panen, oblečené v krásu,
svatou harmonií citův, činů, hlasů
Otce, Syna, Ducha oslavují rázem.

O té krásy! — Země celá osypá se
po všech končinách a v každém věku, stavu,
každé ctnosti květem veškerenstvu k spáse.

A vše kruhy země, stavy vše a věky
pěj píseň — jako v moři sešlé řeky
Spasiteli svému — Kristu na oslavu!

Pán se dává: — za obrazem obraz plyne —
 pravdy, slova, činy Slova věčného tu
 kvetou na jasnotu, rostou do životů
 a z nich blaho lidstvu, sláva Bohu kyne.

Nebem země vítězí a peklo hyne:
 každá krůpěj krve přesvaté a potu
 smývá vinu, hasí plamen, maří zlotu,
 osvěžuje, svítí duši, v kterouž line.

Boží království, aj, co strom rozvětvené
 haluzemi po vší zemi, stánek klene —
 svatyni a stánek na pověčné skále.

Ve svatyni oltář, na něm oběť spásy,
 země mládne z ní a nebe k ní se hlásí,
 ano lidstvo slaví Krista — kněze krále.

Cikánka.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

VIII.

Teď teprve bylo jim plaché chování
 hochovo nápadno a kdo popíše jejich zdě-
 šení, když posvítivše Doře v tvář poznali
 v ní cikánku, která v osudné noci z vězení
 hradního prešla. Pán odnášen na nosít-
 kách arci nevěděl, co se za ním děje. Slu-
 žebníci svázavše Doře ruce na zad vedli
 ji jako lotra na hrad. Oddaně a trpělivě
 kráčela za nimi. Věděla, že jistá smrt ji
 stihne, vždyť cítila vinu svou — zhřešila
 a nyní stihl ji trest v zápětí. Její dřívější
 zmalátnělost zdála se jí řízením Božím, aby
 za zlo své strestána byla, když již unik-
 nouti mohla, tu zpozoroval a zadržel ji ten,
 od kteréhož by se toho byla nejméně na-
 dala. Že zemřítí musí, to věděla nyní zcela
 jistě, ale jen to ji hnětlo, dopráno-li jí bude
 z hříchu svého se vyznati a odpuštění do-
 síci, aby tak usmířena s Bohem svým do-
 stavila se k němu. Svět ztratil půvab u ní,
 — nikoho nemilovala pouze k matce Alž-
 bětě ji jaksi vděčnost poutala — více k
 nikomu. Chce umřítí — opustí svět, který
 jen příkoří jí činil a tu pamatuje na věč-
 nost, jak asi bude tam? Zda také tam ci-
 kán vyvrhelem a psancem? Nikoli, před
 Bohem jsme všickni rovni, to tane jí na
 mysli a vyluzuje jakousi touhu po netuše-
 ném dosud pokoji.

V takovém stavu dopravili ji na hrad
 a uvěznili v podzemním sklepe, aby zase
 přehnouti nemohla. Pán uložen v odlehlé
 části hradu, by dle nařízení přivolaného
 lékaře tiše a pokojně ošetřován byl. Tá-

zati se jej neosmělil nikdo ani manželka
 jeho, bála se, aby snad vzpomínkou na
 přestálé neštěstí se neroznemohl. Služeb-
 níci oznámili jí, že přivedli cikánku a ne-
 tajili se před ní s obavou, že ženština ta
 po dvakráte přistižena v přestrojení za
 muže nějaké nekalé záměry chová, — če-
 muž ostatně i pokyn pána nasvědčuje, který
 oni si zcela jinak vykládali. Paní nařídila,
 aby cikánka pilně střežena a až do uzdra-
 vení pána hlídána byla, který pak nad
 osudem jejím rozhodne, k zjištění viny má
 pak dříve již vyslechnuta býti.

Soudce zavolán a Dora vyslýchána.
 Netajila se ničím. Pověděla upřímně, jak
 zvědavostí puze na přišla v den slavnosti
 v přestrojení na hrad — kdo ji přivedl ne-
 řekla — nezáležel jak soudila na tom a ne-
 chtěla matku Alžbětu za její lásku přivést
 v podezření, že cikány přechovává. Pově-
 děla dále, jak poznána a vězněna byla i jak
 soukmenovci její útěk ji usnadnili. Sděli-
 la, jak přestrojena dlela v rybárně a zastá-
 vala přívozníka, až do osudné noci, kde
 pána převážela, jehož splašený kůň jej v
 proud strhl a ona vysvoboditi pomáhala,
 což se jí zdařilo až do chvíle, kde ji slu-
 žebnictvo stihlo.

Vyznání cikánčino činilo na všechny
 hluboký dojem — nevěřili jí však úplně a
 mělo sečkáno býti, pán-li poslední výpo-
 vědi její potvrdí a sám rozsoudí, má-li
 ztrestána býti smrtí či pouze zákonným
 zohyzděním zohavena a z Čech vyhnána
 býti.

Dora se ničeho nelekala. Smrt měla
 za jistou, jen po tom toužila, aby k ní jak
 náleží připravena byla. Žena vrátého,
 která potřebnou stravu jí do sklepení no-
 sila, cítila s dívkou srdečnou soustrast a
 osmělila se Dorou k tomu vyzvána byvši
 požádati místního duchovního, by cikánku
 navštívil. Dora se skroušeně ze všech po-
 klesků vyznala a prosila o odpuštění a roz-
 hřešení; duchovní vyslechnuv cikánku je-
 vil rovněž k ní soucit a umínil si pokusiti
 se o její zachránění. Odebral se za účelem
 tím k paní hradu a prosil za ubohou, aby
 směl ji připravit, by dle touhy své křest
 přijati mohla, nebylat Dora až dosud kře-
 stankou, co o Bohu zvěděla řekla jí matka
 Alžběta, ovšem důkladně jí vše vyložiti
 nemohla. Od té chvíle nadešly Doře oka-
 mžiky radostné. Duchovní přicházeje k ní,
 aby ji k přijetí svátosti křtu připravil, stal
 se zvěstem míru její duši. Začal opuštěnou
 seznamovati s pravdami naší víry a to
 účinkovalo jako hojivý balsám na rozbol-

něné nitro její. Vyučiv ji a připraviv, pokřtil ji v přítomnosti paní na jméno Alžběta, které si cikánka po pěstounce své zvolila.

Skutkem tím nastal obrat. Paní hradu byla k vězněné mnohem laskavější a po učiněném slibu, že se o útěk nepokusi, zaměněno vězení její v slušný pokojik v nádvoří.

Mezi tou dobou pozdravil se pán hradu úplně. První otázka jeho byla, co se událo s mladým přívozníkem, který mu život zachránil. Jak podivil se tomu, když z úst paní doslechl, že přívozník není nikdo jiný než svého času prchlá cikánka. Nevýslovný nepokoj pojal pána a on kázal předvésti Alžbětu, jak nyní vůbec v hradu po křtu jmenována byla. Na první pohled poznal Doru — vysvětlil si okamžitě vše, výjev při svém zasnoubení v nádvoří, i výjev na rozvodněné řece.

Dora ani nehlesla, až pokynul přítomným, aby se vzdálili, že chce s Alžbětou promluvití beze svědků. Tíše stála zde zrazená a tíše nepohnutě zíral na ni pán nevěda, jak začít. Mlčení trvalo asi pět minut, až konečně Dora sama je přerušila svojí prosbou: „Slitování, odpuštění pro mně ve jménu Boha milosrdného!“

„Odpusť ty mně a já odpouštím tobě,“ dostalo se jí v odpověď — více spolu nemluvili. Soudce obdržel rozkaz vydati cikánce průvodní list, v němž ona jako podaná pána hradu pode jménem Alžběta smí se na statech jeho zdržovati, aniž by stíhána aneb do konce trestána byla. Paní zásobila ji šatem a značnější částkou peněz a tak vypravila ji z hradu.

Dora neváhala, opustila místo, kde tak podivně promluvil k ní pán. Hleděla smrti vstříc a hle, on daroval jí život, život nový, plný posud pro ni nepoznaných radostí, život svobodný.

Co jediné jí kalilo mysl, byla upomínka na matku a cikány, nevěděla, jak ty k ní se mítí budou až se s nimi sejde. Bála se jich. První cesta její byla k přívozu. Šla, aby nahradila přívozníku škodu, jakou mu ztrátou lodice způsobila. Rybář se podivil, když se mu Dora prozradila, pověděl arci jen to nejnnutnější a při tom položila v zámku darované peníze na rybářův stůlek. Stařec peněz přijati nechtěl, vždyť prý práci svou dávno již starou lodičku zapravila, až konečně se usnesli, aby jen peníze přijal, že kdyby jich kdy potřebovala měla si pro ně přijde. Tak se rozešli.

Byl večer. Dora zaměřila kroky své v známý les, aby zašla k matce Alžbětě a s ní se poradila, co dále činiti má. Ač dosti rychle kráčela, nadešla přece již půlnoc, když k známé myslivně dospěla. Obyvatelé myslivny v pozdní době buditi a snad polekati Dora nechtěla. Vlezla opatrně, jak svého času přes plot do zahrady a usedla pod hrušni. Pes poznav ji neštěkal, ale ulehl tíše jí k nohám. Dora po celou noc oka nezamhouřila.

Duši její táhla celá řada událostí, jak se byly od prvního vkročení do této zahrádky až po dnešní densběhly. Tenkrát byla stíhána, pronásledovaná světoběžnice, ale v nitru svém bez obavy — dnes svobodná, poddaná pána hradu, jistá všude, kamkoliv noha její kročí a přece plna bázně. Bála se zlých druhů svých a nevěděla, jak jim unikne. Jistě, že ve zlé vyloží si jednání její a jí spílají i se mstíti budou. Nebe bylo jasné a měsíce záře odrazela se v tisíci krůpějí, které jak perly drahé po trávě rozesety se leskly. Dora zadívala se v to hvězdnaté nebe a z hloubi duše si oddechla — počala doufati, vždyť měla nyní svého Boha, jenž po neskonalé moudrosti své stál při ní a v toho doufala. Mír hostilo nitro její a odevzdaně očekávala záblesk slunce, jenž věstil nový den. Pěvci lesní arci v podzimní době nehlásali, že blízko jest ráno ale kohout nezaspal. Zakokrhál několikrát a netrvalo to dlouho nastalo v myslivně živo.

Ozvěna kročejů dolehla až k uším Dořiným a ještě než se pořádně rozednilo vyšla po starém dávném obyčeji matka Alžběta záhy před stavení. Dora již čekala a jak mile slyšela známý jí krok, stála proti ní. Alžběta se ulekla, ale hned se vzpamatovala a vlídně děvče vítala. Jedna otázka stíhala druhou a než uplynula hodina, věděla matka Alžběta vše. Spokojeně objala děvče, těšila ji, že neklesla tak hluboko, jak jen člověku klesnouti možno, sáhnutím na život svůj i cizí. Poznávala v tom zřetelně lásku Boží, která Doru z tolika nebezpečností vyvedla. Stařenka přemlouvala děvče, by opět zůstalo v myslivně, leč úzkost, že cikáni ji hledati budou a dozvědět se, že se nepomstila, na ní se budou mstíti, hnala Doru v dalný kraj. Alžběta prosila, aby aspoň den zůstala a odpočinula sobě. Dora odpírala, konečně svolila. Posečká den a příští noci chce se vydati v dosud jí neznámý svět. Doufá pevně v Boha, že ji bude ochrán-

čem ve všem nebezpečnosti, což dodává jí odvahy.

Na večer zastavili se drvoštěpové, vyprávějice, jak pohraniční stráž vedla dva cikány a ženu, přistihnuvši je se zbožím podloudnickým. Dle popisu, byl to Joza, jeho druh a Marica. Ze zločinu byli usvědčeni a popraveni.

Nyní neměla cikánka nikoho, před kým by se strachovala, ani ku komu by se utíkala. Modlila se za duše ubohých soukmenovců a matky své.

Alžběta přemlouvala Doru opět, aby zůstala a vyhledala jí dřívější její šat a tak zůstala tato na vždy v myslivně. Co jí matka o Jakubovi sdělila, s tím se nikomu, ani Alžbětě neprozradila, věděla však proč se slepec jména cikán tak léká. Nesplácela Jakubovi hřích na matce její spáchaný, ale ošetřovala jej svědomitě, až ku sklonku jeho života. I Alžbětu dochovala k smrti. Bylo pak jí dovoleno v staré, jinak nepotřebné myslivně zůstat. Zůstala tam až do hodiny, kdy ji Pán k sobě povolal. Plnila povinnosti věrné křestanky až do poslední chvíle, pamatujíc, že „blahoslavení milosrdní, neb oni milosrdenství dojdou.“ Děkovala denně Pánu, že uchoval ji od záhuby časné i věčné proto, že věřila v Něho.

Vůdce duší.

Luzný slávy věnec! — usnován z vavřínů
Vítězi jak čelo krásí zbrocené! . . .
však ty v lesku jeho skryté stopy stínu,
kde ty bolné vzdechy duše zhrocené!
Byť se jeho vlnadné skvělo plesu kvítí,
ach, že v něm se žalu slza čteně třeptí!

Světlejší znám věnec; hle, jak zdobí týmě...
věnec, vijen „vůdci“ duší střežených,
který, strasti zmírniv spásy klade símě,
láskou vítězí v srdcích blažených:
krasším leskem věnec miroslavný kyne,
když se *lidumihu* pro zásluhu vine!

Hle, již věnec kladen jemu v době skvoucí
kde s ním dělí srdce lid mu milý!
Každý lístek šepce úcty slova vroucí,
tichou oblažených slzou zrosený;
velebný „řád“ prsa jeho drahá kryje:
v nich to k člověčenstvu *vře*le srdce bije.

A když jeho blíží večera se záře,
v libém *lásky citu* mzdy své dochází;
vůkol něho šťastných milojasně tváře

kde jej s plesem vroucí přání provází. —
Po *velkých* on *činech* na zdar lidstva, vlasti
v srdcích vděčných zjednal chrám si tichých slasti!
Fr. Doucha.

Svěcení neděle ve Spojených státech sev. Ameriky.

V nynější době, kdy četní hlasové žádají, by neděle byla dnem odpočinku všemu lidu, jak Stvořitel, vykonav veliké své dílo: stvoření světa, nařídil, nebude na škodu, seznámíme-li čtenáře své se svěcením neděle ve Spojených státech severní Ameriky. Téměř ve všech státech severoamerické Unie jsou zákony, zapovídající pode trestem veškero světské obveselování a zábavy, všední práci, provádění obyčejného povolání a pod. v den nedělní; dovolena jest pouze práce nutnosti a dílo křesťanské lásky. Ve mnohých státech, zejména ve státech novoanglických, vztahují se zákony tyto docela i na jízdu. Po tratích nejedí žádné poštovní ani osobní vlaky; všecky veřejné úřady jakož i obchodní domy jsou uzavřeny; rovněž i hostince. — Ve státech novoanglických zachovávají se obyčeje a zákony tyto velmi přísně, na západě a ve velikých městech jsou však částečně rozličnými názory přistěhovalců přizpůsobeny době, aspoň ve praxi. Svěcení neděle ve Spojených státech děje se pro zachování zdraví občanů, zejména pracujících třídy, jimž odpočinku po práci jest třeba. Ač zákony americké zaručují úplnou svobodu, přece menšině nekřesťanů jest podrobiti se křesťanskému svěcení neděle a nevyrušovati práci obyčejnou, bohoslužbu a křesťanské cvičení. Neděle není žádným dnem soudním. Pouze ve případech zcela neobyčejných, ježto jsou zákonem zvláště vypočteny, mohou předsevzata býti úřední jednání soudců. Zatknutí v neděli jest nezákonně, rovněž předvolání ve mnohých záležitostech, ku přinucení zaplacení dluhu a j., což jen ve všední dny jest dovoleno. Zatknutí v neděli může učiněno býti jen v záležitosti trestní. Smlouva v neděli učiněná jest neplatná. Ano, vrchní soud státu Indiany rozhodl, že slib, týkající se příspěvku jisté částky peněz pro stavbu kostela, kterýžto slib učiněn byl v neděli, jest neplatný. Jinak rozhodl vrchní soud státu Michiganu, že slib takový jest skutkem křesťanské lásky a proto právomocný. Dlužné úpisy v neděli sestavené nemají žádné platnosti. Jsou-li

však odevzdány ve všední den věřiteli nebo darovány v některý jiný den nežli v neděli a dostanou se do rukou nevinného kupce, nevědoucího o vadě původu jejich, musí býti zaplaceny. Ve státech Mainu, Vermontu a Matusachusettsu rozhodly soudní dvory, že není okres zodpověden za úraz anebo škodu, která stala se na chatrné cestě nebo silnici kteréhokoli okresu tomu, kdo po ní jel v neděli v záležitosti světského obchodu nebo pouze pro svou zábavu. Ve státech New-Yorku, Wisconsinu a Iové zní rozhodnutí opačně. Tam míní se, že jáma, pařez anebo kámen na cestě jsou důkazem nepořádku, a ten nemá býti zakrýván pláštěm nedělním. Ve státě Mainu, jedeli někdo na procházku s najatým povozem a poškodí ho, není majiteli povozu zodpověden za způsobenou škodu. V Pennsylvanii rozhodl vrchní soud, že holič nesmí v neděli prováděti řemeslo, a že není pro přestupek takový žádné ochrany ani omluvy, byť i kohosi oholil z pouhé křesťanské lásky. V Indiáně směji býti v neděli doutníky prodávány, poněvadž prý člověk navyknouti si může kouřiti tak, že stane se mu potřebným jako nemocnému lék. Železnici není zakázáno dopravovati cestující v neděli; nevystoupil-li by však cestující na stanici, kde vystoupiti měl, nemá dráha žádných nároků na náhradu. Zkušenosti podobné doznalo 80 dobrých katolíků, kteří jednoho krásného nedělního dne vydali se na cestu do vzdálenějšího jednoho města ku svěcení nového kostela. Zvláštní vlak dopravil je na místo, leč napět mohli teprv až v pondělí se vlakem pravidelným. Kdo v neděli loví ryby nebo honí zvěř, propadá zvláště přísnému trestu. (Dle Šumavana, roč. XV., č. 2.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Nechci, aby při těch, kteří druhým jsou představeni, všeliká myslí hnutí, zvláště hněvu, byla potuchlá a zmrlá, něbrž náležitě skrocená.
S. Ignat. in vita.

I jedy prospívají, jsou-li v náležité mírnosti připraveny. Upotřebení činí věc dobrou nebo zlou. Nade hněv správně použitý nic není chvalitebnějšího; bez něho obejít se není ctností ale malátností a liknavostí.

Hněv jest podpora obce a všeliké společnosti, bez něhož zrušení kázně, rozvolnění mravů,

prostopášnost, zločinů netrestanost, smělost povstávají.

Vášni uživati máme jako pánové otroků; mají býti pod vladou rozumu, nikoli nad ní; povinnost svou konati neb vykonati mají nejak samy chtějí, ale jak se jim káže. Kde panuje rozum, slouží hněv; ten dokud slouží, dobrý jest.

Kdo hněvati se na zlé neumí, ježto by hněvati se měl, hlavní stránky při správě zanedbává; kdo ušetřuje zlosynů, nejkřutěji zuří: jednomu lahodí, všem škodí, vinníkovi jest otcem, společnosti tyranem.

Nemenší div jest smutného viděti nábožníka, jenž nic nehledá kromě Boha, než toho viděti veselého, jenž hledá všeho jiného mimo Boha.

Jen tam může býti podstatná radost, kde mají svrchované dobro: v tom jediném jest plamen bez dýmu; při jiných různých bodláčích strmí, žel skormucuje radosti. Stálou zajisté nohsledou ctnosti jest mysl veselá.

Hry, hudby, divadel rozmanitost jsou nehrubě valná strojidla radostí. Mohou býti závadami bolu, ale jen do času. Spíše podkládají než zrušují bolest, která snadno znova se objití, nenajde-li léku v dobru neproměnném.

Ti se rmutěž, kdo nemají naděje nebeské, kdo se zmítati nechali marnými náruživostmi; my, jimž nebe zámlovou příslibeno, okousíme zřídla čiré veselosti, kteréž nikdo neodejme od nás, dokud Boha ze srdce neodejme.

Nezasmaší spravedlivého, cokoli jemu se přihodí, poněvadž ví, že milujícímu Boha vše k dobrému napomáhá. Tak slouží tma světlu, stín barvu dělá úhlednější.

Člověku, jemuž rozumu uživati jest dáno, sluší nejen v uzdu pojímati náruživosti, aby slovem nebo skutkem zjevně nevyhrkly, něbrž i tak ovládati, aby nekonal ničeho z úprku, ale všecko z rozumu.

Nemoudrý naprosto jest lodník, jenž lidí svou větrům a vlnám pouští k pohánění kamkoli jim libo. Tak unášena ve kterém přístavu stane? Vlnami těmi jsou chtíče tvé.

Ten jediný mezi člověkem a hovadem rozdíl jest: rozumem vedenu býti a všecko jiné věsti; toho-li se nedostává, nevím oč by byl lepší němé tváři. Rozum budiž úhelným pravidlem, dle něhož by opatrný stavitel stavěl budovu života svého.

Úprk vůdce slepý jest, slepá rovněž vůle; běda slepý-li slepému vůdcem jest! Úprk jest

kůň bez uzdy, koráb bez vesla; kamž toto pádí
leč k úpadu, leč k utonutí?

Čím jistější pravidlo, tím zdárněji zdvihá
se budova. Rozum, jenž by tebe a věci tvé pra-
vým směrem řídil, věčný budiž, od toho ani na
píď necouvej. Vedou-li té jiné rozumy, svedou tě.

*Pozor, ať nedbají synové tohoto světa s
větší péčí a starostí o dosažení věcí nestálých
než vy věčných.* S. Ignat. in epist. de perf.

Bídě jsou v tom lidé smrtelní: vždy jsou
náchylnější k věcem škodlivým. Jako chorobní
po ničem dychtivěji se nesháníme, než potom
co nejtížeji ubližuje, aniž se čeho více hrozíme
než toho, jež by nám bylo nejužitečnější.

Práce každá vděk jest mimo onu, kterouž
by vynakládati bylo na dosažení ctnosti. Lopo-
tami kupců, nebezpečnými vojáků podniky, bdě-
ním učenců jest usvědčována lenosť naše, pro
niž ziskům zemským před věčnými, totiž stínu
před věcí přednost dáváme.

Často byloby snáze obdržeti nebe než
ztratiti. Menší práci stojí nás ctnost než ne-
ctnost. Jho Kristovo blažší a břímě lehčí jest
než jho a břímě ctitelů našich a přece — jaká
to šílenost! — na smrt zamilování jsme do
nebezpečného pachtění svého.

Kdyby desátý díl snahy a času, jež lako-
mec na výtěžky časné vynakládá, na věčný zisk
byl obrácen, jak náramnými kroky bychom ve
ctnosti prospívali, jak snadno byli bychom sva-
tými!

Žebrákovi tři božské ctnosti.

Slunce zlaté, světla zdroji,
Tepla, vzrůstu, úrody!
Rád bych poznal bytost tvoji
Okem buď neb důvody.

Nelze mi, — až bystrým videm
Kdos mi zjeví, co jsi ty,
Zatím svít mi k dobrým lidem
A hřej moje záplaty.

Rovněž marně bych se mořil
Zkoumat pravdu o Bohu:
Toho, který slunce stvořil,
Já vystihnout nemohu.

Slovo Jeho mi probouzí
Dobrodinců útrpnost,
Silí mne a těší v nouzi,
Na tom je mi zatím dost.

Bože! *tuším* pravdu v kmitu,
Mocí, slovem zjevenou;

Než ji *uzřím* v rajském svitu,
Věřím; rozmnož *viru* mou.

K městu dobrodinců spěju.
Ač mám prázdný ještě vak,
Již se unavením chvěju,
A hle, tamto běží vlak.

Kdy pak já, ach, v potu tváří
Za ním se tam dokulhám!
Vyšel jsem při ranní záři,
Ještě půli cesty mám. — —

Tu jsem! — Aj, co lid se hrozí?
„Vlak prý se kdes vyšinul,
V krvi bědují tam mnozí,
Nejeden i zahynul.“ —

Přeletěli hory, doly,
Rychle, ale nejisto,
Já pak došel zdráv o holi
V Jménu Páně na místo. —

Bože! k Tvému slávy Městu
Chceš, bych kráčel chudobou;
Žes mi *jistou* udal cestu
Doufám, posilň *naděj* mou.

Lidé spolu v lásce žijou
Pro krásu a bohatství,
Vzájem na zdraví si pijou,
Zavírají přátelství.

Žebrákovi cit jen dvéře,
Ne však láska, otvírá;
Z jedné ruky dárek běře,
Druhá za ním zavírá.

Ale Ten, jenž dobrodějnou
Láskou dary zděluje,
Osvědčil, že měrou stejnou
Lazara též miluje.

Pročež krátkou ještě dobu
Bez závisti potrvám;
Za nedlouho přijda k hrobu,
Všem já se pak vyrovnám.

Bože! srdce osiřelé
Má jen v Tobě poklad svůj;
Dávám Ti je tedy *celé*,
Ty v něm *lásku* rozněcuj. F.

Dědeček.

(Upomínka na mladá léta.)

Blaze vnukovi, jemuž Bůh dlouhá léta
zachoval dědečka moudrého, zkušeného, dě-

dečka, jenž dovede vypravovati na sta pohádek, zná pověsti celého kraje, nebo švitovitou, šukavou babičku, jež duchem jest strašným veškerého domu, geniem domácnosti.

I my jsme měli takového děda s čelem vráskovitým, úsměvem příjemným na rtech, hbitým ač zapadlým okem. Šaty, jak říkával „ze starého světa“, byly kozlovce, vysoké boty „punclovky“ a modrá kazajka s nezbytným hedvábným šátkem nákrčním.

Jen v neděli, o veliký svátek a jiné důležité dny v roce navlékal zeleně vylozkovaný, modrý, šosatý kabát, zůstatek to bývalé hodnosti — hájemství. Pušku, drahou dvojku vzali mu vojáci o poslední válce.

Nebyl dědeček u nás odjakživa, ale přistěhoval se od staršího syna z blízké vesnice, kde měl výměnek: světlo, teplo a společný stůl, jenom že jak říkával: „světlo ve dne, teplo v letě a nic na stole.“ Aby nemusil snad na stará léta tříti bídu, vzal jej mladší syn k sobě a tak se stal dědeček našim „vychovatel“.

Byli jsme jen dva: já Frantík a bratr Ferda, arci hoši vybraní, jimiž sám rarášek šil celý den a kdybychom v noci nebyli musili spát, šil by námi i celou noc.

„O vy luciferi,“ říkával dědeček, „co jste zase vyvedli? Není dne, ba ani hodiny, by člověk měl od vás pokoj, jaci jste to neposedové! A abychom dědečkovi poslední dny života ještě neztrpěli, matka odstranila nás často, zakázala choditi do komůrky dědečkovy a jen někdy s ním na procházku do polí nám dovolila. Byla to pro nás doba krutá, nebo dědeček přirostl nám příliš úzce k srdci.

Také děda téměř celý den na dvorek, do zahrady nevyšel, o oblíbenou besídku krokem nezavadil, nesmál se, nežertoval a někdy ani k jídlu se nedostavil.

To zamrzelo syna a nevěsta vděčná nevěděla, co že se to stalo za obrat s tím dědečkem. I vyšla sama na komoru do světničky dědečkovy a zastala jej, an se modlil v „Nebekličí“. Ba ani se nemodlil a na straně otevřené znáti bylo několik vlhkých míst — snad od slz.

„Ale dědečku,“ začala matka přisednuvši k němu, „velice nás všechny bolí, že jste se tak náhle proměnil, ba že ani celý den se nezasmějete, nás pak tak velmi zanedbáváte.“

„Křivdiš mi, drahá nevěsto,“ začal děd, „že by vina byla na mé straně. Toho jsem velice dalek, ale nedáváte vy mi patrně

pokynutí, bych se odstranil, když i tu radost — ty děti mi běžete, je ode mne odstraňujete, jako by se nakazily v mé přítomnosti?“ —

Tu by se byla matka chutě zasmála tomu nedorozumění, ale vážná tvář dědova ji zarazila. Dodala: „To se dědečku mýlíte. My myslili, by vás ty děti stále netrápily, nesužovaly, na krk nelezly a tak stará léta nestrpěly a hle! naše starost potkala se s tak neblahým výsledkem. No to buďte bez starosti. To-li vás mrzí, tedy s Pánem Bohem mějte si je na krku třeba ustavičně.“

A aby slova hned skutkem osvědčila, popošla ku dveřím a zavolala: „Frantíku, Ferdo, hned pojďte sem!“ a dupot po schodech dokazoval, že volání nebylo marné.

Dvěře se otevřely a my se vyhnuli do světničky umáchaní, nebo lovili jsme ryby. Tvář dědečkova se vyjasnila a když nás sevřel náručí svojí, zasmál se a pravil matce: „Takhle to chci mít.“

„Jen aby vás netrápili ti darebáci,“ pravila matka, „starý člověk miluje pokoj a těmi nezbedy šíje sám rarach.“

„Buďte bez starosti, já se nedám a svolí-li otec, vezmu si sám hochy pod komando a na výměnek se více nevrátím.“

Otec ovšem svolil rád a tak dostali jsme děda za pěstouna a neodloučili jsme se již nikdy od něho.

Prvou věcí za nového poručení byla otázka, zdali se umíme modliti. Byl náš dědeček příliš nábožný a denně pročel mnohou hodinu v bibli sv. nebo v staré postile a do kostela nechodil jinak než s velikým Nebekličem. Nikdo z čeledinů nesměl se odvážiti úštěpačně mluvit o „panáčkovi“, nebo dokonce rouhati se věcem posvátným; to byl oheň na střeše a dědeček tak dlouho se neupokojil, dokud rouhač neustal, nebo z domu se nevyklidil. „Pak se nemá Pán Bůh na svět hněvati, válkou a hladem, neúrodou a morem ten bídný svět trestati, když taková čeládka tady žije a z Boha jen posměch si dělá.“ A dědeček měl pravdu.

Jakým byl poctivcem, zbožným člověkem, takovými chtěl mít i nás děti a proto ohýbal stromky z mládí, by nepřerostly a každý náš přečin trestal citelně říkáje: „Toho raracha z vás musím vyhnati, by nedostal rohy a netrkal snad rodičů a sousedů až dorostete.“

Nemyslíl to arci nikdy tak zle a my více užili sladivce než hořčice pod mocnou vládou dědečkovou.

„Kdy pak nás vezmete do kostela?“ volali jsme, kdykoliv děd ustrojív se v neděli do svatebního šatu dával nám naučení, jak nám jest se chovati za jeho nepřítomnosti. Chodit do chrámu, půl hodiny vzdáleného jenom v neděli a ve svátek, nebo byl již stár, kašlal často a dech popadal. V letě ovšem i ve všední den do Výjezda na mši svatou si vyšel.

„Co byste vy dělali již v kostele, neumíte sedět ani minutu doma, natož tam, kde musíte být jako pěna.“

„Dědečku, my budeme velmi tiši, jen nás vezmete s sebou aspoň jednou,“ prosili jsme.

„Leda pro pohoršení,“ utrl se na oko dědeček, ale když jsme se mnoho naprosili, slíbil nám v pondělí, že schválně s námi půjde do Výjezda a do chrámu Páně nás zavede.

Jak slíbil, tak učinil. Hned časně z rána byli jsme ustrojeni, šukajíce kolem dědečkovy světničky, zdali nezaspal. Tam ani myš sebou nehнула. To nás děsilo. Děd jest starý, večer prý nespí, hlídá, jak říkává, má spaní jen „na mžik“, mohl snadno usnouti si z rána, kdy se to tak hezky spí, když sluničko již mocí do oken se vtírá. Takové myšlénky nás trápily.

Když už nás trpělivost opustila, a ani výmluvnost matčina, že je dosti času neuspokojila; šli jsme ke dveřím dědečkovy světničky. Sáhnu na hle! Dvěře povolily a děd ve svátečním oděvu stál nám naproti. „Dobré jitro dědečku!“

„I vy nedočkavci — dobré jitro — jindy co se vás člověk naburcuje, by někoho sehnal z postele tak pro tu ranní posylku a dnes jste už jako ze škatulky hned tak z rána! Proč jste tak časně vstali a svátečně se oblékli?“

„Vždyť nás vezmete do kostela,“ připomínal bratr dědečkovi a já patrně jsem přikyvoval.

„Nevím, nevím, nějak mi není dobře,“ vymlouval se stařec a aby dodal slovům váhy, trochu zakašlal.

Šli jsme do světnice ke snídání. Matka pokárala nás, proč děda budíme a hned z rána věšime se mu na šosy. Zatím vyšel děd na zápraží, prohlédl oblohu a spokojeně prohodil oknem: „Pršetí nebude, tedy půjdeme.“ A my už byli ze dveří na dvore a držíce se modrého fraku dědova,

hrdě přede vši čeládkou brali jsme se do kostela.

„Šťastnou cestu,“ volal otec vyjižděje do pole na oračku, „jen dejte pozor, abyste dědečkovi šosy neutrhli,“ dodal se smíchem. Aby se tak nestalo, pustili jsme se loukou ku předu a zase se k dědovi zpět vraceli. — — (Dokonč.)

Mravné přápuvídky pro dítky.

1. Ctíš-li otce, ctíš-li matku, budeš mít mnoho statků.
2. Dokud živi rodičové, cti je; a za mrtvé, modli se.
3. Chudá matka spíš sedm dětí vychová, než sedmero dětí jednu matku vyživí.
4. Jak ty rodiče své, tak tě uctí dítky tvé.
5. Kdo otce a matky neposluouchá, bude poslušen telecí kůži.
6. Když otec stár, rád by's ho zahrabal; a když zemřel, rád bys ho vyhrabal.
7. Matčiny rány nebolí.
8. Matčiny ruce, i když bijí, měkky.
9. Není přítelíčka nad tatíčka.
10. Požehnání otcovo staví dětem domy; kletba však matčina je až do základu hubí.
11. Požehnání rodičů na vodě neutone, v ohni neshoří.
12. Sousto chleba dobyté vlastní prací otci lépe chutnává, než pečené od dětí. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardiál ráčil se odebrati do Vídně, kde až ku konci tohoto téhodne setrvá. V sobotu vrátí se do Prahy.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 26. května u sv. Jiří, od 27.—30. t. m. v Emausích; 31. května, 1. 2. a 3. června u sv. Petra na Poříčí a od 4.—7. června ve Volšanech.

— Roku 1881 bylo v Pražské arcidiecési 35.468 **biřmovanců**. — Biřmovanců ve vikariatu Novostrašickém bylo letos 5.249 a sice: v Novém Strašeci 842, na Lánech 234, v Tuchlovicích 404, v Stochově 314, v Renčově 384, v Kornouze 298, v Malkovicích 276, v Srbči 312, v Pozdni 287, v Peruci 536, v Radonicích 344, ve Vrbně 208, v Panenské Týnici 261, ve Slavětíně 125, v Smolnici 424.

— **Procesi zapověděna.** Poněvadž prý v některých místech v Čechách neštovice ve větší míře se rozmohly, zakázala

liberální vláda mnichovská, aby z Bavor do Čech procesí se neubírala; podobně nesmí procesí z Čech do poutnických míst v Bavořích docházeti. Zákaz týž jest na tři měsíce vyměřen.

— J. Excellence nejdůst. p. biskup budějovický **Jan Valerian Jirsík** vysvětil v době svého biskupování od r. 1851 šest set třicet dva kněze a udělil svátost sv. birmování 552.000 věřících.

— **Spolek sv. Josefa.** Dne 11. května konal spolek sv. Josefa k podporování světského duchovenstva ve výslužbě mimořádnou valnou hromadu v 10 h. dopoledne v posluchárně bohoslovecké fakulty č. IV., k níž se osobně dostavili 42 členové, z Prahy 11, mimo to z arcidiecése 17, z diecése hradecké 7, litoměřické 4, a budějovické 3; (dle stavu 1 kanovník, 2 biskupvikáři, 3 děkanové, 17 farářů, 13 kaplanů, 3 katecheti, 1 spiritual, 1 kazatel a 1 vikarista); plnomocenstvím zastoupeno bylo 128 členů. Usnešeno doplniti § 23. v ten smysl, že když udaný počet (20) členů v ustanovenou hodinu se nesejde, po uplynulé jedné hodině přítomní členové právoplatně usnášeti se mohou. Dále usnešeno § 27., jenž c. k. finančnímu úřadu byl nejasným, vyložiti a objasniti v ten smysl, že již při založení spolku bylo úmyslem (§ 16.), aby pro případ rozejiti se spolku jmění spolkové ve prospěch deficientů a zvláště deficientů členů celé provincie české vynaloženo bylo; kdyby však spolek úředně rozpuštěn býti měl, že jmění spolkové odevzdá se nejd. p. arcibiskupu Pražskému k vždy trvajícimu podporování deficientů církevní provincie české ve smyslu stanov. Opravené stanov. podány již ku schválení duchovní a světské vrchnosti. Ve schůzi správního výboru dne 10. května na faře sv.-Haštalské konané byly knihy prohlédnuty, pokladna skontrována, a vše v pořádku shledáno. Toho dne bylo v pokladně 64 zl. 14 kr. na hotovosti a 76.100 zl. v cenných papírech. Dále vzato na vědomost, že několik členů zvýšilo si fassi spolkovou, a pensistů že jest 9. Dne 1. prosince 1881 obdrželo 7 deficientů 360 zl. 26 kr. a dne 1. června 1882 obdrží 9 deficientů (mezi nimi 2 pouze za čtvrt roku) 467 zl. 20 kr. Členů nových přistoupilo letos 11, a sice z arcidiecése Pražské 6, z diecése Hradecké 1 a z Budějovické 4. Poslední členské číslo jest 453, po odečtení vystoupilých a zemřelých jest členů skutečných z Pražské arcidiecése 127, z Hra-

decké 132, Litoměřické 80 a Budějovické 51, celkem 390.

— **Májová slavnost** na hřbitovech ve Volšanech koná se v neděli dne 25. června za každého počasí.

— **Sňatek.** V úterý dne 23. t. m. byl v arcibiskupské kapli uzavřen sňatek hraběte Telleze de Sylva s princeznou Gabriellou Schwarzenberkovou, dcerou knížete Karla Schwarzenberka. Církevní obřady vykonal v zastoupení nejd. pana kardinála nejd. světicí pan biskup dr. Karel Prucha, který při této příležitosti měl vzletnou řeč. Sňatku byli přítomni pan místodržitel baron Kraus, zemský velitel baron Filipovič, jakož i mnoho zástupců domácí šlechty.

— **Úmrtí.** Dne 23. t. m. v noci zemřel ve Strassburku vysokor. p. Ervín hr. Schönborn, (narozený 2. srpna 1862, nejstarší syn J. O. p. hraběte Karla Schönborna. Tyž odebral se teprva před čtrnácti dny do Strassburku, kde studoval práva. Dne 18. t. m. přišlo mu náhle špatně a již příštího dne objevily se známky zánětu pobřišní blány a za tři dni nemocí podlehl. Dne 24. byla mrtvola zvěčnělého ve Strassburku pokropena a do Čech převezena, načež v sobotu 27. t. m. v rodinné hrobce hrabat Schönbornův v Sutomi u Lovosic pohřbena bude. Zesnulý slynul zbožností a šlechtetností.

— **Hrob sv. Františka Xaverského v Indii otevřen.** Sv. František Xaverský, jehožto památka se koná 3. prosince a v desíti pátkách po Velikonoci, umřel r. 1562 na ostrově Sancinu naproti Číně. Tak veliký mučovník a missionář, který tolika pohanům přinesl světlo sv. evangelia, umřel daleko své vlasti Portugalské. Pochován byl v městě Goji ve Východní Indii. — Dva dni po smrti světcově bylo tělo do veliké rakve položeno a rakev do hrobu spuštěna. Za deset týdnů potom z hrobu rakev zvednuta a do Malaky přenesena. Tělo světcovo nalezeno čisté, celé, neshnilé, právě tak, jak bylo do hrobu vloženo. — L. 1554 byl světec opět přenesen do Goji. Za 200 let opět nalezen čistý, hnilobou neporušený, což všeobecný obdiv bylo způsobilo. Papež Řehoř X. služebníka Božího, jenž tolik nešťastných ubožáků uzdravil a 25 mrtvých vzkřísil, za svatého prohlásil. Na prosbu věřících, kteří četně chodili se modlit na hrob světcův a za pomoc prosit, bylo tělo sv. Františka několikráte vystaveno k veřejné počtě a to poprvé r. 1782 po tři dny; za 77 let později r. 1859 po druhé 37 dní. Když nadešel rok 1881. Indie opět měla potěšení na čas patřiti na

svého apoštola. To se stalo od 3. prosince do 6. prosince r. 1881. Největší slavnost byla 3. prosince. V ten den byla sv. skříň otevřena a předrahé tělo obecnstvu ku poutivosti ukázáno. Biskup Gojský s 300 duchovními zahájil slavnost. Slavné procesí bralo se do chrámu „Dom Jesu“, kde světec odpočívá. Slavnosti účastnil se také pohlavár Alfred d'Albuquerque, jenž byl večer před slavností z Portugalska sem přibyl. Věřících z blízkých i dalekých krajů se sešlo přes 15.000. Když přibýli do chrámu, odebral se biskup do postranní kaple, kde jest hrob sv. Františka z mramoru a jaspisu. Po modlitbách čtyři kanovníci vzali předrahou skříň na ramena a nesli ji proti kůru, kde byla pod drahým baldachýnem vystavena. Účastníci zapěli „Te Deum“. Po pontif. mši sv. otevřena rakev, jež uzavřena jest třemi klíči. Jeden klíč má biskup, druhý pohlavár a třetí stoliční kapitula. Když byl příkrov otevřen, líbány světci nohy, jež tolik krajů prošly, tolik dobrého národu přinesly, tolik duší Kristu získaly. — Tělo velikého apoštola jest oblečeno v předrahé zlaté mešní roucho. Levá ruka leží na prsou, pravá, která přes 200.000 pohanů pokrtila, jako drahý ostattek přenesena do Říma. Několik lidí nemocných při té slavnosti se zhojilo, z neuhů ozdravělo.

— **Výstraha těm, kdo chtějí do Ameriky.** Spolek sv. Rafaela v Německu k ochraně kat. vystěhovalců varuje ve zvláštním provolání všechny, kteří mají laskominy po Americce, aby raději doma zůstali, jelikož počet vystěhovalců každým rokem se množí (letos od 1. ledna do března 64.120!), následkem čehož se nedostává pro většinu práce. Lákavá psaní, pak-li někdo náhodou brzce nějaký ten dollar uspořené do staré vlasti pošle, se rychle rozšíří, kdežto převelký počet smutných zpráv, kde vystěhovalci po staré otčině touží a kroku účinného želi, se umlčují. Rolník, který se do Ameriky pustí a nemá alespoň 500—1000 dollarů, není s to upravit si sobě poněkud pohodlné živobytí. Zámožnější jsou nuceni stěhovati se do Wisconsinu, Kansasu, Minnesoty, Jovy, Illinoisu, Arkansasu, Texasu a Nebraska, kde laciné pozemky jsou. Aby však neupadli do drápů agentů a nedostali se do krajín se špatnou půdou, je nutno obrátiti se v oněch státech na kat. kněze, aneb na spolek sv. Rafaela v Hamburku, Limburku, New-Yorku a p. Remeslníci obdrží prý dříve zaměstnání v městech severních a výhodních.

Literární oznamovatel.

— „*Markrabství Moravské.*“ Popisuje Mat. Václavek. Pan spisovatel rozdělil knihu na část všeobecnou, v níž pojednává o zeměpise a dějinách Moravských vůbec a na část speciální, v níž obeznamuje nás s Valašskem Moravským. Při zeměpisu nebylo by bývalo na škodu trochu obšírnosti; pojmenování některá nesprávně jsou udána. — Dějiny Moravské psány jsou přehledně a celkem důkladně, tak že potřebám lidu, pro který kniha ta určena, docela vyhoví. Zavaděl se p. spisovatel obšírnějším rozepsáním o apoštol. slov. sv. Cyrilla a Methodějovi. — Tak důkladného poučení o Valaších ihned všude nenalezneš, jaké podal nám p. spisovatel v části speciální. Kdo chce poznati kraj i kraj, chyby i dobré vlastnosti Valachů Moravských, tomu výborně poslouží kniha tato psaná slohem zábavným. — Očekáváme, že i ostatní kraje Moravské tak důkladně popsány budou.

— „*Mladá léta*“, dvanáct mravokárných povídek ze zkušenosti. Milé mládeži vypravuje J. K. Hraše. Pan spisovatel obcuje co den s mládeží, zná velmi dobře její náklonnosti, slabosti, choutky. Pouhá slova mravokárná obyčejně nedostačují, příklad nejlépe učí a příklady, šatem utěšených povídek oděnými výstrahu dává dětem spisek tento, by netrhaly ovoce, šetřily ptáků, neběhaly za vozem atd. Jednotlivé výjevy ilustrovány K. Krejčíkem. Kéž vřela slova tato bluboko se zakoření v duši mládeže a splnění dojde heslo J. K. Hraše: „Zdárná mládež sláva vlasti!“

— Pod názvem „*Žákyně v pěti dílech světa*“ počal Ad. Potůček na Smíchově vydávati český překlad spisu francouzské spisovatelky Elišky Berthetové, který byl od francouzské akademie vyznamenán cenou Monthyonovou. Spis tento, jenž obsahuje poučné popisy rozličných národů světa, vyjde v šesti sešitech, z nichž každý jest zároveň četnými ilustracemi ozdoben. Vydán nákladem spisovatelovým a zasluhuje pro výtečný obsah svůj rozšíření co největšího.

— „*Archiv přednášek a řečí učitelských*“. Redaktor: Ant. Konst. Viták, gram. učitel při škole měšťanské v Poličce. Svazek II. „Archiv vychází v sešitech volných co do lhůty i objemu. Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec pro literaturu paedag. i hudební a pomůcky učebné. Cena 60 kr. Obsah: *Dějiny řečnictví.* (Píše Konst. Viták.) Pan spisovatel má dobré a pravé náhledy, když praví: Luther nabytí přívrženců ne z přesvědčení náboženského, nýbrž k vůli vyhlídkám na zbohatnutí zabavením církevních statků. Dále: „Kazatelna zachovala

národ náš při životu“, tedy to byli duchovní, kteří pěstovali jazyk mateřský. Podobně nezůstal i stav učitelský pozadu. Dále jest článek „O podstatě písma hieroglyfického,“ který napsal Václav Petrá, ředitel realného gymnasia v Pelhřimově. Řeč ředitele Karla Šmídka v zemské poradě moravských učitelů „O osmileté povinnosti školní.“ V této řeči vyvracují se námitky proti osmileté povinnosti školní. Ačkoli ve všem nemůžeme souhlasiti s p. řečníkem, přec jsme mu vděčni z toho, že se ujímá kat. duchovenstva zejména těmito větami: Že duchovenstvu za doby novější práce přibýlo uznávám. Jestli duchovnímu vedle povinností farních zastávají též úřad katechety někdy i v několika školách. Chystaje se mnohdy do školy, duchovní jest volán tu k nemocnému, tu za jinými povinnostmi, které nemohou býti odloženy. Mimo to nedostává duchovní za práci svou katechetickou z právní žádné odměny, ač každý dělník od generála až po obyčejného nádeníka přeje si mzdy nějaké za dílo své. Nedivme se tudíž, že se ozývají hlasové žalující, že jsou duchovní prací přetíženi. Hlasy dotčené jsou tím závažnější, ano se duchovních nedostává. Doufejme však, že bude i duchovních přibývat, doufejme, že se moudrému zákonodárstvu podaří, by se kněžím za krušnou práci ve škole dostalo slušné odměny, a že konečně všude panovati bude láska a svornost křesť. mezi dělníky, kterým jest pracovati na jedné a téže roli. Následuje řeč Fr. Slaměníka, redaktora časopisu „Komenský“ o učitelích nové doby, ve které se doporučuje náboženství a mravnost, ačkoli věta: „Klidného svědomí svého nikdy nepozbudeme, bychom i všemu nemohli tak věřiti, jak církev k věření předkládá“, jest nepravá. Následuje ještě několik menších řečí rozmanitého obsahu. Celkem vede si p. redaktor obratně a podává pp. učitelům vhodnou pomůcku ku vzdělání i v tomto oboru.

— „Rozmluvy Čecha s Němcem“. Vhodný způsob, aby Čech rychle se naučil jazyku německému. Sestavil Ferd. Schulz, professor na česko-slovanské akademii obchodní v Praze. Nakladem Frant. Řivnáče. V Praze. Každému, kdo lehkým a snadným způsobem jazyku německému přiučiti se chce, tuto knížku doporučujeme. Vydána jest již v třetím vydání, které jest přepracované naskrz a návodem k německému čtení, jakož i stručným přehledem německé mluvnice rozmnožené. Výběr frází jest praktický. Úprava velmi slušná.

— „Jazyk“. Na základě německého překladu flámského originalu zpracoval Alois Matuška. Zábavné bibliotéky dílo 72. V Brně 1882. Tiskem a nákladem knihtiskárny bene-

diktinů. Cena 25 kr. Pan spisovatel bleděl svůj spis tak uzpůsobiti, aby z něho vyztral ráz český a aby čtenář Čech ocitoval se v něm úplně doma. K tomu cíli užil bohaté sbírky přísloví českých, snesených v Čelákovského „Mudrosloví“. Veliké množství českých přísloví jedná o řeči a jazyku, což jest nejlepším důkazem, kterak národ český velikou závažností a důležitostí jazyka uznával. Ve spisu pojednává se o jazyku žalujícím, žvavém, vytýkavém, neužitečném, hádavém, podštěvavém, chlubitvém, kousavém, lživém, pomluvačném, nečistém a mlčelivém.

— Fr. Hellwalda „Země a obyvatelé její“. Illustrovaná zeměpisná, dějepisná a národopisná kniha domácí. V Praze. Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec. Celého díla sešit 54. a 55. V sešitu 54. jedná se o obyvatelích ostrovů šalamounských, o ostrovech Santa Cruzu a Nových Hebridách, o ostrovech Loyaltách a Nové Kaledonii, o obyvatelích ostrovů Viti, o smíšených mikroneských, kterým věnována jest též polovina sešitu 55. Sešit 55. šíří se hlavně o Polynesanech. Dílo Hellwaldovo jest zajímavé, kterou zajímavost zvyšují četná vyobrazení. Spisovatel hleděl vždy ku vzdělanosti, mravnosti a náboženství těchto jmenovaných polodivných národů. Český překlad jest správný a úprava velmi slušná.

— „Encyklopédie obrazů“ obsahující připodobnění, podobenství, allegorie, bajky, parmythie a hádanky. Pro kazatele, katechety, učitele a vzdělance vůbec. Sebrali a upravili Jan Nep. Černohouz, děkan v Kovářech a Frant. Černohouz, děkan v Dobrovi. V seš. VI. a VII. jsou články (Čistota srdce — Dábel). — V Praze tiskem a nákladem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské. Příklady volené jsou vesměs pěkné a poučující.

— „Natalie“, nebo vítězství pravdy a lásky. Podle německého od Tomáše Korce. Zábavné bibliotéky dílo 71. Dojemným způsobem vypravuje se, jak neblahé následky má manželství mezi stranou pravoslavnou a katolickou. Katolická Polka provdává se za ruského knížete, život její jest strastiplný. Odloučena od muže, svého vlastního dítěte a příbuzných stává se společnící baronky české. Prozřetelnost Boží to řídí tak, že matka obsluhuje jako učitelka své vlastní dítě, které na smrtelném loži ji smiřuje s manželem.

— „Methodika vyučování v první třídě škol obecných“. Za příruční knihu mladším učitelům a chovancům ústavů učitelských napsal V. Knížek, učitel cvičné školy při c. kr. paedagogii v Hoře Kutné. V Praze 1882. Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec. Ačkoli máme v literatuře hojný počet methodických děl, ne-

měli jsme dosud knihy, v níž by podáno bylo vše, co do oboru počátkového učení v první třídě náleží. Pan spisovatel pojednává v slušně upraveném spisu tom o názorném vyučování, o výpravném učivu, o ukázkách rozprav z počátkového učení, o kreslení, o psaní a čtení, o počtech, o tělocviku. Uvedl vše, co a jak do oboru učiva pro první třídu náleží, jako jsou: forma a její vývoj, rozvrh a postup učiva, k tomu i prostředky a pomůcky a některé praktické ukázky při vyučování. Přidal 10 lithogr. tabulek a 89 dřevoryt. vzorků. Práce ta, jak vidno není snadná, ale p. spisovatel dostal úkolu svému velmi dobře a spis jeho praktický doporučuje se sám sebou. I ti, kteří úřadu katechetickému se věnovati chtějí, měli by si ho všimati, poněvadž v něm naleznou pokynutí rozličná a dobrá, jak si vésti při vyučování v první třídě. Pokynutí, která vycházejí od zkušeného a chvalně známého učitele.

— „*Urbánkův věstník bibliografický*“ měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Majetník a redaktor Fr. Urbánek. V čísle 4. nalézáme tento obsah: Stanovení dat životopisných. (Prof. dr. Kar. Seydler.) Neshodné údaje v českém písemnictví. (Fr. Bačkovský). Přehled překladův do češtiny. (Sestavila Klára Specinová). Doplnky z literatury ruské. (Sestavil Jos. Soukal). V bibliografii se pojednává o vydaných knihách a časopisech českých, slovenských, hudebních, uměleckých, o vydaných dílech jinojazyčných, hledících k zemím koruny české, o spisech krvavých. Pak následují: Zprávy osobní. Památky. Seznam životopisů a příspěvků životopisných. Doplnky biografické a bibliografické. Vypsání ceny a výsledky. Přednášky. Po té následuje seznam úvah, přehled časopisectva, feuilleton, zprávy spolkové, směs, zapověděné tiskopisy. Hovorna. Úmrtí. — Obsah jak vidno přebohatý a rozmanitý.

— Tentýž věstník přináší tuto zprávu o zasloužilém spisovatelce české: † *Mater Maria Eleonora* (rozená Apolonia Fellerová)* 13. led. 1813 v Kouřimi; do kláštera Kutnohorského vstoupila v 16. roce a po dvou letech, kdy se k stavu učitelskému byla připravovala a pak s úspěchem v Hradci Králové zkouškám se podrobila, byla do konventu Kutnohorského v 18. roce věku svého definitivně přijata. Po 49 let působila jako učitelka. Na to 30. září 1880 byla za představenou kláštera zvolena, od kteréžto doby vedla jen správu kláštera a zemřela dne 4. dubna 1882. Pochována jest na hřbitově Matky Boží na Náměti v Hoře Kutné. Sepsala a tiskem vydala díla: „Slepý houslista“, „První kostel v knížetství Kouřimském“, „Koncert čili Lépe dáti nežli bráti“, „Svatvečer zlaté svatby“. — V rukopise zanechala: „Paní

správceva nebo Založení knihovny“, „Svatý Václav a jeho babička“, „Svátek babiččin“, „Nový prapor nebo Starý ostrostřelec“ a „Ješlíčky“.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Ant. *Turba*, čl. ř. křižov. a kapl. v Tachově, 10. května 1882, (nar. v Ném. Boravi 5. února 1848, vysv. 13. července 1873).

Jmenován jest:

vdp. Jos. *Breischl*, síd. kanovník v Staré Boleslavi, děkanem kapituly Staro-Boleslavské. Slavná installace byla na den Nanebevstoupení Páně, kdy i vdp. kanov. Ant. *Kaceřovský* instalován byl.

Ustanoveni jsou:

p. Jan *Beneš*, dosud kapl. ve Všerubech, za faráře tamže;

p. Frant. *Urban*, dosud správce školy realné v Landeku, za far. v Hradku (Wünschelburg) v hrabství Kladském;

P. Eman. *Malý*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. v Králově Chlumu (Königsberg), za kapl. v Tachově;

P. Ant. *Hahmann*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. v Budíně v Uhřích, za kapl. v Králově Chlumu.

Upřázdnená místa:

Místo *sidelního kanovníka* v Staré Boleslavi, kterého jmenovati přísluší J. Emin. nejdůst. p. kard. arcibiskupovi, od 18. května 1882.

Wiese, expositura po druhé vypsána, patr. obce Chebské, od 5. května 1882.

Místo *katechety při osmileté měšťanské škole* dívčí v Slaném, s nímž spojeno jest služné 800 zl. Konkurs trvá do 20. června.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

p. Jos. *Paleček*, far. Bezděkovský a b. notář, dne 18. května 1882, (nar. 25. října 1818 ve Švihově, vysv. 8. srpna 1844.)

Ustanoveni jsou:

p. Frant. *Pelikán*, far. ve Vonšově, za far. v Louňovicích (v pražské arcidiecési);

p. Frant. *Šacha*, kapl. v Bernardicích, za far. v Rabí;

p. Ant. *Hejret*, kapl. v Lodheřově, za admin. tamže;

p. Mart. *Voldřich*, kp. v Novém Rychnově, za admin. ve Vonšově.

Upřázdnené místo:

Vonšov, fara patr. J. Emin. nejd. p. kardinála knížete arcib. Pražského, do 23. června 1882.

Milodar. P. Václ. Hajný, kníž. úředník na Lánech na dostavení chrámu sv. Víta 1 zl. Zaplat Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedostla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o slavnosti nejsvětějšího Srdce Ježíše Krista.

Srdce Ježíše Krista mluvíc k srdcím
kněží:

I. stěžuje si,

II. prosí,

III. slibuje.

Úvod. Představ si Spasitele, an se se zjevuje každému ze svých služebníků, jako blahoslavené Markétě Marii, a k němu těmito slovy se obrací: „Viz toto srdce, jež tak velice lidi milovalo a jež od nich tak málo jest milováno. Ale mnohem více mne kormoutí, že shledávám nevděčníků též mezi těmi, kteří jsou mně posvěceni. Nemůžeš mně dokázati větší lásky, než budeš-li činiti, zač jsem tě již tolikráté žádal. Slibuji, že srdce mé se otevře, aby vytilo pozhnání hojných na ty, kteří je cítí budou a svou péčí vynaloží, aby i od jiných ctěno bylo.“*)

I. *Nejsvětější Srdce Ježíšovo mluvíc k srdcím kněží stěžuje si.*

1. „Ejhle srdce“. Ježíš nám je představuje; Jemu náleží. Jest dílem Ducha sv. mistrovským: „Nebo v něm přebývá všechna plnost božství tělesně.“ (Kol. 2, 9.) Jest sídlem citů nejslechetnějších, nejčistších, nejvznešenějších. Jest srdcem mistra nejlepšího, otce nejnežnějšího, přítele nejupřímnějšího. O jak trpěliva byla dobrota jeho k apoštolům, jak laskava ke vdově Naimské, k sestrám Lazarovým! Jest povždy totéž, povždy tak ochotno, aby se

*) Slova zaznamenaná ve spisech blahoslavené Markéty Marie změny nedostla jiné, než pokud rozjímání samo vyžaduje.

pohnulo vidouc utrpení! O duše má, jakou cítí soustrast s bídou tvou! jak jest pohnuto útrpností nad tolika nešťastnými, kteří zkázu berou, ačkoli srdce Ježíšovo vroucně si přeje zachrániti jejich duše!

2. „Jež tak velice lidi miloval.“ Uvažme slovo: tak velice. Nelze pochybovati, že lidi miloval Spasitel všech lidí, jenž zemřel za všechny, tak že ani jednoho není, jenž by říci nemohl: „Zamiloval mne, a vydal sebe samého za mne.“ (Gal. 2, 20.) Než jakou měrou je miloval? Kdo může pochopiti? Kdo může pověděti? On sám zdá se, že vyličiti nemůže. Přiveď si na paměť některá dobrodiní Jeho hlavní. Přemítej jesle, kříž, oltář! Ano, oltář, tajemstvo nejsvětější svátosti oltářní, které jsi právě rozjímal v minulých osmi dnech a které andělům a svatým bude věčně poskytovatí příležitost k obdivování; Bůh sestupující s výšin slávy své nebeské k bídám naší přirozenosti lidské, odsuzující sebe ke všem nízkostem, ke všelikému zapírání, aby nás povýšil k trůnu svému, obětující sebe ke všelikému utrpení, aby nám připravil blaženost svrchovanou; Bůh církev zakládající, aby v ní ustavičně bydlil s námi, ustanovující svátost oltářní, aby Jeho tělo nám pokrmem bylo a krev Jeho nápojem! Není-li to Bůh, jenž nekonečně miluje a jenž právo má žádati od nás lásku nekonečnou, kdyby možno bylo? „O srdce nekonečně milující a nekonečně milování hodno.“ (Lit. S. C.) Než miloval-li Ježíš tak velice lidi, jaké místo držíš, o knězi, mezi těmi, jež miloval nejvíce? Jaká jsou tvá zaměstnání v té církvi, kde přebývá, kde se obětuje, kde se podává? Jaké máš účastenství na milostech, jimiž přátely své nejdražší zahrnuje? „Jezte přátelé a píte, a hojně se napíte nejmilejší.“ (Píseň Sal. 5, 1.) A přece

pozoruj, jaká jest vděčnost lidí, jaká jest tvá. Za takovou lásku co srdce Ježíšovo dostává?

3. „A jež od nich tak málo jest milováno.“ O jak bolestná to slova! Nezkoumejme více, co by mělo býti, vizme, co jest. Kolik duší vědomosti nemá žádné o veliké lásce srdce Ježíšova k nim! Spočti je. Kolik duší ačkoli zná toto srdce Božské, přece nesplácují Jemu, jak by spravedlivě bylo, láskou opětnou! Spočti též tyto. „Nedostává se mi od přemnohých nic než nevědku. Jsem opuštěn, zavrhován, tupen ve svátosti srdce svého.“ Ježíš si naříká, hledá, kdo by Jej těšil: „A očekával jsem, kdoby se spolu pormoutil, a nebylo nikoho: a kdoby potěšil a nenalezl jsem nižádného.“ (Žalm 68, 21.) Což ani v pokolení kněžském, ani mezi těmi, jež vyznamenal nad všechny ostatní láskou nevýslovně něžnější! Slyš, o knězi, a dopušt, aby slova, která nyní budou následovati, do srdce tvého vnikla jako šípy ostré.

4. „Ale mnohem více mne kormouti, že shledávám nevědčnicků též mezi těmi, kteří mně jsou posvěceni.“ Které srdce Ježíši Kristu více jest posvěceno než srdce Jeho služebníků? Kdo Jej bude milovati, jestliže oni Jej nemilují? A přece, běda! kolik kněží podnět dávají žalobám tak žalostným! Nemluvíme-li o těch, kteří proti Němu vedou válku svatokrádežnou, znešvecováním a pohoršováním, kolik kněží s ním nakládá bez úcty, bez lásky pravé! Nudí se, když jim jest přítomen; vlašnost je provází, když jdou slavit svatých tajemství; nemají času, aby s Ním se bavili po nejsvětější oběti. O Ježíši, chci se přiznati, buď co buď: Stokrát více zasluhuji výčitek, než mi činíš. Pokořuji se, an o sobě spravedlivě soudím: náležím k oněm nevědčnickům, o kterých jsi pravil: „Ostatní na tom přestávají, aby tělo mé trýznili; avšak tito raní srdce mé, srdce, jež nikdy nepřestalo je milovati.“

II. *Srdce Ježíše Krista mluví k srdcím kněží prosí.* „Nemůžeš mně dokázati větší lásky, než budeš-li činiti, zač jsem tě již tolikráte žádal. Tak pokračuje Spasitel mluvě k služebnici své věrné. Viz tedy Pána nejvyššího, an prosí! Mohl by poručiti jsa Pánem, ale nečiní tak; prosí a to snažně aniž svou žádost na jevo dává jednou; a zač prosí? Aby srdce Jeho bylo potěšeno, aby odčiněny byly urážky, které Jemu se dějí, aby oslavován byl láskou naší. „Pán náš Ježíš Kristus dal mi na rozum, že si velice přeje, aby od lidí byl milován

a že proto jim srdce své objevuje a v těchto časech posledních jim dává nový důkaz své lásky předkládaje jim předmět velice k tomu způsobilý, aby je pohnul. Ujišťoval mě snažně, že má veliké zalíbení v účtě, která Jeho citům vniterným se prokazuje v podobě srdce tělesného, jaké mi ukázal a jehož obraz aby byl veřejně vystaven, si přeje; neboť tak prý srdce lidí necitelné pohnuto bude.“ Toť přání obecné. Zvláště však projevil několik žádostí, které bližě určují způsob úcty Jemu povinné: ustanovení svátku, svatá přijímání horlivě konaná a urážky odčiňující, odprosý uctivé. Za tou příčinou obrátil se k pokorné jeptišce, která neschopnou býti se zdá, aby skutkem učinila úmysl tento: *Infirmi mundi elegit Deus*. Ale nám, služebníků svým, kteří svým úřadem povoláni jsme, abychom vykonávali záměry Jeho milosrdenství, co nám ukládá snad již po delší čas? Zda se cvičíme v této dojemné pobožnosti tak, jak si přeje? Zdaž ji také šíříme? Nedal-li nám již několikrát dobré vnučení, abychom více činili pro slávu Jeho srdce Božského? Abychom Jemu posvětili svou farnost anebo aspoň některé duše k tomu způsobilejší? Abychom k Němu se utíkali s větší důvěrou, častěji a vroucněji mluvili o této pobožnosti ve zpovědnici, u lůžka nemocných? Aspoň dnes, když slyšíme hlas Jeho srdce nejsvětějšího, nezavrhujeme srdce svých! Toho dne, který církev zasvěcuje způsobem zvláštním, aby za minulost bylo dosti učiněno, slibem Jej potěšme. Nenechá jej bez odměny.

III. *Srdce Ježíše Krista mluví k srdcím kněží slibuje.* Sliby některé společny jsou všem věřícím, jiné odnášejí se ke službám, jež konáme pro spasení duší. — „Slibuji, že srdce Mé se otevře, aby vylilo požehnání hojných na ty, kteří je ctíti budou a svou péčí vynaloží, aby též od jiných ctěno bylo. — „Jsi-li slabostí uchvácen,“ vece blahoslavená Markéta, padáš-li opět do hříchů, toneš-li v bidách, srdce Ježíšovo milosrdenstvím a silou oplývá. Pozoruješ-li, že jsi velice nakloněn k pýše, ponoř se v pokorách srdce Ježíšova. Nevím, že by v životě duchovém bylo nějaké pobožnosti, která by tak mocna byla, aby duši povznesla k dokonalosti vyšší.“

Avšak vizme, co nám nejvíce myslí dodává: „Spasitel můj dal mi na rozum, že ti, kdož duše spasil se snaží, uměti budou, jak by srdce nejtvrďší pohnuli, a pracovati budou s výsledkem zázračným, jsou-li sami naplněni něžnou pobožností k Jeho

srdci Božskému.“ Knězi dobrý, co chceš více? Přeješ si netoliko sebe spasiti nýbrž i duše jiné a to duši mnoho; chceš probuditi svědomí zvláště ta, která ve zlém jsou zatvrzelá. Proti této zatvrzelosti znáš prostředek, Ježíš sám ti jej oznámí ráčil.

O srdce nejsvětější, klaním se Ti ve velebné svátosti, která nám připomíná všechny zázraky Tvé dobroty k lidem. Srdce lásky hodné, jak málo jsi milováno, jak málo poznáno i od těch, kterým se dostalo slavného povolání, aby k Tobě volali všechna srdce! Budeš přece jednou a budeš navždy útočištěm mým v mých strastech, pomocí mou v mých nesnázích, nadějí mou a silou v těch dobách úzkosti a nepokoje, kdy duše má tak jest sklíčena, že by klesla pod tíží zármutku. Tvým přispěním uniknu nebezpečím, která mé spáse hrozí, a s užítkem pracovati budu o spasení bratří svých. Srdce Ježíšovo, náleželo jsi Pavlovi, náleželo jsi Františku Xaverskému a všem mužům apoštolským, budiž také mým! Přijdiž mě obohatit svou pokorou, svou laskavostí, svou horlivostí a všemi ctnostmi svými. Opět se posvěcuji Tobě: Tobě věnuji své práce a námahy, své strasti a radosti, svůj život a konec života svého. A nyní obracím se k Tobě, nejsvětější Trojice; velebím Tebe, Bože trojjediný, že jsi mi daroval srdce Ježíšovo, dovol, abych Ti je obětoval. O račiž, za to Tě prosím snažně, přijati dostiučinění Ježíšovo za hříchy, kterých jsem se dopustil konáním zlého a opomenutím dobrého.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Srdce Ježíše Krista si stěžuje.* — Ejhle srdce: pozoruj jeho šlechetnost, jeho výbornost. — *Jež tak velice lidi milovalo.* Uvažuj slovo: *tak velice* a rozpomeň se na hlavní dobrodiní, která tuto lásku dokázala. — *A jež od nich tak málo jest milováno.* Smutná to pravda! Ježíši od přemnohých spláceno bývá jenom nevďecností a pohrdáním. Hledá utěšitelů; kde jich nalze? — *Ale mnohem více mne kormouti, že shledávám nevďěčníků též mezi těmi, kteří jsou mně posvěceni!* O Ježíši, které srdce Tobě více jest posvěceno než srdce kněží Tvých?

II. *Srdce Ježíše Krista prosí.* Pán svrchovaný prosí! Mohl by poručiti, a přece prosí. Žebra za naši lásku, za naše odčinění, za naši horlivost, kterou by od jiných byl poznán a milován. Obrací se k jeptišce prostinké, aby zavedl pobožnost, která by Jemu získala mnoho srdcí; zdaž

i na mne, služebníka svého, nevznáší nějakou prosbu?

III. *Srdce Ježíše Krista slibuje.* Srdce mé se otevře, aby vylilo požehnání hojných na ty, kteří je ctíti budou a svou péčí vynaloží, aby také od jiných ctěno bylo. Taková odměna nám a našim pracím kyne. Blahoslavená Markéta Maria pravila: *Nevím, že by v životě duchovém bylo nějaké pobožnosti, která by tak mocna byla, aby duši povznesla k dokonalosti vyšší.* Kdožkoli této pobožnosti se oddají, tu vzácnou hřivnu míti budou, že srdce k Ježíši obrátí. Milujme tedy a činme, aby též jiní milovali srdce, jež nás tak velice milovalo.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Biskupa Bossueta řeč pohřební při úmrtí Yolandy z Monterby, abatyše pobožných sester Bernardinek.

Z franc. přel. *Václav Marek.*

Ubi est mors, victoria tua?

Kde jest, ó smrti, vítězství tvé?

I. Cor. 15, 55.

Když církev při pohřbu svých dítek mluví ústy svých kazatelů, nečiní to proto, aby nastudovanými nářky zvětšila nádheru pohřebního průvodu, aniž tak jedná za tím účelem, aby marnou chválou vynášejíc mrtvé vyhověla ješitnosti živých; vždyť prvá z věcí těchto jest příliš nedůstojna její vytrvalosti, druhá pak velice jest na odpor její skromnosti. Církev předmět příliš vznešený si představuje v řečích pohřebních a proto nařizuje sluhům svým, aby mrtvým prokazující služby poslední upozornili posluchače své na stav všem smrtelníkům společný, tak aby myšlenka na smrt posvátnou budila v nich ošklivost před životem přítomným, aby zarděla se lidská marnivost při pohledu na osudný onen cíl, jež Prozřetelnost přikla jejich klamně naději.

Proto neočekávejte, křesťané, že líčiti vám budu ztrátu tohoto domu, opravdový žal všech těchto panen, jimž smrt odňala drahou matku, která tak vysoko je byla povznesla. Ani to není mým úmyslem, abych vyhledával v minulosti dosti daleké znaky převznešené rodiny, jimiž bych ukázati mohl na rod z Monterby, na rod, jehož zářivý lesk dosti znám jménem vlastním i jménem jeho příbuzných. Já zanechávám všech těchto rozprav zbytečných, abych tím snáze obrati si mohl látku da-

leko světejší, daleko prospěšnější. — Vás pak za to pouze žádám, abyste se od této velectnostné a velešlechtné abatyše, za níž dnes obětujeme Bohu oběť mše sv., naučili tomu, jak šťastně jest vám použití smrti, jež přinéstí vám má nesmrtelnost. Vždyť jen takto zmaříte všechny snahy této kruté nepřítelkyně, jen tímto způsobem zbavíte ji všeho, co při ní strašlivým býti se zdá, tak že konečně budete moci s apoštolem zvolati k ní slovy: „Kde jest, ó smrti, vítězství tvoje? Ubi est, mors, victoria tua?“ Tuto pravdu chci vám znázorniti ve krátké promluvě svojí doufaje, že Duch svatý dopřeje mi té milosti, abych v několika málo slovech shromáždil pravdy velevýznamné, jež čerpati budu z písma sv.

Jest to známý problem, který tak často již probírán byl ve školách filosofických: co člověk spíše si přáti má, zda nejvyššího dosíci stáří, či raději jednou ranou zbaviti se strasti tohoto života? Nevím, křesťané, co soudí o tom lidí většina; než povážím-li, s jakým jásotem tolik bludů přijal svět, tu nechci se na to ptáti citu vašeho, nýbrž rozumu a pravdy, které jediné vždy ovládati mají ducha lidského. Na první pohled mohlo by se zdáti, že všeobecnému hlasu přirozenosti naší dlužno ponechati rozhodnutí této otázky. Neboť, život-li jest darem Božím, zdaž pak není zcela oprávněna touha, chtítí zachovati sobě na dlouho tento dar svého svrchovaného Pána? A mimo to, víme-li že život, čím delší jest, tím více k nesmrtelnosti se blíží, nutně musíme si přáti život ten, pokud možno, zachovati a tak aspoň mlhavý nabytí obraz oné slavné výsady, již přirozenost naše pádem Adamovým byla pozbyla. A skutečně, my vidíme, že první lidé, dokud u větší žili nevině a hřích takých ještě nenabyl rozměrů, dosáhli věkem svým celých devět set let; když však později zloba lidská příliš se byla rozmohla, tu touž dobou zkrácen i život jejich. Bůh sám, jehož neomylná pravda musí býti svrchovaným pravidlem citů našich, rozhorlen na nás hrozí ve svém hněvu, že zkrátí dny života našeho a naopak On slibuje, že prodlouží život těm, kdož zachovají jeho příkazy. Konečně, je-li život tento nivou, na níž síti jest nám pro slávu nesmrtelnou, tož nemáme toužebně si přáti, aby role tato bylo prostrannou a širokou, aby tím hojnější přinesla nám žeň? Proto nedá se popřítí, že bychom si neměli přáti života dlouhého. — Ovšem tyto důvody, které smyslům našim tak velice se zamlouvají, snadno všeobecné převahy

nabudou; než my klademe proti nim jiné náhledy, jež v pravdě oněch daleko jsou stálejší, důraznější, mocnější. A tu především popírám, že by lidský život mohl býti dlouhým: tak že přáti si dlouhého života v tomto místě plném zkázy znamená, neslyšeti svých vlastních tužeb. A tu dokládám se svatým Augustinem, jenž dí: „Non est longum, quod aliquando finitur.“ Nemůže býti dlouhým, co jednou za své béře. A důvod toho zajisté zřejmý jest; vždyť vše to, co změně a zkáze podléhá, při posledním okamžiku nutně také na zmar přichází a proto nelze měřiti délku toho, co jednou úplně již zmařeno. Neboť jako ničeho nenabudu, něco-li podnikám a tahem posledním všecko opět ničím: tak také smrt dlouhý i krátký život zcela vyrovná, ana stejným způsobem ničí oba.

Přednesl jsem vám, křesťané, dva různé náhledy, které rozdvíhají city všech smrtelníkův. Jedni, jichž menší jest počet, pohrdají životem; druzí však pokládají to za blaho největší, mohou-li hodně dlouho jej podržeti. Než my snadno vyrovnáme tyto dva sobě tak odporující náhledy tvrzením třetím, jež k tomu nás vede, abychom si života vážili nikoliv pro délku jeho, nýbrž proto, že skytá nám příležitost k činům šlechtným. A tato zásada přesvědčí nás dále o tom, že nic není tak nebezpečného jako život dlouhý, život, jenž vyplněn jest marnivými podniky aneb dokonce zločiny; tak jako zas nic není vzácnějšího nad život, jehož s prospěchem použito bylo pro věčnost. — A z této toliko příčiny tisíckrát blahoslaviti budu ctihodnou a velemoudrou stařenku Yolandu z Monterby. Neboť jí byla od prvních let nejnežnějšího mládí až do posledních dnů života, jež v Kristu u vysokém dokonala stáří, jí byla bázeň Boží vůdcem jediným, modlitba milou zábavou, kajicnost cvičením, štědrost denním úkolem, nebe láskou veškerou i naději.

Nuže zbavme se i my křesťané, lichých a smělých předsudků, jimiž rozum náš smysly klamaný zaslepen bývá. Naučme se i my pozorovati věci dle zásad pravdivých — a pak za příkladem této abatyše, upřímně vyznáme, že povinností naší jest: dle skutků měřiti život svůj, nikoliv dle let. Pravdě této naučíme se bez obtíží, vždyť nelze proti ní namítati ničeho.

My dvěma způsoby můžeme pohlížeti na čas: předně možno jej pozorovati, jak se měří sám o sobě hodinami, dny, měsíci a lety a pak tvrdíme, že čas není ničím,

ježto nemá ani tvaru ani podstaty a celá jeho bytost jest jen ustavičný proud. A poněvadž podstata jeho záleží v pouhém umírání, tu nutně také celá bytost jeho rozplývá se v nivec. To zajisté dalo podnět žalmistu, že hluboko v sebe jsa ponořen a o nicotě lidské uvažuje takto povolal: „Ecce mensurabiles posuisti dies meos!“ Učinil jsi, aby běh života mého, měřen byl časem! a hned zase na to: „Et substantia mea tamquam nihilum ante te!“ A bytost má takoruka ničím jest před Tebou! A poněvadž celá bytost moje závislá jest na čase, jehož povahou jest trvati v okamžicích toliko: vysvítá z toho, že ani moje podstata ničím není, jsouc nerozlučně připojena k této lehké páře, která žádné nemajíc stálosti mizí a bytost moji ustavičně s sebou unáší způsobem tak podivným, tak nutným, že, nejdu-li s ním, v záhubu se vrhám, neboť proud žití mého jest tím zastaven; pakliže kráčí s časem, jenž stále plyne a hyne: tož hynu nutně i já. „Ecce mensurabiles posuisti dies meos, et substantia mea tamquam nihilum ante te!“ Odtud uzavírá žalmista dále: „In imagine pertransit homo.“ Mizí člověk jako tékávé postavy, jež obraznost naše ve snu si tvoří bez podstaty, bez pevnosti, bez trvání. — Než, povznesme ducha svého výše! A když jsme pozorovali čas v jeho ustavičném odumírání, popatřme na něj nyní se strany druhé, jak dalece totiž uvádí k věčnosti. Neboť věčnost ve přítomnosti své nezměnitelná, stálá, vždy táž, objímá svým nekonečným prostorem všechny různé doby, jež tímto způsobem obsaženy jsou ve věčnosti samé. A náš dobrotivý Bůh, aby potěšil těch ubohých smrtelníků, již nenahraditelného času na své bytosti ztrátu utrpěli, Bůh náš nařizuje, aby týž čas, jež byli ztratili, byl jim přechodem ku věčnosti, která nepomíjí nikdy víc. Z tohoto důležitého rozdělení času, jež jsme pozorovali nejprve pro sebe, napotom vztahem k věčnosti, vyvozují tento neomylný důsledek.

Jestliže čas sám o sobě ničím není, plyne z toho, že ztracena jest každá chvíle, v níž jsme nedosáhli ničeho, co by stálější bylo než čas, v níž jsme nezískali ničeho pro život věčný. A toto nyní na paměti majíce popatřme svými zraky na starce, který sešedivěl ve světských marnostech. Ačkoli mně ukazují jeho šedý vlas, ač mně vypočítávají dlouhá jeho léta, já přece pravím: život jeho že nebyl dlouhým, ano já osměluji se i tvrditi, že vůbec ani nežil.

Neboť čím jsou jeho léta? Uplynula — zahynula. Nezbylo mu z nich ani nejmenší částičky, poněvadž jimi nezískal ničeho trvalého, ničeho stálého. A tudíž všechna jeho léta byvše ztracena počtu nezasluhují. Já aspoň nevidím tu ničeho, co by se mohlo počítati v tomto tak dlouhém životě, který bez užitku všecek uprchl. A ježto v něm vše mrtvo jest a on prázden se všech stran, tož nelze — ač při pravdě-li chceme setrvať — nelze život tento životem dlouhým nazvati. — Naproti tomu, utkví-li zrakové moji na této ženě šlechtné, která tak dlouho spravovala zbožné a vznešené opatství, tu vidím, věřící stařenku v pravdě ctihodnou. Život její, i kdyby několik jen málo let byl potrval, jichž však ona s takým vždy užívala prospěchem, život její, pravím, zdál by se mi dosti dlouhým. Neboť nemohu nikdy pochopiti, že by ten život byl krátkým, jehož tak slavně použito bylo k dosažení celé věčnosti! A což pak mám říci, uvážím-li, že způsobem tak pečlivým prožila úplná devadesát dvě léta. Ano, když patřím na ta léta, jež vyplněna jsou a vyzdobena tolikými skutky dobrými, když vidím v životě tak spořádaném tolik hodin, tolik okamžiků získaných si pro věčnost, tu nemohu nezvolati: „Ó čase šťastně upotřebený, ó stařenko v pravdě velebná! Ubi est, mors, victoria tua? Kde jest, ó smrti, vítězství tvoje? Tvoje lakotná ruka ničeho neurvala této abatyši šlechtné, neboť ty vládneš sice časem, ale moudrá tato žena, o nížto dnes právě mluvíme, po celý život dobře užívajíc toho, co Bohem jí svěřeno, dala mu plynouti pouze pro věčnost.

Patřím-li, věřící, hlouběji do vnitra její duše, tu spatřuji jako v celém velemoudrém jejím chování křesťanskou jednoduchost. Jsouc pokornou ve slovech i činech vždycky více se honosila tím, že jest deerou sv. Bernarda, než že tolik chrabrých předků čítá její rod. Většinu svého času ztrávila na rozjímáních a na modlitbách. Ani vlastní záležitosti, ani družky milé nebyly s to, aby odňaly jí čas, jež určila službě Hospodinově. Mohli jsme ji vidati, jak vstupovala do své komnaty s radostnými zraky, s oddaností a prostotou! Zde otvírala srdce své před Bohem s onou blaženou upřímností, která nejlépe svědčí o dítkách užšího s Bohem spojení. Ukončivši duchovní svá cvičení mluvila často o věcech Božských a to se vělostí tak opravdovou, že sradno bylo znamenati krásnou duši její, ana na rty vylévá city přecistě a tak hlu-

boké. Až do nejvyššího stáří snášela trpělivě nehody a nemoci bez mrzutosti, bez odporu, bez bédování. Mezi bolestmi ustavičně chválila Boha nikoliv snad z vytrvalosti lichené, nýbrž snahou, která svědčila, že pokladem jí svědomí klidné a duše bohumilá.

Mám mluvit o její obezřelosti, již osvědčila svůj řídící dům? Vít každý předobře, že moudrost její a správa domácí vysoce povznesly lesk tohoto ústavu. Co mne však se tkne, já aspoň nevidím ničeho podivuhodnějšího nad onu soudnost tak přiměřenou, již ovládala dámy sobě svěřené. Soudnost ta, daleko jsouc vzdálena jak přehnané přísnosti, tak křehké shovívavosti, slučovala přísnost s mírností takým způsobem, že láska provázela jejich bázeň až k poslednímu okamžiku jejího života, tedy i v největší sešlosti jejího věku.

Nevinnost, víra, prostota toť nerozlučné družky jejího života. Ty provázely všechny její záměry, ty spravovaly všechny její zájmy, ty řídily celou její rodinu. Její ústa, její zraky nikdy se nesnížily ke lži, neboť upřímné její srdce pohrdalo onou závistí, jež tak často otravuje skoro všechny osoby druhu jejího. Ona dovedla veškeren hovor svůj udržeti v míře přiměřené; při ní bylo lze pozorovati onu čistou lásku, o níž apoštol praví, že nezávidí, nelichotí a sama vždy jsouc ochotna věřiti v dobré nemůže zamýšleti zlého.

Mám k vám mluvit, s jakou horlivostí podporovala chudé údy Krista Ježíše? Ó nikoliv! Vždyť všichni, kdož jednou jen byli ji navštívili, vědí předobře, že bez pochlebenství možno o ní říci: byla štedrou i ve stáří nejvyšším, tedy i v tom věku, který z pravidla bývá poskvřen lakotou neslušnou. A touto šlechetnou náklonností přilnula obzvláště k chudým, tak že ani vzdálenost nebyla s to, její odloučila aby lásku od osob nuzných a nemocných. Ó, jak často dělila se s nimi i o ten pokrm, jenž pro ni byl připraven! A při těchto výjevech svaté horlivosti, již byla plála bytost její k dušem sklíčeným, ještě většího obdivu zasluhuje ona skromnost, že vždy pečlivě k tomu přihlížela, aby skrytým zůstalo, co láska její byla vykonala.

Pak se nedivím, ó křesťané, že život tak bohabojný korunován byl koncem tak svatým!

Gethsemane.

Cyklos znělek od V. Štulce.

Pán se dívá — obraz k obrazům se řadí:
na výsluní pravdy vtěleného Slova,
s novou zemí druží nebesa se nová
a svou krásou oko věčné Lásky vnadí.

Hle, jak v městě míru vše se milo ladí,
jaká krásná nevěsta je Beránkova;
žalná smrt už zašla do věčného rovu,
pláčů zdroje vyschly — blahem duch se mladí.

Pán se dívá — oko zakalené žalem —
duše, ponořená v trudu neskonalem,
ve obrazech příští spásy blaze tonou.

Krvavý pot přestal Pánu téci z čela —
oko zaplanulo — duše vyjasněla —
anděl zmizel, nebe zakryv mraku clonou.

Pán se dívá — obraz k obrazu se řadí; —
z pout a mečů spry kovou se a rádlá,
smrt kde hroby ryla, pych a kruto vládla:
láska na vzájem si života den sladí.

Druh kde druhu duši trávil záští hadí,
žal kde mořil kraje, nebes krása vadla;
vládne mír a vášeň do propasti padla,
shoda kouzlí ráje, na zem nebe vnadí.

Rody různé v jednotu se bratrů vízí —
východ, západ, sever, jih se k sobě blíží —
a druh druhu sladí hoře, nese tíží.

Králi koruny a žezla pod kříž kladou
a svou vládu posvěcují Boží vládou
země ozářena nebeskou vnaudou.

Dědeček.

(Upomínka na mladá léta.)

Na výjezdském kostelíčku právě zvonili na půlosmotu, když jsme byli před vesnicí. Jak ty zvony velebně hlaholily a ten přední div oknem nevyskočil, jak se houpal! Podívat se tam na ty velikány, to by něco bylo, ale přání své pronést jsme se neodvážili. Kdo pak by také s námi šel do takové výšky!

Potkávali nás lidé, vítali dědečka „slovem Božím“ do chrámu Páně a i nás si všimli, co že si to vede děda za vñoučata a jak že jsme vyrostli atd.

Jen jednu panímámu znali jsme dobře,

chodívala k nám obehůzkou každý týden, prodává mýdlo, cukr, šátky a Bůh ví co ještě a kupuje všechno na světě. Hned se k nám přihlásila a děda, by se zastavil v jejím kramě, zvala.

Přišli jsme do kostela. Bože to jest krásy a div že jsme nezapomněli všech těch regulí dědečkových, co činiti, když vstoupíme do chrámu; pokleknouti, pokřizovatí se a modlití se k Pánu Bohu!

Ale jak pak by to dítěti dalo? Všechno samé zlato, obrazy jako doma dvěře a v okně skla červená, žlutá. U lavic zaraženy prapory, korouhve, lucerny a od stropu co jen těch lamp a s jakými skly? Inu oči nám přecházely. Na sta otázek jsem měl v ústech, ale v kostele se prý nesmí mluvit a dědeček rozevřel před sebe modlitby, nasadil okuláry a již byl na jiném světě.

Tu zazvoní ministrant, vyjde kněz jedno zlato a stříbro, a Bože, div jsme nevykřikli, nad hlavou to zahučelo jako když se blíží bouře, zahrály varhany.

Bratr Ferdáček se otočil, aby si ty varhany prohlédl, ale se špatnou se potázel. Otáčeje se na zpátek zavadil loktem o modlíciho se dědečka, jenž ohlédnuv se stáhl Ferdu k sobě a dodal: „Modli se, v kostele se nesmíš obracet, at nevytrhuješ!“ Na sloupě, jenž držel kruchtu a ten div všech divů — hrající varhany, visel růženec, aby zapomněl-li by kdo svůj doma, si jej mohl vypůjčiti a do pokladnice „na ozdobu chrámu“ krejcar za půjčenou daroval. Děda sňal růženec, dal krejcar do pokladnice a podav jej Ferdáčkovi řekl: „Modli se při každé kuličce „Zdravas.“

Věc byla odbyta, děd se ponořil opět do svých modliteb a my ani nepipali. Ferda zdálo se mi, že se vroucně modlí, proto modlil jsem se též. Bylo po mši svaté, na kůru zazpívali ještě „Svatý“, kněz požehnal lid, varhany umlkly a lid se rozcházel. Šli jsme též. Ve vesnici koupil nám děd po rohliku, pohovořil si s několika svého věku u kostela a s bázní Boží šli jsme domů na Pohony.

Cestou vyptávání nebylo konce. Cože to tam visí na stěně s nebesy na vrchu a děd vykládal, to že kazatelna, obrazy že představují křížovou cestu a svíce že nehoří, by bylo lépe viděti na oltáři Ježíška, ale pro čest a chválu Boží. Za takového se otazování a laskavého výkladu dostali jsme se šťastně až domů. A tu opět vypravovali jsme matce dopodrobna vše, co jsme viděli a slyšeli, až nám slíbeno, že

do kostela budeme choditi často. — A šli jsme co nevidět.

Druhého dne z rána už jsme tak čerstvě nevyskočili z posteli a tenkrát nás sám děda vzbudil a vstáti pobízel. Abychom dříve byli ustrojeni a se snidani na pole doskočili, pomáhal nám se oblékati. V tom našmatal něco v kapse Ferdáčkově, sáhl po tom a div neomdlel. Vytáhl kostelní růženec, jež Ferda po mši svaté vědomky, nevědomky do kapsy zastrčil a tak se tam poděl.

„I ty svatokrádežníku! tak ty tak hned z mládí?“ a dědeček zesinal. Zmocnil se ho kašel.

Tu přišla matka a za ní otec do světlice. Nastal soud. „Proč jsi ukradl růženec z kostela a nepověsil ho na sloup, ty nezbedníku?“ křičel dědeček.

Ferda nejprve nemohl ze sebe slova vypravit, pak se chtěl chytře vymknouti a začal plačtivým hlasem: „Já jsem si myslil, že je to růženec váš a že ho sám domů donesu.“ A dal se do pláče.

„I ty lháři!“ rozkřikl se děda a karabáč zahvízdal povětrím, „ty nevíš, že růženec do kostela nenosím, modle se na knížkách? A pak, ty prohnanče, ty neznáš mého růžence, když se v sobotu na něm modlíš? A tenkrát metla padla na záda Ferdáčkova.

Tu jsme se všichni stali přímluvci a prostředníky mezi plačícím Ferdou a dědečkem.

„Vím, co dělám, kluk je svatokrádce a k tomu ještě lhářem, učinili jste mně hochů pěstounem. Budu i jich karatelem.“ A dědečkovi nikdo netroufal si odmluviti.

„Teď se nasnidáš, ustrojíš a půjdeš do Výjezda do kostela. Bude ještě čas.“

Stalo se. Já s útrpností přidal jsem se k plačícímu Ferdovi a šel jsem s ním.

Ve dveřích ovinul děda Ferdovi růženec kolem ruky, začal sám „Věřím“ a tak modlice se za pokání a za trest brali se k Výjezdu. V polou cestě byli jsme hotovi a děda začal opět „Věřím“, až u kostela jsme skončili posledním „Zdravas“ za dušičky. V kostele dal dědeček několik krejcarů „na ozdobu chrámu“, nás pokropil svěcenou vodoú a byli jsme opět s pěstounem usmiřeni. I rohlik nás neminul.

„Jak jsem zlý, tak jsem dobrý,“ prohodil doma u oběda, „a státi se to ještě jednou, krk bych ti hochu zakroutil.“

Ferda si myslil, že nezakroutí, nebo vícekrát udělati si to netroufal.

Povyrostli jsme a nastala škola vlastně

jen Ferdovi, ale já, že jsme tak na sebe zvykli, chtěl jsem do školy také. O výročním trhu přineseny slabikáře a abychom uměli něco předkem, začali jsme hned o prázdninách říkati s dědečkem.

Šlo to ovšem nejprve z tuha, pomalu; ale děti mají paměť jako vosk a abeceda šla honem. Když po sv. Václavu uvedl nás otec do školy, už jsme byli u „pe-pe“, a Ferda chtěl by prý odvážit se již na „pif, paf, puf“. Tak nás dědeček připravil říkáje, „že pan učitel bude mít s námi práce dost a dost.“

Bylo po škole. Poprvé vraceli jsme se z Výjezda domů, zaskotačili si, jak to už bývá, poprvé ucítili jsme hlad, dříve jsme ho neznali a tudý vykročili jsme hezky z tuha k domovu. Byly to radosti tou cestou! Bylo nás všech z Pohon asi ke dvaceti a taková tlupa školáků už něco vymyslí, nějaký šibalský kousek provede. Nebylo jinak — mladá krev!

Posléze oddělili jsme se od spolužáků, nebo statek náš byl stranou, jak už jsou na horách stavení roztroušena. Dali jsme se pěšinou. Náhle jsem se zastavil: „Vidiš FERDO,“ povídám, „támhle někdo stojí na stráni. Kdo to asi je?“

Ferda napjal zrak a zasmáv se odpovídá tázaje se zároveň: „A víš kdo to?“

„Nevím věru, ale — —“ dívám se na stráni, aby mne Ferda nezahanbil. „Už to mám.“

„To je —“ „Dědeček“, vpadl mi do řeči bratr a nic nedbaje, že zůstávám hodně pozadu běžel úprkem dědečkovi naproti. Já klusal za ním.

Byl to opravdu. Nemohl prý se nás dočkat a proto se vypravil kousek a že máme hlad, věděl jistě, nebo vzal nám něco na zakousnutí.

Vedouce dědečka za ruce hopkali jsme vesele se stráně a paloukem domů, vypravujice, co jsme vše zažili za celý den a když jsme několikrát ujistili jej, že jsme se chovali dobře, pan učitel že byl s námi spokojen, poceloval nás a pohladil po vlasech.

Jednou bylo velmi přslavo. Vítr buřácel a v panských lesích sporážel drv na sta. Ano i o střechy lidé se báli a připevňovali je velikými kladami. Soudný den myslili, že se blíží.

Pan učitel připomenul nám, abychom se nerozcházelí cestou, na malé zvláště pozor dávali a kdyby bylo s námi zle, do Výjezda se vrátivše tam přenocovali. Posýlá nás jen domů proto v takovém nečase,

by se rodiče mnoho nepoděsili nedočkavše se nás.

Bylo to Boží dopuštění. Déšť ovšem trochu ustal, ale cesta byla zlá a vítr div nás nevzal s sebou.

V tom vidíme v dáli po silnici jeti vůz. Často se stalo a v zimě obyčejně pravidelně, že nás každý den jiný rolník až ke škole dovezl a na večer pro nás přijel. Děti chalupníků už se tak nějak k synku sedlákovu přitočily. I tenkrát jsme se z radovali vidouce vůz naproti sobě rychle ujížděti.

„To je Dohnalův čeledín Josef,“ volalo všechno žákovstvo a horem pádem hnali jsme se k vozu. Josef zastavil a já domnívaje se mít největší právo, nebo tenkrát otec pro nás poslal, vylezu na vůz. Ale jak jsem se podívil, nebo dědeček vykukoval zadu z košatin a místo pro všechny kolem sebe upravoval.

„Dědo, dědo,“ volali jsme a dědeček usmívaje se pravil: „Vidíte děti, jak vás mám rád, v takové psotě jsem se pro vás vypravil!“

Vylezli jsme na vůz. „Jste všicci?“ táže se děda a přehlédnuv nás pravil spokojeně: „Všicci, myslil jsem, že dnes zahynete na cestě, škvřnata,“ a usmál se.

Vesele jsme dojeli Pohon ve zdraví a o notném hladě. —

Minula i léta mládí — mládí tak milého, na něž vzpomínáme tak rádi ve světě. A kdo pak by draží nepřipomínal si rád onu chaloupku v zahradě, onen krov, kde stála jeho kolébka. Mezi hustým šatem ovocných stromů, z nichž vyjímám lípu — tu starou družku na zápraží před okny, jež arcí ovoce nenosí, ale stíní, kvete, voní libezně — — ano v tom zeleném lemu vidím naši rodinnou střechu, pokrytou mechem, vidím i tu nízkou světnici, trámy přepaženou, i stůl dubový, koutnici; ale někoho marně hledá zrak, marně pátrá i na pecinu, na postel, na dvůr. Není ho, není!

Škole jsme odrostli. Bratr chopil se pluhu, stal se rolníkem a co se mnou?

„Má dosti dobrou hlavu, může na studie,“ pravil otec a pohlédl na dědečka, co že tomu bude říkati. Já chtěl hned, ale jak pak dědeček? Slovo jeho mělo váhu, platilo jako jiného deset.

„Hlavu má,“ pravil posléze děda, „ale synu rozvaž ty výlohy! Nebude studovati rok, ale deset ba ještě více.“

„Vynaložím naň, jen když bude hodný. Náš statek to zmůže,“ pravil otec a já se

chystal do města na gymnasium. Děd mne vyprovodil hodně daleko za vesnici a tam u Božích muk udělav mi křížek na čele a dav mi několik stříbrňáků do ruky propustil mne. Dlouho hleděl za námi, až jsme zajeli do lesa. Ten hodný děda!

Často myslil na mne a první vzkaz, první pozdravení, první peníz byl od děda.

Živou mocí chtěl jednou za mnou do města se podívat a přijel také. Byly svátky, měli jsme prázdnou a tudy mohl jsem být u dědečka celý den. Provedl jsem jej městem, zastavili jsme se v kostele, i školy jsme prošli, inu všude jsem ho provedl a ukázal, o čem jsem jenom věděl. Zajímalo ho to.

Posléze ukazoval jsem mu knihy: latinskou mluvnici, atlas, měřictví, náboženství a vůbec vše, co jsem měl. — Děd díval se na ty haldy knih a myslil si dojista, jak že se to do hlavy všecko vejde, tolik učení, tolik věd!

„Jen se hodně uč,“ pravil, prohlédnuv si asi dvě knihy, „a buď si, čím chceš, jen buď vždy rádným člověkem.“ —

Jednou došla mne zpráva poštou, že drahého dědečka není na živě, abych mu přišel co nejdříve aspoň na pohřeb. Ani rána hromová by byla mne tak nepoděsila, jako že dědeček skonal. Připravoval se ovšem dlouho již na smrt, ale koho by to nepobouřilo, i kdyby na loži seděl nemocného, když neuprosná smrt vyvrve oběť nám drahou, milenou?

Listí opadalo se stromů, vítr ostrý již foukal, když s okem zaroseným přicházel jsem na pohřeb dědečkův.

Jako ta zima tloukla na dvěře přírody, hlásila se ku svému právu a role a louky, zahrady a stráně chystaly se k odpočinku prostírajíce si lůžko své žlutým listím a uschlou travou; tak i smrt přišla, zatukala a duše našeho dědečka odletěla do nebe; my pak přišli jsme vykropiti slzami hrob ustaralého těla jeho.

Ríkají, že slza skáplá na rakev tísni nebožtíka, nešla-li ze srdce, z lásky upřímné, byla-li vyrojena jen tak na oko, pro lidi vytlačena. A pravá-li pověra tato, pak všechny slzy naše na černé rakvi dědečkově netížily, netlačily jej ani dost málo, nebo plakali jsme ze srdce, slzami lásky, vděčnosti a hlubokého žalu, skropili jsme rov jeho.

Tak dostali jsme a zase ztratili svého pěstouna — dědečka. A. D.

Příčiny nevěry.

Ač cena vědeckých rozprav o křesťanství jest nemalá, přece nemají rozpravy tyto té síly do sebe, aby nevěrce přesvědčily vždycky. Tímto způsobem chtějí býti vždy a ve všem přesvědčeni nevěrci. Ale nevěru dlužno tím způsobem léčiti jako léčíváme nemoc. Nejprve při nemoci hledíme poznati příčinu a ji odstraniti, potom pak odstraňujeme následky nemoci. Tak k. př. upadl-li kdo v nemoc zármutkem, nepozdraví ho ošetřování lékařské, ale příčina — zármutek — musí býti odstraněn; ovšem ani tehda by nemocný nebyl uzdraven, kdybychom příčinu zármutku odstranili a pokažený vzniklou nemocí organismus nehleděli pomoci lékařskou uvéstí v prvotní normální stav. Třeba, aby jedno provázelo druhé a dle okolností buď to neb ono předcházelo. Tak i nevěra; jsou příčiny nevěry, které zavinilo vědecké poblouzení a kterých kdyby nebylo, nebylo by též zhoubné naší nevěry. — Proto spása bude možnou, odstraníme-li všechny příčiny a pak na místě druhém nahodilá poblouzení. Ovšem opět jindy předcházeti musí úvaha vědecká, pakli ona byla první příčinou nevěry dle toho co předcházelo; právě tak jako v léčení: způsobil-li zármutek nemoc, pak předchází léčení zármutku ostatnímu léčení, způsobila-li nemoc zármutek, pak předchází léčení nemoci léčení zármutku.

Nuže, které jsou obyčejné příčiny nevěry, které nejčastěji nevěru zavinují? Jest to:

I. *Tajné přání hlubin lidského srdce, k jehož náklonnostem křesťanství nemá žádného ohledu.*

II. *Přeceňování vlastních sil duševních.*

III. *Nedbalost u pravém cvičení se v náboženství.*

I. Cesta, na níž podstatu křesťanství poznati můžeme, jest cesta víry a nikoliv nutného poznání přirozeného. Nadpřirozené křesťanství smysly přirozené daleko přesahuje. Víra sama již svou podstatou větší díl ponechává vůli než rozumu, v čemž spočívá právě zásluha víry. Čím větší záliba v křesťanství, tím hlubší i pevnější víra. Ale této zálibě se v cestu staví tajné přání, aby nebylo křesťanství pravým. Toto přání jest zárodkem nevěry a sice jest to zárodek podobný zrnu horčičnému. Odkud toto přání? Jest přirozenost lidská tak víře odporna a žádá všude důkazů makavých? Kolik jest lidí mezi vzdělanými ano i mezi

učenými, kteří by byli s to, aby svými mohutnostmi dovedli pochopiti a odůvodniti pravdu, že slunce na obloze stojí a naše země, že úchvatnou rychlostí kolem něho se otáčí? Kolik by dovedlo této nauky hájiti proti důvtipným počtářským námitkám? Zajisté pochopení, odůvodnění a hluboké přesvědčení není podílem velké části lidstva, a hle, přece celý zástup do jednoho přijímá nauku bádařského Poláka s největší ochotou, bez reptání aniž má více důvodů pro ni než pro nauku křesťanskou, ano má více protidůvodů, ježto oko i hmat jinak mu praví než nauka ona hlásá.

Avšak v tom spočívá záhada, že křesťanství v patách jdou závazné přísné povinnosti bez výjimky, bez odchylky. Kdyby každý, kdo uznává nauku Koperníkovu, zřící se musil téhož, čehož se jest zřící křesťanu, pak by trvám nauka Koperníková měla právě tolik nepřátel, kolik jich má křesťanství; bojovat by musila týž boj, který bojuje křesťanství; ten kdo by se v čelo odpůrců postavil, nazýván by byl apoštolem svobody, obhájcem pravdy a přívržencem nauky zůstal by název tmářů a zpátečníků. Při pokusech spiritistických mnozí věří úplně, kteří pro křesťanství nemají jiného názvu leda: nesmysl, odpor proti rozumu a překážka svobody. Dle toho zřejmo, že víra přirozenosti lidské není odpornou ani tak těžkou, jen nejsou-li povinnosti s ní spojené tak odporu a těžky pro náklonnosti lidské. Po této stránce jest však křesťanství neuprosno v důsledcích, nedopouští člověku žádného vyjednávání vzhledem k povinnostem, jež mu ukládá na základě víry. Uvykl-li křesťan v nějaké věci se povznášeti nad povinnost a když přemožen byl se vzdal boje proti pokušení v takové době, která jest dobou stísněnosti, není mu nic bližším nad přání, aby ona povinnost, nad níž by rád se povzněsl, pozbyla svého závazného práva. — U věcech mravů ovšem závaznost by se valně zmenšila, kdyby křesťanství nemělo základu pravdivého. Pak by ovšem porážka, kterou utrpěl, nebyla haněbnou jako nyní, ale spíše by bylo povznášení se nad povinnost, moudrým vyhnutím se nepovinnému a obtížnému boji. Co nyní jest zbabělým oddáním se nízkým náklonnostem, pak by bylo korunováno oslonou osvěty a pokroku. Odtud pochybnost, začátek nevěry: možno-li nevěrei dáti náhledu svému náter hlubšího názoru, učeného bádání, smělého pokroku, což může mu nad to býti milejším? tím dochází žádoucího pokoje

mysli a nad to máslávu „osvícenosti“ na místě dřívějšího břemene a podrobování se. „*Poslouchej a uskrovní se*“ praví křesťanství; dogmatem nevěry jest: „*Pohrdej a požívej*.“

Nebyli bychom pravdomluvnými, kdybychom tvrdili, že u každého protivníka křesťanství tato příčina jest pramenem nevěry. Myslíci nevěrec však sám dá tomu, že neuprosné požadavky křesťanství jsou vlastním pramenem nevěry mnohého a učené námitky, že jsou jen toliko závojem její. V ohledu mravním není třeba mnoho hrubých poblouzení, aby se skončilo nevěrou; takových postačí několik. Mladíku v nebezpečných dobách věku lidského nezkušenému, nakloněnému ku přeceňování sil svých duševních, opustili jen v jednom třeba ohledu přesný život křesťanský tak, že nekřesťanské náklonnosti se oddá tou měrou, že v ní setrvati chce, stačí v tomto stavu nezkušeného mládí sebemenší popud, aby ozvalo se v útrobách rostoucí přání, aby křesťanství nebylo pravdivo. Ale křesťanství dělití nelze, a proto postačí jediná nemilá pravda ku př. čistota srdce, poctivost v obcování, povinnost počestného vyznání hříchů svých, aby nenáviděným učinila celé křesťanství. Nevěra na sebe dlouho čekati nedává, nebo nenalezne-li vlastní rozum námitek s důstatek, dají jich přátelé a ráci v hojnosti. V tomto ohledu běží bystrozrak o závod u vyhledávání záhad. Těmto záhadám z počátku s jakousi vnitřní lítostí se přisvědčuje, jako by srdce olupováno bylo o předmět nejmilejší. Ovšem není lehké odhoditi to, co jsme zdědili jako ctihodnou památku svého mládí od svých milých, počestných příbuzných, čemu jsme se v jeho kráse a vznešenosti tak často podívovali — těžko se loučí srdce, vždyť dosud zní v něm echo milosti. Že se pak hned přidruží zanedbávání cviku v křesťanství, zvláště modlitby a duchovních cvičení jest na bíle dni. Tak mizí smysl pro náboženství vždy více; jest to se zálibou v náboženství právě tak, jako se zálibou v umění. Kdo umění a poesie dlouho zanedbával, ztrácí pro ni smysl docela, tak že ve život vědní pohrouženému zdá se nepochopitelným ano směšným, že také se mohl rozhnutí pro poesii a umění, ježto nyní její nadšení velebitelé bláznů se mu býti zdají. Uštěpek pokročilejších v nevěře překonává první stud a sláva zmužilosti a svobody rozplétají půvabně svůdné sítě. Zlé náklonnosti nezůstaly pozadu, ale kráčely rychle ku předu, zejména proto, že neměly dřívější své protiváhy u víře. Tak ocitá se věřící

dříve v nepokojné a smutné řadě nevěroů, a zášť a úštěpek svůj proti víře plnou měrou vychrlil na obrance víry. Naskytne-li se někde příležitost, aby odpadlík mluvil o vzniku své nevěry, neupamatuje se tak lehce na tento pravdivý vývoj. Tolik však ví, že původně věřil, ale v jisté době života, že v něm vznikla ta neb ona pochybnost a později pomocí přátel a knih hlouběji se v pochybnost vžil a konečně víry se zřekl z příčin rozumových. Od té chvíle mizel nepokoj, nyní jen společnost posilňovala jej ve smýšlení nevěreckém. V těchto dosud jasných upomínkách zmizelo zcela pomýšlení, že vlastně jiné nemravné příčiny zplodily nevěru, že pochybovačství a vnitřní náklonnosti mu zpívaly ukolébavku, až jej uložily v láno úplné nevěry. Proto nyní zapírá, že by u něho měla nevěra jiné příčiny leda vědecké. Snad, aby se ospravedlnil, bude vyprávěti, jak s těžkým srdcem loučil se s věrou mládí svého. Ale zdaž i lehkomyšlný syn, když ze svého popudu a jinými sveden navždy hodlá dáti s Bohem své sestralé matce, již měl býti podporou v její šedinách, zdaž necítí i ten bolest v srdci svém? Ale slzy jeho neukazují velikost bolu, nýbrž sílu onoho popudu, jímž přemohl i city srdce. Tak i zármutek nevěrcův svědčí, jak veliké byly jeho náklonnosti, jež jej přece přemohly.

Ovšem může se státi, že usnuly ony náklonnosti srdce, že život svou tuhou činností mnohý klam zahnal, zničil mnohý květ naděje a vykázal proti dřívější lehkomyšlnosti místo rozvaze, která však nyní ho netěší a naplňuje strastí. Teď snad ozve se touha po ztracené útěše víry. Nyní snad zmizely ony mravné překážky, navrátíl se smysl pro náboženství, i nestojí tudíž v cestě leda ony vědecké příčiny, s odstraněním kterých i nevěra jest odstraněna.

Kdo pomoci chce, tomu jest nyní se obrátiti proti vědeckým překážkám a ne mravní žalobou nešťastníka v nečas rozčítiti a odehnati. Mnoho musí předejiti, než zrale nahlédne své provinění, což milost Boží v čas příhodný sama způsobí. Tu jest vědě křesťanské neunavně pracovati, byť i výsledek nebyl zcela dokonalým; příznivější doba snad dokoná, co teď započato, neboť v oboru tomto i dobrá vůle má do sebe velikou cenu.

II. Druhou příčinou nevěry bývá *pýcha a přeceňování sil duševních*. Někdy tato příčina nevěru vzniklou z náklonnosti nekře-

stanských podporuje, někdy sama hlavní pohnutkou bývá, jsouc podporována ostatními náklonnostmi.

Každý vzdělanec v jistých věcech bývá poloučeným. Výtečný lékař neb právník může býti malým znalcem umění a chatrným filologem a není mu to k hanbě; právě tak možno jest, že bývá nepatrným neb poloučeným bohoslovcem. Jak často vidáme, že mužové jinak znalci znameniti, nemají žádného vědeckého vzdělání bohosloveckého. Nahlíží-li takovýto učenec svou polovičatost v tomto oboru, nebude chtíti v otázkách náboženských míti hlas rozhodný. Bohužel však slabou stránkou učenec bývá, že chtějí důstojnost a slovo rozhodné, jež jim v jejich a snad i v jiném oboru přísluší, vždy také zachovati v oboru bohovědy. Klameme se domnívajíce se, že každý náboženství zná a tak mylně soudíme, že onen učenec jest též učeným znalcem a soudcem u věcech náboženských. Ale kolik vědomostí jest třeba ku řádnému posudku vůbec a ku řádnému posouzení křesťanství zvlášť?

Křesťanství luští všechny otázky lidstva, otázky metafysiky, mravouky a společenského řádu, objasňuje hlubiny přírody a dějin. Proto jeví se křesťanství jako velkolepý úkaz činnosti v dějinách veskerého lidstva po mnoha století, působící ve všechny poměry od trunu až k chýži, působící v zápasy národů jako v klidnou slavnost rodinnou. Není bodu v celém vzdělaném světě, není okamžiku v řadě staletí, ba není člověka mezi vzdělanými národy, jenž by byl prost vlivu křesťanství; přítel nepřítel, všichni bez výjimky stojí před známou, věčně přítomnou, převelebnou postavou *Bohočlověka*.

Lze zde na rychlo souditi? Zdaž nevyzná i učenec, že jeho povreční znalost, jej právě tak málo oprávnjuje k úsudku, jako jiného nevzdělaného v jeho speciálním odboru? Výtečný právník bude se domýšleti, že jeho vedlejší přírodní studia jsou dostatečna, aby nahradila věhlasného lékaře u lůžka nemocného? Zdaž se smějí bohovědecké otázky jen tak na lehkou váhu bráti? A zodpovídá všechny ty otázky, k vůli nimž po vážném studiu vše dotčené z filosofie, z přírodovědy a dějin s velkým namáháním sneseno býti musilo, nežli se mohlo mluvit o moudrém a odůvodněném právu k úsudku? (Dokončení.)

Svatý Alfons učitel církevní, vroucí ctitel nejsvětější Svátosti oltářní.

Kdo jenom povrchně zná život a spisy sv. Alfonsa, musí doznati, že srdce jeho bylo všecko láskou ku Kristu Ježíši v nejsvětější Svátosti oltářní jato a uchváčeno, a že v něm den ode dne vroucí láska ta se rozmáhala. Nebude tudíž od místa, uvedeme-li sobě živě na mysl jeho planoucí lásku, a příkladem jeho novou láskou k Ježíši svátostnému se roznítíme. —

Již jakožto mladý advokát byl Alfons oddán Ježíši přítomnému v nejsvětější Svátosti oltářní. Kdekoli v chrámech Páně konala se 40-hodinná pobožnost, tam bylo i také viděti Alfonsa, jak se kořil svému Spasiteli a jak svým příkladem i jiných uchvátil. Ježíš v nejsv. Svátosti oltářní přítomný byl jeho největší radostí v tomto slzavém údolí, nejdražším klenotem, nevyvážitelným pramenem a studnicí těch přehojných milostí a darů, jimiž byl Bohu i lidem milým. Ježíš přítomný v tomto tajemství víry, osvěcoval jeho ducha, rozněcoval srdce svého miláčka horlivostí o spásu duší, veda ho k tomu, aby poznal marnost světskou a službě jeho a ku blahu člověčenstva všecek se zasvětil. Velkát byla horlivost Alfonsova v navštěvování tohoto tajemství víry. Každého dne hleděl Ježíše svého navštívit, ba i v nemoci, když mu toto zpovědník a lékař dovolili, dával se do chrámu Páně donést. U nohou Ježíšových pak trval mnoho hodin, k němu povzdychoval, s ním se těšil a v jeho lásku zcela se ponořoval. Vroucí zápal lásky ku Kristu svátostnému bylo nejlépe na něm pozorovati při oběti mše svaté. Každodenně sloužil mši svatou, k níž se byl co nejbedlivěji připravoval, podobaje se při ní více serafu láskou roznícenému, nežli člověku. Sloužil-li veřejně, zachovával obyčejný čas, aby lidu nebyl na obtíž — sloužil-li však soukromě, tehdaž oddával se své vroucí zbožnosti, kdo mu posluhoval, byl svědkem jak po svatém pozdvihování srdce jeho láskou oplývalo, jak každé slovo, každý pohyb těla hlásal, že mocně jest dojat přítomností Ježíšovou. V každé těžké nemoci bylo jeho největší bolestí, že mnohdykráte nemohl sloužiti mši svatou. Ale jak mile bolesti jeho se umírnily a sloužiti mohl, býval radostí unešen, volaje: Nyní mohu zase sloužiti mši svatou, jiného sobě nepřeji.

Dopřáno mu bylo té milosti, že mohl až do 88. roku věku svého konati tento

svatý úkon. Když však v posledních třech letech pro chnrvost nemohl sloužiti mši svatou, přijímal každodenně tělo Páně, očekávaje s velkou netrpělivostí onoho okamžení, kdy mu podáno bude, volaje jako druhdy sv. Filip Neri: Podejte mi mého Ježíše, podejte mi mého Ježíše. Planoucí jeho láska ku Kristu svátostnému byla daleko široko známá. Dříve nežli dosedl na stolec biskupský u sv. Háty, kolovala o něm v celé diecési pověst, jak vroucím ctitelem nejsv. Svátosti oltářní jest nový biskup. Každý se na něho těšil, a přesvědčil se vida svého biskupa při oběti mše svaté, jakou láskou jest opojen k vznešenému tajemství víry, svaté. S lidem navštěvoval nejsv. Svátost oltářní, často mluvil o lásce, kterou nám Ježíš osvědčil, že Ji ustanovil, aby u nás dnem i nocí přebýval. Slova jeho byla jako ohnivé šípy a mocně působila na srdce posluchačů, že láskou k Ježíši Kristu srdce jejich zcela se rozplanula.

Přával sobě, aby všickni křesťané katoličtí Ježíše v Nejsv. Svátosti milovali, ctili a navštěvovali. První spis, který vydal léta Páně 1745 v 49. roce věku svého, jest knížka o „Navštěvování Nejsv. Svátosti oltářní.“ Bylo by nezapomínati, abychom tvrdili, že sv. Alfons vynalezl pobožnost navštěvování Nejsv. Svátosti. Neboť jest to věc z živé víry vyplývající. Již ode dávna byly zbožné návštěvy Ježíše Krista v chrámech přítomného v obyčeji, a oblíbenou pobožností všech svatých a světic Božích. Dobře na příklad víme, jak náš sv. Václav v noci i v tuhé zimě navštěvoval chrámy, aby pozdravil Ježíše skrytého pod způsobou chleba; a podobně i mnozí jiní svatí celé noci ztrávili u nohou Ježíšových. Nicméně spočívá zásluha sv. Alfonsa v tom, že této pobožnosti jistou, přiměřenou, snadnou formu vykázal a ji tak společnou pobožností všech věřících učinil. Rozdělil látku svou na každý den v měsíci, přičiniv k tomu duchovní přijímání a návštěvy k blahoslavené Marii Panně. Mluví o těchto návštěvách jako nějaký seraf láskou ku Kristu planoucí.

A proto byla tato knížka s nadšeností u všech katolických národů uvítána. Do všech řečí světa katolického byla přeložena, že ji nyní máme i v řeči arabské. Nedá se vypsat, jak mnoho dobrého tato knížka již působila — a jak mnohou duši k Pánu Bohu obrátila. Třehojného rozšíření všudy nabyla, sv. Alfons sám dožil se v Neapoli 22. vydání a v jiných řečích

byla ve sta tisících exemplářích vytisknuta, že snad není vroucího ctitele nejšv. Svátosti oltární, který by se nebavil touto zlatou knížkou. — Mimo tuto knížku, složil sv. Alfons též i písně, a sám je s lidem zpíval, kdykoliv byla vystavena nejšv. Svátost oltární, jak na missiích, tak i na visitacích.

Srdce tou měrou ku Kristu svátostnému planoucího nemile se dotkla každá vlažnost a především každý útok se strany nepřátel proti této pobožnosti. Víme, že v minulém století povstali Jansenisté ve Francii, kteří pod záminkou pravé pobožnosti, vyžadovali neobyčejné přípravy k sv. přijímání od věřících a tím je od častějšího přijímání svatých svátostí zdržovali, což ovšem bylo na úkor zbožnosti. Sv. Alfons, který právě tehdaž v Římě trval, máje býti na biskupa vysvěcen, sotva že se o tom dověděl, uchopil se péra a sepsal zvláštní knížku „o častém přijímání“ vyvrátiv všechny námitky Jansenistů. Spisu tomuto dostalo se pochvaly nejenom od samého papeže, nýbrž i ode všech katolických učenců v Římě žijících. Neustále bojoval proti Jansenistům, a všude kde mohl povzbuzoval k častějšímu přijímání svatých svátostí. Že v mnohých krajinách časté přijímání svatých svátostí opět obyčejem se stalo, k tomu zajisté nemálo přispěl sv. Alfons svým příkladem i svými spisy. — A jako on sobě v tomto ohledu počínal, měli sobě synové jeho podobným způsobem vésti. Nařídil jim, aby při každé missii bylo slavným způsobem kazání o lásce Ježíše Krista, kterou k nám v nejšv. Svátosti oltární plápolá. Dojmavým způsobem aby učiněn byl odpros Ježíši Kristu, za všecku urážku, vlažnost, netečnost, nevděk, kterými na osadě jeho lásky spláceno bylo. — Jako každý řád má své pobožnosti vlastní, které se zvláštní zálibou a vroucností koná, jako na příklad řádu Dominikánského přináleží pobožnost sv. růžence, řádu Františkánského pobožnost křížové cesty a Tovaryšstvu Ježíšovu duchovní cvičení, podobně chtěl sv. Alfons, aby účta k nejšv. Svátosti oltární byla charakteristickou známkou Kongregace Nejvyššího Vykupitele. *Frant. Hašek.*

Život a úmrtí katolického jinocha.

Hrabě Ervín August Schoenborn, který nedávno pochován byl, narodil se dne

3. srpna 1862. Byl prvorozeným synem vysokorodého pana hrab. Karla Schoenborna a v Pánu zesnulé paní hraběnky Johanny, roz. princezny Lobkovicovy. Starostliví rodičové dbali toho, aby Ervín co nejlépe byl vychován a mysl jeho zušlechťena. Záhy se ukázalo, že synáček z té duše k Bohu lne a že prospívá stárím i moudrostí nejen před světem, ale také před všemohoucím Pánem tohoto světa. Jeho hlavním vychovatelem byl p. Emanuel Dvořák, nynější farář v Sutomi. Zvláštní oblíbenou mladého hraběte bylo poslouchati o Pánu Bohu, ministrovati svému vychovateli při oltáři a čísti vzdělavatelné knihy. Sotva dosáhl 10. roku stáří svého, již utrpěl neocenitelnou ztrátu, neb dobrotivá a něžná máti jeho r. 1872 v Malesicích náhle zemřela. Bezprostředně před smrtí svou ještě zaměstnávala se se svým prvorozeným synem. Toto neštěstí tak dotklo se srdce jeho, že vždy plakával, kdykoli někdo jen jméno matčino podotkl. Vychování vnuka svého ujala se nyní babička vysokorodá p. hraběnka Schoenbornová, která hleděla všemožně doplniti, co zesnulá snacha její stavěti počala. Vychovateli byla vždy na ruku, hledíc ostatním vnukům nahraditi lásku mateřskou a pečující o ně rovnou měrou, jako zesnulá máti. Mladý hrabě vstoupil v r. 1874 do Plzeňského gymnasia, kde se vyznamenával nad jiné nejen pilností, ale co hlavní, jest též zbožností, tak že professoři chtějíce jiné žáky ku pilnosti a zbožnosti vzbuditi na něho se odvolávali. Zamíloval si archaeologii a sám v Malesicích kopával, nalezl několik popelnic, kroužků a jiných podobných věcí. Dopisoval si s naším učencem Vrtátkem a počal zakládati sbírku starožitností. Loni podrobil se se znamenitým prospěchem zkoušce maturitní a oddal se studiu práv na universitě Strassburské, kde bydlil s p. hrabětem Brühlem, který tamže studuje theologii. Letos o velkonoci přibyl na prázdniny do Prahy a než se zpět vrátil ku svému studiu, navštívil bývalého vychovatele v Sutomi a pomodlil se u hrobu své drahé matě. Vyžádal si, aby i jako právník směl p. far. Dvořákovi při mši sv. posluhovati, čímž tamějšímu lidu ku velmi dobrému příkladu byl. Kdyby se byl nadál tehdaž, že v krátké době v tomtéž chrámu Páně bude v rakvi spočívati. Sotva že přibyl do Štrassburka, počala se jeviti zkázonosná nemoc, která měla učiniti mladistvému životu jeho konec. Ne-

Pravidlo pravdy a práva.

(Triolet.)

Kdo *pravdy*, *práva* nezná hlasu,
co platný tomu světla zdroje?
Bycht důvodův mu strojí roje,
onť pravdy, práva nezná hlasu! —

Aj, zhrdám chválcem chmurných časů,
vždy *oběma* své světiv zbroje;
byť pravdy, práva neznal hlasu,
jsouť vítězny ty o ně boje!

Fr. Doucha.

DOPISY.

V Kolíně, 30. května 1882.

(Schůze duchovenstva vikariatu Kolínského.)

Tak často v listech veřejných ozývají se stesky a nářky, že čtenáři bývá zvláštním potěšením, potká-li se i s radostnými zprávami. Příjemnou takovou zprávou budíž i tento náš dopis o schůzi duchovenstva vikariatu Kolínského, odbývané dne 24. května t. r. v Kolíně v klášteře tamních OO. kapucínů. Zahájiv příslušným způsobem schůzi, hned na počátku připomenul její předseda vdp. vikář A. L. Dlsak, děkan Kouřimský, že se po schůzi již mnohým zastesklo. Aspoň dostatečným důkazem, jak jsme si vikariátní porady u nás oblíbili, jest i to, že se k nim vždy četně dostavujeme. Tentokráte sbor poradníků čítal dokonce dvacet dva členy.

Programem schůze byly sice jen dva, ale vzácné příspěvy k jedné věci se nesoucí: a) zpráva o jenerální kanonické visitaci v našem střídnictví v roce minulém konané a b) pastýřský list Jeho Eminence našeho nejdůstojnějšího p. kardinála, knížete arcibiskupa. Úsudek velice příznivý o činnosti duchovenstva vůbec při nesnadných místy poměrech v našem okrsku zvláště, potěšil všechny, a jsa pochvalou, jest i ostnem, aby nikdo z nás v dosavadní své pili neochaboval. V našich krajinách zajisté přemysl velice se zmahá, rolnictví se zvelebí, půda všemožně jsouc vzdělávána, pilnou práci hojně odměňuje, tak že lid těmito vnaďami a výhodami mocně váben bývá, aby nehledaje těch věcí, které s hůry jsou, ale přestávaje na vezdejšku a lpě na té úrodné hroudě, jen zisku hověl a mamoně sloužil, ducha pak svého jen potud horlivě pěstoval, pokud mu k těmto příjemným

měli ji lékaři na počátku za povážlivou a šlechetný jinoch sám se domýšlel, že jen lehce onemocněl. Dne 17. května ukázala se býti nemoc nebezpečnou a mladý hrabě ulehl. První žádost jeho byla, aby byl zaopatřen. Otec a druhá matka, která o zesnulého jako pravá matka se starala, ihned spěli k lůžku nemocného do daleké ciziny. Byla to poslední radost, kterou ubohému v těžkých bolestech způsobili. Nemoc jeho byla ustavičnou modlitbou naplněna, rád podával život svůj Bohu, vyznával víru svou a oddanost se slovy: „Pane, ne má, ale tvá vůle se staň.“ Loučil se se vznešenými rodiči, vzkázal pozdravení všem příbuzným, objednal si zádušní mše svaté a veleb. knězi, který v nemoci o něho se staral, daroval na památku prsten, který sám z ruky své sňal. Louče se se svými spoluposluchači, jichž 10 stále při něm bylo a se modlilo, prosil je, *by se chránili nemravných divadel*. Až ku poslednímu okamžiku neztratil sebevědomí, s druhou matkou svou promlouvaje česky, a s milosrdnými sestrami německy a francouzsky. Ve smrtelném zápasu prosil se slzami, aby duchovní mu udělil generální absoluci a modlil se hlasitě modlitby umírajících. Často opakoval česky: „O Bože smiluj se nade mnou.“ Vypustil ducha v ruce Pána svého tiše a klidně o půl 1. hod. v noci 23. května. Jeho věrní spolužáci modlili se u jeho lůžka po smrti jeho, klečíce celý růženec, řídky to příklad pro studující mládež. — Mezi nimi byl též sestřenec náš jasně císařovny Alžběty mladistvý řezenský kníže Turn-Taxis.

Dne 24. května byla mrtvola slavným průvodem nesena do krásného got. světoznámého chrámu, kde byly exequiae za účastenství téměř všech tříd obyvatelstva. Tělo zesnulého bylo ve čtvrtek dne 25. května do Sutomi převezeno a tamže v sobotu dne 27. o 11. h. slavně pochováno od strýce zesnulého jinocha, totiž Msgr. hr. Fr. Schoenborna, vicerektora pražského semináře. Ve hlavním chrámu Páně u sv. Mikuláše v Praze, jakož i ve všech patron. kostelích byly zádušní služby Boží v pátek dne 26. května o 10. hod. K službám Božím u sv. Mikuláše dostavili se zástupcové cis. dvora, vysoké šlechty a spolků katol. Tyto zádušní služby B. konal nejř. p. světící biskup dr. Karel Prucha. O zesnulém jinochu může se právem říci: Krátký čas žije naplnil skutky mnohé. „Ať odpočívá v pokoji! Všeobecná soustrast umírní zajisté hluboký žal hraběcí rodiny.

cílům pozemským může raziti jistější a bezpečnější cestu. Když pak i za takových okolností vrchní pastýř při své apoštolské návštěvě nabývá přesvědčení, že lid, mezi nějž přichází, věrným zůstáváje přes mnohé pokušení víře svých otců, aspoň ve svém jádře, svého domácího duchovního správce ctí a k jeho slovu i svého biskupa okázale a slavně uctít se snaží: jest to svědectvím, že i za přítomné doby duchovní není hlasem volajícího na poušti a že Pán upřímným snahám sluhů své církve nepřestává žehnat.

Pastýřský list, vycházející od slov Páně „Žeň zajisté mnohá, ale dělníků málo“ (Mat. 9, 37.), tak dojemně ba tklivě vyličoval obtíže v jednotlivých stránkách duchovní zprávy, že jsme všichni hluboce byli dojati, a zároveň slovy tak otcovskými mysl sem tam skličenu pozvedal, že naději, která nezahanbuje, klesnouti nedá. Měli jsme v posledních letech mnoho schůzí vikariatních, všechny rády a četně byly navštíveny, všechny důležitými předměty se obíraly: ale sotva doznám odporu, řka, že poslední schůze naše byla nám nad jiné milá, a že otcovská slova našeho vrchního pastýře nalezla připravenou půdu v srdcích vděčných synů. — K návrhu vdp. předsedy usnešeno, podati Jeho Eminenci příslušnou adresu díkův.

—y—

Z Aše, dne 1. června 1882.

(Májová pobožnost.)

Trvá to věru velmi dlouho, nežli nalezne vracející se jaro vchod k odlehlým vrchům našim. Jinde sype se již v máji hebký květ se stromů na zemi a u nás padá ještě zimní květ z bělavých mračen na stromy; jinde šatí se zahrady a pažity pestrým květem a naše lesy a louky sotva že zaměňují šedivý kroj svůj za zelený povlak jarní. A přece těšíme se na příchod máje jako se těší dítky na návrat dobré matky, neboť srdce naše jako všech věrných synů církve sv. jest zahrada, ve které vypučeti dává probouzející se jaro květy mnohem skvostnější nežli je nalézti možná v umělých květnicích. Jsou to květy vděčnosti ke královně nebeské, která stavší se matkou Syna Božího věčně jaro přinesla světu, jsou to květy lásky k dobrotivému Spasiteli, jenž příchodem svým zaplašil chmůry dlouho trávající zimy. Jakmile v podvečer prvního máje rozezvučí se velebná ústa zvonů, spěchají zástupové věřících na vrch ke chrámu, aby v stánku Boha ži-

vého osvědčili a utvrdili city, jež po celý den již je zaměstnávaly. Je první májová pobožnost! Dítky obleky nejlepší šaty a těší se na překrásné chvalozpěvy Marianské, matky touží po společné modlitbě sv. růžence, otcové po slovu Božím a všichni po požehnání nejsv. Svátostí oltární, která zdrojem jest všech milostí a darů Páně. Nežli je následovati budeme do chrámu, hodláme zmíniti se několika slovy o původu a rozkvětu milé té pobožnosti v městě našem. Dobří katolíci rádi a ochotně uctívají blahoslavenou Rodičku Boží, ani pevně o tom jsou přesvědčeni, že mocná přímluva její ochrání je před zlobou světa a vyprosí jim potřebných milostí u Boha. Církev sv. úctu požehnané Panny vždy schvalovala a rozšiřovala a nazývajíc Matku Páně „Pomocnicí křesťanů“ naváděla dítky své k tomu, aby obracely obzvláště tehdy zraky své k ní, když víře jejich nebezpečí hrozí. A zdaž možno mysliti si většího úskalí pro loďku sv. víry, jako na pobřeží bludů ho stává. Katolíkům zdejšími bydlícím uprostřed jinovců zvláštní ochrany jest potřebí, aby netrpěli újmy na nejdražším pokladě, který Kristus Pán s nebe jim na zemi přinesl. To nahlédli opatrní správce zdejší fary a již před 12 lety zavedena byla přičiněním jejich pobožnost májová na oslavu pomocnice křesťanů Panny Marie, která veškeré kacířstvo na světě potlačuje. Tím zároveň poskytnuta byla příležitost zdejším protestantům, aby na své oči se přesvědčili, kterak pěstuje se v církvi katol. úcta Rodičky Boží a přesvědčivše se, aby odložili předsudky své o úctě svatých, kterou prý újma se činí počtě Boží. Konečně měla večerní pobožnost i toho účelu dosíci, aby do chrámu se dostavila dorůstající mládež v továrnách zaměstnaná, ježto o svátcích a v neděli zhusta služeb Božích účastniti se nemůže.

(Dokončení.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál ráčil se odebrati v pátek dne 2. června do Hluboké, kde synovec nejdůst. našeho arcipastýře J. J. kníže Adolf Josef Schwarzenberg slaví v těchto dnech stříbrnou svatbu. Dnes vrátí se J. Emin. zase do Prahy.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 7. června na Volšanech, od 8.—11. t. m. na malostranském hřbitově v Košířích a od 12.—15. t. m. u sv. Haštala.

***—* Nový biskup Litoměřický.** K hodnosti biskupa Litoměřického nejvyšším rozhodnutím Jeho c. k. apošt. Veličenstva povolán generál velmistř řádu křižovníků s červenou hvězdou v Praze, Dr. *Emanuel Schoebel*. Týž narodil se r. 1824 v Radvanicích v Čechách a nalézá se nyní v 58. roce věku svého. Po ukončení studii gymnasijských vstoupil do řádu křižovníckého v Praze, kde 2. března 1848 složil slavné sliby řeholní a 16. července 1848 na kněžství jest vysvěcen. Byv po nějakou dobu ustanoven ve správě duchovní, stal se novicmistrem a dozorcem kleriků v konventě Pražském, 22. dubna 1852 povýšen k hodnosti doktora theologie na universitě Pražské, načež po mnohá leta byl professorem náboženství na německé obchodní akademii v Praze a posléze sekretářem velmistra, v kteréžto vlastnosti zvláště po ochuravění velmistřů Dr. Beera a Jestřábka, bylo jemu spravovati veškerý záležitosti řádové. — V uznání těchto zásluh zvolila jej jenerální kapitola roku 1878 velmistrem celého řádu. Mimo to vyznamenán byl hodností kn. arc. rady konsistorního a byl až dosud skutečným radou duch. kn. arc. soudu manželského, též jest členem výboru jednoty katolické.

***—* Nový biskup Brněnský.** Nejvyšším rozhodnutím Jeho c. k. apošt. Veličenstva byl c. kr. universitní professor a ředitel kn. arc. semináře Dr. *Frant. Bauer* biskupem v Brně jmenován. Naroděn v Hrachovci blíž Valašského Mezeříčí na Moravě r. 1841, nachází se nový p. biskup nyní ve věku 41 let, když prestol biskupský nastupuje. Týž po ukončených studiích gymnasijských vstoupil do semináře Olomúckého, kdež 19. července 1863 byl na kněžství vysvěcen, načež stal se kaplanem ve Vyškově, pak adjunktem fakulty bohoslovecké v Olomúci, kdež 30. června 1869 na doktorství theologie jest povýšen; brzy potom stal se řádným c. k. professorem biblického studia na též fakultě. V r. 1873 povolán odtud za řádného c. k. professora biblického studia Nového zákona na universitu Pražskou. V r. 1879 jmenován ředitelem kn. arcib. semináře Pražského.

Oba nejdůst. pp. biskupové přibyli dne 29. května do Vídně, kde přijati byli od apoštolského nuntia a od J. V. císaře Pána, v jehož přítomnosti přísahu věrnosti složili. Papežská konsistoř bude 23. června, ve které oba církevní hodnostáři praekonižování budou. Načež počátkem července následovati bude svěcení na biskupství.

***—* Májová pobožnost' u sv. Klementa.** I letos těšila se májová pobožnost' přehoj-

nému účastenství. Ukončena byla závěrečnou řečí, konanou od vdp. spirituala seminářského Fr. Kořána a slavným požehnáním. Jména vel. kněží, kteří při letošní pobožnosti chválu Marie Panny hlásali a zbožné ctitele k účtě Její povzbuzovali jsou: Bauer, Brusák, Doubrava, Ekert, Hejhal, Janků, Ibl, Kačer, Knobloch, Kořán, Krásil, Labler, Lachoud, Motys, Nepil, Oehm, Plzák, Pohunek, Řehák, Salát, Schuster, Svoboda, Šach, Umlauf, Vlk, Vřešťal.

***—* Spolek pražských kostelníků,** jehož protektorem jest nejd. p. světící biskup Dr. K. Prucha, byl proto založen, aby se společným úsilím předešlo smutnému stavu vdov a sirotek po kostelnících. K tomuto chvalitebnému účelu sbírá dárky od dobrodinců.

Literární oznamovatel.

***—* „Časopisu katol. duchovenstva“**, vyšel seš. 5. s následujícím obsahem: Platnost smlouvy o vychování dětí ze smíšených manželství. Filosofie sv. Tomáše Aquin. na ústavě Brixenském. Povinnost modliti se breviář a užítky této modlitby. O některých nejvíce zobecněných nedostatech v duchovním řečníctví. Sv. Vavřinec z Brindisi. — V Kronice: Výkon dispense udělené v překážkách manželských. Dodatek o počtu samovražd. Vysvědčení chudoby v příčině osvobození od poplatků kolkových. Spolek sv. Josefa. Smlouva o vychování dětí ze smíř. manželství. Restituce cizího majetku. Oratio imperata. Akademie křesťanská. — V liter. oznamovateli posouzeno deset spisů.

Osobní věstník duchovenský.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. *Frant. Patzák*, far. v Rokytníku, dne 31. května 1882, (nar. 28. srpna 1829 v Kocléřově, vysv. 4. list. 1852.)

Vyznamenán jest:

- P. *Leon. Lichter*, z ř. sv. Ben., podpřevor u sv. Markéty v Praze, jmenován b. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. *Vinc. Kvapil*, far. Liciborický, za far. ve Vrbici;
p. *Jan Zukrigl*, koop. v Olešnici, za far. ve Valtericích (Neudorf);
p. *J. Kukla*, kp. Kněžický, za admin. v Němčovicích;
p. *Václ. Strnad*, kapl. Sebranický, za koop. admin. v Uhersku;
p. *Jos. Buben*, adm. Těchonínský, za adm. v Č. Petrovicích;
p. *Václ. Kohout*, kapl. Chrastický, za admin. v Liciboricích;
p. *Kajet. Prchal*, kapl. na odpoč., za fundatistu v Č. Skalici.

Upřázdnuené místo:

- Liciborice*, fara patron. náb. matice, od 15. kv. *Rokytník*, (Rognitz), fara patr. p. Wagnera z Wallernstädtu, od 1. června t. r.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupect.

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Homilie na neděli IV. po sv. Duchu.
Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.
J. Janda.

Loď Petrova obraz cirkve katolické.

My všickni jsme tak šťastni býti syny cirkve katolické. Jsouce katolíci patříme k jediné pravému náboženství; bereme podíl ve svátostech J. Kristem ustanovených; a chováme pevnou naději, že jednou budeme účastni patření a požívání věčné blaženosti. O jak šťastný jest osud náš. O jak sluší, bychom každým dnem prospívali v účtě a lásce k daru od Prozřetelnosti nám udělenému, pravím daru víry! Dnešní evangelium (Luk. 1, 11.) poukazuje na čtvero podivných vlastností cirkve katolické, naší matky. Církev katolická má mezi mnohými jinými poklady i samou osobu J. Krista; cirkve katolická jest neomylná učitelka pravdy; cirkve katolická jest dobyvatelkyně duší; posleze cirkve katolická počítá za svého prvního všeobecného biskupa velikého Svatého, jaký byl sv. Petr; hle čtvero nejvzácnějších předností cirkve katolické připomenutých v dnešním evangeliu; a které, vyložené krátce v dnešní řeči, ožíví jak doufám naši úctu a lásku ku království J. Krista na zemi, jež jest svatá římská cirkve.

I. *Nejprve chová cirkve katolická mezi jinými poklady samou osobu Ježíše Krista.* Sv. Lukáš vypravuje, že Ježíš stojí u jezera Genezaretského a vida zástupy přicházeti k sobě, aby slyšeli slovo Boží, a spatřiv dvě lodi u břehu jezera vstoupil na jednu z nich, která byla Šimonova, řekl tomuto, aby odvezl lodičku maličko od břehu. Či podobenství jest lodička Petrova, v které stál Ježíš? Dle všeobecného mínění sv. Otců, jest podobenstvím cirkve katolické,

kteřá mimo jiné své poklady chová v sobě i sobu samého J. Krista, není o tom pochybnosti, cirkve jest majitelkyně pokladů nejvyšší ceny. Církev má pismo svaté, knihy z vnuknutí Ducha svatého sepsané. Církev má ostatky svatých, ostatky, jež jsou ozdobou zemi i měst křesťanských a které oživeny Bohem všemohoucím na konec věků seděti budou jednou v plné slávě na nesmrtelných svolcích nebeských. Církev má jasnou vodů, jež spojena se zázračnými slovy zapuzuje prvotný hřích a činí člověka synem Božím a dědicem slávy věčné. Církev má svaté křížmo, které silí k hrdinné statečnosti duši slabého křesťana. Zajiště jsou to vzácné poklady cirkve J. Krista; ač který jest nejdrahocennější? Jest to J. Kristus živý a pravý v Nejsvětější Svátosti. Pro něj má cirkve poklad neskončené ceny a může opětovatí vznešená slova moudrosti v kn. přísloví VIII. 18. *Se mnou jest bohatství.* Já mám věčného, nesmírného, všemohoucího, jenž se učinil člověkem pro své tvory, ukryv se pro ně v pokorné způsoby chleba a vína. O co jsou tedy poklady království a říší nejbohatších proti mým pokladům? Při mně jest ten, jenž pouhým pokynutím své vůle stvořil všechno zlato země, všechny perly velmoře. Moje bohatství jest přirozenosti nebeské, moje poklady jsou nepostižitelný stvořeným rozumem, jsou pochopitelný pouze rozumu Božskému: „*Při mně jest bohatství.*“

II. Jiná podivná přednost při cirkvi jest, že jest neomylnou učitelkyní pravdy. Čteme v dnešním evangeliu, že J. Kristus sedě v lodi Petrově nedaleko od břehu učil zástupy. Lodička Petrova, z které učil Kristus zástupy, závislé od Božských úst jeho, nám připomíná, že jest v cirkvi Ježíše Krista neomylný učitelský úřad a že cirkve

jest neomylná učitelka pravdy: „Církev Boha živého jest sloupem a utvrzením pravdy“ (I. Tim. 3, 15.), církev Boha živého jest podpora a utvrzení pravdy, tvrdí apoštol národů sv. Pavel. Proč pak chtěl mít Bůh svou církev nadanou darem neomylnosti? protože by jinak církev byla zřízením, v kterém by vládl duchovní nepořádek, jaký jest v jiných náboženstvích pouze lidských; a důsledně by ona nebyla dilem hodným jeho neskončené moudrosti. O jak podivuhodné příběhy se na zemi přihodily pro tuto vznešenou přednost, kterou jest vyznamenána církev. V každém věku povstaly neškodlivější bludy proti víře, církev vyřkla svůj soud a bludy tyto byly za takové uznány a věřící se jich hrozili. V každém čase vznikaly v myslích katolických časy a pochybnosti o tom neb onom článku víry; církev vynesla svůj soud; a vzešlo světlo, tyto zmatky, tyto pochybnosti se rozešly jako mlha. Neomylností církve se zjevení Boží udrží mezi věřícími neporušené a nedotknuté. Při neomylnosti církve mají věřící vždy pravou víru, neb to všecko, co bylo věřeno od věřících středního věku, bylo věřeno i od těch šťastných věřících, kteří měli štěstí poslouchati slova vyšlá z neomylných úst Bohočlověka.

III. Třetí, znamenitá přednost církve, jest přednost naznačená v dnešním evangelii: ona jest *dobyvatelkyné duší*. Když domluvil Ježíš zástupům, řekl Petrovi: „Vez na hlubinu a rozprostřete síť k lovení ryb.“ Petr odpověděl: „Mistře přes celou noc pracovavše nic jsme nepopadli; ale k slovu tvému rozestru síť.“ Síť byly rozprostřeny a rybáři zahrnuli tak veliké množství ryb, že se trhaly síť a lodička Petrova se téměř potopovala. Nevyobrazuje lodička Petrova, která pojala tak nesmírné množství ryb, církev katolickou, dobyvatelkyni duší? Církev od prvního okamžení, v němž byla od J. Krista založena, snažila se s nejšťastnějším úspěchem o získání duší nejdražší krví Bohočlověka vykoupených. Jeli pak možno, abych vám připomenul tuto jen malou část vzácných úspěchů? Krátkost času tomu zabraňuje. Jen podotknu, že církev byla panovnice duší v prvních časech svého bytí a že ona jest panovnicí duší i za našich časů. Církev byla panovnicí duší v prvních časech svého trvání; proto mohl říci Tertullian v své obraně k pohánům: „Žijeme takorča teprv jeden den a již jsme naplnili vaše města, ostrovy, hrady, vesnice, společnosti a samé ležení, pořádky,

paláce, královské soudy.“ (37). Církev jest panovnicí duší i za našich časů. Zajisté, kdo neslyšel vypravovati o tisících Bulharů, kteří před nemnohými lety zřekli se zastaralých bludů a přijali všechny články víry katolické? Kdo neslyší vypravovati ustavičně o obrácení učených a bohatých Angličanů; o obráceních četných, která dávají čáku, že Anglicko duchovně obnoveno stane se zase *ostrovem Svatých*?

IV. Čtvrtá vznešená přednost církve, přednost naznačená dnešním evangeliem jest: Církev se honosí tím, že *první a obecný nejvyšší pastýř její byl veliký svatý*, t. j. *svatý Petr*. Sv. Petr byl výtečný v poslušnosti k Božským rozkazům; v pokoře, ve velikomyslnosti a v horlivosti o spásu duší. Když dokončil Ježíš vyučování lidu, rozkázal Petrovi, jako jsme právě viděli, aby vzl na hlubinu a rozprostřel síť. Tento rozkaz byl neočekávaný; aniž mohl Petr snadno vydatný lov očekávati; poněvadž se o to pokoušel po celou noc, ale vše bylo nadarmo. To byla úplná pravda; nic méně Petr ochotně poslechl: hle, sv. Petr znamenitý v poslušnosti k rozkazům Božím. Pohledem na zázračný lov byl Petr náhlou a nesmírnou hrůzou pojat; a poznav v Ježíši Kristu ředitele nejvyššího veškeré přírody, a jsa si vědom vlastní ničemnosti a vlastních nedokonalostí, vrhnul se k nohám Ježíšovým řka mu: *Odejdí ode mne Pane* — vstup z této mé lodičky — *neboť jsem člověk hříšný*: hle, jak znamenitý jest sv. Petr v pokoře. Uzřev Petr úžasný, divotvorný lov a slyše Ježíše, an ho volá, by ho následoval; co činí? O velikomyslnosti hodna toho, jenž měl jednou býti náměstkem Božím na zemi! On spolu se syny Zebedeovými s Jakobem a Janem opouští otčinu, rodiče, přátely, loď, síť všecko; hle sv. Petr znamenitý ve velikomyslnosti. A následuje Ježíše počal vésti život apoštolský, život plný horlivosti o spásu duší; a tak se vyplnilo předpovědění Páně: *Od toho času lidi budeš lovití*. Jak bychom o tom mohli pochybovati? Dostí na tom, pravím-li, že hned po letnicích vystoupil před nesčíslným zástupem sestávajícím z lidí všech krajín; a tak mocné bylo jeho slovo, že se obrátilo skoro tři tisíce lidí; stačíž dími-li, že brzy po té měl druhou řeč a obrátilo se okolo pěti tisíců duší.

Rozjímali jsme o čtyřech znamenitých přednostech církve katolické. Jaké si vezmeme naučení z rozjímání dosud učiněného?

Je-li církev katolická ozdobena nebeskými přednostmi, jest povinností naší zakládati si na tom, že do ní náležíme; mimo to jest naší povinností zachovávatí všechny její mateřské rozkazy. Nejprve si na tom musíme zakládati, že náležíme do církve katolické; t. j. do ústavu, ozdobeného nebeskými přednostmi. Sv. Pavel pravil: *Nestydím se za evangelium*; i my máme říkati: *Nestydím se za církev*: nestydím se, že jsem synem církve katolické, apoštolské, římské? Jak? měl bych se stydět, že jsem následovníkem náboženství, kteréž jest mistrovským dílem moudrosti; moci a dobroty Boží? Ráději umřít, než spáchat skutek tak zvrhlý! Ale nemáme si jen na tom zakládati, že jsme synové církve katolické, máme zachovávatí všechny rozkazy její. A jaká jest vůle církve naší matky? Jest, bychom dokonale plnili všechna Boží i církevní příkázání. Ano chlubme se tím, že náležíme k šťastnému počtu následovníků Kristových; mimo to zachovávejme všechnu svatou vůli církve katolické. Pak odplatí církev naší pravou oddanost k ní způsobem ji hodným; t. j. tím, že se okaže laskavou matkou jak v životě tak v smrti. Ona bude řídit kroky naše v pochybnostech, starostech, pokusech tohoto bídného vyhnanství. A když se přiblížíme k smrti, ona se milostně postaví podle lože smrtelného našeho; tam nás bude těšit oblažujícími slovy svých sluhů a posilní nás balsámem svých svatostí. A když duch náš bude vysvobozen z vězení těla, ona ho přijme v mateřské náruči své; a takto mluvití bude k Ježíši, svému Božskému ženichu: „Hle, Pane, duše která se nestyděla za mne, aniž se styděla za Tebe Boha neskončené dobrotivého, neskončené velikého. O pro nejpřívětivější lásku, kterou chováš ke mně; o pro krev, kterou si vyžil pro mne, milou nevěstu svou; o pro ty vznešené přednosti, které tvým přispěním ozdobují královskou korunu mou; připočti prosím Tě, tuto slechetnou duši mezi duše přebývajících ve věčném království Tvém!“ Tak se přimlouvati bude za nás církev; a prosby její nebudou marny, ano budou vyslyšeny. Amen.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o hostině eucharistické.

I. Kterak převyšuje vznešeností všechny slavnosti na světě.

II. Jaký jest šat svatební, který přinéstí mají zejména kněží k té hostině.

I. Hostina eucharistická nekonečně zaslужuje přednosti před všemi slavnostmi na světě. Kdo jest, jenž ji dává? *Nesmrtelný král všech věků*, jenž Syna svého s církví zasnuhuje svazky nejméně rozlučitelnými: hostina eucharistická slavností jest svatební. Bůh ji strojí, Bůh ji strojí jsa Bohem. Isaiáš výbornost této hostiny Božské poněkud seznal zvolal: „Hospodin zástupů na této hoře všem národům připravuje hostinu, při které předkládati se budou pokrmy nejvzácnější, vína nejchutnější“ (Is. 25, 6.). Církev, záležející ze všech národů, všechny své dítky volá k stolu, který jim nachystal její Ženich nejvyšší úcty hodný. Užívá tvého hlasu, knězi, aby je zvala, jim účastenství poskytl na něm; káže ti je poučovati, je k němu vésti, jim, bylo-li by třeba, posvátné činiti násilí, aby vstoupili do síně svatební: „Protož jděte na rozcestí, a kteréžkoli naleznete, pozvete na svatbu“ (Mat. 22, 9.). „Vyjdí rychle na náměstí a na ulice města“ (Luk. 14, 21.). „Vejdí na cesty a mezi ploty, a přinuť vjíti, ať se naplní dům můj“ (Luk. 14, 23.). O kéž lidé znali čest, kterou jim Ježíš prokazuje, a dobra, jež jim nabízí řka: „Pojďte, jezte chleb můj, a píte víno, které jsem nalila vám“ (Přisl. 9, 5.), s jakým by zápalem spěchali do domu Božího, aby tam přijali z rukou Tvých dar nebeský! *O hostino svatá, v které Kristus se požívá, cti se pamálka utrpení jeho, mysl naplňuje se milostí a budoucí slávy závdavek se nám dává!*

Tak hostina eucharistická se liší od světských hostin nejvábnivějších. Tyto poslední prázdný jsou svatosti; zdaž hledají lidé při nich slávu Boží a svou blaženost věčnou? Hostina od Ježíše stvořená, svatostí oplývá: „*O hostino svatá!*“ V ní jest vše svaté, k tomu způsobilé, aby Bůh byl oslavován a duše posvěcovány; jest věru přijímáním, že nejvydatněji k tomu přispívá, aby lidé svatými se stali. Hostiny světské tím více jsou velebeny a navštěvovány, čím větší jest rozmanitost pokrmů. Lidé chtějí, aby poskytovaly všem lahodu; a jakož není pokrmu na zemi, jenž by spojoval v sobě všechny chuti, nemůže žádný sám sebou způsobiti úplné nasycení. Při hostině od Ježíše připravené pokrm jediný všem se podává, Ježíš sám jest tím pokrmem: „*V které Kristus se požívá.*“ Tento chléb života, s nebe sestoupilý, dobro nekonečné a základ všelikého dobra, v míře znamenité v sobě drží vše, po čem dychtiti

může srdce lidské. Jsa lepší než manna, která jest obrazem jeho, spravedlivým udílí všechny slasti čisté a ukájí všechny tužby šlechetné: „Co mám na nebi, a od tebe rozloučenu, co jest mi na zemi?“

Při hostinách světských předmětem zábavy není smrt, útrapy a svízele: lidé nic slyšeti nechťejí leč rozmluvy, které jim rozkoš přinášejí. Při hostině eucharistické hlásá všecko smrt a utrpení Syna Božího: *Cť se památka utrpení jeho*. V jedné příčině jest památka tato trpká; než v jiné příčině jak jest sladká! *Miloval mne a sebe sama vydal se za mne*. Jak jest užitečná zvláště tím, že city probouzí, že ctnostem dává vzniku a vzrůstu a je k dokonalosti povznáší! Od hostin světských lidé odcházejí majíce tělo pokrmem obtiženo, mnohdy zdraví svému uškodivše; skoro vždy raněna jest duše jejich nějakou urážkou, které proti Bohu se dopustili, aneb aspoň učiněna jest neschopna k pracím duchovním. Naproti tomu jakého prospěchu člověk nabývá u stolu Páně! Nedostává milost jednu, plnost milostí a sám pramen všech milostí jest podílem jeho: *Mysl naplňuje se milostí*. —

Poslední rozdíl vyplývá z předešlých: jestliže hostiny světské přílišnostmi, jež při nich se vyskytují, a hříchy, kterým podnět dávají, často působí zkázu těla i duše, zbožné účastenství na hostině eucharistické celého člověka zachovává jsouc závdavkem našeho předurčení: *A budoucí slávy závdavek se nám dává*. „Jedna večere Páně dobře přijatá pro nebe nás odporučuje.“ Poněvadž tento pokrm posvátný na tělo právě tak působí jako na duši, kdykoli jej přijímáme hodně, vtiskuje nám pečeť života věčného: *Kdo ji má tělo a pije mou krev, má život věčný*; a do našeho těla klade zárodek slavného vzkříšení: *A já jej vzkřísím v den poslední* (Jan. 6, 55.). Zdaž jsi věřícím na paměť uvedl poklady, jimiž je obohacuje jedno svaté přijímání? Zdaž jsi sám pro sebe ty věci dosti uvažoval? Neboť nejsi toliko povinen zváti a připravovati své bratry k hostině Krále velikého a jako služebníci hostům Jeho přísluhovati, nýbrž jsi prvním z Jeho hodovníků; jestliže nikdo nepřijímá chleb leč z rukou tvých, nikdo jej nepožívá leč po tobě. Čím jsi Ježíši Kristu povinen v obojí příčině této?

II. *Jaký jest šat svatební, který přinéstí mají kněží k té hostině?* Svatyně poskvrněna od toho, jemuž jest svěřena stráž nad sva-

tyní! *Příteli, kteraks sem všel, nemaje roucha svatebního?* ... *Tehdy řekl služebníkům: Svižice ruce jeho i nohy, uvrzte jej do temnosti zevnitřní, tam bude pláč a skřípení zubů*. Tento šat svatební jest láska; než jak dokonalá býti má v příteli, od Ježíše vyznamenaném, jenž přistupuje každého dne k oltáři, aby účastenství měl na hostině nebeské? Porovnává se srdce věřících se siněmi hostinskými, ve kterých kníže bytuje, an jede mimo, a kde přestává na úpravě nezbytné, aniž hledá lesku. Jinak se věc má s palácem, jenž vystaven jest a upraven, aby byl jeho příbytkem stálým; tu chce, aby o nádheře královské všecko svědčilo. Duše tvá, o knězi, palácem jest Panovníka svrchovaného, jenž poklady milosti své do ní rozlil, aby všemi ctnostmi ji ozdobil; můžeš-li věřiti, že bude spokojen, uvidí-li toliko úpravu obyčejnou, spravedlnost všední? Sv. učitelé dokládají, že máš zářiti svatostí jako slunce světlem; (Nad paprsky sluneční čistá má býti duše kněží, má se skvíti jako slunce, které ozařuje svět. Sv. Jan Zlatoústý) že přednost obdržev před anděly život vésti máš spíše andělský než lidský. Uvažuj slova církve sv. na sněmu Trident. vyjádřená: že ze všech úkonů na světě není žádný světlejší než toto tajemství velebné, a proto že s nejvyšší čistotou a zbožností činěno býti má. (Sed. 22.)

Tak ti prikazuje církev nejen slovy, nýbrž i skutky a obrazy. Dříve než nám dovoluje konati službu ze všech nejvznešenější, vede nás na místo svaté, kde jsou uloženy věci k obřadu nejsvětějšímu potřebné. Tu, jako v předsíni nebeské, připravuje nás, abychom se objeviti mohli před trůnem Božím. Významy udílíc rouchům, jež požehnala a jimiž nás ozdobuje, činí nás podobnými svému Ženichu, jakým byl ve svém utrpení: humeral, cingulum, manipul, štola, všecko představuje na mysl Ježíše pokořeného a trpícího. Ráda by oblekla zástupce svého nevinností a čistotou, jejíž znakem jest alba, láskou, která rouchem mešním se vyrozmívá. Tímto způsobem připomíná, že nám potřebí jest svatosti znamenité, chceme-li vstoupiti do svatyně nejsvětější.

Běda! kterak se připravují mnozí k oběti svaté a k hostině nebeské, která oběť tu dokonává? Proč shledáváme toliko u kněží od světa nejvíce odloučených a život duchovní nejhrošlivěji vedoucích onu bázeň spásitelnou, která netoliko nevylučuje dů-

věru, nýbrž jest základem její nejpevnějším? „Bojím se,“ praví P. Berthier, „aby oběť největší úcty hodná, která tak často jest v mých rukou, jednoho dne nepozdvihla se proti mně, aby mé zavržení nezapčetila. V té příčině není potřebí klesnouti do nepravostí šeredných, vzdáliti se úplně zásad náboženských. Život vlažný, pohodlný, smyslný, ohledy zcela lidské skutky mě určující, mysl při modlitbě s Bohem se nebavící, zalíbení na zaměstnáních světských a rozmluvách zbytečných, podniky sobecké anebo ctižádostivé, zanedbávání skoro ustavičné úmrty křestanské, přílišné pečování o vážnost lidskou, konečně nemírné milování sebe a skrovná láska k Bohu, to již dostačí, aby kněze svrhlo do propasti.“

Zpytuj svědomí bedlivě o věci tak důležité a následuj rady, kterou ti dává sv. Ambrož: „Ať změní život, kdo jej chce přijati, nezmění-li jej však, dostane jej k soudu.“

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Vznešenost hostiny eucharistické.* Bůh hostinu dává, jsa Bohem ji dává: *Pojďte, k nám volá, jezte chleba mého, pijte vína, jež jsem vám připravil.* (Prov. 9.) *O sacrum convivium. Proč svatá hostina?* Všecko v ní jest svaté, obzvláště pokrm, ve kterém se Kristus přijímá, a podivuhodná památka, která se koná při této hostině: *Koná se památka utrpení Jeho.* Jakou hojnost, jakou náplň milosti v ní přijímáme? *Mysl naplňuje se milostí.* Přijímání této svátosti hodné a časté zárukou jest jistou našeho předurčení: *Dává se závdavek budoucí nesmrtnosti.* Každé přijímání dobře vykonané listem jest, jenž nás doporučuje do nebe.

II. *Jaký jest šat svatební, který kněz přinéstí má k té hostině.* Stačí mít milost posvěcující anebo lásku, chce-li kdo se uarovati svatokrádeže hnusné; ale jak dokonalá býti má tato láska v příteli od Ježíše vyznamenaném? Duše křestana věřícího jest jakousi síní hostinskou, kde kníže bytuje, an jde mimo; tvá, o knězi, jest palácem tohoto krále velkého; *proto ať jest čistější paprsků slunečních.* Poněvadž přednost ti dána před anděly, život vésti máš spíše andělský než lidský. Co nečiní církev, aby k oltáři vyslala kněze svátosti výborné!

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Požehnání blahoslaveného Vavřince z Brindisi.

† Skrze znamení a sílu svatého kříže a na přímluvu bl. Panny Marie žehnejž ti Bůh a ostříhejž tě; Pán ukaž ti obličej svůj a smiluj se nad tebou; Pán vzezří na tebe a dejž ti pokoj, dejž ti žádoucího zdraví, skrze Krista Pána našeho.

† Skrze znamení svatého kříže uzdravíž tě Ježíš Kristus, který léčí veškeré nemohy a nemoci, a uzdravuje ty, kterým zlý nepřítel nástrahy činí.

† Skrze znamení sv. kříže požehnejž tě Ježíš Kristus a bl. Panna Maria.

Bratr Vavřinec z Brindisi,
kapucín.

Smrt svatého Pavla Poustev.

(Báseň Jos. Fr. Rejzka.)

Půl dne již klečel svatý Pavel na modlitbách v jeskyni duté, vyhloubené, kterou zvolil za bydlo stálé sobě, ze hluku když světa sám na poušť široou uchýlil se na modlení. Omšený balvan k jeskyni vchod hlídal z předu, list palmy šuměl nad jeskyní, dívaje se

na světce, stále na modlitbách klečícího, tvrdými řemeny svá bedra bijícího, jen sporé světlo posíláje jemu do jeskyně, otvorem těsným, kterým kouř vycházel z krbu, v čas nepohody, zimy, kterým havran nosil již padesáte roků, roků dlouhých, smutných, chléb pro posilu poustevníku.

Trochu dále ze skály vnitra vytryskoval slabý pramen, pramének slabý, zpěvný, který pod skalou již v studánce jasné jako křišťál, odpočíval, jsa zemdlený snad cestou skrze tvrdou skálu. Blíž vchodu ze země sloup trčel dlouhý, na jehož vrchu břevno přivázáno bylo, palmovým lýkem přivázáno k sloupu na přič, by připomněl si každý, kdoby krácel kolem, smrt plnou bídy, muk, v nichž Kristus pro nás zemřel.

Teď pohnulo se listí palmy nad jeskyní; v otvoru těsném, kterým kouř vycházel z krbu v čas nepohody, zimy, šum se křidel ozval, šum křidel havranových, který takto nosil již padesáte roků, roků dlouhých, smutných, chléb pro posilu poustevníku do jeskyně, den každý půl bochníka chleba. — Šero temné, jež před chvilkou ještě v jeskyni bylo, prchlo, snad prchlo před tím černým peřím havranovým, jenž posud dral se horem do jeskyně duté, či proto snad, že pták svým tělem silným bránil, by nepřišlo sem shora, světlo, nastala snad tma v duté jeskyni tak náhle, že hned svatý zved' hlavu od knihy a přestal žalmy čísti, že neviděl již na ten kámen, který stolem tak dlouhý čas již mu byl, že neviděl lože, jež z kamení a z mechu bylo ve výklenku, že neviděl ni svého pláště, jež si зробil před dávnými již lety z listí palmového, jenž teď už mechem pokrýval se, starý příliš. — Tma ustoupila zase šeru, havran slétl na kámen, jenž byl stolem poustevníku, sedl, svatému podáváje k posile chléb bílý, chléb bílý, celý, ne půl, jako nosil posud, již padesáte roků, roků dlouhých, smutných. „Čím odměním se Tobě, Bože, za tvou lásku, již prokazuješ nehodnému hříšníkovi?

Což není na tom dosti, že jsi trpěl za mne, žeš trpěl za mne na potupném dřevě kříže, což není na tom dosti, že mně život dáváš? Již padesáte roků, roků dlouhých, smutných, sem do jeskyně posíláš mi po tom ptáku den každý půl bochníka chleba, a dnes chléb celý, ne půl, jako posýlal jsi dosud. Snad přestaneš již chléb mi posýlati bílý, snad rozloučíš se mám již se životem bídným, s životem plným odříkání, — díky Ti, Pane, díky vrnci za tvou lásku — či snad host mi přijde, host, jemuž druhou polovici rozdělit mám?“

Tak mluvil svatý hlasem slabým, k sobě, k Bohu, tak mluvil svatý hlasem sotva slyšitelným, a klekal, díky by před jídlem vzdal ještě Pánu, tu slyší, jak kdos klepá z venčí na jeskyni, na balvan, který hlídal k jeskyni vchod z předu. A hned též slyší zvenčí slova: „Otevř, otče! Bůh posílá mne k tobě do jeskyně této. Jen otevř již! či nežiješ snad více, Pavle? —“ Tu počne náhle hýbat se balvan, který k jeskyni z předu hlídal přístup, který zdál se přirostlým k skále býti. — „Sehni hlavu trochu, vstup ke mně do jeskyně šeré. Neznám tebe, však vítán jsi mi, jako rodný bratr, sestra, jak matička má nebo otec, které kryje země.“ Tak mluvil svatý Pavel — neznámý host vstoupil. Tvář bílá, vážná, s vlnou vousu stříbrného, jenž sahál téměř po kolena, proti tváři tu stojí bílé, vážné, s vlnou vousu stříbrného, jenž sahál téměř po kolena. „Sedni přece! Snad prostoty se mého bytu bojíš? — Sedni! Chléb, jehož tuto vidíš polovici, mně dnes pro tebe havran přines'. — Sedni přece, pojez! Jsi unaven snad cestou, chlebem posilni se, pak budeš vypravovat o tom světě hříšném, zkad já jsem prchl na poušť, zdali ještě, jak dřív, rád slouží ďáblu, Boha urážejí hříchy. Teď sedni! Dříve však řekni, koho hostím, tvé jméno jaké!“ — „Bůh mne poslal, Antonín jsem“, host odpovídal, sedal, nechtěl bráti chleba, jež svatý podával mu. „Padesát již roků, Bůh posílá mi, bratře, půl bochníka chleba, dnes celý bochník poslal. Nevěděl jsem dlouho, proč černý havran přinesl dnes chléb mi celý, já myslil jsem, že opustit mám již život, já tušil též, že host snad přijde jakýs ke mně, a proto druhou polovici uschoval jsem. Ó bratře můj! jen nepohrdej hostinou mou — to hostí tebe Bůh sám, který chléb mi poslal — jen nepohrdej, s chutí jez, a žízeň máš-li, hned přinesu ti nápoje též trochu. Jez jen!“ Leč host mu k tomu neřekl ni slova, mlčel, též jídla nedotknul se, do země jen hleděl, že zdálo se, jak přec by zhrdal stolem prostým, jak svatého by zhrdal bytem jednoduchým. Byl v zamyšlení. Nevěděl ni, že jest tázán, že vítaným jest světce hostem, nepoznával.

Teď vstoupil do jeskyně duté svatý Pavel, zkad dříve vyšel, aby přines' vody hosti. Šel krokem volným, jakým starci chodívají, v rukou se mu trásla miska kokosová, a v misce trásla se mu voda, perlila se, jak víno by to svatý nesl ze praménku, jež z vnitra skály vytryskoval v tichém zpěvu, jenž jediný, klid rušil tu, jenž pod skalou již v studánce jasné, jako křišťál odpočíval, jsa zemdlený snad cestou skrze tvrdou skálu. „Snad nezhrdneš tou prostou miskou kokosovou,

snad nezhrdneš ni vodou jasnou, chladnou, již ku posile tobě nesu. Vína nemám; však jest i voda darem Božím, — pij jen bratře! Host ještě hleděl stále před sebe jen, mlčky. Zved' náhle hlavu. „Nepobízěj, otče, více! Necítím unavení. V jeskyni jsem okřál, však vyprahlé mé rty jsou vedrem vzduchu, pouště, a proto podej misku kokosovou vody.“ Přiložil k sprahlým retům misku kokosovou, přiložil v chvatu — v chvatu větším odtrhl ji. „Mně odpust, otče drahý! Vína pítí nesmím; Bůh ve hněvu svém veliký jest, velký v trestu. Já slíbil v životě, že nebudu pít nikdy nápoje toho pekelného. Hleď jen, otče, jak svítí perlami — jsou oči ďáblů v perlách. Nebu pítí“ — Antonín děl, klada na stůl z kokosu misku prostou. „Toť přec voda v misce,“ děl svatý Pavel — hleděl — chutnal — bylo víno. „Pryč jdi, ďáble, z misky — jménem Boha Otce, Vrat zas vodu v misku — jménem Syna Jeho, Ďáble, z misky jdi — Svatého Ducha jménem.“ Tak zkoušel svatý, nástrahou-li víno v misce, „vyhnati chtěl ďábla podvodného z misky — Zas hleděl v misku, hleděl — chutnal — zase víno. (Dokončení.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Ani v sebe větší peněžitě nesnázi nákladu nebudiž litováno, aby ošetřování v nemoci ležících ničeho nepohřešovalo.

Nemáme se obávati, že svou mohovitostí nestačíme k nákladům na nemocné: vrátí se s lichvou, an se nakrmuje nemocný, nakrmuje se Hospodin: co jste učinili jednomu z nejmenších mých, mně jste učinili. Zde kdo skoupě rozsévá, skoupě i žítí bude.

Živé ducha svatého chrámy samému sholení blízké podporovati aby se nesřítily, větší zásluhou jest než znova zřizovati oltáře. Tyto kácejí-li se, mohou býti postaveny, nemocného život jednou zmařený nebude navrácen.

Nelze snadno pověděti, jak velice v tělesných mdlobách duši přibývá slabosti, an se nemocný spatruje býti opuštěným od naděje; dvojm takto jest hořem skličován, jedním pro nemoc, druhým pro neútrpnost tvou, jenž moha ano povinen jsa těšiti jej nepotěšuješ.

Není většího nemilosrdenství než opouštění toho, jenž sobě pomoci nemůže. Kdo sebe a své věci Bohu oddal, zasluhuje tam nenuzeti, kde svrchovaná jest potřeba.

Lepší jest mítí málo, ale na dobrém základě a s trvalostí, než mnoho a nejistotou a

s nevelikou bezpečností. S. Ignat. in epist. de perfect.

Věci, jež mohou býti ztraceny, dobrem sotva slouti mohou; drženy jsouce mučívají, dělají starosti; růži jednu vydávají a přemnoho trnů přizívají. Nebe nesytilo by nás, kdyby nebylo trvalé bez přítrže. — Ó ješitné naděje a věci lidské! Kdo sobě slibovali štěstí stálého a diamantovým poutem zavázaného okamžitě zakoušejí, že úmyslům a touhám jejich nepřeje. Bídna šťastnost, která strachem před budoucností v hořkost obrací všecku, kterou míti lze, rozkoš.

Věčnost samojediná konce nezná a radosti jejich nikdo neodejme od nás. Co zasluhuje lásky naší, budiž věčné; ostatní věci nestojí za namáhání.

Cokoli pochoutek svět má, nejmenší svou stránkou nás dojmají: neboť jednak pomínuly a ty neobčerstvují; jednak přijíti mají, ale toť nejisto. Tak více žalosti než rozkošností mívá všeliká rozkoš.

Cokoli se činí bez vůle nebo svolení správce duševního, k marné slávě počítáno bude, nikoli k odplatě. S. Ignat. in ep. de obed.

Nikdo sobě dost moudrý není. Jakož i bystré oko vidí jen jiné, ale nikoliv sebe, takž i znamenitá opatrnost jiným, ne sobě dostačuje. Kdo jiné řídití zná, řízení sebe samého jiným světiti musí.

Svá vlastní vůle kvas jest, kterýž i dobrému dílu přimíšen všecko nakvašuje. Tím více platnosti přistupuje k činění tvému, čím ono více odstupuje od vlastní vůle. Načkoli by tato namluvila, v podezření měj.

Pronikava jest samolaska; onať vyvrácení ctnosti svými podkopy chystá; před tvým soudem přece nebude za vinnou uznána, znikne popravu; k jiné soudní stoličce budiž podána.

Ty o jiných, jiní o tobě sudte; tehdy vzdálenější budeš od nebezpečení, budou-li jiní o tobě usuzovati. Nikdo neléčí sebe samého. Choroba duševní nesnadnější jest než tělesná.

Soud svůj o výběru věcí vynášejice ne lpíme na povrchním lícidle jejich, ale pozírejme, veť se končí.

Bludné jdou, kdo od konce nezačínají. Úpadku spíše než zdárného výpadku přináseti budou ti činové, kteří bez úvahy zralé úprkem jsou začati. Tato sice všude, avšak ve zprávě tvého spasení, kdež blud věčný jest, nejvíce jest potřebna.

Nezahyne v nebezpečích, kdo se jich bojí. Volím raději i v dobře opatřených věcech báti se, než o nejistých napřed dobře sobě tušiti.

Smělost rádkyně jest nešťastna. Lepší jest pochybný výpadek s potazem zralým nežli šťastný výpadek s nerozmyslem.

Rány předvídané méně tepou; neb ačkoli mimo vůli přicházejí, nikoli však mimo nadání. Nemůžeš-li se vynímati z pohrom, můžeš z bludů. Zlé věci ochabuje ostražitá opatrnost.

Oka na žezle nasazeného bezpečně následuj národové; nám záhodno jest na rukou oči míti, aby lze nám bylo viděti, co činíme a kam napínáme. Není dosti očitý, kdo vidí, kde se stavuje, lečby hledě na jinou stranu, kamby zaměřiti měl, vyšetřoval.

Kněz.

I.

Slunce dávno již zapadlo, a soumrak znenáhla ustupoval noci. Na jasné nebes báni zaleskla se hvězda po hvězdě, až obloha nečíslnými pokryta se zdála démanty. Poslední upomínka na světlo denní zmizela, a vítězně nad krajinou objevil se měsíc, halíc ji v bledé své paprsky.

Ruch lidratého města se byl zmínil, a jen slabě zasahoval ucho osamělého muže v cestovním obleku, který, opustiv je, po silnici rychlým se bral krokem.

Cesta, kterou kráčel, za městskou branou v levo se uchylovala a vedouc zahradami, poli, končila u vysokých, černě natřených vrat, nad nimiž byl — kříž.

Osamělý poutník vyňal klíč, otevřel a vstoupiv, za sebou vchod uzavřel. Kráčel po úzkém chodníku a před hrobem se zastavil. Hluboký bolestný vzdech vydral se mu z prsou, a oko jeho pohlíželo s výrazem žalostným na místo, ku kterému přicházel s těmiž city, s jakými před osmi lety je byl opouštěl.

Osm let dlouhá jest doba. V ní změni se nesmírně mnoho, krajiny, poměry i povahy! V ní mizí taktéž až na stopy poslední vášně, bol i radost. Čas prý jest krotitelem vášni, útěchou v zármutku, hubitelem radosti nejjistější, jemu neodolá nic a nikdo. O kéž tak bylo se stalo i jemu! Jemu, jenž zde stál nad hrobem jejím! Ale běda! Rána ještě se byla rozjitrila; živěji ještě cítil, že ztratil ji na vždy! — Hrozná to slovo! Nikdy více bytost tu vznešenou nade vše milovanou zřiti neměl!

Zde pod chladným kamenem, v chladné zemi odpocívala, oči na věky zhasly, srdce na věky přestalo tlouci! —

Velebný klid spočíval na hrobech, ne-

boť poslední města hlas dozněl, a lehký vánek, jenž v listech pohrával, se utíšil. V měsíční záři skvěly se pomníky a kříže, a květiny naplňovaly vzduch sladkým dechem svým; hodina za hodinou uplynula a posud víril bol v srdci nešťastníkově.

Ležel chvíli na hrobě bez pohnutí, pojednou však zachvěly se údy jeho, neb lehounké byl ucítil dotknutí. Vztýčiv se, pozvedl tváře své a byl to sen, neb zázrak! zřel před sebou — ji, nad jejímž hrobem v žalu ponořena byla duše jeho. — V lesklém svitu vznášela se a v kráse nadpozemské zářil obličej její. Z očí pak oslňující paprsky vyřázely, a hluboko v duši mu vniknuvše, mžikem ukonejšily moře pobouřených citů.

Jak znova zrozený povstal a zaradoval se. Však jen na krátko; brzy smutně hlavou zavrtěl, a rty jeho šeptaly: „Sen, krásný sen jest co vidím, neb hallucinace; zmizí a —“ Nedomluvil, neb zjev pozdvihl ruky své, položil ji na rámě jeho a laskavě se usmál. —

„Boleslave,“ ozval se hlas, „nepochybuj! Víra blaží a vede ku poznání pravdy, a pravdou jest, že zde před tebou stojím, bych ti přinesla mir! Miloval jsi mě více, než to, co zde pod drnem v prach se rozpadá, duše ti byla milou. Pročež také láska tvá nezhyne, potrvá po celý život tvůj. Nezapomeneš Angely pro ženu jinou, a čas neutlumí bolu nad tím, čeho, že navždy jsi ztratil se domníváš. Bůh, jenž jest láskou neskonalou, nechce abys nečinně trávil dny života svého vezdejšího v zármutku hříšném! Rozkázal mi, bych se ti viditelnou okázala, a vůli Všemohoucího ti zjevila. Ačkoliv před ním jsme nepatrnými, že není přirovnání, jimž bychom nepatrnost tu vyjádřili, přece On nás zná, miluje nás, pomáhá nám. Vidí čistou lásku tvou, bol tvůj, který jest bez útěchy, proto že nešťastníku jsi ztratil vodítko jediné, bezpečné — víru! Bez víry není naděje a bez naděje — jen zoufání! Bůh chce, by víra opět v srdci tvém dlela, neb ví Vševedoucí, že s ní obživnou naděje a láska, láska ona, která objímá člověčenstvo celé, láska křesťanská! Za mne a vedle mne milovati máš, milovati budeš, — tisíce lidských tvorů!“

Boleslav, jenž zprvu jako omámený jen hlasu druhdy mu tak drahého slyšel, zpoznenáhla dosti se byl zotavil, že slova, smysl jich chápal a čím dále, tím dychtivěji jím naslouchal, neb každé z nich do duše jeho našelo pocit blažený.

„Pohleď tamo,“ pravil zjev, a pozdvihnuv průhledné pravice, ukazoval do mlhavé dálky.

Boleslav sledoval zrakoma směr nazačený, a — zřel obraz překrásný. Hleděl do velebného chrámu, jehož vysoká bář zařila nesčíslnými světly. Nad oltářem však vznášel se obraz velebný. Představoval zeměkouli, na níž v oslňující záři stála nejsvětější Panna, krásy tak vznešené, že Boleslav hluboko k zemi se sklonil. Na rukou svých držela Božské své dítě, kolem jehož hlavinky korunka trnová se vinula, jehož levá ruka držela kříž. Při jeho pohledu Boleslav na kolena padl a ruce mimovolně sepjal. Zástupy mužů, žen, panen, jinochů, útlých dítek naplňovaly prostor chrámu. V obličejích všech zračila se nábožnost, z duší všech vřelé modlitby prorážejíce klenutí vystupovaly k nebesům.

U hlavního oltáře stál kněz. Pohřížen se zdál v hlubokou pokoru, v lásku nekonanou, s kterými pohlížel k obrazu. — Kněz u oltáře se obrátil, by lidu shromážděnému žehnal a Boleslav, nejenom že — sama sebe v něm poznal, také ihned se s ním stotožnil. Pojednou láska vřelá k člověčenstvu v něm se vzňala, a touha, všem těmto sobě svěřeným, pravým se státi otcem a vůdcem ho naplňovala. — Veškeré city jiné umlkly, a duše jeho plesala v radosti nejčistší.

„Poznáváš, že šťastným ještě budeš na zemi!“ ozval se poznovu Angelin hlas, „na dráze nejkrásnější, v úřadě nejvznešenějším. Nemeškej tedy a nastup na ní co nejrychleji, Boží ruka tě povede, Boží požehnání spočívati bude na díle rukou tvých. Brzy pak uplyne krátká doba žití tvého, a přestoupiv práh věčnosti, shledáš se se mnou, kteráž tebe očekáváti budu tam, kde není zármutku ani slz, ale kde blaženost sídlí, o níž duše lidská poněti nemá. — Buď s Bohem!“

A nebeštanka, rozepjavši dvě stříbrolesklých perutí, pomalu výše a výše se vznášela, až v růžových vlnách ranních červánků zmizela. Za horami vystoupilo slunce. První jeho paprsky padly na vysoký pozlacený kříž uprostřed hřbitova, a ozářily též muže, jenž před ním klečel a vroucně se modlil.

II.

Dunění děl, lomoz bitvy dozněl, ticho panovalo opět, ale bylo ticho to hrůzyplné. Nivy, druhdy úrodou požehnané, pokrývalo símě smrti — sta, tisíce mrtvol lidských.

Tma čirá rozprostírala se na bojišti, a jen srdce rozrývající ryk raněných koní, přerušoval občas strastiplné mlčení. — Mezi padlými pohybovalo se světélko. Vycházelo ze svítilny mužem nesené, který pomalu od skupiny ke skupině nešťastníkův kráčel a sehnuv se, pozorně naslouchal, zároveň pak rukou po sebe slabších známkách života pátral. V lidumilné zaměstnání pohřížen, přeslechl kroky několika bližících se vojáků, kteří přicházeli přímo od rozvalin vesnice asi čtvrtý hodiny vzdálené, neb tam ležel pluk, který střežiti měl raněnými naplněné lazarety. —

Ačkoliv poměrná v ležení panovala radost, neb vítězství nad nepřítelem bylo rozhodné, přece hluku a křiku slyšeti nebylo. Tiše skoro seděli vojínové kolem ohně a vážně rozmlouvali. Kdož by je byl takto viděl, byl by se podivil zvláštnímu tomu chování a u vojáků neobvyklým rozmlouvám, neb ani oplzlých řečí, hrubých žertů by nebyl zaslechl, ale rozjímání o smrti, litování padlých a raněných, a vzdávání díků prozřetelnosti za zachování života vlastního a druhů. Při tom sice pili, ale mírně, a ani v jediné ruce nebylo viděti karet neb kostek. Kdožby úžas svůj slovy byl vyjádřil, tomu by se bylo dostalo vysvětlení dosti záhadného: Vždyť náležíme ke pluku M...ovu a vy se divíte?

U ohně v troskách malého domku rozdělaného, sedělo několik starších vojáků, z nichžto jeden právě na rožni upечené kuře snímal, a na hliněnou, ale čistě umytou a vinným listím obloženou misku kladl.

„Snažíš se, snažíš, bys miláčkovi vše co možná krásně upravil,“ smál se mladý vousatý voják, „ale z hlíny neuděláš porcelán, hlína zůstane hlinou, kdybys růžemi ji obložil. Miláček jenom přece na hlině večeřeti musí!“

„Ovšem že, jako že na houních spáti musí, které tys mu tamhle v jediné, jako zázrakem zachované komůrce nakupil,“ odpověděl druhý úsečně.

„Jak to víš, že jsem to byl já, který tak učinil?“

„Protože jsem tě viděl, jak jsi se s nimi sem pachtil. a že jsem slyšel nárek tvůj, jak mizerné jest lože pro takového muže, jaký jest náš polní kaplan a teď se mi ještě posmívej s „mým“ miláčkem!“

Druhý se zamlčel a počal urovnávati oheň.

„Podívejte se na našeho Václava, a řekněte mi, proč lásku svou k velebníčkovi tak skrývá? Což pak jest to hanbou, cítiti

toho, jenž úcty tak velice zasluhuje? Nečiní toho celý pluk od pana plukovníka až k poslednímu vojínu?“

„Inu myslím, že se tak děje jen proto, že nedávno teprve k nám přišel,“ prohodil z ostatních jeden, „zpouzí se ještě trochu proti vlivu velebného našeho pastýře, avšak brzy přestane, o tom buďte přesvědčeni.“

„Máte pravdu, desátníku!“ zvolali všichni, „muži tomu odolati nelze, a i proti vůli své octne se každý tam, kde on ho chce míti, totiž na dobré cestě, a zanechá, čeho se mu nelíbí. Jaký jsem karbaník byl já! — a nyní? každá ta karta se mi hnusí!“

„A já? Pijáka horšího na světě nebylo, kořalky jsem se již chytal. Co se ubohá moje matka naplakala, a otec nazlobil, nic naplat, a těch trestů zde při vojančině! — Nyní?! Na tisíc kroků od lihovin a piva jen tak skleničku! — Jsou se mnou zde zcela spokojeni. A doma! O, jaké to překvapení, až mne poznají! — Bůh mu to zaplat, neb on mne napravil!“

„O, to jest lékař! lékař duše, moudrý a mocný, domluvě jeho laskavé, vřelé, nemožno odolati!“

„Ano lékař duše, ale i také těla,“ zvolal třetí, „hledte tuto jizvu; hrozná to byla rána, doktoři pochybovali o mně, ale on rozumí také ranhojičství a vyléčil mně, neb pomáhá také lékařům, když jest příliš mnoho práce!“ —

„Jako dnes, ku příkladu!“ doložil jiný.

„Ano dnes, lazarety jsou přeplněny, lékařů přibýlo několik, ale nevědí, kam dříve se obrátiti!“

„Toť něco pro našeho velebníčka!“

„Ano, každý se mu diví, jeho obezřetlosti, jeho neunavnosti! Od počátku bitvy byl na nohou, a tam kde kulek nejhustěji padalo. Modlil se za mrtvé, těšil umírající, a na ramenech svých odnášel raněné.“

„Jest to anděl v podobě lidské,“ zvolal voják, jenž až posud byl mlčel, „neb člověk hrozně to namáhání po tolika hodin sotva by vydržel.“

„Máš pravdu!“ přisvědčovali soudruhové, „Bůh sám ho silí!“ Všichni se zamlčeli a v tichu, jež nastalo, bylo lze rozpoznati kroky blížících se osob.

„Hle! co to?“ zašeptali vojínové, sáhnuvše ku zbrani.

„Pán Bůh s Vámi, milí synové!“ ozval se tu přívětivý hlas. „Přicházíme k Vám s prosbou snažnou.“

„I toť pan kaplan,“ zvolali radostně

vojíni, a vzhopivše se spěchali milovanému pastýři vstříc.

„Neseme vám těžce raněného, jehož nelze do lazaretu dopravit, neb by sotva ubožák tak daleko vydržel. Slabá jen jest jiskřička života v mladistvém tomto těle, a chceme-li ji zachovati, musíme užiti všelikých prostředků, aby neuhaslá. Prosím vás o místečko pro soudruha vašeho a o ramena vaše ku přenesení toho ubožáka, neb hodní moji pomocníci velice již se unavili!“

„Unaveni nejsme, velebnosti, neb vy jste největší tíž nesl sám, a rádi . . .!“

„Ne, ne, jen odevzdejte raněného zde těmto, mezi nimiž vidím Jiřího, a dle jehož přítomnosti tuším, že nocleh na tomto místě jest mi připraven, není-liž pravda?“

„Ano, velebný pane, pan poručík nám nařídil, bychom Vám zaopatřili také nějaké přistřeší a večeri; dlouho jsme hledali, až se nám podařilo najíti tuto komoru.“ — Jiřík otevřel dvěře v začouzené, ale docela zachované zdi — „a upravití tamto lože!“

„Komora? Lože? Jaké to štěstí! Děkuji vám, přátelé, za vaši péči o mne, a prosím, byste raněného do této tiché komůrky na pěkné ono lože odnesli!“

Vojáci uposlechli a brzy ležel raněný na houních, Václavem tak pracně se všech stran snešených.

Vedle něho pak klečel kněz, a s jemností největší svlékal nešťastníka, ohledal rány hluboké v prsou a na hlavě, a vydáv z náprsní kapsy pouzdro ranhojičské, s podivuhodnou zručností obě obvázal. Pak třel dlaně, skráně i prsa raněného silně páchnoucí tekutinou, při čemž Jiřík i soudruzi věrně mu pomáhali.

Občas přibližoval pírkem polootevřeným ústům nešťastníkovým, aby se přesvědčil dýchá-li, vždy však naděje jeho zmařena.

„Velebnosti,“ pravili konečně vojáci, „myslíme, že jest vše nadarmo, ubožák ten jest dle našeho mínění — nebožtíkem.“

„Jen ještě hodinku trpělivosti, přátelé, prosím Vás! Neustaňme v péči své, mám přesvědčení jakés, že Bůh nám život tento darem dá. Pomněte, jaká to radost, podaří-li se nám zachovati syna rodičům neb otce rodině.“

„Toť ovšem pravda,“ zvolali mužové, a poznovu chladné tělo šaty vlněnými třeli.

Tu pojednou Jiřík, jenž chvíli byl odpočíval, vykřikl: „Hle! hýbá se, otvírá oči!“

A v skutku raněný pootevřel oči své, ale ihned je opět zavřel, za to však prsa jeho počala dýchat.

S radostí nevýslovnou pohlížel kněz na bytost, kterou smrti byl vyrval, a se-pjav ruce, tiše ale vroucně se modlil.

Vojáci s úctou hlubokou pohlíželi na muže Božího, a každý z nich, následovav příkladu jeho, znamením sv. kříže se požehnal.

„Nyní přátelé, hlídejte mi mého raněného, doskočím si do lazaretu pro láhev vína!“

„Toho není potřeba, velebnosti, víno jest zde, pan poručík je Vašnostem poslal k večeři,“ pravil Jiřík.

„Vino? Zde? Rychle nalej do sklenice, abych tomuto nešťastnému něco do úst nakapal.“

Stalo se, a hle, sotva byl nebožák několik kapek silného vína požil, ihned počal silněji dýchat, a život se mu vůči hledě vracel.

Když v houních pečlivě pokryt, čím dále, tím více se zotavoval, přinesli vojáci knězi připravenou večeři, a prosbami ho přinutili, aby ji požil.

Učinil jim po vůli, ale spánkem posilnit se nechtěl, a celou noc u mladého vojína probděl.

Když po dlouhém čase tento opět vědomí nabyl, pravil k němu lékař: „Pravým zázrakem jest zachování vaše, a jen neuvěřitelné laskavosti a péči vašeho velebného ochránce je děkujete, neb bez něho byste dávno již v chladném hrobě odpočíval.“

(Pokračování.)

Redemptoristé v Australii.

Dne 9. února b. r. odpluli čtyři OO. Redemptoristé anglické provincie, dva Angličané, dva Irové a též dva bratři laikové v Gravesendu po lodi „*Sorrata*“, aby první sídlo své Kongregace v Australii založili. Již před několika lety prosil velmi snažně australský biskup Polding představeného anglické provincie, aby mu poslal missionáře; této prosbě však on nemohl tehdy vyhověti. Nejdůstojnější pan biskup z Maitlandu, Du Murry, vymohl toho naléhavými prosbami u nejdůstojnějšího P. generála Kongregace, že anglická provincie, vzdor mnohým apoštolským pracím, konečně k tomu se rozhodla, v Australii se usaditi.

Dne 8. února byly slouženy slavné služby Boží v chrámu OO. Redemptoristů

v Claphshamu u Londýna, při kterýchž sám biskup z Maitlandu přísluhoval. Chrám Páně byl přeplněn. Přítomní učinili vydatnou sbírku. Paní z bratrstva Marie Panny Ustavé Pomoci, měly o to péči, aby neustále hořely svíčky u milostného obrazu Marie Panny, dokavade jich nedojde zpráva, že missionáři šťastně se dostali ku svému cíli. — Když právě o polednách byl oběd na rozloučenou, došel jich telegram od nejdůstojnějšího P. generála.

P. provinciál Coffin *) připíjel na zdraví nejdůstoj. pana biskupa z Maitlandu, řka: že doufá, že bude s missionáři spokojen, poněvadž tam nejdou, aby se stali slovutnými, nýbrž aby jako redemptoristé v duchu Kongregace dílo svatého Alfonsa konali a ve vši prostotě srdce jenom čest a slávu Boží a spásu duší vyhledávali. Nejdůstojnější pan biskup pravil, že jsou Jemu jakož i lidu Redemptoristé právě pro jejich apoštolskou prostotu vítáni, a že v Maitlandu a v ostatních diecésích lid sobě bude působení missionářů více vážit a užítu z něho míti, nežli v Irsku. —

Když takto mluvil otevřely se dvěře, a v tom vstoupil kardinál Manning. Jakožto upřímný přítel ctihodných OO., v jichžto klášteře vždy býval jako doma, vyjádřil se J. Eminence takto: Že přišel, aby nejenom missionářům, nýbrž i veškeré provincii, celé Kongregaci svou zvláštní úctu a lásku osvědčil, a odcestujícím missionářům, aby zároveň vyjádřil svůj dík za mnohé záslužné práce, které vykonali v Anglicku ku spásu duší, aby se s nimi rozloučil, a jim na cestu hojnost všeho dobra přál. Teprve u večer odebral se pan kardinál do Westminsteru. — S nejdůstojnějším panem biskupem plouly ještě jiné duchovní osoby, tak že jich bylo 25 a za 45 dní přibýly ku svému cíli. Missionáři odbývali hned v Maitlandu několik neděl svatou missií, a třetí neděli po velikonoce ubytovali se v klášteře v Singletonu.

Příčiny nevěry.

(Dokončení.)

V otázkách náboženství neběží o tělesné blaho jednotlivce, jako při lůžku ne-

*) Tentýž provinciál jest jmenován biskupem a bude spravovati po boku kardinála Manninga kat. církev v Londýně, které město na dvě diecése bylo rozděleno, totiž Westminsterskou (Manning) a Sont-Warskou (Goffin).

mocného, ale jde o věčné blaho, o časný pokoj a pořádek společnosti celé. Proto skromnost, pravého vzdělaného učenice tak zdobí, vyznává, že ani odborná učinnost ani povšechné vzdělání, ani jiná výtečnost nemůže nahraditi odborná studia bohoslovná. Ve všech oborech vždy toho úsudku se dbá, kdo podrobná konal v onom oboru studia theoretická, jež zkušeností doplnil. Stáli kdo v domě právníkově, co nejúzkostlivěji dbá se předpisů lékařských. Proč nesoudí teď otec sám aneb proč nezavolá jiného právníka aneb filologa, ano proč mu nepostačí ani znamenitý theoretik bez praxe? Kdyby i v otázkách náboženských rovněž moudře bylo jednáno a jen úsudku odborných znalců dbáno bylo, pak by byla víra nadšeně ctěna a pochybnost by došla svého žádoucího rozluštění.

Kolik však jest *poloučených a polovzdělaných*, kteří také chtějí míti rozhodné slovo u věcech víry? Jak těžký jest zápas s těmi; tito polovičatí nemají oné skromnosti, které si dobude hluboký badatel při svých studiích, kdy musí uznati meze rozumu lidského, ale mají v nekonečné míře, fráse v zásobě a pýchu nevyrovnatelnou. Čeho rozum těchto lidiček nechápe, jest zavržitelným před soudnou stolicí jejich. Úsudek jejich o křesťanství podobá se úsudku Omarově o bibliotéce alexandrijské a ten zní asi: „Při všem svém vzdělání toho nechápu, proto to člověku pochopiti nelze, proto jest to nevyhnutelně nesmyslem.“

Pýcha poloučeného se bere nejkratší cestou k nevěře. Zakládá-li si na své poloučenosti mnoho, tím větší radostí jest mu, že jej jeho vědomosti povznášejí nad prostého člověka. Takovýto poloučenec domnívá se, že ježto má lepší názor o děje a zeměpisu, ví více o hvězdách a politice, i jeho víra nemůže býti táž, jakou má prostý člověk. Vidí, že mnohý učenec opouští ušlapanou cestu víry, proč on by měl míti méně odvahy, méně svobody a snad i méně osvícenosti? Odtud jeho nevěra, v níž vyhledává slávu velkého ducha a jméno vzdělance, zvláště když se při vši té ohavné nevěře dobře žije. Ale ať jen si vzpomene slov Goetheových, jehož snad bude dbát, a ten dí: „Nevěra jest vlastnictvím slabochů, maloduchů, zpátečníků a lidí na sebe obmezených.“

Všichni učenci v jisté době života svého byli poloučenci a mnohého v oněch dobách nezkušeného mládí, lákala ona touha polovzdělancova, nevěrou povýšiti se nad množství věřících a tu krácel rychle ku předu a

utonul v nevěře. Mnohého by později dokonalejší poznání a lepší náhled přivedly k upevnění u víře, *ale víra zatím vyschla*.

Tak zneužíváno náboženství od polovzdělaných. Náboženství jest darem Božím netoliko pro vzdělance, ale vůbec pro — *člověka*. Vzdělanec nepřestává býti člověkem, proto nemůže ani moudře se státi nevěrcem. V jiných věcech může vzdělanec požívatí potravy duševní, jež navždy bude nepřístupna nevzdělanému, ale ne tak u věcech víry. Ona pravá duchovní a životní rozkoš, jež nás uvéstí má k životu věčnému, jest darem Božím pro každého, kdo požívá svobodné vůle a rozumu. Chtíti pohostiti krále stravou sprostou bylo by neslušno a dle okolností i urážkou; ale kdyby král, ježto vyšším jest a pohrdá stravou člověka sprostého, chtěl pohrdnouti vzduchem proto, že jest i sprostému společným a dal si připraviti jiný vzduch než dýchá lidstvo vůbec, byl by bláznem, ano více byl by ztracen. Jsou potřeby, jež dle rozličných stavů jinými nahraditi se dají, ale jsou též potřeby všem společné, bez nichž se nikdo obejiti nemůže. Cíl veškerého lidstva jeden jest, a proto dal Bůh všem týž prostředek do rukou k dosažení jeho. Darem Božím jest vzduch a nikdo o tom nepracuje, aby připravil jiné plyny k dýchání; tak i víra jest darem Božím pro všechny i nelze proto měniti ji dle svého zdání a rozumu.

III. Třetí příčinou nevěry jest lhostejnost u vykonávání křesťanského náboženství. Náboženství není pouhým věděním, ale spíše osvědčování životem, jako umělec provozováním umění své osvědčuje. Stálý cvik a zaměstnávání se s uměním plodí lásku k němu, zanedbávání jeho však nese zárodek nenávisť. Křesťanství nespokojuje se s pouhým podivováním krásám a vznešenostem jeho, ale žádá činné provádění zásad křesťanských, netoliko býti s Kristem ale i shromažďovati, abychom nerozptylovali neshromažďující; žádá stálou lásku k Synu Božímu v štěstí i v utrpení, abychom nikdy se nestali vlažnými ku věcem víry. Lhostejnost ku věcem duchovním má ihned za sebou nevěru. Lhostejnému z počátku jest víra ještě ze zvyku jakýmsi cizím šatem; první obět, kterou má pro víru přinést, postačí, aby odhodil pro něho dlouho již obtížný šat a stal se — nevěrcem.

Ty tři cesty splývají často v cestu jedinou, jež zatvrzuje srdce a vede v záhuby. Nejškodnější pak jest cesta pýchy a polo-

vzdělanosti, poněvadž krácející po ní vyznání chyby za cosi ponižujícího považují; ač jistý Angličan o vyznání chyby takto se pronesl: „Vyznati, že jsem chybil není nic jiného než říci, že jsem dnes moudřejším než jsem byl včera,“ přece sebeláska nás zaslepuje a ubíjí. O pyšném totéž platí, co uznal sv. Augustin o sobě. (Confess. lib. III. cap. XII.) „Respondit enim (kněz, jež sv. Monika žádala, aby s Augustinem hovořil a jej od bludu manichejských odvrátil), me adhuc esse indocilem, eo quod inflatus essem novitate haeresis illius . . . sed sine illum ibi et tantum roga pro eo Dominum: ipse enim reperiet, quis ille sit error et quanta impietas.“ F. X. V.

Sv. Antonín ochrance věci ztracených.

Úcta sv. Antonína Padovanského rozšířena jest nejvíce v krajinách vlašských a německých. Zvláště pak tehda vyzývá se mocný světec ten, když někdo ke ztrátě přišel a věc pohřešenou naléztí nemůže. Podnět k tomu zavdala událost následující: Otec sv. Antonína bydlil v Lisaboně, hlavním městě Portugalském, a byl správcem jakýchsi obecních důchodů. Jednou byv vyzván, aby účty skládal, shledal k nemalému ustrnutí, že ztratily se mu písemné doklady o vydání a tím že upadne v podezření, jakoby dopustil se podvodu. Sv. Antonín, kterýž tehdaž ve Vlaších se zdržoval, objevil se z nenadání v Portugalech a předložil soudcům nedostávající se listiny. Tak byla zachráněna čest otcova. Ještě známější jest událost, o které vypravuje se v knize divů sv. Antonína. Když totiž světec v Montpellieru dlel, prchl z kláštera jakýsi novic a vzal sebou knihu, v níž obsažen byl výklad žalmů, jak sv. Antonín jej bratřím svým řeholním přednášel. Truchle nad dvojnásobnou ztrátou, modlil se vroucně světec náš a prosil Boha, aby obě mu vrátil. Na cestě své stal se uprchlík svědkem velikého neštěstí, polekán vrátil se i s knihou do kláštera a u nohou sv. představeného vyprosil si odpuštění. — Ambrož Katharinský, proslulý bohoslovec a později biskup, ztratil kdysi cestou rukopis vzácného díla, o kterém drahá léta byl pracoval. Vše hledání bylo marno. Konečně utekl se Ambrož k sv. Antonínu a sliboval mu na modlitbě, že veřejně a písemně to dosvědčí, jestliže ztracené dílo za pomoci jeho nalezne. Brzy po tom přišel neznámý muž k Ambrožovi a označil

místo, na kterém možno rukopis naléztí. Když Karel II., král Anglický, u vyhnanství v Kolině nad Rýnem bydlil, ukradl mu kdosi veškeré movitosti, jež sebou byl přivezl. Karel byl sice protestant, avšak v tísní své zašel do kláštera otců Františkánů a prosil snažně, aby vyzývali zaň sv. Antonína. Důvěra jeho byla skvěle odměněna. Druhého dne nalezen byl jeho majetek. Král dal sepsati zvláštní listinu o tom, potvrdil ji svým podpisem a pečeti a odevzdal ji představenému kláštera. Podobné události, kterých se mnoho vypravuje, dosvědčují, že úcta sv. Antonína přinesla užitku ctitelům jeho.

DOPISY.

Z Aše, dne 1. června 1882.

(Májová pobožnost.)

(Pokračování.)

R. 1872 odbyvala se poprvé májová pobožnost v chrámu sv. Mikuláše na vrchu (Niklasberg). Když večer o půl osmé hodině poprvé lid do chrámu se volal, tak vypravuje pamětní kniha farní, divili se přemnozí a tázali se po významu neobvyklého zvonění. Katolíci i protestanti dostavili se v hojném počtu, vytrvali až na konec pobožnosti a chválili nelíčenou zbožnost katolických svých spoluobčanů a horlivost duchovních vůdců jejich. Každý den činěna byla delší kázání, odříkávaly se litanie Loretanské a zpívala se některá známější píseň k Panně Marii. Při poslední pobožnosti byl kostel přeplněn, třetina přítomných byla protestantů, děvčata školou povinná dostavila se v bílých šatech a zvyšovala milý dojem závěrečné slavnosti. Podobným způsobem konala se májová pobožnost i v letech následujících, až teprv r. 1879 proměnila se v pravou požehnanou misi. Děkovati jest to neunavné horlivosti a upřímné snaze nynějšího dp. faráře Josefa Bindra. Hodlaje totiž příležitost poskytnouti osadníkům svým, aby naslouchali po delší čas slovům cizího kazatele a spolu vykonali u něho velikonoční zpověď, které někteří po léta již byli zanedbávali, obrátil se dp. farář na počátku téhož roku k Jeho Eminenci nejdůst. panu arcibiskupovi prose, aby určen byl nějaký řeholník za kazatele při májové pobožnosti zdejší. Jednání o tom trvalo po delší dobu; obzvláštní obtíž činilo roucho řádové, které jak známo je trnem v očích jinověrců. Koneč-

ně byla záležitost ta šťastně vyřízena. O první pobožnosti objevil se na kazatelně proslulý kazatel ze řádu Spasitelova, v pracích apoštolských sešedivělý missionář, P. Ambrož Zobel z kláštera Puchheimského v Horním Rakousku. Všichni přítomní udiveně naň pohlíželi a podiv jejich rostl, když důstojný stařec hlasem jasným, ústy výmluvnými doličoval význam úcty Mariáské a na srdce kladl všem, kterak dlužno oslavovati královnu nebeskou. Ježto pak tehda nebyla ještě nová fara dostavena, ubytoval se P. Ambrož v domě soukromém. V prostranné zahradě poblíž chrámu Páně denně se procházel modle se sv. růženec a kněžské hodinky. A tak slovem i příkladem svým působil blahodárně po oba měsíce máje, v kterých tu r. 1879 a 1880 slovo Boží hlásal. Chrám byl vždy věřícími i protestanty naplněn, a ačkoliv samo kázání trvalo déle než hodinu, nespátl bys nikoho, komu by byl čas dlouhý aneb aby před ukončením pobožnosti z chrámu odešel. Před dvěma lety ustanoven byl za kazatele pro měsíc květen P. Dr. Emanuel Goller ze řádu Spasitelova, jenž meškaje tehdaž v Praze v klášteře sv. Kajetána všeobecné přízni a oblibě věřících se těšil. Účastenství na pobožnosti zdejší bylo ještě větší než v letech předešlých a ovoce kázání jevílo se utěšeně ve zpovědnících, které neustále byly kajicníky obklopeny. Ježto pak rozdány byly zvláštní knížky mezi lid, ve kterých celý postup pobožnosti májové byl obsažen, mohli všichni účastníci i na modlitbách i na zpěvu podílu bráti. V měsíci květnu r. 1881 prodalo se více nežli tři sta růženců. Písně Mariáské, jež školní mládež v neděli zpívala, dojímaly mnohého až k slzám. — A nyní již na čase, abychom pospíšili si za davy lidu, jež opustili jsme před kostelem a vstoupili do chrámu. Prostranný stánek Boží naplněn jsa věřícími milou skytá podívanou. U oltáře Panny Marie, po levé ruce jak do chrámu Páně vejde, rozžhaty jsou voskovice a rozlévají jasnou září po oltáři kvítím vyzdobeném. Velebná tvář blahosl. Rodičky Boží jakoby se usmívala na četné shromážděné ctitele své, oči pokorně k zemi sklopeny, aby prosebníci tím důvěrněji zraky své na ni mohli upírat. Sotva že na věži dozněla druhá čtvrt na osmou hodinu, počínají se přítomní modlití sv. růženec. Pro měsíc máj nejlépe se hodí slavný růženec; neboť obyčejně slaví se tyto svátky, na které tajemství jeho nás upomínají, jako seslání Ducha sv. a Nanebe-

vstoupení Páně. Koná-li se modlitba ta společně a s náležitou pobožností, neřekl bys ani, jak mocně srdce uchvacuje a i těm ústa rozvíže, kteří ji nikdy nekonali aneb dokonce i za nevhodnou měli. Jakmile ukončí se poslední desátek, zanotuje shromáždění věřících některou známější píseň Mariáskou: „O sanctissima, Vzpomeň o královno milá, Zdravas buď nebes královno! a zpěv jejich rozléhá se prostrannou lodí chrámovou, ba i na venek proniká a kolemjdoucí do kostela zve. Nyní přichází řada na školní mládež. Jí zajisté uloženo jest, aby každodenně zpívala loretánskou litanii, jako se to děje o první pobožnosti májové u sv. Klementa v Praze. A úloze té vyhovují dítky školní tak rády, že až milo je poslechnouti. Ba ony si tak zamilovaly písně a litanii k Panně Marii, že cvičí se v nich doma, ve škole i na polích a do paměti je vštěpují i protestantským soudruhům svým ve škole. Za litanii následují příslušné modlitby z Pražského rituálu a po nich koná se každý den kázání. (Dokončení.)

Z Hradce Králové, v červnu 1882.

(Májová pobožnost.)

Jako jiná léta konali jsme též letos svou milou májovou pobožnost k větší čti a slávě královny nebes Panny Marie. Ku vyzvání Jeho Milosti nejdůst. pana biskupa Dr. Haise uvázali se v tuto pobožnost následující p. t. páni: městský děkan a arcijáhen kapitoly Vacek, kanov. Zima, Dr. Kryštůfek (2), kanov. a prelát Fiala, spirit. semin. Musil (2), kanov. senior Prašingr, konsist. official Dr. Ruth (2), kanov. Dr. Frýdek, konsist. protokollista Kerner (2), Dr. Soukup (2), vicerekt. semin. Suchánek, profess. Brynych (4), c. k. vojenský duchov. správce Weigert, městský kaplan Kalaš, vikarista Červinka, kazatel při chrámu P. M. Vitvar (4), Dr. Šulc, katecheta a prof. při vyšší reálce Tondl, konsist. registrátor Barták, ředitel ústavu hluchoněmých Beran, městský kp. Fencel. — Předmět denního rozjímání tvořila znamenitá Mariánská poutní místa v našem Rakouském císařství. Všechny řeči byly velmi dojemné a poučné seznamující posluchače s původem a dějiny těchto Mariánských poutních míst a vyvozující z nich vhodná naučení pro život. Pobožnost těšila se přecetné návštěvě všech tříd obyvatelstva a kostel byl vždy plný. Jest vyznati, že tato pobožnost májová budí v našem městě vždy hojnější a hojnější účastenství, a četní navštěvovatelé

neslyší slova Božího leč právě o této pobožnosti. Sbírký k uhrazení výloh na bohaté osvětlení oltáře a kostela, které denně se konaly, byly letos též hojnější. Pán Bůh zaplať sám všem, kteří k oslavě jeho Matky v našem městě přispěli. *Dr. F. X. K.*

KRONIKA.

Z Prahy. (Pořádek jubil. slavnosti na sv. Hoře.) V témdni jubilejním od 18.—25. června budou na sv. Hoře, jak již jsme připomenuli, sloužiti pontif. mše sv. nejdůst. biskupové čeští a jiní církevní hodnostáři. V neděli 18. t. m. J. Emin. nejd. p. kardinál, který též slavný průvod se zázračnou sochou P. M. vykoná; v pondělí (19.) J. M. nejd. p. dr. Em. Schoebel, v úterý (20.) vys. dp. dr. Eduard Tersch, ve středu (21.) vys. dp. Frant. Demel, ve čtvrtek (22.) J. M. nejd. p. dr. Karel Prucha, v pátek (23.) J. Excell. nejd. p. apoštolský nuntius Vídeňský arcib. Vanutelli, který konati bude též průvod se zázračným obrazem, v sob. (24.) J. Excell. nejd. p. dr. Jan Val. Jirsík a v ned. (25.) J. M. nejd. p. dr. Jos. Jan Hais, který po pontif. službách B. závěreční průvod míti bude. — V ned. (18.) budou kázati: O půl 10. h. dp. P. Kar. Nováček, rektor kongreg. redempt. v Praze. Ve 3 h. (něm.) vdp. P. Ondřej Hamerle, provinc. kongreg. redempt. Ve 4 h. vdp. Václ. Hampejs, děk. v Lochovicích. — V pondělí (19.): V 9 h. vys. dp. Dr. Ant. Lenz, kan. Vyšehradský. Ve 3 h. (něm.) vdp. Dr. Ant. Kurz, prof. dogmatiky v Litoměřicích. Ve 4 h. vdp. Jan Kohout, děkan a arcib. vikář v Neveklově. — V úterý (20.): V 9 h. dp. Karel Kummer, far. v Michli u Prahy. Ve 3 h. (něm.) vys. dp. Dr. Ant. Reinwarth, c. k. řádný prof. na universitě pražské a kanovník. Ve 4 h. vdp. Ant. Skokan, bisk. vik. a far. v Týništi. — Ve středu (21.): V 9 h. vys. dp. Alois Kafka, kan. Vyšehradský. Ve 3 h. (něm.) J. O. Msgr. Dr. Frant. hrabě Schoenborn. Ve 4 h. dp. Čeněk Švehla, notář a far. na Smíchově. — Ve čtvrtek (22.): V 9 h. vys. dp. Dr. Mik. Karlach, kanov. Vyšehradský. Ve 3 h. (něm.) vdp. Dr. Augustin Rohling, c. k. prof. univ. pražské. Ve 4 hod. nejd. p. Dr. Fr. Bauer, biskup Brněnský. — V pátek (23.): V 9 h. vdp. Dr. Rupert Smolík, c. k. prof. a děkan theol. fakulty. Ve 3 h. (něm.) vdp. Dr. Václav Frind, c. k. ř. prof. na universitě Pražské. Ve 4 h. vdp. Jan Cibulka, b. notář, vikář a kons. rada v Ústí nad Orlicí. — V sobotu (24.): V 9 h. vdp. Dr. Klem. Borový, c. k. ř. prof. na univ. Pražské. Ve 3 h. (něm.) vdp. Dr. Leo Schneedorfer, prof. bibl. stud. v Budějovicích. Ve 4 h. dp. Jan Havlů, far. u sv. Haštala v Praze. — V neděli (25.): O půl 10.

h. vdp. Ant. Vojaček, děk. v Příbrami. Ve 3 h. (něm.) vdp. Václ. Weber, děk. ve Vrchlabí. Ve 4 h. závěrečné kázání, vdp. Václ. Brož, kníž. arcib. vik. Příbramský a far. ve sv. Polí. — Sv. Otec Lev XIII. udělil plnomocné odpustky všem věřícím, již chrám Páně na sv. Hoře od 18. do 25. června včetně se skroušenou kajcností navštíví a obvyklé modlitby vykonají.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 16.—19. června u milosrdných sester pod Petřínem, od 20.—23. t. m. u sv. Ignatia a od 24.—27. června u Matky Boží Sněžné a Františkánů.

— U Augustinů v chrámu Páně sv. Tomáše bude se konati od pátku dne 16. t. m. **novena**, již se zúčastní členové bratrstva Marie Panny dobré rady. Po celou novenu bude vždy ráno v 6 h. slavná mše sv. s assistencí, večer bude o půl 6. kázání a v 6 h. požehnání. Nové toto bratrstvo v Čechách zkvetá velmi utěšeně, neb se přihlásilo již při rozl. chrámech přes 1000 údů.

— K oslavě jubilea prohlášení **sv. Norberta**, zakladatele řádu premonstratského, za svatého, budou ve dnech 10., 11. a 12. července v kostele na Strahově, kde pozůstatky světce onoho od r. 1627 spočívají, uspořádány slavnosti, při kterých budou každodenně slavné služby boží a kázání konány. Ke slavnosti očekávají se z venkova i z ciziny četní členové řádu do Prahy.

— **Bířmovací dárky**, jichž se dostalo Její cí. Vys. princezně Marii Valerii a princezně Aglaji Auerspergové, byly velmi drahocenné. Její Vel. jakožto kmotra princezny Auerspergové darovala jí náušnice, náramky, prsten a kollier, vše bohaté brilianty a tyrkisy posázeno, mimo to drahocenný medalion se začátečními písmeny svého jména, císařskou korunou z diamantů a svou podobiznou, pak modlitby, vázané v slonové kosti, ebenovém dřevě a zlatě. Paní arcivévodkyně Marie Teresie, teta a kmotra princezny Marie Valerie, darovala této skvostný oltářní obraz a klekátko, pak medalion s písmeny M. T. z briliantů a rubínů a uvnitř s podobiznou vznešené kmotry, pak podobné modlitby, jako byla obdržela princezna Auerspergová.

— **Vyznamenání.** Sv. Otec ráčil uděliti velezasloužilému architektu p. Ant. Barvitiiovi řád sv. Řehoře. V kruhu přátel a citelů p. architektových byl mu řád ten dodán od předsedy křesť. akademie nejd. p. biskupa Dr. Fr. Bauera. Každého, kdo zásluhy p. Ant. Barvitia o české kostely jen poněkud zná, naplnila tato zpráva potěšením. Sv. Otcem poctěný p. architekt neměl ani nejmenšího tušení o tomto svém

vyznamenání a proto byl až na výsost překvapen. Se slzami v očích děkoval sv. Otcí, Jeho Emin. nejd. p. kardinálovi a nejd. předsedovi křesť. akademie.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v květnu 124 chudé křesťany v Praze; totiž z obecné nemocnice 63, ze zemského blázince 23, z nemocnice Milosrdných bratří 5, z nemocnice Milosrdných sester 25, z vyšetřovacího vězení 1 a z umrlčích kaplí 7; celkem letos 617 osob. — Dne 2. června konána řízením předsedy p. Jana Havlí far. u sv. Haštala mimoř. valná hromada, opravy stanov výborem navržené schváleny, a stanovy opravené k úřednímu potvrzení již předloženy.

— **Pobožnost'** k nejsv. srdci Pána Ježíše v chrámu Páně u sv. Ignáce na Karlovu náměstí počne v pátek dne 16. června a potrvá až do 23. t. m. Každodenně jest v 6 h. ráno mše sv. s požehnáním a večer v 7 h. litanie s požehnáním. V pátek dne 16. června večer o půl 7. h. české kázání a po něm zpívané litanie s požehnáním.

Literární oznamovatel.

— *„Maria, Matka dobré rady“*. Modlitební kniha pro všechny věrné ctitele nejbl. Panny Marie, Matky dobré rady, jejížto obraz se ctí ve chrámu Páně řehole svatého Augustina v Genazzaně. — Dle vláského vzdělal P. Berthold Jos. Hejhal, č. ř. sv. Augustina u sv. Tomáše v Praze. Schválena od nejd. arc. ordin. v Praze. S pěkným titulním obrázkem. Cena 50 kr. — V Čechách, jak obrazy P. M. dobré rady ukazují, ctívala se mocná Světice dobré rady. Takový obraz jest ve chrámu sv. Tomáše v Praze, ve chrámu sv. Kateřiny na Novém městě, v Kojeticích a jinde. Jest zajiště všem ctitelům Marianským věci velevítanou, že se tato úcta od mužů horlivých, k nimž p. spisovatele modliteb. knížky právem přičísti sluší, obnovuje. Ani nepochybujeme, že se modlitební kniha tato valně rozšíří, neb každý křesťan, každý ctitel Marianský má příčinu, prositi Rodičku Boží o dobrá vnuknutí v rozmanitých případech života, slovem o dobrou radu. V I. díle nalezneš dobře uspořádané a plynou mlouvou vypravované dějiny zázračného obrazu Matky dobré rady, která se ctí v Genazzaně; v druhém vřelá a srdečné modlitby k Matce dobré rady. Kéž se v Čechách valným počtem bratrstvo to rozšíří!

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Ant. Rosam, far. v Palici, 22. května 1882, (nar. v Boru 28. června 1808, vysv. 14. července 1831).

Ustanovení jsou:

- p. Fr. Talmáček, koop. v Palici, za adm. tamže;
- p. Frant. Franěk, far. v Lužné, za far. v Nezabudicích;
- p. Jan Hlasivec, far. v Nezabudicích, za far. v Lužné;
- P. Prosper Blohmann, č. ř. kap. ve Falknově, za proz. koop. v Lomnici (Lanz).

Upřádněné místo:

Palice, fara patr. náb. matice, od 1. červ. 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Pelhřim Novák, b. vikář a děkan v Novém Městě n. M., jmenován čestným kons. radou;
- p. Frant. Pecháček, děk. Mezříčský na odpoč., a
- p. Martin Novotný, kněz z ř. mil. bratří v Nov. Městě n. M., biskupskými notáři;
- p. Jos. Roštilapil, far. v Opočně, a
- p. Aug. Koláč, far. v Bohuslavicích, čest. děk.;
- p. Václ. Kilinger, děkan v Dobrušce,
- p. Jos. Hanuš, far. v Bystřím,
- p. Ant. Flesar, far. v Přepychách,
- p. Al. Effenberger, far. v Slavonově, obdrželi exposit. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Ant. Šklíba, za koop. v Olešnici;
- p. Jos. Hanuš, kp. v Kocléřově, za admin. v Rokytínku.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Václ. Polák, far. ve Velkém Hlasivě, 19. května 1882, (nar. v Lažanech 3. října 1833, vysv. 17. července 1859).

Ustanovení jsou:

- p. Frant. Dichtl, far. v Boleticích a tajemník b. vikar. úřadu, za far. v Chvalšinech;
- P. dr. Germ. Bauer, č. ř. Minoritů v Krumlově, za admin. v Boleticích;
- p. Frant. Tílp, admin. v Mláce, za osob. far. ve Zbitinech (Oberhaid);
- p. Mart. Masilko, koop. v Žďrci (Seelenz) v Kralohradecké diecési, za far. u sv. Kateřiny;
- p. Václav Šanda, far. v Trhanově, za far. v Klenči;
- p. Mat. Wonesch, admin. v Rudolfově, za far. tamže;
- p. Jos. Mýška, kp. v Milčíně, za admin. ve Velkém Hlasivě;
- P. Nep. Neubauer, č. ř. cist. ve Vyšším Brodě, za kp. v Dvořišti dolním (Unterhaid).

Upřádněná místa:

Boletice, fara patr. J. J. p. kníž. Adolfa Schwarzenberga, do 22. července;

Mláce, admin. patr. J. J. p. kníž. Ad. Schwarzenberga, do 4. července;

Velké Hlasivo, fara téhož patr., do 10. července;

Trhanov, fara patr. J. O. pánu hrab. Bedřicha a Rudolfa Stadion, do 29. července 1882.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Řeč

na den Navštívení Marie Panny.

Dnešní sváteční svaté evangelium vypravuje o Panně Marii tato slova: „*Povstávši odešla s chvátáním na hory do města Judova.*“ Byla to velmi obtížná a daleká cesta. Musilať blahoslavená Rodička Boží přes pohoří Karmel, přes vysočiny efraimské, než uviděla zelenavé chlupy judských hor a než s výšin užířela střechu, pod níž přebývala příbuzná její svatá Alžběta! Pouť ta obsahovala nejméně dvacet mil a přece se jí Bohorodička nelekala a „s chvátáním odešla na hory.“ — Draží v Kristu, slova tato, vyňatá z evangelia sv. Lukáše samodem mne vybízejí, abych promluvil o jednom ze starodávných zvyků křesťanských, t. j. o *poutích*. Co pak značí to slovo *putovati*? — Putovati značí navštívit některé posvátné místo, abychom se tam pomodlili, poněvadž máme důvěru, že na místě tom spíše a jistěji budeme vyslyšeni anebo že jsme příslibili za jakoukoliv obdrženou milost tam se odebrati! — Pouť vykonaná se srdcem zbožným, s opravdovou myslí křesťanskou, pouť vykonaná s nejlepším úmyslem, pouť, při kteréž si to křesťan tak zařídí, aby povinnosti stavu svého nezanedbával, pouť na kterouž se vydává křesťan s touž myšlenkou jako Bohorodička druhdy ku své příbuzné Alžbětě, pouť taková, myslím a domnívám se, vždycky slouží ku prospěchu duše. Pouť, při kteréž střídá se hlasitá, veřejná modlitba s hlaholným zpěvem, při kteréž ovládá účastníky opravdu vřelý cit náboženský, pouť taková jesti skvělým osvědčením víry před veřejností. Ovšem se stává, že za pobožností podobnou plíží se i stíny. Kdo jde

jen proto, aby se pobavil, kdo jde jedině z té příčiny, aby něco uviděl, kdo jde, jak se říká, jen tak ze zvyku, potom kroky jeho bývají jen ku pohoršení, duši nepřinášejí užitku žádného, ale škody veliké! A to bývá často a často příčinou, že tento starodávný křesťanský zvyk jest i samým křesťanům ku posměchu. A zdali se dá křesťanská pouť srovnati s rozumem? — Na tuto otázku již v předu odpovídám, že ano a pokusím se důkaz provést. Na místa, kde se narodili slavní a věhlasní mužové, na místa, kde bydlili, kde pracovali a kde umřeli výtečníci v lidském životě a potom ke hrobům jejich, kde drímají dočasný sen, putují z dalekých a odlehlých končin, z cizích, neznámých krajů cestovatelé, aby navštívili památná místa, aby tak prokázali mužům tím uznalost, úctu a vděčnost svou. Tichá vesnička, na pravém břehu Berounčiny, ukrytá téměř a jakoby drímající mezi zelenavými vrchy, jmenem Hudlice, s důstatek potvrzuje tato slova má. Narodil se v ní Josef Jungmann. Je to stavení nepatrné, pouze dřevěné a přece přicházívá na místo toto každým rokem značný počet jeho ctitelů vděčných s hlavou odkrytou, dechem v prsou stajeným a mnohdy v očích se slzami vstupují navštěvovatelé na místa, kde užířel on světlo Boží. — Uvedl jsem tuto pouze jediný doklad a jen tak mimochodem ještě podotýkám, že rodiště jednoho z nejpřednějších spisovatelů anglických a zároveň světových bývá každoročně navštěvováno přetoutným počtem cizinců z nejbzdálenějších končin zeměkoule? A ti cestovatelé a ti poutníci bývají šťastni a platívají zlatem, mohou-li si vzíti něco na památku do svého domova, byť i to byl předmět nejnepatrnější. A ve svém příbytku ten předmět uschovávají

jako poklad drahocenný a zůstávají je svým potomkům!

A křesťanům, nám synům a dcerám Boha Trojjediného, nám svěřencům a svěrenkyním blahoslavené Marie Panny mělo by se snad za zlé pokládati, že navštěvujeme místa, kde všemohoucnost Boží po tolikráte a tak zjevně se osvědčila, že poutujeme na místa, jichž každá píď jest posvěcena kroky světce nám nad jiné milého?

Připomínám vám, draží v Kristu, na mysl městečko tiché, jež jesti z nejmenších mezi městy českými. Na jedné z předních stránek našich dějin nalezáme jméno Stará Boleslav! Komu pak by nezatanulo na mysl při jménu tom jříeno Ludmilino, jméno Bořivojovo, jméno Václavovo; komu pak by nezatanulo při jménu tomto na mysl jméno Přemyslovců a jméno Karla IV.? Jedním z těch nejpřednějších poutníků Staroboleslavských byl svatý Václav. Tam v onom městečku trávil mnohý měsíc mladého svého života a tam uchystána mu i koruna mučnická a do ruky jeho vtisknuta palma vítězství! A ve století čtrnáctém často a často zajíždíval si do Staré Boleslavi nezapomenutelný Karel IV. — Obraz P. Marie Staroboleslavské, zvláště od třicetileté války stal se útočištěm lidu našeho, ano stal se útočištěm králů, ve veřejných i soukromých potřebách. — Roku 1638 dne 12. září ubíral se z Prahy ku Staré Boleslavi průvod, jakéhož kraje tyto snad nikdy před tím a nikdy potom neviděly. V průvodu tom nalezal se s veškerým skvělým komonstvem svým český král a císař Ferdinand III., jeden z opravdových příznivců naší mluvy a českého lidu, kterýž pověděl sám o sobě, že milým jazykem tím rád rozmlouvá. Když hrozné metly šlehalý se všech stran naši otčínů, když ubohý lid prchal jako zvěř štván a pronásledován z místa na místo, kdy strašlivý host mör skorem v každém desetiletí století sedmnáctého děsně řádl mezi našimi předky ztýranými a ubědovanými, bylo vidati, jak vypravují nám letopisci, celé davy lidu zmrzačeného, lidu utrpeného a usouzeného na cestě ke Staré Boleslavi. — Když vtrhli Švédové z nenadání do Čech naposled, a když zmocnili se Hradčan a Malé Pražské, když děla jejich hřímala do starožitných budov Starého města Pražského, když do Vídně k témuž Ferdinandovi docházely zpráva za zprávou a každá horší a horší, když stateční obhájei Pražští již ochabovali a jeden vedle druhého klesal postřelen švédskými kou-

lemi, jak vypravuje nám Balbín v letopisech svých, uchýlil se král s královnou před obraz Matky Boží Staroboleslavské ukrytý v paláci jejich a modlili se za Prahu a za odvrácení zla od země české co nejvroucněji! — Říkávají: *důvěra v lékaře zmůže mnohdy více než lék!* A já k tomu přidávám: důvěra, kterouž křesťan na pouti proniknůt jest ku místu posvátnému, ku cíli pouti své, ta působí mnohdy opravdu zázračně.

Když křesťan věrný snáší obtíže i ne pohodlí cesty, když s úctou neskonanou a láskou nejvřelejší vstoupí do svatyně, kde Máti Boží divy tvoří, zdaž mohl by býti oslyšen a zdaž cesta podniknuta a kroky předsevzaté neměly by duši jeho přinést užitek mnohý a přimlůvy Matky Syna sedícího na pravici Boha Otce všemohoucího?

Dejž toho Bůh, aby tato kratičká slova přispěla aspoň poněkud k odstranění mnohých něvěčných předsudkův a objasnění významu poutí křesťanských. My tuto shromáždění na pouť nemohoucí, navštívili jsme dnes Blahoslavenou Pannu Marii ve svém farním chrámě! Nuže, mějmež k této Panně Svaté důvěru pevnou, důvěru stálou, upřímnou a potom i my ponese se si darů z chrámu tohoto, jež jsou: *pokoř duše, útěcha srdce, posila v soužení, úleva v strastech a jednou šťastná smrti hodinka.* Amen.

Václ. Beneš.

Vyvrácení námitek proti poutem.

Reč o májové pobožnosti v Králově Hradci dne 2. května 1882.

„Všeho zkoušejte: co dobrého jest, toho se držte.“ I. Thess. 5, 21.

Sv. Evangelia vypravují nám, že židé stále se horšili z Pána Ježíše; ať činil, co činil, nic nebylo jim vhod, a reptali proti tomu; konal-li divy a zázraky, bylo zlé; odepřel-li jim je, bylo také zlé. Stále brojili proti němu zákonníci a fariseové a spílali jemu samaritánů, a že ďábelství má. Týž osud potkal jeho učenníky a choť, církve sv.; neboť není učenník nad mistra, pravil Pán, a když se mně protivili, i vám se protiviti budou. Církve sv. ať zavede ve svém životě cokoliv, nic není po chuti jejím nepřatelům, třeba totéž činili, toliko jiným jménem to nazývajíce a za jiným účelem to konajíce. Nepřatelům církve jsou trnem v očích pouti, které by rádi zamezili a odstranili, póněvadž se jimi smysl a cit katolický se vši přesností jeví; proto

brojí proti nim, zrazují z nich a spílají poutníkům rozmanitými a zhusta vybranými nadávkami.

Jedni brojí proti poutům a praví, že jest to pověra, zpozdilost, zpátečnictví, které se nikterak nehodí v osvěcené devatenácté století vzdělaným a pokročilým občanům, putovati k zázračným obrazům, které se ctějí na poutních místech. Jest prý to klam a mam kněží, který tam se zázraky provozují. Lidé, kteří takto mluví, jsou všeho náboženství prázdni, a proto nepřátely všeho, čím náboženský smysl a cit veřejně se jeví a osvědčuje. Sami ctějí sochy a obrazy tak zvaných výtečníků, staví jim je, putují k jejich hrobům a provozují s nimi zhusta pravou modloslužbu. A výtečnost a zásluhy mnohého tak zvaného výtečníka záleží jenom v tom, že byl zarytým nepřitelem katolické církve, a právě s takovými provozuje se čirá, holá modloslužba; kdežto naproti tomu mužové o národ v pravdě zasloužili se všelijak odbývají takovými osvěcenci. Takovéto pouti lichých osvěcenců jmenují se pokrokem od nich. Ale když katolík putuje k obrazům a hrobům svatých a světic, kteří výtečným, zbožným životem vynikali, velikých zásluh o člověčenstvo, vlast, národ, rodné místo a jiná místa sobě vydobyli, a které Bůh zázraky oslavil, to jest zpátečnictví? to jest pověra? to jest zpozdilost? Odstup taková to myšlénka od jednoho každého! Co do zázraků na poutních místech, tu ať soudný muž je zkoumá a přesvědčí se o nich sám; jsou to osoby, které Bůh na přimluvu světce nebo světice na poutním místě vyslyšel, které na mnoze posud žijí a svědectví o zázraku, jež Bůh s nimi učinil, vydávají. Takovéto zázračné události zapisují se na poutních místech pro budoucí paměť.

Jiní přicházejí proti poutům s jiným rozumem a podezřívají poutníky, jakoby putovali bez pravého úmyslu pro obveselení, kratochvíli a podívanou, aby prý něco viděli a slyšeli, a tak čas si ukrátili. Kdo takto mluví, neputoval nikdy s poutníky. Kdo jednou na pouť se vydal, jmenovitě na pouť delší a s útratou a obtížemi cesty spojenou, chce přede vším Pánu Bohu na poutním místě sloužiti, a jisté milosti, které jest mu třeba, na něm si vyprositi. A teď dejme tomu, že chce takový poutník něco též viděti a slyseti, to přece není žádným hříchem, a nečiní nijaké újmy pobožnosti. To jest zrovna tak, jako když v kostele jest pověšen nový obraz, nebo postavena nová socha, nebo jiná ozdoba; člověk pro-

hlédne si ji a bez újmy pobožnosti obcuje službám Božím. Když poutník svou pobožnost s myslí sebranou a k Bohu obrácenou vykonal, jest mu úplně dovoleno, prohlédnouti si památky poutního místa, krajinu a její plodiny, účastniti se nevinné zábavy a kratochvíle, občerstviti se na těle, ano třeba své obchody a živnost do těchto krajin rozšířiti. Poutník dal nejprve, co jest Božího, Bohu, a pak může bez hříchu pamatovati také na sebe.

Jiní štvou proti poutům říkajíce: škoda času, škoda peněz. Obrátme, Nejmilejší, tento výrok a rceme: škoda času, škoda peněz na výlety, na cestování, na lázně a podobné zábavy; a tu hned sesypou se na nás jako sršně, výletníci, přecetní lázeňští hosté, domácí pání v lázních a boháči, kteří pro zábavu cestují, a budou nám spílati zpátečníků, kteří věci nerozumějí. Tedy boháč může putovati do lázní, nebo do hor, nebo do lesů, neb jak to jmenují, na zdravé povětrí venkovské, aby tam příjemně a zábavně letní měsíce ztrávil; spolky, obyvatelé měst a vesnic mohou si udělati výlet na celý den nebo dva a více, a tam udělati si dobrý den; to jest všechno v pořádku, to není škoda času ani peněz. Ale když zbožný katolík putuje na sv. Horu, nebo do Staré Boleslavi, nebo do Marie-Zell, nebo do Vamberge, nebo do Králíků, tu najednou jest škoda času, škoda peněz! Nevím, kdo více ztratí času a utratí peněz, zdali poutník nebo výletník? Kdo jest ku práci potom schopnější, poutník po pouti nebo výletník po výletu? Komu žehná z obou potom Bůh v jeho práci? K těmto a podobným otázkám odpovězte si, Nejmilejší sami. Když tedy zbožný katolík přeje světským poutníkům jejich světských poutí, ať přejí tito zas jemu jeho zbožných poutí. Přejte, a bude vám práno.

Jiný odpůrce poutí vytasuje se zase s jinou námitkou, že prý se poutěmi domácí hospodářství zanedbává. Myslím, že o této zpozdilé námitce netřeba mnoho rozprávěti. Hospodář, hospodyně, otec, matka, nežli se vydají na pouť, opatří své hospodářství a svou domácnost tak, aby za jejich nepřítomnosti škody nevzaly; a kdo ve své živnosti závisí na jiném, jehož chléb jí, musí míti ku pouti dovolení svého pána.

Jiní přiodívají svou nechut a nevoli nad poutěmi pláštíkem zbožnosti, říkajíce, že všude lze Bohu sloužiti, a nejlépe prý se jemu slouží v domácím farním chrámu. Ovšem Bůh jest všude přítomen, a na každém místě lze, a máme jemu se klaněti;

ale přece jsme my lidé přesvědčeni, že zde v chrámu Páně jest Bůh zvláštním způsobem přítomen, že nás zde spíše slyší a vyslyší. Však přece jednomu každému z nás domácí chrám jaksi zevšední, a všechno, co v něm jest, nečiní na nás zvláštního dojmu. My vidíme stále téhož kněze, tytéž obličeje věřících kolem nás, jejichž ctnosti a vady jsou nám na mnoze známy, a tu též ozdobu domu Božího; my žijeme v pevném pořádku služeb Božích, a proto zůstáváme při všem namáhání zhusta při pobožnostech vlažnými a netečnými, a nepocitujeme žádné nadšenosti, žádného vzletu, žádného zápalu, žádného zvláštního vnitřního uspokojení. Jinak jest tomu na poutním místě. Jinak díváme se zajisté na zázračný obraz Panny Marie, nebo jiného světce nebo světky, a jinak na podobný obraz v našem chrámu; jinou důvěru máme k svatému na poutním místě, nežli ji máme k témuž světci doma. A to jest zcela přirozené. Zde doma nevíme o žádném zázrazu; na př. neslyšeli jsme, že v našem chrámu slepý modlitbou nabyt najednou zraku, chromý zdravých nohou, nemocný předešlého zdraví a jiný jiných milostí, kterých okamžitě pro svůj život potřeboval, jak to svědky na poutních místech zjištěno jest. Proto s velikou důvěrou vzýváme Pannu Marii nebo jiného svatého před jeho obrazem na poutním místě, jsouce pevně přesvědčeni, že když tento svatý svým orodováním vyprosil na Bohu mrzáku okamžitě zdraví, i nám vymůže na Pánu vyslyšení v našich potřebách. A jaký krásný příklad vidíme na oněch posvátných místech? Processí za processím přichází, poutníci jsou celí sluncem opáleni, prachem uprášeni, potem zpoceni, zhusta deštěm promoklí, zakusili všech nehod cesty; tu vcházejí s veškerou pobožností v poutní chrám, vrhají se před milostný a zázračný obraz, vzývají Pannu Marii nebo světce jiného vroucí modlitbou za pomoc a přímluvu u Boha, a každý vstává od své modlitby v srdci uvolněn a potěšen. Na poutních místech poznávají poutníci, že jsou synové a dcery jedné matky, sv. církve katolické, třeba k různým národům náleželi a sobě nerozuměli. Sám jsem byl v Marie-Zelli svědkem, že troje processí české od Písku, maďarské a německé se v chrámu Páně sešla a každé svým jazykem Hospodina oslavovalo, obědouce za pěni chrám kolem do kola nežli padlo na kolena před zázračným obrazem Panny Marie. Tato zbožnost činí takový dojem, že

by člověk musil býti z kamene, aby nebyl dojat a myslí k nebesům povznesen.

Jak poutní místo působí na srdce, vidíme nejzřetleji na sv. Marii Egyptské. Tato Marie byla vyhlášenou veřejnou hříšnicí v Alexandrii, hlavním městě Egypta, kde svůj nepravý život provozovala. Jednoho dne spatřila zástup poutníků putovati do Jerusalema. Jsouc již Alexandrie syta připojila se k němu, aby v Jerusalemě ve svém daremném životě pokračovala. Však chtějíc v Jerusalemě vstoupiti do chrámu, poznává k svému užasnutí, že toho učiniti nemůže, že jakási tajná moc vstup jí zamezuje. I pohledne vzhůru, a vidí nad branou chrámu obraz Panny Marie, padá před ním na kolena, slzy řinou se z jejích očí, vroucí modlitbou prosí nejvyšší Pannu, aby jí do chrámu vstoupiti nebránila. A vroucí modlitba její byla vyslyšena. Marie Egyptská zanechala svého hříšného života, odebrala se na poušť, stala se velikou kajnicí, a my ctíme ji jako svatou vždy 3. dubna v roce.

Tak se to zhusta děje na poutních místech; mnohý přijde tam ze zvědavosti jako hříšník Šavel, a přichází milostí Boží domů obrácený jako Pavel.

Proto, Nejmilejší, všeho zkoušejte: a co dobrého jest, toho se držte. Zkoušeli jsme námitky nepřatel pouti, a viděli jsme jejich nicotu, marnost a bezpodstatnost; spolu spatřili jsme při tom, že pouti jsou dobré a pomáhají k oživení náboženského života. Proto držte se tohoto dobrého, buďte přátely pouti a návštěv milostných obrazů, nedejte se zde másti daremnými řečmi daremných lidí; zakuste ovoce pouti vlastním putováním, vykonejte nějakou pouť k zázračnému obrazu ať již blízkou neb vzdálenou, a přesvědčíte se o užitečnosti pouti z vlastní zkušenosti. V celém však životě svém mějte se za poutníky k vlasti nebeské, a tak doputujeme se jednou všichni života věčného. Amen.

Dr. Fr. X. Kryštofek.

Smrť svatého Pavla Poustev.

(Báseň Jos. Fr. Rejzka.)

(Dokončení.)

Tu stojí mlčky s hlavou nachýlenou k hrudi, vzpomíná snad — teď hlavu zvedá, spíná ruce v úžasu němém, jeho ret se modlitbou chvě, modlitbou tichou. Náhle, jak by procit ze sna — „Ó pij jen! Pij, můj posle smrti! Pij jen víno, z těch perel očí ďáblů nehleď k nám sivé,

z těch perel k nám se dívá láska mocná Boží. Já dobře tušil, když mi havran přinesl chléb dnes, že zemru brzy, i že host mne navštíví tu — Pij, bratře můj! Pij, posle smrti! Když jsem prchal v poušť tu, mně anděl ukázal se ve snu milém, a rozkaz Boha oznamoval, — žít že dlouho na poušti budu, Bůh že živiti mne bude, chléb posíláti — a až místo vody jasné mně víno dá, že konec bude mého žití. Ó pij jen, a rci, co as přivádí tě ke mně.“ Pil svatý Antonín, však málo jen, víc žasnul — „Před tebou hříšník veliký. Já mněl jsem v pýše, když několik jsem roků v poušti život vedl, že dosti Bohu jsem již sloužil, ba že dlouho. Já chlubil se tím světu. Tu se zjevil Bůh mně, v egyptské poušti muž prý žije, který déle, nežli já Bohu slouží — devadesát roků. Mne vedla vlčice. Tys muž ten. Ty jsi Pavel, já k němuž jítí měl, bych více nechlubil se. Já měl jsem, otče, říci tobě, že již zemřeš, však nechtěl jsem, být nechtě poslem hrozným tobě. Teď sám jsi řekl, proto pravím tobě zvěst tu. Však nehněvej se, pověz o životě mně svém, bych ve světě zas říkat mohl o tvé slávě, vypravuj, svatý otče Pavle, před smrtí svou.“ —

„Naž povím ti vše, když si přeješ, ne snad z chlouby, leč z lásky k tobě, že's mi poslem smrti milým, jen krátce povím, an již cítím konec žití. Noc byla, když jsem prchal z domu otcovského, noc tmavá, děsná; sám jsem vyšel z domu otce, nemaje nic než lásku v srdci k Bohu svému, pro něhož v poušť jsem prchal, aby víra moje, jež čista byla posud, netrpěla zkázy. — Již celou noc jsem skoro šel, hrom hučel děsně, blesk svítil jemu, aby snáze došel země, já unavením jsem tu klesl. Sen mi zavřel oko, již neslyšel jsem řevu hromu běsnícího. V snu anděl přišel ke mně, Bůh ho mocný poslal; že věk svůj prožiti mám v poušti, anděl řekl, já rád byl, Bohu sloužiti že budu moci, že více v hluku světa nemusím již žiti že Bohu jedinému žiti budu v poušti, ne hříchům v hříšném světě. — Anděla zjev zmizel, já otevřel jsem oko — byl jsem u jeskyně, v níž také skouatí chci. Vše se zdálo oku mému být připraveno pro mne. — Stín a pramen vody, vnitř skály duté bezpečí dost před šelmami, ovoce palmy, jehož hned jsem sobě utrhl, jež kynulo mi s větví vábně, houpajíc se, vše zdálo se mi říkat: „Zůstaň, bratře, s námi.“ Já tedy zůstal; hned též kříž jsem robít počal, ježž snad jsi viděl před jeskyní touto mojí; kmen palmy listů zbavil jsem, a větev jilmu na hoře kmene palmy uvázal jsem proutím — byl kříž tak hotov — já teď vstoupil do jeskyně. Vše hotovo zde bylo, všecko jak teď vidíš:

Stůl, lážko tvrdé, otvor s hora pro kouř z ohně. — Noc prvou byl jsem v jeskyni, noc prvou v poušti, noc prvou jsem tak poustevničil - sloužil Bohu. Bůh za to živil mne tu plody palmovými, napájel mne tu chladnou vodou ze pramene. Šat, ježž jsem na sobě sem přinesl si z domu, ten zvetšel brzy, rozpadl se v mnoho kusů, tu Bůh mne oděl širokými listy palmy, ty sešival jsem, robil takto sobě roucho, ježž vidíš na mně, mechem které pokrývá se. — Mně šedesát již bylo roků — vzpomněl jsem si, že čtyřicátý rok již žiju v poušti smutné, já divil se, jak mohl čas tak rychle prchnout, čas dlouhý roků čtyřicet. — Tu mi počal Bůh do jeskyně, kde s ním ve modlitbě mluvím, po černém po havranu pokrm posíláti, den každý pál bočníka chleba pro posilu; dnes padesáte tomu roků, co jsem přestal plod jísti palmy, která nad jeskyní šumí, dnes padesáte tomu let, co posílá mi Bůh mocný do jeskyně pokrm po havranu. Dnes přinesl mi bočník celý otvorem tím, jenž nad hlavou se tvojí šklebí, kladl na stůl. Já mněl, že zemru brzy - že snad host mi přijde, a tušil jsem tak dobře, smrti posle milý. — Teď zemru rád; vždyť po Bohu mé srdce touží, již dávno rád bych hleděl ve tvář jeho dobrou; zda dostane se mi as toho štěstí, bratře? — Teď zemru rád. Však nerad bych přec ležel v hrobě ve hávu tomtu z listí palmového. Bratře, jdi k Athanasiovi, biskupem jest; rád bych plášť jeho za rubáš měl. Jasná noc je, bratře, jdi jen! Chci připravit se na smrt, s Bohem mluvit, mluvit ve modlitbě, pokud na zemi jsem. Až přijdeš zpět, již mrtev budu — —.“

Nad východem

jitřenka bledla. Z údolí, jak z misky obětní dým páry stoupal. Rosa ve květech se chvěla. Den mladý vstával z růží na horách, v dál běžel k západu, že se zdálo, jak by rozhéhl se za mužem, který volně kráčel pouští dlouhou. Vous v tváři stříbrný, háv tmavý kryje tělo, provazem bílým, uzlovitým opásal se; jde zvolna, k hrudi sklání těžkou smutkem hlavu, teď obliží se — stanul. Vše tu dríme tichem. — Zda strach mu plní hrud? Či jaké city brání, že do jeskyně jít nemůže, ač tak rád by? Toť svatý Antonín, jenž přinesl již rubáš. Bol brání v jeskyni mu; ví, že svatý mrtev — Teď odhodlal se — — — —.

„Odpusť, Bože, velký, mocný, že pýše dal jsem místa ve srdci svém někdy! Ó odpusť, nehněvej se na hříšníka, na mne! Ty, svatý otče, jehož tělo tuto nesu, ty přimlouvej se za mne v nebesích u Boha!“ Tak mluvil svatý Antonín, a ze jeskyně

svatého Pavla nesl tělo zahalené
ve rubáš přinesený. Nesl do pouště je;
však hle! tu lvi dva k němu běží v skoku rychlém.
„Snad rozsápať mne chtějí? Bože! svaté tělo —“
tak děl teď v hrůze; lvi jdou blíže, neběží již,
leč krokem váhavým jdou, plazí se, již stojí,
jak úctu by snad chtěli vzdátí světcí Pavlu.
Teď strašným hlasem plní poušť, jak lkát by chtěli
pro světce, jenž byl nesen svatým Antonínem.
Hle! Pařáty teď písek pouště rozrývají;
vždy níž a níže klesají; jak v hrobě hrobař.
Teď vyskočili, sedli hrobu u kraje si. —
„Vás poslal Bůh — to cítím v duši své — by

poslední vzdali Pavlu, který žil tu v poušti,
žil s vámi devadesát roků.“ Tak děl svatý,
a nesl ke hrobu, jež hloubili lvi diví,
svatého Pavla mrtvolu. — Již klade do hrobu ji,
lvi nevšímají sobě ho, jak čekali by,
kdy dokončiti budou moci hrobaření,
kdy položeno bude tělo ve hrob v poušti,
by pískem zasypati mohli je. — — —

Již v hrobě
svatého Pavla tělo odpočívá. Řevem
poušť plní se hned, a lvi ve hrob sypou písek.
A svatý Antonín zří ještě chvíli ve hrob,
lká tiše, modlitbu posílá Bohu v nebe,
a kráčí k jeskyni zpět, kde dřív bydlil Pavel,
by poustevničil, sloužil Bohu v poušti smutné,
by oblékl se v roucho z listí palmového,
jak činil kdysi svatý Pavel celý věk svůj,
by kál se za svou pýchu, aby říci mohl:
„Já v poušti dlouho poustevničil, bídný hříšník

Nezazlíš mi, svatý Pavle, který teď už
z slávy nebes na zem hledíš, v svět-li zvěst jsem
takto poslal, o tvé smrti zvěst přeznamou,
kterou oděl jsem jen prostým hávem verše?
Nezazlíš mi, svatý Pavle, poustevníku? —

Těžká smrt.

Obrázek z české diaspory.

I.

Je tomu málem dvacet let, co žila v
Plzeňsku poctivá rodina čítající mimo otce
a matku pět nezaopatřených dětí. Kate-
řina, nejstarší dcera, těšila se patnáctému
jaru svého života, Josef byl pět let star, ostatní tři děti byly ještě mladší. Malý domek na konci vesnice byl jediným majetkem otce jejich, pracovitého tkalce Kopala.

Nedostatek práce a drahota, které v posledním čase navštívily chudý krov, působily mnohé starosti dobrému otci. Nevěda si jiné rady ustanovil se na tom, že vyhledá nový domov. „Zde bychom přišli o všechno,“ vzdychal ubožák. „Chalupa nenese mi žádného užitku a s řemeslem jde to čím dále tím hůře. Marno všechno namáhání! Pracuji bez oddechu a přece den ode dne roste bída naše. Co je dělati? Bude nejlépe, vyhledám-li práci v některé továrně. Alespoň mám jistý plat a nemusím se obávat, že některý den musíme být o hladu.“

Když naskytla se první příležitost, prodal Kopal domek a vydal se s rodinou na cestu do A., známého průmyslového města. Náhoda tomu chtěla, že setkal se tam s dávným přítelem z mladých let, jemuž bez zdráhání účel příchodu svého sdělil.

„Neradil bych ti, abys tu se osazoval,“ poučoval jej přítel. „Je tu sice mnoho továren a pracuje se v nich bez ustání, avšak denní mzda je nepatrná a při tom tak draho, že ti bude nemožno četnou rodinu náležitě zaopatřovati. Poslechni mne! Dvě hodiny odtud zřizuje se malá továrna na šátky. Ručím ti za to, že tam budeš do práce přijat a nalezněš, co hledáš: slušnou výživu pro sebe a svou rodinu.“

Kopal děkoval srdečně za dobrou radu přítelovu a s lehčím srdcem vydal se na cestu do R. Na hranicích českých rozkládá se nevelké to městečko. Kol výstavného kostelíka stojí několik větších domů, ostatní sestupují do mírné kotliny a v neladu táhnou se až k blízkému lesu.

„Bohu díky, že jsme na místě,“ pravil starostlivý otec, když došli prvního stavení. „Neboť kdybychom měli ještě dále cestovati, nezbylo by mně z utržených peněz ani haléře. Zůstaňte tu v hostinci, mezitím co pozeptám se po práci. V brzkou jsem opět zde a doufám, že vás budu moci dobrou zprávou potěšiti.“ —

„Jaký jste kraján?“ tázal se majitel nového závodu Kopala přijav jej do práce a při tom měřil jej od hlavy k patě.

„Pocházím z Plzeňska,“ odpověděl skromně vystěhovalec a pocítoval jakousi neurčitou obavu, že pánu jeho nebude odpověď ta po chuti.

„Z Plzeňska!“ opakoval továrník a pokyvoval hlavou. „Jste protestant?“ dodal po chvílce rovnaje si zlaté okuláry.

„Nikoliv, jsem katolík.“

„Myslil jsem si to hned,“ pravil pán

a vypustil z úst hustý kotouč dýmu. — „V celku je mi to úplně lhostejno. Ale to musím hned z počátku poznamenati, že tu nedržíme žádných svátků katolických. Měl jsem již proto mnohé potyčky s katolíky, ale nepoddal jsem se. Žádám ve všem svédomitost a pořádek. Každý měsíc vynechat v práci den anebo dokonce dva dni, aby se odříkávaly litanie k nějakému svatému, toho nemohu připustiti. U nás musí se ctíti jiní svatí. Ač svatost jejich není zaručena, jsou přece dobrými patrony. Pamatujte si to! Čeho se jim na svatosti nedostává, nahrazují hotovými penězi!“

Kopal se červenal slyše tak smělou hanu světců Páně, avšak nenamítal ani slova. „Zeptám se duchovního.“ myslil u sebe, „zdali je dovoleno pracovati o svátcích za takových okolností, ve kterých jsem se ocitl. Není-li tomu tak, vzdám se raději své služby.“ Vesele se z toho, že našel slušné zaměstnání vrátil se k své rodině. (Pokrač.)

Zefyrová zvěst.

Napsal Otto Vítězslav Pitra.

Ku lístku lístek ve zeleném háji se toul, líbá, tiše hovoří, že zdá se, jak by vyprávěl mu báji tak slastnou, že až srdce zahoří. Květ malinký, jenž němý dole seděl, ten náhle probudil se z dumání, zdiveným zrakem vzhůru k lístkům hleděl a jako změněn v jasu, v plesání se slzou v oku, jako perlou drahou k vedlejšímu se kvítku nakloní, tu tajnost srdce svěří jemu blahou — v brzku to tiše lesem zazvoní, tak tiše, že jen kvítkům porozumí, kdo v očkách jejich něžných čísti umí. Na konci lesa u kořene buku dlel smavý hoch u doušky mateří a škádlil ji a tiskl její ruku přec dokládaje, že jí nevěří. Brzo se hněval, brzo doušku vinul k zbouřeným nádrům, líbal její ret — tu z podkořene tichý hlas se řinul, ku doušce mateří promluvil vetchý kmet. To zaslech slovo Zefyr a již spěje zvěst hlásat v doly, pláně, ve výše, a za nedlouho, kde jen ptáček pje, tam v písni radost tuto vyděše. I řece šumné sdělí Zefyr zvěsti a vlnky v tichý propukují zpěv,

ať pěj jen o tom lidu pravém štěstí, jak řídký také radosti je zjev. Když všechno dechem kouzla plným jasu ovanul, zalíř v konec dědiny na dvoře minul čtveračivou chasu dědečkovy však hladil šediny. Od šedin k uchu perut chýlí hebkou, dvě slova všeptne. — Jako blesku svit když mrak prorazí, dědečkovou lebkou se záchvěv blaha nebeského kmit. Paprsek jeho rty svadlé zvinil dědovy vroucné ve modlitby zvuk: „Děk Tobě, Pane, mou žes prosbu splnil, že knězem Tvým jest hoden být můj vnuk.“

Kněžské zásady sv. Alfonsa, učitele církevního.

(Na uvážení kandidátů kněžské důstojnosti.)

Již jsme se o tom jednou v těchto listech zmínili, jak sv. Alfons sobě počínal, nastoupiv dráhu duchovního stavu. Myslíme, že to bude s nemalým prospěchem duchovním, uvedeme-li ze života jeho všem, kdož se nyní připravují ku kněžské důstojnosti, na paměť, jak v horlivosti své prospíval, jakým apoštolským duchem byl proniknut, a že dokonale pochopil důležitost a dosah povolání kněžského.

Dne 22. září 1725 vysvětil jej biskup Invi na podjáhna. Tehdáž kvetla v Neapoli kongregace, záležející ze samých apoštolských mužů, kteří měli za účel konati sv. missie. Do této kongregace vstoupil sv. Alfons dne 1. října jmenovaného roku. — Představení, znajíce předobře vlohy a horlivost Alfonsovu, milerádi jej přijali do svého sboru. Od této chvíle cvičil se Alfons ve všem horlivě, co směřovalo k apoštolskému dílu. Brzy připravoval se na krátké přednášky, brzy zase vypracoval některé katechetické cvičení, brzy oddával se zbožným a kajícím skutkům. Ačkoli byl teprv podjáhne, uznán jest za schopna, aby i s jinými členy kongregace konal sv. missii.

Byloť jeho prvním úkolem, aby dětkám vykládal katechismus. Řeč jeho byla jednoduchá, srdečná a důvěrná, že mu dětky velmi dobře rozuměly. U večer povzbuzoval, jak to v Neapoli bývalo obyčejem, hříšníky ku pokání, buďto na ulici, aneb na některém náměstí, aneb jinde pod širým nebem. Lidé se hrnuli za ním, každý přál

sobě slyšeti mladého kazatele. Kardinál Pignatelli radoval se z požehnání Božího, s kterým působil nadšený Alfons. A proto jej vysvětil 6. dubna 1726 na jáhna, udělil mu plnomocenství, aby kázal ve všech chrámech Neapolských, což bylo zajisté velké vyznamenání. Jak se samo sebou rozumí nemeškal horlivý jáhen dlouho, aby vyplnil přání knížete církevního. Byl právě v chrámě sv. Jana Evangelisty výstav 40-hodinné pobožnosti. Alfons kázal tudíž jako diakon ponejprv začínaje slovy proroka Isaiáše: *„O by protrhl nebesa a sstoupil ohněm, by hořely vody.“* (Is. 64, 1.) Mluvil o lásce, kterou nás Ježíš v nejsv. Svátosti oltářní miluje, a zároveň vyličoval nevděk, s jakým mu bývá spláceno. Účinek ohnivě řeči byl neočekávaný. Slavil první vítězství. Nemínulo skoro dne, aby Alfons nebyl pozván, jako oblíbený kazatel k některé slavnosti neb k výstavu nejsv. Svátosti oltářní. Živými barvami líčil ohavnost a zlobu hříchu, jemužto vypověděl válku. Představení ustanovili jej k tomu, aby kázal v celém království Neapolském při missiích slovo Boží.

Rodičové jeho otec Josef Liguori a matka Anna, vidouce tu neobyčejnou a nadlidskou horlivost milého syna, obávali se, že zdraví sobě podkopá. Zvláště jeho matka měla o to péči a činila tudíž představeným výčitky a prosila plačie zpovědníka, aby horlivost jejího miláčka mírnil a na uzdě držel. Čeho předzvídali, to se také skutečně stalo. Přílišnému namáhání podlehl Alfons a upadl do těžké nemoci zaopatřen jsa svátostmi umírajících. Lékaři také vším právem o něm pochybovali. Než v této nemoci utíkal se se vši důvěrou k Marii Panně. Dal sobě přinésti onu sochu milostnou, před kterouž se jedenkrát světa odřekl, a službě Boží se zasvětil. Maria Panna vyslyšela prosbu svého vroucího ctitele, že se za čtvrt léta úplně na zdraví zotavil, a dne 1. prosince 1726 vysvěcen byl na kněze. — Každý v Neapoli se těšil, kdy ponejprv novokněz ten obětovati bude Beránka nevinného. Byl-li Alfons již horliv jako podjáhen a jáhen, tím více rozhorlil se jakožto kněz pro čest a slávu Boží a pro spásu nesmrtelných duší. Poněvadž byl srdcem ode všeho světa odloučen, a měl srdce uzpůsobené k milosti Boží, tou příčinou vstoupil také v plné míře duch svatý na něho, že jej osvěcoval, by náležitě pochopil všechny povinnosti kněžského řádu, by mu svaté výkony byly zdrojem

přehojných milostí. Důstojností kněžskou rozmáhala se a vzrůstala jeho horlivost, zvláště při oběti mše svaté rozhňovalo se srdce jeho láskou k Bohu, že se dle slov sv. Jana Zlatoústého podobal lvu, oheň dýšícímu. Z tohoto pramene vážil ty milosti, kterými blahodárně působil na spásu duší. Nikoho nebylo v Neapoli tajno, jak Bůh žehná zázračně namáhání sluhy Božího. Mezi tím, co se roznášela pověst o ctnostech a horlivosti apoštolského kněze, ponořoval se sv. Alfons v ideál své důstojnosti a tvořil sobě v mysli zásady, jimiž se řídil a spravoval pro všechny život svůj. Věděl dobře, jaké bouře očekávají kněze, a jak často loď jeho vehnána bývá na úskalí, jak se všech stran nepřatelé úklady mu strojí, aby jej v záhubu uvrhli, a že zároveň s knězem přemého duší na věky hyne. Má-li kněz každému nebezpečení odolati a spásu svou na jisto konati, jest mu třeba velké horlivosti a stálosti, aby byl mužem pravých zásad. Toť jsou ty ochranné kotvice, ti silní pilířové, ten pevný štít, jimiž odražeti dovede všechny útoky svých nepřatel.

Bez zásad jest kněz třtinou větrem se klátící a kdo vstupuje bez stálé ctnosti do kněžského stavu, vydává se na bouřlivé moře bez vesla, a tuť bez zvláštní pomoci Boží jest se vším právem obávati, že loď takového kněze v tomto bouřlivém oceánu vehnána bude svým časem na úskalí a že se rozkotá. Kněžské zásady sv. Alfonsa, jimiž kdo se říditi a spravovati bude, unikne zajisté všem nebezpečnostem a dostane se do přístavu spásy věčné, jsou tyto:

1. Jsem knězem, má důstojnost jest vyšší důstojnosti andělské, za tou příčinou jsem povinen andělskou čistotou se vyznamenávati a se vši silou po ní toužiti a bažiti.

2. Bůh jest poslušen hlasu mého; tím více chci já býti jeho hlasu poslušen, jeho milostí a svých představených.

3. Církev svatá mne ctí a vzdává mi čest; nutno tedy, abych i já ji ctil a sobě vážil a sice: svou svatostí, svým životem, svou horlivostí a svými pracemi.

4. Obětuji Otci věčnému Ježíše Krista Jeho nejmilostivějšího Syna, jest tedy mou svatou povinností, bych ozdoben byl ctnostmi Kristovými, a byl způsobilým konati a slaviti toto nejsvětější tajemství víry.

5. Věřící mají mne za smírného prostředníka mezi Bohem a lidem, nutno tedy, abych se sám vždy udržel a zachoval v lásce a milosti Boží.

6. Věřící chtějí, bych jim byl vzorem a zrcadlem ctností, po nichž sami touží, chci a musím je všude a vždy vzdělávat vzorným životem.

7. Ubozí hříšníci, kteří ztratili milost Boží, očekávají ode mne svého duchovního vzkříšení; třeba tudíž, bych k tomu účelu pracoval a jim k tomu dopomáhal svými modlitbami, svými slovy a svými vzornými příklady.

8. Knězi jest třeba ráznosti a odhodlanosti, aby zvítězil nad světem, tělem a ďáblem; jest mu neustále působiti s milostí Boží, aby slavně všechny tyto protivníky porazil.

9. Knězi jest třeba vědomostí, aby hájil zájmů svatého náboženství, sv. víry a sv. církve, by porazil každý blud a všelikou bezbožnost, proto má studovati neustále bohovědu.

10. Míti přátelství s lidmi dle světa smýšlejícími knězi není ku poctivosti; proto se chci takovému přátelství vyhýbat.

11. Ctižádost a pýcha přivádějí kněze o svatou víru; protož chci jich nenáviděti, jakožto pramenů své záhuby.

12. Vážnost a láska buďtež u mne nerozdílnými; chci sobě vésti vážně a opatrně přicházejí ve styk s druhým pohlavím, avšak nechci býti pyšným a hrubým.

13. Nemohu se Bohu jinak zalíbiti, než sebranou myslí, horlivostí a opravdovou ctností, již zachován bývá vroucí duch modlitby.

14. Jiného nechci hledati, leč čest a slávu Boží, své vlastní posvěcení a spásu svého bližního a tomu se chci v takové míře věnovati, že chci i život svůj za to obětovati.

15. Jsem knězem, mou povinností jest každého láskou k ctnosti nadchnouti, a tak oslavovati Ježíše Krista a Otce nebeského.

Fr. Hašek.

Kněz.

III.

Stará Lhota byla velická vesnice s pěkným kostelem a s úhlednou farou, ku které náleželo několik polí, ovocná zahrada a kousek lesa. S důchody peněžnými mohl býti jakž takž duchovní spokojen, neb byla při farně založena fundace, jejíž úroky činily faráře neodvislým od obce, tak že odkázán nebyl na štolu, jak to bohužel zhusta bývá, a že bez vzdějších starostí o výživu, docela věnovati se mohl blahu oveček svých, jichž většina ve Staré Lhotě se nalézala, které však též obývaly dvě menší vesnice uprostřed lesů ležící.

Práce příliš neunavovala, protože ves-

nice daleko od sebe neležely, krajina byla zdravá, čarokrásná, a železniční stanice asi půl hodinky vzdálena. Proto se právem tvrditi mohlo, že každý duchovní, kdož faru obdrží, na ní zůstane až do smrti. K podivení všech ale tomu tak nebylo, neb nikde se duchovní tak nestřídali, jako ve Staré Lhotě. Sotva tam některý se byl usadil, již žádal pryč, a což bylo nejdivnějšího, skoro vždy na špatnější místa, jen aby se ze Staré Lhoty dostal.

Slechetný a staříčkový pan biskup domlouval za tou příčinou poslednímu panu faráři, a vyžádal si zevrubné vysvětlení, proč raději se hlásí na místo méně výnosné v odlehlé krajině, než aby v krásné krajině na slušně datované farně vydržel.

„Stal jsem se knězem,“ odpověděl tento, „bych svěřené mi duše vedl na cestu ctnosti a nábožnosti. Ve Staré Lhotě jest toto nemožností, alespoň pro mne, neb necítím v sobě dosti síly, dosti vytrvalosti, dosti vynalézavosti, bych povinností svým tam jen poněkud dostal. Lhota a okolí obydleno jest zlými lidmi a — bych se tak upřímně před Vaší Milostí vyjádřil — zloději. Ani poctivého člověka v celé té krásné krajině! Ruce spínal jsem nad touto zlotřilostí. Domluvy moje vyvolaly posměch, přísnost však měla v zápětí hrozby. Co se týče majetku mého osobního, ten nebyl jist ani za závorami. Tím ale, čeho fara poskytuje, tím vládly cizí ruce. Sil jsem, jiní žali, v lese mém honili jiní, a dříví moje káceli taktéž jiní. — Jen zbraní bych se na dále uchrániti mohl před přímými útoky, ale k tomu, biskupská Milosti, se nehodím; chci sice užití zbraně, totiž slova, ale ne bambitky ani revolveru!“

Staříčkový pan biskup s úžasem těmito slovy naslouchal, a více neodporoval prosbě farářově, ačkoliv se mu zdálo, že snad poněkud přehání. Když však všichni předchůdcové jeho totéž vypravovali, a více nebylo lze nalézti kněze, který by do Staré Lhoty jíti chtěl, přifařena byla tato až na dále k městečku Vráž, kdež na děkanství několik bylo kaplanů. Tito střídavě konali služby Boží ve Lhotě, křtili, oddávali, a v jednotřídní špatně navštěvované škole, náboženství učili. K těmto duchovním se Lhotečtí dosti slušně chovali. Když také málo do kostela chodili, přece ochotně propůjčovali povozy ba i někdy duchovního z děkanství příležitostně vyčastovali. Fara však byla zamčena, klíče byly uschované na farním

úradě Vrážskému. V zahradě rostla tráva, pole ležela ladem. —

Byl parný den. Sluneční paprsky opíraly se o prahnoucí již půdu, a traviny skláněly vadnoucí své lodyhy k zemi. Po mezi kráčeli dva mužové; jeden v kroji městském, druhý venkovském. Měšťák byl velmi skvostně, ale nikoliv vkusně oblečen. Dlouhou hubenou postavu zahaloval šat z nejjemnějšího sukna, ale stříhu směšného, vzoru křiklavého. Vestu z červeného aksamitu zdobil těžký zlatý řetěz, na němž viselo množství tak zvaných „breloques“, jako: pečeť drahokamy vykládaná, medaillonky, křížky, kotříčky i ložky, domečky a jiné hračky. Řetěz náležel k hodinkám taktéž zlatým, které měšťák každou chvíli z kapsy vytahoval a při tom tak obratně jimi pohyboval, že prsteny, jichž měl na každém z dlouhých kostnatých prstů několik, ve všech barvách se třpytily.

Špičatou, sporným vlasem porostlou hlavu kryl jemný klobouk slaměný, a tenký hubený krk zdobil nákrčník světlomodrý, na němž vousy tvrdé a taktéž sporé podivně se vyjímaly. Obličej člověka toho vlastně nepěkným nazvati se nemohl, neb tahy byly dosti pravidelné, výraz jeho však nanejvýše odpuzoval, a pohled malých šedých očí byl smyslný, že ošklivost vzbuzoval. — Druhý muž v kroji selském lišil se vzezřením poněkud od měšťáka, bylo divoké, spustlé a z černých očí zářila náruživá lakotnost.

„Tedy, jak jsem vám pravil, sousede. Krásný byt bude mít, šatů krásných a šperků do sytosti a tabuli jako nějaká kněžna; ani prstem hnouti nemusí. Služebnictva mám dosti, i ve svém domě ve městě, i ve svém letohrádku. Odložiti ovšem musí tu divokost, kterou jsem u ní pozoroval, a s pláčem, inu toť dokonce u mně není nic, ten jí odvykatí musíte!“

„Jen se nebojte pane, vždyť já jí dám důtku, že pohrdá štěstím svým; jen až přijdu domů!“

„Tak, tak, vy jste otec, vy máte právo rozhodovati o osudu svého dítěte, zvláště když jest tak skvělý, jako ten, který připravujeme dcerušece vaší. Mou se stane. Přísně si počínejte, jestliže to nepůjde po dobrém. Máte ještě čtvrt leta před sebou, po tomto čase si pro vaši Bětušku přijedu. Radil bych vám však, abyste dobrotou a vlídností začal!“

„Jestliže toho jenom dovedu,“ zašeptal druhý, „inu zkusím všeho, vzácný pane,

aby se dcera moje vaší manželkou stala. Ale zde jsme na cestě ku stanici, a...“

„Rozumím, rozumím, již třeba nám se rozejíti, tedy zde, čeho jsem vám přislíbil. Jest to čtvrtina celé sumy.“

„Pán“ vytáhl z náprsní kapsy toboleku, a vyňal z ní balíček bankovek, jež do osmahlé ruky venkovanova vtiskl, pak rychlým krokem k stanici se ubíral.

Vesničan uschoval peníze a obrátil kroky své k domovu. Nešel nyní poli, neb nebylo již příčiny zrakům závistníků se vyhýbat, ale vozovou cestou, která podle zahradni zdi farní vedla. V myšlenkách nepříliš pěkných, ale sprosté povaze této velice příjemných, nebyl by sobě ani dost málo opuštěné fary všiml, kdyby dva těžké nákladní vozy rozličným nábytkem a zavazadly naplněné pozornost jeho nebyly vzbudily.

„Což pak se sem někdo stěhuje? a do kterého asi stavení? Na mou věru vozy zamířily k faře, již jedou do dvora! Naposledy... již jest tomu tak! komu jinému by ty věci náležely než novému knězi, který zde úřadovati chce. Musím hned ke kmotru Černoleskému, ten se bude diviti.“

A vesničan, zabočiv v pravo, pospíchal k výstavnému domku, jenž obklopen jsa hospodářskými staveními a pěknou štěpnicí, příjemného poskytoval pohledu.

Učinil však než několik kroků. Muž, jehož vzezření svědčilo o vojenské kázni, mocným naň volal hlasem: „Hej, příteli, nebyl byste tak hodným, a pomohl nám trochu odnáseti nábytek? Jsme sice silní chlapíci, vozka i já, ale bedna se zbraněmi jest příliš těžká!“

Oslovený se zastavil, a byl-li to rozhodný ton prosby cizincovy, neb zmínka o zbraní, co na něho působilo, ochotně vešel do prostranného dvora farního, kde vozka vedle bedny prostřední velikosti stál a pot s čela stíral.

„Vedu zde pomocníka, Jakobe, snad tři tu skříň přece na místo dopravíme!“

„Jestliže má hodně silné páže tak ano, jinak...“

„Jinak si zaopatříme jiného; tedy do toho!“

A všichni tři mužové s nemalým namáháním vyzdvihli bednu a po schodech do p. farářovy ložnice nesli.

„Bohudíky! tu stojí!“ oddechl si voják, „jestliže v dobrém stavu, o tom se ihned přesvědčiti musím!“

Vyňal z kapsy klíč, otevřel, pozdvihl víko a hle! v bedně objevila se pěkně zaklená skříň, v níž pečlivě umístěny byly krásné revolvery, pistole, dvě ručnice, jakož i několik úpravných, plechových, krásně lakovaných soudků s nábojem, jehož druhy zlatými literami na soudkách naznačeny byly. —

„Toť divná hračka pro duchovenstvo,“ divil se vozka.

„Jest to dar našeho pana plukovníka, výtečného a náruživého střelce; důstojný pan nesměl daru toho odmítnouti, byl by pana plukovníka urazil!“

„Ale knězi dávati věci, kterých nikdy neužije, s kterými zacházeti nedovede —“

„Co se týče toho nepotřebování, tak jsem vašeho náhledu Jakobe, ale jste velice na omylu, myslíte-li, že důstojný pan neumi střeliti. Stal se knězem a vojenským knězem teprv v pokročilejším věku.“

„I šlaka!“ divil se vozka. Vesničan jaksi nejistě pohlížel na lesklé zbraně a mimovolně o krok couvl.

Vozka i sluha se dali do hlasitého smíchu.

„Nu, nebojte se, brachu, zbraně nejsou nabyté a odpočívati budou bezpochyby vždy v pěkné skříni; předpokládám totiž, že snad nebudeme zde nuceni brániti se, pakli by tak bylo, ovšem bychom pak daru paně plukovníka užiti musili!“ Voják slova ta polo se smíchem, polo do opravdy a rozhodným tonem svým byl pronesl, zabývaje se při tom zavíráním skříně.

„Vy pane, zde taktéž zůstanete?“ tázal se vesničan velice zdvořile a jaksi ostýchavě.

„Ano, byl jsem důstojnému pánu přidělen jako sluha při pluku, a když on odešel, byl jsem propuštěn i já, neb svého drahého pánn neopustím do smrti!“

„Nastávající pan farář byl tedy knězem polním?“

„Ano, déle než deset let, a hned když se vrátil z cizích zemí, kdež víru naši svatou šířil. O, pan plukovník i ostatní důstojníci velmi neradi jej viděli odcházeti, a což teprv mužstvo! Věřte, staří vousáči plakali jako děti, když se důstojný pán loučil. On sám ale byl taktéž velice dojat; mohl sotva mluvit; když mu však několik vojinů ve jménu pluku krásný kříž ze slonové kosti, právě to dílo mistrovské, přineslo, tu se mu řinuly slzy po líčích. Ale zapomínáme se zde, kříž mi připamatoval, že máme kousek díla ještě před se-

bou, než vše zde umístíme, a že dnes večer již přijedou.“

„Již dnes večer!“

„Ano, to jde rychle u nás, bez otálení. Tedy sousede, chcete-li nám ještě přispěti, jste vítán, nechcete — neb nemůžete-li, propustíme vás s díkem, a seřídíme si vše sami!“

„Ovšem hodinku zde ještě pobyti mohu, pak ale . . .“

„Tak za tu hodinku se vám odměníme.“

Šešli dolů a v skládání nábytku a všeli jakých beden pokračovali tak dlouho, až vše do rozličných prostor rozneseno bylo. Rolník v duchu obdivoval se síle a obratnosti farářova sluhy. — Do kuchyně nosili naposled a to rozličné stoly, police, skříně, postel a několik beden.

„Bedny se neotevrou?“ tázal se vozka.

„Ne, Jakobe, o ty se postará paní Černá!“

„Bzpochyby hospodyně.“

„Ano, vdova po desátníku, ctihodná osoba. Jest sice docela bělohlová, ale ještě zdravá a silná, s pomocí pořádné děvečky zastane místo své výtečně. Tak nyní jsme zde hotovi, jděte a obstarajte si svoje koně Jakobe. Cizího vozku jsem již zaplatil, dejte mu dvě láhve piva a pošlete ho s nimi i se svým povozem zpět. Vy však sousede, pojdte se mnou do kuchyně, mám tam svůj vak, posilněte se trochu s námi.“

Venkovan uposlechl, ačkoli mu trochu bylo nevolno. Nevěděl sám proč. Snad že byl na faře? Ovšem stalo se to po dlouhém čase, že práh domu toho překročil. Tenkrát však nebyl zde sám. Po boku mu kráčela dívka, nastávající žena jeho, na kterou vždy — přese všecko — s hlubokým zármutkem vzpomínal, neb ji byl opravdu miloval, a pokud žila . . ., ale proč si hlavu lámati pro věci neodčinitelné?

„Půjdu ke kmotrovi Černolesskému, až si zde vše odbudu, neb nesmím si toho vojáka rozhněvati,“ pomyslí si.

V kuchyni ležela torba. Z ní vyňal farářův sluha chléb, kus uzeného masa, sýr, láhev červeného vína a kožený pohár.

„Vezměte za vděk, sousede,“ pravil, kráje pokrmy a nalévaje vína. Víno bylo výtečné a velice chutnalo po práci dosti namáhavé, pročež dlouho v láhvi nezůstalo. S ním zmizely pokrmy, jak by je smetl.

„I zde jsme hotovi,“ smál se voják, „a nezbývá, než abych vám děkoval, a tuhle malou odměnu do ruky vtiskl.“ Ven-

kovan jaksi zdráhavě přijal stříbrňák, jemu sluhou farářovým podaný a se zdvořilostí, které on sám v duchu se divil, faru opustil.

„Ha, ha, pane Jiříku, to jste to chý-
tře narařičil s těmi zbraněmi, ten chlapík
asi roznese, že s nynějším panem farářem
nejdou žádné žerty, a že se zlodějů nebojí
a strašáky na něho pouštět, docela nepro-
spěje!“

„Vidíte, Jakobe? Dobrý že to byl ná-
pad. Jak jsem ale toho zamračeného člo-
věka s těmi rozcuchanými vousy spatřil,
tu mi přišel jako na zavolanou. A co je ještě
při tom nejlepším, nelhal jsem, jen tak
trochu, když jsem totiž řekl, že by se pan
farář bránil; — to to, svatý ten muž ra-
ději by dal život svůj tisíckrát, než by
proti komukoli obrátil — zbraň. Ale, Ja-
kobe, ani slova důstojnému pánovi, to vám
povídám!“

„Tohle mi ani říkati nemusíte! Jsem
rád, že jsme je trochu zastrašili.“

V onom výstavném domku u fary, o
kterémž jsme se zmínili, a jenž občanu
Černolesskému náležel, procházel se po svě-
tnici prostranné, a o mohovitosti svědčící,
velký, silný muž. Držel list v ruce, a četl
jej s pozorností takou, že i opětné silné
zaklepání přeslechl, a skoro sebou trhl,
když dveře se otevřely, a na prahu nám
známý venkovan se objevil.

„Aj, kmotře, což pak se to s vámi děje?
klepám, klepám a vy mne neslyšíte, pro-
sím vás, do čeho pak jste tak zabrán?“

„Pomyslete si, tuhle mi píše můj Jeník.“

„Tak žije?“

„Ano, ale vyvázl jen z těžka z vel-
kého nebezpečí. Byl prý smrtelně
skoro raněn, a jen tak zázrakem zachrá-
něn a uzdraven. Anděl prý se ho ujal, z
bojiště odnesl, ošetřoval a všestranně vy-
léčil.“

„Všestranně? Což pak měl tolik ran?“

„Bezpochyby. O, můj Jeník! Jediný
můj syn! Za mrtvého prý ho měli všichni,
pochovali ho chtěli, jenom prý ochránce
jeho neustál, až ho opět k životu přivedl!“

„A kdo byl onen muž?“

„To nepíše. Ale ať si jest kdokoli,
vděčnost neskonale mu věnuji — a vy
víte, umím-li býti vděčným!“

„Ano — v dobrém i — v jiném!“ za-
šepta soused.

„Co pravíte?“

„Přisvědčil jsem. A kdy pak se Jeník
opět vrátí?“

„Dne prý udati nemůže, ale chce mne

překvapiti příchodem svým a s mnohými
ještě věcmi — kterým se podívím. Těším
se na něho. Byl statný junák, když odchá-
zel, za tři léta asi ještě více zmohutněl!“

„Ten váš Jeník přichází opravdu vhod,
kmotře — neb — práce nám nastává, kte-
rou bychom bez něho sotva vykonali.“

„A jaká práce?“

„Jestli pak víte, že dostaneme, vlastně
že již máme — duchovního!“

„Není možná, to bych já, jakožto před-
nosta také něco o tom věděl!“

„Obešli se bez vás, kmotře, sebrali ně-
jakého vojenského kněze a poslali ho sem!“

„Jest již zde?“

„On ještě ne, ale sluha jeho i kočí,
lidé vám jako hory, vysloužili vojáci!“

„A jak to víte?“

„Pomáhal jsem jim vynášeti nábytek!“

„A vojenský, pravíte?“

„Ano, který si přinesl celou skříň
zbraní. Nebojí prý se ani dost málo —
strašáků. S tím musíme do opravdy, chce-
me-li se ho zbaviti.“

„Nepůjde-li po dobrém, totiž postra-
šením, musíme po zlém. Jeník nám po-
může jako vždy, neb pryč musí duchovní;
co by dělaly — obchody naše, bylo by
veta po všech výdělcích, kdyby se nám
zde usadil!“

„Ovšem, ovšem. Tak myslíte, že Je-
ník — ho bude soužiti?“

„I spolehejte se jen.“

„A do toho času?“

„Ticho, zdvořilost, povinnost, tak jako
vždy jsme se chovali, aby nám ničeho do-
kázati nemohli.“

„To jsem rád, že jsem tak ochotně po-
máhal. Ale byla vám zpropadeně těžká,
a až mne mrazilo, když se otevřela.“

„Co to?“ — „I ta skříň s těmi zbra-
němi.“

„Snad se jí nebojíte! Co pak knězi
zbraň prospěje?“

„On prý sám střílí výtečně a mimo
to budou u něho dva vysloužili vojáci. To
mi řekl jeho sluha.“

„Uvidíme, až přijde Jeník. Jděte za-
tím k ostatním.“

Rozešli se. Soused spěchal odtud a Ji-
řík, jenž po celé odpoledne čistěním domu
se zabýval, z pokojíku v malé vížce na
střeše, se smíchem jej ukazoval Jakobovi,
jak po vsi rozšiřuje zvěst o „bojovním
knězi“ a o zásobách zbraní na faře.

(Dokončení.)

Královno Svatohorská!

Zda stříbrné doly či poklady to zlata
sta tisíce k Příbrami slavné vábí,
tam, kde na pahorku nízkém je socha svatá,
kam teď žebrač i kníže ve hedvábí
tak spěchá, kam se všechen národ běře
v náladě ducha, šatu a nádheře?

Ó nevábí to zlata, stříbra plné sklady
ty valné čty pobožných poutníků,
ni pestrých luhů, polí, sadů vábných vnady,
ani touha chleba, zisku horníků;
než mocná Královna nebeské říše,
jež se k miláčkům snesla s trůnu výše.

Tam na oltáři v černém mihu četných svící,
tam v stánku ve paprsků slunci zlatém
zřím z kobky ověčené mocnou Panovnici
s tou tváří zářnou, v jasu vznatou svatém;
a kolem davy četné družic — lidu,
v jichž tváří tolik lásky, tolik klidu.

„Ty davům kyneš, v jejich srdce vléváš lásku,
lid na oltářů stupně syje kvítí.
Ty slzu z oka snímáš, bolu plašíš vrásku,
Tvá duše ctnostmi národům všem svítí.
Kdo za ochranu zvolil sobě Tebe,
ten vděkem dostal slávu všeho nebe.

Ó „Dome zlatý!“ — „Věže mocná Davidova!“
lid oslavuje Tebe, slavně pje,
ó „Koruno ctností! Panno panen dobrotivá!“
tak ze všech srdcí, z úst se všechných leje;
v dutých dolech, jak nebožtíků hrobě
dnes „Hvězdo jitřní!“ oslava zní Tobě.

Hle! Tuť svírané srdce světa toho tísni
se před oltářem vrhá, slzy noří,
vše boly, žaly snímá dlouhých vzdechů písní,
jak v bouřném opuštěný plavec moří.
Ty tiskneš zbloudilého k srdci svému,
Jsi štítem ochranným proti světu zlému.

Tvá svatá ruka v svět nastlala ctností květu,
slz proudy změnila v rosy zlato;
my srdce věnujem' Ti, Matko na odvetu —
dech darujem' modliteb vroucích za to,
jež anděl strážný z pozemského klínu
tam v nebesa donášá Hospodinu.“

A. D.

DOPISY.

Z Aše, dne 1. června 1882. (Dokončení.)

(*Májová pobožnost.*)

Důstojný p. farář uvedl nás letos do
školy Panny Marie, Matky dobré rady, v

srdečných promluvách svých vyličoval nám
prospěšnost úcty Mariánské a sděloval je-
dnolitě rady, jež uděluje nám sv. Panna,
abychom tím jistěji kráčeli po kluzké ce-
stě života a blížili se cíli svému, šťastné
smrti a věčné blaženosti. Obzvláště ony
příklady, kterak jinověrci a hříšníci pří-
mluvou Matky Páně přivedeni byli do lůna
církve sv. a na dráhu ctnosti, poutaly po-
zornost posluchačů a neminuly se přízni-
vým výsledkem. Předmětem řečí, které ko-
nal zdejší vp. kooperátor, bylo 15 tajem-
ství sv. růžence. Prostými slovy vyličil nám
radosti, žalosti a oslavu blahoslavené Panny
a poukazuje vždy na příklad její nabádal
k ctnostem, kterými v životě svém stkvěla
se Matka Spasitele našeho. Pozorně a ochot-
ně slovům jeho naslouchajíce seznali jsme,
že věnec patnácti růží, který víjeme uva-
žující tajemství sv. růžence, jest skvostná
koruna Královny nebeské a spolu nejlepší
dar, který jí v oběť přinést můžeme. Když
pak po kázání vzbuzeny byly tři Božské
ctnosti, udíleno bylo požehnání nejsv. svá-
tostí oltářní. Na konec seřadily se dítky
před oltářem Panny Marie a zapěly ně-
kterou vybranou píseň na oslavu její. Písně,
kterých tu užito, všechny přítomné mocně
dojímaly. Čas mohl bys byl uhlédati slzu,
která vyhrkla tomu neb onomu z oka, když
dozněly sladké hlasy dítek. Vypravuje se,
že jakýsi luteránský učitel ze Saska na-
vštívil kdysi katolický kostel, v němž právě
zpívala se velebná píseň Mariánská. Jsa
výtečným znatelem hudby požádal ředitele
kúru o text písně té a zpíval spolu s ostat-
ními. Slovům sice mnoho nerozuměl, avšak
prekrásný nápěv působil mocně na něho.
Refrén písně té: „O Maria, pros za nás!“
utkvěl mu v mysli a zněl bez ustání v
hlavě. Přemýšlel o slovech těch, dal si je
vyložití, četl pilně v symbolice Möhlerově
a stal se katolíkem. Příběh ten netýká se
sice naší májové pobožnosti, než uvedli
jsme jej na doklad, jakou sílu do sebe mají
písně na oslavu Královny nebeské. „An-
děl Páně“ bylo poslední modlitbou naší
denní pobožnosti. Mocný zvuk zvonu zvě-
stoval to celému městu i okolí, že katolíci
na sklonku dne zavádí ve chvále Rodičky
Boží, aby odebrali se z chrámu na žádoucí
odpočinek a těšili se na druhý den a novou
pobožnost. — „Byly to milé chvíle ty má-
jové večery,“ libovali si všichni účastníci,
„kéž jsme opět ve zdraví se jich do-
čkali.“ Mnohým ovšem přání jejich se vy-
plní; ti pak kteří pobožnost májovou ne-

budou slaviti na zemi, nechť velebí Rodičku Boží v nebi na stupních trůnu Páně a přimlouvají se tam za nás.

KRONIKA.

— Pobožnost **40hodinná** koná se až do 27. června u sv. Jiljí u Dominikánů, od 28. června do 1. července u Matky Boží Sněžné u Františkánů, od 2. do 5. t. m. u Voršilek.

— Ve čtvrtek 29. t. m., v slavný den sv. apoštolů **Petra a Pavla**, bude se konati výroční pouť na Vyšehradě, kdež v koleg. chrámu Páně budou ve středu před slavností o 3. hod. odp. slavné nešpory, ve čtvrtek pak o slavnosti bude v 9 h. zpívaná ranní mše sv., v 10 h. kázání, v 11 hod. slavná pontifikální mše sv., o 4. hod. odpolední bude kázání, pak slavné nešpory. — V týž den bude u sv. **Petra** na Poříčí v 10 h. kázání a v 11 h. slavná mše sv., odpol. o 4. hod. nešpory, v 5 hod. kázání a v 6 hod. litanie s požehnáním a „Te Deum“.

— V úterý 4. července bude se slaviti u Všech Svatých na hradě výroční památka sv. **Prokopa**, patrona vlasti.

— Ve středu dne 5. července bude ve farním chrámu Páně Karlínském oslavena výroční památka sv. **Cyrilla a Methoděje**.

— V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude ve středu 28. t. m. v 9 h. ráno sloužena slavná zádušní mše sv. za J. Vel. císaře **Ferdinanda Dobrotivého**. Dne 8. července v cis. kapli.

— Obvyklá **slavnost budoucího vzkříšení** koná se na hřbitovech Volšanských dnes v neděli dne 25. června tímto pořádkem: Dopoledne bude v 7 h. mše sv. s požehnáním v kostele, v 8 h. české kázání na IV. a německé na II. hřbitově; v 9 h. slavná mše sv. v kostele a tiché u oltářů na II. a IV. hřbitově, jakož i o půl 10. na I. za všechny v Pánu zesnulé dobrodince této slavnosti. Po slavné mši sv. bude průvod ke čtyřem oltářům na hřbitovech za zpěvu písně o nesmrtelnosti. Po vykonaných tam modlitbách a po návratu do kostela bude na ukončení dopolední pobožnosti slavné „Tě Boha chválíme.“ Odpoledne bude o 4. h. slavný průvod po všech hřbitovech se čtvrtým zastavením; v 5 h. kázání české na IV. a německé na II. hřbitově, v 6 hod. litanie a „Tě Boha chválíme“ v kostele, jakož i na II. hřbitově. Při nepříznivém počasí koná se též slavnost v kostele.

— **Sv. missie v Nasavrkách.** Touto sv. missií, kterou konali OO. Redemptoristé z Prahy od 3.—13. června, byli opět mnozí k novému a bohabojnému životu povzbuzeni. Vzhledem k poměrům této osady, byl výsledek apoštolských prací velmi dobrý. Ačkoli bylo právě po velikonočním čase, přistoupilo přece 1573 osadníků s velkou vroucností k stolu Páně. Co zvláště velké váhy nabývá jest, že mužové osvědčili se při této sv. missii horlivými katolíky, všudy dobrým příkladem předcházejíce; neb jich bylo u generálního přijímání přes 300. — Dojemný též byl průvod s missionárním křížem a mnozí Helveté byli uchvázeni touto povznášející slavností. Ačkoliv přšelo, setrvali všickni při této důstojné slavnosti. Pán Bůh račiž všechny osadníky v této horlivosti zachovati a jim žehnati!

— **Počet židů.** Anglický učenec Smith rozděluje židy takto: Všech židů na celém světě je 7,000.000. Z toho počtu připadá na Rusko 2,700.000, Rakousko - Uhersko 1,500.000, Německo 650.000, Rumunsko 400.000, Turecko 100.000, Holandsko 90.000, Francii 80.000, Anglii 70.000, Itálii 40.000, Švýcarsko 7.000, Španělsko 6.000, Řecko 5.000, Srbsko 4.500, Belgii 3.000, Švédsko 2.000, Portugalsko 1.000. — V Africe v Tunisu jest jich 60.000 (jetam velký obchod), Tripolis má 100.000 židů, Egypt 800, Marokko 200.000, Alžír 6.400; také v Asii jsou židé a sice má Turecko 150.000, Kavkaz 20.000, Persie 20.000, Indie 150.000, Turkestan 12.000; Čína má jen 1.000 židů. Spojené státy amer. mají 300.000, jižní Amerika 8.000, po zemích zaoceanských jest 20.000 židů. Nejvíce má židů Rusko, nejméně veliké Čína.

Ze Sv. Hory. Máti Boží divy tvoří. Jako naši předkové rádi se k ní utíkali a ona jim v nouzi pomáhala, hle tak děje se i nyní. Zdární potomci putují k ní na posvátný pahorek u Příbrami a ona divy až dosud činí. I vůči nájezdům nepřátelským hlásí se Čechové ku své Matičce, kterou ctíti a jako patronku vzývati učili je ss. patronové od Václava až k sv. Janu Nep. Kdyby slavný Arnošt z Pardubic mohl vstáti a viděl ty tisíce věrných katolíků, kteří se k P. Marii utíkají! V první den slavnosti bylo na Sv. Hoře okolo 50.000 ctitelů Marianských. Nejdůst. p. kardinál byl přeskvěle v sobotu při svém příjezdu uvítán. Nebylo domku u Příbrami, který by nebyl nějak okrášlen; večer bylo celé město osvětleno, deputace za deputací přicházela, aby metropolitu českého pozdra-

vila. Měšťané, č. úředníci, professoři, veškeré spolky zápasily jako o závod, aby Mu svou radost a úctu projevíly. Při nedělním kázání nemohl se vdp. rektor Karel Nováček, ačkoli pod širým nebem kázal, na kazatelnu dostat. Se slzami v očích žehnal se sochou Marie Panny nejd. pan kardinál nesčíslným davům. A tak se to opakovalo každý den v tomto témdni, dp. správce duchovní přiváděli processí za processím, přicházeli z daleka ba až z Bavor, a vzdělávali svou pobožností všechny přítomné. Ve čtvrtek večer přibyl apošt. nuntius nejd. p. Vanuteli a byl též velmi okázale přivítán. V pátek, kdy pražská processí na Sv. Horu přibyla, byl právě tak slavný jako počátek jubil. pobožnosti. Královská Praha nedala se zahanbiti. Již ve 4 hod. byla mše sv. na Smíchově pro poutníky, kteří pak ve dvou zvláštních vlacích na Příbram dopraveni byli. V průvodu 2000 poutníků nalezali se vyšehradský probošt pan Václ. Štule, 56 jiných kněží, dva hudební sbory, 16 kostelních a sedm řemeslnických praporů. — Zajisté že apošt. nuncius potěšitelnou zprávu dá sv. Otci o zbožnosti lidu českého. Kn konci voláme, aby Bůh ráčil žehnati kongregace redemptoristů českých, by prodloužil léta vdp. rektora Svato-Horského P. Klementa Vlasáka, neb on má hlavní zásluhu o Sv. Horu a o tuto nevidanou slavnost.

Z Ameriky. Jak velice váží si domorodci Američti katolických kněží, o tom poučuje nás horlivý kněz, který krajiny tamější nejednou procestoval. Jakmile uží obyvatelé Maduští missionáře, sbíhají se ze všech stran, z blízka i zdáli, z lesa a pole a uctívě jej pozdravujíce prosí za sv. požehnání. Když jsem kdysi jim kněžského požehnání udělil, pravil mi jeden ze starších: „Požehnání toto váží za sto tisíc rupií.“ Blíží-li se missionář v Západní Indii křesťanské vesnici, vyjde mu nezřídka obyvatelstvo vstříc s hudbou a praporce, váženější jej uvítají slovy a provází do dědiny. Podobně vítán bývá missionář katolický i v jiných krajinách Amerických. Horští vesničané pozdravují jej střelbou, rozestupují se na dvě strany a druh po druhu lfbá pomazanou ruku sluhy Páně, znamenajíc se při tom sv. křížem. Mají-li se loučiti s duchovním otcem svým, prolévají slzy upřímné bolesti, jakoby ztráceli drahý poklad. Pokorně vyznávají: „Bez kněží byli bychom ztraceni.“ Zvláštní zmínky zasluhuje láska ke katolickému knězi, kterou nedávno osvědčili obyvatelé města St. Francisca v

Kalifornii. Jakýsi řeholník rodem z Německa, čině jisté vědecké pokusy poranil se na oku. Dvě stě vážených katolíků slíbili vystavěti kostel ke cti Matky Boží, vrátili mu Pán Bůh ztracený zrak. Dobří lidé ti umějí si vážit milosti, které jim Pán skrze sluhy své udílí. — Co se týče příkázání církevních, mohou nám křesťané v zemích missionářských dobrým příkladem slouiti. R. 1873 setkal se P. Lessmann s Indiány, kteří ač otrockou službu konali, postní předpisy přísně zachovávali a nevědouce určitě na který den připadá pátek po celá léta nejedli masa, aby neprohřešili se proti církevnímu příkazu o postech. V listech katolickým missiím věnovaných se vypravuje, že Chippeverští Indiánové jdouce na zimu lovit zvíře do lesů berou sebou dřevěné desky, na které zaznamenali jim missionář dny sváteční a postní a snášejí raději hlad, nežli by masa požívali, kdy církev toho zapovídá.

Literární oznamovatel.

— „*Urbánskův věstník bibliografický*“, měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. V čís. 5. podává se přehled činnosti v literatuře české od 1.—31. května. Obsah jako vždy rozmanitý a bohatý.

— „*Obzor*“ má v čís. 12. roč. V. tento obsah: Život a literatura. (Fr. Bartoš.) Ubohý národ. Slezákům. (Báseň.) Naše víra. (Báseň.) Slečna Eugenie. (Čas. obraz od V. Kosmáka.) První obět Orebitů. (Hist. povídka od Al. Dostála.) Před akcisé. (Dva obrazy od Stránecké.) Nekrolog Františka Vrány. V oboru literárním posuzuje se kniha: Markrabství moravské.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Šrámek, far. v Malotičech a čl. CCC, 21. června 1882, (nar. v Plzni 7. pros. 1818, vysv. 31. července 1842.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. Micka, vikar, sekret. a far. v Nouzonicích, zvolen za síd. kanovníka kap. Vyšehradské;
p. Josef Loužecký, prof. náboženství při českých reálných školách Pražských, jmenován kanov. kapituly u Věch Svatých na Hradě Pražském.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. Běhm, osob. děkan a far. v Čachovicích (Tschachwitz), (nar. v Kadani 25. července 1813, vysv. 3. srpna 1837.)
p. Jan Gyra, kněz na odpoč. a beneficiat u sv. Michaela ve Vídni, 1. května 1882, (nar.

6. listop. 1815 v Mladé Boleslavi, vysv. 3. srpna 1840.)
- p. Jos. *Renner*, far. v Oboře, 4. května 1882, (nar. v Hradišti 23. března 1815, vysv. 1. srpna 1839.)
- p. Ant. *Vedral*, far. ve Velelibech, 15. května 1882, (nar. ve Veselí 13. března 1822, vysv. 25. července 1849.)
- p. Václav *Uhl*, far. v Rošovicích (Roschwitz), 16. května 1882, (nar. v Kadani 7. července 1826, vysv. 25. července 1851.)
- p. Frant. *Partl*, jub. kněz, far. v Českých Zlatnících, 18. května 1882, (nar. v Tronicích 3. května 1805, vysv. 4. srpna 1830.)
- p. Leopold *Hübner*, far. v Schoenwaldu, 4. června 1882, (nar. v Liberci 30. listop. 1828, vysv. 25. července 1852.)
- p. Václav *Schuh*, far. v Kryrách, 11. června 1882, (nar. v Dobřenci 22. června 1823, vysv. 25. července 1846.)
- p. Frant. *Günzel*, koop. v Jablonném (Gabel), 15. června 1882, (nar. ve Waltenu 7. dub. 1856, vysv. 19. června 1879.)

Vyznamenání jsou :

- p. Frant. *Schubert*, č. kan. a osob. děkan v Georgswalde, dosud vikář obvodu Hanšpachského, obdržel ryt. kříž řadu Františka Josefa ;
- p. Arsenius *Gampe*, I. vikar. sekret. a děkan v Šluknově, stal se b. vikářem Hanšpachským ;
- p. Raymond *Fuchs*, prof. náboženství při vyšších reálných školách Česko-Lipských, obdržel synodalie.

Ustanovení jsou :

- p. Jos. *Kollmann*, kp. v Rumburku, za far. v Grundu ;
- p. Jan *Manžel*, far. v Loukovci, za far. v Semilech ;
- p. Karel *Strohwasser*, lokal. v Oknech (Woken), za far. v Pruněřově (Brunnersdorf) ;
- p. Jos. *Peuker*, far. v Nakleřově (Nollendorf), za far. v Kamenici Srbské (Windisch-Kamnitz) ;
- p. Jan *Pleschke*, koop. v Šenově (Schoenan), za far. v Petrovicích (Peterswald) ;
- p. Eduard *Klemt*, koop. v Mikulášovicích (Nixdorf), za admin. v Dolním Einsiedlu ;
- p. Frant. *Proksch*, kp. v Kadani, za admin. v Čachovicích (Tschachwitz) ;
- p. Ant. *Dědeček*, kp. ve Svijanech, za admin. v Loukovci ;
- p. Jos. *Kopečný*, zám. kp. ve Vršovicích, za admin. v Oboře ;
- p. K. *Altman*, polní kp. ve výslužbě, za adm. ve Velelibech ;
- p. Ignat. *Stössel*, far. v Českém Chvojně (Böhmischkahn), za admin. excurr. v Nakleřově ;

- p. Kar. *Baumgaertl*, kp. v Kadani, za admin. v Rošovicích ;
- p. Václ. *Frost*, kněz na odpoč. v Nosadlech, za admin. v Oknech ;
- p. Alfr. *Forst*, kp. v Mostě, za admin. v Č. Zlatnících ;
- p. Frant. *Sommer*, kp. ve Friedlandě, za adm. v Šenově (Friedl. vikariat.) ;
- p. Frant. *Zuklín*, admin. v Grundu, za proz. kp. v České Kamenici ;
- p. Ant. *Tscherney*, admin. v Petrovicích, za koop. v Polubnech (Polaun) ;
- p. Jan *Hampel*, koop. v Polubnech, za kp. v Chomutově ;
- p. Daniel *Endler*, kz. na odpoč. v Mikulášovicích, přesídlil do Georgswalde ;
- P. Michael *Burgstaller*, S. J., prof. a praefekt v koleji Jesuitské v Kalsburku u Vídně, stal se rektorem koleje v Bohosudově ;
- P. Hugo *Fuchs*, č. ř. cisterc. v Oseku, ustanoven za kapl. kláštera Mariensternského v Sasku.

Uprázdněné místo :

Schoenwald ve vikar. Friedlandském, fara patr. p. hrab. Eduarda Clam-Gallasa, od 9. června 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanovení jsou :

- p. Jan *Sládek*, kp. ve Starém Sedle (Buděj. diec.), za far. v Sedleci ;
- p. Jan *Vaniček*, za katech. na měšť. škole v Jaroměři ;
- Fara *Hořice* povýšena na děkanství a
- p. Boh. *Hakl*, far. v Hořicích, jmenován děkanem.

Milodar. Vdp. Jos. Formánek, arcikněz Klatovský, daroval na chrám sv. Víta 3 zl. Zaplat Pán Bůh.

 Societas propagandis imaginibus religiosiosis. Ustav tento v předměstí Vídeňském Hernalsu doporučuje velmi **krásné obrazy** za levnou cenu. Čistý výnos věnován jest ku okrase chudých kostelů a škol. Obrazy jsou vesměs ve slohu církevním.

 Číslem tímto ukončeno I. půlletí „Blahověstu“ ročníku letošního, a dovolujeme si tudíž pp. předplatitele požádati o další předplatné, kteří totiž v lednu jen na půl roku abonovali, aby v zaslání žádná přestávka nenastala. — Zároveň podotýkáme, že úplné výtisky „Blah.“ z r. 1876—1881 v snížené ceně ročník za zl. 1.50 v expedici tohoto listu (knihkupectví B. Stýbla v Praze) se prodávají.

K tomuto číslu přidán jest prospekt velikolepého díla „Čechy“, které společnou prací spisovatelův a umělců českých vycházeti počne.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Ř e ě

o svátku sv. apoštolů Cyrilla a Methoděje.

Takového zajisté potřebí nám bylo mítí
velekněze, svatého a nevinného. Žid. 7.

Plešej dnes a raduj se v Pánu ty drahá
a rodná naše země Moravská, a děkuj Pánu,
že dnes památný můžeš slaviti den, kdy
Pán nebes a země dal tobě dvě světél jas-
ných, jimiž temnoty pohanstva byly za-
plašeny, a záře učení Kristova s požehná-
ním přehojným tobě vzplanula. Těš se a
raduj v Pánu a plešej i ty lide moravský,
opět pravím raduj se a vesel, že můžeš
dnes oslavovati památku otcův svých du-
chovních, kteřížto za tebe a čeleď svou
milou u trůnu Páně se přimlouvají. Dnes
lide šťastný a blažený slaviš památný den,
v němžto Pán nad tebou se smiloval, tebe
z temnosti v jasnou září synův Božích
uvedl, a podíl tobě uchystal v nebesích
mezi vyvolenými a svatými. Dnes stalo se
nám skrze svaté apoštoly Cyrilla a Metho-
děje spasení. Svatí apoštolové obohatili
nás statky duchovními a proto s vděčností
musíme pamatovati na otce své nejlepší.

Vždyť i Duch svatý ústy moudrého
Siracha napomíná nás, slovy: „Chvalmež
muže slavné, a otce své v pokolení jejich.
Mnohou slávu způsobil jim Pán velebností
svou od věku. Byli panující ve vlastech
svých, lidé veliké moci a opatrnosti svou
obdařeni. A rozkazující v přítomném lidu,
a mocí opatrnosti lidem přesvatá slova.
V umění svém vyhledávající způsoby zpěvu,
a vypravující písně písem. Všickni tito v
pokoleních národu svého slávy došli, a za
dnův svých měli chválu. Kterí z nich zro-
zeni jsou, zůstavili jméno k vypravování

chvály jejich. Ale oni muži milosrdenství
jsou, jejichž milosrdní skutkové nepřestali.
Se semenem jejich zůstávají dobré věci,
dědictví svaté jsou vnukové jejich, a ve
smlouvách stálo símě jejich, a synové je-
jich pro ně až na věky zůstávají, símě je-
jich a sláva jejich nebude opuštěna.“

A slova tato, ač psána jenom o mu-
žích a otcích svatých staré úmluvy, platí
nieméně také o našich svatých bratřích
Cyrillu a Methoději. Vždyť dnes po tisíci
letech trvá doposud a prospívá dílo ono,
kteréž oni započali. Dnes po tisíci letech
tolik tisíc lidu s chválou a díkyv činěním
připomíná sobě skutky veliké svatých apo-
štolův svých a otců duchovních. Jsouť
oba tito svatí bratři naši velekněží, kte-
řížto ve svatosti a nevinnosti své přehojné
přednášejí u trůnu Páně v nebesích prosby
velemocné za lid a čeleď svou. A tako-
vých bylo nám potřebí veleknězův, sva-
tých a nevinných, kteří by za nás lid svůj
u Boha všemohoucího se přimlouvali, a nám
hojného požehnání vyžádali.

Nemůžeme proto dnešního dne lépe
vděčnosti a díkyčinění svého svatým bra-
třím projevití a dokázati, leč když s po-
mocí a přispěním Ducha svatého budeme
uvažovati, že ve svatém Cyrillu a Metho-
ději dal nám Pán dva velekněze svaté a
nevinné, jejichžto přimlůva mocná jest u
trůnu Páně. Vy pak svatí otcové naši
duchovní neustávejte, jakož jste už na
zemi přimlouvali se za čeleď svou věrnou,
přimlouvati se za ni také na nebesích, aby
Pán hojného požehnání vyžil na dítky své
a dítky vaše, na rody slovanské, jimžto
hlásali jste učení Kristovo.

Když synové israelští zdržovali se v
Settimu, tu lid hřešil s dcerami lidu mo-
abského, kteréžto povolávaly synův israel-

ských k obětem svým. Oni pak jedli a klaněli se bohům jejich. I připojil se Israel k modle Belfegoru, a rozhněvav se Hospodin, řekl Mojžíšovi: „Vezmi všechna knížata lidu, a zvěšej je proti slunci na šibenicích, aby se odvrátila prehlivost má od Israele. I řekl Mojžíš k soudcům israelským: „Zabí jedenkaždý bližní své, kteří se připojili k modle Belfegoru.“ V tomto boji významenal se Finees, syn Eleazarův a vnuk Aronův. I zabito jest lidí čtyřmecitna tisícův. — I řekl Bůh k Mojžíšovi: „Finees, syn Eleazara, syna Arona kněze, odvrátil hněv můj od synův israelských; nebo horlivostí mou pohnul se proti nim, aby sám nezhladil synův israelských v horlivosti své. Protož mluv k němu: „Aj, dává jemu pokoj úmluvy své, a bude míti tak on, a potomci jeho úmluvu věčnou kněžství, protože horlil pro Boha svého, a vyčistil hřích synův israelských.“

A jakož u národu židovského Finees ukrotil hněv Hospodinův a ustanoven zároveň knězem, tak i národu moravskému a celému rodu slovanskému dal Pán ve svatých Cyrillu a Methoději Finea, kterýž doposud ještě přimluvou svou u trůnu Páně krotí hněv Hospodinův a kterýžto už zde na zemi rodu svému modlitbou hojných milostí udělil. Lzeť se vším právem domnívati, že oba svatí bratři Cyrill a Methoděj jako věrní sluhové Kristovi neopomíjeli modliti se a prositi, aby Pán smiloval se i nad našimi předky, a aby vytrhl je z temností pohanstva. A modlitba těchto bratří svatých tak byla Pánu milá a příjemná, že nejenom čeleď slovanskou Pán přijal do počtu synův svých, nýbrž, že i nejvyšší pastýř Kristus Ježíš vyvolil svaté bratry k tomu, aby seménko horčičné učení Kristova rozsávali na luhách moravských. A seménko toto nepatrné vzrostlo v mohutný strom, v jehožto stínu blahodatném lid náš již po tisíc let odpočívá, a z něhož hojného ovoce požívá. Svatí bratři Cyrill a Methoděj jsou ženou ve svatém evangeliu, kterážto zadělala kvas do tří měřic mouky, až zkysalo všechno. — Tak i oni národ Chazarský, bulharský a moravský tím získali Kristu, že do srdce jeho vstúpili kvas učení Kristova. Tímto pak kvasem obnovení a omlazení národové hojné plody donášeli pro život věčný. Zvláště pak národ moravský chová kvas tento ještě po tisíci letech v srdci svém.

A jakož svatí bratři Cyrill a Methoděj jako velekněží naši pracovali na pokřestění národův slovanských modlitbou

dříve než podvolili se sladkému jhu Krista Ježíše, tak zvláště modlili se a v modlitbě vroucné potřebné hledali síly, aby v díle započatém mohli setrvati a úkol Bohem jim uložený zdatně vykonati. Modlitbou zbožnou pracovali svatí bratři naši dnem a nocí. Horoucné vzdechy a zbožné vysýlali k nebesům, aby ten, který řídí srdce lidská jako proudy vod, řídil i srdce lidu moravského, aby svaté slovo Kristovo nepadalo na skálu, nepadalo na cestu mezi trní, nýbrž aby padalo v zemi dobrou a užitek donášelo stonásobný.

Ano i tehda, kdy po vykonané pouti do Říma svatý Cyrill odvolán býti měl vrchním pastýřem Pánem Ježíšem do stánkův nebeských, přimlouval se jak u Boha, tak i u bratra Methoděje za lid milený moravský, slovy: „Vrať se na Moravu druhu věrný, neopouštěj lidu dobrého.“ A svatý Methoděj vyplnil prosbu Cyrillovu, vrátil se na Moravu k lidu svému a činností zdvojenou a modlitbou horlivou vedl lid ku Kristu Ježíši.

A že byl sv. Methoděj horlivým veleknězem, nevinným a svatým lidu moravského, o tom i papež Jan VIII. překrásné vydává svědectví, slovy: „Nalezše Methoděje ve všelikém učení církevním býti pravověrného a prospěchům církve oddaného, navrátili jsme ho zase ku správě církve Boží, jemu svěřené, i přikazujeme tudíž, abyste ho přivítali s náležitou poctivostí, oddaností a srdce potěšením jako pravého pastýře svého. Vedlé apoštolské moci své potvrdili jsme mu také důstojenství arcibiskupského úřadu jeho i chceme tomu, aby s pomocí Boží mělo po všechny časy stálé trvání, takovým sice způsobem, aby směl dle zákona obyčeje církevního všechny věci církevní opatrovati a jako před tváří Boží spravovati. Neboť svěřen jest jemu lid Páně, a jemu bude náležeti, aby počet složil z duší jeho. Nařizujeme také, aby kněží, jahnové a duchovní všelikého svěcení, buďtež Slované nebo z kteréhokoliv národa, kteří zdržují se vnitř hranic země tvé, tohoto našeho jmenovaného bratra, arcibiskupa Vašeho byli poddáni a ve všech věcech poslušni, tak že nižádným způsobem nesluší na ně, aby něco činili bez jeho vědomí.“

A celý zajisté život svatého Methoděje v úřadu jeho vrchnopastýřském mezi lidem moravským v slova dá se zahrnouti, že jako bedlivý a snažný pastýř lidu svého toho přede vším byl pilen a toho popředně dbal, aby jako velekněz svatý a nevinný

prosby své každodenní vysýlal za lid moravský ke trůnu Páně. Každá zajisté obět mše svaté, kterou na Velehradě posvátném konal, byla modlitbou a obětí velekněžskou.

Mělt modlitby potřebi svatý Methoděj jako prostředku a balsamu hojivého, kterýmžto v nesnází nabýval útěchy. Vždyť brojil proti svatému Methoději sám kníže říše velkomoravské Svatopluk poštván zrádným Vichingem, nevděčným se projevil k nejvyššímu pastýři lidu svého tím, že svatého Methoděje u papeže Jana VIII. obžaloval a obvinil. A tím nemálo srdce svatého Methoděje bylo zraněno. Tu mohl naléztí pouze v modlitbě potěchy a posily. Ale i papež Jan VIII. uznal nevinu sv. Methoděje a potěšil bedlivého pastýře stádce moravského tímto listem:

„Způsob tvé pastýřské bedlivosti,“ tak píše svatý otec, „s kterouž o to pečuješ, získati duše věřících Bohu, Pánu našemu, schvalujeme cele i těšíme se tomu plně v Pánu. Naopak jest nám žal ze zprávy tvé v tom, co se Ti přihodilo. Vždyť pak jsme o této stránce slavnému knížeti Svatoplukovi svědectví vydali v onom listu, kterýž že jemu byl doručen, sám stvrzuješ. Necht prý tedy Methoděj pustí všeliké rozpaky mimo sebe, a setrvaje při vstěpování věřícím pravé víry, nermoutí se příliš nad tím, co byl přetrpěl, raduje se spíše z toho podle smyslu křesťanského. Až pod ochranou Boží zase přijde do Říma, zasedne prý papež, po úředním výslechu obou, žalobníka i prožalovaného k soudu nade všemi přestupky, jichžto Viching na úhonu úřadu svého proti Methoději byl se dopustil, přičemž neopomine prý zarputilou vzpurnost jeho náležitě pokarati.“

A jakož v životě svém sv. Methoděj modlitbou velekněžskou prospíval lidu svému věrnému, tak zvláště před smrtí svou. Bylt svatý Methoděj bohumilý a libý, a počal se také zároveň přibližovati čas, aby přijal pokoj od strastí a mzdu mnohých namáhání. V květnou neděli roku 885, která tehdyž připadala na den 4. dubna, vstoupil Methoděj v četném shromáždění lidu do chrámu a promluviv krátce, požehnal knížeti i duchovním a všemu lidu, oznamuje, že třetího dne zemře. A tak se také událo. Methoděj skonal v rukou kněží šestého dne měsíce dubna roku 885. Učenci jeho, učinivše mu náležitou poctu, obětovali církevní službu nad ním latinsky, řecky a slovansky, i pochovali ho v synodálním chrámě. Kde však stál tento syno-

dalní chrám, toho se nevzpomíná, ale že nalezal se v hlavním městě, v kterémž shromažďoval Methoděj duchovenstvo své k synodě, tedy ovšem na Velehradě, o tom není pochybnosti. Něco určitěji udává místo hrobu jeho stručná legenda bulharská, pravíc: Methoděj leží pak ve velikém chrámě moravském po levé straně ve zdi za oltářem Rodičky Boží.

Pracovať sv. Methoděj v úřadě velekněžském mezi lidem svým moravským po 22 let. Bylt myslí prosté, zbožný z přesvědčení, vldný v obcování a v řeči obratný, proto dovedl učení své vlastním života způsobem utvrzovati. Kdykoli toho potřeba kázala, jal se vystupovati statečně proti křivým obmyslům, nestrachuje se ničeho, ani vyhrůžek ani jiných následkův. Krátce sv. Methoděj byl pravý apoštol. Na dvě stě kněží, jahnův a podjahnův oplakávalo jej, jenž býval všecko všem, aby získal všecky.

Nuže když svatí bratří naši a velekněží národu Moravského Cyrill a Methoděj tak velmi milovali čeleď svou již v životě vezdejší, tuť dá se mysliti, že láska jejich u trůnu Božího nejenom neochabla, nýbrž že ještě vzrostla. A jakož praví Duch Páně o Jeremiáši: „Tentot jest milovník bratří a lidu israelského: tent jest kterýž se mnoho modlí za lid a za všecko město svaté, Jeremiáš, prorok Boží, tak mohu také já dnes o sv. Cyrillu a Methoději vysvědčiti. Tito jsou milovníci bratří a lidu svého moravského, jakož i veškeré čeledi naší, tito jsou, kteří se mnoho modlí za lid slovanský a za všecko shromáždění svatých, Cyrill a Methoděj, otcové naši duchovní.“

A jedině modlitba těchto našich otcův duchovních nám vyjednala u trůnu Božího milost, že jsme pamětlivi ještě po tisíci letech největších dobrodinců svých Cyrilla a Methoděje, kteřížto ustavičně přistupují před trůn Boží a vždycky jsou živi k orodování za nás. A takového bylo nám třeba mítí velekněze, jakým byl svatý Methoděj, svatého a nevinného. Tohoto velekněze nevinného a svatého, Methoděje, ustanovil Pán nad čeledí svou, aby jí dával pokrm v čas. Kéž také stádec Cyrillo-Methodějské vždycky na tyto duchovní své otce a velepastýře pamatovalo a lásku jejich opětně láskou zplácelo. Vždyť nám Hospodin ve svatých bratřích Cyrillu a Methoději dal velekněze nevinné a svaté, kteří za nás u trůnu Božího se přimlouvají, kteří jako slunce duchovní vyvedli otce naše z tem-

nosti pohanských, a kteří i nám ještě po tisíci letech osvěcují životem svým svatým cestu k nejvyššímu pastýři duší našich a veleknězi Kristu Ježíši v říši jeho nebeskou. Amen.

Reč při oddavkách.

Protož opustí člověk otce svého i matku, a přidrží se manželky své: a budou dva v jednom těle. Genes. 2.

Církev svatá, dobrá a laskavá matka naše, která vás přemilí snoubencové křtem svatým Kristu Pánu zp odila, svátosti pokání od hříchů očistila, tělem Krista Pána na cestu onu posílila, na které ve stavu manželském k nebesům máte kráčet, která také nyní skrze mne služebníka svého vašemu sňatku manželskému u oltáře žehná, tato církev svatá, nevěsta Krista Pána přemilá, ukládá nám kněžím povinnost, abychom věřící o vznešené svátosti stavu manželského poučovali. Pravitť zajisté: „Poněvadž manželství velikými a božskými dary jest obdařeno, tak že právem počítá se k ostatním svátostem církve katolické, a Pán sám slavnost svatební svou přítomností pocítil: odtud dosti vysvitá, že se učení o této svátosti musí vykládati, obzvláště když viděti lze, kterak i svatý Pavel i kníže apoštolů na více místech pečlivě písmem vysvětlili nejen co k vznešenosti, ale i co k povinnostem stavu manželského se vztahuje. Neboť Duchem Božím osviceni, velmi dobře nahlíželi jak veliké a jak mnohé užítky vzejíti mohou společnosti křesťanské, kdyžby věřící svátost stavu manželského dobře poznali a ji neporušenou zachovávali; naproti tomu pak, že nevědomost anebo zanedbávání toho přemnohé a to největší strasti na církev uvaluje.

A nejprůhodnější dobou ku poučení o svátosti stavu manželského jest zajisté nyní okamžik, kdy vy snoubencové milí stojíte tuto před oltářem Páně, abyste svazkem nerozlučným byli spojeni, a abyste také od Pána dosáhli potřebné milosti k bohabojnému setrvání ve stavu manželském a ku křesťanskému vychovávání dítek. A nelze také lépe označiti této vznešené svátosti než těmi slovy, jež praotec náš Adam propověděl, když obdařen byv od Pána Boha pomocnicí, podobnou sobě, řekl: „Proto opustí člověk otce i matku, a přidrží se manželky své: a budou dva v jednom těle.“

Láska, jakou milují dítky rodiče a navzájem rodiče dítky své, jest láskou nejněžnější. Vždyť i sám nebeský Pán přirovnává lásku k nám lidem oné lásce, s jakou miluje matka dítě své. Z té příčiny také žádá nebeský Pán, abychom nazývali jej Otcem, říkajíce: „Otče náš, jenž jsi na nebesích.“ A přece nicméně ta láska, jakou manželé mají se milovati, musí býti něžnější, silnější a horoucnější, nežli jest láska mezi rodiči a dětmi. Vždyť po slovech praotce našeho Adama opouští člověk otce i matku, a přidržuje se manželky své. Ano tato láska manželská tak jest něžná, tak jest silná a horoucná, že po slovech praotce našeho jsou dva, ale jenom už v těle jednom.

A musí ta láska mezi manžely býti tak něžná, horoucná a silná, neboť by jinak nemohli vytrvati ve svazku nerozdušitelném, nemohli by také ani povinnosti stavu tohoto nového věrně plniti, a nemohli by také dítek svých křesťanský vychovávat. Vzorem této lásky něžné, horoucné a silné, nejkrásnějším a nejušlechtlejším, jest Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus ve své lásce, s jakou miluje svou nevěstu a choť přemilou církev svatou.

Proto také svatý apoštol praví: „Muži, milujte manželky své, jakož i Kristus miloval církev.“ A tážete se snad, kterak miloval Kristus Pán církev svou? Pán náš Ježíš Kristus z lásky k choti a nevěstě své přemilé, církvi svaté, také opustil svého nebeského Otce, sestoupiv s nebe. Chcete-li lépe ještě poznati lásku Ježíše Krista, jakou miloval církev svou, popatřte na kříž, vizte Jeho ruce a nohy přesváté a poznáte, že Pán pracoval až do krve pro církev svou. A láska k církvi Kristu Pánu oslazovala veškerou utrpení.

Nuže vy ženichu mějte v Kristu Pánu zrcadlo, kterak byste měl milovati nevěstu svou, která nyní s vámi tuto u oltáře stojí. A když někdy lopotná práce vynutí vám pot na čelo, tu pozvedněte zraků svých ku kříži Páně, popatřte na Pána Ježíše, vzpomeňte si na lásku jeho, a láska znova rozežře se v srdci vašem, a vy ochotně a rád budete pracovati, abyste svým domácím opatřil vezdejšího chleba s dostatek.

Jakož církev svatá děkuje svému milému Choti Pánu Ježíši za jeho práci a namáhání a vděčně tuto práci Chotě svého uznává, a jest mu ve všem poddána a poslušna, tak také vy nevěsto uznávejte vděčně práci a namáhání svého nastávajícího

manžela, děkujte mu za to, že o vás pečuje, a buďte mu poddána. Neboť vás k tomu tentýž apoštol Páně napomíná slovy: „Ženy mužům svým poddány buďte jako Pánu.“

Tato obapolná, něžná a horoucná láska, jakou Kristus Pán miluje nevěstu svou, církev svatou, zrači se v tom, že církev svatá Choti svému nebeskému na křtu svatém přčetné dívky pro život věčný přivodí. I vy snoubencové, bude-li sňatek váš dítkami požehnán, veďte a odchovávejte je Pánu. A tu zvláště vám nevěsto nastává svatá povinnost, abyste dítkám svým byla dobrou matkou, takovou, jakou byla svatá Anna dceři své přemilé a Matce Pána Ježíše Marii Panně.

Rád bych vám také milení snoubencové dal na památku obrázek, který by vám lásku vaši něžnou vždy připomínal. A tu se mně zdá tento obraz nejpříhodnějším. Vy ženichu buďte podoben lýkovému stromu, který se stále zelená a k nebi spěje. Tam k nebi buďtež vždy obráceny zraky vaše k Otci světél a všeho zdaru. Vy pak nevěsto buďte podobna vinnému keři, který kolem tohoto fíkového stromu něžně se vine, který s ním splývá v jedno, který kmen jeho a ratolesti libovonným květem ozdobuje a okrašluje.

Neopomeňte také i vy ženichu i také vy nevěsto kořeny fíkového stromu i kořeny vinného kmene oživovati rosou vroucné a zbožné modlitby. Pak zapustí fik i réva vinná mocně kořeny své, ony neuschnou a ve stínu tohoto stromu bude vám blaze i zde na zemi i tam na věčnosti. Sladké ovoce jeho osladí vám trpkosti vezdejší a vínem chutným obveselíte srdce své. A jakož církev svatá nejenom vám rozmilí snoubencové žehná, ale i také všeho blaha přeje, tak také já slovy církve svaté vám přeji:

Bůh Abrahamův, Bůh Isakův a Bůh Jakobův budiž s vámi, a on sám naplní požehnání své na vás, abyste viděli syny synů svých až do třetího a čtvrtého pokolení, a potom abyste vládli životem věčným bez konce milostí Pána našeho Ježíše Krista, kterýž s Otcem a Duchem svatým živ jest a kraluje Bůh po všecky věky věkův. Amen.

Nevěrec a dítko jeho.

Ve větším průmyslovém městě, jehož jméno nehodláme uvést, použil Bůh před rokem dvouletého děcka, aby otce svého

z nevěry vyvedlo. Špatná společnost strhla nebohého muže tak hluboko, že zřeknuv se Boha nevěru svou všudy na odív stavěl. Najednou navštívila jej těžká nemoc. Tchyň jeho, věrná to dcera církve sv., dlouho již se o to pokoušela, aby zetě svého na lepší cestu přivedla, než nic naplat. Ani nebezpečná nemoc ani bolesti neobměkčily zatvrzelou mysl jeho. Věrný přítel, jenž pokusil se laskavou domluvou promluvití nemocnému k srdci, hrubě byl odbyt. Rodina utekla se o pomoc k duchovnímu, než i horlivá snaha jeho neměla příznivého výsledku. Tu z nenadání volán byl kněz k loži nemocného a sděleno mu, že rád by s ním pohovořil a že jest hotov přijati svátosti umírajících. Upřímně se z toho raduje spěchal duchovní k nemocnému a hle, zastihl ho plna zkroušenosti a lítosti na horlivé modlitbě. Oddán jsa do vůle Boží přijal hodně tré svátosti a děkoval Pánu za milost, které tak dlouho byl odpiral. A co bylo příčinou tak náhlé proměny duševní? Ve světnici, kde nemocný na loži dlel, hrálo si dvouleté dítko jeho a snášelo vše na hromadu, cokoliv v koutech jizby nalezlo. Mimo jiné namanula se mu modlitební kuiha. Držíc ji oběma ručkama spěchalo k loži otcovu, podávalo mu otevřenou knihu a řeklo: „Tati vem!“ Otec sáhl bezděky po knize, avšak sotva že do ní nahlédl, vracel ji svému synkovi. Dítko nechtělo knihu přijati a plačíc vymohlo toho na otcí, že ji u sebe podržel a v ní četl. Jednoduché nábožné vzdechy a modlitby, jak v knize byly obsaženy, působily mocně na zatvrzelé srdce jeho. Tu zahlédl modlitbu, které učila jej dobrá matka ve dnech dětství, tam zase rozjímání, jež v neděli otec rodině své předčítal. Dávne zapomenuté city obživly a rozproudily se skličným srdcem, slza za slzou vkrádala se mu do zapáleného oka, zastřel rukou tváře a hořce plakal. Když pak se utišil, vyzdvihl dítko k sobě na lože a celoval je laskavě, děkuje mu mlčky za to, že vrátilo mu ztracenou víru. Od té chvíle neodložil modlitební knihy z ruky, připravil se sám na přijetí sv. svátostí a přijav je, patrně se pozdravoval, až konečně z nemoci vyvázl.

Kněz.

IV.

Slunce se klonilo k západu, ptáčkové zpívali večerní píseň svou, a z dále ozýval se hlas zvonů na klekání zvonících.

Paprsek zlatý hustým loubím se byl prodral, a spočíval na obraze Panny Nejsvětější, který ode dávna již do kmene mohutného dubu zasazen byl. Ačkoli starý, byl obraz ten pěkný a představoval Rodičku Boží jako ochránkyni sirotek, neb obklopovalo ji množství mladistvých postav, ruce důvěrně k ní vztahujících.

Pod dubem klečela dívka, majíc ruce sepiaté, upírala oči své na obraz s výrazem hlubokého zármutku. Veliké slzy kapaly jí po bledých lících a kapaly až do kypřého mechu, kdež jako démanty se třpytily. —

„O ty matko opuštěných, smiluj se nade mnou!“ štkala třesoucima se rtoma, „sešli mi pomoc, a budiž orodovnicí mojí u Boha všemohoucího! Vidíš srdce moje zdrcené a vš, že bezbrannou budu obětí lakotnosti, jestliže se mě neujmeš. Ty, k níž nebožka moje matka neskonanou měla důvěru.“

A dívka, objevši kmen stromu, čelo své, potem úzkosti pokryté, na drsnou jeho kůru položila. — Tu za dubem vystoupil muž vysoké postavy a vážného, velebného vzezření, zahalen jsa v plášť až k patám mu splývající.

Spatřiv obraz, odkryl hlavu svou a svatým křížem se žehnal, pak přistoupiv k dívce, která přítomnosti jeho netušila, pravil pohnutým hlasem: „Důvěra tvá v ni, jež nikoho ještě neoslyšela, klamná nebyla, posílá ti pomoc. Řeč, co srdce tvé tíží, dcero má, zde jsem, bych se tě ujal a chránil tě před těmi, kteří tě daremnému muži zaprodati chtějí.“

Děvče se zachvělo a plaše se ohlédl. Sotva však spatřilo tvář muže před ní stojícího, vrátil se klid do duše její a rozhodl se na obličejí jejím; nepochybuje ani okamžik, zvolala radostně: „Ach ano, ano, Vy mne osvobodíte, vidím, že důvěřovati Vám mohu, srdce moje mi to káže!“

„Tedy mi pověz, v čem ti mohu pomoci, milé dítě, tušení mám ovšem nějaké, neb slyšel jsem modlitbu tvou, když, puzen mocí vyšší, raději lesem jsem se bral, než silnicí. Mluv bez ostýchání, jako k Němu, jehož sluhou jsem!“

A muž rozevřev plášť svůj objevil se v rouše kněžském. „Vidíš,“ pokračoval, „že se mně svěříti můžeš se vším!“

„O, pane, jsem nešťastným sirotkem. Mám sice otce, ten však otcovsky se mnou nenakládá, neb mne prodati chce za manželku muži bídnému a nečestnému, ku kte-

rému nemám náklonnosti a který již své dvě dřívější manželky až k smrti usužoval.“

„Odkud jsi milé dítě?“

„Ze Staré Lhoty?“

„Ze Lhoty Staré?“ zvolal radostně kněz. „O Bože, díky tobě, že již na hranicích farnosti mi svěřené, vstříc mi posíláš nevinné dítě. Ty však dcero milená, buď myslí klidné a pokojně se vrať k domovu; neb já, pastýř tvůj, nedopustím, bys ve zkázu přišla!“

Dívka se znova vrhla na kolena svá, a pozdvihnuvši rukou k obrazu, vroucí díky Rodičce Boží posílala. Opodál poklekl taktéž kněz, pohříživ se ve vroucí modlitbu.

Před farou zatím zastavil se kočár. Jiřík rychle přiskočil a otevřel dvířka. Ale k podivení jeho nebyl nikdo v kočáře. — „Kde jest důstojný pán?“ ptal se vozky.

„Opustil povoz na silnici, tamo na výšině, pravil, že krásný dubový les jej nedolatelně vábí, a že ve stínu jeho zotaví se po dlouhé unavující cestě,“ tak zněla odpověď vozkova.

„Tak zajisté brzy přijde, neb lesíkem tímto vede kratší cesta až do vesnice, než silnicí. Připravme vše k jeho pohodlí!“

Uplynula hodina. Tu očekávaného spatřil Jiřík, jak sám a sám nepozorovaně do dědiny vchází, jejímž obyvatelům se měl státi vůdcem na cestě k ctnosti, k nebi. Minul však faru a zamířil ke kostelu. U dveří stál stařec stříbrovlasý s klíči v rukou. Když kněz se k němu přiblížil, hluboce se poklonil.

„Žehnejž Bůh příchodu Vašnostinu, důstojný pastýři,“ pravil hlasem pohnutým, „děkuji Bohu, že dočkati se mi dal okamžiku toho!“

Klíče zarachotily, dveře se otevřely, Boleslav poklekna na prahu, pomodlil se a pak vstoupil do chrámu, v němž dokončiti měl úkol života svého.

Rozhledl se a — trnul! Neb stál ve chrámu onom, jehož obraz před dvaceti lety byl zřel v hodinu — nezapomenutelnou, jejíž upomínka jej byla blažila v každém okamžiku života pracného.

V hluboké pokoře blížil se k oltáři, na němž Panna nejsvětější s Božským Synem vyobrazená naň usmívati se zdála. Dlouho klečel tu v modlitbu pohřížen, a když vstal, tu zářila tvář jeho nebeskou radostí, neb v srdci jeho bylo se vzbudilo přesvědčení, že i zde Nejvyšší požehná dílu jeho.

V.

Mezi obyvateli Staré Lhoty panovalo zvláštní rozčilení. Nový farář, jako obyčejně, byl celou ves do kostela vlákal, skoro všichni ovšem přicházeli jen ze zvědavosti. Pravíme „skoro“, neb mimo služebnictvo farní a kostelníka s pravou pobožností v kostele dlela dívka v jednoduchém, ale velmi úpravném oděvu. Tatot seděla v koutku naproti kazatelně a neodvrátila oka od kněze, jenž právě s kazatelny slovo Boží hlásal.

Den svatoanenský se blížil, a Boleslav proto si byl obral látku velmi krásnou. Líčil sv. Annu jako matku, a stavěl ji za vzor rodičům, Marii pak jako dceru, a vyzýval dívky, by následovaly jejího příkladu. Pak mluvil o právu rodičů vůči dětem, ale také i o jich povinnostech, příklady uváděje, kde již zde na světě Bůh trestal rodiče nesvědomitě a odměnil rodiče, o blaho duševní dítek svých pečující.

Mluva jeho jednoduchá, srozumitelná, a přece vznešená a ohnivá, laskavost a důstojnost celého jeho jednání, jasnost a pravdivost všeho, co přednesl, působily mocně na posluchačstvo. Nikdo neopustil chrám a hluboké ticho panovalo až do konce kázání, ano kněz již byl chrám drahnou chvíli opustil, a ještě zde zamyšleni stáli ti, kdo jindy drze v kostele si vedli. Teprv když kostelník se chystal svíce shasínati, tu tiše a vážně odcházeli. Od toho dne, jak jsme pravili, panovalo ono rozčilení. Někteří se s myšlénkou, „že tenhle zůstane“ přáteliti počínali, jiní na něho nevražili, ale všichni měli strach před mužem, který v příkladě nejtajnější myšlénky a snahy jejich i skutky veřejně byl jim vyčetl a to způsobem tak dojemným, tak — otcovským, že mu to ani za zle míti nemohli. —

V neděli odpoledne seděl Černoleský za stolem ve světnici a pádnou pěstí na stůl uhodil řka: „Co počítí? ó, kdyby již tu Jeník byl! sice nám tu nový kněz zůstane. Vše jest dojata.

Ale jaký hlas se tu ozývá! — Spěšné kroky, cinkání zbraně, dvěře se rozlétly a do rozevěřeného náručí běží — mladý důstojník.

„Otče, drahý otče!“ volá milý hlas jedináčka, „živ a zdrav jste, ó, kterak ti děkuji Bože na nebesích!“

„Tys to, můj Jeníku! Všichni sem a snášejte, co špižirna stačí! Dítě moje se navrátilo!“

Když po hodné chvíli za stolem seděli, tu teprve otec syna si prohlížel počal. Ovšem vyhlížel zcela jinak nežli dříve.

„Tedy důstojníkem jsi,“ pravil, zahleděv se do mužné tváři synovy.

„Ano, stal jsem se jím, protože jsem dobyl praporu. Vidíte otče, i za to mám děkovati svému ochránci, našel prapor v ruce mé, pevně sevřené a oznámil vše u představených. O otče, život, duši dám za něho!“

„A což já! — Zachoval mně syna; jemu náleží vše, co mám, jemu náležím i já sám!“

„Jméni vašeho nežádám, ale — vás, vás přijímám!“ ozval se tu hlas za nimi. — Ohledli se a hle, do dveří vstupoval — nový farář. Jeník chvíli se zarazil, pak vyskočil, vrhl se k nohám kněze, a líbal lem roucha jeho. Černoleský však tu stál ohromený a hleděl vytřeštěn na výjev nerosrozumitelný. Z očí kněze však vyřinula se slza.

„Ty zde, synu, ty, jehož miluji, jakobych ti život byl dal? O, jaká to radost!“ A pozdvihnuv mladíka, k prsům ho tiskl, pak přistoupil k starci, a položiv ruku na ramě jeho, pravil: „Sousedě, vkročil jsem k vám, abych si pomoci vaší vyžádal při těžkém díle mém. Mám vzdělávati roli, bejlím, trním a koukolem zarostlou, mám sít a sázeti, avšak potřebí mi podpory. Šel jsem vás žádati, byste mi ji poskytl, neodepřete mi ji? Chcete působiti na mysl občanů svých ve prospěch mravnosti a ctnosti, neb necháte mne samotného, opuštěného?“

Černoleský chvíli tu stál jako omráčen, ale brzy vyhrkly slzy z očí jeho, klesl na kolena: „O, jsem hříšníkem velikým!“ zalkal, „a nesmím obrátiti zraků svých k Bohu, jehož hněv jsem na sebe svolal.“

„Ale také milost!“ dodal farář. „Pročež vstaň starče, a okamžik dobré vůle a důvěry v Boha vymaže celý život v zločinnosti ztrávený!“

VI.

Uplynulo asi desítiletí. Jest letní jitro, bory šumí na výšinách kolem Staré Lhoty, v údolích zraje Boží úroda na polích a v sadech. Kdo před desíti lety dědinu tu znal, velice se podiví dnes. Kde jindy úhor a lado, tam nyní bují a zelená se obilí; upravené břehy říčky zdobí krásná luka, druhdy holé stráně proti jihu pokrývají bohaté vinice, a lesy obcí náležející jsou výtečně pěstované. Dvorce, chalupy a cha-

loupky činí dojem nejpříjemnější, neb všude pořádek, hojnost, všude stopy pilnosti, pracovitosti, nikde bída. U každého domu velkého i malého zahrádka, z níž zavznívají veselé písně, neb v každé pletou se věnce, vážou se kytice.

Nejhlučněji se ozývají u Černoleských. Tam se shromáždilo množství dívek v bílých šatech, jsou to družičky. Všecky mají modlitební knihy v rukou, a mladá paní Černoleská připěvňuje jim věnce na pleťencích, a každé podává kytici. Po té pak se obrátí k dědouškovi — neb starý Černoleský jest již dědem, Jeník, Bětuška, oba též ověnceni jej zrovna obskakují, — a také jemu na kabátu připěvňuje krásnou pestrou kytici. Sotva že jest hotova, vchází do zahrady mladý hospodář a utírá si pot s čela.

„Vše jest připraveno, všichni čekají, pojdte, abychom nezmeškali!“ zvolal. — Opouštějí dům. Napřed družičky, za nimi dědoušek, Bětuška, nyní Jeníkova šťastná žena s dětmi. Tiše se berou hlavní ulicí. K nim rovněž tiše přidávají se stejně občané a občanky; neběře to konce, zástup čím dále roste, až celá ves se sešla. Jen churaví a staří příliš slabí lidé zůstali v obydlích, neb sedí na prahu ozdobených domů. Bez nejmenšího hluku ubírá se zástup dále, návsí kolem školy, z které školní dívky s učiteli a učitelkami k zástupu se přidaly, až před farou se zastavily; učitelé předstoupili a — velebný chorál pojednou zavzněl. Jednoduchá, překrásná píseň. — Všichni ji zpívají, neb slova lásku dětinnou, vděčnost vyjadřují, obé ale žije v srdcích všech.

Dvěře fary se otevřely a na prahu objevil se — farář. Překvapen kolem sebe hleděl. Tu předstoupil mladý Černoleský, rty se mu chvěly, v očích se mu leskla slza. Jen s velikou obtíží pohnutí své přemohl, z počátku se mu dech krátil a jen znenáhla se hlas jeho upevňoval. Krátká, ale dojemná byla jeho řeč. Líčil stav obce před příchodem paně farářových, spustlost a nemravnost panovaly, opilství, rvačky a hádky byly na denním pořádku. Tu poslal Bůh muže nábožného. Pevná jeho ruka chopila se kormidla lodi k propasti spěchající, a vyrvala ji proudu zkázonosnému; pluhem vyorával bejli a trní a sítě zaséval blahoplodné; ovečky bludné hledal a v stádo shromažďoval. Dlouho vesloval a zápasil, dlouho pracoval a se pachtil, až loď do tichého přivedl přístavu; pole stonásobně dává požehnání, a ovečky

pastýře následují k věčnému blahu. „Vy, o Vy jste muž ten svatý, důstojný pane,“ pokračoval řečník povýšeným hlasem, „jenž nás všecky na cestu blaha pravého, cestu to ctnosti přivedl. Dnes jest tomu deset let, kdy poprvé jste nám hlásal slovo Boží. Přicházíme k Vám, jako děti k otci milovanému, bychom Vám děkovali za laskavost Vaši andělskou, bychom Vám prostými slovy vyjádřili neskonalou lásku, věrnost a oddanost svou. Přijměte srdce naše!“ Mladý muž, nejsa více mocen citů svých, klesl na kolena, a vzlykaje, líbal ruku, která ho smrti vyrvala. Toť bylo znamení k výjevu, nad nímž andělé nebeští jásali. Všichni obklopili milného pastýře, a k ústům tiskli ruce jeho i roucho.

Nevýslovná slast naplnila srdce Boleslavovo, a sladké slzy kanuly mu po lících, vztáhl rukou svých nad zástupem, a žehnal mu třesoucím se hlasem. V tom zahlaholily zvony, volající nábožné k službám Božím. Duchovní povstal a následován jsa zástupem, kráčel do kostela. Duše jeho ještě více než jindy spěla k Bohu, vroucnější ještě modlitby vystupovaly k nebesům. Když pak k lidu se obrátil, by mu žehnal, zachvěl se blahem, neb všechny, již zde klečeli a k Všemohoucímu se modlili, zachránil on před zkázou věčnou, on vedl je k nebi!

* * *

Lenivému plíží se vteřina hlemýžďím krokem, pilnému však pracovníku čas mžikem ubíhá. Každá hodina jest mu okřídlenou. Rychle minou za sebou jaro, leto, podzim života, a hle! nadešla zima. Sníh pokrývá týmě, tepny jen zdlouha bijí, a pomalu zlehounka duše s tělem se loučí! Blaze pilnému pracovníku, neb On, jenž nad hvězdami sídlí, k němu mluvíti bude: „Ty, jenž jsi neztratil ani okamžiku ti darovaného, vejdiž v stán můj, kdež hleděti smíš na rozvoj díla svého, a slyšeti tobě dovoleno, blahořečení těch, které šťastnými jsi učinil!“ — Na bílém loži odpočíval tiše s rukama sepjatýma. Hluboké ticho panovalo kolem něho, a přece nebyl samotén. Svěřenci jeho kolem něho klečeli, a mocí tajili štkání, aby jediný povzdech nerušil loučení se duše s tělem.

Tiše ležel; nižádného boje neprozrazoval klidný obličej. Tu pojednou rozhostil se po něm úsměv slastiplný, rty se otevřely a hlas milného pastýře zavzněl ještě jednou — naposled. — Všichni dychtivě naslouchali. „Odcházím; Bůh mne

volá ; opouštím vás. Nezapomeňte na Boha, krácejte cestou ctnosti!“ — Oči se zavřely, rty umlkly — na vždy:

„Dokonal,“ bolestně zvolali všichni a vrhli se na kolena, by se pomodlili za duši svého nejvyššího dobrodince. J. G.

Těžká smrt.

Obrázek z české diaspory.

II.

„Díky Bohu, že sedíme zas u vlastního krbu! Nevím věru, co bych si byl počal, kdybych byl včera marně u správce na dvěře klepal. Světnice jest sice pro nás dosti skrovna, avšak bude nám tím veseleji. Nájemné není také tak veliké, jak jsem očekával. Musíš se brzy po nějaké práci ohlednouti, drahá manželko, abychom mohli nějaký ten halér pro děti uložit.“

Tak hovořil Kopal rozhlížeje se po světnici, kterou byl den po příchodu svém najal. Žena starostlivě sledovala každý pohyb muže svého obávajíc se, že podnikovní jizba s malými okny a nedostatečným nábytkem nebude mu po chuti. Vyslechnouc slova jeho upokojila se a lehký úsměv rozložil se jí po tváři.

„Zachová-li nás Pán Bůh při zdraví, nebude se nám ničeho nedostávat,“ odvětila přívětivě. „Viš, dobře, že jsem zvykla práci a o tu prý zde není nouze. Kateřina nesmí také zahálet a pracovitým Bůh požehná.“

„Se vším byl bych tak dalece spokojen,“ hovořil Kopal dále, „kdyby jedna věc mi neležela na srdci. Kostel náš jest odtud daleko . . .“

„Jak ti mám rozuměti? Včera přece šli jsme kolem něho. Nemůže býti ani sto kroků do chrámu Páně.“

„Mýlíš se, drahá ženo! Chrám, který jsme včera viděli, jest luteránský kostel.“

„Luteránský?“ dělala se Kopalova, spráskla ruce a udiveně hleděla na muže.

Nastala krátká přestávka v rozhovoru obou manželův. Dítka, které rovnaly drobné náčiní do skříně, ustaly v práci a zvědavě pohlížely na rodiče. O luteránech sice mnoho dosud neslyšely a co slyšely, nebylo hezké. Věděly toliko, že nemají žádné mše sv. a katolíkům, že se vždy vysmívají.

„Ani nevíš, jak mně to slovo bodlo u srdce,“ počala Kopalova znova řeč. „Muži, muži, že jsi mi dříve nic neřekl. Tedy mezi luterány jsme se dostali. A což náš kostel? Jak daleko je do našeho chrámu

Páně? Hodinu, či ještě více? Pokud mi nohy budou sloužiti, nechci kostela zanedbávati.“

„Já půjdu vždy s tebou, matko,“ ozval se malý Josef z koutu světnice.

Otec rozpačitě pohrával s čepicí, kterou v ruce držel. „Ovšem,“ pravil zdoluhavě, „hodina cesty nebyla by nic zlého. Ale což, kdybychom musili ještě dále? Ostatně, abych pravdu řekl, nejbližší kostel katolický jest vzdálen odtud málem tři hodiny!“

„Tři hodiny?“ zvolala matka a nejstarší dcera jedněmi ústy. „Totě nebude možno ani v neděli dostati se do kostela na mši sv.“

„Půjde to z těžka každou neděli konati tak dlouhou unavující cestu,“ odvětil otec a tvář jeho se zachmuřila. „Ale nevím si rady, nevím si pomoci. V tom nemůže nám nikdo pomoci ani za zlé míti. Myslite, že bych byl přijal práci zde, kdybych to byl dříve věděl? Myslite, že mně je to vhod? Bůh uchovej!“

A do školy budu míti také daleko, otče,“ prohodil nasměle malý Josef, který již celé léto na školu se těšil.

Kopal ani neodpověděl, vstal rychle ze stoličky a prudkým krokem přecházel po světnici, hlavu maje na prsa svěšenou. — „Ubohé dítka,“ myslil si, „na vás jsem úplně zapomněl. Co z vás bude? Ve škole neuslyšíte ani slůvka o sv. víře, kterou jste na křtu přijaly. Nanejvýš budou se vám druzi posmívati, až se dovědí, že jste katolíci.“

„Muži, muži, to jest věru hrozné!“ zvolala žena a slza zaleskla se jí ve šlechetném a mateřském oku, když po dítkách se ohlížela. I Kateřina a mladší bratr její ustrnule na otce se dívali. A Kopal? Činili bychom mu křivdu, tvrdíce, že nepocitoval bolest v srdci svém, an rozvažoval, oč tu běží. Nebohý otec byl na vavách co počíti, aby zadost učinil křesťanským povinností svým vůči sobě samu a své rodině.

„Poslechněte mne, co vám řeknu,“ pravil konečně stanuv uprostřed světnice. „Nyní musíme se na čas spokojiti tím, čeho se nám dostalo. Neopomeni ničeho, abych zaopatřil si práci v krajině katolické mezi lidmi, kteří jsou s námi téhož náboženství. Jakmile něco vhodného se mi vyskytne, přestěhujeme se jinam. Pokud však zůstaneme zde, musíš ty matko o dítka se starati, musíš zastávati úřad anděla strážného a vyučovati je v pravdách sv. víry

a přidržovati pilně k zbožnosti a modlitbě. Katolíky jsme a jimi zůstaneme, ať se děje cokoliv! Stihla nás nehoda, avšak já nenesu vinu její. Učinil jsem všechno, abych vám vydělal chleba a v otčině se nám ho již nedostávalo.“

„Ano, my chceme a musíme zůstatí dobrými katolíky,“ pravila vroucně matka a pojala nejmladší dítě do náručí. „Pán Bůh nás neopustí.“

„Pozeptám se dále,“ pokračoval Kopal, „zda-li žije v městečku zdejším více katolíků. Jestliže tomu tak, uradíme se vespolek, požádáme slušně pana biskupa, aby nám poslal duchovního otce, vystavíme si malou kapli a utvoříme osadu, jako byla u nás. Věrní víře své zůstaneme na každý způsob!“

Nebohý, politování hodný muži! Člověk si z počátku myslí, že jest to snadná věc věren zůstatí sv. náboženství, aniž by obcovał mši sv., kázání a školnímu vyučování. Lidé, kteří vystěhovali se z katolické krajiny a zašli mezi jinověrce, podobají se lampičkám, jež jsme rozžaty ve sklepě zapomněli. Olej do nich nalitý po trvá nějakou delší chvíli, světlo hoří dále. Než dlouho to netrvá, obzvláště je-li dusný, zkažený vzduch v podzemní prostře. Olej se ztraví, nikdo ho nepřilévá, světlo uhasíná. Ryba, kterou jsí vylovil ze řeky a na břeh položil do suché trávy, žije nějakou dobu, než po zákonu přirozeném dlouho bez vody neobstojí a leká. Duše katolického křesťana jest ovšem stálejší a žije i v nekatolickém ovzduší; avšak potřebí jest jí zvláštní milosti Boží a železné vůle, aby zůstala věrna ženichu svému Kristu Pánu a milosti té dostává se nemnohým a na pevnou vůli neradno se spoléhati.

III.

Osm let uplynulo od té doby, co tkadlec Kopal našel nový domov v luteránském městečku na hranicích českých. A posud tam dlel? Bohužel! A zůstal věren svému náboženství a neutrpěl pohromy na pevné víře své? Tak se domníval on a celá jeho rodina. Nechceme je odsuzovati, aby i nám Pán Bůh byl milostiv, až budeme účet skládati z víry své. Než mnoho, přemnoho se změnilo a nebylo tak, jak by mělo býti. Po začátku cestovali naši známí vždy čtvrtou neděli do města na ranní služby Boží. O třetí hodině z rána vstali z lůžka, za hodinu byli připraveni a vydali se na cestu do chrámu Páně. Cesta

nebyla obtížná, vedla sice lesem, avšak sestupovala s vrchu do nižší krajiny. Jakou radostí oplývalo srdce matčino, když vstoupila do chrámu a mše sv. právě se počínala. Děkovala Bohu za rodinu a zdraví, žalovala Mu potíže své a posilnivi se vroucí modlitbou vycházela ze stánku Božího, aby nakoupila potřebných věcí, kterých doma nebylo lze dostati. Před poledním vracela se se svými k domovu. Nejmladší dítka musily ovšem zůstatí doma, opatroval je otec střídavě se starší dcerou. Cesta zpáteční byla již obtížnější. Poutníkům chůzi nezvyklým klesaly již nohy, silnice stoupala do hor a slunce tížilo je poledními paprsky. Tak dělo se v létě a i na podzim, pokud sloužila pohoda. Když pak zima nastala a mrazem vše křehlo a sněhu po kolena a výše, nebylo jinak, než upustiti od návštěvy kostela. O vánocích vydal se na cestu Kopal se synáčkem a zle se nachladili. Příští jaro o velikonocích šla i matka i dcera s otcem do města, odbyli si zprávu Boží a všichni tři přistoupili ke stolu Páně. Pan farář pozval je k sobě a přislíbil, že až Josef povyroste, vezme jej k sobě a připraví k sv. přijímání. Na štěstí dostalo se matce v mládí dobrého vychování a proto mohla vyučovati dítka své katechismu a přidržovati je ke zbožnému obcování. Pan farář radil sice, aby Josefa dali do městské školy katolické, avšak na to nebylo možno pomýšleti, protože nebylo dostatek peněz. V létě téhož roku zachovávali Kopalovi ustanovený pořádek a přicházeli ob čas do kostela. — V zimě nebylo možná. A na jaře? Ach na jaře zazelenaly se stromy, vlaštovky se navracely a v zahradách kvetlo kvítí, ale v srdcích rodiny tkalcovy nevypučely květy jako dříve a ač blížil se již máj, nevracela se bývalá horlivost pro víru do prsou otcových.

„Není to více možná, abychom šli do kostela,“ pravil. „Stojí to mnoho peněz a těch nemáme na zbyť.“

„Je to příliš daleko pro nás,“ přizvala Katerína.

Matka a Josef byli jiného mínění, odporovali otcí, ale nevítezili. Kopalova protila potají mnoho a hořkých slzí, ale sama nemohla ničeho poříditi, když manžel její nepovolil. O velikonocích šli ovšem všichni do kostela, potom však nastala dlouhá, neblahá přestávka.

A jak to možná, že Kopal stal se tak vlažným a lhostejným? O drahoušku, který čteš tyto řádky, to se ti nedá tak snadno

vypověděti. Kapka po kapce padala z úst bezbožných a nevěreckých druhů do srdce tkalcova a horlivost jeho znenáhla vadla, až zvadla docela. Živá voda milosti vysychala, nevěry parno spálilo poslední list a kapky jedovatého deště zapouštěly se do kypré druhdy půdy. Kolem něho hučely nové stroje, kola a válce jejich ohlušovaly hlas svědomí. Mezi vysokými komíny několika továren nebylo zřítí věže katolického kostela, nebylo slyšení velebného hlasu zvonu, který volá věřící od lopocení k modlitbě, od světa k nebi. A když se přece ozval zvon a zval protestanty k slyšení čistého, neporušeného evangelia, zahvízdla píšťala a napomínala dělníky, aby spěchali do práce, nechtějí-li upadnouti v nemilost pána svého a doznati újmy na denní mzdě. Jestliže pak v krajíně venkoncem katolické zapominají páni i dělníci na Boha pro několik těch nepožehnaných grošů, jak bychom se mohli diviti, že nepamatuji na Něj tam, kde zásluhou jest pohrdati a přestupovati příkázání církevní. (Pokrač.)

U kapličky.

1.

Hle jarní večer v červáncích již plane
a zlatem modré hory obsypává,
list nacheť hoří, perlami zas tráva
a z větví vlajou flóry mlhotkané.

Vzduch čistý je — je cítit ráže plané
i vůni fial z kalichu jak vstává,
zřít stínů tłum jak letí v lada tmavá
a září měsíce, když v temno skane.

Ve stínu lip hle kaplička se bělá,
zkdá dítek zaznívá v kraj píseň vrělá,
až ohlas její zbudil vlny ze sna
jak zlatý paprsk na větvích se třás',
pak vzdechem mluvil ve mne v srdce klesna:
O matko, matko! neopouštěj nás."

2.

Tak srdce chví se — oči se mi kalí —
jdu v mládí zpět, chci zase děckem býti,
zkdá vzpomínky se na mne zevšad řítí —
jichž květy sbíráš, které bouře svály.

Zas vidím chatu na úpatí skály,
níž pramen stříbrem jak se leskne v síti,
dál kaplička a před ní lampa svítí,
kam modlit jsme se s matkou chodívali.

A v myšlenkách se kloním k hlavě její,
zřím slzy hrátí v drahém obličejí,
hlas matky slyším jako tiché vání:
„mé dítě! nezapomeň nikdy na Ni“ —
A na oltáři květy obsypána.
k nám s úsměvem zří blahým svatá Panna.
L. A.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

*Dvoji cestou nás zpravuje Bůh, jednou
skrže sebe, která poněvadž ukryta proto ne-
známa jest, druhou navoditi skrže člověka ne-
chává. S. Ignat. ap. Bart.*

Jako trnů, tak nesnázi plna jest k nebi
cesta; šťasten, kdo zde přišel na vůdce zkuš-
ného; bez toho do pekla sestoupiti snadno,
svah jest propastný.

Bůh nás ráčil ponechatí v neznalosti svých
rad, aby starostlivost zbystřoval. Učiti sám ode-
přel, aby více poskytl cvičení; anobř aby zvět-
šil zásluhu člověka, chtěl nás mítí poslušny a
nikoli sebe.

Mluví často ve srdci Duch, ale ne všichni
pochopují slova toho. Jemných uší vyhledává;
šeptem slabého větrku své mínění zjevuje;
hlas tenounký hlukem náruživostí snadno na
zmar přichází, proto nám třeba tlumočníka.

S prostičkými jest promlouvání jeho. Kdo
kráčeji v divných věcech vyšších nad sebe, ne-
nadějte se promluvy jeho. Zjevuje toho maličkým,
čeho tají hrdopyškám."

*Lépe jest živu býti v nejistotě věčného
blahoslavenství a Bohu zatím i spásu bližních
sloužiti, než v jistotě slávy věčné ihned umřítí.*

Až dosaváde nad utěšené Boha požívání
nic lepšího neznala ascese, nyní právě nad to
vznešenějšímu něčemu se naučila: Bohu a bliž-
nímu sloužiti. Milovati sice Boha a jeho po-
žívati nám sladší, pro něj pracovati milejší
jemu jest.

Kdo takto miluje nebezpečí, vzdaluje se
od nebezpečí; neboť kdo nebezpečí ne všetečně,
ale pro Boha podniká, větší od Boha pomoc a
zdvojenou milost za to bere, kterouž jsa chrán-
něn čeho se báti nemá.

Toto jest nejupřímnější Boha milovati, jenž
samoten milovati neoblubuje, lečby od více než
jednoho byl milován. Jakož oheň spolčený s
ohni žhavěji pálí a zračitěji svítí, tak milují-
cích množství zvětšuje lásku a zásluhu množí.

Každé dobré jest sebe zdlíné, nejvíce ovšem
dobro věčné; to sobě s jinými činiti zdlíné jest

svých v nebi radostí rozmnožovati. Jak veliká sije útěchy věčně mnoho a mnoho jich do nebe uvéstí svým usilováním.

V lidských věcech méně pečlivě sobě vésti právem snad by někdo prominul; avšak nesmrtelnému Bohu sloužití nedbale, toho zajisté ni-žádnou měrou snášeti nesluší. S. Ignat. ap. Maff.

Dobré neděje-li se dobře i jméno i cenu dobrého trati. Velebnosti neskonale ne tak cti-teletem jako posměvačem se ukazuje, kdo mimo- chodem koná díla jí náležitá anebo v příčině její podniknutá. Jak uctivého sobě sloužení vy- máhají knížata světská!

Největším věcí i nejlepších nepřitelem i kazičem jest dlouhé jich vykonávání. Co se ča- sto činí přechází v obyčej; ten tovaryšku za sebou táhne nedbalost. Lépe jest věc svatou poopominouti než nesvaté s ní zacházeti.

Jak veliké ztráty máme z nedbalosti! Jak veliký zisk tudy uchází, ba jak náramná škoda přichází! Změkčilec a rozmařilec jest bratr díla svá mrhajícího.

Rozséváme mnoho a sklízíme málo, poně- vadž mnoho věcí, ale zívavě konáme. Milejší jest Bohu něco skrovného důkladně vykona- ného než mnoho ledajaks odbytého. Na slova Bůh nedbá ale na příslovce.

Bůh jako bystrozraký měnec, více po skutcích než po slovech lásku váží. S. Ignat. in cont. de amore Dei.

Láska bez skutku strom jest listnatý ale bez ovoce: chlouby má, nikoli požitku. Skut- kové a nikoli slova vypravují lásku. Mají oni jazyk svůj, i když tento mlčí, mají svou vý- mluvnost.

Jednoho jazyku, dvou rukou se nám od přírody dostalo: chtěla abychom více konali než mluvili. Mrtev jest hlas bez skutku. Vše- cko všudy bez lásky nic neplatí. Láska své sídlo nezarážila v ústech ale v srdci.

Často láska tvářená mívá touž barvu a táž slova jako láska pravdivá tak, že líčenou od upřímné sotva rozeznáš. Tak člověk může ze člo- věka hříčku a posměch sobě strojiti, nikdo z Boha. Do vnitra vidí ten, jenž zná všechno.

Jádrem darů srdce jest; ono toliko nebe- sům jest příjemno, co srdce dává, nikoli co dá- vají ruce; od méně majetného ale více milov- ného drahocennější nám bývá dar menší, nežli dar větší od méně milujícího.

Chaloupka.

Chaloupka ta tichá
jak se v houští tají,
s pilností kde přímostí
ještě stánek mají!

Nepřístupná posud
hlučivému světu,
který, co mu v cestě,
šmahem stírá v letu.

Mravu bývalého
chránkyne ta skrovná, . . .
zda jí která skvoucí
budova se rovná? —

Uchovej se dlouho,
chaloupko, v tom skrytu;
čisté trvej štěstí
v zastíněném bytu!

Posvátný co chrámek
v dálné odlehlosti,
posiluj a utěš
ty, jež krov tvůj hostí!

Světloška jak milá
plane při oltáři
kež tu blaho srdcí
svítí v stálé záři!

Fr. Doucha.

O skutcích apoštolských.

Studie historicko-exegetická. *Fr. Vacek.*

1. Jedněmi ústy dotvrzují starobyli svědkové a strážcové pravdy katolické, že spisovatelem „Skutkův apoštolských“ jest třetí evangelista Páně sv. Lukáš. V ten rozum pronášejí se sv. Otec Irenej a spi- sovatele církevní Tertullian a Klement Alexandrinský. Než již před nimi známa byla křesťanům kniha, o které šířeji ho- dláme se zmíniti, ani sv. mučeníci Poly- karp, žák sv. Jana a Justin jako z pra- mene brali některé zprávy své ze Skutkův apoštolských. Sv. Pavel zmiňuje se v li- stech svých o Lukáši, milovaném spolu- dělníku v pracích apoštolských a udává i stav jeho nazýváje jej lékařem (Kolos. 4, 14.). Jméno „Lukáš“ jest beze vši pochyb- nosti zkrácený tvar slova Lukanus či Lu- cilius, jakož v písmě sv. podobných skrá- cenin více se vyskytá, ku př. Silas na místo Silanus, Hermas za Hermagoras či Hermo- genes. O otčině sv. Lukáše nepoučuje nás

písmo sv.; někteří ovšem tvrdí, že v Syrském městě Antiochii stála kolébka jeho, avšak mínění jejich na omylu spočívá, poněvadž považovali Lucia, o kterém čteme ve Skutcích apoštol. (13, 1.) za Lukáše a bydlíště onoho tomuto připsali. V listu ke Kolosským vzkazuje sv. Pavel pozdravy křesťanů Římských, zejména Aristarcha, Marka a Ježíše příjmím Spravedlivého a aby zevrubněji je označil, přidává na konec za jmény jejich slova: *ex circumcissione* (t. j. z obřízky, rodem židé). U Epafra a Lukáše toho opomenul a proto se domníváme, že obrázení byli z pohanstva k víře Kristově. Sv. Lukáš, jak se zdá, býval proselytou židovským a proto povědomí mravů i dějin vyvoleného národa, jakož z evangelia jeho s dostatek vysvitá. Že by za dnů Krista Pána v Palaestíně se zdržoval a Jím samým do církve sv. byl uveden, jest pouhá domněnka, Spíše sluší za to míti, že přijal z úst Pavlových učení sv. víry a z rukou jeho křest sv. Na druhé cestě apoštola národů přidružil se k sv. missii jeho a spolu se Silou a Timotheem provázal jej do Macedonie. V městě Filippech zdržel se déle nežli ostatní a zašel bezpochyby do nitra země Řecké a provincií Maloasijských. Když pak sv. Pavel vykonav třetí cestu svou vracel se do Palaestiny, setkal se v Troadě s Lukášem a vzal jej opět sebou do Jerusalema. Od té doby dle evangelista Páně po boku Pavlově a neodloučil se od něho ani v městě Caesareji ani v Římě, kde sv. kníže po dvě léta ve vazbě držán byl. Že provázal jej Lukáš z Caesaree do Říma, toho povědomí jsme ze Skutkův apoštolských (27, 2.; 28, 16.), že i v Římě s Pavlem pracoval, vyvésti lze z Listu ke Kolosským (4, 14.) a k Filemonovi (1, 24.), ano i v listě k Timotheovi čestná zmínka se děje o sv. Lukáši (II. 4, 11.). O dalších osudech života jeho nedochovala se nás paměť ni žádná; ani toho určitě tvrditi nelze, zdali přirozenou smrtí zemřel či za víru Kristovu krev svou vycedil. Kostí jeho přenéstí dal císař Konstantin do Cařihradu z Achaje, kde prý jakož i v Bojotsku neohroženě hlásal učení Syna Božího. Šimon Parafrastes (žil uprostřed X. století) první ze spisovatelů dí, že sv. Lukáš zanašel se malířstvím, téhož mínění jest i sv. Tomáš Aquinský.

Sv. Lukáše vyhlásují tedy nejstarší otcové církevní za spisovatele třetího evangelia a Skutkův apoštol. Nehledě k tomu, že v předmluvě druhého díla zmínka se

činí o prvním, zjištěno jest nadevší pochybnost, že za obě děkovati máme témuž původci. Učencové někteří doby naší, zasluhují-li již jména tak čestného, odpírají svědectví starobylému a za pravdu tvrdí: Průvodci sv. Pavla, který vypravuje ve Skutcích apoštol. o činech jeho, rozeznávají se musí od skladatele knihy té a jestliže byl průvodcem Lukáš, dlužno za to míti, že spisovatelem jest někdo jiný a sice muž, který později živ byl. Než ani to není zjištěno, zdali provázal Lukáš sv. knížete apoštolského na cestách jeho, neboť jméno jeho nikde se neuvádí. Po témž právu ba po větším mohli bychom Silu aneb Timothea jmenovati původcem Skutkův apošt., vždyť oni výslovně zovou se průvodci sv. Pavla. (Pokrač.)

DOPISY.

Maria Dunbrody, 15. května 1882.

Již mnohý ze čtených čtenářů „Blahověsta“ snad netrpělivě očekává, co as s trappistickým klášterem a s jeho bratry se na cípu jihoafrického děje, že tak dlouho žádná zpráva nepřichází. Příčina toho jest, že máme mnoho práce a málo peněz, za něž bychom sobě pracujících sil zjednali, a tedy jsme nuceni vše sami prováděti jako: stavěti, cihly dělati, trnové stromy a keře vyvracet i jimi ploty okolo našich luk činiti, by nám cizí dobytek na lukách neškodil; a proto nám zbývá velmi málo času na psaní. Také kaktus nám dá ještě dosti práce, neb právě na těch místech, kam se voda z potoka lehce vésti dá a kde my pole založiti chceme, nalézají se tito u nás ne mnoho vzácní hosté, že jsme nuceni je hezky daleko odvážeti. Ostatně tento kaktus jest nám velice milý na oněch místech, kde nám nepřekáží, neb Bůh jej do té africké země také jen člověku k většímu užítku postavil, než jak by se na první pohled Evropanu zdálo. Tento ostnatý pán nám také letos, jako předešlý rok, z místa zaplatil. On sice peněz nemá, ale co má, to nám dá. Od začátku ledna až ku konci března zásoboval nás svým chutným ovocem, které má velikost a podobu hrušky; jest dvoji: Jedno bývá zelené, něco přizloutlé a druhé, méně chutné, a řídčeji se vyskytující, má barvu červenou. Vnitřek tohoto ovoce je vyplněn množstvím malých zrněk asi jako jest to u vína. Při česání těchto hrušek, které malými v chomáčkách vyrůstajícími jemnými ostny porostly jsou, musíme býti velice opatrní, neb při utrnutí takové záhavé hrušky, ula-

muji se tyto ostny a lítají, obzvláště za větru, jako lehké čmíří okolo kmene. My česáme tyto hrušky pomocí dlouhých kleští. Když takových několik ostnů na ruku padne, nejsou, ačkoliv notně pálí, pro svou jemnost ani k nalezení. Padne-li také jeden, asi 1 čárku dlouhý osten do oka, dá to mnoho práce než se zase a to jen pomocí silně zvětšovacího skla a štipce (pin-cety) odstraní. Na místě, kde takový osten se zabodl a nevyndal aneb při vytahování se ulomil, učiní se v několika dnech, jako zrnko čočky velká červená neštovička, která člověka dosti pálí a zlobí. Po takovém česání, obzvláště nedal-li člověk dosti pozor, je ruka takovými neštovičkami od ramene až ku dlaní jako poseta, neb tyto jemné ostny pronikají skrze šat až na samé tělo. Za několik dní se ztrácí a uprázdňují opět jiným své místo. Je-li však člověk při sbírání opatrný, tedy to stojí již za to, by se takový kaktus sčesal; avšak při větru je lépe, když si člověk dá chuť zajít na takové ovoce, neb zrak bude přece každému milejší nežli takových několik hrušek. — Hottentoté mají velikou zručnost při takovémto česání. Jak jsem již vícekrát spatřil, otrhávají tyto žáhavky jen holou rukou, aniž by jim to uškodilo neb nějaké neštovičky způsobilo. Oni se neptají, vane-li vítr neb ne, jako my. Již časně z rána spatřujeme celé houfy malých černých polonahých dětí z těchto ostnatých kaktů hrušky otrhávají a v pytlicích na hlavě jako Tyroláci, do svých bud zanášeti. Hrušky, kterých nemohou dosáti, strhávají pomocí dřevěných háčků. V těchto dvou výše jmenovaných měsících není radno některého Hottentota z domu za nějakou záležitost poslat, neb jak jsem sám viděl, nemůže takový černoch okolo jednoho kaktu jíti, by si několik hrušek neutrhl a poněvadž je nemůže jako ty české „má-slovky“ rovným směrem dáti do úst, nýbrž dříve ty žahadla odstranit, uplyne při tom mnoho času, že nedojde na takový způsob o mnoho dále. Odstranění těchto ostnů činí Hottentot též velmi dobře. On nepotřebuje žádného koštěte k jejich odstranění jako my (takový instrument on ani nezná), nýbrž on je zcela jednoduše hodi na zem do hlíny neb písku a pak po nich jezdí lehce nohou, kterýmžto způsobem tyto ostny se jaksi oškábou a on pak po takové operaci nemá nic jiného na práci, než, má-li velký hlad celé strčit do úst, aneb jest-li takový Hottentot neb Kaffer je již trochu vzdělanější a ty trnité pustiny africké byl ně-

kdy opustil a v některém pobřežním městě něčemu se naučil, tedy si je dříve jako nějaký pomoranč oloupá. Cestujícím Evropanu přejde však brzy chuť na takové „muškatelky“, neb utrhně-li člověk jen jednu takou hruštičku nemotorně, má již celou hodinu práci s odstraněním těchto ostnů z ruky a jest-li je špatně očistil, má též to k lepšímu, že se mu při požívání několik takových hostů usadilo na jazyk a na pysky. — Druhý užitek, který nám tento kaktus dává, jest: Ze šťávy tohoto ovoce činíme jakýsi nápoj, který velmi lahodný jest; avšak nedá se na dlouho uschovati, neb již třetí den obdrží trpkou chuť a pak stává se kyselým. Jednoho dne v předešlém roce se stalo, že jsme neměli doma ocet na salát, a tu napadla jednomu z našich bratrů dobrá myšlenka, totiž, z nadbytečného moštu kaktusového vyráběti ocet; což se mu šťastně podařilo, že nyní již se nepotřebujeme tak mnoho prositi v Port-Elisabethu neb v Londýně o zaslání octa. „Nouze naučila Dalibora housti.“ Tento ocet jest, jak mi všichni na sobě pozorujeme, zdravý a pro lahodnou chuť by jim žádný Pražan nepovrhl. Letos naplnili jsme více velkých sudů tímto octem, který je barvy sírově žluté. Tento bratr, který též byl sládkem v našem bo-seňském pivováře v klášteře Marie-Hvězdě, vyzná se řádně ve svém oboru. On již také prošel půl světa a proto, co náleží do jeho oboru, v tom se vyzná. Ve svém mládí prý se někde ve Francii všeliké hezké věci vyráběti naučil, jako: zelené, modré a žluté rosolky, právě červené a bílé mělnické a jiné dobré a zdravé lahůdky. Nynějšího roku přišlo mu zase na mysl, nedal-li by se z tohoto moštu pálit lih čili spiritus, což se mu též dosti dobře zdařilo. Avšak nesmí si ctěný čtenář mysliti Kaffrům k lepšímu aneb na zasílání Hottentotů do musea, (takovéto velké operace přenecháme my Trappisté raději pánům doktorům), nýbrž jen k uschovávání menších živočichů, jako: zeměplazů, hmyzu a rozličných j. v. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. (Pořádek kan. gener. visitace ve vikariatu Berounském.) Dnes dne 5. července trvá J. Emin. nejd. p. kardinál na *Borku*, kde byla v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (6.) vykoná J. Eminence totéž ve *Tmani*. V pátek (7.) jest svobodný den, na který nejd.

p. kardinál bude dlíti ve *Vosově*. V sobotu (8.) jest v *Litni* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V neděli (9.) ve *Všeradicích* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace; odpol. křesť. cvičení, požehnání a zkouška z náb. ve škole. Dne 10. přibude J. Emin. do Prahy, kde dlíti bude od 11. do 16. července a 12., 14. a 16. subdiakonát, diakonát a presbyterat udíleti bude. V pond. (17.) v *Hořelici* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Totéž v úterý (18.) v *Ouhonicích*, ve středu (19.) v *Železné*, ve čtvrtek (20.) v *Lodenici*. V pátek (21.) v *Chyněvě* v 8 h. mše sv., po té zkouška z nábož. ve škole. V sobotu (22.) v *Budňanech* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (23.) v *Tachlovicích* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace; odpoledne křesť. cvičení, sv. požehnání a zkouška z nábož. ve škole. V pond. (24.) u sv. *Jana pod Skalou* v 8 h. kázání, bířmování, visitace, zkouška z náb. ve škole. Totéž v *Berouně* v úterý (25.), ve středu (26.) na *Tetíně*, ve čtvrtek (27.) v *Podčáplích*. V pátek (28.) v *Berouně* v 8 h. mše sv., pak zkouška z náb. ve škole. V sobotu (29.) ve *Zdicích* v 8 h. mše sv., kázání, bířmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Večer návrat do Prahy. Noclehem na této apošt. cestě bude J. Emin. od 5.—9. ve *Vosově*, od 17.—21. v *Hořelici*, od 21.—24. v *Tachlovicích*, od 24.—29. v *Berouně*.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se do 9. července u sv. Josefa u anglic. panen na Malé straně, od 10.—13. t. m. u Alžbětinek a od 14.—17. u sv. Ducha.

— **00. Redemptoristé z Prahy** konají od 1. července sv. missii v Čermné, v rodišti prvního českého Redemptoristy Tadeáše Hýbla.

— **Prohlášení biskupů.** V pondělní tajné konsistoři papežské prohlásil sv. Otec nejduš. pány dr. Eman. Schoebela a prof. dr. Fr. Banera za biskupy. Bully budou řečeným hodnostářům v těchto dnech dodány.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci červnu 125 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 742 osoby, a vzdává za dary v tomto měsíci spolku věnované díky pěti okresním výborům a dvěma občanským záložnám.

— **Kněz v povolání svém zavražděn.** Pozdě večer v lednu t. r. zaklepal jistý Mallet na faráře Saint Arçon d'Allier a žádal, aby farář Rivet šel zaopatřití nájemce vzdáleného statku, kterého těžce býk pobodal. Laskavými slovy prosil duchovní pastýř lotra, aby jej na místo naznačené dovedl. Sněžilo se a cesta vedla hlubokými úžlabinami. Uprostřed cesty na

místě divokém uhodil padouch palicí faráře do hlavy, srazil ho k zemi a rozpáral mu břitvou život. Před soudem vedl si zatčený, který mrtvolu též oloupil, jako nejbídnější vyvrhel, klel, spílal soudcům, rouhal se Bohu a byl jen s těží spoután. Zločin mu byl dokázán, jakož i že dříve farář vyhožoval: „Uvidíte, že mu pustím žilou.“ Utěšené poměry za liberální vlády Gambettovy.

— **Mrtvá ruka.** Kardinál - arcibiskup ostřihomský, který tyto dny slavil 25. jubileum povýšení na biskupství, věnoval 100.000 zl. na zřízení sirotčince ve svém rodišti, Stoličném Bělehradě. Z takových darů vidět, zda-li jmění v rukou církve je mrtvé, aneb zdaž tato ruka jest živá ochotně se otvírající, aby pomohla nouzi a potřebě bližního.

— **Uprázdňena místa.** Při fakultě bohoslovecké v Olomouci obsadí se stolice učitel-ská moralky bohoslovecké se služným 1400 zl., kvinkvenálkou 200 zl. a přídavkem 400 zl.; konkursní zkouška odbývá se dne 30. listopadu při bohosloveckých fakultách ve Vídni, Praze a Olomouci: žádosti náležitě doklady opatřené podávají se u dekanatu olomoucké fakulty nejdéle do 1. listopadu t. r.

— **Processi do Vamberic.** Dne 20. t. m. o 7. h. ráno vyjde z kostela sv. Jindřicha procesi do Vamberic v Kladsku, kamž posud procesi odtud nebylo pořádáno. Pojede se z Prahy až do Náchoda po státní dráze, z Náchoda do Vamberic pěšky. Ředitelstvo státní dráhy zmírnilo ceny do Náchoda a zpět na 4 zl. za osobu. Účastníci se přihlásí u p. Jana Horáka, plavecká ulice č. 398.

— **Slavní dnové jubilejní na sv. Hoře** zakončení v neděli dne 25. června. Nepřehledné zástupy katolíků českoslovanských, jichž za ten tyden přes 100.000 sv. Horu navštívilo, dávají přepěkné svědectví o víře lidu českého. Jsou to dny, které učinil Hospodin. Největší účastenství bylo v první a hlavní den korunovační slavnosti, v neděli 18. června, kdy nejd. pan kardinál sloužil pontifikální služby Boží a vedl průvod se zázračnou sochou Marie Panny. — V pátek 23. června byli přítomni tři biskupové: J. Exc. nejd. ap. nuntius arcib. Vanutelli, nejd. p. biskup dr. K. Prucha a nejd. p. biskup Budějovický dr. Jan Valerián Jirsík, kterýž v den jmenin svých, 24. června, pontifikální služby Boží před milostným obrazem Matky Boží sloužiti si umínil. — Dne 24. června byli přítomni opět tři nejd. pp. biskupové: dr. Jirsík, dr. Prucha a dr. Hais, kterýž v neděli 25. června pontif. službami Božími a průvodem s milostným obrazem důstojně ukončil oktav posvátný. Dojemný byl též průvod alumnů kn. arc. semináře pražského, kteří počtem 58 na sv. Horu putovali.

Literární oznamovatel.

— „*Škola a život*“ přináší v čís. 4. roč. XXVIII. tyto články: Učme děti spořivosti. (Napsal Hulakovský.) Několik průpovědek. (Přeložil prof. Fr. J. Zámečník.) Čím se lidé obyčejně otravují. (Vypravuje J. Kopecký.) Dějepis metody počtářství. (Šimek.) O potulném životě křemene. (Prof. Dědeček.) O životě a působení slavných učitelů a učenců. (Prof. Milbauer.) Něco o vodě a hydroxyly. (V. Hořínek.) — Rovněž rozmanitý jest obsah Štěpnice.

— „*Výbor podobenství a připodobení*“ o věcech křesťanské víry a mravů se týkajících, které z písma sv., ze spisů sv. otcův a jiných slovutných mužů pro řečníky duchovní i světské, pro učitele a mládež studující, snesl Jos. Bol. Podstránský, č. farář a beneficiat špitální v Hoře Kutné. V Praze. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla. Nic neprospívá ku poznání pravdy tou měrou jako podobenství a připodobení. Vždyť Spasitel sám tak rád v podobenstvích mluvil, aby apoštolové tím snáze nauku křesťanskou seznali. Po Pánu tak činili apoštolové a jich nástupcové, kteří nechtěli jen rozum přesvědčovat, ale i cit buditi a ku srdci mluvit. I pastýř duchovní, kazatel a učitel lidu vůbec musí, chce-li nějakou pravdu znázorniti, sáhnouti ku podobenství. Aby je měl po ruce, proto sestavil dp. spisovatel tuto knihu, ve které obšírná podobenství vynechal, za to však obrazné průpovědi z našich jádrných přísloví a naučných básní přičinil. Proto doporučujeme čtenářům tuto knihu co nejvřeleji.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Perouška*, far. v Těnovicích, 30. června 1882, (nar. v Domažlicích 4. února 1832, vysv. 29. července 1858.)
- p. Jiří *Koppmann*, far. v Tocově (Totzau), 11. června 1882, (nar. v Chodové Planě 19. června 1828, vysv. 29. července 1852.)
- vdp. Jan *Gebhard*, č. kauov. Vyšehradský, č. kons. rada a jubil. kněz, dne 3. července 1882 ve Vídni, (nar. v Doupově 18. dubna 1802, vysv. 28. března 1825.)

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Erlbeck*, far. v Platu (Platten), obdržel exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Lego*, far. v Krásné Hoře, za far. v Jesenici;
- p. Frant. *Blázek*, kp. v Podčepicích, za admin. v Krásné Hoře;
- p. Jan *Celeryn*, kp. v Cerhovicích, za zám. kp. na Zbiroze;

- p. Frant. *Jirsák*, kp. v Zásmukách, za admin. v Maloticích.

Uprázdňená místa:

- Krásná Hora*, fara patr. J. J. knfz. Morice Lobkovice, od 26. června 1882;
- Tocov*, fara patr. p. hrab. Kurta Zedtwitze, od 21. června 1882;
- Malotice*, fara patr. náb. matice, od 24. června 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Javůrek*, b. vikář, č. kons. rada a č. děkan v Herálcích, a
- p. Jos. *Sedláček*, č. kons. rada a děkan ve Dvoře Králové — jmenování jsou assessori b. konsistoře;
- p. Vinc. *Blaschke*, farář v Mladém Boku (Jungb.), a
- p. Frant. *Selisko*, far. Zdoňovský (Merkelsdorf), na odpoč., b. notáři.

P o z v á n í

k příspěvkům na sestavení spisu:

„*Kněz a jeho příbuzenstvo.*“

Jsá ve styku s důstojným a velebným duchovenstvem diecése Kr.-Hradecké již plných 36 roků a všech diecésí v Čechách i na Moravě za 20letou dobu redigování „Školníka“ a „Dědictví Maličkových“, seznal jsem z důvěrných dopisů mnohé stesky duchovních pp. bratří na příbuzenstvo, ale také mnohé utěšené výjimky ke cti moudrých a povážlivých příbuzných.

To mne přivedlo na myšlénku, že by dobré věci prospělo, vydati zvláštní sbírku jednotlivých markantních případů, jimiž by věrně vyličen byl poměr kněze k příbuzenstvu ze zkušenosti, ovšem — s utajením míst a jmen osob i rodin, protože se nejedná o stavění jednotlivců na pranýř, ale toliko o všeobecné obrazy pro výstrahu, naučení a neméně i útěchu těch, jichž na vzájem se týče.

K tomu potřebí mám laskavé pomoci všech, kdož v tom ohledu jsou zkušenými, — a proto uchyluji se s *prosbou veřejnou k důstojnému a velebnému duchovenstvu v Čechách, na Moravě i ve Slezsku*, by každý, kdož ví a může, bez pojmenování rodin — ano libo-li, i s utajením svého vlastního jména nákresem své zkušenosti k tomu účelu posloužit a — co nejdříve — frankovaným listem mne poctiti ráčil.

V Hradci Králové, dne 16. června 1882.

Jos. A. Šrůtek,
síd. kanovník.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přís. XIV, 34.)

Kazani

při odchodu poutníků ze sv. Hory.

Útočiště hříšníků, Potěšení zarmouce-
ných, Pomocnice křesťanů, oroduj za
nás. Litanie loretánská.

Ač potřebna byla přítomnost M. Panny na této zemi při začátku založení církve sv. a ač P. Blahoslavená za touže příčinou ještě 15 let pod ochranou sv. Jana miláčka Páně žila na této zemi, přece i jí se přiblížil okamžik, kde duše oddělití se měla od těla. — Jak zbožná pověst dí, zjeveno bylo jí to andělem a P. Blahoslavená jako vždy i tenkrát podrobila se vůli Boží, ano tenkrát s radostí velikou, — neboť vyplněna byla vroucí její touha, rozdělenou býtí a býtí s Kristem. Narychlo svolání byli Janem apoštolé, učennici a zbožní věřící k úmrtnímu loži Rodičky Boží. Všechny oči slzami naplněné upřeny byly na Marii P. a hlasité hořekování naplnilo dům. — Požehnaná mezi ženami ležela na loži prostíčkém. Nemocná nebyla, neboť to byla touha nevýslovná po spojení s Božským Synem, která tělesné její síly strávila.

Když oči svých pozvedla a milované apoštoly a učenníky svého Božského Syna užřela, těšila je, mluvila s každým, doporučila jim horlivé rozšiřování království nebeského, Janovi děkovala za jeho velikou a věrnou péči o ni a slíbila, že všech před trůnem Božím bude pamětliva. — Znenáhla tratil se hlas. — Zázračné na to prý světlo naplnilo komnatu a Maria viděla, jak Syn její s množstvím andělů přichází, aby ji doprovodil do slávy nebeské. — Radovala se z Jeho příchodu, sklonila hlavu a vypustila nejčistší svou duši. — Veliký byl zármutek apoštolů při smrti její, větší, když ji nesli k poslednímu odpočinku, nevýslovný, když uloživše těles-

nou její schránku do hrobu, rozloučiti se musili i s místem tímto. *)

Nejmilejší i vám nyní odejiti jest z tohoto posvátného místa, kteréž Maria za svůj stánek si vyvolila, vám jest rozloučiti se se svatyní touto. Nenlíž vám u srdce bolno a žalostno jako apoštolům při smrti její a pohřbu? Přesvědčen jsem o vaší touze, že byste zde rádi zůstali, ale povinnost vás volá zpět k domácímu krbu, čas došel, musíme odebrati se pryč.

Než jaké bude asi vaše rozloučení s místem poutnickým? Vím, že bolestné. Avšak potěš se srdce vaše. Zde na tomto místě cítíte se býtí Marii Panně blíže, takorč pod bezprostřední ochranou její, avšak táž Panna Blahoslavená neodejme od vás ochranné ruky své i na zpáteční cestě vaší, ona zůstane vaší záštitou až domů se navrátíte. Matka dítkám a dítky matce nechávají při rozloučení něco na památku. — Nuže co zanecháte i vy m. dr. Marii Panně zde na památku, aby pouť vaše spasitelné měla pro vás účinky? — *Zanechme zde Marii Panně při rozloučení*

1. *hříchy smyté spasitelným pokáním jako Útočiště hříšníků*, aby vymohla nám odpustění trestů za ně a setrvanlivost v dobrém;

2. *slzy zármutku*, aby usušila je jako *Potěšitelkyně zarmoucených*;

3. *starosti, stezky a tužby*, aby přednesla je před trůn Božské Velebnosti jako *Pomocnice křesťanů*.

1. *Útočiště hříšníků, oroduj za nás!* Tak zvolíme dr. přátelé při loučení svém a zanechme zde své hříchy! Hříchy? Ptáte se Nejmilejší? Ano, odpovídám, hříchy své zanechme zde na tomto posvátném místě,

*) Život Marie P. od Joach. Jindry. V Praze 1843.

hříchy, z kterých smyta byla duše naše ve svátosti pokání, kteroužto svátost, jak doufám, každý z poutníků byl přijal. Hříchy tyto, slzami lítosti nadpřirozené obmyté, za které skutky pokání jsme vykonali, zanechme Marii Panně zde — nebo lépe řečeno, zanechme zde skutky pravého pokání, Marii jako útočiště hříšníků, ne proto, jakoby ona mohla z vlastní moci své od hříchů nás očistiti, milost posvěcující nám uděliti a trestů věčných za ně zasloužených nás zbaviti, ale proto, že přímluvou svou může u Boha Trojjediného vymoci pro horlivost naši v skutech dobrých, aby nám i zasloužené tresty časné odpuštěny byly. Tresty neodpuštějí se, jak víte N., ve svátosti pokání. Opuštění jich jenom horlivostí svou, pilným vykonáváním skutků pokání můžeme si zasloužiti — a to pro zásluhy Syna Božího. — A k dosažení toho může nám nejlépe prospěti přímluva Marie Panny, vždyť i ona podíl má v zásluhách svého Ježíše, i ona nesmírné zásluhy získala si spoluúčinkováním v díle Jeho vykupitelském.

A skutky-li naše kajené zalíbení dojdou před Trůnem Nejvyššího, pak prosme Marii Pannu, aby zásluhy naše skrovné obětovala sama Synu svému, na úmysl, k obrácení hříšníků, — zvláště těch, kteří připutují sem na toto Ji zasvěcené místo. V Káni Galilejské prosila Panna Blahoslavená Syna svého při hostině svatební, aby odpomohl nedostatku vína a odvrátil tak zahanbení svatebčanů. I mnohým, kteří dostavili se sem na toto poutnické místo, scházelo víno milosti Boží posvěcující, mnohým zde vyprosila ji Maria, jako právě útočiště hříšníků. — Kdož by mohl spočísti tisíce kajeníků, kterým poznání hříšného stavu jejich, vroucí lítost, odpuštění a milost posvěcující vyprosila zde Rodička Boží. — Přišli sem jako otroci hříchu, spoutáni náruživostmi a vášněmi svými, a vrátili se jako svobodní synové Boží, přišli sem snad i s posměchem na tváři, s rouháním na rtech a vraceli se se slzou lítosti v oku a ústy šeptajícími nejsladší Jméno Matky Boží. — A to způsobila jsi Ty, o Maria, jako útočiště hříšníků.

Sem k tobě utekli se také, o Maria, tito vroucí ctitelové tvoji, připutovavše na místo Tebou vyvolené, aby zde svlékli ze sebe starého člověka a oblekli nového, vyhostili ze srdce svého starý kvas hříchu a oblekli se v přesnicích pravdy a milosti Boží a zanechávají nyní, Tobě o Matko, skutky pokání za hříchy své, abys vypro-

sila jim odpuštění i trestů časných a milost setrvání v dobrém, aby nestali se otroky hříchů a náruživosti svých. Vyslyš hlasu jejich, splň, oč Tebe prosí, když volají k Tobě, *Útočiště hříšníků, oroduj za nás!*

2. Než oni volají též, *Potěšení zarmoucených, oroduj za nás!* Ano, matko tak voláme všichni; vždyť přišli jsme sem, abychom uvolnili Matko slzám svým, abychom si zde u Tebe poplakali. Jsmeť v slzavém údolí, v cizině, na pouti ku vlasti nebeské, kam ty Matko jsi nás předešla.

Hagar vyhnána byvši od Abrahama bloudila na poušti se synáčkem Ismaelem a hynula žízní — a hle, anděl od Boha seslaný na úpěnlivé volání její ukázal jí pramen, kterým sebe a synáčka od smrti zachránila a na další cestu se občerstvila. — Buď Ty sama Panno Blahoslavená, tím andělem zde pro nás, otevři nám pramen potěchy nebeské, vždyť i my jako Hagar na poušti tohoto světa se nalézáme, kde není pravé potěchy. Proto lkáme, slzíme, a tyto slzy dáváme Tobě Maria, na památku, usuš je a podej nám kalich potěchy.

Vždyť Panno dobrotivá, Ty znáš nejlépe potěšiti. Joba o všechno připraveného a nemoci hnusnou zastíženého navštívili přátelé jeho, aby ho potěšili. — Ale nastojte! On nazývá je těšiteli obtížnými. A proč? Protože sami nezakusivše oné bídě, nejsouce nikdy v témž postavení jako on, nedovedli ho potěšiti. Pronášeli slova, která ho více ještě pobouřila, trápení jeho rozmnožila. Ne tak Ty Maria. — Zakusivši sama, co jest to trápení a bol, sama stavši se mořem bolesti, dovede nejlépe nás potěšiti a slzy naše usušiti. — Jen kdo sám mnoho zkusil, dovede potěšiti. A protož vzhůru srdce, pramen potěchy otevřen a Maria chystá se vlíti jej do srdce vašeho, aby setřeny byly slzy vaše.

Sem k Marii pro potěchu pospěšme všichni, snad-li zneuznání jsme od bližních svých, dobré-li úmysly naše ve zlé se obraćejí, o nás-li zlí jazykové se otírají, vždyť Ona ví sama, jaká to bolest pro duši citlivou. I Ji se tak mělo státí, když Josef snoubenec její, neznaje tajemství vtělení Syna B., ač muž spravedlivý, lístek zapuzení ji dátil a ji tajně od sebe propustiti chtěl. A proto pochopí Maria vaši bolest a potěší vás. — Rmoutíte se snad, že v nouzi a bídě trávití musíte život svůj? Maria Panna rozumí vašemu zármutku, její život byl neustálá chudoba a odříkání se, ona zkusila, co jest to bída, a jakým ob-

tížím, pokořením a strastem vydán jest člověk v chudobě postavený, pochopí tudíž vaše slzy, osuší je, potěší vás a naučí vás tento křížek jako prostředek od Boha určený k vaší spáse s odevzdaností do vůle Boží snášeti. — Snad jsou zde i mnozí mezi námi, které okolnosti donutí opustiti domov, otčinu, vlast svou a do dálné nehostinné odebrati se ciziny, až nejvíce rmoutiti se bude srdce vaše, až nejtrpčí potokou slzy, pak obětujte je Marii, jako potěšitelkyni zarmoucených k osušení a proste Ji o potěchu. Neboť i ona zakusila bolest podobnou. — Ač chudobný byl příbytek její v Nazaretě, přece milý poskytoval jí útulek. A toto tiché místočko z rozkazu světské vrchnosti musila opustiti a vyhostěna do Betléma, i odtamtud utéci musila do Egypta, do ciziny. — Snad jsou i mezi námi někteří, kterým smrt hrozí urvati miláčky, rodiče, bratry, sestry, manžely, oni jim pomoci nemohou, srdce jejich puká bolestí, oči zalévají se slzami. O zanechte i vy tyto slzy zde na památku pobytu svého Marii Matce. Ona je usuší, ona vás potěší nejlépe, vždyť i ona ví, co jest to ztratiti miláčky své smrtí. I Ji smrt neúprosná odervala, byť i na krátký čas jenom, miláčka duše její, Syna Božského. — Avšak přišli sem mnozí o Maria, které Bůh tajným domácím navštívil křížem, s kterým žádnému svěriti se nemohou; snad mnohé trápí nevěra druhého manžela, mnohým snad dítka nezdárné působí těžký kříž a vynucují jim slzy bolestné. — Hle, i títo nyní ukládají Tobě Matko, slzy prolité v skrytosti na památku zde, obdař i je Potěšitelkyně, památkou nějakou, obdař je potěchou vnitřní, vzbud v srdci jejich silnou a pevnou naději v milosrdenství a všemohoucnost Boží, polehčí jim v křížích jejich. Vyslyš, potěš všechny, kteří volají k Tobě se slzami v očích, „Potěšitelkyně zarmoucených, oroduj za nás.“

3. Ale jiní volají k tobě „Pomocnice křesťanů, oroduj za nás.“ A volajíce takto, skládají na tomto posvátném místě svá přání, tužby, žádosti s tou nadějí, že Ty Matko předneseš je trůnu Božímu za ně, že tam za ně orodovati budeš, že osvědčíš se Pomocnicí křesťanů. — „Není dobře býti člověku samotnému, učiníme mu pomocnici podobnou jemu,“ pravil Bůh na počátku a stvořil Adamovi Evu. Ale přesmutný jest věru příběh o té pomoci, jakou poskytla Eva Adamovi. Všechno shledal na ní, všechny dobré vlastnosti, ve všem mu poskytla pomoci, jenom v tom ne, kde mu

pomoci měla, — jen do nebe mu nepomohla. Ona naopak to byla, která mu ovoce smrti k požívání podala, která první příkázání Boží přestoupila, a svého muže stala se svědkyní a zároveň příčinou jeho zavržení a trestů časných i věčných na celé pokolení uvalených. — Než co prvá Eva pokazila, měla druhá napravit, tak to Bůh v nevýslovném ustanovil milosrdenství a proto stvořil druhou Evu a s ní pomoc, jakou lidé v záležitostech časných i věčných potřebují, stvořil Marii, — jako Pomocnici křesťanův. A nyní jest o nás postaráno i co se *týče těla i duše*.

a) Co se *týče těla* nuže, jak tu stará se o nás Maria? Pán uzdravoval slepé, hluché, němé, kulhavé ba nemocné druhu všelikého, hladové krmil, zarmoucené těšil, pomáhal kde a jak mohl, nyní převzala tutéž úlohu na sebe Maria. A že tomu tak, není mi třeba zvláště uváděti důkazu. — Snad všichni z vás dr. př. byste dojemné o tom mohli vypravovati příklady. — A kdo by o žádném nevěděl, ten ať pohledne na stěny a strop ochozů tohoto posvátného místa, a tam všimne si vyobrazení těch zázraků, které na přímluvu Marie Panny se staly. A jako pomáhala dříve nepřestala i nyní.

b) A stará-li se Maria P. o tělesné potřeby naše, čím více stará se v záležitostech duševních. Vždyť za duše lidské, aby je získal, vylil Spasitel Syn Ježí Božský veškerou krev svou; položil, obětoval život svůj v nesmírných mukách na dřevě kříže, kteréž s ním v srdci sdílela Matka. Odtud tedy pochází veliká starost a něžná péče o duše lidské, odtud snaha její směřující k potlačení zla a hříchu, odtud ten boj její s pokušelem, jehož hlavu ona potřela. O opravdové-li obrácení se jedná hříšníka, aj tuť jest Maria se svou pomocí vždy a všude po ruce, ona povzbuzuje k vytrvalosti v dobrém, vyprošuje hojnost milosti, posvěcující, ona sama jest moře milosti. druhá Eva, kterou Hospodin stvořil za pomocnici naší. — *Pomocnice křesťanů, oroduj za nás.*

Draží přátelé, hle zde jest vaše *Pomocnice*, tento svatostánek vyvolila ona za sídlo, kde divy tvoří, kde štědrěji milosti od Pána svého vyprošené rozdává, zde jest audienční síň královny nebeské, a vy dr. přátelé, nalezáte se u slyšení. — A protož vzhůru oči, ruce i srdce! Dokud čas jest, přednesme tudíž Matce Boží všechny své záležitosti a potřeby, jako Pomocnici křesťanů, aby zjednala nám pomoci pro tělo

i pro duši, obětuje jí i slzy prolité v zármutku svém, aby je osušila jako potěšitelkyně zarmoucených, zanechme jí na památku skutky pokání, kterými zadosti učiniti jsme se snažili za spáchané hříchy, aby zjednala nám odpuštění časných trestů. — Doporučíme samy sebe do ochrany její modlitbou srdečnou. Amen. V. O.

Opadlé listky.

(Al. Krsek Jahodovský.)

I.

Když člověk šťasten, nepomyslí nikdy,
že by též bolest byla ve světě,
ač vidí denně vadnouť růži mnohou
v tom nejbujnějším jara rozkvětě.
Než okamžik — a zvráceno jest štěstí
a bolest divá duši prochvěje —
Kde hledat poklid v také bolné chvíli?
Kde kmitne třeptná hvězda naděje?
Aj! Kdeže jinde složíme svou tíž,
než k Tobě, svatý, věčně svatý kříži?

II.

Ty lásko Boží, lásko nekonečná!
Co člověk jest, že tolik jsi mu dala,
v to srdce slabé, že i kříž proň těžký
jsi na rámě se vzíti nezdáhal?
Tys věděla, že v světě lásky málo
a mnohý marně že tu ždáti bude,
by aspoň rosa chladivá mu padla
v to srdce choré, srdce spráhlé, chudé!

III.

Dřív jsem vždy myslel, že náš svět jest rájem
a lidé na něm že jsou anděly,
než brzo věru, příliš brzo vyved
mne z klamu toho život probdělý.
A teď jen štěstí upomínka slabá
mě pudí k tomu, abych jiným přál,
by jejich sen se nerozprch' tak brzy,
v němž zří své blaho, zří svůj ideál.

IV.

Kdy bol se v srdce vši svou děre silou
a tesknoutou nám chorou plní duši,
až slza z oka mimovolně splývá —
tu slzu nikdo v světě neusuší.
Jen ty, ó dobrá, svatá naše máti
znáš každý bol, jenž duši naši tíží,
jen ty k nám skláníš Ježíškem se malým,
by setřel slzu, ulevil nám v kříži.

Těžká smrt.

Obrázek z české diaspory.

(Pokračování.)

„Namáhej, lopot se, robotuj! až zbohatneš můžeš si odpočinouti,“ tak znělo každodenně Kopalovi v hlavě, když posílen spánkem z lože povstal a do práce jíti se strožil. O že tu nebylo nikoho, kdoby mu na srdce vložil slova: „Nemáme tu na zemi trvalého bydla, nezapomínej na nebe.“

Ach smutno tu jako na poušti v té nehostinné zemi. Když již v katolických osadách za těžko přichází povznést srdce nad oblaka k Pánu všehomíra, když i tam usazuje se prach z továren a dolů na duše krví Kristovou obmyté a dusí zbožné myšlenky a šlechetné náboženské city, když i tam zahaluje kouř pozemských dílen nebesa: což teprve zde, kde bludy zatemňují rozum, slepé vášně v srdcích bouří a poslední paprsek milosti z něho vypuzují. Smutno tu až úzko! O dobrém úmyslu křesťanském, který posvěcuje každou i sebe nižší práci a ve zlato ji proměňuje u Pána Boha, není u nás ani slechu; dělníci hrabivých továrenků podobají se tažným tvorům, jež nechceme ani jmenovati, lopotí se dnem i nocí nikoliv snad z lásky k Bohu a nesmrtelné duši své, ale z lásky k břichu a jeho neřestem.

„Bože, můj Bože!“ vzdychala žena Kopalova, „kdybychom tu měli jenom duchovního a dosti malou kapličku, všechno by se dalo napravit. Taktó však je to čím dále tím hůře. Bůh pomoz!“

„Milá sousedko,“ poučovala ji jiná žena, která již po delší čas v R. bydlila, „není ani pomyšlení, jak by se tomu dalo odpomoci. Bývala jsem také nábožná a horlivá katolička, modlívala jsem se jako vy a vzdychala, avšak všechno nic naplat. A nyní je mi vše lhostejno, pro mne jest již pozdě, jsem jako ti druzí. Pomoci nám, věřte mi, nemůže nikdo.“

Ačkoliv tvrdila žena ta, že vše jí lhostejno, byl bys mohl čísti na tváři její známky nespokojenosti, ba zoufalosti.

„Znáte moje dítky,“ pokračovala po chvílce, „chtěla jsem je vychovati v naší víře katolické. Ale hlavou nedá se zeď prorazit. Nyní rouhají se doma přede mnou Rodičce Boží. Nuž buďsi tomu jakkoliv! Pomoci nevidím nižádné. Kdykoliv vstoupí mi ty myšlenky do hlavy, vypiju láhev samožitné, ta je zažene, zapudí, zaplaší daleko. Ba že není nad to býti hodně vesel a nepřipouštět si marné starosti k srdci.“

Veliká slza vyhrkla jí z oka a sklouzla se po svadlé tváři. Kolik bys tu nalezl nebohých tvorů, kteří stejně si vedli jako ona, rovněž tak zabředli v lhostejnost a vězi v největším nebezpečí ztratiti spásu věčnou. A nikdo je nehledá ty zbloudilé ovce mezi akatolíky. Dali by se zachrániti a dítky jejich taktéž, kdyby bratří a sestry jejich v krajinách katolických na ně pamatovali a podporou svou je obmyslili. — Zdalíž jsme i my něco pro ně již učinili?

I Kopal mívál někdy těžkou hodinku. „Bože dobrotivý,“ vzdychával, „neměl jsem se tak zapomenouti. Nač to vyjde? Jak se to skončí?“ Ale těžké ty chmůry brzy přelétly a trudné myšlenky vytratily se zas z hlavy.

Sousedé nevraživí na katolíky smáli se potají a radovali se šeptající důvěrně druh druhu: „Tmáři ztratili zase jednoho a jeho rodina, věřte mi, nebude otce lepší, neboť jablko nepadne daleko od stěpu.“

O laskavý čtenáři, zdaž pociťuješ útrpnost s nebohými těmi oběťmi? Kéž bys nikdy tam nezabloudil, kam oni vlastní vinou zabředli. Ztráta jediné duše lidské je veliká, nenahraditelná . . .

IV.

Bylo krásné letní odpoledne. Na úbočí hor rozkládaly se zelené pruhy luk a táhly se až k blízkému lesu. Po pravé straně jejich vinul se bystrý horský potok. Cestu po břehu vedoucí zastíňovaly plané stromy. Ve vlnách potoka kmitl se chvilkami pstruh a opět zmizel. Vedle hustých dvou keřů seděl odrostlý hošík a chytil ryby. Za malou chvíli kladl již po druhé mrštnou kořist svou do šátku pod křovím ukrytého.

„Krásný to pstruh,“ ozval se náhle hlas z blízké cesty.

Chlapec se ohlédl. Mladík v nejlepších letech stál na krok od něho. Byl slušně oblečen, svrchní šat přes rameno a hůl v ruce.

„Neříkají ti Josef Kopalův?“ ptal se mladistvého rybáře.

„Ano tak se jmenuji,“ odvětil Josef. „Kterak to, že mne znáte?“

„Vidíval jsem tě dříve častěji v katolickém kostele A-ském. Než od té doby uplynulo pravda již mnoho vody. Divím se věru, že nikdo od vás v městě více se neukazuje.“

Josef se začervenal, udice vypadla mu z ruky a rozpačitě pohlížel na cizince. Tvář jeho byla mu jaksi známa, ale nemohl si vzpomenouti, kde by ji byl již zahlédl. V kostele pravda nebyl již léta a

mládež má tu vadu, že snadno zapomíná.

„Půjdu tam co nejdříve,“ pravil po chvílce dodávaje si zmužilosti. „Cesta byla pro mne obtížná, nyní ovšem snadno ji podniknu.“

Cizinec pokynul hlavou jakoby přisvědčoval slovům chlapcovým.

„Sestru tvou viděl jsem ještě před rokem,“ pravil. „Než letos nemohu se vás nikoho dočkat, a proto přišel jsem sám, abych vás navštívil. Jak se daří tvým rodičům, jsou zdraví a co dělá Kateřina?“

„Všichni jsou zdraví,“ odvětil chlapec. „Jdete-li k nám, nechám toho rybaření a doprovodím vás k domovu.“ Rychle odvázał udici, uschoval prut do křoví, vzal šátek na ruku a klusal po boku cizincově k městečku.

„Dnes,“ hovořil neznámý, „byl u pana faráře jakýsi duchovní návštěvou, mše sv. byla o hodinu dříve nežli bývá obyčejně. Před poledním vydal jsem se na cestu, abych se mohl ještě dnes domů navrátiti. — Tedy rodiče tvoji jsou zdraví a spokojeni a Kateřina taktéž? Ani nevíš, jak mne to těší, že jsem tě tu zastihl a dobré zprávy od tebe uslyšel. Doufám, že nyní častěji budeme pospolu. Zařídil jsem si vlastní dílnu a kdybys chtěl se u mně učit, přijmu tě s radostí k sobě.“

„Sestra má bude se brzy vdávati,“ sděloval chlapec. „Matka se tomu dlouho vzpírala a nechtěla svoliti, aby Kateřina vzala si protestanta za muže, ale nebylo nic naplat. Katolika nedostane a proto lépe, bude-li dříve zaopatřena, nežli aby nám později na krku zůstala,“ říkával otec.

Cizinec zbledl ve tváři, stanul v cestě a nemohl pro bolest ani slova ze sebe vypraviti.

„Jak,“ pravil po chvílce, „co to slyším, jest již snad zasnoubena?“

„Ode dneška za čtrnácte dní bude po svatbě.“

„Bože, Bože,“ zasténal mladík, „přišel jsem tedy pozdě. Děvče, které se mi tak líbilo, které jsem chtěl šťastnou chotí svou učiniti, zasnoubilo se již jinému a provdá se za — protestanta!“

Ano, bylo již pozdě. Kateřina byla pilné, pracovitě děvče, avšak smutný osud svůj sama si připravila. Seznámila se s mladíkem v továrně zaměstnaným a uvěřila slibu jeho, že se dá s ní oddati po katolicku. Možná, že to myslil zprvu upřímně, později však jinak se ustanovil. Líčil jí věčnou nenávisť svých zámožných přátel, tvrdil, že je víra jako víra a konečně

řekl určitě, že se jinde nedá oddati než v luteránském kostele. Kateřina nechtěla tomu připustiti. Než v tísní té přispěli soudruhové ženichovi ku pomoci. Návodem jejich se stalo, že o něco později dcera Kopalova se vdáti musila, neměla-li rodičům svým způsobiti veliký zármutek. Kateřina se vdávala, pastor měl k snoubencům kratší promluvu, ve které pohaněl církev katol. a těšil se ze vzrůstu církve luteránské. Novomanželé a příbuzní nevěstini seděli za plnými stoly, než nechtělo jim jaksi chutnati. Ženich se mrzel, že přátele jeho se nedostavili na svatební veselí, matka Kopalova po tichu plakala. „Tak daleko to došlo, že jsem dceru svou luteránům zaprodala. Ubohé dítě!“

Josef dorůstal a vyučiv se tkalcovství odešel do vzdálenější osady po práci. Učil tak proto, aby byl blíže katolického kostela. (Dokončení.)

Návštěva u protestantských misijnářů a nebezpečná noční jízda.

„Jednoho dne vyskytla se mi,“ tak píše náš krajan P. Pius v trappistickém klášteře v Maria Dunbrody v Jižní Africe, „dobrá příležitost osadu od nás asi na hodinu vzdálenou si prohlédnouti a její zařízení a život trochu blíže pozorovati. Tuto osadu, která protestantským učitelům či misijnářům náleží, navštívil jsem sice již vícekrát, avšak nedozvěděl jsem se vždy mnoho, neb obyčejně jsem chvátal a s nimi dlouhý hovor nerozpředl. Především nežli tuto, pro mně velmi zajímavou návštěvu popíši, chci milým krajanům něco napřed podotknouti. S těmito lidmi zijeme v dobrém poměru a to nejspíše proto, že oni nás více potřebují nežli my jich. Předně dovolili jsme jim na jedné straně našeho pozemku jejich četný dobytek pásti, neb žádných luk nemají, dále oni nemají též žádných řemeslníků leč kuchaře a proto jsou nuceni, nechtějí-li správký a jiné věci do měst daleko ležících po železnici zasýlati, nám do správy dáti, čímž nám a našim bratrům sice velkou radost nezpůsobí, avšak člověk pro svornost musí všechno učiniti a oči jak se říká mnohdy zavřít, neb touto cestou bratrské lásky se jim snad dříve oči otevrou, že poznají svou cestu jako nepravou a se dříve obrátí, než-li kdyby jim člověk každodenně hlásal. Oni nám také zase rádi poslouží tím, že kdykoliv někdo z nás jeti chce, nám své koně zapůjčí, neb

od toho času, kdy nám naše koně zhynuli, jsme žádných zakoupiti nemohli, poněvadž jsou zde koně velmi drahé.

Dne 16. března večer po klekání a po odzpívání „Salve Regina“ v 7 hodin vydal jsem se za jistou rychlou záležitostí na rozkaz nynějšího vrchního P. Josefa s jedním bratrem a naším měřicem na cestu do vesnice Blucetiff. My jsme se řádně ostře nabytým revolverem opatřili, neb ono je vždy dobře, když cestovatel v divokých pustinách afrických se takovýmto vražděným nástrojem ozbrojí, člověk neví, co se na cestě může přihoditi, neb zde není nikdo jist před lidmi a dravou zvěří ve dne, nad to v noci. Asi 10 minut od kláštera tekoucí řeku Sunday Riweru, která tenkrát v onom místě, kudy obyčejně přecházíme, skoro zcela vysušena byla, jsme šťastně překročili! Tma panovala, že na 10 kroků nebylo lze nic rozeznati. Úzká a klikatá silnice byla nám již dosti známa, neb velmi často po ní musíme jeti. Za velkým kopcem na planině spatří se ve dne, za jasného počasí veliké místo čili dvůr, na němž asi 10 přízemních domků čistě dle evropského způsobu provedených se nachází. To byl náš první cíl, neboť zde jsme musili den před tím objednané tři koně si vypůjčiti. Vstoupivše na dvůr nemohli jsme pro tmou dvěře najíti. První pozdrav a přivítání dali nám silní hafani, kterých na africkém dvoře ji vždy na tucty. My jsme byli v několika minutách od smečky psů obklopeni, tak že jsme se nemohli ani z místa hnouti. To bylo kritické postavení, jako na Rusi když se vlci na cestující v saních vyřítí. Mohli jsme již ohluchnouti od štěkotu; krok v před neb v zad nesměli jsme učiniti, sice by nám bylo zle, poněvadž hafánek nedělá s cizincem dlouhých oklik. K tomu ke všemu nepřišel nikdo vstříc se světlem, ačkoliv, jak se vyjádřili, již nás očekávali. Když jsme tak několik minut stáli uprostřed psů, došla mně již trpělivost, toto hafání a vrčení dle poslouchati a proto jsem udělal několik kročejů v před, avšak brzy jsem se musil zastaviti a žáda krýti tím, že jsem se opřel o zeď, neb již mne řeznický pes chytil za šat, na který mi své tesáky vytiskl; avšak kousl jen do sukna, což bylo veliké štěstí pro mne. Ostatním dvěma nešlo též lépe. Nás vyprovázející pan měřič nám pravil, že již chtěl revolverem do nich střílet. Za nějaký okamžik vyšel ze dveří malý hoch s lampou nám vstříc, který s řádným bičem psy rozehnal. Když jsme vstoupili do

první velké síně, která jest jídelnou pro všechny členy osady, seděli právě všichni okolo stolu. Pana měřiče pozvali ku stolu na koflík kávy a nás, poněvadž již z ostatních našich návštěv věděli, že my nikdy nic u nich pojísti nechceme, zavedli do vedlejšího čistě dle evropského vkusu vystrojeného pokoje. Paní, která nás se světlem provázela, ukázala nám na knihy, které na kulatém, hnědě natřeném stole a na vycpaných, zeleně potažených židlich ležely, bychom si takto čas ukrátili, dokud nebudou s večerí hotovi a koně osedláni. S radostí sáhli jsme, když se byla ona paní z pokoje odstranila po velké, krásně vázané a stříbrem okované knize, myslíce, že jest to album podobizen, avšak jak jsme se zmýlili. Obrázků bylo tam sice mnoho, avšak žádné podobizny. Kniha tato obsahovala písmo sv. v hollandské řeči sepsané. Měl jsem úmysl dále je prohledávati, avšak předně nerozumím ještě dobře hollandsky a za druhé byli jsme zvědaví, co as v těch druhých, též velmi drahocenně vázaných knihách jest hezkého a proto jsem je zase zavřel věda, že to není více písmo sv., nýbrž porušené dle libosti odpadlíka Luthera. Ta o něco menší kniha obsahovala též písmo sv. s obrázky. Ostatní knihy byli zpěvníky čili jejich brevíře, biblické dějepravy, katechismy a j. v. Na stěnách spatřili jsme tři obrazy, a sice jeden nade dveřmi, kudy jsme vešli, asi 2 stopy vysoký obraz, představující nám roztomilé Jesulátko ovčičku v rukou držící a k ústům přitisknutou se sv. Janem Křtitelem v pozlaceném rámci. Naproti němu nalézal se podlouhlý obraz představující Pána Ježíše v hrobě, okolo Něhož a na skále andělé stáli a poletovali. Malba byla bidná a sice taková, jako bývá u kramářů na poutích v Čechách. Andělé byli silně modře a červeně natřeni se žlutou září okolo sebe. To však nic neškodilo, my jsme se přece velice zaradovali a se vzdělali, vidouce u lidí, kteří vlastně náboženství nemají, našeho Spasitele Pána Ježíše vyobrazeného. Nad stolem nalézal se dlouhý obraz bez rámce, představující jakéhosi na koni sedícího pána ve špicatém širáku na hlavě. Jak jsem slyšel byla to podobizna představeného nebo-li otce této osady p. K. v jeho mladších letech. V rohu vedle dveří bylo fisharmonium s rozličnými na něm nahromaděnými písněmi a žalmy. Nyní, když jsme si skoro všechny jejich knihy byli prohlédli, vstali právě od stolu, nám radostně a důvěrně ruce podávajíce. Pan H.

jakožto otec a představený, jal se nám se syny ještě jednou všechny skvosty v sv. písmě a i v rozličných knihách ukazovati a vykládati; ještě dobře, že jsme všemu nerozuměli, sice bychom jim byli též něco řekli. Při tomto vykládání byla nám již dlouhá chvíle a proto jsme se chtěli zase dále ubírat; avšak nebylo možná, neb nás ustavičně zdržovali. Jeden pravil, že naše hodinky nejdou dobře, druhý zase, že nejsou ještě koně osedláni, třetí opět že přijdeme dosti brzy, neb nám vybere nejrychlejší koně a tedy jsme musili zůstat seděti a rozprávěti o rozličných věcech, jako: o lovech tigrů a slonů, o pštrosích, o stavbách a j. v. Tyto řeči nás trochu ustrašily a naši srdnatost jaksi oslabily, neb s malým revolverem, co může člověk činit, když mu skočí tiger z houští na záda a drápy a ostré zuby hluboko do těla zarazí a snad i s koně stáhne? Aneb když slon koně v půli těla chobotem popadne a odhodí stranou? To vše nám teď tanulo na mysli a proto jsme se usnesli po silnici co nejrychleji jeti, obzvláště skrze travnatá údolí, kde obyčejně sloni své rejdy mají. Oni hned to na nás pozorovali a proto jeden z nich skočil do řeči a pravil, že prý sloni dnes nebudou na onom místě, kudy pojedeme a psy, které nám dá sebou dávno prý již zdaleka větří a štěkají na obludy a pak uvidíme-li, že psi zůstávají za koněm a na pohy v tměnu upevněné skácem, máme se rychle obrátiti neb oni tím dávají jezdcí na srozuměnou, že je nebezpečnoství na blízku. Též kůň nechce vpřed a počne se zpínati. Tato řeč nás sice trochu upokojila, avšak ne dočista.

Na rozloučenou dal p. představený všechny domácí, od malých až do velkých, kteří se po večerí do rozličných domků byli rozešli, svolati. Do onoho dosti prostorného pokoje, kde jsme se doposud nalézali, nemohli se ani všichni vejíti. Na naši žádost, požádal svou deuru, by nám něco zahrála na harmonium, a ostatní požádal, by si každý na své místo sedl, neb jak on nám byl již dříve pravil, slouží tento pokoj za modlitebni, kde oni své pobožnosti vykonávají a zpívají. Též pan představený mívá zde v neděli duchovní cvičení pro obyvatele této osady. Nám též podali každému zpěvník, v kterém jsme nic jiného nenalezli nežli žalmy s notami a několik modliteb v hollandské řeči tisknutých. Poněvadž nás již vícekrát slyšeli v naší kapli pěti, prosili nás, bychom též s nimi zpívali a sice 66. žalm ve čtyřech

hlasech. Nás však zpěv dle jejich obyčejů mnoho nezajímá, neb zpíváme tak již dost doma, avšak zvuk harmonia byl nám milejší, neb v pustinách afrických musí člověk již jeti hezky daleko, chce-li varhany neb něco podobného slyšeti. Po odzpívání tohoto žalmu as o 9. hod. nám konečně oznámili, že koně stojí před prahem osedlané; načež jsme vstali a s nimi se rozloučili. Když jsme z tohoto jasně osvětleného pokoje na dvůr vyšli, neviděli jsme pro tmou praničeho; byli jsme jako slepi, tak že jsem bosému hochu Hottentotovi, který koně u prahu držel šlápl na nohu a teprv když uskočil stranou, spatřil jsem jej a připravené tři koně. My všichni tři nebyli jsme výborní jezdci a proto nám tma dělala velkou obtíž. Měsíc a hvězdy nebylo lze pro mraky spatřiti, z nás se pro velké vedro a bezvětrí pot jen lil; zdálo se nám, že se musíme zalknouti, jaké dusno panovalo a přece jsme byli nuceni rychle jeti; bychom k ránu v kláštere zase byli. Z vypravování p. představeného zbyly nám ještě obrázky o slonech a o tigrech v hlavě a proto jsme ustavičně dávali pozor na psy nás provázející, kteří hezky daleko od koní skrze křoví běželi a vše prohledávali. Na cestě nám nejvíce překáželi větve trnových stromů, které až do středu silnic se sklánějí, že jsme si mohli oči vyšlehat; ještě dobře, že my Trappisté nemáme žádný dlouhý vlas, sice by byl z nás některý zůstal jako Absolon za vlasy viset v trní. Do Bluceliff přijeli jsme asi o půl noci, odkud po vyřízení své záležitosti vraceli jsme se rychle zpět ku klášteru, kamž jsme k ránu beze všeho úrazu přijeli. — O této cestě nehodlám ničehož více vyprávěti, nýbrž chci laskavým čtenářům o výše naznačené osadě něco více zdělit. Celá tato osada čítá asi 5 rodin, ne-li více, mimo okolo v boudách bydlící Hottentoty, kteří jako pastýři najatí jsou a rozličné práce u nich provozují. Vnitřek domků jest zcela čistý a evropský; podlaha jest prkenná, pokoje jsou pěkně vymalované. Náradí žluté a kaštanově natřené. O jejich synech a dcerách platí slova žalmisty Páně; „Quorum filii, sicut novellae plantationes in juventute sua. Filiae eorum compositae: circumornatae ut similitudo templi“ a dále „promptuaria eorum plena, eructantia ex hoc in illud.“ (Žalm 143, 12. a 13.) Okolo svého domu mají veliké obory na pštrosoy, pak trním obehnaná místa, kam se skot a brav, od kterého se živí a obchod provozují na noc vežene. „Oves

eorum foetosae, abundantes in egressibus suis; boves eorum crassae.“ (Žalm 143, 13. a 14.) Když člověk na jejich dvůr vstoupí, myslil by, jaké to asi veliké hospodářství musí býti, kde pod kůlnou tolik polního náradí jako pluh, brány, trakaře a vozy se nalézají. Ačkoliv se zde již asi před 25 lety usadili, neobrátili doposud ani jednu lopatu země; nikde se nespátří ani malá zahrádka neb záhonek, vše okolo pusto, jako na více jiných místech missionářům protestantským náležejících zde se nalezne. Píchlavý kaktus roste jim jako víno až do oken. To se rozumí, k čemu pak to prospěje se dáti pálit od slunce v poli. Jen když oni dostanou jisté peníze od vlády, to dostačí. Oni též neumrou hladu, neb volů, krav, ovcí, koní, mezků a jiného více dobytka mají dosti a proto k čemu si trhatí boty po polích. Jen když oni se dobře najedí, napijí a vyleží, pak jest vše dobře. Kdykoliv k nim přijdu, vidím skoro všechny sedět okolo stolu všelikými věcmi a vypravováním si čas ukracovati. Najatí Hottentoté udělají jim všechno, že nemají nic jiného na práci, leč sem a tam jezdit po návštěvách, obchody činit, dobytek na nádraží voziti a p. Jediné chvalné zaměstnání jejich jest, že jich dcery a jeden syn vyučují ve zvláštní „jednotřídní“ škole asi tucet dětí ve psaní, ve čtení a náboženství protestantském, dále v ženských pracech jako šití, pletení, vyšívání a j. v. Kolik hodin za den, není mně známo; jen tolik vím, že kdykoliv k nim přijdu ráno, v poledne, neb večer, vždy vidím černé žáky a žákyňe běhati a se váletí po dvoře neb pod kůlnou v prachu. Jejich však vlastní děti nesmí skoro ani vyjít na dvůr, by je slunce neopálilo, tak že kdyby je Evropan spatřil, nikdy by si pomyslit nemohl, že jsou ony v Africe vychovány. Jejich tváře jsou tak bílé a bledé, jako ve sklepě vyklíčený brambor. Ostatně jak se zdá dalo by se zde řádně lovit. Ti staří sice jsou již trochu zatvrzelejší a nedají se tak lehce na pravou víru obrátiti, neb tímto krokem ztratili by též všechny příjmy od vlády a představenstva v Africe; avšak jejich mravné děti bude snad možná na pravou cestu uvést, neb již mnozí se nás ptali, dovoleno-li jim též náš kostelíček navštívit, z něhož tak často za den zpěv řeholníků slyšívají. Obzvláště hlahol našich zvonů daleko v pustinách se rozléhající se jim velice líbí a je k nám vábí.

O skutečích apoštolských.

Studie historicko-exegetická. *Fr. Vacek.*

(Pokračování.)

Ohledáme-li se po důvodech, proč učenci novověcí odlučují průvodce Pavlova, který vypravuje skutky jeho, od spisovatele knihy té, dovidáme se, že v nejedné části promlouvá soudruh sv. apoštola v osobě první, kdežto ostatní části slohem dějepisným líčeny jsou vše ve třetí osobě vypravují. Z toho prý dlužno zavírat, že spisovatel Skutkův apoštol. připojil ke knize své zprávu jakéhosi průvodce sv. Pavla. Soudu tomu na odpor se staví především to, že všechny části knihy naší týmž slohem jsou psány a ony verše (16, 10; 20, 5; 27, 2.), ve kterých náhle počíná vypravovat osoba první tak těsně souvisejí s díly předchozími, že nijak nedají se od něho oddělit. A kdoby přece činiti chtěl rozdíl mezi oběma díly a pozorně celek pročítá, nemůže upřít, že vane duch vypravovatele událostí pozdějších ze řádků předchozích. ačkoliv tvar slovesný jakési nepatrné proměny v osobě mluvící (subjectum) byl doznal. Ba naopak nepředpojatý čtenář snadno nahlédne, proč užívá týž spisovatel rozličného tvaru a v těch a oněch částech vypravování rozličně si vede. Prvé osoby užívá v oddílech obsahujících děje, jichž byl svědkem očitým, ostatní, kde však nepřítomen byl, uvádí slohem dějepisným. Že mlčením pominul jméno své i v oněch kapitolách, vysvětlíme si snadno, uvážíme-li, že nehrubě nutno bylo označiti jméno své přítelem Theofilovi, kterému knihu svou věnoval a již dříve s ním zkušenosti své sdělil. Ano i skromnost spisovatelova toho vyžadovati se zdála, aby bez příčiny zejména se neuváděl.

Ježto líčí nám sv. Lukáš i ty skutky apoštolské, ve kterých neměl podílu, dlužno za to mít, že použil písemných i ústních zpráv o nich. Do písemných památek bylo mu nahlédati, aby uvést mohl delší řeči, které jsou k okrase díla jeho, a listy tu i tam do slova opakované. Za řeči sv. Petra prvomučeníka sv. Štěpána, sv. Pavla k Felikovi a Agrippovi děkoval sv. Lukáš písemným pramenům, které mu snadno byly přístupny. Co o sv. Petrovi vypravuje, dověděl se od Marka, Filippa diakona a křesťanů Caesarejských obcuje s nimi po dvě léta. Zprávy o církvi Jerusalemské a Antióšské dali mu křesťané domácí; co o osudech vrstevníků svých napsal, aneb sám viděl aneb zaslechl od Pavla, Sily a Timothea. Jak důvěrně se sv. Pavlem obcoval,

na jevo jde z přemnohých míst evangelia i Skutkův apoštolských. Sv. Lukáš vede stejně s Pavlem učení Kristovo, osvojil si slova i rčení jeho, jak to u žádného spisovatele sv. knih N. Z. neshledáváme a užil-li slov v písmu sv. obvyklých, položil je v týž rozum jako sv. Pavel. Z toho jde, že byl zevrubně o všem zpraven, co v díle svém nám vypravuje.

2. Ve Skutečích apoštolských zhusta řeč se činí o osobách a věcech, o nichž nám i světský dějepis vypravuje. Bude tedy zajímavé zkoumati, zdali snáší se zprávy sv. Lukáše s událostmi, jakož líčeny jsou u spisovatelů židovských a pohanských. Ostatní knihy N. Z. jen zřídka tu a onde dotýkají se dějin národních a světových, avšak ve Skutečích apoštolských opírá se celé vypravování o podklad historický. — Zmínka zajisté děje se v nich o třech kráľích říše Judské a jmenují se Herodes Antipas, Herodes Agrippa I. a Agrippa II., uvádějí se čtyři velekněží, prokuratoři Římsí: Felix a Festus a manželka onoho jménem Drusilla, dcera to Agrippy I., Berenice sestra Agrippy II., dva Římsí prokonsulové Gallion a Sergius a konečně přednosta ostrova Malty Publius. Uvádí-li spisovatel Skutkův apoštolských osoby ty v pravý čas a klade-li je na místa jim příslušící, podává tím dostatečnou záruku, že zevrubně znal udaje, které o nich sděluje a že zasluhuje i v ostatních dílech viny naší.

Dějiny Herodovců nemálo jsou spleť. Herodes Antipas, syn Ukrutného, vychován byl v Římě a těšil se po dlouhá léta přízni císaře Tiberia; ba i častěji a důvěrně s ním si dopisoval. Sv. Lukáš naráží na pobyt jeho v Římě tvrdě, že spolu s ním vychováván byl učitel Antiochenský jménem Manahen (13, 1.). Po smrti otce svého stav se vládařem v Galileji a Pereji rozhazoval peníze na stavby velikolepých palácův a měst, dával přednost pohanům před židy a připravil se tak o všechnu vážnost a náklonnost svých poddaných. Za manželku pojal Herodiadu, choť nevlastního bratra svého Filippa a jí k libosti dopustil se vraždy na sv. Janu Křtíli. Po smrti příznivce svého císaře Tiberia snažil zavděčiti se nástupci jeho Kaligulovi, avšak osočen byv uněho od nepřátel, vypověděn byl již při prvním slyšení v Římě do vyhnanství. Nějakou dobu žil v městě Lyoně a když odstěhoval se tam dvůr císařský, musil dále se bráti nepochybně až do Španělska. — Herodes, o

němž píše sv. Lukáš v kapitole 12., kterak pronásledoval církev Jerusalemskou a sešel smrtí bolestnou, není nikdo jiný nežli král Agrippa I., vnuk Heroda Ukutného. Z počátku byl nepatrným knížetem v Palestina. Nahodiv se do Říma právě, když zavražděn byl císař Kaligula (r. 41.), rázností svou toho dovedl, že zvolen byl Klaudius za císaře Římského. (Pokrač.)

DO P I S Y.

Maria Dunbrody, 15. května 1882.

(Pokračování.)

Onehdy jsme měli velký manév. Kde kdo v domě byl, musili všichni vyrukovati se sekýrami a vidlemi. Mnohý Pražan, který před lety „Humoristické Listy“ četl, musil by si při pohledu na velký pochod vzpomenouti na „obležení města Račic v roku 1848“, když rolníci čekali za humny s kosami a klacky na nepřítele, kterého však nebylo nikde spatřiti. V Čechách konají se manévry obyčejně v měsících srpnu a září; u nás však v Africe jsou takováto plni cvičení na denním pořádku. My máme na severovýchodní straně as půl hod. od kláštera vzdálenou, ve velkém údolí ležící, krásnou louku, která mi připomíná svoji polohou mezi vysokými vrchy „císařskou“ na Smíchově; avšak jen ten rozdíl mezi oběma panuje, že na zdejší louce, u nás Vlei zvané, nerostou žádné vrby, nýbrž misty malé keře s bílými trny, které jsem již předešle popsal. Na ní se též žádné panské koně neprohánějí, nýbrž rozličný brav a skot. V noci pak mají na naši krásné louce sloni svoje rejdiště, že není radno až do soumraku se na ní zdržeti, neb obři dlouhonosí mají po svém dlouhém spánku, který po celý den trvá, velkou kuráž a již mnohému domorodci i cestovateli vytřepali duši z těla. O těchto obludách však později, nyní jen, jaký to byl as manév. Předešlého roku udělali jsme okolo této louky vysoký plot, který nám sloni i částečně lid, nemoha pro svůj dobytek ve velkém vedru letním žádné trávy jinde nalézt, na mnohých místech prolámali, což nám zajisté nebylo milé, neb náš brav a skot přecházel řečenými otvory na vedlejší hranice druhých farmářů a jejich zase k nám; tedy byli jsme nuceni jej na mnohých místech opravit a onu louku ještě jednou tak vysokým plotem než-li předešlého roku, opevniti. Děláním takového plotu jde u nás velmi čerstvě,

neb trnové stromy, z kterých ho budujeme, jsou v levo a v pravo při ruce, že nepotřebujeme než je useknouti a vidlemi na sebe řádně nahromaditi. Na místech, kde se nenacházejí žádné neb příliš daleko, jde taková práce arciť špatně, neb se musí značné trnové stromy pomocí volů přitahovati. Kdo však vypočítá, kolik za takový den, neb lépe řečeno, při takovém jednom cvičení člověk od těch až 8“ dlouhých bílých trnů, bodů obdrží? Mnohému z nás zarazil se velký bodák do prstu až na kost, že na celý týden měl dosti; jinému zase do chodidla, že pokulhával za námi při vracení se k večeru k domovu, jako některý důstojník od pražské městské pěchoty po manévru u „Krče“ neb u „Lišky“. Takovýchto lehce raněných bývá mnoho, obzvláště z těch bratří, kteří pracují celé měsíce pod střechou jako: krejčí, písaři, obuvníci, stolaři atd. Těm pak při takovém cvičení jest zle, neb věru nejsou ještě spřáteleni s těmito pichlavými Afrikány a proto obyčejně taci bratři stojí jako markytáni v hezké vzdálenosti za námi, neb není radno nevy cvičenému neb špatně obutému se k podobnému jako na život a na smrt zápasícímu houfu přibližovati a se blízko za zády postaviti. Člověka, dříve než se naděje, šlehne z některé strany pružná dlouhá větev přes obličej, že pak nenajde tak lehce cesty k domovu. Avšak oni nestojí se založenými rukama, nás jen obdivující, jak nám to jde pěkně od ruky, nýbrž musí nositi čerstvou vodu asi tři čtvrtě hodiny daleko, kterouž my žízeň hasíme a studené obkladky na rány pokládáme, neb po takovém hlubokém pichnutí poraněný úd hned otýká a rána notně pálí. Dále jest jim též z houští vybijající ustrašenou „vysokou“ utloukati, (jest-li na ně zrovna počká), jako: myši, hady, zajíce, srny a j. v., což též vyžaduje velké zručnosti a pozornosti, obzvláště vyvalí-li se ostny poseté prasátko. Tento dikobraz, který studentům krásné, dlouhé, koštěné, černobílé pruhované násadky na péra poskytuje, musí se proti srsti, která z těchto ostnů záleží, střeleti, jinak se koule po nich sveze, aniž by jemu uškodila. Ostny afrického dikobraza jsou rozličné velikosti; některé z nich jsou tak jemné jako nit. U nás má skoro každý několik podobných krásných držátek, avšak každý osten z tohoto roztomilého prasátka není k potřebě, neb většina jich jsou ulámana neb o zem ubroušená, že jsme někdy rádi, když jsme na tom divokém kanci 16 dobrých ostnů na-

lézli. Do trávy, která v stínu těch trnových stromů až po kolena vysoko vyrůstá, nesmí člověk jen tak lehce skočiti, obzvláště, nebylo-li na tom místě ještě mnoho pracováno, neb to by si mohl mnohý lehce pomoci od jedné nohy neb i do hrobu. — V takovéto trávě nalézají se vedle jiných živočichů, jako jsou: ohyzdné ropuchy asi velikosti čepice, liné želvy rozličné velikosti a jakosti, ještěrky, mnohonožky, též hadi tlustí a tenci, jedovatí i nejedovatí. Onehdy při jednom manévru počal náš pater A. strom podsekávati a ačkoliv se již okolo něho přes čtvrt hodiny se sekerou točil, by vedlejší až na zemi se sklánějící malé větve oseká a pak k pni mohl lépe a pohodlněji, spozoroval k svému ulekutí hada asi 5 stop velkého a asi 3 palce v oběmu, pod nohama v trávě se protahovati. Já jsem stál asi 4 kroky dále a pozoroval jsem s radostí, jak s dychtivostí postranní větve usekával. Tu najednou, jako když mi šíp prožene srdcem, uskočil jsem stranou vida hada, doposud ztočeného, se roztahovati a již již ku skoku na jednoho z nás se připravovati. Ctěný P. A. však bez dlouhého rozmýšlení učinil levou nohou krok v zad a sekl jej sekerou do středu těla tak, že had po malém vyšvihnutí se po seceře, respec. po svém nepříteli, na zemi se svíjel bolestmi, od kterých jsme my jemu několika silnými ranami odpomohli. Pak jsme jej po turecku na dlouhé vidle nabodli a ostatním dále vzdálenějším bratřím ukazovali. Kdo tento případ viděl, musí uznati, že jen ruka anděla strážce jedovatého hada od nás odvrátila. My jsme ho přinesli vítězoslavně domů a na dvoře jej prohledávali čili kuchali. Tento had dosahuje až 6 stop délky, zdržuje se nejraději v rošti a pod stromy ve vlhké trávě, kde delší čas, aniž by čeho požil, trávívá. Na hřbetě táhne se mu klikatý, černý pruh, který po stranách pravidelnými žlutými skvrnami obrouben jest. Spodní část těla jest pokryta velkými šupinami, které jsou barvy slabě žluté, skoro bílé. Nejvíce byl jsem zvědav, viděti jedovaté, pohyblivé zuby. Jako by mě byl ledovou vodu polil, obešel mne mráz, když jsem jemu perořízkem ústa otevřel a ony asi palec dlouhé v polokruhu z hořejší čelisti vynikající dva špičáky spatřil. Kdyby byl tento hádek někoho z nás zoubkem škrábnul, věru by to byl zajisté zaplatil smrtí. Tyto zuby trčí z dásně jako ostré udice, jsou průsvitavé a velmi tenké. My jsme zde nyní toho minění, netvor-li ta-

kový člověka někde na těle byl zachytil, nemůže více své špičáky z rány vyndati, leč by si je snad vylomil a v ráně zanechal. Takovéhoto černožlutých hady jsme již u nás dosti ubili. Náš veled. p. biskup nám však radil, bychom raději hadů v pokoji nechali, neb prý se oni umí dobře brániti a již prý nejednou se stalo, že mnohému evropskému cestovateli cestu řádně zkrátili. On prý se až na 6 kroků na svého pronasledovatele vrhá a sice právě do obličeje, tak že od něho uštknutý Kaffer neb Hottentot si hned na místě na zemi lehá s pevným přesvědčením, že ve 3—4 minutách bude následovati smrt. My jsme zde doposud šestero druhů hadů seznali a sice dva druhy jedovatých a 4 nejedovatých. Druhý jedovatý had jest asi 2 stopy dlouhý a celý šedivý s temným pruhem na zádech; zdržuje se pod kamením na tichých místech; také rád zabloudí k nám na dvůr. Mezi zdejšími nejedovatými hady poznal jsem jakýsi druh vodních, zelených a modře lesklých hadů, kteří v zdejších tůních mezi rákosím se zdržují. Tyto vidáme u nás skoro každý den plavati po vodě od jednoho břehu na druhý. Tento zelený had živí se malými ptáky, na které často ve větvích pobřežních stromů číhá a jich vejci, pro něž i na nejslabší větve neb rákosí se vyplazí a do hnízd vkrádá. Druhý nejedovatý had jest barvy hnědo-žluté, velký asi jako deštovka, zdržuje se jako tato v kypře zemi a v kořenech. Třetí jest šedivý s černým pruhem na zádech, velikost má předešlého a zdržuje se pod kameny. Čtvrtý jest barvy bělošedé, na spodní části těla krásně modře, žlutě, červeně a černě tečkovaný, asi 1 stopu dlouhý, zdržuje se pod kůrou zetlelých stromů. U nás navlékl si jeden novic tu pěkně zbarvenou kůži z onoho hada na násadku u péra, což nyní velmi ozdobné držátko jest. — Něco pro milovníky ptactva. Já myslím, že mi žádný z laskavých čtenářů nezazlí, když též něco více o nich napíši. Vrabci švitorní nejsou zde kanárkové také ne. Vlaštovky, které se od nás též na zimu odstěhují, rozeznávají se tím od Evropských, že mají nad zobáček hezky velkou mědělesklou skvrnu. Hnízda staví si velmi uměle a nepříteli zcela nepřístupná. Takové hnízdo z hlíny udělané má podobu měchýře, od kterého vede asi 1 stopu dlouhá úzká roura, též z hlíny, skrze kterou ony do svého měkce vystlaného pelechu vklouzájí. Vejce a mladé nemůže člověk rukou dostat, leč by tuto rouru urazil neb hní-

zdo rozbil. Zdejší ptáci, jak jsem pozoroval, staví skoro všichni velmi umělá hnízda. Tak ku př. žije zde jeden pták, barvy zcela žluté, jehož mladé jsme dříve za kanárky měli, který staví své hnízdo na nejslabších větvích, jež se od pobřežních stromů nad vodou sklánějí neb mezi třtinu, tak že není možno by člověk jich dosáhl. Hnízda těchto žlutáčků mají podobu balónku nad zemí se vznášejícího; jsou totiž z pevné trávy spletena, tak že z jara jsou tato hnízda zcela zelená a později sežloutlá a uschlá. Pro umělé vnitřní zařízení hnízda, není možno, by při největším větru malá, modřetečkovaná vajíčka vypadla, ani když člověk takovou větev s hnízdem k sobě přitáhne a zase z ruky pustí, což zajisté velké otřesení způsobí, nevypadne z něho ni jediné vejce neb mládětko. Nahoře naznačený zelený vodní had jest těchto zpěvavých žlutáčků největší nepřítel, jehož přítomnost oni velkým svištěním prozrazují. Jeden pták, kterého jsem při vši své pozornosti nemohl ještě pozorovat, umí „česky“. Když jsem se první dny po našem příjezdu do Dunbrody nejistým krokem po bahnitěm údolí před naším klášteřem se rozkládajícím procházel, počal na mne někdo z křoví zcela srozumitelně „co ty tu chceš?“ křičeti. S radostí jsem se ohlédl na to domnělém krajanovi, avšak nikoho jsem nespatriil. Mne provázející jeden pan redaktor se velmi udiveně ptal, čeho jsem se lekl, že jsem sebou tak trhl; on jakožto Němec nerozuměl česky, a proto též slovům tohoto ptáka nerozuměl. Já mu též ničeho o tom neřekl, než že se mi zdálo, jako by nás byl někdo volal; načež jsme se vrátili do kláštera netroufajíce se do tohoto vysokou travou porostlého údolí, dále vnikati. Od toho času však jsem pro svou nevšímavost tohoto ptáka více neslyšel, až teprv nyní volá zase na mne každý den hezky jasně a vesele „co ty tu chceš?“ Jak jsem již pravil, nemohl jsem jej doposud z blízka pozorovati, neb on jest velmi plachý a v zdejších hustém křoví skoro k nerozeznání, jinak bych mu na jeho otázku zajisté nezůstal odpověď dlužen a svým drahým krajanům jeho barvu naznačil. Dudků a holubů létají zde celá hejna. Kachen a jiných vodních ptáků žije ve vysokém rákosí velmi mnoho. Hrdličky zde cukrují skoro celý den. Sovy houkají po celou noc. — Nejzajímavější ze všech těchto ptáků jest africký pštros, kterého chovají zdejší farmáři pro vzácná péra ve

zvláštních trnovým plotem obehnaných oborách. Mnohý jiho-africký osadník má až na sta takových pštrosů. Někteří z nich jsou krotcí a běhají v houfech volně po okolí jako slepice, potravu si hledajíce. Avšak divocí jsou v oborách zavřeni a jen zřídka spatříme z těchto neopoutaných jednoho volně běhati, leč by byl některému majetníku uprchl, a pak nedojde taký utečenec daleko, neb zdejší domorodci, kteří celý den slídí jen po zvěři, ho v brzku ze světa zprovodí. Zde má každý právo vše, co jest divoké a lidu nebezpečné neb na stůl dobré zastřeliti; a kdyžby toho práva i nebylo, tak liberální černoch nepůjde se žádného anglického soudního rady zeptati! K takovému oboře, obzvláště je-li její plot starý a nízký, není rádo na blízko se postaviti a toho ptáčka snad s hůlkou škádliti; to by mohlo mnohému býti nebezpečno. Náš bratr šel jednou pěšky na stanici a když u jedné ohrady tyto divoké pštrosy pozoroval, vyskočil z nenadání jeden přes plot, porazil milého bratra k zemi a s dlouhýma nohama, které jsou silnými drápy, lépe řečeno paznehty opatřeny, ho řádně zranil, že milý brat přijda domů, několik dní napotom zůstal ležeti. Na naši otázku, proč se nebránil holí, kterou přece držel v ruce, pravil nám, že prý jej sice několikráte uhodil přes křídla, malou hlavu na dlouhém krku však nemohl trefiti, poněvadž ji pštros vždy uhnul. Když pštros některému farmáři uteče, dozví se to hned celé okolí a tu si dá každý pozor, by mu takový ptáček neskočil někde do cesty. Velmi lákavé jest podívání na vytrhávání per divokých pštrosů. To se děje následovně: Na konci každé obory nalézá se malé místo obehnané latěmi, jež od sebe asi na stopu jsou přibity. Do takového velké klece bez střechy vežene se koňmo pštros a pak dvírkama zavře. Nyní hodi mu jeden z lovců oko na krk, by jej k jedné straně té klece přitáhl a připevnil. Po takovém připravení počnou se mezerami mezi latěmi ponechanými, ozdobná péra vyškubávati, při čemž pštros zuří a sebou trhá. Po škubání, obzvláště jestli cena těchto per se o něco zmenšila, má mnohý Hottentot za svým rozmačkaným kloboukem krásnější pštrosí péro, než leckterá princezna v Evropě. Dle toho, jaká jest spotřeba per v Evropě řídí se zde cena jejich. Masa pštrosího domorodci nepojídají.

KRONIKA.

Z Prahy. Posvěcení nového biskupa litoměřického nejd. p. dr. Eman. Schoebela bude se konati na den Proměnění Krista Pána v neděli dne 6. srpna a vykoná je J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup jako metropolita český za assistence nejd. p. biskupa Kralohradeckého dr. J. Haise, ku kterému se designovaný p. biskup Litoměřický v těchto dnech odebral, a nejd. p. sväticiho biskupa Pražského dr. Karla Pruchy. Nastoupení na stolec biskupský v Litoměřicích bude se konati na den Nanebevzetí Panny Marie v úterý dne 15. srpna. — **Posvěcení** nového biskupa Brněnského nejdúst. p. dr. Frant. Bauera bude dne 15. srpna buď v Olomouci aneb v Kroměříži a vykoná je J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup Olomoucký lantkrabě Fürstenberg, který nyní v Mariánských lázních trvá. Slavné nastolení bude se diti brzy po posvěcení.

— **Jubileum.** Dne 30. t. m. slaví vdp. děkan kapitoly Vyšehradské Jan Berkovec padesátiletou památku svého vysvěcení na kněžství.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se do 17. července u sv. Ducha, od 18.—21. t. m. u sv. Havla a od 22.—25. července u sv. Markéty v Břevnově.

— **Slavnost Zieglerova v Hradci Králové.** Naše město důstojným způsobem oslavilo stoleté narozeniny svého rodáka Josefa Liboslava Zieglera, jednoho z prvních buditelů českého národa. Ziegler narodil se 10. července 1782 v Králové Hradci, stal se knězem a doktorem theologie, byl professorem pastorálky a české literatury při zdejším bohosloveckém ústavu (1816—1825) a potom děkanem chrudimským († 23. května 1846 máje věku svého 64 léta). Ziegler byl zajisté původcem a střediskem vlasteneckého spisovatelského spolku, který tenkrát ve východních Čechách kvetl a sám spisovatelem, horlivým podporovatelem a rozšiřovatelem českých knih a českého ducha ve směru náboženském. Mimo jiné literární práce redigoval od r. 1823—1836 „Přítele mládeže.“ Byl památný den jeho stoletých narozenin byl náležitě oslaven, ujala se věci „Beseda“ a utvořil se slavnostní výbor, a tu působením p. kanovníka Prašingra, místopředsedy Besedy, bylo uzavřeno, aby jeho památka též církevně se slavila. Pořádek byl sestaven a vzorně potom zachován. V urč-

ný den, t. j. 10. července sešly se spolky v obecním domě a braly se průvodem do chrámu sv. Ducha. Byli to: Šokol, zpěvácký spolek Slavjan, Beseda, Živnostensko-čtenářská jednota a divadelní ochotníci. Dále dostavili se do chrámu Páně: veškerá kapitola, městské zastupitelstvo, theol. profesoři a představení semiuáře, alumnát, vyšší reálka se svým sborem professorským, vyšší dívčí škola se svým sborem učitelským, spolek vojenských vysloužilců a přčetní věřící. — Pontifikální requiem sloužil nejd. p. Dr. Rais, kapitolní děkan, zprovázen jsa četnou assistencí. Na kůru pěli dojemně vokální requiem Lablerovo jednota „Slavjan“ s bohoslovci, řízením p. ředitele kůru Nešvery. Po skončených službách Božích odebrali se všichni z chrámu Páně k domu č. 85. u pražské brány, kde se oslavenec narodil. Zde připojilo se k slavnosti gymnasium se svým sborem professorským a následoval druhý díl slavnosti, odhalení desky. Nejprve zapěl Slavjan řízením svého ředitele p. kapelníka Hoznorka slavnostní kantátu, po které vystoupil jednatel Besedy p. JUDr. Fultner a řečí promyšlenou vytkl význam slavnosti. Připomněl staré doby, kde český jazyk odkázán byl pouze na vesnice vymizev z kruhů šlechty a měst. Ale ujali se ho někteří šlechticové, a pak hlavně duchovenstvo, bez jehož snah byl by nutně zahynul; že žije jest zásluhou duchovenstva. „Kněží byli první horliví spisovatelé, nejpilnější odběratelé českých knih a spolu rozšiřovatelé jejich mezi lid a hajitelé jazyka českého.“ K těmto horlivým kněžím náležel též rodák Králové Hradecký Ziegler, který v úzkém stál přátelství s tehdejšími předními muži, a jehož památce zasazena jest v vděčnosti pamětní deska na dům č. 85, kde se narodil. Všeobecná dlouho trvající pochvala byla odměnou p. řečníka. Za voláním „Slávy“ byla deska odhalena, jsouc krásným věncem z růží ozdobena a majíc nápis: „Zde jest narozen Josef Liboslav Ziegler 10. července 1782. Pan starosta Besedy Sluka odevzdal desku v ochranu a péči pana purkmistra Collina, kterýž jménem nynějšího i budoucího zastupitelstva přislíbil, že o ní pečovati budou; neboť, pravil, Hradci Králové jest to chloubou a slávou, že tolik znamenitých mužů zplodil, a proto bude vždycky péči jeho, aby památky a upomínky na ně byly zachovány. Volání „slávy“ doprovázelo tuto řeč. Ke konci zapěl Slav-

an kantátu a provolala se „Sláva“ památce Zieglerově. Pak četl p. Dr. Fultner telegram příšlý z Chrudimi, který pozdravoval památku Zieglerovu. — Večer o koncertě podal p. ředitel paedagogia Lešetický obšírnou řeč život a zásluhy Zieglerovy o národ český, a všeobecná pochvala byla zaslouženou odměnou p. řečníka. Duchovenstvo bylo a zůstane vždycky jedním z hlavních sloupův a učitelův národa českého.

— **Katolicko-politická jednota pro království České** koná v neděli dne 16. července b. r. o 3. hod. odpolední v sále hostince č. p. 35. pana Matyáše Kusa ve Mšeně občasnou valnou schůzi. Program schůze: 1. Venkovský hospodář na rozhraní jazykovém. Přednáška velkostatkáře p. Aloise Mündla. 2. „Kdo jest nejlepším spojencem malého průmyslníka?“ přednáší p. Václav Žižka, stříbrník. 3. Konkurence zemí a říší — co máme my hospodáři činiti, abychom v ní obstáli? Přednáška velkostatkáře p. Aloise Mündla. 4. Význam hesla: „Svůj ke svému“ v národním, politickém a církevním ohledu. Přednáší prof. Jan Drozd. 5. „O konservativní žurnalistice“. Přednáší žurnalista Albert Canestrini. — Členové jednoty a dle §. 13. spolkových stanov i hosté mají volný vstup ke schůzi.

— **Třídenní slavnost** koná se za příčinou 300letého jubilea svatořečení sv. Norberta v chrámu Páně na Strahově 14., 15. a 16. července tímto pořádkem: Dne 14. a 15. července vždy v 8 hod. ráno zpívána mše sv.; potom výstav. nejsvět. svátosti oltářní, pak se zpívají církevní hodinky; v půl 10. tichá mše sv. na hrobě sv. Norberta. Odpůldne ve 2 hod. zpívány nešpory a kompletář. Na to před hrobem sv. Norberta zpívá se od kněží k účtě téhož světce latinský chvalo zpěv, po kterém jest české kázání (P. Votka), pak požehnání. Zítra 16. července v neděli ráno v 7 hodin zpívána mše sv., pak výstav, církevní hodinky, pontifikální mše sv. Odpůldne ve 2 hodiny zpívány nešpory; kompletář, chvalo zpěv sv. Norberta, kázání, požehnání.

— **Primice.** Letošní novosvěcenci budou mít primice v tomto pořádku: Pan František Dvořák v Hostivaři dne 30. července; p. Antonín Herout na Sv. Hoře 18. července; p. Jan Hnátek v Uhřetěvsi 23. července; p. Vavřínek Hojsa u sv. Štěpána 17. července; p. Stanislav Holub v Karlíně u Mil. sester 17. července; p. František Hra-

chovec ve Voticích dne 30. července; p. Gerhard Kordule v Rožmitále dne 23. července; p. Norbert Košatecký v Mladé Boleslavi 23. července; p. Julius Kotrba v Šenavě dne 23. července; p. Josef Krejsinger v Čičově 23. července; p. Karel Liška na hradě u sv. Jana 17. července; p. Václav Macák v Středoklukách 17. července; p. Frant. Marek u sv. Bartoloměje 17. července; p. Frant. Skrbek u Mil. sester pod Petřínem dne 17. července; p. Jaroslav Sedláček na Kladně 23. července.

— **Návrat do církve.** Kněz dříve katolický Josef Kürzinger, jenž dal se přilákat k starokatolikům a zastával po nějaký čas místo starokat. faráře v Riedu v Horních Rakousích, navrátil se do lůna sv. církve. Snažně prosí v katolických novinách Lineckých všechny, kterým svým jednáním dal pohoršení, za odpuštění.

— **Katolíci: Čechové v Clevelandu** v Americe. Jak jsme se svým časem v těchto listech zmínili, odebral se p. Štěpán Furdek z pražského semináře do Ameriky, aby se tam věnoval duchovní správě. Ze soukromého listu jeho vyjímáme: Cleveland ohledně obyvatelstva se vyrovná Praze, jenže mnohem větší prostor zaujímá; má četné kat. kostely; řeč většinou anglická. Čechů jest zde asi 18,000; mají dvě fary; lid se zdá býti dobrým; máme i mnoho slovenských rodin. Seminář leží u samého jezera Erie (odkud Lakestreet), jež sotva několik kroků pod oknem poskytuje příjemnou vyhlídku. Alumnů (jmenují se studenty) jest zde 25, a sice: 13 theologů, 12 filosofů — konviktistů. Studium theologie trvá 3 léta; všechny tři ročníky tvoří jen jednu třídu, v níž se každý rok asi třetina morálky, dogmatiky a dějepisu proběře; tyto předměty ukončí se ve 3 letech. Ostatním předmětům se více povrchně vyučuje. Vůbec více se hledí na zbožnost, klerikálního ducha než na vědomosti. Pořádek v semináři jest podobný venkovským seminářům v Čechách. Budu dne 29. června na podjáhna, 30. na jáhna a 1. července na kněze vysvěcen. Bůh mne posilní, abych po té krajanům svým hodně prospěl. Připominám, že p. Kareš-Stotzky v Bremách platné služby mi proukázal. Počasí jest zde dost špatné, prší velmi často; slyším ale, že to letos výjimkou.

— **Hůl z dubu Abrahamova.** Když r. 1881 korunni princ arciv. Rudolf svatou zemi navštívil, darovali mu Františkáné jerusalémští umělecky vyřezanou hůl z tak

zv. dubu Abrahamova. Staří spisovatelé vypravují, že jest v údolí Mambre u mrtvého moře jistý dub, pod nímž se Bůh Abrahamovi zjevil. Ještě za času císaře Konstantina putovali k tomu dubu nejen židé a křesťané, ale i pohané. Jestli však tento dub, který se podnes tam ukazuje a od Turků u veliké úctě chová, skutečně tentýž jest dub, a má-li tedy stáří 4000 let, nedá se říci s určitostí.

Literární oznamovatel.

— Katolický spolek tiskový, v jehož čele jest nyní vys. důst. p. kanovník kancelér Ant. Hora, rozesílá svým členům první spis pro letošní rok, totiž: „*Pouť Slovanů do Říma*“ ke dni 5. července L. P. 1881, kterou vykonal i popisuje dr. Kar. Řehák. Máme za to, že se p. spisovatel zavděčil nejen svým spolupoutníkům, ale i všem katolíkům, kteří by se rádi byli účastnili cesty té, ale pro překážky nemohli. Druhý díl tohoto spisu bude vydán v brzkou.

— *Bernadetta — sestra Marie Bernarda.* Úcta Marie Panny Lúrdské se čím dále, tím více rozšiřuje v Čechách a na Moravě. Francouzský učenec Henri Lassere vydal výše zmíněný spis, který v kat. Francii také oblíben došel, že se dočkal již devátého vydání. Zčeštil jej Em. Svitavský a p. redaktor Zábavné bibliotéky P. Placidus Mathon jej nyní vydal. Spolu slibuje, že i jiné spisy Lasserovy týkající se Lúrd za krátkou dobu vydány budou. Zajisté že budou české ascet. a nábož. literatuře k okrase.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“ má v čís. 6. roč. XXIII. tento obsah: Katecheta na škole střední. (Píše Jos. Nedvídek, katech. v Jičíně.) O některých nejvíce zobecněných nedostatech v duchovním řečnictví. (Podává prof. dr. Skořodopole.) Sv. Vavřínek z Brindisi. (Vypravuje prof. dr. Schindler.) Poznámka k vedení důkazu o jednotě pokolení lidského. (Píše J. Š.) Příčiny brojení nepřátel proti katol. církvi. (Podává J. Vaníček, far. Koblavský.) V Kronice nalezneš tyto články: Jednota pro dostavění hlavního chrámu sv. Víta. Patron chrámu filiálního. Ohledání mrtvol a vydání lístku ohledacího. Židé v chrámě katol. Sňatek katoličky s rozkolníkem. Křestní list, překlad a legalisace. Nakažlivé nemoci a pohřeb. O slosováních vyvazovacích obligacích. Z akademie křesťanské. V Literárním oznamovateli se posuzují tato díla: Duchovní cvičení pro dospělé od kan. Frant. Srdínka. Maria, matka

dobré rady od B. Hejhala, Kytice z nadšených zpěvů, kterou uvil k oslavě J. V. arcikněží. Rudolfa V. Petrů. Povinnost (Smiles.) Unum necessarium. (J. Amos. Komenský). Slova útěchy a poučení. (Jos. Podstránský.)

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, (malý slovník naučný) dospěl za redakce Jak. Malého, mimoř. člena kr. čes. společnosti nauk, k sešitu 100. (Váha — Veranda), 101. (Veratrin — Virtemberk), 102. (Virtemberk — Voroběv) a 104. (Voroncov — Wankel). Cena každého sešitu jest 24 kr. Náklad vede kněhkupectví Kobrovo v Praze.

— „*Ústřední Knihovny*“, jejíž redaktorem jest Fr. Zákrejs a kterou vydává kněhkupectví Kobrovo, sešit 46. přináší povídku „Slepčův Pes“, kterou z vlastiny přeložil Jos. Flekáček; seš. 47. vykazuje povídku: „Tři lodi“, kterou z angličtiny na jazyk český převedl Jak. Malý; sešit 48. veršovanou veselohru o jednom jednání, sepsanou Frant. Copéem francouzsky a přeloženou Jaroslavem Bránickým; sešit 49. vykazuje povídku: „Justa a Rufina“, již ze španělštiny zčeštil Josef Štolba; sešit 50. přináší jihoslovanskou povídku Prokopa Chocholouška: „Drak Notjajský“; seš. 51. obsahuje „Ohlas ruských písní“ Fr. Lad. Čelakovského, a konečně seš. 52. dvě Turnovské povídky od Boh. Klimšovy pod názvem: „Malý ženich a velická nevěsta. Kočující hudebník.“ Jak patrně vyhovuje Ústřední knihovna danému slibu.

— „*Česko-Moravská Kronika*“, nákladem knihkupectví Kobrova podruhé vydávaná, dospěla k sešitům 34. 35. a 36. Vypravují se v nich děje zajímavé o založení Jednoty českých bratří, o krátkém vladaření Ladislava Pohrobka, o vladaření krále Jiřího z Poděbrad, o pronásledování bratří, o zrušení kompaktat, o sněmech, poselstvích a válkách téhož krále. Cena každého sešitu obnáší 50 kr.

— „*Sebraných povídek pro lid*“ od Fr. Pravdy vydán v dílu III. sešit 5., ve kterém nalezneš povídku: „Odrodilec“, vzatou ze života. Jméno Pravdovo znamená v Čechách výtečného vypravovatele, jehož povídky jsou veleznamy a přemnohým posloužily k poučení a ku vzdělání.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, má v čís. 13. ročníku 5. tento obsah: Vzpomínky. Píše Vinc. Brandl. O tragické vině. Napsal dr. Ant. Stára. Na Velehradě a Věštba (básně). Slečna Eugenie. Časový obraz V. Kosmáka. Prvá oběť Orebitů. Invalida. Beseda (báseň). Nejsou-li básníci a zkušení staří učitelé někdy pravými proroky? Obzor literární a oznamovatel literární.

— „*Encyklopédie obrazů*“, kterou vydávají Jan Nep. Černohouz, děkan starobudečský v Kovářech a Frant. Černohouz, děkan v Dobrovici, vydány sešity VIII. a IX., ve kterých hlavně se uvádějí připodobnění, podobenství a allegorie zejména pro články: Děti a Pán Ježíš. — Ku konci jsou vhodné a poučné hádanky.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 5. roč. XVI. tento obsah: Ke slavnosti ss. Cyrilla a Methoda na Velehradě (báseň). — Křesťanská početnice pro dospělé školáky (s rytinou). Pokračování. — Duchovní hodiny (s rytinou). Pokračování. — Děvečkám služebným. — Navštívení Panny Marie (s rytinou). — Chvějící se strom (báseň). — Rozdílné osudy dítky křesťanského a pohanského. — Zprávy sv. dětství. — Milodary božského Srdce Páně. — V měsíci červenci modleme se za ducha víry. — Zvláštní úmysly.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Stehr*, kp. v Landecku v hrabství Kladském, 26. června 1882, (nar. v Horním Lanově (Langenau) ve Slezsku 8. června 1835, vysv. 29. července 1860).

Ustanoven jest:

- p. Jan *Daviděk*, kp. v Spáleném Poříčí, za admin. v Těnovicích.

Uprázdnuená místa:

Těnovice, fara patron. nejdůst. vždy věrné metropol. kapitoly v Praze, od 12. července 1882;

Lišná, fara patron. liberae collationis nejdůst. p. kardinála arcibiskupa, od 12. července 1882;

Noutonice, fara patron. paní Bedřišky baronky Dlouhoveské z Langendorfu, od 12. července 1882.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav *Hauschild*, arciděkan v Bílině a b. kons. rada, 15. července 1882, (nar. v České Lípě 12. listop. 1809, vysv. 3. srpna 1835).

Ustanoveni jsou:

- p. Karel *Kauer*, kněz na odpoč. v Podbořanech, za admin. v Kryrách (Kriegern);
p. Karel *Ducke*, admin. in spirit. et temp. v Bílině za admin. arciděkan. Bílinského.

Uprázdnuené místo:

Bílina, arciděkanství patron. J. J. p. knížete Morice Lobkovice, do 10. srpna 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Hrdlička*, osob. děkan v Kardašově Řečici a b. notář, 13. června 1882, (nar. v Počátkách 12. června 1807, vysv. 25. července 1832).

Vyznamenáni jsou:

- p. Václ. *Mostecký*, děkan ve Vodňanech a tajemník Vodňanského b. vik. úřadu, stal se čestným kons. radou;
p. Tomáš *Rosswald*, far. v Katovicích,
p. Karel *Krbeček*, far. v Skočicích,
p. Jak. *Pascher*, far. ve Vollmavě, a
p. Frant. *Horčic*, far. v Lukavici, jmenování b. notáry;
p. Jos. *Freund*, far. v Chelčicích,
p. Jak. *Sedláček*, far. v Letinech,
p. Jos. *Hoffmann*, far. v Pištíně,
p. Jan *Žilík*, far. v Merklíně, obdrželi exposit. canon.;
p. Frant. *Šachl*, exposita v Kostelci, stal se osob. far.;
p. Jan *Černý*, kp. v Merklíně, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jak. *Sponar*, kp. v Strunkovicích, za kp. v Prachaticích;
p. Jan *Sládek*, kp. v Starém Sedle, za far. v Sedlci (diec. Kralohradecké);
p. Aug. *Kohout*, far. v Litoboří (brněn. diec.), za faráře v Němčicích (v Planickém vikariátu);
p. Václ. *Žahourek*, koop. v Novém Etinku, za far. v Bezděkově;
p. Frant. *Toušek*, kp. v Písku, za osob. far. v Albrechtci;
p. Frant. *Skala*, kp. v Sušici, za katech. při měšťan. chlap. školách tamtéž;
p. Bedřich *Mašek*, koop. v Neugebäu, za kp. v Bernardicích;
p. Frant. *Vodička*, kp. v Kardašově Řečici, za admin. tamže;
p. Frant. *Bronec*, kp. v Malenicích, za admin. v Čkyni;
p. Vojt. *Vaněk*, far. v Čkyni, odebral se na stály odpotínek.

Uprázdnuená místa:

Čkyně, fara patron. p. H. Claudiho, do 13. srpna.
Kardašova Řečice, fara patr. stud. fondu, do 12. srpna 1882.

Milodary. Pp. novosvěcenci pražského semináře darovali na chrám sv. Víta značnou částku 115 zl.; spolku sv. Michaela archanděla 6 zl. 60 kr.; spolku Dětství Páně 1 zl. 50 kr. a spolku paramentnímu 40 kr. Začež jim budtež vřelě díky.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupectv

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Řeč na den nanebevzetí Panny Marie

od Václ. Beneše.

„Vzpomeň o královno milá, že nebylo slýcháno,
abys koho opustila, když jest k Tobě voláno.“
(Píseň marj. na slova sv. Bernarda.)

Koruna královská! — Jsou to pouze dvě slova; ale chovají v sobě snad ze všech věcí ve světě vábivost největší. Státí se králem, ozdobiť hlavu svou korunou bylo, jest a bude pokládáno za největší štěstí, jehož možná dosíci smrtelníkům. Za jakou cenu královská koruna často kupována, o tom podává nám kniha, které říkáme „dějiny světové“, důkazů bezčetných. Koruně královské přinášívá člověk v obět spokojenost, lásku rodinnou, potoky krve a tisíce a tisíce životů. Koruna královská jest však zároveň odznakem samostatnosti, moci a slávy národa a panovník považuje nezřídka za nejpamátelnější den v životě svém chvíli onu, kdy za hlaholu zvonů, za hřmění děl, za ohlušujícího jásotu národa ozdobeny byly skráně jeho korunou. A když čteme o dávno uplynulých dobách, kdy staří naši králové a královny byli korunováni ve svatovítském chrámě s okázalostí nevidanou a nádherou neobyčejnou, i dnes se nám zaskvívá oko svitem radosti v upomínce na slávu bývalou. — Já znám však, draží v Kristu, ještě jinou korunu, jejíž cena jest nesmírná. Koruna ta jest ze zlata, kterého tato naše země v útrobach svých neskrývá, jsou v ní drahé kameny jasu oslňujícího, jichž byste na této zemi marně hledali; a nejsou mi neznámy ani skráně, na něž koruna tato byla postavena rukou nejsvětější. Já znám, draží v Kristu, královnu, jež povýšena jest nad slunce, nade hvězdy a jejíž jméno zajisté vy všichni nesčetně-

kráté vyslovili jste již v životě svém. *Jest to Maria Panna — Rodička Boží.* Kdo pak jest zde z nás, kterýž by alespoň jednou ve svém životě nepovzdychl tak z hlubin srdce rozedraného, z hlubin duše uštvané. *„Vzpomeň o královno milá, že nebylo slýcháno, abys koho opustila, když jest k tobě voláno.“* A za nejslavnější okamžik v životě té Matky neporušené, té Panny neposkvrněné, dlužno považovati tu chvíli, kdy vzata vzhůru k svému Synu, kdy shledala se se Synem svým ve slávě, o níž v životě měla pouhé jen tušení. Nejradostnějším pak svátkem pro zdejší osadu jest zajisté i dnešek, kdy světí církev křesťansko-katolická od východu až na západ slavnost *nanebevzetí Panny Marie*. Abychom však důstojně oslavili svátek náš, abychom pokud možno pochopili vznešený význam dnešní slavnosti, umínil jsem sobě s pomocí Boží promluvit k vám, čím může býti *šlechtná královna pozemská národu* a čím jest *královna nebeská křesťanům* a zvláště *osadě zdejší*, k jejíž účtě zbudován tento chrám a jejímž nanebevzetí od nepaměti zasvěcen.

I.

Královna pozemská, kteráž umí cítiti s lidem poddaným, stojí takofka uprostřed mezi trůnem a národem. Královna dobrá, královna šlechtná bývá nezřídka tlumočnicí mezi vznešeným chotěm svým a poddanými. Královna upřímná, královna vzorná bývá smířitelkou, orodovnicí a matkou všemu národu. Když lid upí pod břemena těžkými, když stezky jeho a žaloby nikde nebyly vyslyšeny, stávalo se mnohdy, že královna obměkčila kamenné srdce muže svého. Tak maně připadají mi na mysl ony české, nezapomenutelné kněžny, ony

královny, kterýchž památku písmeny zlatými věští naše dějiny. Když první český král Vratislav vytrhl s vojskem velikým před Brno, aby bratra odbojného potrestal, a když činěny již přípravy k útoku a k seči, ve kteréž neměl bratr šetřiti bratra, ve kteréž neměl otec šetřiti syna, tu vychází kněžna Brněnská do tábora českého, vrhá se k nohám královským a řeč její výmluvná i potok slz pohnuly srdcem královým a všech přítomných tak, že tu nebylo oka, jež by podíváním takovým bylo nezvlhlo. A Vratislav ji zdvihá od země, usazuje po boku svém a odpouští synovi, bratrovi a celé Moravě. — Dcery českých králů, kteréž provdány do daleké ciziny, staly se opravdu novému domovu věrnými matkami. Na břehách moře východního do dneška vzpomínají si Dánové, čím byla jim Dagmar, dcera Otakarova a o dceři Karla IV. píšou dějepisci angličtí, že uměla krotiti vášně svého chotě, že uměla slovy svými prokřestiti cestu utištěným ke trůnu jeho, že tolikráte stala se smířitelkou mezi stranami rozvaděnými. A když dosedl na osiřelý trůn svatováclavský Ferdinand I. z rodu Habsburků, byla to královna Anna, která mu přednášela křivdy, bědy, útisky a žaloby poddaných; byla to královna Anna, která nejraději dlívala mezi tím dobrým, ryzím lidem českým a která kde mohla, nikoho nenechala bez pomoci. Když vzbouřili se roku 1547 stavové čeští a voje císařské v Němcích zvítězivi táhli do Čech, aby odbojníky ztrestali, byla to královna Anna, kteráž, abych mluvil slovy starého dějepisce, uchlácholila a umínila hněv svého manžela, tak že mnohým život zachránila, ode mnohých tresty zcela odvrátila aneb aspoň je zmírniti dovedla. A když za krátko octla se na smrtelné posteli, plna předtuch smutných, jakoby vidělo oko její do příštích dnů, jak hotoví rakev milému lidu jejimu, prosila pro Boha svého manžela, aby Čechy miloval, aby s nimi milostivě nakládal, aby jim byl otcem a dobrým vládařem.

Až přijdete do Prahy, tam v chrámě svatováclavském naleznete i hrob této dobré, šlechtetné a nezapomenutelné české královny. A nyní: čím jest nám křesťanům královna nebes, Maria, Rodička Boží? O tom v části druhé.

II.

Jak pak daleko sahá království Panny Marie? O říši císaře Karla V. pravili soudci, že jest tak daleka, že nad ní slunce

ani nezapadá. A o království Marie Panny pravím, že nad ním slunce ani nevychází ani nezapadá. Hranice té říše nezměrné výšiny nebes a nezměrné doliny pozemské. Či nevidáváte ji na obrazech, kterak zeměkoule i měsíc jsou pod nohama jejíma?

A že jest královnou, že jest paní mocnou, že jest vládkyní všehomíra, kdo pak z nás tuto shromážděných ji to nedosvědčuje každodenně slovy: „Zdravas královno, matko milosrdenství!“ Kdo pak z nás tuto shromážděných nezaspívá si tak v tom chrámě z celé duše své: „Vesel se nebes královno, Alleluja!“ Obyvatelé říše její jsou nesčetni, jako písek v moři, jako v lesích lupení, jako hvězdy na nebi. A chcete věděti draží v Kristu čím jest bezčetným křesťanům, čím jest nám svým ctitelům tato královna vzata na nebe? — Řeknu-li: „Jesti nám všem matkou, jesti nám matkou milosrdenství,“ pověděl jsem dosti. Nuže, co znamená v životě slovo *matka*? — Když tak přichází z daleké ciziny syn, byť i byl sebe výše postaven a sebe větší důstojnost zaujímal ve společnosti lidské, a když tak vidí v pozdálí s výšiny rodinou dědinu zakrytou svěží zelení, když tak v dále poznává střechu, pod níž protrávil dětský svůj věk, nejkrásnější v životě sen, když spěchá na perutích touhy a lásky synovské, když přichází z té ciziny k matce své a klepe na dvěře na rtech s úsměvem a v oku se slzou radosti, a když mu nepřichází nikdo vstříc otevřít a přivítat jej, když mu nikdo nepřichází vstříc přivinout ho na prsa, když vidí cizí, neznámou tvář a jazyk cizí lhostejným zvukem mu praví: „*matka vaše už na hřbitově odpočívá,*“ a když ten syn spěchá alespoň na její hrob, *toho se zeptejte, co znamená slovo matka v životě!* — Chcete věděti dále, co znamená slovo *matka* v životě? Zeptejte se sirotka, kterýž tu pod sluncem Božím, pod tím modrým nebem nemá nikoho, jenž snáší od cizích lidí ústrky nejmožnější, kterýž jest každému ku všemu dobrým nástrojem, ptejte se dítěte, když klečí na hrobě matky své, když slzami horkými smáčí tu svěží, zelenou travu hřbitovní, když hlasem úpěnlivým volá: „*Matičko má, vy tu tak tiše odpočíváte, vy nevíte, co trpí dítě vaše,*“ ptejte se syna, ptejte se dcery, co jest, co znamená slovo rodička v životě, když dlí u lůžka, na němž uhasíná oko matčino, na němž dobušívá srdce matčino, na němž dokonává hlava matčina, a oni vám všichni povědí, lépe než dovedl bych to já, — co znamená slovo *matka* v rodině a co zna-

mená slovo matka v životě. A nač jíti s otázkou tou daleko, nač chtíti odpověď na ni odjinud, povězte mi, co jest matka vy, kteříž jste ji doprovodili k odpočinku věčnému, kteříž jste ji oči zatlačili, — vy nám to povíte nejlépe. A jak pak asi bude zníti vaše odpověď? „*Matka dobrá není k nalezení, matka věrná není k zaplacení, matka upřímná není k nahrazení.*“ — Avšak já znám matku, na jejímž hrobě nikdo nikdy ne klečel, pro niž ještě nikdo nikdy neslzel, já znám matku, kteráž ještě nikdy nikoho nezůstavila sirotkem. Jest to matka Boží, jest to matka naše, jest to královna nebes, jest to královna země, jest to královna andělů, jest to královna všech svatých.

Když chystá se syn Boží, Kristus Ježíš, trestati lid, tu Maria Panna jej nežádka uprosí, když zdvihá se ruka jeho, aby poslala na křesťany nezdárné metly těžké, pravice té královna Marie zdržuje, když váhy spravedlnosti Božské zlé činy převažují, tu k dobrým skutkům přikládá Marie královna slovo své, když zapisují se do knihy života a smrti účty pozemšťanů, Marie Rodička Boží smiřuje, když otevírají se rty Boha Soudce nejvýše spravedlivého, aby nade duši nešťastnou vynesly rozsudek smrti, tu se vrhá ta Matka milosti k nohám jeho prosíc: „*Odpusť jim, odpusť; vždyť jsou to děti tvé, tvou krví vykoupené, tvou smrtí vybavené, tvým životem zachované; vždyť jsou to křesťané, tvoji spasenci, mající na čelích svých tvého kříže znamení!*“

V den svátku té vespolné Matěře naší přichází k ní dítek jejích v davech bezčetných, oslavit tu královnu nebes přichází ctitelů jejích v zástupech nepřehledných. — I vy, kteří shromáždili jste se této chvíle ve prostorách chrámu zdejšího, přišli jste uctít tuto Pannu korunovanou samým Hospodinem ve kruhu andělů, svatých i světic Božích.

A jakých že darů rozdává ona zbožňovatelům svým? — Sáhnete si, draží v Kristu, tak v duchu svém k srdci, položte pravici na prsa svá; sídlí tam spokojenost, přebývá tam láska svatá, je-liž pod vašimi krovy svornost domovem? — Kdo pak jest zde z nás, jehož srdce by ještě nikdy nebylo v životě krvácelo? Vy rodičové křesťanští, zdaž nenařikáváte sobě nad dětmi, jež jste si chtěli vychovati ku radosti a jež ku zámratku odrostly vám? Vy manželé, zdaž nenasela nikdy ruka zlá mezi vámi semene pekelného, jež kvapem podryvalo jednoho ke druhému lásku i upřímnost? Ty mládeži dospívající, zdaž

neplíží se mnohdy tak kolem tebe pokušení, aby drahou duši tvou zatáhlo do svůdných sítí svých?

Předstupež všichni v duchu svém před trůn této Boží Matěře, této královny nebes, kteráž jest potěšení zarmoucených, a pověztež jí všecko hoře své; své žaly, své bolesti i své útrapy, položtež na stupně trůnu jejího se slovy: „*Matičko naše pomoz nám, Matičko naše potěš nás, Matičko naše neopusť nás, Orodovnice naše přimluv se za nás, se Synem svým nás smiř, Synu svému nás poroučej, Synu svému nás obětuj.*“ Amen.

Při pohřbu zbožného učitele.

Dokonav v krátce, naplnil časy mnohé, neboť líbila se duše jeho Pánu. — (Moudr. 4.)

Umře-li hospodář, který mimo hospodářství zanášel se také včelařením, tu v mnohých krajinách domácí jdou ku včelinu, klepají na každý úl a našeptávají včeličkám, že jsou osiřelé, že jim hospodář umřel. Proč se tak děje, odkud a jaký to zvyk a obyčej nevím, ale nicméně musím vyznati, že se mně a zajisté také vám N. ten obyčej líbí a zamlouvá. Vždyť jest to věci slušnou, aby se oznámilo i včelám, že ten, který se o ně staral, a kterého obmysleli sladkým medem již se s nimi rozloučil.

Dnes shromáždili jste se přátelé milí též u rakve dobrého včelaře. Jak to možná tážete se udivení, vždyť přítel náš, jehož tělesnou schránku do chrámu Páně jsme donesli, nebyl včelařem, ale byl učitelem. I přes to trvám na svém, že jsme se shromáždili dnes u rakve včelaře. Neboť nemůže-li se každá škola dnes přirovnati úlu? Nejsou-li děti, které do školy, do úlu tohoto přiletují a odletují podobny včelám? Ovšem jsou to včeličky, které k obrazu a podobenství Božímu jsou stvořeny, krví Kristovou vykoupěny, a které učením hojným a prospěšným mají sobě nasbírat i nahromaditi medu nejenom pro život časný, ale také pro život věčný. Ale nedařilo by se dobře včelám, kdyby neměli zkušeného a obezřetného včelaře. A tímto včelařem ve škole jest učitel. Děti bez učitele ve škole by neprosplávaly.

Zasadí-li se na hrob hospodáře včelaře medonosné kvítko, tu mnohdy včely lítají na hrob, aby z něho sbíraly sladkou šťávu. A tak také musí každý učitel včelař

sobě zasaditi ještě za života svého na hrob medonosná kvítka, aby dítky jemu svěřené, rády na jeho hrob přilétaly a z nich sladkou šťávu sbíraly.

A jaké to medonosné kvítko býti musí, které učitel včelař na hrob svůj hned za života svého zasaditi má, aby dítky rády ku hrobu přilétaly, o tom s pomocí a přispěním Ducha svatého chci dnes promluvit.

A činím tak z té příčiny, abych zarmoucené a sklíčené srdce otce a matky, poněkud alespoň potěšil; neboť vidím, že odevzdávají zemi, co jim na světě bylo nejdražšího. Činím tak i také z té příčiny, abych srdce bratři a přátel zesnulého učitele včelaře obradoval, neboť se rozloučiti musili s tím, v jehož žilách i jejich krev proudila. Činím tak, abych malou alespoň náhradu a odplatu poskytnouti mohl všem p. učitelům, kteří v počtu hojném se sešli, aby pilného a neunaveného dělníka včelaře doprovodili k zaslouženému odpočinku. Činím tak i proto, abych dokázal, že my kněží, kteří též do školy chodíme, umíme sobě vážit zbožných a pilných učitelů včelařů. A činím tak konečně, abyste vy všickni v Kristu shromáždění, zvláště pak vy otcové a matky ctili a vážili sobě učitelů včelařů, kteří medem sladkým naplňují srdce vašich včelíček, dítek k obrazu Božímu stvořených.

Tři znám popředně květiny medonosné, které musí učitel včelař hned za života svého sázeti na svůj hrob, chce-li, aby dítky péči jeho svěřené přilétaly na jeho hrob. První květina jest víra, druhá naděje a třetí láska. Toť jsou květiny, bez kterých život učitele včelaře nemá radosti a slasti, bez kterých včelíčky dítky nenashbírají sladkého medu, a bez kterých i práce a namáhání učitele včelaře, a práce a namáhání včelíček dítek nížádného nemá prospěchu a užitku. Otevřeme-li si katechismus, tu v něm o prvním kvítku se dočteme:

Víra katolického křesťana, a tedy i katolického učitele včelaře, jest nadpřirozené světlo, dar Boží, od Boha vštípená ctnost, kterouž všecko pevně a neomylně za pravé drží, co Bůh zjevil, a co církev katolická k věření představuje, ať jest to v Písmě svatém obsaženo, neb ne. — Tedy víra katolického křesťana, katolického učitele jest nadpřirozené světlo. Ne takové světlo, jakého nám poskytuje slunce, měsíc a hvězdy. Ne takové světlo, jaké nám noční dobou dává ve příbytku svíce anebo

lampa. Toto světlo jest světlo přirozené. Toto světlo jest nevyhnutelně potřebné našemu tělu. Ale jakož víte člověk má nejenom tělo, ale má také duši. A mnohem více nežli tělo světla přirozeného, má duše naše potřebí světla nadpřirozeného. A jakož nám třeba světla přirozeného, abychom mohli choditi, pracovati, věci a podstatu a cenu jejich pravou rozeznati, tak také duši naší třeba světla nadpřirozeného, třeba jí svaté víry, aby věděla, po které cestě má jíti k cíli vytknutému, aby věděla, co jest činiti, by se Pánu Bohu zalíbila, a aby také duše naše poznala pravou cenu a podstatu věci. O člověku, který by za bílého dne zastřel okna svého příbytku, aby slunce nemohlo paprsky svými osvětlovati síň jeho, a rozžehl by mdlý kahanec, a při něm by pracoval, řekli bychom zajisté, že jest pošetilý. A právě tak pošetilým jest, kdo zhrdaje světlem nadpřirozeným, věrou svatou katolickou, kdo pohrdaje tím, co Bůh zjevil, a církví svou k věření nám předkládá, honí se za bludičkou svého vlastního rozumu. Jaký by byl život náš zde na zemi, kdyby nám po celý rok slunéčko Boží nesvítilo? A takovým životem žije každý katolický křesťan, ať učený, ať neučený, ať vznešený, ať sprostý, ať vzdělaný, ať nevzdělaný, který zhrdá světlem nadpřirozeným věrou svatou katolickou. V duši jeho jest temno, neveselo a pusto. On zatýká a zavírá oči před sluncem pravdy nebeské, a místo světla nadpřirozeného a nebeského, rozežihá lampičku svého rozumu a tou si svítí na cestu, vysmívaje se v domnělé své moudrosti všem, kteří víry svaté se nezrekli, kteří před jasnou září svaté pravdy oči nezavřeli, a kteří také s lampičkou nesvítí sobě na cestu v životěездеjším. Ale podobným mužem nebyl zesnulý bratr náš milý a drahý. Byl synem církve svaté katolické. Byl ve své nemoci zaopatřen svatými svátostmi. A v životě svém byl učitelem včelařem, který osvícen nadpřirozeným světlem svaté víry učil znáti maličké Boha Otce, jenž je stvořil, Syna jeho milého, Ježíše Krista, který je vykoupil, a Ducha svatého, který je svatými svátostmi posvětil. Víra svatá silila jej v jeho těžkém povolání, a tato víra svatá také ho těšila odplatou, jakou si ukládá u nejvyššího učitele Pána Ježíše v říši jeho nadhvězdáně.

Buduje-li se nyní nová škola jest toho dbáti, aby místnosti byly zdravé a prostranné, a aby bylo dostatek slunečného světla. Dobře se děje, aby škola, úl pro

včeličky nebyla lidomornou, ale aby dítky s radostí do tohoto úlu přilétaly. Ale dbej se také všemožně toho, aby do světnice školní mohlo vnikati světlo nadpřirozené, světlo svaté víry katolické, by tam mohla vnikati Bohem vštípená ctnost, kterou učitel včelař, a dítky včeličky všecko pevně a neomylně za pravé mají, co Bůh zjevil, a církví svou k věření předkládá. A kde učitel včelař toto světlo nadpřirozené v srdci dítek rozežíhal, tam neuhasne ani po jeho smrti. Vsadil na hrob kvítek medonosný, kvítek nebeský, který svou líbezňou vůní bude vábiti ku hrobu učitele pěstouna nejenom dítky, ale přivábí i také otce i matku dítek. A byť také ústa učitelova již byla ztuhlá a nemohla více dítky napomínati, přece budou i po smrti jeho ssáti sladký med z jeho úst, budou pamatovati na jeho napomínání, na jeho zbožný a svatý život.

Ale byť i kvítka svaté víry bylo zasazeno do půdy velmi úrodné, uschlo by, a nevydalo by sladké šťávy, kdyby rosou a vlhokou nebeskou nebylo zaléváno. A této vláhy a rosy potřebné skytá víře svaté *naděje křesťanská, nebo-li druhé kvítka*, které musí učitel včelař hned v životě svém zasaditi na svůj hrob, mají-li dítky rády ku hrobu jeho přilétati a šťávy medové z něho sobě nabratí.

A jaké jest to druhé kvítka, co jest naděje katolického křesťana? *Naděje* katolického křesťana jest nadpřirozená od Boha vštípená ctnost, kterou vše od Boha důvěrně žádáme a očekáváme, cokolí nám slíbil. A tento kvítek vůní svou obveseluje učitele včelaře nejenom za živa, ale také po smrti. Zřídka zajisté stává se, aby práce a námaha pilného a svědomitého učitele zde na světě již byla odměněna. Ale naopak stává se, že mnohdy bývá učiteli zpláceno nevděkem i od dítek i také od samých rodičů. Podobný nevděk ovšem srdce jeho rozrývá a bolí, ale učitel včelař, který pracuje ne pro chválu lidskou, ale proto, aby nejvyššímu učiteli Pánu Ježíši se zalíbil, který miluje dítky nejenom hodné, ale také nehodné, těší se tím, že božskému učiteli také se nevedlo lépe. Onať silí učitele včelaře naděje křesťanská, že tam nad hvězdami dá jemu Pán mzdu za slouženou. Ale neodchází učitel, který vedl dítky k Pánu Ježíši, na věčnost bez naděje. Zasadil-li kvítka křesťanské naděje do srdce svých svěřenců, pak může býti ubezpečen, že nejedno kdykoliv půjde okolo hřbitova, zastaví se tam, poklekne a za-

vlaží kvítek rosou a vlažičkou vroucné a zbožné modlitby. A nalezne-li dítko hřbitov otevřený, a spatří-li na hrobě svého milého učitele prokvétati kvítek víry, neopomene na hřbitov si zajíti, neopomene ku hrobu přikleknouti, a neopomene rosou modlitby zbožné kvítek spanilý a nebeský zalážit. A nejedna slza vděčná zkane z oka dítěte na náhrobek zelený, na travíčku jemnou, a na hlínu černou, která zakrývá tvář dobrého učitele včelaře. A modlitba dítěte jest krásnějším pomníkem na hrobě učitelově, nežli mramor a zlato. Vděčné slzy dítek nad rovem jsou perly, jsou drahokamy, které anděl strážný se země sbírá, které odnáší do nebes, které klade před trůn Páně, a které nebeský Pán zasazuje do koruny, kterou korunován bude na nebi učitel včelař, který po napomenutí Pána Ježíše dítky miloval, ku Pánu Ježíši je vedl a kvítek víry a naděje křesťanské v srdci jejich vypěstoval.

Třetí konečně kvítka, jež musí učitel včelař už za života svého zasazovati na hrob svůj budoucí, *jest láska*. A toto kvítka jest nejkrásnější. Neboť i víra pomine, i naděje přestane, ale láska potrvá věčně. Jakozž zřejmě praví apoštol: Nyní pak zůstávají víra, naděje a láska, ale větší z nich jest láska. A jaká jest tato třetí květina, co jest láska katolického křesťana? Láska křesťanská jest nadpřirozená, od Boha vštípená ctnost, kterou Pána Boha, poněvadž nejvyšší dobré jest, pro něho samého, bližního pak pro Boha jako sebe samy milujeme.

A kdož by o tom pochyboval, že tato květinka nebeská, zasadí-li ji učitel ve škole do srdce dítek, svou vůní nebeskou obveseluje i učitele, i také dítky. Přátelé milí! není to maličkost po celý život svůj zabývati se dítkami, učiti je a naváděti ke všemu dobrému. Dnes dítěti něco řeknete a optejte se ho za chvíli, již neví, co jste mu pravili. Opakujte mu dnes něco třikrát, čtyřikrát a pětikrát a zítra dítě již zase zapomíná, zase musíte začínati znova. Tu není divu, že učitel druhdy pozbývá nutné trpělivosti. Sami zajisté říkáváte vy otcové a matky: Já nevím jak ten p. učitel v té škole celý den s těmi dítkami vydrží, já mám doma jenom dvě, a mám práci, abych udržel pokoj. Víte, co udržuje učitele, víte co jej silí? Ta květinka křesťanské lásky, má-li ji ve škole zasazenou. Musí-li trestati, jde k té květině křesťanské lásky, vzpomene si, že i nebeský Pán a laskavý Otec nám lidem sho-

vívá. A proto trestá ne ve zlosti, ale v lásce. Musí-li napomínati a kárati, rovněž také láskou křesťanskou to napomínání a kárání osladí, aby nezdálo se protivné, hořké a trpké. A tak láska Boží k lidem jest zároveň vzorem lásky učitelovy k dítkám.

A jaké odměny dostává se tam na věčnosti dbalému a pilnému učiteli včelaři, který nejenom uměním, ale také věrou, nadějí a láskou křesťanskou pěstuje srdce dítek? Duch svatý odpovídá na otázku tuto slovy: Ti, kdož ve spravedlnosti vyučují mnohé, zářiti budou jako hvězdy po věčné věky. Proto otče a matko usušte slzy trpké, obveselte se v srdci svém a kdykoliv u večer pohlednete k hvězdnatému nebi, vzpomeňte si: Také dítě naše, také syn náš milý září na nebesích mezi hvězdami, neb vyučoval mnohé v spravedlnosti. Tak také i vy přátelé a příbuzní, i vy spoludělníci jeho, kdykoliv u večer pohlednete ku blánkytu hvězdnému, vzpomeňte si na svého bratra, vzpomeňte na svého druha a řekněte v duchu: I my zářiti budeme na nebesku mezi hvězdami, jako bratr náš, ač budeme-li mnohé vyučovati v spravedlnosti.

Ale pozorujeme-li v noci jasné hvězdnatou oblohu, říkáváme, vidouce zář z některé hvězdy k zemi padati, že se hvězdy čistí. Snad i náš bratr nebyl ještě hvězdou úplně jasnou, snad i jemu bude třeba očistiti se, aby v záři jasné mohl se stkvíti v říši Kristově. Z toho místa, na němž snad už duše našeho bratra se čistí, vztažuje k vám vy rodičové ruce volaje, abyste na něj v modlitbě pamatovali. Prosí také vás vy přátelé, prosí i vás vy druhové jeho, abyste s Otčenášem a Zdrávšem na něj vzpomněli. Prosí také i dítky, které vyučoval, které ku Pánu Bohu vedl, aby i ony za něho se modlily; neboť modlitba dítek jest Pánu Bohu milá a drahá. A čím vroucněji budeme se modliti, tím spíše očistování se ukončí, a bratr náš, který mnohé vyučoval v spravedlnosti, zářiti bude jako ty hvězdy v říši Kristově po věčné věky. Amen.

Svatý Kajetán, světec prozřetelnosti Božské.

Známa jsou nám podivuhodná slova Pána našeho Ježíše Krista, jimiž všem věřícím doporučuje, aby se odevzdali Prozřetelnosti Boží: „Pohledte na ptactvo nebeské, pravil ku svým apoštolům, žeť ne-

sejí, ani žnou, aniž shromažďují do stodol a Otec váš nebeský krmí je. Nejste-li pak vy mnohem dražší nežli oni? — A o oděv což pečujete? Patříte na kvítí polní, kterak roste, nepracuje, ani přede. Pravímť pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své tak oděn nebyl, jako jedno z nich. Poněvadž tedy trávu polní, kteráž dnes jest a zítra do peci vhozena bývá, Bůh tak odívá, čím více vás malověrní? — Hleďte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno.“ (Mat. 17, 26—33.). Slova tato vyplnila se též zvláštním způsobem na svatém Kajetánu, kterýž se zcela odevzdal prozřetelnosti Boží. Jest to zajisté na čase a na svém místě, zmínujeme-li se o světci v době tak pyšné a domýšlivé jako jest naše, v době, v kteréž přemnoží zapomínají, že ještě nad námi vládne prozřetelnost Boží, v době plně podvodu a klamu.

Jak velký užitek nám z toho vyplyne, naučíme-li se od svatého Kajetána, ve všech případech života svého a při všem namáhání a lopocení jediné spoléhati na prozřetelnost Boží, a hledati nejprve království Božího a spravedlnosti jeho. K tomu účelu uvádíme zde případ ze života našeho světce, v němžto se nám v jasném světle ukazuje, jak prozřetelnost Boží nad ním vždy bděla a kroky jeho řídila. Myslíme, jak byl uvězněn v Římě se svými druhy, jakým způsobem z vazby byl propuštěn, a jak šťastně do Benátek připlul. — Velké byly útrapy a svízele, které snášel sv. Kajetán v Římě od divokých a ukrutných vojinů, domnívajících se, že by v domě svém měl uschované poklady zlata. Muka klidnou a hrdinnou myslí vytrpěna, byla předtuchou, že i jeho duchovní synové budou jimi postiženi. Tou příčinou připravovali se také k tomu, chtěje s radostí všechna trápení, ba i smrt z lásky ku Kristu Ježíši podstoupiti. Pro chudobu Bohu slíbenou zemřítí, bylo jim největší chloubou a cti. Sotva uplynulo několik dní po smutných událostech v Římě se sběhlých, došla jich zpráva, že tlupa vojinů španělských ku klášteru se blíží, aby jej zbořila. Na útěk nebylo lze ani pomyslití. Naopak sv. Kajetán ustanovil se na tom, aby tito nemilí hosté přijati byli v slavnostním rouchu, a nařídil svým bratřím, aby se v chrámu Páně shromáždili. Zde měl dojímavé vnuknutí, které patrné svědectví vydávalo o jeho klidné a veselé mysli. Kázal oltáře co nejkrásněji ozdobiti, všechny lampy rozsvítiti, svíčky na

velkém oltáři rozžati. A když byl chrám Páně ozdoben jako při největší slavnosti, padlo na kolena svá dvanácte řeholníků před Ježíšem svátostným a ukřižovaným, očekávajících posledního okamžení života svého u Jeho nohou. Kdo by kdy řekl, že tito kněží, vida je klidné a sebrané myslí, světlem ozářené, a v jakémsi nebeském a radostném ovzduší ponořené, že se domnívají býti u velkém nebezpečení? Avšak toto tiché a němé obdivování netrvalo dlouho. V jednom okamžení jsou svícny převrženy, lampy rozbity, řeholníci násilně jati. Jednomu z nich Bonifaciově de Colle, zasazena šavlí hluboká rána do hlavy. Vše bylo vyšetřováno, tázání byli, kam zlato uschovali a že právě proto vnikli do kláštera, aby zlato našli. Když však klidně odpovíděli, že ničehož nemají, vedeni jsou do vězení. Uzavření byli u vchodu kostela sv. Jakuba, kterýžto chrám Páně stál na blízku hlavního stanu Španělů. Vězňové tito, oplývající radostí, jako druhdy sv. apoštolé ve svých trápeních, vytýkali neohroženě a beze všeho ohledu žaláříkům, že nelidsky s nimi nakládají, ano i k tomu hleděli, aby zvrhlým a spustlým lidem těm pravdy svatého náboženství hluboce do srdce vstúpili. Svatý Kajetán, rozjímaje na myslí hrozné tresty, jaké zneuctitelé svatého města na sebe uvalují, jakož i onu pomstu, kterou jich Bůh jednou za mnohé zločiny spáchané stihati bude, proléval hořké slzy. Jeho dojmavá, srdečná, ohnivá a laskavá slova nepotkala se s žádoucím výsledkem, všechno namáhání, aby bezbožníky na dobrou cestu obrátil, bylo marné. Hledíce se sprostiti všeho káravého napominání, chtěli mermomocí, aby jim vydáno bylo všechno uschované zlato, a umínili sobě, že je uzavrou do mnohem užšího žaláře a do Vatikánu je odvedou. Tam je uzavřeli do velmi úzké a tmavé světnice, kde vydáni byli všemu nepohodlí, a při tom též velkým hladem byli mořeni. Než řeholníci, trpíce na těle, těšili se v srdci svém z onoho vnitřního pokoje, kterého svět dáti nemůže. Kajetán, jsa především veselý a klidný myslí, povzbuzoval každého svým dobrým příkladem. Raduje se z toho, že mu lze tímto způsobem pro Ježíše Krista trpěti, vynasnažil se, aby jim tato úzká jizba byla jakýmsi klášterem, a konal se svými bratry, pokud možno bylo, všechna cvičení řeholního života. V určitou hodinu měli své rozjímání, v určitou hodinu modlili se z breviáře církevní hodinky na

oslavě Boží. Zda-li jim nebyl breviář jediným pokladem? A jaké látky neposkytoval jim k dlouhému rozjímání Vatikán, podobající se strážnici?

Spustošený Řím, jakó druhdy Jerusaleml, všechny ty neslýchané zkoušky, kterými sídlo křesťanstva bylo sevřeno a kdežto žádný nevěděl, jak dlouho ještě všechno bude trvati? To všechno povzbudilo jich, že mnohem horlivěji sloužili Pánu Bohu, než aby ocháblí v službě té. Když v určitých hodinách, žalmy Davidovy a čtení svatého officia v těchto zneuctěných klenbách se rozléhaly, tu mimovolně sobě každý vzpomínal na první křesťany zpívající vůči mukám svým, a jakoby zpěvem andělským, hudba ta byla naladěna. Niemeně udála se při tom pamětihodná věc, nasvědčující tomu, jak velice Bůh miluje duše, které jsou věrně především svým povinností, a že tato svědomitost byla uvězněným řeholníkům ku spáse. Přihodilo se v skutku jednoho dne, že mezitím co se modlili breviář, jsouce na dva kůry odděleni, plukovník španělský, kterého velitel stráže byl k obědu pozval, je uslyšel, an právě ku stolu zasedal. Jsa všecek udiven a zvědav, odkud tyto nebeské hlasy přicházejí, tázal se svého hostitele, co jest to za zpěv, a kdo jsou to, kteří tak dojemně zpívají? „Toť jsou,“ odpověděl onen, „ubozí řeholníci, zavření ve vedlejší světnici, a ve vazbě držení očekávají jiného osudu.“ Plukovník chtěl se viděti, a poněvadž velitel pravil, že jest škoda času, protestoval proti tomu, řka, že se dříve ani jednoho jídla nedotkne, dokavade neuvidí těchto zajatých kněží. Veden jest tedy do oné světnice, v nížto přebývali naši řeholníci. Jak velice nad tím žasnul, vida dvanácte ctihodných kněží držících v rukou svých breviář, a modlících se s tak podivuhodnou klidností! Ta spokojenost, ten vnitřní pokoj, který spočíval na jejich tváři, v tak velké bídě, ho v té míře dojali, že kázal, aby hned z vazby byli propuštěni, dokládaje, že nepochopuje, jak může býti tak nelidsky nakládáno s pravými sluhý Božími, a s muži ničehož nemajícími. — Jsouce na svobodu propuštěni a vzdávajíce nejvřelejší díky za to Pánu Bohu, ustanovili Kajetán a jeho synové duchovní se na tom, že ihned opustí věčné město. Nebylo věru naděje, že by tato zla brzy pominula. Jim se na odiv stavělo přebolestné divadlo: Zneuctěné chrámy, svatá roucha vydána byla libovůli bezbožníků, ostatky svatých u vítr házeny, bully a dekrety papežské sloužily

koňům v samé kapli papežské za stlaní, a tudíž se zdálo, že všechna tato spousta hned tak brzy nepomine. Protož myslili, že to bude po vůli Boží, když se jinam odeberou.

I vydali se na cestu ku břehům řeky Tibera, nevědouce sami ještě v které krajině by se měli usaditi. Než velice byli překvapeni, když se na cestě setkali s jistou vážnou osobností, která, znajíc jejich úmysl, jim ihned malou a slušnou loď zapůjčila, a ku větší bezpečnosti průvodní list dala. I obrátili se tedy k Ostii. Jejich stálost měla býtí opět nové zkoušce podrobena.

Mezi tím, co tak pokojně pluli po vodě, myslil kapitán římský, který byl s vojiny na lodi, vida je z daleka, že by to mohli býtí nepřátelé, a nařídil hned, aby výstřelem byli zrazeni. Výstřel však žádného z řeholníků netrefil — ano k velikému štěstí, kapitán, přišed na břeh, poznal mezi těmi skromnými a chudými řeholníky, jednoho svého příbuzného. Bylť první, jenž v této mimořádné události seznal řízení Boží, a nabízel uprchlíkům své služby. — Tito přibyli konečně do Ostie majíce všeho všudy brevíř za své bohatství. Tam se sešli s vyslancem z Benátek, Dominikem Venierem, který též Řím opustil, a s Augustinem Amuliem, generálním správcem galejí republiky, přišedším, aby jej uvítal. Tito dva mužové, již před několika lety, dobře se se svatým Kajetánem seznámili, jeden v Římě a druhý v Benátkách, a nabízelí mu místo, prosíce ho, aby se s nimi do Benátek nazpět odebral. Nemůže prý ani pomyslet, aby do Neapole ploul, tam prý jest nyní nezdravý vzduch, vojsko německé a španělské, že tam páchá velké spousty. Benátky však že jsou pokojné, tam že jest všechna bezpečnost před válkou, pro svou horlivost, že tam budou mítí široké pole a mnohým duším, že předobré služby prokážou. Tyto příčiny překvapily živě Theatiny, kteří se věru divili, jak ruka Páně nad nimi bdí, když je byla již z převelkých nebezpečností vysvobodila, že též patrně řídí a spravuje jejich kroky. Přijavše šlechetné nabídnutí vyslancovo, vstoupili na loď, která je měla do Benátek dopravit. *Fr. Hašek.*

Těžká smrt.

Obrázek z české diaspory.

V.

Kopal neunavně pracoval, vydělával vždy více a více, až si mohl koupiti kloud-

ný domek. Někdy se o tom zminil, že hodlá se odstěhovati do své otčiny, avšak bylo to pouze na oko, aby upokojil starostlivou ženu. Nový domek a provdaná dcera byly dosti silnými pouty, které jej na městečko vázaly. Nyní teprv vypndil všechny vrtochy ohledně víry a zdálo se, že je zcela spokojen.

„Až se přiblíží šedesátka,“ pravil kdysi k ženě, „budeme moci hezky bezstarostně živi býtí. Bohu díky, že již nyní se nám dobře daří!“

„Kdož ví,“ namítla Kopalová, „zdali se toho věku dočkáme.“

„Nesmysl!“ osopil se muž její. „Rád bych věděl, proč bychom se nemohli dožiti osmdesáti ano devadesáti let?“

„Doufejme,“ chlácholila jej žena. „Člověk je ovšem jako kvítí polní . . .“

„I přestaň mi s tím pořekadlem“ přerušil ji Kopal řeč. „Kvítí polnímu se nejmeně podobám. Kdybysi řekla lesní strom, jedle anebo buk, ale kvítí nikoliv. Věř mi, že nejsem takový slaboch jako ti ostatní. Podívej se jen: kosti mám pevné jako skálu a prsa jako ze železa.“

Vskutku na pohled bylo tomu tak, jak řekl. Kopalová mlčela, aby manžela svého nepohněvala. Bylť beztoho časem nedůtklivý a slovo „kvítí polní“ jej zamrzelo. Vyklepal dýmku, postavil ji do kouta a prsty bubnoval na okno. „Ovšem,“ myslil u sebe, „umřítí musí každý, ale smrt je mne daleka. Mezi životem dnes a hodinou smrti kyne mi ještě dlouhá, bezpečná cesta.“

Neminulo mnoho dní a Kopal nabyl přesvědčení, že i silný zdravý člověk může se snadno rozstonat. Dříve než udeřila obvyklá hodina, pospíchal z továrny k domovu a stěžoval si na silné bolení hlavy. Nad to tak byl zemdlen a sklíčen, že nebylo mu možno dokončiti denní práci. Ulehl do postele. Manželka zašla pro mladého lékaře a v brzku přivedla jej k loži nemocného. Lékař zkoušel tepnu, díval se na jazyk, proklepával prsa a krčil při tom ramenoma.

„Posud není žádného velikého nebezpečí,“ pravil konečně.

„Snad by bylo záhodno,“ tázala se jej Kopalová na siní, když odcházel, „abychom jej dali zaopatřiti?“

„Inu, tak daleko ještě nejsme,“ pravil na to lékař nutě se k neličenému smíchu. „Má lehké zanícení plic. Však my mu brzy pomůžeme na nohy, aby běhal čerstvěji, než druhdy. Nemějte starosti!“

Starostlivá žena nemohla se zhostiti

nepokoje, který jí železnou obručí prsa svíral.

„Snad by bylo přece dobře, kdybychom zavolali pana faráře. Jen kdyby náš Josef tu byl?“

Kopalův nejstarší syn neměl ovšem ani tušení, že otec se roznemohl.

„Toliko levá strana plic je zasažena,“ pravil druhého dne lékař, znova prozkoumav nemocného. Než o den později tvářil se již mnohem vážněji.

„Zápal se rozšiřuje a tím roste i nebezpečí. Nu, nutno to zrovna není,“ doložil po straně ustrašené ženě, „ale když to úsilovně chcete, dejte jej zítra aneb pozetří zaopatřiti. Doufám, že se mu tím odlehčí.“

Mladý lékař byl jak vidno muž dosti svědomitý. Mnozí soudruhové jeho zúmyslně skrývají nebezpečí života před nemocným a jeho příbuznými, on však toho nikdy nečinil. Za to bylo děkovati nestrannému jeho vzdělání.

Jakmile odešel, spěchala Kopalová k zeti a provdané dceři své a opakovala jim do slova výrok lékařův. Zetě pak snažně prosila, aby ihned odebral se k Josefovi.

Manžel Kateřinin, zeť Kopalův, spokojeně pokuřoval z dlouhé dýmky houpaje na koleně kadeřavého synáčka.

„Aj, aj,“ pravil, „pan doktor chce nám, jak se mi zdá, nahnati hodně strachu. On prý to dělá vždycky tak. Nu zítra ráno podívám se k vám a uhlídáme, jak se věci mají. Pro dnes nebude tak zle, Josefa necháme ještě na pokoji.“

Rekl a tak se také stalo. Kopalová chtějíc nechtějíc musila býti spokojena, neboť nemocného nemohla na delší čas opustiti, aby sama mohla zprávu dáti synu svému a poslati jej pro duchovního.

„Tik — tak“ ozývaly se hodiny v noci a pozvolna minula sekunda za sekundou a ztrácela se v moři věčnosti. Ponocující ženě těžce nemocného Kopala se zdálo, že nikdy tak po tichu hodiny nešly. Bylo jí, jakoby jí zatajiti chtěly, že ubývá hodina za hodinou a že blíží se okamžik, na který jen hrozíc se mohla pomýšleti. Možná, že ji spánek přemáhal, neboť chvílkami ani hodin neslyšela.

„Bohdá, zítra nebude tak pozdě,“ těšila se v myšlénkách. „Tomáš je pokojnější nežli včera. A zítra uděláme vše, aby mohl svědomí své přivést do pořádku.“

Zítra, zítra! Kdo pak ti drahá ženo přislíbil, že zítřejší den stojí ti ještě k službám? Pán Bůh, Jenž vyměřuje hodiny ži-

vota našeho, nesdělil ještě s nikým, jak veliký bude počet jejich.

Jedenáct hodin.

Kopal se probral z nepokojného snění. Ženo, ukaž přece panu faráři, že tuhle ležím. Řekni mu, ať si pospíší. Či posud ho tu není? Já ho nevidím a přece . . .“

Kopalová ustrnula. Dítka začaly se probouzeti ze spánku.

„Posud prý nezvonili na mši sv.,“ pokračoval nemocný blouzně. „Za čtvrt hodiny tu bude? Ach to trvá dlouho, já to nevydržím . . .“

„Tomáši, Tomášku! tobě se zas přitížilo?“ tázala se starostlivě manželka berouc jej za ruku a horká slza vyhrkla jí z oka.

Když zaslechl nemocný jméno své, utichl, mnul si horkem planoucí čelo a tiskl křečovitě rámě ženino.

„Upokoj se,“ pravil po chvílce, „měl jsem těžký sen. Ale ráno, prosím tě pro Boha, ráno musíte přivésti pana faráře. To je dobrý pán. On toho neodřekne. Takhle přece nemohu, nesmím umřít.“

Brzo na to jakoby ve spánek ponořen umrl.

Dvanáctá hodina se přiblížila pomalu ale jistě.

„Ne, ne, takhle umřít bylo by ukruté. Což pak mne nikdo neslyší, ani ty ženo? Pan farář tu posud není a prosil jsem vás. Kdybych chtěl pastora, všichni byste běželi pro něho. Jste to pěkní, jděte mi a já z vás nejhorší —“

A tak to bylo celičkou noc. Těžko říci, kdo více trpěl, zdaliž nemocný či dobrá šlechetná žena jeho. Již chtěla sama běžeti do A., ale v noci! A dítka strachem tetelily se na celém těle.

Druhého dne z rána dostavil se lékař a o chvíli později přišel i liknavý zeť. Lékař tvrdil, že zimnice se poněkud zmírnila a měl za to, že nyní nadešla nejlepší chvíle, aby nemocnému dostalo se duchovní útěchy. Tím více upokojil se manžel Kateřinin a rozmlouval i úsilovně prosby tehyně své, aby pospíšil pro Josefa. Než když i nemocný se ozval a spolu se ženou žádal o duchovního, přislíbil, že to oznámí Josefovi.

„Až dokončím svou práci, vydám se na cestu ke švakrovi a požádám ho, aby došel do města pro faráře,“ pravil po tichu Kopalové. „Otcí řekněte, že jsem šel ihned, tím jej upokojíte. Zítra z rána aneb ještě dnes v noci oba se vrátíme a přivedeme duchovního.“

Ačkoliv tehdy zнова prosila, aby neodkládal, nedal si říci, řka, že práce jde předem.

„Bože, Bože! proč jsi mne opustil? Což mi ani toho není přáno, abych se vypovídal a Tělem Syna Tvého posilnil. Já nešťastník!“ Tak a ještě bolněji vzdychal nemocný.

Matka Kopalová byla blízka zoufalství. Hledala chlapce, aby došel pro syna její, ale dívky byly ve škole a ze starších nedal se nikdo ani za slušnou odměnu k tomu pohnouti.

Mám líčiti ty nekonečně dlouhé hodiny onoho dne a večera? Ach péro se mi vzpírá. Ve dne ovšem to ucházelo, ale když se setmělo, bylo to trapné divadlo u Kopalů.

„Posud jste mi nepřivedli kněze! Já se musím zpovídati. Sám jsem tu duši zaprodal, dceru mám na svědomí a luteránské dívky její. O Bože, buď mi milostiv! Rodičko Boží mne neopouštěj . . .“

Kopalová plna úzkosti počítala hodiny, čekala, čekala brzo-li se otevrou dvěře a pan farář v nich se objeví, ale vše nadarmo. Bylo deset, jedenáct hodin v noci a posud nikdo nepřicházel. Už jí bylo úzko a teskno, že ani hrubě o sobě nevěděla.

Konečně — bila půlnoc a Kopal se utišil. Několikrát z hluboka vzdychl a nebylo ho více mezi živými.

O hodinu později přikvapil Josef veda sebou duchovního. Z obou řinul se jen pot. Bylo ovšem již pozdě. Kopal nastoupil důležitou, rozhodnou pouť na věčnost bez kněze, beze svátosti.

Stroje hučely, z komínů valil se kouř, pára syčela jako jarní voda přes strhaný jez, když nesli soudruzi tělo Kopalovo ke hrobu. Ach již neslyšel více hřmotu pozemského, který po tak dlouhá léta ohlušoval srdce jeho.

Zvonek ministrantův byl by býval významnější pro něho v poslední hodině, nežli všechny ten hluk a lomoz dílen a továren. Pastor jej pohřbil, něco málo řekl a udělil mu mnohem menší požehnání nežli je poskytuje protestantům. Bůh všemohoucí a milosrdný buď duši jeho milostiv!

O skutech apoštolských.

Studie historicko-exegetická. *Fr. Vacek.*

(Pokračování.)

Na odměnu zásluh svých ozdoben byl Agrippa I. hodností senatorskou a Klau-

dus ustanovil jej králem říše Judské, jež již hranice sáhati měly dále nežli za krále Davida. Jak Josef Flavius vypravuje, bázil Agrippa bez ustání po přízni lidu. Lukáš totéž tvrdě udává nám i prostředky, kterých se chápal, aby náklonnost lidu si pojistil. Pronásledoval mnozíci se křestany, sv. Jakuba bratra Janova poručil stiti a sv. Petra uvrhl do žaláře (12, 2. 3. r. 44.). Obzvláštní pozornosti zasluhuje, co čteme o smrti jeho ve Skutcích apoštol. (12, 19. nn.) Prodlévaje v přímořském městě Caesareji přijal u slyšení poslanca města Tyru a Sidonu. Obyvatelé jejich brali výživu svou z Palaestiny (20), vedouce totiž jak Flavius dotvrzuje výnosný obchod se dřívím, kadidlem a kořením, jež do sv. Země přiváželi. Zvláště za času krále Agrippy kvetl obchod jejich, neboť přístav městský v Caesareji byl rozšířen a spotřeba surovin i výrobků dotčených den ode dne se rozmnožovala. Herodes Agrippa řekl k vyslancům s trůnu oděn jsa rouchy a odznaky královskými (21), byl však pro rouhání se Bohu mrtvící raněn a červi k smrti jej dohlodali (23). Josef Flavius totéž jinými slovy nám sděluje. V divadle, praví, kde obyčejem bylo přijímati cizí vyslance, obcoval Agrippa hram a ochotně naslouchal pochlebným slovům lidu. Tu objevila se sova a zvěstovala mu blížící se smrt. Král pocítil kruté bolesti břišní a těžce se roz nemohl. Sv. Lukáš praví, že anděl Páně Herodovi se ukázal a jej porazil a červi za živa jej hlodali. Jsa totiž lékařem mohl lépe určití způsob nemoci, nežli nepřítomný spisovatel Flavius. — Ve Skutcích apoštol. ještě jiný král se uvádí, a sice Herodes Agrippa II. Z počátku byl knížetem v Kalcidě Syrské, později však ujal se vlády v krajině Zajordánské a vyznamenán byl titulem královským. Že nikdy vlastně králem nebyl, nýbrž toliko jména toho užívati směl a velekněze dosazoval, toho dočítáme se ve spisech Josefa Flavie. Sv. Lukáš dří, že Agrippa II. odebral se zároveň se sestrou svojí Berenici do Caesareje pozdravit příchozího prokuratora Římského Festa (25, 13.) Jsa úplně na Římanech závislý musil si úředníků jejich více vážiti nežli to činil otec jeho Agrippa I. Festus svěril mu soudní při Pavlovi, dobře věda, že domorodec lépe spor mezi židy rozsoudí (26, 3.).

Velekněží židovští, které zejména uvádí sv. Lukáš ve Skutcích apoštol., jsou Annas, zeť jeho Kaifas a Ananias. Mimo to činí se řeč o Ismaelovi, ač jméno jeho

výslovně nikde se nepřipomíná. První dvě duchovní knížata známa jsou z dějin utrpění Pána a Spasitele našeho. V úřadu svém potvrzení byli prokuratorem Římským Valeriem Gratem (r. 11.—25.), kterýž byl předchůdcem Pilátovým. Annas jsa mužem u židů oblíbeným, požíval všeobecné vážnosti i tenkrát, když čtvrtý nástupce a manžel dcery jeho Kaifas (r. 19.—36.) seděl na stolci velekněžském. Sv. Lukáš jmenuje oba, on vypravuje o soudním pŕihonu sv. Petra a Jana líčeném nedlouho po nanebevstoupení Páně. Ananias vrstevník prokuratora Felika zbaven byl pro ukrutnost svou hodností velekněžské. Když však nástupce jeho Jonathas zavražděn byl v předsíni chrámové, osoboval si onen neprávem bývalé důstojenství. Josef Flavius trpce na něho touží, neboť původem jeho snížení byli levité na žoldněře, jimž uloženo brannou mocí hájiti právo i bezpráví kněží židovských. S tím snáší se úplně zpráva sv. Lukáše, kterak poličkovati kázal sv. Pavla ve vysoké radě a z úst jeho slyšel káravá slova: „Bůh tě potrestá, ty obílená zdi!“ a opět: „Bratři, nevěděl jsem, že by to byl velekněz!“ (23, 1—5.). Když pak dokrvácel Ananias pod mečem najatých vrahů, ustanoven byl nástupcem jeho Ismael, o němž vypravuje se v kapitole 25.

Římané byli již od toho času vrchními pány země židovské, co zavolán byl ku pomoci Pompejus do Palaestiny (r. 61. před Kr.). Panovníci z rodu Herodova drželi toliko z milosti Římské žezlo vládařské a musili je vraceti, jakmile Římanům se zachtělo. Po smrti krále Agrippy I. proměněno bylo království Judské v provincii císařskou a proto nazýván byl zpráve její prokuratorem, kdežto provincie senátorské řídili prokonsulové. Čtvrtým prokuratorem Judska stal se (r. 52.) Felix, bratr mocného pleticháře na dvoře císaře Klaudia, jménem Pallada. Felix pojal za manželku dceru krále Agrippy I. Drusillu, která jako obě sestry její nepožívala nikdy dobré pověsti. Zprvu provdala se za Azise, knížete Edesského, později teprv přeběhla k Felikovi. Když sv. Pavel v Caesareji u vazbě byl držán a vyslýchán, považována byla Drusilla za ženu prokuratorovu (24, 24.) a není divu, že řeč sv. apoštola o čistotě a budoucím soudu byla jí a manželu její trnem v srdci (25.). Když přiostrl se spor mezi židovským a pohan- ským obyvatelstvem Caesareje, zda-li město to pohanským jméno býti má čili nie,

zakročil Felix brannou rukou ve prospěch pohanů a netěšiv se nikdy pro vydíravost a hrdost svou přízni lidu židovského, zbaven byl úřadu vladařského a nahražen novým prokuratorem.

(Pokračování.)

Modlitba ranní.

Pták bdící naše sny odnímá,
a zdá se, noc že pudí jeho zvučný hlas:
Bůh ozývá se duši, již sen pojímá,
a zove k žití, v němž zář jeho vodí nás.
„Opusťte,“ dí k nám, „lůžka líná,
kam pohřbila vás únava,
bez poskvrny a cudni, buď zrak, duše činná.
Jsem u vás, bděte, v ňádro klepe ruka má.“
Popatřme tedy v jeho světlo skvoucí,
ku Spasiteli zvedněm oči, páže svá;
a prosme: prosba vroucí
sen zahání a proniká skrz nebesa.

Z Racinea přel. E. S.

DOPISY.

Maria Dunbrody, 15. května 1882.

(Dokončení.)

Druhé velké zvíře, které jsme zde seznali a před kterým máme my i domorodci ještě větší respekt, než-li před divokým pštrossem, jest slon. Počíná si u nás velmi drze. Jemu jest každý plot nízký a slabý. Skrže takový z trnových stromů vystavený a asi 2 m. vysoký a 1 m. široký plot, projde on se svými assistenty jako člověk skrz žito. Pro jeho silnou, bezsrstnou kůži neudělají jemu ani dlouhé a silné trny ničeho, naopak ony praskají a se ulamují pod ním jako turecké bodáky v rozhodné bitvě u Plevna před Rusem. Neprojde-li pro sílu plotu hned, tedy odhodí se svým dlouhým chobotem několik kmenů trnových hněvivě na stranu a pak jde svou cestou dále. Poněvadž tito hosté vždy v stádu asi z 50 kusů se skládají, cího táhnou, tedy lze si pomyslit, jak taký plot za jednu noc vyhlíží. Ještě jest dobře, že sloni jen jednou do roka se u nás objevují, že pak můžeme po jejich odtáhnutí ploty na všech stranách na delší čas opět opravit, jinak kdyby se celý čas na jednom místě zdržovali, tedy by byla marna naše práce a pak bychom se snad musili zdi ohraditi. Vedlejší farmářům uškodí tyto obludy skoro každý rok na kukuřici a na obilí, jež dobře požnou, že nezbude osad-

niku, jest-li si někde něco nasel (obyčejně zde nikdo nic nesází) než vozit do stodoly. Slonové táhnou celý rok z místa na místo a sice vždy dolinami, skrze roští, lesy, ploty, bažiny atd. Jim neleží nic v cestě; jejich sukno se o trny neroztrhá jako to naše. Příchod a odchod slonů ohlašuje se u nás telegrafem, by se takto všelikému neštěstí předešlo. K nám přicházejí obyčejně v měsíci únoru a zdržují se na našich lukách okolo řeky Sunday-Riweru až do března. V noci v takovémto čase, nevydá se ze zdejších lidí nikdo na cestu; jen ziskuchtiví lovci odvažují se těmto obludám noční zábavy rušit a je znepokojovati. Velmi zábavné a zajímavé jest pozorovati odvážné lovece při nebezpečné honbě. Za dne již nabíjí afričtí lovci jedno neb více malých děl a pak na ono místo, kudy sloni v noci obyčejně jdou, namíří. Od těchto děl táhnou provazy hezky daleko, pomocí jich, když se byl slon k takto připravenému hmoždíři přiblížil, jej vypálí a obludu zastřelí. Někdy se to arcit nočním honcům nezdaří, obzvláště nesvíti-li v noci dosti jasně měsíc aneb lovci-li sami před honem o něco více pili nežli třeba a pak běda tomu, koho poraněný neb rozdrážděný slon se svým dlouhým „ukazováčkem“ napadne! Po nezdařeném výstřelu skroutí divoký slon ze zlosti celé dělo jako nějaký kornoutek, několikrát ho do výšky vyhodí, že druhý den ráno jsou lovci rádi, když z něho aspoň střepy najdou! Toto skroucené dělo vezou pak z rána na tračari jako výměnu za bílou slonovinu, na kterou si již den před tím zuby brousili. Na našem místě u kláštera byl již také jeden slon zabít. Já jsem doposud při takovém nočním výletu nebyl přítomen a též jsem doposud žádného slona zde neviděl, (já si toho ani nepřeji), avšak jejich stopy, jimi vyvrácené stromy a sešlapané křovi a ploty jsem již dosti spatřil. Co jsem zde o honu na slona popsal, slyšel jsem od lovců samých.

Mohl bych sice ještě mnoho psát o rozličných vycházkách a lovech, avšak to nechám pro příště. Jen podotýkám pro milovníky sbírek brouků a hmyzu vůbec, jak překrásní brouci jsou zde na našich lukách, a v temných houštinách, jako tešarici, střevlíci, krajníci a svižníci, kterých si nikdo nevšímá; obzvláště velmi krásné krasce jsme zde chytili; hrobáci, babky čili chrousti (melolontha) lítají zde ve velkém počtu; sluníčka mnohotečná a mandelínky jsou zde rozličně zbarvená. Motýli

všelikých pestrých barev, též bělásek ovocný zde poletuje. Noční motýlové čili můry létají v letě v noci, když my officium zpíváme, tak hustě okolo lamp, že nám takoruka světlo zatemňují. Také zdejší vody jsou plny potápek, vodomilů a vírníků. My děláme též velké sbírky z přírodnin.

Nyní musím též něco o klášteře napsati, neb to vlastně si laskaví čtenářové „Blahověsta“ přejí zvědět, ne však, jest-li u nás též jako v Evropě létají vrabci okolo stodoly nebo po střeše. — Seslabený počet náš sesiluje se čím dále, tím více. Dne 30. listopadu předešlého roku přijeli kandidáti a novicové z kláštera Maria Hvězdy a z jiných míst evropských jako první posila, kterou náš veleřed. P. převor na své cestě po Evropě, kam za příčinou rozličných záležitostí našeho řádu k generální kapitole byl povolán, sebral. Počet těchto rekrutů byl v celku 12, mezi nimiž byli též někteří, kteří ještě jako novicové již podruhé řeholní roucho vysvlékli; dále mezi těmito 12 nalézali se též dva bratři laikové a jeden měřič. Dne 8. prosince ve svátek Početí Panny Marie byli z nich tři oblečení a ostatní na štědrý večer vesměs jako novicové kůru. Dva z těchto čilých noviců padli již v prvních bojích, po prvních pokusech, t. j. oni opět vystoupili a žijí u nás v klášteře, svá umění provozující. Nejspíše se jim, jako již mnohým, stýskalo po mase, které u nás v rektori nepříjde nikdy na stůl, ačkoliv drůbeže a zastřelené zvěře máme množství. Zvěřinu, kterou naši bratři v polích zastřelí, rozdáme neb cestovatelům a hostům, o které zde nemáme nouzi, k posilnění upravíme. Jeden z předešlých oblečených noviců musil též za příčinou slabého hlasu a chorobných plíc z kůru po několika měsících vystoupiti a mezi naše bratry vstoupiti. Druhá posila odjela z Londýna dne 21. dubna t. r. skládající se asi ze 6 mužů, třetí odjela 4. neb 5. máje sestávající asi z 8 osob. Dejž Bůh! by šťastně dorazili afrických břehů, neb se nalézají právě v tom čase, kdy nejvíce bouře povstávají. V celku jest nás nyní v Dunbrody 11 v koru (dva kněží, dva professové a sedm noviců) a bratři laiků máme 24 (professů 20 a 4 novice). — Dne 7. dubna na Velký pátek šli jsme do nově přistavené a rozšířené kaple. Též jiné rozličné stavby jsme provedli, jako: vodovody v zahradě a na polích. Pramen Panny Marie asi přes čtvrt hodiny od nás vzdálený jsme řádně vyzdili, neb to jest jediný velký poklad a

nejlepší diamant, který jsme zde doposud našli. Jednu novou a dosti dlouhou ložnici (dormitorium) jsme též vystavili s malou nemocnicí a příbytkem pro najaté řemeslníky. Co se týká setby nemohu ještě jistý úsudek podati neb není doposud vše zralé. My jsme na severní straně na polích u jmenovaného pramene nasázeli boby, kukuřici a brambory. Celá tato strana byla ovlažována pomocí parní pumpy, která táhne vodu z potoka White-Riweru právě v tom místě, kde voda ze studně pramene Panny Marie do něho se vlévá. Dříve táhl parní stroj vodu přímo z tohoto studeného pramene; poněvadž však tento stroj pracoval celé dni, vytáhl v brzkou všechnu vodu ve studni přes noc nashromážděnou, že pak k večeru jsme sotva k pití nějaké vody našli a proto jsme byli nuceni parní pumpu o několik kroků dále postavit a vodu přímo z potoka čerpati. První setbu bobů jsme již sklídili, avšak přece nevypadla tak skvěle jak se zdálo, neb zde jest mnoho hmyzu, který vše požírá, buď hned slabé kořínky neb plody. Kukuřice není ještě doposud zralá a jak se zdá vydařila se dosti dobře, jen že doposud mnoho trpí od dikobrazů a opic, které její stonky ulamují a na polo ohryzané klasy kukuřičné odhazují. Kudy dikobraz šel jest vše polámané a zohybané. Též jakýsi červ vyžírá kukuřici a některý rok málo který stonek vynechá, že plod buď se nevyvine neb uschne. Nynějšího roku však, jak jsme pozorovali, zašla červíku chuť na kukuřici neb jen sem a tam se nějaký vyskytne. Naše kukuřice má letos výši vyrostlého muže a než mé psaní bude v tisku, budeme ji voziti z pole domů. Na polích na pravé straně White-Riweru ležících, pro které měl větrný stroj vodu čerpati, nepracovali jsme, sice bychom byli zase ničeho neobdrželi jako při zimní setbě, neb dokud není nás více, bychom mohli na obou stranách pracovati, musíme vždy buď pole u „pramene“ neb u „větrného kola“ nechat ladem ležeti. Ku vysvětlení budíž podotknuto, že tyto obě pole nalézají se na severní straně od kláštera, které výše jmenovaný a na poio vyschlý potok od sebe dělí. Vodu pomocí stroje vyčerpanou musíme pomocí kaučukových a železných rour a plechových žlabů po polích rozváděti neb kam voda nevnikne, neroste též nic. Za letního vedra i když po celou noc notně přšelo, namokne kyprá země sotva na dva palce, což vyjde-li v pole dne slunko, zase vše vysuší, jen v ne-

pronikavých houštinách zůstává pořád vlhko, kde pak tráva i rákosí bujně roste. Nyní počínáme zase orati pro zimní setbu u „větrného kola“ a tedy budu moci příště, ctěným čtenářům „Blahověsta“ udati něco více o příčinlivosti a umělosti tohoto stroje. Doposud neměl ničeho jiného na práci než svým klapáním a míháním svých lesklých křídel strašiti opice, lákati na sebe lid z celé jižní Afriky a pak hnáti v přistaveném plechovém domku železný mlýn, jímž my v předešlém letě na velké louce (Vlei) sklizenou kukuřici semleli. V zahradě u kláštera v údolí pod klášterem jsme též ruční čerpadlo postavili. Toto jest u jedné tůně na lešení postaveno, z něhož dvě ssací roury do vody vedou. Na lešení samém jsou dvě velká kola, která od čtyř osob zcela lehce točena býti mohou. Na těchto čerpadlech, mlýnu a jiných věcech námi zařízených mohou domorodci oči nechat, neb takové nástroje jsou jim něco nevidaného, a již mnohý Hottentot neb Kaffer nám pravil, že by chtěl také jednou tu zemi, odkud běloši k nim do Afriky přicházejí a takové nástroje činí, spatřiti. Pro velké sucho letošního roku nemohli jsme též seno z našich luk obdržeti, ještě štěstí, že okolí našeho kláštera nemá žádnou nouzi o vodu a že leží v údolí, a proto náš dobytek přece mohl nějakou potravu nalézt; avšak jiným farmářům vedlo se při tomto vedru a suchu zle, neb jejich brav a skot nemohl nikde nic nalézt, každá travička byla uschlá. Napršena voda, jež se vždy v dolinách nashromáďuje a v které řádnější Hottentoté své cary perou a dobytek napájají, byly vesměs vyschlé, že volí a krávy byly nuceny velké a tlusté i velmi šťavnaté listy kaktusové pojídati. Každý může si pomyslit, že musí dobytek mít již velký hlad, když takové listy, které až dva palce dlouhými a ostrými ostny po obou stranách posety jsou, pojídá. Já nemohu pochopiti, jak toho dobyteček mohl požívat; člověku když se naň jen podívá, vstávají již vlasy na hlavě a nikdo, kdo poprvé takového zrostlého chlapíka viděl, netroufá si k němu na blízko přistoupiti. Když osten se do těla zarazí, má to ještě horší následky než-li bodnutí od bílého trnu, neb on jakmile se byl zabodl do těla již se též pro svou křehkost ulomí a svou špičku hluboko v těle zanechá, aniž by ji člověk viděti a vytáhnouti mohl.

To by bylo as vše, co jsem tentokráte milým krajanům zámořským sdělit se od-

hodlal; nyní chci jen ještě podotknouti, že zde držíme krásnou májovou pobožnost večer před závěrkem (complet) o čtvrt na šest a sice tím způsobem, že nejdříve se zpívají litanie od tří professů kůru u oltáře květinami obklopeného. Po ukončení jich modlí se P. subprior na hlas některé modlitby za naše dobrodince, rodiče přátely a j. v., pak se ještě jedna hymna k blahosl. Panně Marii zazpívá a ku konci třikrát verš „monstra te esse Matrem“ (ukaz že jsi Matkou). Napotom je kompletář, který každodenně se slavným zpíváním „Salve Regina“ skončí. — Dále budiž podotknuto, že náš milý bratr fotograf je nemocen na souchotiny, na které již v Bosně postonával a snad letošních vánoc ani nedožije. P. Josef byl též několik dní nemocen, nyní však se opět těší dobrému zdraví. Při této příležitosti, která se mi nyní poskytuje, dovoluji sobě všem svým milým přátelům a známým v matičce Praze a na venkově bydlícím oznámiti, že jsem v neděli dne 7. máje t. r. skládal sv. sliby, které v našem řádu se strany toho, který je skládá, věčné jsou. — Též těšíme se my Češi a Moravané z „Blahověstu“ nám od pana redaktora zasílaného a dovolujeme si zároveň slavnou redakci o zasílání přístích čísel prositi, neb naše malá knihovna obsahuje jen asi 14 českých kněh, větší část těchto je ze Svatojanského dědictví. Clověk je-li v cizině za mořem vzdálen od vlasti své, také rád sáhne po spisech v jeho mateřské řeči sepsaných. Ještě něco. Večer na zelený čtvrtek, právě když jsme se v kapitolním sále připravili k „mytí nohou“ (mandatum), padali zde za velké bouřky asi jako malá pěst veliké kroupy, že jsme byli nuceni okna zaslónami a pytlem přikryti, by nám jich nevytloukly. Tyto kroupy padaly s takou prudkostí, že když taková koule ledová někoho do hlavy neb přes nos cvakla i krev vytříkla. Nám udělala škodu na okurkách a melonech i fýsolicích. — S Pánem Bohem.

Fr. M. Pius.

KRONIKA.

Z Prahy. (Církevní slavnosti.) Dnes 25. července se slaví výroční pouť u sv. *Jakuba* či Minoritů. V 5 h. ráno byla první mše sv., o půl 7 h. druhá, v 7 hod. české kazání, v 10 h. něm. kazání, v 11 h. pontifikální mše sv., odp. o 4. hod. české kazání, pak nešpory a požehnání. — Zítřa

26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. *Anny*. U školních sester v kapli sv. *Anny* bude v 8 hod. ranní mše sv., v 10 hod. bude tam zpívána mše sv. V kapli sv. *Anny* v klášteře Minoritském u sv. *Jakuba* bude zítřa v 5 h. ráno tichá mše sv., v 6 hod. zpívána, pak české kazání, v 9 tichá mše sv. a v 5 h. odpol. požehnání. — V pondělí dne 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. *Ignacia* na Karlovu náměstí: v 10 hod. něm. kazání, v 11 pontifikální mše sv., odp. o 4. h. kazání české a požehnání. — Ve středu 2. srpna bude se konati slavnost *porciunkule*, t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. *Františka* v Praze, tedy u OO. kapucínů na Hradčanech i na Novém městě a u Františkánů. — V týž den slaví se památka sv. *Alfonsa* u Redemptoristů (u sv. *Kajetána*): v 10 h. něm. kazání, v 11 pontifikální mše sv., o půl 5. h. odp. české kazání, nešpory a požehnání. — V pátek 4. srpna v den sv. *Dominika* bude u sv. *Jiljí* či u Dominikánů v 9 h. kazání a v 10 h. zpívána mše sv. — V sobotu 5. srpna koná se pouť u *P. Marie Sněžné* či u Františkánů, kdež bude tolikéž v 9 h. kazání a v 10 h. zpívána mše sv.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 26.—29. července u sv. *Tomáše*, 30. 31. července a 1. 2. srpna u Kapucínů na Hradčanech a od 3.—6. srpna u sv. *Františka* u Křižovníků.

* * Oběma nejdůst. pánům biskupům dr. *Em. Schoeblovi* a dr. *Fr. Bauerovi* dodány v těchto dnech potřebné papežské bully. Konsekrace se bude dít v dnech již určených totiž 6. a 15. srpna.

— **Zavraždění faráře.** Farář chrámu sv. *Mikuláše* v Padově, jménem *Ant. Scolar*, měl pozemek k faře patřící pronajatý jistému *Petru Sattinovi* v osadě *Casade*. Jelikož nájemník pozemek zanedbával, vyšel si farář k němu, aby mu oznámil, že si polovici pozemků vezme do vlastní správy a druhou polovici pronajme jinému. Povstala z toho hádka, jejíž konec se nezná. Farář vyšel si pak do pole, kde o 5. hod. odpůldne nalezl jest maje lebku rozbitou asi 300 metrů od domu *Sattinova*. Vrah rozloučiv se na to se ženou a dětmi, udal se sám soudu. Onen farář byl teprv 33 roků stár a jako horlivý a dobročinný kněz znám.

— **Útok na křiž.** Maďarský list „*Budapesti Hirlap*“ sděluje následující: Ve vsi *Huszth*, bylo blíže kostela pole na pro-

dej. Tamější židé chtěli pole koupí se zmocnit, křesťané však se umluvili koupiti pole stůj co stůj, což se i stalo. Židé byli nad tím rozlíceni a jeden jmenem Mendalovic byl nad nezdařeným plánem tak rozkácen, že na zpáteční cestě z revolveru několikrát střelil do kříže u cesty stojícího. Obraz Ukřižovaného byl na několika místech prostřelen, jak komisi zjištěno.

— **Ku stěhování židů z Ruska.** Jak známo, táhla nějaká část židů také do Ameriky — odkud ale zase zpět se vrací. Jaká je toho příčina? „Czas“ na to odpovídá: V Americe přijmou se pouze ti, kteří provozují nějaké řemeslo, neb hodlají obdělávati půdu, ale židé těžké práce nesou. Z navrátilivších se židů není ani jeden starý, sešlý neb k práci neschopný; všichni jsou mladí a silní lidé.

Z Čermné. (*Svatá missie.*) Čermná jest horské město, majíc přes 5000 obyvatelů katolických, 1200 Helvetů s pastorem, asi 70 Ochranovských a vzdor tomu není v osadě té ani jednoho smíšeného manželství. Osada ta má čtyři filiálky, dvě české: Veměřovice a kostelík Marie Panny na Mariánské Hoře, dvě německé Jakubovice (Jockelsdorf) a Horní Dobrouč (Dittersbach). Dne 1. července u večer započala zde sv. missie, a již hned tohoto dne hrnulo se velké množství lidu zbožného ku chrámu Páně, aby naslouchali slovu Božímu, ačkoli právě byla senoseč. — Vdp. vik. Tupec, děk. a far. v České Třebové, uvítal, jménem mrtvici raněného pana faráře, důstoj. pp. missionáře, mluvě o svaté missii, která byla v tomto chrámu Páně v roce 1865 konána, a vyslovil naději, že osadníci toutéž horlivostí se nyní vyznamenají, jako tenkrát. Bylať to velmi důtklivá a srdečná řeč! V neděli ráno, na den Navštívení bl. Marie Panny, konala se sv. missie obyčejným pořádkem v Čermné. Pro vzdálenou a obtížnou cestu odebrali se dva němečtí pp. missionáři do Horní Dobrouče, aby tam katolíkům něm. učinili zvláštní missii, o nížto se později ještě zmíníme. Tohoto dne odbývala se v Jakubovicích a Veměřovicích pouť. Víme, že pouť bývá za velkou slavností považována, a že při té příležitosti všeliké zábavy se činí. Než zbožní osadníci toho všeho nedbali, a poslali odpoledne jedni i druzí své milé děti do školy na cvičení. Horlivost osadníků osvědčila se však po celou sv. missii, neboť každého dne ráno, odpoledne i u večer býval chrám Páně naplněn a při obvyklých slavnostech nebyl s to, aby všecken zbožný lid v sebe pojal. Účastenství na tomto svatém dle bylo všeobecné. Před-

vším vyznamenalo se duchovenstvo jak domácí tak i z okolních osad a předcházelo horlivostí svou své osadníky. Každého dne bylo 3 až i 6 kněží spatřiti; ano horlivost jistého mladého kněze byla tak velká, že již v 5 hodin ráno čekal u chrámu Páně, aby mohl svou pobožnost vykonati a mši sv. sloužiti, ačkoliv byl půl třetí hodiny vzdálen. Taktéž všecko domácí i okolní učitelstvo pilně se účastnilo této svaté pobožnosti, což zajisté jest za naší doby významné a jim k nemalé cti slouží, ba i dva páni professoři z Ruska zde na prázdninách meškající, pilně chodili na kázání. — Když bylo poučení pro matky, nechtěla žádná z nich zůstat doma, s malými dítkami spěchaly, aby slyšely slova spásy. Jako přicházeli ku Kristu Pánu kulhaví a slepí, nemocní všeho druhu, aby uzdraveni byli, podobně i sem přicházeli neduživci, mladí i staří, prosíce missionářů, aby duševní neduhy jejich vyléčili, kterémužto přání milerádi vyhověli, a je mimo kostel mezi kázáním vyzpovídali. Kterí však pro nemoc se nemohli dostaviti, těm vyhověli ten den po sv. missii. Ačkoliv již roku 1865 konána byla zde slavná a velmi požehnaná missie, těšila se i nynější z přehojuého požehnání Božího, a převelkého účastenství i z okolních měst jako na příklad, Lanškrouna, Kyšperka, Jabloného, Králík. Jakkoli velký nával cizích osadníků samo sebou missii neprospívá, jest to přece známkou velké horlivosti a svědčí o tom, jak svaté missie lid sobě váží a po ní touží, neboť přemnozí s pláčem odcházeli, že se nemohli u missionářů vyzpovídati. — Horlivost zbožných osadníků vrcholila nejvíce při dojemném průvodu s missionárním křížem, který byl postaven čtvrt hodiny od městysu v širém poli na návrší, aby vévodil celé krajině a všem ctitelům svým žehnal. Tohoto průvodu dojemného účastnili se sborové veteránů a hasičů, přes 50 mladenců a přes 50 družiček neslo tvrdé lůžko Pána Ježíše. — Nemalou horlivost osvědčovali němečtí obyvatelé Horní Dobrouče. Vzdor tomu, že jest cesta velmi neschůdná a obtížná, přicházel každý, kdo jenom mohl k sv. missii, z pole rovnou cestou chodívali do kostela. Poučení stavů bylo velmi čteně navštěvováno a rodičové oznámili to svým dítkám v cizině dlučím, kdy mají přijíti na své poučení. Jistý jinoch najal sobě jednoho muže, aby mu po ten čas obstarával koně, by se mohl tohoto poučení účastniti. — Jako v Čermné tak i zde konány byly slavnosti sv. missie s velkou slávou. I zde se vyznamenali mládenci, vystavivše vítězný oblouk nad missionárním křížem. Střelba, hudba a krásné počasí, jak v Čermné tak i v Horní Dobrouči, přispívaly nemálo k

této vznešené slavnosti. Hlasitý pláč při ukončení obě missie, byl výrazem lásky a vděčnosti tohoto zbožného a dobrého lidu. Díky Pánu Bohu, že ráčil žehnati namáhání dělníků svých, že mnozí opět v dobrém se utvrdili, a ve svátosti svatého pokání vnitřního pokoje nabyli, jichžto bylo 3261. Kéž dá Bůh, aby tato sv. missie na mnohá léta působila! Důst. pánům Redemptoristům „Zaplat to Bůh!“

Literární oznamovatel.

— „*Cyrrillská škola zpěvu.*“ Sepsal Fr. Chlum, učitel pěv. školy sborové „Obecné jednoty Cyrillské“ a ředitel kůru u sv. Jiljí. — V Praze. Nákladem vlastním. Tiskem Rohlíčka a Sieverse. Knížka tato poskytne dobrou pomůcku pěveckým školám, které zaražením každé „Cyrillské jednoty“ vzniknouti musí. Dělí se na tři části, z nichž první obsahuje cvičení jednohlasá s theorií, druhá cvičení dvouhlasá, třetí pak vykazuje příklady, znázorňující zpěvy chorálu gregoriánského v našem notopisu a jak zpěvy ty se musí transponovati. Poněvadž učitelové zpěvu musí dle zkušenosti bojovati s mnohými obtížemi, bude nejen žákům, ale i jejich učitelům knížka tato, populárně a srozumitelně psaná, vítanou.

— Kritické úvahy „o starších dějinách našich“, které vydává redakce časopisu „Komenského“, budou, jak již první úvaha ukazuje, pobádati naše učené historiky k pilnému a důkladnému studiu dějin domácích. — P. Hynek Krch napsal „Obranu kněžny Drahomíry, matky sv. Václava“, ve které tvrdí, že Drahomíra byla křesťankou obřadu slovanského a že nezavinila smrti sv. Ludmily, kterou prý nevlastenecká šlechta dala zavraždit, aniž smrti sv. Václava. Odbojná šlechta, jejížto vinou byl tak hříšný čin vykonán, chtěla prý před světem umyti si ruce jako Pilát, i jala se tuto hroznou vinu svalovati se sebe na Drahomíru, což vysvětluje prý z toho, že sv. Václav při počátku svého samostatného vládnutí na radu zlých rádců vyhnal mateř svou Drahomíru, [maje za to, že ona babičku jeho usmrtiti dala, jakož i že životu jeho strojí klady. Když poznal že chybil, s pláčem přivedl mateř svou nazpět. Zlí rádcové vidouce, že tou chvílí nastal převrat ve spanilé mysli Václavově, aby lidské řeči utišili, navlekli prý věc tak, že Václav dal po dvou letech Ludmilu prohlásiti za svatou (!) čímž nastalo místo dorážení na provinilce vzývání mučennice. Pan spisovatel mluví o sv. Václavu a o sv. Ludmile s největší uctivostí, chce očistiti Drahomíru a podkládá vinu vraždy neznámým členům domácí šlechty, která vedena byla Slavníkovcem Radislavem. Ponechávajice kritický úsudek o těchto náhledech a míněních kruhům kompetentním, jen tolik podotýkáme,

že se nám tato tvrzení zdají býti příliš smělá, neb proti nim bojuje celá historie.

— „*Urbánkův věstník bibliografický*“, došpěl k č. 6. roč. III., které podává důkladný obraz činnosti literatury české od 1.-30. červ. 1882. Obsah jest: Neshodné údaje v českém písemnictví. (Podává Fr. Bačkovský.) Přehled překladův do češtiny. Bibliografie: Vydané knihy a časopisy české. Vydaná díla hudební. Díla umělecká. Díla jinojazyčná, hledící k zemím koruny české. Spisy ukrutné t. zv. krvavé. Zprávy osobní. Památky. Seznam životopisův a příspěvků životopisných. Doplňky biografické a bibliografické. Vypsání ceny. Přednášky. Seznam úvah. Zprávy literární, hudební a umělecké. Přehled časopisectva. Feuilleton. Zprávy spolkové. Směs. Tiskopisy zapověděné. Úmrtí.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul :

- p. Václav *Rejřít*, far. v Pchérách a č. CCC., 18. července 1882, (nar. v Praze 8. září 1825, vysv. 17. srpna 1850).

Vyznamenán jest :

- p. Jos. *Pixa*, kn. arc. notář, vikar. sekret. a far. ve Vrbně n. lesy, jmenován osob. děk.

Ustanovení jsou :

- p. Jan *Vachulka*, dosud zatím. admin., za interk. admin. fary Pcherské;
P. Lud. *Lichtenberg*, č. ř. křiž., za II. kp. v Tachově.

Uprázdňená místa :

Pchery, fara patr. p. hrab. Jind. Clam-Martiniče, od 21. července 1882.

Konkurs vypsán na místo čestného kanovníka při kapitule Vyšehradské, od 24. července 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli :

- p. Václ. *Hlína*, far. v Smidarech a kn. arc. notář, 22. července 1882, (nar. v Heřmanově Městci 8. března 1824, vysv. 25. července 1849).

Vyznamenání jsou :

- p. Jos. *Novotný*, arcikněz, č. konsist. rada, b. vikář a děkan v Golč-Jenikově, jmenován skutečným konsist. radou a assessorem;
p. Jos. *Knapěk*, b. not. a děkan v Zirci, čestným konsist. radou;
p. Frant. *Šrámek*, kněz na odpoč. v Příbyslavi, b. notář, obdržel exposit. canon.

Ustanovení jsou :

- p. Václ. *Matiaske*, kp. v Trutnově, za far. ve Vidachu;
p. Frant. *Uhliř*, kp. zám. v Malešově, za kp. v Koclěřově;
p. Jan *Dvořák*, kp. Dačický, za zám. kaplana v Malešově.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectv

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Homilie na neděli XI. po sv. Duchu.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.

J. Janda.

*Hluchoněmý od J. Krista uzdravený aneb
hříšník duchovně uzdravený milostí Ježíše
Krista.*

V dnešním evaugeliu (VII. 31.—37.) vypravuje sv. Marek, jak Pán Ježíš, vyšed z končin Tyru, přišel skrze Sidon k moři Galilejskému prostředkem krajiny desíti měst, t. j. krajiny, kde bylo deset měst; a tam mu přivedli člověka hluchoněmého a prosili ho, by vložil naň ruce. A pojav jej soukromí ze zástupu, vložil prsty své v uši jeho, a plinuv dotekl se jazyka jeho; a vzevřev k nebi vzdechl a řekl jemu: Effeta, t. j. otevři se. A hned otevřiny jsou uši jeho a rozvázán jest svazek jazyka jeho a mluvil právě. I přikázal jim, aby žádnému o tom nepravili. Ale jakkoliv jim to rozkázal, tím více ho vychvalovali a tím více se tomu divili řkouce: *Dobře všechny věci učinil; i hluchým rozkázal slyšeti a němým mluvit.* Tak zní dnešní evangelické čtení. Zdali stav hluchoněmého, o němž se v dnešním evangeliu zmínka činí, není jako stav hříšníka hříchu oddaného? A zdali to, co učinil J. Kristus pro uzdravení onoho hluchoněmého, nevyobrazuje spolu, co činí J. Kristus pro uzdravení skutečného hříšníka? Chvály, které vzdal zástup Vykupiteli, že uzdravil hluchoněmého nevyobrazují-li chvály, které andělové vzdávají J. Kristu, za obrácení hříšníka. Tak jest, a rozjímání o těchto třech pravdách bude předmětem této homilie. Srdce mi praví, že zde není ni jediného opravdivého hříšníka; protož nebude-li rozjímání, které chceme učiniti potřebné k přechodu ze stavu hříchu k stavu milosti, poslouží nám, to

doufám, bychom se od stavu milosti nedostali k stavu hříchu.

I. Vizme nejprve, *terak stav hluchoněmého vyobrazuje stav člověka v hříších postaveného.* Hluchoněmý evangelický byl v stavu oplakávání hodném, jsa zbaven sluchu a řeči; neméně oplakávání hoden jest stav hříšníka, jelikož je duchovně zbaven sluchu a řeči. Zajisté bídný hříšník nedává sluchu k hlasu svědomí, které mu vyčítá každodenní provinění. On nemá smyslu pro laskavé rady přátel a rodičů, kteří by ho rádi odvrátili od cesty záhuby. On nenakloňuje sluchu k hlasu Božímu, který buď prostředkem neočekávaného nějakého příběhu aneb bezprostředně nějakým vnitřním vnuknutím mu dí: Obrát se ke mně a miluj mne. Jako hluchota těla obyčejně mívá za dceru nemotu jazyka, tak duchovně hluchota bývá matkou nemoty duševní. Z toho jde, že hříšník jest duchovně hluchý a němý. Jak by měl zapotřebi prositi sluhy církve za nejschopnější prostředky k roztrhnutí vazeb hříšných. Jakou toho má potřebu, prositi svaté, Marii Pannu, Boha, aby vyvázl konečné z hrůzné propasti, v které vězí! Jak toho potřebuje, aby zjevil služebník Božímu mnohé a těžké hříchy své, aby zase dosáhl pokladu milosti. Ale ne: jak jsem před chvílí řekl, on jest raněn spolu duchovní hluchotou a nemotou. Třetí okolnost, která vždy více okazuje, jak nešťastný jest stav hluchoněmého evangelického, že uveden k J. Kristu od přátel, protože pro svou hluchotu a nemotu a pro úplnou nevědomost hluchoněmých za tehdejších časů, za kterých se neznalo umění vyučovatí jich, neměl ponětí o nadlidské moci Nazaretského; nemohl ho tedy prositi za uzdravení. I hříšník bývá k Bohu uvá-

děň od laskavých lidí; neb pro tvrdé ře-
tězy hříšných zvyků, jimiž jest sevřen, ne-
může se snadno sám od sebe přiblížiti k
Bohu jsa ďáblem ponoukán. A kteří jsou
laskavi lidé, již přivádějí Bohu hříšníka
sevřeného mocnými osidly hříšných navyk-
lostí? Jsouť to horliví křesťané poutaní
k němu pásmem přátelství a pokrevenství;
jest to anděl, kterého mu Bůh ustanovil za
vůdce na pozemské jeho pouti; jsouť to
Svatí a ona blahoslavená Máti nebeská, již
on jako dítě vzýval. Ti všickni přivádějí
k Bohu hříšníka raněného duchovní hluchotou, němotou a neschopného k zaopa-
tření si o své újmě zdraví. Tito laskavi
prosí Boha, aby vložil ruku na nešťast-
ného. Oni opakujíce slova Magdaleny a
Mar-y za nemocného bratra svého Lazara
říkají, obrátivše se k Bohu s něžným ci-
tem: „*Pane, hle ten, kterého miluješ stůně.*“
(Jan 11, 3.)

O hříšníče, jak bídný jest tvůj stav.
Ty slyšíš svůdné hlasy duchovních protiv-
níků a zavíráš uši laskavým hlasům Bo-
žím. Tvůj jazyk se rozvazuje k slovům, jež
slouží za pohoršení tvým bližním a k po-
tupení Boha tvého a zůstává němý, když
tě nebe volá a přízní obmyšlí. Opětuji,
o jak bídný jest tvůj stav hříšníče. Pláču
nad tebou; protože J. Kristus prolil slzy
nad Jerusalemem obrazem duše hříšné.

II. Uváživše stav hluchoněmého evan-
gelického, obrazu hříšníka navyklého, jdě-
mež dále a vizme, jak to, co činil J. Kri-
stus, by uzdravil hluchoněmého, vyobrazuje, co
on činí, aby uzdravil hříšníka navyklého. Co
učinil Ježíš, aby vrátil sluch a řeč hluchoně-
nému, o němž se zmiňuje dnešní evan-
gelium. Sv. Marek praví, že ho pojal sou-
kromí od zástupu, vložil prsty do uší jeho;
svou slinou se dotkl jazyka jeho, pozdvihl
oči k nebi, vzdechl a řekl: *Effeta*: na to
se otevřely uši nemocného a rozvázal se
jazyk jeho. Všecky tyto činy Spasitelovy
vyobrazují toliké skutky, které činí J.
Kristus, aby vrátil duchovní zdraví hříš-
níku navyklému. Nejprve ho vede ven ze
zástupu a odvede ho stranou duše v něm
lásku k věcem pozemským a vnukaje mu
lásku, zbožné samoty. Co se takový hříš-
ník počíná odlučovati od světa, vloží mu
Ježíš, abych tak řekl prsty do uší, oti-
vraje je k zvuku hlasu nebeského. Pak sli-
nou, obrazem moudrosti, dotkne se jazyka
jeho, t. j. rozvazuje ho k vroucí modlitbě.
Pak obrátí Ježíš oči k nebi, čímž se činí
prostředníkem toho hříšníka u Otce. Po-
sléze vyřkne ono mocné slovo, kterým se

proměňují nádoby hněvu v nádoby vyvo-
lené, řka: *Effeta*. O ucho hříšníka navyk-
lého, otevři se k zvuku hlasu mého! O ja-
zyku hříšníka navyklého, rozvaž se slovu
kajenosti! Které jsou ty zázračné účinky
tohoto přepodivného hlasu Spasitelova?
Hříšník navyklý se obrátí. Mocí tohoto slova
Effeta otevře se ucho jeho s účelivostí a
s radostí k vnuknutí Božím a sluhů jeho,
k hlasu svědomí, k vyzvání milosti. Mocí
tohoto *Effeta* rozvazuje se jazyk k citům
litości a k bolestné obžalobě minulých pře-
stupků. Tento jazyk volá s Jobem: *Hře-
šil jsem*; volá s požehnanou Matkou Páně:
Ten, jenž mocný jest, učinil mně veliké věci!
volá s korunovaným prorokem: *Přisahal
jsem a uminil jsem si zachovávat soudy tvé
spravedlnosti!* zvolá s třemi mládenci ochrá-
něnými v peci ohnivé: *Ó všecky skutky
Páně dobrořečte Hospodínu!*

O Ježíši, jak otcovská jest tvá dobrota
i k hříšníku navyklému. Ty nešetříš péče,
abys opanoval nad tvrdošíjností jeho. Bys
ho získal, užíváš tisícerych prostředků. Uží-
váš mocné pravice, užíváš tvých Božských
prstů; užíváš tvých Božských úst, tvých
horoucích povzdechů, tvých laskavých po-
hledů, zázračného slova Tvého. O Ježíši,
opakuj to s potěšením, jak otcovská jest
tvá dobrota k hříšníku navyklému! Ona
jest rozsáhlejší nad moře, nad obzor zem-
ský, nad obzor našeho myšlení.

III. Zbývá nám pozorovati, *kterak chvály,*
jež zástup vzdal Vykupiteli, že uzdravil hluchoněmého vyznačují chvály které mu vzdá-
vají andělové po obrácení navyklého hříšníka.
Jednou vypravoval Pán Ježíš podobenství
o ženě, která ztratívisi groš, pečlivě jej
hledá a naležší jej raduje se velmi a svolá-
vá přítelkyně a sousedky, by se radovaly
s ní a ukončil toto podobenství řka: *Tak
pravím vám bude radost nad jedním hříšni-
kem pokání činit před anděly Božími větší
než nad 99. spravedlivými.* (Luk. 15, 10.)
Ano andělové nebeští se radují, když na-
vyklý hříšník, složiv zastaralé hříšné zvyky
znova nabytí svobody synů Božích. Ne-
divme se tomu; jakkoliv, když se tak stane,
peklu se stane veliká porážka, do lůna
církve se vrací ztracená ovečka, do ná-
ručí Božího vrací se kající syn. A jaké
jsou, táži se, výjevy radosti, které vychá-
zejí z úst andělů při spatření hříšníka na-
vyklého, an se obrací. Jsouť to tytéž vý-
jevy, které vyslovil lid při spatření uzdra-
vení hluchoněmého evangelického.

Ježíš Kristus, tak prozpěvují andělé,
dobře všecky věci učinil, jak na nebi tak

i na zemi; jak v řádu přirozeném tak v řádu milosti. O dobrota hodna ve všem Boha. Ježíš Kristus otevřel uši ničemnému, který neslyšel více hlasu nebe; ničemnému, který byl němý ku každé řeči nebeské, rozvázal zázračně jazyk.

O andělové nebeští chvalte laskavého Vykupitele lidí, jehož ruka se milosrdně vztahuje i k zatvrzelému hříšníkovi. Ne, žádná ústa, mimo vaše, nemohou vychváliti takový zázrak lásky. Vaše chvály ať nahradí naši nevděčnou mlčelivost. O vaše chvály pohnuly srdce Ježíše Krista k dosažení nových vítězství nad zatvrzelostí spurných synů.

Jak jsem připomenul při počátku mé řeči, mé srdce mi praví, že není mezi námi žádného zatvrzelého hříšníka. Ale opětuji, nemůžeme se státí navyklými hříšníky? Ó ano. Neb nejsou-li snad v srdci našem zárodky naruživosti velmi hříšných? naruživosti, které hovi-li se jim, mohou se státí zárodkem nesčíslných a krutých provinění. Neoplývá snad dějepis příklady lidí nejctnostnějších, kteří oddavše se některé náklonnosti hříšné s vrcholu dokonalosti klesli v propast nepravosti? Když to pravda nepopíratelna, mějme se na pozor; nespolehejme na své síly; varujme se hříchů i všedních; modleme se dobře a ustavičně, zúčastňujme se sv. svátosti; slovem vedme život křesťanské svatosti.

Obrátíme-li oči kolem sebe, spatříme mnohé katolíky své bratry podobné hluchoněmému v dnešním evangeliu. Oni jsou duchovně hlubi; protože neslyší více Boha, který k nim mluví tu výčitkami svědomí, tu hlasem nenadálých příběhů, tu svatým vnuknutím. Oni jsou duchovně němí, poněvadž z úst jejich nevycházejí více křesťanská slova: Věřím, doufám, miluji, Ježíš Nazaretský budiž milostiv těmto nešťastným bratrům našim. Pro lásku kolebký své, pro lásku svého kříže, pro lásku své neposkvrněné matky, pro lásku svého nebeského Otce vyřkni nad nimi, divotvorné *Effeta*! Všemohoucnosti tohoto slova ať se kají naši bratři. Jejich uši ať se otevrou ušlechtily a plesající ať jsou k hlasu Božímu jejich ústa, ať se otevrou ochotné k citům bolesti a díkučinění, by andělé Boží mohli radostně opětovat: Ježíš Kristus všecky věci dobře učinil, hluchým rozkázal slyšet, němým mluvit. Amen.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Dominika.

Narozen byl sv. Dominik, jehož památku dnes ctíme, v Hispanii r. 1170 a zemřel v Bononii (Bologna) r. 1221. Náležel k oněm mužům, jež Bůh podle Svě prozřetelnosti posílá na svět, aby zde vykonali úlohu neobyčejnou, potřebám času svého přiměřenou. Sotva že sv. Tomáš Cantuarský smrtí slavnou církví opět právo zjednal jako zeď kovová postaviv se proti její nepřátelům, dal Ježíš Kristus své nevěstě, aby ji potěšil, sv. Dominika a skrze něho celý zástup obhajců a mučenníků.

Roku 1215 založil tento muž podivuhodný řeholi, které dal jméno bratří kazatelů, a ustanovil, aby život asketický a kontemplativní spojovali se studováním věd posvátných a konáním úřadu apoštolského. Neustále pečovali o své zdokonalení vlastní a nabývati síly a schopnosti ke zdokonalování jiných, toť dvojí cíl, který předkládal svým synům duchovním, toť dvojí předmět, o němž často mluvil. Prál si, aby každý z nich se Spasitelem říci mohl v jisté míře: „Pro ně sama sebe posvěcují.“ Jestliže kdo se tázal, čeho jest především a nejvíce potřebí tomu, jenž svatým státí se chce, odpovídal: sebe mítí v moci: tomu, jenž se ho tázal, kdo duším prospěti dovede, odpovídal: Kdo je miluje. Ukryt a život vniterný, obětavou péčí o spásu bližního ustavičně slovem a skutkem doporučoval. „Mluvte k srdci“, opakoval často svým misijnářům, „mluviti však budete k srdci, je-li vaše srdce naplněno láskou.“ Jedenkrát když hluboce pohnul posluchače a s kazatelnou sestupoval, byv otázan, které knihy užívá, aby se připravil k řeči tak dojemné, odpovéděl: *Knihy lásky*.

Život sv. Dominika řetězem byl zázraků, a největším z nich bylo obrácení Albigenkých. Ale kterak se stala změna tak zázračná? O kněží, o pastýři, jak důležité vám jest způsob ten znáti a o něm přemýšleti! Též vy chcete dobře činiti; vši mocí chcete duším zjednatí spásu; učte se od sv. Dominika, že účta k Marii k nejmocnějším náleží prostředkům, jež horlivosti kněžské pomáhají.

I. Úcta k Marii mocnou pomocí horlivosti kněžské.

II. Příčiny této působnosti zázračné.

III. Kterak ji můžeme ještě více množiti.

I. *Úcta k Marii mocnou jest pomoci horlivosti kněžské.* Není snadno dobře si představití stav bidný, do kterého přivedeni byli svými bludy Albigenští, a zkaženost mravů, která jej provázela; mor duševní po jižní Francii daleko se rozšířil. Sv. Bernard marně se namáhal, aby tuto zkázu odvrátil; jeho výmluvnost ohniva, jeho skutky zázračné tvrdošijnost kacířskou a zatvrzelost hříšnou překonati nemohly. Námahy sv. Dominika po nějakou dobu šťastnější nebyly. Což mu veliký zármutek působilo. Bolesti jsa sklíčen obrátí se k nejsvětější Panně, modlí se k ní s očima zasazenýma, aby s ním bojovala a jemu prostředek jmenovala, kterým by zachránil ony duše nebohé. A když nevrouceněji vyzýval Matku milosrdenství, objevila se mu a pravila, že pozdravení andělské jsouc počátkem vykoupení světa bude také počátkem obrácení kacířů, že bude-li kázati o růženci, jenž obsahuje 150 zdrávasů, uží, jakým zdarem utěšitelným práce jeho budou odměněny. Muž Boží poslechl. Zanechav hádek a výkladův učených, kterými kacíře posud chtěl obrátiti, kázati se jal přede vším o ctnostech Matky Boží, o lásce její k lidem a vypisovati, jak lze Matku Boží růžencem ctíti a jakých prospěchů z něho nabyti možno. A brzy se ukázalo, jak mocna jest pobožnost tato; více než 100.000 kacířů obrácených a veliký počet hříšníků znamenitých, kteří života se vzdali nepořádného, způsobem podivným dokázali, že Panna Maria svůj slib vyplnila. a přičinili se, aby rozšířeno bylo bratrstvo růžencové, jež nyní po celém světě jest zavedeno a od papežů jest nadáno výsadami velmi vzácnými.

Kdyby takový příklad nestačil, aby objevil, jak mocna jest úcta k Marii, užívá-li jí kněz za prostředek své horlivosti, dějiny církevní tisíce jiných by mu poskytly. Abychom přestali na příkladech, jež se udály v dobách věku novějšího, sv. Bernardin Sienský, sv. Vincenc Pavlán, sv. František Saleský, sv. Alfons de Liguori, Segneri, Olier a jiní za čest sobě pokládali, že výsledky svých prací apoštolských pobožnosti k Panně Marii mohli připsati.

II. *Příčiny této pobožnosti zázračné.* Velmi často zapomináme na dvě pravdy, jichž zapříti nelze a jež jsou s to, aby nám nedaly klesnouti, když jsme zkoušeni: že Maria kněze láskou obzvláštní miluje a že dychtivěji žádne ze všech prací našich nepřije výsledku než těm, jež přímo směřují ke blahu duší. O jak mysl naše odvahy

nabývá, jsme-li pamětlivi této pravdy obojí.

A že Maria kněžím jest nakloněna přízní neobyčejnou, že je vyznamenává svou láskou, není třeba se diviti; neboť ke kněžství lne posvátnými svazky. Jim jest povinna slávu, které se jí dostává od věřících. Kdyby nebylo kněží, kdo by zde na zemi chválu její zpíval? Kdo by slavil její svátky, zdobil její oltáře? Zdaž by měla svátků, oltářů? Jim jest povinna nejen vlastní slávou, nýbrž i slávon Syna svého. Zdaž to nejsou kněží, od nichž lidem světlého kmene a pokolení hlášáno jest jméno Ježíše Krista, od nichž zvěstováno jest evangelium, od nichž Jemu jest podrobováno srdce lidské a rozum lidský?

Kromě toho probuzuje-li podobnost lásku, kněžství nás Marii činí podobnými z příčin mnohých a znamenitých, pro které Maria v nás vidí jakýmsi způsobem svůj obraz. Ačkoli jsem pouhou nickou a hříšníkem, účastenství mám na její důstojnosti, úřadu, moci, blaženosti. — *Na její důstojnosti*, poněvadž Stvořitel všeho mira mně podrobiti si chce, jako se podrobil jí, mne poslouchati chce. jako poslouchal jí; *na její úradě*, poněvadž jako Maria k vykoupení pokolení lidského přispěla porodu svého, jenž jest vykoupil cenou krve své, tak já přispívám, když lidem přivlastňuji účinky vykoupení přehojného; *na její moci*, poněvadž tíž učitelé církevní, kteří se divili působnosti slov: *staniž se mi podle slova tvého*, že ihned v její životě panenském Slovo tělem učiněno jest, neméně se diví působnosti slov kněžských, která každého dne Syna Božího do mých rukou kladou; konečně *na její blaženosti*, poněvadž jak praví sv. Augustin, je-li blahoslavený život, který devět měsíců Krista nosil, blahoslavená musí býti srdce, ve kterých každodenně Syn Boží hostem jest.

Ale ještě mocněji nám naklонуje srdce nejsvětější Panny služba pravého milosrdenství, kterou prokazujeme bližnímu. Maria tak něžně duše miluje! Jak by neměla starost pečlivou o ty, kteří za své povolání jedině si vyvolili duše posvěcovati a jim spásu připravovati? Sv. Tomáš tvrdí, že Bůh závislým učinil krvavé obětování Ježíšovo na její přivolení výslovném, jako dříve vtělení Jeho. Než bylo-li na nebi nebo na zemi, co srdci takové Matky náhradu by dáti mohlo za obět tak bolestnou? Ano, spása duší. Když Maria obět přinesla hrdinství nadlidského, zdálo se, že nic více nemůže rozmnožiti její lásku k duším; a

přec jaký plamen nový roznícen byl v srdci jejím, posledním doporučením Ježíše na kříži umírajícího! Syn Boží Matce své všechny hříšníky doporučil řka: „Vezmi je za své dívky, buď jim matkou. Vidíš, jakou obětí spása jejich ode mne žádá, jak velice je miluji; ochraňuj je, spásu jim připravuj, toť jediná úleva, kterou mým bolestem způsobiti můžeš.“ Kdo pochopí dojem, který učinilo na srdce Královny mučeničků doporučení ono v těch poměrech, v jakých se nalézala? Odtud poznati můžete, kněží dobří, jakou radost připravujete nejsvětější Panně svými pracemi apoštolskými a jak ochotně je podporuje svou pomocí vydatnou.

III. *Kterak můžeme působnost Matky Boží zázračnou ještě více množiti.* Kněz dobrý, jemný pobožnost k Marii netoliko jest potřebou nýbrž i povinností, jak jen může, k této pobožnosti povzbuzuje. Vším způsobem šíří a udržuje rozličné úcty, které Marii se vzdávají: růženec, škapulíř, bratrstva, zbožný zvyk, jímž křesťané Marii zasvěcují jeden měsíc v roce, jeden den v týdnu, tři doby denní a t. d. Pečuje o to, aby oddanost k Marii, výborné opatrovnici nevinosti, v mládeži vznikala i rostla již záhy. Jelikož člověk rád mluví o předmětu milovaném, kněz dobrý často, když káže, zmínjuje se o Marii a její úctě.

Velebí její výbornosti a ctnosti; ale přede vším vypisuje útrpnost její k hříšníkům. Proto vykládá, že jí uloženo není konati spravedlnost neuprositelnou, odsouzení lidí nevděčné, že jí k radosti slouží léčiti srdce nemocná, těšiti zarmoucené, chrániti nešťastné. Nesoudí, nýbrž jest matkou, a to Matkou milosrdenství.

Nelze obsáhnouti, co učitelé církevní v té příčině o Marii napsali, co svatí činili. Obracuje se sv. Jan Zlatoústý k Panně vznešené praví k ní, že byla proto ustanovena matkou Stvořitele svého, aby zachránila svou útrpností ty, jež zachrániti nemůže spravedlnost Syna jejího. „Matko Boží,“ volá sv. Bernard, „nikdy od sebe neodháníš hříšníka, byť i byl poskvrněn všemi nepravostmi. Vztahuješ k němu svou ruku milostivou; vysvobozuješ jej z propasti, do které jej uvrhla zoufalost; vračíš mu naději a život. Koho celý svět zavrhne, toho tiskneš k nádrům svým mateřským, tomu prokazuješ lásku něžnou, o toho starati se nepřestáváš majíc v úmyslu jej smířiti se soudcem.“

P. Segneri missie nikdy nekonal, aby nekázal o milosrdenství Panny Marie. Toť

byla, jak říkával, jeho řeč nejlepší, poněvadž přinášela ovoce nejvzácnější a nejhojnější. Sv. Alfons de Liguori též osvojil si zvyk; a když uvedl slova, jež promluvíla Panna Maria k sv. Brigitě: Jako magnet železo přitahuje, tak já přitahuji k sobě duše nejtvrdsí, připojuje: „Toť věru zázrak milosti, který se opakuje denně v našich missiích.“ Jisto jest, že velmi často lidé v nepravosti sestárlí, ke všem pravdám víry necitelní, ze spánku se probouzejí a k Bohu se vracejí, když kázati slyší o Marii, Matce milosrdenství, Útočišti hříšníků. Proč tak se děje, vykládá sv. Bernardin Sienský: „Chválíme pokoru, divíme se panenství; ale milosrdenství ubohým chutná sladčeji; milosrdenství se chápeme raději, na ně se rozpomínáme častěji, vzýváme je horlivěji. Milosrdenství ani zásluhy nehledá ani práva u toho, jemuž jest prokazováno; předpokládá toliko bíd, které čím jsou větší, tím více budí její útrpnost.

Sv. Epifan praví, že Slovo vtělené jest udicí duchovní, na kterou se chytají vyvolení, a Maria vnadou, která je láká: *Esca spiritualis hami*. O kněží, rybáři lidí, nebudete vrhati nikdy s větším účinkem udici slova Božího, než budete-li vybízeti své posluchače, aby ctili a vzývali Matku Boží, která jest zároveň Matkou lidí.

Litujme, že příliš zřídka svou horlivost mocnou jsme silili podporou, jež nám poskytuje pobožnost k Marii.

Obsah rozjímání stručně vyložen.

I. *Úcta k Marii mocnou pomocí horlivosti kněžské.* Žalostný byl stav náboženství a mravů v jižní Francii následkem kacířství Albigenského. Po sv. Bernardu sv. Dominik nějaký čas marně se snažil této zkáze brániti Útočiště tedy běře k Marii; matka milosrdenství jemu se zjeví řkouc, že pozdravení andělské byvší počátkem vykoupení světa bude též počátkem obrácení kacířů, že bude-li kázati o růženci, práce jeho požeňnání dojdou. Muž Boží poslouchá, a obrácení kacířů více než 100.000, obrácení hříšníků nesčíslných dokazuje, že Panna vznešená slib svůj vyplnila. Následkem toho vyvíjelo se způsobem podivným slavné bratrstvo růžencové. Mnoho jiných dělníků evangelických za čest sobě pokládali své výsledky apoštolské připisovati své horlivosti, kterou rozšiřovali pobožnost k Marii.

II. *Příčiny této působnosti zázračné.* Rozpomeňme se na dvě pravdy útěchy plné: 1. Maria ke kněžím chová náklonnost zcela

zvláštní. Na kněžství visí tolika svazky posvátnými! Povinna jest kněžím slávou sobě na zemi prokazovanou: bez nich od lidí by ctěna nebyla. Povinna jest kromě toho i slávou, které Synu jejímu se dostává; zdaž kněží nepůsobí, že Jej poznávají lidé a Jemu podrobují svá srdce? — 2. Maria velmi něžně miluje duše! Svolila, aby Syn její byl obětován ke spáse všech lidí, a kněžstvo k této spáse přispívá. — Ostatně zdaž by mohla nemilovati kněze, kteří v tolika příčinách přepodivných ji se podobají, jelikož účastenství mají na její důstojnosti, úřadu, moci a blaženosti?

III. *Kterak tuto působnost zázračnou ještě více množiti můžeme?* Kněz oddán službou Marii snažně rozšiřuje a udržuje rozmanité pobožnosti, které mají za účel ji ctíti: růženec, škapulír a t. d. Jeho přičiněním lidé milují a slavi její svátky. O to se stará, aby tato pobožnost mládeži byla vštěpována od věku nejtělejšího. Mluví o Marii často ve svých kázaních a obzvláště usiluje o to, aby její útrpnost k hříšníkům věřící měli vždy v čerstvé paměti. Maria není soudcem, jest matkou, matkou milosrdenství.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Péče církve katol. o spustlou a zanedbanou mládež.

Kněz Jan Bosco, který se narodil v Castelmores d'Asti v Piemontu 15. srpna 1815, nejznamenitější ze všech paedagogů, co jich kdy bylo a jest, pokud se věnovali anebo věnují napravení spustlé mládeže, píše svým spolupracovníkům a spolupracovnícím takto:

Vzácní spolupracovníci a vzácné spolupracovnice! Stanovy ukládají nám, abychom každým rokem vydali počet o hlavních dílech, jež jsme během roku vykonali. Podvoluji se rád této povinnosti, jsa šťasten, že dostává se mi příležitosti, abych vám vzdal díky za lásku, s jakouž jste mne posud ve prospěch ubohé, opuštěné mládeže podporovali, jsa šťasten, že mi lze, s vámi děkovati Hospodinu, jehož požehnání tak štědře se nám dostalo. — Podám vám tedy napřed stručný přehled všeho, co se stalo rokem ku konci se schýlivším. Pak obrátím na okamžik zřetel váš k rozličným jiným dílům, jež nám vykonati zbývá; konečně udám vám některé prostředky, jimiž vám bude možno pokračovati u konání dobrého na větší prospěch

duší vašich i duší vašich bližních.

Díla vykonaná r. 1881. Těch sto třicet domů, kolejí, útulen, oratorií a t. d., jež otevřeny byly za roků minulých, bylo na dále přeplněno mládeží. Více než osmdesát tisícům dítek dostávalo se v nich vyučování a vychovávání jak náboženského, tak občanského. Z těchto svěřenců vzdělávají se jedni v tom neb onom umění neb řemesle, jiní věnují se studiím, učíce se všichni, kterak by žítí měli jako dobří křesťané a moudří občané. Více domů našich bylo rozšířeno, jelikož v jedněch počet mládeže přijaté se zdvojnásobil, v jiných až trojnásobil. Tím bylo nám lze potěšiti veliký počet otcův i matek rodin, kteří nás prosili a zapřísáhali, abychom přijali syny jejich, by se jim dostalo náležitého vychování. Tím vytrhli jsme z opuštěnosti a možná i ze záhuby četné sirotky, kteří dnes opravňují k nejlepší naději; lze dle všeho předvidati, že budou jednou z nich občané způsobili prospěti sobě a společnosti občanské.

V Massilii, na příklad, rozšířil se dům, že může pojeti na 400 dítek z nejchudších rodin velkého tohoto města. V Nizze, v departementu Alp mořských, prodlonžen dům o více metrů a vystavěna veliká kaple, ustanovená hlavně, aby sloužila domu. Budemeť nyní v přístavku a v místnostech bývalé kaple moci přijmouti více mladých lidí, vytrhnouti je z nebezpečí veřejného života a vésti je cestou ctnosti a poctivosti. Nová kaple odevzdána službám Božím v měsíci březnu. Tolikéž v Lucce stalo se zvětšení, kdež k oratoriu pro dny sváteční připojena útulna pro chudé, mladé lidi. Ve Vallecrosii, blíž Vintimillu, ukončeno dílo důležitosti velmi veliké. Tamť přerušili jsme na ten čas práce své, čelící k tomu, abychom stavbu velkého kostela ku konci přivedli, a vystavěli jsme budovu rozdělenou ve dva díly; jeden ustanovený za obydlí učitelům a chovancům jejich, druhý ustanovený za obydlí učitelkám a mladým žačkám jejich. Tak zažehnali jsme nebezpečí, aby rodiče katoličtí neposýlali dítky své do blízké školy, vydržované haeretickými Vaudskými. — V městě Spezzii dostavěn kostel, počatý rokem předešlým a s ním větší budova pro žáky, kamž budeme moci přijati větší počet dítek a vysvoboditi je z rukou protestantů. Nové místnosti otevřeny prvního června a kostel požehnán 27. července. — Podobně zvětšeny koleje v Este, Cremoně a Randazzu.

Slovem velmi mnohé domy jsou rozšířeny, nevyjímaje ani sám náš dům v Turině, kde po levé straně kostela Panny Marie Pomocnice dne 22. listopadu položen první kámen k nové budově, ustanovené k tomu, aby v ní umístěny byly továrna, nové dílny a ložnice, jichž citelná jevila se potřeba. Co dalo se v domích v Evropě, to dalo se podobným způsobem i v domích v Americe.

Domy nové. Co však, vzácní spolupracovníci a vzácné spolupracovnice, ještě radostněji vám ohlašují, jest, že v roce právě minulém přibýlo k domům již stávajícím dvanácte nových. V Utreě, městě Španělském, v diecési Sevillské, otevřen dne 16. února dům s velmi krásným kostelem, zasvěceným Panně Marii Karmelské. Hned spojeno s ním oratorium pro dny sváteční pro mladé lidi a o málo později školy navštěvované velmi velikým počtem chovancův. — Ve Florencii otevřeno v měsíci březnu oratorium pro dny sváteční v místnostech najatých; avšak v měsíci listopadu přeloženo již toto oratorium do jiného velmi velikého domu, koupeného pro Salesiany. S oratoriem spojeny školy pro mladé studující a útulna pro mladé umělce; tato útulna počala ve svátek Ochrany nejbl. Panny Marie s jediným mladým hošíkem; dnes čítá jich již více, a to nejpotřebnějších, kteří nalézali se v největším nebezpečství, přijíti zároveň o víru i o mravnost. — Ve Faenze, v značném městečku Romagny otevřen dům Salesiánský s oratoriem pro dny sváteční, kde dnes přijato na sto mladých lidí k největší radosti všech hodných Faentinských a k největší útěše otcův a matek rodin. — V republice Uruguayské otevřeli jsme oratorium pro mládež v městě Montevideu, přijali administraci jedné opuštěné fary v městě Peysandě a založili tam dům misijnářský pro okolní šírou krajinu. — Jiné domy otevřeny též sestrami Panny Marie Pomocnice pro mladé dívky. Ve Visoně (Acqui) otevřeny útulna jakož i dílna; útulna v Nichelině; útulna a oratorium pro dny sváteční ve Fontanilu. Týmž rokem otevřeny jsou jeden dům sester našich v Sampierdareně a jiný v Massilii, opatrovací ústav, zvaný „Panny Marie“ a dílna pro mladé chudé dívky v Trecastagně na ostrově Sicilii. Školy a jedno oratorium otevřeny v Sv. Isidoru v republice Florentinské.

Missie Patagonské. K velikému potěšení jest nám missie mezi Indiany v Patagonii. Minulého roku učinil D. Josef Fagnano,

vrchní missie, s několika katechisty dvě značné výpravy ku středu této širé krajiny; poprvé až na 400 kilometrů od města Patagon; podruhé, v měsíci květnu až na tisíc kilometrů ku Kordillerám a na jezero zvané Nahnel-Huapi. Až potud nikdo z misijnářů nohou v to místo nevšlechl a D. Fagnano mohl tam sbírat první ovoce; i obrátil a pokřtil tam na sta osob. Podáváje nám o tomto pokusu kázání evangelia zprávy, podotýká ctihodný ten vrchní že, má-li se tam dobré činiti v rozměrech rozsáhlých, především třeba značného počtu misijnářů, protože při veliké rozsáhlosti Patagonie jsou misijnáři, kteří tam nyní pracují jen jako dvě nebo tři rybky, jež ztrácejí se v moři bezmezném. V městě Patagonách, odkudž že časem svým přijde pomoc jakási k obrácení Indianův, se doufá, počato s dvěma útulnami, jednou pro chlapce, druhou pro děvčata Indianská. Nehledíc k externátům, které jsou k nim připojeny, jsou tyto dvě útulny převeliké důležitosti, protože podávají prostředků získati otce prostřednictvím synův a zjednati si současně pomoc v těch místech samých k tomu účelu, aby stal se pokus o civilisaci Patagonie ve velkém rozměru. Toť byla veliká myšlenka nesmrtelného papeže Pia IX. svaté paměti, tať myšlenka i nyní panujícího papeže, kterýž na dále nás daří svou otcovskou péčí a svou mocnou ochranou. V témž městě byl dne 29. června o slavnosti sv. Petra a Pavla za účastenství úřadů světských položen základní kámen ku chrámu u přítomnosti nejen křesťanů, ale i mnohých Indianů žasnoucích nad divadlem, jehož u nich posud nikdy nebylo. Rozsáhlost nového toho chrámu měří 40 metrů délky a 26 metrů šířky. — Při výpravě k jezeru Nahnel-Huapi, o níž jsme se již byli zmínili, zastavil se D. Fagnano 700 kilometrů od Patagon v místě, jež známo jest pode jménem Roca a jež jest obydleno asi 600 osobami. Jest to nejkrasnější bod, až ku kterému vlada republiky Argentinské v době nejposlednější rozšířila hranice svého území. Jelikož tam posud není ani chrámů, ani škol, ukázal misijnář jich potřebu, a dosáhl toho, že návrhy jeho vzaty v úvahu, ba více: vlada jest volna dáti podporu knězi, jenž by budoucně mohl se usaditi v zemi té. Máme tedy naději nejdůvodnější, že v brzkou budeme moci v místě tomto zříditi dům Salesiánský, a tak záněsti světlo evangelia skoro až do středu

Patagonie, či raději zaplašiti hustou tmou omylů, v kteréž chodí a tapají nevědomí a obluzení ubozí kmenové divochů.

Chrám sv. Jana a Nejsvětějšího Srdce. Jak jsem již naznačil, tož během minulého roku vedle četných kaplí zřízených při oratoriích pro jinochy začali neb dokončili a službám Božím zasvětili jsme více veřejných kostelů. Všecky ty stavby jsou zcela nové. Nicméně nemohu nezmíniti se o dvou z nich, jež musí býti srdci našemu zvláště milé. První z nich jest chrám sv. Jana Evangelisty v Turině. Tento pomník, jež budují spolupracovníci a spolupracovnice naše na památku Pia IX., velikého našeho dobrodince, lze míti jako za dokončený. Malíři a ozdobníci dokončili již práci v kůru, v lodi prostřední, ve dvou lodích pobočních, a na zdích postranních, v málo dnech učiní již poslední čárku štětcem. Dlažba mramorová jest položena; na věži nalezá se již pět zvonů, které souladným svým zněním zváti budou obyvatele Turinské v místo posvátné. Právě nyní staví se oltáře, dělají se zpovědnice, dveře a laviče. Slavný varhanář Bernascone pracuje o varhanách, které čest dělati budou jeho jměnu, a budou důstojnou ozdobou chrámu našeho. Zkrátka, mohu vás ujistiti, že v měsíci květnu budeme míti tu velikou radost, že otevře se službám Božím tato budova posvátná i učiníme to se slavností, jejíž památka by byla trvalá. A což vám povím o chrámu Nejsvětějšího Srdce v Římě? Jen něco málo, protože skoro měsíc za měsícem podával vám časopis „Bulletin Salésien“ zprávy o průběhu prací. Připomenou pouze, že ač minul teprv jeden rok od toho času, kdy Svatý Otec dal Salesiánům to veliké znamení blahosklonné důvěry, že svěřil péči jejich a jejich spolupracovníků stavbu této posvátné budovy, jejíž zdi tehdy sotva přesahovaly půdu, přece za tak krátký čas postoupily práce tak, že dnes již hotovy jsou klenby dvou postranních lodí a loď prostřední vyvedena až do výše říms. Mámeť důvodnou naději, že v budoucích velikonocích budou posvátné obřady již konati se v kůru tohoto chrámu. Vizte také, že mezi tím, co zabýváno se stavbou tohoto chrámu, koupěn sousední dům na byt farářův, a že zřízena kaple dosti prostranná, aby sloužila (a nyní již slouží) faře čítající na 6000 duší. Jeliž, nečítajíc práce nádenické, výlohy činí měsíčně 1500 franků, posoudíte snadno, jak nám prospěly almužny, jež jste nám posýlali.

Díla, jež mají býti k místu přivedena r. 1882. Jak pozorujete, milí moji spolupracovníci a milé mé spolupracovnice, byli jsme s pomocí Boží roku minulého s to, abychom něco málo dobrého učinili; i máme naději největší, že nám Pán dá odměnu, kterou byl přislíbil. Avšak nesmíme připustiti, aby ochabla dobrá vůle naše v budoucnosti; neboť jest ještě mnoho věcí, jež jest k místu přivést. Označím vám jen některé hlavnější. V první řadě jmenuji zmíněný již kostel Nejsv. Srdce Páně v Římě a hospic k němu připojený, jenž by pojal 500 mladíků nejnuznějších. Jeden i druhý chce býti nutně ukončen, a čím dříve je ukončíme, tím lépe. — Chrám sv. Jana Evangelisty lze, jak jsem již pověděl, pokládati za ukončený; avšak, jak víte, má podle něho zdvižen býti hospic pro mládež chudou a opuštěnou, aby tento posvátný pomník tím více na paměť uváděl velikého papeže Pia IX. tak laskavě pečujícího o mládež chudou, jakož aby ochráněni byli mnozí mladí katolíci, by nehledali útočiště u sousedů našich Vaudských. Ve Florencii koupili jsme pozemek a několik malých domků; avšak koupený tento majetek musí býti ještě z části zaplacen, i musíme tam ještě stavěti, abychom vše upravili, by sloužilo účelu dobročinnému; musíme tam ještě založiti hospic pro veliký počet dítek tohoto města, ježto, jsouce buďto chudé, anebo ztrativše rodiče, upadají v svůdná tenata protestantů a nalezájí se v největším nebezpečení duše i těla. — Kostel Marie Panny Pomocnice ve Vallecrosii zdvihal se již ze země, když jsme byli přinuceni ustáti na čas v práci. Nyní nutno v práci té opět pokračovati, protože prozatimní kaple otevřená uvnitř domu nestačuje potřebám obyvatelstva. — V Navaře ve Francii počato se stavbou ustanovenou ku přijetí velikého počtu osiřelých hochů polních dělníků, kteří jsou nám poručeni, abychom je přijali do kolonie zemědělské. V této stavbě se nyní pokračuje na ten účel, aby vytrhlo se tolik chudých mladíků z opuštěnosti, v níž se nalézají. Tam učíce se pracím polním budou se učit, aby živi byli jako zbožní křesťané a moudří občané, aby jednou získali nebe. Pojdme z Evropy do Ameriky. Tam za Oceánem máme také některá díla, k nimž třeba ruky přiložiti. Tamť v Patagonách staví se kostel, jež nesmíme nechat nedokončený. Tam jedná se o rozšíření dvou hospiců pro chudé Indiany a Indianky. Nepromluví o výlohách, jež

staly se za příčinou odchodu missionářů do Ameriky, jež posud nejsou zcela uhrazeny. Pomýšlí se také na missie do rozsáhlých diecesí Rio-Janeirské a Paraské v říši Brasilské. — Učiněny nám též návrhy na zřízení více kolonií zemědělských v obou republikách Argentinské a Uruguayské, několika v Itálii a jistého počtu ve Francii a t. d. — Nemohu vám dále tím se tajiti, že veliká část domů již založených žije z dobročinné lásky a kdyby se jim této nedostávalo, musily by tyto domy se zavříti a propustiti tisíce dítek chudých. — Jestliže, draží spolupracovníci a drahé spolupracovnice, tolik podniků dělá těm, jež je řídí, tolik starostí, tuť musí díla ta pohnouti laskavými srdci vašimi a je mocně pobídnouti k skutkům lásky a milosrdenství, abyste na dále poskytovali pomoci, jakéž se mi od vás dostalo posud.

Naše prostředky. Právě na tomto místě výkladu mého mohl by se mne někdo z vás tázati: A vaše finance — kdež jsou ty? A jaká je vaše bilance? Abych pravdu pověděl, jsem poněkud v rozpacích s odpovědí k této otázce. Příčinou toho jest, že žije z dobročinné lásky, nemohu udati aktiva našeho rozpočtu. Aktiva jsou v rukou Prozřetelnosti Boží a v rukou mých dobrodinců, i závisejí na nich zúplna. — S druhé strany však znám passiva a vyznávám, že mi jest příčina byti starostlivu, protože máme rozličné dluhy dosti značné. Nuž — tak soudil by mnohý, — máte-li dluhy, nepodnikajte věcí nových. — Jsem ochoten, soud ten položiti za pravý, a říditi se radou, abych ustál v podnikcích dobrých, avšak pod jednou výminkou, a to tou, aby ďábel a tovaryši jeho ustáli takéž v dílech svých zlých. Že pak tito zajiště jednatí budou naopak, proto nemohu ani já se zastaviti a budu pokračovati, spoléhaje na Boha a na vaši dobročinnou lásku. Až dosud nedopustil toho Bůh, abychoť byli rytíři smutné postavy. Vždy, dříve neb později, seslal nám pomoc, již nám bylo třeba. Doufám, že nám i na dále pomáhati bude v pravý čas a na pravém místě. Co vás se týče, velikomyslní spolupracovníci a velikomyslné spolupracovnice, ukazujte se i na dále býti učelivými nástroji Jeho nevyvážitelné dobroty, jeden každý dle prostředků, jež mu Božská Prozřetelnost dala do rukou a pak nebojme se ničehož. Neodvažují se ukládati vám, co byste měli činiti; každý čin dle vnuknutí srdce svého. Chci pouze poznamenati: Kdyby každý spolupracovník a každá spolu-

pracovnice buď z vlastních úspor nebo spoln s almužnami u osob dobře smýšlejících sebranými mohla přispěti jedním frankem měsíčně, uhradili bychom z větší části veškeren náklad ku konání a dokončení nejlepších děl svých, mezi jinými chrámu Nejsvětějšího Srdece. Kéž každý uchopí se díla a každé tři měsíce zašle nám svou oběť! Budeť míti z toho velikou zásluhu před Bohem i před lidmi.

Díky a zaslíbení odměny. Konče list tento, děkuji Vám z plna srdce za výdatnou pomoc, již jste mi s takou velikomyslností posud poskytovali. Děkuji Vám za ni jmenem tolika mladých lidí v našich hospicích, jimž poskytli jste výživu a oděvu, děkuji vám za ni jmenem tolika missionářů, jež jste s tak velikomyslnou nadšeností podporovali v dílech jejich apoštolských; děkuji vám za ni jmenem tolika duší, jež v našich školách, v našich chrámech, v našich oratoriích se vzdělávají a ochráněny jsou nebezpečí, a vedou se po cestě ctnosti a spásy. Co mne se týče, ujišťuji vás, že každého dne já sám a se mnou moje mládež, předmět vašich dobrodiní a všecken personál našich 142 domů vysíláti budeme k Bohu vroucí modlitby, aby vám za vaši dobročinnou lásku dal stonásobně, co slíbil na zemi: stálé zdraví vám a těm, kdož jsou vám milí, zdar vašim polím a všem vašim podnikům, pokoj a svornost v kruhu vašich rodin; slovem aby dal vám všecky statky, jichž žádati si dobrému křesťanu dovoleno jest; nad to pak budeme jej prositi, aby na konci života vašeho dal vám odměnu spravedlivých, t. j. blaženost věčnou s anďely a svatými, kteří jsou v nebesích. — Konečně musím vám oznámiti, s upřímným zármutkem, že roku minulého ztratili jsme neméně než 500 spolupracovníků a spolupracovnic tím, že povoláni byli v jiný lepší život. Naleznete ve zvláštním seznamu zemřelých jména všech, jichž úmrtí nám bylo oznámeno. Modleme se za jejich duše, modleme se za církve katolickou, matku svou, modleme se za svatého Otce Lva XIII., modleme se za bratry své živé i mrtvé, abychoť šťastně jednou všickni se shledali v radosti ráje nebeského.

Přeji, aby rok nastávající byl pro vás šťastným i jest mi s potěšením, znamenati se s nehlubší vděčností vám všem, velikomyslní spolupracovníci a velikomyslné spolupracovnice, největšími díky povinný V Turině, 1. led. 1882. *Jan Bosco, kněz.*

O skutech apoštolských.

Studie historicko-exegetická. Fr. Vacek.

(Pokračování.)

Nástupcem Felikovým stal se Portius Festus. Cokoliv o něm ve Skutech apoštol. se vypravuje, potvrzeno jest zprávami současných spisovatelů světských. Toho již svrchu slovem jsme se dotekli, kterak Agrippa II. uvítal jej přišedšího do Palaestiny. S Herodem Agrippou přišla i sestra jeho Berenice, která tehdež příliš důvěrně obcovala s bratrem svým a později v tenatech nezřízené vášně držela syna císařova Tita. Ježto pak Agrippa II., vyznamenán byv titulem královským, měl dohled nad duchovními záležitostmi chrámu Jerusalemského, přepustil mu Festus při Pavlovu, považuje ji pouze za spor náboženský. Vlidné chování a lásku pro věc spravedlivou dali na jevo oba vládcové, především pak prokurátor Festus (26, 31.). Za to uděluje mu zaslouženou chválu sv. Lukáš a po něm i Josef Flavius říká, že to byl muž spravedlivý a lidskosti milovný.

Co se konečně týče místodržitelů Římských, Galliona a Sergia, osvědčil sv. Lukáš ve zprávě o nich zevrubnou známost státního zřízení Římského. Nejmenuje je prokuratory, nýbrž prokonsuly Achajska a ostrova Cyperského. Achaja bývala druhdy provincií senátorskou, dokud nepřevědli ji císař Tiberius do seznamu zemí korunních. Za Klaudia opět prohlášeny byly kraje Řecké za provincií senátorskou a v čelo její postaven po starém řádu prokonsul. Mudřec Seneka zmiňuje se ve spisech svých o tom, že bratru jeho Gallionu svěřena byla zpráva Achajska a že vládl moudře a mírně v zemi té a přičinil se ze všech sil, aby naklonil hrdé Řeky pánovitým Římanům. Sv. Lukáš vypravuje, kterak Pavel zdržuje se půl druhá léta v Korintě obžalován byl u prokonsula Galliona, že přestupuje zákony židovské. Gallion nedoprál nikomu slova a propustil sv. apoštola z obžaloby (18, 16.). Ostrov Cyperský býval taktéž provincií císařskou; později však po svědectví Dia Kassia proměněn byl spolu s Gallií Narbonenskou ve venkovský kraj senatorův. O prokonsulovi Sergiu Pavlovi, zachovala se paměť na starobylé minci, která věrně nese jméno jeho. Ve Skutech apoštol. postaven mu trvalý pomník, že jsa muž rozšafný toužil po slovu Božím a vida na vlastní oči zářivé působení milosti Páně uvěřil učení křesťanskému (13, 7.-12.). Na cestě do

Říma setkal se sv. Pavel s bohatým Římanem, přednostou ostrova Malty. Publius, tak totiž slul, byl tehdež vyslancem praetora Sicilského a jménem jeho řídil záležitosti podružného ostrova. Název, který mu udělil sv. Lukáš: *πρωτος της νησου* (vrchní ostrova) doplněn byl nápisem nalezeného penize pamětního, na němž jmenuje se Publius: *πρωτος των Μελιτταιων* (t. j. přednost Malťanův).

3. Ve Skutech apoštol. se dočítáme, že Gamaliel, učitel zákona zastal se ve vysoké radě apoštolův a radil soudcům, aby vyčkali, zdali samo rozpadne se dílo Kristovo. Odůvodňuje pak návrh svůj ukazoval na muže, kteří nepředložené novot se byli chápali a v brzku za své vzali. Není tomu dávno, pravil, co povstal Theudas domnělý prorok a získal asi čtyři sta přívržencův; byl však zabit a nohledové jeho se rozprášili. A po něm zdvihl se Juda Galilejský ve dnech popisu a i on našel mnoho věřících, kteří po násilné smrti jeho byli potření (5, 36.-37.). Slova tato vzdala podnětu k mnohým domněnkám a někteří vykladaelé Skutkův apoštol. nevědouce si konečně rady aneb zúmynně tvrdili, že vloudil se jakýsi omyl do pera sv. Lukáše. Josef Flavius totiž vypravuje, že odboj Theudův povstal a potlačen byl prokuratorem Římským Cuspiem Fadem, který po smrti Heroda Agrippy I. (r. 44.) do Palaestiny byl odeslán. Tenkrátě vřelo to nepokojem v celé zemi. Vlastencové židovští opřeli se zbrání vojsku Římskému a dosáhli toho v Římě na přimluvu Agrippy II., že vrácena jim byla samospráva ve věcech náboženských a řízení její vloženo, jak jsme již svrchu podotkli, do rukou přimlůvce jejich. Agrippa měl ochraňovati roucha velekněžská, starati se o stavbu chrámovou, jemu poručeny byly poklady a klenoty kostelní a svěřena volba velekněží. Židé vidouce úspěch branného odporu znova se bouřili a jedním z náčelníků jejich byl Theudas. Než prokurátor Fadus nechtěje déle shovívati, kázal zabiti odbůjce a na výstrahu ostatním postaviti krvavou hlavu jeho na hrady Jerusalemské. Událost tato nemohla býti předmětem řeči Gamalielovy, neboť mluvil ve vysoké radě nedlouho po smrti Páně (r. 33.) a Theudas teprve po desíti letech zaplatil nerozvážné vlastenectví své životem. A kterak by byl říci mohl, že po Theudovi ve dnech popisu (census = απογραφή) povstal opět Juda Galilejský, když popis ten konán byl při narození Spasitelově? Omlou-

vají pak onino vykladatelé sv. Lukáše neshodu tu říká: Gamaliel zmínil se ve vysoké radě toliko o Judovi z Galileje, který na sklonku života Heroda Ukutného horlil pro tradice židovské. Sv. Lukáš přišel o deset let později do Jerusalema a pobývá tam se sv. Pavlem, slyšel o řeči Gamalielově a zpravodaj, který mu ji sděloval, připojil shodnou událost, jež právě toho času v Jerusalemě se sběhla (r. 44.). Lukáš nejspíše ještě tehdaž dějin židovských náležitě povědom, spojil oba údaje a položil je anachronisticky do úst učitele zákona Gamaliela.

Výklad tento vysvětluje a omlouvá neshodu zprávy sv. Lukáše, avšak nijak ji neodstraňuje. (Dokončení.)

Katolická fara v Aši.

Vyňato z delšího pojednání „O diaspoře v Čechách.“

Tomu, kdo odhodlá se obšírně líčiti církevní dějiny provincie české století minulého a doby naší, zvláštní bude věnovati pozornost okresu Ašskému a katolické fary jeho. Jiť zajisté svěřena byla důležitá úloha, aby stala se hrází proti šířícímu se protestantismu a což více váží, aby pokračovala v díle, jež po celé diecési své započal a dokončil slavný paměti arcibiskup Pražský kardinál Arnošt z Harrachů (1623–1667), avšak v krajině zdejší se zdarem vykonati nemohl. Fara Ašská jediná v Čechách leží v kraji protestantském; nemůže tedy býti s podivním, že po dobu krátkého trvání svého získala si bohaté dějiny. Jestliže pak i sebe menší osada katolická jsouc listem objemného stromu církve sv. a zrnkem skály Petrovy má jakousi důležitost v životě církevním a poutá na sebe zraky milovníků sv. náboženství, čím větší zřetel dlužno obracet na osadu katolickou, která hlásí se veřejně uprostřed jinověrců k matce své a ochraňuje věrně svatá práva její. Důležitost fary zdejší uznávali vždy arcipastýřové diecése Pražské a sama nejdůstojnější kníž. arcib. konsistoř vyzvala listem svým ze dne 20. listopadu 1834 tehdejšího správce její, aby sestavil zevrubnější popis všech událostí, kterými fara Ašská prokázati se může. Pokud ze zápisů nám zachovaných souditi lze, vyhovělo se tenkrátě částečně toliko žádosti té, any podstatné části úřadu pastýřského nepovšimnuty zůstaly. Hodlajíce se zavděčiti duchovním bratrům a i přátelům dějin

vlasti České obšírněji se zmíníme o všem, co doloženo jsouc věrohodnými listinami všeobecné pozornosti čtenářů těšiti se může.

I. Starší dějiny.

Když za své vzala mocná říše Durinská a přivedena byla pod jho a panství Franků Salických (r. 527.), utvořila se na hranicích nynějšího Bavorska, Saska a Čech samostatná župa, jejíž jméno „Slavia“ čili „Regio Slavorum“ patrně dává svědectví, že obyvatelé její byli Slované. Sedělť tenkrátě na Polabí čeledě Slovanské: mezi Labem a Odrou Lutici či Vilcové, na březích moře Baltického Bodrové, v Lužici Milčané; mezi Labem a Sálou Srbové a na jihu od nich Čehové. Srbové tuším aneb kmen jimblízce příbuzný osazení byli ve „Slávsku“, t. j. nynějším Chebsku a v krajině na severu, západu a jihu s ním mezující.

Paměť Slovanských osadníků nesou jména mnohých dědin, jako: Dobrava, Kozel, Kropice, Lomy, Nebanice, Palice, Podhrad, Štávnice, Trávnice, Žirnice a potoků, ku př. Břehnice, Hluboce a j. Příchozí sousedé z Němec přemohli řečí svou proti řeči obyvatel domácích, za to však přejali od nich kroj, ano i tělesnou postavu a zachovávají obyčeje a zvyky jejich až podnes. Tak důvodně tvrdí Německý spisovatel díla: Eger und das Egerland, 1845. díl I. str. 22.

Do devátého století stýkali se Slované Polabští zřídka se sousedy svými a jestliže tu i tam zavítal k nim misijnář z Němec, nepřiložili mu mnoho vřady, protože slovům jeho nehrubě rozuměli. Teprv když Karel Veliký úsilovně o to stál, aby Polabanům zasvitlo slunko víry křesťanské a ke zbrání sáhal, kde laskavost nevystačovala, připutovalo mnoho cizinců do země jejich. Tuhý odpor Slovanských rolníků proti všem novotám přivěťšoval horlivosti nástupců Karlových; nespokojovali se více s pravidelným poplatkem národů druhdy svobodných, nýbrž úplně žezlu svému je podrobili. Nejdříve podlehl obyvatel Slávsky, kraj jejich vyhlednut byl za marku proti Čechům, jakož již dříve založena byla v Durinsku marka proti Srbům. Obě marky sloučeny byly v jedno r. 870. Na důstojenství markrabské obou hrabství povýšení byli přední členové rodu Babenberského.

Uprostřed severní poloviny kraje Slávského ležela Aš a patřila spolu s tvrzí Chebskou a ostatními 20 osadami ke staré ka-

pitole Řezenské. Statky světské přešly po násilné smrti Vojtěcha z Babenberků (r. 909.) do rukou falekkrabat Vohburských. Sňatkem Adély z Vohburka s Bedřichem, vévodou franským a švábským (r. 1149.), jenž zvolen byv za císaře Římského (1152—1190) přijal jméno Bedřicha I. (Rudovous), dostalo se Chebsko v držení vévod franských. Císař Bedřich II. (1212—1250), vnuk Bedřicha I., daroval r. 1232 dne 10. května městyse Aš a Selb (v nynějším Bavorsku) fogtům Plavenským Jindřichovi staršímu a mladšímu. Po smrti posledního vévody francského Konradina († 1268) činil král Český Otokar II., potomkem jsa rodu Hohenstaufského po přeslici,*) nároky na dědictví vévod švábských a zmocniv se Chebska připojil i okres Ašský ke statkům koruny České. Císař Rudolf I. (1273—1291) považoval však statky předchůdců svých na trůně císařském za zboží říšské a vymohl toho na králi Českém, že Chebsko postoupeno bylo říši Německé (dne 26. listopadu r. 1276.). (Pokračování.)

DOPISY.

Bílá Třemešná, 19. července 1882.

(*Křest Israelitů.*)

V čase nynějším, v němž vše, co duchem křesťanským provívá, se namnoze tupí a v posměch a opovržení uvádí, radosti nemalou naplňovati musí srdce věřícího a láskou povšechnou ku Ježíši, Pánu nebeskému, oddané křesťana, když vidí, že uprostřed této spousty všeobecné občas se vyskytují lidé k víře jiné náležející, již nedbajíce hany vyznávají skutkem pravdivost víry křesťanské a z přesvědčenosti žádají toužebně, by přijati byli a žítí mohli pokojně ve víře, již přijati tak úsilovně a horoucně sobě přejí. — A důkazem toho zřejmým též jest farnost Bílo-Třemešenská v diecési Kralohradecké, jež dne 16. července t. r. v neděli sedmou po sv. Duchu veliký svátek slavila. Co farnosti této stává, po 111 let neudálo se, by jinověrec přistoupil ku víře římsko-katolické, a pročež není divu, že nával věřících ku řídké této slavnosti byl navenek veliký. — Israelita Šimon Nessel byv prve řádně vycvičen v nábo-

ženství katolickém přijat byl v tento den před službami Božími slavným obřadem do lůna církve katolické. Chrám Páně byl v pravém slova smyslu ve všech prostorách věřícími přeplněn. Mnohému z přítomných křesťanů zaslzelo oko, když katechumen hlasem chvějícím na dané otázky sám odpovídal. apoštolské vyznání víry a modlitbu Páně hlasitě se modlil a na to křtem svatým jako nový úd církve katolické věřícím přítomným představen byl. Místní duchovní neopomenul v hodném na to oslovení katechumena jako nového již křesťana povzbuditi, by věren zůstal církvi, Ježíši, víře, již křtem svatým byl přijal, by se varoval dle sv. evangelia na ten den připadajícího proroků falešných, nových to osvětářů, kteří lži a klamem usilují o dědictví posvátné — sv. víru — osáliti nás. Připomenul spolu též, by i ostatní věřící věrní zůstali dědictví témuž svatému, věrní zůstali víře sv. Václavem, sv. Vojtěchem a Janem Nep. a jinými vlastenci našimi jako dědici drahé vlasti nám zůstavené. Mnohé oko, jak již svrchu uvedeno, u radostném rozechvění zaslzelo, a srdce mnohých zdálo se mluvit, že v životě i ve smrti nespustí se Boha, víry sv. Václavské. Při mši svaté přijal nový křesťan poprvé nejsvětější svátost oltářní.

Z Arnoštovic, dne 28. července 1882.

(*Kněžské druhotiny.*)

Za našich časů k oblíbeným slavnostem náleží slavnosti jubilejní, jež buď jednotlivci neb korporace konají. I v naší odlehlé vesničce měli jsme dne 25. t. m. na den sv. Jakuba, apoštola Páně, jubileum a to 50letého kněžství našeho milovaného duchovního otce, veledůstojného pana faráře Františka Bohaty, kterýž jest i knížecím arcib. notářem a osobním děkanem. Důstojný jubilar narodil se dne 2. listopadu 1807 v Benešově u Prahy a dne 25. července 1832 na kněze posvěcen byv, kaplanoval rok jeden ve Velvarech, tři v Přeci, deset v Arnoštovicích, pak byl 28 let farářem v Červeném Oujezdě a nyní opět deset let v Arnoštovicích. O této slavnosti, která začala osvětlením vesničky, čepobitím, průvodem spolku živnostenského s lampiony v předvečer, hlučnou palbou z hmoždířů a hudbou z rána, čtýmým čtenářům Blahověsta a známým pana jubilara něco povím: Sjelo se ze všech stran

*) Dcera Římského krále Filipa (1198—1208) Kunigunda byla provdána za Václava I. a stala se matkou Otokara II.

účastníků přemnoho. Kněží cizích napočítali jsme ale jen jedenáct, když vedli stařečka našeho do farního chrámu Páně. Slzy radosti zalévaly oči naše, když vdp vikář a rada Antonin Burian, děkan z Prčice, sám velebný a stříbrovlasý stařec předepsané církevní obřady vykonával, zvláště když jemu berlu a korunku myrtovou odevzdával. A tuto korunku myrtovou maje na hlavě a berličku v ruce přál nám pan jubilár vzrůst tří božských ctností v srdcích našich a své kněžské požehnání nám uděloval. Tu hlas jeho se třásl a oči bohaté pouštěly slzy radostného pohnutí a celý kostel plakal srdečně. Na to konal kázání důst. p. farář a sekretář z Jankova Vincenc Mottl. Hlas jeho jest zvučný a příjemný, ale ještě příjemnější bylo slovo Boží, které nám podával. Začal se sv. Jakubem, kterýžto den jest ve Španělsku svátkem zasvěceným a národním. Mnoho tisíc lidu putuje na den ten do Compostelly a mnoho též a mnoho set lidu sešlo se do Arnoštovic k slavnosti ne sice národní, ale rodinné, kterouž učinil Pán k našemu veselí a radosti duchovní. A nyní objasnil pan kazatel, proč dnešní slavnost jest slavnost rodinná. Týká se otce našeho a jakého to otce! Otce, který jest pastýř dobrý a upřímný ke každému. Upřímnost jeho jest tak ryzí, že sám Jeho Emin., nejdůstojnější pan kardinál užil o něm slov Krista Pána: „Tento jest v pravdě Israelským, v kterémž lsti není.“ Mnoho krásného pověděl nám o něm pan kazatel, ale nám zdálo se, že toho ještě málo, tak nám přirostl k srdci. Dále líčil p. kazatel jeho zlatou lásku bratrskou, a tu přáli bychom si, aby přítomní býti mohli všichni ti kteří ji považují za věc na světě nemožnou. Chválil svornost kněží, již lekají se nepřátel církve a která přátelům její jest s potěšením. odsuzoval nesvornost a litoval těch, kteří majíce výnosnější postavení s vysoka hledí na bližního a bratra svého. Obrátiv se v řeči své k osadníkům, vybízel je, by setrvali v osvědčené již lásce k sestaralému otci svému jako dítky zdárné, k dobrému pastýři svému jako ovečky přitulné a věrné a jej nikterak nezarmoutili nekřesťanským snad životem. — Vyzval je, by pevně předsevzetí bohumilého života přinesli dnes jako podar oslavenci zajisté ze všech darů nejmilejší. Konče řeč svou vyzýval důstojného pana jubilára, aby těmi city radostně rozechvěnými a vděčnými jako před 50 lety z hloubi duše své

zapěl Bohu Svému: Gloria in excelsis při oběti nejdražší mše svaté a po ní Te Deum. Kázání toto původní, homileticky správné, formou dokonale zasloužilo by uveřejnění v některém časopise. Po kázání sloužil veledůst. p. jubilár zpívanou mši svatou za četné assistance, a chvalozpěvem Ambrosiánským kostelní tato řídka a vzácná slavnost ukončena. Před hostinou na faře skládali přítomní své blahopřání a veledůstojný pan vikář odevzdal oslavenci tableau vikariátního kleru a skvostnou tabatěrku s vyrytými slovy dne i roku slavnosti jako památku a dar vikariátního duchovenstva. Mezi ostatními dary zasluhuje zmínky onen spanilomyslný paní majitelky velkostatku Jetřichovického atlasové liturgické velum barvy bílé. Po hostině zahájil řadu přípitků veledůst. p. vikář na Jeho Emin. nejdůstoj. pana arcibiskupa, který stařečka našeho několikrát vyznamenal a k dnešní slavnosti titulem děkana; s něžnou a vřelou úctou vzpomínal dále, že i náš pan kardinál za rok na den sv. Jakuba své jubileum kněžské slaviti bude, a by Ho do toho času a potom na dále při jeho neobyčejné živé čilosti a činnosti Bůh všemohoucí zachoval, prosil. Na to provolali hosté třikrát slávu jeho Eminenci. Ostatní toasty byly pěkné, trefné a srdečné, na oslavence, na veledst. pana vikáře, pana kazatele, pana patrona a jeho rodinu, lásku bratrskou, kněžské omladině, starostům obcí. Když se na to četla písemná blahopřání tož každý s napjatou pozorností sledoval ono skutečně srdečné veleslavného okresního zastupitelstva Votického, podepsané samým panem starostou Frant. Macháčkem, velkostatkářem z Olbramic a říšským poslancem p. Peukem z Votic, kde působnost a zásluhy jubilantovy zaslouženého ocenění i uznání došly. Též všeobecnou pozornost způsobilo blahopřání c. k. okr. hejtmana p. Josefa Vízďálka z Litomyšle, bývalého hejtmana zdejšího hejtmantví. V slavnostní náladě a bratrské zábavě setrvali jsme u svého Otce až k večeru a rozjízďejíce se tiskli mu tu ruku poctivou a velebnou toužíce v srdci, by Bůh dobrotivý přání naše vyplnil a nám jej zde k radosti dlouho ještě zachovati ráčil.

F. Č.

Z Uhřetěvesi, dne 23. července.

(*Prvotiny kněžské*)

Dne 23. konala se dojemná slavnost na osadě zdejší. Mladý totiž kněz, jenž

Bohu život zasvětil, chystal se, aby po-
nejprv obět nejsvětější Pánu nebeskému
přinesl. Z daleka přicházeli již z rána vě-
řící, aby účastni byli slavnosti tak vzne-
šené. Ano i Jeho Milost nejdůstojnější p.
biskup Brněnský dr. Fr. Bauer, který novo-
svěcence Jana Hnátka odchoval, poctil
zdejší osadu vznešenou návštěvou. Když
rodičové neomysty a duchovenstvo v hoj-
ném počtu do domu farního se sešlo, tu
ujal se slova nejd. p. biskup, slovy srdeč-
nými, jaká slušela na vrovního pastýře,
oslovil neomysty. Zmínil se o cíli, jakého
po tolika letech novosvěcenec se dočkal.
I vyličil, jak touží po novém duchovním
osadu, aby ji slova života hlásal, jak mlá-
dež dychtivě čeká, aby ji učil znáti Přítele
malíčkových, jak veškeré duchovenstvo jako
bratra do svého středu ho přijímá, aby
s nimi pracoval na vinici Páně. Posléze
vybídl rodiče, by své požehnání synu knězi
udělili. Na to za hlaholu zvonů a za četné
assistence duchovenstva uvedl nejd. p. bi-
skup novokněze do chrámu, kdež veliký
počet shromážděných dychtivě očekával, až
vystoupí na kazatelnu kazatel p. Fr. Kořán,
spiritual kn. arcib. semináře. — A co hlá-
sal lidu? Vřelými slovy vyličil, jak kněz
z lidu má dnes ponejprv obětovati Berán-
ka nevinného za lid. Apoštolskými slovy
vysvětloval vznešený význam mše sv.,
porovnával obětujícího s Kristem, jehož mocí,
jehož jménem zázračné proměňování se
děje. Nejen lid ale i duchovenstvo shro-
mážděné prolévalo slz radosti. Po kázání
obětoval novokněz první nejsvětější obět;
hudba, jakou vznešené obřady mše svaté
oslaveny byly, byla řízena zasloužilým
učitelem p. J. Bubeníčkem. Oči všech
upřeny byly na oltář, kde sám nejd. pan
biskup novosvěcenci přisluhoval. Po mši
sv. uděleno sv. požehnání prim. nejd. p. bi-
skupu a shromážděnému duchovenstvu, ja-
kož i příbuzným a všemu shromáždění.
V srdci všech osadníků žije blahá vzpo-
mínka na slavnost primiční, kterou ku vzdě-
lání svých oveček vystrojil milovník domu
Božího veled. p. Fr. Moravec, děkan far-
nosti zdejší. Bůh ho živ a zachovej, žehnej
hojně nejd. p. biskupu Fr. Bauerovi v nové
Jeho diecési a odplat duchovenstvu, jakož
i všem, kteří z lásky k Bohu slavnosti ne-
zapomenutelné se účastnili.

Z Golčova Jenikova, 25. července 1882.

V červenci konají se nejenom primice,
ale i sekundice. Primiciant cítí se velmi
bláženým, když poprvé přistupuje k oltáři

Páně, by přinesl Pánu Bohu první obět
novozákonní. Léta ubíhají, klopoty, strasti
a žalosti s radostmi se sice střídají, než
ale mnohý kněz v mužném ještě věku
opouští vinici Páně, a ubírá se na věčnost,
by přijal hojnou odplatu v nebesích. —
Zvláštní jest to tedy dar a milost Boží,
kdo se z kněží dočká sekundice. Tak ra-
dostného dne dopřál nejvyšší dobrotitivý Bůh
letos na den sv. Jakuba Většího apoštola
Páně, našemu vroucně milovanému vys.
důstoj. p. vikáři Josefu Novotnému, arcí-
knězi a děkanu Golč.-Jenikovskému, byl
na kněze vysvěcen dne 25. července 1882.
I sešli jsme se kněží vikariatu Časlavského
v hojném počtu, abychom své blahopřání
vznešenému panu jubilantovi přednesli a
s ním na modlitbách při mši sv. se spojili
a v Pánu se zaradovali a potěšili. — A
v skutku všichni jsme byli velmi pohnuti,
viděli jsme, slyšeli jsme a pocítili jsme
všichni, jak milostný jest ten 50. rok kněž-
ství novozákonního. Vroucně díky buďtež
Bohu vzdány, byl to den, jež učinil Ho-
spodin. Prání ve jménu kněžstva vikariat-
ního přednesl veled. p. Jan Nožička, vi-
kariátní tajemník a děkan Časlavský, ve
chrámu Páně promluvila k panu jubilan-
tovi jedna žákyně ve jménu školní mlá-
deže a lidu četné shromážděného, načež
vroucně poděkoval pan jubilant a přistou-
pil na to k oltáři Páně, kde mu jeho 2
bratři rovněž vikáři a děkani Novo-Byd-
žovský a Dolnokrupský přisluhovali a
ostatní kněží v polokruhu v presbyteriu
shromáždění byli. Ó jak potěšitelný a do-
jemný to pohled a okamžik byl pro kaž-
dého z přítomných. Při mši sv. zavzníval
vznešené a velebné zpěv, neboť velectěné
učitelstvo shromáždilo se ve velikém počtu
na kůru, bylo jich asi k 50, a přispěli tak
mocně k oslavě toho dne. Chvála a sláva
jim za to! Na památku a na důkaz od-
danosti a lásky bratrské věnovalo vikari-
átní kněžstvo panu jubilantovi skvostný
kalich, jmenovaní pp. bratři jubilantovi nád-
herný misál a domácí velební pp. kaplani
mešní konvičky. Že přání mnohá jak z
města, kde p. jubilant 50 let na vinici
Páně horlivě pracuje, tak i od mnohých
příznivců a známých pronešena a i tele-
graficky dodána byla, samo sebou se roz-
umí. Zvláště mile dojal nás všech od Jeho
Milosti nejd. p. biskupa Kralohradeckého
zaslaný telegram tohoto znění: „V den
Nanebevzetí Panny Marie osobně bohda
přátí budu, co dnes přeji: Deus te bene-
dicat in terris ad multos annos, et in coe-

lis in aeternum, to jest: „Požehnej tě Bůh na zemi na mnohá léta a v nebi na věky.“ Josef Jan. O druhé, prostřední Jenikovské pouti bude teprv slavně slavena sekundice našeho pana vikáře a arcikněze p. Josefa Novotného. — Chrám Páně děkanský v Golčově Jenikově jest poutní Mariánský kostel, v němžto pan jubilant již 50 let nejdražší oběť mše sv. přináší; a proto zcela přiměřeně jest, by den nebes královny, Rodičky Boží Marie Panny. Její na nebevzetí letos zvláště okázale oslaveno bylo, by Ona, mocná a dobrotivá Pání naše a Prostřednice naše, svoji mocnou přímluvou vše dobré na Pánu Bohu vyžádala našemu jubilantovi, by ještě po mnohá léta duchovní správu vésti a svůj vznešený úřad zastávat mohl.

F. Ř.

KRONIKA.

Z Prahy. J Eminence nejd. p. kardinál arcibiskup ráčil se v sobotu dne 29. července vrátiti z apoštolské cesty po vikariatu Berounském, kde se mu všude velmi skvělého a srdečného uvítání dostalo. Zítra posvěti v metropol. chrámu Páně u sv. Víta nejdůst. p. velmistra ř. křižovníckého *dr. Emanuela Schöbla* na biskupství. Slavnost počne o 9. hodině. V Praze se hodlá J. Eminence zdržeti do 20. srpna. V úterý dne 15. srpna sloužiti bude pontif. mši sv. v chrámu Páně Týnském, jako ve výroční den svého nastolení. Po 20. srpnu odebere se na své letní sídlo do *Dolních Břežan*.

— Pobožnost **40hodinná** koná se do 6. srpna u sv. Františka u Křižovníků, od 7.—10. t. m. u nejsv. Trojice v Spálené ulici, od 11.—14. u sv. Vojtěcha v Jirchářích a od 15.—18. u sv. Gottharda v Bubni.

— Spolek **Arimatejský** pochoval v měsíci červenci 100 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 932 osoby.

— **Jubilaeum.** Dne 2. srpna slavili tito vdpp. duchovní, kteří r. 1857 vysvěceni byli památku 25letého jubilea: pan Karel Burka, far. Podčápský; p. Jan Fleissner, far. a vikář Graslický; p. Václ. Grass, far. Sachsengrůnský; vys. důst. p. kanov. dr. Fr. Hrádek; p. Jak. Janda, prof. náb. při gymnasiu Domažlickém; p. Ondřej Koestler, far. v Engelhausu; p. Fr. Matošovský, far. Vranský; p. Fr. Miesner, far. Ploučský; p. Jos. Mottl, far. Nelahozevský; p. Fr. Převrátíl, far. v Zeměchách; p. Nor-

bert Procházka, far. v Kacově; p. Josef Schmid, far. v Brucku; p. Václav Schreiner, far. v Černošíně; p. Ant. Vojáček, děkan v Příbrami a vys. důst. p. kanovník Josef Zenefels; p. P. Frant. Luňák, č. ř. křiž., admin. v Poeltenberku na Mor.; p. P. Basil Čampula, č. ř. prem. v Teplé a far. v Habrových Kladrubech a p. P. Severin Würfel, podpřevor v Teplé Dne 2. o půl 7. hod. sešli se dpp. jubilanti v chrámě sv. Víta, kde sloužili mše sv. — V 7 hod. obětoval nejdůst. p. světící biskup dr. Karel Prucha, bývalý milovaný rektor pp. jubilantů za zesnulé jich spolubratry mši sv. Zemřelo jich šest, totiž: p. Josef Landa, bývalý kp. Bezdědický († 1862), p. Jan Lanhaus, mešník ve Waidhausu († 1874), p. Ant. Matějček, arc. ceremonář († 1869), p. Jiří Putzlocher, far. v Neuhaeuslu († 1873), p. Jan Švanda, def. v Uhřetěvsi († 1873) a P. Weber Vendelin, prof. při domácím ústavu v Teplé († 1868). Po službách Božích odebrali se pp. jubilanti k svému kolegovi vys. důst. p. kanov. Fr. Hrádkovi a odtud o půl 10. h. k J. Emin. nejd. p. kardinálovi, který je osloven jsa týměž vdp. kanovníkem svou srdečnou řečí až k slzám pohnul. Po té navštívili své bývalé představené vys. důst. p. kanov. Eduarda Tersche a vys. důstoj. p. kanov. Ant. Haniku, aby jim za přelaskavou péči ještě jednou díky vzdali. Nejd. p. světící biskup vystrojil ve své známé přelaskavé štedrosti svým bývalým chovancům, na které s otcovskou pýchou pohlížeti může, hostinu, po které se pp. jubilanti opět na vše strany rozešli dojatí myšlénkou, sejdou-li se po 25 letech v tomto počtu zase. Popřejž jim toho dobrotivý Bůh.

— **Památný kostel sv. Václava v Broumově**, který se byl roku 1617 zároveň s kostelem v Hrobech stal první příčinou zhoubné války třicetileté, byl již ve stavu velmi sešlém a nynější opat broumovského benediktinského kláštera pan P. dr. Jan Rotter dává jej důkladně opravovati, aby se v něm opět mohly konati služby Boží, které od doby panování císaře Josefa II. v něm zastaveny byly. Památný, historicky důležitý chrám onen byl dosud městským skladištěm stříkaček a podobných věcí. Nynější chrám však není více tím původním, pro který byly náboženské bouře, předeházející 30letou válku, vyvolány, kostel tento postavil později stavitel Dinzenhofer na základních zdivch pobořeného dřívějšího kostela.

* — * **Císařské dary.** Její Vel. císařovna Maria Anna věnovala na dostavění kostela sv. Víta v Praze 2000 zl., biskupu a apoštolskému vikáři z Ho-Nanu v Číně pro jeho missii 500 zl., na stavbu katolického kostela v Dreznici v Hercegovině 200 zl., k opravě kostela ve Svaté Maří 1500 zl. a k opravě kostela bratrstva útěchy zemřelých v Tridentu 100 zl.

Z Brna. (*Pohřeb Kubinkův.*) V Brně zemřel známý rozšiřovatel kat. knih Š. Kubínek Průvod a smuteční obřady na starobrněnském hřbitově vykonal vdp. kanov. Mat. Procházka. Zesnulý se stále modlil, postil a chodil po krajinách vybízející k odbírání knih z Dědictví Svatojanského, Cyrillo-Methodějského a Prokopského. V kostele vždy někde uprostřed klečel a nebylo-li právě kázání neb mše sv. sám sobě nábožné písně prozpěvoval. Byl též spisovatelem a vydal svůj denník, poutní knížku a veršované písmo sv. Že vedl tak zbožný život k tomu zavdala příčinu událost, již svědkem v mládí byl. Když jako synek zámožného rolníka jednou u muziky byl, sklesla před jeho očima mladá tanečnice k zemi mrtvicí jsouc raněna. Toto divadlo tak naň účinkovalo, že dle slov Krista Pána prodal statek svůj, rozdal chudým a výhradně svému Bohu se zasvětil. Zaopatřen bytí ve všeobecné nemocnici Brněnské svátostmi umírajících, zesnul tiše v Pánu, jehož tak velice byl miloval. Odpočívej v pokoji! Jaký život, taková smrt.

Literární oznamovatel.

* — * „*Časopis katol. duchovenstva*“ má v čís. 7. roč. XXIII. tento obsah: Překrucování různých pojmův u veřejném mínění. (Podává Al. Broul.) — Zánik metropole sv. Methoda a jeho liturgie slovanské v bývalé říši Velkomoravské. (Podává Matěj Procházka, čestný kanovník v Brně.) — Ovoce státního chudobnictví. — Mají-li katolíci a zvláště kněží v době naší pilně se obíratí vědami přírodními? (Podává Jos. Pachta, kn. arc. ceremonář v Praze.) — Sv. Vavřinec z Brindisi. (Sepsal dr. Jos. Schindler, prof. církev. dějin na univ. Pražské.) — Zřízení konsistoře v Čechách za arcibiskupa Arnošta z Pardubic. (Podává Fr. Menčík, úředník c. k. dvorní knihovny ve Vídni.) — Kronika: Hudba církevní u nekatolíků. Otázky konferenční r. 1882. v diecési Kralohradecké. Úcta k sv. Janu Nep. LXXV. seznam úduv a účastníků Děd. sv. Prokopa. —

Literární oznamovatel: Pouť Slovanů do Říma. Mladá léta.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. Michael *Pelleter*, arciděkan ve Falknově, 22. července 1882, (nar. v Žandově 31. března 1817, vysv. 2. srpna 1840.)

Ustanoven jest:

p. Vinc. *Švehla*, kp. ve Falknově, za admin. arciděkanství Falknovského.

Uprázdňená místa:

Falknov, arciděkanství patr. p. hrab. Ervina Nostic Rhineka;

Oráčov (Woratschen), fara patr. p. Karla Oliv. hrab. Wallisa, obé od 2. srpna 1882.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Ant. *Schubert*, jub. kněz a býv. děkan, 20. července 1882, (nar. 4. srpna 1801 v Žaboklikách, vysv. 24. srpna 1824.)

Ustanoveni jsou:

p. Eduard *Klemt*, admin. v Dolním Einsiedlu, za far. tamže;

p. Jos. *Domin*, lokal. v Šemanovicích, za far. v Zahořanech;

p. Jos. *Ressel*, admin. v Jablonci, za far. tamže;

p. Jos. *Schütz*, admin. v Chřibské, za far. tamže;

p. Gust. *Plötz*, admin. v Radnici (Redenitz), za far. tamže;

p. Eduard *Hoffmann*, osob. děkan ve Vidmí, za admin. excurrento lokal. v Šemanovicích;

p. Jos. *Schröter*, I. fund. kp. v Mimoní, za admin. tamže;

p. Ignat *Haase*, far. v Mimoní, odebral se na stálý odpocinek.

Uprázdňená místa:

Šemanovice, lokalie patr. pf. hraběnky Waldstein-Wartenberkové, do 13. srpna;

Mimoní, fara patr. p. hrab. Edmunda Hartiga, do 22. srpna 1882.

V biskupství Kralové-Hradeckém.

Vyznamenán jest:

p. Frant. *Fischer*, jubilar, senior diecése, assessor církv. soudu, b. notář, vik. sekretář, majitel zlatého zasl. kříže s korunou a děkan v Dubenci, jmenován arciknězem kraje Kralové-Hradeckého.

Ustanoveni jsou:

p. Václ. *Lachmann*, kp., za admin. ve Smidarech.

Uprázdňené místo:

Smidary, fara patron. p. Karla Waagnera, šlechtice z Wallernstädtu, od 22. července 1882.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Krátké promluvy před oddavkami.

I.

Křesťanští snoubencové!

Stojíte před oltářem Božím, abyste zde na místě svatém modlitbou, vzájemnými sliby a požehnáním církve sv. zasvětili důležitý krok v životě svém. Naše sv. víra učí nás, že nic na světě neděje se bez vůle Boží, prozřetelnost Boží že bdí zvláště nad životem člověka, že řídí osudy naše a k cíli věčnému nás přivést se snaží. A tak mohou také říci, že prozřetelnost Boží to byla, která až dosud řídila kroky života vašeho, vaši vůli, vaše rozhodnutí; prozřetelnost Boží že to byla, která přivedla vás až na místo toto, aby nyní úkonem posvátným navždy spojeny a sloučeny byly obapolné osudy života vašeho. Konati budete nyní před Bohem a před námi svědky sliby důležité, které tvoří posvátnou smlouvu stavu manželského, sliby důležité, které vázati vás budou po celý život váš a které také mnohonásobné povinnosti vám ukládají. Kristus Ježíš, náš Spasitel, posvětil tuto smlouvu, tyto sliby, když ustanovil svátost stavu manželského a když všem snoubencům křesťanským, kteří se zbožnou myslí tuto svátost přijímají, zvláštní milost a pomoc svou zaručil.

Této vyšší milosti a pomoci Páně stane se i vy, křesť. snoubencové, nyní účastnými skrze sv. svátost, tato milost Boží bude vás také provázeti a siliti po celý život váš. Budte ujištěni, že i další osudy života vašeho jsou v rukou Božích, a že Bůh pomoci a milosti své vám nikdy neodepře, pokud sami jeho věrně se držeti a k němu ve všech poměrech a příhodách za pomoc a přispění obracet se budete. Zaručuje vám tuto pomoc a milost svou

sám Kristus Ježíš, kterýž první zázrak svůj vykonal, aby zbožným snoubencům v Káni Galilejské v nesnazi jejich ku pomoci přispěl, slibuje tuto pomoc Boží písmo sv., které ústy sv. apoštola Pavla praví o této svátosti, že ona jest tajemství veliké, ale v Kristu a v Církvi jeho, t. j. že jest pramenem milosti všem, kteří Krista Ježíše a sv. církve jeho věrně se drží. A s touto pevnou důvěrou v ochranu a pomoc Boží poklekněte nyní před oltářem B., odpovídejte zřetelně na otázky, které jménem Páně vám klásti budu, a přijmete pak požehnání, jež jménem sv. církve vám udělím.

II.

Křesťanští snoubencové!

Prve nežli jste dnešního dne překročili práh domu otcovského, zajisté že přijali jste požehnání vašich milých rodičů k důležitému kroku vašemu. Žehnajíce vám modlili se vaši zbožní rodičové, aby to, co oni ze srdce vám přejí, to aby Bůh nejvyšší dobrotivý vám skutečně udělil, aby po všechny dny života vašeho milostí svou vás provázel a ode vši nehody vás vždy chránil; přáli sobě, aby po mnohých těch péčích a starostech, jež měli o vás ve vaší mladosti, nyní a v budoucích letech spolu s vámi radovati se mohli ze štěstí vašeho. Požehnání rodičů, jak ujišťuje nás písmo sv., staví dětem domy. A tímto požehnáním rodičů svých potěšení přicházíte nyní sem do chrámu Božího, do domu společného a nejvyššího Otce nás všech, aby sňatek váš, ku kterému svolili a ku kterému žehnali vám rodičové vaši, také Otec nebeský potvrdil a požehnal a milostí potřebných pro celý život vám udělil. Zde před oltářem Boha trojjediného konati budete nyní slavný slib a přísahu obapolné

věrnosti a lásky, kterýž vázati vás bude po celý život váš a mnohé a těžké povinnosti vám ukládá; Bůh pak skrze tuto svatost stavu manželského udělí vám svou milost a posilu, abyste povinnostem a slibům těm dostáti mohli. Abyste však zachovali sobě tuto milost Boží a s ní vždy spolupůsobili, připojte ku slibům, jež nyní sobě navzájem konati budete, ještě slib jeden, slib totiž, že za všech okolností a poměrů vždy zachováte v srdci svém nezlomnou víru a důvěru v Boha všemocného, jemu že vždycky ochotní budete sloužiti se srdcem celým, tak jak nám to za povinnost ukládá sv. víra Kristova a jak k tomu slovem i příkladem vedli vás vždy zbožní vaši rodičové. Neznámá jest vám nyní vaše budoucnost, jest zakryta rouškou neproniknutelnou, ale buďte přesvědčení, že Bůh sám jest to, který budoucí příchody a osudy života vašeho vám vykázal, v rukou Jeho že spočívá život váš, a pokud jeho věrně držeti se budete, že vás také nikdy neopustí, ale naopak že jako dobrotivý Otec vždy vás chráníti bude na pouti této pozemské. S těmito myšlenkami a sliby poklekněte nyní před oltářem Božím a přijmete požehnání sv. církve, které jest vám viditelným znamením a zárukou vyššího požehnání Božího.

J. M. nejdůst. Pánu
Dr. FRANT. SAL. BAUEROVI

biskupu Brněnskému,
ke dni 15. srpna L. P. 1882.

Duch Páně vana posvětil si Tebe náš druhu, dosud blahý nebes tužbou a nančiv Tě, obětovat Sebe, ve svatostánku povýšil Tě službou. Duch Páně vana, výš a výše kyne, Svou láskou z našeho Tě kola do sboru apoštolův svojich volá na tyn, co světci Soluňany slyne: kde Cyrill Method otce naše křestil, kde svatých setba na žeň hojnou zraje. Duch Páně káže, bys Mu duše pěstil a bratry vodil do věčného ráje.

Duch Páně vana ovládej Tvou duši, Tvým touhám žehnej - žehnej slovům, činům, ať vše, co láska ždá i s hůry tuší Tvou láskou vzejde bratrům Tvým a synům. Jeť mnoho díla, ježto čeká na Tě, jeť širá role a vlast veliká je, kde z Boží setby obilíčko vlaje

a nebem plane ve stříbře a zlatě: Duch Páně dej Ti ohněm dvojím pláti, by světě horám, dolinám i pláním všem byl, čím bývá milátkům svým máti, byl otcem lidu, stádcí požehnaním.

Duch Páně vane nad světy a věky, vše, co kde živo, váním jeho žije: jím nebe září, rájem kvetou vděky a tekou proudy lásky milostivé, dech Jeho všady vévodí a vládne mír blahý z Něho v duše rozlévá se a světlo, teplo k životu a spáse kol kolem proniká i v rovy chladné; Jím kvítí mládne a plodové zrají, Jím vše, co blaží, rodí se a množí Jím na nebesích světci oplývají a v podnebesí roste říše Boží.

Duch Páně vane nad Sionem svatým, nad stánkem věčné lásky neskonalé a v šíři v dáli dívem nepojatým v rod jeden pojí sluhy, pány, krále; všem skytá živnou slova svého mannu, vše nejsvětějším ubožňuje Tělem a všechněm zůstáváje Těšitelem Svou láskou hojně plodí sbory nebešťanů. Duch Páně vana lidstvu světlí sluhy, jím v ruce klade dary lásky svojí a sám je Kristovými čině druhy, jich službou s nebem šrou zemi pojí.

Duch Páně vana, provázej Tě všady, kam apoštolské ponesou Tě kroky, by kde kdy staneš, Kristu zkvetly sady a rajských zdvořův šířily se toky. Duch Páně dej Ti dle světcova vzoru, jenž od kolébky jasně září Tobě, na svícnu v církvi záříť v každé době a všem být vůdcem na nebeskou horu. Duch Páně vana, silou bohatýrů Tvou duši zjařuj ve posvátném boji, by vítěz láskou v blahém nebes míru mzdy Kristem došel a koruny svojí.
V. Štulc.

J. M. nejdůst. Pánu
Dr. EMANUELU SCHOEBLOVI,

ke dni 15. srpna L. P. 1882.

Zrak náš se noří zde na světa prahu ve věky minulé, jejichžto spěšné kroky nám v duši rmut a v oko trysknou vláhu: neb v sledu věčném — co jsou naše roky? Zapadlo slunce, jež zářilo v ráji tma závojem svým rozestřela se v kraji. I vzešel spor, a bouře zemi rvala

a živlů jek u tvorstva bázeň množil,
lež, hřích a vražda ctnost tu pochovala,
již v srdce člověka Bůh v ráji vložil.

A člověk víru ve své síly ztratil;
hled k hvězdám vznesl, k slunci, ku měsíci,
(když úmysl se jeho ve zlé zvrátil)
jim klaněl se, před nimi padal nicí.
Však trud a bol a útrap děsné moře
mu v odvěť dáno jen, a věčné hoře.
On Olymp zbudoval a Hádu taje
on Musy, Satyry ctil v každou dobu,
on zemi všecku oděl v roucho báje,
však — Erinye uštvaly jej k hrobu.

A Olymp osiřel, a háje spustly,
v nichž člověk lkál a míval svoje plesy,
nad pagod troskami kře plazné shustly,
a nad měst základem vyrostly lesy.
V čem našel člověk pokoj, oddech, spásu,
zdaž marně velebě té země krásu?
— Pak pátral po pravdě, v níž blaho, štěstí
že leží, myslil; sváděl těžké boje,
on hotov byl jí v obět všecko nésti
i klid a síly, celé žití svoje.

Tak zmíral dlouho, bloudě beze ctle,
neb v přírodě, v šelelu listí, v zpěvu
jen hledal boha a ve vratkém díle,
v pastevců žití, jež jest beze hněvu:
Až přišel Pán a lidstvo jdoucí šerem
ze prachu zved, upíci v bludu sterém.
— I padly s lidstva pochyb těžké chmury,
jež našlo pravdy klín, jsouc na rozcestí
a člověk pomoc čekal jenom s hůry
a zámysly své viděl všecky kvěsti. —

Vše vzplálo životem, vše roste, pučí,
z tmy bezdné světlo noří se, zem širá
se chvěje v hlubinách a píseň zvučí
den omládlý, jenž sluncem na svět zírá,
a zrno skal i vody krůpěj volá
to slovo jedno, kterým všecko klíčí,
vše vře a jásá, a nic neodolá,
jež v prsou člověka vše rmuty ničí,
jež mezi nebem a zemí je páska, —
a slovo mocné to — jest to Boží láska.

Tím heslem vedeni dospějem k míru
ku kříže znamení zvedáme tváři,
neb láska naděj' skýtá nám i víru,
z ní kyne spása nám, z ní blaho září,
a sílí nás, ta našim bude věnem,
tou všechno zmůžem, strhnem' bludů býlí,
— věkové v svém toku neproměnném,
zpor, nectné záští ve prach rozeptýlí,

pak zazvučí na zemi jedna slavná píseň:
„Je Velký Pán!“ a láska zdrtí trýzeň.

Jos. Šimon.

Po čtyřiceti letech.

Jako vlna za vlnou, tak míjeji dnové,
a jak sv. Jarolím dí, nic netrvá dlouho, co
se končí, k věčnosti přirovnán, jest vše-
chen čas jen kratinký.

Již minulo čtyřicet let, co jsme r. 1842
v Praze vysvěcení byli na kněžství, a sjelo
se nás letos šest u bratra kollegy Dlska,
děkana v Kouřimi.

Po třiceti letech byli jsme také v Kou-
řimi u děkana Dlska, bylo nás tenkrátě
více, od té doby jezdili jsme po druhých,
až jsme se všickni vystřídali.

Drahý starý Blahověst přinášíval zprá-
vy o těchto schůzích našich a jen o dvou
a sice „Po osmatřiceti letech“ a „Po de-
větatřiceti letech“ do veřejnosti se nic ne-
dostalo.

Po osmatřiceti letech odbyla se schůze
naše v Habrech u faráře Chmelička, jenž
všemožně se přičinil, aby svým hostům se
zachoval, což zajisté úplně se mu podařilo.
Milý jim byl pobyt u něho, v kostele, na
fáře, v zahradě potěšili se, duše okrála a
okrálo i tělo, jemuž také štědrých hodů se
dostalo. Výlet do Německého Brodu při-
spěl ku společné zábavě a farář v Habrech
dokázal, že si umí vážit svých oddaných
mu kollegů.

Po devětatřiceti letech sešli jsme se
v Stolmíři u faráře Starosty a tam naho-
dila se nám příležitost, s vážnou myslí a
s duchem lítostným a útrpným obeovati
naším obyčejným službám Božím v kostele
a požívati na fáře, co nám láska bratrská
hojně byla připravila a udělila. Na smr-
telné posteli ležela arcif již staříčká fará-
řova matka, odjeli jsme, ona toho dne
umřela a toho dne v Stolmíři potlouklo
také na polích. Měli jsme smrt před očima,
smrt starého člověka — ctnostného a šle-
chetného, život lidský konec bere a statky
časné dopuštění Boží zahubuje. Zajisté hlu-
boký dojem učinila na nás schůze v Stol-
míři a poskytla nám naučení a povzbuzení.
Smrt jest osudem všech, starý mladý je jí
podrobený, nikdo neví konce svého, jaký
život taková smrt, jaká smrt taková věč-
nost, dej nám Pán Bůh dobře živu býti —
jako té hodné matce farářově a za dobrý
život odplata jest život věčný.

Ze Stolmíře také se vykonal výlet a

to do Černého Kostelce. Lipany na cestě svedly nás s Prokopem Velkým, Chotouň pochlubila se nám s Prokopem Svatým. Přirovnati jednoho k druhému a povážiti život a působení jejich, porážku a vítězství, ačť neopomíne, kdo zná děje české.

V Stolmíři navrhl, přál si a stál o to — zvláště kollega Dlask, abychom v schůzích svých pokračovali, začali je takorůzka znova, a pozval nás na budoucí rok k sobě do Kouřimi. Namítalo se, že je to obtížné, že stárneme, že k takovým schůzím již nevystačíme. Je to ovšem pravda, však pravda je také, že na obtíže se nesmí dbáti a že kdo nevystačí, beztoho zůstane doma.

Schůze tedy nepřestanou, dokud jich Pán Bůh sám nemožnými neučiní, a letos již začalo se s nimi znova u kollegy Dlaske v Kouřimi. Přibýlo nás k němu pět cizích dne 12. června a byli jsme pohromadě: Chmelíček František, Čiška Václav, Dlask Antonín, Hlinka Vojtěch, Kellner Karel a Rajský Jan.

Dne 13. června, na sv. Antonína, má kollega Dlask svůj svátek, město oslavilo jej s námi a spolu oslavilo také čtyřicetiletou památku jeho vysvěcení na kněžství. Když se v předvečer setmělo, rozestavili se rozliční spolkové — zpěvácký, hasičský, sokolský, veteránský — před děkanstvím, v předu byla školní mládež s učitelstvem, dostavila se slavná městská rada, zastoupen byl i slavný soud a úřad okresní, velké náměstí se naplnilo lidem, s lampiony a fakulemi osvětlo, ozval se zpěv hezký a zdařilý, po zpěvu se volalo nadšeně „sláva“, děkan vyšel ven poděkovati se, ve jmenu všech pozdravovali ho a přáli mu přednostové a starostové jednot přítomných, projevovali své city žáci, on pohnut odpovídal jim, mluvil k nim, viděli a slyšeli jsme, že si obec a osada Kouřimská svého duchovního pastýře váží, jeho zásluhy uznává, s ním žije ve svornosti a lásce. O zajisté těšilo nás to! Vzácnou počtou byl vyznamenán kollega náš, byl povýšen i v očích našich a stal se nám tím milejším a dražším.

Druhého dne opakovaly se důkazy odanosti a náklonnosti k němu, velcí, malí, přicházeli s gratulacemi, přinášeli i dary — kytice a věnce a nám zvláště se líbil rozkošný pozdrav jednoho děvčátka od maminky.

Jako vždycky měli jsme zase dvoje velké služby Boží v chrámu Páně. Slavnou zpívanou mši sv. sloužil děkan domácí a my druzí děkovali jsme s ním Pánu Bohu

za milosti nám prokázané v čtyřiceti letech našeho kněžství a prosili Ho za další pomoc a ochranu. Pak měl zpívané rekvié farář Chmelíček a my druzí modlili jsme se s ním za bratry naše již zemřelé.

Po společném snídání prohlédli jsme si drobet město, kteréž jsme beztoho již znali, a pak jsme zasedli k slavnostnímu obědu.

Hostitel náš má rozsáhlé známosti a snadno si opatří lahůdky, po nichž my marně bychom se sháněli. Zvláště vína jeho jsou dobrá, jsou, jak sám řekl pravá a neporušená, mezi nimi bylo i víno Kouřimské a věru nám chutnalo.

Strojili jsme se k přípitkům — rozmarným a veselým a než se načalo víno, při němž se pronášejí, zaklepal na dvěře nový host — pěsti a my již dle toho klepání poznali, že je to kollega náš Šrámek, od nás vůbec Dub zvaný. Vstoupil, dva ho vedli, k stolu posadili, obyčejnou sesli za lenošku mu vyměnili. Je na smrt nemocný, stůně již dlouhý čas, ani do kostela nechodí a mši sv. neslouží, nemůže, nesmí, a přece se dal z Malotic, kde je farářem, dovézti k nám do Kouřimi, kam má hodinu cesty, aby přítomen byl naší schůzi — aspoň chvíli. Ano, vidíme na něm, že jen ještě chvíli bude na světě, a on z té chvíle obětuje chvilku shromážděným bratrům, mezi nimiž nikdy nescházel. Chtěli jsme ho navštívit sami, nepřijal toho, předešel nás, je tu, pozdravuje, líbá se s námi, vypravuje, že mu bylo hůř, chválí si, že již je líp, má naději, že bude ještě líp. Vskutku pookřál v tom okamžení! Nemá prý chuť k jídlu, nemá prý chuť k pití, ale chce to zkusit mezi námi. I dali mu polívku, dali mu zelený hrášek a smažená kuřata a on hrášek vzal si dvakrát. Diví se tomu, žádá i piva — ne snad nějakou skleničku, nýbrž pořádnou sklenici, a napil se konečně i vína.

Nutli jednoho bratra, aby s přípitky začal, jak to činívá obyčejně, a pověděl nám něco k smíchu. Byl by pověděl — o tom a onom, třebaš o Študentovi, který kyne a tloustne, kdežto Dub náš vadne a schne, ale pohled na tohoto bránil mu a spíš by plakal než se smál. Tak bylo v srdci zajisté i druhým, šprým a žert uvízl každému v hrdle a jen vážná slova se promluvíla.

Vstali jsme od stolu, nemocný bratr již byl unaven, dal si zapráhnouti, rozloučil se s námi, ubezpečil nás, že je mu volněji, doprovodili jsme ho, pomohli jsme mu

na vůz, zaobalili jsme ho do kožichu a dívali jsme se za ním když odjížděl.

Bylo nám smutno, jakoby již na hřbitov ho odváželi, on ale přijel domů dobré mysli, liboval si velice, že mezi námi byl a radoval se z toho.

Druhý den již slábl, slábl od 14. do 17., a tu již ani sám si nezapíral, že mu nastává cesta na věčnost. I začal připravovat se na ni. 18. ráno se umyl, oblekl do čistého prádla, stůl si proměnil v oltář, vyzpovídal se zpověď generální velebnému panu kvardiánovi ze Zásmuk, od něhož přijal též nejsvětější svátost oltářní a svátost svatého pomazání. Odpoledne udělal poslední vůli, 19. si ještě poslal pro notáře, aby té vůli poskytl platnost zákonní, a poslal si pro kněze, aby se s ním modlil a 20. — tedy za týden po sejiti se s námi — zesnul v Pánu pokojně a bez bolesti.

Ztratili jsme v Šrámkovi věrného druha, druha srdce dobrého a upřímného, ačkoliv prudkého, náhlého, popudlivého. Hodilo se na něj jméno „dub“, on sám si tak říkal a často se tak i podepsal. Dub má své škůdce a když jistě čeledě hmyzu, zehadlem svým ho píchla, utvoří se na něm výrostek kulovatý, ježž Čech nazývá „duběnka“ a Němec „Gallapfel“ (jablíčko žluční). — I náš Dub měl své škůdce, píchal ho hmyz rozličný a hmyzu takového ani mezi námi nescházelo. Píchnut, hned se zachvěl, zatřásl, žluč v něm kypěla, mu přetékala, povstala bublina, následovala bouře, rozkácené větve jeho šlehaly do viníků. Však kyselost tříslová brzy se vytratila, Dub byl zase tichý, mírný, klidný a tu rád hovořil a rád vypravoval o jistých událostech ze svého života, jež jsme od něho každý rok slyšovali.

Zkusil mnoho ubohý bratr náš, protivníků, rozepří, hádek, soudů měl dost, byl několikrát okraden, trpěl nouzi na bídnych a chudých farách. Dostal se také na jednu — Roztoky — kde musil bydlet v nájmu a kde neměl ani kostela, když se na osadu přistěhoval, že zámeckou kapli pán a majetník její si podržel pro sebe, skladiště si z ní udělal a k službám Božím jí více nepropůjčil. Nový farář koupil obecní sýpku, vydal se na žebrotu, chodil i v Praze od domu k domu, a z nasbíraných peněz ze sýpky si vystavěl chrám Páně.

Pro chrám svůj vždy a všude činil zajisté co mohl, hleděl v něm na pořádek a čistotu, sami jsme se o tom přesvědčili,

staral se o pěkná roucha a jiné potřeby pro něj, ležela mu na srdci jeho ozdoba.

Zevrubně a obšírně a se zápalem líčil nám snahy, zkušenosti a příhody své a nejznamenitější a nejzajímavější byla, jež ho jednou potkala s kolegou Schar...., který ze semináře byl propuštěn a velkým dobrodruhem se stal.

Říkávali jsme: „Povídej, jak pak to bylo s tím Schar....? A nebo B nebo C to ještě neslyšeli!“

Povídalval ochotně, po letech již se dal nutiti, abychom ho nechali na pokoji, a konečně přece povídal, ale skočil-li mu někdo nepovolaný do řeči, obořil se na něj, přestal a zase začal, od některých kolegů nesnesl odporu, jak mile se ozvali, žluč se v něm zdvihla a začepýřil se, jiní si víc směli dovolit.

Zůstal si vždycky stejný: prohlivý, horkokrevný, hranatý, klepával na dvěře pěstí když přicházel mezi nás, a ještě před smrtí sebral v Kouřimi svou sílu a zachoval svůj rázný obyčej. Těšil-li, radoval-li se, činil to také svým nápadným způsobem, skákal, tleskal, objímal a líbal nás a když jsme před třemi lety schůzi měli u něho, uvítal a přijal nás až nadobyčejně laskavě a tolik toho pro nás a k naší potěmě měl připraveno, že v tom ohledu se mu nikdo nevyrovnal.

Byl hodný bratr, miloval nás, vytrval v přátelství ze semináře, zakládal si na jednotě naší a chtěl ji udržeti ještě po smrti založením zádušní mše sv. od nás všech a za nás všechny, k čemuž ale nedošlo.

Bůh mu dej slávu věčnou a my zpomínati na něho budeme v modlitbách, dokud nás smrt za ním nepovolá.

Jest-li mnozí a jest-li i osadníci jeho nebyli s ním vždycky spokojeni, vina toho byla tvrdá kůra dubová, skrze niž těžko proniklo se k jádru dobrému. Odpusťme a bude nám odpuštěno!

Po odjezdu přítele nemocného z Kouřimi do Malotic, vydali jsme se za město na procházku. Nejtěžší pán mezi námi nemohl se unést, chůze ho tuze namáhala, a byl by se vrátil, kdybychom ho byli pustili. Šli jsme po cestě v poli, pohled na krajinu nás bavil sestoupili jsme dolů do údolí, protéká je potok, okolo vede pěšinka, nad pěšinkou se vypínají skály a na druhé straně se zelená louka. Dostali jsme se ku skále nejvyšší a tu nám vůdce náš vypravoval, že není tomu dávno, co se

skály té skočila dívka, z nešťastné lásky prý, to jest, chtěla někoho a on ji nechtěl, a proto o smrt se pokusila. — jako Sapho, slavná básnička řecká, která se skály Leukadské se vrhla do moře, že Faon, kupec Mytilenský, prudké lásky její k němu si nevšímal. Rekyne česká, která snad o rekyni řecké něco četla a za příklad si ji vzala, také padla do vody, ale ne do moře, nýbrž jen do strouhy, svalila se do ní se skály, polámala, pohmoždila se, však o život nepřišla, vytáhli ji, bylo zle a je zase dobře, a my přejeme jí ze srdce, aby zkouška ta ji byla učinila moudřejší a hodnější a Pán Bůh ji budoucně chránil od všech poštilostí.

Před městem musili jsme přes lávku, těžký náš pán se na ni neodvážil, již nemí držeti rovnováhu, skákati již také nedovede, proto si raději zašel, vyhledal si místo bezpečné a bez úrazu se přebrodil strouhou.

Zůstali jsme v Kouřimi ještě 14. ráno zase každý sloužil mši sv. v pěkném kostele děkanském důkladně opraveném, kterýž jest jednou z nejstarších a nejznámějších budov gotického slohu v naší vlasti z XIII. století. Líbila se nám hezká hra na nové výtečné varhany, na něž o zvelebení chrámu svého pečlivá obec neřitovala velkého nákladu, a líbil se nám hezký zpěv školních dětí, kteréž v plném počtu přítomny byly mši sv. páně děkanově.

Dopoledne pokračovali jsme v procházkách po městě a okolo města, viděli jsme nový dům, na jehož místě stál dům starý, v kterémž, když se boural, našlo se několik koster lidských z dob předávných, navštívili jsme kostel sv. Trojice na hřbitově, podívali se na pomníky, zvláště na nejnovější mezi nimi českému spisovateli Rezníčkovu postavený, šli jsme po hradbách ještě zachovalých, kulatými baštami opatřených, hleděli jsme s nich dolů do příkopů na hojnost švestkových stromů, zastavili jsme se u kaple Panny Marie a že o těchto památkách, jakož i o kryptě Kateřiny v děkanském kostele pod hlavním oltářem, o zvonici před tímž kostelem, na níž zvony vzhůru otvorem svým jsou obráceny, o místě za městem, kde stával starý Kouřim, a zbytech po něm a o tom a onom zmínili jsme se již před desíti lety v popisu svém první schůze v Kouřimi, není třeba to letos opakovat.

Na děkanství ukázali nám staré penízky stříbrné s lvem českým, v Kouřimi

nedávno nalezené, z nichž jsme si směli podržeti památku, a nádobku kovovou, též nedávno nalezenou, v pokráceném šátku zaobalenou a bezcennou, o níž v novinách psalo se jako o zlaté monstranci. Odkud pochází, k čemu sloužila a jak se ztratila, je neznámo. Nejvíce podivení vzbuzuje, že při ní byla malá hostie, kteráž se arciť spálila.

Chtěli jsme po každé schůzi své obvyklý výlet vykonati tentokráte do Poděbrad, však bylo špatné, mokré a chladné počasí a proto jsme odpoledne jeli jen do Zásnuk jako před desíti lety, abychom tam oplatili návštěvu panu děkanovi, kterou nám byl včera udělal, a podívali se do kláštera na staré známé své pány Františkány. Jsou jací byli: bodří, milí, hodní, věrní svému povolání. Pan kvardian, P. Anastas, nejstarší mezi nimi, kmet 72letý, zdá se býti nejmladší, dobře vyhlíží, zdraví mu přeje, zachovává tu drahou kolonii svou ve vzorném stavu. Krásně to má v kostele, krásně v zahrádce, žlutý písek na cestičkách, květin mnoho, tyčky při nich zelené, nově natřené, vše jako z vosku — pořádné, čisté, i v komnatách i na chodbách potěší se oko tvoje. P. kvardian se usmívá, vlídností svou tě zajímá a jemu pevně stojí po boku P. Benjamin a P. Konstantin. Patera Benjamin a jsme našli při pultu, na němž ležel velký foliant Tomáše Aquinského, činil si výtahy, zabývá se jeho filosofií, že ji sv. Otec schválil, žil jednou v Jerusalemě a zná se také v hebrejštině. Na kůru ukazoval nám starý vzácný kancionál psaný a malovaný od bratra ze řádu, ano byly tam dva a oba mají velkou cenu. Benjamin četl staré písmo, že my tak lehce nečteme ani nové, a náš študent, ačkoliv je študent, sotva by byl něco přeslabikoval, kdyby se byl do toho pustil, což tedy raději neučinil. A což P. Konstantin, mírná, tichá ta duše, již z těla zbylo málo, skrovňoučký, slaboučký, hubenoučký, stín a pára, stařeček, ačkoliv o 15 let mladší než P. Anastas a o 10 než P. Benjamin!

Srdečný pozdrav posílá jim krajan jejich ze svého domova a přeje si a žádá Boha, aby jich ještě dlouho zachoval pohromadě.

Rozloučili jsme se s nimi i s panem děkanem, jehož přívětivost a ochotnost zajisté nás potěšila. Na zpáteční cestě zastavili jsme se v Svojšících, kde kollega náš Rajský je farářem, vlastně nyní děkanem, jel s námi, pověděl nám, že má láhev prastarého vína, a my je vypili, aby

je nemusil déle hlídat a s ním se schovávat. Bylo výborné, měl radost, že nám chutnalo, a zase do Kouřimi se s námi odebral.

Bylo zima, pršelo, každou chvíli překvapil nás lijavec a když jsme se dostali domů, mile se nám to sedělo za stolem při společné zábavě. Ráno odjedeme, nikomu se nechce spát, vytrvali jsme pozdě do noci. Domácí pán nešetřil svých zásob vybraných a vzácných, ruka, kteráž je opatřila a připravila, k díkům si nás zavázala, jako hned od počátku tak i ten poslední večer z kuchyně, ze špižirny, ze sklepa dalo se, co hrdlo ráčilo.

Především duchovních hodů dostalo se nám arciť také v plné míře. Zvlášť povinni jsme k vděčnosti i panu kaplanovi, který se spolu o nás staral a všemožně k potěše naší přispíval. Budiž všem čest a sláva!

Milý hostitel náš přišel si pro nás k železnici a zase nás tam dovedl a my dávajíce si s Bohem přislíbili: „Na přesrok shledáme se v Hrádku pod Šumavou!“

Dejž to Pán Bůh!

Katolická fara v Aši.

Vyňato z delšího pojednání „O diaspoře v Čechách.“

(Pokračování.)

Než již uprostřed roku 1277 zastavil Rudolf Cheb králi Otokarovi, aby uhradil tím věno 10 tisíc hřiven stříbra, jež byl dceři své Juditě zasnouben Václavovi II. dáti přislíbil. Roku 1281 zastavil císař Rudolf trhy Aš a Cheb Jindřichovi fogtu Plavenskému a synům jeho za 6 set hřiven na tak dlouho, dokud by jim částka vrácena nebyla. Nástupce krále Jindřicha VII., Ludvík (1315—1334) dal v zástavu nejen město Cheb, které během času uvolnilo svazky své ke koruně České, ale i celé okolí jeho králi Janu z Lucemburka za pomoc válečnou r. 1315. Skutkem tím dostal se i okres Ašský pod svrchovanost království Českého, ježto však posud vykoupěn nebyl ze zástavy z r. 1281, vyplatil jej král Český Václav IV. tím, že r. 1387 dvě vesnice Nový Kostel a Sv. Kříž držitelům jeho postoupil. Od té doby zůstalo Chebsko při Čechách a tvoří pomezí kraj vlastní naší.

Především v hlavních rysech starší dějiny Chebska hodláme ještě několika

slovy zvláště zmíniti se o okresu Ašském. Jeví se toho zajisté potřeba; neboť jinak bychom nemohli si vysvětliti původ všech těch zvláštností, jež až podnes cizince tu překvapují. Okres Ašský byv dědičným majetkem císařů Německých z rodu Švábského, patřil druhdy k říši Římské. Některé statky jeho byly sice zastaveny fogtům Plavenským, avšak tím nebyly vyňaty ze svrchovanosti říšské. Teprv r. 1315 stala se podstatná a trvalá změna ve vrchním panství, jež platně přirknuto bylo koruně České. Od té doby snažili se zemané zdejší pojistiti zboží své tím, že je poroučeli v léno země České a opět z rukou králových jakožto dědičné léno je přijali. Tak učinil r. 1331 Albert z Neuberku za krále Jana a o sto let později pánové Zedvitští (r. 1422). Ochotou tou byvše pohnuti králové Čeští rozmnožili práva a výsady jejich a osvobodili je ode všech berní zemských, daní a poplatků, ke kterým ostatní část kraje Chebského byla povinována. Při tom však výslovně bylo podotknuto, že Ašsko nikdy nemá odlučováno býti od Chebu.

Získaných výsad zneužívali zemané na škodu země čím dále tím odvážněji. Za času reformace Lutherovy první ze všech přijali učení protestantské, podrželi starý kalendář, neznali se k zákonům zemským, nepřispívali k vojenské hotovosti, neplatili obvyklá cla hraničná. V době dlouholetých válek zůstávali ovšem bez trestu. Když však po obnově katolické bohoslužby v Aši znepokojovali a sužovali duchovního, upozorněna byla vláda zemská na přechvaty jejich, přísně jim bylo zakázáno, podnikati něčeho proti svobodě a bezpečnosti náboženství katolického. Několik let klidně uplynulo. R. 1747 žila v Schönbachu u Aše vdova po úrozeném pánu z Zedvicův. Jsouc sama katolicka vychovávala jediného syna svého Karla Ludvíka ve víře, ke které sama se přiznávala. Protestantští příbuzní zesnulého manžela její dověděvše se o tom, najali několik měšťanův Ašských a poručili jim, aby unesli v noci syna vdovina. Tak se také stalo. Karel odveden byl tajně do Brunšviku a vychování jeho svěřeno horlivým protestantům. Zarmoucená paní přednesla stížnost svou císařovně Marii Terezií a k její rozkazu měl býti unesený chlapec okamžitě matce vydán. Když však Zedvicové rozkazu neuposlechli, vyslán byl z Prahy důstojník a s ním 58 vojáků do Aše, aby brannou rukou přinutili odbojné pány k poslušnosti. Tito však utekli se

do Elstru v Sasích a teprv, když pohroženo jim bylo klatbou říšskou, přivedli syna nazpět a vydali jej matce jeho.

Událost tato byla počátkem dlouhých sporů mezi zemany zdejšími a vládou zemskou. Obávajíc se totiž, aby staré hříchy jejich nebyly nyní trestány a tím svoboda jejich obmezována, prohlásili veřejně, že území jejich náleží bezprostředně k říši Německé a koruna Česká že neprávem osobuje si vrchní panství nad nimi. Zároveň pak tvrdili, že okres Ašský k Chebsku nikdy nepatřil, nýbrž vždy svobodě říšské a samostatnosti se těšil a za pána svého toliko císaře Římského uznává. Aby pak více váhy dodali slovům svým, prosili potají protestantské vrchnosti v říši za podporu a ochranu. O průběhu sporu toho nehodláme se šířeji zmínovati; to toliko podotknouti sluší, že po dobu trvání jeho (1746—1769) sepsáno a tiskem vydáno bylo 28 spisů obranných a útočných, z nichž některé tvoří celé folianty. Zedvicové vidouce konečně neprospěch svého zpupného počínání podrobili se ve spisu ze dne 29. června 1756 vládě zemské, dosáhli odpuštění, vyhlášení byli za poddané České a mimo to získali i mnohé výhody jak ve věcech náboženských tak i světských. Ke svobodnému vyznávání učení Augsburského přidána jim i zvláštní konsistoř v Aši. Rozsudek konsistoře měniti mohla toliko apelační komora Pražská a v druhé instanci ředitelství pro věci veřejné a komorní ve Vídni.

Sedmiletá válka, která tenkrátě vésti se počala, dodala opět ducha na milost přijatým pánům, že za krátko nebyli spokojeni s právy svými a ve zvláštním listě (ze dne 8. května 1760) prohlásili se proti podrobení a činili nové neslýchané požadavky. Jediný Karel Ludvík, o kterém svrchu jsme se zmínili, že vychován byl ve víře katolické, ochotně přijal rozhodnutí císařské. Jakmile válka se ukončila (r. 1764.), vyhlášení byli neposlušní zemané za odbojníky a za zbaveny lén, práv a svobod svých. Císařské vojsko přitáhlo do Aše a okolí a za jeho pomoci násilně zavedeno zemské, právo solné a tabákové, poplatky kolkové a na hranicích zařízení byly úřady celní. Protestantští páni Zedvicové nevyčkali ovšem příchodu vojska, nýbrž uchýlili se opět do Elstru a prosili říšský sněm za pomoc. Mimo to podněcovali poddané své skrze zvláštní posly, aby násilně opřeli se všem novotám a nestrpěli pokoření, kterého se jim dostalo. Než když

všechno úsilí na prázdno vyšlo, podrobili se konečně pánové Zedvičtí vůli panovníkově, vrátili se do země a od té doby byli a jsou pokojnými poddanými království Českého. Jediný toliko Karel Antonín, královský rytmistr Pruský a majitel panství Sorského se nepoddal a zemřel za hranicemi v achtu říšském. Z vyhnanství svého posýlal listy přátelům svým, ve kterých toužil na osud svůj, napomíná je, aby setrvali věrni u víře a zvláště proti katolíkům pérem bojuje. Nejostřejší list jeho u věrném opisu uložen ve farním archivu Ašském. (Pokrač.)

O převážecích (transportních) lodích, jež dopravují vystěhovalce do Ameriky.

R. 1871 vyšla v Mohuči u Fr. Kirchheima kniha pod názvem: „Amerikanisches“ od katolického kněze, Leopolda Kista. Jest to cestopis; popisuje týž ctěný spisovatel svou cestu z Evropy do Ameriky a po Americe. Již toho něco jsme přinesli na ukázkou v tomto listě ve předšlých ročnících. Spisovatel jeví se býti veskrz mužem zdravého rozumu a srdce a proto ani humoru mu neschází. Jakkoli veškera kniha by zasluhovala, aby byla přeložena, poněvadž autor z vlastního názoru podává nám pravdivý obraz všech téměř poměrů Amerických, jež my zde jsme uvykli vídati obyčejně ve krásnějším světle, než skutečně jsou: přece podáváme zde úryvek pouze o tom, jak věci se mají na těch korábech a lodích, jež vystěhovalce do Ameriky přepravují; tuto hlavně z Hamburka, ačkoli k tomu jsou, jak známo, stanice též v Bremách a Havru. Možná, že již tento obrázek postačí, aby zastráhl mnohého, by lekkovážně staré vlasti neopouštěl a všelijakým bidám a strastem lehkomyšlně v šanc se nevydával.

Na str. 102. v kap. II. popisuje mravný stav na vystěhovalecké lodi, na které se sám plavil. Vypravujeť zajisté takto: „Poněvadž jsme krátce před tím v mezípalubí se nalézali, chceme zde popisem svým počítí. Těžký kus práce, při které i srdce krvácí i vlasy hrůzou vstávají. Ne snadnoť vyličiti, kterak v mezípalubí věci dopadají, hledíce ku mravnosti čili vlastně nemravnosti cestovatelů. Nejraději bych tmavou, neproniknutelnou rouškou všecken život na místě onom zakryl, ale nemohu; bylo by proti účelu knihy mé. Obšírně však a dopodrobna nemohu nikterak a ne-

choi tento život ve stokách neřesti a nemravnosti líčiti; nemohu, poněvadž bych sám všelikou mravnost i stud mimo sebe pustiti musil; a nechci, poněvadž žádný spořádaný člověk v kalu neřesti rád se neprobírá a jím nezabývá.

O životě a počínání v mezipalubí, o němž bychom řekli, že jako hřích sodomský za potrestání do nebe volá, sice již veřejně v listech a na snémích mluveno bylo; ale přece ještě málo známo jest, a mělo by (ku všeobecnému dobru) vůbec známo býti, zvláště, hledí-li se k tomu, že tisícové ročně na to se navštíti dávají, by cestující do Ameriky v mezipalubí se umístili, poněvadž o poměrech cestování v té třídě zevrubnějších známostí, ba ani tušení nemají.

Mnohá péra, jež podplacena jsou, a pisatelé, kteří vši ošklivosti před hříchem a neřestí pozbyli, líčí život v mezipalubí takovým okrašlujícím anebo žertovným způsobem, že tím veřejné mínění se máte a ve prospěch nekalé věci získáno bývá. Ať pak naproti tomu ten život zde sebe hrozněji a černěji se líčí, nebude popíráno; neboť nadsázka, přepínání, nadměrnost tu jest nemožná a skutečnost i samému nejstrašnějšímu líčení a obrazu nic nezadá.

Cestující v mezipalubí nebyvají od sebe odloučení dle rodu, nýbrž osoby mužské i ženské vedle sebe a nad sebou dle čísel svých lístků, jak po sobě jdou, v ložnicích umístěny bývají. Kdož necítí již zde oné veliké urážky všeliké slušnosti, mravu a způsobu! Hoření ložnice nalézají se 4 stopy nad dolními a 6' nad podlahou. Beze všeliké pomůcky, schůdků anebo žebříčku musejí ti, kdož na hořících ložích spíjí, do nich lézt; musejí se vyšinouti, vyšvihnouti, anebo všelijak hledět si pomoci, a rovněž tak musejí zase slézati.

Bylo by velice snadné, osoby dle pohlaví od sebe rozdělit, kdyby jedna polovice mezipalubí, kteráž od druhé železnou stěnou a železnými dveřmi oddělena jest, ženskému a druhá mužskému pohlaví se vykávala; ale ne, satanská zlomyslnost toho žádá, aby obojí rod pospolu bydlil. I v samém pohanstvu bylo by se takové zařízení za nejvýš neslušné a takové, jež ze všelikých mezi způsobností a stydlivosti vybočuje, pokládalo a tudy nikterak netrpělo.

Za dne i v noci jak v mezipalubí tak pod palubou i na palubě nejošklivější řeči se vedou, nejrozpustilejší písně zpívají, nejsprostější vtípy ozývají, nejohroznější rou-

hání z úst se vypouštějí, nejstrašnější klenci se slyší, nejnestydatější obrazy se ukazují. Za dne i v noci nejohroznější hříchy proti 6 přikázání Božímu se páší. Mladí hejskové, nestydaté ženštiny, i hříšníci sešedivělí dovolují si všecko. Vždycky jest několik oněch prabídných, přenešťastných, ošklivých osob na lodi, které jeviště svého hříšného života z Hamburka, Berlína, Altony a t. d. do námořních měst Amerických přenášejí a i na lodi ovšem v témž životě bez přestání pokračují. A výdělkem tímto hledí ovšem i útraty převozu zapraviti. Nikdo nebrání, nenapomíná, nevaruje; a běda tomu, kdo by se opovážil slovo hany, pokáraní, anebo nesouhlasu, anebo poukázání ku mravnosti či nemravnosti pronésti; jistě utržil by jen posměchu a potupy. Nikdo, ani kapitán, ani důstojník, ani námořník nehledí na kázeň a pořádek, nikdo nebrání, ani tehdy ne, když i nejzjevnějším způsobem pohoršení se dává. A mezi těmito vilnými, zvířecími lidmi prohánějí se děti a vidí a slyší všecko to zlé! V noci hoří matná světla ve svítilnách ještě matnějších, jež od stropu visí, hrůzoplňné místo osvětlují.

Není možná, aby zbožná, mravná osoba tuto pobývali mohla, by se ustavičně uráženu, ku zlosti, hněvu a pohoršení popuzovanu býti necítla! Jest opravdu div, jestliže nezkažená osoba bez nákazy a porušení tuto projde. By podlehla a zkažena byla, téměř spiknutí se osnují; všudež se zaplétá a v sítě láká, léčky se jí kladou a strojí; úskočně naschvál o samotě ponechána bývá, od osoby ji ochraňující. Bez počtu jest osob, jež v mezipalubí o nevinnost a ctnost oloupeny a v záhubu uvrženy bývají. Slovem: mezipalubí jest chlív, peleš lotrovská, jeskyně vražednictví, propast jedovatým morem prosáklá. V pravdě, já jen tomu jsem se divil, že toto plovoucí peklo pravidelně vlnami pohlceno a na dně mořském, hluboko od Božího světla, pohrobno nebývá!

Myslíš, že snad mořská bouře, až přijde, to napraví a počínání tomu konec učiní? — Tak-li myslíš, jest ti ke cti a svědčí, že nad člověčenstvem ještě nezoufáš, že je pokládáš za lepší, než v pravdě jest anebo býti se zdá, ale lituji, ubohý, že velice se mylíš. Nejpatrnější nebezpečí činí tyto lidi, tyto nestvůry v lidské podobě jen ještě drzejší a smělejší a s ďábelským chechtotem posmívají a rouhají se nebi. Ano, toť život v mezipalubí na cestě do Ameriky; proto znělo vždy jako

hořký smích, jako pekelná ironie v uchu mém, kdykoli námořník, na stráží stojící, každou čtvrt hodinu přes palubu volal: „All right“ (ol rajt), t. j. „vše v pořádku!“ A já, slyše to, vždy v duchu sám u sebe jsem odpovídal: „Miserere nobis“, smiluj se nad námi Pane; anebo: „Parce nobis, Domine“, ušetři nás ó Pane! — neboť zdálo se mi býti volání to rouháním a hrozitánskou lží, kdykoli jsem je slyšel. A kdykoli jsem v noci, samotén, po palubě kráčet a nade mnou myriády hvězd plály: vždy vzpomínal jsem 13. verše 90. žalmu: „Po hadu a bazilišku choditi budeš, a šlapati budeš po lvu i draku.“

Ale, což nemožno, řekneš, pomoci? nemožno, zavést kázeň a pořádek? odpovídám: Sotva; nebo většina těch, kdož v mezupalubí se umísťují nechtějí kázně a pořádku a kdožby 500—600 lidí přehlížel, mezi nimi řád a kázeň udržoval? Kdyby všickni ti cestující spořádaní, vzdělaní, zbožní, mravní lidé byli, sami by bděli nad sebou a zjevy surovosti a zdivočlosti nebyly by možny mezi nimi. Tím však nechci nikterak říci, že mezi cestujícími v mezupalubí; není žádného slušného, vzdělaného, zbožného, mravného člověka, nikoli; neboť vím, že i mezi těmi passážéry jsou lidé poctiví; ale jsou vždy v menšině, a nemají nad nestydatou cháskou, kteráž ovšem četnější bývá, žádné moci a nemohou tudy nic činiti. Tito ovšem pohlížejí na bohupusté, pohoršlivé počínání těch a takých s největším zármutkem, s bolestí a truchlotou, a s nevolí, ošklivostí a hněvem od něho se odvracejí; avšak tím se nepomůže. — A rovněž nemnoho by se docílilo, kdyby osoby i dle rodu od sebe odloučeny byly; přece však toto roztržení byloby první a nezbytnou podmínkou, kteroužby nejhorší věci odstraněny, největší pohoršení zamezena a zvířecímu zdivočení mez položena býti mohla. Dokud se to nestane, dokud vlády, jichž věc se týče, neodbytně na tom státi nebudou, aby toto roztržení dle pohlaví na vystěhovaleckých lodích co nejprísněji se provedlo, cožby dokonce obtížné nebylo: dosvědčují, že ten život neslýchaně pohoršlivý schvalují, že mu nadržují, ano jej podporují. A v pravdě, kdo, moha, špatností, jako: svůdnictví, samovraždě, pohoršení, nestydatosti smilství, skutkům zvířeckým nebrání: účastní se jich a těžké odpovídání na sebe uvaluje. Kdyby vláda severo-německého soustátí a americký kongres jednou vážně věci se chopily, jak

brzy by se mohlo pomoci! Kdyby se proti neřestem na vystěhovaleckých lodích, jmenovitě v mezupalubí jen polovice ráznosti použilo, s kterou svého času v Rakousku proti biskupu Rudigierovi v Linci, proti knězi a říšskému poslanci Greuterovi, proti školním bratřím a Karmelitkám v Krakově, v Bavořích proti sv. missiím, proti duchovním spolkům mezi studujícími, proti faráři Trunkovi a Eschenfeldrovi a proti redaktoru Dr. Schneidrovi, v Badensku pak proti zastupiteli arcibiskupskému Küblovi, proti Lindenberským pannám a redaktoru Biberichovi jednáno jest bylo: aspoň veřejně a zevně slušnost by se zachovala, dětem nejhroznější pohoršení by se nedávalo a počestné ženy do nejhroznějšího pokušení, býti svedeny, by se neváděly!“

Postačič nám, míti dosti na tomto truchlivém obrázku; možná, že přispěje k tomu, aby odstrašil mnohého, který vystěhovalecké choutky v srdci nosí a jimi se znepokojuje.

B. H.

O skutech apoštolských.

Studie historicko-exegetická. *Fr. Vacek.*

(Pokračování.)

Není možno, trvám, aby průvodčí sv. Pavla dopustil se chyby skládaje písmo sv. Kdyby místo ono (5, 36.) bylo doznalo porušení v dobách pozdějších, snáze bychom přisvědčili výkladu tomu. Avšak o tom nikdo ani slovem se nezmiňuje. Gamaliel býval druhdy učitelem sv. Pavla a věhlas jeho šířil se daleko za brány Jerusalemské. Řeč, kterou takoruka hájil počínání apoštolů před vysokou radou, nezůstala skryta, nýbrž kolovala od úst k ústům přátel i nepřátel Církve Kristovy. Sv. Pavel nejlépe mohl vážit slova bývalého učitele svého a byl by zajisté opravil tvrzení Lukášovo, kdyby neopíralo se o pravdu aneb omylem spojovalo události sebe vzdálené. Spíše dlužno za to míti, že Theudas, o kterém vypravuje sv. Lukáš je muž zcela jiný nežli nešťastný vůdce z doby prokuratora Cuspia Fada. Jméno Theudas bylo tenkrát u židů velmi oblíbeno a ježto i nikdy nebylo si stěžovati na nedostatek nespokojencův a přenáhlených novotářů, obzvláště ku konci vlády Heroda I., nehrubě lze se diviti, že vyskytl se za 50 let nástupce a spolu jmenovec muže, o kterém vypravuje se ve

Skutcích apošt. Gamaliel dí, že před Judou Galilejským, jenž za dnů popisu bouřil lid, vystoupil Theudas, domnívaje se že je povoláným prorokem a vůdcem národa Jsraelského. Poslední léta vlády Herodovy byla velmi bouřlivá. Tak sděluje Josef Flavius: Když roznesla se pověst o smrti Heroda Velikého, který jak známo strádal dlouhým a trapným neduhem vnitřním, strhli dva věhlasní učitelé zákona jménem Matyáš, syn Margalotův a Judas, syn Larifeův spolu se zástupem svých žáků zlatého orla se střechy chrámové. Královský hejtmán obklopil je hloučkem vojinův a zajal oba horlivé mistry. Když pak před králem stáli a zodpovídati se jim bylo z přechvatu, prohlásili jedněmi ústy, že láskou k zákonu vedeni očistiti chtěli chrám od poskvrny pohanské. I zaplatili oba smělost svou hrdlem. Král kázal je spáliti za živa a nohsledy jejich uvrhl do žaláře. Po smrti Herodově nastoupil syn jeho Archelaus na trůn. Vojsko mu sice bez zdráhání přísahalo věrnost, avšak lid shromáždil se pod večer před hrádem a žádal mimo jiné, aby propuštění byli nevinně věznění učenci Matyášovi. Král obávaje se vzpoury zakročil rychle vojskem, a na ulicích Jerusalemských prolito krve tři tisíc lidí. Přívrženci Matyášovi, ač tuhý odpor kladli, byli na hlavu poraženi, mnohé z nich pobilo vojsko Archelaovo a ostatní zatlačilo do hor Judských. Ježto pak slovo Theudas (latině Theodas) jako řecký tvar hebrejského „Matyáš“ a odboj Theudův kladl zákonník Gamaliel do téže doby, kdy rabbi Matyáš se bouřil proti králi, přisvědčujeme rádi a ochotně výkladu tomu, že sv. Lukáš na Matyáše myslil, ač po řecku Theudem jej nazýval.

O popisu lidu v království Judském zmiňuje se sv. Lukáš již ve svém evangeliu (2, 2.). Bližší podnět k němu zavdal, jak se zdá, král Herodes sám předloživ císaři Augustovi závěť svou, ve které rozděloval říši mezi více dědiců. Aby pak jednotné království spravedlivě mohlo děleno býti, nutno bylo zevrubně prozkoumati a sepsati počet obyvatel a nemovitě jmění jejich. Popis konán byl v též čas. co narodil se nedávno očekávaný Spasitel světa a sv. Lukáš nazývá jej „prvním“ popisem. Mluvě ve Skutcích apošt. (5, 37.) o odboji Judy Galilejského, dotýká se slovem opět jakéhosi popisu a sice v ten rozum, aby čtenář slyše o něm ihned se dovtípl, na kterého Judu má se upamatovali. Poprvé sepisování byli židé za pano-

vání krále Heroda; tenkráté však Juda Galilejský nepodnikl ničeho proti veřejnému řádu a pokoji, neboť vzpíral se teprve po Theudovi, jehož odboj až po smrti Herodově násilně byl potlačen. Běží tedy o to, doložiti z dějin Římských a Židovských, že popis ve sv. Zemi konán byl po dvakráte, a sice za života a po smrti krále Heroda Ukutného. Důkaz pak toho proto na váhu padá, že tvrdili mnozí nepovolání vykladatelé písma sv., kterak nechtěl prý činiti rozdíl sv. Lukáš mezi oběma popisy, nýbrž spíše skládaje Skutky apošt. zapomněl na to, co v evangeliu svém tvrdil, že popis za života krále Heroda se odbyval.

Roku 746 po založení města Říma vydán byl císařem rozkaz, aby zjištěn byl počet obyvatel v celé veliši Římské a určena hodnota jmění jejich. Tak stalo se nejprvé v Itálii a provinciích okolních. Že na země vzdálené hlavního města teprv později došlo, netřeba široce dovozovati. Judsko nebylo sice tenkráté provincií Římskou, avšak stálo přece v područí oněch světoborcův. Již za dnů Julia Caesara platili židé osobní a pozemkovou daň a povinnost ta nebyla uvolněna ani tehdež, když Herodes králem židovským byl uznán a potvrzen. Král žádaje na sklonku života svého, jak jsme již sverhu řekli, aby potvrzena byla závěť jeho, urychlil asi obmyšlené popisování sv. Země. Řízení jeho svěřeno bylo po svědectví Tertullianově Sentiovi Saturninovi, bývalému místodržiteli zemí Syrských. Sentius obeznámiv se v předešlém úřadě svém se zvláštnostmi krajín východních vykonal obtížnou úlohu tu (r. 750.) za Quirina, druhého nástupce svého v Syrii. Sv. Lukáš jmenuje zcela správně pouze tohoto jakožto vyššího úředníka, ačkoliv by lépe bývalo jmenovati jej teprve při druhém popisu, jenž proveden byl o 10 let později, když Quirinus osobně do Palaestiny zavítal. — (Rozličná mínění o tom uvedli jsme v lonském ročníku „Blahověsta“ na str. 378.)

(Dokončení.)

Sedmistiletá oslava svatého Františka Serafinského.

S povolením duchovní vrchnosti zariádí horlivý P. guardian františkánský Kasimír Adámek v Praze v kostelo Panny Marie Sněžné v příštím měsíci říjnu zvláštní

třídenní slavnost na počest sv. Františka Serafinského, a sice z té příčiny, poněvadž právě letos dne 4. října tomu bude úplných sedm set let, co se sv. František Serafinský v Assisi městě vlášském narodil. Slavnost počne se již 1. října večer, a dne 4. října večer bude ukončena. Avšak nejen zde v Praze, a na jiných místech v Čechách a na Moravě, kdež sledovníci sv. Františka své kláštery mají, budou se v době zmíněné podobné slavnosti slaviti, ale vůbec po celém světě katolickém, kdekoli se některý z tří řádů sv. Františkem Serafinským původně založených, nachází. — Nynější totiž generál veškerého řádu sv. Františka P. Bernardinus z Portu Romanino, jenž v Římě bydlí, uveřejnil již minulého roku o vánocích zvláštní oběžní list, v kterém všechny sledovníky sv. Františka k tomu vyzývá, aby letos v říjnu dotčenou sedmistoletou památku na narození svého svatého zakladatele co možná důstojně oslavovali. Vyzvání toto bylo arcíť všem sledovníkům a ctitelům sv. Františka velmi vítané, a jelikož řády sv. Františka až po dnešní den nejen v Evropě ale i v ostatních dílech celého světa, nevyjímaje ani Oceanii jsou rozšířeny, a v mnohých zemích až posud četných údů čítají, můžeme vším právem říci, že dotčená oslava sv. Františka bude pravou světovou oslavou. Sv. František Seraf. náleží do počtu těch svatých, kterýchž jméno daleko široko po celém světě proslulo. Proslulost tu zjednala mu nejen jeho obdivuhodná svatost, ale i jeho neocenitelná činnost apoštolská, která po celých šest set let přehojného, nesčetného ovoce nesla a až po dnešní den ještě po celém světě nese. Jak známo založil sv. František tři rozličné řády, a sice řád Bratří menších (Ordo Minorum), který vůbec také první řád sv. Františka sluje, a kterému v Čechách a na Moravě dle dvojího odvětví obyčejně řád Františkánský a řád Minoritský říkáme. Druhý svatým Františkem založený řád, byl řád panenský, kterým z počátku nazýván býval řád chudých paní, později však zdomácnělo jiné jméno a nazýván jest až podnes řád Klarisek čili řád sv. Kláry, poněvadž první panna, jež dle vedení a pravidel sv. Františkem pro řeholní panny složených žiti počala, byla sv. Klára. I tento druhý řád sv. Františka býval u nás v Čechách druhdy zastoupen a sice nedlouho po smrti sv. Františka a ještě za živobytí sv. Kláry. Z řádu tétož vykvetla nám Čechům slavná světice a mocná orodovnice, bl. totiž Anežka Česká,

kteráž i první klášter Klarisek v Praze na Františku založila a v něm i svůj svatý život panenský, jakožto první abatyše dokončila. Mimo to založil sv. František Serafinský ještě jiný třetí řád, který z počátku řád kajiníků nazýván byl, a nyní yůbec „třetí řád“ čili řád Terciárů sluje. Udově tohoto řádu obojího pohlaví žijí buď ve světě v stavech rozličných, nemajíce žádného zvláštního řeholního obleku, aneb žijí také v rozličných klášterích, spravující se dle jistých sv. Františkem ustanovených a poněkud mírnějších pravidel, nežli jsou pravidla prvního a druhého řádu sv. Františkem založeného. Z tohoto třetího řádu povstal během času hojný počet rozličných řeholních kongregací obojího pohlaví. — K němu náleží ku př. v Praze ctih. Alžbětinky a také ctih. Sestry šedé. Světských údů čítával třetí řád vždy tisíce a tisíce, a v mnohých zemích, čítá jich až po dnešní den množství tisíců, kteří buď v svobodném neb manželském neb vdovském stavu žijí, aneb i ku stavu světského duchovenstva náležejí, a se pravidly třetího řádu proto řídí a spravují, aby povinnosti stavu svého snadněji dokonale vykonávali a si při tom hojných zásluh pro nebe získati mohli. V některých zemích, evropejských a také zámořských vstupují až podnes do tohoto třetího řádu sv. Františka osoby vysoce postavené a zámožné.

Z krátkých těchto poznámek jest tedy na jev, že letošní sedmistoletá oslava sv. Františka po celém světě katolickém nemalé ozvěny nalezne, a že zajisté pravá světová oslava bude. Svrchu řečený P. generál františkánský postaral se také o to, aby sv. Otec Lev XIII. pro dotčenou slavnost, účastníkům některé milosti a výsady duchovní uděliti ráčil. Sv. Otec prosbu milostivě vyslyšel, načež s povolením Jeho sv. římská kongregace pro církevní obřady již dva dekrety vydala, a sice první dne 18. května 1881 a druhý dne 20. dubna b. r. Dle dekretů těchto smí tedy každý kněz, který během letošní slavnosti t. j. dne 2., 3. neb 4. října kdekoli v chrámu, některému z tří řádů sv. Františka náležejícím mši sv. sloužiti bude, tuto mši sloužiti o sv. Františku Seraf. Dále smí pontifikant dne 4. října po slavné mši sv. uděliti všem přítomným papežské požehnání a plnomocné odpustky s ním spojené. Všickni pak věřící, kteří sv. zpověď vykonají, ku stolu Páně přistoupí a během třídní slavnosti kterýkoli chrám třem řádům sv. Františka náležející navštíví a se

tam na úmysl sv. Otce pomodlí, získají tím plnomocné odpustky, kteréž i za duše v očistci způsobem přimluvy obětovati mohou. Kdo pak z věřících během dotčené slavnosti některý ze zmíněných chrámů pouze navštíví a se tam na úmysl sv. Otce pomodlí, získá jednou za den 7 let odpustků. Ostatní bližší zprávy o této slavnosti, zejména také program slavnosti té v Praze u Matky Boží Sněžné uveřejníme později svým časem.

J. Kř. V.

DOPISY.

Z Hostivaře, 1. srpna 1882.

(Kněžské prvotiny.)

Den 30. července zůstane nám všem po celý život utěšenou a vzácnou vzpomínkou. Odbyvalat se v obci naší v tento den na 9. neděli po sv. Duchu krásná a dojemná slavnost — slavnost prvotin, jež Bohu přinést měl novosvěcený kněz arcidiecése Pražské, František Dvořák v chrámu Páně sv. Jana Křtitele v Hostivaři. — Ač nebe mraky již od rána zachmuřeno bylo a déšť každou chvíli spadnouti hrozil, tož přece četní zástupové zevšad se hrnuli, aby zúčastnili se slavnosti, jejíž pamětník v obci naší není. Za velebného hlaholu zvonů zvolna se ubíral dlouhý průvod družiček s vd. duchovenstvem a spolkem dobrovolných hasičů, jichž přičiněním vzorný pořádek udržován byl, a s četnými zástupy věřícího lidu k rodnému domu primicianta. Zde oslovil primicianta vd. p. farář, staříčský kmet, kterýž jako kdysi před 23 lety novosvěcenec křtem sv. do Církve uváděl, ani nyní nechtěl jinak než provoditi duchovního syna svého ku oltáři Páně. V řeči prosté ale srdečné vzpomínal vd. pastýř velké důstojnosti, k jaké ho Bůh povolal, ukázal na čest, jaká se stala rodině, ba celé obci naší i vyzval posléze primicianta, by děkoval P. Bohu za tu milost, by projevil vděčnost svou i rodičům, svým dobrodincům vd. vysokorodému p. hraběti Schönbornu a vd. p. dr. Kráslovi. Tu hluboce dojat novosvěcený kněz děkoval rodičům, za všecky starosti, za útrapy a odpirání, za ty noci bezsenné, za prosby a modlitby, jež v starostech o něj k Bohu vysílali, d. panu faráři, za své vychování, za vždy přátelské se chování. Děkoval vd. p. hraběti Schönbornovi za velikou čest, již mu prokázal vzácnou přítomností svou a za dobrodiní, jež z ru-

kou jeho přechasto přijímal, že mu přeje ze srdce, by tak jako zde na zemi šlechtictví nejen těla ale i duše nad ostatní povýšen jest i v životě věčně zářícím se mu dostalo místa povýšeného. Svému pak bývalému dobrodinci vd. p. dr. Kráslovi, který s radostí přijal úlohu kazatele při této slavnosti děkoval se slzami v očích za upřímnou jeho lásku. Také obrátil se k těm, mezi nimiž a s kterými vyrostl a slovy srdečnými projevil jim vděčnost za lásku a přátelské se chování. Tu pak obrátil se k četným bratrům a sestrám, aby jim poděkoval za upřímnou a v pravdě bratrskou něžnost jejich, za to, že tak dobrotivě se k němu měli, když po studiích se na prázdniny vracel; a když posléz prosbu snažnou vznášel k těm, kteří takřka denně, ve dne v noci za něj prosby vroucí k Bohu vysílali, aby korunovali dílo požehnané, aby i oni požehnání svého mu neodepřeli, a když tito s pláčem a rukou třesoucí se, synu knězi žehnali, tu nebylo srdce, jež by se bylo nepohnulo, tu nebylo oka, jež by bylo nezvlhlo. — Na to ubíral se za dojemných zpěvů průvod s novosvěcenec do chrámu Páně. Slavnostní kázání měl vd. p. dr. Krásl, jehož chovancem primiciant byl a kterýž slovy srdečnými a dojemnými tak dovedl rozechvěti srdce všech přítomných, že když se obrátil na konci prvního dílu, v němž „o strastech“ a na konci druhého, v němž „o radostech“ stavu duchov mluvil, k novosvěcenci, nezůstalo oka suchého; ano když posléz vyzýval primicianta, aby již neváhal a přistoupil k oltáři, na němž kdysi obětován byl, by sám nyní Bohu oběť přinesl, avšak aby nezapomněl těch živých kolem ani těch mrtvých, kteříž toužili po tomto dnu, aby jej užřeli, ale nebylo jim toho přáno, aby i na ně padly krupěje krve nejsvětější, tu již marno bylo přemáhati pláč a štkání. Po skončeném kázání oblečen v roucho mešní přistoupil novosvěcenec k oltáři a zapěl „Veni sancte Spiritus“, v čemž na kůru pokračovali, na to počala mše sv. s četnou assistencí. Velebný pak to byl okamžik, když mše sv. dospěla až k sv. přijímání, kdy ztichly varhany a zpěvy a vd. p. hrabě Schönborn zapěl dojemným hlasem „Confiteor“, kdy novosvěcenec rukou třesoucí se podával starým rodičům svým — těm, kteří jemu dali život tělesný, chleb života věčného — nejsv. Tělo Páně. Chvalozpěvem pak „Te Deum laudamus“ skončena mše sv. Načež primiciant dával požehnání vd. duchovenstvu a rodičům svým,

jakož i četným příbuzným a přátelům. Načež poklekli všichni shromáždění věřící a novosvěcenec udělil jim požehnání své. — Tak skončila se památná slavnost tato. Ano památná, vždyť není pamětníka, že by podobná slavnost někdy se slavila v obci naší, a my dlouho ještě v živé paměti vzpomínku její budeme nositi; kéž Bůh dá, by nyní, kdy tak veliká potřeba a nedostatek kněží se jeví, častěji milý Bůh rozpomněl se na nás a častěji vzbudil služebníka svého z obce naší a uvedl jej na vinici svou.

Z Černovic, 7. srpna 1882.

(Úmrtí alumna Pražského semináře Františka Hromadníka.)

Dnešního dne dostalo se osadě naší vřelých důkazů lásky, jakou milují se přátelé, jakou milují se bratři — a tím dojemněji působily ty důkazy lásky na mysl naše, poněvadž podány byly v době smutné, v době zármutku. Dne 5. t. m. oznamoval zvonek našeho chrámu Páně, že útrap a bolestí života plného utrpení zbavil milostivý Bůh věrného služebníka svého, věrného syna církve sv. a vlasti ctihodného p. Františka Hromadníka, bohoslovce kníž. arcib. semináře Pražského, povoláváje ho do vlasti nebeské.

Narodil se v Pánu zesnulý 5. ledna 1862. v Černovicích, kdež základ položen jeho vzdělání se, jehož později s prospěchem výtečným domáhal se na gymnasiu Pelhřimovském a Budějovickém. Po odbytých studiích gymnasijských odebral se do kníž. arcib. semináře v Praze, kde s horlivou pílí věnoval se studiu theologickému, vedle něhož horlivě pěstoval hudbu a zpěv, jsa tak mocnou a výdatnou oporou odboru pěveckého tamních bohoslovců. V prázdných chvílích nadto zabýval se překlady ponejvíce z frančiny, které uveřejňoval najmě v „Českém Jihu.“ Ač mlád, přece velmi plodný byl život jeho! Jako na gymnasiích byl mu každý upřímným přítelem, tak i v semináři svou ryzí, přímou a stálou povahou získal sobě nejen přátelství kolegův, nýbrž i přízeň pp. představených, což nejvíce objevilo se, když v měsíci listopadu m. r. neduhem plicním stížen byl, jemuž po strašných bolestech, po nemoci přes půl léta trvající, kterou trpělivě s Jobem snášel odevzdávaje se přimlouvám Rodičky Boží Panny Marie a sv. Anny, podlehl a duši svou očištěnou Pánu Bohu

odevzdal zesnul v rukou matky své, rozličnými kříži od Pána Ježíše velmi často navštěvované, s večerem 5. srpna 1882. — A sotva rozléta se žaluplná zvěst o úmrtí mládce nadějného, přítele a druha milého, již se všech stran sjížděli se přátelé a známí, aby poslední počtu prokázali druhu věrnému! O 10. hodině dne 7. srpna odebral se vdp. P. Hazuka, děkan Černovický, za assistance důst. pp. farářů P. B. Holuba z Křeče, P. Fr. Proška z Těmce a vel. p. P. J. Thira, novosvěcence z Tábora, za přčetné assistance 13 bohoslovců ze všech skoro seminářů českých do domu smutku, kdež zdejší i okolní pp. učitelové spolu se studujícími dojemně zapěli „Anděl vlasti.“ Po obřadech církevních za praporem dítek, za praporem spolkův našich a znakem literátův (umbellou) kráčelo množství lidu, za ním učitelstvo, pak duchovenstvo, na to „černá družička“ se zlomenou svící, pak nesli páni bohoslovci střídajíce se s pány studujícími drahé pozůstatky milého druha. Za rakví kráčeli rodiče zesnulého a sourozenci a za nimi množství lidu z blízka i z dále. — Průvod přešel do chrámu Páně, kdež slavné služby Boží konal vel. p. Thir za četné assistance, meztím co na kruchtě zpívána a sehrána velmi mistrně zádušní mše od Horáka. Po službách Božích převzal průvod opět vdd. p. děkan a tak za zpěvu dojemného došli jsme až k místu odpočinku. Po překrásných zpěvech a obřadech církevních spuštěna rakev do hrobu, kdež drahý zesnulý odpočívati bude mezi dvěma sestrama svýma. A jestliže po všechem čas průvodu pohřebního smutkem naplněna byla srdce naše, tím více v okamžiku, kdy milý druh a věrný přítel uložen v lůno matky země. Ni jediné oko nebylo sucho, všude smutek, všude žal, neboť každý cítil bolest nesmírnou rodičův, kteří ztratili dobrého syna, každý cítil bolest sourozencův, kteří ztratili milovaného bratra, každý pocítoval bolest a žal přátel, kteří ztratili věrného a upřímného druha. A jak milý byl nám všem drahý zesnulý, o tom svědčila přčetná návštěva lidu z blízka i z dale, o tom svědčilo velmi mnoho krásných věnců, jež na rakvi zesnulého složeny byly. — Odpočinutí lehké dej mu o Pane, a odplatíš mu hojně za skutky, které vykonal v krátkém životě svém! Díky vřelé vzdává celá rodina vdp. hrab. Msgr. Fr. Schoenbornovi, který v nemoci přčetná dobrodiní zesnulému prokázal.

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: V slavný den **Nanebevzetí Panny Marie** bude v 5 h. ráno první mše sv., poníhned druhá, pak ranní kázání, v 7 hod. zpívána ranní (matura), v 8 h. něm. kázání V 9 h. bude sloužena nejd. p. kardinalem pontif. mše sv., v 10 h. bude slavnostní kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odp ve 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše nejbl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejv. Svátostí. Po celý oktáv bude na každý den v 10 h. zpívána mše sv., odpol. pak o 4. h. nešpory a v 6 hod. litanie a požehnání. V úterý 22. t. m. ukončí se osmidenní slavnost nešporami o 4. h. odpol. a chvalozpěvem „Te Deum.“ — V pátek 18. t. m. bude v témž chrámu za příčinou narození J. Vel. císaře pána sloužena zpívána mše sv. v 11. h.

— Za příčinou **narození J. V. císaře pána** bude J. Eminence sloužiti v pátek 18. t. m. u sv. Vítá na hradě v 9. h. ráno pontifikální mši sv. s chvalozpěvem „Te Deum.“

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 15.—18. srpna u sv. Gottharda v Bubenči, od 19.—22. t. m. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 23.—26. srpna na Karlově.

— J. Eminence nejdůst. p. kardinál slaví dnes **32. výroční den nastolení svého** (1850), J. cis. Vys. korunní princ Rudolf v pondělí dne 21. t. m. 24. výroční den svých **narození.**

— **Slavné vysvěcení** Brněnského biskupa ndp. dra. Bauera vykoná, jak jsme již oznámili J. Emin. ndp. kardinál-arcibiskup lantkrabě Fürstenberg, dnes 15. t. m. v Olomouci za assistance svěřícího biskupa ndp. dra. Pruchy a svěřícího biskupa ndp. hrab. Belrupta. Ke slavnosti dostaví se moravský místopředseda p. hrabě Schönborn, jakož i vicerektor Pražského semináře vdp. František hrabě Schönborn a deputace kapitoly Brněnské.

— **Sekundici** svou slaviti bude vdp. Jan Berkovec, inf. kapitolní děkan Vyšehradský o slavnosti Nanebevzetí P. Marie 15. srpna. Slavnost započne o půl 9. hod. ranní průvodem z chrámu pro oslavence. Obyvatelstvo Vyšehradu chystá se valným účastenstvím zvýšiti slavnost dotčenou; městská rada i jednotlivé spolky osvědčí zvláštním způsobem svoji oddanost oslaven- ci; též obce, při nichž se nacházejí velko-

statky patřící kapitole Vyšehradské, súčastní se slavnosti této.

— Ve čtvrtek dne 24. t. m. o slavnosti **sv. Bartoloměje** bude v kostele sv. Bartoloměje na Starém městě (u Šedých sester) v 9 h. něm. kázání, v 10 h. pontif. mše sv. (vys. důst. p. kan. Dr. Fr. Hrádek), odpol. o 4. h. české kázání a v 5 h. požehnání.

— **Obnovená kaple sv. Rocha** v nádvoří opatství strahovského bude ve středn co o výroční památce téhož svěťce slavným způsobem opět vysvěcena. Kaple tato byla od císaře Rudolfa II. roku 1599 na památku odvrácení tehdejšího moru v Praze zbudována.

— **Svěcení nového biskupa** Litoměřického, bývalého velmistra a generála řádu křižovnického pana dra. Em. Schöbla bylo v neděli 9. t. m. v kostele sv. Vítá slavně vykonáno. Příslušné obřady konal nejd. pan kardinál-arcibiskup s přísluhou nejdůst. biskupa kralohradeckého pana dra. Haisa a nejdůst. svěřícího biskupa pana dra. Pruchy. Do kostela se dostavili kromě mnoha duchovních hodnostářů, pan místopředseda barou Kraus s panem vicepresidentem místopředsedstvím ryt. Friedlem, dále pan purkmistr Skramlík a jiní hodnostové. Po slavném Te Deum udělil nový biskup přítomným požehnání. Odpol. dne byla u pana kardinála-arcibiskupa slavnostní hostina. Dnes jest slavná instalace v Litoměřicích.

— **Břimovanců** ve vikariatu **Hořovickém** bylo 9832 a sice: v Mýtě 967, v městě Zbívě 445, v Drahonově Újezdě 372, v Mlečicích 427, ve Lhotě 150, v Žebrácké 775, u sv. Dobrotivě 575, v Strašicích 680, v Mrtníku 610, v Čerhovicích 594, v Hořovicích 1122, v Praskolesích 424, ve Vosově 452, v Lochovicích 594, v Neumětlicích 167, v Jincích 690, v Bezdědicích 205 a v Hostomicích 583. Ve vikariatu **Berounském** bylo břimovanců 9314 a sice na Borku 280, ve Tmani 230, v Litni 623, ve Všeradicích 414, v Hořelici 229, v Ouhonicích 217, v Železně 743, v Lodenici 447, v Budňanech 290, v Tachlovicích 515, u sv. Jana pod Skalou 333, v Berouně 915, na Tetině 148, v Podčaplich 446, ve Zdicích 514.

— **Kněžské exercicie.** Duchovní cvičení pro kněze arcidiecése Pražské budou se letos konati od 11. do 15. září v kníž. arc. semináři.

— **Slasti duchovního správce v trestnici.** Dne 11. srpna byl dp. kurat F. Što-

víček v zdejší sv.-Václavské trestnici při vyučování náboženství od spustlého darebáka Špačka, který pro žhářství krajským soudem Jičínským k desítiletému žaláři odsouzen jest, napaden a zraněn. Špaček přinesl do školy ve střevíci uschovaný knejp, kterým dp. Fr. Štovička napadl, jenž jen tím, že uskočil, když viděl, že trestanec napřáhá, ránu seslabil a tak snad smrti unikl. Příčina útoku byla, aby trestanec dostal se do Kartouz, neb při výsledku vyznal, že se mu nelíbí ani škola, ani práce, ani sv.-Václavská trestnice, proto prý si usmyslil, že něco vyvede, aby se výše dostal.

— Dp. katecheta Tomáš Škrdle hodlá uveřejnit spis, ve kterém poukáže ku **činnosti duchovenstva** vzhledem rozšiřování dobrých knih a zakládání knihoven v městech i v dědinách. Prosi tudíž snažně všechny duchovní pány, kteří buď sami v tomto ohledu činní byli neb známost o jiných kněžích mají, již se rozšiřováním knih a zakládáním knihoven vyznamenali, by potřebná data oznámili a redakci „Pastýře duchovního“ dodatí si neobtěžovali.

Literární oznamovatel.

— „*Svatý růženec*.“ Sepsal P. Pl. J. Mathon, asc. bibliotéky čís. 12. v Brně 1882. Nákladem „Školy B. S. P.“ Petrov čís. 5. Cena 25 kr. Tiskem knihtiskárny benediktinů. Knížečka tato podává pěkné poučení, jak modlitbu růžencovou se zdarem a dobrým ovocem modliti se máme. Ku každému desátku připojeno jest kratičké rozjímání.

— „*Zábavy večerní*“ . Sbírka zábavného a poučného čtení pro lid. Jako číslo 3. roč. III. vydává se román Jos. Ign. Kraszewského, který zčeštil Vojtěch Pakosta. V Praze tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny. Cena 70 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou :

- p. Ant. *Vojáček*, děkan v Příbrami, a
- p. Jan *Fleissig*, far. Kirchenbirský na odpoč., jmenování kn. arc. notáry.

Uprázdňené místo :

Katechetství při měšťanské škole chlapecké ve Slaném se služným 800 zl. ročně. Žádosti buďtež zaslány do 31. srpna 1882 c. kr. okresní školní radě ve Slaném.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul :

- p. Frant. *Turovský*, c. k. voj. kapl. na odpoč. v Labském Týnci, dne 2. srpna 1882, (nar. v Lab. Týnci 28. července 1835, vysv. 28. července 1860.)

Vyznamenání jsou :

- p. Jan *Novotný*, b. vikář a děkan v Novém Bydžově;
- p. Vinc. *Novotný*, b. vik. a č. děkan v Dolní Krupě, jmenování čestnými konsist. rady;
- p. Ant. *Kulhánek*, far. v Kocléřově;
- p. Ant. *Kozák*, far. v Hoříněvsi, čestnými děkany;
- p. Jos. *Špindler*, duch. správce ve Vlčkovcích;
- p. Jos. *Müller*, far. v Záloňově, obdrželi expositorium canonice.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli :

- P. Aug. *Löw*, č. řádu cist. ve Vyšším Brodě a admin. v Myšlanech (Malsching), 6. července 1882, (nar. v Přidolí 26. dubna 1829, vysv. 3. srpna 1856.)
- P. Alfred *Streinz*, č. řádu cist. ve Vyšším Brodě, 10. července 1882, (nar. v Bělé (Zirnetschlag) 7. března 1825, vysv. 29. srpna 1850.)
- p. Jakub *Wenzl*, far. v Sedlici, 18. července 1882, (nar. v Mlýnci 23. července 1823, vysv. 24. června 1848.)
- p. Frant. *Komárek*, I. městský kp. v Budějovicích 1. srpna 1882, (nar. v Podolí 9. srpna 1843, vysv. 19. července 1868.)

Ustanovení jsou :

- p. Bedřich *Tischler*, far. v Zlaté koruně, za far. v Ktišu;
- p. Jan *Sazma*, kp. v Chvalšinech, za admin. v Zlaté koruně;
- p. Jos. *Dubský*, kněz diec. Budějovické a vychov. v domě p. hrab. Mitrovského, za far. v Rosochách (v Brněnské diecési);
- p. Jos. *Kovář*, far. v Hlavňovicích, za far. ve Svojsčicích,
- p. Václav *Váša*, kp. v Netolicích, za admin. v Mláce;
- p. Jan *Hanus*, admin. ve Svojsčicích, za adm. v Hlavňovicích;
- p. Ant. *Brůha*, kp. v Horní Cerekvi, za far. v Zelené;
- p. Václ. *Zborník*, kp. v Sedlici, za admin. tamže;
- p. Jak. *Sponar*, kp. v Strunkovicích, za kp. v Prachaticích;
- p. Jos. *Lejčar*, koop. ve Hvoždanech, za kapl. v Starém Sedle (v Mirovickém vik.);
- P. Hugo *Mareš*, č. řád. prem. na Strahově, za kapl. v Sepekově;
- P. Martin *Oliva*, kněz ř. Johannitů, za kapl. v Strakonici.

Uprázdňená místa :

Zlatá Koruna, fara patr. J. J. p. knížete Adolfa Schwarzenberka, do 10. září t. r.
Hlavňovice, fara patr. náb. matice, do 16. září.
Sedlice, fara patr. J. J. p. kníže Jiřího z Lobkovic, do 16. září t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Kazani na den svatého Bartoloměje od Václava Beneše.

„Aj právě Israelský, v němžto není lsti.“ Vyňato z evang. sv. Jana 1, 47.

Když si byl vyvolil Spasitel za druhy své i učenníky Petra, Ondřeje, Jana a Filipa, neměl tento přání vřelejšího, než aby ihned radostnou zvěst sdělil s upřímným přítelem svým Bartolomějem. I spěchá pln nadšení a prodechnut radostí nevýslovnou k němu a uviděv ho seděti pod fíkem, volá již z dále: „*Nalezli jsme toho, o kterémž psal Mojžiš v Zákoně i proroci, a ten jest Ježíš z Nazareta.*“ Bartoloměj jest však nedůvěřiv, zpráva ta zní mu poněkud nejasně, tak přímo nezvykle a skorem ku pravdě nepodobně. I odpovídá mu tedy: „*Což může z Nazareta pojití dobrého?*“ — Nazaret, toto zastrčené, nepatrné a chudičké městečko, abych tak řekl ztracené v horách galilejských, bylo židům v Judsku k posměchu a za znamení nevzdělanosti. Ten Nazaret že by měl býti východištěm muže, kteréhož očekávali ode čtyř tisíců let, jehož přístím těšili se patriarchové, i kdy umírali, v jehož přístí kladli židé všecky svoje naděje a všecko své doufání? — Filipp však odpovídá mu kratičce: „*Pojď a viz!*“ Slova tato znějí tak důrazně, tak neodbytně, že Bartoloměj vstává a jde vstříc Nazaretskému, jenž o něm dí: „*Aj, právě Israelský, v němžto není lsti!*“ Bartoloměj se diví, žasne, uším svým, ani očím svým nevěří, a proto se táže: „*Odkud mne znáš?*“ A Spasitel odpovídá vřelým, na božských svých tvářích s úsměvem: „*Prve nežli tě Filipp zavolal, když jsi byl pod fíkem, viděl jsem tebe.*“ A Bartoloměj? Spíná ruce své,

tvář jeho běře na sebe výraz nejhlubší úcty, zraky jeho tkví na obličejí Kristově s tak vřelou láskou, s tak přítulnou oddaností, že volá jakoby u vytržení: „*Mistře, Ty jsi Syn Boží, Ty jsi král Israelský!*“ — A nyní ustává v dalším líčení táži se vás, drazí v Kristu: „*Která pak výpověď jest asi v příběhu, jež jsem byl právě dopověděl, nejzávažnější? Mně zdají se býti nejzávažnějšími slova Spasitelova: Aj, právě Israelský, v němžto není lsti!*“ A na základě tohoto svědectví, propověděného ústy samého Boha, sv. Bartoloměji, patronu zbožné osady zdejší, *) hodlám promluvití světcí vašemu ke cti, Bohu ku slávě a nám všem k duševnímu prospěchu.

I.

Můžeme-liž my lidé, podati o někom svědectví dobré, spočívát ono ve slovech: Jest to člověk, ve kterémž není lsti. Jest to člověk, jehož tvář jest i čistě duše zrcadlem. Jest to člověk, kterémuž slova na jazyk a jazykem na rty proudí se přímo od srdce. Jest to člověk, kteréhož povaha jako křišťál jest průhlednou. Jest to člověk, kterého slova platí jako nejtěžší přísaha. Jest to člověk, kterýž za slovo, jež byl pronesl, stojí všude, vždycky a za všech poměrů. Muž takový jest vážen v životě soukromém a jest ctěn v životě veřejném! Mužů takových jest za našich dnů pořádku. A mužem takovým byli světec Bartoloměj. Ze dnů jeho dřívějších nemáme nejmenší zprávy; ale výrok Kristův spočívající v několika slovech jest pro nás křesťany svědectvím neskonale důležitějším než celé svazky knih, v nichž bývá obsažen ten či onen životopis. A zdaliž pak se osvědčil Bartoloměj býti mužem, v němž nebylo

*) Kázáno v Libšicích.

ani stínu lsti, ani stopy klamu, ani vidu přetvářky? Od té chvíle, když byl tak z plného srdce, z nejvnitřnějších útrob svaté duše se rozvolal: „*Mistře, Ty jsi Syn Boží, Ty jsi král Israelský.*“ Od té chvíle ho nepouští, až v zahradě getsemanské. Od té chvíle putuje s ním kříž na kříž zemí židovskou, od té chvíle opouští všecko, své rodiče, své přátele a sdílí dny svého života s člověkem, jenž pravil sám o sobě, že nemá ani tolik vlastní půdy, kam by své hlavy položil. Tento učenník byl získán jediným promluvením Vykupitelovým, jediným promluvením Spasitelovým rozptýleny jsou všechny pochybnosti, všechna nedůvěra a všechna nerozhodnost. A kolik pak u křesťana bývá potřeba slov? A kolik asi těch slov zůstává bez výsledku? Kolik těch slov tak často na prázdno letí, kolik jich ani ozvěny, ani ohlasu nenalezá? Světci Bartoloměji postačila slova: „*Pojď a viz!*“ — A křesťanům? Přechasto celý život Spasitelův nepostačuje, a kdyby snad knihy písem svatých anděl vykládal, nezůstavily by ani stopy účinku, nadto pak, když je vykládá kněz! — A co toto mluvím, draží v Kristu k vám, tak smutná otázka zalétá mi na mysl: „*V kom asi se za dnů našich leští ponejvíce hledává?*“ — Bývá to, draží v Kristu, kněz, kteréhož slova mnozí a mnozí poslouchávají, kteréhož snad i pochválí a hned zase pohaní, a jehož rada neupřímnější než řídka úplně se mine s účinkem. Po příčinách úkazu toho pátrati nebudu. Jen na toto upozorňuji. Kněz ve světě člověkem téměř osamoceným; on všude musí, kam se každý ostýchá vykročit. Když anděl smrti letí krajem, a když životy lidské hynou nemocí zhoubnou v několika okamžicích, bývá to kněz, který ubožákům poskytuje nejposlednější útechy. A když jej samého nemoc zlá na lůžko uvrhne, a nemá-li sestry či matky, jak těžké, smutné a dlouhé to bývají chvíle! A nebývá často ruky upřímné, kteráž aspoň oči by mu zatlačila. A když jej pochovávají, jak rychle ten hrob kněze travou zarůstá, jak rychle naň zapominají! Bývá den všech věrných zemřelých, na všech skorem těch hrobech někdo, jenž té drahé duše, kteréž tělo zde odpočívá, vzpomíná si v oku se slzou a v srdci s vděčností; na každém skorem z těch hrobů aspoň někdo si poklekne, za pokoj i lehké odpočinutí v Pánu zesnulého se pomodlí; jen ten hrob kněze jako sirotek, jen na ten hrob živá duše nevzpomene, jen ta tráva na něm šelestí divnou zvěst, kterouž

se člověk v duši hluboko zachvívá. — A k vůli tomu a již proto, že by snad za živá jazyk jeho mohl své spoluvěřící klamati a mohl přelstivati? Co bych na příklad, křesťané mileni, měl z toho já, kdybych vás, kterýmž zde pravdy slova Božího hlásám poprvé a nikdy snad více nebudu, měl obelstivati? — Jaké pak jest, draží v Kristu, poslání kněze? Ku slovům těm nevezmu sv. evangelia, nevezmu ani katechismu, ale uvedu výrok jednoho muže, kterýž požíval jako učenec slávy světové. Na otázku, kterouž si byl sám učinil, kým kněz jest, odpovídá opět sám: „*Jest služebník víry Krista Ježíše, kterýž kolébku křesťana křtem sv. požehnává, kterýž manželský svazek křesťana potvrzuje, kterýž mu volá v posledních chvílích: „vzhůru srdce!“ kterýž za rakvi křesťanovou volá: „Odpočivej v pokoji!“*“ — Aj, pravý Israelita, v němžto není lsti! Tato slova pronesená Spasitelem jsou však odkazem sv. Bartoloměje nejen k nám, kteříž téhož Krista jsme služebníci, ale i k vám všem, kteří té církve Kristovy jste zdárné dcery a věrní synové! A poznáme význam těchto slov ještě zřejměji, poukáží-li, jak sv. Bartoloměj očekávání svého mistra splnil měrou nejvyšší, o čemž kratičce v části druhé.

II.

Bartoloměj vybral si za cíl působení svého šťastnou Arabii, Indii a nejposléz Malou Asii. Co na těch cestách vykonal, jak osvědčil svědectví Spasitelovo, my nevíme, jedině Bůh ví a anděl, který písmem zlatým psal skutky jeho do knihy života, a potom ti, kteříž po mnoha stech letech zavítavše v krajiny tamější, našli ještě osady křesťanské. Paměť lidská byla příliš mělká, aby si pamatovala působení apoštola, který na pouť svoji nevzal si ničeho leč hůl, o níž by se opíral. Skutky tiché duše, byt převládaly všechny lidské činy, jež vypočítány pouze a jedině na oko, bývají zapomenuty nejspíše. Avšak jeden děj z neunavné práce jeho zachoval se až na naše dny přece. Když se octl ve hlavním městě někdejšího království Arménského, zaslchl, že dcera panovníkova postižena jest hroznou, nezhojitelnou nemocí. Bartoloměj odvažuje se na královský dvůr a skličený otec, jenž takorča v dceři své žil, slibuje chudému muži, jenž v ruce své svíral kříž: „*Čhtěj odměnu i takovou, jež rovnala by se mé koruně, a odměny té se ti dostane.*“ — „*Nech si bohatství své, jen jedině mi slib!*“ Odřekni se model, vypuď

je ze sídla svého, a ten Bůh, jehož nejmenším služebníkem jsem já, ten dceři tvé dá zdraví bývalého.“ — Král bludů svých se odříká, Bůh Trojjediný dceru jeho uzdravuje, ale nyní se záští obrací proti sv. apoštolu. Pohané ukrutně Bartoloměje zmučivše za posměchu ďábelského s hlavou k zemi dolů jej křižují. — Poznáváte již, drazí v Kristu, co znamenala výpověď Spasitelova: „*Aj, právě Israelský, v němžto není lsti!*“ A kdo za koho život dá, kdo za koho snáší protivenství, o nichž my ani tušení nemáme, může-liž v něm býti jen stín klamu a přetvářky? A jaké připovědi se tomuto apoštolu z úst Spasitelových dostalo za slova: „*Mistře, Ty jsi Syn Boží, Ty jsi král Israelský!* — *Že jsem tobě řekl, viděl jsem té pod fíkem, věříš; větší však věci nad tyto uvidíš!*“ A jakých věcí ušel jda za ním krok za krokem? Viděl jej divy konati, viděl ho křižovati, viděl jej vzkříšeného a vidí jej sedícího na pravici Boha Otce Všemohoucího. A to všecko v odměnu za to, že ho následoval a že v něm nebylo nalezeno lsti. — Kéž nikdy ani mezi námi křesťany nejmenší stopy klamu a lsti nebylo! Kéž bychom si byli všickni po příkladě světce Bartoloměje upřímnými bratry a sestrami! Pak by společenský život, který rozryt jest ve všech vrstvách svých jako rakovinou, opravdu jinak vypadal! Kde důvěra jednoho ke druhému, kde ruka-li se s rukou tiskne, tolik platí jako nejmožnější úpisy, kde slovo mužné tolik jako přísaha, tam musí býti hlahý a spokojený život. Kde věří soused sousedu, kde věří nezlomně manžel manželce, kde věří děti rodičům a rodiče dítkám svým, kde věří bratr bratru a sestra sestře na slovo, tamť již na zemi život nebeský. Kde v rodinách může beze strachu jeden spoléhati na druhého, tam by si to kladli za neví, jaký hřích, kdyby měl jeden druhého obelstít a oklamati. A proč bychom toho také tak nemohli? Či to něco těžkého, něco tak příliš nedostizitelného? Jen kdybychom měli vždy na zřeteli slova: „*Aj, právě Israelský, v němžto není lsti!*“ Jen kdybychom v pamětech svých měli několik těch průpovědí, vzatých z písem sv. a vrytých před očima jako do mramoru. Staří naši předkové mívali nejvýznačnější pravidla pro život z písem sv. napsána podle obou stran oltářových písmem velkým, snadno čitelným, aby osada shromážděná, majíc je neustále na očích v proudu života jich z mysli nepouštěla.

Pro nás mnohem lehčí práce uspořá-

dati život svůj na základě slov: „*Aj, právě Israelský; v němžto není lsti!*“ Nemusíme se za příkladem sv. Bartoloměje, chtějice za ním přijíti dáti křižovati; spasení naše nestojí nás ani haléře, jen dobrou vůli, vytrvalost a trochu sebezapření mějmež všickni. Známe jednu knihu, kteráž byla napsána před 400 lety a původcem jejím nazýván jest Tomáš Kempenský. Nápis té knihy zní: „*O následování Krista Pána.*“ O knížce této praví lidé zkušeně: „*Kdo by ji přečetl, byť i jen jednou důkladně, pozorně a s rozvahou, ku spasení svému učinil krok nejrozhodnější.*“ A když jen zásadami v knížce té, kteráž jest velmi rozšířena mezi křesťany, v rodinách řídit se budeme životem svým, pak bude i nám platiti zaslibení Kristovo měrou plnou: V pravdě pravím vám: „*uzříte od té doby nebe otevřeno a anděly Boží vzestupující a sestupující na syna člověka.*“ Amen.

Poděkovací řeč za ukončenou sklizeň.

Ve starém Zákoně přinášeli Israelité, ukončivše žatvu a sklídívše obilí do stodol, Hospodinu, všeho dobra pozemského Dárci a Požehnateli, v oběť prvotiny veškeré úrody a vybírali k témuž účelu klasy nejplnější a nejbohatší.

My křesťané v Zákoně novém, ukončivše žně, přinášíme také Tvůrci a Zachovatelí polních plodin v oběť dary a sice vroucí modlitbu díků. A přinášíme-liž Bohu svému díkůčinění v oběť čistou, sluší, abychom je přinášeli z lásky, podle slov dnešního nedělního sv. evangelia: „*Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vši mysli své, ze vši síly své a ze vši duše své!*“ Neboť co činí člověk lhotejně, ze zvyku či z donucení a není-li skutku jeho pohnutkou láska, skutek takový bývá ceny pranepatrné.

Avšak tu se již naskytuje otázka: „*Zdaliž pak máme příčiny, abychom Bohu děkovali za sklizeň letošní?*“ — Na mnoha a mnoha místech vzala úroda velikou zkázu živelnou. Přivalily se šedočerné, ostře fičící mraky a v několika okamžicích bylo po Božím požehnání; otevřely se přivaly vod a rázem bylo po veškeré naději. Jestli to pro hospodáře velmi smutný pohled, když utkví tak oko jeho na poli, na němž přede chvílí spočívalo s radostí a spokojeností a když nyní vše, kam pohledne, spustošeno a v nivec obráceno. Slychávali jsme letos nejednou od starých, zkušených mužů, mno-

hé ouhony pamětníků: „Takových časů, co jsem živ, nebývalo.“ Přisvědčuji úplně, ale otevřeme-li dějiny a nahlédneme-li v letopisy úrodné naší země, dovíme se, že bývalo druhdy ještě hůře, — mnohem hůře a že sklizeň letošní proti úrodám z let tehdejších jest tolik jako den proti noci. Uvedu tuto jen několik dokladů.

Roku 1585 nepršelo od šestadvacátého dubna až do šestého srpna. Potom se spustily prudké deště, trvaly po celý srpen a celým měsícem září. O dvě léta později přišly takové přivaly a počasí tak vlhké, že rostla na polích místo obilí samá tráva. Kde se přece žito, pšenice či oves urodily, zůstaly ležeti až přes svatý Havel. V krajinách pohorských obilí nikde ani nedozrálo. Roku 1590 nastala opět taková vedra, že úroda na polích úplně poschla, mlýny při potocích nemohly vůbec mletí a následek? — Strašlivý hlad. Roku 1666 panovalo zase bezpříkladné sucho; potoky byly vysušeny, všechny téměř do dna a kde nebylo řek, musili choditi lidé na míle daleko pro vodu. A lze si velmi snadno domyslíti, jak to asi vypadalo s úrodou. Již tyto příklady, jimž podobných možno ještě celou řadu uvést, doufám že postačí úplně, abych láskám vašim ukázal, že bývaly časy, kterých nejen že za duň našich není pamětníků, ale o nichž si my nemůžeme učiniti ani pravého pojmu. A nyní zase otázka: „Co asi činívali tenkrát naši předkové za takových to ouhon?“ — Prosívali Boha všemohoucího, aby všecko zlé ráčil milostivě odvrátiti, aby se smiloval nad lidem svým a ukázal se Otcem nejvýše dobrotným. Uchovány z těch dob až na naše časy některé písně, svědčící o vroucí, nad obyčej srdečné a opravdové pobožnosti i obsahem svým i náplevem. Upozorňuji jen na všeobecně známou: *Bože Abrahamův*, která bývala zpívána po našich chrámech za úmorného sucha a slunečních úpalů. Za počasí deštivého rozléhala se i pod šírou oblohou dnes již méně známá: *Všemohouci Bože, nebe, země, moře...* Od jednoho farního chrámu ke druhému bývaly konány průvody, jichž účastníci nestyděli se ani osoby stavu panského či rytířského.

Zanechmež nyní minulosti a pozorujmež přítomnost.

Co činívali křesťané za našich dnů? Zdali nás asi napadlo, když den za dnem chmuřila se obloha a sotva že polní práce začata, již opět musila býti zanechána, abychom pozdvihli proseb svých k tomu Bo-

hu, jenž dává klasům zráti a jenž to šatí lilije? K otázce této odpovězmež jedenkaždý sobě samému. Já pravím pouze: „Kde pak jest na světě člověk, jemuž by modlitba kdy byla škodila?“ — Není potom divu, nestojí-li křesťan o Boha a vzpomene-li si na něho jen tak někdy, že Bůh opět zapomínává na křesťana. A kdo z toho vždycky větší škodu vezme? — Když vy rodičové křesťanští občas dítkám svým ukážete svou moc i svá práva proti nim, jsou-li vaše dítky hodny, ony vám ještě poděkují, a ne-li nyní, tedy dozajista až dorostou. A Bůh Hospodin, všech nás Otec nejobežretnější, i nám aspoň částečně ukázal svou moc, svou sílu, svá práva; a jsme-li i chcem-li býti zdárnými jeho syny a dcerami, za všecko, buď dobré či zlé, buď příjemné či nepříjemné, buď užitečné či zdanlivě škodlivé, Mu poděkujmež s tak vděčným srdcem, jakoby nám byl požehnal měrou nejvyšší prosíce zároveň, aby nepřišli horší časové, jako někdy bývali za starodávna.

A nač ještě pamatuje nás tato dnešní slavnost díkůčinění? Tak jako jste zřeli, draží v Kristu, zloutnouti klasy na polích, a kamkoliv oko vaše pohledlo, dozrávati, tak jako žali i sklízeli jste úrodu letošní do stodol, takový čas žatvy, jenž v přírodě Boží každým rokem se opakuje, nadejde i jednomu každému z nás. I my, draží přátelé, jeden dříve, druhý později, uzrajeme ku žním Hospodáře nebeského a budeme podseknutí onou neodvratnou i neodkladnou silou, jejíž jméno jest *smrt*. — A kdo pak z nás nepřál by si z duše nejplnější, kdo pak by se tou myšlénkou netěšil i ve dřimotách, aby úroda, kterou vydáme, byla uspokojiva, aby klasy naše byly plny, bohaty zlatými zrny ctností křesťanských, aby nebylo v nás nalezeno ani jediného semene koukolového, abychom, jako zapějeme dnes „*Tě Boha chválíme*“, týmž chvalozpěvem mohli se rozepěti na věčnosti svému Tvůrci tváří v tvář? — A přejeme-li si toho ze srdcí nejvřelejších, již nyní na úmysl ten, t. j. za bohatou příští úrodu duší svých, jak dovedeme nevroucněji, se pomodlemež. Amen. V. B.

Bud' laskavým.

Bud' laskavým vždy k dítku chudému, a nezapuď je zlostně od dveří, byt' dárku nedal jsi, přec bude mu tvé vlídné slovo chutnou večeří.

Snad jednou po letech v zlé hodině,
kdy zloba léčkami je obtočí —
tu připomínkou slov tvých jedině
od cesty hříšné dítko odbočí.

Snad dítku, v muže časem vzroste-li,
vždy strážcem bude slov tvých vzpomněn,
že ruce, které proti příteli
se zbraní vztáhl — sepne k modlení.

Jan Ježek.

O skutcích apoštolských.

Studie historicko-exegetická. *Fr. Vacek.*

(Dokončení.)

Hlavním dědicem krále Heroda ustanoven byl závětí syn jeho Archelaos. Císař Augustus doslechnuv o tom, že nedostává se mu dobrých vlastností vladářských, odepřel mu na čas, jak pravil, korunu královskou. Když pak Archelaos libovolně měnil velekněze a pronásledoval fariseje, vyslali poddaní jeho poselství do Říma, stěžovat si na pána svého. Stížnost jejich byla vyslyšena a Archelaos povolán před soud, aby se ospravedlnil. Rozsudek soudní zvěstoval mu na čas doživotné vyhnanství v městě Vienně. Judsko proměněno bylo v provincii Římskou a v čelo vlády postaven byl prokurator. Tím změnil se dosavadní poměr země k vládě Římské, obzvláště pokud se týče poplatkův a pravidelných daní. Za tou příčinou opět bylo nutno spisovati poddané a zvláště ceniti pozemky a zboží jejich. Tehdejší místodržící císařův v Syrii Publius Quirinus podnikl nevděčnou práci tu. Když pak popis byl ukončen, zaváděl Publius neohlížeje se na theokratickou ústavu židovskou, vedle osobní a pozemkové daně desátky z obilí, vína a ovoce. To popudilo horlivé židy tou měrou, že chápali se zbraně, aby svrhli se sebe jho, za které dříve v Římě několikrát prosili. Juda z Gamaly (v Gaulonitsku), jinak sloul též Galilejský, shromáždil kolem sebe horkokrevné vlastence, varoval krajany své před otroctvím Římským a s mečem v ruce postavil se proti Římanům. Publius Quirinus pospíšil s vojskem svým proti němu a krvavě jej a soudruhy jeho potrestal. Kořistě pak z obmysleného odboje zaváděl nová břemena, jako cla a mýta a stal se původcem známých celníků, jež nám sv. evangelium tak často připomíná. Celníci a publikáni byli židé a cizinci, kteří zavázali se odváděti Římanům jistý poplatek

a za to obdrželi svolení vybíratí clo přistavné, daň z rybaření, dolův a statků panských. Mnohdy vedli si velmi nespravedlivě a upadli v opovržení a porekadlo ostatních svých spoluobčanův.

Z předchozích řádků s důstatek tuším na jevo jde, jak zevrubně znal sv. Lukáš události dějepisné, které nám ve Skutcích apoštol. zaznamenal. Knihu svou ukončil dříve, nežli jal se Josef Flavius spisovati Dějiny židovské, než zprávy obou snášejí se co nejlépe. Jestliže však přece naskytá se tu i tam obtíž a zdánlivá úchyłka, nutno je klásti na účet neúplnosti dějin světských. Dějiny Židovské počínajíc od smrti Krista Pána až do poslední války a zkázy města Jerusalema vykazují tolik převratů a zápletek, že nebylo možno ani vrstevníku doby té paměti je obsáhnouti a u věrném podání potomkům je sdělovati. Byl to čas všeobecného rozkladu theokracie židovské, úpadek národní slávy vyvoleného lidu Božího. Berla odňata byvši od Judy kolísala z ruky do ruky, nikdo nebyl tak silen, aby ji udržel, tížila i Římány, kteří nevědouce si jiné rady, ustanovili se na tom, v prach ponížiti jméno židovské a vyhladiti z povrchu zemského pokolení, jež ze všech nejvíce se jim protivilo, jehož ideje nikdy nemohli ani pochopiti. A oproti tomu velebný ten obraz apoštola národů sv. Pavla, který důtklivými slovy radil předním národa židovského, kterak zniknouti hrozící pohromy a vida neúspěch svého počínání ve svaté zemi spěl k národům cizím, z města do města a hlásal v Asii, Macedonii, Řecku, Itálii spásonosné učení Božské, Krista ukřižovaného. To vše zračí se ve Skutcích apoštol. prostě, avšak na výsost věrně, jsouc vypravováno mužem, jenž pracoval po boku velikého apoštola národův, evangelistou Páně sv. Lukášem.

Oběti lidské zloby.

Obrázek z české diaspory.

I.

Doslechl jsem, že mnozí čtenáři srdečně litovaly rodiny Kopalovy, o které jsem jim předešle vypravoval. I protestanté prý nahlíželi do věrně kresleného obrázku toho a ač mi v duchu přisvědčovali byli nuceni, přece na oko zle se horšili a rádi by se byli dopídili, kdo dovede jim tak v srdci čítati a to, co tam byl četl, i s jinými sdělití se osměluje. Než nedověděli

se ničeho. Za to ovšem děkovati mám opatrnosti pana pořadatele milého listu našeho, neboť on oddělil jméno mé čarou od konce vypravování a jí jako štítem mne zachránil. Z vděčnosti tedy hodlám k prvnímu obrázku přidružit nový, rovněž tak věrně líčený. Přiznávám se hned z počátku, že vkrádala se mi tu i tam slza do oka, když jsem jej pérem kreslil, což při prvním se mi nestalo. Příčiny toho nehodlám zatajiti.

Kopal umřel bez kněze a beze svátostí nemocných. Poslední hodiny života jeho byly trapny, avšak plny lítosti a vnitřního bolu nad spáchanými poklesky. Lodička žití jeho převrhla se uprostřed moře bouří zmítaného, dříve ještě nežli nebe mohlo se vyjasniti. Než doufejme pevně, že utišily se rozkácené vlny, jakmile vypustil ducha. Na ochranném prkně skroušené lítosti, když již cizí vinou nedostalo se mu útěchy a milosti svátostné, dospěl do přístavu věčné blaženosti aneb alespoň na ostrov, z něhož nebude daleko do končin rajských. Tak šťastny trvám nebudou ty, kterým svědčí řádky následující.

Asi hodinu cesty od městečka R. leží v příjemném údolí malá dědina, jejíž dlouhé jméno ani nechceme uváděti. Na konci její, jdeme-li totiž od jihu, vypíná se nad vrcholy mohutných kaštanů venkovský statek. Vesničané jmenují jej starým zámkem. Před třiceti lety bydlila v něm bohatá rodina zemanská. Hlava její pan Valter byl protestant; za manželku pojal však katoličku, ženu výtečnou a nábožnější, nežli by se byl kdo nadál. Pan Valter byl muž velice dobrosrdečný, pouze to bychom na něm vytýkali, že byl úplně lhostejný ohledně víry a náboženství. Ačkoliv někdy jej sama to mrzelo a paní jeho bolelo, přece v jednom na dobré to vyšlo. Když totiž běželo o náboženské vychování dětí, kterými je Pán Bůh brzy obdařil, povolil ani chvíli se nezdráhaje vůli manželčině, aby ve víře katolické byly odchovány.

„Učiň, jak sama za dobré uznáváš, drahá ženuško,“ pravil, „jenom mne tím laskavě ušetři. Takový starý pohan, jako jsem já, by ti nikdy nebyl dobrou radou!“

Paní Valtrová poslala záhy dcerušky své Marii a Terezií k otci svému, u něhož dostalo se jim svědomitého vychování, any pilně přidržovány byly ke katechismu a návštěvě chrámu Páně.

Uplynulo několik let a dobrá paní ve starém zámku se roznemohla. Zdali již dříve kdysi stonala, nemohu udati, avšak nyní objevily se u ní patrné známky souchotin.

Nemoc trvala několik měsícův a den ode dne ubývalo churavé matce sil. Manžela její nebylo možná upokojiti. Chodil jako smyslů pozbaven, s nikým nepromluvil slova, oči se mu rozplývaly v slzách.

„Berto, drahá Berto, ty mi nesmíš zemřít a nezemřeš!“ šeptal pln bolesti k nemocné choti své. „Prosím tě, mně to neříkej, že musíš umřít.“

Avšak paní Valtrová nechtěla odvolati slova svá, neboť cítila to velmi dobře, že smrti není daleka a proto laskavě mu domlouvala, aby se nermoutil a hovořila často o blaženém shledání se v krásnějších končinách.

Valter naslouchal slovům její, leč v hlavě mu zněla jako výrazy cizí řeči, jako báchorka prostá pravdivosti. „O kdybych jen mohl věřiti, tak jako věříš ty,“ říkával a hluboký vzdech vydral se mu z prsou.

„Nalezneš víru, budeš-li jí hledati,“ odvětila mu nemocná choť jeho a při tom zazářilo oko její zvláštním leskem. „O, kéž bys ji hledati chtěl. Jak pravdiva je víra, jak krásná jak silná je víra moje! Tak silna, že za pomoci její i smrt snadno přemáháme.“

Smutně vrtěl hlavou. Než ačkoliv nemohl siliti naději choti své, že bude se upřímně zasazovati, aby shledal se s ní v krásnějších končinách, přece slíbil ji svatosvatě, že obě dcery Marie i Terezie i nadále vychovávány budou ve víře katolické.

„Díky Bohu, díky tobě!“ zašeptala umírající. Tvář její jakoby se usmívala, bledla, oči zhasly, ústa se zúžila a krátce na to opustil duch její slzavé údolí pozemské.

Pan Valter chtěl si zoufati. Ach, nevěřil na vzkříšení těla, nevěřil na nebe, odkud tedy měl čerpati útěchy v neštěstí, které tak nelitostně jej zastihlo? Prach a popel pokládá vždy za poslední věci člověka, a prach a popel nemohou nižádné útěchy vnést do skličného srdce. Žena, kterou tak vroucně miloval, slíčná, šlechetná, útlocitná paní jeho — prach a popel a to na vždy! „Ach, kolik váží slova: krása, šlechetnost, útlocit? Jsou to jenom vlastnosti těla před smrtí. V člověku není ani jiskry něčeho vyššího, o duši žádná řeč! Vysoká klenba nebeská, mocný pud tam vzhůru nad oblaka, toť vše toliko přelud zemského červa, kterého člověkem nazvali.“ Strašná, hrůzoplňná poušť pro rozumného tvora, který šlehl se víry v Boha.

Než nechceme činiti zarmoucenému

manželu křivdu ani nejmenší. Stojí u mrtvého těla choti své bojoval proti zaryté nevěře a spasitelné myšlénky táhly mu hlavou.

„Není možno, aby nebylo věčnosti, aby nebylo Boha a nesmrtelné duše lidské. Proč k úsměvu se stahují blédé tahy tváří tvé, drahá Berto? O vim to dobře šlechetnost tvá, za kterou nemohl jsem se ti odměniti zde, bude odměněna hojněji na věčnosti. V srdci mém to cítím, že jsi nebyla stvořena pro zemi, nýbrž pro nebe. Myšlénka na Boha tkví nám hlouběji vnitru, než aby chom ji mohli vypuditi!“

Kéž by byl ubožák nespustil myšlénky té z myslí.

Marie a Terezie přijely na pohřeb matky své. Útlé duše jejich netušily, jak velké neštěstí je stihlo. Plakaly ovšem hořce, když naposled hleděly do blédé tváří matčiny. Otec jejich vystrojil velmi nádherný pohřeb. Nelitoval nákladu jako nelitují ho všichni ti, kteří za hrob nevidí. Katolíci obětují raději mši sv. a modlí se za duše svých zemřelých, jinověrci však, kteří zavrhlí nekrvavou obět Nového Zákona a i modlitby mnoho nedbají, soustřeďují všechnu štědrost svou do hrobu a na hrob svých zemřelých. Netíží-li duši mramorový pomník, uprostřed drahých věnců na hrob byv postaven, tož tělo v hrobě tíže jeho jistě znamená. (Pokrač.)

Katolická fara v Aši.

II.

Z doby reformace a protireformace.

První zmínka o Aši děje se r. 1229, kdy po vůli císaře Bedřicha II. zastavena byla Jindřichovi, fogtu Plavenskému v Sasku. Sluje pak v listinách z doby té „oppidum“, to jest hrad či tvrz, která po věky stávala na místě nynějšího starobylého domů radního. Poblíž hradu vystavena byla kaple a sloužila duchovním potřebám pánův i poddaného jim lidu. Již na počátku XIV. století nazývá se kostelem farním a podací právo její, které do té doby měli fogtové Plavenští, uděleno bylo rytířům Německým z hostinného domu Panny Marie v Jerusalemě (r. 1307.). Od toho času nestává v dějinách žádné paměti o farním chrámu zdejším, až teprv při vzniku reformace Lutherovy, jak ihned o tom šířeji se zmíníme.

Tenkrát, to jest na počátku století XVI., byly v Aši dva kostely katolické,

a sice farní chrám sv. Ludvíka v městysi samu a chrám sv. Mikuláše na vrchu, který od nepamětných časů po patronu chrámovém Vrchem sv. Mikuláše (Niklasberg, byl nazýván. Ke které diecési kostely ty příslušely, nelze tak snadno rozhodnouti pro nedostatek zaručených zpráv. Kostely kraje Chebského patřivaly druhdy (až do roku 1809) pod právomoc biskupa Rezenského, a ježto Aš vždy sdílela osudy Chebska a farní chrám její r. 1307 postoupen byl Německým rytířům, kteří měli právo podací i v Chebu a okolí jeho, snadno bychom mohli se domnívati, že i zdejší chrámy ležely v diecési Rezenské. Tomu nasvědčuje i ta okolnost, že zakladatelé nynější fary obraceli se vždy k biskupovi Rezenskému a k jeho slovu vše konali a ve všem svolení jeho si vyžadovali. Ba v listině zakladací sepsané v Rezně dne 8. března 1758 výslovně čísti lze, že schválně se obnova bohoslužby katolické „jure postliminii“, t. j. na bývalém prahu chrámovém. Než oproti tomu uvážiti nutno, že Aš byvši majetkem svobodných říšských pánů, spíše hleděla k biskupství Bamberckému, jež obsahovalo krajiny vlastní říše Německé. Nad to když opravovala se věž bývalého kostela farního v Rossbachu u Aše, nynějšího protestantského kostela, nalezena byla agenda diecése Bambercké, ve které starým písmem připsána slova: *Ista agenda pertinet ad parochiam Rossbach... anno 1501.* Z toho soudili někteří pisatele pamětních knih Ašských, že i fara zdejší patřila pod právomoc biskupa Bamberckého. Nemohouce ani přes pilné dotazy dojiti jistoty, kloníme se k tomu, že až za okres Ašský sahala diecése Rezenská před reformací Lutherovou.

Na vrchu sv. Mikuláše stával tedy kostel, který horlivosti prvních přívrženců Lutherových obrácen byl v rum a snesen s povrchu zemského. Když totiž povolí lžireformátor XVI. století choutkám pánstva a otevřel bránu vši nevázanosti, kterou svobodou slova Božího nazýval, šířilo se heslo jeho z Vitenberka po krajinách Německých a ochotně šířeno bylo ústy vládyčtivých pánův i přes hranice vlasti naší. V krajině Ašské, jejíž obyvatelé všimali si vždy více sousedů na severu nežli jižních krajanů svých, brzy zapustilo bludné učení Lutherovo kořeny své. Lemní pánové, členové to neslavného rodu Zedvického, zmocnili se chutě statků kostelních a prohlásili se do jednoho muže, že hotovi jsou přijati víru Luteránskou. Váží-

líť si více desátku kostelního nežli víry po otcích zděděné, která jim i hodnoti i jmění dala. Netušili asi tenkrát žádající na superintendentovi v městě Hofu (v Bavorsku) za kazatele volného slova Božího, že pých a zrada jejich krutě na potomcích bude trestána. Kdyby mohli viděti tu řadu nuzáků, kteří nyní jméno jejich nesou a u katolických dobrodinců podpory hledají, stěží by se byli doprošovali v cizině o hlásatele podlosti své. Superintendent Hofských dr. Jan Streitberger vyhověl ovšem vůli jejich a poslal jim r. 1542 rodáka Lutherova Jana Krügera z Eislebenu, aby vyrvál přesvědčení katolické ze srdcí dobřých a naplnil je touhou po převráceném výkladu písma sv. Avšak obyvatelé nebyli tak žádostivi novot jako páni jejich, nedbali řečí nového kazatele a zjevným nepřátelstvím k němu z města jej vypudili. I tuto nehodu využítkovali otcové města a okolních dědin, sebrali kde co zbylo, a ježto nikdo nehlásil se za správce vyloupených chrámů, zůstávali věřící bez pastýře a bohoslužby. Tím měla se připraviti srdce lidu k povolnosti a ochotnému přijetí víry jakékoliv. A tak se také stalo. Když po letech připutoval Jiří Müller, úskok z kláštera Grünhainského v Sasích a marně se namáhav ve Falknově zabloudiv do Aše, přijat byl s otevřenou náručí a po 13 let hlásal nové učení spustlému již lidu. Po smrti jeho nebyla již nouze o nástupce. V bývalém kostele sv. Ludvíka postavili si kazatelnu na oltář nad zabeđený tabernakul a odtud hlásali nenávisť všeho, co neslo jméno a ráz katolický. Jím za to děkujeme, že kostel sv. Mikuláše na vrchu byl rozbořen a, aby paměť jeho úplně se vyhladila z mysli lidu, vystavěli pánové z Zedviců na místě tom letní zámek.

Zatím přiblížila se lepší, církvi katol. v Čechách příznivější doba. Císař Ferdinand III. potlačiv odboj stavů českých vyjednával s administrátorem podobojí Jiřím Dikastem, kterak by lze bylo odstěpené syny přivést do lůna církve sv. Když dobrá vůle císařova neúspěšna byla, vypovězení byli kazatelé luteránští nejprv z Prahy a napotom ze země r. 1621. Dříve nežli všichni uposlechli uplynulo více let, za která vydáno bylo několik vždy ostřejších hrozeb císařských. Arcibiskup Pražský Arnošt z Harrachů ustanovil po vůli císařově zvláštní komisaře, kteří meškajíce po delší dobu v městech venkovských poučovali o pravdě svedený lid a laskavostí snažili se jej získati víře katolické. Fary

v okolí Chebském patřily tenkrát k diecési Řezenské. Proto tázal se arcibiskup Arnošt v listu svém ze dne 22. července 1628 biskupa Řezenského, zdali sám hodlá v okrese tom ve skutek uvéstí ustanovení císařská, či přenechá obtížné dílo to rozhodnutí císaře Ferdinanda III. Odvětil biskup, že po zdání jeho lépe zdaří se reformace katolická, bude-li jako v ostatních krajích Českých tak i v Chebsku řízena moudrostí arcibiskupa Pražského a císaře. Ustanoven byl tedy zvláštní komisař pro město Cheb, jenž s luterány častěji tu rokoval. Než protestanté nemohouce přesvědčiti vyslance Pražského o právech svých opustili město a prchli do sousední Aše.

I v městy si tom nastal poněkud obrat k lepšímu. Pánové Zedvičtí povoláni byli do Chebu, a zde předloženy jim byly rozkazy císařské o predikantech a reformaci katolické (r. 1628). Vrátivše se domů zvěstovali přátelům svým vůli panovníkovu. Po té ustanoven byl dne 28. září 1628 na místo luteránského kazatele při kostele sv. Ludvíka P. Kašpar Degenmajer ze řádu křižovnického katolickým farářem. Jak nehrubě byli mu nakloněni pánové Zedvičtí z toho je vidno, že po dvou letech musil opustiti faru svou (dne 24. března 1631). Lid zajisté navyknuv volnějšímu životu a svobodě u výkladu slova Božího nelnul více k náboženství katolickému, zanedbával bohoslužbu a stranil se duchovního správce svého. Po odchodu jeho zůstávala fara Ašská neobsazena po 18 let, až teprv r. 1649 svěřeno bylo řízení její luteránskému predikantovi.

Mezi tím namáhali se protestantští zemané v okrese Ašském ze všech sil, aby zmařili veškerý výsledek reformace katol. na statech svých. Nejprve ovšem utekli se ke knížatům Saským a Braniborským snažně je prosíce, aby přimluvili se u císaře za shovnění a později dokonce za svobodu vyznání augsburského. Císař Ferdinand divě se žádosti té vyšetřovati dal r. 1637 pohnutky v prosbě mu předložené a tázal se: V či zemi leží Aš, zda-li platí zemské daně v Čechách obvyklé, či je lénem pánů zahraničných? Odpověď na tyto otázky nebyla na prospěch žadatelův. Aš a okolní dědiny patřily ke kraji Chebskému a byť neplatily správné daně zemské, byly přece toliko osobním lénem majitelů jejich a proto podrobeny byly zákonům, jež vázaly země koruny České vůbec a kraje Chebského zvláště. Ferdinand III. horšil se nemálo an doslech, jak se věci mají, po-

káral knížata říšská za nespravedlivou a stranickou přímluvu a hrozil pánům Zedvicům nemilostí svou a zábavou statků, jestliže nepoddají se reformačním dekretům jeho. Proto vyčkávali pokoření zemané příhodnější chvíle a bojíce se trestu neobsazovali fary luteránskými kazateli.

Když skončena byla 30letá válka, za které navštívili Sasici okres Ašský a hubili Chebsko, a když v míru Vestfalském na sněmu v Münsteru r. 1648 odbývaném uklízely se spory náboženské, bylo mimo jiné ustanoveno, aby v říši Německé přivedlo se vše na míru r. 1624, to jest města a osady, které tenkrát již byly oddány reformaci, nechať požívají svobody té i na dále, ostatní pak pozbaveny budtež výhody podobné. Lenní páni Ašští, ačkoliv nemohli pojmouti býti v ustanovení to jsouce poddanými Českými, radovali se srdečně a děkovali za ně markrabim Braniborským dokládajíce, že i oni patří bezprostředně k říši a tedy směji požívatí výhod pánům říšským udělených. Ježto pak r. 1624 byla Aš již protestantská, obsadili opět faru i kapláňku dvěma, jak praví, zručnými kazateli.

Sotva že se o tom donesla zpráva do Prahy, hrozila vláda zemská, že potrestá zvlínepodajných zemanův a vyšle zvláštní komisi vyšetřovací do Aše, aby učinila přítrž další libovůli jejich (r. 1649). Avšak hrozba ta splněna nebyla. Obyvatelé městyse Aše a 18 okolních dědin setrvali ve víře neprávem jim vnucené, obzvláště když císař Karel VI. uznal práva protestantských duchovních jejich (r. 1738) a dcera jeho Marie Terezie ve sporu o svrchovanost zemskou s pány Zedvici prohlásila dne 16. února 1757, že oni a jejich nástupci lenní nemají rušení býti ani u svobodném vyznávání náboženství konfesse augsburské, ani že se jim nemá klásti žádná závada u vykonávání práv jejich církevních a kostelních. Z toho vidno, že toleranční edikt císaře Josefa II. z r. 1781 neměl již zvláštního významu pro okres Ašský, poněvadž výhody a ústupky protestantům v něm činěné, byly již dříve poskytnuty luteránům Ašským.

III.

Obnova katolické bohoslužby.

Ke konci XVII. století sřekl se Antonín Křištof z Zedviců byv na učení v Chomutově bludů luteránských a u otců ze řádu Ježíšova přijat byl do církve katoli-

cké. Vrátiv se na dědičné statky své pojíal za manželku Emilii Josefu z Hertenberka. Za sídlo své zvolili si novomanželé vesničku na hranicích Saských jménem Kruhovo Mýto (Krugseut), jehož statek podnes je obýván spřízněnou rodinou hraběcí. Ve skrovném zámku žili zbožně a spokojeně, jednoho toliko se jim nedostávalo v protestantském zátíší: nejdražší oběti mše sv. a sv. svátostí. Za tou příčinou uchýlil se na počátku r. 1704 pan Antonín Křištof s prosbou ke konsistoři Řezenské žádaje, aby ustanoven byl některý kněz téže diecése za domácího kaplana jeho. Brzy na to bylo žádosti jeho vyhověno a za kaplana i k duchovní správě oprávněného určen byl M. Jan Korbinian Eckert, kandidát theologie a bývalý kooperátor Chebský (dne 4. dubna 1704). Než odlehlý zámček nezalíbil se učenému panu kaplanovi. Již po roce jej opustil a odebral se do Mnichova. Pan z Zedviců žádal opět u konsistoře Řezenské za duchovního a netajil se s přáním, že zvláštní důvěru má k otcům řeholníkům, aby tedy mu dovoleno bylo zvoliti si řeholníka za domácího kaplana. „Ačkoliv není to obvyklé v diecési naší,“ zněla odpověď ze dne 1. prosince 1708 na žádost jeho, „abychom k úřadu tomu povolávali kněze řeholního, zvláštní úctou a láskou vedeni k panu baronu toho dopouštíme, avšak budiž to zkušený a osvědčený kněz, který vyprosí si našeho ztvrzení.“ (Pokrač.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Andělů v pomoci bližním poskytované následovati třeba, kteří o spásu lidskou pečující žádné příčinnivosti nelitují; nechať pak se podaří či nezdaří, blaženého a věčného pokoje svého nic neztrácejí. S. Ignat. ap. Ribad.

Zdá-li se, že nyní úsilí na zmar vyšlo, snad vydá ovoce časem svým. O spásu žádného člověka byt i nejhoršího nebudíž zoufáno; dokud živ jest a dýše, pocestným zůstává. Co jedno neb druhé usilování nezmohlo, třetí zmůže. Opatrování Bůh nařizuje, nikoliv uzdravování bližního. Rozsévati jest věc naše: Bůh jest, jenž zrůstu dává. Nezvede-li se podlé libosti a vůle, nesluší srdcem klesati; nemineš odpłata, kterou Bůh připravil vůli nikoli skutku, snaze nikoli zdaru.

Ač požitek dlouhou prací získaný a v nádeji výbornou hojným potem vypěstěný náhlou

snad bouří vyvrácen okamžitě hyne, sebe k zahynutí nepřiváděj. Klaněj se uložení Božímu tobě neznámému, lepšímu však než jsou záměry tvé.

Tvou-li účinnost jen stý požitek odměňuje, i zde částku mzdy břeš: útěchu své práce, ta jak tvé práce tak i zásluhy umenšuje.

Volím, aby služebníci Boží předčili ctností než počtem a více samou věcí než pouhým jménem a zevnějškem od jiných se rozeznávali. S. Ignat. in hist. soc.

Veliká vojska velikým pohromám podléhají. Mužná ctnost nezáleží v bohatství, ale v srdnatosti, tato ne v počtu ale v srdci. Jako jedno slunce velebnější svítí než tisícero hvězd, tak jeden rek nad tisícemaňasů jest podstatnější.

Samou hojností věci lacinější i snadno toho syti býváme, aniž sobě vážíme, co všude a vždy po ruce jest. Vzácnost cenů činí. Samo sobě obtížné množství rádo způsobuje zmatek; snadno jeden druhému vadí a kdoby měl pomáhati, překážívá.

Větší množství nedělá vždy lepšího díla; co se společně obstarává, společně bývá zanedbáváno. Více lékařů léčívá hůře; na různě se rozstupují v radách začasté mezi sebou odporých; spíše spleťon než uzdraví. Ty hled' býti takovým, aby tebe bylo jednoho za tisíc.

Kráčejme ochotně ujistění jsouce že kříž, ježž máme nésti, bez Krista nikterak nebude a že při nás bude vždycky ochrana jeho, mocnější nad sročení vrahů všelikých. S. Ignat. ap. Bárt.

Člověk v trpění nevycvičený a nevyučený trpí; kdo umí trpět, ten bez poranění, ano bez pocitu živ jest; čím se oneh kormoutí, veselí se tento; pod kterým břemenem oneh lká, jásá tento. Tak veliký jest rozdíl mezi chtějícím trpět a nechťejícím.

K věcem tvrdým budiž srdce připravováno. Častěji za den tobě na mysl taniž, co by tě mohlo potkati bolestného, co těžkého. Nehody předvídané tepati budou méně, samovolně vyčekané nic. V ruce naší jest netrpět hrubě nebo netrpět nic.

Svých útěch má kříž; těch umíme-li užívati, nižádné protiventství nešťastnými nás nečiní. Od těch dob, co Kristus radostně snášel kříž, zrašil všecku hořkost jeho.

Syn Boží nebyl bez kříže. Kříž nebude bez Krista, ač přijímáš-li jej jako z Kristovy ruky darem seslaný, snášíš-li jej následuje Kri-

sta. Každý jest svého buď kříže anebo štěstí strůjce.

Oděv tvůj, aby slušel, budiž počestný, budiž příhodný k potřebě místa, kde živ jsi, budiž srovnalý se stavem, k němuž se znáš. S. Ignat. in vita.

Kdo z oděvu sobě vyhledává ceny, dosti na jevo dává, že jiné ceny do sebe nemá. Ty ozdubuj roucho, nikoli roucho tebe. Málo na tom záleží, hladká-li jest či draslava skořepina, která pokrývá perlu; perle ona ceny neuje.

Jaký to bidák, jenž od ruky krejčovy neb od umění stříbrníkovy slávy sobě zjednáva! Což jest oděv ten, jehož jsi chtivý, což hedbáv a šarlat? Jsou výkaly červů: vzácnat' ovšem příčina k honosení se.

Oděv jest trvalý cejch hanby, daný pokuton za hřích Adamovi, skrze nějž s dědičným hříchem na syny převedena jest potřeba oděvu a ta spíše k zahanbení než k oslavě ukazuje.

Aby kryl, aby před zimou a zlým počasím tělo chránil, nikoli aby ozdoboval a pýše sloužil oděv dán jest; proč ho naopak užíváš k marnosti?

DOPISY.

Z Litoměřic, 17. srpna 1882.

Díky Bohu! Doba siroby diecése Litoměřické netrvala tentokráte dlouho. Dne 28. října 1881 zemřel předešlý biskup vdp. Antonín Ludvík Frind a dne 15. srpna t. r. slavil svůj příchod do Litoměřic nynější biskup nejduš. p. Dr. Emanuel Jan Schöbl, bývalý generál a velmistř rytířského řádu křížovníků. Z Prahy odjel v pondělí dne 14. srpna provázen jsa dvěma členy téhož řádu vdp. generálním vikářem a proboštem Mayerem a sekretářem P. Josefem Melicharem. Na nádraží Mělnickém, jakožto na prvním větším v diecési Litoměřické uvítali jej zástupcové kapituly Litoměřické veledušt. pp. kanovníci: generální vikář Frant. Demel a Frant. Krajský, duchovenstvo majíc v čele vld. p. vikáře a děkana Jana Šourka, c. k. hejtmán, městská rada s purkmistrem města Mělníka, zástupcové četných spolků, veškeré učitelstvo a veliký zástup lidu. Vdp. kanovník a generální vikář pozdravil česky nejduš. p. biskupa asi takto: „Na pomezí diecése přicházíme jako zástupcové celé diecése pozdravít Vaši biskupské Milosti! Přijmete od nás upřímně ujistění lásky a oddanosti, jak věrné kapituly a veškerého duchovenstva, tak i všeho

lidu věřícího. A na důkaz své věrnosti chceme vyzývat Matku Boží, jejíž Nanebevzetí svatvečer právě dnes slavíme, chceme doprošovat se přimluvy sv. Štěpána, sv. Ludmily, kteráž nedaleko od místa tohoto jistě mnoho a mnoho za víru svého národa se modlila. Bůh Vám popřej své milosti, abyste dle Jeho svaté vůle k Jeho oslavě, ku své a naší spáse mohl zastávat svůj úřad těžký.“ — C. k. hejtmán promluvil asi takto: „Na rozhraní dvou diecézí osměluju se jako zástupce vlády a všeho lidu zdejšího vysloviti Vaši Milosti své pozdravení a svou úctu.“ Načež nejd. p. biskup vystoupiv z vozu na peron promluvil v tomto smyslu: „Děkuji vám pánové a všem, jejichžto city jste mně vyslovili. Buďte ujistěni, že vždy jen Vaše blaho budu mítí na zřeteli a že nikomu ani nejmenším neubližím. Ctím českou řeč a miluju český lid a důkazem mé otcovské lásky přijmete mé pastýřské požehnání!“ — Podobně krásné bylo uvítání na všech nádražích až do nádraží Polepského, kdež nejd. p. biskup sestoupil z vlaku a vozem odebral se na svůj biskupský statek ve Třebouticích. — V Liběchově, ve Štětí, v Hošticích i v Polepech shromážděno bylo na nádražích vld. duchovenstvo, učitelstvo se školními dítkami a zástupcové občanstva. V úterý na den Nanebevzetí Panny Marie dne 15. srpna slavil pak nejd. p. biskup slavný vjezd do Litoměřic. — Litoměřice učinily seč byly, aby důstojně a slavně přijaly ve svůj střed prvního hodnostáře církevního. Více bran slavnostních bylo postaveno v ústřety nejd. p. biskupovi, a domy, kudy průvod ubíral se měl, byly vesměs chvojím a prapory ozdobeny. A přes to, že kněží v diecézi jest velký nedostatek a že týž den mnozí doma zůstatí musili k vůli poutním slavnostem, sešlo se kněží 120 na počet. Byli zde i duchovní řádové zástupení, aby nového velepastýře uvítali, bohoslovců sešlo se asi třicet. Po osmé hodině přijel nejd. p. biskup provázen dvěma pány kanovníky ku hlavní slavobraně v Široké ulici, kdež uvítán byl od purkmistra p. Gebhardta a městského zastupitelstva. Na to kráčel v průvodu do městského kostela, na jehož ozdobeném portále zaznamenána byla slova: „Dominus protectio tua!“ Průvod ze chrámu Páně městského do biskupské katedrály byl okázalý a zúčastnili se zástupce místodržitele č. k. místodržitelství, místopředseda p. Friedl. rytíř z Ebensee, opat kláštera Cisterciáků z Oseka a opat z Pöltnerberga na Moravě,

úřednictvo zdejší, spolky, školní žactvo doprovázeli nejd. hodnostáře církevního v průvodu do jeho katedrály. Že někteří nechali urvat se projevy církvi nepřátelskými, nikdo ze přítomných jistě nezpozoroval. Ve chrámu Páně oslovil nejd. p. biskupa kanovník senior veled. p. Dr. Jan Řehák klassickou řečí latinskou, doporučeje jemu diecézní duchovenstvo i lid věřící. Nejdůst. p. biskup odpověděl nejprve latinsky a pak obrátiv se k lidu mluvil německy, poukazuje hlavně na dvě ctnosti křesťanu nevyhnutelně potřebné, na víru a na křesťanskou poslušnost, jejichž vzor nejdokonalejší spatřujeme na Panně Marii. Mezi jiným promluvil asi takto: „Přicházím k vám s upřímným srdcem beze lstí, s úmysly nejlepšími o blaho diecése. Já a přátelství jako váš otec přeju si žiti s vámi. A kdyby snad proti mému očekávání vyskytla se mezi námi nějaká neshoda, pak buďte ubezpečeni, tato neshoda nevyjde ze srdce mého, ale z povinností mých biskupských a kněžských. Bůh račiž vám dáti své požehnání nyní i v budoucnosti.“ Řeč tato, jakož i pastýřský list z hloubi srdce psaný získaly nejd. p. biskupu srdce všech, kteří je buď slyšeli anebo četli. — *Pastýřský list* k lidu čten byl již v neděli dne 13. srpna ve všech kostelích diecése Litoměřické. Nový p. biskup činí v listu tom jaksi vyznání nejen náboženské, ale i politické, a praví: „Jsem rodem Němec a uznávám s díkem a radostí německou řeč za svou řeč mateřskou; první vychování obdržel jsem však na místě, kde obě zemské řeči jsou obvyklé, tam měl jsem příležitost seznati také druhou řeč a naučiti se ctíti občany jazyka slovanského; proto nikdy nezapomenu, co jsem jim také povinen a co apoštol klade každému, zejména biskupu na srdce: „Není tu žida, ni Řeka, ani otroka, ani svobodného, ani muže, ani ženy, neboť všichni jedno jste v Kristu Ježíši.“ Co vrchní pastýř smíšené diecése budu příslušníky obou jazyků, kteří mně jsou svěřeni, považovati za své syny a deery v Pánu.“ A dále praví biskup: „Jak v ohledu jazykovém a národním, nebudu na poli politickém straníkem“. Nejvyšší zásadou bude mně předpis Božského Spasitele: Dávejte císaři, co jest císařovo, a co jest božího, Bohu. Přísahu, kterou jsem J. c. k. apošt. Veličenstvu přísahal, splním s pomocí Boží za všech poměrů až do posledního okamžiku. Proniknut vědomím, že biskupa první a vlastní úkol jest, vedení nesmrtelných duší a „né řešení státních

poměrů, nebudu, se nepovolán a bez důležitých příčin míchat do politiky.“ Bude-li se jednati o zřejmé blaho národa aneb o dobro svaté katolické církve, neopomenu na pravém místě pozvednouti hlas svůj. Vy vykonávání jeho politických práv nebudu nikomu překážeti, dokud zachová meze zákona a neporuší zjevně nařízení Boží neb církve.“ — Odpůldne navštívil p. biskup seminář, aby zde pozdravil kněžstvo své diecése zde shromážděné. Při této příležitosti podal a přednesl důst. p. Jos. Benda, farář v Dolním Bousově báseň, napsanou na památku slavného nastolení Jeho biskupské Milosti nejdůst. našeho pana arcipastýře. Ve čtvrtek udělil nejd. pan biskup nižší svěcení pěti bohoslovcům a dne 24. srpna t. r. posvěcení budou od něho na kněze tito p. bohoslovci čtvrtého roku: Gustav Ruder z Georgswalde, Ignát Donath ze Schönfeldu v Sasku, Josef Dumek ze Sklenářic, Frant. Dvořák z Bystrice, Vavřinec Enzmann z řádu Cisterc. v Oseku z Dörnsdorfu, Jindřich Fleck z České Kamenice, Karel Glassmann z Ml. Boleslavi, Jan Lischka z Litoměřic, Bedřich Pabst z Mnichova, Josef Piskač z Mnichova Hradiště, Otto Pitra z Benešova, Arnošt Rameš z Podůlčí, Karel Reiter z Mnichova Hradiště, Frant. Rezníček z Velkých Svatoňovic, Ignát Schreyer z Kamenice n. Lípou a Ludvík Seywalter z Brandýsa n. Labem. — Končím dopis tento slovy složenými z počátečních písmen básně jmenované: „Ať žije nejdůstojnější náš pan biskup Emanuel Schöbl“ a několika veršů z téže básně:

„I srdečně buď vítán nám!
Nehledej srdce Tvé nižádný žal,
Aniž která zloba tohoto světa —
Šťastně žij mezi námi dál
Předlouhá mnohá a mnohá léta!“
A. Č.

Z Golčova Jenikova, dne 15. srpna 1882.

(*Kněžské druhotiny.*)

Skvěle a slavně vypadla prostřední pouť Jenikovská, tak že není pamětníka, by svátek Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie kdy tak slavně slaven byl v Golčovu Jenikově, jako letos. Zavítal totiž, jak byl přislíbil, nejdůst. pan biskup královhradecký mezi nás dne 14. t. m. odpoledne, aby jako vrchní pastýř náš oslavil kněžské druhotiny velezasloužilého vdp. Josefa Novotného, arcikněze, bisk. vikáře a děkana Golč-Jenikovského. Všichni osadníci

byli velmi potěšeni a rozradostněni, když se byli dověděli, že sama Jeho biskupská Milost slavnost tuto svoji vzácnou přítomností oslaví a poctí; a proto uvítali s nadšenou radostí vzácného hosta, jenž si neobtěžoval dalekou cestu konati, by ukázal, kterak ctíti se má kněz, jemuž dopřáno 50 let na vinici Páně pracovati a službu Boží věrně a svědomitě zastávati. Jak by mohla osada bez pohnutí zůstatí při vzpomínce: máme duchovního otce a pastýře, jenž již 50 let mezi námi službu Boží vykonává a o naše spasení se stará. A v pravdě jest to památná slavnost, o čemž nás poučují i velebné a vznešené modlitby a obřady církevní, jež se při kněžských druhotinách konají. Připomínám zvláště toto: Knězi jubilantovi klečícímu na stupních oltáře dává se na hlavu věnec a říkají se slova: Buď věrným služebníkem Božím, až do smrti, a Pán dá tobě korunu života; neb kdo setrvá až do konce, spasen bude. Pak se podává jubilantovi berla na způsob kříže připravená a ozdobená s těmito slovy: Přijmi ctihodný kněží Páně berlu kříže k podpoře svého stáří. Odstup od tebe se chlubití, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, abys skrze něho od ctnosti ke ctnosti pokračuje ke slávě přišel věčné. Jak dojemné a povznášející jest okamžení, když jubilant věřícímu lidu uděluje požehnání a takto se modlí: Všemohoucí věčný Bože, jenž nechceš, by kdo zahynul, nýbrž aby všichni spaseni byli, vylij na tyto služebníky a služebnice své milost Tvého požehnání, a uděl všem víru živou, naději pevnou, lásku čistou, trpělivost svatou, aby na cestě přikázání Tvých tak kráčeli po statcích časných, by neztratili věčných. Všeckým požehnaním nebeským a zemským požehnej vás Všemohoucí Bůh a milosrdný Hospodin † Otec i † Syn i † Duch svatý, abyste viděli statky Jerusalema a měli se mnou život věčný, s pomocí Pána našeho Ježíše Krista, který s Otcem i Duchem svatým živ jest a kraluje Bůh na věky věkův. Amen. — Po vykonaných obřadech vystoupil na kazatelnu Časlavský vdp. děkan, biskupský notář a vikar. tajemník Jan Nožička, a na základě slov písma sv.: „Jednohoť jest potřebí; Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odjata od ní“, (Luk. 10, 41.—42.) velmi dovedně a dojemně vysvětlil význam slavnosti kněžských druhotin, vyličil věřícímu lidu působení a moc kněžstva novozákonního, které lidem ustavičně připomíná a až do skonání světa připomínati bude, že jednoho

jest potřebí: hledati království Božího a spravedlnosti jeho, obnovil veřejně slib s lidmi, že víře sv. věrnými zůstanou, doporučil p. jubilanta i našeho vrchního pastýře, nejdůstojnějšího biskupa Josefa Jana do ochrany nebeské královny Panny Marie, vyslovil ve jménu všeho lidu velmi četné shromážděného p. jubilantovi i Jeho biskupské Milosti nejsrdečnější přání, by jim Pán Bůh na přímluvu Rodičky Boží Marie Panny vše dobré, zvláště pak stále zdraví, dlouhý věk popřáti a po této pouti pozemské do nebeského království se všemi ovečkami svěřenými milostivě přijati ráčil. Tu ujal se slova sám pan biskup a vyličil velmi jsa pohnut v srdci svém dle slov sv. apoštola Pavla: „v Kristu Ježíši skrze evangelium já jsem vás zplodil“ (Epiš. I. Korint. 4, 15.), kterak dnešní slavnost jest jako rodinná, kde dítky vůkol otce svého duchovního shromážděné se radují a Pánu Bohu vroucné díky vzdávají za dar svaté víry a za všechna dobrodiní ze sv. víry plynoucí. Dej, ó Bože, by slova ta otcovská nevymizela nikdy z paměti. A zajisté jenom tenkrát, když věřící k duchovní vrchosti a ke svým kněžím tak se chovati budou, jak se dítky ke svým rodičům chovati mají, splní se, co Bůh ve čtvrtém přikázání slibuje, budeme dlouho živi a dobře se nám povede na zemi, a hojnou odplatu obdržíme v nebesích. Pak měl pan jubilant zpívanou mši sv., zapěl Pánu Bohu chválu a díky mocným a jasným hlasem, velectěné učitelstvo na kůru statečně si vedlo, tak že milo bylo poslouchati vznešený a velebný zpěv, jenž k výsosti nebeské se vznášel. — Konečně zapěl p. jubilant „Tě Boha chválíme.“ Ano chvalme Pána Boha všichni a oslavujeme jméno Jeho na věky věkův. *F. R.*

Z Olomouce, dne 18. srpna 1882.

(Svěcení biskupské.)

Na den Nanebevzetí Panny Marie světil ve zdejším chrámu Páně J. Eminence nejdůst. pan kardinál kníže-arcibiskup Olomoucký lantkrabě Fürstenberk vys. důstojného p. Františka Bauera, jmenovaného a potvrzeného biskupa Brněnského. Vele důležitý obřad tento přilákal veliké davy lidu, dychtící spatřiti vyvolence Páně, nejen do hlavního chrámu, kde konsekrace se měla dít, ale i před knížecí arcibisk. seminář, kde prozatím svěcenec p. Dr. Bauer se ubytoval. O půl 9. hodině za slavnostního a

dojemného hlaholu všech zvonů přijel „vyvolenec“ ve průvodu svého sekretáře v povozu Jeho Eminence pana kardinála do metropolitního chrámu, kde slavnostním způsobem za assistance nejdůst. biskupů světicích, p. hraběte Belrupta z Olomouce a J. M. p. Dr. Pruchy z Prahy, konsekvován byl. Obřad trval skoro do 12. hodin. — Slavnosti účastnil se místodržitel moravský při zvláště připraveném klekátku, p. hrabě Schönborn, kapitola Olomoucká a z Brněnské vdpp. Dr. Zeibert, Rausz a Schuderla. Přítomen byl též Msgr. pan hrabě František Schönborn, bratr místodržitelův, vicerektor Pražského kníž. arcib. semináře bohoslov., dále čestní kanovníci J. Haas, představený semináře Olomouckého a Msgr. J. Weinlich, arcikněz Mohelnický. V lavicích bohoslovců zaujali místo rektor Brněnského semináře bohosl. veledůst. p. Jos. Schrefl, děkani jak z Olomoucké tak Brněnské diecése, professoři c. k. bohosl. fakulty Olomoucké, p. P. Lehner z Prahy, zástupcové konventu Redemptoristů, Dominikánů a Kapucínů. Na tribunách byli pak civilní i vojenští hodnostáři a vedle mříže presbytáře postavil se „spolek katol. jednoty tovar.“ jejiž ředitelem býval nejd. p. biskup Dr. Bauer. — Po konsekraci přijal novosvěcený biskup v kníž. arcib. paláci blahopřání. Msgr. vdp. Klug, čestný kanovník, blahopřál Mu ve jménu kněžstva, načež oslavenec srdečně děkoval a každého zvláště přívětivě oslovil. Podobně přišel též blahopřát president krajského soudu p. Dr. Schwetz, místodržitelský rada p. Khade, purkmistr pan J. šlechtic z Engelů a deputace „katol. jednoty tovar.“ Po té odebral se vys. důst. p. biskup do bohoslov. semináře, kamž se okolo jedné hodiny dostavila kapitula zdejší. — Na počest novosvěceného biskupa děly se různé ovace: p. Dr. Srbecký, správce Meziříčského dekanátu, odevzdal Mu v předvečer slavnosti překrásnou adresu od kněžstva jmenovaného dekanátu v níž kalligraficky nakresleno bylo rodiště nejdůst. p. biskupa, farní kostel v Meziříčí s oltářem, u něhož Jeho biskupská Milost první mši sv. Bohu obětoval, město Meziříčí atd., začez p. biskup jsa velmi dojat, srdečně děkoval. Nejvíce však Jej dojalo, když spatřil jub. kněze p. J. Pochylu, faráře z Lešna, v němž našel po smrti svých ctěných rodičů otce i matku, a v jeho bytu druhý domov svůj a jenž Mu též při přímici kázal; slzy z očí obou se vyronivší byly toho důkazem. Slzícího pak p. biskupa rozradostnila vtípem i humorem oplý-

vající adresa od občanů z vesničky Žiliny, kde Jeho biskup. Milost národní škol navštěvoval, kterou adresu Mu podal pan J. Prorok, bývalý katecheta p. biskupův. Své hosty pohostil vys. důst. p. biskup v arcib. semin. Téhož dne byla u J. Eminence slavnostní hostina, ku které dostavili se okolo čtvrté hodiny assistující pp. biskupové, p. místodržitel, Olomoucká kapitula, deputace Brněnské, Msgr. p. hrabě Schönborn, představení semináře Olomouckého i Brněnského, dp. Ferd. Lehner atd. Jeho Eminence p. kardinál připil sv. Oci, nově konsekrovaný p. biskup J. ap. Veličenstvu císaři pánu a Jeho Eminenci p. kardinálu a assistujícím pp. biskupům; po té Jeho Eminence připil novosvěcenému biskupu p. Dr. Bauerovi a p. místodržiteli, pan místodržitel na to pozdvihl pohár ku připitku moravskému kněžstvu. — V den konsekrace zasláno bylo jeho biskup. Milosti ze všech stran mnoho blaho přejících telegramů. — Večer téhož dne navštívil p. biskup v průvodu duchovních „katol. jednotu tovar.“, jejíž představeným byl, kde uctivě Jej přivítali několika vybranými hudebními kusy a zpěvem, jež řídil p. Konečný. Pobyt déle ve spolku rozloučil se srdečně a zanechal tam svou podobiznu s vlastním podpisem.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejđ. p. kardinál arcibiskup ráčil trvati v těchto dnech ve Vidni, 23. t. m. byl přítomen poradě konsistorní a pak se odebral na své letní sídlo do Břežan.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 26. srpna na Karlově, od 27.—30. t. m. u sv. Kajetána, dne 31. srpna, 1.—3. září u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě a od 4. do 7. září u Maltézů.

— V pondělí dne 28. t. m. bude za příčinou církevní památky sv. Augustína, učitele církevního, v kostele OO. Augustiánů u sv. Tomáše na Malé straně v 10 hod. slavná mše sv., a odpol. o 4. hod. požehnání.

— Třidenní cvičení církevně-hudební v Praze od 21. do 24. srpna. V těchto dnech konalo se v Praze Triduum Cyrillské, ve kterémž se asi 100 příznivců a přátel církevní hudby účastnilo. První den, t. j. v úterý 22. byl věnován zpěvu obecnému, druhý ve středu dne 23. chorálu gregoriánskému a ve čtvrtek dne 24. cvičení v polyfonii.

— **Jubileum** 50letého vysvěcení na kněžství slavil dne 15. srpna velezasloužilý děkan kapitoly Vyšehradské vdp. Jan Berkovec. Za tou příčinou shromáždily se v 8 hodin ráno spolky Vyšehradské na náměstí k průvodu, který dítky školní a družičky zahájily. Průvod odebral se k bytu oslavencově, kdež do středu svého shromážděná již kapitola i s čestnými kanovníky oslavence přijala. Při té příležitosti přednesla jedna z družiček přání k tomuto dni a zároveň díky za lásku a obětavost, jakou v dobách dřívějších oslavenec škole a mládeži byl prokazoval. Veteránská hudba zahrála národní hymnu a průvod ubíral se dále ke chrámu Páně, kde pak záslužné působení oslavencovo slovy dojemnými vyličil probošt Vyšehradský vys. důst. Msgr. Václ. Štulc, žehnaje nejprve oslavenci sám, načež tento veškerému shromáždění požehnal. Napotom sloužena pontifikální mše svatá. Oslavenec při příležitosti svého jubilea vyznamenán byl záslužným zlatým křížem.

— **Nekřtění evangelíci v Prusku.** Roku 1875 nebylo křtěno dítěk rodičů evangelických 71.500, r. 1879 již 75.512. V prvním případě to činí 7.62 procent všech v tom roce narozených, v druhém případě 7.6 procent. V samotném Berlíně zůstalo z těch, kdo r. 1875 se narodili, nekřtěných 14.258, r. 1879 jen 13.140. Největší počet nekřtěných byl r. 1876, totiž 14.690.

— **Návrat do církve.** Dne 3. srpna učinil protestantský hrabě Josef Batthyány v chrámu Páně v Dolním Jemníku v biskupství Subotickém v Uhrách slavné vyznání víry katolické. Účastenství lidu bylo veliké.

— **Nový kostel.** V neděli byl ve Svatojanských Lázních slavně položen základní kámen ke stavbě katolického kostela, při čemž církevní obřady Kralohradecký pan biskup konal. Slavnostní řeč měl starosta stavebního výboru, lázeňský lékař dr. Kopf. Při hostině pronesl pan biskup připítek na císaře pána, purkmistr Stark na korunního prince a dr. Kopf na pana místodržitele.

— **Slavnost narozenin císařských** byla v pátek 18. t. m. také v Jerusalemě konána; v chrámě sv. Kateřiny tamže byla velká mše sv. sloužena a pak kázání konáno; při církevních výkonech těchto se skoro veškeré křesťanské obyvatelstvo Jerusalemské účastnilo.

— **Úmrtí.** V Políně, blíže Klatov, zemřel dne 12. srpna po 4nedělní ne-

moci dp. P. Václav J. Šanda, člen bývalého řádu sv. Benedikta na Slovanéch čili v Emauzích v Praze Zesnulý narodil se 2. března 1810 v Černíkově, osadě Polínské. Dokonav studia svá na gymnasiu Klatovském a pak Plzeňském, vstoupil do řádu Benediktinského v Emauzích v Praze a 8. prosince r. 1832 složil slavné sliby řeholní. Po dvou letech, 3. srpna 1834 byv na kněze vysvěcen, působil v Klatovech po drahá léta velmi blahodárně nejen co katecheta, co professor a pak i co ředitel gymnasijní, nýbrž i také co kněz, an na osadách okolních ve správě duchovní vypomáhal, sež jen mohl, tak že vším právem hoden byl, jmenovánu býti biskupským notářem Budějovickým.

Zápisky Svato-Janského Dědictví v Praze.

K sv. Janskému Dědictví v Praze přistoupili od 1. května do konce července t. r. údové títo: *Z Čech*: Rod Vojtěcha Pechy v Kvítkovicích; Marie Symonová v Lysé n. L.; dp. Fr. Černý, kaplan v Nových Hradech; Škola v Nových Hradech; Škola v Dvořišti; rod Kolina Frant. a Anny manž. v Bytčovicích; Anna Pikorová v Semilech; Marie Vonková v Ouhlebově odkazem; ctp. Jos. Valleský, bohoslovec v Král. Hradci; dp. F. Václ. Ryčan, kaplan v Strakonici; ctp. Jos. Šťastný a Lad. Heidl, bohoslovci v Král. Hradci z nadace Feichlovské. — *Z Moravy*: Rod Anny Spáčilové v Slavkově; Frant. Zavřel v Třebíci; Barbora Kabelíková v Přerově; Františka Vyhnanáková v Přerově; Josefa Zavřelová v Chropíní; Jos. Březina s Františkou manž. v Haňovicích; Marie a Marketa Spurná v Brně; Veron. Bystronková v Deškovici; rod Ignáce a Anny Kaňovských v Star. Městě; Teresie Varmužová v Hustoňovicích; rod Václ. Kučery v Opatovicích; Bartol. Vavrouch v Kojetíně; rod † Josefa a M. Anny Peškové v Kelníkách, rod Fr. Kachuňka v Ořechově; Terezie Růžičková v Uher. Brodě; rod Vendelína a Anny Kvapilovy v Břesovicích; Josefa Wenzlíková v Dlouhé Vsi; Josef Paterna v Prostějově; M. Anna Hradečná v Motylovicích; rod Josefa Řihoška v Chropíní; Anežka Vavříková v Hranicích; M. Anna Svožilová v Loutotíně; Anna Petrášová v Širavě; Cecilie Jadrníčková v Holešově; Veronika Váleková v Motylovicích. — *Z Rakouska*: Rod Vavřince a Marie Raškových v Poštorně; Marie Vlasicová v Nové Vsi horvátské; Frant. Černý a Anna manž. ve Vídni. — *Z Uher*: Rosalie Antálková v Brodsku Uherském; Josefa Plíšková, Josefa Jakubková, Marie Pitlíková v Břetislavi.

Literární oznamovatel.

— Vys. důst. p. praelat a kanovník při metrop. chrámu u sv. Víta Ant. Jandaurek vydal právě katechismus v jazyku něm., který velmi pečlivě jest spracován. Spisovatel jeví nejen výborné theol. vzdělání, nýbrž i bohatou zkušenost v oboru katechetickém. Katechismus tento předěl v mnohém ohledu nad starý Kanisianský, ačkoli na základě jeho jest zbudován. Psán jest naskrz logicky, jednoduše, jasně a mluvou správnou. Výklad jednotlivých pravd náboženských jest určitý, postup přehledný a důkazy zřejmé a pádné. Rozvrhuje se na tři díly, z nichž v prvním pojednává se o cestě vykoupení, v druhém o prostředcích vykoupení a v třetím o dile vykoupení. Jednotlivé věty optírají se o nemnohé avšak klassické výroky písmá sv. Náboženství kat. liší se ode všech bludných, že jest eminentně historické, že jest trestí a jádrem človecenstva, bez něhož zůstaly by děje a osudy pokolení lidského hádankou naprosto nerozlučitelnou. „Ježíš Kristus jest tentýž včera i dnes i na věky.“ Této stránky byl vdp. spisovatel plnou měrou bedliv, všude opírá jednotlivé pravdy o písmo sv., o dějiny svaté. Výměry jsou určité, neobsahují nic zbytečného a při tom jasné. Katecheta může dle tohoto katechismu snadno dávatí otázky, a dítko ještě snadněji může odpovídati. Od snažšího jde se k těžšímu, od známějšího k méně známému, jak toho paedagogika vyžaduje. Připojeny jsou modlitby ducha rýze církevního a snadny k pamatování. Katechismus tento není psán pouze pro mládež vyšších škol, ale pro každého věřícího i vzdělaného a učeného, a může se státi všem blahodárným zdrojem spásy, „Non nova, sed nove“ může se právem o tomto katechismu říci, o kterém vdp. spisovatel pracoval z lásky k Bohu a k nesmrtelným duším. Žehnejž Bůh práci této, aby nový katechismus, který již budoucím rokem na některých učelištích zaveden bude, byl také počátkem nového života mladší generaci naší zejména té, která studium se oddává. Zevnější úprava jest velmi slušná, důležitéjší slova tučným písmem označena, by i zevnějškem názorně padala do očí těm, kteří se z katechismu toho, jenž vydán jest firmou Rohlíčka a Sieverse v Praze, věcným pravdám našeho sv. náboženství učiti budou.

— „Hlasy katolického spolku tiskového.“ Rok 1882. Číslo 2. „*Pout Slovanů do Říma*“, která se konala ke dni 5. července L. P. 1881. Popisuje a vypravuje o ní dr. Karel Řehák. Díl II. Co jsme pravili již v jednom z předeslých čísel o tomto spisu, jest nám nyní opakovati. Vypravování v díle II. jest ještě živější a zajímavější, nežli v díle I. Uvádějí se histo-

ricky důležité řeči, kterými osloven byl sv. Otec jakož i jeho odpovědi. Nalezneš i slavnostní básně. Poukazuje se k honetnému chování se pouťníků, které jest očividným důkazem, že Stolicie papežská, ku kteréž kéž všichni stejnou láskou lneme, nezávisí od milosti a nemilosti italských revolucionářů, nýbrž že má za sebou miliony ostatních národů, oduševněných za sv. věc církve, kteří jsou hotovi, odrážeti vzteky branpekelných od skály Petrovy. — Katolický tiskový spolek pokládá v popředí za svou úlohu, tuto lásku ke sv. Stolicí rozšiřovati a podněcovati. Proto vydáno bylo toto pěkné dílo. — Kéž do mnohých a mnohých rodin přístupu nalezne.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Moric Jan *Kryšpín*, čl. ř. sv. Augustina, převor a admin. u sv. Tomáše v Praze, 14. srpna 1882, (nar. v Tuřni 16. dubna 1821, prof. 14. června 1849, vysv. 29. července 1849.)

Vyznamenán jest:

vdp. Fr. *Razák*, far. u sv. Mikuláše v Praze a č. kons. rada, stal se č. kanovníkem při kolleg. chrámu v Mikulově na Moravě.

Jmenování jsou:

vdp. P. Bruno *Bayerl*, opat ř. prem. v Teplé, čest. kníž. arc. kons. radou;

vdp. Ant. *Burian*, kn. arc. vikář okresu Votického a osob. děkan v Prčici, jmenován síd. kanovníkem v Staré Boleslavi.

Ustanovení jsou:

P. Ambrož *Kozler*, čl. ř. sv. Benedikta v Břevnově, za kapl. tamže;

P. Aurelius *Labler*, čl. ř. sv. August. v Praze, za proz. admin. fary u sv. Tomáše v Praze;

p. Jos. *Binder*, far. v Aši, za koop. u sv. Duha v Praze;

p. Karel *Lochschmidt*, koop. v Haslavi, za admin. v Aši;

p. Norb. *Košatecký*, neom., za koop. v Haslavi;

p. Frant. *Brusák*, kp. u sv. Jindřicha, za kapl. a katech. u sv. Štěpána v Praze;

p. Ant. *Nepil*, kp. u sv. Haštala, za kp. u sv. Jindřicha v Praze;

p. Jos. *Mejsnar*, kp. ve Falknově, za koop. u sv. Haštala v Praze;

p. Václ. *Macák*, neom., za kapl. ve Falknově;

p. Václ. *Tvrď*, koop. v Libni, za kp. ve Volšanech;

p. Vinc. *Němeček*, koop. v Schmiedebergu, za koop. v Libni;

p. Frant. *Skrbek*, neom., za koop. v Schmiedebergu;

p. Ant. *Šindelář*, kp. v Slavkově (Schlaggenwald), za katech. v Berouně;

p. Jos. *Kreisinger*, neom., za kp. v Slavkově;
p. Julius *Kotrba*, neom., za kp. v Chebu;
p. Vavř. *Hojsa*, neom., za kp. v Kraslici;
p. Jan *Hnátek*, neom., za kp. v Přimdě (Přaumburg);

p. Vlad. *Bečvář*, kp. v Sedlici (Zettlitz), za kapl. v Cerhovicích;

p. Jos. *Pacák*, kp. v Sedlici (Zettlitz), za kap. v Načeradci;

p. Jarosl. *Sedláček*, neom. a katecheta na Kládně, za I. kp. v Sedlici;

p. Gerhard *Kordule*, neom., za II. kp. v Sedlici;

p. Alois *Foret*, koop. v Chodově, za koop. v Mrtníku;

p. Fr. *Marek*, neom., za koop. v Chodově;

p. Václ. *Ziegler*, kp. v Načeradci, za kp. v Příbrami;

p. Stanisl. *Holub*, neom., za koop. v Abertanech;

p. Ant. *Herout*, neom., za kp. v Stanovicích (Donawitz);

p. Fr. *Pašek*, kp. v Stanovicích, za kp. ve Vlašimi;

p. Frant. *Vacek*, koop. v Niklasberku, za kp. ve Velvarech;

p. Václ. *Ujka*, kp. v Charvátci, za kp. v Netvořicích;

p. Rudolf *Horský*, kp. v Netvořicích, za kp. v Oreše;

p. Jan *Zahálka*, kp. ve Vraném, za kp. v Železně;

p. Frant. *Dvořák*, neom., za kp. v Kozlově;

p. Jos. *Ruml*, katech. ve Vlašimi, za katech. v Plzni;

p. Karel *Hrdina*, kp. v Železně, za far. v Netvořicích;

p. dr. Karel *Řehák*, dosud vikarista na Vyšehradě, vzdal se svého úřadu a vstoupí dne 1. září do kláštera benedikt. v Břevnově.

V biskupství Královéhradeckém.

Ustanovení jsou:

p. Frant. *Horáček*, kaplan v Žamberku, za katechetu na c. k. vojenské podreálce ve sv. Hypolitu;

p. Al. *Dokonal*, kooper. v Hnátnici, za kapl. v Borohrádku;

p. Václ. *Matzke*, kapl. v Abtsdorfu, za kapl. v Karli;

p. Karel *Bek*, koop. Jansdorfský, za kapl. v Abtsdorfu;

p. Ign. *Zeman*, koop. ve Svratce, za kp. v Sebranicích;

p. Václ. *Kozelka*, kp. v Holicích, za koop. v Jablonci, odkudž

p. Alois *Nedvidek*, za kapl. v Holicích.

Dar. Spolku sv. Michala darováno od alumnů 1 zl. 80 kr.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Kázání

na slavný den Jmenovin Rodičky Boží,
Marie Panny.

Zdráva buď milosti plná, Pán s Tebou:
požehnaná Ty mezi ženami. (Luk.
1, 28.)

Přístup.

V nízkém domku Nazaretském klečí pokorná Panna na modlitbách. Čistá duše její zalétá k nebesům a hochá se v myšlénkách nevystihlou svatostí Boží. Jedna toliko prosba tane zbožné dívky v srdci a na rtech, aby seslal již dobrotivý otec nebeský Spasitele lidu svého, který by jej vyvedl ze stínu smrti ke světlu života. A tu najednou naplňuje se komnata jasnou září, líbá vůně rozšiřuje se vůkol, před klečící pannou stane spanilá postava. Kdo to zavítal do chudé světničky v Nazaretě? Šaty neznámého hostě stkví se nebeským světlem, obličej jeho září radostí a blažeností, celý zjev jeho prozrazuje posla Božího. Ano totéž Gabriel, kníže říše Páně, síla Hospodinova, archanděl Gabriel! Avšak kam to přichází vznešený ten strážce trůnu Boha živého? Snad se mylí? Snad sestoupiti měl do královského paláce v Jerusalemě a nikoliv do chýže horského Nazareta? Vždyť zde bydlí chudý tesař Josef se svou Nevěstou Marií Pannou. Nemylí se. Poselství jeho platí jí, ona jest netoliko dcerou královskou z rodu Davidova, nýbrž i pro čistotu a pokoru svou vyvolenou dcerou Boží! Avšak hle, sv. Panna se modlí, ona se léká, jakmile z úst andělových jen několik slov byla zaslechla. Co zvěstuje jí posel nebeský, že svatá bázeň se jí zmocňuje? „Zdráva buď, milosti plná, Pán s Te-

bou, požehnaná Ty mezi ženami!“ (Luk. 1, 28.) Jak by se nermoutila pokorná panna slyšíc tak velikou chválu. Myslíla posud, že je nehodným dítětem Božím, že je poslední mezi dcerami Israelskými a nyní pozdravuje ji anděl slovy tak vznešenými. V brzku dovídá se ještě více. Archanděl Gabriel sděluje jí věčný úradek Boží, sděluje jí, po čem toužilo srdce její, totéž, co prorockým duchem poznala Alžběta, která pozdrav andělský takofka doplnila řkouc: „Požehnaná Ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého.“ (Luk. 1, 42.) Což tedy divu, že církev sv. stále majíc na mysli vysokou hodnotu blahoslavené Rodičky Boží, často přechasto obrací se k ní s prosbou a uvažujíc slova andělského pozdravení připojuje k nim vroucí přání své volajíc: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás za hříšné nyní i v hodinu smrti naší!“

Od onoho dne, co vyřízeno bylo v chýži Nazaretské poselství s nebes, uplynulo více než osmnácte set let. Památku jeho světíme každoročně a do roka nejednou, světíme ji i dnes. Na všech místech širé země, kde prostírá se svět katolický uvažují se dnes slova andělova a zástupy zbožných věřících s tlukoucím srdcem jim naslouchají. I my budeme následovati příkladu jejich. A abychom milý onen pozdrav andělský, který po vůli církve sv. každodenně třikráte, modlití se máme, dobře se modlili uvažovati chceme dnes jednotlivá slova jeho. I seznáme v brzku, že v prvním díle obsažena jest chvála sv. Panny a že i my prokazujeme čest a chválu blahosl. Rodičce Boží, když nábožně se ho modlíme, v druhém pak díle, který církev sv. přivtělila k pozdravení andělskému, vyzývá Pannu Marii jakožto Matku a přímluvkyni naši. A o obém promluvíme ve dvou dílech.

Pojednání.

I.

„Zdráva buď!“ pravil archanděl Gabriel k sv. Panně. Zdráva buď. O přemilé slovo! Vyšlo z trůnu dobrotivého Boha a ústy andělskými zvěstováno bylo pokorné dívce Panně. Rozhněvaný Tvůrce nevďěčného lidstva zapomíná na urážku padlého pokolení a milostivým pozdravem svým započiná dílo vykupitelské. Buď zdráva, volá k vyvolené Nevěště Ducha sv. a zároveň ke všem zavrženým synům a dcerám lidským. Do těžké nemoci upadli všichni hříchem Adamovým, smrt slavila své vítězství nad životem a posud nebylo by nikde na širém světě léku, kdyby lékař nebeský nebyl vzal na sebe podobu služebníka a potupnou smrti svou na dřevě kříže nás nebyl uzdravil. Zdráva buď, di anděl a tak voláme i my, když příjemný hlas zvonu nás upomíná na pozdrav posla nebeského. Jaká to čest pozdravovati královnu andělů slovem tak libezným! Radovati se má dítko, radovati se má mladík, muž i stařec, že mu dopráno vyzývati neposkvrněnou Pannu, která přinesla světu Slovo věčné, Spasitele všech národův.

Než pověz nám již vznešený posle, jak máme nazývati onu dívku přebлаženou, kterou jsi pozdravem svým povýšil nad dcery královské? *Maria!* O sladké jméno, po jménu Pána a Spasitele našeho nejsladší ze všech, jež jsme kdy slyšeli, jež jsme kdy vysloviti mohli. „Maria, jméno Tvé je tak milé a příjemné“, volá sv. Bernard, „že není možná, aby ten, kdo je vyslovuje, nezahořel láskou k Tobě a Bohu. Maria, tys radosti andělův, tys postrachem mocností pekelných, ty jsi naděje a touha dítek lidských.“ Ty jsi onou hvězdou mořskou, jak jméno Tvé nám hlásá, která ukazuje nám cestu po nebezpečné plavbě na vlnách tohoto světa, cestu do přístavu věčného pokoje.

Zdráva buď Maria, *milosti plná*, tak hlásá archanděl dále a poučuje nás, proč vyhlédl Bůh Marii za Matku jednorozného Syna svého. Maria je milosti plná. Již v lůně matky své zářila světlem milosti Boží, ji neovanul nikdy dech knížete temnosti, ďábla, kterému uvěřila Eva v ráji. A pro tuto plnost milosti, pro tuto krásu duše její nevanoucí, vyvolil Bůh ji za Evu druhou, aby napravila, co zkažila Eva první, aby potřela hlavu hada pekelného a získala nám přízeň Boží. Zdaž pamatujeme často na to, že toliko milosti a sva-

losti můžeme se zalíbiti Pánu Bohu? Zdaž snažíme se, abychom stali se podobnými sv. Panně? O Nejmilejší, neprodlévejme, neodkládejme! Dokud ještě čas, konejme dobré. Dobrotivý Bůh vztahuje stále pomocnou ruku svou k nám, on nás vyzývá, abychom ctnostným životem, plněním všech povinností, vystříháním se všeho zlého dobývali si zásluh pro království nebeské. Kristus Pán, ten pastýř dobrý, který položil život svůj za nás a otevřítí dal srdce své kopím, aby předrahou krví svou smažal všechny viny naše, Kristus Pán, pravím, stojí u dveří srdce našeho a tluče na ně. „Jestliže uslyší kdo hlas můj,“ tak volá k nám, „vejdu k němu a s Otcem k němu přijdeme a stánek svůj u něho zvolíme.“

Ani bychom věřiti nechtěli, že dobrotivost Spasitelova k nám může tak velika býti, kdyby archanděl Gabriel v pozdravu svém totéž byl nepředpověděl. „*Pán s Tebou!*“ praví k zaražené dívence. Ejhle, tedy Pán opouští výsosti nebe, opouští slávu věčnou a sestupuje do srdce lidského. Nedivte se tomu Nejmilejší! Bůh stvořil srdce to pro sebe, ono je nepokojné, pokavad nespočine v Stvořiteli svém. Panna Maria dobře to věděla. Ona odtrhla je od všeho stvořeného, odtrhla je od světa a přinesla za obět Hospodinu. A Bůh posvětil srdce, duši její a vyvolil si ji za stánek přebývání svého. Jaká to čest, jaké vyznamenání! Pán s Tebou! Plesej, jásej sv. Panno, čeho se ti může nedostávat, když sám Bůh, Pán nebe a země sídlí v životě Tvém? Slovo stalo se tělem, Syn Otce všemohoucího stal se člověkem, stal se Synem Tvým! O, Pán je skutečně s Tebou jako ženich s milovanou nevěstou svou, jako otec s milou dcerou, jako král, který choť svoji všemi poklady říše své ozdobuje. Pán s Tebou Maria, jako slunce s měsícem, kterému propůjčuje světla svého, jako kormidelník na lodi, kterou před úskalím chrání a neporušenou do vlasti své přivádí. A tím, že sestoupil k Tobě, získán jest i nám; neboť vystoupiv ze svatyně těla Tvého za nás trpěl, za nás zemřel a na památku smrti své obdaroval nás chlebem života, pravým Tělem a Krví svou. Pamatujme na sv. Pannu, kdykoliv přijímáme Tělo Páně, neboť z ní vzal Kristus Pán lidskou přirozenost svou a jako byl s Marií, tak spojuje se i s námi.

Chvála a čest Tobě, Rodičko Boží, *tys požehnána mezi ženami!* Ano, tak řekl archanděl, tak řekla i sv. Alžběta. „Mnohé dcery Israelské shromáždily poklady, Panna

Maria převýšila všechny.“ (Srovn. Přísl. 31, 29.) Co jest Judita, ona statečná ochránitelka města Betulie, která slabou rukou svou stala hlavu vůdce Holoferna, proti matce naší? Co jest královna Esther, která prosbami svými odvrátila záhoubu od národa židovského, proti Matce Spasitelové? Ona potřela hlavu ďablovu, zachránila veškerý svět před záhubou věčnou. A proto nazval ji sám Bůh ústy Gabrielovými a ústy sv. Alžběty: požehnanou mezi ženami.

Chlouba matčina jest zdárný syn. Jak hrdy bývají matky, když mohou se honositi dobrými dítkami. Jak rády slýchávají chválu jejich z úst přátel a známých! — I drahá Matka Spasitele našeho radostí oplývá, slyší-li, že hlasy zbožných věřících, za které miláček její krev vycedil, oslavují Božského Syna jejího. První, kdo z lidí chválou tou ji pocíl byla sv. Alžběta, příbuzná její ana zvolala: „*Požehnaný plod života Tvého.*“ A církev sv. položila takorůžka korunu ke slovům těm a dokládá: Požehnaný plod života Tvého *Ježíš!* Ano, Ježíš Syn Boha živého požehnal blahoslavené Matce své, on to jest, skrze kterého velebí všichni národové Marii Pannu, on to jest, který povýšil ji nad kůry andělské a učinil ji královnou sboru svatých a světic na nebesích. Požehnaný na věky! Před jménem jeho má se skláněti koleno každé nebešťanův i pozemčanů, ba i mocnosti pekla třesou se slyšíce jmenovati Ježíše. Ježíš Kristus prikazuje nám hlasem církve sv., abychom ctili i Matku jeho, poněvadž ona získala si největší zásluhu o spasení naše, podrobila se vůli Boží, stála kříží Spasitelovu nejbližší. Chvalme ji tedy a zvelebujme bez ustání, neumdlévejme nikdy oslavujíce jméno a důstojenství její, volejme často a z hlubin srdce pohnutého: Zdravas Maria, milosti plná: Pán s Tebou požehnaná Ty mezi ženami! Tak dojata bude srdce její a neodepře nám toho, zač ji žádati budeme. Jak prositi a žádati ji máme, o tom promluvíme v díle druhém.

II.

„*Svatá Maria, Matko Boží!*“ tak zní po vůli církve sv. první slova prosby naší k Panně Marii. Matko Boží! Vizte, Nejmilější, totéž nejkrásnější název, jaký jen sv. Panně dáti můžeme. Jmenujce ji Matkou Boží vyznáváme svou nezvratnou víru ve Spasitele svého, jenž přijal na sebe tělo lidské; jmenujce ji Matkou Boží vyjadřujeme svou důvěru v pomoc, kterou nám poskytnouti může. Po všechny věky nazý-

vali ji tak věřící a sv. Otcové zápasí takorůžka ve chvále vysoké této hodnosti její a varují každého před míněním nepravým. „Kdo by vyznati nechtěl,“ praví sv. Cyrill Jerusalemský, „že sv. Panna je Rodičkou Boží, ten budiž proklet; neboť ona přinesla na svět vtělené Slovo, jakož dí sv. písmo: A slovo tělem učiněno jest.“ Jen jediný nalezl se člověk mezi křesťany, který upíral Panně Marii hodnost její mateřskou. Byl to jakýsi Nestorius, pyšný patriarcha Cařihradský. Ale sotva že lid o tom se dověděl, bouřil se pln nevole proti němu. Na rychlo svolán byl sněm církevní a v něm mělo se rozhodnouti, zdali právem nazývá se Panna Maria Matkou Boží. Ustrašený lid pobíhal kolem chrámu, kde se Otcové shromáždění o tom radili a úzkostlivě volal: Zachovejte nám Marii, zachraňte nám Matku Boží! A když u večer otevřely se dvěře chrámovy a rozsudek byl pronesen nad rouhavým učením Nestoriovým, ozývalo se celé město jásotem, na mnohých místech zapáleny byly ohně a horoucí díky provázely statečné biskupy na cestě jejich z chrámu k domovu. Věřící lid věděl předobře, upře-li se Rodičce Páně hodnost její jakožto Matky Boží, že tím přestane býti i matkou naší. A přece od té doby, co Kristus Pán umíraje na kříži doporučil nám Pannu Marii za matku, otevřeny jsou poklady nebeské, přímlovou svou vyprošuje nám na Božském Synu vše, zač ji jen prosíme. Maria stala se prostřednicí naší, orodovnicí naší u Boha. „O blažená důvěro, o jisté útočiště,“ volá sv. Anselm uvažuje tajemství vtělení se Páně, „Matka Boha mého jest zároveň matkou mou! S jakou jistotou můžeme tedy doufati spásu svou, ježto život věčný závisí na rozhodnutí bratra našeho Krista a útrpné matky naší Marie.“

Svatá Maria, Matko Boží, *pros za nás hříšné!* tak prosíme v modlitbě své dále. Ano, to vyznáváme všichni, že úpíme pod tíží hříchův. Není dne, není hodiny, kdy bychom říci mohli: Nejsem si vědom hříchu. Co činiti, kam se obrátiti? Spravedlivý Soudce náš hrozí trestem, hrozí věčným zavržením od tváře své. Máme si u vědomí těžké viny své zoufati? O nikoliv. Ještě nám zbývá naděje, dokud máme mocnou ochranitelku u trůnu Boha rozhněvaného. Maria může nám pomoci, Maria chce nám pomoci. Zač bude prositi královna nebes, toho neodepře král věčný; neboť jí dána moc na nebi i na zemi, skrze ruce její pochází každý dar dobrý od Otce svě-

tel. Ona již tenkrát, když putovala slzavým údolím zemským, přimlouvala se u Syna svého za nuzné a strádající, ona již v Káni Galilejské přistoupila ke Kristu a prosila jej, aby rozmnožil ubývající víno. A sotva že uslyšel Spasitel laskavé slovo její: „Vína nemají,“ naplnil nádoby veliké požehnáním svým. Tak jako tehdaž prosí i nyní Maria za ctitele své, říká: Zdraví nemají, oděvu nemají, milosti nemají, a Božský Syn její dává v hojnosti všem, pro které orodovala. Navrací zdraví, odívá nuzné, na milost přijímá hříšníky. Proto volejme často a z hlubin srdce k ní: Svátá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné!

Pros za nás hříšné *nyní i v hodinu smrti naší*. Pokud žijeme, můžeme dojít milosti a milosrdenství u Boha. Svými zásluhami? Ach, jak nepatrné jsou zásluhy naše, jak malí a nedokonalí jsou dobří skutkové naši. Nevíme ani, zdali líbíme se Bohu, anebo jsme předmětem hněvu jeho. Život náš jest krátký, plný nebezpečností, plný pokušení. Ježíš Kristus svítí nám sice příkladem, ukazuje cestu, po níž jdouce zblouditi nemůžeme, ale oslabené oko naše nemůže ani snést paprsku slávy jeho. Maria, Ty nás chraň v životě tomtu, abychom nezbloudili z cesty spasení svého. A což teprv až přiblíží se hodina smrti, až rozjasní se před námi tma tohoto světa a viděti budeme řadu pošetilých skutků svých? Ne-přítel pekelný bude na nás dorážeti, abychom zřekli se naděje na život věčný, abychom pustili mimo sebe naději na smíření se s Bohem. Hrozná to chvíle, smrtelný zápas! A hle i tenkrát pomůže nám Matka Boží. Maria sešle anděla Michaela umírajícím služebníkům svým ku pomoci, před ním rozprechnou se všichni nepřátelé duše naší, on ochrání ji, přijme pod svůj štít a přivede k Matce Kristově, která odevzdá ji do náručí jednoho Syna svého.

Závěrek.

Že se tak stane, za to nám ručí církev sv.; neboť ona položila na konec důvěrné prosby své k Panně Marii slovo „Amen“, to jest: Staň se. Jest to takoruka vzdech touhy, výraz radosti, průjev víry, naděje a lásky. Staň se Maria, zač Tě žádáme. Jsme chudi na ctnost, vypros nám poklady milosti, jsme vlažni ve víře, vyžádej nám živý pramen sv. víry, naděje naše plesá, láska naše ustydá, o přimluv se u Syna svého, abychom horoucněji obra- celi zraky své ke stánkům věčným, abychom z celé duše své milovali Pána. Po-

hledni na nás! Hle, dnes shromáždily se věrné dítky tvé a volají k Tobě: Buď orodovnicí naší, matko milosrdenství! Jediný pohled Tvůj usmíří nám Boha rozněvaného. Staň se! Tak slyším volati s námi svaté, kteří obklopují trůn Beránkův. (Zjev. 7, 12.) Viz i oni přimlouvají se u Tebe, královny své za nás; zdaž můžeš nám něčeho odepřít? Ne, to nebylo slycháno, abys koho opustila, kdo k Tobě se srdcem zkroušeným se utíká. Dnes slibujeme Ti všichni, že často a zbožně budeme Tě chváliti a vyvyšovati slovy, kterým naučil nás archanděl Gabriel, často budeme volati: Zdravas milosti plná, Pán s tebou: požehnaná Ty mezi ženami! A když připojíme k nim upřímné vzdechy, modlitbu za pomoc k Tobě Matko Boží, abys prosila za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší, kéž uslyšíme slova útěchy, kéž vyplníš prosby naše, jako jsi ochotně svolila ke slovu andělovy, kéž i my uslyšíme z líbezných úst Tvých radostnou zvěst: Staniž se Vám, zač žádáte, přivedu Vás k Synu svému Ježíšovi, přivedu vás do radosti věčné. Amen.

Fr. Vacek.

Poslání

s Vyšehradu pražského do slavné diecése brněnské k radostnému dni 3. září 1882, kdy v Brně slavně nastoupil na biskupský prestol nejdůst. biskup

FRANTIŠEK SALESKÝ BAUER.

Brněnská Ty církvi! Vyjasni už tváře!
Tváře slzou mokré stírá štěstí záře!
Svlékni roucho smutku! Viz tu dobu novou!
Přestala's být truchlou, opuštěnou vdovou!

Radujte se, kněží, veselte se, věrci!
Nikdo neklop oči, nikdo trudné nerci:
„Hřbitove ty krutý, žalostné vy hroby!“
Aj, už vyprostil Vás Pán Bůh ze síroby!

Radujte se, kněží! Zase máte *Vůdce*,
jenž Vám v čele bude léčit spásy škůdce!
Veselte se, věrci! Zase *Otce* máte!
Otčima v Ném nikdy, nikdy neshledáte!

Milovaný *cisár*, *král* náš spravedlivý,
národův svých míru, blaha žádostivý,
z valné čty vzorných, zasloužilých kněží
na biskupský stolec zvolil *silu svěží*.

Třináctý *Lev* papež, jenž byl v církvi celé
věrověsty naše kázal ctíti vře,

Františka rád schválil v Brně na prestolu
následníkem svatých *bratři-apostoli*.

Všecky svěření *On* jednou sloučí páskou :
samospasnou vědou, katolickou láskou.
Jazykem *svým* každý uctí *Jeho* berlu,
z výmluvných úst vezme věčné pravdy perlu.

Nad Moravskou Bečvou *mát Jej* kolébala ;
jako proud té řeky *Synu* v duši dala
čistou, ryzou zbožnost, mluvu bezúhonnou,
národní mrav jemný, přímou libovonnou.

V *Kroměříži* klidné, v pevné *Olomouci*
napájel *Si* ducha učeností stkvoucí ;
a již mladistvý kněz na vinici Páně
ve *Vyškově* kázal víru v Božím stáně.

Usouzeno *Jemu* Bohem těžší břímě,
čekatelům kněžství aby vstúpil símě
spasitelné víry, jádro blažné ctnosti,
jimžby uvodili národ do moudrosti.

Jako biskup *Method* druhy z *Velehradu*
přišel Krista hlásat bratřím k *Vyšehradu* :
stoupenec tak jeho volán od *Moravy*,
aby učil milé bratry u *Vltavy*.

A zas propouští *Jej*, ač se bolně zdrahá,
na Moravu vzácnou stověžatá Praha.
Moravan by hojl *Moravěnce* tužby,
věrný syn by vlasti věrné konal služby.

Vít *Váš biskup jarý*, kde jak stýská sobě
jazykem a věrou jeden národ v mdlobě.
Žehnati nám bude; veškerou *Svou* snahou,
budovati bude budoucnost nám blahou.

Do dědin a do měst, v paláce i chaty
zavítej dnes všude mír a pokoj svatý !
Pastýř dobrý všem Vám nebes dary nesc ;
kde kdo za *Něj* Bohu vroucně modleme se !

Prosme, Hospodin by zachoval *Ho* zdráva,
aby statně hájil církve, vlasti práva
k pozemskému blahu svěřeného stáde,
k dosažení spásy u věčného *Vládc* !
Beneš Method Kulda.

O užitku duchovních cvičení.

Od *svatého Alfonsa*, učitele církevního.

Jest nám zajisté z plna srdce děko-
vati milosrdenství Božimu, že v této po-
kažené době poskytuje zbožným duším nad
míru posvěcujícího prostředku duchovních
cvičení. O jak hojných milostí uděluje Pán

Bůh těm, kdož ochotným a upřímným srd-
cem těmto svatým cvičením se oddávají.
Jako v přírodě právě ovoce dozrává, se
trhá, podobně i my se máme tázati, jaké
ovoce ctnosti a dokonalosti jsme přinesli
čili nic. Jestliže jsme však na cestě kře-
stánské dokonalosti neprosplivali, máme pří-
sně pátrati po příčinách této vlažnosti, pro-
zkoumati všechny útroby a záhyby srdce
svého a Pána Boha prositi, aby nás osvi-
titi a milostí svou posilniti ráčil, bychom
svá předsevzetí v skutek uvedli. To jest
konati duchovní cvičení. Mnozí svatí se
o tom rozepisují, jak užitečná, duši pro-
spěšna jsou dotčená cvičení. My zde po-
dáváme slova sv. Alfonsa, jakými se o tom-
to předmětu vyjadřuje.

Nelze o tom pochybovati, že by uží-
tek duchovních cvičení, která každoročně
zbožné duše konají, nebyl velikým, ať se
to již děje společně v některém chrámu
Páně v kapli, v oratorii, aneb soukromě
ve svém domě aneb v klášteře k tomu
účelu zvoleném.

V zátíši mluví Pán Bůh ku svým přáte-
lům způsobem mnohem laskavějším a dů-
raznějším.

Těž i zkušenost tomu nasvědčuje, že
každý se v nich stává lepším, nežli když
je byl započal. Věřící nemohou býti dosti
k tomu povzbuzováni, aby každoročně to-
hoto dobrodiní duchovních cvičení zakusili.
Neb jimi poskytuje se nám všeho, čímž
bývá duše ku spáse vedena a posvěcována.
Jest to slovo Boží, duchovní čtení, rozji-
mání, modlitba a t. d.

I. Každý ví, že hlásáním slova Božího
pohanský svět se obrátil na víru křesťan-
skou. Nuže, jako víra kázáním se rozšířila,
taktéž i kázáním bývá zachována, a kře-
stáné bývají k tomu vedeni, aby podle této
víry svaté živi byli. Neboť věřícím není
dosti na tom pouze věděti, co jest jim či-
niti, by k spasení přišli, nýbrž jest jim též
nutno, aby slyšíce slovo Boží, o věčných
pravdách a svých povinnostech na mysli
přemítali a vhodných prostředků ku spa-
sení svému užívali. Kazatel exercitií koná
doslovně totéž, co Hospodin nařídil proro-
ku Jeremiáš: Aj, dal jsem slova má v ústa
tvá; tomu praví: ustanovil jsem tě, abys
vyplnil a kazil nepravosti, abys stavěl a
štěpoval ctnosti v duších (Jer. 1, 10.).

Ježíš Kristus zřejmě doložil, že jeho
pouhé utrpení nepostačovalo, pro spásu
světa, nýbrž že hlásání slova Božího, též
bylo potřebné, aby lidé [pokání za své hří-
chy činili a se polepšili. Taktéž apoštolé

těšili se z ovoce hlásání slova Božího, vidouce, jak pohané neřesti od tak mnohých století zakoreněné vypleňovali, jak světských zábav nenáviděli, bohatství a světské cti výhost dávali, a se svatým zápallem objímali utrpení, potupu, chudobu, pronásledování, vyhnanství, muka ba i samu smrt. Hospodin praví, že jako déšť zúrodnuje zemi, aby přinesla pšenici, podobně i slovo Boží nebývá nikdy neplodným, to jest bez užitku. Onoť přináší v duši ovoce dobrých skutků: Jakož sstupuje déšť a sníh s nebe a tam se více nenavrácuje, ale napájí zemi a zalévá ji a činí ji plodnou, a dává símě rozsívajícímu a chléb jedoucímu, tak bude slovo mé, kteréž vyjde z úst mých; nenavráť se ke mně prázdné, ale učiní což jsemkoli chtěl a podaří se mu v tom, k čemuž jsem je poslal. Neboť s veselím vyjdete (z otroctví svých náruživostí) a v pokoji provozeni budete, (který vám získá dokonalost). Isaiáš 55, 10. — Svatý Pavel dokládá: Živát jest zajisté řeč Boží, a mocná a pronikavější nad všeliký meč, na obě strany ostrý, a dosahující až do rozdělení duše a ducha (Žid. 4, 14.). Slovem *duše* vyrozumívá se nižší část člověka, kterou nazýváme *smyslnou*, slovem *duch* vyrozumívá se vyšší část, kterou nazýváme *duchovní*. Tak slovo Boží zabraňuje, by se vyšší část spojila s nižší, jak se to přihází u zlých, u nichžto druhá část táhne za sebou první; taktéž slovo Boží aneb lépe řečeno, milost prostředkem slova Božího, odděluje nižší část od vyšší a působí, že poslední (vyšší) nedadouc se strhnouti neustále panuje a vládne všem skutkům a žádostem člověka. Tyto mocné účinky působí slovo Boží především v duchovních cvičeních: tenkráté uvádí pobloudilé duše do ovčince; probuzuje vlašné ze spánku smrti, a duše horlivé novým zápallem proctnost rozněcuje, abychom se zkrátka vyjádřili, slovo Boží, prosté a praktické, jak se právě hlásá v seřazených přednáškách duchovních cvičení, jest jedno z těch největších dobrodiní milosrdenství Božího.

II. Kázání i sebe výtečnější, není přece podstatnou částí duchovních cvičeb. I vzdělaný katolík, maje po ruce dobré knihy a radu moudrého vůdce, může soukromě učiniti dobré exercitie.

Čeho se nevyhnutelně vyžaduje, jak od těch, kdož společně, tak též i od těch, kdož soukromě duchovní cvičení konají jest: aby rozjímali.

Není pochyby, že kázání a svatá čtení jsou vám užitečná, avšak nerozjímali kdo

o tom, co byl slyšel a četl, bude mít z toho malý užitek. Právě rozjímání vzbuzuje v nás svatou odhodlanost; rozjímání však nikdy svého cíle nedosáhne, nekoná-li se v samotě. Když mušle rosu nebeskou byla v sebe pojala, ihned se uzavírá a ponořuje se na dno mořské; a tím způsobem utvořuje se perla. Tou příčinou sv. Vincenc Paulanský, napomínal vždy své posluchače, aby pokud jim možno jest v samotě se drželi, a o tom, co byli na kázání slyšeli, rozjímali. Věčné pravdy, jako: důležitost naší spásy, cena času, kterého nám Pán Bůh dopřává, abychom sobě pro nebe zásluh vydobyli, povinnost Pána Boha milovati, pro jeho neskonalou dobrotu a lásku, kterou nás miluje, těch a všech ostatních pravd neuvidíme tělesnými očima, nýbrž jedině očima duchovními.

Z druhé strany jest jisto, že nepředstaví-li rozum vůli cenu některého dobra, aneb ošklivost některého zla, že se vůle nikdy ani nerozpozná pro ono dobro, ani se vystříhá tohoto zla. Neštěstí světských lidí vyplývá z toho, že nerozjímají, žijí tak v temnotách, a žo nepoznávají ani velikosti dobré, ani velikosti záhuby věčné, jsouce kouzlem smyslnosti své svedeni, odávají se zapovězeným rozkošem, a ubíhají bídně v záhubu věčnou.

Proto nás Duch svatý napomíná, abychom chtěce se vystříhati hříchu ustavičně měli před očima poslední věci, — to jest smrt, která učiní všem světským radovánkám konec, a soud, kde Pánu Bohu vydati musíme počet z celého života svého: Ve všech skutečích pamětliv buď na poslední věci své, a na věky nezhřešiš. (Sir. 7, 40.). Aby moudří byli, a rozuměli tomu, a na poslední věci prohlédali (Deut. 32, 29.). Těmito slovy nám chce Pán Bůh dáti na srozuměnou, že kdyby lidé rozjímali věčné pravdy, by si zajisté všickni vytknuli za úkol, by se posvěcovali, — a žádný nevydal by se v nebezpečenství věsti po celou věčnost nešťastný život. Ale zavírají oči své před světlem, a jsouce zaslepeni, vrhají se v záhubnou propast.

Kdybychom v exercitiích žádného prospěchu neměli, a leč poznali věčné pravdy, již to by dostačilo, abychom celým srdcem po nich zatoužili. Poznání věčných pravd, dopomáhá duši k dokonalé spokojenosti; čehož nelze nalézt v marnosti světské, která jest lží a klamem. Nuže, zde jest opravdu ta blaženost, kteréž okoušíme v duchovních cvičeních, konaných v úplném ztíšení, v nich poznáváme živě a jasně, jak

pravdivé jsou křesťanské zásady, jak důležitá věčná spása, poznáváme ohavnost hříchu, cenu milosti, lásku, kterou se k nám Bůh nese, marnost pozemských statků a pošetilost těch, kdož pro pomíjející rozkoše zbavují se života věčného a připravují si věčnost samých muk. Vůči těmto vážným pravdám, uchopujeme se pak těch nejvhodnějších prostředků, abychom sobě spásu svou pojistili. Zde se odlučujeme světských náklonností a modlitbou s Pánem Bohem se spojujeme, Jemu se zcela zasvěcujeme a obětujeme, vzbuzující povzdechy lítosti, lásky a odevzanosti. Tenkrát šlapeme nohama všechny pozemské věci, a s útrpností pohlížíme k těm, kdož sobě tak velice si jich váží poznávající, jak jsou nepatrné a nehodné lásky srdce, které stvořeno jest, aby jediné milovalo neskonale dobro, to jest Boha.

III. Kdo chce mítí užitek z duchovních cvičení, tomu nemá býti dosti, aby pouze rozjímal pravdy spasitelné, nýbrž ten se musí především modliti a Pána Boha za osvěcení prositi, aby poznal jeho svatou vůli, a jej posilnil, aby ji též vyplnil. Tak sobě počínali svatí a světice Boží. Po příkladu proroka krále ustavičně vzývali Boha, aby je osvětil a nedopustil, aby upadli v temnotu hříchu a jim ukázal cestu, po které by měli kráčetí plníce svatou vůli jeho. Osvět oči mé o Bože můj, abych snad neusnul do smrti. (Žalm 12, 4.). Známu učin mi cestu, po kteréž bych choditi měl (Žalm 42, 8.).

Tohoto světla nabýváme, přibližujeme-li se modlitbou k Bohu: Přistupte k němu, praví David, a osvěcení buďte. (Ž. 32, 6.) Poslyšme, jak se sv. Augustin o tom vyjadřuje: Jako nemůžeme viděti slunce, leč jeho vlastním světlem, podobně nelze nám viděti světla Božího, leč světlem samého Boha. Toť jest, čeho nalezáme v duchovních cvičeních. Zde se modlitbou přibližujeme k Bohu a Bůh nás osvěcuje světlem svým, zde mluví k nám svým vnuknutím, a my mluvíme k Bohu, milující Ho, a litující těch hříchů, kterými jsme Ho často hněvali, přislubující, že mu budoucně z celého srdce sloužiti chceme, přijímající z ruky Jeho útrapy vezdejšího života. — Když jednoho dne sv. Arsen tím se zanašel, aby vyzkoumal, jakého prostředku by se uchopiti měl, aby se posvěcoval, uslyšel od Boha tato slova: Vzdal se, mlč a odpočívej. Vzdal se poněkud světa; nemluv s lidmi a rozmlouvej se mnou; a taktéž odpočívej pokojně v modlitbě.

Této nebeské zásadě radil i sv. Ambrož jistě osobě pracemi zanešené, kterážto si stěžovala, že nemá ani chvilky oddechu, aby myslila na svou duši: Utikej, uprázdni se na chvilku od svých světských záležitostí, které tebou zmitají a Tebe znepokojí, — a odpočívej v zátíši u Boha. Řekni k Němu: Pane, ukaž mi kde a jak bych Tě mohl najíti, abych sám a sám k tobě mluvil a v tentýž čas slyšel slova tvá.

Jisto jest, že Bůh mluví k těm, kdož Ho hledají, ale nikoli v hluku světa. Nebyl v tom zemětřesení Hospodin. (3. Král. 19, 11.) Vánek, který působí, sotva jest slyšeti, ne uchem těla, nýbrž jediné uchem srdce, bez hluku, v sladkém odpočinku modlitby. Toť jest, co Hospodin praví ústy proroka Oseáše: Povedu duši na pouť a mluvíti budu k srdci jejímu (Os. 2, 14.). Když Bůh chce duši k sobě přivábiti, zbavuje ji všech světských pletek a styku s lidmi aby slyšela ohněm zkušenou řeč jeho (Žalm 118, 140.). Duše má se rozplývala, jakž byl promluvil (Šal. 5, 6.). Hlasu jeho nelze slyšeti, leč v klidném zátíši a v modlitbě, jak Bůh jednoho dne dal na rozum sv. Teresii. „Jak rád bych s mnohými dušemi mluvil, ale svět takový hluk v srdcích jejich působí, že mého hlasu slyšeti nemohou, ó kdyby se jen poněkud od světa odloučili chtěli.“

Podobně, ó duše požehnaná, chce Bůh s tebou mluvíti, ale chce s Tebou sám a sám mluvíti v zátíši; neboť kdyby všude jinde s tebou mluvil, tvé domácí práce, neustále by hluk působily v srdci tvém, a ty bys nemohla slyšeti hlasu Jeho.

Fr. Hašek.

Katolická fara v Aši.

(Pokračování.)

Mezitím narodila se bohabojným a o čest Boží horlivým manželům první deeraška. Radostná událost ta zavdala k tomu podnětu, že odstěhovali se z dosavadního sídla svého do Aše a usadili v nově vystaveném zámku na vrchu sv. Mikuláše. Přední pečí jejich bylo nyní upravit zvláštní pokoj pro konání bohoslužby a když došlo schválení ze Řezna, ustanoven byl P. Jindřich Kranessl z kláštera premonstrátského v Teplé prvním tak nazvaným dvorním kaplanem na Niklasberkn. I uloženo mu bylo sloužiti mši sv. a každodenně předříkávati růženec, jež přítomní v kapli se modlili. Sotva že se dověděli o tom ka-

tolici v okrese Ašském a po hranicích Bavorských a Saských roztroušení, spěchávali v neděli a svátek na vrch sv. Mikuláše, aby brali účastenství na službách Božích. Pan Ant. Křištof ochotně jim dopřával přístupu a duchovní útěchy, pamětliv jsa příkazu Páně hlásal jim slovo Boží. Počátek bohoslužby oznamoval se lidu malým zvonkem, kterého užívalo se i při mši sv. Teprve roku 1719 dosaženo bylo císařské dovolení, aby vystavěla se nad domácí kapli věžka a opatřila malým zvonem.

O rok později ochuravěl P. Kranessl a nástupcem jeho zvolen byl Jan Novák, bývalý kazatel vojenský ze řádu sv. Dominika. Ježto pak množil se rok od roku počet těch, kteří obcovali službám Božím, ustanovili se páni z Zedviců na tom, že zřídí novou prostrannou kapli, která by alespoň dvě sta věřících obsáhnouti mohla. I rokovali o tom se světicím biskupem Řezenským Bohumírem ze Simmernu, jenž tenkrátě přisluhoval svátosti sv. břimování v Chebu. Biskup úmysl jejich schválil a dovolil, aby ochraňovala se v kapli dnem i nocí nejsv. svátost oltářní. Dne 26. května 1722 byla nová kaple posvěcena k poctivosti sv. Mikuláše, biskupa a vyznavače Myrského, jehož obraz postaven byl na oltáři. Tak napravena byla aspoň částečně křivda, které dopustili se protestanté zbořivše bývalý kostelík na Niklasberku. Na oslavu svátku sv. patrona udělil sv. Otec Innocenc XIII. bullou ze dne 19. května téhož roku plnomocné odpustky všem věřícím, kteří dne 6. prosince účastní se v kapli té služeb Božích a přijavše sv. svátosti pokání a Těla Páně vykonají předepsané modlitby za svornost knížat křesťanských, zniknutí kacířstva a rozkvět sv. církve katolické. Zatím horlivě snášeno bylo vše, čeho pro bohoslužbu kostelní bylo potřeba. Pán zámecký daroval stříbrné ciborium (1722), malé varhany tak zvaný positiv (1724), pozlacenou monstranci 53 lotů stříbra vážící (1725) a s dostatek rouch mešních a kostelních.

Roku 1726 povýšen byl dvorský kaplan na vrchu sv. Mikuláše, milostí světicím biskupa Řezenského na administratora a udělena mu spolu právomoc přisluhovati svátostmi nejenom pánům svým, nýbrž i všem věřícím v okrese Ašském tehdaž usedlým. Užívaje moci té křtil P. Jan Novák dítky katolických rodičův. Proti tomu brojili pastoři a luteránští patronové jejich; pánové z Zedvicův na radu vzali advokáta svého pana Zürnara z Olešnice v Sasku,

který výslovně jim odvětil, že není proč by katolíci v krajině Ašské nemohli svobodně věsti si v úkonech víry své. Než aby učinil přitřž všem sporům, nežádal administrator zdejší žádné odměny za práci řka, že ji ponechává na zemi pastorům, aby dostalo se mu větší odměny v nebi. Proto bývalo v Aši po dlouhá léta zvykem odváděti štolu inspektorovi luteránskému za křty, pohřby a oddavky, které v katolickém kostele se odbývaly. Téhož roku konána byla o pouti dne 6. prosince první mše sv. pontifikální v kapli sv. Mikuláše na vrchu. Roku následujícího zakoupen byl větší zvon s obrazem sv. Donata a Florianiana, ochranců proti bouře a ohni, který ulit byl Františkem Vydalem v Chebu. Pro něj vystavena byla prostranná věž nad kaplí a od té doby zvoní se tu na klekání třikráte za den. Ráno zvoní se dříve nežli na protestantském kostele, poledne vyzvánějí luterané v 11 hodin, aby nemusili je držeti s katolíky a večerní klekání ohlašuje se zvonem, když utichne zvon kostela protestantského. Příčinu toho nejlépe označil zvoník, který byv kdysi otázan, proč zvoní ráno dříve a večer později nežli soudruh jeho v kostele luteránském, odvětil zcela správně: Na znamení, že církev katolická byla dříve a déle bude trvati.

Pokud pan Antonín Křištof z Zedviců, zakladatel kaple, byl na živu, neodvážili se mocní příbuzní jeho, kteří zůstávali odaní bludařství, ničeho namítati proti bohoslužbě katolické v Aši. Avšak po smrti jeho († dne 5. května 1731) rojili se jako vosy a všemožně sužovali vdovu po zvěčnělém pánu a tím více duchovního správce kaple. Když útoky jejich stávaly se příkrejší, uchýlila se paní Emilie k císaři, prosíc, aby chránil ji a bohumilé dílo zesnulého manžela proti nájezdům sousedního panstva. Císař Karel VII. vyslyšel spravedlivou stížnost katolické zemaneky a poručil, aby appellačním soudem Pražským vyřízena byla dítka protestantským pánům Zedvicům a aby jim zakázáno bylo překážeti katolickému duchovnímu na vrchu sv. Mikuláše ve sv. úřadě jeho, nechtějí-li propadnouti nemilosti císařské a přísňým trestům (1. prosince 1738). Mimo to vystaví se kamenná brána před zámekem a na ní postaví orel císařský nesoucí nápis „Salva guardia“, který by hlásal práva svobodného panství Niklasberského. Kdykoliv konati se bude bohoslužba v neděli aneb o svátek, zavříž se brána a nikdo nepovoláný nemějš přístup ke kapli a zámku.

Pod záštitou dobrotivého císaře vzrůstalo símě horčičné a mohutný keř, počet věřících se množil, a na horlivost duchovních nikdy neochabovala. Zbožná vdova po zvěčnělém zakladateli obávajíc se, aby po smrti její nepřišla kaple na zmar, pomýšlela na to, postaviti si pomník štědrosti zvláštní nadací, která by pojistila výživu administratora zámeckého. Posud totiž býval společníkem jejího stolu a ač vystavěla mu u kaple zvláštní příbytek, nemohla se nadíti, že budoucí majitelé statku její touže láskou nésti se budou k víře katolické. Na sklonku života svého pojistila tedy na zboží svém v Altenteichu šest tisíc zl. rýnských za tím účelem, aby z úroků na věčné časy vydržován byl od dědiců její a majitelů Niklasberku katolický kněz při kosteliku sv. Mikuláše. Mělat se mu poskytnouti za to slušná strava a všechny ostatní časné potřeby, svobodný byt ve vlastním domě a roční plat v částce 70 zl. Za to ukládalo se duchovnímu za povinnost o nedělích a svátcích obstarávat služby Boží, týdně 2 mše sv. za zakladatele sloužiti, věřícím svátostmi přísluhovati a slovo Boží hlásati. Právo patronátní vyhrazeno bylo zakladateli a dcerám její a mužským potomkům jejich, pokud budou pány na vrchu sv. Mikuláše. Až se jinak stane budiž patronem konsistoř Řezenská, která nejlépe bude se starati o rozkvět kostelního založení a čest a slávu jména Božího. (Listiny nadační ze dne 19. září 1750 a 8. března 1758.)

Ačkoliv nařizoval již r. 1738 císař Karel VI., aby neodvažoval se nikdo brániti aneb překážeti katolickému duchovnímu na vrchu sv. Mikuláše u přísluhování svátostí, obzvláště posledního pomazání, byl úřad administratora velmi obtížný, poněvadž pastoři všemožně se o to zasazovali, by činnost jeho co možná nejvíce obmezili. Roznemohl-li se katolík v Aši aneb v některé přifařené vesnici, musil býti přinešen až na Niklasberk ke kostelu a zde teprv přijati svátosti nemocných, aneb musil katolický duchovní prositi za dovození inspektora protestantského, aby směl navštívit churavého v příbytku jeho. Proti sňatkům osob katolických, kterým požeňnal administrator ve svém kosteliku, protestovali kazatelé a patroni jejich a mrtvoly katolíků pochovával pastor na luteránském hřbitově. Útisky ty byly čím dále tím méně snesitelný. Počet katolíků vzrůstal a práva duchovního správce jejich se zužovala. Administrator Šebestian Winkler (1764—1777) toužil spravedlivě

na ústrky mu činěné a vymohl toho u vlády zemské v Praze, že vydala následující nařízení dne 29. října 1765: „Jelikož se dokázalo, že všelijak zbraňuje se katolíkům v Aši a na vrchu sv. Mikuláše v přísluhování svátostmi umírajících a ruší se sňatky a křty jejich: ukládá se Zedvicům a všem soudům a poddaným, aby nepřekáželi výkonům náboženským na Niklasberku a v Aši a všech dědinách tam příslušných, ano i u katolíků příchozích, obzvláště co se týče svátostí nemocných. Jinak musilo by se užiti při zaopatřování vojenské záštity a rušitelům pokoje těžce by se bylo zodpovídati.“ Ustanovení toto radostí naplnilo skličené mysle katolíkův a duchovní jejich nevšímaje si vzteku nepřátel konal veřejně povinnosti úřadu svého kněžského. Dne 6. prosince 1766 ohlášen byl na trhu Ašském svátek sv. patrona Mikuláše a katolíci táhli za zvuků hudby městem na vrch ke kosteliku jásajice a plesajice, že dostalo se jim kýžené svobody.

IV.

Povýšení na faru, změna diecése.

Nástupcem Winklerovým stal se roku 1777 František Kristian Triebel. Vyrůstající počet katolíkův, jež obzvláště vojenská posádka a celníci rozmnožovali, vyžadoval toho, aby posavadní kostelík byl rozšířen a pro dívky škola zřízena. Za tou příčinou obrátila se vrchnost Niklasberská pan z Beustův a manželka jeho, dcera paní zakladatelky, na císařovnu Marii Terezii prosíce, aby štědrostí císařskou zvětšen byl kostelík a zařízena nová fara, jelikož bývalý příbytek duchovního za školu byl vyhlédnut. Prosba tato nebyla oslyšána. — V dubnu r. 1780 stržen byl bývalý chrámec a dne 5. srpna položen základ k novému stánku Božímu a první kámen jeho požeňnán děkanem Chebským Tomášem Kolbem. Roku následujícího dokončena byla stavba chrámová a prostrannější kostel nežli prve vypínal se na vrchu sv. Mikuláše. Zároveň započato se stavbou nové farní budovy, která však teprv později dospěla ke konci. Mezitím ustanoven byl r. 1781 administrátorem při chrámu našem Jan Matouš Behr, horlivý kněz a neohrožený bojovník za práva církve sv. Vida, kterak by prospělo blahu duší sobě svěřených, aby nově zbudovanému kostelíku získána byla práva farní, prosil o ně pokorně biskupa Řezenského dokládaje, že neběží mu při tom o vlastní čest anebo příjem, nýbrž o čest a slávu Boží. Biskup

Antonín Ignat povýšil tedy chrám sv. Mikuláše za farní a jmenoval posavadního administrátora farářem a udělil mu i obvyklá práva, kterých nepožívali předchůdcové jeho (dne 2. prosince 1782). Po té postavena do kostela žulová křtitelnice a zakoupený pozemek poblíž chrámu určen byl ku pohřbívání katolíkův. Císař Josef II. potvrdil nově jmenovaného faráře v úřadu jeho (1783) a dal nákladem pokladny státní vystavěti novou faru na tom místě, na kterém obydlí duchovních posud se nalezá. Od té doby usiloval farář Behr, aby zvelebil osadu svou a na roveři ji přivedl ostatním farnostem katolickým.

☒ Nebude tuším nikomu za divno, tvrdíme-li, že teprv tenkrátě jali se katolíci zdejší vymaňovati z podruží jinověrcův, nabývali sebevědomí, odloučili se od luteránů, kupili se kolem duchovního otee svého a tvořili novou zvláštní obec. Jak starostlivě pečoval o duchovní a tělesné potřeby jejich farář Behr, nejlépe poznati lze z listů jeho, žádostí a proseb, ve kterých neustával se přimlouvati u biskupa svého, císaře a jiných dobrodinců za podporu a příspěvky na kostel, školu a i chudobné farníky své. Zasluh jeho o školu později hodlajíce se dotknouti, sdělujeme toliko, kterak rozšířil za několik málo let práva církevní uprostřed jinověrcův, kteří těšili se všemožným výsadám náboženským a stále stěžovali si na porušení práv svých. R. 1782 dosáhl následujícího rozhodnutí císařského appelačního soudu: „Ačkoliv výnos toleranční o svobodném vyznávání náboženském konfesse augsburské nevztahuje se na Aš, v úkonech pravomoci budiž zevrubně zachovávan. Akatolíkům přísluhujtež tedy toliko pastoři, katolíkům vlastní farář jejich u sv. Mikuláše. V manželství smíšeném požehná sňatek katolický farář, a jestliže otec jest katolík, pokřtí se všechny děti po řádu katolickém, je-li matka katolička, toliko dcery ji budou následovati. Dítka buďtež vychovávány po předpisu tolerančního ediktu.“ — O rok později a sice dne 22. prosince vyřízena byla stížnost Behrova na přechmaty pastorů následujícíím výnosem dvorským: „Akatolickým pastorům bylo přísně zakázáno a pohrozeno ztrátou příjmů, jestliže zapíšu a připustí dítka katolických rodičů k luteránské večeři Páně.“ — A když se to přece a zhusta stávalo a kazatelé zpovídali dítka katolické a podávali jim večeři Páně po svém způsobu, vynešen byl na prosbu faráře Behra následující rozkaz dvorní (dne

24. listop. 1788): „Dovolí-li otec katolík dítkám svým zpovídati se po luteránsku a přijati taktéž večeři jejich, budiž poprvé odsouzen k čtyřtydnní práci, podruhé k šesti-nedělnímu veřejnému robotování v poutech, později ještě přísněji a sudí, v jehož obvodu úředním se neplecha ta přihodí z ne-dbalosti jeho, sesadiž se z úřadu.“

(Pokračování.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Jestliže by nad obyčej drzim popudem převrhly vášni k činu hříšnému zlý duch mysl zdražďoval, také neobyčejnými prostředky dobrovolného se mrtvení kromě obvyklých trýzní budiž jemu vstříc vycházeno. S. Ignat. ap. Bart.

Jako klín klínem, tak neobyčejné nemoci léky nikoliv obyčejnými zaháněny buďte; kde jest nebezpečí jistější, tamž záloh mocnějších přičiňovati třeba. Protivné protivným rozrazíš.

Ani četným ani silným pokušením podléhati nesluší. Vždycky jest nebe nad peklo, milost nad ďábla mocnější, aniž Bůh na tě dopustí pokušení nad možnost tvou.

Horší než válka jest sám strach války; nic není nebezpečnějšího než děsiti se nepřitele. Bojíš-li se, již po své lepší stránce přemožen jsi. Srdnatostí naši odzbrojování bývají vrazi, když my se pozdvihujeme, tož oni srdcem klesají.

Jestliže mnozí, jestliže valní nepřátelé na tě dorážejí, věř že se ti poskytuje příčina k vítězství. Věnění tebe chce Bůh, čehož by On nemohl, leč by ty nepřátel pocítil.

Nechat ředitelé toho se střehou, aby drsnosti od sebe neodcizovali svěřence; i podezření zuřivosti škodí. S. Ignat. ibid.

Kdo tvrdou kázní drsnatější, ti se podávají prostředkům lahodnějším. Diamant, jenž vzdoruje kladivu, ohni neodolává.

Šlechtetnější povaha drsně s sebou nakládáti nenechává rovněž jako lev řetězy se svázati: roztrhne je, kterýž na tenké niti vésti se nechá.

Lidi spravujeme, ne líté šelmy; když tyto lidsky řízeny býti chtějí, čím více onino! Lidé v šelmy se převrhnu, nebudou-li řízení způsobem svému rodství přiměřeným.

Dlouhým mravů předsedou není strach, ani trvale ani šťastně je neovládá, jako oheň násilně sevřený trhá a boří, kterýž jsa povlovněji chován v dým beze škody byl by posel. Z koho jde strach, ten strachuj se o sebe a o kázeň.

Kdo hodlá vstoupiti do řádu nábožného, věz, že tam nebude míti trvalého a pokojného sídla, leč by najednou oběma nohama, vůli totiž a úsudkem, prah přiskočil. S. Ignat. ibid.

Své hlavy míti nesmí nábožník. Kristus, nábožníků počátek i konec, ve hlavě knihy o sobě psáno míti chtěl: „aby činil vůli Otcovu“; neboť to hlavou a úhrnem jest žití přísnějšího uměti hlavu svou podrobiti.

Aniž těžka býti může tato v poslušenství hotovost leč zpurnému. V ruce každého jest položeno činiti sobě jho příjemné a břímě lehké; chtěl-li by to jež chce představený, usnadní se všecko.

Není jha nesnesitelnějšího nade jho neposlušnickovo: ten nemůže co chce, musí čeho nechce. Ustavičné to mučeníctví a k tomu bez zásluby: dvakráte trpí i od sebe i od představeného.

Kdo jest měkký na způsob vosku a povolný, vždy vesel bývá; všemožně přizpůsobovati se nechává, jde za pokynutím, aniž vyčkává ramene tuhého.

K ošetřování nemocného cokoli jmění po ruce jest budiž vynakládáno; my kteří jsme dobře zdraví, nebude-li nic jiného v zásobě, suchým chlebem snadno se užijeme. S. Ignat. ibid.

Šlechtná štědrost vřdycky své pochvaly hodná skutečně se zvětšuje, jestliže se na chorobné roztírá; taž dlužníkem činí Boha, aniž jest se báti chudoby a nouze tomu, kdo se k nemocnému uštědruje.

Část velká těžkosti mizí, doznavá-li nemocný soucitné štědrosti a bolesti jemu značité ubývá, an pozoruje, že jest sdělena se spolutrpícím.

Sdvojuje se zlé, přivádí-li s sebou slabost tělesná útrapu duševní, kterou způsobuje hamizná skrbnost; neb takto strýzněnému trýzně se přidává.

Jestliže k čemu se rádo chýlí, nemocný v něčem bloudí a chybuje, nebudiž jemu přisovováno ale nemoci; neb tělesný neduh snadno na mysl přechází a přírodní stránka až příliš často působí v povahu mravní.

Oběti lidské zloby.

Obrázek z české diaspory.

II.

Milé červencové jitro vzešlo nad R...ským hřbitovem. Tisíce rosných perel třpytilo se na travinách a keřích hřbitova, tak jakoby byly všechny slzy vyno-

řily se přes noc na povrch, kterými kdy hroby byly svaženy. Poblíž vchodu u samé zdi vykopán byl čerstvý hrob a u něho stály dvě ženštiny. Předběhly průvod pohřební, aby mohly několik nezbytně nutných slov si sdělit.

„Konečně tedy přicházejí,“ pravila jedna z nich, stařena to nepřilís vřidných tahů v tváři. „Přinášejí poslední katoličkou mrtvolu ze starého zámku na náš hřbitov.“

Sedivé oči její zasvítily při tom temným leskem a pravou nohou zašlápla keřík myrty, který na pokraji hrobu byl zasažen. Zdálo se, jakoby nemohla se dočkat chvíle, až zavře se zem nad nebožkou.

„Byla to dobročinná paní, milá Anežko,“ odvětila druhá žena a suchou rukou rovnala si stářím kvetoucí vlasy. „Byla mírna, laskava a srdce měla pro každého na pravém místě. Sama jste mnohý kus chleba a nejeden groš od ní dostala a jak se mi zdá, nosíte i šaty, které vám kdysi darovala.“

„Ovšem,“ odvětila nevrle žebračka, „ale nenávidím přec každou katoličku a těším se z toho, že to byla poslední ze starého zámku našeho. Ostatně kdož ví, zdali dary její byly požehnány?“

„Inu“, řekla družka její, „buďsi tomu jakkoliv. avšak na něco přece zapomínáte: Dcery nebožky jsou takéž ve víře matčině vychovávány. . .“

„I nemluve tak pošetile!“ Kárala ji stará Anežka.

„Nevěříte tomu, kmotra?“

„Jak bych mohla věřit!“ řekla opovrhlivě. „Pravím vám ještě jedenkrát: „Pravím vám ještě jedenkrát: Dnes bude pochována poslední katolička ze starého zámku. Pamatujte si to. Stará Anežka umí dobře prorokovati.“

„Pan Valter prý to slavně přislíbil paní své na smrtelném lůžku, že dcery jeho zůstanou katoličkami. Bude-li slovu svému státi, to jest ovšem jiná věc.“

„Byl by blázen,“ rozhorlila se stará žebračka. „Hanba by to byla, hřích proti víře a věčná skvrna na rodině Valtrově. Vzpomenete na mne!“

„Mně je to také divno, že cosí podobného jí mohl slibovati. Aby slib svůj plnil, k tomu nemůže jej ovšem nikdo nutkat.“

„A kdyby jej splniti chtěl, což není tu nikoho, kdo by se mu v čas opřel? Sestra jeho, paní Družecká je chytrá osoba, která se postará o to, aby zmařila plány své švekrůše. Jaká to výhoda, že tak záhy zemřela! Teď můžete do syta oháněti se

s kaditelnici a kropiti svěcenou vodou na vše strany: bude to naposled. Na starém zámku u pana Valtra bude nyní opět vanouti čistý vzduch.“

„Dejž to Bůh, abyste se nemýlila. Zdali pak se ještě ožení?“

„I ovšem že,“ prohodila stará Anežka a potutelně se usmála. „Vdyť je právě v nejlepších letech. Ale teď musíme býti hezky ticho, neboť průvod vchází již do brány.“

Stará žebračka nemluvila na prázdno. Kdyby byl Valter nebyl muž bohatý a rozhodný a kdyby nemiloval tak vřele a upřímně zvěčnělou manželku svou, stěží jen mohl by se nadíti, že již za života její nebude znepokojován pro katolické vychování svých dcer. Než příbuzenstvo jeho znajíc předobře povahu jeho, nečinilo tenkrát ničeho více, než že se vzdalovalo choti jeho a vyhýbalo, pokud bylo možná a jen tu i tam zřídka kdy odvážil se někdo z nich předhůzky panu Valtrovi činiti. Nyní však dalo se očekávati, že všichni protestantští přátelé útokem na něj budou dorážeti, aby napravil chybu, které se po zdání jejich dopustil daďa dítky své po katolicku vychovávati. I dědeček dítek, u něhož po léta se zdržovaly, tušil nebezpečí a s bolestí velikou nesl ztrátu dcery své. Pakostnice, která po delší čas jej sužovala, nedopustila tomu, aby cestoval s vnoučaty na pohřeb. Loučese s miláčky svými měl oči plny slz a napomínal je starostlivě: „Dítky až doprovodíte dobrou matičku svou k hrobu, vraťte se ke mně bez meškání. A děj se již cokoliv, držte se vždy pevně naší sv. katolické víry!“

Nebohé dítky! Starší z nich Marie, dívka to třináctiletá černých kadeří a růžových tváří nemohla dětskýmá očima svým prohlédnouti úmysl svých luteránských příbuzných a sestra její jedenáctiletá Terezie byla příliš mláda, aby tušila, že již nyní kdy plačíc a vzdychajíc kráčí za rakví zvěčnělé matky své, stahují se sítě lestné kolem nevinné hlavy její.

Za nimi vykračovala si teta Drůžecká vážně a odměřeně. Nekalé plány své měla již hotovy.

III.

Osm dní zůstaly obě dítky Marie a Terezie u svého zarmouceného otce. Po té upomenuly jej laskavě, že přiblížil se čas, aby se navrátili k dobrému dědovi.

Dříve nežli mohl jim pan Valter odpověděti, vmísil se někdo jiný do řeči. Byla

to paní, kterou teta Drůžecká odporučila bratru svému za hospodyní domu a když ji přijal, seznámila ji s tajnými úmysly srdce svého.

„Navrátiti se k dědovi!“ zvolala jako by se byla ulekla a ustala od práce, kterou právě v ruce držela. „Navrátiti se k dědovi! Je to naše Márinka, která slova ta pronesla? Nejstarší dceruška nešťastného otce? Dítě, dítě, kterak můžeš něco podobného z úst jen vypustiti.“

„Ach, drahoušku,“ pravil pan Valter a při tom z hluboka si zavzdychl, „víš dobře, že nemám nic na světě, co by mne těšilo. Vy jste, miláčkové, jedinou páskou, jež mne k zemi poutá. Ach, přišlo by mně to velmi za těžko, bylo by to příliš bolestné, kdybych se měl již nyní s vámi rozloučiti.“

Marii ovlhly oči slzami. Milovala otce svého velmi něžně a upřímně, avšak ještě více milovala náboženství zesnulé matky své. Plačíc vrhla se otci svému kolem krku.

„Toliko na čtvrt léta tě opustím,“ drahý otce pravila prosebně. „Krátká to doba. Potom půjdu k prvnímú sv. přijímání a vrátím se zpět k tobě, abych nikdy více od domova se neodlučovala. A Terezie přijde za nedlouho po mně.“

„To jest tedy ta láska dítek k rodičům, které učí nás čtvrté přikázání Hospodinovo,“ podotkla přísně hospodyně. „Učíte se mu také v katolickém katechismu? Čtvrté léta! Snadno se to vyřkne. Pane Valtře, račte přísněji s Márinkou promluvit. Z toho nebude nic nikdy a na žádný způsob. Kdo by se byl nadál, že slyšeti možno tak nelaskavé slovo z úst dětských!“

Pan Valter pokynul jí rukou, aby umkla.

„Chcete tedy zpět k dědovi,“ pravil tiše k dítkám se obračaje. „Nechci vás nijak zdržovati. Avšak ještě alespoň čtrnácte dní musíte mně věnovati. Není-li pravda, Márinko, že učiníš ochotně a ráda, zač tě žádám? A má drahá Terinko, ty neopustíš také dříve nešťastného osiřelého otce svého? Ach Bože, Bože, kdyby jen dobrá matka vaše byla mezi námi. Ale nyní jsme jako na poušti.“

Vše, co pan Valter řekl, bylo upřímně míněno. Čeho mohly namítati dítky, kterak mohly jinak učiniti, než ochotně přivolití žádosti otcově, kterého vroucně milovaly a který nesl se k nim láskou neličenou. Jak laskavý byl to otec! Prosil je a žádal takorůzka úpěnlivě, ačkoliv mohl jediným přísným slovem jim poručiti.

Kdyby byla v místě jen kaple katolická, jak snadno bylo by sloučiti dětinnou lásku k rodičům s láskou ke sv. víře, láskou k Bohu. Než Bohu to buď žalováno, katolického stánku Páně a sluhy Jeho tu nebylo, byliť vzdáleni na několik hodin cesty. Kdyby byli blíže bývali, končila by se již naše povídka.

Čtrnácte dní! Prodloužily se na dlouho, prodloužily se do nekonečna . . .

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Kláštera u Nové Bystřice, 27. srpna.

Vzdálen od hluku světského a skorem osamělý stojí na velikém vrchu starodávňý klášter Pavlánů, nyní farní chrám osady „Kloster“ u Nové Bystřice. Jako krásný památník dob minulých zvěčňuje tu starou zbožnost, tu starou slávu církve naší a trůní celému okolí, jako věrný strážce minulosti a útočiště přítomnosti. Velkolepou stavbou svojí, obrovskými rozměry svých oltářů, přechetnými památkami archaologickými i uměleckými a zvláště četnými ostatky světců a světic božích, jež hostí ve velebných prostorách svých, jímá mimovolně a uchvacuje příchozího poutníka, zanechávaje v mysli i srdci jeho zbožným dojem trvalý. A tichý i klidný jindy tento chrám oživil v neděli dne dvacátého sedmého srpna ruchem neobyčejným, slavnostním, kdy v posvátných klenbách jeho slavila se krásná a dojemná památka dvoustoletého přenesení ostatků mučedníka božího sv. Felika. Je tomu právě letos dvě stě let, co přičiněním zbožného hraběte Karla Felika Slavaty bylo do zdejšího chrámu z římské katakomby Kalixtovy, přeneseno celé tělo světce a mučedníka božího sv. Felika a ve zvláštním, skvostném reliquiáři uloženo na jednom z postřanních oltářů. Veleďstojný nynější pan farář klášterský P. Josef Mrštík, jenž s nevšední obětavostí a s apoštolskou opravdu horlivostí se snaží, by všemožně povznesl chrám tento, druhdy tak slavný, dal nákladem svým obnoviti dotčený oltář i reliquiář sv. Felika a v neděli dne 27. srpna, v den kdy se světí po celých Čechách památka všech těch nescíslných svatých, jichž ostatky odpočívají v chrámech vlasti naší, v tu neděli slavil s osadou svou dojemnou slavnost dvěstěletého přenesení těla sv. Felika. V předvečer slavnosti zvoněno všemi zvony a konáno slavné požehnání. Hned z rána druhého dne, ač bylo

dušno a větrno přicházeli četní poutníci ze všech stran, najmě z okolních měst a vesnic. Po ranní mši svaté, při níž mnoho a mnoho osob ke stolu Páně přistoupilo, měl o deváté hodině dp. P. Thir, kaplan bystřický pro shromážděné Čechy české, slavnosti přiměřené kázání, načež po desáté hodině v německém kázání krásně a úchvatně vyličil veleďstojný pan farář domácí shromážděným věřícím, již naplňovali všechny prostory velikého chrámu — historii přenesení a celý, veliký význam slavnosti. Potom konán slavnostní průvod s ostatky. Za hlaholu všech zvonů vyzdvižena bohatě ozdobená a květinami a věnci okrášlená tumba s drahými ostatky, vložena na připravená nosítka a nesena v slavnostním průvodu kol chrámu vesnicí. V předu průvodu za křížem kráčela mládež školní a pak domácí cyrillská jednota pějíc překrásné hymny, za ní ubíralo se duchovenstvo a v jeho čele veleďstojný pán farář adamovský a biskupský notář. Nyní obkličena světly a četnými korouhvemi, a nesena dvanácti mládenci následovala rakev sv. Felika, kol ní kráčely družičky a osadníci a za rakví se ubírala nepřehledná řada lidu modlícího se a zpívajícího. Průvod byl velkolepý, když za hlaholu všech zvonů a dojemného zpěvu sboru chrámového, v němž s potěšením jsme zřeli i spanilomyslné účastnice z blízké Bystřice, se rozvinul vesnicí a spěl k chrámu Páně. Tam vykonány předepsané modlitby církevní, rakev vložena na oltář a nyní sloužena u hlavního oltáře slavná mše svatá, kterouž konal dp. P. Lustig, kaplan z trhových Svinů s četnou assistencí. Při mši zpívala opět domácí cyrillská jednota slavnostní mši chorální „in honorem s Aloisii,“ a krásným zpěvem svým zvyšovala zbožný dojem slavnosti, řízena jsou obezřetným a obětavým učitelem svým důstojným panem farářem domácím, jenž z prostých hochů a děvčat venkovských si vycvičil sbor chrámový, jaký málokde jinde a na venkově snad nikde ještě nemáme. Odpoledním slavným požehnáním ukončena krásná slavnost ta, která zajisté nevymizí tak brzy z paměti účastníků. Hlavní zásluhu o zdar celé slavnosti má veleďstojný pan farář Mrštík, jemuž i v dalším horlivém pastýřském působení, v němž nyní pomýšlí na opravu starobylého kláštera Pavlánů, jichž historii sepisuje, přejeme požehnání boží a mocnou přímluvu a ochranu svatého Felika.

Z Kutné Hory, v srpnu 1882.

(*Volba velebné matky.*)

Za předsednictví bisk. komisaře vys. důst. kanovníka z Kr. Hradce p. Ed. Prašingra a za assistence domácích a vůkolních 12 duchovních konala se v klášteře ctih. panen sv. Voršily v Kutné Hoře dne 22. srpna dvojí slavnost, volba velebné matky. a přijetí slečny z Tieglů za novicku. Za velebnou matku byla zvolena velect. M. Marie Jakobina, bývalá sekretárka nezapomenutelné vel. matky M. Augustiny, narozena ve Vrbčanech u Plaňan dne 26. září 1834. Nejdůst. pan biskup Dr. Hais potvrdil telegraficky zvolenku v hodnosti té, a blahopřál jí, i celému ctihodnému konventu. Bůh ji siliž v těžkém jejím povolání. Za předepsaných vážných řeholních obřadů byla kandidátka slečna M. z Tieglů za novicku řádu sv. Voršily od vys. důst. biskupského komisaře přijata, když mu po dojemné, srdečné a významné řeči odpověděla, že ve svém úmyslu, státi se údem řehole sv. Voršily, setrvává. Tím jsou opět vyplněny mezery a nahrazeny citelné ztráty, jakých během roku Kutnohorský klášter utrpěl.

Z Brna, dne 3. září 1882.

(*Nastolení nejd. p. biskupa Františka Salesia.*)

Za překrásné pohody dalo se v Brně nastolení nového p. biskupa. Ráno o 7. hod. zvonilo se čtvrt hodiny velkým zvonek v stoličném chrámu Páně, by lid byl na slavnost upozorněn. O 8. h. ranní vyjel nejd. p. biskup, který den před tím z Prahy do svého stoličního sídla zavítal, ze své residence do chrámu sv. Jakuba, ve kterém očekávala kapitola, kněžstvo, jež se hojným počtem ze všech téměř dekanátů dostavilo, a nesčetný lid svého velepastýře. Při jízdě z residence do chrámu zvoněno všemi zvony jak chrámu biskupského tak i sv. Jakubského. Mimo kapitolu dostavili se též do řečeného chrámu prelátové: starobrněnský Mendl, rajhradský Kalivoda, novoříšský Hauber a mikulovský baron Bartensteiner. Nejdůst. p. biskupovi podána u vchodu děkanem kapitulním svěcená voda; načež se ubíral průvod s křížem v čele do kostela; před p. biskupem šli prelátové a kapitula. Přibývše do presbytáře odebrali se do lavic a jen nejd. p. biskup spočinul na klekátku připraveném. Kněží ostatní byli kolem něho v presbytáři seřaděni. Po té sloužil u hlavního oltáře farář městský

dp. Kment mši sv., při kteréž bylo na kůru zpíváno. Po mši sv. vzal p. biskup pluvial, štolu a infulu bílé barvy a také vikáři k assistenci určení oděli se v roucha svá. — Zatím venku před kostelem seřadily se spolky z Brna, Králova Pole, Řečkovice a Husovic. Imposantní průvod z kostela sv. Jakuba na Petrov zahájily družičky z ústavu Mariánského, dívky školní, dále rozličné spolky ve valném účastenství, sborové klášterů v oděvu klášterním; biskupský alumnát; kněžstvo světské v taláru a rochetě bez štol; choralisté a kněží stoličného chrámu s křížem v čele; prelátové klášterů; kapitula v oděvu chorním a za ní nejdůst. p. biskup; potom věřící, rozdělení jsouce dle pohlaví a dle jazyka. Účastníci průvodu zpívali chvalozpěv „Tě Boha chválíme“. Průvod se bral ulicí běhounskou přes veliké náměstí, ulicí panskou a přední radnickou, přes zelní trh ku schodům vedoucím k biskupskému kostelu. Když průvod dospěl k domu, podal opět kapitolní děkan vdp. Panschab novému p. biskupovi svěcené vody a okouřil jej. Ve zpěvu ambrosianském se ustalo a choralisté zanotili antifonu „Ejhle velekněz“ a dozpívali ji. Pan biskup odebral se řadami kněží s kapitolou k uctění nejsv. Svátosti oltářní a pak k hlavnímu oltáři, kdežto pokloniv se před křížem na klekátku spočinul. Po krátké modlitbě vystoupil s infulou a berlou na svůj trůn, kdež kapitolní děkan Jej oslovil řečí latinskou, načež p. biskup v též řeči odpovídal. Po té činil se slib věrnosti nebo homagium nejprve od děkana kapitulního a kapituly, pak od prelátů klášterních a konečně od kněží světských a řeholních dle důstojenství. Obřady tyto činily velkolepý dojem, neb kněží i s alumny dostavilo se ke dvěma stům. Na to vystoupil nejd. p. biskup v pluvialu a v infule na kazatelnu a pozdravil v obojím jazyku delší řečí přítomné. V německé řeči pravil, že vstupuje dnes do velebného, starobylého chrámu, do diecése, kde sv. bratří Cyrill a Methoděj působili, aby se ujal úřadu vznešeného síce, ale spolu těžkého. Svazek svatý od nynějška jej poutá s lidem, od něhož očekává, že poslušen bude biskupa svého a jemuž on opět zavázán jest péčí horlivou. Jest to veliké štěstí, že po tisíci letech lid jest katolický v této zemi a proto vzrůstej ve zbožnosti a u víře a vychovávaj ve zbožnosti dívky své, vzdor duchu času, popírajícímu Boha a nepříznivému církvi. V českém velmi vřelém kázání připomenul, že před 19 lety četl jako

novosvěcenec na Velehradě vyrytá slova, která pronesl sv. Cyrill k Metodějovi, bratru svému: Neopouštěj ten dobrý lid moravský a vyučuj jej pravdě Boží. Tento nápis zvolil za předmět svého prvního kázání, když byl novosvěcenec. Tehdy se ovšem nenadál, že mu bude Boží milosti souzeno, aby stal se nástupcem apoštolů slovanských, kteří národu našemu přinesli víru, písmo zvláštní, sv. písmo mu přeložili a tak zakladateli naší literatury se stali. Pak jinými slovy opakoval myšlenky v německé promluvě uvedené, napomínal ku zbožnosti a mravnosti, k dobrému vychování mládeže, by škola byla katolickou. — Potom byla pontif. mše sv., kterou sloužil sám p. biskup, pro něhož věru den dosti namáhavý byl. Obřadům posvátným byl přítomen p. místodržitel Bedřich hrabě Schoenborn, několik místodržitelských radů, zástupcové důstojnictva, civilní úřadové atd. Odpoledne odbývána byla hostina, ve které se zúčastnil místodržitel a zemský velitel, pak kapitula a čelnější osobnosti brněnské, světské i duchovní, jakož i deputace diecesální.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nej. p. kardinál ráčil dnes ráno světit na kněžství v Břežanech bhoslovce IV. roku p. Aloise Lanze. Zítra bude nej. p. arcibiskup přítomen zasedání konsistornímu, v pátek na den Narození a v neděli na den Jména Panny Marie bude v metropol. chrámu Páně sloužit mši sv. V pondělí dne 11. odebere se k večeru do semináře, kde konati bude s kněžstvem společně duchovní cvičení.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se do 7. září u Maltézů, od 8—11. t. m. u nej. sv. Trojice v Podskalí, od 12—15. září u sv. Cyrilla a Metoděje v Karlíně.

— **Pout na Tetín.** (Zasláno). Bohabojní, poctiví a stateční předkové naši vždy s vděčnou úctou a láskou sv. Ludmilu nazývali „matkou Českého národu.“ A svatá prvomučenice naše zaslouhuje, aby jí významné jméno „Matky národu“ po vše věky zůstalo; onať jest hodná, aby věrní Čechové k oslavení matce svoji vždy s úctou, vděčností a láskou se hlásili. Příčiny a pohnutky k tomu máme mnohé, vážné, vůbec známé. Nechtějice o věcech vůbec povědomých šířiti slov, připomínáme toliko: „Naše sv. Ludmila jest první svatá naše, — toť kněžna, jež národu českému vychovala sv. vévodu Václava.“ My dcery České, dobře vědouce, čím svatá naše kně-

žna Ludmila jest nám i vlasti naší milé, rády bychom veřejným činem osvědčily, kterak prvou světicí národu našeho milujeme. Jak drahou jest nám její památka, jak vysoce vážíme si všeho, co máme od ní, co nám připomíná její víru a lásku ctnosti a zásluhy. Za tou příčinou hodláme letošního roku slavným průvodem vypraviti se na Tetín, kterýž sv. kněžna i matka naše oslavila životem svým a smrtí mučnickou. Žádoucí k tomu příležitost poskytuje nám výroční slavnost, kterouž se památka sv. Ludmily na Tetíně dne 17. září světit bude. Ohlašujice tento svůj úmysl, jako upřímné a věrné Česky vyzýváme družky a sestry své k účastenství, s důvěrou a láskou volajice: „Dívky a panny, ženy a matky křesťanské v Praze a v úkol Prahy, vypravte se a pojďte na Tetín — pojďte s námi oslavit památku sv. matky naší Ludmily! Sv. Ludmila toť naše jasná hvězda, to vlasti naší perla, to chloubu rodu našeho. A tož sebeřme se, pojďme a učme se chodit za tou hvězdou; pojďme a hleďme honositi se perlou naší země, pojďme a oslavujme jméno velkoduché ženy, památku svaté matky, kteráž jest a zůstane chloubou milé vlasti, oslavou rodu a pohlaví našeho. Ano pojďme na Tetín — na památnou horu, kdež bývalo sídlo veleslavné naší matky sv. Ludmily, kdež byla prvá škola sv. Václava našeho. Tam na Tetíně nad prvním hrobem prvomučenice naší kynou nám svatyně. tam otevrou se nám dvěře chrámu, označeného jménem prvé svaté, blahoslavené lidumilky, bohumilé matky národu našeho. Na Tetíně první naše světice česká modlívala se za své syny a dcery, za svoji vlast, za všechny lid a milovaný národ český, za rozšíření svaté víry a lásky Boží po širé zemi. J. k milo a sladko bude i nám na Tetíně po příkladě sv. modlitelky modliti se za otce a matky, za bratry a sestry, za syny a dcery, za vlast, za národ, za vše, kdož jsou blízci a drazí srdci našemu. Nuže tedy pojďme na Tetín, pojďme tam oslavit památku veliké světice a mučenice Ludmily, pojďme tam jako dcery k matce, po příkladě jejím zasvětit se Bohu živému; — den na Tetíně stane se nám hodem Božím, dnem svaté radosti, dnem spásy a požeňání. — Pout Tetínská vykoná se jediným dnem. Vypravíce se dne 17. září ze Smíchovského kostela, kdež o půl 6 hod. ranní sloužena bude mše sv., odebereme se v průvodu na Smíchovské nádraží, odkud po 7. hod. společným vlakem odjedeme na Beroun; z Berouna na Tetín dojdeme po

9. hod. Na Tetině budou kázání o 10. a velké služby Boží o 11. hodině. Odpoledne po službách Božích průvodem vrátíme se zase do Berouna, odkud po 6. hod. vyjedeme zpět ku Praze. Nemálo záleží na tom, aby pouť naše Tetinská vyznačila se náležitým pořádkem, důstojnou úpravou a pravou pobožností. Za tou příčinou nutno, aby se nám přihlásili, kdožkoli hodlají s námi dne 17. putovati na Tetín.

— **Ctihodní 00. Redemptoristé** z Prahy konali od 26. srpna do 5. září sv. misie v Bystřici u Jičína a od 7. do 17. září konali budou sv. missii v Čimelicích v diecési budějovické.

— **Arcibiskupové vídeňský a neapolský**, pak **řakovský biskup Jiří Strossmayer** budou prý v nejbližší konsistoři papežské jmenováni kardinály.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci srpnu 84 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany; celkem již letos 926 osob.

— **Církevní zpráva.** Slavnost Narození P. Marie bude se u sv. Štěpána dále takto konati: V pátek dne 8. září jest v 6 hod. ráno mše sv. s výkladem, v 8 h. mše sv. s požehnáním, v 9 h. zpívaná mše sv. (maturní), v 10 hod. české kázání (pan P. Brusák, býv. kaplan u sv. Jindřicha) a v 11 hod. velká slavná mše sv., kterou bude míti vdp. Václav Nykles. Odpoledne jsou ve 3 hod. slavné nešpory a večer v 6 hod. litanie s požehnáním. V sobotu dne 9. září jsou v 5 hod. odp. slavné nešpory a „Tě Boha chválíme“, čímž se slavnost ukončí.

— **Návrat do církve.** Protestantský kazatel na ostrovu Ceylonu Ogilvie navrátil se do katolické církve. Tamější list „Ceylon-Times“ žele ztráty tak výtečného duchovního píše: „S bolestí oznamujeme přestoupení ctihodného P. Ogilvie k církvi katolické. Kdo jej znal, nebude pochybovati, že učinil to z pravého přesvědčení, které nutilo ho ke kroku, který my arci želíme. Takový návrat platí zajisté něco více, než u nás 10 odpadků od církve kat.“

Literární oznamovatel.

— „*Obzor*“, časopis pro poučení a zábavu, dospěl k čís. 15. roč. V., jehož obsah jest tento: Vzpomínky. (Píše V. Brandl.) O legendách staročeských. (Napsal Bačkovský.) Sloup. (Výňatek z díla dra. J. Wankla.) Na uvítanou. (Báseň.) J. M. nejd. p. dr. Fr. Sal. Bauerovi. Ostrávicí. (Báseň.) Na odchodu. (Báseň.) Poslední okamžiky. (Bás. Kyselého.) Slečna Eugenie. (Kosmák.) Obrázek z naší vesnice. Běseda. Srbské národní písně s výkladem.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Kar. *Lauda*, kp. v Čelakovicích, za far. v Starém Přerově;
- p. Frant. *Hrachovec*, neom., za kp. v Třebch Sekerách;
- p. Pavel *Chudáček*, č. ř. prem. v Teplé, za kpl. v Teplé;
- p. Frant. *Vollbrecht*, dosud far. v Horním Stupně, za děkana v Brandýse n. Labem;
- p. Václav *Reissner*, dosud koop. ustanoven za admin. v Horním Stupně;
- p. Jos. *Horák*, admin. v Starém Přerově, za kpl. v Brandýse n. Labem;
- p. Kar. *Hejhal*, proz. kpl. v Brandýse n. Lab., stal se II. koop. u sv. Havla v Praze.

Uprázdňené místo:

Horní Stupno, fara patron. náb. matice, od 1. září 1882.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Černý*, osob. děkan a farář v Březně, 28. července; (nar. v Choroušku 2. dubna 1805, vysv. 4. srpna 1830).
- p. Jan *Žezulka*, koop. v Slivně, 2. srpna 1882; (nar. v Dolech 29. srpna 1845, vysv. 19. července 1879).
- P. Benvenut *Lintner*, č. ř. minor. v Mostě, 5. srpna 1882; (nar. 19. ledna 1801, p. 15. srpna 1828, vysv. 8. září 1828).

Vyznamenáni jsou:

- vdp. Jan *Řehák*, kap. děkan, stal se předsedou b. konsistore;
- vdp. Václ. *Frind*, prof. při vys. školách pražských, č. kons. radou;
- P. Eras. *Kahánek*, č. ř. piarist. v Ml. Bole-slavi, b. notářem;
- p. Frant. *Storch*, fund. kp. v Georgswalde, stal se osob. farářem a obdržel coll. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. J. *Zein*, far. ve Flajtech (Fleyh), za far. v Rošovicí (Roschwitz);
- p. Jos. *Mikolášek*, koop. v Březně, za admin. tamže;
- p. Václ. *Jebarutzke*, exposita v Žandově, za far. v Býčkovících;
- p. Karel *Hassmann*, neom. za kapl. v Honsberku (Johannesberg);
- p. Martin *Jordan*, koop. v Honsberku, za katechetu při měst. školách v Slavkově;
- p. Ant. *Wohlmann*, kat. při měst. školách v Liberci, za gymn. katechetu na Smíchově.

Uprázdňené místa:

Bezno, fara patr. p. hrab. Albrechta Kounice, a *Flaje*, fara patr. p. hrab. Jiří Waldsteina-Hartenberka, od 25. srpna 1882.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.Expeditce:
v kněhkupectvíB. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.Nedostala čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupcůceloročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 krPo poště
jenom v expedici:Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Na den sv. Ludmily.

Jest mnoho svátků v roce církevním, o kterých, kdyby se neohlásily v neděli předchozí, kazatelny a kdyby náhodou někdo snad neslavil svých jmenin, by často křesťan ani nevěděl. A o kom málokdy slyšíme, málokdy čítáme, kdo nám jen zřídka přijde na mysl, obraz takový v paměti lidské bledne a ztrácí se, až se zdá, jakoby v mlhách se rozplýval. A ku svátkům podobným patří i den 16. září, totiž výroční památka smrti svatě Ludmily, již jsme si byli také jen při mši svaté v našich křesťanských chrámech vzpomínali. A abychom tuto světicí uctili co křesťané, co věrní synové a dcery téhož národa, z něhož ona byla posla, k tomu ať poslouží dnešní tato ranní naše úvaha! —

Když se tak dráží v Kristu probíráme ve prázdných chvílích v našich dějinách a když se nám tak naskytne někdy příležitost navštívit místa, jež v šeré dávnověkosti září památkami svou, jaký pak asi cit zmocní se nás? — Cit takový, jakýž se zmocní potomka, když zří dědictví otců svých pustým, když zří dědictví dědů svých zanedbaným a v zapomenutí, když zří kolébku předků svých v rumech a zelenou travou zarostlou. Co asi spatřujeme na místě, kdež sv. Ludmila prožila drahý čas svého života v tichém útulku? Poutník nalezá dnes na těch místech skály, na těch skalách hromady rumů zarostlé mechem, chudičké kostelíky a dále chudičkou vesničku! — Co pak užijeme na místech, kde druhdy stávala první škola česká, v níž sv. Ludmila svého vnuka s knězem křesťanským učila knihám slovanským? Poutník tam uzří smutnou výšinu, s níž se rozhlíží okolím kostelíček také nebohatý. Co pak

na příklad užijete zde na blízounkém návrší, posvěceném stopami sv. Methoděje? Co užijete na Levém Hradci, na němž Ludmila založila se svým chotěm Bořivojem první stánek Boha Trojediného ve vlastech našich? Poutník cizinec spatří zde tichý, chudý kostelíček, několik chudých chýží v pozdálí a jinak tu pusto, mrtvo, jako na opravdovém hřbitově. A kdyby to nebylo zaznamenáno nezhladitelným písmem v dějinách, že ten kostelík byl v Čechách prvním, už i to by nám byli dávno upřeli; i o tuto památku by nás byli dávno připravili.

Co pak užijeme dnes v zámku Mělnickém, v němž — tenkrát arcib. asi jinak vypadal — spatřila sv. Ludmila světlo Boží poprvé? Pusto a smutno na těch chodbách a ve prostorných světnicích opět jen obydlí chudiny! — Co pak užijeme na místech, kam uvedena byla Ludmila ze sídla otcovského na prestol Vyšehradský, kde stávaly kolébky všech slavných našich vojvodů, co pak nalézáme z té památky, jež nazvána jest v jednom z nejstarších českých rukopisů *zlatým sídlem Libušiným*? Nalézáme tu kostel, několik kanovnických obydlí a vojenské budovy! Jinak opět pusto a smutno k nevypovědění! — Teprve od nedávna ruka šlechtěná snaží se aspoň poněkud zastříti stopy, kudy krácely lítice.

Naši slavnou minulost hlásají nám, dráží v Kristu, ponejvíce jen mrtvé knihy, jen zarostlé rumy se zříceninami a proto památka osob, které na místech oněch učinily se nezapomenutelnými, má býti živou alespoň v srdcích našich!

Jméno Ludmilino vzbuzuje ve hlavách našich pokaždé nejdojemnější vzpomínky. Jak snad vám známo, byla sv. Ludmila

decerou Slavibora z bohatýrského rodu Slavíkovců, kteří tenkrát byli nejmocnějšími pány českými a zároveň vладыky župy mělnické, či jak se tehdy říkalo „*Pšovanské*“. A kdo pak z nás byl by neslyšel alespoň za dětských svých let život Ludmilin, jejíž zničila vlastní nevěsta její v letech pozdějších, a jejíž jedinou útěchou, jedinou láskou, jedinou starostí a jedinou péčí byl pacholíček z nešťastného manželství syna jejího Vratislava s Drahomírou z rodu Stodovanů v luckém knížectví. Či že nebylo smutným ono manželství Vratislava s Drahomírou? Již z toho, že muž své choti nedůvěřoval, že by mohla syna, následníka trůna, vychovati zdárně, a svěřil jej Ludmile matce své! Kde pak by také byla nalezla času Drahomíra zabývat se s dítětem! Jejím nejmilejším zaměstnáním byl lov, plést se do veřejných záležitostí, štvát panstvo proti sobě navzájem a podrývat všemožným způsobem pudy křesťanství. Nádherný, skvostný šat měl pro ni větší vábidlo, než obírat se se svým dítětem. Svatý Václav nezakusil lásky mateřské, z matčiných rtů neslyšel slova upřímného. Na matčině tváři nikdy neviděl vlídného úsměvu; Drahomíře se tichost, mírnost, přívětivost a zbožná Václavova mysl nějak nechtěly líbiti, spíše přilnula k Boleslavovi, jenž již z mládí vyznačil se prudkostí, vášnivostí ano i nelidskostí. ač toto také nebyla pravá láska mateřská.

A jak daleko došla Drahomíra v zášti své proti mírumilovné tchýni, jest nám důkazem smutný, mlhovitý večer dne 16. září, kdy na bránu hradu Tetinského zabušili dva muži se zástupem zbrojnošů. — Tetin byl vždycky a každé chvíle otevřen každému. Staro-slovanské pohostinství jevívalo se tu světlem nejkrásnějším. Ne nadarmo nazývá náš nejslavnější dějepisec Ludmilu paní rozumnou, dobrou, tichou, horlivou křesťankou a matkou chudých. — Strážce bránu otvírají a dva náčelníci vpadše — užívám slov téhož dějepisce — do komnaty Ludmiliny, žádají ji, ať se modlí, vlastním jejím závojem! Mladistvý Václav ještě nezletilý; Drahomíra chopila se tudíž sama vlády, jakož i poručení nad synem, jemuž do té chvíle vlídné tváře neukázala a všecku svou nenávisť vyhrčila proti Ludmile, jež stála v cestě ctižádostivým jejím úmyslům.

Život každického světce dá se předběhne upotřebiti ku prospěchu našemu, časnému i věčnému a nejnak i s památkou nejdražší světice naší Ludmily. Upozorním

lásky vaše jen na jedinou vlastnost její, totiž na starost o vnuka Václava, jehož matka zanedbávala.

Drazí v Kristu, kolik pak jest za našich časů dítek, které snad by se ani kříž nenaučily dělati, kdyby neměly babičky, o kterýchž duši by se nikdo nestaral, kdyby ta dobrá babička odpočívala! V jak mnohé rodině křesťanské vykonává babička úlohu sv. Ludmily? Kolik pak jest asi dítek, jimž v našich dnech babička jest nejmilejší v celé rodině osobou! A kolik pak jest dítek, k nimž matka necítí ani tolik lásky, aby jim aspoň okamžik věnovala! Bývá výmluva: „nezbývá mi času, nemám kdy . . .“ — Matko křesťanská, ty že nemáš kdy a nemáš času, abys se obírala každý den aspoň čtvrt hodiny se svým dítětem? Pak jsou to arciť smutné, velmi smutné vyhlídky. Když matka nemá času a nemá kdy, aby tomu dítěti svému věnovala pozornost, potom to dítě, až jednou doroste, také nebude mít kdy a času, aby se o svou matku staralo!

Jak mnohá matka zapomíná na nejsvětější svou povinnost, svůj poklad nejdražší, své dítě zanedbávajíc, aby ta čistá, bezeskvorná duše již v mládí hříchem zřezavěla! Mnohá matka o všechno se dovede starati, jen o své dítě ne! Všem rozumí, jen duši svého dítěte nikoliv!

A kolik pak jest takových dítek, kterýmž, když jim umírá babička, když pochovávají tu dobrou, milou, přívětivou starěnku, se zdá, jakoby jim všechno tak zcela všechno s ní bylo umřelo! — O kěz by drazí v Kristu tato kratičká slova nalezla v duších matek křesťanských ohlasu! Pak by to byl nejkrásnější věnec pomněnek, jež uvlí jsmen dnes památce svaté Ludmily. Amen!

Na den sv. Václava.

V minulém výkladě věnovaném památce sv. Ludmily, přestal jsem v dějinách u otázky: „*Jaký následek měl smutný, příšerný večer dne 16. září na hradě Tetinském, totiž smrt Ludmilina pro Čechy?* — A dnes odpovídám: *zmatky, nepokoj a poručnickou vládu vášnivě a rozmarně kněžny Drahomíry.* Avšak na štěstí panování Drahomířina bylo jen na krátko a na stolec vojvodský na staroslavném Vyšehradě dosedl ještě v čas vnuk Ludmilin, mladistvý Václav. Sta tisíce zraků obracelo se na Václava s nejskvělejšími nadějemi. Pověst o vnuku Ludmilině rozletěla se na perutích větru do

všech končin českých vlastí. Zdědili Václav po ní zbožnou, tichou holubičí mysl a po dědovi, rázném Bořivoji, ducha, který sluší vladaři nejlépe, totiž pevnou vůli, opatrnost s bystrostí rozumovou. A kde panovník stkví se takovými vlastnostmi, kde na trůně druží se k důkladné rozvaze i šlechetné srdce, pak blaze bývá zemi a blaze bývá národu. A nevím, mohla-li mu církev svatá postaviti pomník trvalejší, než jest dnešní epistola, jež čte se po veškerém světě křesťansko-katolickém na oslavu sv. Václava a jest vyňata z knihy mondrosti, o níž již jednou pravil jsem, že mezi knihami zákona starého podobna jest perle lesku oslňujícího. Kdybychom v té epistole probírali větu za větou a větou za větou čtli život sv. Václava, žasli bychom nad tím souhlasem.

A zdaliž pak opravdu tedy shledáváme se u sv. Václava na stolci vojvodském s moudrostí? Odpovědi budiž vám událost následující. Dávný nepřítel země české i jazyka českého, německý král Jindřich, přijímám Ptáčník, když byl slovanské země od břehů mořských až po naše Krušné Hory uvedl v otroctví a drsnými pouty k podnoží svého trůnu ukoval, objevil se náhle s nesčíslným vojskem na českých hranicích. Německé pluky hubily, vraždily a pálily, co jim přišlo do cesty. Jako povodeň když své zhoubné vlny rozlévá úrodným krajem, tak se rozlévala cizí vojska touto zemí. Divoký ryk, požární sloupy, za noci červená záplava, to vše věštilo na míle daleko pochod Jindřichových vojsk. A Václav? — Měl snad se postaviti s nepatrným zástupem svých vojnů vstříci takovéto přesile? — Mladému vojvodovi byly příliš drahé české životy; on znal předobře cenu české krve; a snad tedy prchá před nepřítelem? — On mu jde vstříci a hrdý vítěz klade podmínky nesnesitelné; Václav sbírá kde co má, aby stříbrem ušetřil země své, aby stříbrem vykoupil pokoj vlasti své, když nemohl pro nesvornost panstva zbrání a pažemi. A srdce tvrdého krále měkne jakoby zázrakem, Jindřich podává Václavovi pravici a v několika dnech jest česká země bez nepřítele! A potom jest jedinou jeho péčí a starostí, jak by mohl rány válkou učiněné zacelit co nejdříve. A daří se mu to výborně. Země zkvétá pod jeho žezlem utěšeně, žebrák vidí v něm svého dobrodince, sirotek svého otce, utlačení svého zastance a otroci svého osvoboditele. — Drazí v Kristu, jest málo trůnů a na těch trůnech málo vládařů, o

nichž by se toto mohlo tvrditi tolik set let po smrti jejich. Jméno sv. Václava však do dneška nedotknutelné a běda jazyku, jenž se opovázá otřítí se o jeho památku! Uvedu vám na paměť důkaz následující: Dne 10. října 1605 vyveden byl do velké síně v staroměstské radnici Pražské pan Křištof Heřman Rueswurm, rada a polní maršálek císaře Rudolfa II. Tam přečten mu rozsudek u přítomnosti velikého počtu vysokých důstojníků a panstva i rytířů, že má býti mečem popraven. Když se byl se všemi rozloučil, otázal se, které jest jméno toho, jenž jej bude stínati. I odpověděli mu, že Václav. To uslyšev, oči k nebi pozdvihl a k přistojícím řekl s velkým vzdechnutím: „Hle, spravedlivý soud Boží poznávám. Dnes jest tomu právě rok, co jsem proti sv. Václavu mluvil pohoršlivě. Ten, který proti mně vedl žalobu, jmenoval se Václav, soudce, který proti mně četl rozsudek, jmenoval se Václav a který mne stínati bude, také se Václav jmenuje!“ To on pověděv klekl a se slzami prosil sv. Václava, aby mu to provinění odpustil, od Boha milost a slávu věčnou vyprosil! — Když pak maršálek své modlitby dokonál, kat k němu přistoupil a jemu nenadále jednou ranou hlavu stal! Tak čteme do slova v *Peselkyni* starých příběhů českých před nedávnem vydané ve Svato-prokopském Dědictví. — Událost tato, jak se domnívám, jest asi málo známa a proto jsem se o ní dnes v den sv. Václava zmínil a myslím, že jest dostatečným důkazem, kterak Bůh v nevyzpytatelných soudech trestá rouhače svatých svých! Zdaž tu není opět a opět dotvrzena pravda starodávná: „Co svatého jazykem zlým se nedotýkej; co svatého, rukou drží neposkvrňuj!“

Povím další doklad. Kolem hrobu sv. Václava nalezalo se před sta lety 12 stříbrných soch sv. apoštolů. Tenkrát panoval v Čechách Jan z rodu Lucemburského. Dobu králování Jana Lucemburského v našich zemích lze přirovnati rodině, kde děti i matka den ode dne celý týden se mozolí a otec těžce vyzískaný peněz v kruhu veselých přátel promarní. Rytířský král vzpomněl si na vzdorovitě Čechy jen tehdaž, když v okazalé štědrosti rozhodil rozmarné družině poslední stříbrniák. A jednou vrátiv se král opět z ciziny do Prahy, potřeboval peněz nesmírně. Dal se do hledání pokladů ve svatovítském kostele; ale našel ničeho, k návodu jistého cizozemce poručil odnésti oněch 12 stříbrných soch, aby je rozlili na peníze. Po celé Praze

povstalo proti králi strašlivé jitření. Cizinec přišel o život ještě týž dnem, král popůl letě ztratil pravé oko a krátce na to oslepl i na levé. A uplynulo několik let a král v bitvách sešedivělý, nejpřednější rytíř celé Evropy, král — první bohatýr věku tehdejšího, na obě oči osleplý, klečí na obou kolenou, s rukama sepjatýma a předčítá hlasitě před veškerým panstvem českým nadaci, kterou bohatě obdaroval hrob sv. Václava.

Jiný příklad. Bylo za panování tak zvaného krále „zimního“ a sice v prosinci roku 1619. Svatovítský chrám Páně, jež sv. Václav založil a v němž se nalézá kaple sv. Václava, v nichž za současných dob jest schována koruna tohoto našeho království spolu s klenoty zemskými, stal se jevištěm hrozného spuštní. Co kde drahocenného, co kde českému srdci svatého, co kde po staletí památného, roztlučeno a zohaveno, až Bůh bránil. Kdokoliv navštívil jste chrám sv. Vítu na Hradčanech, snad jste si všimli v postranních kaplích hrobů královských. Jsou poškozeny do dneška a sochy na nich bez hlav, tu bez rukou, tu bez korun a s obličejí k nepoznání. A původci toho byli přátelé a služové dvorního kazatele Fridrichova, Abrahama Skulkéta. Avšak trest strašlivý sledoval v zápětí. Ještě v kostele kleslo jich několik za rouhavé práce na dlažbu a vypustili ducha za nesnesitelných bolestí. A král, který toto dovolil, který mlčky toto trpěl, nedočkal se v Čechách ani než rok se sešel s rokem. Ani koruny nedbá a pod pláštěm noci ujíždí úprkem ku hranicím, provázen jen několika málo rejthary. — A proto opětují drazí v Kristu: „Co svatého, jazykem zlym se nedotýkej, co svatého rukou drží neposkvrňuj!“

My, kteří pocházíme z české krve, neseeme po předcích od nejdávnějších dob jméno: „dětí svatováclavské.“ Co všecko se u nás svatováclavským nazývá, pověděl jsem s důstatek dnes dvě léta! A k tomu přidávám jen toto následující: Co jsme my Čechové pro tento název a pro toto jméno vystáli posměchu a urážek. Ano záští přišlo tak daleko, že složili nepřátelé jazyka našeho i urážlivou píseň na jméno Václava. Co jsme my Čechové k vůli jménu „svatováclavský národ“ musili přeslechnouti? Ani zdravý vlas na hlavách našich nenechán s pokojem. — *Mlýny Boží však melou zvolna, ale jistě. Soudy Boží přicházejí poznenáhla, ale jistě!* My jméno dětí svatováclavských tím vřejeji si zamilujeme, my

za to jméno nikdy a nikde se nestydíme a s pomocí Boží a na přímluvu svatých patronů českých, zvláště pak na přímluvu velikého svěťce našeho věrní synové svatováclavští jako jedna rodina zůstaneme věčně věkův. Amen.

Václav Beneš.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

S takovou doufanlivostí na Boha společati sluší, až by se dověřoval, že by přes moře samo korábu nemaje na pouhé desce přeploval.

Tak velika jest Boží moc, tak nesmírna štědrost, že lidskou nadějí jakkoli velikou vyvážena býti nemůže, právě jako moře lžičkou.

Méně dostáváme, poněvadž méně doufáme, ježto bychom dostávali mnoho darů ba přemnoho, kdybychom tolikéhož se nadíti uměli. Nikoli Bůh, ale maličké naděje naše činí nás chudými.

Pokoušen sice nemá býti Bůh aniž jest očekávati zázraků, kde nutnost žádná nedoléhá; ale jakmile tajnosti vůle Boží před námi na jevě jsou, co na nás jest, máme konati horlivě: ostatní věci s nadějí tak pevnou Bohu poručeny buďte, jako bychom všechny prostředky před sebou viděli.

V Boží při vždycky bude potřebných záloh a kdyby těch se nedostávalo, nastanou divy; divem všech divů větším a dotud neslýchaným bylo by, že by naděje byla opouštěna od pomoci Boží.

Když vrchní tvůj něco tobě nařizuje, nezapovídá užívatí prozřetelnosti. S. Ignat. in vita.

Ne tak blba jest ctnost, aby nepřipouštěla rozmyslu při těch věcech, o nichž má býti souzeno, že je poslušensví bez bližšího vyměření přenechalo rozsařnosti a opatrnosti konatelově.

Aby rozkazy hotově, aby je bez zvidání přičin slepě plnil, na to nastupuje poslušensví; ale aby v okolnostech od něho ani nevelených ani nepředvídaných byl sobě škodný, bližnímu obtížný, ono nekáže, ale tvá nerozsoudnost.

Neopatrnost jest veliké zlé; ona jako letavé kobylky do všeho vráží. Náprava její anebo naprosto jest beznadějna, anebo příliš drazé, to jest za mnoho chyb, musí býti kupována.

Rozsoudnosti jest všude převelice třeba, nejvíce však na cestě ctnosti, čím drahocennější jest věc zamýšlená, tím těžší škody mohou následovati. Co tělo bez oka, to jest dílo bez opatrnosti.

Bylby zajisté největší zázrak. kdyby těch svou pomocí opouštěl Bůh, kteří z lásky k němu opustili všecko své.

Kdo sám zvolil býti chud, nebyv k tomu mrzce donucen, nebude nuzeti. Úrodná role jest ruka Boží, cokoli do ní ukládáš, vydá užitek sterý.

Více dává dobrovolná chudoba než čehoby rukotřná Štěstěna dání, ano po čemby lakomost naše toužiti mohla; neboť dává po ničem se nesháněti, a toho máš-li, vládneš větší věci než jměno býti může.

Jiné jest býti blaženu, jiné bohatu býti; blah jest kdo ničeho nežadá, kdo mnoho má, bohat jest a štěstěnou obmyšlen. Jest však cosi většího blahost nežli štěstí. Bůh jest blahý, ne však oštěstěn; ale blahý ne tak protože má všecko jako že ničeho chtivý není. Viz, jak božská jest věc chudoba.

Cokoli by příroda dání měla neb štěstěna dání mohla, převyšuje chudoba obou dvou bohatší: oněm chybí toho více než této.

Na tu výši se vydrati boháč usiluj, aby vládl věcmi, jež má, nikoli se jimi ovládati nenechávej.

Žádáním sobě toho a onoho pachtí se smrtelní lidé až do unavení. S to nejsou, aby panovali nad zbožím, ovládání jsou od něho; ono dle obecného pořekadla panuje pánům. Tak jsou ve spod, kteří by měli na vrchu býti.

Kdokoli miluje, slouží; čím více zboží milováno, tím těžší od něho poroba. Tak kdo měli býti hospodáři, bývají otroky. Nezáleží na tom, jsi-li v železné či zlaté řetězy ukován, když jsi svobodu ztratil.

Ona při dostatečném poroba jest horší; shromažďující veškeré zboží snadno upadáme ve ztrátu milosti Boží; časných věcí hledáme, to jest stupně sami klademe, po nichž bychom střemhlav upadali do škod duši záhubných — bodež ne věčných!

Jakož nám tvrdo býti nemá pro Boha statky opouštěti, tak jest se báti bez Boha bohatému, aby nebyl bohatcem na věky nebohým.

Theatini v Praze.

Podává František Ekert.

Chrám Panny Marie pod ochranou Božské Prozřetelnosti s klásterem někdy Theatinů, nyní Redemptoristů.

Sv. Kajetán založil r. 1524. v Římě zvláštní sbor řeholních kněží. Duchovní ti měli příkladným životem, horlivým hlásá-

ním slova Božího na misiích a ustavičným bojem proti nevěře, bludařství a mravní porušenosti následovati sv. apoštolů. Zvláštním znakem řeholníků těch bylo, že měli žítí v úplné chudobě výhradně z almužny, za niž však nesměli nikoho prositi. Sv. Kajetán odevzdal svou řeholi úplně do rukou Prozřetelnosti Božské, která ptačtvo nebeské krmí a kvítí polní odívá a tím více o lidi se stará, hledají-li především království Božího a spravedlnosti jeho. Když řehole ta od papeže Klementa VII. potvrzena byla, zvolen prvním vrchním představeným jejím r. 1524. Petr Karaffa, biskup v Theatě a odtud nazýváni řeholníci ti Theatini, ač v Praze lid obyčejně je zval Kajetány podle sv. zakladatele, jenž r. 1527 druhým vrchním starostou řádu se stal a r. 1547 zemřel. Rád tento zkvétal obzvláště, když Karaffa kardinálem a r. 1555 papežem se stal a posýlal i do zámořských krajin z lůna svého horlivé misijnáře.

Roku 1665 ubíralo se Prahou několik Theatinů na missie do Rusi. (Listiny kláštera Theatinů Pražských od r. 1667—1721 v univ. bibliotéce XV. A. 4. a II. B. V. 2. Pamětní kniha fary sv. Mikulášské.) Tehdáž byl v Praze nejvyšším purkrabím zbožný Bernard Ignác hrabě Martinic, syn pana Jaroslava Bořity, od protestantů r. 1618 z okna král. hradu vyhozeného. Velmož ten přijal Theatiny pohostinu, zalíbil si řeholi jejich a zatoužil po tom, aby řeholníci ti i v Praze se usadili a k utvrzení katolického života v lidu pracovali. I jal se v té příčině dopisovati císaři Leopoldovi I., generálovi řádu Maravigliovi v Římě a Theatinovi Štěpánu Pepeovi v Mnichově, jenž jsa zpovědníkem manželky kurfirsta bavorského Maxmiliána Emmanuele, veliké váhy požíval. Císař schválil snahu Martinicovu a dovolil hned 1665, aby Theatini v Praze se usadili.

Purkrabí Martinic měl již od r. 1660 za Strahovskou branou rozsáhlou vinici. V té stála okrouhlá prastará kaple, o níž lid vyprávěl, že za Karla IV. byla modlitebnicí mohamedánských koberečníků, kteří tenkrát v Praze žili. Tuto kapli, tehdáž zanedbanou, obnovil Martinic a učinil z ní svatyni Panny Marie Etninské, jsa ctitelům milostného obrazu Mariánského v bavorských Starých Etinkách. V dolejší části kaple, jež na způsob krypty sklenuta byla, učinil svatýňku Matky Boží bolestné. Tuto vinici s kaplí, rybníkem a domem daroval purkrabí jménem svým, své choti Zuzany

Polixeny roz. hraběnky Dietrichštejnové a tři dcery Marie Elišky, provdané hrab. Vrbové, Kateřiny Barbory, provdané hrab. Pallasianové a svobodné Teresie Františky, roku 1666 Theatinům, aby „ke cti a slávě Pána Boha, Panny Marie Etinské a sv. Kajetána“ zřídili si tu klášter s noviciátem. V kapli samé vystavěl ještě dva oltáře, sv. Kajetána a sv. Josefa, Jáchyma i Anny, opatřil ji bohoslužebným náčiním a ustanovil, aby část srdce jeho jednou zde, u nohou Matky Boží Etinské, uložena byla. Téhož ještě roku přistěhovali se do nového tohoto sídla tři vlastní Theatini Štěpán Schiattini, rodem z Janova superior, Jan Comino, Veroňan a Salvator Gallo.

Okamžitě začali Pražané do Kajetánky, jak vinice Theatinů od té doby nazývána, putovati. Sám císař Leopold I. vykonal tam pouť r. 1672, ovdovělá císařovna Eleonora zavítala do kaple r. 1680 a kurfirst bavorský modlil se v ní r. 1683. Obzvláště slavně býval tu konán svátek Navštívení P. Marie, o němž z Prahy silné průvody přicházely.

Vida požehnané působení Theatinů, snažil se purkrabí Martinic dostati je do samé Prahy a přiměl císaře k tomu, že r. 1670 odevzdán jim dům za arcibiskupským palácem v Jelením příkopě, kde někdy panoši arciknížete Leopolda Viléma bydlívali. Do toho domu přistěhovalo se roku 1670 z Kajetánky několik Theatinů, avšak místo to nezdálo se jim ku založení kláštera příhodným a tudíž převzal tento dům od nich hrabě Martinic a koupil jim r. 1672 od hraběnky Anny Marie Trautmannsdorfové za 6000 zl. dům na nových schodech záměckých, aby do něho se přestěhovali. Avšak již r. 1670 opřeli se sousední Barnabité tomu, aby na blízku jich kláštera nová řehole se usazovala, odvolávajíce se k nařízením Řehoře XV. a jiných papežů. Než sv. Otec Klement X. dovolil ku prosbě Martinicově Theatinům r. 1671, aby do nového sídla svého na schodech záměckých se přestěhovali, což oni r. 1672 učinili. V Kajetánce zůstalo po řadě několik kněží pod superiorem, konající na oblíbeném tomto poutním místě služby Boží.

Upravivše sobě nový klášter, přisluhovali Theatini službami Božími v novém kostelíku P. Marie Einsiedelské, který na nové cestě záměcké u poprsní zdi Hradčanské zbudovala hraběnka Šternberková a dle této kaple nazývali nové toto sídlo své domem *Fanny Marie Einsiedelské pod*

hradem. Záhy však pečovali o stavbu většího klášterního kostela a smluvili se r. 1684 v koupi dvou měšťanských domů pod klášterem v ulici Ostruhové, kde kostel státi měl. Jak řeholníci ti ve všem působení Prozřetelnosti Božské spatřovali, seznati jest z toho, že konali před svátkem sv. Kajetána po devět dní pobožnost s postem, aby si vyprosili šťastné vyřízení své prosby, kterou do Vídne v příčině koupě oněch domů poslali. Důvěra jejich v Prozřetelnost Božskou naplnila se; přišlo svolení od císaře právě, když devátý den pobožnost končili.

Stavbě kostela vadila nemálo stará Strahovská čili černá brána, která v Ostruhové ulici právě tam, kde kostel stavěti se měl, ulici sůžovala a Malou stranu proti Hradčanům uzavírala. Magistrát svolil sice hned r. 1684, aby Theatini věž a vedle ní stojící ohyzdnou celnici rozbourali, žádal však, aby svým nákladem vystavěli celnici novou, z čehož stavbou až do r. 1691 odkládáno.

Posléze položil k novému chrámu „Panny Marie pod ochranou Božské Prozřetelnosti“ základní kámen arcibiskup Valdštýn roku 1691., při čemž přítomen byl purkrabí tehdejší Vratislav ze Šternberka. Než, stavba uvázla, hlavně pro neshody s věží a celnicí. Konečně dovoleno r. 1711. Theatinům, aby staré budovy tyto svým nákladem sbourali a staviva z nich ku své potřebě užili, načež pracováno v kostele rychleji. Vysvětil jej 1717. světitel biskup Daniel Josef Mayer. Klášterní budova strmicí na záměcké stráni přímo nad kostelem, spojena byla s ním umělým schodištěm.

Theatini Pražští nazývali se „*regulovanými kleriky Panny Marie pod ochranou Božské Prozřetelnosti*“ (de divina Providentia). Sluli též „řeholním řádem apoštolským“ a v lidu známi byli jménem „Kajetáni.“ Představeným kláštera byl probošt, po něm vikář a senior, hmotné záležitosti kláštera obstarával prokurátor. Probošt volen býval v kapitole na tři leta. Řeholníci, složivše sliby, kladli před své jméno španělské slovo Don (dominus jest pán).

První probošti byli Vlachové: Štěpán Schiattini, dříve superior v Kajetánce za Strahovskou branou, po něm Emmanuel Pozo či de Puteo, potom Matouš Taberna a Jan Kř. Crucianus (1693). Zatím vstoupilo do kláštera dosti jiných domácích a z nich byl proboštem prvním Kajetán hrabě Trautmannsdorf, jenž ještě před složením řeholních slibů učinil v kostele Všech

svatých nadání 15.000 zl. na tři každodenní mše sv. Zemřel záhy a po něm následoval rytíř Jan Hložek ze Žampachu, jenž požíval veliké vážnosti, tak že třikrát na důstojnost proboštskou zvolen byl. Na domácím učelišti přednášel klerikům a byl též professorem při arcibiskupském alumnátě u sv. Vojtěcha. Roku 1707 poslal jej arcibiskup Breuner společně se svou kapitolou do Říma, aby se tam soudní vyšetřování stran blahorečení sv. Jana Nep. zavedlo a kapitola sv. Vítězky svěřila mu posláni komisaře, aby v Římě vyjednával v příčině udělení práva pontifikalií kanovníkům u sv. Víta, čehož dosaženo bylo. Po něm byl proboštem Alois hrabě Talacko, jenž po 34 roky jako horlivý misijnář v Německu, Rakousích, Uhrách a Čechách kázal. Potom Václav hrabě Vratislav z Mitrovic (1702), po mnoho let kazatel český v Praze, Josef Gandolff (1705—1707), Arnošt Veichard Barbo, František hrabě Lissau (1710—1714), jenž horlivě o stavbu kostela péči vedl, František baron Beck, Jan Rudolf Rehne (1720—1724), Jan Václav hrabě Vratislav z Mitrovic (1726), Václav Berchtold (1737, 1756, 1760), Václav Pachta (1744—1771, bývalý generál řádu), František Stařimský (1751) Jáchym Čejka (1762) a Kajetán Věšník (1773).

Theatini působili na kazatelně i v zpovědnici a účastnili se horlivě i díla misijnářského. Roku 1723 odešli z kláštera Pražského na missie do východní Indie čtyři kněží; František Čabelický ze Soutic, Ondřej Pánvic, Václav Hložek a Jan Pieroni. Z prvních Theatinů do Prahy přišlých stal se Salvator Gallo později generálem řádu v Římě a Jan Comino představeným východoindických missií v Goje. V klášteře Pražském byly též noviciát a domácí studie, kde bohosloví, církevní právo a mudretví přednášeno.

Z Theatinů Pražských byli českými spisovateli: Maxmilian Vratislav (vydal v Praze r. 1684 život sv. Ondřeje Avel. a r. 1693 ve Lvově život sv. Kajetána), Karel Račín (vydal čtyři české spisy, roku 1698 postní rozjímání, r. 1706 a opět 1720 kázání nedělní „Roboty církevní“, roku 1712 sváteční kázání „Sněm nebeský“ a r. 1696 kázání „Duchovní zasnoubení“), Václav Vratislav (rozjímání postní „Krvaví potůčkové“ v Hradci Králové r. 1719), František Kajetán Netvorský sepsal „Poselství mrtvých k živým,“ jež ale jen v rukopisu (universitní knihovny) zůstalo. (Jos. Jungmanna Historie literatury české). Řád u-

tvrdil se v Praze tak, že bylo v něm r. 1710 dvacet řeholníků a to většinou synů domácích šlecht. Ačkoli totiž Theatini v úplné chudobě žijíce i za žebravými řády stáli nevládnouce netoliko statky, ale nasmějíce nikoho o almužnu prositi, vstupovali do kláštera jejich přece rádi jinochové z rodin šlechtických, což jest zajisté krásným svědectvím zbožnosti, která šlechtu českou tehdaž zdobila. Jinochové ti přijímali řeholní roucho z povolání, stali se kněžími horlivými a odtud Theatini mezi panskými rody, velmi oblíbeni byli. Jest pohnutlivo čísti listiny, jimiž mládenci ti před složením řeholních slibů zřikají se všech nároků na dědictví po rodičích a jiné listiny, jimiž rodičové šlechtičtí z vděčnosti, že synům jejich dopřáno, v rouchu sv. Kajetána sloužiti Bohu i lidem, chudému klášteru znamenité dary buď na stavbu kostela, buď na mešní nadání či na výživu odkazují.

Tak dostal r. 1678 klášter dědictvím řeholníka Jana Bernarda z Bílenberka, příbuzného arcibiskupova 1500 zl. Emil Zdebor Janovský daroval za syna svého Jana Heřmana r. 1682 klášteru 300 zl. Antonín hrabě Přichovský, příbuzenec arcibiskupův, vstoupil do řádu a rodičové jeho darovali r. 1698 klášteru 4000 zl. na stavbu kostela, 3000 za výživu řeholníků, tehdaž v nouzi postavených, 1000 zl. na mešní nadání a 500 zl. na mešní roucha. Ludvík šlechtic Villani, jehož syn v klášteře byl, dal almužny 1500 zl. Matka řeholníka Josefa Častolera věnovala r. 1712 almužny 1500 zlatých Hraběnka Berchtoldová dala klášteru za syna svého, jenž sliby složil, r. 1712 darem 1000 zl. Rytíř Jaroslav Sternovský z Kádova, pán na Christově dal za syna Františka 1500 zl. Jan šlechtic Audřický přijal r. 1719 roucho řeholní a otec jeho podělil klášter almužnou, rovněž r. 1721 Karel Albert Stařimský z Libštejna za syna Františka. Roku 1722 daroval Jan rytíř Pauller z Hohenburka za syna Václava 2000 zl., roku 1721 Vilém Křištof rytíř Jenšík z Jezova za syna Josefa 3000 zlatých. Kromě jmenovaných nalézáme mezi řeholníky ze šlechty Bonifáce z Nemyšle, Kajetána z Neuburku, jenž proboštem se stal a z jediné hraběcí rodiny Vratislavů tři, z nichž Maxmilián a Václav česky psali a Václav i třetí z nich Jan probošty se stali.

Mimo almužny od rodičů řeholníků dostával klášter hojné dary i od jiných šlechtických a měšťanských rodin. Michael

hrabě Althan daroval r. 1678 na mše sv. 3000 zl., Ferdinand hrabě Hroznata z Kořova odkázal r. 1700 na stavbu kostela 2000 zl., na mše sv. 1000 tolarů. Bernardin de Pauli, Vlach v Praze usedlý, dal r. 1702 na stavbu chrámu 400 zl. a opět r. 1722 almužny 1000 zl., rytíř Germán Bersuder r. 1709 na mše sv. 900 zl., vdova Marie Vogtová a hrabě František Gallas založili mešní nadání, též hrabě František Valdštýn, jenž r. 1713 věnoval klášteru 2000 zl., děkan Hořovický František Vrba založil za duši svou r. 1713 mši sv. nadáním 1000 zl., Alžběta Vobitecká roz. Vratislavová učinila nadání 700 zl., Václav Norbert hrabě Kinský složil r. 1716 na mše sv. 2000 zl., Anna, velkovévodkyně Toskánská dala r. 1726 na mešní nadání 5000 zlatých.

Jiní dobrodinci při stavbě kostela byli Jeronym Kollredo hrabě Waldsee, Marie Adéla hraběnka Thunová, Josefa hraběnka Šternberková roz. Preisingová. Jan Cassinis de Bugello, professor lékařství a Jan Kašpar Ieking. Roku 1712 učinil cech Malostranských tesařů v klášteře nadání 50 zlatých na roční mši sv. o svátku sv. Josefa. Prosté tyto číslice mluví významnou řečí. Jaká to byla nábožnost, jaká štedrost v bohatých rodinách českých! Jaké vychování měli ti panští synové, kteří se nerozpakovali, opustiti pohodlná šlechtická sídla a vstoupiti do chudého kláštera!

Avšak v klášteře, ač dobrodinců mu nescházelo, býval přece někdy citlivý nedostatek. První čas obraceny dary na stavbu kostela a úpravu kláštera. Hůře bylo, když války opět a opět tloukly na brány Pražské a dobrodějové kláštera z města buď se vystěhovali, buď sami válkami ochuzeni byli. Tu zvonívali Theatini klášterním zvonem často marně, čekajíce, přinese-li jim štedrá ruka k obědu pokrmu; místo jídla trávili čas v jídelně nejednou rozjímáním a trpělivostí i odevzdáváním se v Prozřetelnost Božskou, která naučila je děkovati i za hlad a bídu, již připodobňovali se chudému Spasiteli a chudým apoštolům jeho.

Nejlépe se jim vedlo, pokud veleštedrý zakladatel jejich, purkrabí Martinic a císař Leopold I. žili. Martinic odkázal jim jménem císaře r. 1674 25.000 zl., kterýžto odkaz zvětšil r. 1678 závětí na 30.000 zl., aby úroky z kapitálu toho (ročně 1800 zl.) plynuly na stavbu kostela a po dohotovení stavby, aby z úroků vydržováno bylo dvanáct kaplanství (oltárníků) na sloužení

mši sv. Sluší podotknouti, že hrabě Martinic původně chtěl, aby budoucí kostel byl opatřen 5 oltáři, totiž hlavním oltářem Nejsv. Trojice a korunování Panny Marie a pobočními oltáři Narození Páně, Ukřižovaného, sv. Josefa a sv. Leopolda. Mimo to odkázal tentýž dobrodinec r. 1678 ještě 5000 zl. jakožto jistinu pro dva stálé kaplany v kaplich bolestné Panny Marie a sv. Kajetána, které v novém kostele býti měly. Podlé úmyslu hraběte Martinice měl býti nový chrám zasvěcen „*Prozřetelnosti Božské a Panně Marii*.“ Hodinky, litanie a devítidenní pobožnost z r. 1769, jak je Theatini s lidem konávali, jsou sestaveny k úctě Nejsv. Trojice a Panna Maria se v nich pouze připomíná. (Odtud nastal v pojmenování kostela zmatek, obzvláště an v lidu slul neprávě „kostelem sv. Kajetána.“ Sdělil P. Janeček, Redemptorista v Praze.)

Martinic zemřel roku 1685 a byl 10. ledna v Martinické kapli v chrámu sv. Víta pohřben. Částka srdce jeho, jakož sám nařídil, uložena byla v kapli Panny Marie Etinské v pouzdře, na němž napsáno bylo latině: „Po lvu a hadu kráčetí budeš ó Matko Boží a potřeš lva a draka. Skroušeným a pokorným srdcem nehoďného zakladatele tohoto chrámu a převelikého hříšníka Bernarda Ignáce z Martinic ó Bože nepohrdneš. (Poselkyně III. 544.)

V kostele klášterním bylo „Bratrstvo Panny Marie pod ochranou Božské Prozřetelnosti.“ Řeholníci rozdávali mezi lid též blankytný škapulíř/neposkrvněného Početí Panny Marie, obdařený hojnými odpustky, jež od papežů Klimenta X. a XI. dostala ctihodná zakladatelka ženského odvětví řehole Theatinské Voršila, příbuzenkyně sv. Kateřiny Sienské. (Hammerschmidův Prodromus 479).

Tak ujala se řehole sv. Kajetána na půdě české, že tu zdomácněla a kvetla. Theatini Pražští byli velikou většinou Čechové a konali ve svém chrámu kázání česká i německá.

Tuhý mráz, jenž zavanul koncem minulého věku po nivách církevních, spálil náhle i květ řehole sv. Kajetána v Praze. *Kláster Theatini byl dne 20. února 1783 zrušen.* (Beschreibung Prag's v. Jaroslav Schaller II. 27—30). Žilo v něm posléze 15 řeholníků, totiž vikář Don Ondřej Haugvic, osm kněží, jeden klerik a pět bratří laiků. Dostali výslužbu a opustili milý stánek svůj.

Klásterní budova prodána byla roku 1790 za 4315 zl. Kajetánka prodána roku

1791 a kaple Etinská v ní osvědčená, stojí však posud v bidném stavu. Kaple Einsiedelská byla sbořena. Zvonice u klášterního kostela jest rozebrána a tři zvony, ulité r. 1706 od Mikuláše Löwa z Löwenburku odneseny odtud do věže kostela sv. Ducha na Starém městě. Také klášterní chrám byl r. 1783 zrušen a prozatím zavřen. Bratrstvo Božské Prozřetelnosti rozpuštěno.

Avšak obyvatelé Ostruhové ulice těžce nesli, že odňat jim oblíbený chrám. Společně se staršími rozpuštěného bratrstva prosili tak dlouho, až jim r. 1786 kostel odevzdán, aby na své útraty o něj pečovali. Tenkrát byly některé nadace ze zrušených kostelů sv. Vavřínce pod Petřínem a sv. Jana v Oboře do tohoto nově otevřeného chrámu přeneseny a na zvonice, nad kostelem u bývalého kláštera r. 1786 znova zřízené, zavěšeny tři zvony od kostelů sv. Jana a sv. Matěje v Oboře, které tam posud visí, totiž Jan Kř., Matěj (nyní puklý) a malý Maria.

Roku 1694 zřízeno znova bratrstvo Božské Prozřetelnosti od lidu vůbec „Kajetánským“ zvané. Účelem jeho bylo pečovati o služby Boží v chrámu a o pohřeb členů. Toto bratrstvo vydržovalo u kostela kněze administratora, jenž mše sv. sloužil a jiné pobožnosti v kostele konal. Při kostele založeny byly též znova některé mešní nadace. Veškeren kapitál, jež toto bratrstvo pro kostel sebralo, jakož i nadační peníze odevzdány byly zádušnímu úřadu Pražskému, odkud obec Pražská v jakýsi patronátní poměr ku kostelu vstoupila, ač kostel stále zůstal v držení matice náboženské. (Pamětní kniha hl. fary u sv. Mikuláše.)

Klášterní budovu koupil nejprve kupec Václav Lieber a od něho r. 1793 hrabě Rudolf Morzin, jenž z bývalé domácí kaple dal udělati průchod na zámecké schody, kde jej podnes spatřujeme. V bývalé klášterní jídelně „Kajetánského domu“ konala se v letech 1834—1836 česká divadelní představení.

Roku 1850 zavedena v kostele zvláštním družstvem žen a panen májová pobožnost ku etí P. Marie, avšak milovníci chrámu toužili přece po rozsáhlejších službách Božích, kteréžto přání naplnilo se r. 1869. Až do toho roku konal v chrámu služby Boží sám kněz Emmanuel Vidimský, administrator již od r. 1841. Štědrostí císařovny Marie Anny zakoupen roku toho od Jana Arbeitera za 60.000 zl. bývalý

klášter č. p. 194—III, do té doby činžovní dům, se zahradou, a odevzdán kongregaci Nejsvětějšího Vykupitele či Redemptoristům, aby si zde klášter zřídili a tím nastala chrámu Panny Marie doba nová.

Katolická fara v Aši.

(Pokračování.)

Jak známo z novějšího bádání, přivtěleny byly Čechy r. 895 k diecési Řezenské za vévody Spytihněva I. syna Bořivojova. Když pak r. 973 odloučení byli Čechové od biskupství Řezenského, dostalo se jim na přímluvu knížete jejich Boleslava II. vlastního biskupa, který vyvolil Prahu za sídlo své. Chebsko byvši tenkrát svobodným panstvím německým pánů z Vohburku zůstalo i na dále při diecési Řezenské. Poměr tento nezměnil se ani tenkrát, když r. 1315 přiděleno bylo ke království Českému. Teprve r. 1787 připadl na to pořádku a jednoty milovný císař Josef II., že by se lépe shodovalo s řízením duchovních záležitostí kraje Loketského. I rokoval o tom s arcibiskupem Pražským hrabětem Příchovským, který úmysl jeho schválil a sám jal se přípravné kroky činiti, aby změna ta rychle skutkem se stala. O průběhu jednání z obou stran činěného zmíníme se poněkud šireji, poněvadž čím méně je známo, tím více bude zajímavo.

V březnu roku na konec uvedeného psal arcibiskup Pražský Antonín kapitule Řezenské, že je v tom vůle císaře Josefa II., aby odloučen byl okres Chebský od Řezna a uveden pod právomoc arcipastyře Pražského. Spolu pak oznamoval, že položen rok na den 3. dubna, kdy sejdou se v Chebu komisaři obou diecézí a ustanoví se na podmínkách obmyslené změny. Řezenský stolec tenkrát osířel smrtí biskupovou a řízen byl kapitulním vikářem, jež vyvolili kanovníci ze středu svého. Kapitulní vikář odvětil tedy za odpověď na list arcibiskupa Pražského, že jest povinován spolu s kapitolou odevzdati nástupci zvěčnělého biskupa celou diecési, tak jak ji byli přijali. Protestoval dále proti nezákonité změně té řka, že již vyslal posly do Říma k sv. Otci, aby předešlo se všelikému bezpráví a pravil ku konci, že zakázal všem duchovním účastenství bráti na rokování Chebském. Ničemné dostavili se komisaři arcibiskupští již dne 28. března 1787 do

Chebu a vyzvali děkana a všechny okolní faráře po zvláštních poslech, aby sešli se na druhý den v městě do hromady. Neposlušným hrozeno trestem sesazení aneb alespoň odnětím příjmů obročních. Ke chvále dvou zprávců duchovních buď to uvedeno, že neuposlechli výhrůžného hlasu a nedostavili se do shromáždění. Teprve když doslechli, kterak všichni ostatní farářové okresu Chebského přislíbili věrnost arcibiskupovi Pražskému, prosbami a hrozbami dali se pohnouti, aby podobně učinili.

Když tak věci se měly, sestavila konsistoř Rezenská na počátku dubna 1787 zevrubnou stížnost a zaslala ji nejen arcibiskupovi Pražskému ale i sv. Otci do Říma. Papež Pius VI. vyslechl spravedlivou žalobu a vydal zvláštní breve, ve kterém pokáral nezákonný postup jednání při obměně změn diecése. Zatím obsazen byl prestol biskupský a za strážce jeho zvolen byl Maximilian Prokop z Törinku a Tettenbachu. Nový biskup sotva že dosedl na křeslo arcipastýřské, musil hájiti hranice ohrožené diecése. Napsal tedy pamětní spis o tom a poslal jej císaři Josefovi II. prose, aby ohled brán byl na spravedlivé důvody a biskupství Rezenské, jež kdysi celé Čechy ustoupilo biskupům Českým, opět se nezkracovalo. Odpověď na list ten vydaná v dvorní kanceláři Vídeňské zněla v ten rozum, aby biskup svým nákladem ustanovil zvláštní konsistoř pro okres Chebský a postavil ji v čelo světicího biskupa spolu s officialem. Na to ovšem nemohl nijak přistoupiti biskup Maximilian Prokop a proto navrhoval cestu prostřední. Právil, že se odhodlal ustanoviti v Chebu zvláštní komisaře s právomocí generálního vikáře, aby nebyli farářové nuceni vyřizovati žádosti a stížnosti své u konsistoře Rezenské, nýbrž obraceli se vždy do Chebu. Návrh tento z počátku nelíbil se císaři. Když však přimlouval se za něj Bedřich Karel, primas říše Německé, povolil Josef II. Okres Chebský nebyl odloučen od biskupství, nýbrž řízení jeho svěřeno komisaři biskupskému, kterého v úřadě tom podporovali zvláštní rádcové, konsultoři nazvaní.

Teprve o 20 let později r. 1807 počlo se opět vyjednávati o přivtělení okresu Chebského k arcidiecési Pražské. Výsledek obapolného jednání byl obsažen v ediktu císařském, ježž uveřejnil hejtman Loketský dne 24. prosince r. 1807. Biskup Rezenský schválil hotovou již změnu diecése listem svým ze dne 14. února 1808 a od té doby

patří i fara u sv. Mikuláše v Aši spolu s ostatními farnostmi vikariatu Chebského k arcidiecési Pražské. Podací právo, jež té doby držela konsistoř Rezenská přешlo na konsistoř Pražskou a konečně na matici náboženskou, jakož až podnes při ní trvá. (Pokračování.)

Oběti lidské zloby.

Obrázek z české diaspory.

(Pokračování.)

Hospodyně nemeškajíc dopsala paní Družecké, která po pohřbu švekrůše své odcestovala, jak se věci mají.

„Čtrnácte dní, hm, doufám že postačí,“ pravila si teta přečetši list své nadhoni. „Katolická pověra nesmí v zámku našem nabyti domácího práva.“

Kdybys byl tenkrát paní tu pilněji pozoroval, seznal bys, že si dovede vésti velmi vážně a státi na obmyslených plánech svých. Byla štlhlého vzrůstu, tahy tváře její byly poněkud ostrý, zvláště kolem úst a brady, oči výrazu plny, doutnat v nich jiskra chytrosti či spíše lstivosti. Jsouc ještě děckem a děvčetem uměla ovládati nestálého bratra svého. Teprve když seznámil se s nebožkou paní a pojal ji za manželku, vymkl se z nadvlády své sestřičky. Paní Družecká neměla ovšem zlého úmyslu, toliko bychom ji za vinu kladli, že dospívajíc lety prospívala i v nepřízni náboženství katolickému. Nyní po smrti manželky bratra svého usmyslila si, že dítka jeho musí býti stůj co stůj protestanty. Přítelkyň, které ji v úmyslu tom potvrzovaly, nalezla s dostatek.

„Všechno se mně zdaří, jak si přeji,“ pravila sebevědomě, usedla ke stolku a napsala list příbuzné své paní Králíkové do R. Ta měla nejprve o to se pokusiti, aby pan Valter získán byl pro plány své sestry. „Vyčkej příhodné chvíle,“ psala jí, až nebudou dítka doma. Po té jej navštívíš a promluvíš mu hezky hluboko do duše.

IV.

Paní Králíková přijala nesnadnou úlohu tu plesajíc. Tajně prosila hospodyně na starém zámku, aby odeslala kamsi obě dívky na druhý den z domu a až se tak stane, aby ji ihned o tom zprávu podala.

Druhého dne dostaly Marie a Teresie pozvání k malému výletu do sousední vesnice. Obě přijaly je po vůli otcově a vy-

pravily se na cestu. Jakmile odešly, přiběhl chlapec k paní Králíkové do R. a oznamoval jí, že všechno je připraveno.

Horlivá paní oblekla se spěšně v černý hedbávný šat a vážně kráčela ke starému zámku. Několik okamžiků zdržela se v kuchyni u hospodyně a vyměnila s ní tučet tichých slov. Potom pospíšila do pokojů domácího pána. Pana Valtra zastihla o samotě, zasmušilého a truchlého.

„Myslila jsem si, strýčku,“ pravila úlisně, „že bude dobře, jestliže tě na chvíli navštívím. Mám o tebe věru veliký strach, neboť posud jsi se z bolesti a smutku ani neprobral.“

Pan Valter pokynul jí mlčky rukou, aby se posadila. Vyhlízel velmi ztrápeně, byl jaksi roztržit a nejevil nižádnou radost nad vzácnou návštěvou.

„O ty dobrá duše, ty dobrá paní má,“ vzdechl si, „jak bolno mi, že jsem se musil tak brzo s tebou rozloučiti!“

„Pane strýčku,“ jala se hovořiti paní Králíková, „lituji tě srdečně, více nežli všichni ostatní. Jsi posud zarmoucen a myslíš na nebožku. Ale co platno na to vzpomínati! Hleď v před a nikoliv za sebe! Co je ztraceno, nevrátí se více. Kdybys celý den a celý rok vzdychal, nevyvoláš drahou duši z hrobu nikdy. Musíme statečně snášeti neštěstí. Hleď jen v před na cestu, kterou ti nyní jest se bráti. Nutno věru ještě k jiným věcem zřetel obracet.“

Pan Valter jak se zdálo útěchu tu ani neposlouchal.

„Byla to dobrá paní, není-li pravda, teto?“ ptal se slabým hlasem. Potom povstal ze stolice a přecházel prudce po světnici, jako lev zavřený v kleci.

Paní Králíková vrtěla hlavou.

„Ten člověk pobude ještě rozumu,“ pravila u sebe. Na to vyňala z kapsy punčochu, posadila si veliké modré okuláry na nos a přemýšlela o tom, kterak by nejlépe započala pana Valtra obracet na svou víru.

„Slib, který učinili jsme osobě umírající, nám drahé, má velikou váhu do sebe a tak snadno nedá se zrušiti.“ To nahlížela velmi rozumně. I ustanovila se na tom, že vezme ku pomoci veškeru svou chytrost a opatrnost, aby došla kýženého cíle.

„Marie a Terezie,“ pravila pomalu, pohlížeje upřeně na punčochu, o které pracovala, „právě vyšly si na procházku, jak jsem doslechla. Je to věru veliká útěcha pro tebe, že aspoň je máš. Za ten čas, co jsem jich neviděla, rádně povyroستly.“

Pan Valter stál právě u okna. Roz-

tržitě pohlízel na dvorec a budovy do kola tu stojící. Díval se tak pozorně, jakoby počítal jejich vrata a okna a zase se zasmušil, jakoby byl nečeho venku pohřešil. Za chvíli vrátil se na druhou stranu světnice a stenaje vrhl se na pohovku a shlížel k zemi jako by čítal obrazce na podlaze. Při tom úplně zapomněl na svého hostě a bručel cosi pro sebe.

„Strýčku,“ pravila netrpělivě paní Králíková.

„Něco jsi řekla, teto?“ tázal se domácí pán.

„Strýčku, ty jsi přitáhneš nějakou nemoc do hlavy, jestliže se brzy nevzpamatuješ ze svého zármutku. Utěchu musíš hledati a sice v práci a ve skutcích naší víry. Zdali postaráš se o své dítky, které tapají ve tmě? Dokaž, že jsi pravý evangelický křesťan a starostlivý otec a nalezněš, co vyhledáváš, klid a mír duševní.“

Trpce se zasmál.

„Mám jíti na kázání pastora S., jenž mi zcela ostře dokáže a bez pochybnosti dovodí, že Kristus Pán byl synem Božím a potom navštívití pana kazatele A., který mně svatě přesvědčí, že Kristus byl pouhým člověkem jako jsme my všichni? Dej mi s tím svatý pokoj! Pravím ti, teto, z toho nebude nic. Nezmíňuj se mi více o svém evangelickém přesvědčení.“

„Všechno zkoujete a toho nejlepšího se přidržte, řekl sv. apoštol Pavel.“

„Ach,“ odvětil jí na to, „domnívám se, že to apoštol tak nikdy nemyslel. Zkoušíme a zkoušíme již po sta a tisíce let a posud potácíme se ve tmě a pochybnostech. Již jsem se vzdal myšlenky držeti krok s věrou, již dávno pustil jsem to mimo sebe. Viděl jsem tu poušť, to bludiště. Ach Bože, kdybych měl věřiti, ať mě víra nevede do pochybnosti, nýbrž k nezvratné pravdě. Zkoumej jen sama, teto, možná, že se ti lépe povede, máš k tomu více vloh a nadání. Já táži se vždy jako tázal se Pilát: „Kde je pravda? a nečekám nikdy na odpověď.“

„Ty nejsi tedy žádný křesťan!“ zvolala paní Králíková plna jsouc nevole. A zapomínajíc na choulostivou úlohu svou, dodala trpce: „Kdo toliko na chvíli pochybuje, že děti ztrativše matku nepatří otcovi ve všem všudy, ten nemá nároku na čestný název evangelického křesťana.“

„Slibil jsem to choti své a to po dvakráte, u oltáře a na lůžku smrtelném, v první a poslední hodině našeho manželství, že dítky naše budou katolické a chci

věren zůstatí slibu svému. Proto, mlč mi o tom!“

„Slib podobný neváže nikoho a nemusí býti splněn,“ řekla rychle paní teta. „Byla to jakási útěcha, kterou jsi dal paní své, když se s tebou loučila, kterou člověk nemůže nikomu ani odepřítí. Mám za to, že sotva jsi dobře věděl, co povídáš a slibuješ, když jsi žádosti nebožčiny přisvědčoval. Nyní však . . .“

„Mlč mi o tom,“ přerušil ji nevrle pan Valter.

„Nyní však musíš povážiti,“ štěbetala paní teta dále, jakoby byla přeslechlá zá-pověď, „že . . .“

„Ničeho nebudu uvažovati! Konec. Ani slovo nechci více o tom slyšeti!“

„Ty musíš uvážiti . . .“

„Tisíc hromů!“ vykřikl pan Valter hněvivě, zachvěl se zlostí, vyskočil z pohovky a dupl nohou o podlahu,

„Máš uši, anebo nemáš žádných a neslyšíš? Či chceš mne snad k tomu dohnati, abych ti ukázal na dvěře. Nezapomínej, že nejsem dnes na to vynaložen, abych ještě jedno jediné slovo podobné z úst tvých zaslechl!“

Paní Králíková ulekla se divokého tonu jeho řeči, sebrala punčochu a okuláry do ruky a vyběhla prudce z komnaty.

„On se zbláznil, on pozbyl rozumu,“ myslila si. Což pak jsem řekla tak zlého, že se zrovna vztekal. Vícekrát k němu nejdu. To by také bylo. Ať se paní Drůžecká sama spálí, já mám toho dnes dosti na kolik let.“

„Dub nepadne ranou jednou,“ myslila si paní Drůžecká, když přečetla list své drahé přítelkyně. „Králíková pokračovala asi velmi zbrkle a nečekala vhodné chvíle, kdy se dá něco pořídití. Všechno se poddá, avšak opatrně musíme se blížiti k vytknutému cíli.“

Takto uvažujíc pozorně dívala se na šaty, které právě došívala, jakoby se vše, co si myslila, rozumělo samo sebou a přemýšlela o další cestě, po které snadněji by přistoupiti bylo k srdci bratrovu.

(Pokračování.)

Z procházek světem.

1.

Když hlava klesá únavou
a nitro tísni muka,
když tělo již již hroustí se
a srdce žalem puká;

když zraky kalné. strhané
se zvedají do výše
a retы tiché povzdechy
si šeptají tak tiše;

když krev již stydne, usedá
a dech se úží, krátí,
když člověk tuší za chvíli,
že pryč se bude bráti:

tu mysl chví se v hlubinách
a ruka křížek bere,
a z úst dřív jenom rouhavých
se slovo: „Bože“ děre. —

2.

Jen písní zbožnou, pokornou
uctíte světa Pána,
jeť v písni velká posila
i spása lidem dána.

Když srdce jako starostmi,
roj strastí když leb jeká,
když mysl bolem schvácena —
tu člověk na zem kleká.

Nuž sepni ruce člověče
a hlavu skloníš svoji,
jeť potěchou nám modlitba,
s níž pokora se pojí.

Nic nejsi víc než z hlíny tvor,
jemuž však duše dána,
by poznal Boha prací jej
ctil za noci i z rána. —

3.

Mně trudno bylo ve světě
já neměl nikde stání,
klid ztratil jsem ve reji tom
a v světa kolotání.

A duše má se zalekla,
když poznala to prázdno, —
že po všech světa radostech
nám bývá v duši mrazno,

že zachváčeno nemocí
vše hledá nasycení,
však pro slepé ty žádosti
že ukojení není.

Pak do sebe jsem vešel zas
a dal jsem výhošť světu,
a ejhle, co dřív v nuzotě —
teď vidím v milém květu. —

4.

Zas člověk zbloudil na zemi
a prchal z rodné země,

a oltáře zas opouštěl
a v pychu zvedl téměř. —

Ve svět se pustil samotén,
a rukou povrh' Boží,
jež vedla dřív ho po cestách,
kde roste trní, hloží. —

A došel hodně daleko
i skalou cestu klesl,
posléz však dospěl v bažiny,
a dostal se na scestí. —

I hledal všude podpory,
by přemohl tu bídu,
v níž stále hlouběj zapadal,
že neměl chvíle klidu. —

Až zrak prosebně obrátil,
vzdech vyslal ve klín nebe,
Bůh na cestu mu ukázal, —
— a člověk ctí zas Tebe.

J. Š.

DOPISY.

V Praze, 15. září 1882.

(*Exercicie kněžské.*)

Od 11. až do 15. t. m. konány kněžské exercicie v kníž. arcib. alumnatě Pražském. Duchovní ze všech stran arcidiecése sešli se na místě, kde trávili mladá jinožská léta, plni jsoouce nadějí nejkrásnějších a idealů nejsličnějších. Splnily-li se tyto naděje jejich? Došly-li idealy jejich skutečnosti? — Rozsévaje čisté sítě slova Božího užasnul mnohý z nich vida koukol, jehož nesel, vida již i vycházející pšenici mezi trnami, které snad i jej samého popíchalo. Trpka zkušenost. Nyní po letech přicházejí na místa pilné přípravy své, znamená, že v něm jako ožívují znova všechny ty krásné úmysly a šlechetné záměry, jimiž se tady obohacovala mysl a oplývalo srdce jeho. Již u vchodu do velebné té budovy vcházejí mu na paměť všechny ty veliké a pečlivé přípravy ku vznešenému úřadu jeho. O kéž by nikdy vznešené to smýšlení a snažení nebyl vyměnil za snahy nízké a snižující. — Všady jej mile jímají čistota a vzorná úprava veškerých místností ve velkých těch prostorách seminářských. Při každém kroku potkává se s novými účastníky svatých exercicií, shledává se tu s milými druhy, jichž po deset, patnáct a snad více let neviděl, seznamuje se s jinými, jichž jména často u veřejnosti vyslovovati slyšel; scházejí se účastníci, jménem, hodností, postavením rozliční, ale nic nedbajíce těchto

všedních rozdílů, všichni jsou zde jedna mysl, všichni za stejným cílem se sešli; přišli pečovat zvláště o spasení své vlastní duše, aby, jiným kázíce, sami zavržení nebyli. Počet jejich byl čtyřicet sedm. — Již hned na samém počátku exercicií, když překrásný hymnus „Veni creator Spiritus“ se prozpěvoval, bylo nám, jakoby dech Ducha Božího ovíval nás. Srdce nám mocněji tlouklo, měklo, a když v dlouhé řadě ze chrámu sv. Salvátora brali jsme se do oratoře seminářského, kam nás nejdůstojnější arcipastýř Jeho Eminence kardinál kníže-arcibiskup přenášel velebnou Svátost oltářní, a mohutný zpěv po širokých chodbách všady se rozléhal, již tu byl mnohý pohnut, dojat, nemoha zadržeti slz. Tajemné poloušero v oratoři této náladě naší mysli dobře svědčilo. Když pak, i v exerciciích příkladný náš nejdůstojnější arcipastýř za napiaté mysli všech jal se vykládati, proč jsme se sem sešli, položiv za text vážná slova, jež ondy prorok Isaiáš k Ezechiášovi, jednomu z nejlepších králův Judských, když uprostřed dnů svého života na smrt onemocněl, byl pravil, tu cítili jsme celou váhu a důležitost našich exercicií. „Zříd dům svůj, nebo umřeš a nebudeš živ,“ pravil prorok ku králi (Is. 38, 1.). Svědomí sice dávalo mu svědectví, že „kráček vezdy před Hospodinem v pravdě a srdci dokonalem,“ avšak „člověk neví, zdali lásky aneb nenávisti hoden jest“ (Kaz. 9, 1.), neboť „kdo nás soudí, Pán jest“ (Kor. 4, 4.). Proto nábožný král odhodlal se, že v duchu kajcnosti bude zkoumati minulý život svůj a zvolal se srdcem skroušeným k Bohu: „Připomínati budu tobě všechna léta svá v hořkosti duše své.“ (Is. 38, 15.) My přítomní valným počtem také již pro střed dnů života svého stojíme, někteří polovici tu lidského věku již dávno překročili a nemůžeme-li jako zbožný Ezechiáš o sobě říci: „Rozpomeň se medle Pane, že kráček jsem vždycky před Tebou v pravdě a srdci dokonalem,“ což nám zbývá než cesta pokání, tato spásná deska a sice jediná nevyhnutelně potřebná každému, kdo v pozemském tom vlnobití a v bouřích života pozbyl křestní svatosti a spravedlnosti? — Po této vážné allokuci vrchního pastýře jal se činiti první svou přípravnou meditaci vdp. P. Benedikt Sauter, převor mnichů benedikt. na Slovanech v Praze. Příjemným hlasem a skromným způsobem se představiv, účel duchovních cvičení jakož i potřebu jejich vysvětloval. Účelem jejich jest naše posvěcení, svatost,

pročež i potřebny jsou exercicie knězi každému: hříšniku, aby se kál, vlažnému, aby se rozehrál, horlivému, aby ve své snaživosti se utvrdil. Pilné studium, horlivá modlitba, stále sebe zdokonalování aby i jiné uměl a mohl k dokonalosti nabádati, toť úloha každého kněze, vůdce, učitele lidu. „Svatí buďte, jakož i já svatý jsem.“ K svatosti povolán jest zvláště kněz pro svou *důstojnost*, která zakládá se a) *na milostech*, jichž mu uděleno bylo ve svátostech vůbec a b) *na moci*, která jest mu svěřena úřadem jeho kněžským zvláště. Čím větší důstojnost, tím větší vymáhá svatosti. Proto největší z proroků také i svatostí vynikal nad jiné. Posvěcen byl již v životě matky své a mezi syny lidskými nenarodil se větší nad Jana Křtitele. Důstojnost matky Boží Marie jest největší, které kdy člověk účastným státi se mohl, ale také i svatost její jest jediná. Proto také čím větší důstojnost, tím žalostnější i pád, jako toho důkazem jsou apoštolové Petra a Jidáš zvláště. Moc pak, které se dostalo knězi, jest moc zástupce, náměstka Božího, jakoby podíl měl na všemohoucnosti Boží. Kněz-li praví: „Toto jest tělo mé,“ užasem naplňuje nebes obyvatele; on řekne-li: „ego te absolvo,“ těmito třemi slovy jako klíčem otvírá nebe a zavírá brány věčné propasti. (Dokončení.)

Z Chorušic, 8. září 1882.

Jakkoliv mnozí jsou nepřátelé církve Boží, předce více ještě jest těch, kteří dovedou Boha ctíti a kněze, sluhy Božího si vážiti. Krásný důkaz toho viděti bylo dne 8. září t. r., kdy v osadu naši spěchali se všech stran zbožní věřící, aby v služebníku uctili Pána, v knězi Boha svého. Slavil totiž u nás v týž den novosvěcený kněz p. Ludvík Seyvalter své kněžské prvotiny. — Obřady počaly v 10 hodin, kdy processím ubíralo se vůkolní duchovenstvo a velké množství věřících do domu děkanského, aby odtud uvedli dp. primicianta do chrámu Páně. Pan neomysta klečel před křížem zabrán v tichou modlitbu, a kolem něho stáli četní příbuzní, v jichž středu byl i otec a sestra dp. primicianta. — V krásné řeči své oslovil vdp. kanovník vyšehradský a vikář chorušický J. Šourek novosvěcence a vybidl jej, aby užil okamžiku toho a prve nežli nastoupí cestu do chrámu Páně, požádal otce svého o požehnání. Na to slovy srdečnými děkoval p. primiciant přítomnému duchovenstvu, zvláště ale vdp. vikáři a bratru svému kaplanu

zdejšímu za jejich upřímnost a lásku bratrskou; pak děkoval všem přátelům, obzvláště dobrému otci svému za jejich lásku, za starost a péči otcovskou a padaje na kolena svá k nohám otce svého prosil jej, aby mu žehnal, aby mu žehnal dvojnásob za sebe a za milou zvěčnou jeho matku. Slova mladého kněze a svatý okamžik žehnání otcovského dojal všechny přítomné, tak že vzlykání a tlumený pláč slyšeti bylo v síních děkanství. — Po obdrženém požehnání vyjiti měl průvod z domu děkanského, avšak jedna z družiček malá Boženka Šrámková vkročila vstříc novosvěcence a v krásně přednesené řeči oslovila jej následovně: „Důstojný pane primiciante! Velice významný to den, který přivedl Vás dnes v osadu naši, který nás všechny shromáždil na tomto místě. Veliký jest krok, který činíte dnes, důst. pane primiciante! — Sem připutoval jste, milý poutníčku, abyste zde dosáhl vrcholu svých, abyste zde v chrámu Mariánském došel svého cíle a důležitým krokem, který učiníte nastoupil novou dráhu svého života. Proto se slizou v oku žehnal Vám dobrý otec Váš a zajisté s hůry nebes žehná Vám i zvěčnělá Vaše máti. Dnes poprvé vkročiti máte k oltáři Páně, dnes poprvé Bohu všemohoucímu přinéstí máte tu nejsvětější oběť mše svaté. O se srdcem láskyplným, se srdcem radostným doprovodíme Vás do toho chrámu Páně k tomu obrazu Rodičky Boží Marie Panny, jejížto stánek za místo vznešeného díla, nekrvavé oběti Synáčka. Jejího jste si byl vyvolil. A jako již předem prosili jsme Boha, aby zbožné a horlivé dělníky poslal na vinici svou, tak zvláště za Vás důstojný pane primiciante, prositi budeme Pána, aby v spokojenosti, horlivě, svatě a spravedlivě vznešený úřad svůj ku cti a slávě Boží a ku spáse duší Vám svěřených zastávati jste mohl. Ale i Vy račtež při té první oběti mše sv. za nás se modliti, a prve nežli jednomu každému z nás ruce své na hlavu složíte a své kněžské požehnání udělíte, již v duchu nám všem společně žehnejte. Za to pak Bůh Vám žehnej a dlouhá léta Vás zachovej.“ — Na to ubíral se celý průvod a v středu jeho dp. primiciant uprostřed velikého pestrého věnce, který 12 družiček neslo za hlaholu zvonů a za radostného zpěvu písně mariánské „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ do chrámu Páně. Před p. primiciantem kráčela družička nesoce krásnou korunku na skvostném polštářku. Před hlavním oltářem vzácnými

květinami bohatě ozdobeném, v jehož středu záračný obraz Rodičky Boží se nachází, modlili se žalm 83.: „Quam dilecta tabernacula tua“, načež zapěl důstojný p. primiciant „Kyrie eleison, Pater noster“ s příslušnými versíky a předepsanou modlitbou, po kteréž dp. neomysta s celou assistencí usedl na sedadlo na pravo v presbyterii pro něho upravené. Slavnostní kázání měl sám domácí kaplan, bratr primiciantův p. Frant. Seyvalter, který osloviv z počátku novosvěcenec líčiti se jal vznešenost stavu kněžského poukazuje zároveň i na tíži téhož povolání a na hany a potupy, které novosvěcenec co kněz od bezbožných bude muset snášeti. Veškeré prostory chrámové byly v pravém slova smyslu přeplněny a veliké množství bylo těch, kteří před chrámem stojíce naslouchali slovům horlivého kazatele. — Prve ještě nežli mše sv. počala vykonal sám dp. primiciant „asperges“ a po prvé zkrápěl vodou svěcenou zbožný lid. Na to v skvostném rouchu s četným duchovenstvem přistoupil novosvěcenec ke stupním oltáře, kdež zapěl slavné „Veni Sancte,“ po jehož skončení následovala mše svatá, při níž přátelé a příbuzní k stolu Páně přistoupili. Ku konci mše sv. udělil novosvěcenec nejprve otcí svému a přátelům jakož i velebnému duchovenstvu své první kněžské požehnání. Památný tento výkon svůj ukončil dp. primiciant slavným „Te Deum.“ — Po ukončení veškerých obřadů udělil mladý kněz všem, z vůkolních osad sem příšlým věřícím kněžské požehnání. Odpolední slavné služby Boží s assistencí konal opět sám p. primiciant, načež všem domácím osadníkům své kněžské požehnání uděloval. Tím tato tak krásná slavnost skončena a den ten nejen v mysli novosvěcenec a přátel jeho, ale i v mysli všech věřících zůstane dlouho v milé upomínce.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nej. p. kardinál arcibiskup odebere se za krátký čas do Solnohradu, kde se bude slaviti 13stiletá památka založení biskupství, a bude v tamější kathedrále sloužiti pontif. mši sv.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 16.—19. září u Karmelitánek či Barnabitek na Hradčanech, od 20.—23. t. m. u sv. Bartoloměje v Konviktské ulici a od 24.—27. září u sv. Mikuláše.

— **Tristaleté jubilaum sv. Teresie**, zakladatelky Karmelitek, která dne 15. října 1582 zesnula, bude se letos s velikou okázalostí slaviti ve všech klášterích řádu toho. Řád Karmelitánů byl jak známo založen Bertholdem z Kalabrie, který r. 1156 s některými druhy poblíž jeskyně Eliášovy na hoře Karmelu příbytky vystavěl, z kterých později klášter povstal. Řád byl potvrzen od Honoria III. r. 1224. Po ztrátě Palaestiny, od Saracenů dobyté, ztratili mnichové svůj klášter. Papež Innocenc IV. povolal je do Evropy, kde se nazývali „bratry sv. panny z Karmelu.“ Pod papežem Eugenem IV. oddělil se řád ten r. 1431 na tři odvětví: Observanty či karmelity bosáky (přísné); konventualy či karmelity obuté (mírné) a terciary, t. j. bratrstva škapulířská, která zvláště Marii Pannu ctíla. Sv. Teresie nedbajíc přecetných překážek mužské i ženské kláštery společně se sv. Janem z kříže opravovala a reformovala. Při smrti její 1582 bylo již 30 reformovaných klášterů. Ona vlastně založila pod záštitou papeže Pia IV. roku 1562 řád Karmelitek. Kláštery zejména ženské vynikaly vždy obětavým ošetřováním nemocných a vyučováním mládeže.

Literární oznamovatel.

— „*Biblické katechese*“, rukověť k vyučování nábož. na nižším stupni obecné školy. Sepsal dr. Ant. Skočedopole, prof. bohosl. a čestný kan. kapituly Budějovické. Cena 1. sešitu 1 zl. Nákladem b. knihtiskárny Hynka Wolfa. Sešit 2. vydán b. d. v době blízké, zajisté ještě v tomto roce. Knihou touto usnadňuje se katechetům příprava, aby v nižších třídách se zdarem na zákl. bibl. dějepřavy sv. náboženství vyučovati mohli. Poskytuje se jim určitý plán, dle kterého pracovati mají u dítek roku prvního a u slabších žáků roku druhého, který plán ve třídách vyšších pak mohou rozšiřovati, aby se dítkám celkového přehledu dostalo. Spolu dávají se pěkná pokynutí zejména nastávajícím katechetům. Jednotlivé katechese jsou pěkně odděleny a paedagogicky spracovány. Mluva jest jasná a přesná. I úprava jest slušná, jen cena zdá se nám býti poněkud vysoká.

— „*Posvátná kazatelna*“ přináší v seš. 10. a 11. rozmanitá a pěkná kázání na neděle po svatém Duchu a na svátky Mariánské.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanovení jsou:

- p. Václ. *Novotný*, dosud koop. v Bělé, za kapl. v Královicích;
- p. Frant. *Barta*, dosud kapl. v Žandově, za koop. v Bělé;
- p. Karel *Liška*, neom., za kapl. v Žandově;
- P. Benedikt *Kerbl*, čl. ř. prem. na Strahově, za kapl. v Radonicích.

Upřádněné místo:

Radešov (Rodisfort), fara patr. p. velkovévody Toskánského Ferdinanda IV., od 6. září 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Mach*, b. vikář a děk. v Náchodě, jmenován č. kons. radou;
- p. Václ. *Černý*, vik. sekr. a far. v České Skalici, č. děkanem;
- p. Jan *Matouš*, far. Hronovský;
- p. Vinc. *Dvořáček*, far. v Červ. Kostelci;
- p. Jos. *Sychrovský*, far. v Něm. Prusnici;
- p. Jan *Štífer*, far. v Hoříčkách;
- p. Ed. *Pelhrimovský*, ryt. z Greifenfelsu, obdrželi expositor. canonic.;
- p. Adolf *Straka*, fundatista ve Svatoňovicích, a
- p. Jan *Dvořák*, lokal. ve Studnici, farní synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Vlach*, katech. škol měšť. v Oustí, za far. v Kunvaldě;
- p. Jan *Hofman*, admin., za far. v Moravanech;
- p. Jos. *Radimský*, za kapl. ve Vys. Mýtě;
- p. Ant. *Vlasák*, za koop. v Lipnici;
- p. Frant. *Jeřábek*, koop. Kuklenský, za koop. v Pouchově;
- p. Václ. *Vojnar*, koop. Bysterský, za koop. v Kuklách;
- p. Mat. *Jičinský*, kapl. Všestarský, za koop. v Kamenických;
- p. Jan *Janáček*, kap. v Lanškrouně, za koop. v Kumštátě;
- p. Matěj *Kubek*, katech. v Č. Třebové, za katechetu při dívčí škole v Rychnově;
- p. Václ. *Sál*, za prozat. katechetu v Ústí n. O.;
- p. Emil *Kapoun*, za proz. katech. v České Třebové;
- p. Václ. *Šrám*, za proz. katech. v Poličce;
- p. Jan *Vaněk*, admin. Kunvaldský, za admin. v Slatině.

Z novosvěcenců ustanovení jsou:

- p. Karel *Adam*, za kapl. v Čáslavi;
- p. Fr. *Bakeš*, za kapl. v Hoříčkách;
- p. Vojt. *Balcar*, za koop. v Svatce;
- p. Jos. *Bekera*, za II. kapl. v Chrasti;
- p. Al. *Dolek*, za kapl. v St. Bydžově;

- p. Václ. *Dvořák*, za koop. v Mříčné;
- p. Kar. *Jedlička*, za II. kapl. v Kopidlně;
- p. Al. *Kašpar*, za kapl. v Smidarech;
- p. Frant. *Křivohlávek*, za kapl. v Teplicích (Weckelsdorf);
- p. Jindř. *Kuczej*, za koop. v Olešnici;
- p. Jos. *Poláček*, za kaplana v Žamberce.

Upřádněné místo:

Chocen, fara patron. p. kníž. Ferd. Kinského do 11. října t. r.

V biskupství Budějovickém.

- p. Frant. *Krupka*, kapl. v Netolicích, za far. ve Velkém Hlasivě;
- p. Jan *Dvořák*, far. v Chocni (v Kralohr. diecési), za far. v Malém Boru;
- p. Frant. *Fiála*, kapl. v arcib. domu v Klatovech, za far. ve Vonšově;
- p. Václ. *Prošek*, admin. v Temnicích, za far. tamže;
- p. Jos. *Koeck*, kp. v Nové Bystřici, za kapl. v Budějovicích;
- p. Jan *Soukup*, kapl. v Hostouni, za kapl. v Sušicích;
- p. Jan *Truhlář*, kapl. ve Volářích, za kapl. v Netolicích;
- p. Jos. *Schürerer*, koop. v Nemanicích (Wassersuppen), za kapl. v Hostouni;
- p. Jan *Hanzl*, koop. v Malém Ždíkově, za kapl. v Bohumilicích;
- p. Jos. *Mika*, kat. městsk. dív. škol v Slaném, za koop. v Choustníku;
- p. Ad. *Martínek*, kapl. v Medákově, za kapl. v Stobořicích;
- p. Jan *Špaček*, kapl. v Kostelní Radouni, za kapl. v Černovicích;
- p. Jan *Krejsa*, neom., za kapl. v Dubném;
- p. Ant. *Lakmayer*, neom., za koop. v Malém Ždíkově;
- p. Jos. *Rameš*, neom., za kapl. v Kostelní Radouni;
- p. Cel. *Sedláček*, neom., za kapl. v Strážově;
- P. Emer. *Loidol*, čl. ř. cis. ve Vyšším Brodě a far. admin. v Rychnově, za far. admin. v Myšlanech (Malsching);
- P. Nivard *Rudolfský*, čl. ř. cis. a kapl. ve Dvořišti horním (Oberhaid), za far. admin. v Rychnově;
- P. Benedikt *Michel*, čl. ř. cis. a kapl. v Myšlanech, za kapl. ve Dvořišti horním;
- P. Alfons *Klampf*, kněz téhož řádu, za kapl. v Myšlanech.

Upřádněné místo:

Mlázov, fara patr. p. Bernarda z Kleistů, podruhé vypsána, lhůta do 15. říj. 1882.

Milodar. Nejmenovaný s heslem: „Stavme chrám sv. Vitský“, na týž chrám 5 zl. Zaplat Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Homilie na neděli 18. po sv. Duchu.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.
J. Janda.

*Ježíš Kristus odpouští hříchy šlakem po-
raženému a uzdravuje ho.*

Sv. Matouš vypravuje v dnešním evan-
geliu (9, 1—8.), že J. Kristus vstoupiv na
lodičku, přeplavil se po jezeře Genezaret-
ském a přišel do města svého, t. j. do Ka-
farnauma, nazvaného od sv. evangelistů
městem J. Krista, poněvadž On tam často
bydlil a veliké zázraky činil. A hle, něko-
lik lidí přineslo mu šlakem poraženého le-
žícího na loži; vida Ježíš víru jejich řekl
šlakem poraženému: „Doufej synu, odpou-
štějí se tobě hříchové tvoji.“ Tu někteří
ze zákonníků řekli sami u sebe: Tento
se rouhá. Poznáv Ježíš myšlení jejich řekl:
„Proč myslíte zlé věci v srdcích svých?
Což jest snáze říci: Odpuštějí se tobě hři-
chové tvoji, čili říci: vstaň a choď? Ale
abyste věděli, že má Syn člověka moc na
zemi odpouštět hříchy, pozorujte. Tu Je-
žíš obrátiv se k šlakem poraženému řekl
jemu: „Vstaň, vezmi lože své a jdi do domu
svého.“ A šlakem poražený vstal a odešel
do domu svého. Vidouce to zástupové báli
se a velebili Boha, který dal takovou moc
lidem. Toť dnešní evangelium; v kterém
jak dobře vidíte se mluví mnoho a jako
hlavně o odpuštění hříchů. Rozjímám po-
zorně dnešní evangelium; a hlavní okol-
nosti jeho zůstávají v paměti mé některé
vážné pravdy, vztahující se na odpuštění
hříchů. Ježíš Kristus, jenž odpouští hříchy
šlakem poraženému, mi připomíná, že mu
přirozeně náleží moc odpouštět hříchy.
Šlakem poražený před a po tělesném uzdra-
vení připomíná mně hříšníka před a po od-
puštění hříchu; posléze zástup, jenž chválí

Boha, který propůjčnje lidem velikou moc
odpouštět hříchy mi připomíná, že taková
moc náleží sluhům Božím z milosti. Budiž
to předmětem dnešní řeči. Slyšte mne
s laskavostí; poněvadž obsah dnešní mé
řeči jest příliš vážný, t. j. desátý článek
víry: *Věřím v odpuštění hříchů.*

I. Dle sv. Matouše přišel J. Kristus
sotva do Kafarnauma vidí, ani mu někteří
útrpní lidé přinášejí šlakem poraženého le-
žícího na loži; a řekl jemu: „*Doufej synu,
odpuštějí se tobě hříchové tvoji.*“ Tento po-
čátek dnešního evangelia, jako jsem před
chvilí řekl, mně připomíná, že moc odpou-
štět hříchy patří přirozeně Pánu Ježíši.
Že Bůh člověk, chodě po zemi měl moc
odpouštět hříchy, vysvětá patrně ze slov,
které promluvil k šlakem poraženému. Za-
jistě kdoby se opovážil tvrditi, že by na
slova Kristova nenásledoval hned i výsle-
dek? a že on tedy důsledně není podvod-
níkem? Toť by bylo strašné rouhání. Tedy
opětují náležela moc odpouštět hříchy Je-
žíši Kristu přirozeně aneb z milosti? Ježíš
Kristus byl Syn Boží a Bůh jako i Otec;
když byl J. Kristus Bohem, měl přirozeně
všecku moc; když měl J. Kristus přiro-
zeně všecku moc, musil nevyhnutelně přiro-
zeně míti i moc odpouštět hříchů. Slovy
tedy, kterými mluvil k šlakem poraženému:
„Doufej synu, odpouštějí se tobě hříchové
tvoji,“ co jimi chtěl říci Ježíš Kristus?
Chtěl říci: Ty si žádáš synu můj zdraví
těla; dobře tak; ale jest dobré vzácnější než
toto a to jest zdraví duše. Tedy já, tou ne-
obmezenou mocí, která mně přirozeně patří,
odpouštět hříchy, zbavuji v tomto oka-
mžení tvou duši ode všech hříchů. Ty
tisíckrát šťastný! Tímto mým Božským
pokynutím stal jsi se z otroka svobodným,
z mého nepřítele stal jsi se mým synem,

z odsouzeného k věčným mukám stal jsi se dědicem království nebeského, z tvora před očima Božíma nenáviděného stal jsi se chrámem převelebné Trojice.

II. Poznali jsme, moc odpouštění hříchů náleží přirozeně J. Kristu; *nyň jaký jest stav hříšníka před tím i potom, kdy mu byly odpouštěny hříchy*. To odvozujeme z druhé části dnešního evangelia, v které se mluví o stavu šlakem poraženého, dříve než mu J. Kristus přikázal vzít lože na ramena a jíti domů. Byl přebídný. Pro mrtvici nemohl hnouti údy a byl nucen ležeti na loži; protož, aby mohl přiveden býti před J. Krista, bylo mu třeba milosrdného skutku bližního. Podobný tomuto jest stav hříšníka před jeho polepšením. O jak oplakávání hodna jest duchovní mrtvice! Hleďte jen v hříšniku sevřeném divými pouty zastaralých náklonností nějakou svatou myšlenku, zbožnou upomínku, touhu po nebi, pohled na Ukřižovaného, slovem nějaký zásluhný čin pro slávu nebeskou; nepoštěstí se vám naléztí ho; nešťastník jest duchovně raněn a má svrchovanou potřebu pomoci, by se smířil s Bohem. Ale dobře pro něho, že jeho věc doporučena jest u Boha od laskavých duší, které mu vroucími a vytrvalými modlitbami vyjednávají polepšení. O té podivuhodné změny v hříšniku pokání činícím! Jako šlakem poražený k zázračným slovům Kristovým vstal, vzal na ramena své lože a vrátil se domů, dokázav tím, že zase dosáhl své síly předešlé; tak se stává podobně, že hříšník, který byl tak šťastný, že byl očistěn od svých hříchů, stal se bohatým silou nebeskou. On jako šlakem poražený vstává; neb povstává z bláta zastaralých zvyků. On jako šlakem poražený běře, abych tak řekl, lože na ramena; poněvadž se zasažuje o život těžkého dosti učinění. On posleze jako šlakem poražený, vrací se do domu svého; protože prostředkem konání mnohých ctností a mnohými povzdechy k nebeské vlasti, vydává se šťastně na cestu do domu své věčnosti (Eccl. XII. 5.) Camil de Lellis před i po svém obrácení měl za obraz dnešního šlakem poraženého. On až do svého 25. roku žil jako otrok nevázanosti, hry, zahodiv v nich všecken statek svůj. Ale díky Bohu, po pěti letech dotkla se ho jedna z oněch vítězných milostí, které mění hříšníky v apoštoly. Mohl bych se opovážít připomenouti vše to veliké dobré, které činil Camil z Lellis potom, když ho Bůh ráčil uzdravit z duchovní mrtvice? Nejsem tak opovážliv. Řeknu toliko, že po

svém polepšení byl mučenníkem trpělivosti snášeje s hrdinským sebezapřením mnohé bolestné nemoci; že byl mučenníkem lásky k bližnímu, slouže a těše nesčíslné nemocné i v nakažlivých nemocích; že byl mučenníkem slávy Boží, zakládaje navzdor tisícovým překážkám řád řeholníků pro nemocné; řád, jehož údové mimo obyčejné sliby připovídají sloužití nemocným i morovou ranou postiženým; řád, který se v krátkém čase rozšířil po všech křesťanských zemích; řád posleze, o kterém církev obracená k protivníkům radostně dí: *važte si mne, milujte mne. Já umím vlévat v prsa lidská hrdinnou bratrskou lásku. Vizte Camilla z Lellis a hodné jeho syny.*

III. Přikročme k závěrku dnešního evangelia, t. j. k zástupu, jenž vida šlakem poraženého zázračně od J. Krista uzdraveného v ustrnutí chválí Boha, *jenž dal takovou moc lidem, moc odpouštění hříchů*. Tento závěrek dnešního evangelia, jak jsem řekl na počátku, mi připomíná, že veliká moc odpouštění hříchů patří služebníkům Božím z milosti. Slova J. Krista, z kterých více než z těch právě uvedených patrně vysvitá, že veliká moc odpouštění hříchů náleží sluhům Božím z milosti jsou tato: „Pravdu pravím vám. Všecko cokoliv svázete na zemi bude svázáno i na nebi; a vše co rozvázete na zemi bude rozvázáno i na nebi.“ (Mat. XVIII. 18.) Jaká to vznešená moc sluhů Božích, odpouštění hříchů hříšníku kajícímu pouze pronesením několik vážných slov. Tato moc není ničím omezena a vztahuje se na všecken počet a všechny druhy hříchů. Představme si člověka, který byl hříšником od dětinství až k sešlosti; tak že vzhledem na počet hříchů by převýšil všechny hříšníky, kdo zde byli. Ne na tom dosti, dejme tomu, že on byl rouhačem, krivopřísežníkem, otcovrahem, svatokrádežníkem slovem, že by byl vinen nejhorších zločinů. Hle, jak vznešená a podivná jest moc odpouštění hříchů! Sotva sluha Boží vysloví nad hříšником takto provinilým slova: „Já tě rozhřešuji od hříchů tvých,“ všechny hříchy jsou mu odpouštěny. Jednou řekl Bůh Jobovi: „Zdali máš tak mocné rámě jako Bůh a hrímáš-li jako on hlasem svým — rozptyl pyšné v prchlivosti své a pohleď na každého zpupného, poniž ho.“ (Job. 40, 4—6.) Těmito slovy chtěl Bůh říci: O Jobe, slabé je tvé rámě a slabý tvůj hlas; aniž je v tvé moci zahubiti všechny pyšné a pokoriti všechny zpupné. Představuji si člověka, na nějž před nedávnem katolický

biskup vložil ruce posvětiv ho za kněze; a táží se, jak by byl mohl mluvit k němu v tomto případě věčný kněz J. Kristus. Ježíš Kristus byl by mohl k němu mluvit slova opačná oněm před chvílí řečeným řka mu: Sluho můj, jako mé, takové je tvé rámě, stejný jako můj je hlas tvůj a je to v moci tvé zkaziti pyšné a pokoriti zpupné. „Máš rámě jako Bůh a podobným hlasem mluviš. Rozptyl pyšné v hněvu svém a pohledě na každého zpupného, poniž ho.“ Jaké divy to činiš o sluho můj moci, kterou jsem ti udělil, bys odpustil všecken počet a všechny druhy hříchů! Požehnáním mocné pravice tvé a slovy svátostného rozhrěšení pokoruješ zpupného ďábla, vychvacuje z drápů jeho duše a otvíraje jim brány nebeské. Když je tak nadlidská tvá moc o sluho můj, obdivuj vděčně mou štědrotu; poznej svou vznešenou důstojnost; uživej přijaté moci, bys uvedl v otcovské rámě mé zástupy kajících: věz to, že vždy kdykoli ty otevřeš na zemi neb zavřeš lidem brány nebeské, já v nebi potvrdím tvůj výkon; co andělové patřiti budou s potěšením na tvou důstojnost a vychvalovati budou u výtržné lásky mou dobrotivost milosrdenství, mou spravedlnost.

Po rozjímání těch málo věcí vztahujících se na *odpuštění hříchů* vybízím vás, byste z toho brali tre spasitelných naučení. Nejprve, když odpuštění hříchů jest to nejvyšší dobré protože jím ze synů hněvu stáváme se syny milosti, vzdávejme Bohu nejživější vděčnost, jenž byl k církvi štědrý, uděliv jí moc odpouštění hříchů. Z druhé, když s odpuštěním hříchů je vydatně spojeno udílení milostí nebeských, zapamatuj si často toto dobré zvláště v nejpřednější svátky Páně a požehnané Matky jeho Marie. Posléze, když je odpuštění hříchů potřebný prostředek k dobytí sobě pokladů milosti a státi se syny Božími, oplakávejme hojnými slzami bídné bratry, kteří vedou život hříšný a přinášejme Bohu vroucí modlitby, aby opustivše život záhuby nastoupili hned cestu svatosti.

Doufám, že není žádného mezi námi, jemuž by nebyly odpuštěny hříchů a který by následovně žil vzdálen od Boha. Kdyby ale byl tak nešťastný v tomto shromáždění, co bych mu musil říci? O můj bratře, řekl bych jemu, jak těžké a žalostné jest břímě, pod kterým vzdycháš! Tys předmětem hrůzy celému nebi; nechceš se nebi státi předmětem radosti, připraviv se

na dosažení brzkého odpuštění svých provinění? Slyš bratře můj! Král Baltazar zasedaje hříšné hostině opovážlivě zneuctil posvátné nádoby chrámu Jerusalemského, viděl nebeský prst psáti na zdi sině této tajemná slova: Mane, Thekel, Phares. Význam jejich byl tento: Mane, Bůh spočítal dny tvého králování a ustanovil mu konec tohoto dne. Thekel, byls vážen na váze a nalezen lehký. Phares, království tvé jest rozděleno a dáno Medským a Perským.

Hříšný bratře, chceš se hned zúčastniti nebeského daru, jenž jest odpuštění hříchů? O tisíckráte šťastný! Tenkrát pocítíš sladkosti neznámé světomilům, tvůj život bude ustavičné požívání pokladů nebeských; a nadejde den, v kterém tvé tělo bydliti bude v nebi a tato duše tvá těšiti se bude v patření na Boha. Naopak setrváš-li v úplném předsevzetí a odvrhneš odpuštění tvých hříchů? O tisíckráte nešťastný! Slyším hrozná slova: Mane, Thekel, Phares. — Mane, tvoji dnové jsou sečteny a konec je ustanoven na tento den. Thekel, byls vážen na váze a nalezen lehký. Phares, hle smrt, která rozděluje tvé tělo od duše; tělo je dáno v moc ošklivých červů a duše vydána jest v moc duchů pekelných. Co to za hrůzná slova o hříšný bratře. Budou-li k tvému neštěstí poslední Boží kletbou tvé nevděčnosti? O kéž nikdy tak hrozná neštěstí nepřitíží hlavě tvé! Aby takové neštěstí nepřišlo na tě, já v tomto okamžení obětují Ježíši Nazaretskému své prosby, své povzdechy, svůj vlastní život; a obětují Božskému Otci ponížení, utrpení, slzy smrtelné úzkosti Ježíše Nazaretského. Amen.

Homilie na neděli 19. po sv. Duchu.

Podobenství o večeri svatební.

Sv. Matouš dí v dnešním evangeliu (22, 1.—14.), že Ježíš Kristus počav mluvit ku knížatům kněžským, k Fariseům a k lidu v podobenstvích tak se vyjádřil: Království nebeské (aneb pravá církev) pozorována v svém počátku, v svém bytí a v své budoucnosti) jest podobno člověku králi, jenž připravil hostinu svatební synu svému.

Tot podobenství vypravované v dnešním evangeliu, v kterém P. Ježíš patrně mluví o zavržení židů a přijetí pohanů na jejich místo. Vybízím vás, byste je prošli se mnou pozorně, zkoumajíce odpověď,

kteřá se má dáti na tyto tři následující otázky: Co jest svatební hostina připravena od člověka krále služebniku svému? — Kdo jsou ti, již pohrdli pozváním k hodům svatebním a jaký byl za to trest? — Kdo jsou ti, již přijali pozvání k hodům svatebním a jaký byl poslední osud jejich? Hle, toť tři otázky, na které s pomocí Boží najdeme uspokojivou odpověď.

I. První otázka: *Co jest hostina svatební připravená od člověka krále synu svému?* Na počátku tohoto podobenství mluví se o království nebeském, o králi, o jeho synu, o svatební hostině připravené od člověka krále na počest syna jeho. Toto království nebeské je pravá církev, jež zasluhuje jméno království, jelikož zřízena na způsob království; mimo to že nebeský jest samovládcem, nebeské jeho zákony, nebeský jeho cíl. Onen člověk král jest nebeský Otec právě nazván člověkem králem, protože jest králem věčnosti a králem lidským a dobrotivým. Onen syn jest náš Pán Ježíš Kristus. Posléze svatební hostina připravená od nebeského Otce J. Kristu jest souhrn všech statků duchovních, jimž se těší údové pravé církve. Tak jest, bohatá a rozkošná hostina připravená od nebeského Otce k uctění Božského Syna jest souhrn všech statků duchovních, v nichž podíl berou šťastní následovníci církve. Tento souhrn statků před příchodem J. Krista byl méně hojný; po čas života Vykupitelova stal se přehojným. Nej přednější mezi těmito statky jsou nebeská osvícení, milosti posilující, pastva slova Božího a sv. svátostí. Bylo praveno v dnešním evangeliu, že tato hostina svatební byla připravena od člověka krále k uctění Syna jeho, a proč to? protože všechny skutky Boží mají za závěrečný cíl slávu Boží, následovně slávu Božského Syna. Ale ze všech vzácných a spásaných pokrmů, jimiž bohatě opatřena byla hostina svatební, na nichž věřící podíl berou, který jest nejspasitelnější a nejvzácnější? Nejsvětější svátost oltářní. Lidská mysl bývá unešena, kdykoli se odvažuje vyzkoumati úžasnou cenu tohoto nebeského pokrmu. A zajisté, kdo jest jeho původcem? J. Kristus, Moudrost neskončená. A kdy ho udělil? Několik hodin před svým utrpením. Jakou má chuť tento pokrm? nejsladší mnohotvarnou; podobnou ano mnohem vzácnější nežli manna, která přišla na poušti a která uspokojila každá ústa. Jaké jsou jeho účinky? Mezi jinými ona vlévá sílu nebeskou a podává tomu, kdo jí požívá závdavek věčnosti bla-

žené. A kdo jsou ti pozvaní k okusení jí? O dobroto a neskončená štědroto nebeského Otce! všickni lidé žádného nevyjímaje; i chudí, kteří v lůnu společnosti lidské žijí nepoznání od svých bližních; i nemocní, jejichž kruté nemoci vzbuzují největší ošklivost; i ti nešťastní, na jejichž čele lidská spravedlnost vtiskla nezrušitelné znamení hanby; i hříšníci právě obrácení, kteří nedávno neposlušovali Boha, nohama šlapali jeho příkázání, znova křičovali Krista Pána.

II. Viděli jsme, že svatební hostina připravená nebeským Otcem k oslavení J. Krista jest souhrn duchovních statků, na nichž podíl berou věřící. Přistupme tedy k vyzkoumání, jaká se má dáti odpověď na druhou otázku: *Kdo jsou ti, kteří pohrdli pozváním k zasedání hodům svatebním a jaký byl za to trest?* Jest vám známo, pravá církev měla svůj počátek v pozemském ráji; ona objala všechny, kteří v dlouhé řadě následujících století věřili v příští J. Krista; z toho jde, že již před J. Kristem mnozí okusili hostiny svatební, o které se mluví v dnešním evangeliu. Tedy mezi národy, které nebeský Otec pozval k hostině svatební, byl zvláštním povoláním pozván národ židovský. Nejprve povolal nebeský otec židy skrze patriarchy a proroky; mezi kterými byl nej přednější Mojžíš, Aron, Samuel, Jeremiáš, Isaiáš a mnozí jiní. Ale přijavše toto pozvání královské, co učinili ti tvrdší lidé? Chovajíce se jako oni první pozvaní, o nichž se mluví v dnešním podobenství odřekli je: Nechtěli přijíti. Důkazem toho jsou proroci starozákonní, kteří přechořali vyčítali lidu Božímu nevědomost jeho k milosti Boží, nevědomost, která došla až k hříchu modloslužby. Sprosté pohrdání, které židé žijící před Kristem na jevo dali nebeskému Otcovi, mělo býti příčinou, aby vyschl pramen nebeských milostí; ale nestalo se tak. Nebeský Otec i na dále zval židy k svatební hostině; protož když se naplnil čas, poslal Jana Křtitele, pak apoštoly a jejich učeníky, kteří zvěštovali, že hostina hotova a oplývá vzácnými pokrmy. A s tímto novým pozváním pohrdli židé, počínajíce si jako družci pozvaní, o kterých se mluví v dnešním podobenství. Někteří židé pohrdli pozváním, protože toužili po věcech zemských; zanedbali přijíti a odešli jeden do dvoru svého. Jiní odepřeli pozvání, poněvadž byli opanováni nemírnou péčí po bohatství; jiný odešel po kupectví svém. Jiní posléze, nemajíce dosti na tom, že ode-

přeli pozvání, javše sluhý posměchy jim učinivše pobili je. Mezi těmito posly nebeského Otce zabit byl od Židů Jan Křtitel, prvomučenník Štěpán, Jakub větší a menší. Tak černá nevděčnost k nebeskému pozvání nemohla zůstat bez trestu. Práví dnešní evangelium, že král uslyšev o ukrutnostech páchaných na poslech jeho rozhněval se a poslal hned vojska svá, která tyto vrahy zahubila a města jejich zapálila. Totéž se stalo Židům, hluchým k Božským pozváním, vrahům nebeského Otce poslů. Po nemnohých letech po smrti J. Krista, jak vypravuje Josef Flavius, římská vojska sevěřela strašným obležením široké a lidnaté město Jerusaleém. Za trvání toho obležení a dobytí tohoto města jeden million a jedenkrátě sto tisíc židů bylo obětí smrti a asi 100.000 stali se otroky. Po dobytí města chrám, tento div světa, ten chrám, jehož lesk zatemnil slávu kteréhokoliv chrámu, stal se obětí žhavých plamenů. Co více? Jerusaleém, město svaté, město proroků, to město s jehož hradeb Bůh člověk s vrchu Kalvarského otevřel brány nebeské minulým, nynějším a budoucím národům, bylo vyloupeno, spáleno, zbořeno a tak se uskutečnila Božská slova Kristova: „Jerusaléme, nepřítelé tvoji nenechají na tobě kamene na kameni.“ (Luk. 19, 44.)

III. Přikročme k třetí a poslední otázce: *Kdo jsou, již přijali pozvání k zasedání, k hostině svatební; a jaký bude poslední osud jejich?* Práví se v podobenství dnešním, že král, když bylo bez prospěchu první i druhé pozvání, dal rozkaz služebníkům svým, by se vydali na rozcestí veřejná a pozvali k hostině, koho naleznou; až se stalo a naplněna jest síň spolehuovníky. Kdo jsou ti, jež nebeský Otec skrze své sluhý, t. j. skrze apoštoly a jejich nástupce pozval na svatbu po zavržení nevděčných Židů? Byliť to pohané; jak dobří, t. j. tací, kteří žili dle pravidel zdravého rozumu; taktéž i zlí, t. j. ti, kteří žili činně proti pravidlům zdravého rozumu. Zajisté, aby vyslancové nebeského Otce po zavržení Židů pozvali s dobrým výsledkem modláře a všecky, kdo byli mimo ovčinec Boží, bylo třeba překonatí převeliké obtíže. Byliť to zastaralé pověry, hříšné náruživosti srdce, ukrutnost tyranů, ústipky převrácených mudrců. Ale nebeský Otec, Bůh neskončeného milování, toužil aby byl veliký počet spolustolujících při hodech svatebních, připravených od něho na počest syna jeho; co tedy učinil? obohatil nebeskými dary

své vyslance, uče nebeské je. řeči, jich rámě učinil často zázračné a protož mělo poslání jejich úplný účinek. Ti, kteří měli a mají to štěstí zasedati za stolem svatebním zde na zemi, dobře to vězte, jsou to dítky církve katolické; t. j. kteří vyznávali aneb vyznávají víru J. Krista. Jaký bude osud všech těchto tenkrátě, jak nás o tom učí víra? Bude mítí konec řetěz lidského pokolení? Učme se tomu z dnešního evangelia dle výkladu rozličných sv. Otců a vykladačů písma. Přijde král věků, aby soudil všecko pokolení lidské. V tento hrůzný den, hledě na zástup křesťanů hříšníků, oněch totiž, již budou zbaveni roucha svatebního, jež jest posvěcující milost, promluví k nim král králů tyto výčitky: O přátelé moji, jelikož chování ode mne neupřímnějším přátelstvím, ale nepřátelství, protože nevděční k patrným důkazům mé lásky; jak jste se opovážili vejíti a zůstatí nemajíce onoho roucha svatebního, bez kterého člověk vyvolá můj nejvyšší hněv? — Jaká to potupa a svatokrádež! Nuže, sluhové moji, pomstěte se těmto mým nepřátelům a uveďte je do temností zevnitřních, kdež je pláč a skřípení zubů. Za trest, že nechtěli otevřítí oči jasnému světlu mé pravdy, ať jsou vždy zahalení černou temnotou. Za trest, že chtěli vésti život zapověděných rozkoší, rozpustilostí a hodoování, nevděční ať vedou vždy život pláče a skřípení zubů: Svižice ruce i nohy jeho uvrzte jej do temností zevnitřních, kdež bude pláč a skřípení zubů. Tak bude zníti tvrdý soud, který vyřkne král odvěky nad hříšníky. Naopak, co řekne On k těm, které uvidí přioděné rouchem svatebním? Tisíckrátě šťastní! Král věčný obrátí se k nim tváří radostí ozářenou, nazve je sladkým jménem požehnaných, pozve je do nebeského království svého. Tenkrátě šťastný zástup spravedlivých zapěje zpěv vítězoslávy z šířého údolí hne se k nebi; takovým způsobem církev dříve bojující bude církví oslavenou; a radostí hostiny svatební, kterých okouší spravedliví v tomto zemském vyhnanství, promění se v radosti hostiny svatební, kterých okusí spravedliví ve vlasti nebeské.

Zavírám tuto řeč doplňuje a používaje krátce posledních slov dnešního evangelia, jež jsou: *Nebo mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených.* Tato Božská výpověď vztahuje se na povšechnost věřících ohledně dosažení slávy nebeské aneb pouze na Židy, žijící za času J. Krista vzhledem k vy-

znání pravé víry, tak že jich význam následující jest: Pozorujte židé, mnozí z vás jsou povoláni k mé víře, ale málo jich bude vyvolených vyznávajících ji. Připustili se tento význam, jest výpověď vykupitelova v souhlasu s cílem podobenství, jež poukazuje zavržení Židů, zavržení, které se jistě stane. Mimo to, výpověď Vykupitelova, pakliže se vztahuje na povšechnost věřících ohledně dosažení slávy nebeské, byla by naproti poslední části podobenství, v kterém se mluví o posledním soudu, o mnohých věřících oděných rouchem svatebním a jen o jediném jím nepřiděném. Toto připustivše dovoluji mi jednu otázku. Prísna slova J. Krista k Židům: Vizte, že mnozí z vás jsou povoláni k víře, ale málo je vyvolených, kteří ji vyznávají budou; nemohou tato slova, pravím, se obrátiti od J. Krista na nás? On nás zve k své víře na přemnohý způsob; zve nás výmluvnou řečí příběhů vztahujících se na jeho církev; zve nás svými mocnými vnuknutími; zve nás hlasem svých sluhů; zve nás výpověďmi svého náměstka v Římě. A k takovému pozváním co se děje od nás? Naše víra vlašná; naše dobré skutky jsou vždy řídké; ach, mnozí mezi námi, opustivše objeti dobrotné matky církve, vrhají se v nečisté lůno bludu a nevěry. Připustíme-li to, co bude z nás? táží se s třesoucím hlasem. Kéž by nikdy nebylo psáno ve veliké knize osudů lidských, že nás očekává neštěstí podobné onomu, které přišlo na nevěrné Židy; aby se neuskutečnila nikdy hrůzná věštba J. Krista: „Bude od vás odjato království Boží a dáno lidu nesoucímu ovoce.“ (Mat. 20, 43.) Tak hrozné neštěstí nikdy ať neobtěží hlavu naši. J. Kristus pro lásku vzácných pozůstatků vztahujících se na jeho osobu, ctěných ve Vlaších, jako jsou jeho kolébka, jeho sloup, šat potní, roucho, dům; pro lásku slz, které vylil v Betlémě, pot, který vylil v Nazaretě, krev, kterou vylil na Kalvarii; učíni aby víra plápolala v prsou našich, plápolala v nás jako ona prvních křesťanů. Mnozí římsí papežové, kteří oslavili stolicí sv. Petra hrdinnými ctnostmi; oni velcí svatí, kteří na poloostrově Italském zasadili úrodné stromy řádů svých, Benedikt, František, Dominik, Ignát z Lojoly, Josef Kalasánský, Camill z Lellis a mnozí jiní; Královna nebes posleze, jejíž slavné chrámy podobné přístavům spásy se povznášejí všude v naší vlasti, o ať jednohlasně se přimlouvají u Boha, aby víra, místo

aby ochabovala, vždy se vzdmáhala v srdcích našich. Ano mezi námi se vždy povznášej uctěna stolice Toho, jenž ve jménu Krále věků zve všechny lidi k hostině svatební volaje laskavě: Přijďte na svatbu. Ano mezi námi připrav Otec nebeský až na konec věků, vydatněji než mezi jinými národy, protože zastoupen náměstkem Božského Syna svého, hostinu svatební; a okolo něho ať stolí až do posledního svého vzdechnutí, ozdobení rouchem svatebním všickni synové naší vlasti. Amen.

Nepořádné milování kazí Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čapek*.

I.

Hospoda Matesova pyšnila se svým velkým zeleným věncem, nad stále otevřenými vraty zavěšeným, zrovna proti kostelu, který stojí na kopečku na konci jedné vesnice v Čechách. Ves leží v dolině při potoku a, jak bílá tabulka s červenými písmeny světu hlásá, jest jméno její Vítin. Zamožných sedláků najdeš tam málo, domkářů daleko více. Žijí spolu v nejkrásnější harmonii a to proto, že obec jest chudá na obecní jmění a tu nemají, oč vésti soudy. U Matesa mají také stejné právo. Když nejsou totiž při penězích, počká on oběma, a tu visí beze všeho rozdílu pan strejček vedle pana kmotra a pan kmotr vedle pana strejčka na obligátní černé tabuli u skříně na sklenice a plecháče. Matesova hospoda je první třídy, jako v městě „hotel“, a mimo ni je v místě ještě jedua, ovšem druhé třídy, jako v městě „herberk“. Mates sám jest majetníkem držečnosti, výborem v obci, křesťan a šelma prý od narození. Jest v nejlepších letech, chlap jako skála a dokonalý kuřák. Ode dvou let jest bezdětným vdovcem a strýcem své neterě, slečny Tony. Přijal ji k sobě po smrti své ženy, aby mu vedla dům i hospodářství. Tona jest černovlasá jako havran, štíhlá jako jedle a pracuje v kuchyni i v šenkovně, do stodoly jde málo, na pole ještě méně a do kostela jen v neděli. Že má Mates čeládku, chlapce ku koním a holky k dobytku, to se každý už dovítí. — Dnes jest u Matesa plno, živo a veselo jako o posvícení. Ono posvícení ještě není, to bude dá-li Pán Bůh až o sv. Havel císařské — a dnes jest teprve neděle po Nanebevzetí

Marie Panny. Ale domkáři Jílek a Bílek měli po požehnání dražbu na svršky i spodky, na polní a domácí nářadí a náčiní. Ve Vitíně se jim nelíbí, malé výdělky, velké výlohy, malá vážnost u občanů a proto chtějí pryč.

V Americe, kam hodlají, bude jinak. Nový svět, nový život. Jílek jest dle řemesla kameníkem, jako kameník má mnoho dření, usadí se v Chicagu, stane se fotografem a bude mít ulehčení. Bílek jest „jen tak“, t. j. nádeník, doprovodí Jílka do Chicaga, bude jeho „kompaňon“ a až bude mít dost dolarů koupí si farmu a bude na ní pánem. Na dražbu sešlo se lidí dost. I ženské silně přihazovaly, zvláště když se prodávalo nádobí kuchyňské. Každá chtěla mít na památku po Jílkových neb aspoň po Bílkových, aby si na ně vzpomněli, až budou v Americe — proto není s podivem, že bylo brzy po dražbě. Ženské postály a pohovořily si na návsi, mužští zašli k Matesovi, a proto jest tam dnes živo jako o posvíceni. Zvláště Holuba je slyšeti. A jak pak také ne! Má hřmotný hlas a vede řeč za čtyři. A to ho také těší, že ho poslouchají. Vykládá o svobodné Americe, co tam za bohatství, co výdělku, co radosti, a kdyby neměl ženu churavou, dávno již by tam byl býval.

Ve výklenku u okna sedí domkář Doubek s hospodářem Soudkem, výpomocný učitel, Šimek dohazovač a hrají v karty „barvičku“ čili ferbla. Ti Holuba neposlouchají, buď že ho již slyšeli aneb jest jim milejší „barvička“. Holub jich také mnoho nepohřešuje, ač časem k výklenku se zadívá a zvláště po Soudkovi mžourá. Doubek chce dáti nové „viso“, protože ale zvenku slyšeti je zvoniti klekání, nechá tak, ndělá kříž a modlí se. I Holub utíchl a žehná se sv. křížem a ostatní též a ti kdož na hlavách měli, rychle smekají. — V šenkovně jest úplné ticho. Šimek dohazovač se nemodlí, protože je z Israele; výpomocný také ne, protože si čistí dýmku a zkoumá bedlivě, jestli nikde neuchází a nemá-li zácpy.

Holub byl první s modlitbou hotov, dopil a zavolal slečnu Tonu, aby zapsala jeho rád, dal dobrou noc a šel. Za ním zdvihají se i ostatní. Tona nyní úřaduje, píše rychle na tabuli, Mates podává ruku na rozloučenou, zve na brzkou zase návštěvu a pozdravuje paňmámy svých ctěných hostů.

Soudek se také zdvihá, ale Doubek

dává „viso“, výpomocný ho zdržuje, že má dosti času; po klekání má býti mládež doma, a ne takový pán jako on. Šimek ho nutí ještě do jedné sklenice, protože jest pivo dnes jako křen a že se tak staří už nesejdou a učeně dokládá: „Věřte pane Soudku, jest to svatá pravda, co nebožtík Chlasták říkával: Lepší na světě jedna kapka než po smrti celá várka.“

„Tak jest to, svědčí mu výpomocný, když jednomu hlíny na bradu nasypou, tu ani ten „nejpocitivější plzeňák“ člověka k životu nepřivede, — proto ještě jednu pane Soudku — co užijeme, to máme; nebuďte blázen a hleďte na mne! Já již jich mám hezkou řádečku a nemám vaši stodoličku, ale k vůli vám a na vaše zdraví ještě jednou. Šimku míchejte, Doubku „viso“ a slečno má, smím prosit, prokažte nám službu přátelskou a přineste to nejlepší, kde ten černý kocour sedí.“

Šimek míchal, Doubek dal „viso“ a Soudek znova se na lavici uvelebil a výpomocný vítězoslavně se na něho usmívaje dýmku rozpaloval a vypaloval.

Tona přinesla ječmenový mok a s úsměvem na rtech jim ho podala. Úsměv platil učiteli, který stejným způsobem ihned se děkoval. Zabrali se do hry, hodiny ubíhaly, ale z hráčů nikdo si jich nevšímal.

V čistotném a bílém přístěnku, jednoho z největších statků, v tu dobu po dražbě, kdy mužové zašli k Matesovi, leží na posteli bledá žena a u ní sedí krásně rostlý mladík, její syn. Je to Holubův statek, bledá žena jeho manželka a mladík jeho jediný syn Tomáš. Manželka Holubova není stará, na první pohled poznáš, že neviděla ještě Abrahama. Je jí čtyřicet a několik let a přece vrásky rozryly její čelo i tváře, vlasy seřidly a běle prokvétají; ruce vyzáblé kost a kůže, a když mluví, hlas její je slabý a třese se. Od vánoc churaví. Lidé hádají na nastuzení; měla též z města lékaře, který ji prohlédl, něco předepsal k užívání, ale nepomohl. Příčinu nemoci nikdo neví, ta je tajná a skryta i nejpátravějšímu oku. Trpí, mlčí, nenaříká si. Nejraději má u sebe Tomáše a ten, když práce ve statku dovolí, nejraději sedí u ní, ji vyrazí a těší. Dnes nešel ani na dražbu a za to matka libě se na něho usmívá, a to mdlé oko láskyplně na něho upírá. Pohled matčin a úsměv její tváří jest mu nade vše jiné vyrazení, a on se cítí tak blaženým, jako by byl při nejlepších ra-

dovánkách. A jak pak by také ne! Po-božnou s ním vede matka rozmluvu:

„Tomáši, synu můj, dnes neděle čtr-náctá po sv. Duchu a sv. evangelium na tuto neděli a evangelium na neděli po-slední po sv. Duchu nejraději slychám a rozjímám hned od maličkosti své. Však tys je slyšel také mnohokrát o ptactvu ne-beském a o ohavnosti spuštní. Synáčku, nezapomeň na slova nikdy: „Hleďte nej-prvé království nebeského a jeho sprave-dlnosti a to ostatní bude vám přidáno.“

„Ale maminko, což pak jsem vás za-rmoutil někdy nějakým ničemným skut-kem,“ omlouval se hned syn.

„No, ty mně nerozumíš, nechci tě ká-rati ale poučiti. Ano Tomášku můj, hledej království nebeské, t. j. dělej dobrotu vždy a všude. Boj se Pána Boha a nepřestu-puj Jeho příkázání. Deset nám dal Pán Bůh příkázání, není jich mnoho a s milo-stí a pomocí Boží člověk může všechny zachovávat. A v zachovávání příkázání Božích a činění toho, co s kazatelný cír-kev sv. činiti poroučí záleží spravedlnost křesťana. Člověk jest pak na světě spoko-jeným a šťastným a v království nebeském bude blaženým. A to ostatní bude vám přidáno, budete-li spravedliví — doložil Pán Ježíš a ten nelže. Někdy hledá člo-věk království nebeské a jeho spravedl-nost a Pán Bůh mu nedává, co mu slíbil. Trpké a hořké jsou někdy ty přídavky Boží“ — a tu si tiše zavzdechla a ty mdlé oči její se zkalily. „Ano Tomášku můj, někdy je stědrá ruka Páně v udělování souzení. Ale to jest jen zkouška a kdo v zkoušce té obstojí, obdrží korunu sprave-dlnosti v nebesích.“ A nyní veliké slzy padaly z očí na tvář a z tváře šátkem je stírala nemocná matka, chvíli nemohla mlu-viti a syn Tomáš udivený na ni pohlížel.

(Pokračování.)

Katolická fara v Aši.

(Pokračování.)

V. Novější dějiny.

Nástupcové prvního faráře na vrchu sv. Mikuláše u Aše byli neméně ohroženi v boji proti protestantským pánům a du-chovníkům nežli statečný předchůdce je-jich. Běželo tu nejprve o práva štolové. Již za faráře Jana Matouše Behra povstal jakýsi spor o to, kdo je oprávněn vybírat

na Niklasberku poplatky štolové. Bydlili zajisté na svobodném panství tom vedle katolíkův i některé rodiny protestantské, kterým bylo platiti za úkony liturgické faráři katolickému po témž právu, po kte-rém platili katolíci v městysi Aši štolu pastorům. Snadno si domyslíme, jak ne-mile dotýkala se záležitost ta protestant-ských kazatelův. Tvrdili, že učení luterán-ské je náboženstvím panujícím (religio do-minans) v okrese Ašském, a proto že v me-zích jeho i v osadách katolických má právo pastor na desátek a štolový poplatek u protestantů v nich bydlících. Spor o to trval celých deset let a teprve r. 1793 roz-hodnut byl výnosem appellační komory Pražské. „Co se štolý a desátku dotýče na vrchu sv. Mikuláše, patří obě právem ka-tolickému faráři od vyznavačů obou nábo-ženství, poněvadž tam pastoři nepožívají žádné jurisdikce. Ježto však katolický správce duchovní sřekl se dobrovolně při kommissi odbývané letos nároků na desátek a poplatek štolový u nekatolíků, kteří v osadě jeho obývají, nechať případne tedy obě „ex gratia“ pastorům. V městysi Aši a okolních dědinách vybíratí bude poplat-ky u katolíkův pastor, nesmí však překá-žeti katolickému faráři ve výkonech nábo-ženských.“ Výnosem tímto spokojil se to-liko katolický farář, nikoliv však pastoři. Brojili stále a stěžovali si u patronů svých, že jsou zkracováni v právech bývalých. Nesčetné žaloby a neoprávněné stesky je-jich nechceme ani uváděti, podotýkáme to-liko, že teprv r. 1821 vydán byl sprave-dlivý dekret dvorní kanceláře císařské, kte-rým bylo rozhodnuto, že poplatky štolové patří všudy tomu správci duchovnímu, který právem a úředně tím aneb oním úko-nem věřícím byl posluhoval.

Čestnou zmínku v dějinách katolické fary Ašské zasluhuje čtvrtý farář u sv. Mikuláše, jménem Josef Lauber. Ustano-ven byv při kostele tom r. 1803 vytrval plných 30 let v obtížném úřadu svém. Za něho vypukl r. 1814 požár v městysi Aši a uložil do popela celou tu osadu; ba roz-šířil se až na vrch sv. Mikuláše a zničil výstavný zámek a kryt budovy farní. Ko-stel jako divem nějakým zůstal ušetřen, ačkoliv již střecha věže ohněm byla za-sažena. Farář Lauber opravil získav k to-mu svolení a něco peněz porouchanou faru, rozšířil pozemek její o celý dvůr a vysta-vel na konci jeho hospodářskou kůlnu (r. 1817). Jeho přičinění zejména jest děkovati,

že zvětšen byl hřbitov katolický, ohrazen silnou zdí a posázen vhodným stromovím (1821). Pozoruje, kterak množí se počet katolíků v Aši, prosil snažně konsistoř Pražskou, aby ustanoven byl nějaký mladý kněz za spolupracovníka jeho na vinici Páně. Důvody proto byly následující: Malý kostelík na vrchu sv. Mikuláše nemohl pojati o svátcích a nedělích všechny věřící, jejichž počet vzrostl na více než tisíc duší. Osada jeho prostírala se málem čtyři hodiny v délce a tři hodiny v šířce a proto nemohli venkovští farníci obcovati záhy ranním službám Božím. Farář Lauber dosahoval již staršího věku a častěji byv nemocí stížen s velikým nebezpečenstvím zdraví a života podnikal daleké cesty k roztroušeným ovečkám. Aby tedy mohla se dvojí bohoslužba o svátcích a v neděli konati a stárnoucímu duchovnímu zpravci dostalo se silné podpory, ustanoven byl r. 1830 po žádosti Lauberově Jiří Frank, kněz církevní za spolupracovníka při chrámu sv. Mikuláše. První kooperátor ten pomáhal již jako neomysta, pocházejce z Chebska (z Neualbenreutu) na Niklasberku a docházel již tenkrátě veliké obliby. Od r. 1830 dělí se farář u sv. Mikuláše v Aši se spolupracovníkem svým o práci a skrovnou odměnu, snažejíce spolu strasti i slasti České diaspory.

Zmínili jsme se již dříve, že kostel sv. Mikuláše vystavený r. 1780 nákladem císařovny Marie Terezie nevyhovoval pro skrovné rozměry své duchovním potřebám vzrůstajícího počtu věřících. Mimo to vystaven byv vši nepohodě živelné horského okresu Ašského chátral rok od roku, tak že bylo se obávat, aby nesesul se částečně o svátcích, kdy věřícími byl přeplněn. Za faráře Josefa Dielenze (1847—1856) sneseno bylo porouchané klenutí nad lodí a nahrazeno lehkým prkenným stropem. Zároveň pak pomýšleno bylo na to, aby získalo se koupí výhodné místo ke zbudování nového chrámu, jehož potřeba čím dále tím více naléhala. Protestanté dověděvše se o úmyslu farářově, nabízelí mu laciné staveniště za městem na západní straně hledící ke hranicím Bavorským. Domnívali se, že úřadové, kterým nésti bylo náklad na novou stavbu, dají se oklamati láci stavebního místa a zvolivše jej bezděky, vyhostí katolíky z města. Oproti tomu přáli si dobří katolíci, aby chrám jejich vystaven byl uprostřed města na pravém břehu potoka Ašského, kde vypínají

se nyní obrovské továrny na tkaniny. Farář Dielenz horlivě se o to zasazoval, aby farní chrám jeho zůstal na vrchu sv. Mikuláše a k tomu účelu, aby zakoupen byl s farou mezující pozemek pánů z Zedvičův. A tak se také stalo. R. 1853 vyhotovena byla kupní smlouva a místo stavební přešlo v majetek náboženské matice České. Tím učiněn byl první důležitý krok ke stavbě nového, nynějšího chrámu Páně. Ponenáhla scházely se dobrovolné příspěvky a dary ke stavbě. Císařovna Karolina Augusta obmyslila faru Ašskou značným peněžitým darem.

Po dlouhém průtahu schválilo konečně r. 1867 c. k. místodržitelství Pražské stavební plány a povolilo potřebný náklad, aby započal se budovati prostranný stánek Boží. Dne 27. srpna téhož roku položen slavným způsobem základní kámen a požehnán řádem v církvi obvyklým. Dříve nežli se to stalo snešen byl presbytář starého chrámu a na místě jeho zřízeno čelo nového kostela. Farář Karel Elbl (1866—1869) vykonával zatím bohoslužbu v lodi starého kostelíka. Nástupce jeho, horlivý zpravce duchovní Josef Schmid (1869—1875), dočkal se té radosti, že za něho dostaven byl nový chrám a posvěcen dne 24. září 1872 J. Em. nejdůstojnějším panem kardinálem. Velebný ten stánek Boží máje podobu kříže vystaven jest ve sluhu po výtce Románském o jedné lodi a třech oltářích. Nad povýšeným hlavním vchodem jeho vypíná se ozdobná věž s přiměřeným nápisem, v němž obsažen jest letopočet dokončené stavby. Nitro chrámu mile překvapuje a dojmá pozorovatele svou jednoduchou úpravou a čistotou. Hlavní oltář ozdoben jest obrazem patrona místního sv. biskupa Mikuláše Myrského.

Od té doby, co obnovena byla bohoslužba katolická v Aši, hlásili se k administratorovi na vrchu sv. Mikuláše nejen katolíci okresu Ašského v Čechách, nýbrž i věřící po hranicích zemských roztroušení a mnozí cizozemci žijící v Bavorsku a Sasiích. (Pokračování.)

Oběti lidské zloby.

Obrázek z české diaspory.

V.

Paní Drůžecká brzy se rozhodla. Druhého dne jela do rodného městečka R. a zaměřila rovnou cestou k lékaři. Prohodivši

několik zdvořilých frází ptala se mezi jiným pana doktora, viděl-li nedávno bratra její pana Valtra. Lékař přisvědčil.

„Nezdá se vám pane doktore, že jest nemocen?“ tázala se dále. „Zajisté že vyhlíží velmi špatně, vim to zcela určitě.“

Lékař posud nechápal, kam vzácná paní otázkou svou směřuje. Díval se překvapen na ni a neodpovídal. Znal již po léta paní Drůžeckou a věděl, že každé slovo její má zvláštní účel, že se skrývá za ním zvláštní smysl. Byl přesvědčen, že neočekávaná návštěva nejméně jest projevem zdvořilosti a proto snažil se rychle uhodnouti, jakou odpověď očekává.

„Jistě že vyhlíží velmi špatně,“ opakovala paní jako pro sebe. „Proto pane doktore, pošleme jej na rok do krajín teplejšího podnebí nežli je naše. Nejlépe by snad mu svědčilo v Itálii? Doufám, že jste přesvědčen, že útraty tím vzniklé snadno uhradí.“

„Pan Valter nevyhledával již po delší dobu moji rady, vážená paní,“ odvětil lékař. „Co se týká pobytu v Itálii, jsem úplně srozuměn, uškoditi mu nemůže nijak.“

„O zajisté, prospěl by mu nemálo, pane doktore,“ ujišťovala starostlivá paní. „Přítomnosti jeho není zde potřeby. Záležitosti obchodní obstará jeho jednatel a vedení vnitřních domácích věcí vezmu si na starost já. Musíme jej přiměti k cestě do Itálie.“

„Ach,“ prohodil lékař jakoby se mu náhle rozbřesklo v hlavě a pohlížel usmívaje se paní Drůžecké do tváří. „Již chápu.“

Přísně se tvářila. Stáhla obrví a v očích čisti jí bylo slova: „Nezáleží na tom, zdali kdo chápe úmysl můj, čili nic, nýbrž o to tu běží, aby se stalo po vůli mé. Valter musí chtěj nechtěj vzdálen býti domova.“ Na oko lhostejně se tázala hlasitě, bude-li možná za hodinu povolati pana doktora do starého zámku.

„Nebude-li jinde pomoci aneb rady mé potřeby, ochotně budu k službám Vašnostiným,“ odpověděl lékař.

„Dobrá. Těší mne velice. Pošlu posla sem k vám, abyste nás laskavě navštívil. Lékařský úsudek zníti bude v tev rozum, že bratru mému jest cestování velice na prospěch.“ Poroučela se a opustila byt lékařův.

Pan Valter byl k mnohým věcem zcela lhostejným. Především vztahovala se lhostejnost jeho k náboženství. Zcela zaujat

byl proti nauce protestantské, nehrubě dbal o náboženství katolické. Oč přece mu běželo, bylo zdraví jeho. Nebál se ničeho více než smrti. Ačkoliv po smrti dobré paní své tvrdil, že život zdá se mu bezcenný, jako skořápka ořechová bez jádra, v pravdě lekala jej myšlenka na smrt. Ach ten svět, ten svět! Pro člověka, který zřekl se vši víry, je svět a život vším. Nerad loučí se se světem ten, kdo pokládá jej za jediný trvalý statek. Nevěrec, který za to má, že smrti ruší se bytost lidská na dobro, který neobává se trestů věčných, lékař se smrti nejvíce. Když tedy paní Drůžecká zmínila se o nemoci a smrti, postrašila bratra svého více, nežli si mohla přát. Byl ovšem ještě statný, kvetoucí muž, avšak churavěl zármutkem nad ztrátou drahé choti. Nebyla to tedy nesnadná věc pohnouti jej, aby zavolal lékaře a bral s ním radu o zdraví či nemoci své.

„Sestra moje dělá si marné starosti, že churavím,“ pravil lékař nutě se k úsměvu. „Nu, když jest tak o mne starostliva, povolil jsem žádosti její a dal jsem vás sem zavolat. Ale věřte mi, mám prsa jako zvon a na nechut k jídlu nemohu si nářikati. Jsem ovšem poněkud ztrápen. Doufám však, že tím neublížuji si na zdraví. Ostatně jsem hotov vyslechnouti vaše mínění.“

Lékař prohodil cosi o tom, že i ve zdravých na pohled stromech zahnížduje se někdy smrtonosný červ a polekal podobnostvím tím pana Valtera nemálo.

„Inu,“ dodal po chvíli, „vzhled vašnostin nevěděl by ovšem o žádné nebezpečné nemoci. Jestliže užijete v čas vhodných léků, doufám, že předejdeme všemu. Radil bych vám třeba zdržeti se po delší čas vína, piva a kouření — pan Valter tvářil se při slovech těch velmi nemile — a léky všeho druhu, avšak domnívám se, že by vás to velmi obtěžovalo a nevedlo k žádoucímu cíli. Nejlépe učiníte a to postačí úplně, jestliže odeběřete se na nějaký delší čas na cesty a zdržíte se buď v jižním Švýcarsku anebo v Tyrolsku aneb dokonce v Itálii. Toť upřímné lékařské dobrozdání mé.“

„Souhlasím s vámi úplně, pane doktore,“ dodala paní Drůžecká uklánějíc se.

Pan Valter mlčel a nějakou chvíli přemýšlel.

„Prosím tě bratře, abys uposlechl mou dré rady zkušeného lékaře. Nemysli na to, že tu něčeho zameškáš anebo zanedbáš.“

Spoléhej na mou opatrnost! Dcerušky tvé Marie a Terezie naleznou ve mně druhou matku. Zavezu je sebou do A., máme tam také katolického faráře. Když jsi se již rozhodl, aby vychovány byly ve víře nebožčině, s Pánem Bohem, farář ochotně je bude vyučovati. A ostatní vše půjde svou dobrou cestou. Cestuj jak dlouho ti líbo a navrať se k nám vesel a zdrav, jako jsi býval dříve!“

Ve třech dnech se pan Valter rozhodl, že se vydá na cestu do Švýcarska. Tklivě rozloučil se se svými dětmi a odcestoval. Marie a Terezie musily opustiti otcovský dům, avšak nevrátily se k dědovi. Paní Družecká vzala je sebou do A.

(Pokračování.)

Úcta sv. Františka Seraf. k nejbl. Panně Marii.

Ze životopisů všech svatých Nového Zákona, pokud se nám o nich obšírnějších zpráv zachovalo, vysvitá patrně, že bývali vždy horliví ctitelové nejbl. Marie Panny, Rodičky Boží. Ano v životopisech svatých nalezneme snadno četných dokladů, že čím více některý svatý v dokonalosti křesťanské postupoval, a čím vydatněji ku spáse bližních svých účinkoval, tím vroucněji a horlivěji také Matičku Boží ctíval, a její úctu rozšiřoval. Snadno se i o tom můžeme přesvědčiti, že u velkých svatých prvotní základ jejich budoucí svatosti vždy v jakémsi zvláštním styku se nachází s Rodičkou Boží. Tomu všemu nebude se zajisté žádný katolík diviti, kterémuž učení církve katolické o nedostižitelné důstojnosti Matky Boží, o nevyvážitelné mocnosti její přímluvy u Boha poněkud aspoň známo jest, a kdo vůbec ví, kterak se svatí Otcové a učitelové církevní v tom učení shodují, že Hospodin Bůh milostivý a milosrdný nám všechny své milosti a dary skrze Marii Pannu uděluje, jakož nám svého jednorozného Syna Ježíše Krista za Vykupitele a Prostředníka uděliti ráčil.

Nuže i veliká svatost sv. Františka Serafinského, jeho neobyčejná horlivost a účinnost pro spasení duší, slovem celá jeho obdivuhodná dokonalost křesťanská byla od prvního počátku a základu až do nejvyššího stupně svého zvláštním způsobem vždy spojena a sloučena s úctou nejbl. Panny Marie. Téměř v každé poněkud jen významnější události života jeho, ob-

jevuje se nám vždy znova jakási zvláštní ochrana, přímluva, a jakési zvláštní působení nejsv. Rodičky Boží, jakož i nezvratná důvěra a přehluboká a něžná úcta, kterouž sv. František k ní v srdci svém nosil a také skutky svými osvědčoval.

V prvních dnech příštího měsíce října oslavovati se bude právě sedmiletá památka narození téhož sv. Františka. Abychom tedy aspoň poněkud k oslavě té přispěli, uvedeme zde některé události ze života sv. Františka, z kterých patrně se jeví, v jak úzkém styku jeho obdivuhodná svatost a činnost apoštolská jest s nejsv. Rodičkou Boží.

Předně se tedy vypravuje, že matka sv. Františka, jménem Pika, když ještě bezdětna byla, do jednoho osamělého a sešlého kostelíčka Matky Boží, od města Assisi asi půl hodiny cesty vzdáleného, chodívala a tam pokorně a toužebně nejsv. Pannu Marii prosívala, aby její život požehnati a ji od Boha synáčka vyprositi ráčila. I stalo se, že Pika svým časem počala, a prvorozeného syna svého Františka šťastně porodila. V životopisech více svatých, jakož i jiných proslulých mužů a žen slýcháváme často, že právě na takových dětech zvláštní požehnání Boží spočívá, které si matky na přímluvu Rodičky Boží od Hospodina vyprosily, aneb je aspoň Matičce Boží před porodem a po porodu důvěrně obětovaly.

Významné zajisté jest, že právě dotčený kostelík Matky Boží, Porciunkula zvaný v celém napotomném životě sv. Františka veliké důležitosti nabyl.

Hned na počátku svého světějšího života dal sv. František kostelík Porciunkulu ze sebraných almužen slušně obnoviti, a sám svou vlastní prací k obnovení jeho přispíval. Stalo se to r. 1208. V tomto kostelíku Matičky Boží trváje na modlitbách poznal r. 1209 určitě, že v tom vůle Boží jest, aby život apoštolský nastoupil, a aby také první řeholní řád svůj, řád totiž Františkánský, založil.

Vedle tohoto kostelíka zbudoval si sv. František malý chatrný domeček, v němž nejprve sám a později i se svými prvními učenníky častokrátě přebýval, je v životě řeholním vyučoval a na apoštolský život připravoval. Tři z prvních druhů sv. Františka, již životopis jeho sepsali, dokládají výslovně, že sv. František se svými učenníky na zvláštní vnuknutí Boží nejen u tohoto kostelíka se usadil, ale že se dle té-

hož vnuknutí i o to staral, aby tentýž kostelík majetkem byl řádu Františkánského. Dle starobylého podání byl kostelík Porciunkula původně vystavěn od čtyř poustevníků, kteří okolo roku 513 z Palaestiny do Itálie přišli. Nazýval se zpočátku kostelíkem Panny Marie Josafatské za tou příčinou, poněvadž v něm dotčení poustevníci jakési ostatky z hrobu nejbl. Panny Marie, které z Palaestiny přinesli, k veřejné účtě uložili. Tito poustevníci opustili po několika letech tentýž kostelík jinnam se odebravše, načež jej okolo r. 540 sv. Benedikt obdržel. Tímto způsobem stal se kostel majetkem benediktinského opatství stojícího nedaleko od něho na vrchu Subasio zvaném. Nazýván byl napotom kostelíkem Panny Marie, královny andělů (Sancta Maria angelorum). A poněvadž Benediktini Subasianští u téhož kostelíka i malý kousek pole měli, nazváno bylo později pole to s kostelíkem na něm stojícím Porciunkula. t. j. maličká část vlastnictví Benediktinům náležejícího. Když tedy sv. František prosebně u benediktinského opata o to se ucházel, aby jemu a bratřím jeho kostelík Marie Panny čili Porciunkulu daroval, učinil to opat milerád, avšak pod podmínkou. Žádal totiž na sv. Františku, aby tentýž kostelík učinil prvním a hlavním kostelem celého řádu františkánského, kdyby se řád řízením Božím měl udržeti a rozmnožiti. Sv. František svolil ochotně k této podmínce, a když řád jim založený od sv. Stolice apoštolské byl potvrzen a vůči hledě se po světě rozmnožoval, prohlásil sv. František skutečně kostelík Panny Marie za první čili základní kostel celého řádu svého.

V témž kostelíku před oltářem nejsv. Královny andělů položil sv. František také základ k druhému řádu svému, k řádu totiž panenskému, Klarissek. R. 1212 v noci po květné neděli připutovala z města Assisi do kostelíka Porciunkuly vznešená, zbožná, 18letá panna Klara provázena jsouc několika počestnými paními. František, který již dříve o jejím příchodu věděl, trval právě na společných modlitbách se svými bratřimi, když mu příchod Klárin oznamovali. Šel ji vstříc se svými bratřimi, všickni měli rozžaté svíce v rukou svých. František uvedl Kláru do kostelíka, kdež ji před oltářem nejsv. Královny andělů krásně kadeře sám ostříhal. Napotom svlekla Klara pomocí svých průvodkyň skvostný a nádherný šat svůj, oblekla se v jiný chudičský a drsná-

tý, přepásala bedra svá provázkem a konečně pod ochranou nejsv. Královny andělů a před jejím oltářem složila do rukou Františkových věčné sliby tuhé chudoby, čistoty a poslušnosti, načež ji František do blízkého panenského kláštera Benediktinek zavedl. V kratičké době následovalo více jiných zámožných panen příkladu Klarina, František jim mezi tím upravil nový ale chudičský klášter, a tak povstal řád Klarissek, jehož první abatýši sv. Klara byla.

Pod ochranou Matky Boží a u jejího kostelíka Porciunkuly zavedl František společné porady Bratří Menších, o záležitostech řádu svého, kteréž se obecnými čili generálními kapitulami nazývaly. R. 1219, když se tam na tisíce Františkánů z rozličných a dalekých zemí sešlo, uzavřelo se návodem sv. Františka na prvním místě, že se ve všech klášterních kostelích františkánských každou sobotu na počest neposkvrněného početí Panny Marie sloužiti má zvláštní mše sv. Od té doby rozšiřovali pak Františkáni všude po celém světě účtu neposkvrněného početí, zastávali je vždy mohutně proti všem odpůrcům, neposkvrněnou Pannu Marii za hlavní ochrankyni celého řádu pokládajíce a vzývajíce.

V kostelíku Porciunkule obdržel sv. František r. 1221 na zvláštní přímluvu nejbl. Panny Marie tak zvané plnomocné odpustky porciunkulové od samého Ježíše Krista, který mu však zároveň nařídil, aby také tehdejšího papeže Honoria III. za udělení těchto odpustků plnomocných prosil. Sv. František tak učinil, načež papež Honorius III. r. 1223 sedmi biskupům vlášským rozkázal, aby dne 2. srpna v kostelíku dotčeném plnomocné odpustky porciunkulové u přítomnosti Františkově lidu veřejně prohlásili. Udělení těchto odpustků bylo pak hlavní toho příčinou, že mnohem mírnější kázeň při udělování odpustků plnomocných znenáhla v církvi byla zavedena, nežli dříve panovala.

Když sv. František na svých apoštolských cestách do smrtelné nemoci upadl, byl na více mil od Assisi vzdálen. Žádal tedy o to zvláště, aby jej do kláštera Matky Boží Porciunkulové dopravili. Tehdejší biskup Assisský nařídil však, aby do biskupské residence jeho byl donešen, poněvadž mu tam pohodlnějšího ošetřování dopřáti chtěl, než mu chudičský klášter mohl poskytnouti. Ale František neustál za to prositi, aby jej do kláštera Matky Boží donesli, poněvadž tam právě, pod ochra-

nou Královny andělů svůj svatý život chtěl ukončiti. Biskup tedy svolil k prosbám těm, a František byl do kláštera Matky Boží přenesen. Nedlouho před smrtí svou napomínal pak ještě velmi důrazně všechny své učenníky, jak velice si právě kostelíka Porciunkuly vždy vážití mají, dokládaje, že Matka Boží právě v téměř maličkém kostelíčku má své největší zalíbení. Nařídil také všem budoucím hlavním představeným celého řádu, kterak o to mají se co nejbedlivěji starati, aby v klášteře Matky Boží Porciunkulové vždy jen dokonali a svatí řeholníci přebývali, a aby tentýž klášter pro všechny budoucí časy byl vzorem všech ostatních klášterů františkánských. Nařídil ještě dále, aby v téměř kostelíku před oltářem nejbl. Panny Marie vždy olejové lampy na ten úmysl hořely, aby Bůh na přimluvu Marie Panny celý řád zachováti a ochraňovati ráčil. Právil jim konečně takto: „Chraňte se bedlivě, abyste tohoto místa nikdy neopustili, a když vás odtud na jedné straně vyženou, vraťte se sem druhou stranou nazpět, neboť toto místo jest svaté, jest to příbytek Ježíše Krista a svaté Panny, Matičky jeho.“

A na tom svatém, Marie Panně zasvěceném místě vypustil konečně sv. František Seraf. svou duši a sice dne 4. října 1226, a ten den byla tenkrát právě také sobota, která od starobylých časů Matce Boží zvláště jest zasvěcena. — O kěž sv. František Serafinský při letošní sedmistileté oslavě svých narozenin i nám všem aspoň jeden paprsek své serafické lásky k Matičce Boží u Hospodina vyprosí!

Jan Křt. Votka.

DOPISY.

V Praze, 15. září 1882.

(Exercicie kněžské.) Pokračování.

K svatosti tedy povolán jest kněz pro ty milosti, jichž mu uděleno a pro tu moc, již mu utědřeno. *Svatým má býti ale tím více, hledí-li na vykonávání svého úřadu v církvi.* (Medit. II.) Církev jest a) *mystické tělo Kristovo*. Věřící jsou údý jeho, Kristus hlava, kněží prostředkovati mají spojení oudů s Kristem. Jak ale bude prostředkovati, sám-li jest údem mrtvým? Kristus jest kmen, věřící jsou ratolesti, kněz má se přičiňovati, aby štávy ze kmene po všech ratolestech se rozcházely. Jak toho dokáže kněz, jest-li on sám suchou ratolestí? Církev jest b) *Kristovou nevěstou*, osobou neposkvrněnou,

kněz jest v církvi jako přítel ženichův. Jemu ji Kristus svěřil, aby ji vedl, chránil, Kristus jest žárliv na svou církev, ni poskvrny, ani vrásky nemá míti. Jak pak, kdyby tento přítel ženichův, kněz, se Mu zpronevěřil, nectným zrádcem a svědцем panenské nevěsty se stal? Církev jest c) *chrámem*; kameny skvostnými jsou věřící, kněží pak sloupy a pilíři toho chrámu, vzdělaného na základě apoštolů, celek pak prostoupen a zachováván samým stavitelem Kristem. „Chrám Boží jste vy, platí zvláště kněžím. A což kdyby ty sloupy se viklaly, každého větru se bojíce, před každým nebezpečím se třesouce? Církev jest d) *vojsko* spořádané, již po 18 století na svém místě stojíc, v hrozných bojích vždy vítězíc, zbraněmi ctností; zbrojnici dobrých skutků vždy zásobenou majíc. Kněží jsou v tomto vojstě jako vůdcové, velitelové a kdyby neměli dostatečných strategických vědomostí, byli bázlivi, zrádně a zbabělé v těžkých dobách pokušení opouštějíce své prapory, — prapor Kristův — což by to byli rytíři smutné postavy! Církev jest e) *lodí*, kněží jsou veslaři, správcové; i když počestní na lodi si hovi, o nic nepečující, správce musí stále bdíti; ať slunce pálí, ať bouře burácí, ať jest klid, vždy bdíti musí on a když ostatní všichni pozbyvají mysli, nevědí si rady, jej ani zmužlost ani rozvaha opouštěti nemá; otužilý mnohými zkušenostmi nikdy naděje se nespouští. Církev jest f) *rodinou*, kněz jako otec v ní, bez lásky otcovské může se knězem jmenovati, ale jím — otcem duchovním není.

Ve třetí meditaci doličováno, jak potřebný a vydatný jest *dobrý příklad* kněze. Na základě slov Páně: „Vy jste světlo světa“ (Mat. 5, 14.) a „příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, tak i vy činili“ (Jan 13, 15.) spočívala celá důležitá úvaha. Kázání Jana Křtitele proto s výsledkem skvělým ve všech vrstvách lidu židovského se potkalo, že, co kázal, také činil. Liber laicorum vita clericorum. Verba docent, exempla trahunt. Ždíbec příkladu vydatnější než cent slov. Nedávaje dobrého příkladu, duchovní jest jako zvon znějící, jenž jiné do chrámu volá ale sám nevchází. Svět umí býti velmi shovívavým sám k sobě, ale knězi nepromine ani jedné slabosti, ani jedné křehkosti. Pročež uvážiti jest slov apoštola Pavla: „Jiného učíš, sám sebe neučíš? Kážeš, že se nemá krásti, a sám kradeš? V ohavnosti máš modly a svatokrádeže se dopouštíš?

Zákonem se chlubiš a přestupováním zákona Boha zneuctiváš? (Řím. 2, 21—23.) „Ve všech věcech na sobě samém dávej příklad dobrých skutků, v učení, v zachovalosti, ve vážnosti, ve slově zdravém, v bezúhonnosti, aby ten, kdo by se protivil, styděl se, nemaje co zlého mluvit o nás“ (Tit. 2, 7. 8.). Duch času zbožňuje rozum, hoví žádostivosti, podlamuje autoritu, honí se po penězích, stvoří smyslnosti. Proti tomuto pyšnému, nestálému, pom-pou, vtípem, penězi chřestícímu duchu jest bojovati pokojným duchem Božím, který rád se obětuje za jiné a jeví se ctností, čistotou mravů, střídmostí, stálým poznáváním svých povinností.

Druhého dne první meditace platila *hříchu*. Hřích jest jedinou překážkou svatosti a dokonalosti. Satan bez hříchu byl by jedním z nejkrásnějších andělů. Hřích jest u každého zlé největší, tím více u kněze, jemuž se dostalo větší známosti vůle Páně, hojnějších milostí Božích a který nad jiné větší povinnosti dobrovolně na sebe vzal. Jeho úřad, jeho služba jest mu stálou příležitostí hříchu. Indignus conficit, indignus consecrat, indignus sumit, indigno (sibi) dat. Práví: „Introibo . . . ad Deum, qui laetificat juventutem meam“ a spíše měl by žalostně plakati. „Judica me Deus et discerne cansam meam“ — jaká opovážlivá vyzývavost! „Quare tristis es anima mea“ — jakoby neměl proč se rmoutiti. „In innocentia ingressus sum“ — jaký posměch! „Domine, non sum dignus“ — a přece přijímá. Líbá oltář, jakoby chtěl napodobiti zrádce Jidáše. O necht, raději oněmi můj jazyk, uschnou ruce a oslepnou oči moje!

Slovy: „Ve všech skutech svých pamětliv buď na poslední věci a na věky nehřešiš,“ (Sir. 7, 40.) následovala úvaha o *smrti*. Přestav si, jakobys byl na smrtelné posteli, ať v chudě faře, ať v domě bohatém, ať v paláci, představ si, jakými myšlenkami se tenkrát budeš zabývat *a) ohlížeje se po minulosti*. Snad jsi mohl více působiti, více duší Bohu získati; trávil jsi čas v nečinnosti; místo ulehčení stěžoval jsi kajcníkům přístup ke zpovědnici, místo dobré stálým studováním zjednané přípravy a způsobilosti odbývals je prázdnými ledabylými slovy; snad pokušení vlastního i cizímu zneužíval jsi zpovědnice. Snad jsi kázával bez náležité přípravy slovy chladnými, jalovými, kázal sám sebe a na Krista ukřižovaného, své chloubě jsi obětoval Kristovo poselství, znesvětil jsi

úřad ten řečmi nepřislušnými. Školy jsi zanedbával, byl jsi stranný k dětem, přednost dáváje zámožným a nevšímáje se chudých; u oltáře nepozorný, neuctivý, roztržitý. Anebo naopak místo rozkoší vyhledával jsi práci, kříž místo pohodlí, úslužnost a obětavost místo choulostivosti. Blaze ti, můžeš-li říci: „Kdo jest nemocen, abych já nebyl nemocen? Kdo se horší, abych já nehořel? (II. Kor. 11, 29.) Jestliže však spolu s Kristem trpí, bude spolu i oslaven, neboť za to má, že utrpení toho času nejsou rovna budoucí slávě, která se zjeví v nás. (Řím. 8, 17. 18.) *b) hledě na přítomnost* uvidíš svůj příbytek a nábytek snad skvostný, jehož musíš zanechat, osoby, při jejichžto spatření o své a o jejich spasení budeš se strachovati, příbuzné a přátely, kterým více k časnému než k věčnému blahu jsi přispíval; snad budeš museti se vyznávatí knězi, s nimžto jsi žil v nepřátelství, tomu, jehož jsi klamal. *c) hledě do budoucnosti* naděješ se snad slavného pohřbu, ovšem i toho, že také tobě budou přát: „Requiem aeternam dona ei Domine et lux perpetua luceat ei;“ avšak odejdešli odtud v nemilosti Boží, sebe slavnější pohřeb, sebe více modliteb nic ti neprospeje. Naproti tomu šťasten, komu Pán řekne: „Toť dobře, služebníče dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohým tě ustanovím: vejdiž v radost pána svého.“ (Mat. 25, 21.) (Dokonč.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nej. p. kardinál arcibiskup račil v sobotu dne 23. odpoledně zahájiti slavným průvodem 13stiletou památku založení Solnohradského biskupství, v neděli dne 24. měl v dómu tamním pontifikální mši sv. a ráčí se navrátiti do Prahy zítra dne 26. t m.; o svátek sv. Václava bude míti u sv. Víta pontifik. mši sv.

***—* Církevní slavnost u Matky Boží Sněžné v Praze.** Podali jsme o tom již zprávu, že v prvních dnech měsíce října roku letošního nejen u nás v Čechách a na Moravě na mnohých místech, ale vůbec také po celém světě oslavovati se bude sedmistiletá památka narozenin sv. Františka Serafinského, a že se za touto příčinou v Praze u Matky Boží Sněžné, přičiněním důst. otce guardiany Kasimíra Adámka slavná třídní pobožnost konati bude. Pořádek slavnosti té u Matky Boží Sněžné jest následující: V neděli, dne 1. října odpoledne jest o 4. hod. požehnání, a po něm bude první slavnostní kázání, po kterémž

se ještě píseň o sv. Františku dle kancionálu Svato-Janského zpívati bude. V pondělí, dne 2. října, o půl 6. hod. ráno počnou ctih. otcové Františkáni modliti se hodinky církevní v kůru, a zároveň bude první tichá mše sv. u hlavního oltáře. — V 6 hod. bude u téhož oltáře konventní mše sv. s průvodem varhan. O půl 7. hod. bude kázání české. V 7 hod. opět tichá mše sv. O 8. hod. zase mše sv. s průvodem varhan. po které se udělí požehnání s nejsv. Svátostí. O 9. hod. bude slavná, pontifikální mše sv. s assistencí, kterouž sloužití bude J. Em. nejdůst. p. kardinál-arcibiskup Pražský. V 10 hod. bude německé kázání a po něm ještě tichá mše sv. — Odpoledne o 2. hod. budou se ctihod. Františkáni modliti v kůru nešpory a kompletář, o 4. hod. hodinky jitřní a chvály, napotom se opět píseň o sv. Františku bude zpívati a o 5. hod. počne se české slavnostní kázání, po kterémž následovati bude slavné požehnání. Tentýž pořádek zachová se také po obadva následující dny, v úterý totiž a ve středu. — Ve středu bude mítí pontifikální mši sv. vdp. opat Strahovský Sig. Starý. Odpoledne téhož dne bude se také po kázání a po požehnání zpívati slavné Te Deum, kterým se třídenní pobožnost ukončí. — Podobná slavnost konati se bude u Kapucínů, Minoritů, dále u Alžbětinek a u Šedých sester.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 27. září u sv. Mikuláše, od 28. září až do 1. října u sv. Jana Nepom. na Skalce. V těchto dvou chrámech koná se ještě pořádkem letním, t. j. výstavní mše sv. počíná v 7 hod., a večerní pobožnost o půl 6. hod. u večer. Od 2.—6. října koná se 40hodinná pobožnost na Strahově již pořádkem zimním, t. j. výstavní mše sv. začíná v 8. h., večerní pobožnost o půl 5. hodině.

— Ve čtvrtek dne 28. t. m. bude se slaviti svátek sv. Václava, mučenika a dědice České země, v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě tímto pořádkem: Ve středu v svatvečer slavnosti budou o 3. hod. odp. slavné nešpory. Ve čtvrtek o slavnosti bude kázání německé o půl 9., české pak v 10. h., načež následovati bude oběra ve prospěch dostavění chrámu sv. Vítského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne o 3. h. budou konány slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před Týnem slavné procesí na hrad k hrobu sv. Václava v metrop. chrámě sv. Vítském, kdež se v ten den udělují plno-

mocné odpustky, a kdež J. Emin. nejdůst. p. kardinál s procesím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v též kapli sv. Václava každodenně v 8 h. ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak též po celý oktáv každodenně v 5 h. litanie s požehnáním. — Na sv. Václava budou se ve všech kostelích v Praze a v arcibiskupství pražském přispěvky na dostavění kostela sv. Víta vybirati.

— Ve Staré Boleslavi budou v úterý 26. září, v svatvečer patronů zemských sv. Kosmy a Damiana o půl 5. hod. odpoledne nešpory v podzemní svatyni týchž světců; ve středu pak 27. t. m. v den sv. Kosmy a Damiana budou tamtéž o 6. h. ranní služby Boží a v 10 h. pontifikální mše sv. Odpoledne o půl 5. h. budou nešpory u sv. Václava (nad chrámcem sv. Kosmy a Damiana), jakož i ve čtvrtek o slavnosti sv. Václava tamtéž bude slavná instalace nov. p. kanovníka vdp. dos. vik. Votického Ant. Buriana, v 10 h. jest kázání, v 11 hodin pontifikální mše sv. a o půl 5. hodině odp. nešpory.

— Ve středu dne 4. října v den jmenovin J. Velič. císaře pána bude J. Emin. nejd. p. kardinál v 9 hod. ráno u sv. Víta na hradě sloužití pontifikální mši sv. Ve chrámu Páně Týnském bude slavná mše sv. téhož dne v 11. hodin.

— Jako loňského roku tak i letos uspořádá se na staroslavném Vyšehradě slavnost k počtě zemského patrona českého sv. Václava v den 28. září. V předvečer téhož dne vykoná se příslušná pobožnost u sochy světce tohoto, jak známo, z Václavského náměstí v Praze pocházející a na Vyšehradě péčí vys. důst. p. probošta. Msgr. Václava Štulce před proboštstvím postavené. V den slavnosti samé o 3. hodině odpol. povede se z vyšehradského chrámu Páně za přítomnosti kapitoly k dotčené soše slavný průvod, kde vykoná se pobožnost na ten úmysl, aby národní světec náš přimluvou u Boha vyprosil pro národ svůj požehnání. K slavnosti této zve spolek svato-Václavský všechny věřící a ctitele tohoto svatého patrona našeho a naděje se hojného oučastenství obzvláště se strany zbožného lidu král. Prahy, Vyšehradu a okolí.

— Jubileum v Čenstochově. Minulého téhodne slavilo se v Čenstochově v ruském Polsku 500leté jubileum zázrač-

ného obrazu Panny Marie v tamějším klášteře. K slavnosti dostavilo se přes 1500 procesí a lidu se ouhrnem sešlo přes 400.000 osob, dilem též z Čech, Moravy a Slezska, ano též Bulharsko a Srbsko byly zastoupeny.

Z Brna. (*Deputace českých spolků u nejd. biskupa Dr. Fr. Bauera.*) V neděli odebrala se k jedenácté hodině předpolednem deputace patnáctičlenná, zastupující české spolky k nejdůstojnějšímu panu biskupovi, jenž ji blahoskloně přijal. Mluvěim deputace byl zástupce „Matice Moravské“ p. prof. Royt, tlumočiv city obyvatelstva českého, jež chová k svému velepastýři. Pan biskup pak delší krásnou a srdečnou řečí vyslovil radost nad tím, že české spolky jej uvítaly v nejkrásnějším dni života jeho, v den nastolení, a že opět zástupce těchže spolků před sebou vidí. Na konci vyslovil nejdůst. p. biskup své přesvědčení, že lid náš vždy se řídití bude ideami, které zanechali dědictvím sv. apoštolové Cyrill a Methoděj. Na to byli členové jednotlivě p. biskupu představeni. Deputace vyjádřivši panu biskupovi srdečné přání, opustila residenci biskupskou. Reč p. biskupova učinila na deputaci velký dojem. Tentýž nejd. p. biskup vydal vřelý pastýřský list k duchovenstvu, aby se posvěcovalo a jako posvěcené jiné k svatosti vedlo. V listu tom latinském jest hojně citatů z písma sv. a ze sv. Otců. Pastýřský list k lidu bude co nejdříve uveřejněn.

Literární oznamovatel.

— *Sv. František Serafinský.* Životopisné nástinu a úvahy na oslavu sedmistiletých narozenin téhož světce, dne 4. října 1882. Sepsal Jan Kř. Votka S. J. V Praze na skladu B. Stýbla, Václavské náměstí. Cena 25 kr. Doporučujeme spisek tento všem ctitelům sv. Františka Serafinského.

— *„O nemocech školních.“* Dle dr. Adolfa Baginského. V Praze 1882. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec. Cena 36 kr. Tato pěkně psaná knížka budíže vřele poručena vel. duchovenstvu i učitelstvu.

— *„Časopis katol. duchovenstva“* má v čís. 8. roč. XXIII. velmi bohatý obsah.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Kar. *Ruppert*, far. v Trebendorfu, 9. září 1882, (nar. v Schoenfeldu 29. října 1811, vysv. 2. srpna 1835.)

Jmenován jest:

p. Ondřej *Deutscher*, far. v Boru, sekret. vikariatu Borského.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Talmáček*, admin. v Palicích, za adm. v Trebendorfu;
- p. Ant. *Šindelář*, dosud katech. v Berouně, za koop. u sv. Havla v Praze;
- p. Kar. *Hejhal*, koop. u sv. Havla v Praze, za osob. kapl. v Kounicích;
- p. Jos. *Vacarda*, kapl. v Kounicích, za koop. v Rapičích;
- p. Kar. *Appel*, kapl. v Královicích, za far. v Podvorově;
- p. Aloys *Lanz*, neom., za kapl. a katech. v Stříbře.

Uprázdněná místa:

Niklasberg, fara patr. náb. matice, od 11. září 1882.

Senomaty, fara patr. obce Rakovnické, od 15. září 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Václ. *Fuchs*, far. ve Freiheitu, jmenován b. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Jindřich *Čáp*, kapl. za admin. v Chocni;
- p. Ant. *Šklíba*, koop. Olešnický, za koop. v Josefově;
- p. Pavel *Langr*, kapl. v Novém Hrádku, za II. kapl. v Oupici;
- p. Jos. *Krihl*, kapl. Oupický, za kapl. v Č. Skalici;
- p. Frant. *Blümel*, kapl. Zdořovský, za adm. ve Forstu;
- p. Al. *Dolek*, neom., za koop. v Bystrém;
- p. Jos. *Knejp*, neom., za kapl. ve Věstarech;
- p. Jan *Pospíšil*, neom., za koop. v Pilnikově;
- p. Al. *Sedláček*, neom., za II. kapl. v Lanškrouně;
- p. Jos. *Schlögl*, neom., za kapl. v Kyšperku;
- p. Jos. *Valeský*, neom., za koop. v Hnátnici;
- p. Fr. *Vodehnal*, neom., za II. koop. v Kulkénách.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. M. *Šrámek*, za prvního kapl. v Budějovicích;
- p. Jak. *Tschunko*, kapl. v Sverazu (Tweras), za far. v Boloticích;
- p. Jan *Ptáčník*, admin. ve Wayeru, za far. tamže;
- p. Ant. *Vedral*, neom., za kapl. v Medákově;
- p. Jos. *Thier*, neom., za kapl. v Nové Bystřici;
- p. Ign. *Bernat*, neom., za kapl. v Nové Bystřici.

Milodar. P. Václ. Hajný, kníž. Fürstenberský úředník na Lánech, daroval na chrám sv. Víta 1 zl. Zaplat Pán Bůh.

Alumnové kn. arc. semináře sejdětež se dne 5. října do 6. hod. večer v kn. arc. semináři.

Vydává se

5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:

v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.**BLAHOVĚST.****HLASY KATOLICKÉ.**

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Řeč**při závěrku výstavu Nejsv. Svátosti
Oltární.**

Tedy řekl Ježíš ke dvanácti: „Zdaliž i vy chcete odejít? I odpověděl jemu Šimon Petr: Pane, k komu půjdeme? tyť máš slova života věčného!“ (Sv. Jan 6, 68.—69.)

Svatý Jan evangelista zaznamenal ve svém evangeliu vznešenou řeč Božského učitele Ježíše Krista, v kteréž připravuje učeníky své a zástupy židovské na ustanovení tajemství plné Svátosti svého těla a své krve. Stalo se to druhého dne po zázračném nasycení pěti tisíců lidí na poušti, z nichž mnozí následovali Ježíše za moře galilejské, a našli jej v Kafarnaumě. Pán vidí do srdce jejich, zná tu touhu, jež vedla je sem, touhu po opětném nasycení těla. On však k lepšímu stolu pozvatí, lahodnějším chlebem nasytiti, vydatnější krmí posilniti je chce, pokrmem těla a nápojem krve své.

Ale světácké srdce jejich, jemuž lahodí co tělo blaží, nepochopuje toho zaslíbení; „tvrdá jest tato řeč, i kdož ji může slyšeti“ (6, 61.) tak reptají, a — opouštějí Pána. A božské srdce Ježíšovo, jež toužilo oblažiti zástupy, zarmouceno jest, a jakoby se bálo doznati stejného nevděku táže se dvanácti „zdaliž i vy chcete odejít?“ Tu odpovídá Petr: „Pane k komu půjdeme? tyť máš slova života věčného“; — kde lepšího dárce, lepšího sytitele lze nám nalézti, ne-li u Tebe, jenž krmíš a sytiš ne pro den, ne na čas, ale pro věčný život. — Duše milé v Kristu! Posvátná tato doba 40hodinného uctění Nejsv. Svátosti byla nám opět příležitostí, abychom rozpomněli se, že zaslíbení, zástupům učiněné stalo se

skutkem, že Pán dal s nebe chléb a v něm přebývá mezi námi. A hle, dnes jakoby také k vám mluvil Ježíš: „zdaliž i vy chcete odejít?“ — Nedotýkají se slova tato vašeho srdce výčitkou? neváhá duše vaše bez rozpaku se stejnou láskou a přesvědčením, jako Petr, zvolati: „Pane, ke komu půjdeme, tyť máš slova života věčného!“ — Slabé jsou zajisté ty duše lidské, a často zatouží po nasycení pozemskými požitky, zapominajíce u koho jedině pravého nasycení dojíti jim lze, a proto ať slouží nám na sklonku posvátné doby této dnešní rozjímání k tomu, aby utvrzeno bylo v nás přesvědčení, že *Pán Ježíš Kristus v pravdě a jedině má slova života věčného.*

Sursum corda — vzhůru duše své povznesťte k Tomu, jenž silil srdce Petrovo, jest mezi námi zde v Svátosti Nejsv.

„Pane, k komu půjdeme?“ Krátká jen jsou to slova, jež pronáší Petr, avšak veliká starost a úzkost z nich vyhlíží, která dokladem, že nemáte duši Petrovu, lhotejnost a odchod zástupu, ale že leká se odloučenou býti od svého Pána a mistra, jež nahraditi nemůže nikdo. Jako tehda opouštěli mnozí Spasitele, stává se až podnes; omluvou pak jejich jest námitka: „Tvrdá jest tato řeč, kdo ji může slyšeti.“ — Tvrdá jest jim řeč Kristova, když k zbožnému životu je napomíná; tvrdá jest, když k etnosti vede, tvrdá jest, když pokoru ukládá, tvrdá jest, když trpělivost v strastech doporučuje, tvrdá jest, když bázeň Boží hlásá. Lahodnější a příjemnější jest řeč tohoto světa, jež hlásá svobodu myšlenek, slov a skutkův a nejvíce na učení víry Kristovy kýží, jež prý člověka v nesnesitelných poutech víže. Však i jim bezděky v srdci ozve se otázka: Kam půjdeme? a nestejně od-

povídají; jedni praví sami sobě: půjdu po řemesle svém, po obchodě, úřadu, — lo-
potí, pachtí, souží se a při tom předobře
cítí, v tom že není jejich konečný cíl na
tomto světě. — Druzí odpovídají duši své,
když v ní ozve se ta otázka: duše má jez,
pij a hoduj — než i za nejtudnějšího sto-
lem, v nejhlučnějších radovánkách si toho
prou vědomí, že dlužní jsou odpověď. Mou-
dlost tohoto světa vysvětluje ovšem tento
nepokoj — jsou prý to zbytky toho učení,
jímž z mládí člověk odchován bývá, kdy
se mu namlouvá rozmanitých věcí o Bohu,
rabi, pekle, než ještě přijde k rozumovému
poznání, zde že jeho cíl a největší mou-
drostí že jest tu piť života si osladit! —
O té nepravosti, jež sama sobě lže! —
Nechť vysvětlí nám tu záhadu: člověk
tehda cítí se upokojeným, když blízek svého
cíle, je-li tento život jediným cílem, do-
chází ho úplně tehda, když poslední ho-
dina se blíží; proč ale právě v této ho-
dině nejsilněji se ozývá otázka: kam pů-
jdeme? Tak čisti lze v oku zakaleném, tak
znáti lze v každém vzdechu stísněné duše;
co platno, když zástup přátel těší, když
pomoc slibuje — jsou to slova planá . . .
Jen jeden jest, jenž má slovo života věč-
ného.

Jest to Moudrost Božská — Syn Boží,
kterýž praví v knize Přísloví (8, 35.):
„Kdoby mne nalezl, najde život“; jest to
Kristus, s nímž volá Petr: „Pane k komu
půjdemo, tyť máš slova života věčného.“
Ba ovšem má slova života, vždyť jej za-
slubuje, řka: „Kdo ji mé tělo a pije mou
krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den
nejposlednější.“ (6, 55.) Touto odpovědí upo-
kojí se duše v trampotách vezdejšího ži-
vota, občerství v zapírání sebe, a poučí se,
ke komu jíti třeba.

Nicméně chví se přece mnohá duše při
tomto zaslíbení; víť že tělo vzkříšeno bude,
aby s duší spojeno, bralo účast ve věčno-
sti; víť, že věčnost šťastná pro dobré, a
hrozná pro zlé; pakliže tu dosvědčuje svě-
domí, že těžký hřích ji tíží, léká se pra-
vdy: „do nebe nic nečistého nevejde.“
„Ke komu půjdemo,“ s bázní se táže v po-
myslení na věčnost nešťastnou a nikdo ne-
může poskytnouti útěchy leda ten, o němž
vznává Petr: „Tyť máš slova života věč-
ného“; jsou to slova; „odpouštějí se tobě
hříchové tvoji.“ Těmi vrátil život věčný
duši Magdaleny, těmi zničil okovy tisíců,
již utekli se k němu v bídě hříšné duše,
těmi i tobě vrátí život věčný, když u něho
jej budeš hledati. Ovšem i potom zbude

pokoušení a nebezpečství, jež hrozí opět-
ně odloučiti od lásky Kristovy a vrhnouti
v nové okovy hříchu; staré rány duševní
znovu jitří. dávné neduhy se vrací. „Pane
ke komu půjdemo?“ — Zdaš-li ne k Tobě,
jenž máš slova života věčného a v slovech
„kdo ji mé tělo a pije mou krev, ve mně
přebývá a já v něm“ (6, 57.), prostředek
udáváš, jímž upevniti lze svazek s Tebou?

Toť jest lék proti hříchům, lék ne-
smrtelnosti, kterýž překrásně doporučí sv.
Cyrill Alexandrinský (lib. IV. in Joann.
C. 17.) řka: „Nadýmá-li tě jed pýchy, při-
jmi Nejsv. Svátost, a pokorný chleb tento
učiní tě pokorným; podtrhlo-li tě lakom-
ství, požívej tohoto nebeského chleba a
štědrý chléb tento učiní tě štědrým; ovi-
vá-li tě jedovatý vítr závisti, užívej tohoto
chleba andělského a laskavý chleb tento
naplní tě láskou, přichází-li na tebe lenost,
činici tě studením, že ni pravd Božích roz-
jímají ni modlití se netoužíš, posilni se
tělem Kristovým, a nábožností naplněn bu-
deš; býváš-li k hříchu nečistoty pokoušen,
prijmiž tuto Nejsv. Svátost, a nejčistší tělo
Ježíše Krista udělá tě čistým a zdržlivým.“

Tak, duše milé v Kristu, vidíme pra-
vdu slov Petrových: „Pane k komu pů-
jdeme, tyť máš slova života věčného.“ —
Má slova života věčného pro naše tělo, je-
muž slibuje vzkříšení, má slova života věč-
ného pro duše hříšné, když slovem odpu-
štění vrací jim život a zbavuje věčné smrti,
má slova života věčného i pro duše slabé,
choré, jímž lék podává v slově, které tě-
lem učiněno jest.

Zdaž zasluhujeť toho, že vyhýbali se
a vyhýbají dosud tak mnozí jemu, jeho
chrámům, jeho oltářům, jeho stolu? Zdaž
zasluhoval toho, že i z těch, kteří k němu
šli, nejedni činili to s lhostejnou myslí, ne-
uctivostí, vlažností? Nemusí se i nás ptáti
Božský Učitel s nedůvěrou: „Zdaliž i vy
chcete odejiti?“

Bylo-li tak, nesmí býti již více, nebe-
ský chlebe, jenž si s nebe sestoupil, to sli-
bujeme Tobě, Pane, jenž máš slova života
věčného, volajíce pokorně se sv. Augusti-
nem: „O, ohni jenž ustavičně svítíš, o lá-
sko, jež vždycky hoříš, sladký Kriste, do-
brý Ježíši, chlebe života, jenž nás krmíš,
zasvěť mi se, zapal mne, naplň milostí,
abych k spasení duše své mohl jísti chleb
těla Tvého, tak abych požíval Tebe, živ
byl z Tebe, živ byl skrze Tebe, přišel k
Tobě, a odpočinul v Tobě. Amen.

Josef Doubrava.

Katolická fara v Aši.

(Pokračování.)

Jak známo z dějin 16. století přijali všichni Sasové návodem věrolomného knížete svého Jindřicha bludné učení Luthe-rovo a šířili je i do Čech. Podobně i severní kraj diecése Řezenské v Bavorsku získán byl z netečnosti tehdejšího správce biskupství pro reformaci a zůstal oddán protestantismu až po dnešní den. Jen tu i tam vyskytla se po letech rodina katolická a když marně ohlížela se po nějakém vůdci duchovním, stala se obětí jinověrců. Na počátku století 18. náležely nečetné rodiny katolické z Bavorska a Saská k nejpilnějším navštěvovatelům služeb Božích na Niklasberku a v nebezpečnosti smrti vyhledávaly horlivě duchovní útěchu u zámeckého kaplana. Farář Behr zmiňuje se o tom v listech svých, že za krátký čas po dvanáctkrátě byl volán k nemocným katolíkům v sousední krajině Saské. Proto také přimlouval se u konsistoře Řezenské, aby ustanoven mu byl ku pomoci kaplan, který by jej zastával v mimořádné a namáhavé službě té. — Při té příležitosti uvádíme podivná avšak pravdivá slova z listu jeho (1793): „Račič mi to věřití Vaše biskupská Milosti, že není obtížnější farnosti nad osadu moji. Osměluji se tvrdit, že farář na vrchu sv. Mikuláše má nejnesnadnější postavení mezi všemi mladými i staršími správci duchovními v celých zemích korunních. Žádám pokorně Vaši B. Milost, aby přidán mi byl spolupracovník kaplan a kdyby to nebylo možná, prosím, aby mi tedy na místě kaplana povolena byla částka 100 zl. na koně.“ (!) — Proba jeho nebyla vyslyšena, neboť měl biskup za to, že je lépe, aby farář sám snášel bídu, nežli aby ji nesl společně s kaplanem. Ostatně nevztahovala se pravomoc faráře Niklasberského na cizozemce, nýbrž mohl ji vykonávati jenom potud, pokud mu v tom pastoři sousední nebránili.

Teprv o mnoho let později nastal u věci té obrat k lepšímu. R. 1858 vystavena byla v Bavorském městě Žlebích (Selb) dvě hodiny cesty od Aše vzdálených továrna na porcelánové nádoby. K obtížné a zdraví škodlivé práci továrnické povoláni byli dělníci z Čech, nejvíce z kraje Plzeňského. Vidouce, že jsou uprostřed protestantů vzdáleni katolického chrámu, obraceli zraky své k biskupovi Řezenskému prosíce, aby neopouštěl jich v potřebách

duchovních. Biskup byv na rozpacích, zdali katolíci Žlebští podléhají pravomoci jeho, nevěděl si z počátku rady. Teprve roku 1864 rozhodl, aby přivtěleni byli k farnosti Řetvické v Bavořích. Poněvadž však město Řetvice vzdáleno jest pět hodin cesty od Žleb, nebylo prosebníkům nijak poslouženo. Žádali tedy opět a tím úsilovněji o vlastního správce duchovního. Na přimluvu tehdejšího faráře u sv. Mikuláše Františka Erlbeka (1861—1866) ustanovil se biskup Ignat na tom, že zařídí zvláštní sbírku peněžitou a z výtežku její vystaví kapli ve Žlebích. R. 1866 zakoupen byl dům a první poschodí jeho proměněno v úpravnou kapli. V přízemí zřízen byl byt pro duchovního a kostelníka. Brzy na to ustanoven byl kněz diecése Řezenské za samostatného správce ve Žlebích Bavorských. O exposituře té zmínili jsme se proto, že založena byla působením a na radu farářů zdejších, kteří tím získali si nemalou zásluhu o katolickou diasporu v Bavorsku.

Méně příznivým výsledkem korunována byla snaha nástupců jejich, když starostliví jsouce o spásu duší sobě svěřených o to se zasazovali, aby v rozsáhlém obvodu fary Ašské zřízena byla expositura. V městysi Rossbachu na hranicích Saských, kde stával druhdy před reformací farní chrám katolický, osadilo se za poslední léta mnoho katolíkův. Vzdálení jsouce vrchu sv. Mikuláše nejméně dvě hodiny cesty zanedbávali zhusta křesťanských povinností svých. Aby předešel vlačnosti jejich, zakoupil farář Schmid domek v Rossbachu, proměnil jej s vůlí nejdůstojnějšího arcipastýře v malou kapli a obstarával v ní každý měsíc služby Boží. Nejinak vedl si v té důležité věci horlivý nástupce jeho, farář Josef Binder (1875—1882). Pozoruje však, kterak újmu trpí farní kostel jeho na vrchu sv. Mikuláše tím, že věřící zkracují se o dvojí služby Boží, dožadoval se druhého kaplana, kterého hodlal určit za expositu v Rossbachu. Než ačkoliv postaral se o výživu jeho a zabezpečil mu skrovné příjmy, nemohla pro veliké překážky až dosud nejdůstojnější knížecí arcibiskupská konsistoř tento úmysl jeho schváliti a způsobilého kněze ustanoviti za správce obmyšlené expositury Rossbašské. Citelný nedostatek kněží je bezděky toho původem, že vzdálenější osady farnosti Ašské odcizují se znenáhla víře katolické a žijíce uprostřed jinověrců jako ostrovky uprostřed moře pohlceni bývají

vládními kacířství anebo nevěry. Kdyby neupamatoval se na slova Božského Mistra našeho: „Žeň zajisté hojna jest, avšak dělníků málo. Proste tedy Pána, aby vyslal dělníky na vinici svou!“

Podarilo se dílu obětavého faráře Bindra, když obrátil se k biskupovi a apoštolskému vikáři v Drážďanech, Františkovi Bernertovi prose, aby odbývaly se v blízkém lázeňském městě Elstere zvaném občas služby Boží, kterým by i katolíci z Českých osad po hranicích roztroušených obcovati mohli. Biskup František děkoval vlastnoručním listem za horlivost farářovu a zasláné dary ve prospěch bohoslužby a slíbil, že se o to postará, aby co nejdříve stalo se po přání jeho. O rok později (1879) najal biskup Lužický světlici ve školní budově a posílal dvakrát za měsíc kaplana Plavenského do Elstery, aby sloužil tam o svátcích a nedělích mše sv. Hojně účastenství při bohoslužbě vzbudilo sice řevnivost protestantského duchovního a hlav města Elstery, pohnulo však biskupa, aby na budoucí léta postaral se o každodenní služby Boží po čas letní. A tak docházejí farníci Ašští z Rossbachu a sousedních vesnic vzdálení jsouce vlastního chrámu do Saska a poněkud vykonávají křesťanské své povinnosti, když již ve vlasti pro přílišnou vzdálenost od Aše nemohou. Mimo to zásluhou nejdůst. kn. arc. konsistoře Pražské a vytrvalostí farářovou vymoženo na zprávě náboženské matice jakožto patrona, aby vetchý dům farní z r. 1795 byl stržen a na místě jeho vystavena důstojná prostranná budova pro příští duchovní správce kostela sv. Mikuláše v Aši.

(Pokračování.)

Nepořádné milování kazí Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čapek*.

(Pokračování.)

„Maminko zlatá co je vám, že pláčete? Cítíte bolest, co chcete, ať pro vás učiním?“ tázal se syn matky a hlavu k ní sklonil.

„Podívej se do světnice, jestli nikdo neposlouchá, zvláště Veronika.“ Potichu zašeptala a když se syn za chvíli vrátil s ujištěním, že nikoho viděti není, znova započala:

„Tomášku smím ti důvěřovati, nevyjevíš ani slova jediného z naší rozmluvy, nezradíš matky své?“

„Ale co to myslíte maminko o mně. Každé slovo vaše padne hluboko do srdce mého a bude pohřbeno jako v hrobě a žádá moc nebude tak silná. aby je vyrvala na světlo Boží. Budu mlčeti jako sv. Jan Nepomucký.“

„Ani otci — pozor dej synáčku můj — nesmíš ani slovem ani mrknutím oka prozraditi mé tajemství“ —

„Ani otci, ani slovem, ani mrknutím oka,“ opakoval bezděčně syn. Tu matka hlavou k němu se obrátivší přitlumeným hlasem začala:

„Nejsi více dítě, nýbrž syn dospělý a rozumný. Svěřím ti své tajemství jedině z toho úmyslu, abys pevně věřil v Pána Boha a Jeho se bál, nebo blahoslavený člověk, který se bojí Hospodina, kdo přestupuje sv. přikázání Jeho zahyne a žádost jeho s ním. Nuže, já před dvaceti a několika roky slíbila otci tvému věrnost a lásku manželskou zachovati, s ním všecko, dobré, zlé i protivné snášeti, jej neopouštěti. Slíbila jsem s ním břemena i starosti nésti a věrně a svědomitě, jako že oko Boží na nás patří, jsem tak činila a plnila až do dnešního dne. Ale otec tvůj synáčku — já na něho nenařikám, já na něho nežaluji — také tak činil dvacet těch a několik roků. Živi jsme byli v pokoji a bázni Boží“ — a tu zase slzy bohaté kanuly z očí po vybledlé tváři a hlas se chvěl a hluboko pronikal synu do srdce. „Byl hodný, dokonalý manžel, ode dvou roků ale miluje noviny“ —

„To není nic zlého,“ chránil otce Tomáš.

„Nech mne mluvit dítě! miluje noviny, miluje hospodu a společnost snad více než chrám Páně — on — a tu hrozně to musilo v hlavě i v srdci bledé ženy bouřiti, nebo oči divě zazářily — ustrašený celý nespouštěl syn oči ze rtů jejích — on má raději Verunku nežli mne, raději služebnou než svou ženu.“

Nyní netekly už slzy ale valily se, že bledá plakala až pláčem usedala a mladík plakal hořce s ní.

„Ale maminko snad se vám tak jen zdá,“ zase bránil syn otce.

„Ach ne, kdyby to byl sen, ale jest to pravda, smutná pravda. Pozoruj, jak mluví se mnou a jak mluví s ní, jak hledí na ni a jak na mne. To jest mé tajemství, to hlodá na kořenech mého žití. Já na něho nežaluji, nesluší to, jsem jeho žena před Bohem i před lidmi a ctím jej jako svého muže. A ty ho musíš také ctít i po-

slouchat, tak poroučí Bůh i vděčnost synovská. „Oti otce svého,“ je-li zlý nebo dobrý toť jedno, soud patří Bohu Hospodinu, pamatuj si to dobře dítě! Svěřila jsem ti tajemství své, abys pevně věřil v Boha a Jeho se bál, nebo blahoslavený člověk, který se bojí Hospodina. Cítím to, že již jen krátce zde pobudu, ale ty zde zůstaneš a budeš mít příležitost poznati, že pravdivé jest starodávné přísloví „nepořádné milování kazí Boží požehnání.“ Ano poznáš, že nešťastný jest, kdo přestuje příkázání Boží, ten zahyne a žádost jeho s ním. Nyní mi dej ruku, že mlčeti budeš, že neprozradíš hrozné tajemství mé. Jsi hodný, zůstaň hodný, Bůh tě neopustí.“

Syn znova slíbil, že bude mlčenlivý jako černý hrob. Podepřel si hlavu o ruce a v myšlénky pohřížil, i nemocná matka se ztišila. Již ji tak nebolelo to hrozné tajemství její, neboť s ní je cítil i miláček její, zvedený syn Tomeš.

Nastal večer, bylo po klekání a domů od Matesa přišel Holub. Dal pozdravení a vyprávěl, jak bylo na dražbě. Ptal se, jsou-li koně uklizeni a kde je Verunka, aby chystala večeri. Jak se vede ženě, na to ptáti se zapomněl.

II

O půl noci zdvihli se hráči u Matesa. Doubek se Soudkem to tentokráte odnesli, zvláště Soudek prohrál. Mates se s nimi rozloučil, zavírá a zhasíná. Na návsi je ticho, ba ani pes nikde si neštěká, v příbytcích tma. Jen na dvou místech svítí. Je to ve velké světnici u Soudků a na druhé straně vsi „v herberku.“

„Nu nepodiváme se k Nátlovi ještě, pobízi Šimek, hleďte co tam světla hoří, musí býti hezká a veselá společnost pohromadě, já jdu.“

„Pro mne si jděte třeba do Trantarie,“ mrzutě odseknul Soudek a zaměřil k svému statku. I Doubek toho měl dost, šel také spat. Šimek s výpomocným neměli toho ale ještě dost, proto šli se podívat k Nátlovi, co tam za veselou společnost.

Když přišel Soudek na dvůr a vrátka byla jen přivřena, zarazil se. Ve světnici seděla manželka jeho s dcerou Liduškou a říkaly si z knihy veliké a zelené. Znal také postillu ze Svatojánského Dědictví, ale dávno a dávno už z ní nečetl. On měl v prstech dnes celé půldne až do noci listy nejen zelené, ale i červené s bubny a žaludy. Zadíval se oknem na obě ženštiny a pojala ho bázeň, že na okno zatlouci se

ostýchal. Vzmušil se a zatukal. „Kdo to?“ ozvala se manželka a již pospíchala k oknu a od okna ke dveřím. Poznala muže. Soudek vstoupil mužně do světnice a hodiv čepici na stůl, na dceru i ženu se zadíval.

„Což pak jste noční sůvy, že nejste v posteli, aneb chcete mne špehovati, kdy přijdu domů — co? — a světlo hoří, petroleum drahé, je to šetrnost?“ rozkřikl se na ně.

„Ach muži dobrý nejsme sovy, nebo ty prý v noci tiše neseš ale po lesích se toulají. Nechceme špehovat kdy přijdeš, nebo to už známe; co se týče šetrnosti, tu jistě stojí za to ta zábava duševní a poučení. Však u Matesa potmě jste nesešli a petroleum jistě jste mu dvojnásobně zaplatili.“

„Cože ty jedna — zahřmotil Soudek na ženu, až Liduška zbledla. Ty mi budeš se posmívat a předpisovat, o to nejde, zde jsem pánem já —“

„Jak ty jím dlouho nebudeš,“ bude-li takto pokračovat, statek přijde na buben a potom můžeš —“

„Ať přijde nebo ne; ale ani potom nebudeš mi diktovat,“ zařval napilý Soudek a v hlavě oči mu koulely. Chtěl říci zase slovo nectné manželce své, ale v tom ležela mu okolo krku Liduška a přivětivě hovořila:

„Tatínku, nechte křiku, pojďte spat, zítra je také den. Zlost vám škodí a kdyby šel někdo okolo bude mysliti, že se vadíte. Ono by to nebylo hezké.“ Soudek ji chtěl odstrčiti, ale neměl síly; pevně drželo jej objatého to mladé děvče a políbením každé slovo na rtech jeho dusila. (Pokrač.)

Kostel sv. Josefa

někdy s klášteřem bosých Karmelitek, nyní s řeholním domem Anglických panen.

Císař Ferdinand III. učinil Bohu slib, že bude-li zbaven tísně od Švédů, kteří válkou mu hrozili, založí v Praze bosým Karmelitkám kostel a klášter sv. Josefa.

Tato řehole vyvinula se ze starého karmelitského řádu působením sv. Teresie, rodem španělské šlechticny, která již v 18. roce věku svého vstoupila do kláštera karmelitského a nejsouc spokojena tím, že v řeholi té stará tuhá kázeň ochabla, po mnohých bojích r. 1562 v Avile nový klášter založila, v němž přísná pravidla s některými novými předpisy zavedla. Založila 16 ženských a 15 mužských klášterů přis-

ného směru a dosáhla toho, že tyto řeholní domy bosých Karmelitů a Karmelitek r. 1579 jakožto nový řád potvrzeny byly.

Ferdinand III. chtěl splniti svůj slib, koupil r. 1655 na Malé straně za 26.000 zlatých od hraběte Ferdinanda Valdštýna dům č. p. 43—III. s velikou zahradou a dal jej upravit v prozatímní klášter pro Karmelitky. Sotva úprava ta hotova byla, přijelo do Prahy 17 bosých Karmelitek z Krakova, které ze svého kláštera od Švédů vypuzeny byly. Hledaly zde prozatímního útočiště a našly je v novém tomto klášteře.

Karmelitky z Rakous, pro něž dům ten určen byl, obdržely od dobrodinců ku zřízení kláštera 40.000 zl., kromě toho od kázala jim vévodkyně saskoluneburská Kristina Alžběta 3.000 zl. ročních příjmů a císař vykázal jim na stavbu kláštera 3.120 zlatých ročně.

Dne 1. září r. 1656 přišlo pět Karmelitek z Vídne a Štýrského Hradce do Prahy. Jedna z nich, nemocná, nesena byla na zastřených nosidlech, ostatní čtyři přijely v zahaleném vozu. Před chrámem Matky Boží Vítězné, kde bosí Karmelitáni žili, sestoupily a pomodlivše se v svatyni té, ubíraly se do svého domu, kde od polských družek přivítány byly. Nazítří přišel k nim generál řádu, tehdy v Praze meškající, a prohlásil Marii Elektu vikářkou nového kláštera. Odtud byly zde sestry polské pouze jako hosté a odešly r. 1657 do vlasti své, dostavše od císaře a šlechty české potřebné pocestné. Císař Ferdinand III., zavítav za příčinou korunování své choti i syna svého Leopolda do Prahy, navštívil klášter a přesvědčiv se o nedostatečnosti jeho, rozkázal stavěti budovu novou, kterou však teprve syn jeho dokonat. Již r. 1657 byly nové dvě sestry do kláštera přijaty a Marie Elekta stala se r. 1660 zde první převorší.

Řeholnice ta rodem z vlášského města Terni, vynikala velikou nábožností a zachovávala velmi přísně tuhá pravidla řehole sv. Teresie. Zemřela dne 11. ledna 1663 v pověsti světic, majíc 57 let věku svého. Sestry uložily tělo její do dubové rakve a pochovaly je do sklipku v klášterní kapli v zahradě. Za příčinou povodně vyzdvihly r. 1666 rakev a položily ji jinam, při čemž tělo nalezeno bylo neporušeno, ač po tři léta ve vlhké, vodou naplněné, kryptě leželo. Roku 1668 bylo tělo to úředně ohledáno a opět neporušeným shledáno, o čemž sám arcibiskup Harrach

se přesvědčil, jenž o divné události té papeži Alexandru VIII. i císaři Leopoldovi I. věrnou zprávu podal. Po vystavění nového kláštera a kostela přenesly jeptišky tělo to do zvláštní kapličky, kde bylo možno za mřížkou na ně, anož sedí, hleděti. Nový klášter dostavěl Leopold I. a dne 20. prosince 1672 bylo do něho 20 řeholnic od tolikéž šlechticů ze starého obydlí slavně převedeno. Ku kostelu položen byl základ r. 1673, avšak se stavby té sešlo a nynější kostel sv. Josefa stavěn byl od r. 1686—1692 vedením bosého Karmelitána P. Ignáce. Karmelitky věnovaly na stavbu tu 23.867 zl., císař daroval 7.200 zl. a Karmelitáni Pražští přispěli 500 zl.

Z prvních pěti řeholnic, do Prahy přišlých, byly tři Němkyně, jedna Španělka a jedna Vlaška. Roku 1672 byla většina z 20 jeptišek stavu šlechtického a mezi nimi byla zejména ovdovělá vévodkyně saská, kněžna Kristina Eliška, rozená hraběnka Meggau. Z české šlechty žily tu řeholnice z rodin Trautmannsdorfů, Švihovských (2), Šleinců a Michnů.

Ve válkách trpěl klášter mnoho. Při pruské střelbě na Prahu r. 1757 byl porouchán a jedno křídlo jeho vyhořelo. — Roku 1781 bylo jeptiškám všeliké dopisování s generálem zakázáno a žádáno od nich, aby převzaly vyučování mládeže. Sestry zdráhaly se, odvolávajíc se k tuhé řeholi své, která jim všeliký styk se světem zapovídala a tudíž byl klášter jejich dne 29. ledna 1782 zrušen. Bylo tu posléze 19 řeholnic, mezi nimi 9 šlechticů z panských rodin Kouniců, Kolovratů, Jenčíkovských, z Kotolína, Křižkovic a j. Ty, které slavné řeholní sliby posud nesložily, mohly vystoupiti z kláštera s věnem svým a s obytným 200 zl., ostatním dáno na vůli, usaditi se v jiných klášteřích. Zvolily si k tomu zrušený klášter Cisterciánek v Pohledu u Něm. Brodu, kam se dne 23. října 1782 odebraly, nesouce s sebou tělo převorše Marie Elekty, kterou jako blahoslavenou ctily. Na cestě přenocovaly s tělem tím v kostelích. V Pohledu měly do vyměření zůstatí, nesmějice přijímatí novic, císař Leopold II. daroval jim však r. 1792 zrušený klášter Barnabitů na Hradčanech, kam se téhož ještě roku přestěhovaly a kde podnes bosé Karmelitky žijí.

Opuštěný klášter sv. Josefa daroval císař Josef II. r. 1782 Anglickým pannám. Zakladatelkou této řeholní kongregace byla anglická šlechtična Marie Wardová (naroz. na hradě Mollvithu r. 1585), která r. 1606

při pronásledování katolíků v Anglii od protestantské královny Alžběty odebrala se do Francie, kde zprvu nějaký čas jako sestra laička žila v klášteře Klarisek a když odtud pro churavost propuštěna byla, v Gravelinkách vystavěla řeholní dům pro katolické anglické dívky, pronásledováním z vlasti vypuzené. Brzo naplněn jest dům ten pannami z Anglie a Marie sepsala jim pravidlo zcela dle řehole sv. Ignáce. Hlavním účelem náboženského tohoto družstva bylo vychovávání ženské mládeže. Marie založila podobných ústavů veliké množství ve Francii, Nizozemí, Německu, Itálii a zemích rakouských, pokoušela se však dlouho marně o potvrzení řeholní kongregace své, zakusila při tom mnoho nesnází a pronásledování, ano měla býti jednou dokonce jako domnělá kacířka zajata a uvězněna. Procestovala ve prospěch ústavu svého celou západní Evropu a když 35 let neunavně byla pracovala a trpěla, zemřela r. 1646 v Anglii, právě když nové krvavé pronásledování katolíků tam zuřilo. Ústavy od ní založené rozmáhaly se velmi rychle v zemích katolických a teprve papež Klement XII. schválil družstvo „Anglických panen“ jakožto řeholní kongregaci s jednoduchými klášterními sliby.

Již r. 1629 zamýšlel hrabě Althan založiti Anglickým pannám v Praze dům a Marie Wardová odebrala se v této příčině do Prahy, prozatím k tomu však nedošlo. Roku 1745 dostala nejvyšší představená řeholních domů Anglických panen v sv. Hypolitě a v Kremži od císařovny Marie Teresie dovolení, aby mohla z dědictví 99.000 zl., připadlého řeholní sestře Marii Teresii hrab. Auerspergové, zříditi v Praze nový řeholní dům. Tudiž koupen r. 1746 od hraběte Adama Víta Lažanského dům č. p. 377—III. v ulici Karmelitánské, do něhož dne 7. února 1747 přišlo několik Anglických panen z kláštera sv. Hypolitského, které zde ihned školy a výchovavací ústav pro šlechtické dívky otevřely a novou kapli Panny Marie bolestné v nádvoří vystavěly. Časem rozkvétl dům ten tak, že 16 řeholních panen v něm žilo. Josefa Hrobčická z Hrobčic odkázala ústavu tomu r. 1774 nadání 9000 zl.

Roku 1782 obdržely Anglické panny bývalý karmelitský klášter s kostelem sv. Josefa a do posavadního domu jejich dány jsou školy. Anglické panny rozšířily starý klášter a mají nyní výchovavací ústav, v němž kolem 40 dívek zaopatření požívá, šestitřídní školu německou.

Sestry řeholnice skládají prosté sliby, z nichž mohou z důležitých příčin rozvázány býti. Roku 1882 žije jich zde 12. Kromě Prahy mají Anglické panny řeholní domy s výchovavacími ústavu v Rakousku ještě v sv. Hypolitě, v Kremži, v Brixenu, v Meraně, v Roveredě, st. Croce a v Uhrách. Nejvyšší představená celé kongregace rakouské sídlí v sv. Hypolitě.

Klášterní budova u sv. Josefa jest velmi rozsáhlá a má v pozadí velikou zahradu na místě, kde před válkami husitskými býval znamenitý dvůr arcibiskupů Pražských. V krásné zahradě té, která až do Nové ulice sáhá, jest mnoho upomínek na bosé Karmelitky. V pozadí stojí kaplička se sochou sv. Jana Nep. Asi uprostřed stojí dvě kaple, z nichž jedna, sv. Teresii někdy zasvěcená, nyní jest zrušena a v skladiště pro prkna a trámy z lešení, jež nad sochou sv. Jana Nep. na Karlově mostě každoročně v květnu se zřizuje, změněna. Druhá kaple sv. Eliáše jest na způsob jeskyně z krápníků vystavěna a má oltář s dřevěnou sochou proroka Eliáše. Na klenbě nalézá se pět obrázků představujících Eliáše na poušti, Eliáše křísícího syna vdovy v Sareptě, obět Eliášovu na Karmelu, Eliáše na ohnivém vozu a Eliáše s pláštěm jeho. Pod touto kaplí byl prvotně hrob Marie Elekty a Karmelitky kladly se sem, pokud nový kostel sv. Josefa hotov nebyl.

V klášterní budově nalézá se v prvním patře loretánská kaple věrně dle sv. kaple v Loretě napodobená, v níž někdy mše sv. sloužena bývá. Na dlouhých a světlých chodbách visí v prvním patře 24 velkých olejových obrazů, představujících život sv. Aloise a v druhém patře jsou podobné obrazy ze života sv. Stanislava Kostky, jež všechny maloval Ignác Raab, bratr Jesuita.

Z listů sv. Teresie.

Z francouzského přeložil J. Havel.

*Poučení, jak se máme modliti. *)*

Považuji na jeden z největších darů, které mi Pán udělil, že obdařil mne zálibou ku poslušnosti. Nalezám ve cvičení se v této ctnosti

*) List tento byl psán k donu Alfonsovi Velasquezovi, biskupu v Osmě r. 1581. Uveřejňujeme jej na oslavu tristaletého jubilea též svěťce.

nevyslovitelné ňspokojení a útěchu, kterou každému jest co nejvíce doporučeti. A tak, důstojný pane, ačkoli v sem dosti pečliva v modlitbě k Pánu za vás, jisto jest, že příkaz, který jste mi kdysi dal, mne mnohem učinil horlivější. Od té doby plním povinnost svou, neohlížeje se na malý počet zásluh svých, jediné proto, že jste tak rozkázal. Proto též doufám, že obdržíte od dobroty Božské, zač sem Boha prositi povinna byla a že horlivost má vám bude čím milejší, čím více jest výsledkem mé poslušnosti.

Uvedla sem tedy před obličejem Božím milosti, kterých vám poskytl, učiniv vás pokorným, obětavým, horlivým pro spásu lidstva a slávu svou, a znaje vaše dobré úmysly prosila jsem Boha o zvěštění všech těch ctností, abyste byl tak dokonalý, jak toho důstojnost, k níž vás povýšil, vyžaduje; zjevil mi však, že přední vám schází, totiž základ všech ctností, a vy víte, že kde základ schází, i stavba v brzku se skácí. A toto hlavní, čeho u vás postrádám, jest modlitba s lampou rozžatou, totiž světlo víry, setrvání v modlitbě a síla zlomiti a přerušiti vše, co se protiví prostotě dětinné duše, která ničím jiným není, nežli vláda Ducha sv., bez níž duše nepocituje, nežli trudnost a roztržitost.

Nutno jest, abychom trpělivě snášeli tuto spoušť myšlének, obtížných obrazů a přirozených i vášnivých hnutí, z nichž některé přicházejí do duše následkem její trudnosti a roztržitosti, jiné z těla pro malé jeho duchu podrobení. My ani nepozorně všechny nedokonalosti; ale když Bůh nám otevře oko naše duchovní, jak to v modlitbě činívá, tehda objevují se nám takými, jakými skutečně jsou.

Tot jest pak onen způsob, který mi vnuknut byl, jak si počínati máte při počátku modlitby. Učiniv znamení kříže, obžalujete se ze všech svých hříchů, kterých jste se od poslední dopustil zpovědi. Zbavíte se všech věcí pozemských, jako byste v okamžení zemřítí měl. Vzbudíte v sobě čistou lítost nade všemi chybami a za pokání pomodlíte se: Miserere. Pak řeknete k Bohu: „Přicházím do školy Tvé, Pane, abych se poučil, a ne, abych vyučoval; odvážím se rozmlouvati s tvoji syrovcovou velikostí, ačkoliv jsem prach a popel a bídný země červ. Rač, milostivý Pane, ukázati ve mně svoji moc, ač nejsem více, než ubohý mravenec.“ Tak obětujete se Bohu ve stálou obět zápalnou, představíte před zraky své, buď duševní, neb tělesné obraz Krista ukřižovaného, jež — pozorně a neodvratně pozorovati budete s největším klidem a láskou, jíž jste schopen.

Pak budete z počátku uvažovati Božskou bytost Slova věčného Otce, spojeného s lidskou

podstatou, jež sama sebou nepovstala nýbrž Bůh původcem jejím jest. Budete rozjímati o nevyslovné lásce a hluboké pokoře Boží, jež zmařil sebe, člověkem se stav, aby z člověka Boha učinil. Pak budete uvažovati velikomyslnost a blahosklonnost, jaké Bůh v moci své užívá, aby se sblížil s člověkem, aby učinil nás účastníky slávy, moci a velikosti své.

Probudili pozorování toto obdiv, který obvykle vzbuzuje — rozjímejte — nikdy nemůžete dosti uvažovati — výsost toho, jež se sklání a nízkost toho, jež jest povyšován.

Když pozříté na hlavu Božského Spasitele, kornovanou trny, pomyslete na slabost a zaslepenost našeho ducha. Budete prositi, aby ráčil otevřítí zraky naše a osvítili rozum náš světlem víry, abychom s pokorou pochopiti mohli, čím jest Bůh, a čím my jsme a toto sporé poznání, aby nás vedlo ku zachování jeho rozkazů a plnění jeho vůle.

Při pohledu na zbožené ruce budete pomysleti na štědrost jeho a naši nedostatečnost a přirovnávati to, co my dáváme, k tomu, čeho on nám poskytuje. Při pohledu na jeho nohy podobně zbožené, uvážíte úslušnost, jakou vás vyhledává a liknavost, jakou my Jeho hledáme. Rána v boku jeho, kterou viděti nám dává otevřené srdce své, ukáže vám lásku jeho nekonanou, kterou pro vás osvědčil, an chtěl, aby rána tato svatá byla naším útočištěm a skrýší, aby byla nám vchodem do archy v době potopy, pokušení a bouří. Budete ho prositi, aby, jako chtěl mítí bok svůj otevřený na důkaz lásky, kterou k nám chová, i nyní rozkázal, aby naše srdce se otevřelo, abychom my ukázali mu srdce svá, objevili mu bidu svou a s prospěchem ho o úlevu prosili.

Musíte přistoupiti k modlitbě s odevzdaností a pokorou a dáti se vésti bez odporu cestou, jakou Bůh bude chtíti, abyste kráčeli a důvěřovali úplně jeho Božské výsosti, pozorně naslouchati budete naučením, které vám poskytně, ať již z úkrytu, zavíraje bránu před sebou a vás venku nechávaje, aneb, za ruku vás uchopiv, do paláce svého vás uvádí. Musíme přijímati od něho vše s jakousi dokonalou ducha klidností a kárá-li snad nás, pokorně přijati spravedlivý jeho rozsudek.

Posle-li vám svoji milostivou útěchu, uznáte sebe jí za nehodna, a v téže době chváliti budete jeho dobrotu, která ho ponouká, že zjevuje se lidem a účastnými je činí moci a dokonalosti své. Proto velikým jest to bezprávím, pochybovati o lásce jeho, kterou nás dary svými vždy zahrnouti se snaží. Milejší mu za jisté vždy jest, vyniká-li neskonala dobrotivost jeho nad spravedlnost. A jako by to bylo velikou nesmyslností, pochybovati o moci jeho,

kterou pomstíti a ztrestati může urážky sobě učiněné; zajisté větší by bylo pochybovati o téže moci k lidem, když chce se jim dáti poznati, totiž, když dary je obdařuje. Kdo nechce ponořiti mysl svou do modlitby, chce učit, a ne býti poučen, ježto ale poučení to jest, kterého nám jest především vyhledávati — bylo by pracovati a působiti proti cíli, který si máme ustanoviti.

Nedostačuje však jenom uznati, že jsme prach a popel, jest třeba též, abychom měli vlastnosti podobné, z nichžto první jest, pokoriti se k zemi; ale jako jest vlastností prachu, že zdvihá se při větru vání a udržuje se ve vzduchu, pokud vane, spadává ale k zemi, když ustává; podobně též i duše, která mu podobna má býti, zůstávati má v modlitbě hluboko pokřena ve vědomí svojí nicoty, a když sladký vánek Ducha sv. ji pozdvihne, zavane ji do srdce Božího a zdržuje ji tam, odkrýváje dobrotu jeho a objevuje neskonanou jeho moc; třeba je, aby dovedla požívatí přízně tak drahocenné, když Bůh ji uvede do vnitra svého, objímaje ji na prsou svých, jako něžný manžel svoji milovanou choť.

Zřetelným zajisté by bylo znamením nevzdělanosti a neodpustitelné hrubosti choti královny (ženy, jížto král povýšil z rodu nízkého), neobjeviti se při dvoře, když toho král si přeje, jak nám to písmo sv. vypravuje o královně Vasthi, jejížto počinání přivedlo též na ni královu nemilost. A stejným způsobem pohlíží Pán náš na duše, které se ho straní, což nám oznamuje sám řka: že největší jeho radostí jest býti se syny lidskými. Z toho následuje, že ty duše, jež vzdalují se od něho, i radosti svých zbavuje. A takové chování nemůže nikdy býti omlučeno od ducha pokorného; neboť byla by to spíše pramalá útlocitnost a neslušné chování a jakési opovrhování, nepřijímání z ruky Boží, čeho nám poskytovatí ráčí. (Dokonč.)

Chvalořeč Lva XIII. na řád svatého Františka Serafinského.

Známo jest, že sv. Otec Lev XIII. ku konci minulého roku prohlásil bl. Vavřince z řádu ctih. otců kapucínů za svatého, jakož i to vůbec známo jest, že se ctihod. otcové kapucíni dle pravidel a stanov sv. Františkem Seraf. složených řídí a spravují, ačkoli samostatný řád řeholní od Menších bratří neodvislý jsou.

Dne 1. ledna 1882 vydal sv. Otec Lev XIII. opět dvě breve, kterýmiž za blahoslavence prohlásil dva františkány a sice Karla ze Secie a Humila z Bisiniana. Oba

dva byli laikové v řádu františkánském a vynikali neobyčejnou svatostí života. Oba dva nezanášeli se nikdy studii, ano bl. Humilis ani čísti na knihách neuměl, ale přes to všecko nabyli svým svatým životem tak velikou moudrost, že i nejznámější učenci se k nim častokráte o radu dobrou utíkali. Bl. Karel ze Secie zemřel r. 1670 a slavnost blahorečení jeho konala se v Římě ve Vatikáně dne 22. ledna 1882. Bl. Humilias z Bisiniana zemřel 1637 a byl dne 29. ledna 1882 ve Vatikáně jakožto blahoslavenec oslavován. Když se v Římě nějaká slavnost blahorečení veřejně slaví, chodívá sám papež dle starodávného obyčeje téhož dne odpoledne do kostela, v němž se slavnost koná, aby tam vystavené ostatky nového blahoslavence veřejně uctil a se sám do jeho přimluvy u Boha doporučil. Když tedy sv. Otec dne 29. ledna b. r. odpoledne onu síň vatikánskou navštívil, kde se slavnost blahorečení bl. Humila slavila, oslovil jej po vykonané pobožnosti nynější generál celého řádu Bratří Menších P. Bernardin a Portu Romantino vzdává mu ve jménu celého řádu sv. Františka Seraf. nejhlubší díky za to, že opět jednoho člena téhož řádu za blahoslaveného prohlásiti ráčil. — Sv. Otec odpověděl mu pak krátkou sice, ale významnou chvalořečí na řád františkánský, v kteréž ku konci i o letošní 7mistileté slavnosti zmínku učinil. Chvalořeč sv. Otce zněla doslovně takto: „Serafinský řád má zajisté velikou příčinu jásati a radovati se, poněvadž z téhož řádu nabyla církev četných světců a blahoslavenců, kteréž církev sama do počtu nebesčanů s Kristem vládnoucích slavně vřadila. Nejsou tomu ještě ani dva celé měsíce, co opět tři synové sv. Františka slavně do řady světců a blahoslavenců byli zapsáni, svatý totiž Vavřinec z Brindisi, bl. Karel ze Secie a bl. Humilis z Bisiniana; řád velikého Františka Assisského, jenž tak velké svaté plodí, může tedy vším právem z toho se radovati a jásati. Avšak tentýž řád má ještě jinou příčinu radovati se a jásati, poněvadž letošního roku slaviti se budou stoleté slavnosti Otce Serafinského, a dle zpráv Nás došlých strojí se již nyní ze všech stran zástupy na pouť do Assisi, aby tam posvátné tělo svatého patriarchy uctily.

Radujte se tedy, Bratří, a usilujte pilně napodobňovati Otce Serafinského a jeho blahoslavené syny, a v jejich šlépěje následovati. Vám a celému Vašemu řádu

udělují přelaskavě požehnání apoštolské.“
Jaderná tato chvalořeč na celý řád sv. Františka Seraf. z úst samého náměstka Kristova pronesená zůstane zajisté památným dokladem v letopisech řádu Františkánského.

J. Kr. V.

DO PISY.

V Praze, 15. září 1882.

(*Exercicie kněžské.*) Dokončení.

Spasitelná bázeň, která v nás rozjímáním o smrti vzbuzena, ještě téhož dne u večer povznešena k dobré naději v Boží milosrdenství, jehož včasným povstáním ze hříchu jest opět lze dojiti. Na ten konec uvažováno *pádu a povstání apoštolského kněze Petra*. Třikráte rychle po sobě klesl, hluboko klesl, Krista se odříkal, avšak povstav, nikdy již ve předešlý hřích nevrátil se. Jeho pak pokání bylo Bohu ke cti, jest útěchou církve a milionům hříšníků spasitelným příkladem kajicnosti.

Třetího dne (ve čtvrtek) byla první meditace o *nebi*. Nebe není jen pro Boha, pro anděly a nevinné, ale také pro hříšníky kající a víme, že „bude větší radost nad jedním hříšníkem pokání činícím, nežli nad devadesáti devíti spravedlivými, kteříž nepotřebují pokání.“ (Luk. 15, 7.) Co nebe jest, jaké jeho rozkoše jsou, lidskému jazyku vypraviti nelze. Cokoli krásného rozum vymyslíti, vůle žádati a obrazotvornost vymalovati si může, to vše nic není proti blaženosti nebeské. Ani oko nevidalo, ani ucho neslychalo aniž na srdce lidské vstoupilo, co jest připravil Bůh těm, kteříž ho milují. (I. Kor. 2, 9.) Země jest toliko podnožím Páně a při tom tak krásná: oč krásnější jest trůn Boží — nebe! Bůh dal mudrcům, panovníkům, velikanům, často svým nepřítelům, již zde na zemi zakoušeti velkých rozkoší: oč více a oč větších udělí přátelům svým! „Příliš ctění jsou přátelé tvoji, Bože; příliš posilněno jest knížectví jejich.“ (Žalm 138, 17.) Pomyšleme si rozkoš nejvyšší, které věda, umění, příroda může poskytnouti, a ona proti věčné blaženosti ukáže se býti ničím. Zde na zemi není žádné analogon, není případný obraz či podobenství její. Archimedes, Newton, Tomáš Aquinský jen paprsek pravdy věčné postřehli a zůstali plni úžasu, což bude teprve, až blaženci budou na Boha tváří v tvář patřiti a budou jej viděti tak, jakož jest.“ (Jan 3, 2.)

A korunou té blaženosti jest věčné její trvání.

Ale tu zaráží a překvapuje otázka: „Proč nedáváme všecko, neobětujeme všecko za tuto blaženost? Vypsán-li jest veřejný konkurs, mnoho chtivých se hlásí, ač jeden toliko může místa dosíci. Nebe každý může míti a ne každý upřímně o ně se uchází. Příčina toho jest kříž Kristův, jsou prostředky a cesta, po které toho cíle dojiti lze. Ty nebývají vždy po naší chuti. My bychom rádi byli blaženými, ale tak, jak nám se líbí. Bůh chce, abychom konali jeho vůli, a my chceme konati vůli svou; On chce na nás tuto ctnost a my chceme jinou; On chce, abychom v té obci, v tom domě, v tom úřadě život trávili, a my chceme jinam. Tak ocitujeme se v ustavičném boji, maříce sami své štěstí a nedbajíce, že utrpení vezdejší jsou látkou, za které skládají se nebeské koruny.

Následovala úvaha o *víře*. „Spravedlivý živ jest z víry.“ (Řím. 1, 17.) Čím kněz jest, tím jest pouze vírou. Kdyby vyhnula v něm víra aneb obsah její, musel by složiti úřad svůj, ač nechtěl-li by býti pokrytcem nebo šaškem. Soudce může bez víry dobře souditi, lékař šťastně léčiti, ale kněz bez víry jest — monstrum. Míti víru a žíti z víry, dvojím jest. Naši kollaturníci na př. přiznávají se všichni k jedné víře; ale jak rozličny jsou účinky této jedné víry při nich! V době, kdy vychováním, tiskem, mamonickým shonem a tisícovým způsobem víra se podkopává a ovlklává, kněz pevným a stálým ve víře musí zůstati. Když místo pravdy lež na trůn se sází, když všickni ostatní před zlatým teletem na kolenou klečí, když člověk jen podle těžké kapsy se cení a váží, tu kněz zůstáváje věrným pravdě, povinen jest volati: „Jednoho jest potřebi.“ (Luk. 10, 42.) „Co platno jest člověku, by všecken svět získal, duše pak své škodu trpěl?“ (Mat. 16, 26.) „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho.“ (Mat. 6, 26.) Kdyby všickni tupili církevní nařízení, kněz neustane volati neohroženě: Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá (Luk. 10, 16.) a kdo církve neposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán.“ (Mat. 18, 17.) Kněžím přede všemi platí: „Jakož jste přijali Ježíše Krista Pána, tak v něm chodte, vkořenění jsouce a vzděláni v něm a utvrzení ve víře.“ (Kol. 2, 6.—7.) Snad nazvou vás pro Krista blázny, ale „jestliže vás svět nenávidí, vězte,

že mne prve než vás v nenávisti měl;“ (Jan 15, 18.) „ale toto jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše“; (I. Jan. 5, 4.) nebo spravedlivý živ jsa z víry „jako palma kvěsti bude, jako cedr na Libánu rozmnoží se“. (Žalm 91, 13.) „Kdo jest ten, a budeme jej chváliti? Nebo učinil divné věci v životě svém.“ (Sir. 31, 9.)

Výpovědi apoštolovou: „Prosím vás, bratři, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou“ (Řím. 12, 1.) počala se meditace večerní, nabádající k čistotě. Víra a čistota kněze jsou jako krásná duše v krásném těle. Příčiny, proč čistotu milovati a zachovávat máme, jsou: 1. Bůh sám ji miluje; Christus virgo, virginis filius, sponsus virgo. Jen Janovi popráno spočinouti na prsou Páně při poslední večeři, jen on důvěrné otázky kladl, kterých ani Petr se neodvážil. Proto i Janovi odevzdal matku svou. Zloděje apoštolů trpěl Kristus ve sboru apoštolském, ale pro smilníka tam nebylo místa. 2. Závazek, který kněz dobrovolně na sebe vzal a proto „sliby své plní před obličejem všeho lidu v síních domu Hospodinova.“ (Žalm 115, 18.—19.) 3. Svatosť stavu a výkonů. Za vestálky římské, aby opatrovaly svatý oheň, panny vybírány byly; kněží St. Zákona služby konající, musili býti zdrželi. Porušili kněz čistotu, by i Bůh mu odpustil, svět mu toho neodpustí, a ten tam jest všecken nimbus. 4. Nečistota stává se pramenem nesčíslných hříchů a pohoršení velikého. V krajinách od církve odpadlých vydatnou příčinou a podnětem k odpadnutí byl i mimo jiné, pohoršlivý život kněží. 5. Ničemnost nečistoty, ona otupuje rozum a paměť, seslabuje vůli, ruší pokoj srdce, působí rezervanou mysl, podlamuje všecken květ vyššího života, podkopává a zkracuje i tělesný život. Čistotný kněz bývá i svatým knězem.

Bůh ohradil pevně, cokoliv jest outlé, slabé, na př. oko, ucho, srdce. Tak i my činně a tento poklad v křehkých nádobách nosíce, dobře opatrujme. *Prostředky* k zachování čistoty jsou: a) *Modlitba*. „A jak jsem zvěděl, že nemohu býti jinak zdrželivým, lečby Bůh dal, (i toť byla moudrost, vědět, či to jest dar): přistoupil jsem ku Pánu a prosil jsem ho z celého srdce svého“ (Moudr. 8, 21.); b) *bdělost*; c) *pilná práce*, horlivé studium, pěstování vědy vůbec a bohoslovné zvláště, čímž uvarovati se jest zahálce. d) *Strídmost* v hovoru a nápoji, opatrování smyslů. Elektrická jiskra

nesveze se tak rychle s místa na místo jako rychle smyslové a srdce si porozumějí. „Vino a ženy činí odpadlíky muže moudré.“ (Sir. 19, 2.) e) Slabé ženské pohavi zajisté již mnohemu siláku podrazilo nohy. „Chodily sice za Kristem (Mar. 15. 41.) i některé ženy, které byl uzdravil od duchů zlých a od nemocí; Maria, jež slove Magdalena a Joanna manželka Chusova, úředníka Herodova a Susanna a mnohé jiné, které mu posluhovaly ze statků svých“, (Luk. 8, 2.—3.) avšak Kristova čistota byla ovšem tak zjevna a patrna, že spíše pochybovali o jeho Božství než o jeho čistotě. Když v Sicharu u studnice Jakobovy učenci ho viděli samotného rozmlouvati se Samaritánkou, „divili se, že s ženou mluvil“. (Jan 4, 27.) Ženy Kananejské jako by byl ani neslyšel, krátce mluvil s vdovou Naimskou, ba i svou matku oslovil: „Ženo“; mrtvé tělo jeho mužové s kříže snali a mastí drahou namazali; celá zdvořilost, kterou ženám prokazoval, děla se slovy: Jdi, jdi v pokoji. „Nedotýkej se mne“, pravil Marii Magdaleně (Jan 20, 17.) a i když hostem byl v Bethanii, neopomenul spásitelně napomenouti Marty, že pečliva jest a rmoutí se o mnohé věci, ale že jednoho jest potřebl. (Luk 10, 41.—42.) — Neříkej: Již nejsem mlád. David, Salomoun, Susanna byli-liž mladými? Často v letech, kdy se toho kdo nejméně nadál, pokušení přitrhlo a zvitězilo. Třeba svatý byl, nejsi bezpečen; i cédry na Libánu padly a padly s velkým praskotem. Také neprav: Nemám zlého úmyslu. Nemáš-li zlého úmyslu ty, snad nechť ve bližním vzbuzuješ úmysly špatné. Také tím se nedej svěsti, že vidíš jiné po cestě kluzké bez úrazu kráčet. Někdo po hladké půdě šťastně umí choditi, jiný již při prvním kroku klopýtně; ten s výsosti může hleděti a hlava se mu netočí, onoho popadne zavrať a střemhlav letí do propasti. Ani tím konečně se nezastírej, vidíš-li časté poklesky toho druhu a ještě častějších domníváš-li se — Kristus, vzor náš, pravil: „Ego sum via, veritas“ (Jan 14, 6.) a nikoliv: „Ego sum consuetudo.“

Textem poslední meditace (v pátek ráno) byla prosba Páně: „Ut omnes unum sint“, „aby všickni jedno byli“ (Jan 17, 21.) a předmětem *jednota biskupa s duchovenstvem*. Biskup a jeho kněží v diecési jsou rodinou. Kristus a apoštolové jsou vzorem této rodiny. „Unus est magister vester“; „ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vyvolil vás.“ (Jan 15, 16.) Odchazeje od apo-

štolů jako o sirotech mluví. Jednota má být znamením, že Kristus od Boha poslán jest, „aby uvěřil, aby poznal svět, že jsi ty mne poslal.“ (1. c.) Svazek lásky bratrské jest společným znakem jejich. „Potom poznají všichni, že jste moji učníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (Jan 13, 34–35.) Proto se apoštolové scházejí, vespolek se podporují a povzbuzují a radí, trpí i Jidáše mezi sebou až do jeho smrti. Jak otec a synové tak i biskup a kněží mají se vespolek považovati. Biskup jest otec, kněží jeho synové, ne úředníci, ani sluhové, ale synové. Ne jako úředníci k svému přednostovi, jako sluhové k svému pánu, ale jako synové k svému otci, tak kněží mají pohlížeti k svému biskupu. Tato láska má být měřítkem i jejich lásky k Bohu. Ctíce a poslouchajíce biskupa, ulehčují mu apoštolského úřadu těžké břímě. Biskup jen zřídka kdy může osobně meškati v jednotlivých osadách mezi našimi věřícími; duchovní jsou prostředníci a v tomto spolupůsobení jejich shledává on své štěstí. Vida věrně, oddané spolupracovníky s otcovskou radostí ukazuje na ně řka: Bratři moji nejmilejší, a přezádoucí, radosti má a koruno má, tak stůjte v Pánu, nejmilejší.“ (Fil. 4, 1.) A tuto úctu a poslušnost sluší zachovati i těm, jimž biskup část své správy udělil. Balak, král moabský, pozvav k sobě Balaama věstce, aby přijda zlořečil lidu israelskému, uvedl jej na tři hory, odkud ležení israelské mohl viděti; ale Balaam unešen krásou jak celku tak i částí lidu israelského, opět a opět požehnal synům israelským. To jest obraz církve katolické, která v celku i v částech jsouc sjednocena, úctu vynucuje i svým odpůrcům a nepřítelům.

Přestávajíce na těchto úryvcích z letošních meditací, rádi se přiznáváme, že jsou to jen kameny jednotlivé, neurované, které však v mistrné ruce našeho exercitatora vzdělány byly ve sličnou budovu. Dojem mnohých z těchto meditací takový byl, že se nám ani nezachtělo říci: „Ten krásně mluví“ ale hluboce jsme vzdychli: „Ano, v pravdě, to jsou moji nedostatkové, v tom se ponapravití třeba.“ Můžeme tudíž opakovati i zde, co pravil král Ludvík XIV. ku svému kazateli Massillonovi: „Slyšel jsem kolik výtečných řečníků a byl jsem s nimi spokojen, co vás se týče, kdykoli jsem vás poslouchal, byl jsem velmi nespokojen sám s sebou.“

Po ranní meditaci ve čtvrtek v den „Povýšení svatého kříže“ pečlivý spiritual

vdp. Frant. Kořan ukázal a polibiti nám dal veliký ostatek kříže Páně. Vzácná tato reliquie, opatřená žádoucí autentikou jest majetkem rodiny hrabat Schönbornů.

O polednách s námi se modlival a vykládal svatý *ruženec* vdp. Ferd. Kalous, sekretář Jeho Eminence. „Ani proročké věštby, ani Davidovy hymny, ani Šalomounovy průpovědi“ pravil, „nevyskytují se sice v této modlitbě, ale přece jest to způsob modlitby nejen prostý ale i vznešený; apoštolské vyznání víry, modlitba Páně, slova milost, Ježíš, život, smrt, anděl, nejhlavnější tajemství víry se nám tu ve krásném pořádku připomínají.“ Maje nad jiné hojnou zkušenost a dobrou známost poměrů celé arcidiecése, uměl tajemství této modlitby veskrze případně obracet na skutečný život v osadách. Zvučným hlasem a živým přednášením obsahu velmi poučného a tklivého získal si našich upřímných díků.

V *konsideracích*, konaných vždy o půl třetí hod. polední, připomínal dp. P. Anselm Schott, rodem Belgičan, z řádu sv. Benedikta v Emauzích příslušné předpisy a důležité povinnosti, pokud se týkaly 1. zpovědního úřadu, 2. církevních hodiněk a 3. oběti mše svaté. Hojnost, na mnoze i nových myšlenek, pečlivě snešených, sluší mile uznati.

Na rozehodnou promluvil ještě v pátek ráno Jeho Eminence náš nejdůstojnější pan kardinál arcibiskup. Odvolávaje se k úvodní své promluvě, kterou zahájil naše cvičení, vytknul, že byl-li prodloužen život zbožnému králi judskému Ezechiášovi o patnácte let, nám žádnému není zajištěn ani jeden den. Za to zaručeny jsou nám milost, pomoc Boží, abychom, dokud živi budeme, ve všem Boha chválili: „Živý, živý oslavovati bude tebe, jakož i já dnes: otec synům známou učinil pravdu tvou. Hospodine! spasena mne učin a písně naše zpívati budeme po všechny dny života našeho v domě Hospodinově.“ (Is. 38, 19–20.) Po té sloužil mši svatou, podal nám všem Tělo Páně; pak s každým s otcovskou laskavostí promluvil, milý obrázek a tištěnou na něm píseň Ezechiášovu na památku dal. Metropolitní kanovník vys. důst. p. Jos. Zenefels jmenem všech přítomných vyslovil Jeho Eminenci naše nejuctivější díky za slova pravdy, útěchy a povzbuzení, jichž se nám jak z Jeho úst tak i Jeho pečí v těch dnech dostalo slyšeti. Koněčně J. Em. vida přítomných mnoho mladých synů svých vzkázal po nich své

díky jejich starším pp. bratřím, že jim dali přijít, jakož i těm duchovním správčům, kteří jako upřímní sousedé po čas našich exercicií nás doma zastávají ochotně se uvolili. „Povzbudte,“ pravil posléze, „i ty ze svých známých, kteří snad ještě nikdy aneb již dávno těmto cvičením obcovali, aby přijdouce i oni v mysl se povznegli, v srdci potěšili a obnovice své síly, o své i svých svěrenců blaho radostněji pečovati mohli.“

J. Ev. E.

Z Maria Dunbrody v Jižní Africe,

16. srpna 1882.

V Dunbrody pracuje se stále, avšak jak jsme již nyní seznali, schází zdejší krajíně vláhy, což působí, že vše co zasejeme a vodou pilně nezalíváme, uschne, a tož zajisté jest smutná věc. Tento rok však jde nám ještě hůře než-li předešlý, neb snad teprve dvakráte přšelo, tak že voda v potoku a v řece úplně vyschla a jen v několika velmi hlubokých tůních pro napájení dobytka něco pozůstalo, že jsme ani nemohli naším větrným strojem vodu na zasetá pole čerpati, za příčinou čehož vše uschlo. Tyto poslední tři dny přšelo však ve dne v noci neustále, tak že nově naseté obilí něco více vláhy obdrželo, avšak velké naděje si neděláme, neb jest-li v Dunbrody bude nám scházeti voda, náš nejdrahocennější poklad, tedy nemáme zde pro budoucnost dobré vyhlídky a budeme snad nuceni po jiném místě se ohlednouti. Trappisté umí sice dobře pracovati, zahrady a pole zaváděti, parní a větrné stroje hotoviti, avšak déšť doposud činiti neznají. Nyní jest nás v celku 42 a sice 4 professoři, mezi nimiž též dva kněží a 10 noviců kůru, dále 20 bratří a 8 noviců. — Před několika dny nalézal jsem se v kritickém postavení, na čez hned tak nezapomenu. Dne 11. srpna v pátek večer byl jsem poslán na železniční stanici, abych 9 nových z Evropy poslaných bratří uvítal a jim na cestě ku klášteru vůdcem byl. Poněvadž však notně zamračeno bylo, nastala, jak jsem vyjel ze dvora klášterního (ve 3/6) taká tma, že jsem ani bujnému koni hlavu dobře rozeznati nemohl. Jen s velkým namáháním podařilo se mi napolo vyschlé řečiště Sunday-Riwer-u překročiti a jen našemu dobremu hnědouši mám děkovat, že jsme oba přes ty velké oblázkové kameny, jimiž ono řečiště vykládáno jest, neupadli. Kůň klopyl při každém kroku jako opilý. Po přebrodění šla cesta dosti dobře až na to,

že notně přšelo a kůň mi nechtěl dále, poněvadž se namočená země pod jeho nohama značně bořila. Svelkou obtíží dorazil jsem k farmě protestantských missionářů, v předešlém psaní popsané, kde jsem sobě řádný anglický bič na koně vypůjčil, neb jsem myslel, že kůň je trochu líný a proto jsem jej chtěl tímto povzbudit k běhu, neb jsem již byl od lijáku všecek promočen. Na výše jmenované farmě zrazovali mne všickni od této cesty, neb za takové čiré tmy a deště, není rádo vydati se na cestu. Na tyto řeči jsem já nemohl ničeho dáti a proto jsem se zase čerstva na kůň vyšvihl a dále uháněl. Za nějakou chvíli jsem spozoroval, že kůň, na kterého jsem se byl spolehl, s cesty zběhl a skrze roští mě unašel. Co teď činiti? Nic mi nezbyvalo jiného než-li slézt s koně a silnici hledati. Ačkoliv jsem tuto cestu již stokrát ve dne i v noci konal, přece jsem nemohl tentokrát na pravou cestu přijíti. Ještě dobře, že jsem jednu svíčku a sirky v poboční schránce měl, tak že jsem mohl alespoň sobě posvítit. Asi 1/2 hodiny uplynulo, než jsem mohl svíčku rozžehnouti, neb při takovém lijavci a větru, jaký večer panoval, bylo velké umění světlo učiniti. Mnohý Pražák, by se byl notně zasmál, kdyby mě byl viděl až k zemi sehnutého a koně zasebou táhnoucího, cestu hledati. Mně však tentokrát nebylo do smíchu; nejprve přšelo notně a po druhé kůň mne nechtěl následovat, poněvadž na světélko před očima jemu kmitající, nebyl zvyklý. Chtěl jsem se již obrátiti a rovným směrem skrze roští k osvětleným oknům výše jmenované farmy jeti, avšak podařilo se mi cestu opět najíti, že jsem mohl opět na koně se posaditi a dále se ubírat. Avšak kůň by mě byl raději shodil, nežli aby se mnou v této tmě čerstvější krok v před učinil a proto chtěl nejtež, musil jsem opět slézt, jej vzít u uzdy a dvě hodiny dlouho v dešti a v blátě až na železniční stanici vésti za sebou. Poněvadž mi porádě ještě tanuly myšlenky na tygra, kterého jeden farmář soused nedaleko od nás byl zastřelil, bylo mi trochu úzko, tedy jsem se počal modliti růženec, by alespoň divoké myšlenky mi vyšly z hlavy. Říká se, kdo se neumí modliti, ten ať jde na moře — také při takové roztomilé cestě naučí se člověk dobře modliti. Po mém příchodu na železniční stanici všichni obyvatelé již spali, jen několik houfů černochů jsem spatřil v chatrčích okolo ohně seděti a se ohřívati. Pan před-

mosta stanice byl trochu churav a nemohl dle zvyku se mnou o životě Trappistů, který ho vždy velmi baví, dlouho rozmlouvati, nýbrž zavedl mne do vedlejší světnice, kde mi dle zdejšího protestantského zvyku několik knih písma sv. ku čtení dal s tím podotknutím, bych si lehnul na pohovku neb něco četl, on prý musí jíti na lůžko, poněvadž s nim třese zimnice. Nu dobře; pomodlil jsem se nešpory a kompletář a pak jsem se dal do čtení poddáných knéh, které poněvadž anglicky ještě dobře neznám, a též velice jsem umdlen byl, brzo mi vypadly z ruky a já jsem šťastně usnul na pohovce. Při probuzení se shledal jsem, že vlak přijel bez očekávaných bratrů, neb jak jsem se zároveň dozvěděl, parník se opozdil. Kůň musil státi u kůlu přivázan celou noc v dešti pod širým nebem. Toho se však nemusí nikdo zhrozit, neb zdejší koně jsou již tomu zvyklí. V Africe má skoro každý zámožnější Hottentot koně, pro kterého však on zvláštní stáj nestaví, neb k tomu nemá ani nástroje ani hlavu, by vyšší boudu, než-li on sám je vystavěti mohl a proto nechá koně ve dne volně běhati a se pásti a večer jej přiváže za boudu ku stromu, tak že takový kůň stojí celá léta pod širým nebem. Hottentot nemusí se mnoho báti, že mu jej někdo ukradne, tak málo jako cikán se bojí, že mu jeho vychrtlého koně někdo odvede. Ráno, když jsem jej zase osedlával, bych se na zpáteční cestu vydal, byl kůň rádně vymytý a pěkně učešaný a ulizaný, aniž bych byl musil někomu za prokázanou službu zaplatit. V klášteře měli již strach, že mne sloni rozšlapali nebo tygři roztrhali a proto mne již chtěli někteří hledat. Bílý habit, který jsem přinesl domů byl na mnohých místech od roští roztrhaný, mokrý a zablácený. — Co se týká školy pro domorodce, nemůžeme doposud ničeho začítí, neb ještě nejsme zcela rozhodnutí, kam klášterní budovu stavěti máme a pak též sami ještě závisíme od milodárků našich laskavých dobrodinců. Také bez P. převora, který doposud v Evropě mešká, a teprve as za tři měsíce do Afriky pojede, nemůžeme ničeho rozhodného podniknouti. — Srdečný dík našim laskavým dobrodincům v Praze za zaslouženou částku 20 zl. a pozdrav vzkazuje

Fr. Maria Pius.

KRONIKA.

Z Prahy. Jubilaum sv. Teresie. Řád Matky Boží z hory Karmelské slaviti bude

v říjnu 1882 300letou památku úmrtí seráfinské svaté panny Teresie, jejížto příčiněním řád tento v původní přisnositi obnoven byl († 15. října 1582). Jubilejní tato slavnost konati se bude v kostele Karmelitánek v Praze na Hradčanech (v kostele býv. Barnabítů) následujícím způsobem: 4. Nověna co předběžní slavnost počne v pátek dne 6. října, a trvati bude až včetně do soboty dne 14. října. Každý den této nověny bude exhorta v německé řeči o půl 5. hodině odpolední, po níž se Nejsv. Svátost oltářní vystaví, pak následovati budou litanie, chvalozpěvy na počest sv. Teresie a požehnání s Nejsvětější Svátostí. Třidenní slavnost jubilejní dne 15., 16. a 17. října. V neděli dne 15. října v svátek sv. Teresie budou v 6, 7 a 8 hodin ráno slouženy mše sv. V 9 hodin bude slavnostní kázání v německé řeči a v 10 hodin slavná pontifikální mše sv. Odpoledne o 4. hodině bude slavnostní kázání v české řeči, pak o 5. hodině slavná večerní pobožnost. V pondělí dne 16. října a v úterý dne 17. budou v 7, 8 a 9 hodin ráno slouženy mše sv. V 10 hodin bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne o 4. hodině bude kázání v české řeči, a pak o 5. hodině slavná večerní pobožnost. V úterý dne 17. října bude se při večerní pobožnosti zpívati chvalozpěv Ambrosianský, čím se jubilejní slavnost ukončí.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 6. října na Strahově, od 7.—11. t. m. u sv. Apollináře a od 12.—16. října u sv. Štěpána.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci září 87. chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos 1013 osob.

— Posvátný strom. Severně od Kahyry blíž zřícenin města Heliopole stál strom, o němž legenda praví, že pod ním byla Panna Maria s Ježíšem na útěku do Egypta odpočívala. Tento strom, svěšený ochraně františkánů kahyrských, byl u křesťanů ve veliké úctě a také Jeho cis. Vys. korunní princ Rudolf podnikl k němu za svého pobytu v Kahyře výlet. Nyní přichází zpráva, že Egyptané při opevnování, která u Heliopole prováděli, strom téměř zcela zničili.

— Na oslavu sv. Cyrilla a Methoděje zařídil národ slovanský velkolepé slavnosti jubilejního roku 1863 (viz „Šborník Velehradský“ I. str. 26—154), zbudoval sobě mnohé vzácné památky n. př. kostely, kaple, oltáře, sochy, kříže, obrazy, korou-

hve a j. jak označeno stručně ve „Sborníku Velehradském“ I. str. 297—304 a v „Hlasu“ 1881 č. 31. Není téměř ani vesnice, aby neměli v ní cyrillo-methodějskou památku nějakou! Kdo však o ní ví lépe než obyvatelstvo domácí! Proto Velehradský kooperátor p. J. Vychodil žádal ve Sborníku i v Hlasu, aby, *kdožkoli vi o jaké-koli památce cyrillo-methodějské, poslal o tom zprávu na Velehrad.* Prosbě této vyhověli někteří a poslali zprávu nejednu. Aby však úplnějším byl seznam cyr.-meth. památek, opakuje žádost onu ještě jednou a prosí, aby mu poslány byly podobné zprávy co nejdříve, by mohly býti přijaty ještě do III. roč. Sborníka Velehradského.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“ chtěje důstojně oslaviti sedmistyletou památku narozenin sv. Františka Seraf. přinesl v čís. 8. pozoruhodný článek: „Jedna z nehynoucích zásluh sv. Františka Seraf.“ od J. Křt. Votky. Tato zásluha jest, že sv. František vyprosil plnomocné odpustky porciunkulové, které byly příčinou, že dřívější velice přísná kázeň církevní změněna a možnost nabytí plnomocných odpustků snadnějším způsobem znenáhla v církvi zavedena byla. Kdo o dějinách odpustků pojednává, tomu článek ten bude vítaným.

— „*Encyklopaedie obrazův*“, obsahující připodobnění, podobenství, allegorie, bajky, paramythie a hádanky. Sešit X. a XI. V těchto sešitech pojednává se zejména o hněvu, o horlivosti v dobrém, hospodárnosti, hostinnosti, hrobu, hříchu a jeho jednotlivých druzích, pak o břišníku. Tisk a náklad Cyrillo-Method. kněh-tiskárny.

— Urbánkův „*Věstník bibliografický*“ opět rozmnožen o čís. 7. a 8. roč. III. V rozmanitém a bohatém obsahu pojednává se o cestách spisovatelů, o stanovení dat životopisných, o neshodných údajích v českém písemnictví, o bibliografii. Každého i sebe menšího zjevu v našem písemnictví i životě v době od 1. července—31. srpna sobě jest povšimnuto. Věstník jest spravedliv k činnosti našeho duchovenstva, které si váží a na kterou v žádném čísle nezapomíná.

— *Památka na sedmistyletou slavnost narozenin sv. Františka Serafinského.* Pro třetí řád napsal J. Křt. Votka. Sv. Otec Lev XIII. si přeje, aby kat. křesťané dle možnosti a okolností vstupovali jako členové do III. řádu sv. Františka, aby se takto život náboženský osvěžil. Neunavený p. spisovatel poučil ve vydané knížce o podmínkách vstoupení a závaznostech tohoto řádu.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Erlbeck*, far. v Plattu (Platten), 27. září 1882, (nar. v Passnavě 30. list. 1816, vysv. 31. července 1842.)

Vyznamenání jsou:

- P. Rud. *Ratzka*, kn. arc. vikář okresu Teplského a far. v Čihaně, jmenován osob. děk.;
P. Bened. Vojt. *Stiassny*, děk. v městě Teplé, a
p. Arn. *Vaněk*, far. v Celivě (Tschelief), jmenování arcib. notáry.
p. Jan *Erlbeck*, far. v Jamné (Unterjamny),
p. Jos. *Staab*, far. v Bezdruzicích (Weseritz),
p. Jan *Huf*, far. v Domaslavi (Böhm. Domaschlag), obdrželi exposit. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Micka*, dosud far. a osob. děkan v Noutonicích, zvolen sídel. kanov. při kapitule Vyšehradské;
p. Frant. *Blažko*, far. ve Velkých Popovicích, za far. v Noutonicích;
p. Frant. *Bečvář*, dosud kapl. v Bechyni, za katech. při měst. dívčí škole v Kladně;
p. Ondřej *Brun*, děk. ve Svojsíně (Schweissing), za II. sekret. vikar. Stříbrského;
p. Frant. *Kubin*, dosud katech. na Smíchově, za admin. fary Velko-Popovické;
p. Kar. *Grossmann*, koop. v Platu, za admin. tamže;
P. Aegid. *Rauwolf*, kapl. v Outerém (Neumarkt), za kapl. v Mnichově;
P. Luk. *Stöhr*, neom., za kapl. v Outerém.

Upřádněná místa:

- Velké Popovice*, fara patr. svob. p. Eman. Ringhoffera, od 3. října 1882;
Plat, fara patr. J. císa. kr. apošt. Velič., od 6. října 1882.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jach. *Jindra*, osob. děk. v Bosni, jmenován čest. kons. radou;
p. Frant. *Sorejs*, děk. v Rožďalovicích, bisk. notářem;
p. Jos. *Pohl*, Jos. *Pilz* a Ign. *Haase*, faráři na odpoč. osobn. děkany;
p. Jos. *Pek*, far. v Dolní Krupě, obdržel exposit. canon.;
p. Karel *Klinger*, kapl. v Rýnovicích, jmenován osob. farářem;
p. Jos. *Peuker*, profess. nábož. v Liberci, a
p. Frant. *Hartmann*, kapl. v Lovosicích, obdrželi právo synodal.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Bühm*, far. v Proboštově, za far. v Českých Zlatnicích;
p. Ant. *Henke*, far. v Heinersdorfu, za far. v Schönwaldu u Friedlandu;

- p. Jos. *Stelzig*, expos. ve Všešudech, za far. v Hoře sv. Kateřiny;
- p. Frant. *Proksch*, admin. v Čachovicích, za far. tamtéž;
- p. Jos. *Hille*, koop. v Kunraticích, za far. v Nakleřově;
- p. Jos. *Kvičala*, zám. kapl. na Klášteře, za lokalistu v Oknech;
- p. Ferd. *Richter*, kapl. v Udlici, za expositu ve Všešudech;
- p. Karel *Stolle*, kapl. v Býčkovcích, za adm. v Probošově;
- p. Frant. *Helzel*, kapl. v Hrádku, za admin. v Heinersdorfu;
- p. Jos. *Syrový*, katech. na obecné škole v Kladně, za katech. měst. škol na Mělníku;
- p. Václ. *Hodrmann*, kapl. v Benešově, za katech. měst. škol. ve Falknově;
- p. Jan *Reinwarth*, koop. v Novosedlicích, za kazatele při kathedr. chrámu a katechetu obec. školy v Litoměřicích;
- p. Frant. *Zuklin*, kapl. v České Kamenici, za kooper. v Novosedlicích;
- p. Frant. *Pražák*, kapl. v Nábzí, za kapl. v Lovosicích;
- p. Jan *Schmidt*, kooper. v Suniperku, za koop. v Kunraticích;
- p. Ign. *Muzika*, koop. v Šumburku, za koop. v Suniperku;
- p. Štěpán *Krause*, kapl. v Hrádku, za koop. v Dittersbachu;
- p. Pius *Appelt*, kapl. v Maffersdorfu, za kapl. v Hrádku;
- p. Jos. *Schlosser*, kapl. v Duchcově, za kapl. v Želenicích;
- p. Frant. *Vejšvalda*, kapl. v Přichovicích, za kapl. v Duchcově;
- p. Jos. *Paneš*, admin. v Hoře sv. Kateřiny, za kapl. v Podbořanech;
- p. Ign. *Donath*, neom., za kapl. v Šonově;
- p. Jos. *Dumek*, neom., za kapl. v Přichovicích;
- p. Frant. *Dvořák*, neom., za kp. v Č. Kamenici;
- p. Jindř. *Fleck*, neom., za koop. v Mikulášovicích;
- p. Jan *Lischka*, neom., za kapl. v Ouštěku;
- p. Bedř. *Pabst*, neom., za kapl. v Březně;
- p. Otto *Pittra*, neom., za kp. v Maffersdorfu;
- p. Karel *Reiter*, neom., za koop. v Šumburku;
- p. Fr. *Rezniček*, neom., za kapl. v Zákupech;
- p. Ign. *Schreyer*, neom., za koop. v Jablonně;
- p. L. *Seywalter*, neom., za koop. v Dol. Slivně.

Uprázdňená místa:

Kozly, fara patr. p. hrab. Rud. Chotka.

Probošov, fara patr. p. kníž. Mor. Lobkovice.

Heinersdorf, fara patr. p. hrab. Ed. Clam-Gallasa.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Čížek*, bisk. not. a far. ve Všeštarech, jmenován čestným děkanem;

- p. Jan *Ješina*, far. v Lomnici, též;
- p. Jan *Nedvidek*, katech. při real. šk. v Jičíně, obdržel faru synodalií.

Ustanovení jsou:

- p. V. *Houdek*, far. Staršovský, za far. v Jedlové;
- p. V. *Vojtišek*, far. Třemešenský, za far. v Probluzi;
- p. Mat. *Kubec*, kapl. v Bystrém, za admin. v Staršově;
- p. Jos. *Kriner*, kpl. Nechánický, za admin. v B. Třemešné;
- p. Tom. *Coufal*, neom., za koop. v Zhoří;
- p. Al. *Krsek*, neom., za koop. ve Forstu.

Uprázdňená místa:

Staršov (Dittersbach), fara patr. Jeho. Velič. Františka Josefa I., od 18. září.

B. *Třemešná*, administr. realní, patr. Jeho Osv. Jana hrab. Harracha, od 21. září.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- vdp. Msgr. dr. Vojtěch *Mokrý*, inful. probošt kapit. kath. Budějov. a gener. vikář, 3. řtj. 1882 (nar. v Netolicích 14. dub. 1803, vysv. 14. března 1826).
- p. Jan *Iserle*, far. Omlenický na odpoč., 5. září 1882, (nar. v Puhorí 3. listop. 1807, vysv. 13. května 1835).
- p. Mat. *Hansa*, b. vik. a far. v Dubném, 15. září 1882, (nar. v Budějovicích 13. září 1817, vysv. 19. srpna 1840).

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Cimrhanzl*, far. v Habartících, za far. v Unterreichensteinu;
- p. Ad. *Martinek*, kapl. v Stobořicích, za adm. v Habartících;
- p. Jan *Kreisa*, kapl. v Dubném, za adm. tamže;
- p. Jan *Nožička*, kapl. v Nýřsku, za kapl. v Horní Cerekvi;
- P. Hugo *Mareš*, č. ř. prem. na Strah. a kapl. v Sepekově, za kapl. v Milevsku;
- P. Frant. *Wagner*, č. ř. prem. na Strah., za kapl. v Sepekově;
- p. Mat. *Bohác*, neom., za kapl. v Nýřsku;
- p. Al. *Kuliš*, neom., za kapl. v Lažišti;
- p. Frant. *Kniha*, neom., za kpl. v Petrovicích;
- p. Václ. *Lauseker*, neom., za kpl. ve Volařicích;
- p. K. *Loberschiner*, neom., za kpl. v Písku;
- p. Jos. *Melena*, neom., za kpl. v Zbynicích;
- p. Jak. *Sládek*, neom., za koop. v Nemanicích (Wassersuppen);
- p. Jan *Vavrovský*, neom., za kpl. v Seewiesenu.

Uprázdňená místa:

Habartice, fara patron. náb. matice, do 28. řtj. *Dubné*, fara patr. zastupitelstva města Budějovic, do 28. října 1882.

Milodar. Spolku sv. Michaela archanděla daroval p. J. A. K. z Čisté 1 zl. Zaplat Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupectví

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Svatá Teresie. *)

Dne 15. října slaví veškerý řád Karmelský 300letou památku úmrtí sv. Teresie; především Španěly, vlast nesmrtelné reformatorky Karmelské hodlají s největším nadšením oslavit svou mocnou ochránítelku. I nám budiž dovoleno, abychom sobě na paměť uvedli některé příčiny, kterými nás tato slavná světice Boží povzbuzuje, abychom ji ctili a svou vděčnost a lásku k ní osvědčili.

To co nejvíce srdcem věřícím hýbá, jest myšlénka, že se sv. Teresie mnoho modlila, aby naše vlast zachována byla od velkého neštěstí, že se totiž nestala obětí protestantismu.

„Dověděvši se okolo roku 1562, píše světice, o ranách zasazených katolické víře ve Francii, a o zpouště, kterou nešťastní luteráni způsobili, jakož i o tom, jak tato bezbožná sekta den ode dne se rozšiřuje, byla duše má nad tím bolestí rozervána. Od té chvíle, činila jsem, seč jsem byla, hořké slzy vylévala jsem u nohou Krista Pána, a prosila jsem Ho, aby toto velké zlo zamezil. Tisíckráte a mileráda bych byla život svůj obětovala, abych aspoň jednu z těchto duší zachránila, které tak četně v tomto království v záhubu ubíhaly. Vidouc, že božský Mistr má tak mnoho nepřátel a tak málo přátel, přála jsem sobě, aby aspoň tyto zde věrnými se osvědčily. Tak jsem se rozhodla, žiti dle

evangelických rad se vši dokonalostí, které jsem schopna byla, a abych tento malý počet řeholnic žijících u sv. Josefa k tomu přiměla, aby taktéž činily.

Tato čistá a roznícená horlivost zavdala příčinu k reformě řádu Karmelského, a následkem toho založila sv. Teresie mnoho klášterů, s velkým namáháním. Francie nemeškala žehnati této pamětihodné reformě, a po smrti zakladatelky přišly dvě velmi slavné družky a přinesly nám neocenitelné dobrodiní z těch klášterů, v nichžto Kristus Pán sám, mluvě se světici, pravil, že má v nich zalíbení. — Týmž způsobem povstávaly v naší zemi nesčíslné Karmelské hory, hory to opravdu svaté, z nichžto neustále modlitba a kající skutkové, po 300 let, k nebesům se vznášejí. Kdo může říci, co by bylo z Francie bez mocné přimluvy těchto čistých duší, které hněv spravedlivého Boha krotily a až dosud každodenně usmírují jej svými slzami, kajícími skutky a svou něžnou láskou k hříšníkům?

Ale kdo vypočte ty slavné skutky sv. Teresie, a ty vzácné nároky, které má ku vděčnosti katolického světa? Ona nevzkřísila jenom v řádu Karmelském ducha horlivého a neporovnatelnou úctu k proroku Eliášovi, jejich svatému patriarchovi; svými spisy, svými příklady rozžala v srdci křesťanů plamen lásky k Bohu, roznitila lásku k modlitbě, upevnila důvěru v Boha, a stálost, která jest zárukou úspěchů. Můžeme ji nazývat, aniž bychom věc přeháněli, světici modlitby a rozhodnosti, patronkou setrvanlivosti a především světici lásky Boží. Jsouc serafem na zemi byla toho hodna za živa viděti serafa, jak s nebe sestoupil, a jak srdce její ohnivým šípem probodl.

Nazývá-li svět Teresii všemohoucí,

*) V těchto dnech koná se 300letá památka úmrtí serafinské svaté panny Teresie. I zde v Praze koná se tato slavnost v kostele Karmelitánek na Hradčanech. Za tou příčinou podáváme zde na oslavu její pojednání z jistého francouzského listu.

jmenuje ji nebe serafinskou Teresii, a Kristus Pán nazval ji svou nevěstou a učinil ji účastnu své cti a slávy. — Jest nám ještě chváliti její něžnou oddannost k sv. Josefu a její vroucí lásku k Marii Panně, kteréžto ji byly odměnou převzácných milostí; rádi bychom též mluvili o její neohroženosti, jak všemi překážkami opovrhovala, jak palmu mučeníctví již v sedmém roce věku svého vyhledávala.

Milo by nám bylo, aby naši čtenáři se obdivovali její hrdinské důvěře, kterou osvědčila tímto slavným výrokem: „Čtyři dukáty a Teresie jest málo; ale čtyři dukáty, Teresie a Bůh jest mnoho; a aby založila klášter, nebylo třeba, leč zvonečku a pronajatého domu.“ Avšak těmito chvalořečmi byli bychom velmi obšírnými, jediné zmiňujeme se zde o její moudrosti a jak měla ducha nad míru pronikavého, který vždy tuto svěťici vedl. Některé okolnosti, velmi jednoduché, avšak méně známé, měly by nás přiměti, abychom se obdivovali její moudrosti.

Jednoho dne v Toledě přišla osoba, výtečných vlastností, chtějící vstoupiti do jejího kláštera. Tu však když se tato čekatelka loučila se svou matkou pravila: Matinko, ale moje bible, jest třeba abyste mně ji přinesla. Svěťice přemýšlela na okamžik o těchto slovech; a prohlédnouc marnivost, která v těchto slovech byla zakryta, odepsala čekatelce takto: „Má dcero, Vaše bible? Nechte si svou bibli a do našeho kláštera nechodte, kde se toliko přece koná to, co jest poručeno.“ A tím byla čekatelka odbyta. Jindy zase odevzdala jí jedna převorka list, který započal slovy latinskými: Především, abych nezapomněla, pravila sv. Teresie, musím vám říci, že bych to psaní považovala za psaní Patera Mariana, aspoň za příčinou té latiny v něm, osm vás, ať se to vícekrát nestane, a žádnému toho nedovolujte. Mně jest mnohem milejší, aby mé dcery sobě zakládaly jednoduchosti, která svatým přísluší, nežli aby ohtěly považovány býti za řečnice.“ (List 19. listopadu 1576.)

Konečně uvádíme zde ještě jeden list svěťice, který psala svému bratru Vavřincovi, a uvidíme, zda-li duch této slavné reformatorky nebyl opravdu duchem podivuhodné moudrosti a zdravého rozumu. Vavřinec de Cépéda, jakožto dobrý otec své rodiny měl péči, aby cenu statku svého, který měl blíž Avily, a kdež se svou drahou dcerou Teresii přebýval, povznese. Avšak obával se, aby domácí záležitosti ne-

byly na škodu jeho křesťanským povinnostem. Sv. Teresie, jsouc o těchto rozpacích zpravena, odepsala mu ihned takto: „Věř, můj milý bratře, že jest to pokušení od ďábla, abys toho litoval, že jsi koupil statek v Serně. Děkuji Pánu Bohu za tu milost, kterou tobě udělil, získáním této usedlosti. Buď tedy dobré mysli a z mnohých příčin buď přesvědčen, že jsi učinil to nejlepší, co jsi učiniti mohl, poněvadž pojišťuješ jmění svým dítkám, a ještě více nežli jmění, totiž zákonitou čest. Anebo se domníváš, že vydobyti důchodů může se vykonati bez toho nejmenšího namáhání? — Ty řekneš, co že, tak vždy s exekucemi? — Co na tom, vždyť všickni majetníci jsou v nich . . . Nedomnívej se, že když budeš míti více volného času pro sebe, že více na modlitbách trváti budeš. Zapuď od sebe takovou myšlenku, čas dobře vynaložený na péči o své dítky neškodí nikdy modlitbě. Častokráte dává Pán Bůh při krátké modlitbě v jednom okamžiku více milostí, nežli jich ušetří po nejdelsí modlitbě.

Díla jeho neobmezují se časem, vynasnaž se ihned po těchto svátcích své knihy prohlédnouti a v pořádek uvésti. Čas, který vynaložíš, abys své pozemky zlepšil, dobře bude vynaložen, a budeš rád, že jsi v tom několik dní ztrávil. Ty máš odpor proti věci, z níž by jsi jiný radost dělal. Člověk nesmí tratiti mysl, vždyť máme Pánu Bohu sloužiti tak, jak On chce, a ne jak se nám to zdá. Řekni laskavě Teresii, aby byla přesvědčena, že nikoho si tak neváží jako ji. Toť svatá Teresie se svým odhodlaným rozumem i se svou velkou zbožností. Takováť jest tato svěťice v nejvyšších zjeveních a v podivuhodném vytržení. Avšak ona jest též a zvláště ta svatá, kteráž každého křesťana učí, jak má Pánu Bohu ve svém stavu sloužiti, a jeho tak milovati, jak milován býti chce.

Fr. H.

Homilie na neděli 21. po sv. Duchu.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.

J. Janda.

Podobenství o králi, jenž počal počet klásků se služebníky svými aneb o milosrdenství Božím, jež odpouští urážky učiněné mu od lidu a o nemilosrdenství lidí, kteří často neodpouštějí urážky učiněné jim od spolubližních.

Dnešní evangelium (Mat. 18, 23—35.) obsahuje podobenství vypravované od Je-

žise Krista učenníkům; podobenství, které poukazuje na dvě veliké pravdy; jedno o slávě Boží, druhé o nemilosrdenství lidském! Pravda o slávě Boží jest, že On ochotně odpouští urážky od lidí mu učiněné; pravda pak o nemilosrdenství lidském jest, že prostě odírají svým blížním odpuštění urážek od nich utrpených.

I. První pravda sloužící k slávě Boží: *Veliké jest milosrdenství Boží, jež odpouští urážky učiněné mu od lidí.* Dle J. Krista jest království Boží podobno králi, který svolal služebníky své, by složili počet a když mu byl představen jeden, který mu byl dlužen 10.000 hřiven a neměl čím zaplatiti, byl od krále odsouzen k prodání spolu s ženou, s dětmi, se vším, co mu náleželo. Tu služebník padnuv k nohám krále žádal o posečkání, řka: „Poshověj a všecken dluh můj zaplatím“; tato prosba dosáhla svého účinku, král odpustil služebníku i celý jeho dluh. Toť první část dnešního podobenství. V tomto dílu evangelickém se jedná o království nebeském, podobném králi, jenž počal počet klásti se sluhy svými. Mimo to se mluví o člověku králi, před něhož předstoupil mezi jinými služebník obtížený nesmírným dluhem. Posléze se mluví o služebníku, jenž byl dlužen 10.000 hřiven; služebníku, který když nemohl zaplatiti svůj dluh, byl odsouzen, aby byl prodán se ženou, dětmi i se vším co mu náleželo; služebníku, který že prosil pokorně o poshovění, dosáhl odpuštění od krále celého dluhu svého. Co vyobrazuje toto království Boží? tento člověk král a tento sluha dluhující 10.000 hřiven? Království nebeské podobné králi, který volá služebníky své, aby složili počet z vládařství svého, jest pravá církev, pozorovaná v své neviditelné hlavě, jež jest Bůh, který spravuje církev svou a soudí všecky její údy. Člověk král, který žádá počet na služebnících svých a mezi těmi od jednoho obtíženého nesmírným dluhem, jest Bůh, bytost plná dobrotivosti, která pomocí hlasů svých, vnuknutí žádá ustavičně od hříšníků, vinných někdy nesmírnými proviněními, počet ze skutků jejich; posléze sluha dluhující 10.000 hřiven, sumu to přehroznou, jest hříšník vinný nesčíslnými a převelikými hříchy, takový sluha nemoha zaplatiti svůj dluh jest od krále odsouzen, by byl prodán s ženou, dítkami, a se vším, co mu patří; jeť zmíněný hříšník, který spáchanými hříchy utrpěl žalostnou ztrátu duše i těla a svých záslužných skutků: takovým hříšníkem, který prosil krále o po-

shovění a měl odpuštěný všecken svůj dluh, jest poznamenán hříšník, který, prostředkem upřímného navracení se k Bohu obdržel odpuštění přemnohých a přetěžkých hříchů svých. Tak jest, veliké jest milosrdenství Boží v odpouštění urážek učiněných mu od lidí. Zdá se býti neslušno, dle krátkozrakého náhledu našeho rozumu, že Bůh, bytost neskončeně dokonalá znova přijímá mezi syny své tvrdošíjného hříšníka pouze proto, že litostně volá k němu: „zhřešil jsem“. Ale tento zázrak milosrdenství, ať se jakkoliv zdá, osláblému rozumu našemu se ustavičně obnovuje. Jak bychom pochybovali o této přeutěšené pravdě potvrzené tisícerymi příběhy? Taida byvši dříve veřejnou hříšnicí, dotknuta milostí zvolala se služebníkem evangelickým: „Pane, dej mi času a zapravím všecken dluh!“ Bůh jí hned odpustil a hned nato se stala vzorem dokonalé kajcnosti. Augustin po několika letech rozvazaného života zvolal kajcně: „Pane, dej mi času a s Tebou zaplatím všecken dluh!“ Bůh mu hned odpustil; a na to se stal velikým svatým a jedním z nejslav. učitelů církevních. Markéta Kortonská, když devět let vedla život veřejného pohoršení, řekla proniknuta hlubokou bolestí: „Pane, dej mi času a s tebou zaplatím všecken dluh!“ Bůh jí ihned odpustil; načež žila po 20 let v konání nejpřednějších ctností. Ondřej Korsinský ztráviv mladý věk v nevázanosti volá plný upřímné kajcnosti: „Pane, dej mi času a s Tebou zaplatím všecken dluh!“ Bůh mu hned odpustil a on se stal svatým řeholníkem, nejlepším biskupem, pravým obrazem Řehoře Velikého. Jak utěšené divadlo se rozprostírá před očima myslí mé, když se snažím vyzkoumati propasti milosrdenství Božího k těm, kteří ho urazili. Hle hříšníka, jehož hříchy jak dí David převyšují počet vlasů jeho. Stav jeho hodný oplakávání. Jméno jeho jest vymazáno z knihy života. Nešťastný nemá více pokladu milosti ani zásluhy nasrhané za čas jeho ctnostného mládí. Zlí duchové ho obstupují, žádoucí opanovati duši jeho, sotva že smrt přestříhla slabou nit života jeho. On jako kámen upadlý do hluboké jámy, nemůže se přirozenými silami svými povznést z bídného stavu svého. Ale Bůh jest dobrý, podává mu svou milost a zve ho k sobě. Milost vítězí; a on se sluhou evangelickým zvolá v trpké litosti: „Pane, dej mi času a s Tebou zaplatím všecken dluh.“ O svrchované nepochopitelné milosrdenství Boží k urážkám. Sotva byla vy-

slovena tato pokorná slova, Bůh se smiřuje, Bůh znova patří láskou otcovskou na kajícího syna; Bůh zapomíná hned všecku nevďěčnost; Bůh obrátiv se k andělům nařizuje, aby napsali zlatými písmeny jméno tohoto kajícího do knihy života. Toť to utěšené divadlo, které se mi představuje pohřbím-li se v hlubokost milosrdenství Božího k urážkám a při tomto rozjímání zvolám s Ekklesiastikem 17, 28. „Jak veliké jest milosrdenství Páně a jeho dobrovolnost k těm, kteří se k němu navracují.“ O zajisté veliké jest milosrdenství Boží k těm, kdo je urazili a podobá se moři bez dna a bez břehu.

II. Viděli jsme, že je veliké milosrdenství Boží v odpouštění urážek učiněných mu od lidí. Nyní, jaké je milosrdenství u lidí v odpouštění urážek učiněných od lidí? Hle druhá pravda potvrzena v dnešním podobnění: „*Veliké jest nemilosrdenství lidí, kteří často neodpouštějí urážky od lidí jim učiněné.*“ Pán Ježíš vyobrazil milosrdenství Boží k těm, kteří ho uráží v králi, jenž odpustil služebníkovi svému veliký dluh, uslyšev pouze pokornou prosbu, pokračoval v podobnění řka, že sluha sotva že vyšel od krále, setkal se se spolu-sluzebníkem, který mu byl dlužen nepatrných sto peněz. Sotva ho užírl, vrhl se naň hrdluje se s ním tvrdě, že chce mít bez odmluvy, co mu náleží. Nadarmo mu dí dlužník u nohou jeho: „Poshověj mi a všecko zaplatím tobě.“ Nelidský ten sluha byl hluchý ku vši prosbě a dal dlužníka zavřít. Dle vykládačů pisma jest nelidský sluha došel od krále odpouštění nesmírného dluhu žádající bez útrpnosti od spolusluhy zaplacení nepatrného dluhu obrazem mnohých křesťanů, kteří nechtí poslechnouti rozkazu Božího, odpouštěti urážky. Jak bychom mohli o tom pochybovati? Odpouštěti urážky jest skutek, jenž se velmi přiči naší přirozené pýše. Ale co na tom? Prikázání Boží: „Odpusťte a bude vám odpuštěno“ (Luk. 6, 37.) je příliš srozumitelné, aniž je komu dovoleno přestoupiti je. Nicméně jak mnoho jest křesťanů následujících šlépěje zmíněného sluhy evangelického; nechtí odpustiti protivníkům svým, jakkoliv jim Bůh mnohokráté prokazuje odpouštění největších provinění. Marne je učí rozum, že odpouštěti jest skutek velkodušný; marne je učí víra, že odpouštěti jest skutek od Boha nebeskými náhradami odplacený: tito odpůrcové hlasu rozumu, tito neposluchové rozkazu Božího odpirají svým ubližitelům obyčejné povin-

nosti zdvořilosti; přejí jim veliké neštěstí; tropí vždy nové způsoby msty; a když se udá příhodná chvíle divou radostí se mstí za učiněné sobě urážky; dojdou až, věc to nehodná, bytostí rozumných, ke krvavým pomstám, až ke skutkům ukrutnosti. Bychom poznali patrněji, jak veliká je opovážlivost takových křesťanů, porovnejme milosrdenství Boží, které jim odpustilo urážky s tvrdostí těch, kteří nechtějí odpustiti ubližitelům svým. Bůh jim odpustil sotva že pronesli několik kajících slov; křesťané nechtějí odpustiti nepřatelům na mnohé prosby a pokoření. Bůh jim odpustil přetěžké provinění, urážky, které vzhledem na neskončenost bytosti uražené uzavírají v sobě jistým způsobem urážku neskončenou; tito křesťané nechtějí odpustiti urážky malé neb ničemn. Bůh jim odpustil, aniž by jim byl učinil výčitky, leč projevením otcovské útrpnosti; tito křesťané ale dalecí odpouštění protivníkům je potupují a užívají všeho umění, aby zatemnili svou pověst. Může to býti, aby chování tak hříšné, tak hrozná nevďěčnost zůstaly bez trestu? Zajisté ne; této pravdě se učíme ze závěrku dnešního evangelia. Řeceno v něm, že král uslyšev o ukrutném jednání sluhy, jemuž odpustil nesmírný dluh, rozhněval se a zavolav jej k sobě řekl: „Služebníče nešlechetný, všecken dluh odpustil jsem tobě, neb si mne prosil Zdaliž i ty neměls se slitovati nad spoluslužebníkem svým, jako jsem se slitoval já nad tebou?“ To pověděv, odevzdal král toho sluha katům, dokud by nezaplátil všeho dluhu. Tak se stane i oněm křesťanům, kteří nebudou chtít odpustiti urážky utrpěné od bližních a kteří skončí život svůj chovajíce v srdci nesmířitelný hněv proti ubližitelům. O služebníci nešlechetní, řekne jim Ježíš při soukromém soudu, jak? vy jste se opovážili odeprti odpouštění křivd, kdežto jsem já vám tolikrát udělil prominutí nesčíslných a převelikých hříchů? Daleko tedy jděte ode mne: odejděte nevďěční do věčného zajetí, dokud nezaplatíte všeho dluhu svého; což se nestane nikdy. Nechtěli jste poslechnouti k pokynutí svrchovaného panovníka; a vy neuslyšíte nikdy blaživého hlasu jeho; vy nechcete okusiti pokoje toho, který odpouští; a budete vždy užívání červem svědomí. Nechtěli jste uhasiti v prsou hříšný plamen hněvu; i vy budete obstoupeni po všecken čas plamenem neuhasitelným. Přisahali jste, že váš hněv bude věčný; a váš hněv nebude mít konce; trvati bude na věky. Tak

hrůzný bude výrok J. Krista při soukromém soudu naproti těm křesťanům, kteří ukončí dny života chovajíce veliké zášti proti svým nepřítelům; ani slůvko z tohoto spravedlivého rozsudku nebude vymazáno.

Končím tuto řeč myšlenkou, která sama sebou povstává při čtení závěrku, který vyňal J. Kristus z dnešního podobenství. P. Ježíš ukončil podobenství o služebníkovi, který pro svou nelidskost byl odsouzen k převelikým trestům říka: „Tak i Otec můj nebeský učiní vám, pakliže neodpustíte jeden každý bratru svému ze srdce svých.“ Tato slova nepotřebují výkladu a dokazují, že křesťan odbojný Božímu přikázání, odpouštět nepřítelům, bude přísně souzen a odsouzen k věčnému trápení. Tomu-li tak opětuji, může býti někoho mezi námi, jenž by se chtěl protiviti tomuto Božímu přikázání, uvaluje takto na se nejohrožnější tresty Boží. Tak zpozdlého člověka není bezpochyby mezi námi. Kdo byli staří slavní pohané, kteří zůstavili jasné stopy po sobě pro následující století? bytli to lidé nemající jasného světla víry a osvícení pouze temným světlem rozumu. Přec při temném světélku lidského rozumu pochopili, že odpouštět urážky jest skutkem velkomyslnosti; a někdy ho konali. Alexander Macedonský, řečený Velský, nejen že dosáhl znamenitého vítězství nad nepřátelskými vojsky, ale i proto, že dosáhl často slavného vítězství nad náruživostí hněvu. Demosthenes byv jednou od svého žáka potupen, řekl jemu: „Pomstím se, nepomstím-li se, protože jsem tvůj učitel; a kdybych se mstil, učil bych tě nepravosti a byl bych tvým učněm.“ Když jednou kdosi Caesara nazval neprávě tyranem, tu překonav hněv vece vážně: „Chci ti dokázati skutkem opak.“ Jaké příklady hodné především následování. A my synové Svátých, učňové církve plné lásky, osvícení hojně sluncem zjevení, připustili bychom, abychom v milosrdenství a velkomyslnosti byli překonáni od pohanů? Bůh uchovej. Obětujeme tedy dnes u nohou ukřižovaného Boha, z jehož úst se zdá, že vychází posud slova lásky a odpouštění, všecku nevrlost, všecken hněv slibující mu, že od dneška především ze srdce milovati budeme nepřátele své, t. j. láskou vroucí a účinnou. Jakou odměnu nám udělí ukřižovaný Bůh za vznešenou oběť, kterou mu přineseme obětováním své nevrlosti a svého hněvu? Slyšte, neboť mluvím ve jménu

jeho. Za odměnu, že jsme odpustili urážky učiněné nám od našich bližních, odpustí nám dobrotivý Bůh všecky naše hříchy. Za odměnu, že jsme obětovali pro něj zde na zemi klamnou okamžitou rozkoš msty, dá nám dobrotivý Bůh okusiti v nebi radosti nevypravitelné a věčného patření oblažujícího. Amen.

Kaple sv. Antonína a umučení Božího v domě arcibiskupů Pražských na Malé Straně.

Biskupové Pražští měli původně své sídlo vedle samého chrámu sv. Víta blíže průčelí hradu Pražského. Zmínka o něm děje se již za času sv. Vojtěcha r. 995. Již v třináctém století bydlili však ve svém dvoře na Malé Straně. Bylo to jedno z největších a nejslavnějších stavení v Praze. Dvůr ten zaujímal celé prostranství mezi nynější ulicí k mostu, ulicí sv. Josefskou a zdí městskou, která táhla se od mostu podél řeky obloukem až k fortně za klášterem u sv. Tomáše, tak že i domy v nynější ulici Lužické, celá zahrada anglických panen a domy na jižní straně ulice k Letné stojí na prostranství dvoru toho. Hlavní vchod do dvora býval v nynější ulici sv. Josefské a blíže něho stála hlavní část stavení, vlastní to sídlo arcibiskupův. Zde byla velká síně či palác ozdobená od biskupa Jana z Dražic, dále komnata ozdobná s ložem, v které r. 1307 před volbou Jindřicha Korutanského čeští pánové bouřlivou schůzi měli, v níž pan Tobiaš z Bechyně, posmíval se těm, kteří chtěli míti krále domácího, říka, aby šli do Stadie a tam některého sedláka Elišce Přemyslovně za manželku dali, od pana Oldřicha z Lichtenburka mečem proboden jest a kde i synovec jeho zavražděn jest od Hynka Krušiny z Lichtenburka.

Arcibiskup Arnošt z Pardubic vystavěl v přízemí malou síň, kardinál Jan Ůčko z Vlašimi dal starou síň obnoviti a přistavěl novou hoření síň, mnoho komnat a potřebných stavení. Zde se odbyvaly duchovní soudy, zde konány synody kněžské a dala se rozličná jiná řízení. V zadních částech dvoru blíž mostu a řeky byla hospodářská stavení. Podnes spatřuje se v úzkém dvorečku v domě čís. p. 47—III. „u tří zvonků“ v ulici k mostu spodek věže s gotickou branou na východ obrácenou a na polo zasypanou, na věži jsou pak dva štíty, z nichž na levém jest po-

sud zachovalý znak biskupa Jana IV. z Dražic, totiž tři vinné listy. Zdá se, že tato věž byla průchodem z přední části domu arcibiskupova do zadního dvoru. — Roku 1367 zatopila povodeň sklepy až na vrch.

V slavném tomto dvoru byla od neznámého času kaple sv. Antonína, zvláštní to obročí hojně nadané. Jinou menší kapli domácí založil později Jan Očko v hoření síni dvoru svého, která byla r. 1370 s velkou slávou vysvěcena, dle Hájka 7. července u přítomnosti Karla IV. a syna jeho Václava „k poctivosti umučení Božího.“

V domě arcibiskupském daly se zvlášť počátkem XV. století důležité a s počátky bouří husitských souvisící věci. Tak konal zde již 14. května 1408 arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hasenburka slavné zasedání, v němž kněz Matěj z Knína odpřisáhl bludy Viklefovy o svátosti oltářní, z nichž nařknut byl. Ve středu 16. července 1410 dal týž arcibiskup na dvoře svém knihy Viklefovy, které rozkazem jeho mu odevzdány byly, veřejně spáliti. Dálo se to před mnohými preláty a duchovními. Arcibiskup dal dům odevšad zavřít a branným lidem hlídati a sám zapálil hranici s knihami. Když hořely, zpíváno „Te Deum“ a zvoněno na zvony jako za mrtvé. Arcibiskup byl za to od strany Husovy mnoho pronásledován a potupnými písněmi haněn, že „Zajíc biskup Abeceda spálil knihy a nevěda, co jest v nich napsáno“. Následkem toho rostlo jitření, an Hus bouřlivou disputací spálení knih odsuzoval. Dne 27. srpna 1414 konána v domětom synoda duchovenstva, do níž Hus puštěn nebyl.

Při počátku bouří husitských obsadil 17. října 1419 pan Čeněk z Vartenberka, nejvyšší purkrabí, dvůr arcibiskupův četnými královskými žoldnéři, aby pořádek udržen byl, avšak již 4. listopadu potom učinili Husité vedením Mikuláše z Husí útok na Malou Stranu a královští, ač z domu arcibiskupova, z domu saského i ze hradu střelbou na ně doráželi, musili k večeru utéci na hrad, načež Pražané ihned do domu arcibiskupova vpadli a odtud hojnou kořist odnesli. Bojováno až do půlnoci. Okolo 4. hodiny nazítří sestoupilo král. vojsko na Malou Stranu a zapálilo radnici, dne 5. listopadu hned ve dne zapálili královští školu u sv. Mikuláše a Husité pomstili se za to zloupením dvoru arcibiskupova a zbořením i zrušením rozličných staveb v něm. Posléze husitští Pražané zapálili a zničili 9. května 1420

celý dvůr arcibiskupův, v němž shořela také krásná kaple sv. Antonína i druhá menší domácí kaple umučení Božího. (Tomkův Dějepis Prahy I. 17. II. 112. III. 457. 484. 553. IV. 51.)

Dlouho byly na místě nádherného tohoto dvoru děsné zříceniny. Císař Maximilián II. daroval r. 1570 část zřícenin malostranským řezníkům k zřízení porážky, která však provedena nebyla a jiný díl dal se svolením téhož císaře r. 1571 arcibiskup Brus z Mohelnice svému lékaři Michaelu z Lambštejna. Z bývalého velkého a v dějinách českých velepamátného tohoto dvoru zachovala se pouze zmíněná věž, která v tmavém a špinavém dvorečku příšerně stojí žalujíc do zuřivých vášní, které slavné toto sídlo zničily.

Kostelík sv. Kříže menšího

v Poštovské ulici.

Ctihodnými památníky dávných věků kdy u nás svatyně slohem románským budovány byly, jsou tři okrouhlé kaple v Praze: sv. Martina na Vyšehradě, sv. Longina na Rybníčku (zrušená) a zvlášť kostelík sv. Kříže menšího na rohu ulic Poštovské a Konviktské, z tří těchto svatyní největší. V starém podhradí Pražském bývalo podobných okrouhlých kostelů někdy více, tak byl původní kostel Panny Marie na Týně okrouhlou kaplí a sám první kostel sv. Víta, zbudovaný sv. Václavem, byl svatynkou okrouhlou a nevelikou. Později ustoupily staré románské kostelíčky ty větším a nádhernějším stavbám a pouze tři jmenované zachovaly se v Praze do času našeho.

Kostelík „sv. Kříže menšího,“ zvaný takto na rozeznání od kostela sv. Kříže většího, jenž stál od r. 1256 při klášteře Cyriáků za židovským městem, uvádí se písemně poprvé sice až r. 1365, pochází však dle stavby aspoň z XII. ne-li dokonce z XI. století. V XIV. století byl farní, a podací právo jeho měli dle mínění Tomkova členové měšťanské rodiny Pražské Názů. Farářové uvádějí se: Jiljí (1365), Mikuláš (1369—1380), Jan (1402—1411) a Štěpán z Otlingen v Pasovsku (1411). Dle kostelíka toho slula tehdejší nynější ulice Konviktská „ulicí sv. kříže“. V rohu u kostelíka stála fara. Uvnitř svatyně té byly r. 1379 tři oltáře. Roku 1384 platil plebán u sv. Kříže papežského desátku pololetně 6 grošů.

Fara sv. křížská zanikla bezpochyby ve válkách husitských a kostelík byl zanedbán. — Po bělohorské bitvě dostali Dominikáni r. 1625 osadu sv. Jiljí s farním chrámem a kostely ostatními, na ní se nalézajícími, mezi nimiž i kostelík sv. Kříže se uvádí. Jan Jedlička řečený Moravec a manželka jeho dali svým nákladem v letech 1673 a 1674 kostelík důkladně obnoviti a zasadili nad dvěře zvenčí pamětní desku o této opravě. Tehdáž byl kostelík obklopen zdi a stál na starém hřbitově, na němž osadníci sv. Jiljí bezpochyby z nejbližšího okolí pohřbívání byli. Na hřbitově byla kostnice s množstvím lebek a kostí lidských. Uvnitř kostelíka byl oltář s větším obrazem sv. kříže a menším obrázkem nad ním, představujícím anděly, nesoucí nástroje umučení Páně. Na evangelní straně nalézal se ve zdi starobylý svato-stánek a na vížce visely dva zvonky. (Tomkův Dějepis Prahy I. 220. III. 145. V. 176. Prodrum 228. Úmrtní matriky na faře sv. Jiljí od r. 1672. Popsání Prahy od Zapa 182. Kirchengesch. Frindova I. 380.)

Za císaře Josefa II. byly kostelík i hřbitov r. 1784 zrušeny a r. 1789 měšťanu Josefu Budínovi za 200 zl. prodány. Roku 1862 chtěl majetník sousedního domu, je muž i kaple náležela, svatyni tu strhnouti a místo její zastaviti. Proti tomu povstali však důrazně přátelé umění, dějin a starožitností Pražských a k jich naléhání koupila obec Pražská starou kapli, když Umělecká beseda se nabídla, že o důkladnou její obnovu pečovati bude. Oprava stavby provedena byla v letech 1863—1865. V pozadí kaple založen byl malý sad na bývalém hřbitůvku a na místo staré zdi, která kapli od sousedních ulic oddělovala, dána jest vkusná železná mřížka, zhotovená dle nákresu akad. malíře Mánesa. Daroval ji sem kníže Fürstenberk Křivoklátský. Kaple skládá se z kruhového prostoru a z nižší polokruhové apsidy s románskými ozdůbkami pod římsou, jest celá klenutá, žlábký krytá a zakončená otevřenou kamennou vížkou s okenními otvory, které jsou románskými sloupky na dvě rozděleny. Při opravě vnitřku nalezly se pod dlažbou zajímavé zbytky prastaré cihelné podlahy a na stěnách stopy starých maleb. Největší zásluhu o upravení vnitřku svatyně této získal si akad. malíř Bedřich Wachsmann, jenž jménem Umělecké besedy potřebné příspěvky (přes 6.000 zl.) sbíral a veškeré opravné práce řídil, sdělav zdarma i nákresy k oltáři a ostatním předmětům. Ač-

koli pak vnitřní vyzdobení není posud dle prvotního úmyslu Umělecké besedy úplně provedeno, činí svatyně tato na příchod jeho neobyčejně slavnostní dojem.

V apsidě nad oltářem vymalován jest od Petra Maixnera na vápné krásný obraz představující Spasitele v slávooblouku a orodující Matku Boží i sv. Jana Křtitele. Krásný románský oltářík sv. kříže zhotovený dle nákresů Wachsmannových, má stůl z pískovce a na něm predellu ze dřeva bohatě řezanou, malovanou a dvěma roztočilými obrázky, představujícími sv. Jana Miláčka a sv. Lukáše, ozdobenou. Obrázky ty maloval akad. malíř Popelík. Nad svato-stánkem jest mosazný románský kříž, na němž tělo Spasitelovo jest pozlaceno a na koruně i pásu českými drahokamy ozdobeno. Šest vkusných svícňů jest ze zinku zhotoveno od pasíře Zimmera, od něhož i ostatní kovové předměty pocházejí. Nad vítězným obloukem jest nový obraz na vápné od Petra Maixnera: Zvěstování Panny Marie, nákladem velkovévodkyně Toskánské Marie Antoinetty, malovaný.

Na epištolní straně spatřuje se starý, ze 14. století pocházející nástěnný obraz: Korunování Panny Marie, jež malíř Fr. Sequens krásně obnovil. Pod ním jest rovněž tak starý, avšak valně porouchaný obraz na vápné, jenž bezpochyby smřl Panny Marie představoval. Na straně evangelní nalézají se velmi zašlé nástěnné obrazy, z nichž dolejší představuje sv. tři krále a hořejší několik svatých. Jest naděje, že i tyto staré malby obnovy dojdou. Dolení části zdi v apsidě i pod klenbou ozdobeny jsou malbou koberecovitou. Kromě toho visí před oltářem románská lampa a zvoneček. U dveří stojí nová skříň na kostelní náčiní, ozdobená třemi obrázky. Náčiní kostelní, jež Umělecká beseda pořídila, jest dosti bohato, vesměs dle nákresů Wachsmannových v slohu románském provedeno a chová se nyní v Staroměstské radnici.

Umělecká beseda vydala r. 1864 litografovaný obraz této kaple ve prospěch obnovy její. Posléze byla opravená svatyně tato dne 29. května 1879 od Jeho Emin. nejd. p. kardinála arcibiskupa Bedřicha Schwarzenberga církevně požehnána. Den ten byl radostným svátkem obyvatelům Poštovské ulice, kteří své domy zelením i prapory ozdobili. Ku slavnosti přišli zástupcové města, Umělecké besedy a množství zbožných lidí, radující se, že po 100 letech v starobylém kostelíčku tom

opět mše sv. se slouží. Kaple náleží nyní obci Pražské. Pohřichu nesplnilo se posud obecné přání, aby v ní mše sv. aspoň několikrát do roka se sloužila.

Nepořádné milování kazi Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čapek*.

(Pokračování.)

„Pusť mne, ty kotě,“ řekl za chvíli už mírně rozložený Soudek k dceři své, „já nejsem zlý, jsem dobrák, ale proč matka začíná, proč mne nenechá a stále podpichuje! Já mám zlosti sám na sebe dost —“

„a vidíte tatínku,“ převzala mu Liduška slovo, „kdybyste u nás zůstal a do hospody nešel, my bychom zajisté mrzutou chvíli vám nepřipravily, jako ti vaši soudruzi v hospodě.“

„Viď starý, dnes už to bylo posledně,“ vmísila se vlnivě v řeč Soudková, „co jsi prohrál, Pánu Bohu poručeno.“

„Však už se tak nestane,“ sliboval Soudek, „a nyní pojdte spat.“ Ženské v kleče se modlily, Soudek prý dnes klečeti nemůže, bude se modliti v leže. Že slovu nedostál, prozradil hlasitý jeho chrapot. Matka dceru na noc políbila a domácí bouřka přešla a bylo noční ticho, noční klid.

Jen u Nátla ještě světla dost. Nátl se jmenuje vlastně Nathan a příjmením David a patří mu malá krčma nebo „herberk“ ve vsi. Prodává kořalky a rosolky a v neděli a o svátcích pivo. Peněz prý nepotřebuje, dává na dluh. Na splátku přijímá peří a obilí a výjimkou jiné věci jako máslo a vejce. Není dávno ve vsi a místo toto dohodil mu jeho švagr Šimek dohazovač. Nechybil prý, vede se mu dobře a lidé mu nosí jako do jesliček. Dnes u něho slaví Jílek s Bílkem svůj poslední dobrý den ve Vitině. Okolo nich jest as půl kopy nádenníků a čeledinů a statně jim připíjejí tak, že mnozí už dostávají mžitky. Jílek jim slibuje, že jim pošle každému z Ameriky svou a své ženy podobiznu. Nepoznají ho na ní. Bude mít dlouhý vous, tváře jako kvítí a jeho žena bude mít hedbávné šaty jako nějaká úřednice z města. Když to slyší Bílek, jest celý blažený, v rozkoši jen plove a na Jílka se usmívá a v duchu myslí, že žena jeho nebudo cho-

dití již v kanafasové kytli. Šimek a výpomocný vešli do dveří.

„A, to jsou hosté, poníženě vítám jemnost pane učiteli; ráčejí zde jest místo, zde napřed,“ tak otáčel se kolem nich Nátl.

„Nechte řeči a přineste pivo ale dobré,“ poroučel výpomocný.

„Jako malvaz, že mu na světě není rovného, žádné patoky nejsou u mne na prodej — ráčejí býti spokojen s Nátlem jemnost pane a blahoslavit hvězdu, která jim cestu k Nátlovi ukázala.“

„Jest to skutečně škoda pane učiteli, že dříve nechodil jste k Nátlovi, abychom se byli blíže seznámili,“ těmito slovy obrátil se k němu Jílek, „mohl jste mnoho veselých hodin mezi námi strávit. Ale vy jste byl pečený, vařený u Matesa a já myslím, že vám slečna Tona udělala.“

Výpomocný se zapálil a Jílkovi odsekl: „Nechte tlachu a zvláště slečnu Tonu v pokoji, člověk má svobodnou vůli a může jít kam chce.“

„Ano máme svobodnou vůli, ale kam jít chceme to nemůžeme, to nejde v Čechách, to může býti jen v Americe, v zemi svobodné. Já bych býval aspoň časem také zašel k Matesovi, ale lidé jako tenhle Holub a jiní dívají se na jednoho s půdy.“

U Nátla jest jinak. Ten mne rád vidí a rád obslouží a nikomu nepřekážíme, nejsme sprostým. Ostatně Holub nemá proč býti pyšným a pyšní páni padávají s koně. V jeho statku to je pravda líbí se mi „šiml“, a při tom se dal do hlasitého smíchu, Jílek a mnozí smáli se s ním. — Holubovic Veronice říkali přezdévem „šiml“, protože byla bělojasných vlasů.

Nátl přinesl pivo. Jílek nutí do něho, může se pít dost a dost, on bude platit, dnes prý mu na jedné anebo dvou zlatkách nezáleží a také se nezahodí. Kamarádi chválí za to jeho rozum a zase připíjejí mu na zdraví. Než v tom hluku se zarazili, něco cinklo. Co to bylo, že to tak divně zaznělo? Nepraskla žádná sklenice prudším nárazem, ale byl to hlas zvonku z ulice. Šimek běží k oknu a hned zvěstuje, že jde kostelník s panem farárem někým a oba chvátají. Už to má, už ví kam. Do Holubovic statku zaopatřit nemocnou ženu. Poznal je, mají svítilnu rozžatou. Tato zpráva špatně se hodila do živé jejich zábavy. Byla tím zkažena.

Nebo divně to dojme každého, když vidí kněze pospíchat s převelebnou svátostí k nemocnému. V okamžiku tom cítí

se i nevěrec jako elektrickou jiskrou dotknuta a duch jeho se probere ze všedních myšlének a starostí. Snad jest to přece pravda, že život náš se smrtí nekončí, nýbrž že duše svleče ze sebe tělo jako nějaký obnošený šat a uvolní se jako duch, aby tam za hrobem s úplným vědomím toho, co na světě činila, čím prospěla, komu ublížila, co zavinila, předstoupila před soudce spravedlivého a vzala z rukou Jeho odměnu anebo trest. A jaký trest? věčný. A co to je věčný trest? peklo. A kdo tam přijde? Dráči, cizoložníci, zlodějové, opilci, zatvrzelí hříšníci — hezká to cháska! — A kam přijdu já? — — K vyšším takovýmto a vznešeným myšlénkám přichází na chvíli aspoň nevěrec, spatří-li kněze jíti k nemocnému. A proto nevěrci nenávidějí kněze i jejich svaté učení, že jim připomínají, že nezahynou jako nemá tvář, ale že žijí budou na věčnosti věčně; že jim připomínají, nač oni by rádi zapomněli, ale zapomenouti nemohou.

I zpitých soudruhů Jílkových Šimkova zpráva se dotkla. Vzpomínají na Holubku, která prý byla dobrá duše, ani kuřeti neublížila, k čeládce laskavá a chudým co učinila, to ví jen Pán Bůh. Tak je toho mnoho. Litují ji a pivo už jim nechutná. I Jílek je náhle vážný. Myslí, že to pro něho špatné znamení. Ona se připravuje na věčnost a já do Ameriky — tak hloubá — kdo z nás je šťastnější? V Americe-li kněží jsou, kteří hned na zavolání byli by pohotově mne s Bohem smířiti i za času nočního? Což když nejsou, jak pak to bude? — Trapné ho napadaly myšlénky. On aby se jim ubránil představoval si sama sebe jak místo těžkého kladiva drží jen štětec lehký jako pírko v ruce a jím si po papírku hraje. Okážou mu to a on to dovede. Dovede těžší věci, velké žlaby z kamene vytesat, proč pak tak lehkou věc ne! Ale upokojiti se již nikterak nemohl, tím méně býti veselým. Nejlépe prý udělá, když vstane a půjde domů. A také vskutku vstal, pobídl Jílka, aby také šel. I výpomocný i Šimek toho měli nyní dost, jenže každý v jiném smyslu. U výpomocného to bylo znáti na chůzi a dohazovač, že u Matesa vyhrál a u Nátlá od čeledínů se dověděl na sta ehyb koňů a dobytka, jež chovali hospodáři ve vsi, o nichž jindy by nezvěděl. Budou se diviti, až při prodeji po tajmu jim je vystaví — však za dobré zpropitné o nich pomlčí. I Nátl dnes dobře usnul. (Pokrač.)

Oběti lidské zloby.

Obrázek z české diaspory.

(Pokračování.)

VI.

Ubohé dítky!

Teta starala se mateřsky o potřeby jejich tělesné; činili bychom jí křivdu, kdybychom to chtěli zatajiti. Avšak když zmínily se o tom, že je na čase, aby vrátily se k dobrému dědovi a braly podílu na náboženském vyučování, usmála se tetička velmi škodolibě a pravila krátce, aby jí daly pokoje. Řekla dále: „Psala jsem dobrému otci vašemu a rozkaz jeho zní, že máte, pokud nevrátí se z cesty, zůstatí zde a poslouchati mne.“

Něco pravdy měla slova její, ale úplně pravdiva nebyla. Paní Drůžecká psala bratru svému do Švýcar, že se to nijak neshoduje se ctí rodiny jejich, aby dítky jeho Marie a Terezie navštěvovaly školu katolickou. „Do školy té chodí dítky nádeníkův a továrních dělníků, které nemají nikdy kloudného obleku a kalého slova v ústech. Mimo to je katolická škola toliko jednotřídní a nedivno tudy, že nenaúčí se v ní žáci ani čísti, ani slušně se podepsati. Mluvila jsem s mnohými vzdělanými pány a nikdo z nich nebyl mi tou radou, abych dcerušky své do katolické školy posílala. Rozhodla jsem se tedy, že jim opatřím učitele, aby vyučoval je u nás doma. Budu míti i učitele i dítky na očích a neopomenu se častěji přesvědčiti o pokroku v učení. Co se týká vyučování náboženského, není tak na spěch, na jaře teprv počneme.“

Pan Valter nenamítal ničeho. Zdali tušil, co sestra jeho zamýšlí? Možná. Avšak upokojil se bezpochyby tím, že slib svůj nikdy nezrušil a složil celou zodpovědnost na laskavou sestru svou. Domníval se, že dítky jsou dosti starý, aby samy se staraly o odkaz matčin a pokud je znal, věděl, že budou tetičku svou tak dlouho znepokojovati, až jim povolí. Než v tom se zmýlil nemálo. Paní Drůžecká stála na úmyslu svém pevně a užila i násilných prostředků, aby dokonala dílo své. Marie i Teresie byly opatrně střeženy. Nepřišly přes prah domu. Stále byly voděny do zahrady, která plná jsouc květů a vůně byla pro ně příjemným žalářem. Vyšly-li kdy na návštěvu, dělo se to v krytém povozu a k protestantským přátelům a známým. Ani jediné slovo katolické nadotklo se slechu jejich, ni jediná kniha ani jediný

obraz katolický nepřišel jim na oči. Za to hovořilo se stále o krásných řečích pastoremých, o milém zpěvu v kostele, o slavné konfirmaci protestantské. Přicházely občas dary, knihy plné jedu a nenávisti proti církvi Římské a její hlavě, proti bohoslužbě katolické.

Jak ustrnuly nebohé dívky, když počínaly chápati, v jaké pasti se ocitly.

„Terezko, drahá sestro, nyní musíme býti stály a věrny své víře,“ pravila plačíc Marie mladší své sestře. „Matko Boží samá se ujmi nás opuštěných! O, že umřela tak brzy dobrá matička naše!“

Na odpověď zavzněla z úst Terezičinych slova známé písně:

„Své víře věrna zůstanu —
totéž heslo žiti mého,
bych jedenkrát do stanu
vjíť mohla Pána svého.“

Své víře věrna zůstanu,
bych život ztratit měla,
vždyť život za to dostanu
a příští slávu těla.“

A po té hovořily dívky o tom, čemu se učily u děda z katechismu, připomínaly si slova, kterými se dobrý ten pěstoun s nimi loučil a plačky slibovaly, že zůstanou věrny náboženství své zesnulé matky.

Výučování obou dívek převzal protestantský učitel, letitý přívětivý pán. Učení se luteránskému katechismu odmítly zcela rozhodně a knížku „Lutherova výkladu“ roztrhaly na kusy. Za to však dostalo se jim tělesného trestu a tím přísněji bylo na ně dohlédáno. Nebohé dívky!

„Ta pověra katolická zahnízдила se již hluboko v srdci dítek,“ pravila kdysi paní Drůžecká, „musíme ji brzy stůj co stůj vypuditi.“

Jedenkrát setkaly se obě sestry u plotu zahrady s několika katolickými děvčaty, právě když šly ze školy.

„Jak vám říkají?“ ptala se nejstarší dívka, sestřiček.

„Marie a Terezie,“ odpověděla tato.

„Jste katoličky, anebo evangeličky?“ tázala se dívka dále.

„Jsme katoličky a chceme jimi vždy zůstat.“ Při těch slovech propukla Marie v slzy. „Podívejte se, mám ještě tu obrázek Panny Marie na prsou uschovaný. Bojím se, aby ho teta u mě nenašla.“

„Uteče pryč odtud,“ pravilo jiné děvčátko a ukazovalo k blízkému lesu.

„Márinko, Terezko! Dítky, kde zas vězíte? Co tam děláte?“ ozval se náhle hlas z okna domu. Byla to teta Drůžecká, která pohřešila dítky z dosahu orličího oka svého. Ulekány vrátily se dívky do prostřed zahrady.

„Slyšela jsi, co nám řekly ty děti? Máme odtud utéci,“ pravila Tereška sestře a oči při tom jí zazářily divným leskem.

„Sestro, kdybychom jen mohly uprchnouti a vrátiti se k dědovi!“ Nepovázily. že je to cesta na slabé dívky příliš daleká,

Několik dnů na to pokusily se skutečně o útěk. A jak se jim podařilo? Ušly ve spěchu kus cesty, zahradník je dohonil a přivedl zpět. Paní Drůžecká lehce se usmála, když je uzřela. „Bloudi, jenom jediná cesta vede odtud a po té nechcete mně kráčet.“

Bůh sám ví, kterak těžký, dlouhý boj prodělaly obě dívky v nitru svém. Nevěděly, kde dlí otec jejich, protože teta ani slovem o něm se nezminila a nemohly si mu tedy ani písemně postěžovati.

Po půl roce stihla je nová rána. Otec jejich nedlel více mezi živými. Konaje procházku v horách švýcarských, odvážil se do příkrých vysokých skal, jichž jen stěží dosahuje noha lidská a zaplatil odvahu svou životem. Smekl se po hladkém balvanu a zmizel v prohlubni bezedné, kam ani slunko nemá více přístupu.

(Dokončení.)

Katolická fara v Aši.

(Pokračování.)

VI. Škola.

Slíbili jsme hned na počátku rozpravy své, že pověsíme si vedle dějin katolické fary Ašské i činnosti duchovních správců její v trojím úřadě Kristově, a sice učitelském, kněžském a pastýřském. Na tomto místě naskytá se nám vhodná příležitost, abychom ukončivše v hlavních rysech popis zevnějšího vývoje fary zdejší přikročili i k vnitřnímu ústrojí její, pokud se týče chrámu Páně, školy a soukromých příbytků věřících. Než i tu přidržíme se historického postupu a opíráti hodláme líčení své o udaje dějepisné.

Co se týká tedy učitelského úřadu, který záleží v hlásání slova Božího či pravdy katolického učení dospělým i malým a v hájení jeho proti bludům, chváliti dlužno svědomitost farářů zdejších, že vždy a bez únavy plnili povinnosti své,

nedadouce se zastrašiti ani neúspěchem práce ani příkořím od jinověrců jim činěným. Ve smíšených osadách jest zvláštní váhu klásti na kázání slova Božího. Bohoslužba protestantská sestává jak známo z výkladu „neporušeného“ evangelia, čtení pisma sv. dle překladu Lutherova a zpěvu duchovních písní. Katolíci žijící mezi luterány požadují na duchovním vůdci svém, aby zhusta a zevrubně vykládal jim, v čem liší se od jinověrcův a proč za pravdu přijímají články víry, které novotáři století XVI. byli zavrhlí. Aby zadosti činilo se oprávněnému požadavku jejich, hlásá se na každý svátek a neděli po dvakráte slovo Boží a s nevolí nesl by to věřící lid, kdyby měl se ve dny ty spokojiti s jedním toliko kázáním. Při ranních i velkých službách Božích čte se nejprvé ve mši sv. první evangelium, na to po způsobu ve starší církvi obvyklém odloží kněz roucho mešní a vystoupiv na kazatelnu opakuje blahověst v jazyku mateřském a činí o ní buď kratší anebo delší promluvu ke shromážděnému pozorně poslouchajícímu lidu. Po skončeném kázání vzbuzuje lid hlasitě tři Božské ctnosti, zatím co kněz chystá se pokračovati ve mši sv. Výsledek pilného hlásání pravdy křesťanské jest úplná známost katechismu zvláště u starších věřících a utěšené sebevědomí katolické, které bychom v ostatních krajinách vlasti naší nadarmo hledali. Odpolední tak zvaná křesťanská cvičení konají se občas v přífařených osadách a těší se hojnému účastnictví dítek i dospělých.

Než nejenom o náboženském vzdělání starších postaráno jest svědomitě při faře sv. Mikuláše v Aši, nýbrž i dítky těšily se a posud těší zvláštní pozorností svých pastýřův. Slíbili jsme již svrchu, zmíníme se o horlivé obětavosti prvního faráře Jana Matouše Behra, že činnosti jeho ve věcech školských později se dotkneme. Vidí se nám toho zvláštní potřeba, poněvadž za dnů našich podceňuje se někdy snaha a horlivost duchovního správce při bývalých školách farních a na druhé straně příliš se doráží na zřízení škol nynějších.

(Pokračování.)

Z listů sv. Teresie.

Z francouzského přeložil J. Havel.

(Dokončení.)

Jakého ponětí dosáhli bychom o úsudku člověka, který, maje něčeho potřebí k zacho-

vání života, odmítl by to, kdyžby se mu toho naskytlo. Pravila jsem též, že máte býti jako zemský červ. Vlastností ale červa jest, býti vždy tělem k zemi obráceným, býti vždy ponížným a podaným nejenom ku svému Stvořiteli ale ke všemu stvoření, a nikdy se nebouřiti, ačkoli bývá nohami šlapán a ptactvem týrán. Podobně říci lze o tom, kdo se modlí, i on plazí se u nohou, ano tělo se vzpírá proti duchu a nesčíslnými klamy a znepokojováním mu předkládá, by vším jiným s větším zabýval se užítkem jako na př. pomáhal bližnímu v potřebách jeho, aby studoval, by s prospěchem kázati mohl, neb vykonával jiné povinnosti své.

K tomuto lze odpověděti, že máme vždy více se starati o vlastní své potřeby nežli o cizí, a že láska dobře uspořádaná počíná vždy od sebe samé, a že pastýř, plnící povinnosti své, státi má na místě nejvyšším, aby přehlédnouti mohl stádo sobě svěřené, zdali naň vlci nedorážejí. A tímto místem vyvýšeným jest modlitba.

Přistupme opět ku přirovnání našemu, ku červu zemskému; může týrán býti ptactvem nebeským, přece se nepozdvihuje a nevystupuje z nízkosti a podanosti, kterou jest povinen Stvořiteli, která záleží v tom, že neopouští místa mu vykázaného. Podobně i člověk setrvati má na místě sobě určeném, jež jest místo modlitby, ačkoli ptáci — daemounové — ho pokoušejí a týrají jak obrazy tak i myšlénkami nemístnými a odvracejí pozornost jeho nesčíslným znepokojováním, zavádějíce ji brzy na tu, brzy na onu stranu. Veliké jest neštěstí, že srdce následuje myšlénku; ale toť zase veliký modlitby užitek: snášeti trpělivě vše nepohodlí a to jest ono, co nazýváme dáti se v obět zápalnou, totiž úplně zničiti obět v ohni pokoušení, že z ní nic nezbyvá. —

Zajisté nemáme se domnívati, že by setrváním v modlitbě byl čas zmařený, ani když bychom nepocítili žádné značné útěchy. Toť naopak právě veliký zisk, poněvadž byla to práce nezištná a pro slávu Boží. Neboť, ačkoliv se zdá, že pracovali jsme bez užitku, přihází se nám přece to, co dětem, pracujícím na poli otce svého; neobdržíjí sice denní mzdy, jako ostatní, ale přijímají odměnu plnou na roku konci.

Toto mnohou má podobnost s modlitbou Páně v zahradě Olivetské. Prosil tam otce svého, aby ušetřil Mu oněch hořkostí a strastí, jež vždy pocítujeme, máme-li přemoci slabost povahy lidské. On neprosil, aby zbaven byl utrpení, ale odporu, který přirozenost jeho kladla proti utrpení. On prosil za slabší člověka část, aby síla duchovní sdělila se s tělem tou měrou, aby i ona schopna byla snášeti vše jako

duch; ale neobdržel jiné odpovědi, nežli pti kalich hořkosti, totiž přemoci slabost a choulostivost těla; aby nám tím dal na srozuměnou, že, ač pravý Bůh, neprestal přece též býti pravým člověkem, podaným právě tak, jako my, starostem a strastem.

Kdo připravuje se k modlitbě, má býti příčinným jako mravenec, nemá jako onen nikdy ochabovati v práci, pokud jest léto, ale shromažďovati zásoby pro zimu a nečas a potopu, aby nezahynul v době nepohody, jako živočichové neprozřetelní. A čas onen povodně jsou pro člověka smrt a soud. Konečně, jdouce k modlitbě, oděti máme roucho svatební, roucho slavnostní, roucho dnů odpočinku a pohodlí. Nebo v oněch dnech každý se krášlí, pokud mu možno; nešetří se nákladu, aby oslavena byla doba slavnostní. V tomto světě není možno státi se velikým spisovatelem, vznešeným dvoranem bez muohé práce a nákladu. Podobně, chceme-li se státi dvořany nebeskými, dosíci vědění andělů, třeba též, abychom vynaložili mnoho času a namáhání.

Teresia.

DOPISY.

Ze Žižkova, 10. října 1882.

„Jdi kraj světa — a najdeš města bez hradeb a věží — ale města bez chrámu a oltáře a obětí nenalezneš.“ Tímto výrokem Ciceronovým dokazovali jsme v páté latinské, že není národa v širých krajích světa bez náboženství. Když jsem v roce 1877 do Žižkova byl poslán, abych tu do srdce mládeže štípil zásady křesťansko-katolické, tu často klonil jsem hlavu svou v přemýšlení, opakuje si výrok Ciceronův „nenajdeš města bez chrámů“ — a rozhlížeje se po osadě tak rozsáhlé jako jest Žižkov. Tak často jsem v duchu volal Cicerona, aby prošel se mnou mnohé a daleké ulice města a hledal, kde že jest tu chrám, kde oltář, na němž by se Bohu obětovalo; zajisté že by byl pak Cicero doplnil onen výrok svůj slovy: „ale na Žižkov se to nevztahuje.“ — Město čítající přes 20.000 katolíků a přes 3.000 školních dítek chrámu Božího nemá. Jest to město moderní, vykvět učení novověkého — pravé dítě století devatenáctého. Myslil jsem v prvních dnech svého zde pobytu, že jsou tu sami Husité a Boží bojovníci: Ulice: Husova, Poděbradova, Harantova, Miličova, Chlumova, Kališnická a t. d. — náměstí: Basilejské, Prokopovo, Žižkovo, Kostnické a t. d. — domy: u Božích bojovníků, u Jana Žižky, Husi, Jeronyma a

na těch chodnicích kalichy, toť předce není sídlo katolíků, domníval jsem se. — A ejhle! když jsem se se školou seznámil, k svému největšímu podivení jsem seznal, že v každé třídě jest průměrně jedno dítě helvetského vyznání, ostatní jsou katolické. Ale s jakou obtíží mohly tyto dítky v duchu křesťansko-katolickém býti odchovány! — Byl jsem tu po 4 roky sám a tu mi nezbyvalo nic jiného než, aby nezůstala některá třída bez vyučování sv. náboženství, abych dvě třídy při vyučování náboženství spojil, tak že v mých hodinách bývalo 150—160 dětí najednou. Kdo naše smělé Kozáky v jejich zábavách mohl kdy pozorovati, ten si nemůže učiniti pojem, co jest to, 150 žižkovských chlapců v jedné třídě vyučovat. Práce jsem měl vždy dosti, jmenovitě ale tenkrát, když katecheta německé školy odešel, a já byl požádán, abych dítky německých škol po odpoledním vyučování alespoň k přijímání sv. Svátostí připravoval. Nejvíce mi na srdci ležela návštěva kostela. Kostel na hřbitově v Olšanech malý a odlehlý a cesta k němu nepohodlná v počasí deštivém. „Kolikrát budeme moci s dítkami jíti na služby Boží do Olšan,“ tak často jsem v duchu uvažoval. Jednu neděli šli chlapci, druhou neděli přšelo, třetí neděli váł studený vítr, čtvrtou šly děvčata, a tak se to střídalo, jednou šly děti a nekolikrát pro špatné počasí nešly, času zimního přišla návštěva kostela docela z programu. Nejhorší rok byl 1879, když kostel v Olšanech byl uzavřen, aby byl úplně opraven. Byli jsme na holičkách, měli jsme po celý rok býti beze služeb Božích. I odhodlal jsem se k tomu požádati J. Em. nejdůst. p. kardinála o povolení, bych pod širým nebem mohl v neděli a ve svátek pro dítky mši sv. sloužiti. Po obdržení dovolení konány byly první služby Boží v Žižkově na náměstí před školou dne 11ho května v neděli IVtou po Velikonoci 1879, a tak dalo se až do ukončení školního roku. Těmito nesnázei puzen hledal jsem srdce křesťanské, které jsem hleděl rozohniti myšlenkou a touhou, aby v Žižkově katolický kostel byl postaven. Ještě dnes tane mi živě v paměti, když jsem jich 30 s pomocí Boží našel a shromáždil, v jakém nadšení byli pro věc svatou, když jsem k nim volal: „Obec chudých! ano více než chudí jsou obyvatelé Žižkova, vždyť nemají, kde by v dobách velikých utrpení útěchy hledali, vždyť nemají, kde by v soužení svém ku křesťanské trpělivosti se povzbuzovali;

oněch 20:000 katolíků nemají až doposud žádného kostela, žádného oltáře, kazatelny, zpovědnice. — O dvakráte chudí, kteří v chudobě své ani kostela nemají! Což bude z těch dítek, které zde vyrůstají, když jim nedopráno ani zahřívati se na výsluní výkonů náboženských! Kristus je volá: Nechte jich ke mně přijíti! kde ho budou hledati, když on nemá mezi nimi svého stánku. Co bude z těch dítek ubohých, když jim duch křesťanský cizím zůstává! V nadšení jsme počali, heslem naším bylo a jest: ať v brzkém čase katolický kostel jest ozdobou Žižková. — Jeho Em. nejd. p. kardinál s ochotou přijal milostivě protektorát nad dílem naším. A Bůh dílu našemu žehnal a žehná. Dnes můžeme říci, že s pomocí Boží máme již 10.000 zl. na kostel sebraných, místo jsme obdrželi ku stavbě od města zdarma a deputaci, která v záležitosti kostelní u Jeho Veličenstva meškala, bylo dáno nejmilostivější ujištění, že nám poskytnuta bude značná pomoc z nábož. fondu. — Avšak i nepřátelé kostela nezustali nečinnými; když nemohli jinak nastříti žida, který protestoval proti tomu, že obec dala zdarma pozemek a 5.000 zl. na stavbu fary, ale dostalo se mu jak od okres. hejtmanství v Karlíně tak i od místodržitelství náležitého poučení, že i kostel a duchovní správa jest potřebou obce, a že tedy obec, která svým zastupitelstvem spravuje jmění obecní, z něhož k dobročinným účelům i mimo obec přispívá, tím více může přispívat k svým náboženským účelům, které jsou také potřeby obecní. — Hubováno bylo také od některých na moji opovážlivost, že jsem se mohl osmělit v Žižkově pravím v Žižkově sloužit veřejně mši sv. Ano protestováno bylo také, že byl učiněn vydaj 63 zl. na zřízení oltáře, avšak „dentes peccatorum contrivit.“ Bůh, který žehnal, dále žehnati bude, s pomocí jeho snad již začátkem roku 1883 bude se moci položit základní kámen ku budoucímu kostelu. Až do těch dob mohou se pro dítky pravidelně služby Boží konati, neboť obdržel Žižkov již druhého katechetu; konají pak se služby Boží pro dítky buď v Olšanech aneb za nepříznivého počasí a v zimě v tělocvičně, která se k posvátnému úkonu vždy zvláště připraví.

Jos. Houžvička, katech. na Žižkově.

V Kolině, 11. října 1882.

(Pastorální konference.)

Jako předešlá léta tak i letos za jar-

ní následovala podzimní porada Kolinského vikariálního duchovenstva v Kolině dne 5. t. m. Již v těchto listech bylo poznamenáno, že jsou nám pastorální konference opravdovou potřebou, že material pro ně, jak říkají, pod rukama roste a byla by naše schůze se odbývala, i kdyby pověstná resoluce na letošním krajském sjezdu českého učitelstva po ní byla nevolala. Dle stanov diecéšní synody zahájiv poradu konsist. rada a vikář děkan Kouřimský vdp. A. L. Dlask, připomenul protokol předešlé schůze a vhodným způsobem přikročil k předmětům porady, nesoucím se nejvíce ke škole. Otázka totiž hned první zněla: „*Jaký úkol má škola národní a jakých prostředků má použití k dosažení cíle svého? Může-li škola nekonnfessijní zákonnitěmu úkolu dostáti?*“ Odpověď bude na jiném místě v těchto listech. Druhým vážným předmětem byla otázka: „*Kdyby mládež ve školách nebyla vyučována ve sv. náboženství a na základě jeho mravně vychovávána, jaké následky z toho by vyplývaly a) pro mládež b) pro rodiče c) pro obec d) pro stát?*“ K této otázce odpověď dával zkušený vychovatel mládeže dp. Václ. Dejl, farář Draho-budický. Studium proslulých národních hospodářů, vlastní názor a zkušenost jakožto předsedy velkého průmyslového závodu, příklady z denního života, znalost dělnických poměrů, to vše bývalému školnímu řediteli a katechetovi hojnou látku podávalo, tak že jsme, poslouchající jeho živé, často drastické líčení následků školy beznáboženské, se zrovna lekali, přisvědčující, že taková škola, chtě nechtě, k materialismu konečně vede, stanovíc životním úkolem bezohledný boj o existenci podle theorie Darwinistické. — Jako přídavkem ještě dodával děkan Novoveský a zasloužilý spisovatel vdp. Jos. Mir. Pohořelý, že velebitelé a nemírní chvalořečníci moderní školy zapominají, že oni sami také byli maličkými, ba že jsouce na mnoze odchovanci staré školy i nejnovějšímu pokroku rozumějí a mu stačí, na důkaz, že stará škola dobře odchovávala. Také dovozoval, jak mylné jest mínění, jakoby člověk jen školským cvikem a ne též jinými způsoby a cestami vysokého stupně vzdělanosti nemohl dojiti. Ku všeobecné poradě položeno: „*Proč mrav křesťanský neschvaluje kopulace v sobotu a co má činiti duchovní, aby oddavky a taneční zábavy v sobotu zamezil?*“ — Litováno obecně, že tento zlozvyk i na vsích se rozmáhá, že lidé, tančící a se veselíce v noci

ze soboty na neděli, nesvětí, jak patří a se sluší, dne Páně vyspávající, opomíjejí služeb Božích. Včasnou domluvou, rázným odporem, zvláště na venkově může duchovní mnohdy svatební veselí v den sobotní zameziti. Hůře jest s obyčejnou muzikou taneční, zvláště proto, že tomu ziskní hospodští, a nenábožní hospodáři a páni svým čeledinům a služebníkům raději promíjejí, by ve dny sváteční vyspávali, než aby ve všední den po nedělní zábavě mdle a ospale dlo konali. Ve způsobě volného návrhu přenešeno přání, aby modlitební Formule ve školách nepovolnými opravci se libovolně neměnily, zvláště v modlitbě Páně: „jakož i my odpouštíme *svým* vinníkům,“ ale zbav nás zlého“ místo *od* zlého.“ Usnešeno, aby, kdyby toho potřeba žádala, církevní vrchnost, dožádajíc zemského školního úřadu, takové nemístné, zbytečné a i nesprávné novoty grammatické zamezila. Snad se smíme konečně i pochlubiti, že porada, co možná, hojně byla navštívena, rokování živé a horlivé, a smíme-li zde běžného slova užití, parlamentární bylo.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nej. p. kardinál ráčil v neděli dne 8. t. m. navštívit kn. arc. seminář, kde si alumní představitel dal a je laskavě oslovil. Nyní mešká na panství Vltavo-Týnském, kde obyvatelé vznešeného hosta, na jehož příchod dlouho se těšili, okázalým způsobem uvítali.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se 15. a 16. října u Matky Boží v Týně, od 17.—21. t. m. u sv. Štěpána a od 22.—26. října u sv. Jakuba.

— **Akademické služby Boží** počnou v neděli v kostele u sv. Klementa pro nový studijní rok. České počínají v 9 hodin a německé o půl 11.

— **Záležitost sv. Hostýnská** letos značně pokročila ku předu, ježto majitel pozemku kolem kostela, baron Laudon, postoupil jej svatyni, takže se smí tam vystavěti obydlí pro stálého kněze a se stavbou již i započato. Obšírná zpráva o činnosti družstva vyjde co nejdříve tiskem, taktéž i seznam příspěvků zaslaných buď jednotlivci P. [Stojanovi do Příbora anebo pokladníku Dr. Schneidroví, faráři v Křižanovicích u Slavkova. Milodary časopisům zaslané uveřejňují se v dotýčených časopisech a odvádějí sep. pokladníku Dr. Schneidroví v Křižanovicích.

— **V kn. arc. semináři Pražském** nalezá se letos celkem 150 alumnů, z nichž jest 149 příslušných Pražské arcidiecési a 1 diecési Hildesheimské. Ze 149 pražských alumnů jest jich ve IV. roč. 31, kteří bohdá v červenci 1883 na kněžství posvěceni budou, 37 v III., 39 v II. a 42 v I. roč. — V kn. arc. konviktě jest 45 chovanců.

— **Loupež v kostele.** V noci na středu z 10. na 11. říjen byly z kostela v Rozbělesích u Podmokel monstrance a ciborium v ceně přes 100 zl. odcizeny, aniž by bylo lze lupiče vypátrati.

— **Hrobka slovných Kaplířů ze Sulevic.** V Medvědicích, okresu Lovosického, nalezeny byly při opravě dlažby kostelní důležité památnosti. Přišlo se na kryptu, jejíž část stropu tvořily dva velké kameny, každý asi 2 metry dlouhý, 1 metr široký a 3 cm. tlustý. Bedlivějším ohledáním shledáno, že strana do krypty obrácená nějak uměle spracována jest. Když pak vypáčeny a obráceny byly kameny, potvrdilo se domnění, neboť objevily se, zajisté k velikému podivu přítomných, v kamenu hluboko vytesané a úplně zachované podoby v životní velikosti, a to člena slovné rodiny Kaplířů ze Sulevic, Václava, a manželky jeho Hedvíky s českými nápisy kolem postav na čtyřech stranách, jež níže, věrně opsané, uvedeny jsou. Pod kameny ve kryptě nalezeny jsou zbytky z těl. Pan Václav, bezpochyby bratr Kašpara Kaplíře, jest vypodobněn v oděni železném bez helmice na hlavě, která vedle, na podlaze postavena jest. Paní Hedvíka oděna jest ve kroji španělském, tehdy oblíbeném. Že postavami do vnitř krypty kameny obráceny byly, vysvětliti si jest asi takto: Kaplířové byli protestanté, a tu bezpochyby některý z těch, jimž panství kaplířské darováno bylo, buď ze zášti, by ani podob těch neviděl, anebo z útrpnosti, by se potomstvu zachovaly, později za doby pobělohorské, je tak zasaditi dal. Ještě možnější jest, že sami potomci, v době té pohnuté na sklonku 16. a počátku 17. stol. tak učinili, poněvadž postavy úplně, jak praveno, zachovány jsou. První, kteří nápisy řádně přečetli, byli tamější učitel p. Šmrczek a farář Milešovský dp. Lüssner. Kámen, na němž pěkná práce ona provedena jest, je mramor. Kolem postavy pana Václava jest napsáno: „LETA PANIE 1579 WPONDIELI PO WELIKONOCI VSNVL W PANV BOHV WSIEMOHOUCYM PAN WACLAW KAPLIŹ ZE SULEVICZ A

NA MILESSOVIE TUTO OCIEKAVA WZKRZYSSIENIE WESELEHO. — Kolem postavy paní Hedviky: YOHANKA Z. LETA PANIE 1580 NA DEN SVA-TEHO BARTOLOMIEE VSNVLA W PANU BOHV WSIEMOHOUCYM DOBRE PAMIETI VROZENA PANI HEDWIKA KAPLIRZKA Z DAWIEOWA A NA MILESSWIE, WYLYM D + ZD — MARKITA Z HABRU, Z BRUS.

— **Kolik slov a písmen jest v bibli?** Jistý švýcarský kněz počítal po tři leta slova a písmena v bibli. Práci touto ztrávil denně 8 hodin a vypočetl, že bible má 773.662 slova a 3.566.480 písmen.

Literární oznamovatel.

— „*Literární obzor*“, redakce p. Frant. Bačkovského vycházející, má v č. 1. tento obsah: Z útrap českého spisovatelstva. Podává Frant. Bačkovský. — O dokladech a cizích slovech ve spisech českých. Píše Emil Musil Daňkovský. — Žijící čeští spisovatelé a spisovatelky, jejichžto životopisy posud peznámy nebo málo známy jsou: Irma Geisslová. Podává Fr. Bačkovský. — Kritika: Čechy. (F. V. Vykoukal.) — Albieriho Vojenské novelly. (F. V. Vykoukal.) — Váno: Mezi Puritany. (F. V. Vykoukal.) — Městského vlastenecké šlehy. (F. V. Vykoukal.) — Černíkovy malebné cesty po Čechách. — Královny Archaeologické nálezy. (Karel Paul.) — Šerclova Mluvnice jazyka ruského. (Fr. Bačkovský.) — České dítě a jazyk německý. (Fr. Bačkovský.) — Feuilleton: Českým pěvcům. Od Jos. Ant. Voráčka. — Uštváný idealista. Od J. Arbese. — Zajímavý spis. Od Fr. Bačkovského. — Různé zprávy. — Rozmanitosti.

— „*Obzor*“, časopis pro poučení a zábavu, má v čís. 17. roč. V. tento obsah: Dva listy z našich dějin. Na paměť sedmistoletou vyňal Fr. Jar. Rypáček. O tanci a zpěvu na jevišti. Dramaturgická úvaha od dr. B. Stáry. Básně: Námluvy (Kyselý). Pod vrchy tatranskými (Ferd. Mistecký). Valaško (Květoslav Majský). Slečna Eugenie. Časový obraz Václ. Kosmáka. Pouť na Velehrad. Žebrák od sv. Rocha. (Z angl. od Fallertonové přeložila A. P.) Trpký lék. (Obraz ze života.) Obzor literární. Oznamovatel literární.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 10. (říjnovém) tento obsah: Věnování se Panně Marii (báseň). — Křesťanská početnice pro dospělě školáky. (Pokr.) — Třetí řád sv. Františka Serafinského. — Duchovní ho-

diny (s rytinou). Pokrač. — Některá důležitá pokynutí ohledně sv. odpustků. — O rozšiřování sv. víry po celém světě. (Dokonč.) — Sv. Notburga. — Dva obětaví přátelé Božského Srdce Páně. — Zprávy. — Milodary Božského Srdce Páně (s rytinou). — V měsíci říjnu modleme se za Božskou ctižádost Božského Srdce Páně. — Zvláštní úmysly.

— „*Dvě sirotky*.“ Příběhy anglik. rodiny katol. víře věrné. Z franciny podle Villefranchea. Zábavné bibliotéky dílo 74. v Brně 1882. Tiskem a nákladem knihtiskárny benediktinské. Cena 80 kr. Zejména za našich dnů, kdy mnozí Angličané přistupují k víře katolické, jest nutno lid náš obeznámovati s dějinami, mravy, zvyky a obyčeji světem vládnoucího národa anglického. Ovšem spolu též s bezpříkladným v dějinách světových bezprávím, jakého se předkové Angličanů nynějších zejména pod Jindřichem VIII. a Alžbětou ohavnou na církvi katolické dopustili. Toto jistou měrou děje se v knížce „Dvě sirotky“, kterou se p. vydavatel Placidus Mathou zavedl českému lidu.

— „*Opráve poklesků mluvnických v jazyce českém*“ od Fr. Bačkovského vyšlo třetí vydání, sestavené všemu žactvu i vůbec obecnstvu a jsoucí namnoze souborem všech prací vykonaných brusiči za nápravou jazyka českého; jest v něm opraveno mnohem více poklesků nežli v Matčiním brase, ba přemnohé z nich ani v Kottově Slovníce nejsou opraveny, a lze nadíti se, že žák pilně do něho nahlížející pramálo chyb v úkolech českých učiní, jakož i že každému vítanou pomůckou bude. Věnován jest nej přednějším vzdělavatelům milého našeho jazyka českého Janu Evang. Kosinovi, c. k. školnímu zemskému inspektoru v Praze, a Fr. Bartošovi, professoru c. k. slov. gymnasia v Brně. Cena jest 1 zl. 15 kr.

— „*Cvičba v dokonalosti křesťanské*“ čili: O postupování v dokonalosti a ctnostech křesťanských od Alfonse Rodrigueze, kněze Tovaryšstva Ježíšova. Na jazyk český převodl kněz Ign. Bečák. Ascetické bibliotéky číslo 13. V Brně 1882. Tiskem kněhtiskárny benediktinské. Cena 45 kr.

— „*Epistoly k našemu studentstvu*“, ve třetím vydání V. Hálka, které Fr. Bačkovský opatřil uvodem a Hálkovým životopisem a k němužto připojena jest podobizna Hálkova, jeho podpis a pomník na pražském Karlově náměstí. Cena jest 25 kr. — Podobizna s podpisem i pomník vydány jsou také na pěkném silném papíře o sobě a jsou prodávány po 5 kr. — Zmíněný spis možno dostati pod adresou: Časopisu „*Studentské listy*“ na Vinohradech, a na každých 10 výtisků jedenáctý zdarma.

— „*Studentské listy*“ vykazují v čís. I. roč. III. tento obsah: Poslední naše slovo. Báseň Rudolfa Pokorného. — Český lev. Napsala Irma Geisslová. — Jason a Víla vltavská. Od Frant. Douchy. — Zapomenutý. Povídka ze studentského života. Napsal J. L. Hrdina. — Cafihrad. Ukázka z „Obrázků z cest po Bulharsku a Turecku“ od Jana Wagnera. — Bajka o žitném semeni. Ze Dziadów Mickiewicze. Přeložil Jan Nečas. — Před čtyřiceti lety. Novella od Slavomila Štikovského. — Josef Franta Šumavský jako student. Vypravuje Ant. Konst. Víták. — Nuda. Psych. studium Em. Makovičky. — Jirinka. Napsal Karel Vognar. — Z básnických prvotín: Večer v kraji. Od J. Tůmy. Per aspera ad astra! Od Ferd. P. Místeckého. — Črty ze života slavných mužův a žen československých. — Různé zprávy. — Rozmanitosti. — Početní koníček od J. Peckovského. — Vycházejí s insertní přílohou 10. a 25. v měsíci, a předplácí se na ně čtvrtletně 1 zl. 30 kr., půlletně 2 zl. 25 kr. a celoročně 4 zl. 20 kr. Radno, by je odebírali nejen studující, ale také všichni přátelé a příznivci našeho studentstva. Adresa: Časopis „Studentské listy“ na Vinohradech u Prahy.

— „*Katolický katechismus*“ ku potřebě školní i domácí spracovaný dle zásad, provinciální synodou Pražskou z r. 1860 v příčině základní, vyučovací knihy nábož. pronešených. České vydání pořídil Josef Laužický, kanov. král. kolleg. kapituly u Věch Svatých na hradě Pražském, prof. c. kr. reální školy české v Praze. Cena váz. výt. 38 kr. V Praze tiskem a nákladem arcib. knihtiskárny.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. Čáp, kapl. v Liboci, za admin. in spirit. et temp. tamže;
- p. Václ. Čermák, kapl. ve Stříbře, za admin. v Kirchenbirku;
- p. Ant. Čížek, far. v Tismicích, za far. v Maloticích.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- P. Jos. Cupert Schreiner, kvard. kláštera minor. v Mostu, 26. září (nar. v Kyjově na Mor. 12. srpna 1815, vysv. 5. srpna 1842.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Jos. Hilde, osob. děk. v Pirksteinu, jmenován arciděkanem;

- p. Jos. Baudis, far. na odpoč., osob. děkanem;
- p. Frant. Wenzel, kapl. v Polici, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Hampel, kapl. v Kravařích, za adm. v Drmech;
- p. Ferd. Usler, kapl. v Jiřetně, za admin. ve Flajších;
- p. Štěpán Váňa, kapl. v Třeblicích, za admin. v Kozlech;
- p. Jan Bernat, koop. v Hradišti, za zám. kapl. v Klášteře;
- p. Jan Linhart, kapl. v Bosni, za kapl. v Hradišti;
- p. Frant. Světek, kapl. v Hlavicích, za kapl. v Bosni;
- p. Kar. Končinský, koop. v Loukově, za kapl. v Benešově;
- p. Jos. Sigmund, kapl. v Maštově, za kapl. v Podleticích;
- p. Jos. Lehmann, kapl. v Radonicích, za kapl. v Maštově;
- p. Ant. Lissner, kapl. v Skorotcích, za kapl. v Radonicích;
- p. Gust. Buder, neom., za kapl. v Hrádku (Grottau);
- p. Jos. Piskač, neom., za kapl. v Loukově u Turnova;
- p. Arn. Rameš, neom., za koop. v Loukově u Semli.

Na stálý odpočinek se odebral:

- p. Frant. Heinrich, far. v Neundorfu, a Frant. Gebhardt, far. v Kněžicích.

Upřázdňená místa:

- Drmy, fara patr. nejdušt. p. biskupa Litoměřického;
- Neundorf, fara patr. p. hrab. Eduarda Clam-Gallasa.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- vys. dušt. p. L. Vacek, archidiakon, kons. rada, b. vikář a děkan městský, za b. kommissara při vyšší reálné škole;
- vdp. E. Prašinger, kan. senior, b. kons. rada a assessor za b. kommissara při vyšším gymnasiu;
- vdp. Fr. Hampl, kan., b. kons. rada, assessor a b. notář, za b. kommissara při c. k. paedagogiu v Hradci Králové;
- p. J. Pohl, admin., za far. v Borohrádku;
- p. Václ. Strnad, adm. v Uhersku, za proz. kapl. v Hlinsku;
- p. Frant. Pitrman, za kazatele u sv. Ignáce v Jičíně;
- p. Vinc. Hyxa, neom., za kapl. v Nechánicích;
- p. Jan Záruba, admin. Probluzský, za kapl. v Nebovidech.

Vydává se
15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Homilie na neděli 22. po sv. Duchu.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.

F. Janda.

V evangeliu dnešním mluví se o hříšných vlastnostech fariseů a o zahanbení, jemuž podlehli za to, že pokoušeli J. Krista a poukazuje se na tři veleužitečné pravdy, jichž krátké rozvinutí bude obsahem dnešní homilie. Hle tyto tři pravdy:

1. nepřátelé Ježíše Krista jsou zpozdlými; 2. nepřátelé Ježíše Krista jsou pokrytci; 3. posléze, nepřátelé J. Krista bývají trestáni i na tomto světě. Nedivte se, že pojednám o tomto předmětu před vámi, kteří nejste nepřátely, ale přátely Ježíše Krista. Ach blud a nepravost získaly četných stoupenců; i my jsme obstoupeni mnohými nepřátely Kristovými; odtud potřeba poznati jejich politování hodný stav, abychom se přičinili se vši silou vyznávatí učení a činiti skutky jim odporne.

I. První pravda ukázaná dnešním evangeliem jest, že nepřátelé Ježíše Krista jsou zpozdlými. Zajisté jak se dí na začátku dnešního evangelia, uradili se fariseové, jak by Ježíše polapili v řeči. Jak by se mohlo státi, aby fariseové polapili v řeči toho, jenž byl vtělená moudrost? Ale toť bláznovství nepřátel J. Krista, již se pokoušejí o věc nemožnou. Řekněte mi, co dovedli proti víře v J. Krista svými hano-pisy, nešťastný Renan a kdo s ním souhlasili? Snad je zbaven J. Kristus své Božské důstojnosti od těch dob, kdy bidníci se pokusili ztrhnouti s hlavy Spasitelovy božský odlesk? Nepovznáš se již kříž nad vrcholy tisíců a tisíců chrámů? Není snad evangelium Bohočlověka více knihou, na kterou vykonávají přemnozí křesťané jeden z nejznamenitějších činů,

t. j. přísahu? Nebývá snad jméno Ježíšovo více vzýváno od milionů křesťanů? Není snad již více J. Kristus hlavním předmětem lásky a důvěry; buďto pro nesčíslné duše vyvolené, které nad pozemské důstojnosti světské váží si důstojenství bytí nevěstami jeho, aneb pro nesčíslné apoštoly víry, kteří vzdáleni svých vlastí, vedou život opuštěný, strastný, volajíce radostně: Všecko pro J. Krista, Ježíši žiti, Ježíši umříti. Tak jest, přes nectné snahy a zbytečné namáhání Renanova a všech nepřátel, rozkazuje J. Kristus tvorům, vládne nad srdci lidskými, přemáhá své protivníky.

II. Druhá pravda nastíněná dnešním evangeliem jest, že nepřátelé J. Krista jsou pokrytci. Bylo řečeno v dnešním evangeliu, že fariseové poslali k J. Kristu učenníky své s Herodiany, kteří řekli: „Mistře víme, že pravdomluvný jsi, a cestě Boží v pravdě učíš a nepatříš na žádného, neb nehleďš na osobu lidskou. Jaké to pokrytství. Fariseové pohrdají J. Kristem, mají ho za podvodníka, zapřísahli se proti životu jeho a pak ho nazývají mistrem a vyhláshují veřejně, že jest pravdomluvný a že cestě Boží v pravdě učí. Pokrytství jest hlavní známka nepřátel Božích a církevních. Oni se tváří, jakoby milovali pravdu a svaté mravy; zatím ale přispívají buď řečmi buď spisy neb skutky pokaziti člověčenstvo. O jak převrhlá je povaha křesťana, který poslechnuv návody svobodných myslitelů zapomíná na moudrá učení J. Krista a jeho církve! On ukrývá své zrádné úmysly; přívětivými slovy, ukrývá leť a podvod; on užívá nebeského daru řeči k mluvení toho, co nemyslí; slovem on jest pokrytce. Chtěli byste míti přesvědčivý důkaz, že jsou nepřátelé J. Krista podvodníci a pokrytci?

V 16. století pozdvihlo mnoho kacířů, mezi nimi nejprvnější Luther, Zwingli, Calvin, Jindřich VIII. prapor vzpoury proti církvi tvrdice, že chtějí obnoviti církev katolickou. Zajisté, když byl jejich úmysl tento, žádal rozum, by se dali poznati jako lidé učení zdravého a čistých mravů. Ale naopak, oni vyznávali učení bludné a vedli život znemravnělý. Oni učili, že dobré skutky jsou neužitečné, že je Bůh původcem hříchu, že prvotným hříchem Adam a všecko pokolení jeho pozbyli svobodnou vůli; že zachovávaní příkázání Božích je nemožné, že Bůh velikou část lidí tvoří proto, aby je zatratil; a podobné ohavnosti. Co se ale týká mravů, oni, žádného nevyjímaje, žili nevázaně, tak že mohl říci protestant Cobett: Každý z nich byl znám nepravostmi nejkřiklavějšími... Nebylo mezi nimi, který by byl nezasloužil šibenice. (Děje protestantské reformace Sv. I. kap. 7. čís. 200.) Tak dí Cobett. Jak vidíte známka, kterou se rozeznávají nepřátelé J. Krista, jest pokrytství; protož dobře jim sluší slova Ježíše Krista: „Obilí hrobové, kteří se zevnitř zdají býti očím lidským krásni, vnitř pak jsou plni kostí umrklých a nečistoty.“

III. Třetí v dnešním evangeliu zapsaná pravda jest, že nepřátelé J. Krista bývají trestáni i v tomto životě. Zajisté Ježíš Kristus uslyšev lživá slova těchto poslů, dí: „Proč mne pokoušíte pokrytci?“ Tím je zahanbil veřejně. Hle, první trest, kterým obyčejně stihá Bůh nepřátely Ježíše Krista: oni znenáhla bývají odhaleni, poznáni za ty, kterými jsou, t. j. za nepřátely společnosti lidské a přátely znemravňlosti. Ale J. Kristus trestal učenníky fariseů a Herodiany nejen svobodně, odkryv jejich pokrytství; ale i zmařením jejich snahy uškoditi jemu. A věru, Ježíš Kristus jim řekl, by mu okazali peníz daň; a když se tak stalo, otázal se: „Či jest tento obraz a nápis?“ Odpověděli oni učenníci i oni Herodiané: „Císařův.“ Tu jim vece Ježíš: „Dávejte tedy což jest císařovo císaři a což jest Božího Bohu.“ Oni vyslancové chtěli Ježíše polapiti a učiniti, aby byl považován buď za nepřitele lidu aneb za nepřitele císařova; za nepřitele lidu, kdyby byl řekl, že se má dáti císaři daň: za nepřitele císaře, kdyby byl tvrdil, že se císaři daň platiti nemá. Tu ale Ježíš Kristus ušel lsti nepřátel svých přinutiv je, vyznati, že se císaři daň platit musí. Těmito slovy: „Dávejte císaři, což jest císařovo a Bohu, což jest Božího“,

chtěl Pán Ježíš říci: Vy fariseové přisvědčujete, že obraz vytisknutý na tomto penízi jest obrazem císaře, vašeho panovníka; mimo to tvrdíte zajisté, že máte dávat každému, co mu náleží. Následovně se musí dle vás platiti císaři daň od něho nařízená. Tímto donucovacím rozumováním, v slovech skrytých i jasných řekl Ježíš fariseům to, co chtěli aby jim řekl otevřeně; a tak ušel jejich zlovolnému přání uškoditi mu. Šimon Magus byl následovník fariseů a úhlavní nepřítel J. Krista. On se stal svými čaroději předmětem podivení Římanům a společníkem císaře Neronu. Chtěje jednoho dne zlehčiti slávu zázraků Ježíše Krista zvláště pak jeho nábevestoupení, nabídnul se Neronovi, že i on chce letěti do výšin nebeských. Když se roznesla o tom pověst po Římě, sbíhali se Římané v zástupech na místě k tomuto divadlu ustanoveném; křesťané pak obračeli vroucí modlitby k Pánu, aby ponížl pyšného. V tom co tisícové oči byly obráceny k věhlasnému čarodějníku, tento nesen mocí ďábelskou povznášel se ze země a povznášel se do povětří. Tu neočekávaně byl zastížen trestající rukou Páně, padl k zemi a polámal si údy Načež překonán bolestmi, rozerván výčitkami, sevržen hanbou, zemřel zoufale. Tak hrozný byl trest potkal Šimona čarodějníka; trest, který připomíná obyčejný osud nepřátel J. Krista, jenž záleží v tom, že i zde na zemi trestání bývají metlami Božími.

Viděli jsme, že jest naší útrpnosti hoden stav nepřátel J. Krista; jelikož jsou pošetili, pokrytci a trestáni již zde na zemi. Je-li tak bidný stav oněch, kteří brojí proti Pánu Ježíši, mohl by snad býti jediný mezi námi, jenž by chtěl náležet do počtu tak nešťastných? Jak? My býti nepřátely toho, jenž jest neskončená dobrota a věčná krása? My nepřátely toho, jenž jest všemohoucí, jenž má v rukou svých osudy naše; a který, až se okáže v poslední den tam uprostřed nebe, ustanoví každého z nás buď pro věčnou slávu aneb k věčnému pláči? Ó, to se nestane nikdy. Bůh projevil jednou nad Israelem náрек: „Lide můj, což jsem učinil, aneb v čem jsem byl obtížný tobě? odpověz mi.“ Mich. 6, 3. Podobný tomuto otcovskému nářku zdají se mi býti přívětivé hlasy, kterými tentýž ukřižovaný Bůh nařiká nad každým z nás. O synu můj, di On, jest tomu již dvacet, čtyřicet, osmdesát let, co žiješ na zemi; nuže, učinil jsem ti po celý běh

tvého života něco zlého, zarmoutil jsem tě jen jednou? Snad jsem tě zarmoutil, že jsem tvému srdci mluvil spasitelná vnuknutí, aneb osvěcuje rozuma tvůj světlem nebeským, aneb že jsem tvému tělu dal pevné zdraví, aneb že jsem korunoval tvé práce radostným výsledkem? Snad jsem tě zarmoutil, když jsem křtem očistil duši tvou od poskvrny prvotné? aneb když jsem v břimování posilnil duši tvou křesťanskou zmužlostí; aneb když jsem ve zpovědi ulehčil duši tvé od tíže hříchu; aneb když jsem u posvátného stolu tě zotavil Božským tělem mým? Tak synu můj, pilně projdi všechny dny života svého; v žádném z nich jsem ti nezpůsobil ni nejmenšího zármutku. Když ale tomu tak, chtěl bys mi býti nepřitelem? „Co jsem učinil tobě, aneb v čem jsem byl obtížný tobě? Odpověz mi.“ Co odpovíme na tato přivětivá slova J. Krista? Dovolte, bych jako vykladatel vašeho smýšlení vašim jménem odpověděl jemu: O přelaskavý Vykupiteli, jak bychom toho mohli zapřítí? po celý život náš, nejen žeš nám nezpůsobil ni žádného zármutku, milovals nás láskou otcovskou, okázals nám přízeň královskou. Když tomu tak, nikdy se nestane, že bychom byli nepřátely tvými, ano slibujeme Tobě, budeme vždy tvými přátely; neučiníme Tobě ni nejmenší svévolnou urážku, poslouchati budeme věrně tvé zákony a tvá vnuknutí; budeme se veřejně chlubit, že jsme následovníky tvými a přičiníme se, bychom všemožnými prostředky rozmnožovali tvou slávu. A co ty Pane učiníš k našemu prospěchu? Tomu nás učí víra, ty neustaneš nám dávat okoušet své Božské lásky; a až ubohá naše duše vyjde ustrašena z vězení tělesného, ty ji oslovíš tímto laskavým pozváním: „Vstaň, pospěš přítelkyně má a pojď“, o duše, přítelkyně má, pojď do nebe. K těmto utěšeným slovům potěší se duše naše, poslechne laskavého pozvání, přivine se k otcovskému náručí tvému a zapěje píseň o věčné lásce. Amen.

Řeč

při pohřbu zbožného zahradníka.

Člověk vychází jako květ a s třín bývá a ubíhá jako stín. Job. 14, 2.

Když šel jsem dnes kolem zahrady zámecké a popatřil na roztomilé květinové záhonky, tu se mi zdálo, jakoby veškery

květiny měly svislou hlavu. Ano nadto i upozoroval jsem, že na každé květině byla jedna ba i více slziček. Vídal jsem zjev tento už bezpočtukrát, vídali jste zjev ten i také vy rozmilí v Kristu ne-jednou. Ale nikdy mne pohled na uslzené květiny tak nedomal, jako právě dnes, kdy sešli jsme se kolem rakve muže, který po celý život svůj pěstováním květin se zabýval.

Zdáloť se mi dnes, že líbezná vůně, kterou květiny vydávají, jest poslední vzkaz, poslední s Pánem Bohem, s jakýmž se se svým pěstitelem loučí. Nakloněné hlavinky květinek jsou znamením smutku a bolesti a slzy, které na nich se třpytí, jsou důkazem lásky, jsou důkazem vděčnosti za práci a pěstování, jakéž se jim od spolubratra našeho, zámeckého zahradníka, dostalo.

A jakož květiny dnes vyronily ne-jednu slzu pro ztrátu svého ošetřovatele a pěstitele, tak i manželka našeho zesnulého spolubratra ne-jednu slzu vyronila nad ztrátou milého a pečlivého manžela. A jakož květiny pláčou nad ztrátou svého pěstitele, tak také i dítka zesnulého spolubratra našeho pláčou nad ztrátou laskavého a dobrého otce.

Ale dlouho-li pak květiny budou prolévati slzy? Potud jenom, pokud slunce nevzejde a svými paprsky zářivými těchto slz neusuší. A světlo sluneční jest odznakem naší svaté viry, která nám praví, že jenom tělo umírá, ale duše věčně jest živa, a že v poslední nebo-li soudný den opět z mrtvých vstaneme, a že duše naše znova s tělem se spojí. A tato víra pevná může právě tak osušiti slzy matky, manželky, dítek a přátel, jako paprsek sluneční osuší slzy na květinách.

A překrásné zajisté dává nám naučení Duch svatý v knize Jobově slovy: „Člověk jako tráva jsou dnové jeho, jako květ polní tak vykvete. Což tu můžeme tedy dnes u tělesné schránky bratra našeho, který po celý život pěstováním květin se zanášel, jiného uvažovati, nežli že hřbitov podobá se zahradě a tělo že jest símě, ze kterého v den poslední neboli v den soudný vykvete květiny pro zahradu nebeskou.

Ty pak Pane Ježíši, jenž jsi po vzkříšení svém ve způsobě zahradníka Maří Magdaleně se ukázal, uděl milosti své, by těla naše, na hřbitov uložená, jednou byla semenem květin pro zahradu rajskou.

Ve čtvrté knize královské takto vy-

pravuje Duch svatý o smrti Manasově: I zesnul Manases s otcí svými a pochován jest v zahradě domu svého v zahradě Ozově, a kraloval po něm syn jeho Amon. — A když král nebes i země Ježíš Kristus na dřevě svatého kříže za nás umřel a tělo jeho s kříže bylo sňato, tu zajisté všem vám znám jest výrok svatého Jana, připomínajícího pohřeb Kristův. Těmito slovy připomíná miláček Páně pohrobení Pána a Mistra našeho:

Potom prosil Josef z Arimathie Piláta (bylť zajisté učeníkem Kristovým, ale tajným, pro strach před židy), aby mohl vzítí tělo Ježíšovo. A přivolil Pilát. Přišel tedy a vzal tělo Ježíšovo. Přišel také i Nikodemus, kterýž přicházel ku Pánu noční dobou, nesa vonných mastí asi sto liber. Vzávše tedy tělo Ježíšovo, ovinuli je bílým plátnem, jakož obyčej jest u židů pochovávatí. Byla pak na místě, kde byl ukřižován, zahrada, a v zahradě hrob nový, ve kterém nikdo ještě nebyl pochován; tady, protože blízko byla veliká noc židovská, položili tělo Ježíšovo.

Proč o králi starákonném, proč také o Králi nebes a země Pánu Ježíši připomíná Duch svatý, že pochováni byli v zahradě? Děje se tak zajisté pro útěchu naši. Neboť, kdož by rád nevkroutil, zvláště letní dobou do zahrady, kde různé květiny líbeznou vůní navštěvovatele oblažují? Rád se zajisté každý pokochá pohledem na utěšenou zahradu. Tam vidí rozličné záhonky, kteréž pestrobarevným kvítím jsou posety.

A jakož rádi zahradou se procházíme, tak bychom také rádi a ochotně měli navštěvovati zahradu hřbitovem nazvanou, na kterou nyní tělesnou schránku spolu-bratra svého neseme. Vždyť jako tráva na hřbitově a na zahradě, tak jsou také dnové života našeho. Dnes travička na louce anebo na zahradě bujně se zelená a podvečer snad ještě přijde na ni sekáč s kosou, podetne ji a z rána již jest uvaldá a za nedlouho úplně suchá. A tak jest i život náš. Dnes člověk se stará a pečuje, aby života svého uhájil, a podvečer sekáč, smrt, kosou podtiná kořen života našeho a my též vadneme a schneme a padáme do hrobu.

Avšak tráva, byť i byla posečena, znova vyrašší z kořenů, opětně v krátké době bujně se zazelená. A pouze člověk by snad měl býti méně nežli tráva? Pouze u člověka se smrtí mělo by všecko vzítí za své? Pouze člověk, kosou smrti podťatý, neměl by více se zazelenati a oživnouti?

Dle učení novověkých nevěrců, kteří i duši i z mrtvých vstání nám chtějí upřítí, ovšem by se smrtí všecko vzalo za své. Ale tu by zajisté nebylo třeba nosití tělesnou schránku do zahrady, na hřbitov, nýbrž dostačilo by člověka zakopati leckams pod strom. A slzy, které pozůstali při smrti svého miláčka prolévají, jsou dle tohoto nového učení také zbytečné. Vždyť pojde-li zvíře, nikdo o ně nepláče. A nemá-li člověk duše, nemůže-li doufati budoucího vzkříšení, čím liší se od nerozumného zvířete?

Jakož zahrada rozdělena na záhonky, tak také zahrada, jižto hřbitovem nazýváme, má četné záhonků. Některé z nich jsou malé a nepatrné, jiné zase jsou dosti veliké. Že těmito záhonky na hřbitově jsou hroby zesnulých spolu-bratrů našich, toho zajisté netřeba mnohými důvody dotvrzovati. —

Proč zahradník zahradu v jednotlivé záhonky rozděluje a rozřizuje? Jakož vám rozmilí v Kristu všem s dostatek známo jediné a pouze z té příčiny, aby tam mohl zasévatí símě. A tak také i do těch záhonů, do hrobů zaséváno bývá símě drahocenné, kteréž vyšlo z rukou Božích. A tímto semenem jest tělo naše, kteréž bylo za života schránkou duše nesmrtelné.

Jest ovšem símě na pohled odporné, zapáchající, jest, abych užil slov apoštola národů hovadné, ale nicméně má býti jednou oslaveno. Vždyť i také símě, jež zahradník na záhonky rozsévá jest nepatrné a neuhledné, a přece nicméně vyrůstají z něho utěšené květiny, vyrůstají i mohutné stromy.

A musí nejprve símě shnítí, zpráchnivětí a rozpadnutí se, aby v nové mohlo oživnouti. A tak jest i se semenem těla našeho. Ono se také rozpadne, ono zpráchniví, ono vezme porušení, aby mohlo býti proměněno a oslaveno.

Avšak ne každé símě zaseté také vzejde a přinese užitek. Ne každé také tělo bude oslaveno a proměněno. Jakož pouze símě dobré vzhází, tak také jenom tělo ono vzejde a bude oslaveno, které používalo údů svých k tomu, aby dobrými skutky jistou činilo spásu svou. A proto nedobře činí, kdož dobrým skutkům se posmívající, nikterak o to nestojí, aby jimi zabezpečili sobě budoucí slávu.

Má-li símě zaseté vzrůstí, třeba mu i vláhy i také jasna slunečného. A tak i těm schránkám našim tělesným třeba i vláhy i také jasna slunečného, ač mají-li oslaveny z hrobu vyjítí. A obého dostává

se jim mší svatou a modlitbami. Ve mši svaté Kristus Ježíš sám jest Slunce, kteréž vychází z výsosti nebeské, aby osvítilo a ozářilo temnotu hrobovou. A modlitba jest rosou nebeskou, která půdu zavlažuje a rozměšňuje, aby snáze bylo semeni z ní vzejítí.

Na zimu nenechává bedlivý zahradník útlých květín v zahradě, nýbrž uschovává je do sklenníka, kdež před mrazem a nepohodou jsou chráněny. I také doba a hodina smrti dá se přirovnati zimě. A tu také ten nebeský zahradník přesazuje duši do zahrady nebeské, aby před mrazem a jinou nepohodou byla chráněna.

Jakož pečlivý zahradník má v zahradě u každého záhonu květinového nápis na dřevě, jaké květiny tam jsou zasety, tak také v zahradě, hřbitov nazvané, jsou u každého záhonu nápisy na dřevě svatého kříže, jednak připomínající jméno a stav zesnulého, jednak také i naději jeho, jakouž v Boha doufá. A jakož lze se poučiti v zahradě, v nížto nápisem označeny jednotlivé květiny, tak také i na hřbitově jednotlivé nápisy u hrobů nebo-li u záhonků k nemalému mohou býti poučení.

Nuže poznali jsme nyní s pomocí a přispěním Ducha svatého, že hřbitovy naše lze přirovnati zahradám, záhonky na těchto zahradách jsou hrobové, a těla mrtvá jsou ono drahocenné símě, kteréž do nich se rozsévá, aby tam čekalo budoucího z mrtvých vstání. A kdykoliv po hřbitově kráčíme, tu pokaždé zelená travička nám připomíná, že i dnové naši jsou tak jako ta zelená tráva. Spatříme-li na hrobě kvítko, tu nám praví: Človče, popatř na mne. Jakož já vykvétám z jara ze země a na podzim hynu, tak také i tělo tvé v nové kráse a spanilosti z jara o dni soudném ze země vykvete, ale musí také napřed v podzim zhynouti a zaniknouti.

Vy pak, jimžto zesnulý náš spolubratr byl pečlivým manželem a laskavým otcem a kteří nejednou do zahrady zámecké jste jej provázeli, doprovodětež jej i nyní do zahrady oné, v nížto tělo jeho co símě drahocenné odpočívati bude do dne soudného. Vy také údobí jednoty katolickopolitické, kteří jste v něm ztratili svého předsedu a vůdce, s nímžto často pod praporem svatého Cyrilla a Methoděje povinností svým dost jste učinili, nezapomínejte na tohoto spoluúda svého, ale poklekněte alespoň někdy k tomu záhonku, do něhož símě těla jeho bude uloženo.

Všem pak vám rozmilí v Kristu, kteří

tak hojně jste se dnes sešli, abyste spolubratra svého do zahrady k dlouhému odpočinku doprovodili, vzdává ústy mými srdečně „Zaplať Pán Bůh a prosí vás upřímně, byste prominuli jemu, pakliže někdy ač nerad něčím vás zarmoutil,“ jeho rodina.

A až z jara mezi travičkou zelenou na tom záhonku, do něhož tělo spolubratra našeho k budoucí žni bude zaseto, první kvítko vykvete, nezapomeňte, že jako tráva tak jsou dnové člověka, a že jako kvítko polní tak také i člověk vykvete i odkvete. My pak, jejichžto dnové jsou jako tráva, a kteřížto doposud kveteme jako kvítí polní, snažmež se o to všemožně, abychom co kvítí utěšené prokvétali a libou vůni dobrých skutků kolkolem šířili a jednou v den odplaty všeobecné nebeským zahradníkem do zahrady rajské byli zasazeni. Amen.

Kostel sv. Maří Magdaleny

s klášteřem někdy „bílých paní“ později
Dominikánů (č. p. 388—III.).

Na místě nynějších kasáren četnictva v ulici karmelitánské stál již před r. 1329 kostel sv. Maří Magdaleny s klášteřem panen Magdalenitek, jimž lid říkal „bílé paní“, že měly bílé roucho řeholní. Jmenovaného roku uvádí se Markéta jeptiška, která dostala od dědiců měšťana Šeibota kopu ročního platu na zemském statku v Počernicích tak, že po smrti její měl plat připadnouti klášteři tomu za duši měšťana Šeibota. Kdo klášter ten založil, není známo. Zdá se však, že sem byl přenesen ze Starého města následkem ruznic, které r. 1315 měl biskup Jan Dražický s Minority v příčině Magdalenitek. Minorité stěžovali si totiž v Římě, že biskup na škodu jejich dopustil ubytování Magdalenitek, jichž řád na ten čas nebyl od apoštolské stolice ani stvrzen, na blízce kláštera jejich.

Není známo, kde na Starém městě jeptišky ty se nacházely, ač možno se domnívati, že to bylo někde blízko kostela sv. Havla, kde se o nich r. 1282 mluví. (Tomek I. 507. 534. II. 126. III. 138. IV. 67. 172.)

Představená toho řádu slula převoraše. R. 1415 byla převoraší Dorota. Řeholnice ty měly klášter též v Zahražanech u mostu. Jeptišky u sv. Magdaleny byly větším dílem městské dcery z Prahy. Klášter měl dvůr v Chánicích u Tachlovic a při klášteře zahradu. R. 1335 učinil vážený

měšťan Pražský Konrád z Litoměřic, přísežný staroměstský, kostelu odkaz. Duchovní správu v klášteře vedl probošt. Kostel sv. Maří Magdaleny byl též farním. Podací právo konal generál řádu Magdalénitek. Roku 1380 byl farářem Budek, jenž téhož roku s farářem u sv. Jana v Oboře svědčil proti proboštu zdejšímu Janovi, že vede nepřikladný život. — Bouře husitské učinily klášteru tomu konec. Dne 22. června 1420 zapálili Táboři a Pražané klášter se všemi domy v Nebovidech a v okolí. Pražané vzali v moc svou zahradu klášterní i dvůr v Chánicích ležící.

Za panování císaře Ferdinanda I. koupila sv. Vítská kapitola kostel sv. Maří Magdaleny a čtyři domy u něho stojící od lékaře Carchesia za 350 kop grošů. Roku 1555 přišel do Prahy bl. Petr Canisius, aby zde upravil místo pro kolej Tovaryšstva Ježíšova. Kapitola nabízela mu kostel sv. Maří Magdaleny a čtyři ony domy pro zřízení koleje, že však místo to nezdálo se mu býti příhodným, vymohl si, že Jesuitům postoupen jest klášter Dominikánů u sv. Klementa na Starém městě. (Poselkyně I. 201.) — Tehdáž slavný někdy konvent ten tak byl zchudlý a skleslý, že byli v něm pouze tři bratři, jimž dáno na vůli, aby se odstěhovali buď do opuštěného kláštera někdy Klarisek na Františku buď k sv. Maří Magdaléně na Újezd, kde kapitola ráda jim chtěla odstoupiti své domy na založení nového konventu. Dominikáni zvolili klášter na Františku. Když r. 1611 za vpádu vojska pasovského v klášteře tom ztýráni byli, zatoužili po jiném místě a prosili kapitolu, aby jim postoupila kostel sv. Maří Magdaleny na Malé straně s domy, které jim již r. 1555 nabízeny byly. Kapitola žádosti té vyhověla a darovala jim r. 1613 kostel s domy, právy a vším příslušenstvím, vyminivši si pouze, aby kostel a domy darované opět ku kapitole připadly, kdyby řád Dominikánů zde zaniknouti měl. (Dr. Borového Brus. 145.) Tu se přistěhovalo r. 1622 devět bratří do nového sídla svého a začali je znamenitě zvelebovati. Již před tím, r. 1616 koupili Dominikáni ještě jiné tři sousední domy a začali téhož roku stavěti nový konvent. Po bělohorské bitvě dostali od císaře ještě jeden dům na blízku, jenž odbojnému majetníkovi vzat byl, jakož i statek též skonfiskovaný, ježž však brzo prodali. Dobrodincem kláštera byl svobodný pán Bohuchval Valkoun z Adlaru, jenž daroval své statky Vrážkov a Strážkov na zádušní mše

sv. pro sebe a rodinu svou. Tou měrou vzmohli se Dominikáni tak, že po vystavění nového velkého konventu pomýšleli na zbudování nového chrámu.

Starý kostel byl gotický, prostřední velikosti, měl v průčelí větší a na střeše menší štíhlou věž a čelil průčelím do nynější ulice karmelitánské. Podobu jeho známe z vyobrazení Prahy z r. 1606.

Nový krásný chrám stavěn byl nákladem bratrů Karla Alexandra a Václava hrabat Michnů, dokonán a posvěcen jest r. 1709. (Prodromus.) Byl stavěn v podobě kříže a měl uprostřed krásnou osmihrannou kópuli.

Od r. 1626 až 1630 vypomáhali Dominikáni ve farních úkonech při kostele sv. Mikuláše, r. 1630 nazýval se Dominikán Jan Muskacell, toho času farářem u sv. Mikuláše. Roku 1648 za vpádu Švédů na Malou stranu položena také do kláštera sv. Maří Magdaleny vojenská nemocnice a Dominikáni musili asi padesát raněných Švédů živiti a ošetřovati.

V novém kostele pochován byl dne 20. června 1722 Křištof Dienzenhofer, stavitel průčelí a lodi nového kostela sv. Mikuláše. Roku 1710 bylo v klášteře 40 bratří pod převorem, z čehož jasno, že Dominikáni u sv. Magdaleny znamenitě se vzmohli. Bylo tu arcibratrstvo sv. růžence a sv. Maří Magdaleny. Avšak r. 1784 byl klášter zchudlý, a císař Josef II. téhož roku jej zrušil. Řeholníci rozesláni jsou do jiných dominikánských klášterů, klášterní budovy rozprodány jsou. Také kostel přišel na buben a koupil jej za 9.000 zl. s částí kláštera jistý měšťan Šoffo.

V chrámu tom byl na hl. oltáři obraz sv. Maří Magdaleny od Willmanna a na jednom postranním oltáři obraz zvlášť krásný sv. Josefa s Jezulátkem od Cimprechta. Ze zrušeného kostela učinil majetník jeho Šoffo skladiště cukru z cukrovaru, zřízeného v zrušeném klášteře na Zbraslavi, r. 1792 prodal jej však za 24.000 zl. státu, jenž v bývalém kostele a částce kláštera zřídil vrchní poštovní úřad i se stájem na koně. (Beschreibung Prag's v. Jar. Schaller. II. 76.) R. 1849 přeložen poštovní úřad na Nové město a budova postoupena četnictvu. Bývalý kostel v letech 1851—1855 docela byl přestavěn v četnické kasárny, jimiž posud jest, ačkoli nádvoří jeho, do něhož světlo padá skleněným světlíkem, neméně střecha, až posud upomínají na bývalou svatyni.

Kostelík Panny Marie Einsiedelské či Poustevnické.

Ve Švýcařích stojí v Einsiedelnu slavný benediktinský klášter s poutním chrámem P. Marie bolestné. Jest to jedno z nejproslulejších poutnických míst v Evropě a klášter tamní již od věků jest mohutnou baštou viry katolické v oné zemi, kde proti církvi katolické již od šestnáctého století krutý boj se vede. Úcta k Panně Marii Einsiedelské dostala se i do Čech a hraběnka Šternberková, rozená Kavkovna z Říčan, rozhodla se, že ku cti a slávě milostné Matky Boží bolestné, k níž do Einsiedelnu tolik lidí putovalo, vystaví v Praze kostel. Zvolila k tomu místo pod starým domem Rožmberským na nové vozové cestě ku Hradčanům, aby zde, odkud nejkrásnější jest rozhled po stověžaté Praze, přichozí na Hradčany se stavěli a Matku Boží ctili. Kostelík, ač neveliký, stál mnoho práce a nákladu, jelikož budován byl na vysoké věžovité podezdívce na příkrém svahu hory zámecké. Stavba dovršena r. 1672 a zbožná zakladatelka odevzdala kostelík řeholníkům Theatinům, kteří téhož roku do svého nového obydlí na nových zámeckých schodech se přistěhovali. Do kostelíka, byla socha P. Marie, dle milostného vzoru v Einsiedelnu zhotovená, tam dělaná a dotýkaná, v přeslavném průvodu z chrámu sv. Víta přenesena. Průvod vedl arcibiskup Matouš Bilek s celou kapitolou sv. Vítskou a množstvím duchovních a účastnili se ho sám císař Leopold I. se svým dvorem, veškerá šlechta v Praze meškající, nejvyšší zemští úředníci a zástupy zbožného lidu. Pokud Theatini klášterní kostel svůj nedohotovili (1717), konali v kapli této svoje pravidelné služby Boží, nazývající původně nové sídlo své na zámeckých schodech „domem bl. Panny Marie Poustevnické (ab eremo) pod hradem Pražským“, a i když nový chrám klášterní povstal, nezůstala kaple Einsiedelská osiřelou. Roku 1726 učinila hraběnka Marie Teresie Paarová, dcera zbožné zakladatelky kaple té nadání 1.500 zl., aby Theatini v kapli každou sobotu o 10. hodině sloužili mši sv. s loretánskou litanií a požehnáním a r. 1762 odkázal jim hrabě Jan Frant. Vrbna na památku své manželky Marie Elecky Vrbnové roz. Freudenthalové, ročních 180 zl., aby u Panny Marie Einsiedelské každodenně mše sv. sloužena byla. V kostele bylo bratrstvo P. Ježíše, P. Marie a sv. Josefa za umírající a zemřelé.

Když r. 1783 klášter Theatinů zrušen byl, zavřen i tento kostelík a odevzdán r. 1791 zámeckému stavebnímu úřadu, aby jej za 260 zl. sbořil. Z bývalé svatyně zůstaly podnes vysoké základy, vstavené do klášterní zahrady na stráni zámecké a dlažba kostelní se spodní částkou zdi a mřížkami na místě bývalých vrat. Na poprsní zdi ční posud vysoký sloup se sochou P. Marie Einsiedelské, která stávala někdy na volném prostranství před kaplí, a na zdi v levu stojí méně vkusná socha sv. Václava, kterou někdy Václav Arnošt Markvart z Hrádku, přisedící komorních soudů na mostě Karlově postavil, až sem r. 1785 přenesena byla. Tudiž upomíná poutníky na Hradčany se ubírající podnes sloup se sochou Panny Marie bolestné na bývalý zde stánek Mariánský a na dávno zesnulé zbožné ctitele Matky Boží Etinské.

Nepořádné milování kazí Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čapek*.
(Pokračování.)

II.

Smutně rozhlaholily se zvony na věži kostelíčka ve Vitíně, když neslí Holubovou ženu ke hrobu. Ta tichá trpitelka smířena s Bohem, smířena s lidmi, odebrala se do krajin, z kterých před soudným dnem nikdo se nevrátí. Dotrpěla. Pán Bůh ji povolal k sobě do nebe a u Něho není slz, není pláče ani nařikání. Tomeš její jedináček pro ni hoře pláče. On vl, koho ztratil. Mnoho let života svého byl by dal, kdyby ji mohl vzkřísiti a s ní se těšiti. S Tomášem pláčou ztráty její nesčíslní jiní. Co bylo ve Vitíně a v okolí chudáši a chudaček všichni se ku pohřbu dostavili a na tváři jim poznáš, že tak neučinili pro almužnu, která jich po pohřbu ve statku čeká, ale že je přivedla láska pravá, aby svou dobroditelkyni doprovodili k věčnému spánku, spánku spravedlivých na hřbitově. Tak i pod sprostou halenou vděčné srdce bije. Oni posílají prosby své za ní k trůnu věčného Slitovníka, modlí se na růženci a kdyby je nebožka viděla, zaradovala by se nad nimi.

Obyvatelé z místa i přifařených obcí v neobyčejném sešli se množství. Každý ji lituje, každý chválí, špatného neb hanlivého slova ni jednoho neuslyšíš. Došli ku hrobu a dle starodávného zvyku konal starý

člověk loučení a odprošování — byl to šedivý Chomát, starý kostelník. Dnes se zajíkal — i jemu umřela dobrá duše. Holub měl stále hlavu svislou, hodil trošku země na rakev a slzy při tom neurosil a přece on ji tu rakev připravil. Tomáš už také nepláče; snad mu slzy vyschly, jest do sebe zabrán a ani nevidí, že klečí s ním Liduška Soudkova u nového hrobu. Veronika hlídala dům, na pohřbu nebyla. Po mši sv. lidé se rozcházejí. Slečnu Tonu vyprovází výpomocný a za nimi jde Doubek. Když zahybal okolo Matesovy hospody, volal z ní na něho Šimek, dohazovač. Má s ním cos důležitého mluvíti a jestli jej Doubek vyslechne, bude tomu rád. — Doubkovi se ani nezdá, ale jde. V šenkovně ještě nikoho není. Mates se převléká a vzpomíná, že před dvěma roky také strojí své ženě pohřeb. Šimek s Doubkem posadili se za stolek ve výklenku u okna.

„Pane Doubku, v neděli jste hezky prohrál,“ počal Šimek.

„Jestli jest to ta důležitá věc, tož jste mne mohl nechat v pokoji, to dobře vím i cítím,“ odpovídá Doubek a v duchu jest zvědavějším nežli prve na to, co má Šimek za lubem — nebo „pane“ mu tak hned snadno neřekne.

„Nu jen pomalu a nekřičte. Peníze mítí jest zlatá věc a vy k nim můžete nyní lehkou přijíti, když mé rady uposlechnete. Vždyť to víte, že od jakživa jsem váš přítel a vždy jen dobře s vámi to myslím. Co mi dáte, já vám o nich povím?“

„Dokud je nemám v hrsti ani šestáku nedám, člověk musí býti za našich časů opatrným.“

„Nu také dobře. Nyni ničeho nechci, až potom času dost. Podepište mi tento papír, jest to směnka na padesátku a padesátka jest věru málo za moudrý nápad a dobron radu. Nu, nebojte se, vždyť nejsem cizí jsem domácí člověk a znáte mne jako svou chalupu. Vidíte, chalupa vás neživí a máte střechu na ni děravou. Přijde vítr odnese ji, přijde zima — nu chcete?“

Doubek byl jako na trní. „Povězte mi přece, kde těch peněz vezmu, to víte, že jsem poctivý člověk.“

„Na krádež vás nepobízím, nejsem také žádný zloděj. Lehkým způsobem dostane se vám peněz dost — podepište, já budu mluvíti. Toť se ví, že vy budete mlčeti a že nepovíte, že Šimek vám dal dobrou radu. To nebudete musiti podělkovati ve statcích, ale každého dne na pivo, kouřit, ně-

kdy kousek pečeně, jako náký milostpán. To budou časy jako v městě o jarmarce — co? — tak podepište!“

Doubkovi šla hlava kolem a podepsal. Šimek strčil papír do kapsy znova začal:

„Vy máte pane Doubku hezkou dceru, Verunku, a ta může býti na tom největším statku u nás paní, — když ji to povíte. Holubovi schází hospodyně a žena a ona už dovede dělat hospodyně a ženu také. Má léta. Holubovi se líbí, vždyť ji koupil onehdy pěkný šátek, což jste si toho nevšiml? A kdyby ji nechtěl starý, jest tu mladý a kdyby ji nechtěl žádný, může býti ženou jen na slepo — —“ tu po tichu šeptal dále Šimek, nebo šenkovna plnila se hosty. Přišli známí, kdo se o pohřbu sešli, aby si pohovořili. Doubek nedav ani skoro „s Pánem Bohem“ na rychlo světlici opouští. Zlatou mu dal Šimek radu. Jeho Veronika bude paní na největším statku ve vsi a on šťastným otcem této paní.

„Ať ji někdo potom řekne „šiml“, na toho se podívá. Pádl k Holubovým a již jest tam. Verunka stojí na zápraží, rozdává almužnu, otce vítá a zvědavě na něho pohlíží. Doubek na ni také s udivením patří, poznal na ni jupku, kterou nosila nebožka. Neříká nic. Zavrtí hlavou a dále se ubírá. Holub chodí po světlici — po Tomšovi ani pohádky. Pozdraví jej slušně a nesměle začíná:

„Pane Holube, byla to rána, která vás potkala! Pán Bůh vás potěš sám, já to zkusil, já vím co to jest. Ale neštěstí nechodí po horách, ale po lidech a jedno druhému podává ruku. Já přicházím si pro Verunku. Mnoho ji nyní potřebuji.“

„Co že?“ — obořil se Holub — „o panáčku, z toho mračna nebude déšť. Potřebujete-li jí vy, tož já ji nyní dvakrát tolik potřebuji. Ostatně dosloužití musí do vánoc. Od čeho byl by čelední řád, rozumíte?“

„Máte dobře pane Holube, já také na řád čelední věřím a proto si vezmu Verunku domů. Nebo ona ji přijala do služby manželka vaše a ne vy. Verunka s ní měla uděláno a ne s vámi, a proto nyní, když manželka vaše zemřela, může odejít a když já poručím odejítí musí — jest to moje holka — rozumíte?“

„Jen ji zde nechte, nemáte časem doma sám co jísti a u mne hladu netrpí,“ mírněji již mluvil Holub.

„To vám neříkám, že jísti jí nedáte, ale nyní kde hospodyně nemáte musí ona

obstarávati všechno. Za dva pracovati a za jednoho jen plat bráti — to holečku nejde — nenechám u vás holku se udit, já jí potřebuji a basta!“ stál neustupně na svém Doubek.

„Víte co Doubku, když vám o víc neběží, tak Verunce přidám a zeptáme se jí, je-li spokojena. Zavolejte ji!“

Verunka domů jíti, nechtěla ani slyšet a jen toho si vyžádala, aby příbrána byla do statku nádennice jedna nebo dvě, aby nemusila, kdy jest jí domácnost obstarávati i do stáji a na pole. Holub tomu přivoli a Doubek se spokojil. Verunka byla než Tomáš se ze hřbitova domů vrátil povýšena za hospodyní.

(Pokračování.)

Katolická fara v Aši.

(Pokračování.)

Již r. 1776 shromáždil administrator Niklasberský kolem sebe dítky katolických rodičův a v příbytku svém vlastním vyučoval je nejen katechismu, nýbrž i ostatním předmětům, jež pěstovaly se tehdaž na školách triviálních. Když pak o dvě léta později započalo se vyjednávati o stavbu nového kostela, přerušeno bylo na nějaký čas soukromé vyučování dítek a administrator Kristian Triebel navrhoval, aby zařízena byla při kostele nová budova farní a bývalý příbytek jeho určen byl za školu. Tak se také stalo. Než ježto ve stavbě fary velmi liknavě se pokračovalo a potřebný náklad vykázan byl teprve r. 1784, nebylo jiné rady leč vyučovati dítky opět ve staré faře. Namáhavé práci podvolil se i nástupce Trieblov Matouš Behr a svědomitě ji vykonával. Vida však, že mu mimořádné zaměstnání to mnohé vzácné hodiny ujímá, prosil v obšírném listu svém konsistoř Rezenskou, aby vymohla v Praze plat na učitele, kterého hodlal učiniti správcem školy Niklasberské. Když dlouho se otálelo a žádost nevyřizovala, objednal sám farář učitele, dopřál mu místa u svého skrovného stolu a svěřil mu péči o vychovávání dítek. Zatím však neustával prositi úřady, aby povolen byl roční plat učitelův. Konečně ráčilo vysoké gubernium zemské nakloniti milostivě ucha snažným prosbám jeho, potvrdilo učitele a vyměřilo mu roční plat 20 zl., totiž dvacet zlatých rýnských, odůvodňuje štědrotu svou tím, že by učitel beztoho u chudých rodičů dítek sotva kdy se dosoudil týdenního platu

(sobotales). Zvláštní výnos ten vydán byl dne 11. dubna 1782. Dobrosrdečný farář Behr přenesl na učitele úřad kostelnický i kantorský a zlepšil tak nepatrné příjmy jeho. Prvním učitelem na vrchu sv. Mikuláše v Aši byl jakýsi Michael Grimm, muž dobré vůle, avšak skrovných vědomostí, pročež nezískal si veliké lásky a obliby u osadníků, jak sám farář v listu svém vikáři Chebskému zaslaném s bolestí doznává.

R. 1784 když nová fara z velké části byla již dostavena, povolila dvorní kancelář Vídeňská, aby užívalo se bývalé fary za školu. Té doby čítalo se dítek školou povinných kolem padesáti. Duchovní správce jejich pořídil jim z příspěvků dobrodincův všechno školní náčiní, upravitel dal světnici pro učitele a přestěhoval se do nového bytu. Starostlivé gubernium tázalo se r. 1786 konsistoře Rezenské, zdali učitel při farní škole Niklasberské jest způsoben, aby hodně zastával povinnosti důležitého úřadu svého. Konsistoř odpovídajíc na dotaz ten dí, že farář sám vyučuje učitele a připravuje jej ke zkoušce pro školy normální a pečlivě k tomu přihlíží, aby užíval knih zákonem předepsaných.

Mezitím zasazoval se všemožně farář Behr a učitel katolické školy s ním, aby zvýšen byl plat za pravidelné každodenní vyučování dítek ve škole. Všechny žádosti v ten rozum sepsané zůstávaly oslyšeny. Teprve když hrozila konsistoř Rezenská, že odvolá učitele a dopustí, aby zanikla sotva zřízená škola, obměkčilo zemské gubernium srdce své a povolilo učiteli 40 zl. ročního platu. Povolnost tato byla příčinou, že učitel stal se smělejším a stále ještě nebyl spokojen se zvýšeným služným a žádal znova o přilepšení. Biskup Rezenský ochotně provázel přimluvou prosby jeho a navrhoval nejméně 150 zl. roční odměny za namáhavou práci, poněvadž od osadníků ničeho nebylo lze očekávat. Množící se žádosti a stížnosti vyčerpaly konečně trpělivost vysokého gubernia tak, že v odpovědi své z r. 1786 horšilo se nemálo tvrdíc, že veliká většina učitelstva spokojena jest se zvýšeným služným ročních 40 zl., kdežto učitel Niklasberský stále jenom stěžuje činně při tom neslýchané nároky. Ostatně, pravidlo se dále, až upraví se platy školních správců, možná že zvýšeno bude jejich obroč. Kdo by, čta tyto chlácholivé výroky gubernia zemského z minulého století, neupamato-

val se na nynější upravování slušného platu (kongruy) nižšího duchovenstva, jehož příjmy soudě dle slibu se alespoň ztrojnásobí, až čekatelé jeho dávno již uloženi budou do lůna nevděčné země. Tak aspoň nedočkal se tehdejší učitel úpravy nižší, neboť stala se skutkem teprve za novější éry učitelské z r. 1868.

Odchodem faráře Behra z Aše ztratily annaly zdejší školy farní svého hrdinu. Učitelové nemajíce rázného vůdce a rádce spokojili se se svými příjmy a působili tiše na vzdělání mládeže sobě svěřené. Teprve za faráře Laubera, o němž výše pochvalně jsme se zmínili, objevilo nedostatečné zřízení školské doby tehdejší nejslabší stránku svou. Učitel Lorenz zemřev r. 1813 zanechal vdovu po sobě a několik sirotek. Vdova nevidouc jiné výživy zůstala ve škole a objednala si pomocníka, který obstarával vynučování dítek. Vláda zemská dobře o tom byvši zpravena, nepovolila po celý rok ani haléře výslužného vdově po učitelovi, ač na svůj náklad o vzdělání dítek pečovala. Mimo to vykazovaly se peníze na topivo teprve uprostřed zimy, kdy dítky mrazem skřehlé považovaly školu spíše za mučírnu nežli za učebnu a na radu rodičů svých se jí vyhýbaly. Farář Lauber stěžoval si několikrát a to velmi důtklivě na bídu, kterou snášeti bylo vdově po učiteli a toužil u krajského soudu Lohetského na nevšímavost příslušných úřadů školských. Na to vyplacena byla učitelce roční odměna 40 zl., ona sama propuštěna byla bez výslužného ze školy a ustanoven nový učitel. Zdali nebola žena a dítky její nezemřely hladem r. 1817, kdy velická drahota i bohaté postihla, o tom zápisky farní nečiní zmínky nižší.

Budova školní, která při požáru roku 1814 zůstala nedotknuta, ačkoliv fara jím valně utrpěla a kostel se školou mezující již již ohněm byl zasažen, nevyhovovala již tehdy pro obmezený vniterný rozměr svému určení. Počet dětí stále vzrůstal a na stavbu nové budovy nebylo lze dobře pomýšleti. Osadníci sotva že z polovice platili školné, kterak tedy mohlo se očekávat, že ochotně přispějí povinným dílem svým ku zřízení prostranné školy? K úsilovným prosbám faráře Ferdinandy Ubla (1840—1847) povoleno bylo rozdělití dosavadní třídu ve dvě a z pokladnice náboženské matice České vydržován byl podučitel (od r. 1851). Nová třída umístěna byla v soukromém příbytku. O nájemné, topivo a obsluhu péči měla obec katolická.

Než i tato výpomoc objevila se v brzkou nedostatečnou. Proto zasazoval se o to farář Mikuláš Glözl (1856—1861), aby přikročilo se ke stavbě nové budovy školní, ve které by zřízeny byly tři učebny, byt pro učitele a dva podučitele. Konečně po delším průtahu povolen byl potřebný náklad na školu a dne 21. července 1859 položen základní kámen její. O rok později vypínal se po pravém boku chrámovém důstojný stánek pro vzdělávání mládeže školní. Dosavadní učitel stal se správcem školy, nazýváje se nadučitelem a ku pomoci přidán mu byl podučitel, kdežto třetí místo pro nedostatečné příjmy nebylo lze obsaditi.

Nový zákon říšský o školách ze dne 25. května 1868 stal se i pro farní školu na vrchu sv. Mikuláše těžkým. Jím zajisté snáta byla se škol povaha náboženská, odňata církevním úřadům výpomoc nad školami a zůstaveno jim, aby řídily pouze vyučování náboženství na školách obecných a dohlížely k němu. Rodičům dítek ponecháno bylo na vůli, aby posílali dítky své do té či oné školy místní. Katolíci Aášti, obzvláště zámožnější, projevili přání, aby katolická škola splynula s protestantskou v jedno; neboť se obávali, že by dítky jejich nepokročily tolik u vědomostech na dvojtřídní škole Niklasberské, jako prospívati budou na protestantské škole v Aši, která již tenkrátě třinácté tříd čítala. Nově sestavená školní rada místní uznala žádost katolických otců za spravedlivou a usnesla se všemi hlasy nedbaje odporu katolického faráře, aby dosavadní farní škola na vrchu sv. Mikuláše se zrušila a žáci její převedli do mezináboženské obecné školy Aášské. Usnesení to došlo schválení okresní školní rady a zasláno bylo do Prahy. Zemská školní rada přihlížejíc ke zvláštním poměrům náboženským v okresu Aášském neschválila úřadek podřízených instancí, nýbrž nařídila, aby obě školy svorně vedle sebe působily na vzdělávání mládeže, tak jako dalo se dříve. Když však z nařízení toho odvolala se místní školní rada k ministerstvu osvěty, dosáhla stvrzení, že obě školy mají splynouti v jedno. Při tom podotkl výnos ministerský mimochodem, že nestává tu nebezpečí pro katolické dítky, ačkoliv mezináboženská škola Aášská podržela až podnes po výtece ráz protestantský. Počátkem školního roku 1873 uvedeno nařízení ministerské ve skutek a od té doby postrádají katolíci zdejší vlastní své školy. Je-

dvoutřídní filiální škola v Rossbachu, která zřízena byla r. 1842, padla též za oběť novotám; kdežto podobná filiálka v Nebesích (Himmelreich), jediné to obci venkocem katolické a k duchovní zprávě v Aši přifařené, povýšena byla za školu samostatnou.

Město Aš honosí se nyní vedle dvou obecných škol dvěma měšťanskými, chlapeckou a dívčí. Počet dětí vzrostl přes dva tisíce, mezi nimiž hledati dlužno pět set dětí katolických. O náboženské vzdělání péči má farář spolu se svým kooperátorem. Ve dvou zvláště k tomu určených učebnách shromažďují se dívky z několika tříd najednou a seznamují se s pravdami katolickými. Nevšední horlivosti pánu farářů i kooper. jest přičísti, že obě světnice ozdobeny jsou vkusnými kříži s obrazem Ukřižovaného. Vyučování náboženské počíná a končí se modlitbou, kterou dívky v jednotlivých třídách nikdy nekonají. Venkovské školy navštěvují katoličtí duchovní každého téhodne a udělují katolickým dítkám dvouhodinného vyučování. Práce to v pravdě záslužná!

(Pokračování)

Oběti lidské zloby.

Obrázek z české diaspory.

(Dokončení.)

VII.

Mám ještě dále vypravovati? Přichází mi to za těžko pokračovati, avšak kdož ví, nebude-li to vám užitečné. Snad i vy. drahouškové, kteří to čtete, bydlíte na blízku osad smíšených.

Bylo to o květné neděli následujícího léta. V protestantském kostele R...ském slaví se dnes confirmace dětí ze školy vystupujících. Mezi nimi stojí i dítko matky katoličky: Marie Valtrová. Je bledá ve tváři, na lících její vybledly růže, ani jediná slza neprýstí jí z oka. Tupě jako by vědomí byla ztratila, odřikává slavné vyznání víry luteránské. A potom —

„Drahá Mária, přeju Ti štěstí od srdce,“ řekla paní Družecká, když slavnostní obřad byl ukončen. Marie přijala chladně políbek své tety a nenalezla ani slovíčka díků, šeptala toliko třesoucíma se rtoma: „Nyní je všemu, všemu konec.“

V zadu v kostele, zcela v zadu, seděl o téže květné neděli jakýsi muž katolík. Přicestoval do R. v srdci máje drahocenný poklad svaté víry. Tenkrát nebylo ještě

katolického chrámu Páně v osadě. Mám snad sdělit, kterak se stalo, že dnes vyhledal kostel protestantský a sedí v pozadí a dívá se nevesele, jak druhý syn jeho přistupuje k protestantské večeři Páně? Raději o tom pomlčím, je to smutná přemutná historie. Tam, kde není stánku Boha živého, jsou katolíci politováni hodni.

Odpoledne téhož dne procházely se v zahradě u starého zámku dvě sestry. Kráčely tiše vedle sebe ani slova nemluvíce. Na čele Mariině čisti bys byl mohl, že je úplně odevzdána neblahému osudu svému. Tvář Terezčina obestřena byla němým zármutkem, ale ani ona nemohla si slzami odlehčiti. Chodily chvíli po zahradě. Marie utrhla tu i tam jarní kvítko, roztrhala je a hodila do větru.

Najednou u vchodu do opadaného loubí padla Terezka sestře své kolem krku a usedavě plakala. „Márinko,“ pravila přerývaným hlasem, „Márinko, jak jsi to mohla učiniti?“

„Mohla jsem tak dobře, jako to učiníš ty! Hodinka tvá udeří také za nedlouho. Nadarmo o tom mluvíme.“

„Nikoliv, nikoliv, drahá sestro!“ křičela Terezka. „Kéž by se jen Řodička Boží slitovala nade mnou a neopustila mne nikdy!“

„Ano, vzývej jen Matku Boží, však ti to mnoho neprospěje,“ odvětila chladně sestra její. „Což pak jsem jí nevzývala dnem i nocí? Nenaplakala jsem se dosti? Nyní nemohu více nalézt slz, nyní nemohu se více k Panně Marii obracet. Nespomůže to, všecko nic naplat, lépe ani na to nemysleti.“

„Marie, co to mluvíš? Kam jsi dala hlavu, kam jsi dala srdce?“

„Zde, vezmi to pro sebe,“ pravila Marie a trhala stužku, kterou vytáhla z kapsy. „Nepotřebuji ničeho více. Maria není více matkou mojí. Ani jediné Zdravas nepřejde více přes rty mé, které pronesly dnes, co jsem vyslovila já. Vezmi to vše, medaili a růženec také. U mně jest všemu tomu konec.“

A najednou prudce vzdychla, vykřikla a objala horoucně sestru svou. Proud slz vyhrkl jí z očí a krutá bolest zírala z bledé tváře její.

Chvíli společně plakaly. Potom vytrhla se Marie z obětí své sestry, utřela si slzy a stala se klidnou jako dříve.

„Hodina má odbila dnes,“ pravila tiše, „tvoje uhodí co nejdříve. Modli se, vzly-

kej, plač, nic ti to neprospěje. Mají tě pevně obemknutou a nikdy více jim neunikneš. Nikdo tě nevysvobodí. Vzpomeň na mne.“

O rok později na květnou neděli udeřila skutečně osudná hodina pro Terezku.

Nyní jsou obě bohaté a vážné protestantky. Aby se vrátily do lůna církve sv., na to nikdy více nepomýšlejí. Ach, kdyby býval za dnů mládí jejich katolický kostel v R., nebyl bych musil smutně to vypravování s nikým sdělovati.

Několik obrázků ze správy duchovní.

Podává B. H., děk. v H.

Setkáváme se s osobnostmi v životě lidském, jejichž obraz dlouho utkví v myslí naší a kterýž se nám živě ku paměti vrací, kdykoli podnět neb příležitost k tomu se naskytá. A snad v životě žádného tak zhusta se nestává, by obraz té které osoby hluboko v myslí mu utkvěl, jako v životě kněze; neboť nikdo tak úzce s lidem se nestyká, nikdo tak všestranně s ním neobcuje, nikdo do jeho vnitřních, i nejtajnějších stránek tak nenahlédá, což druhdy i z povinnosti činiti musí, jako kněz. A můžeme říci, srdce mnohého kněze jest pravá schrána takovýchto pamětihodných obrázkův ze života lidského. I mně jich několik v paměti uvízlo; tuto některé.

1.

Byl jsem v duchovní správě první rok ve slušném, venkovském městě. Jednoho úterka přijde poslíček na faru, abych šel zaopatřit starého K. Nebylo daleko, pár kroků, do jedné postranní ulice. Byl to vážný, staričkový soused, který požíval pověsti nejlepší; byl vždy pilný, pracovitý, správný a velice nábožný. Řemesla svého řemenář, kteréžto řemeslo za dnů našich se mnohými jinými v městech už téměř vymizelo. Byl vdovec, a to již 93letý; žil sám ve skrovném, dřevěném domku, jak v našich venkovských městách a městečkách bývalo a semotam až dosud jest. Jsa zdrav ač již u stáří tak vysokém, a nezvyklý zahálet, provozoval řemeslo až do poslední chvíle, kteréž ovšem mnoho mu neneslo, ale přece tolik, že skrovným jeho potřebám stačilo a tím poctivě se živil.

Stala se mu však tu neděli před tím podivná věc, co ještě nikdy, za veškeré jeho živobyčí, dosti dlouhé, se mu nestalo; vyprodal totiž veškery své výrobky až do

posledního biče; a to pokládal za znamení, že Bůh ho k sobě volá, a že konec života jeho se blíží, ač jinak byl zdrav, jak člověk ovšem u stáří tak vysokém zdrav býti může.

Byl nábožný, pravý, starý katolík, kteréhož vidati bylo každou neděli i svátek pravidelně na službách Božích, a kterýž vždy pamětliv byl smrti a konce svého, jest-li za mladších let, tím více ve starobě tak veliké.

I co divu, že když toto se mu stalo, pokládal věc za pokynutí Boží, že dnové života jeho již sečtení jsou, a že, citě a maje předtuchu konce života svého, činil přípravy, by vše v pořádek uvedl, s Bohem i lidmi se smířil, a na cestu ku věčnosti dobře se připravil. Pročež požádal, by zavolán byl kněz, by poslední útěchu mu přinesl; a sám vše chystal, by důstojně přijal nebeského hostě, až jej navštíví a posilu na tu dalekou a těžkou cestu mu přinese.

Pročež složiv řemeslo, dal světničku svou do pořádku; bydletě od drahých let sám jako poustevník. Upravil si lože, přinesl čerstvou slámu, kterou, jak mi potom sděleno bylo, u souseda sám si vyprosil, čistý povlak na ni dal: též stůl čistě pokrytý uchystal, naň křížek postavil, a svíci rozsvítil, též stoličku pro kněze ku posteli přistrčil, sám pak se umyl, v čisté prádlo převlekl a sedě na posteli a se modle, kněze s nebeským hostem očekával.

Svatá radost zářila z obličeje jeho, když jsem vstoupil. Ihned vstana, poklekl a Spasiteli svému se kořil. Když jsem Velebnou Svátost na stůl byl položil a vše si upravil, též přípravnou modlitbu před sv. zpovědi s ním byl vykonal, usedl jsem k němu. S těží mohl jsem jej přiměti k tomu, by si sedl a sedě sv. zpověď konal, vida starce u stáří tak vysokém. S hlubokou nábožností a skroušeností nevidanou, s upřímností neličenou vykonal sv. zpověď a podal přehled veškerého života svého. Z každého jeho slova zírала hluboká víra a náboženská přesvědčenost. Já sám, vida před sebou starce tak ctihodného a vida jeho vroucnost a kajicnost čistou a upřímnou, až ku slzám pohnut jsem byl. A přece srdce jeho netížila žádná vina veliká, bylot do jista v pořádku s Bohem i lidmi, kdežto mnohý, kterýž svědomí své hrubými poklesky poskvrněno má, ze svých hříchů nerad se vyznává a před Bohem pokořiti se nechce. Ještě v poslední chvíli pycha jím cloumá a zmítá.

Když byl sv. zpověď vykonal, pokání příslušné mu uloženo a sv. rozhrěšení dáno, modlil jsem se s ním modlitbu po sv. zpovědi a před sv. přijímáním, zvláště tři božské ctnosti. Vida zbožný stařec, že již již chvíle přichází, kde přijati má Pána a Spasitele svého a uhostiti jej v srdci svém, poklekl vedle lože na holou zemi a ruce maje na prsou sepjaté a slzy v očích, s toužebností nevidanou pohlížel ke stolu, na němž leželo tělo Páně. Když pak jsem po všeobecném rozhrěšení Velebnou svátost do ruky vzal a k němu se obrátě ji před ním držel a volal: „Ejhle Beránek Boží, kterýž snímá hříchy světa“ a dále slova: „Pane, nejsem hoden...“ tu s takovou horoucností bil se ve stará nádra svá, nejinak, než jako druhdy sv. Jeronym, když stařec jsa, v kajicnosti své otloukal hříšné tělo své kamením, jak na jednom obraze vypodobněno jsem viděl.

Rozplývá se v slzách a v nebeské radosti tona přijal tělo Páně. Sklonila se v pokoře ta hlava šedá, stará vážná tvářjevila nebeský mír a útěchu slasti rajských a ústa šeptala nejvroucnější dík nebes Pánu, že se skloniti a nehodného sluhu svého navštívití ráčil.

Když pak jsem mu udílel i poslední pomazání, a on ruce křížem na prsou složené maje, na posteli ležel, podobal se oslavenci, v Pánu zesnulému. S těží a se srdcem bolestným, ale přece útěchy plným rozloučil jsem se s ním; vědělt jsem, že duše spravedlivá ubírá se na věčnost. Ještě téhož večera skonal tiše, v Pánu; nikdo nechtěl věřiti, že by starý K. byl zemřel, neboť ještě nedávno viděli jej živa a zdráva. Duše jeho odebrala se do života lepšího. Vzpomínka naň nevymizí mi z paměti nikdy. — Pohřeb jeho, velmi četně navštívený, svědčil, že požíval všeobecné úcty a vážnosti. Nemohl jsem se zdržeti, bych nad hrobem jeho několik slov nepromluvil, ku povzbuzení kajících a pro dobrý příklad všem. Vzpomínám vždy slov pisma: „Blahoslavení, kdož v Pánu umírají!“

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Kolína, dne 20. října 1882.

(Jaký účel má obecná škola a jakých prostředků má použití, aby cíle svého dosáhla? Může-li škola uekonfessiijní úkolu zákonitěmu dostáti?)

Přednášel o pastorální konferenci

vikariatního duchovenstva v Kolíně dne 5. října t. r. J. Ev. Eybl.)

Balák, král Moabský, když Israelští, postupující k zemi Kanaanské, přišli až k jeho pomezí, vida, že jejich síle neodolá, pozval Baláma pohanského věstce a spolu i ctitele pravého Boha, aby přijda Israelským zlořečil. I uvedl jej na tři rozličné hory, odkud bylo ležení Israelských dobře viděti; avšak Balám, unešen krásou jak části tak celku tábora Israelského, ani za plný dům stříbra a zlata nechtěl zlořečiti, ale naopak dobrořečil volaje: „Jak krásní jsou stanové tvoji, Jakobe, a příbytkové tvoji Israeli!“ (Num. 24, sl.) Tato krása jak částí tak i celku ležení Israelského jest obrazem jednotného smýšlení a jednotejného jednání v Církvi katolické vůbec a pokud se týče školy zvláště. Ačkoli skoro všady celkem taková jednota ve smýšlení a tak jednotejné snahy se projevují, že při vši jinačí nechuti a nepřízni nemohou odpůrcové takovému počínání upříti důslednosti, vážnosti ba i obdivu, čím dále tím většího. A smím-li ještě velebné věru divadlo připomenouti, jak sám jediný, chudý „rouchem ovčím oděný prorok Hospodinův Eliáš proti 450 dobře placeným prorokům Bálovým v době zkažené o čest Boží horlil neohroženě; podobně, tuším, jest i krásná podivaná, když za přítomna věrný a statečný sluha Církve Páně, věda, že základu jiného žádný položení nemůže krom toho, který položen jest, jenž jest Ježíš Kristus“ (I. Kor. 3, 11.) a vida tisíce, ani na kolenou klečí před vyšperkovanou modlou školy moderní, zázrakův od ní čekající, neustává „vhod i nevhod, ve vši trpělivosti a v učení (II. Tim. 4, 2.) volati: „Jednohoť jest potřebi,“ (Luk. 10, 42.) „nechte dítek jíti ke Kristu a nebraňte jim,“ (Mar. 10, 14.) „co platno, kdyby nevím čeho získaly, duše pak své škodu trpěly,“ (Mat. 16, 26.) „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho,“ (Mat. 6, 26.) Již tomu jest dvanácte let, co v našich vlastech zákony o národních obecných školách byly vydány. První paragraf zákona říšského, daného dne 14. května 1869, kterými vyučovací zásady na škole národní se ustanovují, těmito pěknými slovy počíná: „Národní škola má za účel, aby dítky mravně-nábožensky vychovávala.“ Mezi předměty pak učebnými náboženství na první místo se klade. A na první pohled školní zákonodárství přeje místa náboženskému i vyučování i cvičení, stanovíc výslovně, že obstarávání, řízení a bezpro-

střední dozor k obojímu příslušné církvi nebo náboženské společnosti zůstaviti se má.“ (Zákon daný dne 25. května 1868, §. 2.) Ba že i státu o to jest, aby náboženství řádně a pravidelně vyučovalo se, vysvítá z toho opatření, že kde není duchovního, který by mohl pravidelně vyučovati náboženství, může učitel se svolením církevních úřadů přidržán býti, aby pomáhal při tomto vyučování dítek k jeho vyznání náležejících; nad to kdyby některá církev neb náboženská společnost opomenula obstarati vyučování v náboženství, zemský úřad školní opatří, čeho třeba, vyslyšev dříve ty, jichž se týče. (Zákon ze dne 14. května 1869 §. 5.) — Ale přes všechna tato na oko příznivá ustanovení zákona biskupové čeští nezabavili se vážných obav, a vidouce, že říšským zákonem ze dne 25. května 1868 ráz národní školy, která dotud zřízena byla na základě konfessí, podstatně jest změněn, uznali za svou povinnost, zevrubně předložiti apoštolské Stolicí své smýšlení a své obavy ve příčině nových školních zákonů. A potom teprve, obdrževše žádoucího poučení a zrale uváživše poměrů v naší vlasti všelikých, spolu i k tomu hledíce, aby potřebám nábožensko-mravným školní mládeže katolické vyhověli, ustanovili se na tom, dovoliti i kněžstvu i věřícím, aby se v nové dohledce ku školám účastnili a sice proto, aby mohli v tomto svém povolání práva církve a rodiny katolické hájiti, ale jen pokud dovolili, pokud by toho práva s dobrým výsledkem mohli se ujmáti. (Instrukce českých biskupů, daná dne 26. července 1869.) Uplynulá doba dvanácti let ukázala, že obavy českého episkopátu se opravdověly, dobré pak naděje, ač bylo-li jakých, se nesplnily a že účastenství, jehož církvi ve škole ponecháno, jest jen zdánlivé, ale ve skutku zhola malomocné.

(Dokončení.)

Ze Zlonic, 19. října 1882.

„Uloženo jest lidem jednou zemřít.“ (K Žid. 9, 27). Pravdu těchto slov, na niž lidé tak rádi zapomínají, nejmocněji cítí, kdo neduhem nezhojitelným jsa stížen, tak říka každou chvíli smrt před očima má. Uloženo jest *mi* zemřítí, a *brzy snad* a *náhle* zemřítí, říkával mladý kněz, o jehož úmrtí zprávu podati chci, vp. František Sojka, naposled druhý kaplan v Zlonicích. Již v semináři často postonoval a když r. 1872 co novosvěcenec na venkov se dostal, na čerstvém vzduchu pookřál a sesilil,

nikdo by na první pohled netušil, že v tom velikém silném těle skrývá se zárodek časné smrti. Srdeční vada činila mu práci každou zvláště kázání, chůzi do škol filialních a katechisování, dvojnásobně obtížnou. S jakým namáháním po 10 let svého kněžství na rozličných osadách svým povinnostem zadost učiniti se snažil, vědět nejlépe ti, kdož svědkové byli jeho horlivosti a častých nemocí, které ona v zápětí měla. Poznáváje již, že síla tělesná nestačí více pracím kněžského povolání, ustanovil se spolu na radu lékařskou na tom, že požádá o dovolení, aby na odpočinek se odebrati mohl. Báł se té doby, kdy u věku ještě mladém bude odsouzen k nečinnosti a skrovným výslužným sotva obhájí životy své. Než dobrotivý Bůh uspořil mu trudných vyhlídek těch do budoucnosti, že volal ho záhy k odpočinku věčnému. — Ještě v neděli dne 7. října měl ranní exhortu a mši sv. ve farním chrámu Páně, večer pak již ulehl, by za týden duši svou Bohu odevzdával. Když nemoc se zhoršila a naděje na uzdravení mizela, ihned vykonal správu Boží, přijal posilu nebeskou na pouť do věčnosti a často opakoval: „Bože — jak -- Ty chceš! Tobě — žiju, Tobě — umírám“. Pohnutlivé bylo z třesoucích, umírajících úst slyšeti tato slova úplné oddanosti do Božské vůle a pevné důvěry v moc a milosrdenství Boží. Bez zápasu smrtelného umřel pak tiše v neděli 15. října tohoto roku v 11 hodin v noci. Sotva že se časné z rána smutná zvěst o jeho smrti roznesla, litoval každý mladého kněze, jenž, ač toliko tři léta ve Zlonicích působil, si zde účtu a lásku všech dobře smýšlejících zjednal. Tělesná schránka zvěčnělého měla býti na Zlonickém hřbitově pochována, než výslovné a dávno již projevené přání nebožtíkovo, které i přátelé sdíleli, bylo, by uložena byla v jeho rodišti do hrobu dávno zemřelé matky. Nezbyvalo, než přání to ctíti a jemu vyhověti. V Zlonicích vykonal se 18. října na faře vykropení a pak ubíral se velkolepý průvod pohřební, jež vedl veledůst. p. Frant. Auerhann, č. kanovník Staroboleslavský, k. a. vikář a děkan Zlonický, s přísluhou devíti kněží do chrámu Páně. Z předu za křížem kráčela školní mládež z celé osady; rakev zdobenou odznaky důstojnosti kněžské a okrášlenou věnci a stuhami, jež žactvo, sbor učitelský a jiní ctitelé zesnulého věnovali, provázela čestná stráž spolku hasičského; za rakví šel otec a přátelé, kníž. úřednictvo, členové obecního

zastupitelstva a veliký dav lidu. V kostele promluvil o zesnulém co dobrém synu, hodném knězi, horlivém učiteli a tichém trpiteli vdp. J. Kandler, k. a. sekretář vikariátu Slanského a děkan v Slaném, a nehledanou řečí potěšil přátely i všechny přítomné. Po slavné zádušní mši sv. a dojemném „Libera“, jež domácí i někteří okolní pp. učitelé zapěli, bral se průvod dále za městečko, kde rakev na vůz naložena byla, by druhého dne na hřbitově Velko Mořinském, nad Karlšteinem, byla pochována. Se slzou v oku díval se zástup na odjíždějící vůz a „s Bohem“ a „na shledanou“ byla poslední slova, jimiž loučili jsme se, s předcházejícím nás na věčnost, věrným sluhou Páně.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejd. p. kardinál arcibiskup bude ve středu o slavnosti *Všech Svatých* v metrop. chrámě u sv. Víta v 11 hodin sloužit pontifikální mši sv.; odpoledne o 3 h. bude tamtéž konati církevní hodinky za zemřelé, a ve středu o památce *věrných dušiček* bude tam v 9 h. sloužit slavnou zádušní mši svatou.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 27.—31. října u sv. Víta na hradě, od 1. — 5. listopadu u sv. Klementa.

— **Dary.** Sv. Otec zaslal biskupovi v Tridentu 4000 franků na rozdělenou mezi povodní poškozené v Tyrolsku a Korutansku. K témuž účelu věnovaly rakousko-uherská banka 2000 zl. a společnost státní dráhy 1500 zl.

— **Zádušní služby boží** byly dne 16. t. m. konány v chrámě pokání v Paříži za královnu Marii Antonii, která ve francouzské revoluci téhož dne 1793 stala byla. Službám Božím byla přítomna též paní arcivévodkyně Alžběta se svou dvorní dámou paní hraběnkou Taaffeovou, jedoucí Paříži do Madridu, a také četní členové vysoké francouzské šlechty dostavili se do chrámu.

— **Padesátileté jubilaum ústavu slepých.** Dne 20. t. m. o 9. hod. ráno bylo zahájeno 50leté jubilaum trvání Klarova ústavu slepých na Malé straně v Brusce slavnými zádušními službami božími v kapli sv. Rafaela za všechny zesnulé dobrodince ústavu. Dne 24. t. m. jakožto v den slavnostní sloužil nejdůst. pan kardinál-arcibiskup o 8. hod. ráno v kapli ústavu

mši svatou, načež si ústav prohlédl. O 9. hod. měl pan P. Václav Beneš české kazání, o 10. hod. byla sloužena slavná mše, o 3. hod. odpo. bylo německé kazání, načež se slavnostním požehnáním jubilaum ukončilo. Chovanci byli téhož dne na útraty ústavu vyčastováni.

— **Dobročinnost.** Její Vel. císařovna Maria Anna jest majitelkyní panství Galery v Benátsku, které bylo nedávnou povodní taktéž velmi utrpělo. Její Vel. nařídila telegraficky, aby veškeré obyvatelstvo na panství, které povodní škody utrpělo, na její útraty vším potřebným bylo zaopatřeno. Následkem toho ubytoval správce panství polovici obyvatelstva v zámku a druhou polovici v cis. letohrádku, kde se nyní na útraty vznešené dobroditelky vydržuje.

Literární oznamovatel.

— **„Jarní“ a „Pestré květy“**, básně od p. J. Ježka, katechety na Smetově, které v poslední době uveřejnil čilý pan spisovatel v čís. 1. a 7. Hynkovy knihovny mládeže. Pan spisovatel známý již i ze svých jiných sbírek, podal opět nový důkaz o svém nadání. Jeho básně jsou věnovány mládeži, jak sám praví, za tím účelem, „by vždy s láskou k Bohu, matce, k otci, bratrům, rodné chatce rostla láska — k zemi české“. Básně, ač věnovány mládeži, budou se líbiti i dospělým, zvláště když z tolika vane nám dobře známý, milý ton básní Erbenových, jako z básní: Čekanka, Materidouška, Kukačka atd. a v jiných opět potkááme se s onou hbitostí verše, jež zdobí básně Vinařického. Látka básní vzata jest na mnoze z úst lidu a proto dítkám již povědoma a nyní tím půvabnější, když podává se lehkým, vzletným, básnickým slohem. V tomto ohledu zvláště vynikají veršovaně povídky „z českého ptačince“ a z „českých hájů“ a pověsti „z české květnice“. Týž pan spisovatel ku oslavě 50letého jubilea vdp. Fr. Daneše napsal životopisný příspěvek jménem „učitelské besedy.“ Příspěvek tento není pouhým vyčtením dat, ale jest obraz, jak p. jubilant zásady své ve skutečnosti prováděl.

— Nákladem kněhkupectví Fr. Rívnáče vycházejí vybraná dramatická díla Williama Shakespeara. V seš. 1. vydán *„Kučec Benátský“*, přeložil Jos. Kolář, v seš. 2. *„Othello, mouřenín Benátský“*, přeložil Jak. Malý. Překlad jest věrný, řeč plyná a lahodná.

— Nákladem kněhkupectví Kobrova vydávaná *„Ustřední knihovna“* za redakce Frant.

Zákrejsa dospěla k seš. 53—54, ve kterých jest povídka nezapomenutelné B. Němcové: V zámku a v podzámčí; k seš. 55—56, kde též nalezneš povídku: Pavlínka Saksová, kterou z ruštiny na jazyk český převedl Jos. Konérza; k seš. 57—58, kde jest báseň z dějin litevských: Margér, kterou z polštiny přeložil Jan Nečas; k seš. 59—60, kde jest stat: Osud? kterou spracoval Jos. Štolba; k seš. 61—62, kde se nalézá žertovný román: Mezinárodní nevěsty, jež napsal Frant. Zákrejs. V sešitech 63—64 jest veselohra: Veselé ženy windsorské, přeložena z angl. od Jak. Malého a konečně v seš. 65—66 novela: Růžové poupě od Karoliny Jarnevičové, již z chorvátského přeložil Vilém Špaňhel.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*,“ (malý slovník naučný) dospěl za redakce Jak. Malého, vydáván jsa knihkupectvím Kobrovým, v druhém laciném vydání k seš. 104. (Wappaeus — Wolf), 105. (Wolf — Zator), 106. (Zátravka — Zrinský), 107. (Žitelnice — Župan). V sešitu 108. počínají Doplnky k celému dílu. Cena každého seš. 24 kr. V prvním vydání dospělo se k seš. 85., který zahrnuje Doplnky (A — Čechy), 86. (Čechy — Isailovič), 87. (Ischias — Macun). Cena seš. 36 kr.

— „*Bibliotéka učitelská*“, jež již více dobrých spisů z oboru paedagogické literatury vydala, obsahuje v čísle III. spis znamenitého Angličana Herberta Spencera: „Vychování rozumové, mravní a tělesné“, kterýž přeložil Josef Úlehla, učitel ve Vsetíně na Moravě. Spis tento obsahující mnoho vážných pravd a paedagogických pokynů zamlouvá se velice svou jasností, jež zvláště se jeví ve krátkých a srozumitelných větách. Nakladatelství knihtiskárny Rohlíček a Sievers získalo si levným vydáním tohoto spisu nemalou zásluhu.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Fr. *Sojka*, kapl. v Zlonicích, 16. října 1882, (nar. v Malé Mořině 11. dubna 1845, vysv. 14. července 1872.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jiří *Weidlich*, far. v Neuhammru, za far. v Palicích;
p. Ant. *Weigl*, far. v Hirschenstandu, za adm. (excurrando) v Nouhammru;
p. Jos. *Prachar*, kapl. v Tuklatech, za admin. v Tismicích;
p. Frant. *Dusil*, far. v Kirchenbirku, za děkan. vikaristu na Vyšehradě.

Uprázdňená místa:

Neuhammer, fara patr. náb. matice, od 4. října 1882;

Tismice, fara patr. náb. matice, od 10. října 1882;

Zvikovec, fara patr. dědiců p. rytíře Mat. Kaliny z Jaethensteina, od 11. října 1882;

Kirchenbirk, fara patr. p. Bohumila svob. pána z Henneberg-Spiegelů, od 25. října 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Vint. *Seidl*, z řádu sv. Bened., admin. fary Machovské, 26. září 1882, (nar. v Broumově 20. září 1838, prof. 8. pros. 1863, vysv. 31. července 1864).

Vyznamenáni jsou:

- P. Raim. *Vychodil*, katech. na c. k. paedag. v Hradci Králové, jmenován b. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Purm*, admin. ve Vřeštvě, za faráře tamtéž;
p. Jan *Schembera*, far. ve Velké Borovici, za far. v Bernaticích.

Uprázdňené místo:

Velká Borovice, fara patron. nábož. matice, od 21. října 1882.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Nedvidek*, katech. nižší reálky v Jičíně, za katech. při vyšší gymnasii v Písku;
p. Vinc. *Kopáč*, kapl. v Myslívě, za far. v Litboři (v Brněnské diecési);
p. Mart. *Uchytíl*, far. v Stráži, za far. v Karlově Řečici;
p. Frant. *Kolář*, kapl. v Stráži, za admin. tamže;
p. Ant. *Thomajer*, admin. u sv. Anny (Tannaberg), za far. v Trhanově;
p. Frant. *Lang*, kapl. ve Všerubech, za adm. u sv. Anny;
p. Jan *Lekeš*, kapl. v Strunkovicích, za kapl. v Netolicích;
p. Frant. *Kavale*, kapl. v Záhoří, za kapl. ve Volyni;
p. Hermann *Kamaryt*, admin. v Unterreichensteinu, za kapl. ve Sverazu;
p. Frant. *Bečvář*, kapl. v Bechyni, za katech. při měst. školách v Kladně;
p. Jos. *Bartík*, neom., za koop. v Novém Etinku;
p. Ant. *Diviš*, neom., za prozat. kooper. v Nové Kdyni;
p. Tom. *Mika*, neom., za kapl. v Mutěšíně (Muttersdorf);
p. Václ. *Rychlý*, neom., za kapl. v Bechyni;
p. Jos. *Jelínek*, koop. v Nové Kdyni, odebral se na vyšší vzdělávací ústav kněžský u sv. Augustina ve Vídni.

Vydává se

5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdéle

v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných

knihkupečů

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení

se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se

neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

150leté jubileum založení Kongregace Nejsv. Vykupitele čili Redemptoristů.

Léta Páně 1732 korunována byla v naší milé vlasti Maria Panna sv. Horská, a právě v tomtéž roce zanášel se sv. Alfons v Neapoli tou svátou myšlénkou, aby jakožto nový Salomoun vystavěl velebnou budovu ke cti a chvále Boží a ku spáse duší, založením Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele. Myslíme, že se zavděčíme čtenářům, rozepíšeme-li se o vzniku a rozvoji Kongregace v Itálii a zvláště v našich vlastech — poněvadž slavným způsobem konati se bude památka tohoto založení, dne 9. listopadu běžícího roku, ku kterémužto dni sv. Otec Lev XIII. všem věřícím, kteří se této slavnosti za jistými podmínkami účastní plnomocné odpustky uděluje.

Dne 8. listopadu 1732 opustil sv. Alfons Neapoli, své rodiče a přátely, a odebral se s několika druhy svými do Skaly. S toužebností velikou očekával Alfonsa tamější biskup Santoro, a přijal jej jako anděla, děkuje Pánu Bohu za milost, že mu poslal tak horlivé dělníky. Ale i duchovenstvo, šlechta a veškeren lid plesal a radoval se z příchodu toho. Radost byla všeobecná. Každý mluvil o nových misijnářích a těšil se slyše o horlivosti a blahodárné činnosti jejich.

Druhého dne ráno 9. listopadu 1732 ubíral se sv. Alfons do kathedrály se svými druhy, aby slavnými službami Božími, vzýváním Ducha svatého, s vroucím díkem k Bohu, se ubytoval na tomto novém místě. Tím způsobem založena byla Kongregace Nejsvětějšího Spasitele (Salvatoris), kterýžto název přeměnil pak Benedikt XIV.

v název Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele.

Podivuhodná událost se sběhla však s příchodem nové Kongregace v městě Skale. V těch dnech byl výstav nejsvětější Svátosti oltární u řeholnic nejsvětějšího Spasitele. Když sv. hostie do monstrance byla uložena, spatřili všickni, zcela zřetelně kříž, na kterémž pněl Ježíš ukřižovaný, jsa tisíci paprsky ozáren. Kříž objevil se černým, pak jako krví nabělým, a konečně docela bílým. Pod křížem bylo viděti tři malých pahrbků, v pravo a v levo nástroje umučení Páně, zřetelně bylo všecko tak viděti, jak jest znak Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele. Všickni byli z tohoto vidění až k slzám pohnuti a potěšeni. Sv. Alfons, sotva že přišel do Skaly, sám se chtěl o tom přesvědčiti, a šel do chrámu Páně, jsa provázen biskupem Santorem a Faleojem a některými kanovníky. Jakmile byla Nejsvětější Svátost vystavena, ihned opakoval se tentýž podivuhodný výjev. Proto chtěl sv. Alfons, aby kříž, nástroje umučení Páně, nejsvětější jména Ježíš a Maria, nad křížem oko Páně a koruna, to všecko, aby bylo známkou kongregačním. Pamatoval sobě dobře od tohoto dne, že vznik a rozvoj Kongregace křížem má započítati. A věru, co předzvídal, toho také v hojně míře zakusil. Zlý nepřítel dobře věda, že mnoho duší ztratí, a že mnozí křesťané horlivostí nových misijnářů budou povzbuzeni k dobrému, že budou milovati Ježíše Krista a s dětinnou důvěrou k Marii Panně se utíkat, rozezličil se proti nové Kongregaci a chtěl Alfonsa zviklati v předsevzetí jeho. Toho hleděl docíliti bouřemi zevnitřními i vnitřními. Sv. Alfons byl dříve členem Propagandy, a sice členem na slovo vzatým. Tím, že

vystoupil z ní uvalil na sebe hněv skoro všech členů. Bylť od nich tupen, pomlouván, že jest fanatikem, přepjatcem a t. d. Ale největší bolest a zármutek byl mu způsoben od jeho druhů. Ačkoliž byli všickni horliví, přece nebyli všickni stejného smýšlení se svatým Alfonsem. Bylť mezi nimi veliká roztržka. Někteří chtěli míti, aby se Kongregaci vytknulo za účel, též vychovávatí mládež. Někteří zase chtěli míti jiný oděv, jiní zase chtěli míti změny v řeholi, a tak se nemohli dohodnouti. Ale sv. Alfons, jsa sobě vědom povolání, jaké měl od Boha, pevně stál na svém, že totiž nová Kongregace má za účel, aby se ujímala opuštěných duší na venkově, a svatými missiemi jim ku pomoci přispívala, a každý jiný účel, aby byl z Kongregace vyloučen. Proto opustili ho jeho první učeníci a jenom doktor Sportelli a bratr laik Vitus Carzius zůstali mu věrnými.

Srdce Alfonsovo bylo velice nad tím zarmoucené, nebo i u vysokém stáří ještě zpomínal sobě tohoto zármutku, a říkával, že největším pokušením jeho byla opuštěnost od prvních druhů. Pociťil podobnou trpkost, jakou pociťil Ježíš Kristus, když byl od svých učeníků opuštěn. Věru, málo kterému zakladateli řádu, bylo splácono, takovým nevděkem jako sv. Alfonsu. — V tomto zármutku utíkal se k biskupu do Castelmare, aby nabyt útěchy. Ale jak byl zaražen, když biskup, dříve věrný přítel, jej nyní chladně přivítal a takto jej oslovil: Chcete i vy odejiti? Pán Bůh vás nepotřebuje, on i bez vás může dílo to vykonati. Těmi slovy byl sv. Alfons překvapen, a pokloniv se, odpověděl: „Vaše biskupská Milosti, jsem přesvědčen, že mne Pán Bůh nepotřebuje, ani mého díla, ale já potřebuju Pána Boha a jeho pomoci, a kdybych měl i samotén ostati, chci přece plniti vůli Jeho. Proto jsem neopustil Neapoli a svět, abych se stal zakladatelem řádu, nýbrž abych plnil vůli Boží a pracoval ke cti a slávě Jeho.“ Řečí Alfonsovou potěšil se biskup a pravil laskavě k němu: Doufejte v Pána Boha, onť pozhěná váš dobrý úmysl!

Tím sobě Alfons ulehčil v zármutku svém a odebral se do Skaly. Ale daemon všemožně se přičiňoval, aby Alfonsa zviklal v jeho předsevzetí, a proto jej novými útrapami stíhal. Jako blesk roznasla se ta zpráva v Neapoli, že jest Alfons od svých druhů opuštěn. Tot byla voda na mlýn všech jeho nepřátel. Vida toho Alfonsa, jak se dal svěsti blouznivou sestrou klá-

šterní, jest fanatikem, ano někteří kazatelé stavěli jej za výstražný příklad, jak Bůh pýchu trestá a každého kdo sobě příliš důvěruje; o ubohý Alfons! I jeho dřívější přátelé styděli se za něho. Kardinál Pignatelli, maje s ním útrpnost, pozval jej k sobě do Neapole. Alfonsovou stálostí a srdnatostí potěšil se velice, a ještě větší posily mu dodával, řka: „Doufejte jenom v Pána Boha, a nespolehejte na lidi, Bůh vám zajisté přispěje ku pomoci.“

Alfons jsa potěšen odebral se opět do Skaly, a Bůh, v něhožto jedině doufal, nedopustil, aby jeho sluha byl zahanben. Poslal mu mnohé horlivé a učené kněze. — Opuštěný dům ve Skale podobal se nebeskému ráji. Alfons, plesal radostí, vida, jak jeden druhého v modlitbě a kajicnosti chce překonati a jak se každý vynasnažuje, aby co možná následoval Ježíše Krista. Zde ve Skale psal sám jedenkráte: „nemyslíme na nic jiného, leč abychom Pána Boha milovali, a jeho svatou vůli dokonale plnili.“ A tak byl dům ve Skale první kolebkou všech ostatních domů v Italii. Ale sv. Alfons vždy říkával, že Kongregace nebude nikdy Kongregací, nerozšíří-li se mimo Italii.

A když byl již na sklonku života svého, došla ho ta radostná zpráva, že v r. 1784 dva mladí mužové, ctihodný Klement Maria Hofbauer, Moravan a Tadeáš Hybl, Čech, vstoupili do noviciatu v Římě, s tím úmyslem, aby Kongregaci rozšířili v našich vlastech. A sv. Alfons radoval se z toho, a prorockým duchem předpověděl, že tito dobří kněží mnoho dobrého budou působiti ke cti a chvále Boží, a že se Kongregace po jeho smrti rozšíří, zvláště v severních krajinách. Na sklonku roku 1786 odebral se ctihodný sluha Klement Maria Hofbauer se svým druhem a přítelem Tadeášem Hyblem do Varšavy, kde založil dům u sv. Benona. Duch sv. Alfonsa vstoupil na tyto věrné syny jeho, jak se sám papež Pius VI. byl vyjádřil. Že pracovali jedině ke cti a slávě Boží a pro spásu duší, žehnal Bůh v svrchované míře pracím a namáhání těchto dvou apoštolských mužů. Skoro 20 let kvetla utěšeně tato vinice Páně. *) Ale tehdyž vládnul duch řeholím velice nepřívznivý, dům ve Varšavě jest ná-

*) Kdo se chce dověděti o působení ctihodného Klementa Marie Hofbaura, ať čte novou knihu „Život bl. Klementa M. Hofbaura“ z dědictví sv. Cyrilla a Methoděje v Brně.

silím zrušení roku 1808 v měsíci červnu, a členové Kongregace musili se do světa rozptýlit. Ctihodný Klement M. Hofbauer odebral se do Vídně, kde po 12 let s apoštolskou horlivostí působil o spáse duší. Jako ve Varšavě sluha Boží o Poláky veliké zásluhy sobě získal, podobně i ve Vídni dobyl sobě nemalých zásluh, že se zavázal k tomu, aby obstarával pro tisíce opuštěných Čechů služby Boží v chrámu Marie Pauny na Nábřeží, kdežto dříve, ani jediného chrámu Páně neměli. Poněvadž nával Čechů v posledních letech byl přílišný, proto mívají od roku 1864 české služby Boží na Rennwegu u Redemptoristek. Sluší též podotknouti, že první žáci jeho a vůbec v době, když Kongregace císařským dekretem dne 30. dubna 1820 byla schválena v Rakousku, že tenkrát mnozí byli Češi, na příklad P. Madlener, P. Petrák, P. Král, kterýž jest až dosud na živě, P. Michálek, P. Kosmáček a j. I tito jeho žáci pracovali na spáse opuštěných Čechů ve Vídni: tak P. Petrák 27 let hlásal jim slovo Boží v jmenovaném chrámu Páně.

Co se dotýče Kongregace v Rakousku, neměl ctihodný sluha Boží Klement M. Hofbauer dožiti se té radosti, aby viděl jak se rozšiřuje. Právě jako sv. Alfons říkával, že teprve po jeho smrti Kongregace se rozšíří, taktéž i náš sluha Boží říkával ku svým žákům: „Budtež trpělivými, počkejte, po mé smrti dostanete dosti domů. A v skutku, sotva že v Pánu zesnul, rozšiřovala se Kongregace rychle, takřka zářným způsobem v mnohých zemích. I do Ameriky odebralo se roku 1832 šest redemptoristů z kněží, a tři bratři laikové, a z tohoto malého zrnka vzrostl mohutný strom. I tam se ujmají synové sv. Alfonsa opuštěných Čechů. Rok 1848. rozptýlil Kongregaci z Vídně. Ale tato bouře nebyla jí na škodu, neboť synové Kongregace měli příležitost něco pro Pána Boha trpěti, rozešli se do rozličných vlastí a vzdor všemu, byly toho roku založeny tři domy, jeden v Anglicku, druhý v Bavorsku a třetí v Belgii. Jakmile bouře roku 48. se utišila, sešli se opět synové pronásledované Kongregace, a kde mohli započali činnost svou svatými missiemi. I v naší vlasti započalo se se svatou missií. Ale slovo „missie“ nesmělo býti ani slýcháno, neboť tehdaž byli rozliční předsudkové proti ní, a proto vždy se dalo nějaké jiné jméno této pobožnosti. Pater Mastalir,

který dosud žije v blahé paměti, tam kde působil, započal missionární činnost v naší milé vlasti, za pomoci mnohých kněží světských, kteří po boku jeho horlivě kázali a zpovídali. Missie ty novotou svou velice vábily lid a potkávaly se s požehnaným výsledkem. Jimi prokřestila se takřka cesta, že i v naší vlasti pomalu i domy se zakládaly. — Tak v roce 1855 založen byl dům v Kocléřově, v roce 1856 usadila se Kongregace v Praze na Karlově, kteráž v roce 1869 prvního září přesídlila k svatému Kajetánu na Malou Stranu. Roku 1860 založen dům v Litovli na Moravě, hlavně k tomu účelu, aby se moravskému lidu konaly sv. missie. Roku 1861 odezdána jest sv. Hora u Příbrami Kongregaci, by předešlým letní dobou přechetným poutníkům bylo vyhověno.

Letošního roku ponejprv odebrali se Redemptoristé v měsíci únoru do Austrálie, a dá-li Pán Bůh na přes rok odeberou se někteří do Polska, aby se tam v novém domě, Moscislo zvaném, ubytovali. Kongregace má 9 provincií, ač bohužel v těchto dobách některé provincie jsou potlačeny.

Toť jest nynější stav Kongregace Největějšího Vykupitele. Svatý Alfons zajisté se zalíbením pohlíží s nebe na dílo, které byl s velkým namáháním založil. Tam se raduje se svými syny z těch duší, které jimi získal Ježíši Kristu. Po těchto 150 letech vyplňuje se vždy více proroctví sv. Alfonsa o Kongregaci, „že totiž postupem času vždy více poroste, ne sice v bohatství a hodnostech, nýbrž v rozšiřování slávy Boží a v rozšiřování lásky a poznání Ježíše Krista mezi lidem.“

Fr. H.

Několik obrázků ze správy duchovní.

Podává B. H., děk. v H.

2.

Za prvních let působení svého ve správě duchovní vidal jsem vždycky, kdykoli jsem na kazatelnu vystoupil, o velkých službách Božích stařenku. Sedala hned pod kazatelnou, obyčejně na kraji, ve druhé lavici. Prostý její šat a tvář velice stará činily ji nápadnou: na hlavě mívala jen šátek, z pod něhož na čele husté, na prach šedé vlasy vykukovaly. Tvář její sevrklá a semotam trochu i šedým vousem orostlá jevila neobyčejné stáří. Šátek na krku, kabátec a prostá sukně byl její ostatní oděv.

Na stoličce mívala veliké modlitby, v ruce růženec. Tak pravidelně seděla, anebo klečela o všelikou neděli i všeliký svátek. Poněvadž již pro svůj vysoký věk úcty zasluhovala, tázal jsem se, kdoby byla? a dověděl, že jest to stará paní K.; tak jí vůbec říkali, a že jest babička zámožného měšťana a obchodníka, mladého pana Josefa K. — Později jsem se s ní i blíže seznámil, jmenovitě, když přicházela na faru a navštěvovala někdy mou staříčkou matku.

Bylo to počátkem let 70tých; doba meetingů a svobody, ale též nevázanosti a nevěry. Z rozmluv s ní seznal jsem, jak pevná jest katolička a jak hluboká její víra; a nebyla víra slepá, ale uvědomělá a z přesvědčení, proto tak tvrdá a hluboká. Jsouc velice stará (ku podivu, čítalať zajisté již přes 100 let, a za dob francouzských válek pod Napoleonem I. byla již babičkou!), mnoho zkusila a přečkala časů rozličných, a nejsouc zvyklá, pohlížeti na věci jen povrchně, jako většina lidí, poznávala ve všem moudré řízení Prozřetelnosti Boží, čímž ovšem víra její tím hlubších kořenů nabývala.

Ach, táž ctihodná, nábožná duše byla pravým apoštolem v osadě mé, a mnohému rozum otevřela, mnohého pokárala, mnohého na pravou cestu přivedla. Tehdáž začal šířiti se ve farnosti mé protestantism, kterýž počal, prve než jsem já přišel. Poněvadž národní rek, Žižka, mnohými veleben, mysli evangelíci, tu že půda pro ně připravena, tu že budou míti hojnou žeň. Kazatelé evangeličtí jeden po druhém přicházeli z rozličných stran; brzy kázal ten, brzy onen. Lidem hořela hlava; mnozí mysli, tam že se káže pravá moudrost; a přicházeli směli kazatelé ti, nenepodobní vlkům, vluzujícím se do ovčince Kristova, obyčejně o svátcích Mariánských, kdy oni měli pokdy a katolíci světili svátek. Bohužel, že i mnozí z pánů měšťanů chodili poslouchat vtírajících se kazatelů těch. Ale přesvědčivše se, že nic nového evangelíci nepovídati; že, který kazatel byl rozumný a počínal si mírně, vedl je ku počestnosti a mravnému, spořádanému životu, rovněž jako kazatel katolický, jejich správce duchovní, anebo nanejvýš, že ten který oťel si jazyk o církev katolickou, což vypadalo, jako by je tejlal: přestali choditi na kázání protestantská, a tak ta věc usnula a sama sebou vzala za své. Mnozí pak z těch, kdož tam chodili, sami před sebou styděli se.

V době té zvláště horlivala naše nábožná babička. Její mohutná postava (bylať veliká a kostnatá), její více mužská než ženská tvář, její pořad ještě jiskerné oko a jasný, silný hlas, dodávaly slovům její veliké váhy. I tu, když o tom po všem městě povídáno, když i do krámu kupeckého, v němž ona pomáhala, majíc bedlivý pozor, by se někomu něco na prsty nepřilíplo, tu mocně pozdvíhovala hlasu svého a bez milosrdenství kárala ty, kdož pastora poslouchat chodili. Pravila, že jsou zrádci na vlastní víře, na církvi Boží, na svém spasení; že jsou nevďěčníci, slovem, že těžce hřeší a to tím více, jestliže i taci tam chodí, kdož jiným dobrým příkladem svítiti a je od takového hříšného počínání odvracetí mají. Statně a neohroženě ujímala se vždy katolických duchovních, i sv. církve, a mnohého přiměla k tomu, že opustiv tu cestu, navrátil se na cestu starou, anebo aspoň že se vzpamatoval, více si vážil víry své a horlivěji chodil do chrámu Páně.

Bůh jí to odplat; vzalať dojista korunu slávy za zásluhy své. Dočkala se vysokého stáří, jakéhož se málo komu dostane; žilať zajisté 106 let, ač si počítala 111, jak staří obyčejně činí; jsouc úplně při smyslech a dobré paměti, zvláště z mladých let, a duchem čilá téměř až do posledního vzdechnutí.

Ach, vždy vzácnější stávají se duše ty a stereotypných postav vidati za dnů našich pořádku. Příliš vrtkavý a módou páchnoucí je nynější svět a mění se každou minutou.

Když cítila, že poslední její hodinka se blíží, dala si mne zavolati a vykonavši pobožnost svou a až téměř do poslední chvíle jsouc při sobě, usnula v Pánu. Lehká byla její smrt — usnula. Dlouho v paměti byla u všech stará paní K., mně pak z ní nevymizí nikdy.

3.

I mezi sprostým lidem nalézají se duše povahy pevné, které, položivše za cíl svého života ten který šlechetný skutek, k němu veškerým činěním a jednáním svým směřují a neustávají dříve, až cíle svého dosáhly. Působit ovšem v oboru svém, často dosti skrovném a zdá se, že myšlenka ta jediná vzpružuje ducha jejich, povznáší sílu jejich, že jim prodlužuje života; neboť nezdídka propůjčuje jim Bůh té milosti, že je zde nechává, až úmysl svůj vyvéstí, jej

skutkem učiniti mohou, načež rádi a spokojeně, často brzy po tom, umírají.

Žil ve farnosti mé sprostý člověk, podobně, řemesla svého tkadlec a někdy i nádeník, jménem Václav R. Ač sprostý, však nábožný a spravedlivý, pravý křesťan, katolík. Bydlil na předměstí našeho města, kteréž, jsouc již v lese a o samotě, za vrchem, čítalo as 20 čísel, samých baráků, vyjma jediné, kteráž jest chalupa, ale nenáleží nám, nýbrž do sousední kollatury.

Lid v předměstí tom živi se chudě, velice chudě; v letě nádeníci, v zimě dělá za stavem; mladší chodí do továren (tkalcoven), jichž tři v našem městě jsou a děti sbírají po lese roští na zimu.

Zde bydlil od mnohých let Václav R. Předměstím tím jde silnice do sousedního městečka M. Domky jsou v pořadí s jedné strany silnice; v zadu při lese hájovna. Na druhé straně silnice, kde není žádných domkův a kousek návsi, stojí zvonek. Zrovna naproti němu ostával Václav R. Maje světničku malou, kde jen jediný tkalcovský stav státi mohl a okno jediné, viděl zrovna na zvonek. Tu modlival se vždy nábožně „anděl Páně“, kdykoli zvonek zacinkal a vyzýval k modlení. Avšak vždy ho zbolelo, kdykoli pomyslí, že tu, v tom osamělém předměstí, jež i své zvláštní jméno má, ani kříže nemají; že sice je zvonek, ale vedle zvonku že má státi aspoň svatý kříž, když už chrámečku ani kaple nemají. I prokmitla mu hlavou myšlénka, že by tu mohl sám, na svůj groš, slušný kříž postaviti a tak po sobě skrovné a chudé osadě té památku zanechat. Avšak slušný a důstojný kříž, tak myslil dále, bude státi mnoho peněz a on je podruh! Děti ovšem měl již odrostlé, které se samy živily, ano časem mu i něčeho poskytly; ale celkem přece živobytí tak těžké, výdělky z té tkalcoviny, zvláště v zimě, tak skrovné; a jizbička jeho tak chudá, nábytek tak sprostoučký, že nenalezal, co by zpeněžil a co by na to obětoval; nad to na cizí lavici! Pár grošů sice ušetřených měl; ty schránil na stáří a na pohřeb! A přece touha po sv. kříži veliká; i vůle, aby skrze sv. kříž v osadě nábožnost zvýšil a osadníky na sv. povinnost, křesťanský život vésti, pamatoval, a tak aspoň něčím přispěl ku rozmnožení cti a slávy Boží na zemi.

Avšak nebes Pán, který volívá slabé i mdlé, aby jimi veliké věci vykonal, dal i jemu síly dosti, posiloval vůli jeho a

utvrzoval v něm dobrý úmysl, že od něho neodstoupil a na mysli neklesl.

Okamžitě rozhodl se, že tu část, kterou uspořenou má, na svatý účel obětuje a že se přičiní, aby uspořil ještě více; že bude pilně pracovati, šetřiti; že vydá z výdělku svého jen na věci ku živobytí nepotřebnější a ostatní že uloží, a že strádati bude a byt pracně krejcar ku krejcaru. Jen by Otec nebeský tak dobrotivý byl a zdraví mu popřál, jen některý rok ještě ho ponechal. —

Manželka jeho, žena prostoučká, ale rovněž nábožná, neodpírala mu, ale spíše v dobrém úmyslu ho podporovala. A tak minul mnohý rok a Václav R. ve svém dobrém úmyslu nejen se nezměnil, ale čím více čas splnění jeho (jak si myslil) se blížil, tím více se v něm utvrzoval.

Konečně, ukládaje částku ku částce, úrok k úroku ve spořitelně, dočkal se radosti, že kapitálek jeho vzrostl na 150 zl. i některý zlatý přes to. Nyní myslil, že může přikročiti k dílu, anť již také stárnul a viděl, že snad již nebude dlouho života jeho. I maje peníze v kapse, přišel jednoho dne na faru a svěřil se mně s úmyslem svým. Já užasl, vida chudáka, téměř žebráka, před sebou, který tak velikou obět přinést chce. Schválil jsem sice jeho šlechetný úmysl, ale věda, že velice chudý jest a stárne, podotkl jsem, zdaž si dobře rozvážil, co činiti chce? že pěkný a důstojný kříž, kterýž by byl zároveň okrasou v osadě, mnoho stojí, a že by snad ve stáří peněz těch sám potřeboval, aby si přilepšil, by toho jednou nepykal; že někdo zámožnější může tu obět přinést, snad aby někoho poprosil, na to upozornil.

Ale nic platno; šlechetný úmysl jedenkrát v něm uzrál a on nedal se ničím od něho odvrátiti. Právil: „Neračte, prosím, duchovní otče, mne od toho odvracet; já vím, že myšlénka ta jest vnuknutí Boží, že Pán Bůh sám mi ji dal a že duch můj mne k tomu táhne. Touha má veškerá jest „svatý kříž“ a přání mé jediné, abych vedle zvonku ze příbytku svého na sv. kříž viděti mohl, zvláště až budu umírat; též abych po sobě v osadě památku zůstavil, kteráž by byla ke cti a chvále Boží a osadníky ku křesťanskému životu povzbuzovala.“ Chudák, jakoby byl věděl, že útěchy té potřebovati bude!

Smluven kříž u sochaře, slušný, veliký, kamenný; se vším, i s postavením za 150 zlatých. Na podstavci, ve výklen-

eích, tři malé sošky; z předu bolestná Rodička Boží, a po stranách sv. Václav a sv. Anna, patronové jeho a manželky; dole pak nápis ze starého českého kancionálu, svatému kříži zcela přiměřený:

„Pojďtež ke mně, kteříž v světě
v slzách těžce pracujete,
pojdte, já vás občerstvím.
Takto Spasitel nás volá,
hlasu jeho kdo odolá?
pojdme k němu s křížem svým!“

Když byl postaven, stanoveno jedné krásné neděle v odpoledne, by byl posvěcen. Sešlo se processí; družičky, prapory, korouhve, věnce, a lidstva množství účastnilo se. I ze sousedních vesnic, ač ne přifařených, přišly družičky a mnoho lidu. Václav Ř. rozplýval se radostí; den posvěcení sv. kříže byl nejblazeňější v jeho životě. Sv. kříž věnci ozdoben, i čtyři mladé lípky kolem vsazeny; též lampa pro světlo z předu na něm umístěna.

Když pak já, řeč čině o sv. kříži, jsem pravil, že jest odznakem naší víry, znamením naší spásy, i našeho vítězství, zvláště pak, že jest útěchou naší nejvydatnější, ano jedinou v utrpení, tu Václav Ř., vedle stoje, slz zdržeti se nemohl, jakoby byl předvídal, že i on sv. kříže a útěchy z něho plynoucí brzy potřebovati bude.

By o něm zmínka se stala, nežádal, ano za to i prosil, bych ani slovíčkem o něm se nezmiňoval. Aby pak míru svého slechetného skutku dovršil, složil ještě ze své chudoby kapitálek 15 zlatých, jakožto jistinu na vydržování téhož sv. kříže, kdyby délkou času sejiti a té které správy potřebovati měl; neboť nemá se žádná socha postaviti, by zároveň nebylo zabezpečeno slušné trvání její. Ano, až tak daleko se nesla láska jeho ku sv. kříži, že i na to pamatoval, by fundace na světlo k němu založena byla, by aspoň každý pátek lampy u něho hořeti mohla. A na tu fundaci choval a šetřil dva špalky včel, které, ovšem již na smrtném loži a ničeho více nemaje, k těmuž cíli a konci odkázal, z nichž však jedny následující zimy pomřely, druhé pak prodány jsou a strženy za ně peníz ku nadání na sv. kříž přidán jest. —

Od té doby byl sv. kříž jedinou radostí a útěchou jeho, jakoby byl nově oživnul. Tu sedaje za svým stavem a pilně pracuje, bezpočtukráte za den ku sv. kříži

obrátil zrak svůj; tu ráno i večer, tváří k němu obrácen, se modlival; z něho čerpal veškeru sílu a útěchu.

Nedlouho však byl živ; za nějaký čas rozstonal se, nemocí dlouhou a bolestnou; věrná manželka jeho věrně sloužila mu a snášela s ním tíse všechny strasti a útrapy nemoci jeho. Byliť uvykli oba, skládati vše na Pána Boha, důvěřovati jemu ve všech života svého potřebách, a sdíleti spolu věrně všelikou slast i strast. — Když nemoc jeho dospěla tak daleko, že již ani seděti nemohl, tím méně pak pracovati, a že napořád musil ulehnouti, dal si postel tak postaviti, by přímo viděti mohl na sv. kříž, a tu, když bolesti dostupovaly výše své a zdály se býti nesnesitelnými: vztahoval prosebně rukou svých k obrazu Pána Ježíše Krista na kříži, prosil za sílu a milost vytrvání, by neklesl u víře a nezviklal se v důvěře v Boha, a odtud bral posilu po veškeren čas bolestné nemoci své, až do posledního okamžiku svého.

Když pak se blížil konec života jeho, a já přišel, abych jej zaopatřil a připravil na cestu poslední, nalezl jsem jej, ruce majícího sepiaté a těžce oddychujícího, se zrakem neodvratně na sv. kříž upřeným. Nábožně vykonal poslední kající pobožnost svou a když jsem, přimlouvaje mu, k důvěře ho povzbuzoval, víru v lásku a milosrdnost Boží v něm budil, pravil: „Ach, rád umírám, a nic soudu Božího se nelečím; poneseť si s sebou svatý kříž, kterýž mi bude záštitou u Pána a Soudce mého!“

A jak nám později jeho manželkou vypravováno bylo, tak i skonal. Neodvratně hleděl v posledních chvílích na sv. kříž, až oko ve sloup se obrátilo a zřetelnice, jako sklenná, více neviděla. Pochovali jsme jej, rozloučili se s ním; mnohé duše nábožné doprovázely ho. Kladouce jej do hrobu, přáli jsme, by s tím znamením vítězným, jež s oběťmi tak mnohými postavil, jedenkrát slavně z hrobu vstal a by mu bylo průvodčím do života věčného.

Já pak, kdykoli jdu kolem toho sv. kříže, nemohu nezpomenouti nábožného Václava Ř. a přáti mu lehkého odpočinutí i slávy věčné. Sám pak bývám utvrzen v přesvědčení, že slabé a mdlé, t. j. nízké a chudé volivá Pán, aby vykonal věci ku své cti a chvále, jichž silní a mocní zčásté nečiní.

(Pokračování.)

Nepořádné milování kazi Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čapek*.

III.

Mezi tím Tomášek u hrobu se pomodlil a volným krokem k domovu se ubíral. Na cestě dohonil Lidušku, která před ním hřbitov opustila. Rozhovořili se o zesnulé matce, která Lidušce přemnohá dobrodiní prokázala. Tak upřímně nemluvil ještě nikdo s Tomáškem — mimo zesnulou matku. Tomášek zapomíná se jí poděkovati za soustrast, kterou s ním cítil, ano on ani mluvit nemůže a stále ještě ruku její drží. Proto Liduška za chvíli sama ruku svou z ruky jeho vyprostila a hlasem podivně tklivým řekla: „Tomášku s Pánem Bohem!“ — a Tomášek zůstal sám a zdálo se mu jakoby dobrá matka podruhé jej opustila. Stojí, hledí za ní až z očí se mu ztratila. Za chvíli se vzpamatoval a volně dále krácel.

Jda okolo fary zašel tam. Pan farář, mladý ještě pán, zdravá to ratolesť na vinici Páně, přívětivě a vlídně Tomáše vítá. Ví, s kým jest mu mluvit, zná Holubovic Tomáška dobře, proto nabízí mu židli u stolu. Tomáš se zdráhá a sedne přece. Přichází se poděkovat, že důstojný pán matku slavně mu pochoval. Pan farář se ptá, kde jest otec, že nejde s ním. Ale nic prý to nedělá, jen když přišel on, mnoho jej těší na něho. Nebožka si pohřeb takový zasloužila, zbožně v Pánu skonala a Pán Bůh milosrdný ji jistě přijme na milost a slávy věčné účastnou učiní. Napomíná Tomáška dále, aby krácel v šlépějích matky své a řádně plnil povinnosti, zvláště které má jako křesťan. Kdo se Pána Boha nespustí, toho On neopustí a člověk nejšťastnější na tom Božím světě ten, kdo neposkrvnil se těžkým, smrtelným hříchem a komu svědomí nečiní bolestných výčitek. Tomáš poslouchá slova poučná a klid posvátný zmocňuje se srdce jeho. On má čisté svědomí a jistě čisté si je uchová. Slibuje, že chce býti hodné matky hodným synem. Pan farář jej v milosti propustil a na rozloučenou laskavě také ruku mu podal, kterou on uctivě a vděčně políbil. Ždá se mu, že jen okamžik byl ve farně a ono zatím to bylo dlouho, nebo slunce stojí vysoko a brzy bude as poledne. Vážným krokem jako usazený soused kráčí k domovu, tvář jeho jest sice usmutněna, srdce však pokojné. Vzpomíná na matku a mimovolně vidí ty modré oči Liduščiny a slyší to smutné: „Tomášku s Pánem Bohem!“

Přišel domů. Holub sedí u stolu a čte noviny. Tomáš řekl, aby se převlékl a šel ke koním. Zatím co Tomeš se svléká, vykládá mu, že bude as turecká vojna. Jemu ale není se báti, jest jediný syn z velké živnosti a proto od povinnosti vojenské osvobozen. Tomáš otce poslechl a šel ke koním. Koně, ti byli jeho radost a všechnu péči jim věnoval. Raději sobě než jim nechal by ublížiti. Za to nemá nikdo lepších koní ve vřkolu. — Brzy na to byl Tomáš volán k obědu. Dnes mají zvláštní oběd. Na bílém ubrusu, který býval jindy jen na štědrý den, pouť a posvícení, stojí polévka s nudlemi, knedlíky a maso. Jenže jídlo příliš dobře upraveno není. Divně vypadají dary Boží, stály se z nich „boží dárky.“ Verunka také pro sebe prostřela a poslala též pro džbán piva. Holub jest s Verunkou obzvláštně spokojen. Vyznamenala se jakoby byla leta kuchařkou u vrchnosti aneb aspoň na faře.

Chutná mu výborně. Verunka musí Tomáška pobizeti, nebo tento sotva čeho se dotýká. On prý dnes nemůže. V myšlenkách představuje si nebožku matku. Často žádala si hovězí polévky pro posílení a jen křikem dal ji přinést z hospody Holub — nač prý ta mlsnota. Žádala-li někdy skleničku piva, říkával, že ji pivo nesvědčí, že dělá horkou krev. A dnes Veronika má talíř na hovězí polévku jako misku a i pivo pije. A Holub se nic nebójí, že bude mít Verunka horkou krev anebo že se zmlsá. Nemůže ve světnici vydržeti, zdá se mu, že v přistěnkou nemocná matka vzdychá. Pomodlil se, vstal a jde ke koním. Hladí je a mluví na ně, dnes však nic jej netěší. Koně jsou také nemá tvář a pro zármutek člověka nemají právě žádného smyslu. Posadil se na otep sena a — zamyslí se. Co vytrpěla matka hrozným tajemstvím, které mu před smrtí světila a které ani mžitkou oka neprozradí. On slíbil etíti a vážit si otce a dnes hned za těžké mu to přichází. On slíbil, že bude hodným, on — a hle již zase vidí modré oči a slyší smutné: „Tomášku s Pánem Bohem.“ Co tím myslila a proč byla smutna Soudkovic Liduška? Jak rád by se ji optal, kdyby mohl. Jak rád by ji viděl a zase do těch očí její se zadíval — snad ji uvidí. A co by z toho měl, kdyby mu řekla zase „Tomášku s Pánem Bohem!“ On by ji ale nedal „s Pánem Bohem“, on by s ní hovořil dlouho a dlouho jako se zvěčnelou matkou.

„Tomášku, chcete-li máte jíti k Matěsovi, abyste se povyrazil — pantáta vzka-

zuje.“ Těmi slovy Veronika vytrhla jej z jeho blouznění a snění.

„A což pole?“

„Pole počká, neuteče. Dnes se pracovat nebude pro památku nebožky matky. Jen jděte k Matesovi, vyrazíte se, jest tam hezká slečinka, Tona je dobračka a výpomocný jistě tam bude“ — chtěla mluvit dále, avšak Tomeš přetrhl jí řeč slovy:

„Dobře. Netoužím po společnosti a do hospody času dost až o posvícení.“

Veronika zůstala chvilku stát, jakoby na něco ještě čekala, když Tomáš ale řeč nezačínal s chvátáním odešla. — Odpoledne přišly do statku dvě nové ženské. Verunka nutně jich potřebuje ku své ruce. Sama ale celé půldne prohlížela šaty nebožčiny, které by jí asi padly. Zvláště černé hedbávné se jí líbí, ty si dá hned zítra přešít, aby měla v čem jít v neděli do kostela a až bude zvána za kmotru. Budou jí slušeti a ženské ve vsi záviděti. Už se těší na to. Holub vyložil večer Tomšovi, jaké jest to pro ně štěstí, že Verunka u nich zůstane. Jest to perla, jakou by našli v celém kraji. Dal mu na srozuměnou, že jinak se musí k ní chovati nyní, než jak se choval k děvečce — tou býti přestala a jest hospodyní. Tiše jej vyslechl Tomáš a poznal že nastal obrat, nový život, a že snad plniti se počne přísloví: „Nepořádné milování kazí Boží požehnání.“

* * *

Byla zase neděle. Časně z rána se zváněli na služby Boží a každý pospíchá, aby přišel v čas. Pan farář miluje pořádek. Jak hodina ohlášená udeří jest na kazatelně, u oltáře neb ve zpovědnici. Lidé to vědí, proto pospíchají. Kostel jest již dnes naplněn, hodina ustanovená padla a ministrant zvoncec dává znamení, aby pan učitel zanotil: „Otče náš, milý Pane.“ Ve Vitíně mají každou neděli i svátek exhortu nebo kázání. Ovšem dlouho pan farář nekáže, půl hodiny neb málo přes; avšak každé slovo jest jádro, vybrané jen símě a vždy vhodné pro trochu tvrdší půdu venkovskou, jež z bohaté zásoby slova Božího věřícím předkládá.

Udřený a upracovaný za dne všedního lid, v neděli slovem Božím na duchu okřeje. Ostatně zapřít to nemůžeme, i pravda bývá co posměšně vešlo v přísloví, že sedlák má rád krátké kázání a delší u oběda posedení.

Vitinský pan farář jest řečník výmluvný. Každý rád jej slyší od začátku až na

konec. I z cizích farností přicházejí na jeho kázání. I dnes káže a krásně káže, ale lidé nějak špatně poslouchají, zvláště ženské šátky k ústům dávají, krky napínají a jedna druhou i za sukni významně zatáhne. Co jest to, jaký ruch neobyčejný panuje v shromáždění posluchačů? Neumí si to vysvětliti nikterak. Když se modlil po kázání za dušičky v očištění obrácen k oltáři, tu oči jeho maně utkvěly na první lavici před oltářem. Vidi tam cizí dámu v černých hedbávných šatech a zdá se mu býti známou. Kdo to asi jest? Snad jest to — snad jest to — Co se rozpomíná, zapomíná skoro předříkávati „Ždravas Maria“; tak se náhle proti obyčeji stal roztržitým. Modlí se hlasmo, ale ženské málo odpovídají. Všimly si, kam se zahleděl pan farář a již opět šátky k ústům dávají, ano některá i smíchem zaškytne. Na štěstí spustily varhany píseň po kázání, jinak snad by tentokráte hlasitým smíchem svatyně Boží se zneuctila. Jest po službách Božích a nikdo se nehýbá. Ženské čekají, až se zdvihne cizí dáma v černých hedbávných šatech z první lavice. Nyní vstala a jde. Děvčata napřed se rozstoupila na dvě strany, jako když kněz jde po kostele a kropí svěcenou vodou. Činí jí místo ano některá i hluboce se ukloní. Samolibě kráčí mezi nimi a ukazuje jim své zdravé bílé zuby a tváře studem neb hněvem zardělé. Už jest venku a za ní hrnou se ostatní. Nyní jde mlýn řečí na všech složeních. Tlačénice veliká. Každý chce zblízka viděti Doubkovu dcerku Veroniku, hospodyní z Holubova statku. Holky křičí za ní „kystyhand“ a „celibám“, hoši se diví, kterak „šiml“ zčernal, že jest z něho „bruna“.

Bylo to smělostí obléci se v hedbávné šaty a pak posaditi se, holka svobodná, do lavice, do první lavice, jako nějaká milostpaní, výminkářka aneb matka od kolika dětí. Tak a podobně zavznívá to na všech stranách a skoro všecky ženské nejen z Vitína, nýbrž z celé kolatury jsou na Verunku rozhorleny.

Jediná jen holka, svobodná, smutné tváří, nebéře podílu na všeobecném ženském vzbouření, jde zvolna domů, nikoho si nevšímá, jest to Liduška, Soudka hospodáře dcera. Ji si ale všiml, až krev k hlavě mu vstoupila, Holubův Tomáš. A zase zdá se mu, že slyší to smutné: „Tomášku, s Pánem Bohem.“ Proč tak tichá, proč tak smutná?

V poledne měli u Holubů o kuřátko na stole více než všedního dne. Veronika

rozumí, co sluší. Holub byl po službách Božích u Matesů a slyšel tam novinu, velikou novinu. Každý si ji jen šeptal: že Soudek nemá čím platit, že statek mu praskne, že udělá „bankrot“. Nevyhořel, nepotlouklo mu, nepadal mu dobytek — ale probil a propil ho. Dlouho již to trvati nemůže, tak půl leta, prorokuje dále Holub, a kdo dá víc ve veřejné dražbě, bude na něm hospodařiti. Má sto chuti koupiti ho pro Tomáše. Tomáš má hezký mateřský podíl, co schází dodal by a učinil by si tam za to „výmineček“. Tomášovi náhle v hlavě se rozsvítlo. Už ví, proč Liduška jest tak smutná. Tak to bývá často na světě, že za rodiče, kteří studu nemají, hanbívají se samy děti, a že děti trpí starostí o budoucnost mnohem více, když rodiče bezstarostně dny žití svého tráví. Viděli jsme v tomto případě mnohokrát, že i dítě školou povinné, sotva že k užívání rozumu dospělo, jest jaksi stále zaraženo a ostýchavé, jakoby tušilo hrozný pád z velké živnosti k mošné žebrácké. Pád rodičů strhne i je do bída. Jsou viny prosty, ničím se neprohřešily a přece trestány jsou pro nepravost rodičů. Nevinní trpí s vinníky někdy i za ně, tak jako my všichni mřeme a strádati musíme pro nešťastný pád prvních našich rodičů v zahradě rajské.

Tomšovi jest Soudka líto, není prý zlý člověk a má dobré srdce.

Zvláštní to úkaz, že lidé pití a hře oddaní, nebo lépe řečeno poddani, mívají měkké srdce. Takové ale srdce dobrým nazýváti nemůžeme, sice bychom se klamali. Dobré jest to, co vskutku jest takové, jaké býti má. A srdce manžela především náleží manželce, srdce otce dítěti, a těm je-li věrné, pak jest dobré. Klade-li však člověk hru neb pití nad ženu a dítě a pro ně na tyto zapomíná a jim se odcizuje a jenom v jistém okamžení a ve zvláštním myslí záchvatu k nim lne a sice tak, že by i krev za ně vycedil — ten nemá srdce dobré, ale měkké a takového srdce byl Soudek. Dle pravdy nazvati bychom mohli srdce takové „srdcem pijanů“.

Vstali od stolu. Holub se chystá na požehnání a Tomeš jde do stáje. Verunka najednou utichla, jakoby přemýšlela. Po požehnání zachází starý k Matesovi a Tomeš jde domů. Bude trochu čisti v knize, kterou mu pan řídící učitel zapůjčil. Vstoupil do světnice. Verunka jest u stolu, hlavu má na rukou podepřenou, jakoby dřímala.

Ale nedřímala, nebo když Tomeš ze skříně knihu bral, hlavu pozdvihla a snivě

na něho pohlížela. Tomeš myslí, že na něho patří ještěrka.

Tomáš usednuv na lavici, počal čisti. Verunka tiše vstala a k němu si přisedla. Chce viděti jaké to má „řikání“.

„Tomášku,“ lahodně za chvílku svým jasným hlasem mluvila, „bude to hezké, když vám koupí tatínek Soudkův statek, vidíte, ale musíte se oženiti, jinak by to nešlo. Řekněte mi“ — a tu uchopila jej za ruku jako nevolky — „na své svědomí, jestli jste si už někoho vyvolil, povězte mi, kdo je vaše láska.“ Nyní zase hleděla mu snivě do očí a hlavu k němu sklonila, že dech její misl se s dechem jeho.

„Ale prosím vás Verunko dejte mi pokoj s takovými řečmi, kdož by na to myslil, nechte mne čisti!“ Ruku svou z její ruky vytrhl, dále od ní se posadil a oči v knihu ponořil.

„Vidíte Tomášku, ono to nejde jen tak zůstatí. Musíte si učiniti známost a sice s nějakou mladou, veselou a zdravou dívkou jako já jsem jedna. Což já bych se vám nelíbila?“ A tu chtěla zase hlavu skloniti — ale Tomáš už nesesedl, nýbrž vzpřímiv se a na Verunku ani nepohleděv pryč byl ze dveří.

Toho Verunka se nenadála. Domnívala se, že zaplete jej v tenata svá, že podlehne Tomeš jejím luzným lákadlům a pak — že bude panovati nad otcem i synem. Nyní viděla naději svou zmařenu. Tomášek jí — pohrdl. Veliká bývá nenávisť ženy, když se domnívá, že uražena jest ve svých citech, že zhrzeno její náklonností, že povržena její láska: tu ta domnělá láska mžikem proměňuje se v morový, smrtelný hněv, který činí ji schopnou k skutkům v pravdě ďábelským. A takovým hněvem zahořela Veronika oproti Tomáši.

Holub jak obyčejně po klekání přišel domů a Verunka plakala. Roztomile vypadala v pláči a bohaté bělojasné vlasy její nyní rozcuchané hezkou ji činily.

Holub hlasem, pokud mu to možná bylo libezným, ptal se po příčině pláče. Verunka plakala ještě více. Za chvíli teprve vyprávěla, co po službách Božích ráno zkusila. Řekla by mu to bývala již dříve, ale nebyli samotni.

Holub o tom již věděl. I on dostal u Matesa všelijakých zabalených špiček dost. Chlácholí ji a až uplyne šest neděl smutku za nebožku učiní všemu konec a pojme ji za manželku. Verunka namítá, co řekne Tomeš. „Mlčeti musí,“ s důrazem dokládá Holub, „a tebe ctíti, jest sice mým synem,

ale žádným mým pánem. Toho zapomenouti nesmí.“

Verunka chce s ním dobře zacházeti, matku nahraditi, ale vážnost u něho míti musí. Holub již jej má pomalu připraviti na to, co brzy se stane, že Verunka bude Holubovou ženou a Tomšovou paní.

(Pokračování.)

Duše lidská v pověrách.

Lidská fantasie neuspokojuje se holou skutečností, jednoduchou pravdou, ale stavi světy čarovné, zámky křišťálové; její tužba klene mosty přes propasti nepřekročitelné, tvoří si svět nový, svět ideální. Baje a pověsti, začasté fakta historická, výslunim kouzelné fantasie ducha našeho tak jsou v závoj obrazotvornosti lidské zahaleny, že pravdy historické dopátrati se nelze; pověry, účinky mnohotvarných sil přírodních, tak postupem času zpotvořeny, že se zdá, jakoby nadpřirozenou mocí byly vytvořeny. Mělt lid sám v sobě svoji historii, vědu, filosofii, své zákony v přechetných příslovích, jimiž své jednání spravoval, svoji morálku, jižto všechn svůj život řídil.

I duše, tvůrkyně činů, myšlení a vůle lidské, zosobňována hrob, v němž tělo lidské zaniká, srdce milujících jako by chtěla přelknouti okem vnitřním, spojití onu propast věčnosti se skutečným světem, duše zemřelých s dušemi pozemčanů. Než nejen láska, i hrozba, prokletí, závisť sprovází duši za hrob, až odčiní vinu. Tak duše v těle přebývající se světem, tělem — schránkou svojí se loučící, duše na onom světě odměněná či potrestaná, duše s námi či neživotným jakýmsi předmětem spojená, světem tékající, hojným počtem pověr okrášlená, jež aspoň z části vypočítati se pokusím. Kdo pak by znal pověry každé vesničky, každé rodiny? Jen vespolečné, povšechné budou naším vodítkem.

Dle lidského názoru žila duše před zrozením těla. „Tenkrát jsi chodil ještě po houbách“, říkáme nezkušenci, věkem svým se chlubicímu, chtěje naznačiti, že té doby ještě ani na světě nebyl a jenom duše jeho v temnotách jakýchsi tékala. Sídlím duše v těle lidském je prý čelo, proto tukáme na čelo, chtěje koho ze sna probuditi, nebo prsa; („udeři těžkým mlatem v prsí, vyrazí z junose dušu, dušicu“ — Jelen —; „rozskočista se Luděkova prsí. I uleče se duše těžka mlata, i mlat i dušu vyrazí, i zanese pět siehov u vojsku“ — Zábaj —) a hrdlem z člověka odchází („vy-

jde duša z řvúcej huby“ — Vlaslav —). Sem sluší i rčení: „Už má duši na jazyku.“

Než nedlí duše stále v těle, vychází z něho na čas a světem se potuluje. O tom kdo spí, „jako dřevo“, říkáme, že půl jeho živobytí spojeno s některým stromem, bylinou neb jinou věcí. Proměny, duše v podobu myši, ptáku, hadů nalézáme u všech národů: „ale aby se člověk dělil o život se stromem, anebo s jinou věcí, tak že by jedno bez druhého, člověk bez té věci a věc bez toho člověka déle trvati nemohla,“ toho u Slovanů jediný příklad máme. („Nechtěl jsem já paní míti, aby s vrbou měla žiti; paní má ať se mnou žije, a vrba ať v zemi shnije.“ — Kytice Erbenova, Vrba 95. —)

V okolí vamberském, vypravuje Houška, (Čas. Č. Mus. 1856) roste bylina „toten“ nazvaná, jež škodí čarodějkám a proto v ní zahrádce roste, toho ochraňuje před nimi. Jedna baba čarodějnice pracovala několik dní k smrti. Tu jí napadlo, že těžkosti její jest příčinou „toten“ v zahrádě souseda, jemuž byla několikrát ublížila. Dala si souseda zavolati, a prosila, by bylinu zlověstnou vytrhl. Když se tak stalo, skonala.

Když člověk usne, duše nejen že stále pracuje, ale i z těla vychází a zbloudí-li, smrtí to zaplatíš. Tak zvláště chodí se napít, proto neradno s žízni ulehnutí. — Chce-li kdo dobře spáti, ať poklopí dva hrnky na stole a má celou noc svatý pokoj. Duše z těla neodchází a také nezbloudí. Lidská duše jest v jistém poměru s měsícem. Je-li měsíc v úplňku, vytahuje lidi z příbytků, vodí je po střechách, žlabech. Ohraň se na člověka takového zavolati. Probudí se, spadne a je ten tam. (Chorá paní od Gustava Pflegra). Kdo si chce od této nemoci pomoci, ať si na dvěře přibije podkovu a nebude vycházeti.

Můrou (vlkodlakem, morousem, mórrou) může býti člověk za živa i po smrti. Duše vychází z těla a v podobě stébla slámy, „vzduchového proužku“ klíčovou dírkou, malou skulinou dostane se do světnice, na spící usedá, krev z nich ssaje, lidi moří a až k smrti sužuje. Na místě, kde ssály, naskákají bradavičky. Můrou stane se dítě, jež matka odkojila a opět po čase kojiti počne. Kdo má srostlé obočí, ten jistě jest mórrou a které dítě neseno ke křtu kostelem a ne siňkou (sakristií), dříve než požehnáno bylo, bude lidi mořiti. Od mýry lze si pomoci rozličným způsobem. Slíb jí něco (třeba bochníček) a mýra si pro to přijde,

jídej učouzená jídla, přímoudlé mléko, nebo stéblo, papěrku tě mořící za zeď přibij nebo přestříhni. Mužský ať vezme ženský čepec, šátek a má od mury pokoj. Od morousa pomáhá říkání:

„Můro, můro, můro moří nepřístupuj k mému loži, pokud nespočítáš písek v moři, hvězdy na nebi, cesty na zemi“ — (č. č. Mus. 1854) anebo: „Můro, můro moroucí, peklo horoucí, nechod k nám v noci, neškod svou mocí, přijď si k nám ve dne, dám ti. (Museum 1882). Kdo si potře bradavičky, kde mūra ssála, cibuli, česnekem anebo jinou páchnoucí věcí, uchrání se. Hospodyní, již se spálily koláče, housky (vánočky), nikdy morous nenavštíví. Rovněž chrání se mūra toho, kdo příliš kleje, bojíc se, by ji nezaklel. Nakrájí-li se do mléka sousta, sedá mūra na suché, vyčnávající kousky a kdo sousto to sní, toho bude mořiti.

Budíme-li muřáka (člověka, jehož duše mūra), tedy rychle přilétne jeho duch v podobě papěrky nebo stébela a kdo chodí nejméně, „chodí jako mūra.“ Člověk k nevystání, neodbytný je „jako morous“ —

Mrtvému zatlačují děti nebo nejbližší přátelé oči, ale ať je zatlačí dobře, nebo umrlec otevřeným okem jiného člověka za sebou „vykouká.“ Z mnohých pověr umírajících se týkajících zdá se nám, jakoby duše v nejbližším okolí těla bezduchého dlela, nebo jakoby život jakýsi v těle nadále zůstával, poněvadž cit a jiné schopnosti mu přičítají. Když tělo pochováno, slyší, co se kolem něho děje, netrpí, by se po jeho hrobě šlapalo. „Ale i v hrobě promlouvají mrtví k svým milým, ztrátu jich bolestně nesoucím, hořekující, že nemohou ven, aby jim pomohli.“ (Vocel. Pravěk. 499) („Kdo to šlape po mém hrobě, že nedá mrtvým pokoje, cuchá trávičku zelenou, sráží rosičku studenou?“ — Erben 3. — „Ach dítě nemohu, mám na sobě hlinu a na srdci kámen, hoří jako plamen.“ — Erben). Uzly v rubáši mrtvého tlačí a slza ukaplá páli jako oheň. Mrtvý v hrobě cítí, trhá-li kdo na rovu květiny a večer si pro ně přijde. Sedá-li kdo na hrob, stává se lenivým, ospalým. Mrtvý dotud na hřbitově hlídá, dokud ho jiný nevystřídá.

Když dně vychází poездеjším putování z těla, otvírají okno, by dušička mohla vyletět. Jiný běží ke včelám, říká na ul volaje: „Hospodář umřel,“ by včely — neumřely.

Duše zemřelých z „onoho světa“ vrací se na svět, jakési spojení duchovní s živoucími udržují.

Učinil-li kdo komu za živa slib, že smrt svou třeba vzdálenému oznámí, splní to dojista. Zatuká na okno třikrát, nebo tolikrát proutkem šlehne dotabule, bouchne dveřmi, zastaví náhle hodiny, shasne svíčku a podobné. Slíbil-li kdo komu co, (milence milé) musí to splnit, jinak umrlý nemá pokoje a živého obtěžuje.

Šestinedělce dávají do rakve nit, jehlu a náprstek, k dítěti na noc uchystají houbu a vodu, nebo matka, (která před ovodem zemřela), navštěvuje své dítě, myje je, šije a spravuje na ně. To činí šest neděl. — Aby duše umrlého nemohla se vrátit domů, třeba jen zatrástí marami na prahu stavení nebo uděláti rakví kříž před domem.

Duše po odloučení s tělem jde „do navi“, na zelenou louku, k otcům („otčík zajde k otcem.“ — Záboj —) a to lidi dobrých, zlých duše jdou do „černé noci“. Pokoje prý duše tak dlouho nenalezá, dokud sláma, na níž ležel nemocný neshnije a tělo nezetlí. Proto vyhazují slámu na role, by brzo shnila. Podobně šaty, dokud se netrhají po umrlém, dokud tělo neshnilo, duše není v pokoji. Hospodář dříve svět ten neopouští, než byl třikrát dům obešel, aby žádné neštěstí ho nezastihlo. Duši od věčné slávy a pokoje zdržuje ten, kdo příliš pro mrtvého pláče a nařiká. Hřmí-li nebo se blýská po pohřbu, říkají, že duši brána nebeská se otvírá.

Duše mrtvých se zjevují v podobě vlaštovky, včel, holubic, (duše čisté); v podobě krkavců, vran, koní, koček, kulichů (duše zlé, hříšné); v podobě rytířů, bezhlavých mužů koňmo či pěšky rok od roka krajinu navštěvujících, v podobě vlků, stebel a t. d. Duše navštěvují své milé, jako bludné duše, strašidla, přeludy, obludy, příšery, mušky svatojánské, mátohy, přístrahy, strašidla, duchy. („Tamo i vele duš těká sěmo tamo po dřevěch. Jich boje se ptactvo i plachá zvěř, jedno sovy neboja sě.“ — Záboj).

Ukáže-li se duše černá, je v očištění nebo v pekle; bílá-li se objeví, je v ráji; na koho sáhne, na tom zanechá modré skvrny. Duše toulají se po světě v podobě bludiček — duše to nekrťnátek — zavádějí lidi a trýzní je. Kdo jimi pokoušen, ať udělá kolem sebe křídou svícenou kruh a z něho ať nevykročí. Kdo se takovým světélkám posmívá, toho k zemi porazí, dupají po něm, že sebou ani hnouti nemůže. Zahvizdneš-li na ně, dostaneš od nich políček a fr — jsou ty tam. Chce-li

kdo míti od světélek svatý pokoj, ať si oblékne na sebe košili na ruby.

Duše, která nenalezla pokoje, těká po stromech. („A vyjde duša z řvucej huby, vyletě na drvo a po drvěch sěmo tamo, do níž mrtev nežžen.“ — Čestmír. —) Taková bludná duše se okřidluje a dotud pokoje nenalezá, dokud vina její neodčiněna. Duše bývá zakleta po smrti, nebo sám se člověk po smrti zakleje (čertu zapíše). A jsou pak duše zaklety k pokladům, aby jich střežly, v podobě psů a koček, plaménků na sbořeništích, ohništích, v starých hradech, zahradách, sklepech, na křižovatkách atd., do vod jako vodníci, jež opět utonulé duše pod hrnčky „pokrápí“, v strašidla nejružnějších podob, jež člověka pronásledují, na záda mu vyskakují, zavádějí. Ducha třeba se tázati: „Co žádáš?“ Odpoví a splněna-li žádost, nalezne pokoje a vysvobození. V jedné vsi u Prahy (Houšek. Č. Č. Mus. 1856) hádali se sousedé o mezníky na polích. Jeden totiž z nich v noci mezník přesadil a brzo po té zemřel. Na poli tom byl stále slyšán hlas: „Kam ho mám přesaditi, postaviti?“ To když uslyšel jeden starý soused, dodal si srdce a zvolal: „Kdes ho vzal, tam ho dej?“ — I uslyšel odpověď: „Pozdrav tě Pán Bůh, na tebe jsem mnoho let čekal.“ Od těch dob měl duch pokoj. — Jiný způsob vysvobozovati duchy: nasbíráti žebrotou krejcarů na mši svatou a tu za ducha toho obětovati, nasbíráti tři měrice hrachu, který žebráci nevědomky ztratili atd. Zlé duchy zahání kovář, když třikráte naprázdno na kovadlinu po práci uhodí. Též kohouti zpěv, růženec a jiné věci zahánějí strašidla. Duše bývá zakleta čarami v husy, havrany, z lítosti v žežulky. Sám se člověk může dáti zapsati čertu vlastní krví, nebo hospodářičku, plivníku. Sedm let-li se o duši svoji nestaral, neodkoupil, nikdy už vykoupiti se nemůže a u pána svého zůstati musí.

Duše lidí zavražděných, násilně zabíjených a na tajných místech pochovaných volají o pomstu. Na jejich rovech vyrůstají javory, vrby, břízy, rokytí a pod., jež větrem jsouce zmítány úpějí, na vraha žalují, nebo když ze dřeva toho píšťalka nebo jiný hudební nástroj uroben, svého vražedníka zvuky vyzrazují, o zločinech spáchaných vypravují. (Vrrr-zlou to předeš nit! Přišla si krále ošidit: nevlastní sestru jsi zabila, údův a očí ji zbavila-vrrr-zlá to nit!“ — Erben, Zlatý Kolvrat.) —

Duchové jsou zakleté duše do skal, lesů, vod, větrů, lesů — skalní, vodní, lesní — a jsou to prý duše těch lidí, kteří v den sváteční pracují. Takový zlý duch obskakuje člověka, když hřmí, schová se do člověka a blesk, jenž namířil jenom na ducha, člověka zabije. Mimo lidi i padlí andělé jsou zakleti do skal a od těch se lidé naučili zaklínati. Duchové dobří přiučují lidi věcem dobrým (Bílá paní, Fiso-vec, „Ribrcol“ v Krkonoších atd.)

Dle názoru křesťanského duše lidí, kteří za hříchy dosti nedokáli, přijdou do očiště. Tam všechny třísky, jež kdo na světě nařezal v neděli, shoří lidem na ruce. Vaří-li se v měděnci voda na prázdno, zvyšují se muka dušičkám v očiště. Kdo večer procitna nemůže usnouti, ať se modlí za dušičky, nebo ony to jsou, jež nedají lidem spáti, připomínajíce je na modlitbu. Pálí-li kdo uzel a píská-li, tím se vysvobozují duše z očiště. Škoráčky z vajec do ohně hosené zvyšují muka dušiček. Tolikéž vrzají-li dvěře u stodoly. K upokojení duší zemřelých nechávají večer chvíli světlo svítiti a řeknou-li dva totéž slovo najednou, duše z očiště vysvobozena. Na „dušičky“ opouštějí očištěová muka a když v den Všech svatých sezvánějí k večeru klekání, vycházejí z očiště, by si do ranního klekání od muk odpočinuly. Proto (Č. Č. Mus. 1856) v některých krajinách staví na ohniště misku máslem a neb olejem naplněnou, by si duše spáleniny měly čím natírat. Jinde jídají u večer studené mléko, by se dušičky v očiště ochladily. Týmže mlékem stříkají děvečkám do obličejů, by nebyly ospalé. V Krkonoších házejí do ohně mouku nebo drobtů k ochlazení dušiček.

A. D.

DOPISY.

Z Kolína, dne 20. října 1882.

(Jaký účel má obecná škola a jakých prostředků má použití, aby cíle svého dosáhla? Může-li škola uekonfessiíni úkolů zákonitěmu dostátí?) Přednášel o pastorální konferenci vikariát-ního duchovenstva J. Ev. Eybl.

(Dokončení.)

Hned na počátku vyměřen počet hodin náboženskému vyučování tak skrovný, že to zaráželo; na př. ustanoveno po jedné hodině týdně ve třídách školy měšťanské a ve 3. a 4. třídě na ústavech pro vzdělání učitelů; taktéž ustanoveno, kdy a jak často jest mládeži školní přijímati svátosti pokání a velebnou svátost oltářní. A to vše se stalo, aniž by se byl kdo církevní

vrochnosti i jen otázal. Z vyšších tříd reálné školy náboženská nauka vymýtěna na dobro; ve vyšších gymnasiích vyučování v náboženství ponecháno a Ordinariatem k návrhu vikariátnímu jmenovaný kommissar má o zkouškách maturitních při klassifikaci hlas, ale zkouška maturitní z náboženství nekoná se. Nejsvětější výkony žáků na středních školách, tedy i na učitelských přípravných, přijímání sv. svátostí položeny na dny prázdné. V době nejnovější malá úleva v tom učiněna. A jak velká váha na náboženství se kladla, i přes výslovné znění prvního paragrafu školního zákona, že účelem národní školy jest mravně-náboženské vychování, — viděti i z toho, že po celých deset let až do 15. května 1880 při postupování žáků do vyšších tříd na školách obecných na známku z náboženství se nehledělo. Na ústavech učitelských katecheta k hlavním učitelům se nepočítal, služným dosud se jim nevyrovnává, ale do kategorie vedlejších učitelů byl vřaděn a to jen ještě, byli skutečně ustanoven. Z toho jest viděti, že národní škola sotva se blíží k cíli prvotně jí vytknutému. V naší vlasti české, — mimochodem řečeno — žije asi půl šesta milionu katolíků, asi jedno sto deset tisíc evangelíků obojí konfesse, a bez mála devadesát tisíc židů, jest na sta, snad na tisíce obcí, které se skládají ze samých obyvatelů katolických a přes to všechno není ani jediné veřejné školy národní katolické. To jest sice po zákoně zcela formálně správné; ale člověku jest těžko nepomysleti si: Summum jus summa injuria. (Blah. r. 1879, str. 215.) Obecná škola národní není náboženská, není konfessiijní, poněvadž církev neb společnost náboženská, obstarávají ve škole vyučování v náboženství, na ostatní předměty učebné nemá žádného působení. Jest tedy škola obecná beznáboženská, nekonnfessiijní? — Není; náboženství jest v ní obligátním předmětem a sice tak obligátním, že kdyby církev opomenula je obstarati, zemský školní úřad s jejím dorozuměním by je opatřil. Národní škola není ani náboženská, ani beznáboženská, ani konfessiijní ani nekonnfessiijní; v celém rakouském zákonodárství taková kvalifikace veřejné školy ani jedinkrát nevysskytuje se. Právě-li tedy zvláště v posledních dnech od pověstného krajinského sjezdu českých učitelů v Plzni slovo vzatý paedagogický vytečník, „že kde jsou děti jediného vyznání, tam učí se náboženství toho jediného vyznání, a

škola má tam ráz tohoto vyznání“ (Pokrok č. 245 t. r.), tedy ráz náboženský, konfessiijní — nelze nám v tom jemu za pravdu dáti a přisvědčiti. Náboženství se sice ve škole učí a musí se mu učit, ale vyučování v ostatních všech předmětech, nejsouc na něm závislé, není vázáno žádnou věroukou a žádnou konfessí. Nauce náboženské se tu učí, jako kterémukoli jinému předmětu učebnému, na př. mluvnici nebo krasopisu; ale jako nelze školu národní nazývati mathematickou proto, že také mimo jiné učí počtům, měřictví a rejsování, tak nelze ji nazývati náboženskou či konfessiijní proto, poněvadž tam náboženství ve dvou určitých hodinách týdně se vykládá. Zní-li tudíž první resoluce krajinského sjezdu jmenovaného, že „školy veřejné ani v úpravě vnější ani ve zřízení vnitřním míti nemají jakéhosi konfessiijního rázu — zaznívá odtud ta politování hodná pravda, že náboženství se považuje za pouhý obligátní předmět učebný, o kterém také dvakráte, jako o mluvnici čtyřikráte týdně se vykládá, co zatím „náboženské přisvědčení a vychování jako kvas má pronikati veškeré vyučování a tudíž býti i jeho základem i účelem, korunou i kořenem jeho.“ (Dopis českého episkopatu k c. k. ministeriu kultu a vyučování dne 27. pros. 1879.) Intelektualní vzdělání má do sebe cenu velikou: ale jednostranným pěstováním rozumu bez náboženského posvěcení, pouhým shromážděním na mnoze povrchních a nezáživných vědomostí se nikterak nedocílí, co jest po platném zákoně cílem veškerého vychování mládeže — přímé, ušlechtilé povahy: ovšem pak, jak i zkušenost potvrzuje, jest takto možná vychovati záhy prostoreké všetečky, domýšlivé vševědy, záhy přemoudřelé děti, kandidáty materialismu — jablka to, která červěnaají záhy, ne protože jsou zralá, ale červem nahryzlá. Nejde věru o to, aby církev sama ve škole byla paní, ale ctíc sama sebe a uctíc dle svého povolání všechny národy, k nimž i děti dozajista náležejí, nesmí se snížiti na pouhou služku. Nadvlády ve škole Církev nehledajíc, po tom touží, aby dítky katolické i po katolicku ve školách byly vychovány, již v útlém věku Kristu se neodeizovaly a k Němu jíti se jim nebránilo. Přijímajíce s dosavadním zákonem za cíl veškerého vychování mládeže *ušlechtilou povahu a za škol národní nábožensko-mravné vychování*, jak novella k zákonu školnímu v panské sněmovně naší ji navrhuje, a majíce toho

zkušenost, že dosavadními prostředky toho cíle a úkolu národní školy dosíci se nepodařilo, přidáváme se nad to i k žádosti nejdůstojnějších pp. biskupů českých s horra dotčené, aby školám pro katolický lid navrátíl se ráz katolický, a Církvi vliv, kterýž jí náleží, na vyučování, a vychovávání mládeže se zjednal. Potom doufáme stanou se školy, jak tomu i Komenský již chtěl, dílnami moudrosti, etnosti a pobožnosti.

Z Kolína, dne 25. října 1882.

(Slovo o škole, proneseno o duchovenské poradě).

Naše učitelstvo, jak sjezd Plzeňský toho důkazem, běře se směrem dvojím; směrem liberalním a směrem pozitivním. Onino sice ještě Boha a učení o něm sv. náboženství ze škol sice neodstranili, protože nesměli, etsi desint vires, tamen vituperanda est voluntas; — oniť ale, jak resoluce sjezdem o škole bezkonfessií přijatá svědčí, hezky do naha ho svlékají, a za v čas-li záplavě té hráz se nepostaví, vyvlekou jej za nedlouho školou bezkonfessií jako staré haraburdí za dveře školní; ven ze škol vyženou vás, a každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, žeby tím Bohu sloužil. Jan 16, 2. Ti druzí drží se až dosud jakž takž nad vodami šířajícího liberalismu, ale utonou, bez odkladu-li ku pomoci se jim nepřispěje, ve vodách těchto. A odkud ten dvojí směr?! — Od dvojího obličej, jinž školní zákon z r. 1869. jako pověstný starořímský Janus do světa hledí, jedním věstícím válku liberalismu a druhým slibujícím mír pozitivního konservatismu. A jak přišel školní zákon k dvojímu tomu obličej? Povím, pokud jsem pochopil. Že pochází od ministerstva Jiskrova, proto hrozí válkou. A kde vzal se konservativní jeho obličej? Téhož času referentem v školních věcech v ministeriu vyučování a kultu, byl kněz, jenž pozdější dobou vysokého dostoupil stupně, o jehož pravověrnosti pochybovati nelze, a odtud zachovaly se konservativní trosky zpomenutého zákona. A u veliké míře zákonem tím poškozeny byly nejen náboženské, ale i národní zájmy naše; — a proto jako jeden muž povstal proti němu národ. Byl jsem tehdaž školním ředitelem a nabízen mi inspektorát; — i sešel-li jsem se s kterým známým ať knězem ať neknězem, nemluvalo se než o zákonu školním, a konec rozmluvy býval: Bude-li inspektorem, nehlas se ke mně. A věru těžko bylo tehdaž inspektoráty řádnými školmistry ob-

saditi, tíž ale školní rady sestaviti; chovali se tak, jakoby ani toho nového zákona nebylo; volíli nevolili, a zvolení volby nepřijali; a kdo by se byl opovážil, ať jakýmkoli způsobem ve smyslu zpomenutého zákona jednati, byl by býval opovržen. A toť bylo příčinou, že se u nás jako na př. v Tyrolsku nevyvinula rozhodně konservativní strana, neboť kněžstvo nevidouc jedním národa konservativní zájmy ohrožen, postavilo se v čelo ruchu toho. Tak dělo se až do té doby, kde jisté české noviny se školního zákona ujaly a jej hájiti počaly. A doby té využítkovali nespokojení živlové mezi učitelstvem, jež zákonem tím záměrů osobních nedostihli a nevidouce více nad sebou opovržení jako Damoklův meč viseti, potáhli za sebou dorůst učitel-ský. Počali brojiti proti kněžím, kteří s dozoru školního jsouce složeni přec ještě jakýž takýž vliv na školu měli. Tak bylo ještě o sjezdu Pražském. — Za to ale vynahradili si to o sjezdu Plzeňském měrou plnou; tu litaly resoluce jedna přes druhou a jedna krásnější než druhá. Než resoluce o škole bezkonfessií holou jesti zástěrou, pravým jádrem liberálních snah jejich jesti dozor školní; ten, když ho nemohou sami dosíci, musí tou měrou ztenčen býti, by vztahoval se pouze na školní zdi a to v době čtyř a pěti hodin školních. Nu, a jakby asi vypadalo to v rodině, obci a státu, kdyby ze škol vyklizen měl býti Bůh, učení o Něm, sv. náboženství, a mládež toliko na základě jakýchsi mlhovitých názorů o povinnostech k sobě a bližnímu s povinnostmi těmito seznamována býti měla? — Vypadalo by to jako se stromem, jemuž kořen podřel, korunu pak rozředěným dusíkem nasycovali, který ale vzdor všemu bídně zhynul. Sv. Jan popisuje zastance nového směru takto: Kdo upírá Otce i Syna, Antikrist jest. 1. Jan. 2, 22. Kdo praví, že miluje Boha, a nenávidí bratra svého, lhář jest. 1. Jan. 4, 20. Kdo pak nenávidí bratra svého, vražedník jest 1. Jan. 3, 15. A kdož jest ten, jenž bez Boha mládež odchovati, ji tedy duševně zabiti chce? — nejmírněji řečeno: pošetilý jest: — toliko nesmyslný praví v srdci svém: Nenít Boha. Žalm 13, 1. — Soud, který přec již s dospělými činiti má, nemůže bez Boha se obejiti; svědek musí nejprve přísahou stvrditi, že pravdu vypovídati bude, by na základě jejím soudce rozsudek vyměřiti mohl; a škola, která teprv drímající duchovní život budití a povahy vyvínovati má, ta troufá si bez Boha

zdráné vychovati syny, vděčné dcery, obozřelé otce, starostlivé matky, cudné ženy, užitečné členy rodiny, obce a státu? tomu věř, kdo dovedeš s trní sbíratí hrozny a s bodláčí fiky! (Mat. 7, 16.) A medle co činí škola bezkonfesijsní? Vizme, co praví Kristus Pán (Mat. 24.): ohavnost spuštní, kteréž se děje na místě sv., tam, kdež kříž pohoršením a bláznovstvím (Kor. 1, 23.), a proto ven s ním. — Tehdáž ti, již v Judsku jsou, (zaměstnání co učitelé na škole bezbožské), nechť utekou, (opustí svá učitelská místa, jako učinil to slavný Secchi, jesuita v Římě). — Tehdáž bude soužení veliké (komunism, nihilism, socialism, liberalism, irredentism, fenianism), jakého nebylo, ani bude. Kdyby provyvolené nebyli ukráceni dnové ti, nebylby spasen ni žádný člověk (životem by nevyvázl z anarchických hrůz). Povstanou falešní kristové a proroci, freimauri, illuminati, darwinisté, a činití budou znamení velika a zázraky, takžeby, kdyby možná bylo, v blud uvedeni byli i vyvolení. Kdežkoli bude tělo, (lidé toliko po žádostech těla svého žijící, kteří vstanou, sednou, jedí, pijí, hrají, žení se a vdávají), tu shromáždí se i orlové (lichváři, švindléri, dračí, kteří využitkuje vášni a zaslepenosti lidské, v kalu loví). A jak pak teprv vypadati to bude v rodině, obci a státu, až školou bezbožskou v tuk a krev obráceny budou zásady předních opor komunářského socialismu, kdež odchovanci chlapi 10—14letí se věší, topí, střílí, otravují, obapolně na smrt ubíjí, vraždí, proti učitelům nože tasí, loupi, kradou a násilí činí? — Tak Brissot a po něm Proudhon dí: Majetek jest krádež a Proudhon dodává: Těší mne, že myšlénka tato jest má, (a přece ji ukradl), a ač jiného jmění nemám, nedal bych ji za všechny miliony, onať i po stoletích světodějnou bude. Dále: Děti do pátého roku přísluší matce. Po pátém roce přísluší dítě státu, který společně při skrovné stravě na veřejné výlohy je odchová, a tu druh, cítí-li hlad, může druhu vzítí věc všelikou, běda mu ale, budeli dopaden. Fourier dí: Aby manželství se zpříjemnilo, může muž v mnohoženství, žena pak v mnohomužství žítí, a děti, by rodičům za obtíž nepadly, budou na veřejné útraty odchovány. Bakunin dí: Příčiny všeho zla na tomto světě jsou: náboženské kulty, manželský sňatek, rozdíl stavu, dědičné právo a privátní majetek; choeteli zlo se světa odstraniti a rovnost osob a pohlaví v platnost uvéstí: odstraňte nábo-

ženské kulty, manželský sňatek, rozdíl stavů, dědičné právo a privátní majetek. Nullus Datus, nulla justitia, nullum im pedimentum; omnia communia et omnes communes; — rovnost, volnost, bratrství). A koho odchovají dle těchto zásad? Koho-by odchovati mohla, nežli tělo, bídný proletariát lidí, již toliko po žádostech těla svého žijí. A proletář, jenž se Boha spustil, aneb dokonce jej ani nepoznal, válí se v kalu nejhnusnějších vášní, dokavad nezpytomí, a zpytomělý neztratí svědomí, čest, jmění, zdraví a život časný i věčný.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejd. p. kardinál sloužil v sobotu dne 28. října na den sv. apoštolů Šimona a Judy u Milosrdných bratří v 8 hod. mši sv., po které ráčil svou návštěvou počtiti nemocnici řečeného řádu. Dne 3. listop. sloužil nejd. p. kard. ráno o 8. h. v kostele na Malostranském hřbitově v Košířích zádušní mši sv. — Včera ráno konal v kostele vlašského špitálu pod Petřínem, kde se téhož dne výroční památka sv. Karla Borromejského slavila, tichou mši sv.

* — * **Církevní slavnost.** Na památka 150letého založení kongregace Redemptoristů bude v chrámu Páně u sv. Kajetána slavné triduum. Počne v pondělí dne 6. v 5 h. slavným „Veni Sancte Spiritus“, kázáním a nešporami; v úterý dne 7. listopadu budou od půl 6. mše sv. do 8. h. a v půl 9. německé kázání, v 9. h. pontif. mše sv. (vys. důst. p. opat Starý), odpol. o 5. hod. české kázání a nešpory. Tentýž pořádek ve službách Božích bude zachován ve středu dne 7., kde sloužití bude pontif. mši sv. vys. důst. p. kanov. K. Schwarz a ve čtvrtek dne 8. listop., kde mši bude pontif. služby B. vys. důst. p. kanov. Ed. Tersch. Ve čtvrtek u večer bude ukončeno triduum nešporami a „Te Deum“, které jeho Emin. nejd. p. kardinál konati bude.

* — * **Pobožnost 40hodinná** koná se dne 4. a 5. listop. u sv. Klimenta, od 6.—10. t. m. u sv. Jiljí u Dominikánů a od 11.—15. listop. u Všech Svatých na Hradčanech.

* — * **Nový hřbitov.** Zítra vysvětlí vys. důst. p. kanov. Eduard Tersch nový hřbitov v Libni. Slavnosti té účastní se veškeré tamější spolky.

Z Paříže. Nové nařízení ministra vyučování ponechává praefektům právo, aby podle okolností a svého náhledu ponechali neb odstranili znaky náboženské ve školách. Do státních škol nemají se kříže dávatí. Anarchisté chtěli kostely v Montceau a i jinde vyhoditi do povětří dynamitem; na všech stranách válí se na ubohou Francii revoluce.

Literární oznamovatel.

— V tisku se nachází: „*Rukověť pro farní installaci, prvotiny a druhotiny kněžské.*“ Jednak dle sbírky obřadův pro církevní obvod Pražský schválené, jednak na základě dávného obyčeje v diecési kralohradecké sestavil Jos. A. Šrůtek, kanovník v Hradci Králové. Vyhovuje se tím velmi čestně projevenému přání.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ má v sešitu 9. velmi bohatý obsah.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou :

- p. Václ. *Erhart*, prof. náboženství při realných školách Rakovnických ;
- p. dr. Václ. *Hlavatý*, prof. náboženství při českém nižším gymn. na Nov. Městě v Praze;
- p. Frant. *Meindl*, prof. nábož. při c. kr. něm. gymnasiu real. na Starém Městě;
- p. Jan *Dorovin*, prof. nábož. na c. kr. akad. gymnasiu na Starém Městě;
- p. Jos. *Maleček*, prof. nábož. na c. kr. něm. vyšší realce Malo-Stranské v Praze, obdrželi vesměs exposit. canon.

Ustanovení jsou :

- vdp. Msgr. dr. Fr. hr. *Schoenborn*, dosud vice- rektor k. a. semináře, ředitelem téhož ústavu ;
- p. Jos. *Binder*, dosud katech. a koop. u sv. Ducha v Praze, jmenován II. vicerektorem kn. arc. semináře ;
- p. Vinc. *Mottl*, far. v Jankově, jmenován správcem kn. arc. vikar. úřadu Votického ;
- p. Sigm. *Bräunl*, dosud far. v Metikalově (Meckl), za far. v Tocově (Totzau) ;
- p. Fr. *Blážek*, adm. v Krásné Hoře, za far. tamže ;
- p. Theod. *Loh*, farář v Lochotíně, za admin. excurrando v Metikalově ;
- p. Václ. *Brzek*, kapl. v Jesenici, za kapl. v Podčepicích ;
- p. Frant. *Dusil*, vikar na Vyšehradě, za koop. u sv. Ducha v Praze.

Uprázdňené místo :

Metikalov (Meckl), fara patr. pana Jaromíra hr. Černína z Chudenic, od 25. října 1882.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli :

- p. Mat. *Vojtk*, far. v Kovani, 10. října 1882, (nar. v Sedlici 19. září 1809, vysv. 25. července 1836).
- p. Bart. *Hammerschmid*, far. v Soběsukách, (nar. v Chlumu Marianském 22. pros. 1826, vysv. 29. července 1852).
- p. Frant. *Hartmann*, kapl. v Lovosicích, (nar. v Č. Lípě 2. dub. 1836, vysv. 25. červce. 1861).
- p. Frant. *Benk*, far. v Cinwaldu, (nar. v Březně 28. list. 1828, vysv. 25. červce. 1853).
- p. Jan *Palánek*, děk. v Sobotce, (nar. v Navarově 19. září 1793, vysv. 24. srpna 1819).

Vyznamenání jsou :

- vys. důst. p. Jan *Řehák*, kap. děkan a praeses b. konsis., jmenován b. general. vikářem ;
- p. Edm. *Langer*, kněz arcidiec. pražské a hrab. bibliotékař v Děčíně, b. notářem ;
- p. Václ. *Kašpárek*, far. v Stětí, obdržel exp. can.

Ustanovení jsou :

- p. Eman. *Czirmich*, kapl. v Cvikově, za expos. v Žandově ;
- p. Jan *Bernat*, koop. v Hradišti, za zám. kapl. v Klášteře ;
- p. Jos. *Bachor*, kpl. v Kování, za adm. tamže ;
- p. Ign. *Heyne*, kapl. v Chrástavě, za admin. v Neundorfu ;
- p. Fr. *Hüfner*, kpl. v Cinwaldu, za adm. tamže ;
- p. Frant. *Hladík*, kapl. v Loukově (u Turnova), za kapl. v Českém Dubu ;
- p. Jan *Nekovář*, kapl. v Duchcově, za kooper. v Železném Brodě ;
- p. Frant. *Prokoš*, koop. v Železném Brodě, za I. kapl. v Duchcově ;
- p. Frant. *Trnobranský*, koop. na Mělníku, za II. kapl. v Duchcově.

Uprázdňená místa :

Kněžice, fara patr. J. J. p. kníž. Adolfa Schwarzenberga ; *Kováň*, fara patr. J. Emin. nejd. p. kardinála knížete arcib. Pražského ; *Neundorf*, fara patr. p. hrab. Eduarda Clam-Gallasa ; *Cinwald*, fara patr. J. J. p. knížete Mořice Lobkovice ; *Soběsuky*, fara patr. p. Karla Stiebra ze Stürzenfeldu ; *Sobotka*, děkanství patr. Caval. Flam. Bozzo dal Borgo, Conte Netolického.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanovení jsou :

- p. Jos. *Dvořák*, admin. Cibuzský, za far. v Liciborčicích ;
- p. Václ. *Matiaske*, far. ve Vidachu, za admin. excurrando ve Velké Borovici ;
- p. Jan *Petrák*, kpl. ve Vrchlabí, za admin. v Lanově ;
- p. Jos. *Buchar*, kpl. v Lánech, za II. kapl. ve Vrchlabí ;
- p. Ign. *Zeman*, kpl. v Sebranicí, za admin. v Mladočově ;
- p. *Rybyšar*, koop. v Mladočově, za proz. kapl. v Sebranicích ;
- p. Boh. *Dvořák*, neom., za výp. učitele při ústavu hluchoněmých v Hradci Králové ;
- p. Al. *Pfof*, neom., za kpl. v Star. Bydžově ;
- p. Fr. *Šumpík*, neom., za koop. v Polštýně ;
- p. Jos. *Zeiner*, č. kons. rada, děkan v Lanově a
- p. Sev. *Beran*, far. v Mladočově, vstoupili na odpočinek.

Uprázdňená místa :

Lanov (Langenau), fara patron. pí. hra- běnky Aloisie Černínovy z Chudenic, do 12. pros. t. r. — *Mladočov*, fara patron. města Litomyšle, též do 12. pros. t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arch.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectřích

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Bossuet-ova řeč pohřební o ctihodném
otci Bourgoing-ovi,

generálu kongregace „Oratoria“. *)

Qui bene praesunt presbyteri, duplici
honore digni habeantur.

Starší, kteříž dobře spravují, dvojí
cti hodnými jmíni buďte. (I. Tim. 5, 17.)

Počnu tuto řeč slavnými díky živému Bohu za to, že život toho, jehož mám pronášeti chválu, byl takový skrze milost Boží, že nezaradil se velebiti jej před těmito posvátnými oltáři a prostřed jeho chrámu. Přiznávám se vám, křesťané, že mívám zvyk litovati kazatelův, když konají chvalořeči pohřební o knížatech a velmožích tohoto světa. Ale ne proto, že by takový předmět neposkytoval obyčejně vznešených myšlének, jestiž krásno odkrývati tajnosti vysoké politiky neb moudrá řízení důležitého zaměstnání neb slavné úspěchy kte-

réhos podniku vojenského. Lesk takových činů zdá se ozařovati řeč, a hluk, který činívají již ve světě, pomáhá řečníkovi, aby mluvil slohem pádnějším i nádhernějším. Však zvůle a ctižádost, průvodkyně skoro nerozlučné velkého štěstí; však prospěch a bezpráví vždy napřed již přilíši, vpletené do velkých věcí světa působivají, že tací lidé kráčívají po úskalí; a obyčejně se stává, že Bůh tak málo má účastenství v podobném životě, že stěží lze v něm nalézti několik skutků, které zasluhují býti chváleny od sluhů Božích.

S milosrdenstvím Božím žil ctihodný otec Bourgoing, generál kongregace „Oratoria“ tak, že nemám pranic báti se dnes podobných obtíží. Bych ozdobil takový život, nepotřebuji vypůjčovati si nepravých ozdob řečnických a tím méně pochlebých vytáček. Zde není to řeč, v níž by mluvilo se toliko se strachem, v níž by bylo třeba spíše obratně přecházeti než ujišťováním pozdržeti se, v níž opatrnost a slušnost by vždy násilně zadržovaly lásku ku pravdě. Nemám ani ničehož zamlčovati ani jinačiti; a nestaví-li nám velebná prostota kněze Kristova, nepřítelkyně to okázalosti a lesku, před oči oněch činů slavných, které zaslepují lid: jeho horlivost, jeho nevinnost, jeho vynikající zbožnost, poskytují nám myšlének důstojnějších tohoto místa. Oltář nebude stěžovati si, že oběť jest přerušena *) promluvou světskou, naopak tato řeč, kterou k vám miti mám, ukáže vám příkladův svatých, že zasluhují činiti část obřadu tak posvátného a že nebude přerušením, nýbrž spíše pokračováním tajemství toho.

*) Zakladatel této kongregace byl sv. Filip Neri, rodilý z Florencie. Jméno pochází od „oratoria“ (modlitebnice) velikého hospitálu týměž světcem založeného v Římě 1548. V modlitebnici této čítávalo se a vykládalo sv. písmo a když papež Pavel IV. k tomu daroval i chrám Páně (1558), vycházeli odsud otcové Oratoriáni, laikové i kněží bez slibů řeholních, majíce potvrzení Řehoře XIII. (1574) po všech zemích vlášských. Náboženské vyučování lidu bylo sice hlavním účelem bráti této, avšak již záhy počato v ní pilně pěstovati vyšší vzdělání vědecké. (Děj. církve kat. od dr. Bílého str. 955. Nákl. Děd. Cyrillo-Meth. 1859.) O francouzských Oratoriánech a jich zavedení viz doleji poznám. u Petra Berulle-a.

*) Řeč byla tedy hned po evangeliu mezi mši sv.

Neočekávejte tedy, křesťané, že ozdobím otce Bourgoinga cizími krásami, ani že půjdu daleko hledat jeho ušlechtilosti v rodu, jeho slávy u předků, jeho titulův ve starobylosti jeho rodiny; neboť jakkoli vznešena a starobyla jsouc v Nivernoisku, kde se vyznamenala již před několika sty lety zbožnými odkazy; jakkoli vyšší komora parlamentu *) pařížského a jiné vysoké společnosti viděly Bourgoingy, le Clerc-y, Friche-y, jeho to předky po obojí straně, zjednávatí spravedlnost národům s příkladnou bezúhonností; nezdržím se u těchto věcí a dotknu jich jen mimochodem: Uvidíte otce Bourgoinga slavného jinak a šlechetného šlechtictvím, které sv. Řehoř Nazianský zove případně a krásně šlechtictvím osobním, uvidíte v něm horlivého katolika, křesťana starého rázu, theologa Bohem učeného, kazatele apoštolského, služebníka evangelia ne dle litery, nýbrž dle ducha a — bychom vše řekli jedním slovem — kněze hodného toho jména, kněze dle ustanovení a řádu Krista Pána, vždy ochotného obětovati se; kněze, a nejen kněze, nýbrž i hlavu kongregace svatých kněží, jak si toho právem zasloužil; a — jak vám ukáži — z té příčiny „hodného v skutku dvojnásobné cti“ dle rozkazu apoštolova: i proto že žil svatě v duchu kněžském, i proto že vychoval v témž duchu sv. kongregaci, která byla svěřena jeho péči. To hodlám vám vysvětliti ve dvou dílech této řeči.

Díl první.

Sledujme u něho vedení ducha Božího a dříve než pohlédneme ke knězi u oltáře, vizme, jak připravuje se k němu přistoupi. Příprava ke kněžství není, jak někteří se domnívají, použití několika dnů, nýbrž prozkoumání celého života; není to náhlé úsilí ducha odvrátiti se od nepravosti, nýbrž dlouhý zvyk varovati se jí; není to zbožnost vroucí jen pro svou novotu, nýbrž zbožnost utvrzená a zakoreněná velikým cvičením. Svatý Řehoř Nazianský dí krásné slovo o sv. Basiliovi: „Byl kněz, dříve než knězem byl,“ t. j. nemýlím-li se, že měl ctnosti kněze, dříve než měl jeho důstojnost; byl knězem svou horlivostí, přísností mravů, nevinností svého života, dříve než jím byl svým stavem.

*) Parlement (parlament) nikoli sněm (les états généraux) nýbrž nejvyšší soud, ostatně když Bossuet žil (1627—1704) nebyl sněm ani jednou svolán.

Totéž smím říci o otcí Bourgoingovi: jsa vždy skromný, vždy neviný, vždy horlivý jako svatý kněz, předešel již svoje vysvěcení; nečekal až na svátostné posvěcení, posvěcovač se od dětství vytrvalým cvičením se ve zbožnosti a lásce; a zůstává vždy pod mocnou rukou Páně, an podroboval se jeho příkazům, připravoval se výtečně odevzdati se cele Bohu skrze vzkládání rukou biskupových. Ačkoliv tak nevinnost uspůsobovala jej k přijetí plnosti Ducha svatého ve svátosti svěcení kněžstva, přece snažil se bez ustání po dokonalosti kněžské; a není lze diviti se, jestliže máje ducha docela naplněného povinnostmi svého úřadu, přibyl bez dlouhého rozmyšlení k slavnému úmyslu vstoupiti do „Oratoria“ Ježíšova, jakmile spatřil tento ústav vznikati, ústav to mající za základ touhu po dokonalosti kněžské.

Bohoslovné učení pařížské, jehož nemohu vzpomenouti bez chvály, ač jest mně mluvití skromně, — jest ode dávna s to, aby poskytovalo slavných mužů všem velikým podnikům, které dějí se pro církev. Otec Bourgoing sedával v jeho lavicích, naplňuje celou Sorbonnu pověstí o svém nadání a vědění. Co vám mám, pánové, říci důstojného o jeho zásluhách? Zdaž ne to, co se dí o sv. Athanasiovi? že totiž velcí mužové bývají bez závisti a rádi vždy přenechávají chválu jim vzdávanou těm, kteří jsou jich následovníky. Povím tedy o otcí Bourgoingovi, co pravil jeden svatý o druhém, veliký totiž Řehoř o velikém Athanasiovi, že tento za svých studií působil obdiv mezi druhy svými, že daleko převyšoval i ty, kteří vynikali prací; i ty, kteří vynikali duchem, nebo chcete-li, že duchem svým převyšoval nejnadanější, pilnosti pak svou nejvytrvalejší druhy; konečně že v obojím převyšoval ty, kteří obojím vynikali.

V oné době Petr de Berulle *) muž to opravdu osvěcený a příkladný, k jehož důstojnosti — řeknu to směle — ani římský purpur ničeho nepříčinil, bylť tolik již znám pro zásluhy ve ctnosti a vědě, počínal rozsvěcovati v Galikánské církvi nejčistší a nejvznešenější světlo kněžstva kře-

*) Dle římské bráti oratorianské, založil (1611) se čtyřmi kněžími, Oratoriány francouzské, zvláště k opravení a zavedení národního duchovenstva. Oudové však nevážali se nižádným slibem řeholním. Překvapujícím způsobem dařilo se jejich předsevzetí.

stanského a života církevního. Jeho nesmírná láska k církvi vnukla mu úmysl založiti společnost, již nechtěl dáti ducha jiného než ducha samé církve, ni jiných pravidel než církevní kanony, ni jiných představených než biskupy, ni jiných statků než lásku k církvi, ni jiných slavných slibů než křestní a kněžský. V ní svatá svoboda činí svatě závazky; v ní se poslouchá bez závislosti, vládne bez rozkazování, všecka vážnost spočívá v laskavosti a úcta udržuje se bez pomoci bázně. Láska vylučující bázeň koná tak veliký zázrak; a beze všelikého jiného jha láska ta sama s sebou nejen krotí, nýbrž i zničuje svévoli. Aby se tam vychovávali kněží praví, vedení tu bývají k samému zdroji pravdy; v rukou mají vezdy svatá písmena, bez ustání zkoumajíce jejich literu studiemi, jejich ducha modlitbou, hloubku samotou, působivost skutky, účel láskou, již vše se dovršuje a která jest jediným pokladem křesťanstva „christiani nominis thesaurus“, jak dí Tertullian.

Taký jest celkem, pánové, duch kněží Oratořských; a mohl bych o tom pověděti více, kdybych nechtěl šetřiti skromnosti těch otců. Svatá kongregace, otec Bourgoing potřebuje tebe ku dosažení dokonalosti kněžské, po níž touží; osměluje se však tvrditi, že ty jsi zase potřebovala jeho ku provedení svých zásad a svých cvičeb. A v skutku, křesťané, tato ctihodná kongregace počala se v jeho rukou, on jest jeden ze čtyř oněch prvních, s nimiž její zakladatel položil první počátky k ní; on sám rozšířil ji v hlavních městech tohoto království. Než co dím tohoto království? Vztahujíc k ní naši sousedé ruce své; biskupové nizozemští volají ji a kvetoucí země jemu vděčiti se mají za zřízení tolika domů, které potěšily jim chudé, pokorily bohaté, poučily obyvatele, posvětily kněze a rozšířily daleko široko v okolí příjemnou vůni evangelia.

Veliké účastenství, jaké měl při zakládání ústavu tak opravdu církevního, ukáže vám, o křesťané, mnoho-li tento veliký muž byl nadšen duchem církevním a kněžským. Ale přejděme ke cvičbám zvláštním! Služebníci Ježíše Krista mají dvě hlavní povinnosti: mají mluvit s Bohem modlitbou, mají mluvit s lidem kázáním evangelia. Tyto dvě povinnosti jsou úzce spojeny a lze je pozorovati v těchto slovech sv. apoštolů. (Skut. ap. 6, 4.): „My pak pilní budeme modlitby a přísluhování slova.“ Kněží, kteří jste andělé Boha zá-

stupů, vy máte bez ustání vystupovati a sestupovati, jako andělé, jež viděl Jakub na onom tajuplném žebříce. Vy vystupujete ze země do nebe, když spojujete ducha svého s nebem prostředkem modlitby; vy sestupujete s nebe na zemi, když snášíte lidem přikázání a slovo Boží. Vystupujte tedy i sestupujte ustavičně, t. j. modlete se a kažte, mluvte s Bohem i s lidmi; jděte nejprve pro světlo k Bohu a pak pojďte je rozšiřovat; jděte čerpat z pramene, potom přijďte svažovat země a působte tak, aby klíčilo semě života.

Chcete-li věděti, křesťané, jaký byl duch modlitby tohoto věrného sluhy Páně? Čtete jeho rozjímání plná světla a milosti. Jsouť v rukách celého světa, duchovních i laiků, kazatelů, rozjímajících, prostých i učených. Tak byl pilen svatostí a lásky, aby poskytl všeho všem: chleba silným, mléka dětem ještě slabým a v tomto chlebě a mléce Ježíše Krista všem.

Proto nedivím se již, kázal-li otec Bourgoing tak posvátně věřícím lidu o tajemstvích Ježíše Krista, kteráž tak dobře rozjímal. O živý a věčný Bože, jaká to horlivost, jaké posvěcení, jaká lahoda, jaká síla, jaká prostota a jaká výmluvnost! O jak byl dalek těch kazatelů nevěrných, kteří hanobí svou důstojnost až tak, že úřad učitelský jim má toliko sloužiti k dosažení obliby; kteří nestydí se kupovati potlesku za svoje poučení, slov pochleb-ných za slova pravdy, chvály, špatné to stravy lehkého ducha, za pokrm pravý a podstatný, jež Bůh připravil dítkám svým! Jaký zlořád! Jaká nedůstojnost! Tak-li ohlašuje se Kristus? Vite-liž, kazatelové, že tento božský dobyvatel vlastní chce nad srdci lidskými skrze vaše slovo? Než tato srdce jsou ohrazena proti němu; a mají-li býti poraženi k jeho nohám, mají-li býti nepřemožitelně donuceni i přes svoje vzpírání, čeho třeba tu podniknouti? Jaké tu překážky třeba odstraniti? Slyšte sv. Pavla, an dí: „Třeba jest vyvrátiti ohrady zlých náklonností, třeba jest zničiti hluboké úmysly, zastaraté nešlechternosti, třeba jest poraziti všecko vyvyšování, které pýcha neskročená a zatvrzelá pozdvihuje proti vědění Božímu, třeba jest jímati celý rozum pod poslušnost víry.“

Co zde vykonáte, chabi mluvilkové? Zničíte-liž ony ohrady, házejíce kvítem? Rozptýlíte-liž ony rady a úmysly, poleh-távající uši? Myslíte-li, že ono hrdé vyvyšování sklesne za hlakolu vašich odmě-řených souvětí? A postačí-li to k zaujati

ducha posluchačův, toliko na okamžik je okouzlení překvapením míjivé zábavy? Nikoliv, nikoliv, nemylme se; ku vyvrácení tolika hradeb a přemožení tolika odporův i naše dělaná pohnutí i naše strojená slova i naše umělé obrazy jsou prostředky příliš slabé. Jestli třeba chopiti se zbraní mocnějších, účinnějších, oněch totiž, jichž tak šťastně užíval svatý kněz, o němž mluvíme.

Slovo evangelické vycházelo z úst jeho živé, jímavé, vřelé, plné ducha i ohně. Jeho kázání nebyla plody pomalého a zdoluhavého studia, nýbrž nebeského zápalu, rychlého a nenadálého osvícení. Proto dva dny mu dostačily, aby měl pohřební řeč nad velikým kardinálem de Berullem s obdivem všech posluchačův. Nepotřeboval o mnoho víc ke krásné chvalořeči latinské o sv. Filipu z Néri; kněz tento tak unešen byl láskou k Bohu a horlivostí jeho tak byla velká a tak neobsáhlá, že celý svět byl příliš malý pro rozsáhlost jeho srdce, kdežto srdce jeho samo bylo příliš malé pro nesmírnost jeho lásky. Než mám-li zde pozdržeti se u dvou zvláštních skutkův Bourgoingových, když vím, že stejně přispěl několikrát k úspěchu postní doby v nejslavnějších sídlech Francie a Nizozemí, vždy a všude horlivě pobízejí a naléhají, jsa jako světlo planoucí a zářící, jež svítilo jen, aby zahřívalo, jež hledalo srdce duchem a pak jímalo ducha srdcem? Odkud mu přicházela tato síla? Odtud, draží bratři, že byl pln nebeského učení, že se živil a sytil nejlepším výronem křesťanství, že ve svých kázáních dával průchod pravdě a moudrosti. Výmluvnost následovala jako služebnice, ne starostlivě vyhledávána, nýbrž věcí samou přivedena. Tak jeho řeč se šířila jako bystřina a našla-li na cestě květy výmluvnosti, táhla je za sebou spíše svou prudkostí, nežli je sbírala s výběrem, by se krásnila takovou ozdobou. Toť jest pojem výmluvnosti, jak nám jej podává sv. Augustín a dle něho jednal, jehož zde ctíme památku.

Po těchto výkonech a skutcích veřejných zbylo by ještě, pánové, ukázati vám, jak tento sv. člověk si počínal u vedení duší, a tak ve vás vzbuditi obdiv nad jeho horlivostí, opatrností, zmužilostí a trpělivostí. Ale ačkoliv jiné věci, jež vám říci mám, nedávají mně času, bych obsírněji zabíral se touto látkou, nesmím opomenouti na tomto místě, že byl dlouho zpovědníkem zvěčnělého pana, vévody Orleanského, slavné paměti. Jest to známka jeho zásluh, že byl povolán k takové-

mu úřadu, po slavném otci Karlovi de Condren, jehož jméno vzbuzuje k zbožnosti, jehož památka vždy svěží a nehynoucí jest mila celé církvi jako směr kadidla a vůně. Než jaké bylo chování jeho nástupce v tomto choulostivém úřadě! Nepouštějme se do podrobností; ctěme svátostné ono mlčení, jež Bůh uložil svým služebníkům. Spokojme se tím, že víme, jak v zahradě ženichově rostou i pozdní květiny; jak správcové svědomí, oni to duchovní dělníci, očekávati mají, chtějíce míti z nich úrodu, trpělivě vzácné to ovoce země, jakož di sv. apoštol Jakub; a jak konečně otec Bourgoing měl to řídké potěšení, že nečekal nadarmo, že nepracoval bez užitku, neboť země, již vzdělával, vydala hojně ovoce požehnání a milosti. Ach! máme-li srdce křesťanské, nemíjejme tohoto místa, bychom nevzdali Bohu spravedlivé chvály za neocenitelný dar shovívavosti, a prosme jeho nejvyšší dobrotivost, by činila často podobné divy: Gratias Deo super inenarrabili dono ejus.

Zároveň vzdejme díky, o křesťané, oné dobrotě skrze Pána našeho Ježíše Krista za to, že poslala za dnů našich kněze tak svatého, jež jsme viděli přinášeti vytrvale nevinnost k oltáři, horlivost na kazatelnu, stálost k modlitbě, ráznou trpělivost ku správě duší, zápal nehasnoucí ke všem věcem církevním. Žil toliko církvi, toužil toliko po církvi; chtěl netoliko vše posvětit, nýbrž i zasvětit účelům církve: sebe, své bratry, svou kongregaci, kterouž řídil tímto duchem po jeden a dvacet let; tu pak celý řád tohoto svatého bratrstva směřuje k tomu, aby přivínulo se k řádu církve, k její biskupům, její nejvyšší viditelné hlavě, myslím že neodchýlím se od běhu řeči své, nastíním-li zde několika slovy jakoby plán sv. církve dle věčného úřadu její božského stavitele. Žádám vás proto, pánové, byste obnovili svou pozornost.

(Dokončení.)

Kostel sv. Václava pod hradem.

Dle staroslovanské legendy dal Boleslav I. tělo sv. Václava z lítosti nad spáchanou bratrovraždou převézt do kostela sv. Víta v Praze. Dle jiných podání učinil to Boleslav prý proto, že na hrobu sv. Václava ku přímluvě jeho dály se zázraky; aby tyto zázraky nebyly přičítány jeho přímluvě, nýbrž orodování sv. Víta, rozkázal prý Boleslav, aby tělo sv. Václava

tajně, v noci převezeno bylo k sv. Vítu. Hájek a po něm jiní kronikáři vypravují: Když sv. tělo přivezeno bylo k jednomu žaláři v menším městě Pražském, v němž mnoho vězňů bylo zavřeno, ano slunce vycházelo již, volové zapřažení k vozu se zastavili a vozem tím hnouti nemohli. I připráhli mnoho volů a koní, ale nic to neprospělo. Tu se mnoho lidí sběhlo ptajíce se, co by tak těžkého vezli. Služebníci odpověděli: Tajné věci pána našeho Boleslava z Boleslavi na tento hrad vezeme. A když na tom místě těžce pracující dlouhou chvíli stáli, někteří z řažanů pravili, že ti volové a koně připřažení tímto vozem by snadně hnouti mohli, byť i samé olovo vezli, ale tu něco divného jest. I přistoupili k vozu, pozdvihli příkrytí, otevřeli truhlu a užíraje tělo sv. Václava tu ležeti vzkřikli velikým hlasem, Boha chválice. To když uslyšel správce kostela sv. Víta, přišel s kněžími svými a radil, aby vězňové ze žaláře byli puštěni, vinní i nevinní, ježto sv. Václav rád činil skutky milosrdenství zvláště lidem v úzkosti postaveným a žalárným a i nyní, po smrti, chce jim milosrdenství učiniti. To když učiněno, ihned tělo svaté až do kostela sv. Víta dvěma toliko voły přivezli a vězňové chválu Pánu Bohu za to vzdávali, sv. Václavu děkujice.

Na památku této události založen byl prý na místě, kde se stalo, kostelík sv. Václava. Tělo sv. Václava převezeno bylo do Prahy tři léta po smrti jeho, r. 938. Kostelík sv. Václava jmenuje se poprvé r. 1309, jisto však, že byl mnohem starší než sousední kostel sv. Mikuláše (z r. 1283) a lze i za to míti, že býval farní, až fara k novému, většímu chrámu sv. Mikuláše přenesena byla. Podoba jeho, kterou známe z r. 1406 (na prospektu Sadelerově) dokazuje vysoké stáří jeho, bylť stavěn v tvaru okrouhlé románské kaple a na severu byla k němu přistavěna čtyřhranná věž se štíhlou střechou.

V XIV. století nazýval se kaplí a míval zvláštního kněze, jenž „rektorem kaple“ sloul. R. 1309 byl správcem kaple Jindřich. Až do r. 1354 byl tu rektorem Václav z Pomuku, r. 1354 Václav, syn Moravcův z Prahy, r. 1383 kanovník Pražský Václav a po něm Hroch Bohunko z Kamenice. Podací právo ke kapli měli 1354 – 1383 zemané z Tebec a potom (1411) zemané ze Zruče.

Když kostel sv. Mikuláše r. 1625 Jesuitům odevzdán byl, stalo se r. 1626 do-

hodnutí, aby fara přenesena byla ku sv. Václavu. Prohlášení kostelíka sv. Václava farním stalo se však teprve 3. května 1628. Jelikož ale posavadní kaple sv. Václava nestačila, dala se nákladem pana Albrechta z Valdštýna od 25. května 1628 až do počátku 1630 přestavba kostelíka, což stálo 8800 zl. rýnských. Mezi stavbou konány byly farní služby Boží pořáde u sv. Mikuláše. Kázání konali tu Jesuité, úkony farní výpomocní kněží Augustiáni od sv. Tomáše, Dominikáni od sv. Maří Magdaleny a někdy též kaplan od sv. Prokopa. Roku 1630 podepsal se dne 4. dubna v matrice Dominikán Jan Muskacell, toho času farář u sv. Mikuláše, z čehož jde, že ačkoli kostel sv. Václava již r. 1626 farním učiněn byl, což zejména r. 1628 znova prohlášeno bylo, fara „sv. Václavskou“ se nazýváti počala, až kdy farní úkony do přestavěného kostela přeneseny byly. Patronátní právo k tomuto novému farnímu kostelu měla městská rada malostranská. Dokud kostel sv. Václava nebyl přestavěn, nebylo tu vůbec žádného faráře, poslední farář sv. Mikulášský Jiří Schemelin po odevzdání kostela Jesuitům r. 1625 obdržel faru v Litoměřicích a od té doby konali farní funkce kněží výpomocní.

Uprava nového farního kostela dokonána jest počátkem r. 1630. Byl nyní 85 kroků dlouhý, 35 kroků široký a měl kazatelnu a tři oltáře. Kostely sv. Jana v Oboře s kaplí sv. Matěje a sv. Vavřince pod Petřínem prohlášeny jsou filiálkami jeho. Prvním farářem zde byl Jiří Filomela, jenž poprvé v matrice podepsán jest 10. února 1630. Kázání česká konali v kostele Jesuité, též odpolední křesťanská cvičení bývala tu česká, kdežto u sv. Mikuláše po přenesení farních služeb Božích k sv. Václavu kázání i křesťanská cvičení po německu odbývána. Filomela farářoval u sv. Václava jen do r. 1631, načež až do r. 1637 kostel spravovali jen prozatímní duchovní, mezi nimi r. 1637 Václav Nebeský, potomní probošt sv. Vitský. R. 1637 nazývá se Jan Ludvík Kotraba, sakristán u sv. Víta, farářem u sv. Václava, zdá se však, že převzal duchovní správu též jen dočasně a prozatímně. Veliký nedostatek duchovenstva, ochuzení osadníků a válečné zmatky vadily tehdy velice řádnému obsazování far. Roku 1645 převzal farní úřad Jan Ignát Scheff, rodem z Dobřan. Když Švédové r. 1648 Malou stranu obsadili a v kostele sv. Mikuláše lutheránská kázání se konala, odbývali Jesuité nedělní a svá-

teční služby Boží u sv. Václava. — Roku 1649 zemřel dne 6. srpna P. Mikuláš Slaninus, Jesuita, rodem z Budyně, maje teprve 37 let věku. Byl výborný český kazatel u sv. Václava a farář Jan Scheft vystrojil mu z vděčnosti svým nákladem pohřeb a pochoval jej v kostele sv. Jana v Oboře.

Roku 1654 zavázali se Jesuité, magistrátu malostranskému, že stavbou nového profesního domu nebude zničen kostel sv. Václava, tento „prastarý pomník království Českého“ a r. 1673, když kopány základy k domu profesnímu, učinili s magistrátem smlouvu, že věž u sv. Václava, těsně vedle stojící, nebude sbořena, pokud oni svým nákladem nevystaví novou věž u sv. Mikuláše. Avšak při dalším kopání dostal sousední kostel sv. Václava tak povážlivé trhliny, že přes všecko podpirání hrozil spadnutím. Tu zavázal se magistrátu r. 1684 rektor P. František hr. z Vrtby, že Jesuité kostel sv. Václava od základů mnohem vyšší a slavnější, než starý, vystaví svým nákladem, bude-li jim dovoleno, starý strhnouti a nový tak zbudovati, aby přiléhá k profesnímu domu a s ním společnou střechu měl. Magistrát zpěchoval se zprvu zvláště požadavku Jesuitů, aby nad kostelem byla bibliotéka, konečně však svolil. Farní služby Boží přeneseny byly na to do kaple sv. Barbory u sv. Mikuláše, starý kostel sv. Václava jest zbořen a od r. 1685—1687. staven jest zároveň s profesním domem Jesuitů kostel nový. Zakladní kámen položil k němu na den sv. Norberta 1685 arcibiskup Valdštýn, a na památku toho raženy byly pamětní peníze s podobiznou císaře Leopolda I. Roku 1687 na sv. Matěje vysvětil dostavěný nový kostel děkan sv. Vitský Václav Bílek, jenž při hlaholu žvonů vyvedl faráře Václava Braunera s magistrátem a osadníky z kostela sv. Mikuláše do nového farního chrámu. Hlavní vchod do kostela byl z náměstí na západě, postranní ze severní ulice. Na vnější zdi kostelní nad vchodem postranním stkvěl se na vápně obraz od Václava Reinera představující událost, která dle pověsti dala někdy podnět k založení kostela toho, totiž propuštění vězňů ze žaláře při převážení těla sv. Václava do Prahy. Uvnitř kostela bylo sedm oltářů: Hlavní oltář, zřízený od faráře Václava Braunera, jenž hrobku si zde založil, na straně evangelijní oltář očišťování P. Marie s kryptou Karvinských, oltář sv. Marty s hrobkou Severina Bidermanna jenž oltář

ten zřídil, a oltář sv. ostatků, postavený r. 1690 nákladem Františka Tirally z Treuburga, jenž zde hrobku měl. Po epistolní straně stály oltář sv. Ludmily, nákladem malostranského purkmistra Františka Peczenдорfského zřízený, oltář Vseh svatých nákladem obce a oltář Ukřižovaného i bolestné P. Marie od Jakuba Javornického postavený. V kostele tom byli pohřbíváni faráři zdejší. Kaplan u sv. Václava František Kyba vydal r. 1748 kázání na výroční slavnost sv. Scholastiky v chrámu sv. Jiří „Velká panna sluncem oděná“. Polyxena Keilová, rozená hrab. Šternberková, zřídila si v kostele kryptu a učinila zvláštní nadání, aby každoročně v den přenesení sv. Václava z tohoto kostela konal se průvod po obou náměstích malostranských.

Po zrušení Jesuitů žádal magistrát, aby opět chrám sv. Mikuláše, větší a slavnější stal se farním. Císařovna Marie Teresie svolila a dne 3. prosince 1775 převedl generální vikář František Tvrdý faráře Jana Khroa, obecní radu a osadníky do nového farního chrámu. Kostel sv. Václava se stal jeho filiálkou, kde kázáno v neděli a ve svátek ráno český a odpoledne odbývala se tu česká křesťanská ovičení, až kostel ten r. 1782 zrušil císař Josef II. Do kostela sv. Mikuláše byly odtud odneseny obrazy z utrpení Páně, pocházející ze školy Skretovy, menší obraz „Matky Boží domáci“ a náčiní kostelní. Obraz z hlavního oltáře představující obrněného sv. Václava mezi dvěma anděly a pod ním převezení těla jeho do Prahy s letopočtem 1029 odnesen jest na faru, kde podnes se chová. Roku 1784 dal císař Josef II. zrušený kostel přestavěti a odtud až do r. 1860 chovaly se tu zemské a dvorské desky. Dnes upomíná nás pouze jiná výstavnost severozápadního rohu veliké úřední budovy proti malostranskému náměstí a budově c. k. mistodržitelství na starodávni kostel sv. Václava pod hradem.

Několik obrázků ze správy duchovní.

Podává B. H., děk. v H.

4.

„Chválím Tě Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je malíčkým“; slova Páně u sv. Mat. 11, 25. a u sv. Lukáše 10, 21. — Moudří a opatrní jsou velicí a mocní tohoto světa, kteří v pýše své Bohem a mou-

drostí jeho pohrdají a myslí, že sami dosti moudří jsou a svým rozumem všude vystačí. Že takých za dnů našich dosti jest, kdoby nevěděl? — A maličci jsou sprostí a neučení, kteří, majíce zákon Boží na zřeteli a Boha se bojíce, cestou přikázání jeho kráčeji a dobře kráčeji. Že i takovýchto duší prostých, upřímných, mezi lidem i nejnižším se naskytá, toho dokladem budiž následující vypravování. Jsouť drahokamy v lidu, řídké a vzácné, kolem nichž chodíme a jichž nepoznáváme.

Ve vesnici Bř. žil Jan Z., baráčník a cesták. Musil býti pořádný a velice správný; neznal jsem ho sice osobně, ale z jeho zápisků. Ač sprostý a neučený, měl všechno zaznamenáno v knížečce, co pro něho a v jeho úzkém oboru důležitým mu se býti vidělo, a kteráž po něm zůstala.

Rovněž taková byla jeho manželka, Kateřina, kteráž mu vroucně byla oddána, a ač nyní stařenka, s věrností, upřímností a láskou neobyčejnou jeho vzpomíná. Nemohlo býti manželů sporádanějších, sobě věrnějších a oddanějších nad ně. Dítěk neměli.

Stalo se, že muž roznemoh se a umřel. Zůstala žena jeho, vdova, v baráčku sama. Velice truchlilo srdce její a dlouho nemohlo zapomenouti duše dobré, sobě oddané, a nezapomnělo; zůstala vdovou. Majíc při chaloupce kousek pole a u sousedů bohatších podělkujíc, trávila dny života svého jako poustevnice sama. Kozička byla její jediná společnost v domě.

Nejradostnějším dnem jí bývala neděle, den Páně. Tu všechno v příbytečku svém do pořádku dávši, spěchala do chrámu Božího, ač přes pole musila; neboť vesnice, ve které bydlila, byla bez chrámu i školy. Tu potom vidati ji bylo v domě Božím vždy na téměř místě s modlitbami rozloženými nábožně se modlící, anebo slovo Boží pozorně poslouchající. Posilnila se, jak říkala, na tu lopotu zase na celý týden; a kdyby nebyla mohla jíti do kostela, snadby byla téhodne nepřechala.

Rovněž nábožná byla i doma; světničku svou měla vyzdobenou chudičkými sice, ale nábožnými obrázky. Zvláště milovala Rodičku Boží, jejíž obraz, větší ostatních, právě uprostřed, v čele jizby visel, kříž pak v rohu nad stolem, jakožto místě nejčestnější, jak u venkovského lidu bývá. Také obraz svatého Jana Nep. měla, stranou nad postelí, patrona svého nebožtíka muže; mělť ho místo jeho podobizny; a vedle obraz sv. Kateřiny, patronky své.

— Pod obrazem Rodičky Boží visel růženec; a za sv. křížem byly posvěcené kočíčky od květné neděle. Knihy modlitební, několikéré, umístěny byly na polici.

Jdouc cestou, přemýšlela ráda o slovu Božím; zdáloť se jí, že z neděle nasycena jest a posilněna opět na týden a tu v srdci svém pocítovala radost a útěchu, jakéž svět dáti nemůže. Vycházejíc z kostela nikdy nezapomněla zastaviti se na hrobě svého nebožtíka; snadby nebyla měla pokoje, kdyby tak byla neučinila; byloť by jí přicházelo, že z hrobu jí hrozí a jí vytýká: „Což na mne již zapomínáš?“

Tak trávila ta zbožná duše, jako pravá vdova křesťanská, mnohá léta, dnem a nocí sloužíc Bohu a dělic čas dnů života svého v práci a modlitbu. Na vdání, jsouc po smrti svého muže ženou ještě dosti mladou, ani nepomyslíla. Bylat z těch, které, jako za starých časů mezi křesťany bývalo zvykem, na druhé, aneb dokonce třetí vdavky, nikdy nepomýšlely, domnívajíce se, že by věrnost zrušily muži prvému a že by v hrobě ani pokoje neměl.

Tak znenáhla sestarala a byla již babičkou, když jsem já na kollaturu se dostal. Radost její byla, když mohla promluvit s duchovním otcem jak říkala; nevtírala se, ale když hledala útěchy a rady proti ústrkům a křivdám, jichž vdova nikdy prázdna nebývá.

Jmenovitě stěžovávala si za posledních let velice do svého bratrovce, téhož jména jako její muž, kterýž, když sestarala, domek i s políčkem od ní koupil, v komůrce dožadů výměnek jí vykázal a slibil, že jí ročně žito na chléb, zemčata, i dříví k palivu v jisté míře dávatí bude. Ona, jemu věříc, za levný peníz, protože z přízně byl a z lásky ku svému nebožtíku, mu to popustila. Zprva ještě jakž takž povinnost svou plnil, ale později jak na výměnku bývá, velice jí šidil a všelijak odbýval, což bývalo příčinou, že přicházela na faru a si stěžovávala, říkajíc, že se jí ulehčí a že nikoho nemá na tom Božím světě, komuby si postýskala.

Avšak to všechno není to, co o ní vypravovati a ještě dále pověděti chceme. — Ve vesnici Bř., kde bydlila, jest velika náves; a ač daleko uprostřed jest sv. kříž a vedle něho zvonek, též socha sv. Václava stranou, přece před jejím baráčkem, kdež ještě několik jiných domků, rovněž chudých, v pořadí vedle sebe stojí, byla náves prázdna, beže vši okrasy a beže všeho odznaku křesťanského, a to se jí nelíbilo.

Byla by si přála, aby, kdykoli byla oknem na náves pohleděla, byla viděla něco svého. Nevěděla, jakby začala.

Po muži a z prodaného domku měla některé sto peněz; ale měla to mezi lidmi, kteří i dosti nedbale a nepořádně úrok jí platili. I umínila si, že na návsi, kousek stranou od svého příbytku, dá postavit sv. Trojici, k níž od maličkosti zvláštní úctu měla a kteráž se, jakožto prvnímu tajemství svaté naší víry, i základu křesťanského učení a tudy i spásy naší v nehlubší pokoře klaněla. Obětovala na to 200 zl., kteráž vypověděla a sochaři za práci zaplatila. Není ovšem dílo umělecké, ale slušné, a dokonce ne pohoršlivé. Kolem založila zahrádku, ohradila kamenným plotem, vysázela květinami, do rohu vsadila čtyry stromky a přebílená byla, když jednoho roku, právě na den sv. Trojice, odpoledne ubíral se z její domku posvátný průvod s korouhvemi, zpěváky a hůdbou, ku soše, aby posvěcena byla. Družičky, ozdobu, věnce, ona sama ku slavnosti té obstarala. Den to nejšťastnější z její života. Složila ještě 100 zl. u obce na udržování sochy té.

Spokojena jsouc, že vykonala, co si byla umínila, říkala: „No, děj se co děj, jen když já mám sv. Trojičku. Vždycky se potěším, kdykoli na ni pohlédnu; zdá se mi, že všecka tíže se mne spadá“. Od těch dob jest v té obci každého roku, buď na sv. Trojici, anebo, nemožno-li téhož dne, tedy brzy potom některou neděli, krátká řeč a sv. požehnání, čehož útraty ty které babička Z. mileráda sama nese. Nebot přicházejí i její přátelé a příbuzní, kteráž ona, pokládaje to za svou pouť, při té příležitosti jak může, vyčastuje a pohostí.

Tak živa byla babička Z., těšíc se sv. Trojici, zas nějaký čas. Avšak když domácí její poměry stávaly se čím dále horší, tu, nemohouc s bratrovcem vydržeti, odstěhovala se do města. Máť tu sestru, která ji mileráda přijala. Mimo ten svůj některý groš zašetřený má desetníček, zvaný šesták, denně své pense, jakožto žena bývalého c. k. cestáka, a ten jí téměř na živobytí vystačí; sestra pak, majíc ji od maličkosti ráda, jakožto starší sestry si jí váží a s ní vlídně a laskavě nakládá.

Zatím babička denně je v kostelíčku; říká, jak může, ze svých tlustých modliteb, anebo se modlí růženec a ač ubohá velice nedoslýchá a málo co asi z kázání nebo výkladu slyší, přece vždy jest podkazatelnou a pilně poslouchá. Myšlénky

nemá, leč na smrt a dobrou přípravu na poslední hodinku, kteréž se neleká, ale spíše na ni se těší.

Jsouc stará a tělem vetchá a nemožouc těžce pracovati, aspoň umělé kytičky a věnce dělá z barevného papíru a jimi zdobí sochy a obrázky, i kříže na hrobích. Mají ji všude rádi, věduce ji býti dobrou a upřímnou.

Duše čistá, prostá a ryzí; o ní v pravdě platí slova, jež promluvil Spasitel k Bartoloměji: „Pravá křesťanka, v nížto není lsti.“ Ta dojista nikdy lži nepromluvila, a ničeho tak se nebojí, jako někomu ukřivditi. Ona v pravdě může říci vzhledem ku své víře, jako Pavel: „Vím, komu jsem uvěřila.“ — Ona jest z těch šťastných maličkých, jimž ukázal Pán cestu života, a kteří, poznavše ji, jí se drží a po ní kráčí, a kteří daleko vyvyšení jsouc nad moudré a opatrné toho světa, pravou moudrost vyvolili, kteráž je šťastnými a spokojenými činí, jim šťastnou smrtí umřiti dá, i korunu slávy věčné uchystá.

5.

Kde jsou ty časy, když v neděli a ve svátek před službami Božími spěchali vážení mužové, mezi nimi i přední měšťané, do chrámu Páně, a prve, než služby Boží počaly, zasedali ku velikým kancionálům na literáckém kůru, a zapěli ranní, anebo některou jinou přiměřenou píseň? Jen místo po nich zbylo, a již se ani neříká: „na literáckém kůru“, jako druhdý obvyklé bylo říkati; i výraz ten vymizel, ovšem s věcí. Zmizela věc, zmizela i upomínka na ni, jež v slovu se držela. Teď, kde pěkné, někde i nádherné a stkvostné kancionály byly, jen jako vzácnost se ukazují a chovají ve skříních na obecním úřadě, — ale nezpívá se. Ti, kdož zpívali, vymřeli; sluli literáci.

O jak mnoho dobrého způsobily literácké spolky! Udržovaly dobrého ducha, rozmnožovaly pobožnost, seznamovaly mladší pokolení s písněmi, a jejich přičiněním ozýval se a rozléhal dům Boží nábožnými zpěvy a chválou Boží. A bylo tak důstojno! Tu bývalo na sta, neřku-li více písní ve starých kancionálech; a na každý svátek, ku všeliké pobožnosti znala se přiměřená píseň.

Z chrámu Páně pak přecházela pobožnost i do domácnosti. Znajíce písně z domu Božího, zpívali si je doma a tu ozýval se zvláště ráno a večer, anebo i při práci křesťanský příbytek chválami Božími. A bylo veselo a bylo dobře; byla

upřímnost a spokojenost, i při mále a při skrovnu; a byla láska a bratrství a nikdo nepoznal zášti a závisti a co z nich pochází.

To byly staré, dobré časy; ano byly to zbožné časy, řekněme, viry a lásky? A dnes? kdo zpívá? ve chrámu Páně každý se stydí ústa otevřít, a byť nestyděl, tedy neumí. Kde slyší kdo zapěti nábožnou píseň, aby se přiučil nápěvu a slovům? nezná ni jednoho, ni druhého. Staří naši znali i nápěv, i slova, a byť píseň sebe delší byla bývala. Vzpomeňme svých starých matek a otců, svých dědeček a babiček! Ba už ani národní, světské písně se nezpívají; kde kterou uslyšíš? nad to nábožnou! Vše jakoby bylo oněmělo. Nezpívá se doma, nezpívá se ve chrámu Páně, nezpívá se na poli; ano, ani ta mládež už nezpívá, všedního dne do kostela nechodí, a na tu neděli vystačí jedna nebo dvě písně, ač mají ve škole i zvláštní hodiny určené ku zpěvu. Ještě před 40, 50 lety ozýval se po Čechách, můžeme říci, luh i háj; dnes ústa Česky hlaholem umlkla němým!

Ovšem že za posledních let zřizovány jsou po vlastech zpěvácké spolky, a ty že mnoho zásluh mají, zvláště co se probuzení národního vědomí týče; avšak, že z počátku snad příliš horlivě ku věci se měly, brzy ochabla jejich horlivost a teď buď zanikly, anebo jen živoří; trvají dle jména. Poněvadž pak směr jejich byl hlavně světský, neměly dlouhého života; zmizela láska ku věci. Pro čest a chválu Boží vykonaly málo; literárních spolků pak nenahradily nikterak, kteréž, byť neznaly not a učeného návodu, přece dle přirozeného sluchu a citu srdce, ze svatě lásky ku věci, prospívaly mnoho.

Něco toho semotam se zachovalo až dosavad; jsou to však jen zříceniny, zbytky. Za poslední doby vynasnažují se někteří zakládati „jednoty Cyrillské“, ku povznesení jak hudby, tak zpěvu kostelního ve pravém duchu křesťanském a církevním. K tomu slouží i časopis Cyrill ku pěstování hudby a zpěvu vydaný.

Toto sloužíž za úvod, ovšem poněkud dlouhý, ku skrovnému obrázku, jež nyní před laskavým čtenářem rozvinouti chci.

Každou neděli a svátek kráčí od Dolení D. V. pomalu a krokem vážným ku našemu městu muž, jehož tvář a veškeré držení těla jeví už starce. Hlava, pokrytá teplou čepicí a poněkud ku předu nachýlená, žádá nahnutá, vrásky ve tváři a krok

volný a dosti obtížný dávají na jevo, že oheň už uhasl v údech těch, žár mladistvé síly, že doplanul a že jsou to poslední jiskry, které ještě doutnají. Na krku prostý, červený šátek, s línem od košile přes něj ohrnutým, na těle po větší část roku kožich, beránkem podložený, který až na lýtku mu splýval, nohy pak ve vysokých holeních, to ostatek ku doplnění obrazu jeho. — Avšak pohlédneš-li mu ve tvář, spatříš oko ještě dosti bystré, vlas po skráních černý, ústa mírná a moudře zamknutá, pleť hnědou a na čele i lících vráskovitou, bradu hladce oholenou. Jeť den Páně, kráčí do kostela. Veškeré tahy obličeje jeho jeví dobrotu neobyčejnou a svatý mir, který i v srdci jeho vládne. Nad to, kráčeje, pravici obyčejně o hůl opírá.

Je to dědeček P., a každý z vesnice i z okolí ho zná. Těšivá se ke dni svátečnímu a děkuje Pánu Bohu, že mu tak dalece zdraví popřívá, že si do kostela ještě může vyjít. Doma jest na výměnku a žije se svou staříčkou manželkou v pokoji a bázni Boží již po mnohá léta. Hodný syn, jemůž chalupu, ne právě jednu z nejvýnosnějších byl popustil, si ho váží i matky, a dává jim svědomitě, co jim dávati má, ač oni všeho, pro ulehčení jemu, ani nežadají. Sam jsa nábožný, syna svého zbožně vychoval v kázni a bázni Boží a nyní na stará kolena ku svému blahu a své radosti vidí ovoce dobrého vychování svého, jakož i stvrzenou a osvědčenu pravdu, že počátek moudrosti jest bázeň Boží.

I vnuka má dědeček, sice kolik; ale na jednoho zvláště se těší. Jest student; poněvadž, jsa chlapec, byl mravný a pilný, a schopnosti jevě ve školách prospíval, odvážil se otec, dáti ho na studie. Jest to dost těžko, ale dědeček a babička, kde a jak mohou, pomáhají. Hlavní a zvláštní touha dědečkova i babiččina se nese k tomu, by z hochy byl jednou kněz. Študuje dobře; možná, že se touha staříčkových těch manželů, kteříž ve vnucích svých žijí, vyplní. Toť by ovšem bylo vřeholem jejich štěstí a domácího blaha. S radostí by pronesl pak dědeček P., umíraje, slova Simeonova: „Nyní propouštíš, ó Pane, služebníka svého v pokoji, neboť viděly oči mé, po čem toužila duše má.“

Zatím dědeček náš již chrámu Páně došel a již do něho vstupuje. Před chrámem uctivě smeká a vstoupiv kráčí ku kropenici a kropě se svěcenou vodou říká potichu slova: „Pokropíš mne, Pane zlopem a očištěn budu; obmyješ mne a nad

sníh zblílen budu. Smiluj se nade mnou ó Bože, podle velikého milosrdenství svého. Sláva Bohu Otci i Synu“ . . . Zatím pomalu kráčí ku první stolici v druhé řadě stolic mužských, kde veliká kniha na stojatém pultu rozložena jest. Prvé však, než vstoupí do lavice a usedne, poklekne skroušeně na zemi a hluboce se skloniv pozdravuje Spasitele svého v Nejsvětější Svátosti Oltářní. Pak vstane poodloží hůl za sebe na lavici a usedne.

Zatím odzvonili a zbývá as 15—20 minut do služeb Božích. Dědeček otevře kancionál a první z písní na řadě jest ona starodávná, vždy pěkná, srdečná a nábožná píseň, kteráž hlubokou víru v Pána Boha v sobě chová: „Minula noční hodina“, a již některé hlasy, zvláště ze ženských, přidají se k němu; a tu již chrám Páně za vznívá nábožnou písní. Po té následují jiné.

Tot poslední zbytek literáků v mém chrámu Páně, až dědeček P. umře a do toho není daleko, kdo bude zpívati po něm? (Dokončení.)

Katolická fara v Aši.

VII

Úřad kněžský a pastýřský.

Pojednavše o učitelském úřadě při chrámu sv. Mikuláše v Aši, hodláme ještě několika slovy zmíniti se o ostatních dvou úřadech duchovních: kněžském a pastýřském, pokud v osadě zdejší vykazují jakési zvláštnosti. Není pochybnosti, že středem veškerého života náboženského mezi dítkami církve katolické jest nejdražší oběť mše sv. Z oltáře oslaveného Tělem a Krví Spasitele našeho Ježíše Krista prýštějí se proudy milosti Boží a posvěcují srdce zbožných věřících. Z hojného účastenství na nekrvavé oběti mše sv. můžeme právem souditi na lásku a oddannost osadníků k dobré matce jejich církvi sv. a probudilé vědomí jejich náboženské. Zvláště pak u katolíkův, kteří žijí mezi jinověrci a zlehčovatelí bohoslužby církevní na výsost stavěti dlužno pilnou návštěvu chrámu Páně, neboť ona jest veřejným vyznáním víry a neklamnou známkou pravověrnosti. Ke chvále farníkův Ašských nebudiž to zamlčeno, že rádi a u velikém počtu obcují mši sv. obzvláště ve dnech Páně a o svátcích. Protestanté jak známo zavrhlí v první horlivosti své většinu sv. svátostí a ty, které podrželi, zbavili všech starobyklých

obřadů. Na místo významných úkonů a svěcenin, jež předcházejí, provázejí a znázorňují očitě udílení milosti svátostné, zavedli novotáři XVI. století dlouhé někdy i bezúčelné a prázdné řeči. Církev katolická nesoucí se úctou k věcem starobylosti se honosících ochraňuje věrně obřady svátostné, při tom však dopouští ano někdy i naporoučí, aby použilo se velebného okamžiku, kdy přijímají věřící sv. svátosti a promluvílo se jim do měkkého srdce slovo otcovské rázné a spolu laskavé. Pokynu toho všímáno si ve farním chrámu sv. Mikuláše v Aši. obzvláště když uděluje se dítkám křest sv. anebo přisluhuje se dospělým svátostí stavu manželského. Co se týká kmotrů křestních, naskytá se tu nejedna obtíž. Známý jsou výnosy provinciální synody Pražské z r. 1860 (tit. IV. cap. 2.) o kmotrech křestních, kde výslovně se dí, aby vyloučení byli ze služby té kacíři a výrok katechismu Pražského: Kmotrové musí býti údy církve katolické a nařízení tato nejen ve škole ale i při kázáních a křestanských cvičeních vstěpují se do paměti posluchačův. Že však protestanté dožadáni byvše za kmotry teprv po těžkém boji postoupí službu tu katolíkovi a spokojí se se svěděním o tom netřeba ani mluviti.

Přikročující ke svátosti břimování, musíme se zprvu zmíniti, že od času reformace protestantské nezavítal žádný biskup do Aše, až teprv učinil to náš nejdůstojnější arcib. kardinál kníže Schwarzenberk. Generální visitace fary Ašské obývaly se vždy v sousední farnosti Hlávské, kam farář se svými břimovanci a farními kníhami se musil odebrati. R. 1850 když meškal J. Em. pan kardinal v Chebu, spěchalo k němu z Aše 76 břimovancův, aby uhlídali svého biskupa a přijali z ruky jeho posilnění Ducha sv. Tenkrátě přislíbil nejdůstojnější pan arcibiskup, byv překvapen přichylností katolíků Ašských, že zavítá v brzkú k nim na vrch sv. Mikuláše.

Tak se stalo skutkem r. 1854. Sterá ozvěna výstřelů odrážející se mezi vrchy Smrčinskými oznamovala obyvatelům Ašským, že blíží se po silnici Chebské k městyši vrchní pastýř katolíkův provincie Pražské a spolu primas království Českého. Vysokému knížeti duchovnímu, kterého doprovázeli kanovník metropolitního chrámu, zvěčnělý Petr Krejčí a a. sekr. V. Hron, vyšel vstříc purkmistr s městskou radou, uvítali jej císařští úředníci, městský sbor

ostrostřelců a náčelníci ostatních spolků zdejších. Nejdůstojnější pan kardinál po děkovav protestantským otcům města za vlivné uvítání projel předměstím a vystoupil na vrch ke kostelu katolickému. Ujav se pak po mši sv. slova v bývalém chrámu Páně poukázal v delší době promyšlené řeči své na povinnosti biskupovy při generální visitaci a dotekl se všech téměř článků víry, kterými liší se katolíci od protestantův, a sice tak jemně a důmyslně, že přítomní jinověrci nemálo se výkladům jeho divili. Po skončeném kázání sestavili se birmovaní v kruh kolem chrámu Páně a čekali na přijetí účinné svátosti. Nelze se tomu ovšem diviti, že mezi kmotry birmovaných bylo mnoho protestantův. Nejdůstojnější arcipastýř byv o tom zpraven vyšel před kostel a tázal se každého kmotra zvláště, zdali přijal již sám svátost sv. birmování, aby jim mohl státi kmotrem a když protestanté nemohli kladně odpovéděti, prosil je, aby postoupili místa svého kmotrům birmovaným, to jest katolickým. Tak se stalo, že všichni protestanté odstoupili bez pohoršení a mrzutosti, nahlédnuvše jasně, že laskavosti knížecí nemohou nižádného odporu klásti. Tenkrát přijalo 251 věřících svátosti sv. birmování. Při následujících visitacích po desítiletích odbývaných nebyl již počet birmovaných tak hojný.

Co se týče svátosti manželstva, naskytují se duchovní správě Ašské mnohé obtíže. Známé jest, že po příkazu sněmu Tridentského (sez. 24. hlava 1.) uznávají se toliko ty sňatky za platné, které před katolickým farářem a dvěma či třemi svědky byly uzavřeny. Dekret onen nabyt platnosti své pouze tam, kde veřejně věřícím byl prohlášen, pokud jinými výsadami apoštolské stolice ze závaznosti jeho vyňati nebyli. Sněm Tridentský ukončen byl v prosinci r. 1563. Té doby byl farní kostel sv. Ludvíka v Aši již v moci protestantův a proto výnos Tridentského sněmu sotva nalezl průchodu na kazatelnu jeho; aspoň v sousedních Bavorských krajinách téže diecése Řezenské najisto oznámen nebyl. Bylo sice znova na diecéšní synodě Pražské za arcibiskupa Zbyňka Berky z Dubé r. 1605 konané přikázáno duchovním správcům, aby ve všech kostelích dekret sněmu Tridentského o sňatku manželském ohlásili svým věřícím (Synodus archidioec. Prag., anno 1762 Pragae edita „de matrimoniis“ pag. 109.), avšak nařízení to netýkalo se fary Ašské, ježto nebyla posud

v obvodu arcibiskupství Pražského. Nezbývá tedy ničeho jiného nežli přisvědčiti tvrzení faráře Behra řkoucího (r. 1783), že výnos sněmu Tridentského o způsobu manželské smlouvy posud nebyl ohlášen věřícím Ašským. (Dokončení.)

Nepořádné milování kazi Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čipek*.

(Pokračování.)

Tomáš cítil palčivou bolest, jako by jej jedovatá zmyje byla uškla. Knihu schovav pod kabát rychle ze statku vychází. Mimovolně připadá mu na mysl Josef Egyptský a bezbožná Putifarka. I jej Pán Bůh neopustí, uchrání jej oproti bohaprázdne ženštině ba i oproti otci. Neví sám, kam jde a ve chvílce jest u kostela na hřbitově. Kleká u hrobu matčina, ale modlití se nemůže. Když jest mysl pobouřena, s Pánem Bohem mluví nedovede.

V tu dobu kdy Tomáš na hřbitově mešká, opouští pan farář svůj příbytek a mladý vousatý pán jej doprovází. Jest to místní řídící pan učitel. Jdou spolu na procházku. Velmi často spolu tak chodí. I zde osvědčuje se přísloví, že stejný stejného si hledá. Vitínský řídící pan učitel jest nábožný člověk a přece při tom tak učený, že jej chce dáti pan inšpektor mermocí do města. On potom, jak říká, netouží. Lidé mají z obou pánů radost a vše jim k vůli dělají. Pan farář zachovává pořádek a krásně káže slovo Boží — pan řídící zase hezky hraje na varhany a děti jejich vodí do kostela na mši svatou a ve škole je k pobožnosti a bázni Boží navádí.

Dobře vědí lidé ve Vitíně: kdo sám pobožnosti nemá, ten že děti k ní nenechá. Nebo toho se nedá ani na vysokých školách, kde na slovo vzati přednášejí učenci, docíliti, aby připravili nevěřícího učitele k tomu, aby mohl venku učiti pobožnosti a dobrým mravům tak, jak učí hláskovati a písmenka na tabuli napisosati.

Ve Vitíně kostel a škola jsou co nejúžeji spojeny a pracují neunaveně ve vzneseném svém povolání jako matka s dcerou. Jen výpomocný Pijáček jim v tom překáží. Odkud přišel a kým dříve byl nikdo neví. V hospodě o sobě říkává, že starého (t. j. pana řídícího) strčil celého do kapsy a kdyby býval chtěl, mohl studovati jen o něco dále a vysvětili by jej na kněze.

Pan farář jest jen o latinu učenější, nežli on. Ta se nyní ale již přežila a za mnoho nestojí. Až on složí zkoušky bude hned professorem a to v státní službě, jiné nepřijme za celý svět. Prozatím, aby nezahláel, jest u nich ve Vitíně. Ale málo mu lidé věří, i do očí mnohý se mu směje, ale nechají jej vymluviti i vychlubit. Nejvíce mu věří slečna Tona z hospody. Pijáček umí s ní mluvit, jako to nedovede hned tak druhý. Ona, kdyby byla v komissi, která zkouškám předsedá, dala by mu samé eminence a nejlepší místo. Prozatím mu je dáti nemůže, ale jinak mu přeje. Nalévá mu „bez porty“ a někdy, když strýček Mates nevidí, ani mu nepíše. Krádež tu není, ona jinému připiše. Když Pijáček do hospody nepříjde, stýská se jí mnoho a cítí se býti ve vsi. Jde-li s ním ale na procházku, a on jí maluje všemi barvami svou budoucnost, zvláště jaký život a blahobyt u něho jeho žena bude mít, tu Tona chce býti tou blahoslavenou ženou!

Pan farář s panem řídícím rozmlouvají o politických událostech, o nových vynálezech, o nových literárních zjevech a konečně přicházejí sami na sebe, na to, co je tíží a tlačí. Pana faráře mrzí Pijáček pro pohoršení v osadě, pana řídícího netěší Pijáček pro jeho nadutou pýchu a že málo prospívají děti v jeho škole. Nemá metody, hodiny jsou mu dlouhé, zkracuje si je. Oznámil to sice již panu inspektorovi, ten ale asi vzal stížnost jeho k vědomosti, neb jak učeně se říká dal ji „ad acta“. Než o vlku řeč a vlk za dveřmi. Vidí Pijáčka jak po pěšině z háje vrací se se slečnou Tonou, také asi z procházky, do Vitína.

Došli svého cíle Kříž u rybníka, kde silnice se křížuje bývá cílem jejich vespolečného putování. Nyní se obrátili a hle! — Pijáček jim v ústřety přichází. Jest jim to s podivením, že nezůstal u Matesa a proč vytrhl z „národního quartetta“. Snad jim to poví.

„Má úcta, pánové, dovolte mi, abych aspoň okamžik byl ve společnosti Vaší třetím. Fádním nebudu, nebo jde o vážnou věc.“ Tak je oslovil i pozdravil.

„Máte-li vážnou a důležitou záležitost, tož přijďte do fary aneb k panu řídícímu do bytu, zde není místnou,“ odvětil mu suše pan farář.

„Zde jsme v chrámu přírody a tím právě na pravém místě, nebo záležitost má jest docela přirozené povahy. Já se choi

ženiti! Pevně jsem se rozhodl! A když jsem zahlédl velebného páua a ctěného pana „čhefa“ nečinně čas trávití procházkou“ — drze a špičatě mluvil výpomocný Pijáček dále — „tu mi napadlo, že mi mohou čtvrt hodinky věnovati a já svou záležitost hned odbyti.“

„Nepřejeme si do vašich tajemství zasvěcenu býti,“ odpovídal nyní trochu ostře pan řídící, „a také nechceme — Já myslím, že jste rozuměl?“

„Ano, rozuměl, nebo nejsem tak na hlavu padlý jako mnozí za našich časů a také nepocházím z rozkřičené Přelouče. Já se pevně pánové naději do vaší uznalosti, že mi překážek žádných klásti nebudete,“ mluvil dále jakoby se ničeho nepřihodilo, jakoby učil školáky skupiny „bl, ml, pl“ — „zvláště velebný pán. Křestanská láska ta vyžaduje“ — z vysoka byl by mluvil dále Pijáček, kdyby mu nebyl pan farář vpadl do řeči.

„Vyžaduje čeho? to dobře nám známo. Nyní, když úmysl svůj jste mi oznámil, tož já jako duchovní pastýř a správce farního úřadu ustanovuji vám, abyste ve středu dopoledne po skončeném vyučování ke mně se dostavil a listiny potřebné přinesl. A nyní,“ důrazně dodal, „nyní, pane, s Bohem!“

„Tak, tak!“ odpověděl Pijáček a šel. To první „tak“ bylo táhlé, to druhé „tak“ bylo krátké a vzdorovitě. Od jakživa již prázdné klasy ženou do výšky a nadutost s nevědomostí nejraději se přáteli.

Nemile dotkl se výstup tento obou pánů. Pan farář se začervenal a pan řídící měnil v obličejích všechny barvy a neví, jak se to stalo, že mu nedal něco na cestu, že hůlka jeho zůstala pokojná v ruce. Nyní jdou rychleji a rychle i mizí mráčno nevole z tváří jejich. Zahrajou si v šachy a pan řídící zůstane u večere na faře hostem.

(Pokračování.)

Obrazky z církevních dějin bosenských před příchodem Turků.

Zapomněla-li i Evropa západní na zubožené plémě slovanské, bydlící na jihu zemí slovanských a úpících pod panstvím tureckým, nespustili jich z mysli své římští biskupové. Tak praví asi Balan ve svém díle o Jihoslovanech. Nechceme však zde ukazovati k tomu, abychom potvrdili výrok řečený, co všecko učinila stolice římská ku jejich prospěchu zvláště za doby,

když Turci přes trosky Cařihradské valili se na nesvornou Evropu, ani není našim úmyslem na paměť uváděti všechny snahy a listy dvoru papežského, jimiž slovy ohnivými bez unavení prosil a zapřísahal vladaře evropské, aby vstali na obranu utiskovaných, nýhrž mějme jenom zřetel na léta nedávná, na časy uplynulé před tím, nežli objevili se na horách hercegovinských odvážní povstalci s puškou ze zaslých věků, aby dobyli si ztracené zlaté svobody. Kdo mluvil za našeho věku, kromě malého hloučku spisovatelů slovanských, ze západních zemí o minulosti slovanského jihu? Vymeme-li popis Bosny a Hercegoviny svob. pána Rheinsberga, vlastně překlad díla bosenského Františkána Jukiče a francouzské dílo Ami Bouého o Turecku, nalezneme asi velmi zřídka ve všech literaturách západních nějaké spisy, jež by přinášely nových zpráv. Mezi těmi, kteří nejvíce mezi cizími učenníky v tomto oboru se proslavili a snad největších zásluh si získali, na prvním místě jmenujeme třeba praefekta tajných vatikánských archivů, Augustina Theinera, (Vetera monumenta Slavorum meridionalium historiam illustrantia 1863), jenž sbírkami listin vyňatých z vatikánských archivů o jižních Slovanech rozptýlil tmu zahalující minulost dotčených zemí. Před ním pracovali již o historii slovanské Filipp Recepti z T. J. a zvláště znamenitý jeho bratr Daniel Farlati svým „Illyricum sacrum,“ jež šťastně dále vedl Jakub Coletti. Již Josefa Simona Assemana, kustoda vatikánské bibliotéky a kanovníka u sv. Petra ve Vatikáně, Kalendaria ecclesiae universae v Římě 1730 a publikace benediktina Maura Orbina jsou důležitá. Vzpomeneme-li nad to na kněze současné aneb nedávno teprve zemřelé, kteří se tímto odvětvím vědy obírali, jako již výše uvedený Jukič, Rački, Martinov, Bartolini, Balan, Presutti, Fabianich, Batinič, smíme tvrditi, že kněží církve římské, kteří jménem církve své, jménem viditelné její hlavy pracují, jsou hlavním pilířem, bez něhož by jihoslovanské dějiny sřítily se v trosky.

Podivně vládla Prozřetelnost Boží těmi národy na slovanském jihu! Ty staleté útrapy, jež přestáti musili, jsou snad trestem Božím za to, že přidrželi se rozkolu, jsou snad metlou za nepoctivé přetvářky, kterými vinnými se stali političtí vladařové, dávající se do jednání o smír s církví římskou. Národům těm otvírá se nová

snad šťastnější budoucnost. Nad jiné šťastnější, tak alespoň doufáme, bude ona část těchto slovanských zemí, které nástupce Petrův již delší čas novou dal hierarchii katolickou, která bezpochyby nebude pro katolíky jenom baštou obrannou, nýbrž objeví se účinnou i tím, že mnohým ukáže cestu vedoucí ku prameni nezkaleného učení Kristova. Nadešli pro nové rakouské země, pro Bosnu a Hercegovinu snad pokojnější dnové, než bývali, kdy Dobrovnickané posměšně Sigmundovi psávali „Bosna more solito se habet“ vypravujice, kdo s kým právě se sváří.

Slovanská doba Bosny a Hercegoviny počíná v sedmém století po Kristu příchodem Chorvatů. Vypravuje Šafařík, že řecký císař Heraklij (610—641) povolal z Velikého Chorvatska za Karpaty Chorvaty na Avary, aby přišli a Avarům tyto římské krajiny odňali, sami je osadili a uznali vrchní panství řecké. Tito s radostí poslechli a za dva roky 636 přivedli za sebou ještě své rodné bratry Srby. Obecně myslí se, že Chorvaté osadili celou dnešní Bosnu na levé straně stejnojmenné řeky, a Srbové stranu pravou a větší díl dnešní Hercegoviny, jiní spisovatelé mají však za to a dokazují, že Chorvaté ujali Bosnu a Srbové Hercegovinu až do Livna a Cetině. Jméno „Bosóna“ vyskytuje se poprvé ve spise Konstantina VII. Porfyrorodného „o správě říše“ z r. 949 a lze je snad odvoditi od malého národku Bosů neb Besů, usazeného ode dávna mezi Drinou a Vrbasem. Bosnou slulo tehdy jenom hořejší poříčí řeky Bosny, území tedy maličké, obsahující asi pětinu nynější Bosny.

Poměry těchto zemí jsou za prvních pěti nebo šesti století nad míru nejasné. Příbuznost se sousedním Chorvatskem Posávským a Srbskem nezůstávala bez vlivu politického; na počátku více je znáti vliv chorvátský, snad již proto, že Bosna s této strany jest nejpřístupnější, avšak již také záhy počalo i Srbsko na Bosnu působiti. Oba vlivy měly tolik společného do sebe, že jimi cizí živlové vtírali se do patriarchálního života domácího obyvatelstva a sice s Chorvatskem počali mísiti se do věcí bosenských králové uherští a s druhé strany spolek se Srbskem přinášel nových svazků s Konstantinopolí.

(Pokračování.)

DO P I S Y.

Z Budyně, v měsíci říjnu 1882.

Den 15. měsíce října t. r. byl památným pro naši osadu. Ne snad proto, že bylo posvěcení, ale proto že bylo posvěcení chrámu Panny Marie, všem milého. Nedaleko za městem ku straně jižní jest starobylý kostel P. Marii Sněžné zasvěcený. Vede tam kamenná cesta, zastíněna dvěma řadama hrušní, příjemná vycházka v době deštivé, poslední cesta většiny zdejších osadníků, cesta na hřbitov. Kdy as ten svatostánek byl zbudován, nedočítáme se nikde; ale piskovcový tabernakl má letopočet 1620. a veliký zvon na věži hlásá své určení a slávu mistra svého slovy: Vox mea, vox vitæ, vos voco, ad sacra venite — Thomas Jarosch Brunensis — auxilio divino me fudit MDL. (Hlas můj života jest hlas, do kostela pojďte volám vás. Tomáš Jaroš Brněnský s pomocí Boží mě ulil 1550.) Z té doby tedy as pochází. Byl prvotně dřevěný, později zdí obložen, k čemuž se musilo postavit 8 pilířů z venčí. Od té doby velice sešel. Věž nižší kostela, na spadnutí, ve zdích celá hejna vrabců, strop každou chvíli padal na zbožné navštěvovatele, — člověk by byl splakal nad kostelíčkem. I bylo dávným přáním všech ctitelů Marianských, aby se opravil; ale odkud? Chrám jest chudíčký, na nejnutnější opravy střechy se musil dlužit od kostela sv. Martina, filiálního kostela Nižeborského, a ten nyní sám mnoho potřebuje, neb se tam staví zcela nový kostel. Což činiti? Ještě nevyhasla láska křesťanská, láska k Matičce Boží, láska k zemřelým, kteří tam kolem ní odpočívají. Jednotlivci již na tu opravu pamatovali v poslední vůli, jiní věnovali znamenitější dárky, ale což to vše bylo, když rozpočet obnášel na nejujnější výlohy jako věž, ovrhnutí zdí, a kůr nový k šesti tisícům. Proste a bude vám dáno. I rozdělili se kněží, na osadě pracující p. děkan a dva kaplani a šli počátkem milostného leta od dveří ke dveřím a žebrali na Matku Boží. A nebyli nikde oslyšeni, ač doba byla zlá, neb sbíralo se na „Národní“ a „Matici“ a jinak, bývá, až hrůza mnohdy, dobročinnost lidská volána ku pomoci. Nebyli oslyšeni ani tu, kde omylem přišli k židovi — jenom jeden případ známe, kde sběratel odešel s prázdnou, zabloudiv do domu protestantova. Bohatí dávali více (milostivá patronka Terezie z Herbersteinů osm

set), chudí méně, jakož zapsáno jest světlem v knize života. Bylo radost se dívat na to a s pláčem plesati, jak i chudé vdovy a děti dávaly své dárky. A když to vše nestačilo, ochotně uvolily se přifarené obce, že dovezou potřebné stavivo zdarma. A tak hle obětavosti nevěšední k radosti všech vystavěna věž, obnoven kostel vnitř i zevnitř, postaven nový kůr, celý nový strop, obnovena hřbitovní zeď i umrlčí šestihránná kaplička, vše nákladem více než šesti tisíc zlatých. Jak krásně nyní jeví se očím příjizdějícího cestovatele od Roudnice do Budyně. Úrodná rovina, břehy Oharky porostlé lesem — a před ním trojhran věží: nejzáze Kostelec, — Budyňská věž sv. Václava a nová štíhlá věž slohu gotického o čtyřech vykých Matky Boží — v pozadí vystupuje Hauspurek se svou zříceninou ne jako stařec, ale jako statný Bivoj — a dále na obzoru lounské kopce, jeden vedle druhého jako homolky na prkně! A kdybychom si zašli po kamenné cestě ku hřbitovu, uviděli bychom hned zdi hřbitovní s portálem obnovené, vše i s tím nápisem starým velevýznamným: „Oni byli, co ty nyní a ty budeš, co jsou oni, tak budeme rovni sobě jedenkaždý ve svém hrobě! Vejděme na hřbitov! V levo domek hrobařův, a vedle šestihránná kostnice též v novém rouše s tímto nápisem: Na štítu: Pane, dobřeť jest nám zde býti! (Mat. 17, 4.) a doleji na zdi: Já jsem vzkříšení a život, (Jan 11, 25) a: Položení jsou kamenové títo z pobožnosti otců na památku synům. Před kapličkou kolem kostela jest pole mrtvých s mnohými a vkusnými pomníky, s hroby zdobenými květinami, jež tam pěstuje láska přátelská, jakož sluší na ty, kteří nemají truchliti, jako pohané, kteří naděje nemají. V kostele vítá nás roztomilá tvář Boží Rodičky na hlavním oltáři od mistra Hellicha. Jak se září radost z tváři matčiny! Jakž by se neradovala, vidouc příbytek svůj čistý a zbožných ctitelů v něm povždy hojnost! Kostel je malován dvojí barvou, strop světleji, tmoěji zdi a malby i nový kůr, prostranný, gotický slouží mu k nemalé ozdobě. A ten stánek byl dne 15. měsíce října s povolením nejdůst. konsistoře od p. děkana a vikáře slavnostně požehnan. Byl zde náš milý host z Charvatec při tom p. sekretář M. Dušek a množství nábožného lidu z města i zdálí a všickni jsme se těšili, že dal P. Bůh nám té opravy se dočkati a prosili P. Marii, aby všem do-

brodincům živým i mrtvým, mocnou přímluvou svou ve všech souzeních pomáhala a oplátila, čím ku zvelebení jejího chrámu přispěla.

V. V.

KRONIKA.

Z Prahy. Staročeské zpěvy rorátní budou se od neděle dne 1. prosince zpívat po celý advent každý den od půl 6. hod. z rána v kapli sv. Václava na hradě, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala, u Matky Boží před Týnem (v neděli a ve svátek o půl 7. hod.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích a v Karlíně u sv. Cyrilla a Methoděje. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je alumnové (od r. 1851) ve všední den v 6. hod. a v neděli v 7 h. při mši svaté.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 16.—20. listopadu u sv. Jindřicha, od 21.—25. t. m. u Panxy Marie Vítězné na Malé Straně u bývalých Karmelitánů.

— Staročasný kostel sv. Kateřiny při zdejší ústavu pro choromyslné bude v sobotu dne 25. t. m. veřejné návštěvě při dopoledních i odpoledních službách Božích otevřen. Také místnosti blázince budou toho dne obecnstvu přístupny.

— Slavné sliby budou skládati zítra o 9. hod. dop. v chrámu Páně maltánském p. Martin Oliva, kněz řádu maltánského a nyní kaplan v Strakoniciích, p. Jan Šmika a p. Jos. Hamršíd, klerikové téhož řádu.

— Spolek Arimatejský pochoval v říjnu 95 chudých křesťanů v Praze; totiž z obecné nemocnice 43, ze zemského blázince 13, z nemocnice Milosrdných bratří 7, z nemocnice Milosrdných sester 28, z nemocnice Alžbětinské 1, a z umrlčích kapli 3; celkem letos již 1108 osob. V měsíci říjnu vzdává výbor spolkový díky za milodár okresnímu výboru maršov-žacléřskému, a usdlému měšťanu p. Jos. Mourkovi za dar 40 zl. Dne 7. listopadu byla v 7 h. ráno v chrámu P. u sv. Jana N. na Skalce zpívána mše sv. zádušní za všechny v Pánu zesnulé dobrodince a členy spolku Arimatejského a za všechny spolkem pochované.

Z Říma. Kardinál Hergenröther, jenž těžce byl nemocen, a k vůli zotavení odebral se do své vlasti (Německa) a čas dlel ve Švýcarsku, vrátil se úplně zdrav do Říma, kde mu sv. Otec vyslovil svou radost z dosažení zdraví. — Pro Francii a Španělsko jmenováni jsou noví nunciové. Pro Francii Kamillus Siciliano, Marchese di Rende, dosavadní arcibiskup v Bene-

ventu; pro Španělsko prelát Marianus Rampola, vévoda del Tindaro, který bude v příštích dnech za biskupa posvěcen.

Literární oznamovatel.

— „Urbánkův věstník bibliografický“. Měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Výborného a pečlivě redigovaného časopisu tohoto vydáno číslo 9., které pojednává o literární činnosti od 1. do 30. září 1882.

— „Česko-Moravská Kronika“, nákladem knihkupectví J. L. Kobra v Praze za redakce J. Kořana dospěla v novém vydání k sešitu 37. 38. 39. 40. a 41. V seš. 37. vypravují se děje země české od r. 1467—1469 zejména války mezi Jiřím Poděbradským a císařem Bedřichem i Matyášem Uherským. V seš. 38. další dějiny za panování krále Jiřího z Poděbrad až po jeho smrt, která jak známo dne 22. března 1471 nadešla. V seš. 39. a 40. 41. vypravuje se o panování Vladislava II. v Čechách až do r. 1503. Každý sešit jest po 50 kr. V starším vydání dospěla kronika k seš. 72, ve kterém se pojednává: Kterak byli jednotliví šlechtici na majetku svém za panování Ferdinanda II. trestáni.

— „Stručná katolická liturgika“ od Dom. Špachty, býv. far. v Karlíně. Čtvrté vydání. Spisek tento výborně se hodí pp. katechetům při obecních a měštanských školách jako doplněk ke katechismu. Stručně se v něm pojednává: O osobách, místech, časech a úkonech bohoslužebných. Knížku tu lze dostati za nepatrnou cenu 30 kr. v knihkupectví Urbánkově.

— V nové „knihovně pro mládež“, kterou pořádají M. Weinfurt a Fr. Zeman, vydány nákladem knihkupectví Ferd. Urbánka: *Ořechy*, sedmdesát původních bajek českých, které napsal a obrázky opatřil J. Hraše. Ve slovu o bajkách, které p. spisovatel předdeslal, vykládá se co bajka jest a jmenují se nejznamenitější bajkáři všech národů. Jako jádro ořechu pokryto jest skořepinou, tak i jádro bajky zastřeno jest rouchem děje; kdo chce jádro bajky nalézt, tomu jest bedlivě vypravování její čisti. Proto p. spisovatel tyto bajky „Ořechy“ nazval. Báje jest vesměs 70, hodí se výborně pro děti a jsou celkem až na některé výjimky bajkami v pravém smyslu slova. — *Mladý kouzelník*, od Štěpána Bačkory s 28 vyobrazeními, poskytne dítkám milou zábavu. Předdesláno jest poučení, jak si má mladý kouzelník před dívkami vésti, aby se zdarem své tajné umění provozoval. Kouzelnické kousky volené jsou dítkám přiměřené a lze je snadno provést. — *Život pohanských Čechů pro dospělejší mládež*

sepsal Kar. Pleskač s četnými lithogr. přílohami. V šesti částkách pojednává se: O domácím životě, o způsobu života starých Čechů, o zřízení státním, o zřízení válečném, o náboženství, o povaze a vzdělanosti. Jako dodatky přidány jsou: Rukopisy Zelenohorský a Králové dvorský. Vysvětlení zastaralých slov.

— „*Učitel'ský kalendář*“ na rok 1883. Vydán péčí jednoty učitel'ské „Budeč“ v Praze. Sestavil Jos. Pour, učitel při obecné škole u sv. Mikuláše na Malé Straně. Nakladatel Ferd. Urbánek. Mimo obyčejná data kalendářů přináší životopis zasloužilého učitele českého Jos. Věnc. Vlasáka a úplný schematicus školství středního a národního v Čechách. Přidán jest abecední seznam jmen v schematicismu se vyskytujících a linované místo na příruční seznam žactva.

— „*Geologická mapa království českého*“, kterou kreslil a ryl Wagner, k novému pak vydání upravil Jos. Klvaňa, asistent mineralogie při museu českém. Oproti staršímu vydání jsou tvary geologické jasněji naznačeny. Tuto mapu lze dostati za 1 zl. v knihkupectví Urbánkové. Hodí se zvláště pro ústavy pädagogické, školy reálné a technické. Za levnou cenu lze též dostati mapku geologickou Moravy a Slezska jakož i celého Rakouska.

— „*Dědictví maličkých*“ pod ochranou sv. Karla Borromejského v Hradci Králové vydalo letos za podíl svým členům původní povídku: „Matčin mazlíček“, kterou napsal katecheta Pražský Vojt. Pakosta. Povídka tato jest výstražným obrazem pro rodiče, aby přílišnou a nepravou láskou nedali se unášeti k dětkám a tak je spíše kazili než pro Boha, církev i vlast odchovávali. Přidán jest stručný obraz ze života v Praze, kterýž sepsal Unhošťský učitel J. L. Černý. Příštím rokem nastane čtvrt století blahodárného působení Dědictví maličkých, a p. redaktor kanov. Jos. Šrůtek, který hlavní zásluhu o toto Dědictví má, hodlá skvostnějším podílem členy obdařiti. Členů čítá Dědictví nyní 34.569, proti lonskému roku rozmnožil se jich počet o 1.551. Zemřelý šlechtý Šebestian Kubínek získal pro Dědictví 135 škol, 1097 rodů a 1162 dětek. Kéž Dědictví v nastávajícím novém čtvrtstoletí tak blahodárně působí v zájmech Krista Pána, jako v minulých 25 letech.

— „*Jazyk cikánský*“, napsal Jos. Ješina, farář ve Zlaté Olešnici. Nakladatel Ferd. Urbánek. Cena 1 zl. 80 kr. Toto dílo jest důležité pro srovnávací jazykovědu. Pan spisovatel pojednává: O vlasti a době objevení se cikánů v Evropě; o cikánech v Čechách; o

původě jazyka cikánského. Dále o mluvnici, o slovníku, o mluvě cikánské, o mluvnici cikánského nářečí v Rusku.

Osobní věstník duchovenský.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Kašpar*, far. Mičovský, za far. v Čibuzi;
- p. Václ. *Matiaske*, far. ve Vidachu, za admin. excurr. ve Velké Borovici;
- p. Václ. *Kohout*, adm. Liciborický, za admin. v Mičově;
- p. V. *Šinkora*, kapl. Zahrádecký, za koop. v Čechtích;
- p. J. *Bonaventura*, za defin. katech. dívčí školy v Litomyšli, a
- p. V. *Kamarýt*, koop. Čechtický, za prozat. katech. ve Vlašimi.

Uprázdňené místo:

Mičov, fara patr. nábož. matice, do 11. prosince 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Lehrmann*, far. a osob. děk. v Nýřsku, 26. října 1882, (nar. 16. ledna 1817, vysv. 22. července 1841.)
- p. Jos. *Vanous*, far. ve výslužbě, 1. listop. 1880, (nar. 17. března 1817 ve Svinech, vysv. 22. července 1841.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Bumla*, far. v Kamenném Újezdě a tajemník b. vikar. úřadu, skut. vikářem a kons. radou;
- p. Jos. *Valvoda*, koop. v Kunžvartě, za kapl. v Záblatí;
- p. Frant. *Petr*, kapl. v Záblatí, za kooper. v Kunžvartě;
- p. Jan *Rech*, neom., za kooper. v Neugebäu;
- p. Jan *Uhlik*, kapl. v Lišově, za far. v Zlaté Koruně;
- p. Mat. *Kratochvil*, kapl. ve Volenicích, za far. v Hlavňovicích;
- p. Frant. *Pfeifer*, fund. kapl. ad montem Calvariae v Čestích, za far. v Čkyni;
- p. Jan *Hanus*, býv. admin. v Hlavňovicích, za kapl. ve Volenicích;
- p. Jos. *Chramosta*, koop. v Nýřsku, za admin. tamže.

Uprázdňené místo:

Nýřsko, fara patr. J. kr. Vys. Karla Ant. kníž. Hohenzollern-Sigmaringa, do 15. prosince 1882.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Bossuet-ova řeč pohřební o ctihodném
otci Bourgoing-ovi,

generálu kongregace „Oratoria“.

Díl druhý.

Poznáváte, bratří, ze všeho toho, co řečeno, že úmysl při zřízení církve jest, aby všude zjevno bylo tajemství její jednoty, ve které shrnuta jest její velikost. Proto Syn Boží přišel na svět a „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi a viděli jsme Ho... plného milosti a pravdy“, aby milostí, která sjednocuje, přivedl opět pokolení lidské k pravdě, která jest jedna. Tak přišel na svět s duchem jednoty, chtěl, aby všichni jeho učenníci byli jedno a založil svou jedinou a obecnou církev: „Aby dokonání byli v jedno“. Ut sint consummati in unum (Jan 17. 23), jak řekl to sám ve svém evangeliu.

Pravím vám to, křesťané, zde jest v skutku veliké tajemství v Ježíši Kristu a v jeho církvi. „Jedna jest holubice moje, dokonalá moje.“ Una est columba mea, perfecta mea; jest toliko jedna nevěsta, toliko jedna církev katolická, která jest společnou matkou všech. Než jak jest matkou všech věřících, nejsouc nic jiného nežli shromáždění všech věřících? Zde jest ono tajemství Božské. Všecka milost církve, všecko působení Ducha sv. jest v jednotě: v jednotě jest poklad, v jednotě jest život; mimo jednotu jest jistá smrt. Církev jest tedy jedna a duchem jednoty katolické a všeobecné jest církev matkou vždy plodnou všech jednotlivcův; pročez vše, co porodí, co nejužejí k sobě připojí, jsouc tím nepodobna k ostatním matkám, které vydávají od sebe dítky, jež splodily. Oproti tomu církev nerodí dítek svých, leč do

lůna svého jich přijímajíc, leč ku jednotě své jich přivtělujíc. Domníváť se ustavičně v osobě sv. Petra slyšeti onen příkaz přišlý s nebe: „Bij a jez“, sjednocuj, přivtěluj: Occide et manduca! A citíc se oživenu tímto duchem sjednocujícím, pozdvihuje hlasu svého ve dne v noci, aby zvala všechny lidi k hodům, kde všichni jsou za jedno. A vidí-li kacíře, kterak odtrhují se od lůna její nebo spíše trhají ji lůno samo a odnášejí s sebou pryč, rvouce ji pečet jednoty, jež jest křest, svědectví to viditelné jejich sběhlivosti, zdvojuje svou matěřskou lásku k dítkám, kteréž ji zůstávají, vížíc a poutajíc je vždy více k duchu jednoty; v tom smyslu jest pravda, že líbilo se Bohu, aby vše přispívalo k dílu svatě jednoty církevní, i sám rozkol, roztržka a vzpoura.

Ejhle, tedy úmysl velikého budovatele jest, aby jednota zavládla v církvi i skrze církev jeho, vizme nyní provedení. Provedení jest, o křesťané, provedení pastýřův. Neboť aby stáda bloudící a tékající nebyla rozptýlena sem tam, ustanovil Bůh pastýře, kteří by je shromažďovali. Chtěl tedy v řádě a v úřadě pastýřském vyznačiti charakter jednoty církevní. A právě v tom záleží důstojnost biskupská.

Jednota církevní jest v osobě, v po-
vaze, v moci biskupův. Nevidíte-li, křesťané, ve skutečnosti více kněží, více přísluhovatelů, více kazatelů, více učitelův? Ale jest toliko jeden jediný biskup v jedné diecési a v jedné církvi. A dovidáme se z dějin církevních, že když zbůjníci hleďeli rozdělití biskupskou moc, jeden společný hlas celé církve a všeho lidu věřícího zvedal se proti tomuto útoku svato-
krádežnému těmito památnými slovy: „Jeden Bůh, jeden Kristus, jeden biskup.“ —

cích a rozněcují všude ducha církevního; to jest výsledek starostí Bourgoingových. Než proč mluvíti vám zde o semeništi zvláštním? nebyly-li všechny domy Oratoria pod jeho vedením jakož i semináře biskupské? Vyznával veřejně, že všickni podání jeho společnosti patří spíše prelátům nežli kongregaci a to právem, křesťané, protože slávou společnosti jest náležeti jim cele a skrze ně celické církvi a Ježíši Kristu.

Z toho můžete souditi, mnoho-li toto bratrstvo jest zavázáno díkem pečlivosti svého generála, který tak dobře uměl zachovati v něm ducha ústavu, t. j. prvotního ducha klerikálního a kněžského. Byl jím tak naplněn, že jím oživoval všechny své bratři; a ti, kteří by bývali dosti necitelní, aby se nevzdali jeho slovům, byli by nuceni ustoupiti všemohoucí síle jeho příkladův. A skutečně křesťané, kdo jiný byl schopnější nadohnouti je duchem modlitby než ten, kterého viděli vždy nejvytrvalejším v tomto Božském úkonu? Kdo mohl mocněji rozohniti jejich srdce k ustavičné práci pro církev než ten, jehož nemoci nebyly s to, aby zdržely jeho činnost pro ni; nežli tento veliký muž nechtějící, pokud mohl, aby bylo tolik dovoleno slabostem, přerušovati totiž zaměstnání kněze Kristova; kdo mohl je naučiti užitečněji zachovávat v úřadě posvátném svobodu ducha než ten, který se jevil v největších nesnázích tak klidným, tak volným, jako činným a neunavným? Konečně od koho mohli naučiti se s větším výsledkem krotiti pokáním choulostivost smyslův a přírody než od toho, ježž viděli vždy skracovati svůj spánek, ačkoliv ho potřeboval velmi, ježž vídali snášeti krutost zimy i přes vysoký věk, zachovávat posty i při pracích, krotiti konečně své tělo všeho druhu přisnostmi i při svých neduzích tělesných?

O údové něžní a útlí, kteří tak často jste spávali na holé zemi! O vzdechové, o volání noční, prorážející oblaky, pronikající až k Bohu. O zdroje slz, prameny radosti! O podivuhodný zápale ducha a modlitbo ustavičná! O duše, která udržovala tělo skoro beze vši potavy, či spíše, o tělo přinucené umřítí před smrtí ještě, aby duše byla na svobodě! O vnady rozkoši smyslův a choutky ovoce zapověděného, překonané zdržlivostí otce Bourgoinga! O Jesu Kriste! o jeho smrti, jeho sebezníčení a jeho kříži, ježž tolik ctil svou kajícíností! Dej Bůh, abych pohnut tak svatým

příkladem, umřtvoval svoje smrtelné údy, abych jal se kráčet cestou, abych pohřbě se s Ježíšem Kristem, stal se jeho spoludědicem.

Neboť což děláme, křesťané, což děláme jiného, když lahodíme svému tělu, než množíme kořist smrti než obohacujeme její lup, než tučnou činíme její oběť? Proč jsi mně dáno, tělo smrtelné, břímě tížící, oporo nezbytná, nepříteli pochlebný, příteli nebezpečný, s nímž nemohu míti ani válku ani mír, ano každou chvíli jest třeba shodovati se a každou chvíli roztrhovati se? O nepochopitelné spojení a odčizení ne méně úžasné! „Nešťasten já člověk! kdo zbaví mne těla smrti této?“ Nemáme-li zmužilosti k následování otce Bourgoinga v této přisnosti, proč lahodíme svému tělu, živíme jeho žádostivost svou rozmazleností a činíme ji nepřemožitelnou, všude povolujice?

Je-li možná, bratři, abychom měli tolik náklonnosti k tomuto životu a jeho radostem, pozorujeme-li bedlivě, jak přísná jest podmínka, pod kterou nám byl propůjčen? Příroda, krutá to lichvářka, odnímá nám brzy smysl ten, brzy onen. Vzala sluch otci Bourgoingovi a neustává každý den něčeho nám odnímati, jako za úrok své půjčky, nevzdávajíc se proto práva, jež si ponechává, vymáhati ve vši přisnosti celou summu dle své vůle. A kde potom se ocneme? co se s námi stane? do jaké temnosti budeme pohrouženi? v jaké propasti budeme ztraceni? Nebude již na zemi ani stopy po tom, co jsme. „Plet změní přirozenost, tělo dostane jiné jméno; ba ani jméno „mrtvolý“, vece Tertullian, nezůstane dlouho; stane se nevím čím, co nemá pojmenování v žádné řeči“; tolik jest jisto, že vše odumírá v našem těle, až k těmto smutným slovům, jimiž jsou vyličeny naše nešťastné ostatky.

A vy lnete k tomuto tělu a vy stavíte na jeho troskách a vy vcházíte s tímto smrtelným v přátelství nesmrtelné! O jak bude vám smrt krutá? Jak marně vzdychati budete, řkouce s králem Amalekitův: „Tak-li odlučuje hořká smrt?“ Jaká to bude rána! jaký stav! jaký boj!

Jediné člověk dobrý nemá nic se báti posledního dne. Mrtvení činí mu smrt známou, odvrácení od rozkoši odvyká jej tělu, nemá žádných těžkostí se od něho odloučiti; onť již velmi dávno rozvázal anebo roztrhal i nejtěplejší pouta, ježž nás k němu víží. Tak otec Bourgoing nemůže překvapen býti smrtí. „Jeho posty a kajícínost

Jaké podivuhodné sdružení: jeden Bůh, jeden Kristus, jeden biskup! Jeden Bůh — počátek jednoty; jeden Kristus — prostředník jednoty; jeden biskup — vyznačující a představující jedinství svého úřadu jednotu církve. Na tomto není dosti, křesťané, máť každý biskup své zvláštní stádo. Či mluvíme správněji, biskupové mají všichni dohromady jedno a totéž stádo, z něhož každý vede částku neodlučitelnou od celku, tak že všichni biskupové jsou ve všem a v jednotě; podělení pak jsou jen pro snadnější vykonávání svého úřadu. Než Bůh chtěje udržeti při tomto oddělení neporušitelnou jednotu všeho, dal mimo pastýře stád částečných jednoho společného otce, postavil v čelo celého stáda jednoho pastýře, aby sv. církve byla studna zapečetěná pečeti dokonalé jednoty a „by nikdy duch rozdělení nevesel do ní, když bude míti ustanovenou nejvyšší hlavu.“ Ut capite constituto schismatis tolleretur occasio.

Tak náš Pán Ježíš Kristus, chtěje začati tajemství jednoty v církvi své, oddělil apoštoly z počtu všech učenníkův a po té chtěje jednotu církve dovršiti, oddělil sv. Petra z prostřed ostatních apoštolů. Chtěje jednotu založiti z celého množství vyvolil jich dvanáct; chtěje jednotu dovršiti, mezi dvanácti vyvolil jednoho. Začínaje jednotu, nevylučuje z úplna mnohosti: „Jako mne poslal Otec, tak i já, praví, posílám vás.“ Ale chtěje přivésti jednotu církve své k dokonalosti, nemluví k několiku jich, označuje sv. Petra osobně, dává mu zvláštní jméno: „A já tobě pravím — vece: a Ty jsi Petr, t. j. Skála a — pokračuje — na té skále vzdělám církev svou a — končí — brány pekelné jí nepřemohou“; abychom rozuměli, že kázeň, správa i celé spořádání církve má se konečně odnáseti k samostatné jednotě a že základ této jednoty jest a bude věčně oporou nepohnutelnou církevní budovy.

Následovně, křesťané, kdokoliv miluje církev, má milovati jednotu a kdokoliv miluje jednotu, má chovati nezvratnou náklonnost k celému řádu biskupskému, v němž a skrze nějž jednotu se dokonává, aby zničena byla nejednota, kteráž jest dílem vzpoury a rozkolu. Pravím k celému řádu biskupskému: tož papeži, hlavě to onoho řádu a celé církve katolické, biskupům, hlavám to a pastýřům církvi jednotlivých. Taký jest duch církve, taká jest hlavně povinnost kněží, kteří jsou ustanoveni od Boha za pomocníky biskupův. Kardinál de Berulle, pln ducha cír-

kevního a kněžského, utvořil tuto kongregaci toliko s tímto úmyslem; a otec František Bourgoing spravoval ji vždy přesvatě týmž směrem.

Budiž Bohem požehnána, svatá společnost; vnikej vždy víc a více v toto smýšlení; dus oheň rozdělení, pohřbívej na vždy ona jména „stran“. Nechte oněch rokovati, hádati se a potírati v těchto sporech, kteří nemají horlivosti pro službu církevní; jiné myšlenky vás volají, jiné záležitosti vyžadují vaší péče. Užíjte všeho, co jest ve vás ducha i srdce i osvětlení a zápalu, ku zřízení kázně tak strašně porušené i mezi kněžstvem i mezi lidem.

Dvě věci jsou nezbytny církvi svaté, čistá víra a kázeň. Víra jest vždy bez poskvrny, kázeň někdy kolýšává. Odkud pochází tato rozdílnost, je-li jen víra sama základem, který kdyby se vyvrátil, celá budova by se sřítla k zemi? I ráčil nás Spasitel, který vzdělal církev jako posvátné stavení, dopustiti, aby pro cvičení služeb církve v horlivosti bylo vždy činiti něco v budově její samé k jakémusi obcerstvení pravdy, avšak aby základové byli tak pevní, aby nikdy nemohli býti otřeseni, protože lidé mohou jistou měrou přispívati skrze milost k opravování budovy církevní; ale aby nemohli nikdy ji vystavěti znova, kdyby se úplně zvrátila. Tu bylo by Synu Božímu opět přijíti na svět; a jakož ustanovil přijíti na svět jen jednou, založil svůj chrám tak pevně, že nebude nikdy potřeba, by se znova stavěl a že postačí jen, když se udržuje v dobrém stavu.

Kdoby mohl dobře vyjádřiti, jaká byla horlivost otce Bourgoinga v práci o tomto velikém díle? Biskupy považoval za ty, kteří jsou ustanoveni od Boha, aby oživovali v lidu a kněžstvu křesťanskou kázeň. On ctil v nich sílu a plnost nebeské moci, která by potlačovala libovůli a zastavovala proud špatných mravův, který nadýmaje a zvedaje se velkými vlnami, hrozí zatopiti veškerý obor země. Nemaje dosti na rozněcování jejich horlivosti, pracoval dnem i nocí, by jim zjednal věrných dělníkův. Jeho bratrstvo mu děkuje za úmysl, aby mělo zřízení církevní pro vychování svatých kněží, t. j. aby mohlo dávati otce dítkám Božím. A není třeba daleko jíti, aby se vidělo ovoce jeho horlivosti. Jděte do tohoto domu, kde odpočívají kosti velikého svätce Magloira, tam ve vzduchu čistším a jasnějším nežli v městě, bezčetní duchovní dýchají ještě čistější vzduch kněžské kázně, rozšiřují se v die-

často jej uvedli v její sousedství, jako aby ji mohl pozorovati z blízka.“ — „Aby snáze odešel ze světa, zbavil se sám částky svého těla, jakožto nevčasné překážky duše.“ Takový člověk odloučen od světa, který položil všechnu naději v život budoucí, vida blízcí se smrt, nezove jí ni krutou ni neuprosnou, naopak, vztahuje po ní rukou, odevzdá jí bez reptání, co mu zbývá těla a ukáže jí místo, kde by zasadila poslední ránu. O smrti, řekne jí s pevným pohledem: mně neuděláš nic zlého, mně nevezmeš nic, co by mně bylo draho! Ty mne osvobodíš od tohoto smrtelného těla, o smrti, děkuji ti za to; namáhali jsem se celý život, bych se ho zprostil; hleděl jsem mrtviti své smyslné žádosti; tvá pomoc, o smrti, byla mně nevyhnutelná, bych vytrhal je až do kořene. Pročež, daleka jsouc toho, že přerušíš snad běh mých úmyslův, ty jen dovršíš dílo, jež jsem započal; ty nezničíš, co zamýšlím, nýbrž dokončíš to; dokončí tedy, o smrti příznivá, a vrať mne brzo svému Pánu!

Ach! jak není tak u bezbožných!“ Non sic impii, non sic. Smrt nepřichází jim nikdy tak pozdě, aby nebyla vždycky předčasná; nikdy není ohlášena tolikem zprávami, aby nebyla vždycky nepředvídaná. Vždycky přerušuje některý velký zámysl a některou důležitou věc; kdežto člověk řádný každou hodinu, každý okamžik má vždy své věci udělány; má vždy duši v rukou, hotov jsa odevzati jí na první znamení. Tak zemřel otec Bourgoing a hle, přišel do blažené země živých, vidí a okouší, jak sladký jest Hospodin; a pěje i plesá se sv. anděly, pronikaje Boha, proniknut Bohem, obdivuje se nádheře jeho příbytku a napájeje se do syta z pramene jeho slasti.

Kdo nám dá, křesťaně, abychom též my zemřeli takou smrtí, aby smrt naše byla dnem slavným, dnem osvobození, dnem vítězství? „Ach, kéž umře duše má smrtí spravedlivých.“ Ale byste zemřeli smrtí spravedlivých, žijte, bratři, životem spravedlivých. Nebudte z těch, kteří odkládají poznati se opět, když ztratili dříve sebezpoznaní a kteří pohrdají tak velice svojí duší, že nestarají se o spásu její než když jsou v nebezpečení ztratiti své tělo, o nichž zajisté možno říci, že obracejí se spíše zoufalstvím nežli nadějí. Bratři moji, číňte pokání, pokud lékař nepřišel ještě k vašemu lůžku, který počítati bude vám dny a hodiny, jež nejsou v jeho moci a ochoten jest vždy mudrovati po-

divuhodně o nemoci po smrti. Obratťe se v čas; ať myšlenka obrácení pochází z Boha a nikoliv z horečky, z rozumu a nikoliv ze zmatku, z dobré vůle a nikoliv z nutnosti ani z přinucení.

A ty sv. společnosti, která jsi žádala slyšeti z úst mých chvalořeč svého otce, tys nepovolal mne na toto místo, ani bych oplakávala ztráty tvé naučenými nářky, ani bych pokojil živé marnou chválou mrtvých. Pohnutka křesťanstější tě pobídla prositi mě za tuto řeč pohřební, k oslavě velikého muže, ty jsi chtěla, bych posvětil památku jeho ctností, bych nastínil vám jako na obraze vzor jeho sv. života. Následujte ho tedy, jakož on následoval Krista, žádat vás za to tak vroucně, — osmělují se říci vroucněji než za tuto oběť tajemství plnou, neboť získáte-li mu touto obětí pokoj a odpočinutí; následující jeho ctnosti, obohatíte jeho korunu. Vy, ctihodní pánové, budete jeho korunou a slávou v den Pána našeho Ježíše Krista, budete-li, jako jste ho poslouchali po celý jeho život, vždy víc a více po jeho smrti následovati věrně jeho zbožností a lásky. Amen.

Přel. K. O.

Kostel sv. Jana Křtitele v Oboře.

Pod Petřínem na severním svahu jeho, v okolí nynějšího vlášského sirotčince a pod kopcem sv. Janským stála vedle zdi Nového města Malostranského ves Obora, jejíž jméno upomíná na někdejší les, jímž straně Petřína a Strahova pokryty byly. První zmínka o vsi té děje se r. 1287 a hned 1281 o kostele sv. Jana v Oboře, od něhož nynější jméno sv. Janského kopce pochází. Avšak ves ta byla původu mnohem staršího, ač mladší, než klášter Strahovský (1140), pod jehož právo ves ta patřila. Kostel sv. Jana byl farní a náležel, ač kromě města, za branou ležel, k dekanátu Pražskému. Probošt sv. Vítský měl zde v sousedství vinici a poněvadž podací právo kostela toho náleželo kapitole u sv. Víta, lze za to míti, že jej některý probošt založil. V osadě sv. Janské daly se mnohé neplechý a Obora byla ve XIV. století ve zlé pověsti. Z farářů připomíná se r. 1350 Kuneš, jenž svěřil proti proboštu u sv. Maří Magdaleny.

Kostel stál na rozsáhlém hřbitově. Zdá se, že při zážehu Malé strany od Husitů r. 1420 zahynul v plamenech a více než století v zříceninách ležel. Roku 1546 vy-

stavěla kostel ten znova královna česká Anna, choť Ferdinanda I. S kostelem tím spojeno bylo „sv. Janské právo“ či pravomocnost nad osadníky. Právo to, jakož i podací kostela náleželo královně. Ferdinand II. právo sv. Janské r. 1625 potvrdil. Avšak obec sv. Janská byla chudická, r. 1626 zde bylo usazeno pouze 35 chudých lidí (rodin), kteří na vinicích pracovali a vdovy se sirotky. Kostel měl příjmů jen 20 kop grošů ročně. Osadníci chtěli sešlý kostel opravit, neměli však peněz, nad to byli dlužni dani 432 rýnských. I podali r. 1626 žádost k císařovně, jakožto paní a patronce své, aby jim přispěla k opravení kostela a k císaři, aby jim daně prominul. Zdá se, že prosba jejich došla vyslyšení, r. 1628 sprostil aspoň Ferdinand II. osadníky ubytování vojska. U sv. Jana v Oboře pochován byl na hřbitově r. 1629 Jiljí Sadel, rodem z Antorfu, slavný rytec, známý svým krásným vyobrazením Prahy s ptačím zoru z r. 1606.

Roku 1632 prosili měšťané Hradčanští císaře Ferdinanda II., aby jim kostel, hřbitov a právo sv. Janské postoupil náhradou za kostel a hřbitov sv. Benedikta, jenž Barnabitu se dostal, avšak císař. rada Fabricius z Hohenfallu (známý svým pádem z okna král. hradu) neodporučil císaři žádost tu navrhuje, aby právo sv. Janské zůstalo při své váze. Avšak pro chudobu kostela i obce přivtělil již r. 1650. Ferdinand III. obec sv. Janskou k obci Malostranské a r. 1659 dovolil císař Leopold I., aby rada malostranská bývalou obec i kostel sv. Jana do desk zemských si vtělila. Roku 1669 dala malostranská rada na klenbu chrámu sv. Jana svůj znak vymalovati. Již dříve pochovávali se osadníci sv. Mikulášští na hřbitov sv. Janský. Roku 1649 pohřben byl v kostele Jesuita P. Mikuláš Slaninus, český kazatel u sv. Václava. Služby Boží konaly se v té době u sv. Jana střídavě s filiálním kostelem sv. Vavřince pod Petřínem ob neděli a svátek a sice ráno bývala mše sv. s českým kazáním a odpoledne české křesťanské cvičení. Roku 1775 nařídil arcibiskup Příchofský faráři sv. Mikulášskému, aby v tomto řádu služeb Božích neděla se změna a aby ve filiálních kostelích, též u sv. Jana i nadál o česká kazání, křesťanská cvičení a sloužení mši sv. se staral. Avšak již r. 1784 byl kostel ten nařízením Josefa II. zrušen. Zvony odneseny později r. 1786 k nově otevřenému kostelu u bývalých Kajetánů.

V kostele bylo více hrobek s nápisy, zejména tu měli náhrobky Adam Veselský, primas malostranský, Heřman z Koburka, hejtman Ferdinanda III., Jan Dizler z Dizfelda z r. 1686, Petr Kostka z r. 1604 a Josef Meler z Liebenštejna z roku 1720.

Na klenbě byl erb malostranský s nápisem, který osudy kostela stručně vylíčil. Oltářů měl kostel 7, hlavní oltář sv. Jana Křtitele, na straně evangelijní oltář Nejsv. Trojice, druhý oltář sv. Jana Křt., zřízený od Jiří Düringa a oltář Ukřižovaného pod kruchtou. Na epištolní straně stál vedle náhrobku Dizlerova oltář stětí sv. Jana Kř., oltář sv. Jana Nep. a oltář P. Marie Brněnské. Při tomto oltáři bylo zřízeno „německé bratrstvo pod ochranou P. Marie od anděla navštívené.“ Z první polovice minulého století zachoval se spolkový obrázek tohoto bratrstva, na němž se spatřuje uprostřed P. Maria s dítětkem (obrázek na oltáři), v pravo kostel sv. Jana a v levo člen bratrstva se štítem, na němž v latině napsána jsou slova: „Pod ochranu tvoji se utíkáme.“ Nadační mše sv. byly z kostela toho přeneseny k sv. Kajetánu.

Dle vyobrazení Prahy z r. 1606 byl kostel tento prostřední velikosti a měl tvary gotické. Roku 1794 byl kostel sv. Jana i s kaplí sv. Matěje a se hřbitovem měšťanu Josefu Peigznachovi za 1700 zl. prodán a ten sbořil zrušený kostel, vystavěl na místě jeho nový dům, nyní č. p. 323—III. „u tří korun“ a proměnil bývalý hřbitov v zahradu. Na bývalý kostel ten připomíná nyní již jen jméno sv. Janského kopce. (Tomek II. 125. III. 216. 251. 322. Schottky II. 272.)

Kaple sv. Matěje v Oboře.

Kaple tato stála na hřbitově sv. Janském. Kdy začátek měla, nelze udati, snad ji vystavěla královna Anna, zároveň když znova stavěla kostel sv. Jana. U ní stála zvonice s dvěma většími a jedním malým zvonom, na nichž byly staré, již na počátku minulého století částečně porušené nápisy. Zvony ty byly r. 1786 přeneseny ke kostelu u bývalých Kajetánů, kde posud visí. Oltáře zde byly dva, sv. Matěje ap. a druhý Nanebevzetí P. Marie i sv. Václava, jež r. 1643 vyzdvihl Severin Landšadl, radní malostranský se svou chotí Voršilou, jakož svědčil o tom český nápis na oltáři. U hl. oltáře visely čtyři obrazy tka-

né, na jednom z nich, jenž znázorňoval hlavu sv. Jana Kř. na mise, byl latinský kolopis „obec sv. Janská pod Petřínem r. 1593.“ Náhrobní kameny zde měli krom jiných: Mořic Stromen z Ebernau, Augspurčan, lékař císaře Rudolfa II., † 1583 a Josef Heinic, Basilejan, cis. malíř a stavitel, † 1609. Na místě této kaple stojí nyní dům č. p. 322—III. (Schaller II. 88. 332.)

Několik obrázků ze správy duchovní.

Podává B. H., děk. v H.

6.

„Kdož pak tak jasně zpívá při mši svaté?“ tázal se mne přítel na cestě, když jsme šli po mši sv. ze chrámu Páně zpět do farý.

„Ah, to paní R.“, odpovídám, „choť učitelova, kteráž denně přichází do kostela na mši sv., a jsouc milovnice zpěvu, horlivě zpívá, a majíc hlas jasný a zdravý, co divu, že nade všechny jiné vyniká, tím více, ješto ona horlivě a s vroucností zpívá, kdežto druzí liknaví a ospalí jsou.“

Ano, pravím dále, u té věci jest mi nenahraditelnou a nevím druhou paní, tím méně z děvčat, kteráž by se jí vyrovnala. Její horlivý zpěv dojista mnohého z ospalosti vyburcuje a přiměje k tomu, by rovněž ústa otevřel a zpíval.

A ne dosti toho; rovněž jako horlivá křestanka, bez líčení a z přesvědčenosti, jest i vzorná choť a matka. Se svým manželem, moudrým a rozvázným učitelem, žije ve svatém míru a jsouc matkou tří zdravých dětí, dvou děvčátek a chlapečka, tráví po boku svého manžela dny života svého šťastně a spokojeně.

Kdybys vstoupil, pokračuji dále, do příbytku její, našel bys vše ve vzorném pořádku a čistotu neobyčejnou: ne nádhery, ale slušnost a přiměřenost. Jeť dojista hospodyně moudrá. Nemilujíc zábav a světských vyrazení, tím méně klepův, zřídka vychází. Drží se doma; říká, tu že jest její království; a hospodyně, žena, matka, že má vždycky co dělati, jen když chce. Ač nábožná a jinak přísná, zvláště co se vedení a vychování dětí týče, přece je veselá a ráda se zasměje; učiní žert, i žert přijme; důkaz, že, jako zevně miluje pořádek, rovněž i v srdci svém jest v pořádku s Bohem i lidmi.

Kdybys si sedl, příteli, v neděli u nás v kostele dolů do zpovědnice, viděl bys ji

pravidelně každou neděli i svátek, jako zbožnou hospodyní, přicházeti na ranní, a to ne snad teprv ku konci výkladu, anebo v polovici mše svaté, jak lid říká, pana pátera svlékat, nýbrž o půl sedmé, nejdéle ve tři čtvrtě, usedne do lavice, vždy na též místo a již slyšel bys ozývati se chrám Páně její krásným a zvučným hlasem. Jeť veliká milovnice zpěvu, zvláště nábožného.

Zvláště pak, dokládám, rád ji vidám, kdykoli své dvě děvčátka s sebou si vede. A to bývá o prázdninách, kdy není školní mše sv.; tu nenechá je samotny, ale s sebou si je vezme do chrámu Páně a posadí vedle sebe, majíc k nim bedlivý pozor. A tu jsou ta dvě děvčátka jako dvě kvítka, jako milá, něžná poupátka; obyčejně bílé, čistě ustrojená; ne v nádhře, s okrajky rozličnými a trectkami na sobě, jak toho mnohé matinky na své dcerušky rády navěšují; ale prostě a jednoduše, jak jim, dceruskám učitelovým a dětem v jejich stáří přísluší a jak i moudré jest.

Potřebují-li děti, aby si vyšly, jde ona s nimi; modlití se musejí denně, ráno i večer; a také všechny modlitby znaly, prvé než přišly do školy. Ne jako za dnů našich bývá, že děti, zvláště z domů, nazvaných lepších, neumějí ani kříž udělati, tím méně se modlití; důkaz, že ani otec, ani matka se nemodlí.

Ano, příteli, končil jsem, to perla v mé kollatuře, které si velice vážím, a nevěděl bych ti, přiznám se, jmenovati druhou, kteráž by se jí po boku postaviti mohla.

Šťastné děti, které měly hodnou matku; kdo nám jich dá? —

7.

Sv. Pachomius, zakladatel pospolitého života klášterního, za svého mládí byl voják a dle víry pohan. Přišed na svých cestách jedenkrát k jedné rodině, u kteréž byl ubytován, viděl, kterak ta rodina životem svým se liší ode všech rodin jiných, kteréž též víry byly, jako on. Spatřoval, že tu není vášně, ne závisti, ne sváru, ne pýchy, ne nenávisti; ale že všickni právě naopak velice se milují, že jeden druhému činí, co, jak se říká, na očích mu vidí, že sobě vzájemně pomáhají, sebe podporují, těší, sebe k dobrému vzbuzují; slovem, že všechny členy váže k sobě čistá, upřímná láska. I tázal se, čím to? jaké jsou víry? A tu se dověděl, že jsou křesťané. A ten zbožný, příkladný život křesťanů těch tak naň působil, že, jakmile mohl, od vojska odešel a křesťanem se stal; a nejen kře-

stauem, ale i mnichem a zakladatelem společného života klášterního. Neboť on byl, kterýž první klášter vystavěl, o samotě, na jednom ostrově v řece Nilu, Tabenna, (340) kdež bratří poprvé společně pod jednou střechou žili a všecko společné měli: stůl, modlitby, ložnici, obydlí; kdežto dříve živi byli více způsobem poustevníků, roztroušeni, ve svých chatkách na poušti přebývajíce, jež sv. Antonin, zakladatel a původce téhož způsobu života, řídil a které v jejich poustevnách navštěvoval. Odtud tito slují monachi, mniši, čili anachoretí, bezspolečníci, že o samotě život vedli; onino pak koinobité, že společný život vedli.

Mocný jest vliv rodiny jedné; tak mocně působil příklad její na sv. Pachomia. „Hle, jak dobré jest a jak utěšené, když přebývají bratří v jednotě!“ (Ž. 132, 1.) — Avšak jako tehdaž, za doby pohanů a prvotné církve (4. stol.) byly vzácný takové příklady zbožných rodin křesťanských, tak, zdá se nám, jest i za dnů našich. Připadát nám, že vrátily se staré časy pohanské. Jak řídky, jak vzácný jsou za dnů našich rodiny, o nichž by říci se mohlo, že v pravdě jsou křesťanské, že v nich duch Kristův přebývá, a že příjemno jest, u nich pobýti. Já ve své kollatuře znám dvě. Pokusím se, podati tuto obrázek aspoň jedné.

Rodina zbožná, v pravdě křesťanská, o kteréž tuto vyprávěti chci, skládá se ze členů sedmi; otec a matky a pěti dětí. Avšak děti nejsou sobě vlastní, tři jsou z manžela prvního, a nejmladší dva chlapeci jsou s mužem druhým; matka jest všech společná, vlastní. — Poměr takový, jak známo, bývá první obtíž v rodině; neboť právě slovo „vlastní, nevlastní“ bývá příčinou mnohých svárů a nedorozumění, mnohých nepokojů a rozmrínek. Ale v rodině J. toho nepoznáš. Tu všickni se mají rádi, věrně a upřímně, jakoby všickni z téže krve byli; slovo „vlastní a nevlastní“ vymizelo z příbytku toho, a děti první mají druhého otce tak rády, jakoby vlastním jejich otcem byl; jakož i on rovněž tak všechny miluje a tak o všechny se stará, jakoby vlastní jeho děti byly.

Děti nejstarší, syn a dvě dcery, již odrostly. Dcera nejstarší se vdala, více z poslušnosti k otcí, než z lásky ku stavu manželskému, že otec viděl na ženichu muže moudrého, ač již ve stáří poněkud pokročilého, a pro stáří dobré zaopatření, kteréž by jí sám nikterak dáti nemohl. Jsouc vždy rodiči svými vedena ku skrom-

nosti, jest spokojena, a šťastna po boku manžela svého.

Syn jest ve světě; jsa otcem vyučen řemeslu, odešel na zkušenou; pracuje nyní v Bavořích. Častěji domů píše, svému otčimu a dává zprávy o sobě, ale vždy s takovou uctivostí, že vlastnímu otcí lépe by psáti nemohl. Všeliké slovo takovou jeví úctu a lásku, že ku vlastnímu otcí větší býti nemůže; jakož pak ani otec neopomíjí, věrně o všechny se starati a jemu zvláště, kdykoli mu odpovídá, potřebná naučení dáti a spasitelných rad udělití. Že hodný jest týž syn a chasník spořádaný, důkaz, že si ze své práce již hezkou částku peněz ušetřil, jež mu pečlivý otec do spořitelny ukládá, až by jednou, domů se vrátě, sám řemeslo začíti a mistrem se učiniti ohtěl.

Dcera druhá, nevlastní, rovněž již odrostlá, žije doma v tichosti, pomáhajíc matce v domácnosti a při hospodářství. Dívče vzorné, dobré, tiché, skromné a pilné, jehož nikdo téměř nezná, neboť nevychází a se neukazuje na ulicích, jako ráda činí děvčata za dnů našich; ale raději doma pilně pracuje, pomáhajíc rodičům, vědouc, že poctivý život je vždycky pracný.

Pak jsou ještě dva chlapeci, otcovi vlastní. Avšak tu jest ten křížek, jímž se duch křesťanský v rodině té tak krásně jeví. Starší totiž z hochů těch, žáček druhdy velice tichý a hodný, jest již tři léta nemocen; rozpustilý chlapec sousedův udeřil jej kamenem do nohy, do holeně, z čehož se vyvinul kostižer, jímž pomalu schne a chřadne. Nemoc zlá a zdoluhavá, též nemilá a obtížná, pro nepříjemný zápach z ran vycházející a hnis se vyměšující. Co čistění, co služby vyžaduje takový nemocný! A přece neuslyšíš od nikoho z veškeré rodiny ni jediného slova, ni jednoho vzdechnutí; právě naopak, všickni s takovou láskou, s takovou neunavnou ochotností ho ošetřují, že zdá se, jakoby jeden druhému záviděl, když trpícímu posloužití může. Ano, všickni se lekají, kdyby umřel; ať prý jak dlouho chce stůně, nám to nic není protivné a obtížné. A jistě by, jsa užlý a slabý, již dávno byl mrtev, kdyby té péče a laskavého ošetřování neměl.

Chlapec pak nejmladší, Petr, jsa schopný a maje náklonnost k učení, dán do latinských škol. Otec, pravý a věrný katolík, ovšem ničeho snažnější by si nepřál, než kdyby týž hoch mohl se státí knězem. Viděti jej u oltáře, byla by jeho chvíle nejblazenější. K tomu chlapce záhy vedl a připravoval, vštěpuje mu vždy bázeň

Boží, pokoru a poslušnost. Učil, raději křivdu snášeti, než ji činiti, maje stále vznešený vzor Ježíše Krista před očima; chlapec pak, moudrý jsa a poddajný, pod jeho vedením prospíval, a da Pán, že přání rodičův nejvroucnější a touha jejich na tomto světě jediná se vyplní.

Sám pak otec s manželkou svou žije ve svatém pokoji a míru, dětem pro následování hodný příklad. Z úst jeho, ni její neslyší děti po celý čas špinavého slova, ale vždy jen slova lásky, srdečnosti a upřímnosti. Rodiče sami pracují pilně po celý den. Mají nějaký koreček [pole, jež hlavně si obdělávají sami; u domku pak zahrádku. Se sousedy pak neměl pokojný a mírumilovný J. jakživ žádného nedorozumění, tím méně pak vády, nebo něčeho takového.

Mimo to, že i všedního dne rád navštěvuje dům Boží, můžeš jej viděti každou neděli i svátek na velkých službách Božích; odpoledne pak čítá, a to ne spisy daremné, ale dobré a vzdělavatelné, jmenovitě, kteréž poučují o víře, o sv. obřadech a náboženství; a s těžší našel bys za dnů našich mezi prostým lidem člověka, kterýž by dle slov sv. Pavla, lépe dovedl dáti účty z té víry, ku kteréž se přiznává, jako on. Poctivý skrz naskrz, můžeš na slovo jeho vše dáti; úhlavní nepřítel vši falše, podvodu a lsti. Poněvadž pak přímý jest a poctivý, nepožívá u jistých lidí přizně, což však jej od dosavadního, zbožného způsobu života nikterak neodvrátí. — Tak vypadá ta křesťanská rodina, o kteréž v pravdě platí slova: „Hle jak dobré jest a jak utěšené, když přebývají křesťané v jednotě!“

Obrázky, jež tuto jsem podal, nejsou plody fantasmie; jsou vzaty ze skutečnosti; proto v nich laskavý čtenář málo básnické krásy nalezne. Za to přáti jest, aby chom se s dušemi, jaké tu vylíčeny jsou, v životě svém potkávali zhusta a často! Bylo by pak lépe na světě, bylo by více lásky, kteráž čím dále více mizí, protože duch Kristův mizí. Obnovmež mezi sebou ducha Kristova, bude lépe zde i na věčnost.

Obrázky z církevních dějin bosenských před příchodem Turků.

(Pokračování.)

Již národové osedlí v těchto krajích před Slovy byli křesťané a proto jistě,

že nezůstávalo křesťanství i u přistěhovalců dlouho bez účinku. Později ještě křesťanství mezi Bulhary a ve vlastních Chorvatech rozšířené obrodilo také Bosnu, tak že Michael, jenž za Jana VIII. (872—882) v Bosně široko daleko vládl, jistě byl katolíkem. Utrzení náboženství katolického připisuje Rački žákům sv. apoštola Methoda, kteří byvše z Moravy vyhnáni, rozešli se po vlastech slovanských přinášejíce sv. knihy slovanské a uvádějíce všude jazyk domácí do služby Boží. Chorvátsko, ač brzy po svém pokřtění, obracelo se více na východ, chýlilo se čím dále tím více k církvi římské a naopak v Srbsku počítávali jednotliví vladařové tehda v srdcích svých ovšem trochu jenom politické náklonnosti k Římu, když chtěli odtud po tehdejšímu zvyku korunu královskou. Obě země měly v Bosně své stranníky a ti postarali se již o náboženskou roztržku. Vladařové bosenští, nazvaní bány, stáli spíše na straně chorvátské, ač bylo vždy jich dědičnou politikou, zvláště pomocí sekty patarénské dodělati se co největší samostatnosti, a lid, alespoň jeho většina toužila po spolku se Srbskem a tím po spojení s církví východní. Z doby, kdy se Bosna mezi oběma takto potácěla, cituje Farlati listinu bána Turpiniera z 8. stol., dle níž náležela Bosna pod arcibiskupství spletské; víme dále, že dalmatský král Budimír r. 874 na sněmě na poli duvenském Bosnu rozdělil na duchovní okrsky a kromě toho sluší poznamenati k r. 1060, že tehda sídlil v Baru metropolita Petr s jurisdikcí nad Bosnou a Srbskem. Ještě v 11. stol. rozhodl papež Alexander II. listem ze dne 18. března 1067 spor o Bosnu mezi arcibiskupem dubrovnickým a barským ve prospěch tohoto, dávaje mu zároveň tento zajímavý rozkaz: O kláštery i latinské i řecké neb slovanské starej se, neboť věz, že to vše jedinou jest církví. Asi osmdesát let po té jmenuje nám Farlati po Orbinu bosenském biskupa Vladislava 1140, pak Milovana 1150, Radigosta a na konec století Daniele. Někteří spisovatelé domnívají se však, že tito, zde uvedeni, byli biskupy obřadu řeckého, dovolávající se žádosti papežského legata Jana Kasamarského z r. 1203, jenž prosí, aby na uprázdňný stolec biskupský dosazen byl kněz latinský.

Ze starších dat o politické situaci v Bosně uvádíme, že v 9. stol. si Bosna vybojovala na Srbsku svobodu. Srbský Přibyslav byl v boji o Bosnu zabit, nicméně

získal ji jeho syn Křesimír, aby pro Srbsko opět ztracena a znova byla získána, až ji kolem r. 1131 na Srbech vybojoval Béla II. uherský a za správce jí dal bána jmenovaného vždy korunou svatého Štěpána. Prvým, poněkud známějším banem bosenským vůbec, jest Želimír okolo roku 940, od něhož počítá se až do království 18 banů.

Za bána Boriče (1141—68) obsazena byla Bosna s Dalmácií i Chorvatskem Emanuelem Komnénem (1140—80), brzy však byla Bélou III. z moci císařů řeckých vyrvána a udělena Boričovu synovi Kulínovi, (1168—1204) jednomu ze znamenitějších banů bosenských, jenž jako „Fiduciarius regni Hungariae“ razil peníze a všemožně v zemi sobě svěřené podporoval průmysl a obchod. Méně však byli s ním spokojeni katolíci, neboť když spletský arcibiskup vyhnal objevivši se tehda kacíře ze Spletu a Trogiru, Kulín nejenom, že je do země své přijal, nýbrž nazýval je ještě ostentativně „křesťany“, jak sami sebe jmenovati uvykli. Kromě toho zřejmý důkaz patarénského smýšlení bánova dává nám list Vlkana, knížete dukelského z 2. ledna 1199, jenž děkuje papeži Innocentiovi III. (1198—1216), za laskavost sobě učiněnou prosil, aby postaral se o nápravu víry v Bosně, poddané bánovi Kulínovi, kde bán se ženou a sestrou svou sami jsou kacířstvím podezřeli, že deset tisíc křesťanů svedl ku kacířství, že Kulínovi již uloženo králem uherským, aby odebral se do Říma a tam svou víru papeži vyložil a Kulín že předstírá, že již tak učinil a papež prý víru jeho potvrdil. Innocens III. dovědév se o tom napsal Emerichovi III. (1196—1204), králi uherskému, list a kromě toho vyslal tam svého kaplana Jana Kasemarského a spletského arcibiskupa Bernarda, aby bogomilstvo vyhubili.

Učení bogomilské, jež zosnoval v Bulharsku pop Jeremiáš, přezvaný Bohomilem není prý, jak praví jedni nic jiného, než smíšenina staroslovanského bájesloví s názory křesťanskými a spolu obnovením bludů Manichaejských; národové slovanští přinesli do těchto krajín svého černoboha a běloboha a neopustili jich ani přijavše křesťanství. Spíše však jest držeti se historické kontinuity a odvozovati bludy tyto od starých Pauliciánů či Massiliánů, kteří z Arménie a z Malé Asie vůbec, osvědčivše se bojovnými usazování byli v Pobalkání proti nájezdům nových národů, a proto bude snad lépe, když nebudeme odvozovati pů-

vod tohoto bludu ze starého bájesloví slovanského, nýbrž toliko jednu z neúčinnějších pohnutek, proč se slovanský lid takového učení držel; viděl zajisté v něm staré tradice své, jež nemizí tak snadno, třeba že ocítili se národové v nových bytech a osvícenějších poměrech.

Nebude snad zbytečno zmíniti se několika slovy o tomto jejich učení, ač jako všude jinde, ve všech sektách bývá, nebylo ani zde ustálenosti, aby nehledě na čas a země, učení toto zůstávalo bez proměny. Bůh nestvořil, tak učili, viditelných věcí, nýbrž ďábel, o němž též věřili, že jest bez počátku. Věřili v tajemství nejsv. Trojice, avšak nauku o počátku a přirozenosti hříchu dědičného porušili, vykládajíce biblické vypravování o Adamovi, Evě a zapověděném ovoci známým, rationalistickým způsobem. I naše duše, prve nežli spojila se s tělem, odpadla od Boha, to zavinil opět ďábel a následkem toho před příchodem Spasitelovým vládl světem. Oklamal i Mojžíše ukázav se mu v ohni a dav mu zákon a proto otcové starého zákona na věky jsou odsouzeni. V učení o Kristu Pánu byli dokety. Pán Ježíš nás spasil, pokud poučil duše, aby poznaly pravého Boha a prostředky, jimiž mohou se očistiti a posvětití a tak vrátiti se do nebe. Proto zavrhovali svátosti a to tím více, poněvadž při posluhování svátostmi činí se viditelná znamení, jež satanem jsou prý stvořena. — Tím odvrátili se od jiných křesťanů a považovali sebe za pravou církev Kristovu a svého biskupa za jediného jeho náměstka, církvi římské za to říkali rozkolnická, která pravou víru pokazila za papeže Sylvestra přijavši statky. Dělili se na věřící a křesťany, jež měli za bezhrábné a pravé syny Ježíšovy a kteří, poněvadž všechno kněžstvo zavrhovali, stali se pohlaváry církve v čele s „biskupem církve bosenské“ neb „dědem“, jemuž po boku bylo 12 učitelů, z nichž někteří nazýváni byli „starci“, jiní „hosti“. Při bohoslužbě neměli zvláštních kostelů, nenáviděli kříž a obrazy, a schůzky a pobožnosti své konali kdekoli po domech neb i pod širým nebem a tu byl jedinou okrasou takové modlitby stůl pokrytý bílým plátnem a na něm otevřené sv. evangelium. Modlili se často Otče náš, přečetli část ze sv. písma a k tomu přidávali věřící jakousi obecnou zpověď. Místo svátostí zaujímal skládání rukou a evangelia. Předpisy a přikázání jejich byla velmi přísná, jichž se jenom světejší jejich třída „křesťané“ držeti musili, tak bylo na

pt. zakázáno obcování s druhým pohlavím, nedovolovalo se jísti maso, máslo a sýr, bylo třeba vystříhati se přísah, varovati se lidí jiné víry a zřici se všeho pohodlí a bohatství. Toho však žádali jenom na dokonalejších, ostatní žiti mohli způsobem obyčejným, za to ovšem neposvěcovali se tolik a duše jejich nepřišla hned do nebe, nýbrž očistovala se ještě dále. V Bulharsku a Srbsku známi byli jménem Bogomilů, v Bosně a v Itálii jménem Patarénů a Katharů a ve Francii nazývali je Albigenskými. Reinerius Sacconi, zprvu katharský učitel, pak inkvisitor a dominikán, je muž vnitřní poměry této sekty výborně byly známy, praví, že jsou tito všichni jenom větvemi jednoho stromu.

Proti těmto tedy vyslán byl posel papežský a ku podivu byv od bána velmi laskavě přijat, rozhodně chopil se díla, tak že na sněmě slaveném 8. dubna 1203 na Bjelopolji dosáhl od předních, u přítomnosti bány, odvolání bludů, z něhož je patrné, že křivá tato víra nepustila kořenů jenom mezi lidem obecným, nýbrž, že nakazila i kláštery. Stojí totiž v dotčeném odvolání: „Především výhost dáváme rozkolu o nás rozhlášenému a uznáváme církev římskou za svou matku a hlavu vši jednoty církevní a ve všech místech, kde jsou sbory (conventus) bratří, budeme mít oratoře, in quibus fratres de nocte ad matutinas et diebus ad horas cantandas publice simul conveniemus.“ Slibují všude mít kříže a čísti nový i starý zákon, rozdávat i přijímat svátosti a zachovávat pěst.“

(Pokračování.)

Nepořádné milování kazí Boží pozeňání.

Dle skutečné události vypravuje Fr. Čapek.

(Pokračování.)

V Holubovém statku Tomáš nevečeřel, nikdo ho k ní nevolal, nikdo při ní nepohřešil. Do světnice nešel, zůstal u koní a zaplakal si, ulehčil si a pokojně usnul.

Měl sny o nebožce matičce, jak jí poslouchá, jak ona jej těší. Pozdvihl k ní oči, ale nebyla to maminka, nýbrž Soudkova Liduška. —

„Fama crescit eundo“, říkávali staří latináři, t. j. po česku: noviny mají rychlé nohy a rozšiřují se jako zuřící požár při prudkém větru. Ve Vitíně již každý ví,

že Pijáček jest ženichem a slečna Tona jeho nevěstou. I školní drůbež si to šeptá a zvědavě po očku ve škole na pana učitele pohlíží, jak jako ženich vypadá.

Náhledy o této svatbě byly různé. Většina hospodářů nedala by mu dcer svých. „Napřed klec a pak teprve ptáčka“, tak rozumovali již prý jejich dědové a oni tuto životní moudrost po nich zdělili. „Tona přijde o peníze a Matesovi na krk“, mluví jiní jako proroci. Ženy jejich buď to Toně přejí neb závidějí. „Bude malá panička, ale lepší malá panička než hodná selčička“, tak ty první; „Pán Bůh na ní vzpomněl a že byla „fintidlo“ na statek se nevdá“, tak zas druhé mluví. —

Synkové a dcerky, mužská a ženská čeládka o snoubence se nestarají, ale těší se na muziku o veselce. I Verunka se těší. Jednak, že budou pozváni, t. j. Holub jistě, ona ale půjde stůj co stůj s ním. Jinak představuje si, že i ona jest nevěstou a bude jednou také její svatba. Udělala terno a Tona jen malé ambo. Neměnila by s ní ani za knížecí panství. Zítřka bude v blízkém městě výroční trh, Holub povede tam dva ročky, za stržené peníze musí si koupiti sukno na nový oblek a jí látku na dvoje šaty. Jedny budou na svatbu Toninu a druhé si vezme, až ji samu povedou k oltáři. Tot se ví, že budou hedbávné a že je švadlena v městě ušije podle nejnovější módy. Tak se zabrala do myšlének, že ani nepozorovala, že polévku třikrát solila. Holub to však poznal, jak první lžici polévky při obědě okusil. Jest to patrný důkaz, že mne má ráda, myslí si v duchu a nahlas vykládá, že Verunka musí býti zamilovaná, nebo zamilované kuchařky na světě lecos vyvedly. Tomášek musí býti spokojen. Verunka se tím omlouvá, že zítřa v městě dají si „berdo“, samé věci od peří. Pro Tomáška jest to dobré, večera nevečeřel a hlad prý jest nejlepší kuchař. Tomášek neodpovídá a Verunka se mu směje. Vzdory s jidlem prý se nevyplácí, proč jí neřekl, měla pro něho uchystáno, a zase se směje, až Tomáška ten její smích bolí. Ona mu to vynahradí a zítřa mu přinese něco z trhu.

Na tento trh chodí z Vitína z každého stavení aspoň jeden člověk. Jest po žních a lidé při penězích. I ten, kdo ničeho prodati neb koupiti nechce, nese sebou aspoň hladový žaludek, který vyčastuje tam a uctí. Tak se osvědčuje býti pravdou, co jeden znamenitý muž napsal, že hladový žaludek přivádí nejvíce lidu

do styku. Kdoby tomu ještě věřití nechtěl, ať si zajde někdy na výroční trh a přesvědčí se sám!

Holub s Verunkou v městě ročky brzy a dobře prodali. Verunka prosí za šaty a Holub, ač nerad, svoluje. Pováží mu na cestě, jak bude za to doma šetřit a hospodařit. Též chce pár šestáček na ruku, koupí něco Tomáškově, aby mu slížka neukápla.

Potom jsou v hospodě, kde Vitínští se scházejí. Doubek z daleka je vítá, nese jim plecháč, aby mu zavdali. Holub k vůli Verunce připije a ani dvakrát neděkuje. Známí, když to vidí na sebe mrkají. I Pijáček se dostavil a mnoho věcí zkoupil, tak že ty škatule sotva nese. Platil všude hotovými, peněz zapotřel mu Šimek dohazovač, on mu dal v zástavu svůj platební arch, na který mu vyplácí v berním úřadě měsíční jeho službu. Soudek též přichází a za ním jako strážný duch Šimek dohazovač. Byli spolu u notáře a ještě bohatý žid jeden z města, to ale nikdo neví z těch, kteří jsou zde z Vitína. Poroučí si všeho hojnost a kdyby jich bylo několik pohromadě, zahrál by si „barvičku“. Rozumí se, že vysoko. Doubek musí ještě něco obstarati, výpomocný pospíchá, sedí prý již jako na trní — není z toho nic. Mates na chvíli také mezi nimi se objevil, aby jim připomenul, že u něho pivo také lze dostat a že do Vitína hezký kousek cesty. Jdou společně domů a jest jich celé hejno. Každý něco vypravuje, zdaleka jest je slyšet.

Doubek zachází k Holubovým, nese Tomáškově Verunčin dar. Verunka hned jej volá, vypravuje škodolibě, jaká že to byla krása na trhu, jaké šaty si dala zhotoviti, co Holub si koupil, ale na něho nezapomněla. Co včera slíbila, to dnes vyplnila. A nyní mu ten dar podává. Jest to dlouhý rákosový — bič. Tomáškově jest najednou horko, až krůpěje potu na čele vystávají, krev žilami čerstvěji kolotá, srdce bije prudčeji. Cítí to ponížení a přece se děkuje. Mnoho biče nepotřebuje, koně jdou na slovo, ale jest bič rád, bude mítí čím odhánět psy, až k vozu nestydatě polezou. Nyní zase Verunce tváře krví do červena se zbarvily a neví té chvíle, co má Tomáškově říci. Cítila tu ránu, nebo Tomášek dobře střelil. Ať si s ním dělá co chce, když ho ztratí nový více mu nekoupí. —

Doubek do noci zdržel se v Holubově

statku a když ho opouštěl, spustil se klikatinou k Nátlovi. Kráčel zvolna, k zemi shrbený, častěji si odechl a nebylo divu; na zádech mu seděl pytel a v tom pytli Verunčin „tchoř“.

Druhého dne o polednách přijel Tomášek s pole domů, ale Holub s Verunkou byli již po obědě. Z jejich stolu nezbylo pro něho ničeho, musí proto jísti s ostatní chasou v kuchyni. Proč prý nedrží se domácího pořádku a nepřijde v čas. Následujícího dne na to přijel Tomeš o něco dříve. Bylo však opět pozdě a zase ničeho nezbylo. A to bylo domácí šetření, o němž na trhu Verunka Holubovi se zmínila. Tomášek masa nepotřebuje, jest zdravý a mladý jinoch, proto, aby mu nebylo toho líto, když vidí otce a ji denně maso jísti, může býti v kuchyni. Holub rád by měl u sebe Tomáška, rád dopřál by mu lepší stravy, zaslouží si ji, ale Verunka myslí jinak a on z lásky k ní, proti vůli své Tomáška mezi čeleď odsoudil. Není divu!

Ze všech vášní a náruživostí zajisté smyslná láska jest nejsilnější. Ona rozpáluje srdce tak, že toto plamenem velikým hoří k předmětu oblíbenému, a ten plamen ztráví lepší přesvědčení člověka a každé ušlechtilé hnutí jeho v malém okamžení. Proto zakouřila se hora Sinai a stála jako v plamenech, když věčný a spravedlivý mstitel každé nepravosti varoval pokolení lidské hrámajícími slovy: „Nesemilníš“ a „Nepožádáš“.

Holub malého ohníčku si nevšímal, příležitosti neodstranil a nyní na hasení nepomýšlel, nýbrž vše mu v zápal obětovati počínal. —

Uplynulo těch několik neděl a pro Vitín nadešel veliký den, den Pijáckovy kopulace. Ženské, které pozvané nebyly stojí skoro od Božího rána na návsi jako ukované a zapominají, že jim tím doma práce stojí; jejich myšlení i řeč zabývá se jen se snoubenci a z hospody Matesa, odkud svatební průvod vyjde, ani oči nespouští. Čím více na hodinách přibývá, tím více hostů se schází. Každého přivádí družba. Družbu tohoto málo která zná. Jest prý z města, přivezl jej Holubův Tomáš. To jest pravda, jest hezky ošacen, má veliké žluté, snad dokonce zlaté prstýny, řetizek u hodinek též takový, ale ženským se nelíbí. Jest až hrůza bledý a celý vychrtlý. Některé myslí, že dostane ten panáček žloutenku aneb že přišel z nemocnice. — (Pokrač.)

Katolická fara v Aši.

(Dokončení.)

Z toho tedy vidno, že nepřičilo by se zákonům církevním, kdyby pokládaly se za platné sňatky, které snoubencové smíšeného náboženství bez jiné překážky církevní v Aši uzavírají před pastorem protestantským, kdyby dále považovaly se dívky ze svazků těch zplozené za manželské a přijímaly se po vůli rodičů křtem sv. do církve katolické. Prvním duchovním správcem na vrchu Niklasberském nebylo se starati o všeobecné nařízení církevní, poněvadž přikazoval, jak jsme již dříve podotkli, zákon státní z r. 1781: V manželství smíšeném vykoná oddávky katolický farář, a jestliže otec jest katolík pokřtí se všechny dívky po řádu katolickém, je-li matka katolička toliko dcery její. Když však po r. 1868 uvolněny byly staré zákony církvi katolické spravedlivě přející a dovolilo se snoubencům smíšeného náboženství, aby i před pastorem sňatky své platně zavírali, tu teprv objevily se následky toho, že neshodují se předpisy státní s církevními ohledně práva manželského. Církev nemohouc se odloučiti od zásad svých považuje sňatky o smíšeném náboženství, jimž požehnal pastor v zemi naší za neplatné, katolickou polovinu spolku toho za veřejného těžkého hříšníka a proto uvaluje na ni všechny neblahé následky hříšného toho spojení: nemůže dosíci svátostného rozhřešení, nemá státi jinému kmotrem a nepochovává se po řádu církevním. Co se týče spolkův a bratrstev, které mají býti oporou duchovní správy farní, nutno toliko několik slov tu připojiti. — R. 1858 zavedeno bylo o svátek Navštívení Panny Marie bratrstvo Srdce neposkvrněné Rodičky Boží. Po té jali se navštěvovatelé odpoledních služeb Božích pěstovati utěšený keř Živého Růžence. — Roku 1869 potvrzeny byly stanovy spolku katolických mužův, kteří při občasných schůzkách vzdělávají se užitečnými přednáškami, dobrými spisy a skládají povinné příspěvky na podporu nemocných a pohřeb zesnulých bratří svých. Členové činní jsou povinni upozorniti duchovního správce, předsedu svého na těžce nemocné katolíky, pokud ještě nedali se zaopatřiti, sčastniti se ochotně při pohřbu členů a podíl bráti při slavnostech kostelních.

VIII. Hřbitov.

Poblíž bývalého kostelíka sv. Miku-

láše na vrchu rozkládal se před reformací neveliký hřbitov. — Protestantští pánové Ašští rozbořivše v náboženské horlivosti své starožitný chrámec vystavěli na místě jeho letní zámek a hřbitov proměnili v ovocnou zahradu. Paměť věcí minulých vymizela z mysli lidu a po sto letech netušil nikdo, že bujné stromy kolem sídla panského tyjí z prachu katolických praotcův. Teprve na počátku nynějšího století, když kopaly se na místech těch základy k novým budovám, přišlo se na hroby a z nich vyňato množství polezetlých kostí lidských. Na obnovu bývalého hřbitova nebylo ovšem lze pomýšleti, neboť za posvěcené místo pro tělesné schránky dítek církve sv. určeno bylo již místo jiné, nehrubě od onoho vzdálené. Věřící zdejší bývali i po obnově katolické bohoslužby v Aši pohřbíváni na protestantském hřbitově. Pastoři ochotně prokazovali jim poslední službu tu a zaznamenávali jména zemřelých do svých knih. U hrobu toužili sice na nevděk vlastního duchovního zesnulých, že v poslední hodině opouští ovečku, ačkoliv dobře věděli, kterak sami mu v tom zabránili, leckdy ani toho nedopouštějice, aby nemocný byl svátostmi zaopatřen. Jestliže se rozžehnal se životem některý člen urozené rodiny katolické, bylo mrtvé tělo jeho převezeno na hřbitov sousední osady katolické. Tak když r. 1731 dne 5. května vypustil ducha po trapné dlouho trvající nemoci pan František Křištof Zedvic, onen šlechtetný konvertita, který obnovil bohoslužbu katolickou v osadě zdejší a vystavěl první kapli na vrchu sv. Mikuláše, nebylo tělo jeho pohřbeno v rodinné hrobce Neuberské, nýbrž vezeno do Wildsteinu (u Chebu) a v tamějším farním chrámu Páně uloženo k dočasnému odpočinku. R. 1758 řadila v okrese Ašském hlavníčka a vyžadovala každodenně více obětí. Nemoci té podlehl i tehdejší administrator u sv. Mikuláše příjím Adam Heller, rodák Chebský. Aby mrtvé tělo jeho, di matrika umrklých, jakožto pravého kněze katolického nebylo pohřbeno mezi kacíři na poli luteránském, odvezli je osadníci v noci do Haslavy a zde po řádu sv. církve Římské spustili do posvěcené země.

Administrator Šebestian Winkler žádal sice r. 1765 v listu svém ze dne 28. června vrchnosti světské, aby zřízen byl hřbitov pro katolíky na vrchu sv. Mikuláše v Aši a prosba jeho podporována byla

přímluvou paní Vilémíny z Beustův; avšak zemské gubernium dokládajíc, že se již na to pomýšlí, zakázalo administratorovi, aby ničeho o tom u veřejnost nepronášel. Když r. 1780 přestavena byla dosavadní kaple v kostelík nákladem císařovny Marie Terezie, zakoupen byl kus pozemků pána z Beustův na severu chrámu ležící a určen za sv. pole zdejších katolíkův. Roku následujícího dne 15. prosince konán byl první pohřeb katolický. Zemřevší dítko neneseno bylo ve slavném průvodu na hřbitov, duchovní vykropil a požehnal je a používaje důležitého okamžiku toho vysvětlil přítomným, že nastává nová lepší doba pro katolíky, kteří až posavade postrádali vlastního společného místa pro bezduchá těla svých miláčkův, pokud nebudou zavolána hlasem andělů před soudnou stolicí Páně. Tenkrátě při prvním pohřbu na Niklasberku prolito bylo mnoho slz, nikoliv snad slz bolesti nad smrtí dítky, nýbrž slz radosti a veselí. Potlačili zajisté rodiče zesnulého přirozené city zármutku a lítosti nad ztrátou svého drahouska a radovali se spolu s ostatními, že jakož za živa hlásí se všichni k církvi sv., tak i po smrti nebudou od ní odloučeni a k jinověrcům přičtění.

Radost katolíků v brzku opět byla kalena. Protestanté znamenajíce, kterak zapouští silné kořeny čímž horčičné i na skalnaté půdě, nelibým okem přihledali k tomu a přemýšleli o prostředku, který by rychlému rozkvětu byl na újmu anebo aspoň zarmoutil co možná nejvíce sousedy jejich katolické. Nejenom láska nýbrž i nenávisť je vymyšlivá. Kdežto smírujeme se i s úhlavním nepřítelem svým vidouce jej sklíčeného na lůžku smrtelném a po smrti ani trpkým slovem nechceme rušiti památku jeho, vzpěchovali se protestanté prokázati spoluobčanům svým poslední službu při pohřbu, tak že mnohdy musil sám farář s kantorem rakev do hrobu spouštěti nebo vojíny pohraničného sboru na pomoc si zavolati. Nejhuře si vedli pověřivši jinověrci r. 1797. Teprve když určeny a prováděny byly přísné tresty na těch, kdož odřekli nésti mrtvolu na hřbitov katolický, když pro neposlušnost i starší mužové k vojsku byli vzati, povolili a nevzpěchovali se více prokazovati bližnímu službu křesťanské lásky a milosrdenství.

Léta rychle plynula, počet věřících vzrůstal a proto bylo na to pomýšleti, aby obmezená prostora hřbitovní se rozšířila.

Farář Lauber učinil r. 1821 dobrovolnou sbírku na zvelebení hřbitova, a výtěžek z ní byl tak hojný, že zeď kolem hřbitova mohla se upravit, brána rozšířiti a něco příhodných stromů vysázeti. O dvacet let později obstarán byl železný litý kříž a vztýčen na hřbitově. Na to rozšířeno bylo sv. pole o sousední pozemek a zlepšena vozová cesta k němu vedoucí, čímž nejen hřbitov ale i celá osada získala na úhlednosti, neboť cesta ta bývala takorba hlavní ulicí na vrchu sv. Mikuláše. Mimo hřbitovy katolický byly tenkrátě již tři hřbitovy protestantské v obvodu katolické fary, a sice v Aši, Neuberku a Rossbachu. — R. 1864 došel faráře úřední dopis, ve kterém brán byl na radu, zdali nebylo by radno, aby katolíci v Rossbachu umírající pochováni byli na protestantském pohřebišti. Osadníci jsou beztoho chudí, cesta je příliš daleka a vypuknou-li nakažlivé nemoci, není ani možná, aby převážely se mrtvoly z místa na místo. Odpověď duchovního správce zněla v ten rozum, že společné užívání hřbitova s protestanty nelze katolíkům připustiti, dokavade platí zásady církevní o vylučnosti posvátného místa pohřebního. Jak se to změnilo o čtyři léta později!

Starý hřbitov na vrchu sv. Mikuláše, ač časem o dobrou polovinu byl rozšířen, nevyhovoval účelu svému pro obmezenost místa. Proto po delším rokování schválena byla smlouva o zakoupení polnosti pro nový hřbitov, který vyhlednut byl dále za městem při cestě vedoucí do osady Wernersreutské. Když pak sešel se potřebný náklad, ohraženo bylo pole v podobě kříže nízkou zdí. Dne 14. listopadu 1869 požehnáno bylo vd. p. Janem Wenigem, vikářem Chebským a tím určeno za místo odpočinku pro těla zesnulých katolíkův. — Nechť odpočinou v svatém pokoji! Sám Hospodin budiž podílem jejich za věrnost u víře!

F. V.

DOPISY.

Z Aše, koncem listopadu 1882.

(*Stoleté jubilaum.*)

Dne 2. prosince r. 1782 povýšen byl chrám na vrchu sv. Mikuláše za farní kostel a administrator jeho Matouš Behr stal se farářem. Kvapným krokem blíží se tedy stoletá památka trvání katolické fary Aš-

ské. Pravíme Ašské a nikoliv Niklasber-
ské, neboť bývalý lenní statek Niklasberg
splynul již před lety s městem Aší a proto
lépe svědčí důstojnosti duchovní správy
jeho, jestliže se jmenuje po městě, ve kterém
působí a nikoliv po předměstí jeho.
Kdo by obě chtěl naznačiti, řekne nejlépe:
fara u sv. Mikuláše v Aši. Než to toliko
mimochoodem. Od té doby, co vydán byl
toleranční patent císaře Josefa II. až po
dnešní den plnila fara tato svědomitě po-
vinnosti své, ona stala se strážnicí sv. víry
na nejzašším konci vlasti naší a hradbou
proti útokům protestantův. Kolik těžkých
bojů podstoupili správcové její v době té
a jak velikých úspěchů se dodělali! Kéž
by za budoucích sto let ještě utěšeněji
vzkvétala nežli nyní, kéž by neležela více
v diaspoře, nýbrž v kraji daleko široko
katolickém!

KRONIKA.

Z Prahy. V kostele Alžbětinek ve Slu-
pech konala se v neděli dne 19. t. m. vý-
roční pouť. Nejdůst. p. kardinál sloužil o
8. h. ranní v tamějším kostele mši sv., na-
čež si nemocníci prohledl. Na den sv. Kle-
menta sloužil nejd. p. arcibiskup mši sv.
v Mariánském ústavu a i tam poctil svou
návštěvou chovanky a sestry ústavu.

— Školním sestrám Horažďovickým
bylo svěřeno řízení ústavu, ve kterém se
ošetřovatelky nemocných vzdělávají mají.

— Volba generála a velmistra řádu
křižovnického konala se ve čtvrtek dne
23. t. m. o 9. hod. dopoledne v kapitolním
sále v klášteře křižovníků. Za velmistra
zvolen byl p. Frant. Huspeka, far. ve Fran-
tiškových lázních. Zvolený hodnostář na-
rodil se v Protivíně 16. října 1817, složil
slavné sliby 1841 a byl vysvěcen 10. du-
bna 1843.

— Pobožnost 40hodinná koná se od
26.—30. listop. u sv. Petra na Poříčí, a od
1.—5. prosince v Loretě na Hradčanech.

— V neděli dne 3. prosince jest svá-
tek sv. Františka Xaverského. V seminář-
ském chrámu P. u sv. Salvatora koná se
ku poctě téhož světce 9denní pobožnost.
V této noveně jest vždy mše sv. u oltáře
téhož světce v 6 hod. a odpol. jest pože-
hnutí o půl 5. hod.

— Jednotě pro dostavění hl. chrámu
sv. Víta dostalo se při posledním jejím se-
zení dne 18. listop. t. r. potěšitelného dů-

kazu, jak vřelého účastenství obecnstvo
snahám jednoty, aby staroslavny velechrám
dostavěn byl, věnuje. — Jistá slečna, jež
jména svého neudala, zaslala sídelnímu ka-
novníkovi panu Karlu Schwarzovi balíček,
s listem tohoto obsahu: „Dávno toužila jsem
po tom, jakousi hřivnou přispěti na dosta-
vení našeho velechrámu. Prostředky mé
jsou skrovné. Napadlo mi, že po příkladu
paní a dívek českých, které věnovaly šper-
ky své pro divadlo národní, učiniti mohu
podohně pro daleko důležitější budovu —
naš chrám sv. Víta — kde se Ježíš Kri-
stus denně za nás na oltáři obětuje, kde
těla našich svatých patronů odpočívají a
tolikeré památky soustředěny jsou. Přiná-
ším ráda tyto po matce své zděděné věci
v obět Bohu a milé vlasti. Jak jich k účelu
tomu užiti třeba, zůstávají zcela soudnému
náhledu Vašnostinu. Úmysl můj býti ne-
jmenována vyplýval jen z předsevzetí,
které, když se dá, při konání dobrého skut-
ku provádím, by nevěděla levice co činí
pravice, totiž jméno mé by uveřejněno ne-
bylo. Míním, že dosti na tom, ví-li o všem
Bůh, pro něž to konám. Toť způsob zdě-
děný též po v Pánu zesnulé matce mé.“
Balíček, který předseda jednoty hrabě Fr.
Thun otevřel, obsahoval drahocenný nára-
mek, šperk z tyrkisu se zlatým řetízkiem
na krk (Collier), broží s náušnicemi, prsten
a náprsní jehlici.

— Pokladnice v Loretě. J. J. kníže
Mořic Lobkovic dal letos za příčinou své
stříbrné svatby pokladní komoru v Loretě
na Hradčanech jako její protektor úplně
obnoviti. Urovnání drahocenných skvostů
provedl dvorní klenotník p. Rummel po
delší než tři měsíční práci, při čemž vždy
bedlivě na sloh a vkus dotčené doby ča-
sové hleděl. Nejdrahocennější částí pokladu
jest proslulá zlatá monstrance, kterou byla
hraběnka Ludmila Kolovratová roku 1699
ze svého šperku svatebního zhotoviti dala
a kostelu onomu věnovala. Monstrance tato
představuje Matku Boží, kteráž jest pa-
prskovitým věncem brilantovým ozdobena.
Ve věnci onom nalezá se neméně než 6222
zářících brilantů, z nichž byla teď větší
část nově zasazena. Také ostatní klenoty
a památné věci, různé kalichy, koruny a
monstrance, kteréž jsou skoro vesměs dary
předkův nynější šlechtě české, byly v umě-
leckém souladu opraveny. K uschování
těchto klenotů byly v dílně pana Emili-
ana Skramlika zhotoveny skříň ve slohu
renesančním, na nichž provedl sochař pan

Huber umělé ozdoby. S ohledem na poměry povětrnosti zůstane pokladní komora po starém zvyku v zimních měsících uzavřena, kdežto v letě bude týdně tři dny obecnstvu přístupna.

— **Katolická universita** zřízena bude v Chicagu v Americe, a americký biskup J. Spaulding odebere se v té příčině do Říma k poradě. K účelu tomu jest již značný fond po ruce, který vynáší ročně 300 tisíc dollarů úroků. Ostatní chos přispěti město samo, které již nyní platí za hradbu katolictví v té krajině. Čítáť Chicago 175 tisíc katolíků amerických a irských, 75.000 německých, 30.000 Čechů, 20.000 Poláků, 12.000 Francouzů a Vlachů, celkem 312.000 katolíků.

— **Návrat do cirkve.** V těchto dnech složila v Starém Přerově, vikariatu česbrodského, L. S. roz. R. ze Strassburku v Elsassích, evangelička aušpurkského vyznání, po delším a důkladném cvičení v pravdách náboženství katolického se strany tamního faráře z vlastního popudu a z ryzího a plného přesvědčení — vyznání sv. víry římsko-katolické. Případ tento naplnil veškeré katolíky Přerovské osady potěšením a radostí, neb řečená konvertitka těší se u všech, kdož ji znají, všeobecné vážnosti.

Literární oznamovatel.

— V Ústřední knihovně, jejíž redaktorem jest Fr. Zákrejs, vydány dva nové spisky a sice v seš. 67.—68. „*Zikmunda Krasinského povídky*“, které z polského přeložil Celestin Frič, v seš. 69.—70. — „*Bedřicha Schillera básně lyr.*“, které přeložil Jan Parkyně. Nákladem knihkupectví J. L. Kobrova.

— Sbírka spisů dramatických svazek XIII. „*Služebník svého pána*“. Drama v pěti dějstvích od Frant. Jerábka. V Praze nákladem kněhkupectví Kobrova. Cena 50 kr.

— „*Antonín Martin Slomšek*“, kněžebiskup Lavantský. Jeho život a apoštolská činnost. Ze spisu slovinského Frant. Kosara přel. Fr. Klíma, far. v Krásné. V Brně 1882. Tiskem a nákladem knihtiskárny benediktinské. Cena 25 krejc. S potěšením čtli jsme spisek tento, který nám ukazuje velikého slovenského biskupa jako hochu studujícího, jako alumna, kaplana, spirituala, děkana, biskupa a zakladatele slovenské literatury.

— Tiskem a nákladem knihtiskárny benediktinské vychází skvostně ilustrované dílo:

„*Život nejbl. Panny Marie a její panického chotě sv. Josefa*“, jež spisuje P. Pl. J. Mathon a které zajisté bude velmi oblíbenou knihou v křesť. rodinách, jimž vlastně ono jest věnováno. Program jest následující: Celé dílo obsahuje dvě knihy, ze kterých každá, ač jedna druhou doplňuje, samostatný tvoří celek. Kniha I. jedná o životě nejblh. Panny Marie a její panického chotě sv. Josefa jakož i o účtě jim oběma vzdávané soukromé i veřejné. Kniha II. vyličuje oslavu nejbl. Panny Marie a sv. Josefa, kterou jim Hospodin ustanovil na poutních místech celého křesťanského světa, konaje k jejich zvelebení mnohé divy a zázraky a rozdáva je věřícímu lidu na pokorné vzývání jich hojnost milostí a darů. Z poutních míst uvedeme předně nejznamenitější celého světa, pak vypíšeme co možná úplně všechna z našich krajů čechoslovanských. Celé dílo vyjde as ve 30 sešitech hojně ilustrovaných dřevorytinami podle nejvýtečnějších uměleckých děl malířství a sochařství. Jednotlivý sešit stojí 30 kr., v předplacení však nejméně na pět sešitů najednou účtuje se jen po 20 kr., a kdo se předplatil na 15 sešitů (3 zl.), má nároky na velký obraz za ustanovenou náhradu.

— „*Pastuškové*“. Slavnost jeslíček na stu místech rozličným způsobem ve školách se slaví. Často se stává, že pp. katechetové a učitelé v nesuázích jsou, jakých by zpěvů ku slavnosti této voliti měli. Těm se podává ve spisku kratičká hra, kterou při uspořádání vánočního stromku — v lavicích školních beze vši překážky — provésti mohou. Spisovatelem a pořadatelem jest Ant. Zavadil, učitel na Horách Kutných. Cena spisku toho obnáší jen 16 kr., takže většina dítek snadno si jej pořídití může.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, (malý slovník naučný) dospěl za redakce Jak. Malého, mimoř. člena král. české společnosti nauk, v druhém latiném vydání k seš. 109., který obsahuje dodatky k prvním sešitům (Čechy — Holub).

— „*Nauka o skladbě hudební*“, sepsal F. Skuherský, ředitel ústavu ku pěstování církevní hudby v Praze. Svazek třetí pojednává o imitaci, o kanonu, o fuze. Cena 1 zl. 20 kr. Nakladatelem jest kněhkupec Urbánek, v jehož závodě lze všechny kdekolivěk vydané hudebniny za mírnou cenu obdržeti.

— Známý spis Joachima Campea „*o objevení Ameriky*“, který již dříve chvalně známým knihkupectvím Rohlíčka a Sieverse byl vydán, musil pro hojnou poptávku opět k novému vydání dospěti. Dílo toto, v jehož svazku prvním vypravuje se život Kolymbův, v druhém

Kortezův a v třetím Pizarrův, hodí se zvláště za dárek vánoční našim žákům, aby se jim poskytl zábavné čtení, které i poučuje i mysl mladistvou poutá. Překlad Ant. Antonova jest správný. Úprava velmi slušná. — Podobného druhu jsou spisy „*Jan Rybínský*“ čili příběhy a obrázky ze života námořnického. Ku prospěchu naší české mládeže ličí Ant. V. Huml, ředitel ústavu učitelského, a „*Robinsonova osada*“ (pokračování Robinsona mladšího), dle Hildebrandta vzdělal tentýž spisovatel. Jednotlivé obrázky a příběhy v obou spisech vypravované spočívají na zkušenostech námořníků a přírodopysků. Oba dva spisy lze doporučiti pro mládež.

— Bisk. konsistorium v Hradci Králové vydá v první polovici měsíce ledna bud. roku ve prospěch tamního ústavu hluchoněmých „*Rudolfina*“ dvě řady postních kázání pod názvy „*Umučení Páně a hřích*“ a „*Ježíš Kristus a duše lidská*“, kteráž sepsal a loni a letos konal Eduard Brynych, professor pastýřského bohosloví. Počet výtisků i cena ustanoví se podle přihlášek. Kdo si tedy ona kázání obsahu jadrného a směru čistě praktického přeje, oznam se hned u jmenované biskupské konsistoře, kteráž ti svým časem poslouží.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Siardus *Sorgenfrei*, býv. provincial ř. kapucinského na Hradčanech, (nar. 13. dubna 1812 v Gottesgabě, vysv. 6. srpna 1837.)

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Neswetha*, dosud kapl. v Utvině (Uittwa), za admin. in spir. et tempor. děkanství v Toužimi (Theusing);
p. Vinc. *Macháček*, far. v Zdíslavicích, jmenován správcem vikar. úřadu Vlašimského;
p. Mat. *Kouba*, dosud far. v Mešně, za far. v Těnovicích;
p. Jan *Libertín*, koop. u sv. Apolináře v Praze, za admin. fary v Mešně.

Uprázdnené místo:

Mešno, fara patron. nejduš. vždy věrné kapituly metropol. v Praze, od 21. listopadu 1882.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Ehmig*, jub. kněz a far. na odpocinku, (nar. v Altschau 30. ledna 1802, vysv. 4. září 1827.)

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Willomitzer*, řed. obec. škol v Č. Lípě, jmenován b. notářem;

- p. Václ. *Sitte*, registrátor při kons. kanceláři, obdržel synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Czakert*, far. v Hennersdorfu (Dubnici), za far. v Mimoni;
p. Frant. *Huber*, far. v Heřmani (diecése Budějovické), za far. v Oboře;
p. Jan *Kára*, far. v Jeřmanicích, za far. v Loukovci;
p. Jos. *Čermák*, kapl. ve Vysokém, za admin. v Jeřmanicích;
p. Jan *Folprecht*, kapl. v Sobotce, za admin. tamže;
p. Jos. *Schröter*, kapl. v Mimoni, za admin. v Hennersdorfu (Dubnici);
p. Václ. *Frost*, deficient, za kapl. v Jenšovicích;
p. Václ. *Beran*, kapl. v Mšeně, za kapl. ve Vysokém;
p. Ign. *Muzika*, kapl. v Šumburku, za koop. v Kunraticích (Kunnersdorf);
p. Frant. *Vejšvalda*, kapl. v Příchovicích, za kapl. ve Mšeně;
p. Vinc. *Červinka*, osob. děkan a far. v Dlaččovicích, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdnená místa:

Jeřmanice, fara patr. p. kníž. Kamilla Rohana;
Hennersdorf (Dubnice), fara patr. p. hrab. Edm. Hartiga;
Dlaččovice, fara patron. p. hraběte Karla Schönborna.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Štěpánek*, I. kapl. ve Dvoře Králové, obdržel právo synodalií.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Hanuš*, admin., za far. v Rokytniku;
p. Jan *Hermann*, koop. v Dolní Dobrouči, za far. v Českých Petrovicích;
p. Jos. *Žďárský*, admin. v Bernarticích, za kapl. v Trutnově.

 Odměna 750 zl. přislíbujeme se tomu, kdoby zaopatřil dva křestní listy aneb aspoň pokynutí dal, ku kterým pp. farářům v té příčině jest se obrátiti. První křestní list musí podati bližší data o Václavu Kandlerovi, který asi v roku 1750 buď v Čechách, neb na Moravě, neb ve Slezsku se narodil a r. 1825 jako knížecí Esterhazský úředník v Uhřích (Eisenstadt) umřel. — Druhý křestní list podej data o jeho sestře, která za jakéhosi Fikara provdána byla. Tyto křestní listy buďtež zaslány p. dr. Karlu Vaňkovi, advokátu ve Vídni I. Trattnerhof.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupectví

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 34.)

Ř e č

o slavnosti Neposkvrněného Početi blahosl.
Panny Marie.

O panické čistotě.

(Kniha rodu Ježíše Krista. Mat. 1, 1.—16.)

Jako ráže vyrůstají mezi trnům, tak lidé dobří a spravedliví žijí mezi bezbožníky. A Bůh zajisté hříšníky proto nechává na živu, aby se polepšili, anebo i z té příčiny jim shovívá, by se spravedliví, žijící uprostřed nich, ve svatých ctnostech utvrdili, a tím také drahocennější a vzácnější koruny v nebesích dosáhli. O tom dává nám dostatečnou záruku veškeren rod lidský, pokud jenom poněkud život jeho uvažujeme; totéž nám dosvědčují i také předkové z rodu Ježíše Krista, jež nám sv. Matouš ve dnešním evangeliu jmenuje. Připomíná nám rodokmen Ježíšův od Abrahama až k Davidovi, a sice nej přednější jeho zástupce po přirozenosti lidské, přicházejí až na Josefa, muže Marie. Jejížto slavnost neposkvrněného početí dnes radostně konáme.

I.

Židé zachovávali chvalný obyčej, že měli knihy svého rodokmenu, kdež předky své zaznamenávali, aby pokolení mladší pamatovalo na pokolení předešlé, by následovalo jejich ctností, a aby také stali se hodni převelikých zaslíbení, jež Hospodin skrze Abrahama lidu svému dal, žeť budou jeho lidem vyvoleným mezi všemi národy, že budou jeho lidem, pokudž v zákoně jeho budou choditi. — A proto velmi toho dbali židé, aby knihy rodné svědomitě vedli, ale pořádku jenom dbali také toho, aby úmluvu chovali a drželi, v ja-

kou Hospodin s nimi vešel. Zapomenulíť na Hospodina a na přikázání jeho, žijíce ve svárech a hádkách, a klaníce se místo Bohu, největšímu dobrodinci svému, modlám zlatým, stříbrným, železným, dřevěným, ano i hliněným. Pro toliký nevďek dal Hospodin svůj lid v moc nepřatel. Nejprve král assyrský dobyl stkvělého vítězství nad lidem Božím vzav sebou do zajetí desatero pokolení. Po několika letech opětně král babylonský přitáhl k Jerusálemu, a zmocniv se města, ostatní dva rody i s králem zavlekl v zajetí babylonské, zničil město Jerusálém a ztroskotav nádherný chrám. — Takhle děje se lidem, kteří nezachovávají vůle Páně.

Jakož člověk vrtkavým jest v dobrém předsevzetí, tak stálým a nezvratným jest Hospodin ve svých slíbech. Sotva že Israelité v krutém otroctví opětně dobře činili, přivinuvše se v nouzi a tísní znova ku Pánu, a oddavše se jemu u věrnou službu, tu znova Hospodin po sedmdesáti letech lid svůj v rodnou zemi uvedl, způsobiv do-
brotivě, že opětně měli své panovníky. A toť právě ono důležité zajetí babylonské, o němž sv. Matouš se zmínjuje.

Nejpřednějším zaslíbením, jež Hospodin lidu svému dal, byla připověď, že Vykupitel vzejde z pokolení israelského. Již Abrahamovi, popřednímu mezi patriarchy, dal Hospodin zaslíbení, že budou v pokolení jeho požehnáni všickni národové země. Totéž zaslíbení obnovil Pán Davidovi, nej-
mocnějšímu králi israelskému, připojiv zároveň, že jeden z potomků jeho kralovati bude věčně. Proto židé s jistotou zaslíbeného Vykupitele očekávali, dobře vědouce, že bude z rodu Davidova. A dle toho bylo nutno prokázati, že Pán Ježíš skutečně po přirozenosti lidské [pochází z rodu Davi-

dova. A tento důkaz podává sv. Matouš židům knihou rodu Ježíše Krista, uváděje rod za rodem, od Abrahama do Davida a od Davida do Josefa, muže Marie, kteráž porodila Ježíše, Vykupitele všeho světa.

Josef nebyl ovšem skutečným otcem Ježíšovým; ale Maria a Josef byli nicméně příbuzní, jsouce oba z pokolení Judova a z rodu Davidova. U židů bývalo obyčejem, že byli v rodokmenu pouze mužové jmenováni. A žet po úradku Božím Josef ustanoven panicem a chotěm Marie Panny, tu postačoval průkaz, že Josef jest z rodu Davidova, z čehož snadno židé poznali, že i Maria, Matka Ježíšova, jest téhož rodu. Bylot u židů zákonem ustanoveno, že dcery, které neměly bratří, nesměly jiného muže, kromě z pokolení svého mít, aby majetek rodinný v celosti byl zachován. Maria, dcera sv. Joachima, (ježž sv. Lukáš nazývá Heli), a svatě Anny, neměla nižádných bratří, což židům dobře bylo známo. Provádala se tudíž Maria Panna za Josefa, syna Jakubova, jakož sv. Matouš zřejmě svědčí. Oba dva jednoho rodu, jednoho srdce, uslechtilých ctností spojili se páskou nerozlučnou. A Hospodin zvolil Marii za matku, Josefa pak za pěstouna Synu svému, Spasiteli všeho světa. A tak vyplnil Hospodin slib, daný a obnovený Abrahamovi i Davidovi.

Slovitni a šťastni byli Maria a Josef rodem uslechtilým a královským, neboť jimi naplněno největší zaslíbení Hospodinovo. Ale slovutnější a slavnější ještě učinení ctnostným obcováním, pro něž zvoleni od Boha za pěstouny Syna Božího, Spasitele světa. — Ale mezi všemi ctnostmi v popředí jest svatá čistota panická, jako bílá lilie mezi růžemi. Proto nám také svatá církev katolická Marii Pannu a sv. Josefa za zvláštní vzor panické čistoty předvádí s tím úmyslem, by jinoši a panny této svaté ctnosti byli milovníky, ano i také zvláštní slavnost neposkvrněného počtu Marie Panny koná, kterážto byvši pannou, panensky Syna Božího porodila, a po porodu Pannou zůstala. Maria jest vzorem veškerých ctností, ale popředně svaté čistoty, o nížto tuto šířeji promluvíme.

II.

Není radostnější a utěšenější doby v roce nad lužné jaro, kdežto vše se zelená a kyte. A tak také v životě lidském není utěšenější doby nad mládí, pokudž ještě nevinlostí se zastkvívá. O kéž by nám ustavičně prokvetala svatá čistota a nevin-

nost! Kéž křesťané ctnosti této právě si vážili, a nikdy panické čistoty nestoudnosti neposkvrnili! Těm pak, jimž dáno panickým žití životem, kéž v nevinlosti setrvali až do konce!

1. V nemalé účtě a slávě byla čistota a nevinnost panenská i také mezi pohany. V Římě byly vestálky, panny čisté, v takové účtě, že se jich nikdo nesměl ani dotknouti. Potkala-li se vestálka se zločincem, vedeným na popravu, tu už pouhým setkáním darován mu život. Ale přeběda vestálce, která proti čistotě panenské se provinila. Byla za živa pohrobena!

Lépe ještě Pismo svaté starého Zákona nevinnost a čistotu zvelebují a oslavují: „O jak krásné jest čisté pokolení v svatosti,“ dí Šalomoun, „nesmrtelná jest památka jeho, neboť u Boha i u lidí jest ve slávě.“ (Moudr. 4, 1.) „Duše čistá a nevinná větší má cenu, nežli vše, co jest na světě.“ (Sir. 26, 20.) Kamenována bývala u židů každá panna, která nevinnosti panenské nezachovala.

Avšak největší chválu vzdává čistotě panické naše svatá víra, dávajíc jí první místo mezi všemi ctnostmi. Abychom panickou čistotu milovali, volil si Pán Ježíš přechistou Pannu za matku, volil býti poddán a poslušen panickému choti Marie Panny, Josefovi, a nad to i mezi apoštoly nejvíce miloval Pán Ježíš panického učeníka svatého Jana. „Blahoslavení čistého srdce,“ volá Pán, „neboť oni Boha viděti budou.“ — „Tak jest vůle Boží,“ volá sv. Pavel, „posvěcení vaše, abyste se varovali chlipnosti, a aby každý choval tělo své ve svatosti a slávě.“

O svatá čistoto, kteráž jsi pravým blahem srdci nevinnému! O svatá čistoto, tyť duši dáváš perutě, by mohla k nebesům se vznést! O čistoto, tyť spravedlivé osvěcuješ, a jako růže uprostřed mezi tělem a duší prokvetáš, ano tyť veškero obydlí vůni nebeskou naplňuješ. Tak oslavuje a zvelebují sv. Efrem panickou čistotu, a jemu přizvukují všickni svatí otcové církevní. Čistotu panickou nazývá církev nejkrásnějším květem svých oveček, a počítáť zajisté z prvních dob, tolik panických světic, kolik mučenic, kteréžto raději krev svou prolily, než aby panickou čistotu poskvrnily.

A uvažujeme-li jenom poněkud zevrubněji krátké života pozemského trvání, musíme sami přiznati, že pouze duše nevinné přehojných radostí zakoušejí, nestrahující se ani smrti, kterážto uvádí je před

tvář Boží. — Každá rozkvetlá růže, na nížto nevinný jinoch, nevinná děva pozírá, připomíná jim obraz čistoty, kteráž i v srdci jejich se rozvíjí. K nebesům hledí růže rozkvetlá, kdež panicům a pannám koruna slávy uchystána. Každé ptáče, prozpěvující v zeleném háji, připomíná nevinné duši Pána Ježíše, kterýžto ptactvo nebeské živí, ale více ještě o panny a panice se stará. Ježíš jest panických duší milovníkem. — Maria Panna nevinných duší laskavou matěří. Andělé Boží jsou jejich strážcové a ochrancové, netřeba tudíž ničeho jim se báti. A byt také svět pro duše nevinné měl jenom útržky a úsměšky, nicméně v nebesích jim uchystána odplata, kdež v nevinnosti následovati budou Beránka bez poskvrny, prozpěvující před trůnem jeho novou píseň, kterouž nikdo jiný zpívati nemůže. „Čím my teprve v budoucnou budeme, tím už vy duše nevinné jste. Vyť už kráčíte v těle oslaveném na pozemsku, nemajíc na duši nižádné poskvrny hříšné, a v čistotě-li setrváte, andělům jste připodobněny.“ (Sv. Cyprian.)

O vy ubozí chlipníci, recete, čím jest veškera vaše rozkoš a slast chlipná oproti radosti a slasti nevinných duší? Slast vaše hříšná jest pouhý sen, který se vám promění ve hrozný žal, sotva že ze spánku hříšného procitnete. Čím jest veškera tělesná rozkoš a slast, ne-li pouhá pěna, kteráž sice zdá se sladkou, pokud ji zakoušíš, ale sotva že ji užiješ, ihned také mění se v hořký peluň. Čím jest veškera krása tělesná, ne-li prachem a blátem? Uplynula vám na zemi všechna pravá radost, hřích nečistoty a chlipnosti vám i rozum oslepil i srdce pokazil, žeť pravé radosti ani poznati, ani pocítiti nemůžete. Růže libovonné pokaždé z jara v nově prokvetají, ale růže vaší nevinnosti zmařené, nikdy více se nerozvíje. Pahrby a lesy z jara opět se rozzelenají, ale vaše nevinnost zmařená už vícekrát neožije. O kéž alespoň křesťané vznešenost, velikost a znamenitost panické čistoty poznali a všemožně také jí sobě vážili! — Ale co u Boha jest nejvíce v lásce, to právě svět nejvíce nenávidí, a tak jest i s panickou čistotou.

2. Jakož útlým jarním květům nejdno hrozí nebezpečí, a jakož třeba před mrazem a mrazivými větry je chrániti, tak také panická čistota má nejvíce nepřítele a škůdce, před nimiž musí se míti na pozoru. Jestli panická čistota drahocenným pokladem ve vetché a hlíněné nádobě.

Napřítelem a zhoubcem panické čistoty jest popředně vlastní tělo, porušeno prvopočátečním hříchem. Žádostivostí tělesnou bývá člověk váben ku zlému. Kdo velmi tělu svému hovoří, přes příliš jí a pije, nespadne čistotu uchová. Víno a mladost jsou dvě lakadla žádostivosti. (Svatý Jeronym.)

Nebezpečnoství přináší a působí panické čistotě také nestoudný oděv. Neboť osoby, které nestoudně se odívají, chtějí se očím zalíbiti a proto krásu jako osidla vystavují na odív. Proto Duch svatý napomíná: „Odvrať tvář svou od ženy naličené, a nepohlížej na cizí krásu. Neboť pro krásu ženskou ne jeden zahynul, a z ní žádostivost jako oheň povstává.“

Jistou záhubou panické nevinnosti jest nevázaný život nynější mládeže, kterážto žijíc bez bázně a kázně, nedbajíc Boha, jest nenepodobná plachým motýlům a ohyzným housenkám, kteréž zelenou okrasu stromů ožirajíc, ošklivou pavučinou je oprádadají, měnice květnatě luhy v pustiny, utěšené kraje v holé pouště.

Zrostlí mladici při práci dnem i nocí takovými řeči se obírají, takových skutků se dopouštějí, o kterých i mluvit mezi křesťany nechvalno. Mladí lidé často tak nenucené a bohaprázdno sobě vespolek vedou, jako by šesté přikázání nemělo již pražádné platnosti.

Proto jsou nynější časové nenepodobní kruté zimě, v nížto neužíš si jedné svěží květinky, nijednoho zdárného plodu. Ušlechtilý květ nevinnosti u mládeže opadáva, a andělská nevinnost mrazivým větrem pokušení běře za své. A nebudou-li lidé o to dbáti, aby se polepšili, nebudou-li opět zdrženlivostí a čistoty pilni, pak chlipnost jako kdysi všeobecná potopa veškeren svět zahubí a zničí. O žádném jiném hříchu v Písmě sv. nečteme, že by Pán Bůh byl řekl: „Lito mně, že jsem člověka stvořil“, leč o chlipnosti, pro kterou Bůh veškeren svět potopou zahladil. (Sv. Jeronym.)

A snad také i my příhodné doby milosti Boží až do poslední chvíle chceme zneužívat? Snad i my chceme s napravením života odkládati až na onu chvíli, kdy Pán přísně bude trestati přestupníky zákona svého?

3. Svrchovaný už nyní čas, abychom se polepšili, dříve než mra nepravosti se naplní. Nutno předně, aby manželé dbali zdrženlivosti, by tak byli živi, jak svatá víra nám prikazuje. Nutná toho potřeba, by rodiče ditky své v nevinnosti odcho-

vávali, by slušně je šatili, a aby před zlou společností je chránili — třeba, aby také hospodáři a hospodyně udržovali kázeň mezi čeládkou, aby jim nedovolovali osklivých šprýmů a chlipných písní, jimiž ku hříchu bývají sváděni, zvláště děje-li se tak u přítomnosti nevinných dětí. — Nezbytně třeba, aby také jinoši a dívky dle příkázání Božích se řídili, aby zanechali chlipných žádostí a zdrženlivě a čistotně živi byli. Tou měrou jaro panické čistoty znova mezi námi rozkveté, obnoví se blahé doby svatě nevinnosti, rozmnoží se počet synů a dcer Marie Panny, kteráž jest královnou všech čistých duší, ale která jest také zároveň útočiště těch, kdož svatou nevinností ztratili, pakliže k ní s prosbou se utíkají.

III.

Žiltě v Americe v říši Mexické před časy bohatý jinoch španělský, kterýž se rád modlival, zvláště Marii Pannu ctíval. Oblíbil sobě jistou mexikánskou ženštinu, která byla sice sličné tváří, ale za to hrušné a šeredné měla srdce. Zhusta naříkával mladík nad svým hříšným životem, leč nikterak nemohl se vymaniti z osidel, jimiž robsko chlipné mladíka upoutalo. Poznávši nešlechtnice, že jinoch nyní zhusta navštěvuje chrám Páně, a sám nad sebou vzdychá, obávala se, že by snad ji mohl dáti výhost, a proto usnesla se na tom, že jinocha zprovodí ze světa, by mohla jeho jmění sobě přivlastniti.

Když před slavností na Nebevzetí Panny Marie odpoledne do chrámu Páně se ubíral, usnesla se na tom, že mu připraví sladké vody, kterou mladík rád pil, a že dá do ní jedu. I postavila plnou sklenici takto připravené vody se smrtenosným jedem na stůl do světnice jeho, aby večer mohl se po svém obyčeji do syta napít. Uzřev nápoj lahodný, uchopil sklenici do ruky, a už už podával ji ústům — ale tu mu napadlo, že jest přísný půst před svátkem Panny Marie. Rychle vodu od úst dává, přemáhá chtivost svou, vodu stává na stranu, doprošuje se vroucně Matky Boží, by z kalu hříšného jej vyvala. Druhého dne vidí udivený mladík, že voda jest černá, diví se tomu nemálo; ihned padá na kolena, díky vzdáváje Pánu i Marii Panně a zavolav nestoudnou ženštinu, volá: „Utec nešlechtnice, ať nemusím tě žalovati, ale čiň pokání, bys také trestu věčnému ušla!“ — Uprehla, a jinoch opětne poutivě byl živ. Hle, kam nečistá láska

přivádí. — Vizte též, kterak účta Marie Panny může člověka před časnou i věčnou záhubou uchovati každého, kdokoliv hlasu svědomí ještě úplně neohlušil a bázně Boží úplně ze srdce nevyhostil, sotva že známosti chlipné zanechá a ku pokání se utíká.

O vy ubohé svedené duše, kteréžto ve krutých poutech chlipné lásky stenáte, roztrhněte bez prodlení pouta hříšná, obraťte se k Marii Panně, a shledáte v ní mocnou přímlyvkyni u Boha: Marii Pannu, Matku Božské milosti, kteráž vás zase s Ježíšem smíří, polepšíte-li se, a budete-li opravdové činiti pokání. — Radujte se však a plesejte zvláště vy čisté duše, následující Matku Páně nevinností a čistotou panickou. Ochraňujte a opatrujte růže svatě čistoty potud, až vám z nich andělé uvijí věnec slávy nebeské. Amen.

M. Ant. Slomšek.

O katakombách vůbec, zvláště římských.

Dle Gsell-Felsa a j. podává *B. Hahl*, děkan Hořícký.

Před branou sv. Šebestiana (San Sebastiano) v Římě táhne se ku straně jižní stará hlavní cesta, zvaná Via Appia (cesta Appiova); tu kaplička: „Pane, kam jdeš?“ z legendy ze života sv. Petra. Na pravo dělí se stará cesta, Via Ardeatina; na levo blízko nalezá se jeskyně Egeria Kráčíme-li však as deset minut po hlavní silnici, zvané Via Appia dále, uzmíme na pravo tabulku, kteráž hlásá, že tudy je vchod ku znamenitým, nedávno odkrytým katakombám Kallistovým. (Kallistus čili Kalixtus, toho jména I. seděl na stoličce sv. Petra od r. 219—223. Církev koná památku jeho dne 14. října.) Toť ty nejznamenitější v Římě.

Poněvadž katakomby tak důležité a zvláště pro nás, katolické křesťany, velice památny jsou, neboť poskytují obraz života prvotní církve, nebude od místa, něco-li i v tomto katolickém listě zevrubněji o katakombách promluvíme.

Katakomy (dle řeckého znamenají: spolu čili kolem spáti, odpočívati, tedy ložnice, odpočívadla) jsou v pravdě ze všeho, čím starý Řím honositi se může, to nejpuvodnější a tudy nejznamenitější a nejzajímavější. Založeny jsou na všech hlavních silnicích v okolí Říma, na cestách, zvaných konsulárních, u vzdálenosti jedné,

až tři vlašských mil (čtvrt nebo půl hod. od Říma). Jsou to podzemní krypty, dle jistého plánu založené, jež křesťané za společné své pohřebiště ve způsobu podzemních chodeb a komor vykopávali dávali.

Původně slula prý coemeteria (hřbitovy řecky) a jména katakomb dostalo se jim prý teprv, a to vůbec v 9. století; proto prý hřbitov u sv. Šebestiana již r. 600 sv. papežem Řehořem I. Velikým, ad Catacumbas, „u katakomb“ se nazývá, ponevadž prý okolí, v němž se nalézal, „ad Catacumbas“, t. j. „v nížině“ slulo.

Způsob, kterým v katakombách pohřbíváno, byl prý již za starodávna v obyčeji u semitických národů, tedy v Asii, a i v Římě samém prý byly židovské katakomby, kteréž mnohem starší, než křesťanské, býti se zdají (na Monte Verde, před branou Portese); ale u křesťanů nabyly významu společných podzemních krypt, vyznačův jedné víry, tedy významu náboženského, kdežto vše dřívější, co toho druhu bylo, mělo ráz národní, anebo rodinný.

Základem byla bratrská láska a víra ve společné vzkříšení z mrtvých; a ty přeměnily hrob rodinný v ohromné krypty společné, pravá města mrtvých, tak že katakomby znenáhla staly se prvním křesťanům vzbledem ku víře velmi důležitými, a v ozdobách hrobův, jmenovitě ve význačných (symbolických) obrazech a vyrytých průpovědích prosvítá všudež naděje budoucího z mrtvých vstání a života věčného.

Způsobu, mrtvolu pochovávat, t. j. ukládati do země, byla základem myšlenka, že tam za hrobem, všickni budeme jedno, sobě rovni, a věrni-li budeme, rovněž stejní v lásce u Boha; společné hřbitovy tak svaty byly, jako víra ve společné znovuzrození a vzkříšení z mrtvých. Proto zachovávána svatá nedotknutelnost jednotlivých hrobů. O některých katakombách prý jest dokázáno, že nebyly, leč přívěsky ku hrobkám vznešených rodin, kteréž svá rodinná a dědičná pohřebiště na svých statcích vůkol měly. Majitelé čili vlastníci dávali těmto pohřebištím čili hřbitovům také svá jména, jako: Lucina, Priscilla, Domitilla, Commodilla, Cyriaca, Praetextatus a j. Nezámožní používali zařízení římských pohřebních společností, do kterých se jistou peněžitou částí vkupovávali (malým příspěvkem měsíčně) a křesťané nabyli tímto způsobem jakožto pohřební

společnosti právního postavení čili základu (své právní existence).

Když později hroby sv. mučenníkův zvláště ctěny jsou a výroční den jejich utrpení jakožto den znovuzrození pro slávu věčnou (natalitia, narozeniny) zvláště slavně konán jest, o kterémž akta jejich umučení (t. j. zprávy, zápisky) věřícím čítány, při bohoslužbě (liturgii, t. j. při nejdražší oběti) jména jejich připomínána a na jejich rakvích (hrobech) obět novozákonná přinášena jest, staly se i některé změny ve stavbách následkem zařízení toho. Prání věřících, by jedenkrát společně se svatými mučenníky z hrobu vstali, jakož i aby je, přimlouve a orodovníky své, blízko u sebe měli, působilo, že každý toužil, aby jak možná nejbližší těm svatým ostatkům odpočíval, což nejednou i na samu stavbu ne právě příhodný vliv mělo, ježto i zdi častokrát prolomeny býti musily, čímž staré, původní a prvotné okrasy nezřídka porušeny jsou. Taž myšlenka a víra byla základem, že i u nás hřbitovy kolem chrámů zakládány byly; vznešenější pak v chrámě samém v kryptách odpočívali.

Co do počtu katakomb kolem města Říma, zdá se, že jich ve 3. století tolik bylo, co bylo far, tedy 26. Vypočítalo se, že obsahují kosti asi devíti pokolení a asi půl čtvrtá milionu hrobů; avšak počet katakomb není ještě určen a na jisto postaven; nejsou ještě všechny známy.

Katakomby zakládány ne na zdařbůh, nýbrž dle určitého plánu. Nejprv vykopáno jest jádro, centrum, střed; kolem něho potom dále se pracovalo. Takováto jádra čili střediska později chodbami spojována jsou. Že by katakomby byly se utvořily z opuštěných dolů a jam na hlínu porculánovou (terra pozzuolana), není pravda; přišlo-li se na ně, použito jich, pokud možno bylo, ale původem katakomb nebyly; to možno jest až dosud viděti. — Hroby křesťanův založeny jsou na gruntech geometricky vyměřených, při čemž všeliké smísení se hroby pohanskými již v zásadě vyloučeno bylo.

Nejstarší založení katakomb ukazuje vesměs veřejný vchod se širokými schody, beze všech opatření, jichžby snad obezřetost byla vyžadovala; neboť hrobky křesťanské stály tak, jako pohanské, pod záštitou práva vlastnického. Po zákoně římském nesměly ani porušeny, ni zabráný (konfiskovány), ani prodány býti.

Vzaly-li katakomby původ od krypt

křesťanů bohatých, mohly hroby křesťanů chudých tak k nim se přiřaditi, jako chránění (klienti) a na svobodu propuštění (z otroctví) ku svým ochranitelům (patronům). Bohatí, jako Prætextatus, Calepodius, Lucina, Domitilla a j. vystavěli kryty veliké; vůkolí zaujala klientela.

Když však v 2. století (v 2. polovici) na místo majitelů privátních nastoupila křesťanská osada (církev) s představenstvem v čele, mohla se proti zákonu jen jako pohřební spolek konstituovati, ježto spolky tyto (collegia funeraticia) před zákonem oprávněny byly. Avšak za císařů, církvi nepřátelských, oprávnění toto neplatilo; a právo církve ku hrobkám a pohřebišťům její mohlo snadno v potaz bráno býti.

Nemalý náklad, jehož ku zařizování hřbitovů těchto potřeby bylo, uhrazen býval jednak darováním půdy od zámožných, jednak tím, že mnohé vznešené rodiny záhy do církve přestupovaly; též dobrovolnými příspěvky a odkazy. K tomu měl každý hřbitov svůj sbor hrobařův (fossores), který záhy církevní zařízení obdržel a jimž i mrtvá těla věřících pochovávat, svěřeno bylo. Na stěnách katakomb jest častěji takové hrobaře vypočtené viděti, kterak buď stojí s nástrojem své práce na plecech, anebo práci svou zaměstnání jsou; a právě znázornění okamžiku, kterak netknutou ještě skálu otevírají, patrným jest důkazem, že zakládati katakomby, nedálo se nahodile, nýbrž že dělo se dle jistého plánu a účelu.

Jako jiné hroby, i křesťanské v útě a svatě chovány jsou; nebo po zákoně náležely hrobky ku náboženství (religiosum), hrob pak sám byl posvátným (sacrosanctum). Rozsáhlost naznačena svrchu posvátnými mezníky. Z počátku nebyly hřbitovní prostory ani veliké, ani malé (125 starých římských stop do čtverce) na 800 chodeb; ale šly dvě až tři patra dolů. Dle pravidelného tohoto omezení jest snadno, původní, zákonnou areu (plochu) hřbitova rozeznati.

Ku rozvoji těchto podzemních staveb nemálo přispěla i půda kolem Říma; neboť vulkanický tuff, z něhož se skládá, ty tři podmínky v sobě chová, jež ku podobným pracím nezbytny jsou, totiž, aby kámen dosti tvrdý byl, ale ku kopání a lámání přece dosti měkký, a pak, aby vodu do sebe ssál. Pročež většina katakomb v takové půdě založena jest; nebylo mnoho

práce, ale přece pevnoty dost, aby výkopy se nesetypaly.

Co se soustavy týče, dle níž při katakombách pokračováno, skládají se tyto ze mnohých, přímo běžících chodeb, kteréž v každém značnějším oddělení jednu nebo dvě hlavní ulice tvoří, od nichž křížem v pravo i v levo vedlejší uličky vybihají. Zvláštností těchto chodeb jest, že jsou velice úzký; jsouť některé jen 55 až 70 cm. široky; nejvíce 75—90 cm.; jen málo jich jest širokých na metr; velmi zřídka a jen na krátko bývá šířka 1·20 anebo 1·50. — Stěny a stropy mají svrchu zahnutí elliptické. Založeny jsou vodorovně; poněvadž však jest kolik pater nad sebou, vedou ku spodním schody. Patro nejsvrchnější počíná obyčejně 6 až 7 metrů pod zemí; nejhlubší 18—20 metrů. Největší hloubka, která se až dosud zná, jest v katakombách sv. Kallista, 22 metrů od svrchku země. Avšak v takových hloubkách a při prostorech tak úzkých jest vzduch špatný, a přichází se na půdu, která nepropouští vody. Množství chodeb a jejich se křížování a splétání jest tak znamenité, že slovatný Michele de' Rossi, nyní nejlepší a nejdůkladnější znatel starožitností římských, délku všech na 120 geogr. mil udává.

(Pokračování.)

Nepořádné milování kazí Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje Fr. Čapek.

(Pokračování.)

Z Holubova statku ruku v ruce jde s Verunkou Pijáckův družba, a za nimi hlavou k zemi svěřenou kráčí Holub hospodář. Verunka má nové šaty a na řeč panáčka a města mnoho neodpovídá. Buď neví, buď se stydí jako pravá selská nevěsta. Ženské na návsi rázem oněměly. Překvapilo je to, že Verunka jest zase v novém hedbáví, i toho, že ji také pozvou žádá z nich do smrti se nenadála. Než se vzpamatovaly trvalo to dlouho a Verunka s družbou byli již v hospodě.

Sotva tam zmizeli, padla rána z ručnice na znamení, že průvod se hne. Že družba se slečnou Tonou jako nevěstou jest v prvním páru, každý z čtenářů si domyslí, pak vypomočený s družičkou a pak ti ostatní. Jediná Verunka nemá páru. Přebíhá od jednoho k druhému a ženské na

návsi jí to přejou. Pijáček, aby to měl slavnější, byl také u starého Chomáta, aby mu všemi zvony zazvonil, až půjdou do kostela a z něho, jako se zvonívá, když přijíždí do osady zástupce pana biskupa pan vikář na visitaci a zkoušku. Když Chomát nechtěl, zašel si k panu faráři, ale ten také nechtěl k tomu svoliti, ač Pijáček nabízel od zvonů do záduší dosti slušnou summu. Však on ví proč mu toho pan farář neudělal! Jest zapřísažlým nepřitelem pokroku, školy a učitelstva vůbec, a kdyby mu ten kněz za to stál, dal by jej do novin. A kdyby byl mstivým, udal by ho u nejdůstojnější konsistoře, že záduší o ty peníze zkrátil a za to jistě, ba snad až do smrti ve Vitíně by si poseděl. Nezvonili mu. — Ba ještě více! Při mši svaté pan řídící varhany nehrál. Pijáček ví také proč. Pan řídící má na něho svrchu, že jej nepozval na svatbu a snad i proto, že dostal slečnu Tonu za ženu. Ostatně prý jest „punčocha“, která se bojí hodinu školy zanechat, to on jest jiný chlapík!

Rozhodný jest to den, den kopulace pro ty, kdo v svazek manželský vcházejí. Jak se vydaří to jest u Pána Boha. Toho především mají snoubenci pozvati si za hosta a Jej za požehnání prositi. Bez Božího požehnání marné jest lidské konání a nebude-li Hospodin oštrihati domu, marné se namáhají lidé v něm. Aby ale Pán Bůh pod krov se svým požehnáním zavítal, musí býti příbytek čistotně upravený. To srdce lidské prosto musí býti hříchu a viny a vyzdobeno ctnostmi. Kdo skroušeně se vyzpovídal a přijal tělo Páně a pak tu sedmou svátost v pobožnosti a bázni Boží, chrání se i na dále hříchu, zvláště smrtelného. Ten může býti jist po celý život svůj pomoci s hůry nebeské, Boží. —

Pijáček i Tona se zpovídali a k stolu Páně přiklekli, zdali však jako zbožní křesťané, aneb jako onen z apoštolů, který také přijal tělo Páně a to ze samých svatých rukou Božského mistra a přece svatým se nestal, to nikdo neví, jedině vševedoucí Bůh, který zpytuje ledví i srdce naše. Člověk se mýlívá, zdání lidské klamává, ale vzdor tomu s jistotou počtářskou o nich by říci mohlo i dítě, že mnoho kajivosti a v srdci skroušenosti nemají. Jinak zajisté chovali by se na cestě do chrámu Páně i při posvátném úkonu a zanechali by vtípy své i neslušný smích pro jinou dobu a na jiné místo.

Po vykonání sv. obřadů vychází svaatební průvod z kostela. Tona přestala býti

slečnou a jde se svým panem Pijáčkem. U kostela přijali je objednaní hudebníci a „v marši“ vedou je do Matesovy hospody. Verunka vykračuje si pyšně a statně podle taktu. Její společník nemůže se s ní shodnouti, proto zůstává o čtvrt kroku pozadu. Jest to Šimek dohazovač, který čekal venku s hudebníky a ten hudbě nerozumí. Verunce stále povídá, jak jest krásná i dušuje se jí na to. Verunka však mu říká, aby mlčel, že krásná jest jenom Panna Maria. Šimek tvrdí proto, že jest ve Vitíně nejhezčí a o kolik hezčí než paní Pijáčková. Jemu může věřit, on každou hned nepochváli.

Dorazili na místo. V hospodě ve velké světnici již bylo prostřeno, tedy za stoly se posadili svatebčané, jak komu družba místo naznačil. Nosí se jídla i pivo vyleželé, každý jí podle chuti a co mu napadne, to povídá.

Pojednou hovor trochu hlučný utichl a každý napnutě hledí k prvnímu stolu. Pijáček obdržel po poslíčkovi veliké psaní. Co asi v něm stojí psáno, že se mu třesou ruce a že bledne? Družba zpozoroval tuto všeobecnou zvědavost a mrknuv okem do psaní volá:

„O jaké to vyznamenání! toť jest přání od pana purkmistra z krajského města!“ Obrátiv se k Pijáčkovi volal pln nadšení: „O dej se objati šťastný synu! kterému se takového štěstí dostalo! Pánové, přátelé, já konstatuji veřejně, že hrdý jsem přátelstvím tohoto muže, který má s tak vynikajícími osobnostmi milé spojení, které mu tisícové ze srdce závidějí. Purkmistr z krajského města pln pokory přeje mu štěstí a dlouhé panování. Za příkladem tohoto vzácného pána i já též znova přeji štěstí a dlouhý věk a pozvedám proto pohár tento a volám Pijáčkovi a jeho mladé paní hřimavé „Na zdar!“

Málo kdo z hostů věděl, co činiti; družba ve všem obratný ihned dodal: „Pijte jim na zdraví!“ a tu již věděli, co činiti, chopili se sklenic, vyprázdňili obsah jejich, někteří až příliš upřímně. Hudebníci spustili nějaké „fanfary“.

Pijáček se děkoval všem a zvláště svému příteli, družbovi, písaři z města. Prokázal mu službu více než přátelskou! Nebo, co by asi říkali ti, kteří tak hlučně mu připíjí, kdyby zvěděli, že to veliké psaní nepochází od krajského pana purkmistra, ale od pana c. k. okr. školního inspektora, kterým dostává „propuštěnou“ a ze služby školní jako výpomocná síla na

dobro se propouští? Ale při tomto neštěstí jest to veliké štěstí, že psaní přišlo dnes a ne včera aneb ještě dříve před kopulací. Nyní jest již ruka v rukávu a on ženat a tudíž na každý pád na nějaký čas do budoucnosti kryt, pokud stačí věno ženino.

Po chvíli družba zase mluví: lituje přítele svého, že tráví dny života ve Vítině, kde neoceněn a nepoznán jest zapadlou pod mraky hvězdou, skřivánkem v zimní krajině. Napomíná jej dále, aby se vzmuhl a vlohy své neobyčejné vynaložil za blaho vlasti a národa ve vděčném povolání. Pijáček zase mu děkuje, že otevřel mu právě dnes oči, že on, ne k vůli sobě, ale k vůli své paní, aby nehynula bidně, jako bylina zasazena v lůžko tvrdé, zbavena paprsků blahodárného slunce, na venkově — hned zítra ze školní služby se poděkuje a co nevidět do krajského města přesídli. Slečna Tona, paní Pijáčkova jest s tím úplně srozuměna a hrdě a sebevědomě kol sebe na svatebčanky pohlíží. — Po hostině stoly se vyklizejí, bude taneční zábava. Již hudba spustila a kvapík otevřel Pijáček se svou paní.

Ve výklenku u okna u malého stolu sedí naši staří známi: Doubek, Soudek, Šimek dohazovač a k nim přisedl si i Holub. Tanec prý nemiluje, má mladá léta za sebou a k tomu pro nebožku ženu smutek. Ostatní též nejsou přátely tance, jediný Šimek rád si ještě skočí, a kdyby mu Holub dovolil, vyvedl by jeho Verunku, aby nevystála v podlaze jamku. Holuba to těší, že Šimek jest tak zdvořilý a nenamítá ničeho, půjde-li Verunka s ním. Verunka šla a Šimek s ní lítá a při tom do uší jí napovídá, jak náramně jest šťastný a blažený u ní. Bude si tu chvíli do smrti pamatovati a Verunce za to na památku něco přinese. Verunka neodpovídá, vidí že Holub oči z nich nespouští, bojí se jej rozhněvati. Po tanci děkuje se Šimek Holubovi a Verunku jako tanečnici vysoko vynáší. Pak přisednuv těsně k němu šeptmo mu přeje, že nejkrásnější děvče dostane za ženu. Jest hezká a co hezké přirozeně všecko k sobě táhne, proto si musí dáti pozor, aby mu v reviru nikdo nepytlačil. Holub s nevolí chtěl jej odbýti, při posledních slovech Šimkových se ale zarazil. Po chvílce táže se jej důvěrně, co mu to mohlo jen napadnouti. Šimek se omlouvá, že nyní ve světě nemůže se věřit, a prosí Holuba, aby se nehoršil, znepokojiti jej nikterak nechtěl. Holub ale stojí na svém, aby se lépe vyjádřil. A tu Šimek učiniv

vážný obličej ujišťoval, že jen jako přítel upřímný a věrný mluví a přece tu bolestnou ránu mu zasaditi musí a varovati jej před vlastním synem. Ví to jistě na svou duši, že Tomeš, syn jeho jest jeho sokem a po Verunce pase.

Holub se otrásl leknutím a maně po sklenici sahá. Děkuje Šimkovi a radu tu mu nezapomene. Více slyšeti už nechce. Nyní vykládá si Holub v duchu upřímný zármutek Tomšův pro nebožku matku jako bolest zhrzené lásky, jako výsledek marného toužení. Nešťastný Holub, kdyby věděl, proč mu toto Šimek nalhal, on by se zhroutil jeho černých a ničemných záměrů. —

Doubek dnes o hru nestojí, jej baví dosti bělovlasé děvče, jeho dcera a Holubova nevěsta. Přeje jí toho štěstí, jest její otec a Verunka se k němu hlásí. Proto jej mnoho nemrzí, že musil dáti Šimkovi novou směnku za tu, kterou mu byl podepsal po pohřbu staré Holubky. Ani si toho nevšímal, že Šimek starou směnku mu nevrátil.

Soudek popíjí a jest zádumčivý. Snad myslí, kdy Liduška jeho dostane se pod čepce, snad na úroky, které jest mu platiti, snad dokonce kdy mu zabubnují, snad — — Nikdo o něho nedbá, panuje všeobecné veselí, každý se cítí spokojeným zde a na návrat domů teprve kohoutí zpěvem svým připamatovali veselé hodovníky.

Časně z rána po Pijáčkově svatbě ve Vítině vše jest na nohou, jako by sto ran z kanonů ze spánku je vyburcovalo. Mluví i šeptají si lidé velkou novinu, jeden druhého se ptá, ví-li již o ní.

Na místo pana Pijáčka přistěhoval se s večerem mladý a zkušený učitel. Ale to občanům Vítinským nyní mozkem nevrťá, kterak se to jen státi mohlo, když Pijáček ze služby ještě se nepoděkoval. — Co je zajímavá, ba až do ustrnutí přivádí jest, že Soudkův statek jest prázdný, jako po vyhoření. Soudek pryč, jeho žena pryč, Liduška jest pryč, jediný pohůnek zůstal ve statku a ani ten neví, kam se za noci poděl jeho hospodář s rodinou. Lidé na něho dorážejí otázkami, ale Toník ničeho neví. Odstěhovali se, odešli a on toho nepozoroval, nedali mu s Pánem Bohem.

Statek Soudkův nezůstal dlouho prázden. Přijeli tři páni z města, slavná komisse, kde co bylo svázali, na vůz naložili nebo odvěkli a Tonika zanechali na statku samotného, aby ho hlídal za veliký plat.

I u Holubů se diví, že Soudek s rodinou ze vsi jako duch zmizel. Nikdo se ani ve snách neuadal, že to tak vyvede. Nechtěl čekat, ani vidět, ani slyšet, kdo statek ve veřejné dražbě koupí. Nechtěl zůstat tam za dělníka, kde dříve dělníkům sám práci dával, ani pracovat v místě, kde mohl, kdyby byl opatrnějším, sám jiné k práci pobízeti. Hádají, že asi při dvoře někde službu přijme.

Panský, neb poplužní dvůr vůbec bývá útočištěm všech na mizinu přišedších rolníků a na cizím obyčejně hospodaří dobře, kdož ve vlastním toho nedovedli.

Tomášek v duchu i srdci cítí vřelou soustrast s Liduškou. Nyní jest přes hory a doly a ty modré oči její s ní. Verunka vidí, že Tomášek jest smutný a myslí si, že as proto, že nebyl u Matesa. Aby jej více pošádila, vypravuje mu, jak se tam vyskákala. Holub starý také vidí, že Tomášek není nějak v dobré míře, a myslí si, že jej mrzí, že tam nebyl, když Verunka tančila, aby se točil s ní. Při této myšlence, jako by mu něco trpkého padlo do srdce, vzpomněl i na slova dohazovače Simka, a již nemůže na Tomáška dobře se podívat, ba ani na Verunku, že Tomáškově se směje. Co mu padlo v srdce, když za řeči s Verunkou viděl Tomáška smutného, to bylo plodným semenem, hozeným v půdu dobrou. Ujalo se, pučelo, rostlo silou takorůžka čarovnou, takže srdce okamžikem hrozilo mu puknouti.

Takové seménko jest z pekelné zahrádky a ďábel rozsévá je často a rád v těch domech a rodinách, kde svornost a pokoj domácí panuje, má-li tam jen na chvílku přístupu. Říkame mu žárlivost. — Žárlivost jest náruživost nejhoršího způsobu a nejpálčivější. Povstává z pranepatrné příčiny. Jediný pohled, jediné slovo, jediný pohyb, jediná zpráva od někoho donesená stačí, aby člověk zbaven byl poklidu duševního, naplněn stálou bází o předmět oblíbený, o který se s nikým jiným na světě dělit nechce.

Žárlivec trápí bez příčiny jiné a ještě více sebe sama. Žárlivosti se člověk zbaví zřídka, ona provází jej vždy a všude jako černý stín, ani v noci odpočinouti nedá. A Holub nyní byl žárlivým, žárlivým na vlastního syna, syna hodného, dobrého Tomáška — ubohý Holube!

Po několik dní Holub ze statku ani nevycházel. Když byl Tomášek z domu, bylo mu lehčeji, jakmile se ale vrátil byl

ihned nevrlý, málomluvný, zamyšlený. Poznával dobře, že Tomáška potřebuje, i to ale uznával, že by lépe bylo, kdyby byl z jeho statku, třeba na věky pryč. Co jest mu činiti, co voliti? Má jej dáti jinam do služby? To nemůže býti. Lidé by řekli, že pozbyl rozum. Má jej oženiti? To těžká věc, nezačíná-li Tomášek sám. — Doma jej nechati a stále se znepokojovati? O Bože, to také ne! On snil o životě pokojném a radostném po boku Verunkině a nyní vlastní syn chce mu radost zkaliti! Avšak ne! Verunka miluje jen jeho, proto bude také jeho a on její, — budou svoji!

Žárlivost tato urychlila však kopulaci hospodáře Holuba s Verunkou, Doubkovou dcerou. Na radu pana faráře oddáni byli spolu ráno přede mší sv. ve vši tichosti. Nikoho krom svědků nevzvali. Jediný dohazovač Šimek se dostavil a přinesl Verunce svatební dar. Verunka si vzpomněla, že jí ho slíbil u Matesa o Pijáčkově kopulaci a byla ráda, že slovu dostál. I Holub si vzpomněl, co mu tenkrát Šimek v ucho našeptal, ale ihned myšlenku zaplašil; vždyť nyní Verunka byla jeho ženou před Bohem i před lidmi, Bůh je spojil a co Bůh spojil, toho člověk nerozlučí! Toť i Tomáš dobře slyšel!

Rozjímal po krátkou dobu o svátosti stavu manželského, o jeho nerozlučitelnosti i o tom, co v chrámu Páně slíbil. Dnes to slíbil ve svém životě podruhé, druhé své ženě. První věrnost zrušil a což jestli druhá zruší věrnost jemu? Svráštil čelo, zasmušil se. Pekelná bylina žárlivost začala kvést v srdci jeho. V ten den, kde přestala býti láska jeho k Verunce hříchem, kdy skutečnilo se dávné přání a touha jeho, na který se dlouho a dlouho těšil, neměl pokoje. A proč ne? to povídá Isaiáš, prorok Boží, třemi slovy: „Není pokoje bezbožným.“

Na večer Tomáš ze statku se vytratil a zašel na rov matky své a pověděl jí změnu ve statku. Modlil se k matce za otce, aby přimlouvala se v říši nebeské, aby nevyplnilo se přísloví: „nepořádné milování kazí Boží požehnání,“ aby trestající ruka Páně nedotýkala se otce jeho. Syn modlí se za život otce, a otec, ten doma si přeje, aby Tomáška ani na světě nebylo.

(Pokračování.)

Obrázky z církevních dějin bosenských před příchodem Turků.

(Pokračování.)

Slibují též, že budou nositi šat dlouhý, zavřený a nikoliv barevný, také že nebudou výlučně říkati si „křesťané“ nýbrž bratři. (Ex Innocen. III. Regest. Vol. II. fol. 80 Bolan docum. 2. Dále sluší dotknouti návrhu legatova o rozmnožení biskupství a obsazení biskupské stolice latiníkem.

Kalín dohrál za přítomnosti legatovy svou katolickou úlohu a po jeho odchodu byl zase starým přívržencem Patarénů, jako bosenská bánové a později i králové vůbec, ač na venek dovolovali i inkvisici i křižácké výpravy činěné proti nim se strany uherské, dobrovolně-li, jest ovšem jinou otázkou. Ale malý tlak zbuzený inkvisitory a křižáckými výpravami minul se účelu svého a vzbudil jenom reakci, kdežto nikoliv přímo proti paterenství namířené útrapy otroctví tureckého, vyhládily sektářství to snad do kořene. Již Honorius III. (1116–1227) poslal zase do Uher svého kaplana Akoncía r. 1221 a dal mu za úkol bojovati protikacířům za syna Kulínova rozhodujícím. Měl býti hlásán proti nim kříž, avšak legat podjal se úřadu obtížnějšího, úřadu apoštolského a pracoval v B. tři leta, ale s výsledkem nevelikým a na konec odkázal pokračování, v díle svém, prve nežli zemřel, Ugrinovi, arcibiskupu Kološskému, za něhož nejenom slovem, nýbrž i mečem měli kacíři přiváděni býti na dobrou cestu. Ugrinovi ve věci této vydatnou pomoci byl zbožný Koloman, král slavonský, zároveň od Ondřeje II. ustanovený správce Bosny až do r. 1241, kdy padl v boji proti Tatarům. Nebylo však úradkem Božím, aby apoštolování mečem bylo požehnáno a proto nepomohly ani výpravy křižácké ani sliby činěné od krále Ugrinovi, že všechny země, kde paterenství vyhladí, přiděleny budou k jeho diecési. Papež Řehoř IX. (1227–41) nevida nijakých výsledků odeslal do Uher legata Jakoba Pekoraru s rozkazem aby vypátral, proč přese všechny práce kacířství dále trvá a tu objevilo se, že podařilo se Patarénům vlákati do svých tenat kreševsského biskupa Daniele. Rozumí se, že zbloudilý biskup byl sesazen 1233 a počato s vyjednáváním o vyzdvížení nových stolic biskupských.

Až posud byl v Bosně od časů Bély II. jenom jediný biskup sídlem v Kreševě a r. 1236 bylo pryč sídlo jeho přeneseno

do dnešního Serajevá. Výše uvedený Koloman daroval biskupství bosenskému Diakovar, kde také byla kapitula — ač zbyla-li jaká ve středu Bosny vůbec — a sem přesídlilo se biskupství až po vpádu tureckém snad právně, fakticky však měli již dávno před tím asi od Bely IV. (1235–70) biskupové bosenská své sídlo v Diakovaru — blíže královského dvora uherského, — a tak zůstalo to, i když Klement XIV. spojil s biskupstvím bosenským biskupství srémské, odkud pak sluje biskup diakovararský až po dnes biskupem bosenským.

V krajinách dnešní Heregoviny a okolí byla tři sídla biskupská v Duvně, Mostaru a Trebinji. Biskup kreševský či bosenský byl podřízen arcibiskupovi dubrovnickému, ač nikoliv neustále až do r. 1233, od r. 1247, jak uslyšíme koloskému až do pontifikátu Pia IX., kdy vřaděn byl pod metropoli záhřebskou. Trebinje vyhlášena byla Alexandrem II. 1061 za podřízenou antivarské metropoli a později Řehořem XVI. dubrovnické, a dva zbývající episkopáty poslouchali metropolitu spletského.

Již Ugrin obíral se myšlenkou povolati do Bosny na vinici Páně dělníky již jinde osvědčené a obrátil pozornost svou na nedávno vzniklé řády sv. Dominika a sv. Františka; jeho touha měla brzy státi se skutkem, neboť papež rozhodl se, že dá chudé Bosně také chudého biskupa a chudé kněze, kteří by pro Kristovo učení své síly a vlohy ano i život svůj rádi obětovali a jmenoval dne 17. října 1234 dominikána Ponsu Jana, přezvaného dle rodiště Wildhausenu, biskupem pro Bosnu. Jan zdráhal se sice, ale na repliku papežovu poslechl a dvě léta procházel po té Bosnou rozšiřuje s několika druhy světlo pravého učení Kristova. Přišli také Menší bratři — již r. 1235 mluví Wadink zde o kustodii — a přiložili ruce k dílu. — Jan Ponso byl teprve po tuhé práci r. 1238 na bosenského biskupa posvěcen, ale brzy, již po dvou letech vzdal se svého obtížného pastýřského úřadu ovšem že maje dovolení papežské, ku veliké radosti Bogomilů, kterým i bán Ninoslav (od r. 1233) velmi byl přátelským. Rok po té přihrnula se i na Bosnu tatarská záplava a obrátila zemi v poušť. Po odchodu Tatarů vrátil se nový biskup Aimo do země zarmoucen vida tu spoustu; co vykonali Koloman a Jan biskup za let předešlých, bylo zničeno, kostely spáleny, kláštery pobořeny, za to však v Bosně a v sousedních krajinách narostlo množství nevěřících, že se celá

země jako pustá a nepřístupná v černé zavlala, naplněna jsouc trním a kopřivami. Aimó učinil o tom relaci do Říma a Innocens IV. (1243—54) poručil Bosnu péči arcibiskupě Kološského Benedikta. Podniknuta tedy nová křižácká vojna asi před r. 1246. Bán Ninoslav, opřev se vojskům uherským, obžalován byl Benediktem i Belou IV. v Římě, jakoby byl tajným Bogomilem. Papež svěřil vyšetření té věci sešskému biskupovi, protože jeho diecése hraničila s bosenskou bānovinou a představenému řádu františkánského ve Spletu, jenž s bratry svými z Bosny ve spojení byl, a ti vyšetřili, že bán Ninoslav zůstal katolíkem, že jenom na obranu vlasti své vzal vojska bogomilská z příčin politických na pomoc. Biskup kološský byl 1248 výzván, aby Ninoslava neznepokojoval. Za to, co Benedikt v B. vykonal chtěl nad biskupem Aimonem právo metropolitní. Aimó sám podporoval žádost jeho, a ač arcibiskupové dubrovničtí až posud nevzdali se svého starého práva, byla o tu věc papežem ustanovena komise, v níž nad právem historickým podržely vřeh důvody opportunismu třeba že s přivolením starých metropolitů. Listem ze dne 26. srpna 1247 poroučí papež komisi, aby, najde-li vše tak, jak jemu dříve bylo předloženo, podržila církev bosenskou metropoli kološské.

Nedlouho po té zemřel Ninoslav, a ač zanechal po sobě i bratry i děti, nedostaly se nikdo z nich na bānskou stolicí. Králové uherští využítkovali úmrtí tohoto a podrobili si Bosnu více a proto svěřovali od té chvíle název vévody bosenského některému členu svého rodu a dosazovali do správy zemské lidi, kterým prvu starostí bylo obohatiti se. Jisto jest, že Béla IV. dal bosenskou bānovinu svému synu, který ji opět spojil s královstvím slavenským; jisto jest dále, že po smrti obou Belů, otce a syna, Štěpán IV. 1272 správu B. svěřil synu svému Ladislavovi, jenž si o řádnou vládu mnoho starostí nepřipustil. — Biskupové Roland, Ondřej a Tomáš, kteří za tohoto století v B. se jmenují, bývali často voláni na dvůr královský a tak i se strany církevní ponecháváno bylo Bogomilům dosti volnosti. Až r. 1278 poslal Mikuláš III. biskupa a kardinála sv. Marie „in via lata“ ke králi Ladislavovi, aby rozhodně postaral se o vykořenění křivověrstva a utvrzení nauky katolické. Ladislav a matka jeho slíbili to a tato přijala také jméno vévodkyně mačvanské a bosenské, ale nepřilísná snaha prvního a slabé síly rukou vévodkyních ne-

prispěly mnoho ku zdaru věci žádané. Zatím dostal se v sousedním Srbsku na trůn Štěpán Dragutin, syn Štěpána Uroše Velikého (1275—1321), jenž jest jedním z těch několika málo srbských vládců, ano snad jenom jediným, který pozitivě, bez tajných příčin a zámyslů sprátelil se s církví římskou zvláště prostřednictvím matky své Heleny. Asi r. 1282 vzdal se trůnu srbského ve prospěch bratra svého Miljutina ovládl Srēm, Mačvu a Braničevo a rozšířil odtud panství své na škodu uherskou přes východní Bosnu až na levý břeh řeky Bosny. Jsa ve přátelství s Římem, těžce nesl vida v nové části země své polo zbořené kláštery, kněžstvo schudlé a všude bující kacířství. Proto zakládal nové chrámy, opravoval konventy a kněžím, nejenom že dovolil slovo Boží svobodně hlásati, nýbrž upozornil arcijahnem barským sv. otce na nedostatek kněžstva, žádaje o nové missionáře. Mikuláš IV. 1288—92, dříve dalmatský Františkán, s radostí snažil se vyplniti žádost Dragutinovu dav rozkaz slavonskému provincialovi, aby odeslal do zemí Srbsku podrobených bratry učené a znalé domácí řeči srbské s 2 inkvisitory. Zasluky Františ. uznány byly Bonifaciem VIII. 1292-1303, jenž obnoviv list Mikulášův rozšířil františkánské missie přes Srbsko, Rašii, Istrii a Chorvátsko. Málo však známo jest o biskupech bosenských, čím tito by přispěli na upevnění katolicismu. Po výše jmenovaném Ondřeji nastoupil Tomáš, a když r. 1301 nástinou smrtí Ondřeje III. v Uhrách nadešly zmatky a boje o korunu, byl bosenským biskupem stranník a kancléř českého králevice Rudolf, jenž však již r. 1303 se svou kapitolou přešel na stranu Karla Roberta. Jiný přívrženec tohoto Augustián Řehoř nastoupil na stolec bosenský asi r. 1308, vzdal se však své důstojnosti již r. 1304 a po dvou letech po té i jeho nástupce Benedikt Guicciardi, tak že biskupství bosenské svěřeno bylo biskupovi svačskému v Srbsku a když tento brzy zasedl na stolicí dubrovnickou, byl v B. jmenován Petr z řádu sv. Dominika, jenž až do r. 1334 v čele své církve stál. I tito biskupové sídlili v Diakovaru a zdědili již po svých předchůdcích jenom slabý dozor na svěřené sobě stádo.

Než horlivá tato snaha Dragutinova nepřinesla ovoce tolik, co přinéstí mohla. Také v sousedním Srbsku skončilo se všechno vyjednávání Miljutinovo s papežskou Stolicí o jednotu listem Jana XXII. 1318, kde Miljutin nazývá se zjevným rozkol-

níkem a nepřitelem víry křesťanské. I v Bosně netrvaly tyto pro katolíky šťastnější časy dlouho. Ladislav IV. postoupil bosenskou bánovinu mocnému Pavlovi Šubičovi, hraběti gradiskému, synovi Štěpána Šubiče, bána chorvátského a dalmátského. Král Dragutin, nemoha se Šubičovi ubrániti, pozbyl opět Bosny, tak že tento od r. 1283—1311 byl pánem Chorvatska a „gospodárem“ Bosny. Ještě za života Pavlova psal se syn jeho Mladen bánem bosenským a předpisoval již od r. 1302 Bosně zákony. Zvláště pak, když Štěpán Dragutin 1316 zemřel, odjal Mladen synům jeho jménem krále uherského i zadní část Bosny a připojil Srěm, Mačvu ke koruně sv. Štěpána. Za Pavla a Mladena bylo símě Dragutinovo skoro zaslapano, ne že by byli snad přívrženci Bogomilů, nýbrž proto, že za válek, kdy otázky politické ovšem rozhodují, málo zkvétati může pravá práce apoštolská. Listem daným 18. července 1319 stěžuje si Jan XXII. 1316—34, že kříži nijaké cti se neproказuje, chválí ctnosti Mladenovy a doporučí mu, aby vyhladil, pokud možno kacířstvo. Mladen svěřil starosti o víru jakémusi Štěpánovi o tu věc horlivému. Když však Mladen neustál zasahovati do práv církevních, osměluje se osazovati beneficia a když ani soukromých zájmů jednotlivců nešetřil a nad to zavraždil skardoňského biskupa za to, že odvážil se míti jiné mínění nežli bán, zdvihla se země proti němu a vyhnala ho do Uher, kde jej Karel Robert, zvěděv o jeho tyrannské vládě zavřel a za nového bána do Bosny poslal Štěpána IV. Lina Kotromanoviče 1322, jenž byl na počátku, soudě z jeho příbuzenstva křesťanem obřadu řeckého, maje matku z rodu Nemanjičů a za ženu Jelisavu, dceru Kazimíra, vévody kujavského.

Nyní zase, když katoličtí misijnáři svobodně svou činnost mohli zahájit, ano když i podpory bánovy mohli nadíti se, znesvářili se sami mezi sebou o to, kdo má v B. právo inkvisitorské, zda Františkáné či Dominikáné. Jan XXII. poslal do B. inkvisitora Fabiana, který ač bylo mu vším způsobem překáženo, apoštoloval s poměrně dobrým výsledkem, zvláště později, když dlouhý spor obou řádů rozhodnut byl ve prospěch Františkánů. Bosenský biskup Petr, jenž Fabianovi velmi byl přízniv, odebral se 1334 k papežskému dvoru do Avignona, aby informoval sv. Otce o stavu své diecése. Průvodcem byl mu kanovník Vavřinec Lorandi. Zde však

biskup zemřel a kapitula bosenská, zvolivši bez průtahu Vavřince za biskupa, předložila svou volbu papeži k potvrzení, nepamenujví, že apoštolským listem z r. 1231 osazování tohoto místa rezervováno bylo papeži. Nicméně byla tato volba potvrzena a Vavřinec posvěcen na biskupa. Co se toto dalo, svěřil Karel Robert biskupství nějakému laikovi. Čeho nadíti se lze do laika u věcech církevních jest na bílé dni. Teprvé když Benedikt XII. v té příčině se ozval, byl puštěn nový biskup do svého úřadu a bán Štěpán s radostí uvedl jej do správy statků biskupských. Ku podivu však netrvalo to dlouho a Štěpánova horlivost začala najednou asi r. 1337 nápadně chladnouti. Pataréni počali zdvihati hlavy, zástupy jich jaly se bořiti kostely a kláštery a bán nejenom že mlčel, nýbrž i pomáhal. Marně popuzeny byly za to proti němu některé rody, poněvadž svár o vůdcovství učinil všecken jejich boj a vzpouru ničemnou. Proto obrátil se papež Benedikt XII. (1334—42) na jinou cestu a poslal do B. generála Menších bratří Gerarda Ottu, aby on tu u bána napravití hleděl, co za méně vhodné uzná. Bán proti nadání vyjel legatovi vstříc, přijal jej velmi okázale, zkrátka bán Štěpán byl od té doby tak horlivým katolíkem jako prve, vyprosiv si jenom pomoc papežskou a uherskou. Někteří připisují předsedu všemnu Štěpánovu ostýchavost a praví, že již dříve dva přibylí sem Františkáné, za pomoci bánova tajemníka, dubrovnického kanovníka Bobaliče, jej poučili, že odřekl se též obřadu řeckého. Činili to bán z přesvědčení či veden jsa politikou, není rozhodnuto.

Z Itálie přišli noví bratři, mezi nimi Ivan a Peregrin a práce kdo ví po kolikáté počatá, doznala nového počátku. Peregrinovi svěřena byla oprava všeho františkánského řádu, úloha, kterou též, pokud poměry dovolovaly, výborně vykonával, třeba že nevyhrál procesu vedeného o desátky s biskupem. Prosil u papeže za pomocníky slovanštiny znalé, zakládal nové kláštery jako diakovský a prosil, aby mohli Františkáné ve školách vyučovati — dle všeho měly to býti nějaké vyšší školy. Pro tyto zásluhy a neméně pro činnost jeho politickou, známo bylo jeho jméno i za hranicemi bosenskými a ohledem na to vyvolila jej kapitula spleťská za arcibiskupa 1348. Ale právě tehda osířel též smrtí biskupa Vavřince a pře-

sazením jeho nástupce B. Ivana do Italie stolec bosenský a tak zachován byl Peregrin i na dále Bosně, kde v díle s dobrým zdarem začatém pokračoval tak, že dle svědectví Ivana Turčanského veliký zástup Patarénů byl pokřtěn.

Štěpán IV. obsadil a ku své říši připojil krajinu Záchlumskou, která s krajem trebinjským tvořila území nynější Hercegoviny. Na počátku slovanských dob naležely tyto kraje většinou s Bosnou ku království chorvátskému, později bylo Záchlumi i kraj trebiňský župou srbskou, až je Štěpán Nemanja 1165 udělil svým bratrům Konstantinovi a Miroslavovi, jichž potomci tak dlouho se spolu svářili, až je bosenský Štěpán vyhnal a jejich kraje 1334 k Bosně připojil.

Nemělo však štěstí dlouho na katolíky se usmívati. Jedenáctého listopadu padl v Srbsku Uroš III. rukou vražednou a na jeho místo dosedl Štěpán Uroš IV. 1336-56 přijímám Dušan Silný, veliký panovník srbský, současný s našim otcem vlasti Karlem. Žel, že ve svých činech a řečích nebyl upřímný, že mohl měřiti se s každým moderním politikem, jenž k dosažení úmyslů svých neštítí se ani prostředků méně poctivých. Známo jest jeho zahrávání si se západem, pokud jej svírali s obou stran sousedé. Učinil mnoho pro velikost říše srbské, ale nestavěl na dobrých základech. K nově dobytým zemím připojil Bosnu s Hercegovinou. Jakmile zde přestala státní ochrana katolíků, nastala stará historie s Patarény, kteří nahražovali co zameškali. Biskupové teprve nedávno vzniklých stolic duvenské a makarské byli schismatiky a kacíři přinuceni k ústupu; biskup makarský ntekl se do Omiše (Almissy), mnozí kněží prchli do Stagna ustanoveného pronásledovaným za útulek, biskup duvenský František Madias uchýlil se do hor, řídě odtud svou diecési. Mezi tím rozžehnal se se světem také starý bán Štěpán 1353 a pohřben byl v klášteře mileševském. Po třech letech odešel za ním i biskup Peregrin a nástupcem tohoto stal se kanovník bosenské kapituly Petr, byv kapitulou zvolen a papežem potvrzen. Petr rád bavil se jako mnozí jeho předchůdci při dvoře uherského krále Ludvíka, býval též v politice velmi činným zastávaje všeho druhu poselstva, začez r. 1376 byl přesazen a za biskupa do B. dostal se o něco později Ivan Marjavič, jenž až do r. 1408 stál v čele duchovní správy bosenské.

(Pokračování.)

Neposkvrněné Početí Marie Panny.

Aj vůkol noc jest čirá;
v ní smutně poutník zírá,
zdaž kmitne světlo jasné,
by k cestě vedlo spasné.

Hle, tam ve temné dáli
dvě hvězdy tiché vzplály:
ty Tvůrce sám tam vehnal,
by jimi světu žehnal.

Ač velkého jsou stáří,
přec čilým světlem září;
z nich jeden pablesk svítá,
tak čistý a tak krásný...
O jak jej poutník vítá!

Tu zlostný vítr duje,
tu černý mrak zas pluje,
i blesk v paprsek bije
a s vodou naň se lije —
zlé živly chtí ho srazit,
však nemohou ho zkazit.

Vždy nezrušený stojí
a světlo s temnem pojí:
jak čistý z hvězd těch vzplanul,
vždy nezrušený stanul.

Kdo jsi paprsku jasný
vždy nezrušený, krásný,
jenž z dvou těch hvězd se vineš
a z nich tak čistě plyneš?

Kdož jste vy hvězdy čilé?
O povězte to mile!
Jsmet Joachim a Anna
a zář Maria Panna.

Co poutník ďábel bludný
kdys na svět přišel trudný
a rouhal jest se Pánu
chtěl svatou špinit Pannu.
Však čistá od počátku
jest nedostihlá zmatku.

Některé myšlenky o náboženství.

(Vyňato z díla: „El Criterio“ por D. Jaime Balmes.)

I.

„Lidé lhostejní mluvívají o náboženství velice nesmyslně.“

Nemáme v úmyslu psáti tu o náboženství dlouhé učené pojednání, nýbrž chceme jenom

několika kratičkými úvahami obrátiti pozornost k tomuto předmětu nad jiné důležitému, kojíce se nadějí, že z poznámek našich, ač krátkých, patrně bude, jak špatnými mysliteli jsou lidé nevěřecti a v náboženských věcech lhostejní.

Život jest krátký, smrt jistá; po několika málo jen letech sestoupí do hrobu i člověk zdraví pevného a bujného a bude vědět ze zkušenosti vlastní, zdali pravda jest, čemu nás učí náboženství o životě budoucím a osudech našich po smrti. Jsem-li nevěrcem, nezničí moje nevěra, moje pochybnosti, moje řeči potupné a posměšné, moje lhostejnost, moje pýcha pozdílá podstatu věcí těch, jež jsou předmětem víry. Je-li skutečně život budoucí, kdež očekává dobrého odměna, zlého pak trest, nepřestane zajisté býti, proto že se mně zlíbilo popírati jej; a mimo to nezlepším si tímto svévolným popíráním ani v nejmenším osud ten, jenž mne dle zákonů věčných po smrti má stihnouti.

Až přijde poslední má hodina, budu musit umřít a po smrti nebude buď nic aneb mi nastane neúprosná věčnost. Tato záležitost jest výhradně mou, tak vylučně mou, jako bych byl na světě jen já sám jediný: nikdo nezemře za mne, nikdo též nevstoupí na moje místo v životě budoucím, aby mne připravil o mou odměnu, neb vysvobodil od trestu. — Tyto úvahy ukazují nám jasně a patrně, jak velice důležitým jest náboženství a jak nutno jest, bychom znali obsažené v něm pravdy; díme-li tudíž: „o to, čemu náboženství učí či neučí, se nestarám, do toho mi nic není,“ mluvím jako člověk ze všech synů lidských nejzpozdilejší.

Jistý pocestný přišel na cestě své k veliké řece, přes níž ani jediného nevedlo mostu, vyhnutí nebylo též a po nějaké lodi nikdež ani památky; zdali možno jest bez nebezpečení života na tom neb onom místě řeku přebrodit, neví též, slyší však veliký zástup lidí na břehu shromážděných rozmlouvajících o tom, že tu řeka velmi jest hluboká a že nutně zahynouti musí odvážlivec každý, jenž by ji přebrodit chtěl bez dobré lodice. „Eh, co mi po tom mudrování! nač dlouho přemýšlet?“ pravil pocestný a skočil do řeky. — Spozdílosti svou jest tento pocestný věrným obrazem všech, kdož jsou lhostejnými ku věcem náboženským. (Pokrač.)

DOPISY.

Ze Sepekova, 1. pros. r. 1882.

(Podivuhodné uzdravení těžce nemocné osoby.)

Any právě konají se přípravy se strany kláštera Strahovského a jeho nřd. p. opata Sigmunda Starého, aby nastávající

r. 1883 jubilejní slavnost 150leté památky založení chrámu Sepekovského co nejdůstojněji konána byla, dochází nás přemilá zpráva z důst. farního úřadu Sepekovského, kterou ctitelům Mariánským mlčením pomínouti nechceme, ana patrně novým důkazem jest o milostiplném stánku Sepekovském. V obci Nikovicích, do farnosti Milevské náležející, byla totiž Marie Hružová, zbožná manželka zámožného rolníka tamějšího Josefa Hružy, v nejnovější době trapnou nemocí postižena, kterážto nemoc v těch nejřidších pádech vyléčena bývá, při zmíněné Marii Hružové ale všechna naděje na uzdravení zmizela pro velmi slabou její tělesnou povahu. Dva zkušeni lékaři Dr. Herman z Milevska a p. Schwelb z Bernardic byli po sobě k ubohé nemocné povoláni a léčili ji dlouhý čas, ale při všem svém umění lékařském nebyli s to, aby pomohli, vzdavše se vši naděje na uzdravení. Ubohá Marie vidouc, že veškerá lidská pomoc u ní marnou, obrácí se na smrt umdlená ve svých holestech vroucí důvěrou k Panně Marii Sepekovské, jejíž horlivou ctitelkou od útlého svého mládí již byla, a prosí upěnlivě, pološeptem, hlasem uhaslým svého manžela, „aby ji poslal do jiné lékárny, kde jistě lékům obdrží, jimiž se pozdraví, totiž do chrámu Páně Panny Marie Sepekovské, odtamtud že očekává úlevu svých bolestí, poněvadž v něm velké milosti se udělují.“ Věrný její manžel hned spěchal, aby žádoucí její touhu vyplnil, do Sepekova, a prosil, aby za nebhohou ve svatostánku máše sv. „na její úmysl“ sloužena byla. A hle, po vykonaných službách Božích cítí nemocná náhle ulevení bolestí, ano bolesti se mírní víc a víc, a ona, které se již pomoc lékařská byla vzdala, vidí se opět zdravou. Tak stvrzeno od starosty obce Nikovické Václava Hynouse dne 12. listop. 1882., tak od obou manželů Josefa Hružy a jeho uzdravené manželky Marie, jakož i od čtyř hodnověrných svědků; i oba zmínění lékaři vydali svědectví své písemně, a jeden z nich, ač žid, zřejmě vyznává, „že jen Božským zázrakem tato ctihodná žena z nemoci vyvazla.“ Všechna tato vysvědčení přiložena jsou k ostatním podobným do památní knihy chrámu Sepekovského. Daleko vzdáleni jsouce tuto událost za pouhou náhodu považovati, nýbrž pohlížejíce na celou věc v celém jejím průběhu okem víry, musíme vyznati, že v tomto případě opětne Bohorodiče Sepekovské

se osvědčila tou, jakou ji v loretanské litanii tak často zoveme, totiž „uzdravením nemocných.“
D. Č.

KRONIKA.

Z Prahy. Dne 8. prosince na den neposkvrněného Početí Marie Panny konati bude J. Emin. nejdůst. p. kardinál v kostele u Slovanech slavné přenesení starobylého, úcty hodného obrazu Matky Boží Montserratské (Černá Panna Maria) do obnovené kaple Marianské, při které příležitosti J. Eminencí více prelátů přisluhovati bude. Socha, odlitek veleslavného milostného obrazu Montserratské-ho ve Španělských již asi 250 let v řečeném klášteře se chová a bude nyní opět ku slavné počtě vystavena.

— **Výroční pouť u sv. Mikuláše** na Malé Straně započne dnes o 5. hod. odp. slavnými nešporami. Zítra o slavnosti bude ráno v 6 h. mše „Rorate“ s exhortou, v 8 h. mše sv., kterou J. Em. sloužití bude, v 9 h. zpívaná Matura, v 10 h. kázání, v 11 h. pontif. mše sv. Odpoledne o 3 h. budou litanie a v 5 hod. nešpory. Po celý oktav bude každodenně v 6 h. Rorate, v 8 hod. zpívaná mše sv., odpol. o 3 h. litanie a v 5 h. nešpory. Slavnost ukončí se ve středu dne 13. t. m. v 5 hod. odpoledne nešporami a „Te Deum“.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se do 10. prosince u sv. Haštala, od 11.—15. pros. v Emausích.

— **Příklad zbožnosti.** Hraběnka Maria Kalnoková, sestra nynějšího ministra zahraničních záležitostí, vstoupila těchto dnů do klášterní společnosti „Božského Srdece Páně“, aby věnovala svůj život úplně Bohu a službě svých bližních.

— **Zemské káznice.** Veškerá okresní zastupitelstva podávají zemskému výboru petici, žádající, aby zřízeno bylo po Čechách alespoň pět zemských kázní a aby dosavadní zem. káznice znovu zorganizována byla. Musíme kroky tyto úplně schvalovati, poněvadž obtíže, jakých měšťan i venkovan od tuláků práce se štitících pociťuje, jsou přímo hrozná a nesnesitelné. Jest již na čase, aby se tomu přítrž učinila, a aby občané před zahálčivou lůzou nemusili býti v ustavičném strachu. Dosavadní káznice zemská nevyhovuje všem potřebám obyvatelstva a zahálčivé lůzy

stále přibývá. Co přejde po tom našem venkově tuláků ze zvyku, z kriminálu po odbytem trestu propuštěných, co tlup cikánů žebrotou a krádeží se živících. A ty všechny má náš rolník živiti, máje dosti domácích žebráků k podporování. Lidé ti jsou ještě tak drzí, že občanu vynadají, jej okradou, ba i střechu nad hlavou mu zapálí. Soudu pak se nebojí — v kriminále jsou jako doma, tam se jim vede dobře, mají bez práce. Oni vědí, že vyhrůžka, že budou dáni do káznice se málo kdy uskuteční. Proto jen s náboženstvím zase do škol, které učí zbožností, pracovitostí a poctivostí a jest nejlepším lékem proti tuláctví.

Z Německa. Protestanté němečtí obťejí oslaviti den 10. listopadu 1883, na který připadá den narození dra. Martina Luthera. Naproti tomu hodlají katolici v jižním Německu vydati roman Conrada Bolandena „Luthers Brautfahrt“ (Lutherova jízda pro nevěstu) ve skvostné úpravě; jiní opět radí vydati jeho „Tischreden“ (řeči stolní), v nichž se onen reformátor vlastními výroky neukazuje ve světle velmi růžovém.

Literární oznamovatel.

— *„Matka Boží Montserratská a Její pouta v Čechách.“* Vydal Václav Wittke, benediktín v klášteře Montserrato-Emauském „na Slovanech“ v Praze z kongregace Beuronské. S připojenými modlitbami a písněmi. V Praze. 1882. Nákladem vlastním. — Za příčinou této památné slavnosti v Emausích, vydán bude nákladem vlastním kláštera Emauského malý spis, český i německý, obsahující stručné vypravování dějin milostného obrazu Montserratského a jeho pouty. V části první líčí se počátek a vzrůst světoznámé svatyně Montserratské ve Španělských, vypravují se její osudy od dob nejstarších až po dobu naši a zároveň v krátkosti znázorněna veliká úcta, kterou i vznesení i prostí jak v zemích španělských tak za hranicemi jejich, především panovníci španělští, jakož i jiní cizozemští vladařové k svatému obrazu Montserratskému chovali. V druhé pak části vylicuje se, kterak pouta milostného onoho obrazu se rozšířila v zemích rakouských, zvláště v Čechách, kde zbožná úcta k Panně Marii Montserratské v minulých stoletích tak utěšeně kvetla (Bezděz), nepřízní však časovou bouřel v zapomenutí upadla. V dodatku pak přidáno jest Salve Regina sv. Bonaventury, k

čemuž se druží několik modliteb a písní k nejblahoslavenější Panně. Pro německé vydání byly vyvoleny ony písně, jež se zpívají při májové pobožnosti v klášterním kostele Emauském. Kež spis tento s pomocí Boží opět účtu k Matce Boží Montserratské vzbudí a dále rozšiřuje!

— Fr. A. Urbánek vydal nákladem svým: „*Národní zpěvník českoslovanský*“. I. Sbírkka tato obsahuje sto písní národních a znárodnělých, jako písně Vacka Kamenického, Chmelenského, Pícka a t. d. Výběr písní jest dosti zdařilý. Snad by bylo žádoucí připojit ku písním znárodnělým také jméno básníkovy, aby s písní i její básník znárodněl, jak toho jsou hodni oni nadšení pěstitelé naší literatury.

— V „*Nové bibliotéce pro mládež*“ (nákladem téhož) vyšla povídka Suchánkova: „*Myslivna pod Radhoštěm*“, která zábavně a mluvou správnou líčí radostný život rodinný. V povídce vetkány též pěkné koledy (s nápěvy), hádanky a bájky, kteréž ku pestrosti povídky značně přispívají. Výtěžek věnován jest „*Ústřední matici školské*“ (cena 40 kr.)

— „*Sebrané povídky*“ Františka Pravdy pro lid. Dílu III. sešit 6. 7. a 8. Povídky v nich obsažené jsou: Mlynář a žabař. Dvacet tisíc. Řádný řemeslník — zlaté řemeslo. Hrabě a žebrák. Co Pravda svými povídkami učinil, kterak lid ku zbožnosti, poctivosti, pracovitosti naváděl, jest všeobecně známo. Tyto povídky hodí se pro mládež i pro dospělé. Kež naleznou mnoho čtenářů. Kněhupectví Kobrovo získalo si nemalou zásluhu o lid, že spisy Pravdovy v levné ceně vydává.

— „*Devět řečí duchovních o modlitbě Páně*“, kteréž v nedělích od Devítniku do Květné přednesl a upravil J. Sedlák, kand. dokt. bohosloví a kapl. v Rokycanech. V Praze nákladem B. Stýbla. Tato pěkná kázání budou vítanou pomůckou p. kazatelům v postní době. Jsou zajímavá, rozličnými příklady okrášlena a při tom srdečná i jednoduchá.

— „*Sulek*“, probošt Chotěšovský. Historická povídka od Jana Podhajského. Zábavy večerní. Redaktor: Vojtěch Pakosta. Ročník III. čís. 5. V Praze tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny (J. Zemana a sp.) 1882.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vys. důst. p. Jan Nep. *Bernard*, kanov. strážce, kn. arc. kons. rada, člen CCC a t. d. po

dlouhé a trapné nemoci, dne 4. pros. 1882, (nar. 7. května 1815 v Slaném, vysv. 2. srpna 1840). Zesnulý těšil se pro svou šlechternost a lidumilnost všeobecně oblíbě. Sv. Jan Nepomucký, jehož vroucím ctitelem byl a jehož sv. ostatky spolu s nejdůst. p. světcím biskupem v r. 1866 před Prusy zachránil, vyprosiž mu u Trojjediného Boha lehké odpočinutí a slávu věčnou. I chrám sv. Vítský utrpěl jeho úmrtím veliké ztráty, neb byl štedrým jeho podporovatelem a věrným strážcem. Poněvadž zesnulý vys. důst. p. kanovník byl čl. CCC., račtež pp. členové za něho obětovati mši sv.

Zvolen jest:

vdp. Frant. *Huspeka*, čl. ř. křiž. a admin. fary ve Františkových Lázních, za generala a velmistra ř. křižovnického.

Vyznamenán jest:

p. Mich. *Kleissner*, prof. nábož. při c. kr. gymnasiu v Chebu, jmenován kn. arc. notářem.

Ustanoveni jsou:

P. Frant. *Marat*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. v Králově Chlumu (Königsberg), za proz. admin. fary ve Františkových Lázních;

p. Václ. *Horák*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. u sv. Petra na Poříčí, za sekretáře téhož řádu;

p. Josef *Lachout*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. u sv. Františka v Praze, za kapl. u sv. Petra v Praze;

P. Gabriel *Pecháček*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. v Loktě, za kapl. u sv. Františka v Praze;

P. Vilém *Danz*, čl. řádu křižov., za kapl. v Loktě.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenán jest:

p. Vinc. *Krátký*, far. v Lovčicích, jmenován vikar. sekretářem.

Ustanoven jest:

p. Jos. *Buben*, admin. Česko-Petrovický, za II. kaplana v Třebechovicích.

Milodar. Nejmenovaný na benediktiny Americké v Nebrasce 5 zl. Zaplat Pán Bůh.

 K tomuto číslu připojen jest seznam knih zábavných a obrázkových pro mládež, většinou schválených a nákladem B. Stýbla vydaných.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Homilie na neděli 3. adventní.

Z vlastiny přeložil dle Centurione kanov.

F. Janda.

Svatý Jan Křtitel vzor pokory.

Dnešní evangelium (Mat. XI. 2—10.) vypravuje o slavném vyslanství, které židé z Jerusalema poslali k Janu Křtiteli, při kterémžto příležitosti on osvědčil tři vznešené skutky, které pozorujeme na tom, který má v nejvyšším stupni ctnost pokory. Co jest pokora? Dle asketů jest to ctnost, která udělívši nám dokonalou známost sebe samých, dusí neb mírní v nás touhu po vážnosti a cti u lidí. První hlavní známky této ctnosti jsou, vyhýbat se prokazování cti, ukřívati své vlastní ceny, ponižovati sebe a povznášeti Boha. Rozjímajme tedy v krátkosti, kterak Jan Křtitel v rozmluvě zmíněné v tomto evangeliu konal se zvláštní dokonalostí tři zmíněné skutky pokory.

I. Začátek dnešního evangelia jest: *Židé z Jerusalema poslali knězi a levity, by se ho tázali; Ty kdo jsi? A on vyznal a nezapřel (pravdu) a vyznal, že není Kristus. A oni se ho otázali: Kdo jsi tedy? Jsi-li Eliáš?* Jan odpověděl: *nejsem. Jsi-li tedy prorok?* o on řekl: *ne.* — Z těchto slov jde, že předchůdce Páně hned od počátku své rozmluvy s vyslanci odeslanými k němu z Jerusalema se prokázal býti pokorným, vykonav skutek, jenž jest vlastně skutkem této ctnosti, jenž jest *vzdalovati se hodnosti*. Židé věduce o blízkém příchodu Mesiášově, protože dle proroctví berla byla již odjata od Judy; domnívajíce se pak, že by Jan Kř. mohl býti žádoucí Mesiáš, vidouce ho ozdobeného úžasnými ctnostmi, poslali k němu kněze a jahny, by se ho tázali na

jeho důstojenství; a ti se ho tázali, on-li jest Mesiášem, Eliášem neb prorokem, který dle jejich úsudku se měl objeviti před Vykupitelem. Jan Kř. nemohl zajisté přisvědčiti, že jest Kristem, očekáváním národů; přec ale, kdyby byl pyšný, mohl aspoň říci, že jest v jistém ohledu Eliášem neb jedním z proroků. Mohl říci, že jest Eliášem, ne sice v osobě ale v podobě, jelikož anděl řekl otci jeho Zachariáši, že bude ozdoben „duchem a moci Eliáše proroka“ (Luk. 1. 17.); mimo to mohl tvrditi, že jest prorokem, jelikož jako prorok byl předpověděn. (Luk. 1, 76.) Ale Jan nejen nebyl ani dost málo opanován marnivostí, on byl velmi poníženy; protož rozhodně vyznal, nejen že není Kristem, ano nezapřel, že není ani Eliášem ani prorokem, který dle mínění vyslanců měl doprovázeti Krista přicházejícího, čímž si nechtěl získati vážnost neb čest od kněží a levitů, osvědčiv první skutek pokory, jenž jest odmítnutí cti.

Hle, toť první skutek, který vykonává křesťan opravdu pokorný; on se vyhýbá cti, oslavování; kdožby pochyboval o tom, jest dým, stín, marnost. Jest pravda, že čest rozmnožuje osobní zásluhu člověka, že ji nabývá trochu zdraví ten, jenž nemocný jest, aneb stupeň ctnosti ten, kdo hříšný jest? Nevzdává se snad čest ustavičně lidem nehodným? ano i spustlým? A pak neoslabuje počet duše pevné, vštěpujíc marnivost, nečiní-li je někdy plny přílišné pýchy a tak hodnými zalíbení knížete pýchy, ďábla? Křesťan opravdu pokorný tyto věci velmi dobře poznává; a proto je dalek bažení po oslavě, on ji sobě oškliví, bojí se jí, utíká před ní.

II. Pokračujmež v rozjímání evangelického vypravování. Vyslanci židovští, sly-

šice od Jana Křitele, že není Mesiášem ani Eliášem ani prorokem, takto se ho tázali: *Kdo jsi tedy, ať odpověď dáme těm, kteří nás poslali? Co pravíš sám o sobě? On odpověděl: „Já jsem hlas volajícího na poušti, připravujte cestu Páně, jakož předpověděl Isaiáš prorok.“* Touto novou odpovědí osvědčil se Božský předchůdce velmi pokorným, prokázav druhý skutek, ovoce této ctnosti, jež jest „ukrývání svých vlastních předností“. Jan Kř. byl velmi znám po Palaestině pro mnohé a vznešené své ctnosti; a kdyby byl býval ctižádostivý, byl by mohl na veřejnost uvéstí své mnohé vznešené přednosti. Otázan od poslanců, kdoby byl, mohl odpovědět: Já jsem, o němž řekl anděl mému otci Zachariášovi: „On bude veliký před Pánem“. (Jan 1, 15.) Tenkrát, když jsem byl ještě v lůnu materském, byl duch můj osvobozen od viny prvotné a duchacen nejvybranějšími dary Ducha svatého. Od mého dětinství vzbudil jsem po Palaestině podivení svým životem úžasné kajivosti. Není tomu dávno, kdy jsem tam u břehů Jordanských křtil očekávaného od pokolení lidského, *ana se nade mnou a nade hlavou Kristovou otevřela oblaka a byl slyšán hlas Boha Otce: „Tenť jest můj milý syn, v němž se mi dobře zalíbilo.“* (Mat. 3, 17.) Tak se mohl chlubit Jan Křt., kdyby nebylo při něm bývalo pokory; ale ne, Jan Kř. byl vzorem dokonalé pokory; a proto ukryl před vyslanci své četné přednosti, a měl dosti na tom, že jim připomenul jen jednu, totiž onu předchůdce Kristova a i o té se zmínil šetrně, užívaje při tom tajemných slov prorockých, čímž osvědčil druhý čin pokory, jenž záleží v ukrývání vlastních předností. A proč pak ukrývá pravý křesťan bedlivě své dobré stránky? Mezi jinými příčinami proto, že vyjevování vlastních předností vydává nás v nebezpečí pýchy a vydává jiného v nebezpečí, aby lichotil lidem a aby byl nespravedlivým k Bohu; a že vyjevování předností jest obyčejem pyšných a ukrývání jich obyčejem pokorných. Zajisté tímto obyčejem vynikali svatí, byl to obyčej Boha poníženého, který tam v Nazaretě více než po 20 let ukrýval svou neskončenou vznešenost; a byl ustavičně obyčejem Boha poníženého od věků v posvátných svatostáncích, v nichž ukrývá očím našim nevýslovný lesk své neskončené slávy. Pohnut tak mocnými důvody ukrývá pravý křesťan bedlivě před očima lidskýma své přirozené i nadpřirozené přednosti; podobně jako skromná fial-

ka která, zastíněna křovím kolem stojícím, ukrývá svůj libovonný květ; podobně jako mušle, která tam v hluboké mořské propasti uzavřena, sama v sebe ukrývá drahocennou jasnou svou perlu.

III. Rozjímajmež o třetí části dnešního evangelia. Evangelista připomíná, že ti, kdo byli k Pánu poslání, z fariseů byli; tedy nepřátelé Ježíše Krista, chtějí polapiti jej a zahanbiti. Protož fariseové slyšice od Jana, že je předchůdcem Kristovým takto mu odvětili: *„Když tedy ty nejsi ani Kristus, ani Eliáš, ani prorok, proč tedy křtíš? Odpovídaje Jan řekl jim: Já křtím vodou, ale uprostřed vás stál, kteréhož vy neznáte. Tent jest, který po mne přijde a kterýž přede mnou učiněn jest, kterémuž já nejsem hoden rozvázati řemenků u obuvi jeho.“* Tyto věci staly se v Bethanii za Jordánem, kdežto byl Jan křtěl. — Tak končí dnešní evangelium; a touto poslední odpovědí okázal se Jan hluboce pokorným, poněvadž vykonal třetí nejvznešenější skutek vlastní pokory, který záleží „v ponižování sebe a povyšování Boha.“ — Uslyševše fariseové od Jana, že on je předchůdcem Mesiášovým, takto se nad tím pozastavovali: Když tedy nejsi ani Kristus ani Eliáš ani prorok, proč tedy křtíš? Těmito slovy mu chtěli říci: Jest nám známo z pisma, že křtíti jest výkon, který výhradně sluší na příštího Mesiáše; jakým právem si tedy přiosobuješ to, co jemu bude přináležeti? Co činí sv. předchůdce na tuto lstivou otázku? On z chytlavých slov fariseů bral příležitost k hlubokému ponížení sebe a vzdal Bohu slavnou povinnou chválu. Jan Křtitel ponízuje sebe sama, tvrdě, že jeho křest očišťuje pouze tělo; vychvaluje pak Boha tvrdě, (jak to slova jeho naznačují), že křest J. Krista bude povahy tisíckrát vznešenější a že očistí duše. Jan Křtitel ponízuje sebe, vyznávaje, že jest bídným tvorem, nehodným vzdání J. Kristu jakoukoli i nejnižší službu, jako je rozvázání řemenků u obuvi; vychvaluje pak Boha vyznávaje, že J. Kristus je veliký a že jest zplozený od Otce v slávě svatých od věčnosti. Tak dí Jan Křtitel vykonav takto třetí podivuhodný skutek pokory, jenž záleží v ponižování sebe a chválení Boha. Hle, zase jiný skutek milý křesťanu toužícímu po pokladu pokory; on jako Jan Křtitel ponízuje sebe a povznáší Boha. O jak rozumný je tento skutek, dušem pokorným tak milý. Člověk jest tvorem, Bůh je stvořitelem. Člověk je hříšný, Bůh neskončeně svatý. Člověk je

nedokonalý, Bůh soustřeďuje v sobě všechny dokonalosti. Tomu-li tak, kdo nenahliží, jak to rozumné, aby křesťan sebe ponižil a Boha povyšoval? Já jsem špetka prachu, tak on proto dí, pohnut vnitřním přesvědčením, opravdu pokorný. Já jsem tvor zplozený, narozený, žijící v hříchu. Bez Boha nejsem s to, abych pojal svatou myšlenku, říci zbožné slovo. Ach nevím, jsem-li hoden lásky aneb hněvu před obličejem Božím! Tak dí právě pokorný; a v tomto způsobu mluvení ponižuje sebe. Ale nemá na tom dosti; on mimo to povznáší Boha; protož dí v zbožném pocitu: Pane, tys věčná krása, dobrota neskončená. Pane, z tvých rukou dšti ustavičně na tvory potoky darů; Pane, pohnut neskončeným milosrdenstvím obrátíš dobrotivé oko na mne nevěrného sluhu svého, nevděčného svého syna, a učiníš veliké věci na mně. Veliký Bože, andělé, lidé, ďáblové klaní se pokorně před trůnem tvým a oslavují tě jednohlasně jako Boha dobrotivého, neskončeně dobrotivého.

Sv. Jan Křtitel, jenž se v rozmluvě s kněžími a levity vyslanými k němu z Jerusalema prokázal jako vzor dokonalé pokory, ať nás pohne, bychom kráčeli po jeho sv. šlépějích. Ano mějmež v uctivosti, milujmež a konejmež sv. pokoru, zvláště vyhybáním se uctění, poněvadž ono není leč marnost; ukřývající své vlastní přednosti, protože tak činili svatí a Svatý všech Svatých; posléze ponižující sebe a oslavující Boha, protože toho žádají spravedlnost a vděčnost. Upřímná, hluboká a stálá budiž pokora naše a ovoce z naší pokory bude podivuhodné, a nebeské povýšení naše dle oněch Božských slov: „Kdo se ponižuje, bude povýšen.“ (Mat. 23, 12.) O jak vznešené bude v tomto životě a mnohem více po smrti povýšení naše, budeme-li zde na zemi konati sv. pokoru. Budeme-li pokorní, bude naše duše ozdobena nebeským rouchem milosti, rouchem nevyrovnané vznešenějším než purpur vladařů, rouchem, na kterém se odražeti budou paprsky milosti Boží. Budeme-li pokorní, přijmeme palmy vítězné jak za živobyti, tak v posledním boji, odražejíce vítězné nárazy mocností pekelných. Budeme-li pokorní v hrozný den [posledního soudu, shromáždí nás andělé na pravici Boha člověka mezi hrdiny křesťanské a uslyšíme slova chvály z úst samého soudce živých i mrtvých. Budeme-li pokorní, užíme se tam u vznešenosti věčného Sionu úzce spojeny s Bohem a takorba podobny Bohu. Jaké to

bude tajemné, nevypravitelné, božské povýšení. Toto povýšení bude uděleno mně i vám, od nejlaskavějšího Ježíše, od toho, který řekl o sobě: „Učte se ode mne, nebo jsem tichý a pokorný srdcem. Amen.“

Některé myšlenky o náboženství.

(Vyňato z díla: „El Criterio“ por D. Jaime Balmes.)

II.

(„Člověk k náboženství lhostejný má proti sobě celé člověčenstvo.“)

Člověčenstvo celé zabývalo se náboženstvím a zabývá se jím až dosud. Zákonodárci je považovali za předmět nanejvýš důležitý, mudrcové je brali za předmět hlubokých úvah svých. Veřejné pomníky, zákonodárství a spisovnictví věků nás předcházejících dosvědčují jasně tuto pravdu, již i zkušenost stále potvrzuje. O náboženství se lidé už namluvili, napojednávali, napsali a i nahádali více, než o kterémkoliv jiném předmětu; celé knihovny jsou naplněny spisy jednajícími o náboženství a i za dnů našich vycházejí v počtu vždy značnějším knihy jednající o téže předmětu. Když přijde tudíž člověk lhostejný a řekne: „Toto vše nestojí ani za to, by člověk zkoušel, zdali je v tom co pravdy; já pravím bez rozmyšlení a krátce, že všichni tito mudrci jsou blázny, zákonodárcové zpozdilci a člověčenstvo v bídném že vězí klamu a bludu, ubíjíce drahocenný čas otázkami úplně zbytečnými,“ nezaslouží-liž, aby toto člověčenstvo i tito mudrci i tito zákonodárci jako jeden muž povstali proti němu a vrhnouše mu zpět ve tvář onu výčitku, již on povznesl proti nim, jemu řekli: „Kdo jsi ty, že se odvažuješ tak drze urážeti nejvnitřnější city lidského srdce a opovrhovati tradicemi celého člověčenstva? kdo jsi, že za zbytečné a zpozdilé prohlašuješ to, co veškerý okršlek zemský za nejzávažnější a nejdůležitější považuje? Kdo jsi? mluv! Vynašel jsi snad už tajemný prostředek, aby člověk nemusil umřít? — Bídná hrstka prachu, což zapomínáš, že tě brzy vítr roznese? Tvore slabý a křehký, máš snad po ruce prostředky, abys změnil mohl osud, jaký na tě čeká v krajině, již neznáš? Či jsou ti štěstí neb neštěstí věcmi lhostejnými? Živ-li jest onen soudce, jehož bytostí se zabýváti nechceš, myslíš, že se uspokojí, když mu, až tě k soudu volati bude, řekneš: „co je mi po tvých zákonech, co je mi po tvé bytosti?“ Dřív než vypustíš z úst slova tak nerozumná a zpozdilá, podívej se na sebe samého, pomysli na slabou organizaci svou, již může nehoda dosti malá

rozrušiti a čas krátký úplně ztrávit; potom se posad na hrob, seber mysl svou a přemýšlej.

III.

(„O jsoucnosti Boží.“)

Když člověk lhostejný po důkladném přemýšlení k tomu úsudku přišel, že lhostejnost náboženská rozumného tvora nedůstojna jest, a když, odloživ ji, k tomu pevnému dospěl přesvědčení, že jest náboženství věcí nanejvýš důležité, měl by jíti dále a rozumovati asi takto: Jest pravdě podobno, že by všechna náboženství nebyla ničím jiným než hromadou bludů a že učení, kteréž je zavrhuje všechna vesměs, učněním pravdivým jest?

Nejprvnější, co všechna náboženství tvrdí neb předpokládají, jest jsoucnost Boží. Jest Bůh? Jest nějaký Tvůrce všehomíra? Pozdvihní oči své vzhůru k obloze, rozhlédni se kolem sebe po povrchu zemském, pohlédni na sebe samého, uvaž kdo jsi, a pozorovav všude vznešenost, velikost a pořádek, řci — můžeš-li přenést slova ta přes svoje rty: „pouhá náhoda učinila svět, pouhá náhoda učinila i mne; budova světa jest sice překrásná, nemá však žádného stavitele; uspořádání celku jest podivuhodné, nepochází však o žádného umělce; všude vidíti jest sice krásný pořádek, není však osobné moudrosti, kteráž by byla pojala potřebný k tomu plán, aniž moci, kteráž by jej byla provedla.“ — Takovéto rozumování bylo by již všeho opovržení hodné, ano protivovalo by se zdravému soudu veškerého lidstva, kdyby tu šlo jenom o sebe nepatrnější výrobek řemeslnický neb umělecký; a co nemá a nemůže míti platnosti zde, to mělo by míti platnost, když jde o celý vesmír? Co nerozumné a nesmyslné jest, když jde o věc malou a nepatrnou, to mělo by býti rozumným a moudrým, když jde o věc velikosti nezměrné a důležitosti neskonale? —

IV.

(„Není možno, aby všechna náboženství byla pravdiva.“)

Na okrásku zemském jest mnoho a velmi různých náboženství; jest možno, by byla všechna pravdiva? Jedno a totéž nemůže býti v téže době pravdou i lží zároveň. — Židé říkají, že Mesiáš ještě nepřišel, křesťané však tvrdí, že už přišel; mahomedáni ctí Mahomeda jako velkého proroka, křesťané jej považují za proslulého podvodníka; katolíci tvrdí, že jest církev ve věcech víry a mravů neomylná, protestanté to popírají. Obě strany nemohou míti pravdu; jedna neb druhá se mylí. Nesmyslné

jest tudíž říkati, že jsou všechna náboženství pravdiva.

Mimo to tvrdí o sobě všechna náboženství, že přišla s nebe, že jsou původu božského; to, které skutečně od Boha jest, jest pravé, ostatní jsou buď podvodná neb klamná.

V.

(„Všechna náboženství nemohou se Bohu líbiti stejně.“)

Jest možno, aby všechna náboženství Bohu stejně byla příjemna a aby spokojil se s bohoslužbou jakoukoliv? Nikoli. Neskončené pravdě nemůže se líbiti blud, neskončené dobrotě nemůže se líbiti zlo; kdo by tudíž tvrdil, že jsou všechna náboženství stejně dobrá a že člověk bohoslužbou každou dost činí povinností svým k Bohu, rouhal by se pravdě a dobrotě Stvořitelově.

VI.

(„Není možno, aby všechna náboženství byla výmyslem lidským.“)

Není snad volno domýšleti se, že žádné náboženství není pravým, nýbrž že jsou všechna pouhým výmyslem lidským? Nikoli. Kdo by je byl vymyslel? Původ náboženství ztrácí se v šedé dávnověkosti: kde jsou lidé, tam jest i kněz, oltář a bohoslužba. Kdo by byl tímto vynálezcem, jehož jméno by se bylo zapomnělo a jehož vynález by se byl rozšířil po celém světě, přišed v majetek všech národů a pokolení? Byl-li učiněn vynález tento mezi národy vzdělanými, jak se to stalo, že si jej osvojili též národové nevzdělaní ano i národové divocí? Vzniklo-li však náboženství mezi národy nevzdělanými, proč je národové vzdělaní od sebe neodmítli? Řekneš snad, že je náboženství potřebou společenskou a že spadá původem svým do téže doby, v níž počala se tvořiti lidská společnost. Tu však možno se tázati: kdo poznal tuto potřebu, kdo vynalezl prostředky, aby ji ukojil; kdo vymyslel soustavu hodící se tak dobře k řízení lidí a ku krocení jejich zlých vášní? a když vynález tento jednou již učiněn byl, kdo měl v moci své všechny mysl i všechna srdce lidská, aby jim sdělil tyto ideje a city, pro něž se náboženství opravdovou stalo potřebou a takořka druhou naší přirozeností?

Že i vynálezy nejužitečnější, nejprospěšnější, nejpotřebnější po dlouhý čas obmezenými zůstávají na ten neb onen národ a že se je-
nom pozvolna rozšiřují mezi národy sousední neb přátelstvím spojené, můžeme pozorovati skoro ustavičně; jak to přišlo, že se nedálo rovněž tak i s náboženstvím? jak to přišlo, že tento podivuhodný vynález vešel v známost

všech národů veškeré země, třebaš se různili sebe více vlastní, jazykem, zvyky a obyčeji, vzdělaností či nevzdělaností?

Zde není možno nic jiného než jedno z tohoto dvojího: buď má náboženství původ svůj v prvotním zjevení, anebo bylo přirozeností naší vštípeno; v obojím případě jeví se však býti původu božského. Pochází-li ze zjevení, Bůh je člověku zjevil; nepochází-li však ze zjevení, napsal je Bůh člověku na dno srdce jeho. Jest tudíž pravdou nad všelikou pochybnost jistou, že náboženství nemůže býti výmyslem lidským, a že, třebaš by v rozličných zemích a v rozličných dobách sebe větším změnám a sebe větším porušenosti bylo podlehl, přece nacházíme vždycky a všude na dnu srdce lidského myšlenku sestoupivší s nebe; i skrz náboženskou porušenost, v jaké nám vypravují dějiny, viděti jest stopy prvotního zjevení Božího.

VII.

(„Zjevení jest možné.“)

Jest možno, aby byl Bůh některé věci zjevil člověku? Ano. Ten, jenž dal řeč nám, není zajisté bez řeči; když si můžeme my vzájemně sdíleti myšlenky a city své, Bůh všemohoucí a nejvyšší moudrý vládne zajisté tím spíše prostředky, aby nám sdělití mohl, co se mu líbí. Onť stvořil rozum náš a osvětliti by jej nemohl?

VIII.

(„Vyvrácení námítky činěné proti možnosti zjevení.“)

„Ale Bůh jest příliš veliký a vznešený, než aby se snížil tak, že by rozmlouval s tvorem svým,“ řekne nevěrec; kdyby však námítka tato měla mítí platnosti, pak musili bychom též říci, že jest Bůh příliš vznešený, než aby se byl snížil k tomu, aby nás stvořil; nebo když stvořil nás, učinil nás z ničeho, když nám však zjevuje nějakou pravdu, zdokonaluje stvoření své. A kdy viděl kdo, aby umělec, zdokonaluje dílo své, utrpěl škodu na svých zásluhách a své pověsti? Všechny vědomosti, jež máme, pocházejí od Boha, proto že jedině on nám dal schopnosti, abychom mohli poznávati, a jedině on buď vštípil rozumu našemu ideje, anebo nám dal možnost, abychom si je mohli osvojiti pomocí prostředků nám dosud neznámých. Jestliže nám dal Bůh jistou řadu ideí, aniž by byl co ztratil na velikosti a velebnosti své, bylo by nesmyslné říkati, že by se ponížil, kdyby nám sdělil jiné vědomosti cestou od naší přirozenosti rozdílou. — Zjevení jest tudíž možné, a kdo by o možnosti jeho pochyboval, musil by

zároveň pochybovati o Boží všemohoucnosti a o Boží jsoucnosti.

IX.

(„O tom, co z předchozích úvah následuje.“)

Velmi mnoho záleží na tom, abychom seznali pravdu ve věcech náboženských (I. a II.); všechna náboženství nemohou býti pravá (IV.); kdyby bylo nějaké náboženství Bohem zjevené, bylo by pravé (IV.); náboženství nemůže býti vynálezem lidským (VI.); zjevení jest možné (VII.); zbývá nám tudíž ještě dokázati, že náboženství zjevené skutečně existuje a kde se nachází. (Pokrač.)

O katakombách vůbec, zvláště římských.

Dle Gsell-Felsa a j. podává B. Hakl, děkan Hořický.

(Pokračování.)

Stěny mají linii svislou; v nich jsou hroby (loculi, místčka, lehátka) nad sebou, v liniích rovnoběžných; rovny ku rovným; vzrostlí ku vzrostlým, děti k dětem, šest až sedm nad sebou. Když se nedostávalo místa, činěna lehátka velmi skrovná, nízká; zřídka byla dvě, tři, neb čtyři těla pospolu, ale jen zpřízněných a příslušných (loculi, bisomi, trisomi, quadrisomi, od *bis*, dvakrát a řeck. soma, (tělo); jakoby řekl: hroby dvoutělé, trojtělé, čtyřtělé; ještě řídkější jsou výklenky, v nichž více těl pospolu odpočívalo (polyandri od řeckého polys (mnohý) a aner (muž). Dítka pochovávány jsou nejčastěji na rozích, kde chodby se křížují.

Z počátku, t. j. při zakládání katakomb, těla kladena do zdí jen řídko; později však, když místa se nedostávalo, i tyto vypustěné prostory vyplňovány jsou. Stávalo se nezřídka, že, když vedlejší chodby naplněny byly, hlinou z nových chodeb zasypávány jsou a jen hlavní chodby nechávány otevřeny a prázdné. Byly-li hřbitovy blízké, i ty často, ale později, podzemními chodbami spojovány jsou.

Kostí a zbytků tělesných málo se nalézá; z většiny za svaté ostatky jsou odneseny. Přece však z toho, co se našlo, souditi se může o způsobu, kterým pochovávání se dělo. Mrtvola, v roucho pohřební zahalená, uložena jest, s rukama křížem přeloženými bez rakve, na místo svého odpočinku (do vytesaného ve stěně vý-

klenku), často též vonnými věcmi (pro zachování od porušení) kol kolem obložena, s tváří k východu obrácenou; Kristus světlo světa, slunce spravedlnosti. Někdy, zvláště dětem a ženám, přidávány některé oblíbené jejich předměty, jako: prsteny, sponky, malá zrcadla, zvonečky, kostky, náušnice, a t. p. a se znamením (odznaky) Svátosti Oltární. Pak se výklenek mramorovou deskou, anebo třemi velikými cihlami uzavřel a šterbiny pečlivě maltou zamazaly. Na kámen nápis vryt, anebo na vápenné natření napsán. Hliněné hřbitovní čili náhrobní lampy, obvykle ve způsobu loďky (asi 4 palce v průměru), a význačnými předměty, jako: palmou, věncem, loďkou, rybou, holubicí, beránkem a t. p. opatřené, buď v malých výklencích, anebo na zazděných podstavcích umístovány, anebo také na řetízkách zavěšovány jsou. Bylyť odznakem světla víry a světla věčné slávy, jež svítí v Pánu zesnulým v nadzemské vlasti. Nádoby na posvátný olej, jenž o svátcích sv. mučenníků na jejich hroby se lil a jako svaté reliquie choval, stály buď na zkomolených sloupích, anebo ve výklencích; phioly, nádoby s vínem, buď v hrobě, anebo vedle něho.

Sklenné nádoby často zevně vedle příkrovu hrobního upevňovány jsou, důkaz pravověrnosti zesnulého. V některých možno viděti červené skvrny; jedni je mají za zbytky červeného vína, jiní za krev sv. mučenníků. Některé z těchto láhviček mají dvojité dno a v něm zadělaný zlatý plíšek s křesťanskými symboly: dobrého pastýře, Lazara, Abrahama a t. p.; pěkné exempláry ve vatikánské knihovně.

Ještě zajímavější, než chodby, jsou hrobní komory (kaple, cubicula); jejich počet, i způsob stavby jsou rozdílny. Většina má 2 a půl, až 3 metry; obvykle jsou do čtverhranu; ale jsou též šesti-, i osmihranné, i kulaté. Obsahují obvykle ten který vznešenější hrob na zadní části stěny, naproti vchodu. Buď stojí rakev (sarkofag), přikrytá svrchu plochou, mramorovou deskou sama o sobě, anebo ve výklenku, který nad ní jednou tak vysoko se pne (arcosolium). Někdy měl výklenek podobu čtverhranu (vlasky: sepolcri a mensa, hroby stolové). Některé z těchto komor byly kryptami rodinnými. Byl-li v kobce takové hrob některého mučenníka, sloužila rakev jeho o výročním dnu jeho památky za oltář; větší kobky sloužily za shromaždiště ke službám Božím; mají se za předchůdce pozdějších presbyterií a za přechod

k nim. Starší z těchto krypt vyznačují se okrasou stropů a malbami stěnovými, pozdější ozdobami z mramoru a uměním stavitelským.

Myslí se, že komory tyto ku vlastním službám Božím byly příliš malé a že služby Boží odbývány v městě; v privátních domech; ale později bývalo několik takových komor spojeno a měly svůj vzdušník a světlík (lucernarium). K těm po stranách připojeny bývaly místnosti jiné, tak že na sto osob do nich vejít se mohlo. Když církev svobody dosáhla, komory tyto všelijak, semotam i nádherně a bohatě ozdobovány jsou, jako: nápisy, mramorem, okrasami stavitelskými a t. d. Různost stavby tedy není nahodilá, nýbrž umělá, a možno stopovati v ní dobu časovou.

Co se času týká, rozeznávají se tři doby u katakomb. Nejstarší katakomby jsou jednopatrové, mají chodby spíše širší než vyšší a žádných prostorných komor. Doba pozdější (druhá) charakterisuje se větší důvěrou v pevnost průkopů, šetřením místa, vyššími ale též užšími chodbami, hustě umístěnými hroby a malými výklenky pro dítky; častým spletením chodeb, několikaletými patry, širšími a častějšími kaplemi i vzdušníky a větší dovedností hrobařův (okrasy nejsou již z cihel, ale ze živého kamene); kaple jsou čtyři-, šesti-, i osmihranné, i křížové; stropy sklenuté s pásy a žebry, někdy i apsidami, oltáře z tuffu, i stolice.

A doba třetí (svobody církve) jest v rozvoji svém volnější, vyznačuje se neodvislostí chodeb od určitého a vyměřeného pozemku, vzdušníky nad křížem chodebním a křížovou jejich formou, jakož i patrnějším rozdílem mezi kryptami bohatých a labyrinty chudiny; posléze patrnými známkami, kterak katakomby přestávaly býti pohřebiště a opouštěny bývaly; chodby bez hrobův a nedokončené výklenky pro mrtvolu ve stěnách.

Tak mají i katakomby svůj stavitelský dějepis, jakož i jinak poskytují nejdůležitějších dokladův křesťanského malířství a sochařství, jakož i prvotné, katolické služby Boží.

Dějiny katakomb počínají koncem prvního století; neboť v některých se nalézají malby, kteréž s velikou pravděpodobností, ano jistotou dosti podstatnou této době náležejí; i nápisy sahají rovněž až dokonce prvního století. Takové se našly v katakombách Commodilly, Domitilly, sv. Šebestiana a j. — Nejstarší krypty rozezná-

vají se klassickým slohem v obrazech na omítce, okrasami stukkturnými, komorami beze schránek pro mrtvoly (loculi), výklenky pro rakve (sarkofagy), a klassickou nomenklaturou v nápisech. Znameníť Michela de Rossi vidí ve hřbitovech, jimž podání apoštolský původ přisuzuje, nejen počátek a kolébku křesťanských katakomb, ale též křesťanského umění a křesťanské epigrafiky (nápíšu); nalezlť v nich nápisy osob z doby Flaviův a Trajanův.

První doklad o křesťanské správě hřbitovů pochodí z r. 197. V jednom díle (Philosophumena od biskupa Hippolyta 170—230) praví se, že římský biskup Zephyrinus r. 197 (papežem byl od r. 202—219; r. 197 byl papežem Viktor II. 192—202) svého jahna Kallista představeným hřbitova učinil. — Za mírného a křesťanům náchylného Alexandra Severa (222—235) hřbitovy skrze jahny sedmi okresů města velice rozšířeny, jakož i biskupskými stolicemi, oltáři, sedadly, opatřeny a ozdobeny jsou. — Za Septimia Severa (198—211), anebo snad za Valeria (254—259) křesťanské hřbitovy poprvé od pohanů do nebezpečnosti jsou uvedeny. Valerius totiž, vydav zostřený edikt proti křesťanům, zakázal jim, navštěvovati hřbitovy. Z těchto dob pocházejí nepravidelná spojování katakomb s jamami jinými (na př. na porculánovou hlínu, písničky a t. d.), tajné vchody, zakládání chodeb a průchodů nepravidelných. Gallienus (259—268) odvolal ediktův svého otce proti křesťanům; proto mohly se katakomby až na Diokletiana (284—305) bez překážky dále rozvíjovati.

Teprv r. 303, když naposledy srazilo se křesťanství se starým, spuchřelým státem římským a církev soustavně pronásledována jest, i křesťanské hřbitovy skonfiskovány jsou. Křesťanství, kteréž nikterak do ducha a forem pohanského státu vtěsnati se nemohlo, mělo i od těchto pramenů, z nichž čerpalo posilu, odříznuto býti. Pročž nenalézají se v této době řiditelé římské církve (papežové) ve své oficiální kryptě, nýbrž v katakombách Priscilly, jež mocná rodina Pudentův, jejich majitelka, ochrániti mohla. Ale v Římě trvala tato doba konfiskace jen tři léta. Známo jest, že r. 305 Diokletian pojednou vlády se vzdal, když čtvero ediktův, jeden krutější druhého, proti křesťanům byl vydal. Proč odstoupil, o tom historikové se neshodují. Domnívají se, že potoky nevinně prolité

krve křesťanské znepokojovaly příliš duši jeho, jakož i myšlénka a přesvědčení, že není možno, zachrániti od úpadku starý stát římský. Mocně zvedala hlavu svou idea křesťanská; mocně šířila se svatá církev. Jakby mohlo tyranství lidské, malomocnost lidská, překážeti úradkům Božím?

Diokletian uhnul do Salony v Dalmacii; tam strávil poslední dni života svého. Po něm byl Maximian (a zároveň s ním), Constantius Chlorus, Maxentius (syn Maximianův) a Constantin Tento, prohlásiv r. 311 církev za svobodnou, a ve státě římském oprávněnou, vrátil jí i statky zabrané, tudy i hřbitovy. Byloť jich tehda 26; jeden, s kryptou papežskou, spravoval papež; z druhých měli vždycky dva kněží jeden, neboť každá ze 25 farností, v něž Řím rozdělen byl, měla dva hodnostáře, jimž mimo péči o mrtvé též péče o pohřebiště příslušela.

Miltiades (Melchiades 311—313), první papež, kterýž v Lateraně se usídlil, byl poslední z papežů, kteříž v katakombách pohřbeni byli. Od té doby pochovávaní jsou římscí biskupové v kaplich čili chrámech, nad kryptou jejich vystavených, nazvaných basiliky, jež opět název hřbitovů (coemeteria) obdržely. Od polovice však 4. století, po smrti Juliana odpadlíka (361—363) stával se obyčej, pohřbívati v katakombách, vždy řidčejším.

Ještě jedenkrát, a to za papeže Damasa (366—384) nastala doba rozkvětu a slávy katakomb. Když totiž týž svatý otec s pomocí císařovou konečně s pokojem byl na svůj stolec dosedl, učinil sobě úlohou, účtu sv. mučenníkův povznést.

(Pokračování.)

Nepořádné milování kazí Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje *Fr. Čapek*.

(Pokračování.)

Uplynulo více než šest měsíců od posledních velkých Vitínských událostí.

Domkář Doubek již nepoděkuje po statecích ale privatizuje, t. j. jest živ z hotového. Dělá na svůj barák u Nátlá i u Matesa dluhy a ve vsi první osobu. Všem nyní rozumí a všechno ví, ať jakživ v jiných než Vitínských školách nebyl. A proč by také na pána sobě nezahrál, když jeho dítě jest na statku a Holub jeho zeť! Ve

vsi „barvička“ už nekvete. Soudek jest Bůh ví kde, Pijáček se odstěhoval, proto chodí častěji do města, kde přece si „hodí“.

Z Holubova statku hospodář málo vychází. Vyjde-li přece, tož dlouho mimo se nezdrží. Vitínáci nahlas myslí, že „šiml“ je pánem a Holub „pod pantoflem.“ To jest pravda, Verunce udělá Holub všecko k vůli a Verunka má požadavků na celé fůry. Jako Holub hospodářství mnoho si nyní nevšímá, tak jediný Tomášek spravedlivě pracuje. Má sice zdravé oči, ale přece všude nevidí. Příležitost dělá zloděje a u Holubů je příležitosti až nazbyt. Brzy to, brzy ono Tomášek pohřešuje a ptá-li se, nikdo o tom z chasy neví. Stěžuje-li si u otce, plísni jej tento všelijak, že jest neopatrný a nespolehlivý. On prý má jiných starostí, než aby každou sekerku hlídal.

Šimek jest ve statku častým a vítaným hostem. Holub jej rád vidí, protože Šimek k Verunce jest úslužný, a nepřijde-li Šimek jeden den, ptá se druhý den Verunka, kde včera byl? Šimek chválí všecko, co Verunka dělá a co Holub poroučí. Někdy také Tomáška co hodného hochu pochválí, Verunka mu přisvědčí a Holub se zakaboní.

Nemá pražádné spravedlivé příčiny k tomu, aby na něho se horšil a činí tak přece posud. On půl leta již pozoruje chování jeho k Verunce a ani stínu nepoctivosti v jednání jeho neshledal, ale přece mu nevěří. Jest mladý, krásně rostlý a on oproti němu trochu sestárlý. To jest Tomášková jediná, ale hrubá chyba: jeho krása v mladosti.

Žárlivost v srdci Holubově čím dále tím více bují. Když jednoho dne Šimek do statku Holubova zase se dostavil, zavedl řeč na (letošní) odvod, který se za pár dní konati měl v okresním městě. Ze vsi půjdou někteří, ale Tomášek nebude mezi nimi. Má štěstí, že jest jediným synem z velké živnosti, jinak by svatosvatě nosil vojenský kabátec a jedl „komisárek“. Holubovi za této řeči jako by se v hlavě zablesklo; projela mu hlavou myšlenka, ale taková jako bývá v sivých mračnách zákazonosný blesk, myšlenka hrozná.

Dal se se Šimkem do hovoru, mluví spolu potichu, mluví důvěrně, mluví dlouho. Když Šimek odcházel, vyprovázel jej Holub a při rozchodu tiskl mu i ruku.

Za několik neděl konán byl v okresním městě, v jehož obvodu Vitín leží, odvod branců a Holub s Tomáškem musil se

k němu dostaviti také. Reklamace jejich nebyla letos přijata, nýbrž — odmrštěna. Tomáškoví bylo se stavěti jako jinému; stavěl se a byl k pěšímu pluku — odveden.

Přísahu věrnosti zeměpánu musil na prapor ihned složiti se všemi odvedenci, a co žádnému z odvedených mladíků se nestalo, bylo Tomáškoví nařizeno, aby ve třech dnech k svému pluku se dostavil. — Holub nařiká, div že nepláče; hubuje a kleje na tu vojenskou komissi i na ostatní pány. Tomášek ale jest tichý a s osudem spokojen. Ví, že všude jest v rukou Božích i mezi vojáky. Když se domů vrátili, byla pobouřena celá ves i Verunka pláče a lícenou bolestí i ruce spiná. Holub nutí Tomáška, aby šel k Matesovi a protože Tomášek nechce, jde sám, aby zapil dnešní leknutí a pak — snad i to, co uvnitř začíná se ozývat i bodati.

Ve dvou dnech Tomášek „narukoval“ k svému pluku. Nezapomněl před tím na hrob matčin, byl též u správy Boží, přijal tělo Páně, rozloučil se s důstojným pánem na faře, s panem řídícím ve škole, s otcem a Verunkou doma i celou vsí. Při odchodu otec jej těšil, že jej na vojně nenechá ať to stojí co stojí, že ho z vojny vymůže a vtiskl mu několik zlatých, aby se mu hned z počátku nezastesklo po domovině.

Tomášek jest nyní pryč a tím odstraněna příčina žárlivosti Holubovy. Tento ho nyní, když jest z očí, nelituje; „ať něco zkusí a zví, jest mladý“ — tak mluvívá.

Brzy po odchodu Tomáškové objevil se ve statku Šimek dohazovač a potutelně se na Holuba usmívaje a očima mžouraje, ptal se jej, jak se vyspal a jest-li se mu o jeho vojáku nezdálo.

Tomášek jest hodný chlapík a na vojně-li hodným zůstane, bude brzy desátníkem. Doma byl v hospodářství příčinlivý, důkladný dělník a ten Holubovi odešel. „Nu, už máte nového chasníka za Tomáška?“ vyzvídal, ač dobře věděl, že ne. A proto odpovědi nečekaje pokračoval: „Těžko nyní řádnou čeládku dostat, aby byla pánu svému věrna a domu náchylna. Bůh to ví! Obzvláště mimo čas nedostane se jen brak, ausbund, havěť. Ale pro vás, pane Holube, ze známosti, vím o starším sice ale spořádaném člověku, chcete, já vám o něm povím.“

Holub hlavou pokývnul a Šimek pokračoval:

„Lepšího v celé slavné české zemi pro

vás není nad Doubka, Verunčina pantátu. On bude u vás rád. Nátlovi jest dlužen a Matesovi, toť se ví, také, a že neplatí, prodá mu Nátl chalupu. Já měl u něho také hezký groš, ale nechťel jsem k vůli vám, pane Holube, mu škoditi a dal jsem Nátlovi na to „cessi“. Já Doubkovi pomohu při prodeji s Nátlem se vypořádati, aby nebyl ošizen a smluvím to s ním stranu služby. Jakou paní Verunka bude mítí radost, až bude mítí u sebe pantatinka? A tu radost paničce své uděláte, že ano?“

Holub dal mu za pravdu a brzy na to byl barák Doubkův majetkem Nátla „z herberku“ a Doubek nejstarším u Holubů čeledínem.

* * *

Čas plyne během nezastavitelným a mnohé sebou přináší změny. Celý rok uplynul zase do moře minulosti a Tomášek na vojně jest poddůstojníkem. Když jako nováček dráhu vojenskou nastoupil, bylo mu mnoho trapných chvil zakusiti — a ty chvíle zdály se býti věčností. On byl totiž z trestu odveden. Na zrádnou radu dohazovače Šimka zřekl se Holub před odvodní komissí svého práva k reklamaci a syna svého, jako člověka spustlého v každém ohledu vyličil.

Toť bylo ovoce pekelné žárlivosti Holubovy, že krev svou veřejně zapřel a zhanobil. Proto bylo z počátku přísně s Tomáškem nakládáno. On ale snášel, ač mu někdy srdce plakalo, úštěpky a surové zacházení s příkladnou, ba svatou trpělivostí. — Takovým chováním byli jeho představení překvapeni. Očekávali u něho nezlomnou zpupnost a Tomášek jako beránek všem rozkazům tiše se podroboval. Brzy těšil se jejich náklonností a přízni v plné míře. Veselých a hlučných společností, které bývají pátým živlem vojáků ze řemesla, se vzdaloval, nejraději byl sám pro sebe a svaté pole, hřbitov táhl jej k sobě mocí neodolatelnou. U kříže s obrazem Ukřižovaného Krista Pána, který majestátně vzpínal se uprostřed rovů nádherných i prostých jako jejich mocný král, tam sedával, klekával a modlíval se za nebožku i k nebožce matičce. Vzpomínával na její trapnou nemoc a předčasnou smrt, na její tajemství, i na to myslíval, ví-li matička, že musil z domu, v kterémž trávil šťastný svůj dětský věk a že nyní „vojačí“. Tušil to sám, řekli mu to po čase jeho představení, proč byl odveden. On však otcí viny nedává, nýbrž Verunce, že

ona přemluvila otce k tomuto šerednému kroku a tak se na něm vymstila.

Jednou, když vracel se z oblíbené vycházky své do kasáren, spatřil na ulici mladé děvče, ano košíček na rukou neslo. I ono musilo jej viděti a — poznati. Nebo ihned zrychlilo kroků svých a pospíchalo v opačnou stranu. Tomášek jako magnetem tažen zrychlil také kroků svých a pospíchal za ním v tutéž stranu. Srdce silněji se mu v těle ozývalo, pot na hlavě vyvstal a nohy trochu tráslý. Poznal najisto Lidušku Soudkovic, svou krajanku. Než došel, zmizela v jednom domě, na kterémž byla připevněna malá plechová tabulka s nápisem: „Zde se zvoní na doktora“. Před tímto domem se zastavil a jal se dům prohlížeti jako sešedivělý, zkušený generál nějakou nepřátelskou pevnost prohlíží. Maně spočinulo oko jeho na tabulce plechové a duch jeho již uzavíral, že Liduška slouží u doktora medicíny, nebo lékaře. Pohlédl ještě do všech oken, v některém-li Liduška se neobjeví a když tak se nestalo, ubíral se těžkým krokem dále k svému stanovišti, jakoby jej hlava myšlenkami náhle tížila.

Ráno bylo setnině, již on byl přidělen, jíti na cvičiště, na které cesta ulicí tou vedla, v níž Liduška sloužila. Když se přibližoval k onomu domu s tabulkou, spletl si krok a zatrmácel. Na cvičišti dostalo se mu od důstojníka důtky, že hůře rekruty v živé ulici krokem si počínal. Byla to první důtka v životě vojenském a ač pálila, rád ji snesl, — byla pro Lidušku. Odpoledne v čase prázdném procházel se ulicí, v níž doktor bydlil, nahoru i dolů, dolů a zase nahoru a tak vytrvale, jakoby k tomu byl kommandován. Čekal na Lidušku. Po dlouhém a toužebném čekání ji spatřil. Vyšla z domu. Pozdravil ji, ona se usmála, ale nezastavila. On zadržeti ji si netroufal. Začal zase krokem nahoru a dolů, dolů a nahoru, ulici měřiti, že se zdálo, že počítá kolik má kroků z délky a ty kroky na metry převádí.

„Tomášku!“ náhle ozval se známý hlásek Liduščin těsně vedle něho, „hezký vám to sluší! Chcete-li mi pověděti, jak jste se dostal do vojenských šatů a co ve Vitíně nového, přijďte v neděli odpoledne do panského dvora, který leží půl hodinky cesty za hřbitovem, jsou tam moji rodičové, učiníte jim radost; já tam též budu, tedy na shledanou!“ Šipkoužmu zmizela.

Když Tomášek dvě bílých hvězdiček na svém vojenském kabátci poprvé spatřil,

byl uspokojen, ale zvláštní radosti necítil. Ale nyní — ani neví, kterak se to stalo, že srdce radostí takoruka mu v těle skáče, že pojednou ze života se raduje, že vidí vše růžově, že najednou celý svět by zulíbal!

Vedlo se mu podobně jako člověku trestanci, který za těžké provinění úpí v temném, duchamorném žaláři. Jest zbaven svobody a dobrého vzduchu, modrého nebe nevidí. O jak se těší, jak okřívá na těle i na duchu, jak vítá to slunko Boží, když na hodinku ven jej vyvedou!

Tomáškoví také nyní slunko vzešlo, aneb správněji mluveno, dvě jasné hvězdy, modrých jako nebe: oči Liduščiny. On tak okřál, že by byl radostí plakal.

Věžní hodiny v městě uhodily jednu s poledne v neděli a za městem na kamení pod košatou lípou na silnici ke poplužnímu dvoru za hřbitovem vedoucí sedí vojn a toužebně zpět k městu pozírá. Náhle se zdvihá a jde vstříc dívce oblečené v šaty jednoduché ale slušné. Jest to Tomášek a Liduška, jdou navštívit šafáře Soudka do blízkého dvora. Liduška z počátku na Tomáška se hněvá, že tak nebylo vyjednáno, aby na ni čekal, ji doprovázel, že měl přijíti k rodičům jejím sám. Pak ale si vypravují upřímně a vesele a vědí toho dost o rodičích i o těch ostatních ve Vitině. Inaslečnu Tonu vzpomněli. Když vyslovili jméno její, jakýsi mladý človíček s kufříkem v ruce před nimi se zastavil. Udiveně na něho pohlíželi, byl jim cizím. Proč zůstal stát a nešel dále svou cestou jako jiní lidé, které potkali? Co chce od nich? Dostalo se jim vysvětlení.

„O to jest náhoda, jaké shledání! A jak vám to spolu sluší! Kdyby vás viděl starý Soudek, jakou by to měl radost! Krásný párek, věru!“

Nyní poznal Tomeš, že cizinec jej zná a Liduška poznala, že človíček s kufříkem ví, která ona jest. Dlouho nevězeli v pochybnosti.

„Což pak tak zaražení na mne hledíte, vždyť já to nepovím, nebo neznáte už Pijáčka?“

„A jak se máte?“ tázal se Tomášek, podáváje mu ruku více ze zdvořilosti než z přátelství.

„O znamenitě, brilantně. Cestuji, abych nabyl zkušenosti a své vědomosti prakticky zdokonalil. Tento kufřík mne živí a má ústa vydělají za měsíc více než nese Holubův statek za celý rok. Navště-

vuji rodiny a oslazuji jim život tím, že je vedu k osvětě. Prodávám knihy a to pikantní. Víte, co to jest? To jsou takové, s kterými nesmí se na faru. Ale nesmíte o mne myslet, že jsem neznaboh, toto, v kufříku mám krásné sv. obrazy: Madonnu, anděly strážné, únos Sabinek. Když se dají třeba za jednoduchý rám, zdobí dobře i začazenou světničku. Kdo koupí knihu, dostane obraz nádavkem. Prodal jsem jich tuhle nedávno —

„A kde jest vaše paní?“ ptala se Liduška, která netrpělivě poslouchala jeho výklady.

„Moje paní chová i vychovává mého prince. Jest to náš mazanek než přijde dceruška. Takto vyhlíží trochu lépe nežli já. Toť víte žádný učenec nemůže vyhlížeti jako pan starý. V prázdných svých hodinách chodí má paní šítí šaty a významává se v oboru tom tak výtečnou prací, že šlechtičny o ni div se nederou. Ale nebudu vás zdržovati, snad se zase uhlídáme, mne těšilo, na zdar!“

Tomášek si oddechl a Liduška bylo volno, když Pijáček je opustil. Věděli nyní, že jest roznášečem a prodávčem knih „kolportérem“ a jeho paní, hrdá ondy krásavice Vitínská, slečna Tona, někde ve městě šicou.

Když přišli do dvora, byli oba Soudkovic doma a upřímně je vítali. Když Soudková spatřila Tomáška, chtěla dokonce i kamna zbořiti. Soudek nyní v neděli zůstává doma a opět nalezl starého známého, aby nebyl samotný a netrápil se dlouhou chvílí. Jest to Postilla ze Svatojanského dědictví v zelených deskách. Ta mu v hojné míře poskytuje zábavy a úlevy. Když tak nyní Soudek klidně uvažuje a rozjímá život svůj na statku ve Vitině, sám před sebou se zastydí. Uznává to, jaký že tenkrát byl to bloud, když dával přednost hře hazardní, která ducha nepovznáší ale ubíjí, čas i jmění požírá jako šelma nenasytá, před zábavou ušlechtilou. Ale šťastný jest, že prohlédl v čas, kdy mohl se ještě zastaviti na cestě do záhuby časné, snad i věčné a vrátiti se, aby činil pokání a dělal dobrotu. Jiní tak šťastní nejsou. O krtku se říká, že prohlédne v době a vidí několik okamžiků než na vždy za své vezme; labuť prý i nezpěvná dojemně si pohřební píseň sama zpívává. Ale co jest krtku platen zrak, labuť zpěv, když musí na vždy v říši nicoty. Tak mnoho lidí prohlédne, až nit se přetrhne, na které uvázan byl britký meč, jim přímo nad hla-

vou. Oni nyní vidí svou zkázu úplnou, nebo meč ranil je smrtelně; pomoc a vyváznutí naprosto jest nemožné. Od zkázy mravní úplně zachránilo mnoho lidí a chrání dosavad knihy sv. Janské; nebo sv. Jan Nep. vyprošuje čtenáři požehnání, a mnoho by jich též zachráněno bylo, kdyby knih těch dostali do rukou

Z Postilly předčítává Soudek nejen sobě, nýbrž i na hlas deputátníkům v „ra-
tejně“.

(Dokoně.)

Zlatá zrnka.

Nasbíral Jan Ježek.

Jeť mnohý národ jako láva,
jež chladná dnes a zítra žhavá;
když ohněm vře, tu staví, boří,
mra zimou — despotu se koří.

V světě bývá pravda dvojitá:
sladká zde, tam horká zase;
tato léčí v krátkém čase,
ona sílí ducha v boji.

Mnoho lidí ve světě se rodí,
ale málo do světa se hodí.

Staré chrámy dobré zvony mají,
staří lidé dobře radívají.

Často v haleně chatrné
najdeš rozumy jadrné.

Seď u peci
hřej si pleci,
nemíchej se
v cizí věci.

Slepé slepici
každé zrno — pšenici.

Hrady staví čas
a je boří zas.

Chválí cizí krajiny
a sám ni krok z dědiny.

„Čistota půl zdraví“
každý lékař praví;
sama sebe bije,
nečistě kdo žije.

Hrušky když zrají
trástí se mají.

Obrázky z církevních dějin bosenských před příchodem Turků.

(Pokračování.)

Po smrti císaře Dušana nastal v srbské říši rozklad. Ludvík I. uherský (1042—82) vzal si B. zpět a dal ji synovi z bratra nebožtíka bána, Tvrdkovi. Snáze bylo však Ludvíkovi bánovinu udělit, nežli Tvrdkovi v B. v skutku vládnouti; patnáct let bojoval devatenáctý a poslední bán o svůj úděl s domácími vojvodami, nežli svůj trůn alespoň poněkud ustálil. Užil zmatků srbských, aby obsadil hořejší poříčí Driny na Pivě, na Taře a na dolejším toku Limu, jakož i Trebinji až k vrchům nynější Černé Hory. Tím byly hranice bosenské říše posunuty až na blízko k Senici za Onogost (Nikšić) a po Kotor. Tu dal se Tvrdko, jako pán někdejších zemí srbských a jako blízký příbuzný Nemaničův korunovati věncem a počal psáti se „králem srbským, bosenským, přímořským a západních stran“ okolo r. 1376. V Uhrách podporoval Anžovince hledě při všem jenom na svůj prospěch, obsadil celou severní Dalmácií s přímořskými městy Spletem, Trogirem a Šibenikem, tak že pobřeží od Kotora až po Zader, kromě Dubrovníka bylo tehda v moci Bosňanů. — V náboženské otázce vedl si Tvrdko dle většiny svých předchůdců, nejsa ani horkým ani studeným, zůstává katolíkem, jak na jev je z jeho listu z r. 1390.

Františkáné nedbajíce všech překážek sobě strojených, jako na př. čelících na vyhladovění jich v B., aby hledali si snad vlast jinde, kde by se lépe míti mohli, rozvíjeli činnost, pokud za válečných nepokojů bylo možno, nade vše očekávání. — Svědkem toho jest rozšíření tohoto řádu a nad to nové missie ještě v Bulharsku. Obsahovala tehda vikárie bosenská sedm okruží: duvenské s pěti, grebenské se šesti, bosenské se čtyřmi, usorské s pěti, mačvanské s osmi, bulharské s pěti a koviňské se čtyřmi kláštery. Proto však přece nebyli Františkáné jenom jedinými kněžími, kteří v těchto krajinách pracovali, ale ovšem byli předními vůdci právě nauky Kristovy, ostatní, počtem snad méně četní kněží neřeholní. šli teprvé jako zálohou za nimi a osazovali místa jimi již připravená. Za tyto své zásluhy o celou bosenskou vikárii vždy uznávání a vážení byli od římských papežů, mnohé privileje byly jim uděleny a některé změny řeholních stanov povoleny, na př. bylo jim volno

věsti též duchovní správu. Proto však přece, ačkoliv byli skoro v nepřetržité činnosti, že nezbyvalo času k tomu, aby v horlivosti své ustáli a tak všelikým zlořádům přístup možným učinili, ukázala se časem i zde potřeba nápravy a tu za pomoci bosenského biskupa Josefa vykonal na rozkaz vrchního představeného řádu Viléma „di Casale“ v letech por. 1432, bez ohledu na nepřátelství Štěpána Tvrdka Tvrdkoviče a na nástrahy královny Jakob z Marchie. Až podnes udržela se v tradici bosenské paměť na tohoto muže, jenž 1476 28. ledna zemřel a 1726 od Benedikta XIII. za svátého byl prohlášen. (Srovnej jeho životopis v Kuldově Círk. Roce VI. 429 od P. Florentina Cibulky O. s. Fr.)

Zatím hrnula se strašlivá spousta tureckých zástupů vždy blíže a blíže ku hranicím Tvrdkovy říše, ale ani to nepřivedlo ho k tomu, aby užší spolek hledal na západě proti hrozicímu nebezpečení, buď že domníval se, že Turci po porážce na Taplici u dnešní Kuršumlje 1387, kde jich z 20.000 jenom pětina utekla neodvážil se znova útok učiniti, buď že příliš spoléhal na sílu císaře Lazara, který s ním byl spojen. Patnáctý červen 1389 rozhodl na Kosovu ve prospěch Turků. Zrada Brankovičova vryta písmem nevyhladitelným do srdcí slovanských, pomohla ano zavinila nevýslovnou bídu, jaká stihla nesvorné syny rodiny slovanské. Dvacet tisíc bojovníků bosenských stálo na bojišti pod vůdcem Vlatkem Hraničem. Když byla bitva prohrána, couval Vlatko v úplném pořádku, ano odrazil šťastně i pronásledující jej Turky. Bezpochyby, že za odměnu dal Tvrdko Vlatkovi krajinu nynější Hercegoviny lénem, kterou Vlatko se synem svým Sandaljem Hraničem rozšířil. Druhý Vlatkův nástupce od r. 1435 Štěpán Kozarič neb Kozacha rozšířil ji již na útraty svého lenního pána, odtrhl se od něho zcela 1440, dal se do léna Bedřicha IV. a opatřiv si od něho titul „hercega“, počal psáti se „herceg sv. Sávy a strážce hrobu sv. Sávy“. V jeho zemi totiž, u Prepolje, nalézal se hrob srbského svátého Sávy Nemanje, arcibiskupa církve srbské ze stol. dvanáctého. Země Štěpánova od té doby nazývána byla zemlja hercegovina či prostě „Hercegovina.“

Tvrdko I. umíraje 1391 domníval se, že zanechává království dosti pevné a ustálené a zatím opakovalo se v Bosně brzy po jeho smrti totéž, co dalo se po smrti

Dušanově v Srbsku. Pět let vládl sice po něm ještě král Štěpán Dabiša, ale ne již celému království Tvrdkovu, poněvadž na úmluvě diakovarské 1393 s králem uherským Sigmundem zbavil se Dalmacie a Chorvátska ano přikl mu i právo na Bosnu. Po jeho smrti vládla až do r. 1398 královna Jelena; když však Turci opětně do země vpadli, zvolen byl svobodnou volbou národa za krále Štěpán Ostojá. Z toho vzešly nové spory s králem Sigmundem, protože prý volba vykonána byla proti úmluvě diakovarské, ano když se Ostojá s ním smířil, zvolili si v Bosně za krále v polovici března 1404 Štěpána Tvrdka II. Tvrdkoviče, jenž až do r. 1443 zval se králem, mezi tím časem však žil též ve vyhnanství v cizině, částečně též od r. 1415 vladařil zároveň se Štěpánem Ostojou Krističem a jeho synem Štěpánem Ostojičem. V této době, plné strannických svárů a hádek, zvykli si bosensští pánové zváti na sebe Turky a tím připravovali si volně, ale tím jistěji blížíci se otroctví, zapomínajíc na původ svůj, na krev svou a vydvajíc otčinu dobrovolně za kořist cizím divokým kočovníkům. Mnoho klášterů lehlo již nyní popelem. A co tak na jedné straně katolíkům ubylo, přibýlo Bogomilům na jich moci a síle a taková byla autorita „děda bosenské církve“, že města dalmatská, při jakýchkoli smlouvách s králi, neopomenula dary nakloniti si i hlavu Patarénů, ano Pataréni vymohli si tentokrát i jakési právo asylní pro své příbytky. — Jest známo, jak smutné to bylo tehda i v ostatním světě katolickém: nešťastné schisma papežské, války husitské, všecko to přičinilo valně k porobě slovanského jihu. Koncil basilejský chtěl přece však vyjednávat s Bosňany a Srby o smír s církví západní a delegoval na ten účel i štrasburského arcibiskupa, Dubrovničana Ivana Stojkoviče, ale i toto poselství smírné, rozrazilo se o tvrdou hlavu Tvrdkovičovu.

(Dokončení.)

Salve Regina!

V svém trůnu zlaceném, ježž nebes drží duhy,
shleď okem milostným na zem, valnými kruhy
co pod Tvou nohou v dálku kolotá,
hned v temnu ztracená, hned v lesku slunce
krásná:

o nebes paní jasná,
již záře obletá.

Když nebezpečí na nás svoje síť metá,
a místo míru v řadách zuří bouře kletá,
tu milostí nám otevř' svěží zdroj
a z čistých etností Tvých řinoucí vůně vlna,
Ty růže tajuplná,
kéž posilní nás v boj!

A jest-li útrapy jak ledné hory vstanou
a strhají nám všecku naděj štěstím tkanou,
když na záhonech žití býlí vypučí,
jak smutku černý plášť nám osud dá kol ramen,
Ty svatá pauno panen,
nás skryj v svém náručí!

My plujem po moři, jsme vod a větrů hříčka,
o nehal skvoucích očí nikdy v hněvu víčka
a neodvracuj od nás drabou skráň;
na nebi ztemnělém, nad světa pustou strání,
o zlatá hvězdo rauní,
vždy tichým světlem plaň!

V den květina kdy žití lístků ztratí zdobu
a ruměn našich lící zbledne plisní hrobu,
ku smrti lůžku sestup sladkým snem
a těla vězení svobodnou holubici,
ó matko milující,
si v bílé ruce vem! *E. S.*

DOPISY.

Z Volšova u Sušice, 8. pros. 1882.

Naše tiché údolí v právě minulém svátku marianském oživilo. Zdejší vrchnost, urozený p. Ferdinand hrabě Chotek se svou šlechtinou chotí, rozenou hraběnkou Spork-Swerts-ovou dala totiž spustlou kapličku na vrchu Stambergu opravit a opravenou, pěkným obrazem P. Marie ozdobenou i jinak květinami vykrášenou ve zmíněný den vysvětit. K slavnostnímu úkonu zavítal do Olšova sušický kaplan dp. Soukup. — Když před druhou hodinou odpoledne zvonkem znamení dáno, seřadil se kolem zámecké kaple průvod, mládež školní s křížem v čele, pak duchovenstvo (zámecký i sušický p. kaplan), za ním urozený pan hrabě a četný zástup lidu z osady i z okolí, který cestou růženec se modlil. Skluzká cesta od zámku do vrchu ku kapličce, byla pilinami posypána a tak schůdnou učiněna. Když průvod došel svého cíle, domodlilo se duchovenstvo započatou litanii loretánskou, načež po vykonaném svěcení, či vlastně žehnání dp. Soukup k shromážděnému zástupu promluvil. V krátké řeči své zmínil se, že r. 1859 budějovický p. bi-

skup u této kaple rovněž klečel a za blaho svých věřících nebesa prosil, a tak i nám příklad k následování dal; načež vybízel přítomné, aby všickni, ať dítě, ať kmet, ať mládenec, ať panna, žena i muž buď do práce, kolem té kapličky jdouce, aneb z práce domů se vracejíce stanuli a byt i jediným povzdechem aneb kratičkou modlitbou k nebes Královně se obrátili. Na to děkoval vznešené hraběcí rodině za vše, co pro naši osadu učiniti nepoložila si za těžko. Pak říkány litanie za zemřelé (a některé jiné modlitby), načež průvod v témž pěkném pořádku zpět se bral, a v zámecké kapli malá církevní slavnost modlitbou za všeobecné potřeby ukončena. Na konec nesmím mlčením pominouti, že urozená paní hraběnka Chotková dvakrát týdně (ve středu a v sobotu odpoledne) naše dívky v ručních pracích cvičí a že koncem minulého měsíce — jako vždy jindy počátkem zimy — mnoho šatstva a obuvi mezi školní mládež rozdala. Při podělování řídí se vznešená dárkyně přesně dle školního vysvědčení; kdo lépe v učení prospěl, obdrží více, čímž se dívky k pilnosti povzbuzují. — Proč tyto řádky napsány? Protože rozšiřujeme-li známost ušlechtilých skutků a dobrodiní, konáme jen svatou povinnost a snad svými řádky v jiné šlechtické aneb zámožné rodině na českém jihu z mody vyšlou lásku k trpícímu spulubližnímu rozznítíme. K čemuž z plna srdce voláme: Staň se! Staň se!

Od Českého Brodu, dne 10. pros. 1882.

V naší době, kde z mnohých stran hledí lásku a důvěru lidu k duchovenstvu všelikým způsobem podvrátiti, jest pro každého upřímného katolika radostné, vidí-li že marné jsou nástrahy nepřátel církevních a lid že přes všeliké štvání tak zvaných osvícenců přechází k „dennímu pořádku“; a s láskou lne k duchovenstvu a své přesvědčení náboženské veřejně osvědčuje. A takovéto veřejné osvědčení podala osada Malotická slavným uvitáním svého nově ustanoveného faráře vdp. Ant. Čížka. — Zvěděvše, kdy se k nim z Tismic přesídlí, vyšli mu skoro hodinu cesty vstříc: školní mládež se svými pany učiteli, obecní představenstvo, a zástup osadníků s hudbou a prapory. Řídící pan učitel a starosta obce srdečnými slovy jej uvítali, načež se šlo průvodem za zvuku hudby do obce, kdež před chrámem děvčátko, a po udělení sv. požehnání hošík jménem školní mládeže jej oslovili; načež jej do fary dopro-

vodili. — Večer však opět bylo pro vdp. faráře nové překvapení; ulice byla bengálským světlem ozářena, školní mládež s praporečky, mnoho lampionů a zástup osadníků s hudbou bral se k faře, kdež za hlučného provolávání: „Vítejte nám, náš důstojný otče duchovní“, zástup stanul; podobná slova čtla se též na praporečkách dítek. — K slzám dojat děkoval vdp. farář svým novým osadníkům; načež po přednesení několika hudebních skladeb a po opětném provolání zástup domů se odebral. Ze takovéto úcty vdp. farář zasluhuje, dokazuje jeho dosavadní úřadování v Tismicích, kdež sobě velkých zásluh svým působením získal. — Jeho přičiněním byl též starobylý chrám Páně, jehož pravá loď sesutím hrozila, opraven a zázračná socha Rodičky Boží, nákladem pana Kocourka, měšťana Pražského, skvostně obnovena. — Dejž Bůh, aby láska jemu v Maloticích projevená, neochabla, ale k blahu celé osady vždy se množila. — Vdp. faráři voláme z upřímného srdce, Bůh žehnej a zachovej na mnohá leta. J. S.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejd. p. kardinál ráčil se odebrati v pondělí dne 11. prosince do Vídně, kde zasedání říšské rady přítomen bude; před vánocemi pak do Prahy nazpět se navrátí.

— **Pobožnost 40hodinná** koná se od 16.—20. prosince u Matky Boží Sněžné u Františkánů a od 21.—25. prosince u sv. Salvatora y semináři.

— **Řeholní slib.** Ve čtvrtek dne 14. t. m. složil o 11. hod. dop. p. Jan Čapek z Německého Brodu slavný řeholní slib, při které příležitosti nový p. general a velmistr řádu křižovnického vys. důst. p. Ant. Huspeka opásán byl řádovým mečem a oděn v starožitný řádový oblek.

— **Na Olomoucké theol. fakultě** jest letos v prvním ročníku 67 posluchačů theologie, v druhém 47, ve třetím 33, ve čtvrtém 36. Celkem 183 posluchačů, z nichž jest 181 alumnů a 2 externisté. Do diecése Olomoucké jich náleží 165, do Vratislavské 18. Děkanem theol. fakulty jest vdp. dr. Jos. David.

Z Vinohradů. (Ošacení chudých dítek.) Den 8. prosince zapsán jest opět v onu dlouhou řadu dobrodiní, jež spolek dám sv. Elišky chudé mládeži Vinohradské tak štědrá rukou skytá. O 10. hod. téhož dne

shromáždila se mládež ve vkusně vyzdobeném sále tělocvičny, kde přítomni byli vzácní hosté. Po stolech rozloženy byly dárky, hlavně záležející ze šatstva a obuvi. Slavnost počala trojhlasnou písní „Otče náš“, již zapěli žáci V. a VI. třídy se sborem učitelským. Na to promluvil vřelou řeč k dobrodincům a dítkám dp. katecheta, klada zvláštní důraz na to, že podporováním české chudiny, české dítko zachováno bude před mnohou zkázou na těle i na duchu. Na to zapěly dívky se sborem učitelůk čtverohlasně „Modlitbu pod hvězdami“. Velmi zdařile přednesena dívkou báseň „Sv. Mikuláš“. Na to počalo podělování. S radostí v očích braly dítky dárky z rukou šlechtitných dám a věru mnohé z nich na dobrodiní to i s rodiči toužebně čekalo. Náklad na podělování toto obnášel 1400 zl., neboť poděleno různě 170 žáků a 250 žákyň. Hlavní zásluhu o tak četné obdarování získá si každého roku výbor dám, jenž má v čele choť starostovou pí. El. Vlčkovou, která po celý rok s neunavnou obětavostí s jinými dámami příspěvky sbírá. Modlitba a vděčnost budou zajisté provázeti snahu dobrodinců za rok letošní pro léta příští.

Z Anglie. (Zajímavá zpráva o blahověčení kardinála Fischera a kancléře Tomáše Morea, mučenníků víry, jakož i jejich 300 společníků.) Anglická vláda, jsouc indirektně tážána, neprotivila se tomu, aby římská kurie zavedla beatifikační proces kardinála Fischera a kancléře Tomáše Morea, mučenníků víry za Jindřicha VIII. a 300 jejich druhů. Kardinál Manning zaslal již svaté kongregaci obřadů listiny, které byl svou horlivostí, ze státního archivu vyňal. — Jan Fischer narodil se v hrabství Yorkském v roce 1455. Jsa kancléřem university Cambridžské, byl učitelem Jindřicha VIII. Jakmile Jindřich VIII. tvořil sobě plány proti katolické církvi, potlačením některých malých klášterů, oslovil jej Fischer takto: „Vy chcete z lesa malou větev, abyste sobě udělal topůrku u sekery, a když ji dostanete použijete jí k tomu, abyste celý les vymítli.“ Taková neodvislost nelíbila se nepříteli církve. Jindřich VIII. uvěznil Fischera, svého bývalého učitele. — Papež Pavel III. chtěje statečného a neohroženého obhájce práv církevních vyznamenati, poslal mu kardinálský klobouk. Jindřich VIII. dověděl se tuto zprávu, zvolal: „Ať si mu pošle klobouk kdy chce, já budu tak sobě počínati, aby toho dne kdy přijde, hlava, pro kterou byl určen, od těla byla oddělena.“

A v skutku, proces byl na spěch zaveden, a dne 21. června 1535, byla hlava nového kardinála státa! Fischer byl 80 let star. Veškeren jeho život zasvěcen byl vědám bohosloveckým, a jeho spisy po jeho smrti ještě mnohé obracují, jako na příklad jest obrácení slovutného Chillingwortha. — Život slavného kancléře Tomáše Morea náleží dějinám. Jest známo, jakými politickými vlohami se skvěl v poradách o míru Cambraiském. Jeho mírnost a spravedlnost, jeho obratnost rozhodovati nad záležitostmi, jeho bezúhonnost, učinily jej populárním v Anglicku. Svým synům, žádajícím na něm, aby jim udělil čestné úřady pravil: „Popřejte mi vykonávati všem spravedlnost. Na tom závisí vaše sláva a má spása. Ničehož se nebojte, vy budete mítí vždy nejlepší podíl, Boží požehnání a lidí.“ Když opustil úřad velkokancléře, kterýmžto se mnozí před ním obohatili, byl chudším nežli když jej byl nastoupil. Muž také po vahy nemohl se dlouho těšiti z přízně Jindřicha VIII. Jakmile král se na tom ustanoval, že vazby, které pojily Anglicko s římskou církví, roztrhne, opustil Tomáš Morus úřad svůj. Pod žádnou záminkou, ani hrozbami nemohl na něm Jindřich VIII. vynutiti přísahu, jakou byl všem úředníkům ukládal. — Dán byl do vězení, do jedné věže londýnské. Jeho přátelé nutili jej, aby se podal řkouce: Jak můžete býti jímého smýšlení, nežli jest smýšlení velkého rádce Anglicka? — „Já mám pro sebe celou církev odpověď, kterážto jest největším rádcem křesťanů.“ — Ku své manželce, kteráž mu předkládala, že jest jeho života třeba pro jeho děti, pravil: „Kolik let bych mohl býti ještě na živě? Více ne nežli dvacet. A ty bys chtěla, abych věčnost za dvacet let zaměnil?“ — Tři léta uplynula mezi jeho vězením a smrtí mučnickou. Bylť to tři léta modlitby. Večer před svou smrtí, psal své dceři Markétě: „Já hořím touhou Boha viděti, jsem šťasten že zítra umru, jest právě oktava knížete apoštolů a slavnost přenešení svatého Tomáše Kantuarienského, toť jest pro mně den velké útěchy.“ — Jindřich VIII. nemohl jej k tomu přinutiti, aby se zřekl víry své, a dal mu hlavu stíti dne 6. července 1535. Byl povzbuzován, aby prosil o milost krále. „Já prosím Boha, pravil, aby všechny mé přátele zachoval od podobné milosti.“ — Zemřel neohroženě, jako pravý mučenník víry. Jeho hlava byla po 15 dní obecnstvu ukazo-

vána, jsouc nabodnuta na zábradlí jednoho mostu v Londýně.

Literární oznamovatel.

— „*Pravdou k životu*“, sváteční, nedělní a příležitostné promluvy, od Václ. Beneše Třebízkého, kaplana na Klecanech, díl II. V Praze, nákladem knihkupectví B. Stýblů. Cena 1 zl. 12 kr. Co jsme o prvním díle těchto kázání v našem listu pravili, platí rovnou měrou i o díle druhém. Zejména se nám líbí, že důstojný p. kazatel vybral skoro v každém kázání vhodné příklady, kterými pravdy křesťanské prostonárodně znázorňuje. Řeč jest plyná a správná. Kázání zajímavá a srdečná poslouží všem; i katecheté na středních školách mohou jich použiti, ovšem tu a tam je přepracovati ku svým účelům.

— Urbánkova bibliotéka pedagogická čili sbírka spisův pro učitele, pěstouny, rodiče a vzdělavatele lidu vůbec. Svazek 96. „*Sbírka příkladů ku vyučování tvaroslovnému*.“ Sestavil K. Steinich. Cena 1 zl. 20 kr. Příklady uvedené jsou seřaděny tak, aby žák sám mohl pravidlo z nich si vyvésti. Kratičké poznámky mají ve chvíli náhlé potřeby podati též stručné pravidlo. Při předložkách jest podáno málo příkladů a při spojkách jsou vynechány, poněvadž nauka ta spíše do větosloví náleží. Příklady přihlížejí vesměs ku praktickému životu, jsou vhodné, vzbuzují ku mravnosti a počestnosti.

— „*Nauka o náhradě škody*.“ Sepsal zvláště v prospěch posluchačů bohosloví dr. Frant. Janiš, kněz arcidiecése olomoucké. — Nauka o náhradě škody zejména pro zpovědníci jest důležitá. Pan spisovatel rozvrhl svůj spis, který zahrnuje 111 stránek, na dva oddíly. V prvním pojednává stručně o pojmu vlastnictví a o způsobech, jimiž majetku nabyti lze, při čemž běře zřetel i k zákonům občanským. Ve druhém díle pojednává „o náhradě škody“ podle učení theologů a předpisů občanského zákoníka. Spis tento poslouží začátečnickům dobře, poněvadž se pravidla příklady objasňují.

— „*Nové dítě vlasti*.“ Sbírká českých národních písní v lehkém slohu. Pro piano na dvě ruce upravil a prstokladem opatřil Jan Mašek, učitel zpěvu a hudby při c. kr. českém ústavě učitelek v Praze. Páté vydání. Svazek I. 100 písní ve čtyřech sešitech po 25 písních. V celku 2 zl., vázané 2 zl. 50 kr.; skvostně vázané 2 zl. 80. Jednotlivé sešity po 60 kr. Vydáno u Urbánka v Praze, Ferdinandská třída č. 25 n.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul :

- p. Petr *Hagenauer*, čl. CCC., býv. vychovatel u knížete Paara a jub. kněz, ve Vídni dne 1. pros. 1882, (nar. v Nohomíři 9. ledna 1797, vysv. 12. srpna 1821).

Vyznamenán jest :

- p. Jos. *Kandler*, děkan v Slaném, jmenován kn. arc. notářem.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Turinský*, dosud kapl. v Prčicích, za far. tamže ;
P. Rafael *Liška*, č. ř. premonstr. v Teplé, za proz. kooper. v Utvině (Uittwa) ;
P. Frant. *Zalabák*, čl. ř. křiž. a kapl. v Loktě, za kapl. v Král. Chlumu ;
P. Ant. *Hahmann*, čl. ř. křižov. a dosud kapl. v Králově Chlumu, za kapl. v Loktě ;
p. Gustav *Láska*, kapl. v Kyjich, za admin. v Jirnách.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou :

- vdp. P. Pavel *Hackel*, provincial ř. sv. Augustina, a dr. Valent. *Hackel*, prof. bohosloví při b. semin. v Litoměřicích, byli jmenováni kons. rady.
P. Alberich *Hecht*, převor ř. cisterc. v Oseku,
P. Vendelín *Müller*, č. téhož řádu v Oseku, a
P. August. *Pavlik*, převor ř. sv. Augustina v Bělé, bisk. notáři.
P. Bedřich *Zickler*, č. řádu křiž. a far. v Pšově (Schaub), čestným děkanem ;
p. Ant. *Baselt*, far. v Bělé, a p. Ant. *Nagel*, spirit. u Alžbětinek v Kadani, obdrželi collare can.
p. Frant. *Mach*, katecheta při gymnasii Žateckém, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Kašpárek*, far. v Stěti, za far. v Sedlici (diec. Budějov.) ;
p. Frant. *Oehm*, far. v Slatinici (Deutsch-Zlatník), za arciděk. v Bilině ;
p. Ferd. *Usler*, admin. ve Flajích, za far. tamže ;
p. Jan *Staněk*, kapl. v Stěti, za admin. tamže ;
p. Václ. *Jelenecký*, kapl. v Dlažkovicích, za admin. tamže ;
p. Karel *Ducke*, kapl. v Bilině, za admin. v Slatinici ;
p. Jan *Žďárský*, kapl. v Českém Dubu, za adm. tamže.

Uprázdňená místa :

Stěti, fara patr. J. J. p. kníž. Jiřího Lobkovice, *Slatinice* (Deutsch-Zlatník), fara patr. Arpada svob. pána Blumenkrona, do konce prosince 1882.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul :

- p. Jos. *Zeiner*, č. kons. rada, os. děkan., jubil. kněz, majitel zl. zasl. kříže s kor., farář Lanovský na odpočin., dne 4. pros. 1882 v Lanově, (naroz. 13. března 1797 v Lanškrouně, vysv. 3. dubna 1820) ;
p. Ant. *Pacovský*, far. v Lukavci, 8. pros. 1882 v Praze, (nar. v Mirovicích 8. srpna 1818, vysv. 25. července 1843).

Uprázdňené místo :

Lukavec, fara patr. J. J. p. kníž. Löwenstein-Wertheima, od 9. prosince 1832.

Pozvání ku předplacení na roč. XXXIII.

„**Blahověst**“ na nové třicáté třetí pouť své po vlastech českoslovanských L. P. 1883 bude opět přinášeti :

I. Na neděle a svátky roku církevního homilie, rozličná kázání, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém ; — II. výklady o posvátných obřadech, časích a zřízeních církve katolické ; — III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými ; — IV. zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických ; — V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému ; — VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně ; — VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské ; — VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských ; — IX. drobnosti z praktického života, námítky a útoky protivníků ; — X. zprávy o knihách a dílech uměleckých, přehledy literární ; — XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j. ; — XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

„**Blahověst**“ bude vycházeti v témž formátu a dosavadním způsobu. Předplacení na ročník XXXIII., jehož 1. číslo vyjde 5. ledna 1883, přijímá expedice (kněhupectví B. Stýbla) v Praze. Předplácí se celoročně s poštovní záсылkou 3 zl. 50 kr., bez poštovní záсылky 3 zl. Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelně na ní napsána adresa i poslední pošta předplatitelova.

Milodar. P. J. Kabeš v Čisté spolku neposkvrněného Početí Marie Panny ku podpoře katolíků v říši turecké a na Východě 1 zl. — Zaplat Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDINKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 34.)

Svatý Felix z Kantalizia,

*bratr laik z řádu kapucinského, vroucí citel
Božského Jezulátka.*

Svatý Felix z Kantalizia pocházel z chudých ale bohabojných rodičů. Již jako chlapec miloval velice modlitbu, věnuje každou prázdnou chvíli, kterou ztrávil u svého stádece, Bohu a nebeským věcem. Když byl asi 18 let star, měl v sobě touhu Bohu zcela se zasvětit a jemu dokonaleji sloužiti. Proto se na tom ustanovil, že vstoupí do řádu kapucinského. Šel tedy do města Città dukale, kdežto kvetla jmenovaná řehole a prosil P. kvardiána, aby jej přijal. P. kvardián, chtěje zkusiti povolání jinohovo, obořil se na něho, a nevlídně se k němu choval.

Než Felix stál na svém, a pravil: „Věřte mi důstojný Otče, že jediné proto přicházím, aby Pánu Bohu dokonaleji sloužil, a jemu všecek se zasvětil. — P. kvardián uvedl jej do chrámu Páně a ukázal mu obraz Ukřižovaného, kterýž byl krvavými ranami posetý, a pravil k němu: „Vidiš, milý jinohu, jak mnoho Kristus Pán za nás trpěl.“ A slovy těmito byl Felix tou měrou dojat, že se dal do hlasitého pláče. P. kvardián nepochyboval již o pravém povolání a s radostí přijal nadějněho mladíka.

V noviciátě byl zbožný jinoh vzorem všech ctností. Především však vyznamenával se hlubokou pokorou, poslušností a pracovitostí. Poněvadž byl silného a zdravého těla, ustanovili jej představení k tomu, aby pro jejich klášter chodil po almužně, kteroužto obtížnou službu konal po 40 let, až do své smrti. Ku každému choval se laskavě a přívětivě, býváje vždy veselý

myslí. Z hluboké pokory neříkával nikdy „já jsem fráterem z kapucinského řádu“, nýbrž zkrátka: „Bydlím u kapucínů.“ — Uražky a posměch, jakých mu bylo někdy zakusiti, snášel tichou a klidnou myslí. Prázdný čas věnoval zbožnému rozjímání a svým obvyklým pobožnostem. Nejraději však rozjímal o vtělení Syna Božího.

Tou příčinou všecek se duchem ponořoval v toto láskyplné tajemství. Když se vánoce blížily, vyptával se rád ve své prostotě jedné neb druhé zbožné paní, kterou byl na ulici v Římě potkal, zda-li již něco přichystala Marii Panně a Božskému Jezulátku, které se nám prý brzy narodí. — Nejvíce práce ale mu daly jesličky. Sám svými vlastními rukama vystavěl v kůru kapucínů krásné, jednoduché, ale něžné, dojemné, k zbožnosti povzbuzující a vábíci jesličky. Ničehož tam nemělo scházeti. Božské Jezulátko, Panenka Maria, Svatý Josef, vůl a oslíček, anděl, pastuškové se svými stády, to všecko důmyslně sestavil, že bylo radost tomu se divati. A když byl se vším hotov, pak kleknul na kolena svá a modlil se, rozjímal o tomto tajemství až pozdě do noci.

A jako druhdy sv. František Serafinský, láskou k Jezulátku byl roznícen, a každého k ní vybízel, volaje: „Milujme betlemské děťátko, milujme betlemské děťátko, podobně i srdce sv. Felika, rozšířilo se láskou k Jezulátku, že neustále mýval Jeho svaté jméno na jazyku. Zvláštní však radost mu působilo, když slyšel nevinné dítky toto přesvaté jméno vyslovovati. Kdekoliv některé dítko potkal, buďto na náměstí aneb na ulici, učil je vyslovovati jméno Ježíš, a viděl-li více dítek pohromadě, volal na ně: „Pojďte sem děti, milé děti, a říkejte se mnou: Ježíš, Ježíš, ří-

kejte všechny jednohlasně Ježíš," a když tak dítky dle jeho přání činily, tenkrát plesal nevýslovnou radostí, že svaté jméno Božského Vykupitele jest ctěno a velebeno od nevinných dítek.

Poněvadž jeho srdce vděčnou láskou k Bohu se neslo, měl též v obyčeji říkati: Deo gratias (díky Bohu). I tomuto pozdravení vyučoval dítky, aby mu pomohly taková děkovati, za všechny milosti, kterých mu Pán Bůh udělil. Jakožto stařec býval často mnohými dítkami obklopen, a každý se tím nemálo vzdělal, slyše jak hlasitě s ním dítky tato slova říkaly: Deo gratias. Ježto věděly, že fratrovi Feliku tímto pozdravem velikou radost způsobí, volaly z daleka, jakmile jej spatřily Deo gratias, frater Felix, Deo gratias. A tvář Felixova radostí zářila, slzy se mu ronily z očí, i rychle spěchal k milým dítkám, volaje: „Deo gratias, moje drahé děti, požehnej vás Pán Bůh, Deo gratias.“ I bohoslovci z římského semináře pozdravovali jej slovy Deo gratias, a on jim též tak odpovídal. I jiní kněží pozdravovali jej tímto způsobem, tak že Felix byl všeobecně nazýván — frater Deo gratias.

Vděčná mysl jeho líbila se velice Jezulátku a Marii Panně, a protož byl za to zvláštními milostmi odměněn. Když jedenkrát v chrámu Páně rozjímal o vtělení Syna Božího, jak se v Betlémě narodil, spatřil frater Lupus, kterýž potajmu v kostele zůstal toto zjevení. Felix, jsa jako u vytržení spěchal k hlavnímu oltáři, a prosil snažně Marii Pannu, aby dala Božské Jezulátko své jemu do náručí. A ejhle, Maria Panna vyslyšela jeho prosbu, zjevila se mu a položila na lokte jeho Božské Jezulátko. Tuť oplýval všecek radostí a s největší úctou a láskou objímal a líbal Božské Jezulátko a k srdci svému je vinul. Zjevení to trvalo hezkou chvíli, až konečně zmizelo, ale Felix děkoval ještě dlouho v chrámu Páně za toto omilostnění. O této převzácné milosti zmiňuje se též církev v modlitbě na svátek vroucího ctitele Božského Jezulátka.

Zvláště však omilostněn býval Felix častou návštěvou v poslední nemoci. Častěji jej těšila přicházející k jeho lůžku s mnohými anděly. V té nemoci mluvil nejraději o Božském Jezulátku, jak se v Betlémě narodilo, jak andělé Jemu propěvovali, co se tam v jeskyni betlemské všecko událo. Mluvil o tom ve svém

mateřském jazyku, uváděje mnohý výrok evangelisty sv. Lukáše sobě na paměť, kterýž se nejobsírněji rozepisuje o dětském věku Božského Vykupitele.

Předzvidaje, že se blíží konec života jeho, žádal, aby zaopatřen byl svátostmi umírajících. Vykonal zkroušeně zpověď svou, hojué slzy prolévaje, prosil bratry své, aby odpustili, že jim dával zlé příklady. A jakmile kněz vešel do jeho komůrky a k němu pravil: „bratře, tvůj Pán a Bůh přichází k tobě, aby tě navštívil;“ povstal a hlasitě se modlil s ním církevní modlitby. Po svatém přijímání prosil své bratry, aby ještě jednou s ním zplna srdce zvolali: Deo gratias. A po těch slovech usnul tiše v Pánu dne 18. května 1587, aby v nebesích Deo gratias, díky Bohu vzdával.

Fr. H.

Před podělováním chudé školní mládeže Vinohradské.

Velevážení posluchači!

Stopujeme-li dějiny vzdělanosti národů křesťanských, nalezáme všech zřetel obrácený ku podpoře chudiny. — A proč tak činí národové? Jeť podpora chudiny skutek lidskosti, dílo svaté, záslužné. Jestliže však chvalitebno, podporovati chudinu vůbec, tož zajisté u vyšší ještě míře záslužno, podporovati chudou mládež. Vždyť ujímáme se mládeže spustlé, buď mravnou buď hmotnou podporu se snažice na pravou cestu ji uvést; což teprve jak ujeti se máme mládeže nespustlé, mravně zachovalé. Neb kdo jest mládež? Jestli národa budoucnost, vlasti naděje. V koho skládá každý uvědomělý národ veškeru naději svou? Ve svou mládež. V ní vidí uskutečnění vše tužby své, ona dokoná úkol každému národu svěřený. Ano, toť neomylnou známkou vzdělanosti národa, podporujeli chudou mládež svou. Jakou měrou národ věnuje pozornost chudé mládeži své, takou měrou pečuje o svou budoucnost. Tak mnohá zajisté hřívna ležela by zakopána: mnohé chudé dítko, jež jsouc podporováno stane se prospěšným členem společnosti lidské, zakrnělo by bez této podpory duševně i tělesně. Mámeť toho četné doklady, že z podporovaných nuzákův stali se po letech výtečníci, kteří platné služby prokázali obci, národu, církvi, státu a byli a zů-

stanou povždy ozdobou národa, chloubou vlasti a rodákův. Než by i nevyniklo žádné z dítek podpořených, jen když mu spo-
moženo, aby se cti vyplniti mohlo své místo ve společnosti lidské, dosti bylo vykonáno. — Protož na zásluhy velice bohatý jest spolek, jenž obral sobě za úkol podporovati chudou mládež. Konát spolek taký dílo nejen posvátné, náboženské, konát on také dílo celého národa. Celý tudíž národ povděčen býti má lidumilům těmto, každého jest povinností, podpořiti dle možnosti spolek lidumilný. — A výsledek lidumilné činnosti spolkové jeví se zrakům našim dnes. Spolek dám sv. Elišky s nevšední obětavostí opět schystal četných dárkův zdejší chudé mládeži školní. I jest na mně, abych jako učitel těchto štědře obmyšlených dítek vzdal vám, ctěné dámy a šlechtění dobrodinci, srdečné neličené díky s přáním, aby hojně odměny dostalo se vám nad hvězdami. Blahé vědomí provázeti vás bude po všechny dny života vašeho, že jste konali dílo svaté, dílo záslužné, dílo Božského Vykupitele, za něž vám žehnati budou tyto dítky, každý lidumil, Bůh. — Též vzácní hosté a příznivci milé mládeže naší přijmete díky za radost, již jste nám způsobili přítomností svou. — Vám pak, dítky milené, důtklivě připomínám, abyste těmto dobrodincům svým modlitbou začasť vyprošovaly požehnání s nebes. Též se přičiňujte, abyste mravností a pilností se vyznamenaly a tak se prokázaly vděčnými za dobrodiní a zároveň si připravovaly šťastnou budoucnost.

Vladimír Pokorný.

Některé myšlenky o náboženství.

(Vyňato z díla: „El Criterio“ por D. Jaime Balmes.)

X.

(„O skutečnosti zjevení.“)

Jest nějaké zjevení? Sama sebou vnucuje se nám takorůzka do očí bijící událost, jež jest hodna bedlivého uvážení. Všichni národové celého okrásku zemského vypravují o zjevení a člověčenstvo celé se nikdy neshodne za účelem tím, aby chtělo klamat. Toto jest důkazem prvotného zjevení; vědomost o tomto zjevení přešla od otců na syny a ač během času velice zatemněna a porušena jest, nemohla přece nikterak vymazána býti z paměti lidské.

Někdo snad namítne, že obrazotvornost lidská hukot větru za artikulovaná měla slova a přirozené výjevy přírodní za tajemná zjevení, a tak že se stalo, že se ubohý smrtelník domníval býti se všech stran obklopeným bytostmi neznámými, jež k němu mluvily a jemu odkrývaly tajemství světů ještě jiných. Nedá se upříti, že námitka tato velmi svůdnou a klamnou jest, přece však není těžko dokázati, že jest úplně bezpodstatná a malicherná.

Jisto jest, že se člověk, když má poněti neboli ideu o jsoucnosti bytostí jemu neznámých a když přesvědčen jest, že jest mezi nimi a jím nějaké, ať již jakékoli, spojení, velmi snadno domýšleti může, že slyšel jejich věstící hlasy, anebo že je viděl jako příšery příšedší z jiného světa. To se však nestává, ba ani státi nemůže, nemá-li člověk podobného přesvědčení; a mnohem ještě méně by se to státi mohlo, kdyby člověk o tom, že zmíněné bytosti jsou, prázdné dosud neměl vědomosti, nebo by pak scházely všechny možné podmínky, z nichž by se dalo souditi, kde a jak povstati mohl tak podivný klam. Uvažujeme-li dobře, poznáme snadno, že všechny výtvořiny naší obrazotvornosti i ty nejnesouvisejší vznikají ze souhrnného množství obrazů, jakéž máme o předmětech, jež jsme byli viděli, a sice způsobem tím, že obrazy ty spojujeme buď dle vlastní soudné vůle své, anebo tak, jak nám je právě předvádí chorobná naše mysl. Všechny ty zakleté a čarovné zámky, o nichž se nám vypravuje v rytířských románech a toho druhu básních, se svými dámmami, pidimužiky, podzemními sklepeními, kouzly a čárami a všemi ostatními zpozdilostmi jsou netvárnou sloučeninou věcí velmi realních (skutečně jsoucích), jež obrazotvornost spisovatelova po způsobu svém spojila, utvořivši z nich celek, jakýž by se shodoval toliko se sny blouznivce. Podobné má se věc i se všemi ostatními výtvořiny obrazotvornosti lidské; rozum i zkušenost dosvědčují jednohlasně tento úkaz ideoslovný (ideologický). Dejme tomu, že by člověk neměl žádné ideje o životě jiném od tohoto života přítomného rozdílném, aniž o jiném světě rozdílném od světa tohoto, jež vidíme, aniž o jiných živých bytostech, než o těch, jež umírají s námi na této zemi: tož vytvoří jeho obrazotvornost obry, obludy, nestvůry a jiná toho druhu podivinství, nikdy však bytostí neviditelných. nikdy zjevení, nikdy tajemné zvěsti pocházející s nebe, jehož nezná, nikdy bohy, kteříž by jej osvěcovali, řídili a spravovali. Tento svět nový, ideální, čistě smyšlený mu aspoň nikdy na mysl nepřijde, proto že by podobná myšlenka neměla, abych tak řekl, bodu, od něhož by vyjítí mohla; scházely by jí my-

šlénky předechozí, na jejichž podkladě by mohla vzniknouti. A dejme tomu, že by byly někomu ideje tohoto řádu skutečně na mysl přišly, jak by to bylo možné, aby vešly ve známost celého člověčenstva? Kdo viděl kdy takovou neb jen podobnou rozumovou i mravní náказu?

Ať si však již mají úvahy tyto cenu jakoukoliv, nechme je o jejich váze a přístupme k uvažování událostí: nemluvme o tom, co a jak býti mohlo, a zkoušejme to, co skutečně bylo.

XI.

(„Dějepisné důkazy pro jsoucnost zjevení Božího.“)

Jestli společnost tvrdící o sobě, že jest jedinou chovatelkou a oprávněnou vykladatelkou všeho toho, co Bůh ve své dobrotě a lásce pokolení lidskému zjevití ráčil. Toto osbování si předností a práv musí k sobě obrátiti veškerou pozornost filosofa, jenž si vytkl za úkol, hledati pravdu.

Která jest to společnost? Jak jest stará? Trvá již více než osmnáct století a těchto více než osmnáct století považuje pouze za jedno období svého trvání, neboť může dokázati, že trvání její ještě mnohem jest delší a že nepřetržitý její rodokmen sahá zpět až ku počátku světa. Že společnost tato již více než osmnáct století trvá a že dějiny její zasahují do dějin národa, jehož vznik se ztrácí v šedé dávnověkosti, jest tak jisté, jako že byly jednou republiky řecká a římská.

O jaké důvody opírá svoje učení? Má předně knihu, kteráž jest ze všech nám známých kněh bez odporu nejstarší a obsahem knihy této jest nejčistší mravouka, podivuhodná zákonodárná soustava a vypravování o četných zázracích. Až dosud nepochyboval ještě nikdo o převelike důležitosti této knihy, což jest tím podivuhodnější, jelikož větší její část pochází z rukou národa, kterýž vzdělaností svou ani zdaleka dostihnouti nemohl jiné starověké národy. —

Má jmenovaná společnost ještě nějaké jiné důvody, jimiž by ospravedlnila a dokázala to, co tvrdí? Na místě mnohých ač velmi závažných a imponujících, stůj zde toliko jeden, jenž sám k tomu postačí. Ona praví, že přechod od společnosti staré ku společnosti nové stal se tímtež způsobem, jak bylo předpověděno v tajemné oné knize; že když přišla plnost času, objevil se na zemi Bůh-člověk, jenž byl zároveň vyplněním zákona starého i původcem zákona nového; celý starý zákon že byl toliko stínem a obrazem, tento Bůh-člověk že byl však

skutečností; On že založil onu společnost, již nazýváme církví katolickou, slíbil, že bude při ní až do skonání věků, učení své potvrdil krví svou, třetího dne po svém utrpení a smrti své slavně z mrtvých vstal, na nebesa vstoupil, Duha sv. seslal a na konec světa že opětně přijde, aby soudil živé i mrtvé.

Jest to pravda, že se na tomto Člověku vyplnila stará proroctví? Ano, a sice pravda nepopíratelná; čte-li člověk některé z nich, zdá se mu; jakoby četl vypravování sv. evangelíí.

Podal nějaké důkazy o Božském poslání svém? Činil veliké množství zázraků a co předpověděl, to se buď již do slova vyplnilo aneb se vyplňuje se zevrubností podivuhodnou.

Jaký byl jeho život? Chování jeho bylo bez poskrvny a dobročinnost jeho neobmezená. Opovrhoval bohatstvím a slávou světskou, snášel trpělivě a s tvářmi jasnou nedostatek, urážky, rozličná muka a konečně potupnou smrt.

Jaké jest jeho učení? Tak vznešené, jak by je byl člověk nikdy nevymyslíl; tak čisté ve své mravonce, že to musili s pochvalou doznati i nejzarytější jeho nepřátelé.

Jakou změnu v životě společenském způsobil tento Člověk? Vzpomeňte si, jaký byl svět římský, a vizte, jaký je svět nynější; pozorujte, co jsou národové, kamž křesťanství dosud nevniklo, a co jsou oni národové, na něž působí několik už století jeho učení a již je dosud zachovávají, ač někteří zmíněné a porušené.

Jakými vládl prostředky? Neměl ani, kam by hlavy své sklonil. Vybral si dvanácte lidí z nejnižších vrstev společnosti lidské a poslal je, aby kázali; tito rozešli se do čtyř úhlů světa, svět je slyšel a uvěřil.

Přestálo toto náboženství zkoušku utrpení? Nebylo mu nikým odporováno? Přestálo zkoušku krvavou a odpor všeho druhu. Důkazem toho jest krev nesčetných mučenníků; důkazem toho jsou četné spisy filosofů, kteříž je zkoušeli; důkazem toho jsou četné památky, jež dosvědčují, jak strašné boje přestáti musilo toto náboženství s knížaty, s mudrci, s lidskými náruživostmi, s předsudky a se všeho druhu odporem, jakýž se na této zemi jenom pomyslíti může.

Jakých prostředků užívali rozšiřovatelé tohoto náboženství křesťanského? Oni toliko kázali a co kázali, potvrzovali svým příkladem a zázraky. Tyto zázraky nemůže zavrhnouti ani nejpřísnější kritika: a kdyby je i zavrhl, neškodila by křesťanskému náboženství ani dost málo, nebo by pak musila uznati největší ze

všech zázraků, jakýmž by bylo obrácení světa bez zázraků!

Křesťanství mělo mezi vyznavači svými muže ctností i vědou nejproslulejší; žádný národ ani starý ani nový nepovzněl se na tak vysoký stupeň osvěty a vzdělanosti, jako národové křesťanství; o žádném náboženství se svět nenarozumoval tolik, jako o náboženství křesťanském; výbornými spisy filosofickými a kritickými pocházejícími od mužů, kteříž pokorně sklonili rozum svůj v poslušnost víry, naplněny jsou celé knihovny; toto náboženství jest tudíž vyvýšené nad všechny útoky, jakýmiž možno dorážeti na náboženství, jež vznikla a se rozšířila mezi národy nevzdělanými a nevědomými. Náboženství křesťanské má tudíž všechny známky náboženství pravého, božského.

XII.

(„Protestanté a církev katolická.“)

V posledních stoletích se křesťané rozdvojili: jedni zůstali věrnými církví katolické, druhí podrželi z křesťanství pouze to, co jim bylo po chuti a následkem základního pravidla, jež sami stanovili a jež vydává věru v šanc libovůli jednoho každého, rozdrobili se na sekty nesčetné.

Kde jest pravda? Zakladatelé nových sekt jsou teprv od včerejška: církev katolická ukazuje na posloupnost svých pastýřů sahající až k Ježíši Kristu; onino učť učením rozličným, ano jedna a táž sekta změnila učení své vícekrát: církev katolická zachovala neporušenou onu věru, již přijala od sv. apoštolů. Novotářství, různost a měnivosť stojí tu naproti starobylosti, jednotě a neměnitelnosti. Nemůže tudíž býti pochybnosti ani nejmenší, na které z obou stran jest pravda.

Mimo to katolíci tvrdí, že mimo církev není možné spasení; protestanté však tvrdí, že i katolíci mohou býti spaseni, čímž sami uznávají, že církev katolická ničeho nevěří a ničemu nenúčí, co by mohlo býti příčinou našeho věčného zavržení. Oni mají ve prospěch svého spasení pouze hlas svůj, my však máme ve prospěch spasení svého nejen hlas svůj, nýbrž i hlas jejich; již tedy pouhá opatrnost lidská musila by nás pobádati, abychom se nespouštěli náboženství po otcích svých sděděného.

Tyto kratičké úvahy obsahují, abych tak řekl, nit rozmluvy katolíka, jenž dle slov sv. Petra připraven býti chce, aby mohl počet vydati z víry své a zároveň ukázati, že se člověk, když se víry katolické drží, ani na píď uchýliti nemusí od pravidel přísného a důsledného myšlení. Někdy hodlám připojiti několik poznámek, jež mají sloužiti za výstrahu před nebez-

pečími, jakáž ničívali velmi často věru lidí neopatrných.

Ze španěl. přel. Fr. Pohunek.

Nepořádné milování kazí Boží požehnání.

Dle skutečné události vypravuje Fr. Čapek.

(Dokončení.)

Velká světnice, kde společná jest ložnice, obydli i kuchyň pro lid v panských dvorech pracující, jmenuje se ratejna a dělníci ve dvore, nazývají se deputátníci. — Když v letech padesátých a pozdějších vrchnosti vykupovaly deputát a desátek, který uštedřila a nadala zbožná mysl předků jejich, obyvatelům ratejny ničeho nevykoupil. K čí škodě by to bylo, to vědí páni dobře i jejich zřízenci.

V ratejnách panuje život pospolitý jako v nějaké rodině; šafář jest hlavou té rodiny jako patriarcha za starodávna. Hlava-li dobrá, dobře bývá v ratejnách; pobloudila-li „bludná duše“, tu bývá život tam, až člověku poctivci u srdce úzko.

Soudek dbá na kázeň a vzorný v ratejně jeho pořádek; předčítá-li, nikdo neschází ba ani z dětí žádné nehlesne. Dnes rád vidí u sebe Tomáška, hovoří s ním a vesele tvář jeho vypadá. Soudková kuchtí něco u kamen, připravuje cosi k lepšímu přivítání i posilnění svých hostů. Liduška stojí u ní, nepomáhá, hledí jen na hrnečky, jako by v nich myšlenky utopiti chtěla, zatím ale jsou myšlenky s celou duší u stolu, kde sedí Tomášek se šafářem. Poslouchá napjatě a líbí se jí, co Tomášek vypravuje, ač mnohé slyšela od něho na cestě. — Když Soudková v malovaných hrníčkách bílou kávu na stůl postavila, zasedla si také s Liduškou k němu. Nyní jsou teprvé všickni spokojeni, radost jest dokonalá. Venku však slunéčko značně k západu se pošínulo, na dvoře slepičky jedna za druhou se ztráci, večerní větřík v korunách stromů šumí jako píseň na dobrou noc a chlapi u zvoničky se těší, že si zazvoní ku „klekání“. Nic platno není, ač se to ve světnici u šafáře líbí všem, musí ustati. Soudek bere do ruky hůl. Soudková plachetku na hlavu, vyprovodí své vzácné a milé hosty. Soudek jde s Tomáškem, Soudková s Liduškou až k té lípě košaté u silnice; zde si podávají ruce, tisknou je, loučí se; nyní jde Tomášek s Li-

duškou a Soudek se svou manželkou, jen že jiným směrem. Přece ale ohlídnou se za sebe; staří mají z mladých radost, neboť skutečně jim to spolu sluší, jak jim to odpoledne řekl do očí kolportér Pijáček.

* * *

Zanechme nyní Tomáška a Lidušku jejich snům. Tomášek vidí všude modré oči jako nebe a Liduška zase tu modře vyloženou uniformu, co tak padne jakby ulil Tomáškovi. Radostně konají povinnosti své a čas jim plyne rychle i tiše, jako vodička čistá, nezkalená, v potůčku na zelené louce.

Podívejme se do Vitína, jak tam to nyní chodí a dopadá. Mnoho se asi nezměnilo, snad vše chodí v starých kolejích. Kostelíček stojí dosud na kopečku a ta Matesova hospoda má stále otevřená vrata a nad nimi zelený věnec z chvoje, jako když tam chodíval hospodář Soudek zahrát si „barvičku“.

Mates se ani nezměnil a dýmka mu chutná od rána až do večera. Starost o domácnost velikou nemá, nebo ji složil hodnou část na bedra své polovice. On se oženil a dostal starší sice, ale spořádanou osobu ze sousední vesnice za manželku.

Na Soudkovém statku pracuje nyní mnoho domkářů. Koupil ho v dražbě Nátl a ten brzy novou dražbu provedl. Odprodal jednotlivé parcely domkářům, aby měli tito také své království. V Holubovém statku hospodář sešedivěl, Verunka zmohtněla, dohazovač Šimek má do statku volný vstup, jako každý radní do obecního sedění. Doubek však velmi sešel. Práci to nebylo, nebo dlouho za pluhem se neplahočil. Šimek mu vymohl svou přimluvou lepšího postavení než čeledínova, které zastával a které prý bylo snižující pro něho i Verunku. Stal se hospodářským a ve vsi říkali mu potupně: „Holubův pan správce.“ Správcoval jako by statek náležel jemu a ne zeti Holubovi. Když Holub znamenal toto podivné hospodářství Doubkovo, činil své námitky; z těchto námitek povstala mezi nimi mrzutost a z mrzutosti hádky. Verunka při hádkách chtěla zprostředkovati; byla-li ale při mužích, byl proti ní otec, byla-li při otci, byl proti ní muž. Proto když viděla, že těžko jest krotit rozpoutaný oheň zlosti, pryč od nich odběhla. Holub s Doubkem ustali v hádce a šli také pryč. Jeden k Matesovi a druhý do herberku. Zapijeli zlost. Pijeli člověk „na

zlost“ a tuto chce zapít, obyčejně se mu stane, že propije i rozum, t. j. opije se. Holub často, Doubek častěji nyní se opijí. Brzy však jsou zase na štíru, a když jim hádkou hrdlo vyschne a oni se unaví, jdou zase pit „na zlost“. A když jdou, Verunka jim v tom nebrání a mnoho si z toho nedělá. Nebo pak přicházívá dohazovač Šimek a přivádí ji na jiné myšlenky. Proto Holub sešedivěl, Doubek sešel a Verunka dobře vypadá. Po Tomáškovi nikomu se nezasteskne. Jen Holubovi lupne to v hlavě, když na syna vzpomene. Má za něho náhradu: otce s dcerou, jakou to náhradu, vidí nyní každý den. Když Verunka na něho vzpomene, přeje mu „vojačení“. Proč měl svou hlavu. Doubek jest tomu rád, že jej nestihá v „tchořování“ a Šimek, že nemá svědka, když jde Verunku v její opuštěnosti potěšit. Tak to chodí u Holubů. Že jim není záviděti na statku velikém, to tvrdí veřejně i stará žena, která přináší z města do Vitína housky. Žena tato, říkájí ji Rosalie neb Rosička, když ji potřebují a náklonnost její získati si chtějí, jest pro občany Vitinské osobností veledůležitou. Posel obstarává poštu a žena s houskami nahraňuje telegrafní spojení s městem. Ona všecko skoro ví, a co neví, to nepoví. Dnes přišla všecka upocena; neunavila se svým břemenem, ač housek k vůli svátku sv. Václava, kterýž právě připadá, více než obyčejně nese, ale spěchem po cestě, aby první ona přinesla zprávu a nikdo ji nepředěšel a o zásluhu, že ona první to přinesla, nepřipravil.

Dnes má překvapující, ba ohromující zprávu a k tomu jest zasvěcený svátek, kde množství lidí na služby Boží přichází. Jen uvěří-li jí! Nedověrní jsou po většině lidé na vsi a nevěří každému na slovo, které mluví. A zprávě její nelze snadno věriti: že Jílek z Ameriky se vrátil a to ku žádosti své vlastní manželky. Nečinil v Chikagu dobře, vydělaný groš propíjel, ženu trýznil a tato prodávši kde co bylo, koupila mu kartu na lodní jízdu a úředně do Vitína „postrkem“ na svůj náklad poslala. Chudák zkusil, že v Americe, zemi svobodné, se svobodou bledě to vypadá. Nesmí se tam svobodně jeden ani napít, nesmí se tam svobodně pohoršení dávat, nesmí se tam svobodně žena trýzniti.

Bílek se s ním nevrátil. Byl sice jeho „kompaňon“ ale ne v hýření, nýbrž při nádeničině v „arendách“. Americký arendátor má denně na sta prken v ruce. Sklá-

dá je, nakládá, urovnává a na zádech z místa na místo přenáší. Vydělá si denně až dva dolary a je-li spořivý a trochu rozumný, lepšího postavení doděláti se může. Dnes může býti hodinářem, zítra ševcem, pozetří třeba továrníkem, pak žebrákem a to bez úředního opovědění neb svolení.

Bílek jest živ v Americe jako žil ve Vitině křesťansky spřádáně; s manželkou a dětmi v svornosti, pokoji a bázni Boží, přičiňuje se; Pán Bůh mu snad požehná, že se zakoupí a bude pánem na té z té duše žádané farmě.

Rosalie věděla vše dobře, Jílek skutečně objevil se k večeru ve Vitině v průvodu jednoho muže, kterého mu dali na městském úřadě, snad aby mu ušla cesta k domovu aneb, aby z cesty nezloučil. Zašli oba k představenému a že tento již u Matesa seděl, pustili se tam za ním. — V síni nastalo ticho jako bývá v školní světnici, vstoupili-li do ní pan inšpektor s panem učitelem. Představený žádal od Matesa péro a poznamenal průvodčímu na zvláštní papír, že skutečně do Vitina s Jílkem šťastně dorazili a v kterou hodinu. Pak poručil mu dáti trochu piva, by se občerstvil, kterým posel nepohrdl. Jílek též si zasedl a že nikdo mu „zavdanou“ nepodal, dal si nalíti a vůkol sebe se rozhlížel po známých tvářích. Obličejové všech byly k němu obráceny s napjatou pozorností. Čekali, že bude platit dolary, že spustí o Americe a proč k nim se vrátil neb vrátiti musil, jim vyloží. Jílek však mlčel a jen plecháči věnoval svoji pozornost a pak zase se rozhlížel po známých tvářích. Hosti vždy více a více se scházelo a po většině jen k vůli Američanu, tak že dveře nestačili ani zavírat.

Brzy začaly se po šenkovně jednotlivé hlasy netrpělivě ozývati, proč Jílek mlčí, proč ani nedutá, byly ale přehlušeny hlasem z průjezdu. Doubek už „chycený“ propěvoval si cestou: „ze samých klobásů stavějí ploty — zásoba homolek zahání sloty — samá rekreace — je v Americe.“

Při této sloce písně tehdáž oblíbené, strhl se nehorázný smích a Jílek zčervenel jako krocan. Doubek zaměřiv k Jílkovi volal: „Jest to pravda nebo lež? Buď vítán u nás! Vidě, že všude dobře a doma nejlíp! Viš však kde domov tvůj bratře? U Nátl! Rozumíš! Kam jsi to zabloudiv? Nuže bratře dopij, půjdem domů, půjdem k Nátlovi!“

Nyní vešel Holub hospodář a posadil se z nedostatku místa u dveří ke stolku.

Jílek ledva jej zočil, úsměšně Doubka se tázal: „Pověz přece bratře, co pak dělá tvá dcerka Veronika, ještě jest u Holubů ten roztomilý „šimlík?“

Po těchto slovech ozval se jízbou opět nehorázný smích a Holub to byl, který jak krocan zčervenel. Ba ještě více! V jeho těle vzbouřila se krev tak, že žíly na čele do modra mu naběhly. „Kdo zde se opovažuje mou ženu nazývati „šimlíkem?“ Zvolal hlasem povýšeným a hrozná byla i jeho postava. „Kdo že to byl“ — těmi slovy k Jílkovi se blížil; v šenkovně vše utichlo, jako před velikou bouří, která se již vznášela v povětří na blízku, všechno tichne, ruce jeho mžikem zataly se v pěst a ta pěst hrozila již dopadnouti rázně na hlavu Jílkovu.

„Kdo že to byl,“ zvolal Holub a sám sobě tonem vysměvavě jízlivým, ba až mrazivým, si odpověděl: „to tuhle ten ničema, šupák — počkej naučím tě způsobům!“ — Pěst padala na hlavu Jílkovu, ale nedopadla. Šipkou uhnul se Jílek — v jeho ruce zaleskla se ocel a ta v prsou Holubových se stopila. Hrozná před chvílí postava zavravorala a na zemi se sklátila. Pád Holubův byl jeho poslední, protože ocel srdcem projela a tak rána jí povstala byla naprosto smrtelná.

Smutně zavzněl tehdy pozdě na večer o sv. Václav umíráček — jako by truchlil nad hříchem do nebe volajícím, nad tou vraždou u Matesa spáchanou, jako by želel té duše, která bez pokání na věčnost odešla, jako by prosebně hlasem úpěnlivým varoval před těžkými hříchy, jakoby mluvil tu svatou, ale přemutnou pravdu: „že hříšník zahyne a žádost jeho s ním.“

Zde končí naše událost o tom, kterak do dnes se plní staré a pravdivé přísloví: „nepořádné milování kazí Boží požehnání.“ — Abychom ukojili zvědavost laskavého čtenáře, dodáváme krátce další osud osob v povídce jednajících, pokud se tak během vypravování nestalo.

Jílek odsouzen byl pro vraždu na celou řadu let do těžkého žaláře. Doubek stal se tulákem a obtíží poctivých lidí. Šimek odstěhoval se někde do města a Nátl prodáv „herberk“ najal veliký dvůr. — Tomášek byl na dobro od vojska propuštěn, aby převzal opuštěnou a zadluženou živnost po otci. Potřeboval pomocnice, a tu našel — laskavý čtenář již zajisté uhodl kde — v chudé sice, ale upřímné, věrné a pracovitě Liduše. S radostí mu srdce i ruku dala a staří rodiče k tomu

požehnání. Tomášek s Liduškou příkladným životem požehnání nebeského snažili se dosíci, a vřelou modlitbou i hojnou almužnou pamatují na nešťastné rodiče. — A Verunka? Ta přijala u Šimka službu, z které po čase byvši vypověděna přijala jinou, až se octla ve všeobecné veřejné nemocnici, kde bídně zemřela pro následky hřichu, který bídně činí jednotlivce, jako celé národy.

O katakombách vůbec, zvláště římských.

Dle Gsell-Felsa a j. podává B. Hakl, děkan Hořický.

(Pokračování.)

Až dosud nalézají se po veškerém podzemním Římu památné desky, z doby papeže Damasa pocházející. Tuť byla doba katakomb krátká sice, ale slavná. Proto z let 370 a 371 vyskytují se výklenky pro mrtvoly opět velmi zhusta, tak že týž papež musil se sám převeliké horlivosti věřících opřít, dle kteréž tito i stěn a okras (maleb) porušovali, aby jejich zemřeli blízko u některého sv. mučenníka odpočívati mohli. On sám příkladem předcházel a sám z krypty papežské se vyloučil, kdež poslední slova nápisu do mramoru vyrytého a jím zhotoveného zněla takto: „Žde, přiznávám se, chtěl jsem i já, Damasus, ostatky své skryti, ale obával jsem se, že bych svaté ostatky zbožných vyrušoval.“ Rozkazem však, by se žádných mrtvol na blízku sv. mučenníků nepochovávalo, utrpěla touha vůbec, v katakombách se dáti pohřbiti, pročež pojednou potom památky jejich mizí. Již 25 let po Damasově smrti přestalo pohřbívání v katakombách úplně; i také proto, že na posvátnou půdu města Říma poprvé vítězný nepřítel té doby, Alarich, král Gothský, r. 410, byl vstoupil.

Poslední zmínka o hrobařích (fossores) padá do r. 426. Od té doby měly katakomby výhradně jen význam církevních slavností o výroční den toho kterého sv. mučenníka. Sixtus III. (432—440) a Lev I. Veliký (440—460) dali konati ještě znamenité opravy v katakombách a Symmachus (498—514) dal je namnoze a všelijak ozdobiti.

Po Totilových (Totila, král Ostrogothský, od r. 541—552; padl v bitvě u Taginæ v Tusci) válečných taženích, když

pod Vitigem r. 537 katakomby, jmenovitě na cestě, zvané Via Salaria, skrze Gothy znesvěceny a vydrancovány jsou, obnovil Jan III. (560—573) opět úctu ku posvátným těm a památným místům. Ale zpuštění a nebezpečnost Campanie (Campania, kolem Říma), přiměly konečně papeže k tomu, aby svatá těla odtud vydvihli a na bezpečnější místo uložili. To učinil hlavně Pavel I. (757—767), když Longobardi, vpadše do Římska, pod Aistulfem r. 756 při obléhání Říma svaté hroby byli zloupili a ku rozkazu krále svého sv. ostatky, jež našli, do Lombardie odvezli. Tu onen papež všechny svaté ostatky znamenitých mučenníkův vyzvedl a mezi chrámy římské rozdělil. — Hadrian I. (771—795) a Lev III. (795—817) dali vykonati poslední opravy na podzemních těchto kryptách. Přenesení kostí 2300 v Pánu zesnulých křesťanů ku sv. Praxedě bylo známkou úplného zaniknutí katakomb. Jednotlivá jména navštěvovatelů z 11. a 12. století naskytají se ještě ve větších pohřebištích, pak umlkají i tato. Teprv v 15. století nalezá se opět malá skupina takovýchto jmen, jednak od Františkánů 1433, 1451, 1452; jednak z humanistův, kteříž i ve hloubi země klassickou dobu vyhledávali. Žáci římské akademie Pomponia Laeta vnikli do katakomb Marcellinových, Prætextatových, Priscilliných i Kallistových, a zanechali v nich po sobě nápisy.

Když nastal rozkol mezi východní a západní církví (9. stol.), nově pozornost ku katakombám obrácena jest. Snaženo se, sbíratí doklady pro stáří liturgie římské, a tudy pátráno v katakombách. K tomu přistoupila i šťastná náhoda. R. 1578 uhodili někteří dělníci v jamách porculánových na vinici Bartoloměje Sancheze, v pravo od cesty, zvané Via Salaria, na hřbitovní krypty s malbami, sarkofagy a nápisy. Všecek Řím spěchal ven; již zmocnilo se i umění a věda veškeré té věci. Ale teprv 15 let později počal Kolumbus katakomb (Lynceus vere coemeteriorum scrutator), slavný Antonio Bosio, prokurator řádu Maltežského, ve svém 18. roce konati neunavné výzkumy své a našel (odkryl) poněmáhlu přístupy ku 30 rozličným pohřebištím. Jeho veliké dílo, kteréž teprv 5 let po jeho smrti vyšlo, jest základem veškerých pozdějších studií a prací v oboru tom.

Když v nejnovější době nádherné a nákladné dílo ve francouzském jazyku

(1851—1855, šest svazků) od Perreta bylo vyšlo: otevřeli teprv bratři de Rossi, opatření všim, čeho studie předmětu tak velice vážného vyžadují, tyto prazdroje dějepisu staré církve, nejdůkladnějšímu vědeckému bádání. Professor J. K. Kraus je podal i v němčině. Freiburg 1872.

Pilným a geniálním studiím de Rossioho děkujeme nalezení a odkrytí nejslavnějších římských katakomb, sv. papeže Kallista, kteréž klíčem jsou ku všem ostatním, a nový, bezpečný základ položily k dějinám nejstarších v Římě křesťanských pohřebišť. Veškeré učené dílo rozsáhle jest založeno a bude zahrnovati znenáhla hřbitovy, t. j. katakomby všecky. První dva svazky pojednávají jen o kryptě sv. Luciny a sv. Kallista. Titul zní: *Roma sotteranea cristiana*, t. j. „Podzemní Řím křesťanský“; v Římě 1864 a 1867 (se 107 tabulemi in folio). Nápísům věnoval de Rossi zvláštní dílo. Svatý otec Pius IX., druhý Damasus, co se týče katakomb, dovolil samostatnému a pravdy milovnému učenici (laikovi) docela neodvisle v bádáních svých pokračovati, ponechav mu úplnou volnost. Již r. 1846 rozkázal mu, aby 11.000 nápísů, pochodicích z nejstarší doby křesťanské, jež v Římě anebo kolem Říma nalezeny jsou, sestavil a v pořádek uvedl. Když pracné a nejvšs namáhavé toto studium de Rossi konal, přišel ku poznání, že mu ještě jeden, hlavní pramen schází; a ten našel potom ve znamenité kryptě Kallistově, kterou sám byl odkryl. Veliká část původních těchto nápísů zdobí nyní nádvorní stěny uvnitř paláce Lateranského.

Jenom skrovná část z nich poskytuje určitých udání časových; neboť v katakombách veliká část hrobův neměla ani žádných nápísů; mnohé měly jen jméno zemřelého, jiné zase jen vůbec naznačovaly měsíc a den, nepochybně, by se vědělo, kdy slavit výroční památku toho kterého svěťce, anebo příbuzného.

Ku rozeznání od nápísů pohanských nejmenuje se na starých křesťanských nápisech třída společností, ku které kdo náležel, na př. patron (pán), propuštěnec, otrok; nýbrž obyčejně jen jediné ze tří jmen obvyklých; a někdy ani ne občanské, nýbrž pouze jen křesťanské, anebo rodné jméno, na př. Lucina; povolání pak, čili stav té které osoby někdy jen pouhým znamením se vyznačuje. Pozdější nápisy svědčí, kterak znenáhla i vyšší třídy

do církve vstupovaly, což, jak z nich vidno, stávalo se mnohem dříve, než jak se dosavad mysliło; neboť, jak známo, stěžoval si římský patriciát na to, že přestupováním jeho členův ku křesťanství vážnost patriciův klesá.

Velice zajímavo jest, pozorovati, kterak náboženské formule a nápisy samy pomalu se vyvínovaly, kterak ku prostému jménu vždy více a více přidáváno. Z počátku stálo jen „v Bohu“, „v Kristu“, „v pokoji“; ale pak vždy více a více blížily se nápísům, jak v obyčejí byly, z nichž mnohé pro dogmatickou stránku velice důležité jsou. V nejstarší době používáno řeckého jazyka, kterýž bezmála i bohoslužebným jazykem byl, rovněž tak, jako latiny; ano v některých kryptách ještě vrch drží. Později drží vrch nápisy latinské, až posléze tyto vytlačují řecké zúplna.

Zvláště významny a důležité jsou na nápisech i symbolické obrazy. S nimi potkáváme se i na malbách a z části i na rakvích (sarkofágách) v pracích polovypouklých. Jsou nejprostějším výrazem víry a duchovního života prvních křesťanů, a vztahují se ku zaslíbením a vyplnění, ku vykoupení a životu věčnému, ku naději ve vzkříšení a její zaručení. I typy (odznaky) ze starého světa, jmenovitě ze starého zákona na pomoc se berou, jestliže křesťanským ideám se blíží a tyto v nich znázorněny jsou. V písmě obrazovém (hieroglyfách) jest u věci té veliká rozmanitost; ale v biblických vypodobněních jsou nezměnitelný, řekneme stereotypny.

Ale v malbách, dle toho, jak sestaveny jsou, nabývají opět zvláštního významu pro rozvoj věroučení. V nejstarší době mají ráz známek symbolických (odznáčných) a jsou téměř částice řeči obrazné; v době druhé stávají se řadou mystických (tajemných), allegorických (jinotajných) obrazů a jsou ve zvláštním poměru ku bohoslužbě; v době třetí jsou již úplné biblické děje, kteréž pravdy spásy znázorňují; ve čtvrté ustrnulo i slovo, i obraz. — Ačkoli velmi mnoho zničeno jest, a i to, co v 17. století okresleno bylo, dokonce není úplné, přece i to, co pozůstalo, stačí, abychom do tohoto rodiska prvotního, čistě křesťanského umění nahlédli a jasný pojem, názor o něm sobě učinili.

Zidům bylo, jak povědomo, ve starém zákoně zakázáno, činiti sobě obrazy neb podobenství v oboru náboženském (2. Mojž.

20, 4.—5.); to proto by neupadali do moudrání; týž směr vzali s sebou do cirkve; ale jemu opřel se duch a obraznost (fantasie Římanův, a právě v nejstarších hrobích a hrobkách nalezájí se nejkrásnější malby na omítce a nejbohatější ozdoby stropní. Že mnozí ze vznešených rodin římských záhy ku křesťanství přistupovali, též že volnějším snad duchem pojímali novou viru, veliký počet umělců ve hlavním městě, z nichž mnozí nepochybně i křesťané byli; pak, že zvláště za doby Flaviův umění kvetlo, i za Trajana a v čase Antoninův: to vše působilo, že římská věřící příznivým poměrem k umění se měli.

Nejkrásnější omítkové malby v katakombách náležejí konci prvního a počátku druhého století; přiléhají, co do tvarů a pojímání látky, přísně k umění antickému. Vyobrazení měla význam pouze symbolický; ale v úzkém jich sestavení, ve skromném a přece živém pohybu postav, ve prostém, ryze typickém vypořádání (na př. dobrého pastýře), nezřídka i v hlubokosti výrazu nemožno neuznati, že tu působil názor a duch křesťanský. Ne vyobrazení jsou věci novou, ježto všechna ve starých, klassických znacích a obrazech vzor svůj mají, nýbrž v tom, co a jak staré umění pojímalo; tím rozeznává se od umění křesťanského.

Ku památkostem v katakombách náležejí též obrazové čili symbolické písmo. To bylo srozumitelné jen zasvěcencům, křesťanům; pohané mu nerozuměli, těm bylo tajemstvím. Sem náležejí zvířata, byliny, nářadí a kosmická (těl nebeských) zosobnění; to vše tvoří řeč tajemnou, již rozuměli pouze věřící (norunt fideles); symboly tyto opět mají svou historii, a jest viděti, jak jich v jistých dobách buď přibývalo, anebo ubývalo. Stálými a ve všech dobách se vyskytujícími byly:

Ryba, řecky ichthys; znám jest její význam, začáteční litery řecké věty: „Ježíš Kristus (Christos), Syn Boží, Spasitel“. I věřící nezřídka rybami vyobrazení jsou. Pravidl Spasitel Petrovi: „Neboj se, již od tohoto času lidi budeš loviti.“ (Luk. 5, 10.) — Delfin (pliskavice) na okrasách měl význam Spasitele v bouřích života; velryba Jonášova — překonaná moc pekla (bouře) a naděje budoucího z mrtvých vstání. — Kotva byla obrazem naděje, dle sv. Pavla k Žid. 6, 19.: „Naděje máme jako kotvu duše bezpečnou i pevnou; ale také tajemným obrazem kříže; rovněž trojzubec a

stěžen s příčným rahmem. — Holubice anebo vůbec pták, obyčejně s ratolůstkou olivovou, někdy též palmovou, anebo vinným hroznem v zobáčku, řídčeji s květinami anebo ovocem, obraz duše od těla osvobozené. — Báječný pták Phoenix, o němž bájeno, že starý se spáliv, zanechává po sobě popel, z něhož mladý Phoenix vyletá — obraz vzkříšení z mrtvých, věčného života a stálého v novém životě trvání; ve starších bájích o něm mluveno, že jeho hnízdo chová v sobě sílu znovuzrození. — Často býval též vypořádán na stromě palmovém. — I páv náležel k odznakům těm; proto, že péří jeho krásné se obnovuje, a že o něm myšleno, že maso jeho nezetlí, brán za vzor života věčného. — Kohout jest obrazem pokání a bdělosti křesťanské; jelen znakem touhy po vyplnění dle Ž. 41, 1.: „Jako jelen dychtí po studnicích vod, tak dychtí duše má po Tobě, Bože.“ — List olivový značil pokoj; list palmový vítězství blahoslavených dle Zjev. 7, 9. — Též věnec se naskytá; znamená odměnu spravedlnosti, dle 2. Tim. 4, 8.: „Naposledy složena jest mi koruna (corona, věnec) spravedlnosti.“ — Stromy a čtyři prameny z téhož pahrbku vytékající, květiny a ovoce, znamenají ráj, v hojnosti život blažený. — Loď byla obrazem cirkve (lodička Petrova; Petr rybář), svítlna u moře čili maják značila šťastné přistání duše v přístavu života věčného; nádoby hrnčířské byly nádoby povolání a t. p. Obrazy tyto opět v celé věty důmyslně skládány a sestavovány jsou.

Další rozvoj prvotního umění křesťanského jsou obrazy allegorické, jinotajné; to jsou ty, jež v sobě jiný, hlubší smysl skrývají. Ty stojí pravému umění již blíže. Základem jejich jsou ta podobení Páně, kteráž se ku povolání duše a ku milosti Boží, nám vstříc přicházející, vztahují. Sem náleží: dobrý pastýř, kterak našel na poušti ovečku pobloudilou, ji vložil na ramena svá a ku svému stádu zpět nese; často týž pastýř, ovečkami svými obklopen, anebo se stromy (ráj), anebo postavou se modlící (značí modlíci se cirkve); později též pastýř bez ovečky na plecech, ale stádo oveček vedoucí, jež jeho hlas slyší, znají, a jež se jím vésti dávají, dle Jana 10, 11.—16.: „Já jsem pastýř dobrý.“ (Ev. 2. ned. po velikon.); proto často se syringou v ruce. Syrinx, flétna pastýřská.

Jiné, zhusta se vyskytující, allegorické obrazy toho způsobu jsou: rybář, kte-

ryž ryby, t. j. duše povolaných, buď na udici, anebo do sítě loví; vinice a její obdělávání; vinař; veslař s lodicí; žeň, hostina, a jmenovitě nejkrásnější postava v katakombách, s kterouž velice často se potkáváme: modlitelka, s rukama vzhůru pozdviženými a rozpiatými, s tváří prostou, závojem splývající, v rouchu svrchním, dvojitém (tunica). Zdá se, že postava tato měla význam několikerý; tak na hrobích znamenala duši zesnulého; též duši, za ty, již zde pozůstali, se přimlouvající; též zbožnou, modlící-se křesťanskou obec, církev. — V personifikaci (zosobnění) znamenala církev mladou, panenskou, anebo také mateřskou; též snad Marii Pannu, i Matku, neboť se nalezá na sklených nádobách, kde nad takovými postavami psáno jméno Maria.

Ještě další krok v umění křesťanském jest, vyobrazovati a líčiti úplně biblické děje; a mezi těmi se objevují nejčastěji ty, které poukazují k zárukám budoucího vzkříšení. Tak ze starého zákona prorok Jonáš, a to ve trojím vypodobnění: buď pod rostlinou stinnou nad Ninive sedící, anebo jak velrybou zhlcen, anebo kterak jí opět vyvržen bývá; obraz vzkříšení. — Daniel v jámě lvů, rovněž obraz vzkříšení a vítězného návratu z hrobu. — Mojžíš, kterak holí udeřuje do skály a z ní hojný pramen živé vody vyvozuje; obraz křtu i zachování života. — Dále spatřuje se Abraham, kterak obětuje syna svého Isáka na hoře Moria; obraz krvavé oběti Krista Pána na kříži, na hoře Kalvarii. — Noe v arše, často s holubicí, nesoucí ratolest olivovou v zobáčku; obraz smíření nebe se zemí, vykoupení skrze Ježíše Krista, kterýž mír, pokoj s nebe přinesl.

Z nového zákona bývá zhusta vzkříšení Lazarovo; šlakem poražený, nesoucí lože své; rozmnožení chleba a ryb; proměnění vody ve víno; hostina. — Obraz Matky Boží naskytá se, nehledě k oné symbolické postavě modlitelky, již na malbách nejstarší doby, ale jen ve scéně, jak mudrci od východu Božskému dítěti se klanějí, počet jejich není určitý, docela dle písma, kteréž počtu jejich neudává, pravíc vůbec: přišli mudrci. — V katakombách sv. Priscilly nalézá se, mimo nápisy z první polovice druhého století, též obraz Panny s dítětkem a vedle ní prorok se stůčkou písma v levici, pravící však ku hvězdě mudrcův nad pannou ukazující.

Z pohanských vyobrazení naskytá se

loď Ulyssova v obraze církve, kterýž (obraz křesťana) ku stěžni (obraz kříže) přivázán jest, a před svůdnými zvuky Sirenek (zlé žádosti, pokušení) uši zavírá. I z moře odznaky rády voleny bývaly, ježto moře (tedy i Okeanos), potvory mořské, ryby, lodi, plavci ku symbolickým obrazům křesťanův náležely. Obrazy z bájesloví (theogonie) pohanského, kteréž se náhodou přece snad na rakvích, pohanskými řemeslníky zhotovených nalézaly, od tváří křesťanův odvráceny a ku zdi obráceny, ne-li dokonce rozbity, anebo vápnem pokryty jsou.

Boh. Hahl.

O gloriosa virginum off. B. V. M. ad Laud.

O Panno, všech nejslavnější
nad hvězdy vyvýšenější!
Bůh, jenž Tě ráčil stvořiti
chtěl z prsou Tvých se kojiti.

Cc Eva žalně zkazila,
Ty's plodem svým napravila;
tak nebe nám jsi získala
a přístup tam zas zjedнала.

K nám Tebou přišel nebes Pán,
Tys jeho stkvoucí byla stan.
Vždy chválou obor země zní,
že kříž se spásy Tebou stkví.

Buď Jesu Kriste slavený,
jenž's z Panny čisté zrozený;
též Otcí, Duchu sláva zněj
Tvou chválou každý věk se chvěj.

Salvete flores martyrum, na den mláďátek.

Zdrávy mučennické květy,
kterých církve při početi
Kristův škůdce zítí zkazil,
jako vichr růže srazil.

První oběti, vy, Krista,
žertvo hojná a přečistá,
pod mečem klidně klesáte
palmami nevinně hráte.

Jesu Tobě budiž chvála
z Panny zrozenému stálá;
Otcí též Duchu svatému
Bohu věčně Trojjednému.

Obrázky z církevních dějin bosenských před příchodem Turků.

(Dokončení.)

Tvrdko II. zemřel r. 1443 nezanechav potomstva. Šlechta zvolila si za krále výše jmenovaného již Štěpána Tomáše Ostojiče, který jak často dříve bývalo, nebyl hned ode všech za krále uznán. Již léta následujícího smířil papežský legat kardinál Diviš od sv. Cyriaka, již již k vojné chystajícího se krále s vévodou Jiřím a r. 1452 potvrdil papež Mikoláš V. smlouvy míru mezi králem a některými vévody. Král Štěpán, na počátku Patarén, stal se katolíkem a zůstal ze všech svých předchůdců církví katolické nejvěrnějším. Nemáme příčiny, abychom si toto jeho chování vysvětlovali jenom z příčin politických, možná však, že tehdejší poměry přispěly nemálo k tomu, že po svém pokřtění Janem Karvajalem, vždy o přízeň papežů se ucházel. Vyžádal si na sv. otci dva Františkány za dvorní kaplany, — poprvé dostali se tak tito řeholníci na dvůr královský — legitimaci svého rodu a rozvedení se ženou, již jako Patarén pojal za manželku; to vše bylo mu povoleno a r. 1446 oznamoval Eugen IV. 1431 47 všem vladařům a národům křesťanským radostnou událost o jeho obrácení se, napomínaje je zároveň, aby poslové bosenského krále, kteří brzy přišli ucházeti se o pomoc proti Turkům, všude poctivě, s úctou byli přijímáni.

Františkáné užívali svého postavení u dvora tou měrou, že zpěčovali se posluhovatí králi i svátostmi, protože nevzdal se všeho obcování s Bogomily. Král byl nucen i v této příčině obrátiti se do Říma a tu uznáno bylo i za vhodné povoliti králi mluvit s nimi a vůbec nestrániti se jich a sice přede vším z důvodu, že „většina“ obyvatelstva byla patarénská.

Umyslem Štěpánovým bylo učiniti z království svého pevný stát, tak aby opřiti se mohl s důrazem turecké přemoci, na kterou též po celou dobu svého kralování se chystal; že se mu to nezdařilo, nebylo jeho vinou. Na jakých základech chtěl stavěti, ukazuje královský patent, vydaný na sněmě v Konjici, který, ačkoliv má patrný ráz západní, byl by bezpochyby osvědčil se i na slovanském jihu, kdyby byl a snad i kdyby mohl býti zachovávan.

Z tohoto dekretu patrné jest, nač Bosna stonala a pak svorné působení hodnostářů obou církví proti Manichaejským, Pa-

tarénům. Stálo sice lecos v tomto patentě, ale mnoho zůstalo jenom na papíře, jen Manichaejští byli novými výnosy 1459 z Bosny vyhnáni, za to však laskavě do Hercegoviny přijati, ačkoliv byl herceg sv. Sávy jedním ze sněmovníků konjických a ačkoliv i dvakrát vyjednávat se jal se stolicí papežskou. To však nic mu nevažilo, aby nad to spráhoval se ještě s Turky, na které se Štěpán Tomáš neustále připravoval.

K tomu konci vyjednával již r. 1458 zvláštními posly v Římě, Benátkách, v Uhersku a Burgundsku o koalici, všude měli však proň nejvýše několik slov, jenom Řím vybízel ku pomoci a věnoval na to své příjmy z Dalmácie. Sešli se sice Štěpán Tomáš s Matyášem Korvínem v Segedině, aby umluvili se o společně výpravě proti Turkům, ale i tato úmluva zůstala jenom úmluvou a ničím více, zvláště když Štěpán po smrti Lazara Brankoviče, srbského despoty, jenž tři vraždy vykonav trůn si osobil, pro blízké příbuzenství s ním, jeho země se ujal a tím dříve do války s Turky se zapletl a k tomu do války tak nešťastné, že prý zrádně Turkům vydána byla pevnost Smederevo, což považováno bylo na Západě za ránu tak hroznou, jako ztráta Cařihradu. V pevnosti té velel syn Štěpána krále, který ze zrady byl viněn a proto stihl hněv Matyáše Korvína jeho otce, zvláště když doslechl o žádosti jeho do Říma za korunu a nová čtyři biskupství. Král Štěpán poslal do Říma, později zvláštní poselstvo, aby papež o vydání pevnosti smederevské lépe byl poučen než to učinili v Mantově Tomášovými nepřátely špatně zpravení Uhři. Pius II. 1458—64 po té jasně odpověděl králi uherskému, že ví, kým jest král bosenský pomlouván, že ví o své povinnosti, zříditi především nové biskupské stolice a dále, že ovšem od Štěpánových předchůdců žádána byla koruna, tentokráte však, že poslové o tom ani zmínky neučinili.

Tři léta později ležel král Štěpán táborem před tvrzí neposlušného vasala, před Bilajem, kde ve svém stanu byl zardousen. Spisovatelé zaderští vypravují, že mezi jeho vrahy byl neylastní bratr Radivoj, a vlastní jeho syn Štěpán. Někteří spisovatelé účastenství tohoto popírají, snad zvláště proto, poněvadž vyznal před papežem, že jest katolíkem od malička a že by tedy nebyl schopen tak ohavného skutku pro viru svou, za kterou později také život dal.

Ať tomu již jakkoliv chystal se i Štěpán Tomašovič s Turky do boje o život či o smrt. Prosil o pomoc v Římě, v Uhrách a svoláním k národu, dne 3. června 1463 v Prištině, vyzýval do zbraně proti nevěřícím, jež vdova po nebožtíkovi králi do země volala na pomstu za svého muže. — Muhamed II. 1430—81 žádal za zaplacení ročního poplatku, jež již i Štěpán od bitvy u Varny odváděl, byl však odmítnut. Na to následovala rána za ranou. R. 1463 vydána byla Turkům pevnost Bobovac zradou prý pokřtěného kacíře; Muhamed poslal rychle svou jízdu za Štěpánem Tomašovičem, jenž asi dvacet mil vzdálen ujížděl do Dalmácie. Město Jajce se vzdalo a král obklíčen byv na zámku ključském, vzdal se pro nedostatek potravin tureckému vůdci Mahmudovi, odevzdal mu své poklady a asi 70 měst a tvrzí vyžádav si za to jenom holý život. Smlouvě té však nedostál zvolna s jádrem vojska sem se ubírající Muhamed II., dav muftim prohlásiti smlouvu tu za neplatnou a na planině bjelajské zahynul, strašlivě byv umučen král bosenský Štěpán Tomašovič s květem šlechty bosenské 30. června 1463, nechť je zapříti evangelia a přísahati na koran. — Planina bjelajská, hrozné jeviště smrti obou posledních králů bosenských, otce i syna, jest bosenským polem Kosovým; po dnes ukazují Bosňané na pusté planině bjelajské skalnatý chlum „mohylu bosenského císaře“.

Po té bylo hospodářství turecké. Pobořené kostely a osm a třicet klášterů (obou obřadů) věstilo špatnou budoucnost křesťanům. Pataréni pomáhali Turkům. Krev mučennická hojně tekla a teď snad teprve zklidí to sémě za šťastnějších dob zaseté a krví mučenníků zvlážené. Hercegovina udržela se svou politikou ještě nějaký čas, až po dvaceti letech stala se i tato země tureckou provincií. Také zde nezbylo po mnohých mučennících ani památky ani jména, ale Bůh viděl jejich víru, když sehnání byvše do chrámů hořeli obětí zápalnou. Mezi těmi, jichž památka a jména nám jsou zachována stkví se tři sestry: Aloisie, Anna a Lucie Philipovichovy, jež Turci roztrhavše bratra jejich Luku nutili k mohamedanismu. Strýc Jan dal jim již příklad zapřev Krista, ženy však byly věrnější nad muže. Nepomohlo ani vězení a proto na rozkaz Mustafy Afize byly upáleny a jejich mučennická smrt a orodování u Boha zachránili strýce

bega, jenž vrátiv se do tábora Kristova zachoval památku na rekovně své příbuzné budoucím věkům. Drahá před obličejem Páně byla také smrt mnohých duchovních z řádu sv. Františka. Frater Řehoř ze Zastrogu oběšen byl v Konjici, čtyři bratři z konventu mostarského potopeni byli s balvany na krku v Neretvě, Martina Martince spálili s bratrem Lukášem v jeskyni, jiné vrhali s věží, jiné vázali koním na ocasy a t. d. Domáci obyvatelstvo, jež Krista nezapřelo, stěnilo se na několik svobodných uprchlíků v horách a na zastupy otroků. Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své, bylo heslem několika zbýlých Františkánů, kteří nejenom na vysluní královské přízně, nýbrž i v porobě radost i žalost sdíleli s ubohými, skrývajíce se ve slujích horských a udržující mezi bosenskou rájou víru v Boha, naději na pomoc a vysvobození a lásku k Tomu, jenž zkouší, ale neopouští. J. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Eminence nejed. p. kardinál ráčil se ve čtvrtek dne 21. t. m. vrátiti z Vídně. Na hod Boží vánoční bude sloužiti ve velechrámu sv. Víta pontif. mši svatou.

— Dnes 24. prosince budou v metropolitním chrámě u sv. Víta na hradě ve 3 hod. odp. slavné nešpory, v noci pak o 11. hod. církevní hodinky (Matutinum) o Narození Páně, načež o půl noci slavná mše sv. sloužena bude (rovněž i ve všech farních a klášterních chrámech). Zítřka na úsvitě hodu Božího o 7. hod. bude tamtéž zpívána mše sv., o půl 9. hod. české a v 10 h. německé kázání, načež v 11 h. sloužena bude pontifikální mše sv., před níž bude průvod a oféra pro ústav chudých; odp. o 3. hod. budou tamtéž slavné nešpory. — V pondělí o slavnosti sv. Štěpána bude ve farním kostele u sv. Štěpána na Novém městě v 6 h. mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívána ranní, v 10 h. kázání, v 11 hod. slavná mše sv., odp. o 3. h. nešpory, pak kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 25. pros. u sv. Salvatora v semináři a od 26. — 30. pros. u Milosrdných sester pod Petřínem, 31. pros. t. r. a od 1. — 4. ledna 1882 u sv. Havla.

— Její Vel. císařovna Maria Anna darovala na obnovu kostela a kláštera v

Emausích v Praze 1000 zl. a spolku kostelníků ku podpoře vdov a sirotek v Praze a okolí 100 zl.

— **Proti křivé přísaze.** Naproti úžasnému množení se křivých přísah poručil biskup Würzburgský duchovenstvu, aby co nejbedlivěji a všemi prostředky, jak ve škole tak na kazatelně poučovalo o posvátnosti přísahy a takto působilo proti častým křivým přísahám a svědectvím.

— **Slavnost vánočního stromku** byla ve čtvrtek 21. t. m. konána v ústavu mariánském u přítomnosti paní kněžny Marie Lobkovicové a četných hostů. Poděleno bylo 30 ditek oblekem a školními potřebami a jinými dárky, mimo to dostalo 34 služebných částky oděvu. Tutéž slavnost konají: Dne 23. t. m. katol. beseda, kde J. Emin. nej. d. pan kardinál byl při podělování přítomen. — V neděli 24. pros. o 2. hod. ředitelství jednoty ku blahu propuštěných káránců v ústavu čís. 522 v Ječné ulici, v pondělí o 3. hod. spolek soustržníků pro sirotky a dítky členů v místnostech spolkových a v úterý o 3. hod. spolek vysloužilců císaře Maxmiliána „u tří pivoněk“. Tutéž slavnost pořádá na Boží hod vánoční o 3. hod. odpo. dělnická beseda v Karlíně pro dítky členů. Při slavnosti přednese spisovatelka paní Žofie Podlipská přiměřený proslov.

— **Vánoční dárek.** Princezna Marie Valerie zaslala své svěřence, osiřelé dívky Bertě Kubákové, jejíž rodiče byli při požáru okružního divadla ve Vídni o život přišli, do Hackingu, kdo se na vychování nalezá, košík naplněný rozličnými dárky. Mezi dárky se nalézají vlastnoruční práce princezny, rozmanité předměty a modlitební kniha s podobiznou patronky malé Berty a se znakem vznešené dárně.

— **Proti pití kořalky** vydal uherský ministr kultu okružník, v němž líčí nutnost, aby mezi lidem zachována byla síla mravní a tělesná, která člověka činí užitečným členem společnosti, kdežto nemírné pití kořalky, jak prý se zejména mezi Slováky (bohužel!) a Rumuny stále zmáhá, člověka duševně i tělesně zmrzačí. Napominá učitele, aby hned ve škole odvracovali dítky od této náklazy. Jak známo zavedlo národní duchovenstvo na Slovensku spolky střidmosti, které se dobře osvědčují. Bohužel tento mor kořaleční šíří se v Čechách a sluší pomýšletí záhy na prostředky proti němu. Jemu padá v obět statek i zdraví mnoha lidu.

Literární oznamovatel.

— Pro „*Dědictví Malíčkových*“, jež r. 1884 slaviti bude 25leté jubileum, připravuje náš věhlasný vypravovatel Vojtěch Hlinka (František Pravda) příhodnou povídku, jížto položití hodlá na své výtečné povídky v D. M. r. 1859 započaté korunu k slavnému skončení prvního čtvrtstoletí požehnaného působení ústavu, na 36.000 účastníků již čítajícího.

— „*Rozjímání kněžská*“ anebo: Kněz konáním modlitby rozjímavé posvěcený od P. Chaignona T. J. Z dovození spisovatelova na jazyk český převedl dr. Eugen Kadeřávek. Svazek první. V Brně, nákladem „Školy B. S. Páně“, Petrov 5. Cena 1 zl. 50 kr. — Čtenářům „Blahověsta“ obsah knihy tuto uvedené není nepovědom. Znájí už z několika ročníků hloubku i bohatost myšlének, které Chaignon v rozjímáních pro kněze sepsaných uložil. Spisovatel použil ku sepsání tohoto díla třicetileté zkušenosti, které řízením duchovních cvičení nabyl. Není pochybnosti, že si hned v prvních letech jakýsi nástin těch cvičení sestavil; ten pak po 30let opravoval, tříbil, zdokonaloval. Do tisku vybral z něho dojista myšlenky nejpádnejší. Tím dá se vysvětliti, že důvody, jimiž jednotlivé pravdy svých úvah podpírá, jsou jako žulové kameny a že sestavení a souslednost těch důvodů v každém rozjímání jest jako jedna litina. Každé rozjímání má dva až tři díly, které opět v menší číslicemi naznačené články se roztrídí; to jasný poskytuje přehled, který nad to ku konci každé úvahy obsahem rozjímání stručně opakovaným i doslovně se podává. — Dp. překladatel zavděčil se dojista duchovenstvu českoslovanskému, že jednotlivá rozjímání v různých číslech i ročnících „Blahověsta“ roztroušená sebral v jeden celek. Kněz káže jiným, knězi dobrá kniha. Takovou jest každá, která mu upřímně praví, nejen jakých nabyt předností a milostí od P. Boha, ale i jakých má povinností. I kněz jest člověk a potřebuje upomínky: lidu jí třeba jednou za týden, jemu — každý den. Kázati pouze jiným a ne také sobě, odporovalo by slovům: „Attendite vobis et universo gregi“ (Act. 20, 28.) — V rouše českém takové upomínky knězi nad jiné potřebné posud nebylo. Budiž tedy kniha svrchu uvedená duchovenstvu českému co nejvřeleji doporučena.

— „*O vyučování fysice*“ ve školách obecných a měšťanských. Sepsal Jos. Klika, učitel při Novoměstské měšťanské škole v Praze. Urbánkovy bibliotéky paedagogické svazek 95. Cena 1 zl. 60 kr.

— „Škola a život“, časopis paedagogický roč. XXVIII. č. 8. má následující obsah: Jan Ev. Štastný. (Dokonč.) — Nejdůležitější výzkumy a objevy v přírodopise. (Sestavil Fr. V. Kodým. Dokonč.) — Dějepis metody a rozvoje počtářství a měrického tvaroznalství. (Rozebírá prof. Fr. Šimek. Dokonč.) — Příspěvky ke broušení češtiny. (Sebral Fr. Bačkovský.) — O životě a působení některých slavných učitelův i učenců. (Píše prof. M. Vl. Milbauer. Dok.) — Něco o vodě a hydroaylu. (Napsal Vojt. Hořínek. Dokonč.) — „Štěpnice“ vykazuje obsah: Alchymista Kunkel a první pravý fosfor. (Vypovídá prof. Em. Vl. Milbauer.) — Hádka květin a pěvců. (Vltavín Dolinský.) — Akvarium. (Navrhuje prof. Jos. Dědeček.) — Zpropadenka. (Vltavín Dolinský.) — Útrpné děvčátko. (Fr. Smetana.)

— „Časopis katolického duchovenstva“ V posledním čísle „Pražského ordinar. listu“ čteme, jak následuje: Vřele doporučujeme duchovenstvu diecésnímu tento časopis, jehož redaktorové byli vždy mužové šlechtění, o církev, vlast a tuto naši diecési velezasloužili. Vše se podniká, aby „Časopis katol. duchovenstva“ vyhověl potřebám duchovenstva, jak v praktickém tak v theoretickém směru. Mnohé články každého ročníku jsou předáležité a budou mít ještě za dlouhou dobu váhu. V čís. 9. ročn. XXIII., které nedávno vydáno bylo, nalézáme na př. tento obsah: „O kněžských poradách“ — v článku tom stručně se podává, proč kněžské porady, o kterých se již tolik napsalo, zejména v našich dobách kněžstvu kat. se doporučeti musejí. Podobným způsobem praktický jest druhý článek: „Mají-li katolíci a zvláště kněží v době naši pilně se obrátiti vědami přírodními?“ Darwinismem proti církvi se bojuje, tož musí kněžstvo pravdy katolické stejnou zbraní hájiti. Historicky důležité jsou články: Zánik metropole sv. Methoda a jeho liturgie slovenské v bývalé říši Velkomoravské. Kněz dějin domácích milovný zajisté až na výsost si váží míst historických, zejména onoho místa, kde stála kolébka křesťanství, kde sv. Cyrill a Methoděj poprvé víru sv. hlásali a modly rozkotali. O zániku slavné metropole Velehradské poučuje v několika článcích na slovo vzatý spisovatel p. kanovník Mat. Procházka, který po dlouhou řadu let dějinami Velehradskými se zanáší. Tentýž náš časopis přináší kritický životopis sv. Vavřince z Brndisí, který i u nás v Čechách pracoval a království Boží rozšiřoval. V každém čísle časopisu nalezne kněžstvo bohatou kroniku, zprávy z církevního života, pokynutí duchovním na vinici Paně pracujícím v nesnadných otázkách. Doporučují se spisy důležitější

a posuzují nestranně. Věru neměl by „Časopis“, který ve velmi slušné úpravě vychází, na farách scházeti, vždyť byl vždy věrným rádcem a pomocníkem diecésního duchovenstva. Vždy se přidržel věrně církve a byl jejím hajitelem v těžkých dobách. Přejeme mu pro roč. XXIV, hojně odběratelů. Kněžím pak, kteří svými pracemi náš „Časopis“ podporovali, buďtež tímto veřejné díky vzdány. — Obsah č. 10. jest: Památka po otcích Pavlánech v Nové Pace. O kněžských poradách. Zánik metropole sv. Methoda. Svatý Ambrož, biskup římský. — Kronika má taktéž velmi bohatý obsah.

— „Sbírka písní.“ Pod názvem „Zlatá pokladnice“ sestavil Jan Malát, učitel hudby a zpěvu, sbírku českých písní a zpěvů, která jest jakožto pomůcka a dodatek ke každé klavírní škole pro piano na čtyry ruce upravena. První sešit, obsahující dvacet písní, právě nákladem Urbánkovým vyšel. Při té příležitosti podotýkáme, že tímže nákladem byl vydán „Národní zpěvníček českoslovanský“, jenž obsahuje text ke sbírce národních písní, jež byla pod názvem „Nové dítě vlasti“ pro piano na dvě ruce vyšla. První svazek úpravně vydaného zpěvníčku toho obsahuje plně sto písní.

— „Biblické katechese.“ Rukověť k vyučování náboženskému na nižším stupni obecné školy. Sepsal Dr. Ant. Skočdopole, professor bohosloví, čest. kanovník kath. kapitoly budějovické, skutečný rada bisk. konsistoře, bisk. notář. — Sešit 2. V Budějovicích r. 1882. Tisk a náklad bisk. knihtiskárny II. Wolfa v Budějovicích. Cena 2. sešitu 1 zl. V ordinar. listu Buděj. č. 27 se praví: Jest-li o prvním sešitu s právem říci jsme mohli, že jádrnou plností obsahu, příhodností něžné formy, a přirozeným spořádáním krásných aplikací vyniká, musíme o tomto druhém sešitu soud ještě mnohem příznivější vynésti, neboť v té míře jsme toho neočekávali, že po stručném a úplném rozvinutí veškerého zjevení Božího, po dokonalém a mistrném provedení celého obrazu dějin biblických, jak starozákonních tak i novozákonních, v čemž veškery pravdy věroučné historicky zahrnuty jsou, také ještě pravdy mravoučné, jimiž život křesťanský podmíněn jest, v souladné souvislosti, v jasné a názorné srovnatosti, jakož i v postupu dle pravidel katechetických úplně zdařeném, předneseny a vyloženy budou. Cím tyto katechese biblické korunovány jsou, jest to, že úzký kruh mateřské katechisace v nich rozšířen jest, a seménko rodinných modliteb křesťanských v mohutný strom se rozkládá.

Osobní věstník duchovenský. V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Frodl*, rada církv. soudu, rektor bisk. kněžského semináře, jmenován čestným kons. radou.

Ústanoveni jsou:

- p. Frant. *Malý*, far. ve V. Jírné, za far. v Smidarech;
p. Ferd. *Rímek*, far. v Krouné, za faráře v Hlinsku;
p. Jan *Krejčí*, kapl., za admin. v Lukavci.

Upřádněné místo:

Krouná, fara patron. Její král. Výsosti, kněžny Heleny Thurn-Taxisové, od 20. pros. 1882.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Freilach*, far. ve Chvojnově, 26. listop. 1882, (nar. v Mažicích 15. května 1834; vysv. 1. srpna 1858.)

Jmenován jest:

- vys. důst. p. Leopold *Vackář*, prelat a opat kláštera cisterc. ve Vyšším Brodě, od J. Velič. komthurem řádu Františka Josefa.

Vyznamenáni jsou:

- P. Plac. *Blahusch*, kněz ř. cisterc. a převor kláštera Vyššebrodského, stal se č. kons. radou;

- p. Jan *Lopátka*, far. v Seči, a P. Justin *Bauer*, tajemn. opata Vyššebrodského, jmenování b. notáry;
p. Tomáš *Koláček*, far. u sv. Anny (Heilbrunn), p. Jan *Klein*, far. ve Velešíně a p. Ant. *Čáp*, kněz v Krumlově, obdrželi exposit. canon.

Ústanoveni jsou:

- p. Frant. *Huber*, far. v Heřmani, za far. v Oboře (diec. Litoměřické);
p. Jan *Černý*, kapl. ve Vodňanech, za admin. v Heřmani;
p. Václ. *Kašpárek*, far. v Stětí (v litom. diec.), za far. v Sedlici;
p. Jan *Bäuml*, far. v Neugebäu, za far. v Lodheřově;
p. Jan *Rech*, koop. v Neugebäu, za admin. tamže;
p. Jos. *Wawrů*, kapl. v Pelhřimově, za adm. ve Chvojnově;
p. Jak. *Sládek*, koop. v Nemanicích, za proz. kapl. v Čestlicích.

Upřádněná místa:

Heřman, fara patr. kníž. Schwarzenberga;
Neugebäu, fara patr. náb. matice;
Chvojnov, fara patron. král. města Pelhřimova, všechny tři do 14. ledna 1883.

Pozvání ku předplacení na ročník XXXIII.

„Blahověst“ na nové třicáté třetí pouť své po vlastech českoslovanských

1. P. 1883 bude opět přináseti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie, rozličná kázání, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života, námítky a útoky protivníků;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep. sv. Prokopa a j.;
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

„Blahověst“ bude vycházeti v téměř formátě a dosavadním způsobu. Předplacení na ročník XXXIII., jehož 1. číslo vyjde 5. ledna 1883, přijímá expedice (kněhkupectví B. Stýbla) v Praze. Předplácí se celoročně s poštovní zásilkou 3 zl. 50 kr., bez poštovní zásilky 3 zl. Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelně na ní napsána adresa i poslední pošta předplatitelova.

Tiskem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieverse v Praze.

GTU Library

3 2400 00340 0458

